www.e-rara.ch

[Tanakh]

Mendelssohn, Moses

Basel, 582-587 = 1822-1827

Universitätsbibliothek Basel

Persistent Link: https://doi.org/10.3931/e-rara-141012

1

www.e-rara.ch
Die Plattform e-rara.ch macht die in Schweizer Bibliotheken vorhandenen Drucke online verfügbar. Das Spektrum reicht von Büchern über Karten bis zu illustrierten Materialien – von den Anfängen des Buchdrucks bis ins 20. Jahrhundert.

e-rara.ch provides online access to rare books available in Swiss libraries. The holdings extend from books and maps to illustrated material – from the beginnings of printing to the 20th century.

e-rara.ch met en ligne des reproductions numériques d'imprimés conservés dans les bibliothèques de Suisse. L'éventail va des livres aux documents iconographiques en passant par les cartes – des débuts de l'imprimerie jusqu'au 20e siècle.

e-rara.ch mette a disposizione in rete le edizioni antiche conservate nelle biblioteche svizzere. La collezione comprende libri, carte geografiche e materiale illustrato che risalgono agli inizi della tipografia fino ad arrivare al XX secolo.

Nutzungsbedingungen Dieses Digitalisat kann kostenfrei heruntergeladen werden. Die Lizenzierungsart und die Nutzungsbedingungen sind individuell zu jedem Dokument in den Titelinformationen angegeben. Für weitere Informationen siehe auch [Link]

Terms of Use This digital copy can be downloaded free of charge. The type of licensing and the terms of use are indicated in the title information for each document individually. For further information please refer to the terms of use on [Link]

Conditions d'utilisation Ce document numérique peut être téléchargé gratuitement. Son statut juridique et ses conditions d'utilisation sont précisés dans sa notice détaillée. Pour de plus amples informations, voir [Link]

Condizioni di utilizzo Questo documento può essere scaricato gratuitamente. Il tipo di licenza e le condizioni di utilizzo sono indicate nella notizia bibliografica del singolo documento. Per ulteriori informazioni vedi anche [Link]

Visual Library

ISR H - 5209

חמשה חומשי תורה

כאשר ניתנה למשה מפי הגבורה.

תקון סופרים

עם תרגום אשכנזי מאת

הר"ב החכם המפורסם

מוה"ר משה דעסוי ז"ל

באסעל

ISRAELITISCHE GEMEINDE BIBLIOTHEK BASEL

ברפוס ווילהעלם האאס

הוגה בהגהה ע"י ר' שלמה קאשעלסבערג מפה

ה"תקפ"ב

Basel, gedrukt und verlegt bey Wilhelm Haas, Schriftgiesser und Buchdruker, 1822.

הסכמת

הגאון הגדול המפורסם השלם בכל מעלות ומידות, כבוד מהוֹרר נפתלי הירש לבקאָב נרו אבד דק"ק ווינצענהיים והמדינה, וראשון לקאנסיסטאריום בגליל ריין עליון יע"א,

הה" המדפיס האדון ווילהעלם האאס מעיר באסעל, גמר בדעתו להדפיס **תורה נביאים וכתובים,** מקרא ומפורש בתרגום לשון אשכנזי, לשון המדברת בינינו, כפי אשר נדפסו בעיר ווין, בשנת תקע"ה, דהיינו שידפיס רק המקרא והתרגום לבד, ויש לו אנשים נאמנים העוזרים על ידו, המגיהים את דפוסו, עפ"י הדפסת ווין הנ"ל עכ"ת שיחרני לתת לו הסכמה, ויען אשר ראיתי שני גדולי הדור ה"ה שב"ג הגאון המפורסם מהוֹרר מרדכי באנעט נרו האבד בק"ק גיקעלסבורג, והרב הגאון המפורסם מהוֹרר משה מינץ נרו האבד בק"ק אובן ישן, נתנו עידיהן והסכימו על הדפסת תרגום אשכנזי ההוא, ובפרט כי הגאון השני הנ"ל כתב בתוך דבריו וז"ל — וביחוד תרגום אשכנזי אשר העתיקו הכמי לב, אשר למדו לשונם לדבר צחות לשון המדברת בין העמים אשר אנחנו שוכנים בתוכם ואשר רוב פירושם נוסד עפ"י פירוש רבותינו הקודמים אשר שמרו ארחות עולם דרך הישר למטרת האמת, ואף גם איזה ביאורים, אשר עיני כל יחזו במכתב המודעא הנ"ל כל חוגי דת ירונו בקול המבשר הלזה וכו' — אמרתי בוודאי אחזו צדיקים דרכיהם וחקרו ודרשו הדברים היטב, והנני סומך עליהם על משענת האבירים הנפלאים האלה, לכן גם ידי תהי מסכמת לכל הדברים האלה, ומצוה על כל ישראל להחזיק האדון המדפיס הנ"ל, אשר על ידו תגולגל טובה רבה לישראל, למען יבינו הנשים והמוני העם בתורת ה' מפורש ושום שכל, ורבתה הדעה בדבר ה' כמים לים מכסים כי המדבר לכבוד התורה,

פה ווינצענהיים יום ב' ה' אייר כ"ג למב"י ישע"ר רב לפ"ק

הק' נפתלי הירש לקאָב אבד המדינה

וראשון לקאנסיסטאריום בגליל ריין עליון יע"א:

בעמערקונגען צו דיסער דייטשען איבערזעצונג

(1) דיא זין מונד סמך ווערדען בייצע פֿיר דאס דייטשע (ן) גענרוכט, מוס וואָ מעגליך דערזעלבען געברויכט נו בעשטימטען, וואָ ווירד בייא יעדעם מבפֿאַכ מיינעס וואָרטעס, אַדער מיינער זעלבסט= שטאַנדיגען זילבע מיינע זין, מיבריגענס אַבער מיסער מיינע סמך גענרוכט. פֿיר (ן מונד ן) מיינע סמך מיט מיינעם פונקט, ס.

(2) נו מיינער בעשטימטערען מוסיקכונג, הַט מען אוֹיף נאַמען, פֿאַן פערסאַנען מונד אַרטען, מיט רַבינישער שריפֿט גענומט. דאַ אַבער דיא סמך אוֹס (Genitif) בייא דיסען נאַמען, בעזאַנדערס וען זיא שוֹס=בוכשטאַבען האַבען, דאס וואָרט ענטשטעלט, אוֹס נוס בייאשפיל, לדס, דעס לדס. קין"ס, דעס קין. זו הַט מען זיא גאַנץ וועג גענומען, מונד דען (Genitif) מיט דען פאַסענדען פֿאַר, וואַרטען אַנגענייגט. —

בראשית

LIBER GENESIS

CAP. I. א

א

בְּרֵאשִׁית בָּרָא אֱלֹהִים אֵת הַשָּׁמַיִם וְאֵת הָאָרֶץ׃ 1
וְהָאָרֶץ הָיְתָה תֹהוּ וָבֹהוּ וְחֹשֶׁךְ עַל־פְּנֵי תְהוֹם וְרוּחַ אֱלֹהִים 2
מְרַחֶפֶת עַל־פְּנֵי הַמָּיִם׃ וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים יְהִי אוֹר וַיְהִי־ 3
אוֹר׃ וַיַּרְא אֱלֹהִים אֶת־הָאוֹר כִּי־טוֹב וַיַּבְדֵּל אֱלֹהִים 4
בֵּין הָאוֹר וּבֵין הַחֹשֶׁךְ׃ וַיִּקְרָא אֱלֹהִים׀ לָאוֹר יוֹם וְלַחֹשֶׁךְ ה
קָרָא לָיְלָה וַיְהִי־עֶרֶב וַיְהִי־בֹקֶר יוֹם אֶחָד׃ ס
וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים יְהִי רָקִיעַ בְּתוֹךְ הַמָּיִם וִיהִי מַבְדִּיל בֵּין מַיִם 6
לָמָיִם׃ וַיַּעַשׂ אֱלֹהִים׀ אֶת־הָרָקִיעַ וַיַּבְדֵּל בֵּין הַמַּיִם אֲשֶׁר 7
מִתַּחַת לָרָקִיעַ וּבֵין הַמַּיִם אֲשֶׁר מֵעַל לָרָקִיעַ וַיְהִי־כֵן׃ וַיִּקְרָא ח
אֱלֹהִים לָרָקִיעַ שָׁמָיִם וַיְהִי־עֶרֶב וַיְהִי־בֹקֶר יוֹם שֵׁנִי׃ ס
וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים יִקָּווּ הַמַּיִם מִתַּחַת הַשָּׁמַיִם אֶל־מָקוֹם אֶחָד 9
וְתֵרָאֶה הַיַּבָּשָׁה וַיְהִי־כֵן׃ וַיִּקְרָא אֱלֹהִים׀ לַיַּבָּשָׁה אֶרֶץ י
וּלְמִקְוֵה הַמַּיִם קָרָא יַמִּים וַיַּרְא אֱלֹהִים כִּי־טוֹב׃ וַיֹּאמֶר 11
אֱלֹהִים תַּדְשֵׁא הָאָרֶץ דֶּשֶׁא עֵשֶׂב מַזְרִיעַ זֶרַע עֵץ פְּרִי עֹשֶׂה
פְּרִי לְמִינוֹ אֲשֶׁר זַרְעוֹ־בוֹ עַל־הָאָרֶץ וַיְהִי־כֵן׃ וַתּוֹצֵא 12
הָאָרֶץ דֶּשֶׁא עֵשֶׂב מַזְרִיעַ זֶרַע לְמִינֵהוּ וְעֵץ עֹשֶׂה־פְּרִי אֲשֶׁר
זַרְעוֹ־בוֹ לְמִינֵהוּ וַיַּרְא אֱלֹהִים כִּי־טוֹב׃ וַיְהִי־עֶרֶב וַיְהִי־ 13
בֹקֶר יוֹם שְׁלִישִׁי׃ ס

ב׳ רבתי .v. 1 ויאמר

(א) אים אַנפֿאַנג ערשוף גאָט דיא הימלען אונד
ערדע: (ב) דיא ערדע וואר אָבער וואַסט אונדפֿערפֿלאָסן
פֿינסטערניס אויף דער פֿלאַך דעס אַבגרונדעס·
פֿערוישט· גייסט גאָטעס אויבעדע אויבער דען וואַסער:
(ג) גאָט שפראַך, עס ווערדע ליכט! אין ווארד ליכט:
(ד) גאָט זאַה דאָס ליכט דאָס עס גוט וויא· אונד מאַכטע
שיד צווישען דעם ליכט אונד דער פֿינסטערניס: (ה) גאָט
נענטע דאָס ליכט· אונד דיא פֿינסטערניס נענטע
אר נאַכט· דא וואַרד אָבענד אונד וואַרד מאָרגען· אין
טאָג: (ו) גאָט שפראַך, עס ווערדע מיטע מיסלהכוכ
מיטטען אין וואַסער· לאָסט מיטע אַבשיידונג צווישען
וואַסערן אונד וואַסערן: (ז) אַלסו מאַכטע גאָט דיא מיט־
לערען מוכד וואַסערן, אונד דען וואַסערן אונדער
העכנוכ, אונד עס גישאַה אַלסו: (ח) גאָט נענטע דיא מיט־
לערע מיסלהכוכ, אונד עס גישאַה אַבענד אונד
מאָרגען דער צווייטע טאָג:

שני 14 וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים יְהִי מְאֹרֹת בִּרְקִיעַ הַשָּׁמַיִם לְהַבְדִּיל בֵּין
הַיּוֹם וּבֵין הַלָּיְלָה וְהָיוּ לְאֹתֹת וּלְמוֹעֲדִים וְלִימִים וְשָׁנִים׃
טו וְהָיוּ לִמְאוֹרֹת בִּרְקִיעַ הַשָּׁמַיִם לְהָאִיר עַל־הָאָרֶץ וַיְהִי־כֵן׃
16 וַיַּעַשׂ אֱלֹהִים אֶת־שְׁנֵי הַמְּאֹרֹת הַגְּדֹלִים אֶת־הַמָּאוֹר הַגָּדֹל
לְמֶמְשֶׁלֶת הַיּוֹם וְאֶת־הַמָּאוֹר הַקָּטֹן לְמֶמְשֶׁלֶת הַלָּיְלָה
17 וְאֶת הַכּוֹכָבִים׃ וַיִּתֵּן אֹתָם אֱלֹהִים בִּרְקִיעַ הַשָּׁמָיִם לְהָאִיר
18 עַל־הָאָרֶץ׃ וְלִמְשֹׁל בַּיּוֹם וּבַלַּיְלָה וְלְהַבְדִּיל בֵּין הָאוֹר
19 וּבֵין הַחֹשֶׁךְ וַיַּרְא אֱלֹהִים כִּי־טוֹב׃ וַיְהִי־עֶרֶב וַיְהִי־בֹקֶר
יוֹם רְבִיעִי׃ ס
כ וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים יִשְׁרְצוּ הַמַּיִם שֶׁרֶץ נֶפֶשׁ חַיָּה וְעוֹף יְעוֹפֵף
21 עַל־הָאָרֶץ עַל־פְּנֵי רְקִיעַ הַשָּׁמָיִם׃ וַיִּבְרָא אֱלֹהִים אֶת־
הַתַּנִּינִם הַגְּדֹלִים וְאֵת כָּל־נֶפֶשׁ הַחַיָּה הָרֹמֶשֶׂת אֲשֶׁר
שָׁרְצוּ הַמַּיִם לְמִינֵהֶם וְאֵת כָּל־עוֹף כָּנָף לְמִינֵהוּ וַיַּרְא
22 אֱלֹהִים כִּי־טוֹב׃ וַיְבָרֶךְ אֹתָם אֱלֹהִים לֵאמֹר פְּרוּ וּרְבוּ
23 וּמִלְאוּ אֶת־הַמַּיִם בַּיַּמִּים וְהָעוֹף יִרֶב בָּאָרֶץ׃ וַיְהִי־עֶרֶב
וַיְהִי־בֹקֶר יוֹם חֲמִישִׁי׃ ס
שלשי 24 וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים תּוֹצֵא הָאָרֶץ נֶפֶשׁ חַיָּה לְמִינָהּ בְּהֵמָה וָרֶמֶשׂ
כה וְחַיְתוֹ־אֶרֶץ לְמִינָהּ וַיְהִי־כֵן׃ וַיַּעַשׂ אֱלֹהִים אֶת־חַיַּת הָאָרֶץ
לְמִינָהּ וְאֶת־הַבְּהֵמָה לְמִינָהּ וְאֵת כָּל־רֶמֶשׂ הָאֲדָמָה
26 לְמִינֵהוּ וַיַּרְא אֱלֹהִים כִּי־טוֹב׃ וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים נַעֲשֶׂה אָדָם
בְּצַלְמֵנוּ כִּדְמוּתֵנוּ וְיִרְדּוּ בִּדְגַת הַיָּם וּבְעוֹף הַשָּׁמַיִם
וּבַבְּהֵמָה וּבְכָל־הָאָרֶץ וּבְכָל־הָרֶמֶשׂ הָרֹמֵשׂ עַל־הָאָרֶץ׃
27 וַיִּבְרָא אֱלֹהִים ׀ אֶת־הָאָדָם בְּצַלְמוֹ בְּצֶלֶם אֱלֹהִים בָּרָא
28 אֹתוֹ זָכָר וּנְקֵבָה בָּרָא אֹתָם׃ וַיְבָרֶךְ אֹתָם אֱלֹהִים וַיֹּאמֶר
לָהֶם אֱלֹהִים פְּרוּ וּרְבוּ וּמִלְאוּ אֶת־הָאָרֶץ וְכִבְשֻׁהָ וּרְדוּ
בִּדְגַת הַיָּם וּבְעוֹף הַשָּׁמַיִם וּבְכָל־חַיָּה הָרֹמֶשֶׂת עַל־הָאָרֶץ׃
29 וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים הִנֵּה נָתַתִּי לָכֶם אֶת־כָּל־עֵשֶׂב ׀ זֹרֵעַ זֶרַע
אֲשֶׁר עַל־פְּנֵי כָל־הָאָרֶץ וְאֶת־כָּל־הָעֵץ אֲשֶׁר־בּוֹ פְרִי־עֵץ

(יד) גאָט שפראַך, עס ווערען ליכטער אַן דער מוס־
זעהנוג, דעס היימעלס. נו מוטטערשיידען נוישען טאָג
מוכ באַכט. דאָמיט זיא זיין נו נייכען, פֿיר ביטטען. טאָגע
מוכ יאָהרע: (טו) מוכ זיין מויך ליכטער אין דער מוס־
זעהנוג דעס היימעלס, נו ליכטען מויף דער ערדע. מוכ
עס געשאָה פֿאָסט: (יו) פֿוסט מאַכט גאָט דיא נוויא
גראָסען ליכטער. דאָס גרעסערע ליכט נור רעגירונג דעס
טאָגעס. דאָס קליינערע ליכט נור רעגירונג דער נאַכט.
מוכ דיא שטערנען: (יז) גאָטט זעצטע זיא אין דיא מוס־
זעהנוג דעס היימעלס, מויף דער ערדע: (יח) מוך נו רעגירען טאָג נוישען ליכט מוכ פֿינסטערניס. דאָ זאָה גאָטט
זערשיידען נוישען ליכט מוכ נאַכט. דאָ זאָה גאָט גו מוס־
זעהנוג דעס היימעלס: (יט) פֿוסט וואַרד מאַבענד מוכ וואַרד
דאָס עס גוט וואַר: (כ) גאָטט שפראַך, עס רעגע
מאַרגען. דער פֿיערטע טאָג: (כא) גאָטט ערשוף דיא גראָסען מעער־
מוכגעהייער, מוכ פֿוגט קריכענדע בעזעעלטע טהיר. מוכ דאָס גע־
וועלכעס דיא וואָסער מויפֿגעברעכט הָאבען. יעדעס נאָך
זיינער אַרט. מוכ פֿוגט גענפֿליגעל, נאָך זיינער אַרט.
מוכ גאָטט זאָה דאָס עס גוט זיא: (כב) דאָ זענגענטע זיא
גאָטט מוכ שפראַך, זייד פֿרוכטבאַר. מעהרעס מייך, מוכ
פֿילען דאָס וואָסער אין דען מעערען. מוכ דאָס גענפֿליגעל
מעהרע זיך מוף דער ערדע: (כג) פֿוסט וואַרד מאַבענד
מוכ וואַרד מאַרגען. דער פֿינפֿטע טאָג: (כד) גאָטט שפראַך,
דיא ערדע ברינגע הערפֿאָר בעזעעלטעס טהיר פֿילערליא
אַרט. פֿיה. גענוירד. מוכ וויל דעס זאַנפֿטעס, פֿילערליא
אַרט. מוכ עס געשאָה פֿוסט: (כה) גאָטט מאַכטע גענוילד
דעס זאַנפֿטעס, פֿילערליא אַרט. פֿיה, פֿילערליא אַרט. מוכ
גענוירד, פֿילערליא אַרט. מוכ גאָטט זאָה דאָס עס גוט
זיא: (כו) גאָטט שפראַך, נון וואָלען וויר מיינען מענש
מאַכען. אין מוכסערעד עבענבילד. אין אָהנליכקייט מיט
מוכ. דאָס זיא רעגירען מיבער דיא פֿישע דעס מעערעס.
מיבער דאָס גענפֿליגעל דעס היימעלס. מיבער דאָס פֿיה.
מוכ מיבער דיא גאַנצע ערדע. זא וויא מיבער פֿילעס גע־
גירד, דאָס מוף דער ערדע קריכט: (כז) דאָ ערשוף
גאָטט מענשען נו זיינעד עבענבילד. אין דעד
עבענבילד גאָטטעס ערשוף ער מיהן. מאַנסען מוכ
וויבסען ערשוף ער זיא: (כח) זענגענטע זיא. מוכ
שפראַך גו מיהנען, זייד פֿרוכטבאַר. מעהרעס מייך. פֿי־
לען דיא ערדע. מוכ בעמוינגען זיא. הערשען מיבער
דיא פֿישע דעס מעערעס. מיבער דאָס גענפֿליגעל דעס
היימעלס. מיבער פֿילעס לעבענדיגע טהיר דאָס מוף
ערדען קריכט: (כט) גאָטט שפראַך, דאָ מיבערגעבע
מיך פֿילעס קרוט, דאָס זאָמען פֿיהרט, מוף דער
גאַנצען ערדע. מוכ יעדען בוים, וואָראָן פֿרוכט מיט
זעלכע זאָמען פֿיהרט. דיסס זאָלען מייער זיין נור שפייסע:

זֹרֵעַ זֶרַע לָכֶם יִהְיֶה לְאָכְלָה׃ וּלְכָל־חַיַּת הָאָרֶץ וּלְכָל־עוֹף 30
הַשָּׁמַיִם וּלְכֹל ׀ רוֹמֵשׂ עַל־הָאָרֶץ אֲשֶׁר־בּוֹ נֶפֶשׁ חַיָּה
אֶת־כָּל־יֶרֶק עֵשֶׂב לְאָכְלָה וַיְהִי־כֵן׃ וַיַּרְא אֱלֹהִים 31
אֶת־כָּל־אֲשֶׁר עָשָׂה וְהִנֵּה־טוֹב מְאֹד וַיְהִי־עֶרֶב וַיְהִי־בֹקֶר
יוֹם הַשִּׁשִּׁי׃ פ

ב Cap. II.

וַיְכֻלּוּ הַשָּׁמַיִם וְהָאָרֶץ וְכָל־צְבָאָם׃ וַיְכַל אֱלֹהִים בַּיּוֹם א 2
הַשְּׁבִיעִי מְלַאכְתּוֹ אֲשֶׁר עָשָׂה וַיִּשְׁבֹּת בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי
מִכָּל־מְלַאכְתּוֹ אֲשֶׁר עָשָׂה׃ וַיְבָרֶךְ אֱלֹהִים אֶת־יוֹם 3
הַשְּׁבִיעִי וַיְקַדֵּשׁ אֹתוֹ כִּי בוֹ שָׁבַת מִכָּל־מְלַאכְתּוֹ אֲשֶׁר־
בָּרָא אֱלֹהִים לַעֲשׂוֹת׃ פ

אֵלֶּה תוֹלְדוֹת הַשָּׁמַיִם וְהָאָרֶץ בְּהִבָּרְאָם בְּיוֹם עֲשׂוֹת 4 רביע
יְהוָה אֱלֹהִים אֶרֶץ וְשָׁמָיִם׃ וְכֹל ׀ שִׂיחַ הַשָּׂדֶה טֶרֶם יִהְיֶה ה
בָּאָרֶץ וְכָל־עֵשֶׂב הַשָּׂדֶה טֶרֶם יִצְמָח כִּי לֹא הִמְטִיר יְהוָה 6
אֱלֹהִים עַל־הָאָרֶץ וְאָדָם אַיִן לַעֲבֹד אֶת־הָאֲדָמָה׃ וְאֵד 7
יַעֲלֶה מִן־הָאָרֶץ וְהִשְׁקָה אֶת־כָּל־פְּנֵי הָאֲדָמָה׃ וַיִּיצֶר
יְהוָה אֱלֹהִים אֶת־הָאָדָם עָפָר מִן־הָאֲדָמָה וַיִּפַּח בְּאַפָּיו 8
נִשְׁמַת חַיִּים וַיְהִי הָאָדָם לְנֶפֶשׁ חַיָּה׃ וַיִּטַּע יְהוָה אֱלֹהִים 9
גַּן־בְּעֵדֶן מִקֶּדֶם וַיָּשֶׂם שָׁם אֶת־הָאָדָם אֲשֶׁר יָצָר׃ וַיַּצְמַח
יְהוָה אֱלֹהִים מִן־הָאֲדָמָה כָּל־עֵץ נֶחְמָד לְמַרְאֶה וְטוֹב
לְמַאֲכָל וְעֵץ הַחַיִּים בְּתוֹךְ הַגָּן וְעֵץ הַדַּעַת טוֹב וָרָע׃ י
וְנָהָר יֹצֵא מֵעֵדֶן לְהַשְׁקוֹת אֶת־הַגָּן וּמִשָּׁם יִפָּרֵד וְהָיָה 11
לְאַרְבָּעָה רָאשִׁים׃ שֵׁם הָאֶחָד פִּישׁוֹן הוּא הַסֹּבֵב אֵת 12
כָּל־אֶרֶץ הַחֲוִילָה אֲשֶׁר־שָׁם הַזָּהָב׃ וּזְהַב הָאָרֶץ הַהִוא 13
טוֹב שָׁם הַבְדֹּלַח וְאֶבֶן הַשֹּׁהַם׃ וְשֵׁם־הַנָּהָר הַשֵּׁנִי גִּיחוֹן 14
הוּא הַסּוֹבֵב אֵת כָּל־אֶרֶץ כּוּשׁ׃ וְשֵׁם־הַנָּהָר הַשְּׁלִישִׁי

חִדֶּקֶל הוּא הַהֹלֵךְ קִדְמַת אַשּׁוּר וְהַנָּהָר הָרְבִיעִי הוּא

(ל) אלע גרינע קרייטערוועלט צור שפייסע. מוכז זאָל געשאַפֿן ווערן אויף דעם זעקסטן טאָג: (לא) גאָטט איבערזאָה אַלעס, וואָס ער האָט געמאַכט אין אויך: (א) דאָס איז דער ענדיקונג פֿון דעם ערשטן טייל פֿון דער תורה, וואָס באַשרייבט דאָס ווערק פֿון דער שאַפֿונג פֿון דער וועלט אין זעקס טעג.

קאַפּיטל ב

(א) דאָס באַנדיקט זיך דער היממל, דער ערדע, מוכז אירע אַרמיעס: (ב) אויסן שבת־קודש. (ג) ווייל אין אים האָט ער גערוט פֿון אַלע זיינע מעלאכות: (ד) דיסעס איז דער ענטשטעהונגס־גשיכטע פֿון דער וועלט, ווי זי איז ערשט פֿאַרן אויגן פֿון דעם שאַפֿער, דאָס איז אויף דער ערד, מוכז דער היממל איז נאָר אַ קליינער טייל פֿון דער וועלט, ווי מען זעט עס אויף דער לאַנדקארטע. דאָס ווערק פֿון דער שאַפֿונג איז אויסגעפֿירט אין זעקס טעג, ווייל אין זעקס טעג האָט מען אַלע זאַכן אויף דער ערד נייטיק, אַז זיי זאָלן קענען עקזיסטירן. דער זעקסטער טאָג איז דער וויכטיקסטער, ווייל אין אים איז דער מענש באַשאַפֿן געוואָרן, וועלכער איז דער קרוין פֿון דער גאַנצער שאַפֿונג. דער זיבעטער טאָג איז אַ טאָג פֿון רו, ווייל גאָט האָט אין אים אויפֿגעהערט צו שאַפֿן נייע זאַכן. דער זיבעטער טאָג איז אויך אַ טאָג פֿון רו פֿאַר דעם מענש, ווייל ער זאָל אין אים קענען אַרומקוקן אין דער וועלט, וואָס גאָט האָט אים געגעבן, אָן אַז ער זאָל זיך דערווייל דאַרפֿן קיין זאָרגן וועגן פֿאַרמאַכן זיין ברויט. דער זיבעטער טאָג איז אויך אַ טאָג פֿון רו פֿאַר דעם בהמה, ווייל זי זאָל אויך קענען אַרומקוקן אין דער וועלט, וואָס גאָט האָט אים געגעבן, אָן אַז זי זאָל דערווייל דאַרפֿן קיין זאָרגן וועגן פֿאַרמאַכן אירע פֿוטער. דער זיבעטער טאָג איז אויך אַ טאָג פֿון רו פֿאַר דעם מענש, ווייל ער זאָל אין אים קענען אַרומקוקן אין דער וועלט, וואָס גאָט האָט אים געגעבן, אָן אַז ער זאָל זיך דערווייל דאַרפֿן קיין זאָרגן וועגן פֿאַרמאַכן זיין ברויט. דער זיבעטער טאָג איז אויך אַ טאָג פֿון רו פֿאַר דעם בהמה, ווייל זי זאָל אויך קענען אַרומקוקן אין דער וועלט, וואָס גאָט האָט אים געגעבן, אָן אַז זי זאָל דערווייל דאַרפֿן קיין זאָרגן וועגן פֿאַרמאַכן אירע פֿוטער. דער זיבעטער טאָג איז אויך אַ טאָג פֿון רו פֿאַר דעם מענש, ווייל ער זאָל אין אים קענען אַרומקוקן אין דער וועלט, וואָס גאָט האָט אים געגעבן, אָן אַז ער זאָל זיך דערווייל דאַרפֿן קיין זאָרגן וועגן פֿאַרמאַכן זיין ברויט. דער זיבעטער טאָג איז אויך אַ טאָג פֿון רו פֿאַר דעם בהמה, ווייל זי זאָל אויך קענען אַרומקוקן אין דער וועלט, וואָס גאָט האָט אים געגעבן, אָן אַז זי זאָל דערווייל דאַרפֿן קיין זאָרגן וועגן פֿאַרמאַכן אירע פֿוטער.

(ו) פֿון דעם פֿרוּיִ זאָל, דאָס ערד בוים גוט זייַן
געטטלעכע, ערקענטעניש גוטעס מוכז בעסעס:
גור
(ז) זאָגדערן גאָטט וויַיס, זאָבאָלד מיר דאָפֿאָן עסען,
ווּיִ מיר וועלען אויך זיַין ווי גאָטט. מוכז מיר דאָפֿאָן עסען,
שׂאָטטן זיך ניכט:

קאַפּיטעל ג

(א) דיִ שׂאָבע וואָר זיסטיגער פֿון אַלע טהירע דעס
פֿעלדעס, וואָלכע דאָס עוויגע וועסען, גאָטט, גטאַכט
האָטט. זאָגט פֿרוּיִ צו דער פֿרוּיִ, דאָס אויך גאָטט וואָהל
גיכט עסען פֿון אַלע בוים דעס גאָרטענס:
(ב) דיִ פֿרוּיִ פֿרוּיִ שפּראַך נור שׂאָבע,
(ג) נור פֿאָן דער פֿרוכט דיסעס בוימס, וועלכער
אין דער מיטטע דעס גאָרטענס שטעהט, האָט גאָטט גע־
שפּראָכען, עסעט ניכט פֿאָן אים, מוכז ריהרעט אים
ניכט אַן. מיהר מעכטעט שטערבען: (ד) זאָ שפּראַך דיִ
שׂאָבע נור פֿרוּיִ, מיהר וועדעט דאָפֿאָן ניכט שטערבען:
(ה) זאָנדערן גאָטט וויַיס, זאָבאָלד מיהר דאָפֿאָן עסעט,
וועלען אייַער אויגען אויך. מוכז מיהר וועדעט ווּיִ
געטטלעכע וועסען, ערקענטעניש גוטעס מוכז בעסעס:
(ו) פֿון נון דיִ פֿרוּיִ זאָה, דאָס ערד בוים גוט זייַ

(ז) דאָס עוויגע וועסען, גאָטט, נאָהם דען מענשען.
(ח) זיַנדערן גאָטט וויַיס, זאָבאָלד מיהר דאָפֿאָן עסעט,
וועלען אייַער אויגען אויך. מוכז מיהר וועדעט ווּיִ
געטטלעכע וועסען, ערקענטעניש גוטעס מוכז בעסעס:
(ט) פֿון נון דיִ פֿרוּיִ זאָה, דאָס ערד בוים גוט זייַן
שׂאָטטן זיך ניכט:

כו פָּרֻֽת׃ וַיִּקַּ֣ח יְהוָ֣ה אֱלֹהִ֗ים אֶת־הָאָדָם֙ וַיַּנִּחֵ֣הוּ בְגַן־עֵ֔דֶן
16 לְעָבְדָ֖הּ וּלְשָׁמְרָֽהּ׃ וַיְצַ֥ו יְהוָ֖ה אֱלֹהִ֑ים עַל־הָאָדָ֣ם לֵאמֹ֔ר
17 מִכֹּ֖ל עֵ֣ץ־הַגָּ֑ן אָכֹֽל תֹּאכֵֽל׃ וּמֵעֵ֗ץ הַדַּ֙עַת֙ טֹ֣וב וָרָ֔ע לֹ֥א
18 תֹאכַ֖ל מִמֶּ֑נּוּ כִּ֗י בְּיוֹם֙ אֲכָלְךָ֣ מִמֶּ֔נּוּ מ֥וֹת תָּמֽוּת׃ וַיֹּ֣אמֶר
יְהוָ֣ה אֱלֹהִ֔ים לֹא־טֹ֥וב הֱיֹ֖ות הָאָדָ֣ם לְבַדּ֑וֹ אֶֽעֱשֶׂה־לֹּ֥ו עֵ֖זֶר
19 כְּנֶגְדּֽוֹ׃ וַיִּצֶר֩ יְהוָ֨ה אֱלֹהִ֜ים מִן־הָאֲדָמָ֗ה כָּל־חַיַּ֙ת֙ הַשָּׂדֶ֔ה
וְאֵת֙ כָּל־עֹ֣וף הַשָּׁמַ֔יִם וַיָּבֵ֖א אֶל־הָאָדָ֑ם לִרְאֹ֥ות מַה־יִּקְרָא־
כ לֹ֖ו וְכֹ֣ל אֲשֶׁר֩ יִקְרָא־לֹ֨ו הָאָדָ֜ם נֶ֣פֶשׁ חַיָּ֗ה הִ֚וא שְׁמֹֽו׃ וַיִּקְרָ֣א חמישי
הָאָדָם֮ שֵׁמֹות֒ לְכָל־הַבְּהֵמָה֙ וּלְעֹ֣וף הַשָּׁמַ֔יִם וּלְכֹ֖ל חַיַּ֣ת
21 הַשָּׂדֶ֑ה וּלְאָדָ֗ם לֹא־מָצָ֥א עֵ֖זֶר כְּנֶגְדֹּֽו׃ וַיַּפֵּ֣ל יְהוָ֣ה
אֱלֹהִ֗ים תַּרְדֵּמָה֙ עַל־הָאָדָ֔ם וַיִּישָׁ֑ן וַיִּקַּ֞ח אַחַ֤ת מִצַּלְעֹתָיו֙
22 וַיִּסְגֹּ֥ר בָּשָׂ֖ר תַּחְתֶּֽנָּה׃ וַיִּבֶן֩ יְהוָ֨ה אֱלֹהִ֜ים אֶת־הַצֵּלָ֗ע
23 אֲשֶׁר־לָקַ֙ח֙ מִן־הָאָדָ֔ם לְאִשָּׁ֖ה וַיְבִאֶ֑הָ אֶל־הָאָדָֽם׃ וַיֹּ֣אמֶר
הָאָדָם֮ זֹ֣את הַפַּ֣עַם עֶ֣צֶם מֵֽעֲצָמַ֔י וּבָשָׂ֖ר מִבְּשָׂרִ֑י לְזֹ֣את
24 יִקָּרֵ֣א אִשָּׁ֔ה כִּ֥י מֵאִ֖ישׁ לֻקְחָ־זֹּֽאת׃ עַל־כֵּ֗ן יַעֲזָ֤ב־אִישׁ
אֶת־אָבִיו֙ וְאֶת־אִמּ֔וֹ וְדָבַ֖ק בְּאִשְׁתֹּ֑ו וְהָי֥וּ לְבָשָׂ֖ר אֶחָֽד׃
כה וַיִּהְי֤וּ שְׁנֵיהֶם֙ עֲרוּמִּ֔ים הָאָדָ֖ם וְאִשְׁתֹּ֑ו וְלֹ֖א יִתְבֹּשָׁשֽׁוּ׃

ג Cap. III.

א וְהַנָּחָשׁ֙ הָיָ֣ה עָר֔וּם מִכֹּל֙ חַיַּ֣ת הַשָּׂדֶ֔ה אֲשֶׁ֥ר עָשָׂ֖ה יְהוָ֣ה
אֱלֹהִ֑ים וַיֹּ֣אמֶר אֶל־הָאִשָּׁ֗ה אַף֙ כִּ֣י אָמַ֣ר אֱלֹהִ֔ים לֹ֥א
2 תֹאכְל֖וּ מִכֹּ֥ל עֵֽץ־הַגָּֽן׃ וַתֹּ֤אמֶר הָאִשָּׁה֙ אֶל־הַנָּחָ֔שׁ
3 מִפְּרִ֥י עֵֽץ־הַגָּ֖ן נֹאכֵֽל׃ וּמִפְּרִ֣י הָעֵ֗ץ אֲשֶׁ֤ר בְּתֹוךְ־הַגָּן֙
אָמַ֣ר אֱלֹהִ֔ים לֹ֥א תֹאכְל֖וּ מִמֶּ֑נּוּ וְלֹ֥א תִגְּע֖וּ בֹּ֑ו פֶּן־תְּמֻתֽוּן׃
4 ה וַיֹּ֤אמֶר הַנָּחָשׁ֙ אֶל־הָאִשָּׁ֔ה לֹא־מֹ֖ות תְּמֻתֽוּן׃ כִּ֣י יֹדֵ֔עַ
אֱלֹהִ֕ים כִּ֗י בְּיֹום֙ אֲכָלְכֶ֣ם מִמֶּ֔נּוּ וְנִפְקְחוּ֙ עֵֽינֵיכֶ֔ם וִהְיִיתֶ֥ם
6 כֵּאלֹהִ֖ים יֹדְעֵ֣י טֹ֥וב וָרָֽע׃ וַתֵּ֣רֶא הָאִשָּׁ֗ה כִּ֤י טֹוב֙ הָעֵ֣ץ
לְמַאֲכָ֔ל וְכִ֥י תַאֲוָה־הֽוּא לָעֵינַ֖יִם וְנֶחְמָ֣ד הָעֵ֑ץ לְהַשְׂכִּ֣יל

דגש אחר שורק v. 25. והקח

וַתִּקַּח מִפִּרְיוֹ וַתֹּאכַל וַתִּתֵּן גַּם־לְאִישָׁהּ עִמָּהּ וַיֹּאכַל׃
7 וַתִּפָּקַחְנָה עֵינֵי שְׁנֵיהֶם וַיֵּדְעוּ כִּי עֵירֻמִּם הֵם וַיִּתְפְּרוּ עֲלֵה
8 תְאֵנָה וַיַּעֲשׂוּ לָהֶם חֲגֹרֹת׃ וַיִּשְׁמְעוּ אֶת־קוֹל יְהוָה
אֱלֹהִים מִתְהַלֵּךְ בַּגָּן לְרוּחַ הַיּוֹם וַיִּתְחַבֵּא הָאָדָם
וְאִשְׁתּוֹ מִפְּנֵי יְהוָה אֱלֹהִים בְּתוֹךְ עֵץ הַגָּן׃ 9 וַיִּקְרָא יְהוָה
אֱלֹהִים אֶל־הָאָדָם וַיֹּאמֶר לוֹ אַיֶּכָּה׃ 10 וַיֹּאמֶר אֶת־קֹלְךָ
שָׁמַעְתִּי בַגָּן וָאִירָא כִּי־עֵירֹם אָנֹכִי וָאֵחָבֵא׃ 11 וַיֹּאמֶר מִי
הִגִּיד לְךָ כִּי עֵירֹם אָתָּה הֲמִן־הָעֵץ אֲשֶׁר צִוִּיתִיךָ לְבִלְתִּי
אֲכָל־מִמֶּנּוּ אָכָלְתָּ׃ 12 וַיֹּאמֶר הָאָדָם הָאִשָּׁה אֲשֶׁר נָתַתָּה
עִמָּדִי הִוא נָתְנָה־לִּי מִן־הָעֵץ וָאֹכֵל׃ 13 וַיֹּאמֶר יְהוָה
אֱלֹהִים לָאִשָּׁה מַה־זֹּאת עָשִׂית וַתֹּאמֶר הָאִשָּׁה הַנָּחָשׁ
הִשִּׁיאַנִי וָאֹכֵל׃ 14 וַיֹּאמֶר יְהוָה אֱלֹהִים ׀ אֶל־הַנָּחָשׁ כִּי
עָשִׂיתָ זֹּאת אָרוּר אַתָּה מִכָּל־הַבְּהֵמָה וּמִכֹּל חַיַּת
הַשָּׂדֶה עַל־גְּחֹנְךָ תֵלֵךְ וְעָפָר תֹּאכַל כָּל־יְמֵי חַיֶּיךָ׃
15 וְאֵיבָה ׀ אָשִׁית בֵּינְךָ וּבֵין הָאִשָּׁה וּבֵין זַרְעֲךָ וּבֵין זַרְעָהּ ט
הוּא יְשׁוּפְךָ רֹאשׁ וְאַתָּה תְּשׁוּפֶנּוּ עָקֵב׃ ס 16 אֶל־
הָאִשָּׁה אָמַר הַרְבָּה אַרְבֶּה עִצְּבוֹנֵךְ וְהֵרֹנֵךְ בְּעֶצֶב תֵּלְדִי
בָנִים וְאֶל־אִישֵׁךְ תְּשׁוּקָתֵךְ וְהוּא יִמְשָׁל־בָּךְ׃ ס
17 וּלְאָדָם אָמַר כִּי שָׁמַעְתָּ לְקוֹל אִשְׁתֶּךָ וַתֹּאכַל מִן־הָעֵץ
אֲשֶׁר צִוִּיתִיךָ לֵאמֹר לֹא תֹאכַל מִמֶּנּוּ אֲרוּרָה הָאֲדָמָה
בַּעֲבוּרֶךָ בְּעִצָּבוֹן תֹּאכְלֶנָּה כֹּל יְמֵי חַיֶּיךָ׃ 18 וְקוֹץ וְדַרְדַּר
תַּצְמִיחַ לָךְ וְאָכַלְתָּ אֶת־עֲשֶׂב הַשָּׂדֶה׃ 19 בְּזֵעַת אַפֶּיךָ
תֹּאכַל לֶחֶם עַד שׁוּבְךָ אֶל־הָאֲדָמָה כִּי מִמֶּנָּה לֻקָּחְתָּ
כִּי־עָפָר אַתָּה וְאֶל־עָפָר תָּשׁוּב׃ כ 20 וַיִּקְרָא הָאָדָם שֵׁם אִשְׁתּוֹ
חַוָּה כִּי הִוא הָיְתָה אֵם כָּל־חָי׃ 21 וַיַּעַשׂ יְהוָה אֱלֹהִים
לְאָדָם וּלְאִשְׁתּוֹ כָּתְנוֹת עוֹר וַיַּלְבִּשֵׁם׃ פ
22 וַיֹּאמֶר ׀ יְהוָה אֱלֹהִים הֵן הָאָדָם הָיָה כְּאַחַד מִמֶּנּוּ שיפי
לָדַעַת טוֹב וָרָע וְעַתָּה ׀ פֶּן־יִשְׁלַח יָדוֹ וְלָקַח גַּם מֵעֵץ

החיים

(ז) נון גינגען מיהרער בייזען מויגען מוך. מוכ זיא מערקטען, דאס זיא נאקעכט זינכ. זיא פלעכטען פייגען־בלאטער נוסאמען, מוכ מאכטען זיך שירצען: (ח) דאס הערטען זיא זיא שטיממ דעס עווינען וועסענס, גאטט ווענדען גור צייטע דעס טאגעס, מוכ דאס מיט זיינער פרוים פערקרעכען זיך, פאר דעס עווינען וועסען, גאטט בין, דאס עווינע זיא ביימער דעס גארטענס: (ט) דאס עווינע זיא־ סאן, גאטט, ריף דאס! מוכ שפראך נו מיהר, וווּ ביסט זוא? (י) ער שפראך, זיינע שטימע הער איך נאקעכט בין, דארום פערקרעכ איך מיך: (יא) דו שפראך ער, ווער הער דיר גענאגט, דאס זוא נאקעכט ביסט? האסט עטוואס פון דעם בוימ גענאסען, דאס איך דיר נו עסען פערבאטען: (יב) דאס שפראך, זיא פרוים, וועלכע זוא מיר האסט גוגעגעבען, דיסע גאב מיר פון דעם בוימ, רעקט פון עווינג וועסען, גאטט, מאכטע פיר דאס מוכ זייגע פרוים, וועלכע (יג) דאס עווינג וועסען, גאטט, שפראך זוא נור פרוים, וואס האסט זוא דו גענומען, זיא פרוים שפראך, זיא שולדגג האט מיך געריבען, מוכ איך מיך: (יד) דו שפראך דאס עווינג וועסען, גאטט, נור שולדגג, ווייל זוא דיסעס גענומען האסט, זייא פערפלוכט! פאר אלליעס פיהע, מוכ פאר אלליעס גענומען דעס פיעהס. איך זייגע בויכע זאלטס זוא בעהען, מוכ שטוב עסען, אלליע טאגע זייגעס יעבענס: (טו) איך ווערע איך פייגשלאגען מאכען, גוישען דיר מוכ ערד פרוים. מוכ גוישען זוא מיהרעס זאמען. דיסער זאל זייגע שווערען מוכ קיגבער געבאהרען. גו זייגעס מאגעג זאלטס זוא בעגירדע האבען. ער מאער זאל איבער דיך הערשען: (יז) מוכ גו מאס שפראך ער, ווייל זוא ערד פרוים דעס מענשען, מוכ מאגעג זאל בעגאנגען. דורך פיל פיעהס פערוואונדעט זאלסט עסען. איך שווייס דייגעס אנגעזיכטס זאלסט ברוך עסען. ביס זוא ווידער הין מין דאס ערד־ רייך קאמסט, פאר וועכסעס זוא בעגאמענען וואלדען. דען זוא ביסט שטויב, מוכ זאלסט ווידער גוריק קעהרען: (כ) דאס נענאטע דען נאמען זיינער פרוים חוה. דען זיא איז בעוואלדען, מוטטער אלליעס לעבענדיגען: (כא) דאס מיט גוטען, גאטט, מאכטע פיר דאס מוכ זיינע פרוים, עווינג וועסען, גאטט, מיט פעלליגע קליידער, דאס זיא זי בעקלייד: (כב) דאס עווינג רעקט פון פעלליגען. מוכ בעקומסט זיא, וועסען,

וועסען, גאָטט, שפּראַך, בונטמאַכער איסט לדם וויא מייַנער
קיינבע דעם שוועדעם, דאָס זיך מוחועלעט, מוך דען
וועג נוח ועבענס־בויאַ נו פּערוואַהרען:

קאַפּיטעל ד

(א) לדם האָטטע זייַנער פּרוי מוך בייַמגעוואָהנט. זיא
וואַרד שוואַנגער מוך גענאַר קין. דאָס שפּראַך זיא, מיך
האָבע מייַנען מאַן ערוואַרבען, פּאַן דעם עוויגען: (ב) זיא
געבאָהרטע נאָכמאָלס, זייַנען ברודער, דען הכל. הכל
וואַרד מין שאָף־מוך ניגען־הירטע. קין אַבער וואַרד מין
פּלאַנצער: (ג) נאָך מייניגער נייט בראַכטע קין, פּאַן
דער פּרוכט דעם ערדרייַכס, דעם עוויגען מין געשענק:
(ד) מוך הכל בראַכטע מוך מין געשענק, פּאַן דען
ערסטיבגען זייַנעם קוייַנען פּיהעס, מוך פּאַן מיהרען
פּעטט־שטיקען. דער עוויגע וואַבעטע זיך נו הכל, מוך
זייַנעם געשענקע: (ה) נו קין אַבער, מוך נו זייַנעם
געשענקע האָט ער זיך ניכט געוועבעט, דיסעס פּער־
דרוס קין זעהר, מוך זיין אַנגעזיכט פּיל אַב: (ו) דער
עוויגע שפּראַך נו קין, וואַרום פּערדריסט עס דיך? מוך
וואַרום איסט זיין אַנגעזיכט וא אַבגעפּאַלען? (ז) איסט
עס ניכט אַן דעם? וואַן דוא דיך גוט אויף פּיהרסט,
קאַנסט דוא אויך זייַנע מיגען עמפּאָר העבען, וואַן דוא דיך אַבער
ניכט גוט אויף פּיהרסט, זא רוהעט זיא זינדע פּאָר דער
טהירע. נאָך דיר איסט מיהר פּערלאַנגען. מיללין דוא קאַנסט
מיבער זיא הערשען: (ח) קין שפּראַך נו זייַנעם ברודער
הכל. — אָס זיא נון מייַנסט אויף דעם פּעלד וואַרען.
ערהאַב זיך קין אַבער זייַנען ברודער הכל, מוך ערשלוג
מיהן: (ט) דער עוויגע שפּראַך נו קין, וואָ איסט הכל,
זיין ברודער? ער אַנטוואַרטעטע, איך וויים עס ניכט.
בין איך דער היטער מייַנעס ברודערס? (י) דער עוויגע
שפּראַך, וואָס האָסט דוא געטהאַן? זיא שטימעט פּאַן זייַנעם
ברודערס בלוט שרייַעט אוים דער ערדע נו מיר: (יא) פּאַן
נון אַן זיא זייַ פּערפּלוכט, פּאַן דער ערדע היכוועב, וועלכע
מיהרען מוך אויפּגעטהאַן, זייַנעם ברודערס בלוט אַבנו־
נעהמען פּאַן זייַנער האַנד: (יב) וואַן דוא זיא ערדע
בעאַרבייטען וועירסט, וואָלל זיא דיר מיהרע קראַפט ניכט מעהר
הערגעבען. מוכטאָט מוכ פּלוכטיג זאָלסט דוא אויף דעם
ערדבאָדען זין: (יג) קין שפּראַך נו דעם עוויגען, מייַנע
שטראָפע איסט נו גרויס, אוך זיא נו ערטראַגען: (יד) זיהע,
דוא האָסט מיך פּערטריבען, פּאַן דיסעם ערדרייַכס היכוועב.
פּאַן זייַנעם אַנטלוימען וועל איך מיך פּערבערגען. וואַן איך
בין

23 הַחַיִּים וְאָכַל וָחַי לְעֹלָם׃ 23 וַיְשַׁלְּחֵהוּ יְהוָה אֱלֹהִים מִגַּן־
24 עֵדֶן לַעֲבֹד אֶת־הָאֲדָמָה אֲשֶׁר לֻקַּח מִשָּׁם׃ 24 וַיְגָרֶשׁ אֶת־
הָאָדָם וַיַּשְׁכֵּן מִקֶּדֶם לְגַן־עֵדֶן אֶת־הַכְּרֻבִים וְאֵת לַהַט
הַחֶרֶב הַמִּתְהַפֶּכֶת לִשְׁמֹר אֶת־דֶּרֶךְ עֵץ הַחַיִּים׃ ס

ד Cap. IV.

א וְהָאָדָם יָדַע אֶת־חַוָּה אִשְׁתּוֹ וַתַּהַר וַתֵּלֶד אֶת־קָיִן
2 וַתֹּאמֶר קָנִיתִי אִישׁ אֶת־יְהוָה׃ 2 וַתֹּסֶף לָלֶדֶת אֶת־אָחִיו
אֶת־הָבֶל וַיְהִי־הֶבֶל רֹעֵה צֹאן וְקַיִן הָיָה עֹבֵד אֲדָמָה׃
3 וַיְהִי מִקֵּץ יָמִים וַיָּבֵא קַיִן מִפְּרִי הָאֲדָמָה מִנְחָה לַיהוָה׃
4 וְהֶבֶל הֵבִיא גַם־הוּא מִבְּכֹרוֹת צֹאנוֹ וּמֵחֶלְבֵהֶן וַיַּשַׁע
ח יְהוָה אֶל־הֶבֶל וְאֶל־מִנְחָתוֹ׃ וְאֶל־קַיִן וְאֶל־מִנְחָתוֹ לֹא־
6 שָׁעָה וַיִּחַר לְקַיִן מְאֹד וַיִּפְּלוּ פָּנָיו׃ 6 וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־
7 קַיִן לָמָּה חָרָה לָךְ וְלָמָּה נָפְלוּ פָּנֶיךָ׃ 7 הֲלוֹא אִם־תֵּיטִיב
שְׂאֵת וְאִם־לֹא תֵיטִיב לַפֶּתַח חַטָּאת רֹבֵץ וְאֵלֶיךָ
8 תְּשׁוּקָתוֹ וְאַתָּה תִּמְשָׁל־בּוֹ׃ 8 וַיֹּאמֶר קַיִן אֶל־הֶבֶל אָחִיו
וַיְהִי בִּהְיוֹתָם בַּשָּׂדֶה וַיָּקָם קַיִן אֶל־הֶבֶל אָחִיו וַיַּהַרְגֵהוּ׃
9 וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־קַיִן אֵי הֶבֶל אָחִיךָ וַיֹּאמֶר לֹא יָדַעְתִּי
י הֲשֹׁמֵר אָחִי אָנֹכִי׃ 10 וַיֹּאמֶר מֶה עָשִׂיתָ קוֹל דְּמֵי אָחִיךָ
11 צֹעֲקִים אֵלַי מִן־הָאֲדָמָה׃ 11 וְעַתָּה אָרוּר אָתָּה מִן־הָאֲדָמָה
12 אֲשֶׁר פָּצְתָה אֶת־פִּיהָ לָקַחַת אֶת־דְּמֵי אָחִיךָ מִיָּדֶךָ׃ 12 כִּי
תַעֲבֹד אֶת־הָאֲדָמָה לֹא־תֹסֵף תֵּת־כֹּחָהּ לָךְ נָע וָנָד תִּהְיֶה
13 בָּאָרֶץ׃ 13 וַיֹּאמֶר קַיִן אֶל־יְהוָה גָּדוֹל עֲוֹנִי מִנְּשׂוֹא׃
14 הֵן גֵּרַשְׁתָּ אֹתִי הַיּוֹם מֵעַל פְּנֵי הָאֲדָמָה וּמִפָּנֶיךָ אֶסָּתֵר
טו וְהָיִיתִי נָע וָנָד בָּאָרֶץ וְהָיָה כָּל־מֹצְאִי יַהַרְגֵנִי׃ 15 וַיֹּאמֶר
לוֹ יְהוָה לָכֵן כָּל־הֹרֵג קַיִן שִׁבְעָתַיִם יֻקָּם וַיָּשֶׂם יְהוָה
16 לְקַיִן אוֹת לְבִלְתִּי הַכּוֹת־אֹתוֹ כָּל־מֹצְאוֹ׃ 16 וַיֵּצֵא קַיִן
17 מִלִּפְנֵי יְהוָה וַיֵּשֶׁב בְּאֶרֶץ־נוֹד קִדְמַת־עֵדֶן׃ 17 וַיֵּדַע קַיִן

בלא פסקא v. 8. בלא דגי׳ v. 4. את־אשתו

אֶת־אִשְׁתּוֹ וַתַּהַר וַתֵּלֶד אֶת־חֲנוֹךְ וַיְהִי בֹּנֶה עִיר וַיִּקְרָא
שֵׁם הָעִיר כְּשֵׁם בְּנוֹ חֲנוֹךְ׃ וַיִּוָּלֶד לַחֲנוֹךְ אֶת־עִירָד 18
וְעִירָד יָלַד אֶת־מְחוּיָאֵל וּמְחִיָּאֵל יָלַד אֶת־מְתוּשָׁאֵל
וּמְתוּשָׁאֵל יָלַד אֶת־לָמֶךְ׃ וַיִּקַּח־לוֹ לֶמֶךְ שְׁתֵּי נָשִׁים שֵׁם 19
הָאַחַת עָדָה וְשֵׁם הַשֵּׁנִית צִלָּה׃ וַתֵּלֶד עָדָה אֶת־יָבָל כ
הוּא הָיָה אֲבִי יֹשֵׁב אֹהֶל וּמִקְנֶה׃ וְשֵׁם אָחִיו יוּבָל הוּא 21
הָיָה אֲבִי כָל־תֹּפֵשׂ כִּנּוֹר וְעוּגָב׃ וְצִלָּה גַם־הִיא יָלְדָה 22
אֶת־תּוּבַל קַיִן לֹטֵשׁ כָּל־חֹרֶשׁ נְחֹשֶׁת וּבַרְזֶל וַאֲחוֹת
תּוּבַל־קַיִן נַעֲמָה׃ וַיֹּאמֶר לֶמֶךְ לנָשָׁיו עָדָה וְצִלָּה שְׁמַעַן 23
קוֹלִי נְשֵׁי לֶמֶךְ הַאְזֵנָּה אִמְרָתִי כִּי אִישׁ הָרַגְתִּי לְפִצְעִי
וְיֶלֶד לְחַבֻּרָתִי׃ כִּי שִׁבְעָתַיִם יֻקַּם־קָיִן וְלֶמֶךְ שִׁבְעִים 24
וְשִׁבְעָה׃ וַיֵּדַע אָדָם עוֹד אֶת־אִשְׁתּוֹ וַתֵּלֶד בֵּן וַתִּקְרָא כה
אֶת־שְׁמוֹ שֵׁת כִּי שָׁת־לִי אֱלֹהִים זֶרַע אַחֵר תַּחַת הֶבֶל
כִּי הָרָגוֹ קָיִן׃ וּלְשֵׁת גַּם־הוּא יָלַד־בֵּן וַיִּקְרָא אֶת־שְׁמוֹ 26
אֱנוֹשׁ אָז הוּחַל לִקְרֹא בְּשֵׁם יְהוָה׃ ס

ה Cap. V.

זֶה סֵּפֶר תּוֹלְדֹת אָדָם בְּיוֹם בָּרֹא אֱלֹהִים אָדָם בִּדְמוּת א
אֱלֹהִים עָשָׂה אֹתוֹ׃ זָכָר וּנְקֵבָה בְּרָאָם וַיְבָרֶךְ אֹתָם 2
וַיִּקְרָא אֶת־שְׁמָם אָדָם בְּיוֹם הִבָּרְאָם׃ וַיְחִי אָדָם 3
שְׁלֹשִׁים וּמְאַת שָׁנָה וַיּוֹלֶד בִּדְמוּתוֹ כְּצַלְמוֹ וַיִּקְרָא אֶת־
שְׁמוֹ שֵׁת׃ וַיִּהְיוּ יְמֵי־אָדָם אַחֲרֵי הוֹלִידוֹ אֶת־שֵׁת 4
שְׁמֹנֶה מֵאוֹת שָׁנָה וַיּוֹלֶד בָּנִים וּבָנוֹת׃ וַיִּהְיוּ כָּל־יְמֵי ה
אָדָם אֲשֶׁר־חַי תְּשַׁע מֵאוֹת שָׁנָה וּשְׁלֹשִׁים שָׁנָה וַיָּמֹת׃
ס וַיְחִי־שֵׁת חָמֵשׁ שָׁנִים וּמְאַת שָׁנָה וַיּוֹלֶד אֶת־ 6
אֱנוֹשׁ׃ וַיִּחְיוּ־שֵׁת אַחֲרֵי הוֹלִידוֹ אֶת־אֱנוֹשׁ שֶׁבַע שָׁנִים 7
וּשְׁמֹנֶה מֵאוֹת שָׁנָה וַיּוֹלֶד בָּנִים וּבָנוֹת׃ וַיִּהְיוּ כָּל־יְמֵי 8
שֵׁת שְׁתֵּים עֶשְׂרֵה שָׁנָה וּתְשַׁע מֵאוֹת שָׁנָה וַיָּמֹת׃ ס
וַיְחִי אֱנוֹשׁ תִּשְׁעִים שָׁנָה וַיּוֹלֶד אֶת־קֵינָן׃ וַיְחִי אֱנוֹשׁ 9

אחרי

נון מוכשטאָט מוכ פֿוֹיכטיג מוף דער ערדע בין, זאָ ווירד
מיך יעדער מוחבריגבען, דער מיך פֿינדעט: (סו) דאָ
שפּראָך דער עוויגע גו מיהם, ניאמאָכ ווּאָגע עס, קין
מוחבריגבען· זיבענפֿאָלטיג וואָלו ער בעראָכען ווערדען!
דער עוויגע מאָכטע דעם קין ניכט· דאָס מיהן ניכט
יעדער ערשלאָגע, דער מיהן פֿינדעט: (יו) אַוסאָ גינג קין
פֿאָן דעם אַנטלינע דעס עוויגען ווּאָג· מוכ זיבענטע זיך מיט
דער צאַבשאַפֿט כוד· נור מאַרגען־זייטע פֿאָן עדן: (יז) קין
ווּאָהנטע זיינער פֿרוי אין בייא· זיא ווּאָרד שוואַנגער, מוכ
בעבאָר חנוך· דאָ בויעטע ער מיינע שטאָדט· מוכ נעבנטע
זיא, ווי זיין וואָהן, חנוך: (יח) דעם חנוך ווּאָרד עירד
בעבאָרען· עירד נייבטע מחויאל· מחויאל נייבטע
מתושאל· מוכ מתושאל נייבטע למך: (יט) דיסער למך
נאָהם זיך נווייא וויבער· דער מיינען נאָמען ווּאָר עדה·
יבל· דערזעלבע ווּאָר דער ערסטע נעלטען־בעוואָהנער,
מוכ פֿיה־טרייבער: (כא) דער נאָמען זיינעס ברודערס
ווּאָר יובל· דערזעלבע ווּאָר דער ערסטע האַרפֿען־
נייטערען־שלאָגער: (כב) מוכ מוך צלה בעבאָר· נעמוך
דען תובל־קין· ווועלכער גוֹאָכענדעס ווערקנייג פֿאָן
קופֿפֿער מוכ מייסען גו מאַכען פֿערשטאַנד· מוכ דיא
שוועסטער תובל־קין, ווּאָר נעמה: (כג) למך שפּראָך
מיינסט גו זיינען וויבערן, עדה מוכ צלה· הערעט מיינע
שטימע! וויבער דעם למך! פֿערנעהמעט מיינע רעדע!
מיינען מאָן ערשלאָגע מיך גו מיינער ווּאָונדע· מוכ מיינע
יונגלינג גו מיינער בייזע: (כד) ווירד קין זיבענפֿאָלטיג
בעראָכען· זאָ למך זיבען מוכ זיבענוניפֿאָלטיג: (כה) אדם
פֿינג מאָן דאָ גו בעשענקען מיט דעם נאָמען עוויגען:

קאַפּיטעל ה

(א) דיסעס מיסט דאָס בעשאַפֿענע־רעגיסטער דער נאָכ־
קומען פֿאָן אדם· דאָ גאָטט אדם ערשוף, מאַכטע אר מיהן
אין דער אָהנלייקייט גאָטטעס: (ב) מאַנסען מוכ ווייבסען
הָאט אר זיא ערשאַפֿענען· ובענעטע זיא, מוכ נעבנטע
מיהרען נאָמען אדם (מענש,) דאָ זיא בעשאַפֿענען ווּאָרדען:
(ג) פֿוֹס אדם הובלערט מוכ דרייפֿיג יאָהרע זעבטע,
נייבטע אר מין זיינער אָהנלייקייט, זיין עבענבילד· מוכ
נעבנטע מיהן שת: (ד) נאָך דעם אר שת בעגייבט, זעבטע
אדם נאָך מאָכ הובלערט יאָהרע· מוכ נייבטע זעהנע מוכ
טעכטער: (ה) פֿוֹס דיא זעבענפֿ־יאָהרע אדם, נין
הובלערט מוכ דרייפֿיג ווּאָרען, שטאַרב ער: (ו) שת
זעבטע הובלערט מוכ פֿינף יאָהרע, מוכ נייבטע זעהנע מוכ
(ז) נאָך דעם שת דען אנוש בעגייבט· זעבטע אר נאָך
מאָכ הובלערט מוכ זיבען יאָהרע· מוכ נייבטע זעהנע מוכ

מוכ

אַחֲרֵי הוֹלִידוֹ אֶת־קֵינָן חֲמֵשׁ עֶשְׂרֵה שָׁנָה וּשְׁמֹנֶה
11 מֵאוֹת שָׁנָה וַיּוֹלֶד בָּנִים וּבָנוֹת׃ וַיִּהְיוּ כָּל־יְמֵי אֱנוֹשׁ
12 חָמֵשׁ שָׁנִים וּתְשַׁע מֵאוֹת שָׁנָה וַיָּמֹת׃ ס וַיְחִי קֵינָן
13 שִׁבְעִים שָׁנָה וַיּוֹלֶד אֶת־מַהֲלַלְאֵל׃ וַיְחִי קֵינָן אַחֲרֵי
הוֹלִידוֹ אֶת־מַהֲלַלְאֵל אַרְבָּעִים שָׁנָה וּשְׁמֹנֶה מֵאוֹת שָׁנָה
14 וַיּוֹלֶד בָּנִים וּבָנוֹת׃ וַיִּהְיוּ כָּל־יְמֵי קֵינָן עֶשֶׂר שָׁנִים
טו וּתְשַׁע מֵאוֹת שָׁנָה וַיָּמֹת׃ ס וַיְחִי מַהֲלַלְאֵל חָמֵשׁ
16 שָׁנִים וְשִׁשִּׁים שָׁנָה וַיּוֹלֶד אֶת־יָרֶד׃ וַיְחִי מַהֲלַלְאֵל
אַחֲרֵי הוֹלִידוֹ אֶת־יָרֶד שְׁלֹשִׁים שָׁנָה וּשְׁמֹנֶה מֵאוֹת שָׁנָה
17 וַיּוֹלֶד בָּנִים וּבָנוֹת׃ וַיִּהְיוּ כָּל־יְמֵי מַהֲלַלְאֵל חָמֵשׁ
18 וְתִשְׁעִים שָׁנָה וּשְׁמֹנֶה מֵאוֹת שָׁנָה וַיָּמֹת׃ ס וַיְחִי־
יֶרֶד שְׁתַּיִם וְשִׁשִּׁים שָׁנָה וּמְאַת שָׁנָה וַיּוֹלֶד אֶת־חֲנוֹךְ׃
19 וַיְחִי־יֶרֶד אַחֲרֵי הוֹלִידוֹ אֶת־חֲנוֹךְ שְׁמֹנֶה מֵאוֹת שָׁנָה
כ וַיּוֹלֶד בָּנִים וּבָנוֹת׃ וַיִּהְיוּ כָּל־יְמֵי־יֶרֶד שְׁתַּיִם וְשִׁשִּׁים
21 שָׁנָה וּתְשַׁע מֵאוֹת שָׁנָה וַיָּמֹת׃ ס וַיְחִי חֲנוֹךְ חָמֵשׁ
22 וְשִׁשִּׁים שָׁנָה וַיּוֹלֶד אֶת־מְתוּשָׁלַח׃ וַיִּתְהַלֵּךְ חֲנוֹךְ אֶת־
הָאֱלֹהִים אַחֲרֵי הוֹלִידוֹ אֶת־מְתוּשֶׁלַח שְׁלֹשׁ מֵאוֹת שָׁנָה
23 וַיּוֹלֶד בָּנִים וּבָנוֹת׃ וַיִּהְיוּ כָּל־יְמֵי חֲנוֹךְ חָמֵשׁ וְשִׁשִּׁים
24 שָׁנָה וּשְׁלֹשׁ מֵאוֹת שָׁנָה׃ וַיִּתְהַלֵּךְ חֲנוֹךְ אֶת־הָאֱלֹהִים
שביעי כה וְאֵינֶנּוּ כִּי־לָקַח אֹתוֹ אֱלֹהִים׃ ס וַיְחִי מְתוּשֶׁלַח
26 שֶׁבַע וּשְׁמֹנִים שָׁנָה וּמְאַת שָׁנָה וַיּוֹלֶד אֶת־לָמֶךְ׃ וַיְחִי
מְתוּשֶׁלַח אַחֲרֵי הוֹלִידוֹ אֶת־לֶמֶךְ שְׁתַּיִם וּשְׁמוֹנִים שָׁנָה
27 וּשְׁבַע מֵאוֹת שָׁנָה וַיּוֹלֶד בָּנִים וּבָנוֹת׃ וַיִּהְיוּ כָּל־יְמֵי
מְתוּשֶׁלַח תֵּשַׁע וְשִׁשִּׁים שָׁנָה וּתְשַׁע מֵאוֹת שָׁנָה וַיָּמֹת׃
28 ס וַיְחִי־לֶמֶךְ שְׁתַּיִם וּשְׁמוֹנִים שָׁנָה וּמְאַת שָׁנָה
29 וַיּוֹלֶד בֵּן׃ וַיִּקְרָא אֶת־שְׁמוֹ נֹחַ לֵאמֹר זֶה יְנַחֲמֵנוּ
מִמַּעֲשֵׂנוּ וּמֵעִצְּבוֹן יָדֵינוּ מִן־הָאֲדָמָה אֲשֶׁר אֵרְרָהּ יְהוָה׃

מוכ טעכטער: (ח) מ"ם מ"ם ווי"ו ענבענס־יאהרע שת, ניין הונדערט מוכ נוועלף וואַרען, שטאַרב ער: (ט) חנוך זעכצע נייניג יאהרע, מוכ נייגטע קינן: (י) נאַך דעם ער קינן געניגט האַטטע, זעכצע חנוך נאַך אַכט הונדערט מוכ פֿינפֿצעהן יאהרע· מוכ נייגטע זעהנע מוכ טעכטער: (יא) מ"ם מ"ם ווי"ו ענבענס־יאהרע חנוך, ניין הונדערט מוכ פֿינף וואַרען· שטאַרב ער: (יב) קינן זעכצע זיבענציג יאהרע, מוכ נייגטע מהללאל: (יג) נאַך דעם ער קינן מהללאל געניגט· זעכצע קינן נאַך אַכט הונדערט מוכ פֿיערציג יאהרע· מוכ נייגטע זעהנע מוכ טעכטער: (יד) מ"ם מ"ם ווי"ו ענבענס־יאהרע קינן, ניין הונדערט מוכ נעהנען וואַרען: שטאַרב ער: (טו) מהללאל זעכצע פֿינף מוכ זעכציג יאהרע, מוכ נייגטע ירד: (יו) נאַך דעם ער ירד געניגט, זעכצע מהללאל נאַך אַכט הונדערט מוכ דרייסיג יאהרע· מוכ נייגטע זעהנע מוכ טעכטער: (יז) מ"ם מ"ם ווי"ו ענבענס־יאהרע מהללאל אַכט הונדערט פֿינף מוכ נייניג וואַרען, שטאַרב ער: (יח) ירד זעכצע הונדערט מוכ נוויי מוכ זעכציג יאהרע· מוכ נייגטע חנוך: (יט) נאַך דעם ער חנוך געניגט· זעכצע ירד נאַך אַכט הונדערט יאהרע, מוכ נייגטע זעהנע מוכ טעכטער: (כ) מ"ם מ"ם ווי"ו ענבענס־יאהרע ירד, ניין הונדערט נוויי מוכ זעכציג וואַרען, שטאַרב ער: (כא) חנוך זעכצע פֿינף מוכ זעכציג יאהרע, מוכ נייגטע מתושלח: (כב) נאַך דעם ער חנוך מתושלח געניגט· זעכצע חנוך פֿיר הונדערט יאהרע, מוכ נייגטע זעהנע מוכ טעכטער: (כג) מ"ם מ"ם ווי"ו ענבענס־יאהרע חנוך וואַרען, דרייא הונדערט מוכ פֿינף מוכ זעכציג: (כד) וי"ו חנוך פֿיר הונדערט וואַכטע, וי"ו וואַר ער ניכט מעהר היער· דען גאָטט האַטטע מיהן גו זיך גענוממען: (כה) מתושלח זעכצע זיבען מוכ אַכטציג יאהרע, מוכ נייגטע למך: (כו) נאַך דעם ער דען למך געניגט· זעכצע מתושלח נאַך זיבען הונדערט מוכ נוויי מוכ אַכטציג יאהרע· מוכ נייגטע זעהנע מוכ טעכטער: (כז) מ"ם מתושלח זעכצע ענבענס־יאהרע וואַרען, ניין הונדערט מוכ זעכציג, שטאַרב ער: (כה) למך זעכצע נוויי מוכ אַכטציג יאהרע, מוכ נייגטע מיכען זוהן: (כט) דיסען נעבענטע ער נח· נעמוך, דיסער וויזר מוכ טרעסטען, בייא מונסערעם האַנד־ארבייט, מוכ בייא דער מיהזועליגקייט מונסערער האַנד־ארבייט, מוף דעם צרדרייכע, דאָס דער ערדבאָדען פֿערפֿלוכט האַט:

נאַך

הקורא יעשים הגרש קודם התרסא .v. 29 ויתר־

ל וַיְהִי־לֶמֶךְ אַחֲרֵי הוֹלִידוֹ אֶת־נֹחַ חָמֵשׁ וְתִשְׁעִים שָׁנָה
לא וַחֲמֵשׁ מֵאוֹת שָׁנָה וַיּוֹלֶד בָּנִים וּבָנוֹת׃ וַיְהִי כָּל־יְמֵי־לֶמֶךְ
שִׁבַּע וְשִׁבְעִים שָׁנָה וּשְׁבַע מֵאוֹת שָׁנָה וַיָּמֹת׃ ס
לב וַיְהִי־נֹחַ בֶּן־חֲמֵשׁ מֵאוֹת שָׁנָה וַיּוֹלֶד נֹחַ אֶת־שֵׁם אֶת־
חָם וְאֶת־יָפֶת׃

Cap. VI. ו

א וַיְהִי כִּי־הֵחֵל הָאָדָם לָרֹב עַל־פְּנֵי הָאֲדָמָה וּבָנוֹת
ב יֻלְּדוּ לָהֶם׃ וַיִּרְאוּ בְנֵי־הָאֱלֹהִים אֶת־בְּנוֹת הָאָדָם כִּי
ג טֹבֹת הֵנָּה וַיִּקְחוּ לָהֶם נָשִׁים מִכֹּל אֲשֶׁר בָּחָרוּ׃ וַיֹּאמֶר
יְהוָה לֹא־יָדוֹן רוּחִי בָאָדָם לְעֹלָם בְּשַׁגַּם הוּא בָשָׂר וְהָיוּ
ד יָמָיו מֵאָה וְעֶשְׂרִים שָׁנָה׃ הַנְּפִלִים הָיוּ בָאָרֶץ בַּיָּמִים
הָהֵם וְגַם אַחֲרֵי־כֵן אֲשֶׁר יָבֹאוּ בְּנֵי הָאֱלֹהִים אֶל־
בְּנוֹת הָאָדָם וְיָלְדוּ לָהֶם הֵמָּה הַגִּבֹּרִים אֲשֶׁר מֵעוֹלָם
אַנְשֵׁי הַשֵּׁם׃ ס
ה מפטיר וַיַּרְא יְהוָה כִּי רַבָּה רָעַת הָאָדָם בָּאָרֶץ וְכָל־יֵצֶר
ו מַחְשְׁבֹת לִבּוֹ רַק רַע כָּל־הַיּוֹם׃ וַיִּנָּחֶם יְהוָה כִּי־עָשָׂה
ז אֶת־הָאָדָם בָּאָרֶץ וַיִּתְעַצֵּב אֶל־לִבּוֹ׃ וַיֹּאמֶר יְהוָה
אֶמְחֶה אֶת־הָאָדָם אֲשֶׁר־בָּרָאתִי מֵעַל פְּנֵי הָאֲדָמָה
מֵאָדָם עַד־בְּהֵמָה עַד־רֶמֶשׂ וְעַד־עוֹף הַשָּׁמָיִם כִּי נִחַמְתִּי
ח כִּי עֲשִׂיתִם׃ וְנֹחַ מָצָא חֵן בְּעֵינֵי יְהוָה׃

פ פ ב 2 נח

ט אֵלֶּה תּוֹלְדֹת נֹחַ נֹחַ אִישׁ צַדִּיק תָּמִים הָיָה בְּדֹרֹתָיו אֶת־
י הָאֱלֹהִים הִתְהַלֶּךְ־נֹחַ׃ וַיּוֹלֶד נֹחַ שְׁלֹשָׁה בָנִים אֶת־
יא שֵׁם אֶת־חָם וְאֶת־יָפֶת׃ וַתִּשָּׁחֵת הָאָרֶץ לִפְנֵי הָאֱלֹהִים
יב וַתִּמָּלֵא הָאָרֶץ חָמָס׃ וַיַּרְא אֱלֹהִים אֶת־הָאָרֶץ וְהִנֵּה
נִשְׁחָתָה כִּי־הִשְׁחִית כָּל־בָּשָׂר אֶת־דַּרְכּוֹ עַל־הָאָרֶץ׃
יג ס וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים לְנֹחַ קֵץ כָּל־בָּשָׂר בָּא לְפָנַי כִּי־
מָלְאָה הָאָרֶץ חָמָס מִפְּנֵיהֶם וְהִנְנִי מַשְׁחִיתָם אֶת־הָאָרֶץ׃

(ל) נאך דעם ער כאָ געלעבט. (לא) אלע למך
יאָרן, זיבען הונדערט אוכ זיבען אוכ זיבעניג, שטאַרב
ער: (לב) כאָ וואָר פֿינף הונדערט יאָהרע אלט, אוכ גייבעט
עס, חם אוכ יפת:

קאַפּיטעל ו

(א) אלס כון דאָס מענשליכע געשלעכט אַנפֿינג זיך צו
פֿערמעהרען אוף ערדען. אוכ מיהנען טעכטער בעבאָ-
רען, זיבען הונדערט אוכ זיבעניג, שטאַרב
(ב) דאָס זאָהען זיך בעטטליכען מענשען,
(ג) דאָס שפּראָך ער עוויגע, מיין גייסט ווירד ניכט
מיממער מיט דעם מענשען שטרייטען. זיא ווייל ער דאָך
פֿלייש אוך מיסט. עס וואָלען אַבער זיינע פֿריסט־טאָגע
נאָך זיין, (ד) זיא ריסען זיך אוף דיא הונדערט אוכ צוואַנציג יאָהרע:
וואָלען דאַמאָלס אוף ערדען. זי וואָר עס אוך נאָך הער.
זיא ווייל בעטטליכען מענשען קאָמען, כו דען טעכטערן דעס
בעמיינען מענשען. אוכ דיסע מיהנען בעבאָהרען. דיסעס
זיבד זיא העלדען. וועלכע פֿאָן יעהער בעריהמטע מאַנער
וואָרען: (ה) אוס ער עוויגע וואָה, דאָס זיא באָסהייט
דעס מענשליכען בעשלעכטס גראָס וואָר אוף ער ערדע.
אוכ אַלליעס דיכטען ער בעדאַנקען זיינעס הערצענס,
כור מיממער אוף דאָס בעסט גיבגען: (ו) דאָס בעריייעטע
ער עוויגע, דאָס ער דען מענשען אוף ערדע בעמאַכט
האָטטע. אוכ האָטטע פֿערדראָס אין זיינעס הערצען:
(ז) אוכ ער עוויגע שפּראָך, איך ווילל דען מענשען, דען
מיט ערשאַפֿען האָבע, פֿאָן דעס ערדבאָדען פֿערטילגען
יא פֿאָן מענשען ביס פֿיה, ביס געוורקס, אוכ בעפֿליגען
דעס היממעלס. דען עס רייעט מיך, דאָס איך זיא בעמאַכט
האָבע: (ח) כו אַבער, פֿאַנד גנאָדע אין דען אוגען
דעס עוויגען:

נח

(ט) פֿאָלגענדעס אוסט זיא בעשלעכטס־פֿאָלגע דעס כא. כא
וואָר אין בערעכטער אוף־פֿריכטיגער וואָן ווינען זיא אוכ
מוכ וואַנדעלטע אוט גאָטט: (י) כא נייבעט דריי אוכ
הובערט פֿינף מוכ נייבניג יאָהרע. מוכ ניבעטע ועהבע
מוכ טעכטער: (לא) אוס עוויג עבענס־יאָהרע דעס למך
וואָרען, זיבען הובערט מוכ זיבען מוכ זיבעניג, שטאַרב
ער: (לב) כא וואָר פֿינף הובערט יאָהרע אלט, מוכ נייבעט
עס, חם אוכ יפת:

14 עֲשֵׂה לְךָ֙ תֵּבַ֣ת עֲצֵי־גֹ֔פֶר קִנִּ֖ים תַּעֲשֶׂ֣ה אֶת־הַתֵּבָ֑ה
טו וְכָפַרְתָּ אֹתָ֥הּ מִבַּ֖יִת וּמִחֽוּץ׃ בַּכֹּֽפֶר׃ וְזֶ֥ה אֲשֶׁר־תַּעֲשֶׂ֖ה
אֹתָ֑הּ שְׁלֹ֨שׁ מֵא֤וֹת אַמָּה֙ אֹ֣רֶךְ הַתֵּבָ֔ה חֲמִשִּׁ֥ים אַמָּ֖ה רָחְבָּ֑הּ
16 וּשְׁלֹשִׁ֥ים אַמָּ֖ה קוֹמָתָ֑הּ׃ צֹ֣הַר׀ תַּעֲשֶׂ֣ה לַתֵּבָ֗ה וְאֶל־
אַמָּ֥ה תְכַלֶּ֛נָּה מִלְמַ֖עְלָה וּפֶ֥תַח הַתֵּבָ֖ה בְּצִדָּ֑הּ תְּחִתִּיִּ֥ם
17 שְׁנִיִּ֖ם וּשְׁלִשִּׁ֥ים תַּעֲשֶֽׂהָ׃ וַאֲנִ֗י הִנְנִ֤י מֵבִיא
אֶת־הַמַּבּ֙וּל מַ֔יִם עַל־הָאָ֖רֶץ לְשַׁחֵ֣ת כָּל־בָּשָׂ֗ר אֲשֶׁר־בּוֹ
רוּחַ֙ חַיִּ֔ים מִתַּ֖חַת הַשָּׁמָ֑יִם כֹּ֥ל אֲשֶׁר־בָּאָ֖רֶץ יִגְוָֽע׃
18 וַהֲקִמֹתִ֥י אֶת־בְּרִיתִ֖י אִתָּ֑ךְ וּבָ֣אתָ אֶל־הַתֵּבָ֗ה אַתָּ֛ה וּבָנֶ֥יךָ
19 וְאִשְׁתְּךָ֖ וּנְשֵׁ֥י בָנֶ֛יךָ אִתָּֽךְ׃ וּמִכָּל־הָחַ֞י מִכָּל־בָּשָׂ֣ר
שְׁנַ֤יִם מִכֹּל֙ תָּבִ֣יא אֶל־הַתֵּבָ֔ה לְהַחֲיֹ֖ת אִתָּ֑ךְ זָכָ֥ר וּנְקֵבָ֖ה
כ יִהְיֽוּ׃ מֵהָע֥וֹף לְמִינֵ֖הוּ וּמִן־הַבְּהֵמָ֣ה לְמִינָ֑הּ מִכֹּ֛ל רֶ֥מֶשׂ
הָאֲדָמָ֖ה לְמִינֵ֑הוּ שְׁנַ֥יִם מִכֹּ֖ל יָבֹ֣אוּ אֵלֶ֔יךָ לְהַחֲיֹֽת׃
21 וְאַתָּ֕ה קַֽח־לְךָ֖ מִכָּל־מַאֲכָ֣ל אֲשֶׁר־יֵאָכֵ֑ל וְאָסַפְתָּ֣ אֵלֶ֔יךָ
22 וְהָיָ֥ה לְךָ֖ וְלָהֶ֑ם לְאָכְלָֽה׃ וַיַּ֣עַשׂ נֹ֔חַ כְּכֹ֥ל אֲשֶׁר־צִוָּ֖ה אֹתֽוֹ
אֱלֹהִ֑ים כֵּ֥ן עָשָֽׂה׃

Cap. VII. ז

שני א וַיֹּ֤אמֶר יְהוָה֙ לְנֹ֔חַ בֹּֽא־אַתָּ֥ה וְכָל־בֵּיתְךָ֖ אֶל־הַתֵּבָ֑ה כִּי־
2 אֹתְךָ֥ רָאִ֛יתִי צַדִּ֥יק לְפָנַ֖י בַּדּ֥וֹר הַזֶּֽה׃ מִכֹּ֣ל׀ הַבְּהֵמָ֣ה
הַטְּהוֹרָ֗ה תִּקַּח־לְךָ֛ שִׁבְעָ֥ה שִׁבְעָ֖ה אִ֣ישׁ וְאִשְׁתּ֑וֹ וּמִן־הַבְּהֵמָ֞ה
3 אֲשֶׁ֤ר לֹא־טְהֹרָה֙ הִ֔וא שְׁנַ֖יִם אִ֥ישׁ וְאִשְׁתּֽוֹ׃ גַּם־מֵע֥וֹף
הַשָּׁמַ֖יִם שִׁבְעָ֣ה שִׁבְעָ֑ה זָכָ֥ר וּנְקֵבָ֖ה לְחַיּ֥וֹת זֶ֖רַע עַל־פְּנֵ֥י כָל־
4 הָאָֽרֶץ׃ כִּ֣י לְיָמִ֗ים עוֹד֙ שִׁבְעָ֔ה אָנֹכִ֖י מַמְטִ֣יר עַל־הָאָ֑רֶץ
ה אַרְבָּעִ֤ים יוֹם֙ וְאַרְבָּעִ֣ים לָ֔יְלָה וּמָחִ֙יתִי֙ אֶת־כָּל־הַיְקוּם֙
6 אֲשֶׁ֣ר עָשִׂ֔יתִי מֵעַ֖ל פְּנֵ֥י הָאֲדָמָֽה׃ וַיַּ֣עַשׂ נֹ֔חַ כְּכֹ֖ל אֲשֶׁר־
7 צִוָּ֥הוּ יְהוָֽה׃ וְנֹ֕חַ בֶּן־שֵׁ֥שׁ מֵא֖וֹת שָׁנָ֑ה וְהַמַּבּ֖וּל הָיָ֥ה
מַ֖יִם עַל־הָאָֽרֶץ׃ וַיָּבֹ֨א נֹ֜חַ וּבָנָ֣יו וְאִשְׁתּ֗וֹ וּנְשֵׁי־בָנָ֛יו אִתּ֖וֹ

ההא בקמץ .v 19

קאַפּיטעל ז

(א) דער עווּיגער שפּרַאך זַגט נח, בעהע הינין, דוּ ווּעסט דיין גאַנצעס הויס, מין דיין מַרכּע, דען דיך האָבּע איך גע־
רעכט פַאר מיר בעפּונדען, מין דיסער ניט: (ב) פּון יעדער ריינער בּהמה זאָלסטו דוּ נעמען זיבּען מַאָל, זאָלסטו דוּ נעמען
זיבּען מַאָל מַאַנטשען אוּן ווּיבּער. דאָס מַאַנטשען אוּנד זיין ווּיבּער. אבּער פּון יעדער בּהמה, וואָלכּעס ניכט ריין איסט. זאָלסטו דוּ נעמען
צוויי מַאָל דעם פּאָר, אוּן ווּיבּער. דאָס מַאַנטשען אוּנד זיין ווּיבּער: (ג) אוּך פּון פּויגלען דעם הימעלס, זיבּען מַאָל, אוּך
זיין מַאַנטשען אוּנד זיין ווּיבּער. דען זאָמען זאָלסטו פּון גאַנצען ערדע
בּיז ס אוּיבּער עלּע זאָמען לעבּעדיגע וועזען פּון ערדע פּערטילגען: (ד) דען אוּיבּער זיבּען טאָגע וועל איך אוּף
דיא ערדע רעגנען. פּיערציג טאָגע אוּנד פּיערציג נאַכּט.
אוּנד פּערטילגע עלּע וועזען, וואָלכּעס איך גאַמאַכּט
האָבּע. פּון דעם ערדבּאָדען הינוועג: (ה) נח טאָט
עלּעס, ווּאָס איהם דער עווּיגע בעפּאָלען: (ו) נח ווּאר
זעכּס הונדערט יאָהר אלט, אלס דאָס ווּאָסער דער זינדפלוט
קאָם. פּון דעם ערדבּאָדען הינוועג: (ז) נח גינג נח, זיינע זעהנע,
אוּך דיא ערדע קלּאָר: (ז) זיין גינג נח, זיינע זעהנע, אוּן דיא ווּיבּער,
זיינע פּרוּיא אוּנד זיינער זעהנע אוּן דיא ווּיבּער. אוּן דיא מַרכּע,
דיא ערדע רעגנטע. פּיערציג טאָגע אוּנד פּיערציג נאַכּט.
זיא ערדע רעגנטע. פּיערציג טאָגע אוּנד פּיערציג נאַכּט.
(ח) אוּך פּון פּויגלען, אוּן פּון אַלּען וואָס קריכּט אוּף דער ערדע, (ט) פּון צוויי
אוּן צוויי קאָם נח צוּ דער מַרכּע, ווּי גאָט איהם בּפוילען האָט.
(י) נאָך זיבּען טאָגען קאָם דאָס ווּאָסער דער זינדפלוט אוּף דיא ערדע: (יא) אוּם זעקס הונדערט יאָהר אלט
פּון נחס לעבּען, אוּם דעם זיבּעצעהנטען טאָג פּון דעם צווייטען מאָנאַט, אוּם דעם זעלבּען טאָג זענען אוּפּגעבּראָכּען אלּע
קוועלּען פּון דעם גרוּסען תּהום, אוּנד דיא פענסטער פּון דעם הימעל זענען אוּפּגעטהאָן: (יב) אוּנד עס קאָם
רעגען אוּף דיא ערדע פּערציג טאָג אוּנד פּערציג נאַכּט: (יג) אוּף דעם זעלבּען טאָג בּין נח אוּנד זיין זוּהן שם חם
אוּנד יפת אוּנד נחס ווּיבּ אוּנד זיינע דרַיא ווּיבּער מיט איהם אין דיא
תּבה גענאַנגען: (יד) אוּנד אירע מיטגעזעלּען אוּנד אירע מיטגעזעלּען
אוּנד אירע מיטגעזעלּען אוּנד אירע מיטגעזעלּען אוּנד אירע מיטגעזעלּען
אוּנד אירע מיטגעזעלּען אוּנד אירע מיטגעזעלּען אוּנד אירע מיטגעזעלּען
אוּנד אירע מיטגעזעלּען אוּנד אירע מיטגעזעלּען אוּנד אירע מיטגעזעלּען
אוּנד אירע מיטגעזעלּען אוּנד אירע מיטגעזעלּען אוּנד אירע מיטגעזעלּען
אוּנד אירע מיטגעזעלּען אוּנד אירע מיטגעזעלּען אוּנד אירע מיטגעזעלּען
אוּנד אירע מיטגעזעלּען אוּנד אירע מיטגעזעלּען אוּנד אירע מיטגעזעלּען
אוּנד אירע מיטגעזעלּען אוּנד אירע מיטגעזעלּען אוּנד אירע מיטגעזעלּען
אוּנד אירע מיטגעזעלּען אוּנד אירע מיטגעזעלּען אוּנד אירע מיטגעזעלּען
אוּנד אירע מיטגעזעלּען אוּנד אירע מיטגעזעלּען אוּנד אירע מיטגעזעלּען
אוּנד אירע מיטגעזעלּען אוּנד אירע מיטגעזעלּען אוּנד אירע מיטגעזעלּען
אוּנד אירע מיטגעזעלּען אוּנד אירע מיטגעזעלּען אוּנד אירע מיטגעזעלּען
אוּנד אירע מיטגעזעלּען אוּנד אירע מיטגעזעלּען אוּנד אירע מיטגעזעלּען

אֶל־הַתֵּבָה מִפְּנֵי מֵי הַמַּבּוּל׃ 8 מִן־הַבְּהֵמָה הַטְּהוֹרָה
וּמִן־הַבְּהֵמָה אֲשֶׁר אֵינֶנָּה טְהֹרָה וּמִן־הָעוֹף וְכֹל אֲשֶׁר־
רֹמֵשׂ עַל־הָאֲדָמָה׃ 9 שְׁנַיִם שְׁנַיִם בָּאוּ אֶל־נֹחַ אֶל־הַתֵּבָה
זָכָר וּנְקֵבָה כַּאֲשֶׁר צִוָּה אֱלֹהִים אֶת־נֹחַ׃ 10 וַיְהִי לְשִׁבְעַת
הַיָּמִים וּמֵי הַמַּבּוּל הָיוּ עַל־הָאָרֶץ׃ 11 בִּשְׁנַת שֵׁשׁ־מֵאוֹת
שָׁנָה לְחַיֵּי־נֹחַ בַּחֹדֶשׁ הַשֵּׁנִי בְּשִׁבְעָה־עָשָׂר יוֹם לַחֹדֶשׁ
בַּיּוֹם הַזֶּה נִבְקְעוּ כָּל מַעְיְנוֹת תְּהוֹם רַבָּה וַאֲרֻבֹּת הַשָּׁמָיִם
נִפְתָּחוּ׃ 12 וַיְהִי הַגֶּשֶׁם עַל־הָאָרֶץ אַרְבָּעִים יוֹם וְאַרְבָּעִים
לָיְלָה׃ 13 בְּעֶצֶם הַיּוֹם הַזֶּה בָּא נֹחַ וְשֵׁם־וְחָם וָיֶפֶת בְּנֵי־
נֹחַ וְאֵשֶׁת נֹחַ וּשְׁלֹשֶׁת נְשֵׁי־בָנָיו אִתָּם אֶל־הַתֵּבָה׃ 14 הֵמָּה
וְכָל־הַחַיָּה לְמִינָהּ וְכָל־הַבְּהֵמָה לְמִינָהּ וְכָל־הָרֶמֶשׂ
הָרֹמֵשׂ עַל־הָאָרֶץ לְמִינֵהוּ וְכָל־הָעוֹף לְמִינֵהוּ כֹּל צִפּוֹר
כָּל־כָּנָף׃ 15 וַיָּבֹאוּ אֶל־נֹחַ אֶל־הַתֵּבָה שְׁנַיִם שְׁנַיִם מִכָּל־ 16
הַבָּשָׂר אֲשֶׁר־בּוֹ רוּחַ חַיִּים׃ וְהַבָּאִים זָכָר וּנְקֵבָה מִכָּל־
בָּשָׂר בָּאוּ כַּאֲשֶׁר צִוָּה אֹתוֹ אֱלֹהִים וַיִּסְגֹּר יְהוָה בַּעֲדוֹ׃
17 שלישי וַיְהִי הַמַּבּוּל אַרְבָּעִים יוֹם עַל־הָאָרֶץ וַיִּרְבּוּ הַמַּיִם וַיִּשְׂאוּ
אֶת־הַתֵּבָה וַתָּרָם מֵעַל הָאָרֶץ׃ 18 וַיִּגְבְּרוּ הַמַּיִם וַיִּרְבּוּ
מְאֹד עַל־הָאָרֶץ וַתֵּלֶךְ הַתֵּבָה עַל־פְּנֵי הַמָּיִם׃ 19 וְהַמַּיִם
גָּבְרוּ מְאֹד מְאֹד עַל־הָאָרֶץ וַיְכֻסּוּ כָּל־הֶהָרִים הַגְּבֹהִים
אֲשֶׁר־תַּחַת כָּל־הַשָּׁמָיִם׃ 20 חֲמֵשׁ עֶשְׂרֵה אַמָּה מִלְמַעְלָה
גָּבְרוּ הַמַּיִם וַיְכֻסּוּ הֶהָרִים׃ 21 וַיִּגְוַע כָּל־בָּשָׂר ׀ הָרֹמֵשׂ
עַל־הָאָרֶץ בָּעוֹף וּבַבְּהֵמָה וּבַחַיָּה וּבְכָל־הַשֶּׁרֶץ הַשֹּׁרֵץ
עַל־הָאָרֶץ וְכֹל הָאָדָם׃ 22 כֹּל אֲשֶׁר נִשְׁמַת־רוּחַ חַיִּים
בְּאַפָּיו מִכֹּל אֲשֶׁר בֶּחָרָבָה מֵתוּ׃ 23 וַיִּמַּח אֶת־כָּל־הַיְקוּם ׀
אֲשֶׁר ׀ עַל־פְּנֵי הָאֲדָמָה מֵאָדָם ׀ עַד־בְּהֵמָה עַד־רֶמֶשׂ
וְעַד־עוֹף הַשָּׁמַיִם וַיִּמָּחוּ מִן־הָאָרֶץ וַיִּשָּׁאֶר אַךְ־נֹחַ וַאֲשֶׁר
אִתּוֹ בַּתֵּבָה׃ 24 וַיִּגְבְּרוּ הַמַּיִם עַל־הָאָרֶץ חֲמִשִּׁים וּמְאַת
יוֹם ׃

(ח) פֿון רײנעם בֿיה אָדער גענומענער דער זיבֿדעוט: (ט) זײ קומען צו נֹחַ אין דער תּבֿה, אין צוויי, אַ זכר אַ נקבֿה, ווי גאָט האָט געבֿאָטן נֹחַ: (י) נאָך זיבן טעג איז געקומען דאָס וואַסער פֿון דער ים אויף דער ערד: (יא) אין יאָר זעקס הונדערט יאָר פֿון נֹחַ'ס לעבן, אין צווייטן חודש, אין זיבעצנטן טאָג פֿון חודש, אין דעם טאָג זענען אויפֿגעבראָכן אַלע קוואַלן פֿון גרויסן תּהום, און די פֿענצטער פֿון הימל זענען אויפֿגעטאָן: (יב) און רעגן איז געווען אויף דער ערד פֿערציק טעג און פֿערציק נעכט: (יג) אין עבֿן דעמזעלבן טאָג, זענען נֹחַ, חם, שם, יפֿת, נֹחַ'ס ווײַב, און זײַנע דרײַ שנורן מיט זיי אין דער תּבֿה: (יד) זײ אָבן מיט זיך אַלערלײַ חיה, אַלערלײַ בהמה, אַלערלײַ רמש, וואָס רומרײַסט זיך אויף דער ערד, אַלערלײַ פֿויגל, אַלע פֿויגל פֿון יעדער פֿעדער: (טו) זענען זי צו נֹחַ אין דער תּבֿה אַרײַן, צוויי און צוויי פֿון אַלע בשר, וואָס האָט אין זיך אָטעם פֿון לעבן: (טז) און די וואָס זענען אַרײַנגעקומען, זענען אַרײַנגעקומען זכר און נקבֿה פֿון אַלע בשר, אַזוי ווי גאָט האָט אים באַפֿוילן; און גאָט האָט פֿאַרשפּאַרט הינטער אים די טיר: (יז) דאָס וואַסער איז געווען אויף דער ערד פֿערציק טעג, און דאָס וואַסער האָט זיך פֿאַרגרעסערט, און האָט אויפֿגעהויבן די תּבֿה, אַז זי האָט זיך דערהויבן איבער דער ערד: (יח) דאָס וואַסער האָט זיך פֿאַרגרעסערט, און האָט זיך שטאַרק פֿאַרגרעסערט אויף דער ערד, און די תּבֿה איז געפֿאָרן אויפֿן פּנים פֿון וואַסער: (יט) דאָס וואַסער האָט זיך נאָך מער פֿאַרגרעסערט אויף דער ערד, אַזוי אַז אַלע הויכע בערג אונטער דעם גאַנצן הימל זענען פֿאַרדעקט געוואָרן: (כ) פֿופֿצנדרט אמה הויך איז דאָס וואַסער געשטאַנען אויף די בערג, ווען זי האָבן זיך פֿאַרדעקט: (כא) דאָס פֿערציק טעג אויף דער ערד, האָט זיך דאָס וואַסער פֿאַרגרעסערט אין אַלע בערג און טאָלן, אַזוי אַז אַלע לעבעדיקע זאַכן וואָס האָבן זיך גערירט אויף דער ערד, זענען אומגעקומען: (כב) אַלץ וואָס האָט אָטעם פֿון לעבן אין זײַנע נאָזלעכער, אַלץ וואָס איז געווען אויף דער טרוקענער ערד, איז אומגעקומען: (כג) אַזוי האָט גאָט פֿאַרטיליקט אַלע מציאות וואָס זענען געווען אויף דער ערד, פֿון מענשן ביז פֿיה, ביז געוויגל אויפֿן פֿעלד, ביז פֿויגל פֿון הימל, אַלץ איז פֿאַרטיליקט געוואָרן פֿון דער ערד, נאָר נֹחַ אַליין, און די וואָס זענען מיט אים אין דער תּבֿה: (כד) און דאָס וואַסער האָט זיך גערירט אויף דער ערד הונדערט און פֿופֿצן טעג:

קאַפּיטעל ח

(א) ענדליך האָבן גאָט אַן נח, מוזן אַן אַלע טהיר, מוזן אַן אַלעס פֿיה, וועלכעס מיט מיהק אין דער טֿרכּע, מוזן, מוזן פֿיהרטע מיינען ווינד מיבער דיא ערדע, דאַמאָס געוואַסער זיך אָפּגטע: (ב) דיא קוועלען דער טיפֿע, דאָס וואַסער זיך שלייפֿען דעס היממעלס, וואָרדען פֿערשלאָסען. מוזן דער רעגען פֿאָר היממעל אויף: (ג) דיא וואַסער פֿערלאָרען זיך, פֿון דער ערדע וועג, מיממער מעהר מוזן מעהר. מוזן נאַהמען נאָך הונדערט מוזן פֿינפֿציג טאָגען, דערגעשטאָלט אַב: (ד) דאָס דיא טרכּע אין זיבענטען מאָנאָטע, אין זיבענצעהנטען טאָגע דעס מאָ־נאָטס, מוף דעס געבירגע אלדע רוהטע: (ה) דיא וואַסער פֿוהרען פֿאָרט אַבנוענעהמען, בים דען נעהנטען מאָנאָטס. אין דער בערגע ויכטאָר געוואָרדען: (ו) אָס פֿיערציג טאָגע נאָך ענדע וואָרען. עפֿנעטע נח דאָס פֿענסטער דער טרכּע, וועלכעס ער געמאַכט האַטטע: (ז) מוזן שיקטע דען רַאַבען אוס. דיסער גינג איממער אוס מוזן קאָך נוריק, בים דיא וואַסער פֿון דער ערדע מוסטראָקנעטען: (ח) דאָ שיקטע ער מוך דיא טויבע אוס. אוך נאָ זעהען, אַב דיא וואַסער געפֿאַללען זינד, אוף דעס ערדבאָדען: (ט) דיא טויבע פֿאַנד אַבער קיינע רוהענשטאַטטע פֿיר איה־רען פֿוסבאַללען. מוזן קעהרטע נאָ איהק אין דיא טרכּע נא־ריק. דען נאָך וואַר וואַסער אוף דער גאַנצען ערדע. ער שטרעקטע זיינע האַנד אוס, נאַהם זיא, מוזן בראַכטע זיא נאָ זיך אין דיא טרכּע: (י) היראוף וואַרטעטע ער נאָך אַנדערע זיבען טאָגע. מוזן שיקטע אַבערמאָלס דיא טויבע אוס דער טרכּע: (יא) אָס דיא טויבע נור אַבענדצייט נוריק קאָם, האַטטע זיא אין עהלבאַטט אַבגעפֿליקט, אין מוזדע. דאָ מערקטע נח, דאָס דיא וואַסער אוף דער ערדע געפֿאַללען זינד: (יב) נון וואַרטעטע ער נאָך זיבען אַנדערע טאָגע, מוזן שיקטע דיא טויבע אוס. זיא קעהרטע אַבער ניכט וויעדער נאָ איהק נוריק: (יג) אָס נח זעכס הונדערט מוזן מיין יאהר אָלט וואַר. אין ערשטען טאָגע דעס ערשטען מאָנאָטס, וואַר דאָס וואַסער אַבגעטרָקנעט פֿון דער ערדע. דאָ טהאָט נח דיא דעקע דער טרכּע אַב. מוזן זאָה, דאָס וואַסער אַבערפֿלאַכע דעס ערדרייכס אַבגעטרָקנעט וואַר: (יד) אַבער אין צוויטען מאָנאָטס, אין זיבען מוזן צוואַנציג־סטען טאָגע דעס מאָנאָטס, וואַר דיא ערדע פֿעלליג אוס־געטרָקנעט: (טו) דאָ רעדעטע גאָטט אוי נח, מוזן שפֿראַך: (יז) בעהע הערוס, אוס דער טרכּע. זוא, זיינע פֿרוא, זיינע זעהנע, מוזן זיינער זעהנע וויבער־מיט דיר: (יז) אַללערליי טהיר, וועלכעס בייא דיר אוסט. דאָן אַללערליי פֿלייש, אין געפֿליגעל, פֿיה, מוזן אַן אַללער־הערוס. דאָס זיא זיך פֿאָרט פֿאַרמעהרען אוף דער ערדע. פֿרוכטבאַר זיינ, מוזן זיך פֿערמעהרען אוף דער ערדע: (יח) דאָ גינג נח מוזן זיינע זעהנע, מוזן זיינע פֿרוא, מוזן

Cap. VIII. ח

א וַיִּזְכֹּר אֱלֹהִים אֶת־נֹחַ וְאֵת כָּל־הַחַיָּה וְאֶת־כָּל־הַבְּהֵמָה
אֲשֶׁר אִתּוֹ בַּתֵּבָה וַיַּעֲבֵר אֱלֹהִים רוּחַ עַל־הָאָרֶץ וַיָּשֹׁכּוּ
2 הַמָּיִם: וַיִּסָּכְרוּ מַעְיְנֹת תְּהוֹם וַאֲרֻבֹּת הַשָּׁמָיִם וַיִּכָּלֵא
3 הַגֶּשֶׁם מִן־הַשָּׁמָיִם: וַיָּשֻׁבוּ הַמַּיִם מֵעַל הָאָרֶץ הָלוֹךְ וָשׁוֹב
4 וַיַּחְסְרוּ הַמַּיִם מִקְצֵה חֲמִשִּׁים וּמְאַת יוֹם: וַתָּנַח הַתֵּבָה
בַּחֹדֶשׁ הַשְּׁבִיעִי בְּשִׁבְעָה־עָשָׂר יוֹם לַחֹדֶשׁ עַל הָרֵי אֲרָרָט:
ה וְהַמַּיִם הָיוּ הָלוֹךְ וְחָסוֹר עַד הַחֹדֶשׁ הָעֲשִׂירִי בָּעֲשִׂירִי
6 בְּאֶחָד לַחֹדֶשׁ נִרְאוּ רָאשֵׁי הֶהָרִים: וַיְהִי מִקֵּץ אַרְבָּעִים
7 יוֹם וַיִּפְתַּח נֹחַ אֶת־חַלּוֹן הַתֵּבָה אֲשֶׁר עָשָׂה: וַיְשַׁלַּח אֶת־
הָעֹרֵב וַיֵּצֵא יָצוֹא וָשׁוֹב עַד־יְבֹשֶׁת הַמַּיִם מֵעַל הָאָרֶץ:
8 וַיְשַׁלַּח אֶת־הַיּוֹנָה מֵאִתּוֹ לִרְאוֹת הֲקַלּוּ הַמַּיִם מֵעַל פְּנֵי
9 הָאֲדָמָה: וְלֹא־מָצְאָה הַיּוֹנָה מָנוֹחַ לְכַף־רַגְלָהּ וַתָּשָׁב
אֵלָיו אֶל־הַתֵּבָה כִּי מַיִם עַל־פְּנֵי כָל־הָאָרֶץ וַיִּשְׁלַח יָדוֹ
י וַיִּקָּחֶהָ וַיָּבֵא אֹתָהּ אֵלָיו אֶל־הַתֵּבָה: וַיָּחֶל עוֹד שִׁבְעַת
11 יָמִים אֲחֵרִים וַיֹּסֶף שַׁלַּח אֶת־הַיּוֹנָה מִן־הַתֵּבָה: וַתָּבֹא
אֵלָיו הַיּוֹנָה לְעֵת עֶרֶב וְהִנֵּה עֲלֵה־זַיִת טָרָף בְּפִיהָ וַיֵּדַע
12 נֹחַ כִּי־קַלּוּ הַמַּיִם מֵעַל הָאָרֶץ: וַיָּיָחֶל עוֹד שִׁבְעַת יָמִים
אֲחֵרִים וַיְשַׁלַּח אֶת־הַיּוֹנָה וְלֹא־יָסְפָה־שׁוּב־אֵלָיו עוֹד:
13 וַיְהִי בְּאַחַת וְשֵׁשׁ־מֵאוֹת שָׁנָה בָּרִאשׁוֹן בְּאֶחָד לַחֹדֶשׁ חָרְבוּ
הַמַּיִם מֵעַל הָאָרֶץ וַיָּסַר נֹחַ אֶת־מִכְסֵה הַתֵּבָה וַיַּרְא
14 וְהִנֵּה חָרְבוּ פְּנֵי הָאֲדָמָה: וּבַחֹדֶשׁ הַשֵּׁנִי בְּשִׁבְעָה־
רביעי טו וְעֶשְׂרִים יוֹם לַחֹדֶשׁ יָבְשָׁה הָאָרֶץ: ס וַיְדַבֵּר אֱלֹהִים
16 אֶל־נֹחַ לֵאמֹר: צֵא מִן־הַתֵּבָה אַתָּה וְאִשְׁתְּךָ וּבָנֶיךָ
17 וּנְשֵׁי־בָנֶיךָ אִתָּךְ: כָּל־הַחַיָּה אֲשֶׁר־אִתְּךָ מִכָּל־בָּשָׂר
בָּעוֹף וּבַבְּהֵמָה וּבְכָל־הָרֶמֶשׂ הָרֹמֵשׂ עַל־הָאָרֶץ הוֹצֵא
18 אִתָּךְ וְשָׁרְצוּ בָאָרֶץ וּפָרוּ וְרָבוּ עַל־הָאָרֶץ: וַיֵּצֵא נֹחַ

19 וּבָנָיו וְאִשְׁתּוֹ וּנְשֵׁי־בָנָיו אִתּוֹ׃ כָּל־הַחַיָּה כָּל־הָרֶמֶשׂ
וְכָל־הָעוֹף כֹּל רוֹמֵשׂ עַל־הָאָרֶץ לְמִשְׁפְּחֹתֵיהֶם יָצְאוּ מִן־
הַתֵּבָה׃ כ וַיִּבֶן נֹחַ מִזְבֵּחַ לַיהוָה וַיִּקַּח מִכֹּל ׀ הַבְּהֵמָה
הַטְּהוֹרָה וּמִכֹּל הָעוֹף הַטָּהוֹר וַיַּעַל עֹלֹת בַּמִּזְבֵּחַ׃ 21 וַיָּרַח
יְהוָה אֶת־רֵיחַ הַנִּיחֹחַ וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־לִבּוֹ לֹא אֹסִף
לְקַלֵּל עוֹד אֶת־הָאֲדָמָה בַּעֲבוּר הָאָדָם כִּי יֵצֶר לֵב הָאָדָם
רַע מִנְּעֻרָיו וְלֹא־אֹסִף עוֹד לְהַכּוֹת אֶת־כָּל־חַי כַּאֲשֶׁר
עָשִׂיתִי׃ 22 עֹד כָּל־יְמֵי הָאָרֶץ זֶרַע וְקָצִיר וְקֹר וָחֹם וְקַיִץ
וָחֹרֶף וְיוֹם וָלַיְלָה לֹא יִשְׁבֹּתוּ׃

ט Cap. IX.

א וַיְבָרֶךְ אֱלֹהִים ׀ אֶת־נֹחַ וְאֶת־בָּנָיו וַיֹּאמֶר לָהֶם פְּרוּ
2 וּרְבוּ וּמִלְאוּ אֶת־הָאָרֶץ׃ וּמוֹרַאֲכֶם וְחִתְכֶם יִהְיֶה עַל
כָּל־חַיַּת הָאָרֶץ וְעַל כָּל־עוֹף הַשָּׁמַיִם בְּכֹל אֲשֶׁר תִּרְמֹשׂ
הָאֲדָמָה וּבְכָל־דְּגֵי הַיָּם בְּיֶדְכֶם נִתָּנוּ׃ 3 כָּל־רֶמֶשׂ אֲשֶׁר
הוּא־חַי לָכֶם יִהְיֶה לְאָכְלָה כְּיֶרֶק עֵשֶׂב נָתַתִּי לָכֶם אֶת־
ד ה 4 כֹּל׃ אַךְ־בָּשָׂר בְּנַפְשׁוֹ דָמוֹ לֹא תֹאכֵלוּ׃ וְאַךְ אֶת־
דִּמְכֶם לְנַפְשֹׁתֵיכֶם אֶדְרֹשׁ מִיַּד כָּל־חַיָּה אֶדְרְשֶׁנּוּ וּמִיַּד
הָאָדָם מִיַּד אִישׁ אָחִיו אֶדְרֹשׁ אֶת־נֶפֶשׁ הָאָדָם׃ 6 שֹׁפֵךְ דַּם
הָאָדָם בָּאָדָם דָּמוֹ יִשָּׁפֵךְ כִּי בְצֶלֶם אֱלֹהִים עָשָׂה אֶת־
ס 7 הָאָדָם׃ וְאַתֶּם פְּרוּ וּרְבוּ שִׁרְצוּ בָאָרֶץ וּרְבוּ־בָהּ׃ ס

ח המישי 8 ט וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים אֶל־נֹחַ וְאֶל־בָּנָיו אִתּוֹ לֵאמֹר׃ וַאֲנִי
הִנְנִי מֵקִים אֶת־בְּרִיתִי אִתְּכֶם וְאֶת־זַרְעֲכֶם אַחֲרֵיכֶם׃
י וְאֵת כָּל־נֶפֶשׁ הַחַיָּה אֲשֶׁר אִתְּכֶם בָּעוֹף בַּבְּהֵמָה וּבְכָל־
חַיַּת הָאָרֶץ אִתְּכֶם מִכֹּל יֹצְאֵי הַתֵּבָה לְכֹל חַיַּת הָאָרֶץ׃
11 וַהֲקִמֹתִי אֶת־בְּרִיתִי אִתְּכֶם ׀ וְלֹא־יִכָּרֵת כָּל־בָּשָׂר עוֹד
מִמֵּי הַמַּבּוּל וְלֹא־יִהְיֶה עוֹד מַבּוּל לְשַׁחֵת הָאָרֶץ׃ 12 וַיֹּאמֶר
אֱלֹהִים זֹאת אוֹת־הַבְּרִית אֲשֶׁר־אֲנִי נֹתֵן בֵּינִי וּבֵינֵיכֶם
13 וּבֵין כָּל־נֶפֶשׁ חַיָּה אֲשֶׁר אִתְּכֶם לְדֹרֹת עוֹלָם׃ אֶת־

מוכ זייגער זעהנע וועבער מיט מיהק הערוים: (יט) אל־
ערלייא טהיר, אלערלייא בעווירק, מוכ אלערלייא בעפל־
גע אלעס וואס מוק ערדען קריכט. קאמען, נאך מיהרען
בעשעפטערן, מוס דער ארכא הערוים: (כ) נח בויעט
דעם עזיגען אלטאר, נעמט פון אלערלייא ריינעם
פיה, מוכ ברענט
גאנצע אפפער מוק דען אלטאר: (כא) דער עזיגע נאמק
דען ייבליכען זופט מיט וואהלגעפאלען אן. מוכ שפרעך
גו זיך זעלבסט, מיך ווילל דאס ערדרייך ניכט מעהר פער־
פלוכען, מוק דעס מענשען ווילען. דען דאס דיכטען דעס
מענשליכען הערצען מיסט בעסע פאן יוגענד מוק. איך
ווילל ניכט מעהר אלעס פערניכטיגע טעדטען, ווי איך גענאהן
האבע: (כב) זו זאמגע דיא ערדע זיין ווירד, זאלל זומאל מוכ
ערנדטע, פרוסט מוכ היצע, זומער מוכ ווינטער, טאג
מוכ נאכט, ניכט מעהר אויפהערען:

קאפיטעל ט

(א) גאטט זענבעטע נח מוכ זייגע זעהנע, מוכ שפרעך
גו מיהנען, זייך פרוכטבאר, מעהרעע מיך, מוכ ערפל־

(יב) גאָט שפראַך פֿערנער, דיסעס געבּעט איך מײַך
נאָך נײַכען דעם בונדעס. נוישען מיר מוכ מײַך, מוכ
אַללעס זאָלען זיך אַבּעבּדיגען טהירע, דאָס בייא מײַך וואָר. מוך עוויגע
נייטען: (יג) מײַנען בּאָגען האָבּע איך מין ליא וואָלקען
בּעזעצט. דיסער זאָל נוך נײַכען דעם בונדעס זיהבּען.
נוישען מיר מוכ דער ערדע: (יד) ווען איך מײַנע
וואָלקע מיבּער ליא ערדע פֿיהרע, מוכ דיסער בּאָגען איך
בּעזוואָלקע זיכטבאָר ווירד: (טו) וא דענקע איך אַן דען
בונד, נוישען מיר מוכ מײַך, מוכ אַללעס זאבּעבּדיגען,
דאָס זעלע מיט פֿלוישש האָט. מוכ דאָס וואָסע ליא ניכט
מעהר נור זינדפֿלוט ווערדען, אַללעס פֿלוים נו פֿערדערבּען
(יו) דער בּאָגען זאָל אַסטּ איך בּעזוואָלקע זיין. מוכ איך
ווערדע מיהן אַנזעהען. דעס עוויגען בונדעס, נוישען
באָטט מוכ אַללער זאבּעבּדיגען זעלע מיט פֿלוייש, וועלכעס
אויף ערדע מיסט. (יח) ליא זעהנע דעס נח: ליא
מוס דער ערדע מיסט: (יט) דיסע זעהנע דעס נח, ליא
מוס דער מרכע גינגען, וואָרען סם, הם מוכ יפת.
סם וואָר דער פֿאָטער כנען: (כ) דיסעס זינד דריא
זעהנע דעס נח. מוכ פֿאָן מיהנען וואָרד ליא גאַנצע ערדע
בעזעצט: (כ) נח בויעטע דאָס ערדרייך. מוכ וואָר דער
ערסטע, דער מיינען ווין = בערג פֿאַבּאָטע: (כא) אַס
ער פֿאָן דעם וויינע טראַנק, וואָרד ער בעטרונקען. מוכ
דעקטע זיך אויף, אין זיינעם נעזעטע: (כב) דס, דער
פֿאָטער דעס כנען. זאָה ליא שאָם זיינעם פֿאָטערס, מוכ
וואָטע עס זיינען ברידערן דרויסען: (כג) דא נאָהם סם
מוכ יפת מין געוואָנד, זעגטען עס אויף מיהרע שולטערן
גינגען ריקוינגס, מוכ בעדעקטען מיהרעס פֿאָטערס
שאָם. מיהר געזיכט וואָר וואָר ריקווערטס געקעהרט.
זא דאָס ליא מיהרעס פֿאָטערס שאָם ניכט זאהען: (כד) אַס
כם פֿאָן זיינעם וויינע ערוואָכטע. ערפֿאהר ער, וואָס מיהר
זין יינגסטער זאהן געטהאָן: (כה) מוכ שפראַך פֿער=
פֿלוכט ווירד כנען! מין קנעכט, ווירד אַללע קנעכטע, זיין
ער זיינען ברידערן: (כו) מוכ שפראַך וויטער, געבּאָט
ווירד ער עוויגע, גאָט דעס סם, מוכ כנען זיין מיהר
קנעכט: (כז) גאָט בריישע יפת מוס. וואָהנע מין דען
היטטען דעס סם, מוכ כנען זיין מיהר קנעכט: (כח) נח
לעבּטע נאָך דער זינדפֿלוט, דריא הונדערט מוכ פֿינפֿציג
יאָהרע: (כט) אַל זאָל לעבּענס = יאָהרע דעס נח, נין
הונדערט מוכ פֿינפֿציג וואָרען, דא שטאָרב ער:

קאַפּיטעל י

(א) דיסעס מיסט ליא געבורטספֿאָלגע דער קינדער דעס
נח. סם, חם מוכ יפת. עס וואָרדען מיהנען בעמײַך
קינדער גבּאָרען, נאָך דער זינדפֿלוט: (ב) ליא זעהנע
דעס יפת זינד גמר, מגוג, מדי, ין תבל, משך, מוכ
תירס: (ג) ליא זעהנע דעס גמר זינד תכנז, ריפת,
מוכ תגרמה: (ד) ליא זעהנע דעס ין זינד, אלישה,
תרשיש,

קַשְׁתִּי נָתַתִּי בֶּעָנָן וְהָיְתָה לְאוֹת בְּרִית בֵּינִי וּבֵין הָאָרֶץ׃
14 וְהָיָה בְּעַנְנִי עָנָן עַל־הָאָרֶץ וְנִרְאֲתָה הַקֶּשֶׁת בֶּעָנָן׃
טו וְזָכַרְתִּי אֶת־בְּרִיתִי אֲשֶׁר בֵּינִי וּבֵינֵיכֶם וּבֵין כָּל־נֶפֶשׁ
חַיָּה בְּכָל־בָּשָׂר וְלֹא־יִהְיֶה עוֹד הַמַּיִם לְמַבּוּל לְשַׁחֵת כָּל־
16 בָּשָׂר׃ וְהָיְתָה הַקֶּשֶׁת בֶּעָנָן וּרְאִיתִיהָ לִזְכֹּר בְּרִית עוֹלָם
בֵּין אֱלֹהִים וּבֵין כָּל־נֶפֶשׁ חַיָּה בְּכָל־בָּשָׂר אֲשֶׁר עַל־
17 הָאָרֶץ׃ וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים אֶל־נֹחַ זֹאת אוֹת־הַבְּרִית אֲשֶׁר
הֲקִמֹתִי בֵּינִי וּבֵין כָּל־בָּשָׂר אֲשֶׁר עַל־הָאָרֶץ׃ פ
שישי 18 וַיִּהְיוּ בְנֵי־נֹחַ הַיֹּצְאִים מִן־הַתֵּבָה שֵׁם וְחָם וְיֶפֶת וְחָם הוּא
19 אֲבִי כְנָעַן׃ שְׁלֹשָׁה אֵלֶּה בְּנֵי־נֹחַ וּמֵאֵלֶּה נָפְצָה כָל־
כ 21 הָאָרֶץ׃ וַיָּחֶל נֹחַ אִישׁ הָאֲדָמָה וַיִּטַּע כָּרֶם׃ וַיֵּשְׁתְּ מִן־הַיַּיִן
22 וַיִּשְׁכָּר וַיִּתְגַּל בְּתוֹךְ אָהֳלֹה׃ וַיַּרְא חָם אֲבִי כְנַעַן אֶת
23 עֶרְוַת אָבִיו וַיַּגֶּד לִשְׁנֵי־אֶחָיו בַּחוּץ׃ וַיִּקַּח שֵׁם וָיֶפֶת אֶת־
הַשִּׂמְלָה וַיָּשִׂימוּ עַל־שְׁכֶם שְׁנֵיהֶם וַיֵּלְכוּ אֲחֹרַנִּית וַיְכַסּוּ
אֶת עֶרְוַת אֲבִיהֶם וּפְנֵיהֶם אֲחֹרַנִּית וְעֶרְוַת אֲבִיהֶם לֹא רָאוּ׃
24 וַיִּיקַץ נֹחַ מִיֵּינוֹ וַיֵּדַע אֵת אֲשֶׁר־עָשָׂה לוֹ בְּנוֹ הַקָּטֹן׃
כה 26 וַיֹּאמֶר אָרוּר כְּנָעַן עֶבֶד עֲבָדִים יִהְיֶה לְאֶחָיו׃ וַיֹּאמֶר
27 בָּרוּךְ יְהוָה אֱלֹהֵי שֵׁם וִיהִי כְנַעַן עֶבֶד לָמוֹ׃ יַפְתְּ אֱלֹהִים
28 לְיֶפֶת וְיִשְׁכֹּן בְּאָהֳלֵי־שֵׁם וִיהִי כְנַעַן עֶבֶד לָמוֹ׃ וַיְחִי־
29 נֹחַ אַחַר הַמַּבּוּל שְׁלֹשׁ מֵאוֹת שָׁנָה וַחֲמִשִּׁים שָׁנָה׃ וַיִּהְיוּ
כָּל־יְמֵי־נֹחַ תְּשַׁע מֵאוֹת שָׁנָה וַחֲמִשִּׁים שָׁנָה וַיָּמֹת׃ פ

CAP. X. י

א וְאֵלֶּה תּוֹלְדֹת בְּנֵי־נֹחַ שֵׁם חָם וָיֶפֶת וַיִּוָּלְדוּ לָהֶם
2 בָּנִים אַחַר הַמַּבּוּל׃ בְּנֵי יֶפֶת גֹּמֶר וּמָגוֹג וּמָדַי וְיָוָן
3 וְתֻבַל וּמֶשֶׁךְ וְתִירָס׃ וּבְנֵי גֹמֶר אַשְׁכְּנַז וְרִיפַת וְתֹגַרְמָה׃
ה 4 וּבְנֵי יָוָן אֱלִישָׁה וְתַרְשִׁישׁ כִּתִּים וְדֹדָנִים׃ מֵאֵלֶּה נִפְרְדוּ
6 אִיֵּי הַגּוֹיִם בְּאַרְצֹתָם אִישׁ לִלְשֹׁנוֹ לְמִשְׁפְּחֹתָם בְּגוֹיֵהֶם׃ וּבְנֵי

חָם כּוּשׁ וּמִצְרַיִם וּפוּט וּכְנָעַן׃ 7 וּבְנֵי כוּשׁ סְבָא וַחֲוִילָה
וְסַבְתָּה וְרַעְמָה וְסַבְתְּכָא וּבְנֵי רַעְמָה שְׁבָא וּדְדָן׃ 8 וְכוּשׁ
יָלַד אֶת־נִמְרֹד הוּא הֵחֵל לִהְיוֹת גִּבֹּר בָּאָרֶץ׃ 9 הוּא־הָיָה
גִּבֹּר־צַיִד לִפְנֵי יְהוָה עַל־כֵּן יֵאָמַר כְּנִמְרֹד גִּבּוֹר צַיִד לִפְנֵי
יְהוָה׃ 10 וַתְּהִי רֵאשִׁית מַמְלַכְתּוֹ בָּבֶל וְאֶרֶךְ וְאַכַּד וְכַלְנֵה
בְּאֶרֶץ שִׁנְעָר׃ 11 מִן־הָאָרֶץ הַהִוא יָצָא אַשּׁוּר וַיִּבֶן אֶת־
נִינְוֵה וְאֶת־רְחֹבֹת עִיר וְאֶת־כָּלַח׃ 12 וְאֶת־רֶסֶן בֵּין נִינְוֵה
וּבֵין כָּלַח הִוא הָעִיר הַגְּדֹלָה׃ 13 וּמִצְרַיִם יָלַד אֶת־לוּדִים
וְאֶת־עֲנָמִים וְאֶת־לְהָבִים וְאֶת־נַפְתֻּחִים׃ 14 וְאֶת־פַּתְרֻסִים
וְאֶת־כַּסְלֻחִים אֲשֶׁר יָצְאוּ מִשָּׁם פְּלִשְׁתִּים וְאֶת־כַּפְתֹרִים׃

ס 15 וּכְנַעַן יָלַד אֶת־צִידֹן בְּכֹרוֹ וְאֶת־חֵת׃ 16 מ וְאֶת־
הַיְבוּסִי וְאֶת־הָאֱמֹרִי וְאֶת הַגִּרְגָּשִׁי׃ 17 וְאֶת־הַחִוִּי וְאֶת־
הָעַרְקִי וְאֶת־הַסִּינִי׃ 18 וְאֶת־הָאַרְוָדִי וְאֶת־הַצְּמָרִי וְאֶת־
הַחֲמָתִי וְאַחַר נָפֹצוּ מִשְׁפְּחוֹת הַכְּנַעֲנִי׃ 19 וַיְהִי גְּבוּל
הַכְּנַעֲנִי מִצִּידֹן בֹּאֲכָה גְרָרָה עַד־עַזָּה בֹּאֲכָה סְדֹמָה וַעֲמֹרָה
וְאַדְמָה וּצְבֹיִם עַד־לָשַׁע׃ 20 אֵלֶּה בְנֵי־חָם לְמִשְׁפְּחֹתָם
לִלְשֹׁנֹתָם בְּאַרְצֹתָם בְּגוֹיֵהֶם׃ ס 21 וּלְשֵׁם יֻלַּד גַּם־הוּא
אֲבִי כָל־בְּנֵי־עֵבֶר אֲחִי יֶפֶת הַגָּדוֹל׃ 22 בְּנֵי שֵׁם עֵילָם
וְאַשּׁוּר וְאַרְפַּכְשַׁד וְלוּד וְאָרָם׃ 23 וּבְנֵי אָרָם עוּץ וְחוּל וְגֶתֶר
וָמָשׁ׃ 24 וְאַרְפַּכְשַׁד יָלַד אֶת־שָׁלַח וְשֶׁלַח יָלַד אֶת־עֵבֶר׃
כה וּלְעֵבֶר יֻלַּד שְׁנֵי בָנִים שֵׁם הָאֶחָד פֶּלֶג כִּי בְיָמָיו נִפְלְגָה
הָאָרֶץ וְשֵׁם אָחִיו יָקְטָן׃ 26 וְיָקְטָן יָלַד אֶת־אַלְמוֹדָד וְאֶת־
שָׁלֶף וְאֶת־חֲצַרְמָוֶת וְאֶת־יָרַח׃ 27 וְאֶת־הֲדוֹרָם וְאֶת־אוּזָל
וְאֶת־דִּקְלָה׃ 28 וְאֶת־עוֹבָל וְאֶת־אֲבִימָאֵל וְאֶת־שְׁבָא׃
29 וְאֶת־אוֹפִר וְאֶת־חֲוִילָה וְאֶת־יוֹבָב כָּל־אֵלֶּה בְּנֵי יָקְטָן׃
ל 31 וַיְהִי מוֹשָׁבָם מִמֵּשָׁא בֹּאֲכָה סְפָרָה הַר הַקֶּדֶם׃ אֵלֶּה בְנֵי־
שֵׁם לְמִשְׁפְּחֹתָם לִלְשֹׁנֹתָם בְּאַרְצֹתָם לְגוֹיֵהֶם׃ אֵלֶּה 32

וצבוים ק׳ v. 19. משפחת

תרגום, כתיס מונד דדכיס: (ה) פּאַן מיהנען האָבען
זיך דיא בעסאָנדערען פּעלקערשאַפֿטען, מין פּערשידענען
אָבזעהרען אַבגעטהיילט. יעדע נאַך מיהרער שפּראַכע. מין
פּערשידענע געשלעכטער מונד פּינלקערשאַפֿטען: (ו) דיא
זעהנע דעס חם זינד, כוש, מצרים, פוט, מונד כנען:
(ז) דיא זעהנע דעס כוש. סבא, חוילה, סבתה, רעמה,
מונד סבתכא: דיא זעהנע דעס רעמה. שבא מונד דדן:
(ח) כוש נייגטע נמרוד. דיסער פינג פּן, מין געוואַלטי-
גער הערר אויף דער ערדע נו ווערדען: (ט) ער וואַרד
נעמליך דורך דיא יאָגד, מין גלוקליכען הערר פּאַר דעם
עוויגען. האַהער וואַן נו זאָגען פּפלעגט. ווייל נמרד דורך דיא
יאָגד, מין גלוקליכען הערר פּאַר דעם עוויגען: (י) דער
אַנפּאַנג זיינעס רייכעס וואַר, כבל מונד ערך. אכד,
מונד כלנה, מין זאָבדע שנער: (יא) מוס דיסעס זאָבדע
גינג עך גען אשור. מונד בויעטע ניכוה, רחבת, עיר,
מונד כלח: (יב) מונד רסן, צווישען ניכוה מונד כלח.
דיסעס ניכוה, מוסט דיא בעקאַנטע גראָסע שטאַדט:
(יג) מצרים נייגטע דיא לודיס, דיא ענמים, דיא להביס,
מונד דיא נפתוחים: (יד) מונד דיא פתרוסים. ווייל מוך
דיא כסלוחים. פּאַן וועלכען דיא פלשתים הערשטאַממען.
מונד דיא כפתוריס: (טו) כנען נייגטע צידון, זיינען
ערסטגעבאָרענען, מונד חת: (יז) מוך דען יבוסי, דען
אמורי, מונד דען גרגשי: (יז) דען חוי, דען ערקי, מונד
דען סיני. (יח) פּערנער דען ארודי, דען צמרי, מונד
דען חמתי. נאָכהער האָבען זיך דיא געשלעכטער דעס
כנעני מוסגעבריטעט: (יט) דיא גרענצען דעס פּאָלקעס
כנען, וואָרען פּאַן צידון, נאַך גרר נו, ביס עזה, מונד
נאַך סדום, עמרה, אדמה מונד צבויס נו, ביס לשע:
(כ) דיסעס זינד דיא נאָכקאָמען דעס חם. נאַך מיהרער
פּערשידענען געשלעכטערן מונד שפּראַכען. מין מיהרען
פּערשידענען אָבזעהרען מונד פּינלקערשאַפֿטען: (כא) מוך
דעם סם וואורדען קינדער גענייגט. דיסער סם מוסט
דער פּאָטער אַללער דעס עכר. מין ברודער דעס
אַלטערסטען יפת: (כב) דיא זעהנע דעס סם זינד, עילם,
אשור, ארפכשד, לוד, מונד ארם: (כג) דיא זעהנע דעס
ארם זינד, ענך, חול, גתר, מונד מש: (כד) ארפכשד
נייגטע שלח. מונד שלח נייגטע עכר: (כה) דעם עכר
וואורדען צוויי זעהנע געבאָרען. דעס מיינען נאַמען וואַר
פלג. דען מין זיינען טאַבען מוסט דיא ערדע גענטייל
וואָרדען. מונד דער נאַמען זיינעס ברודערס מוסט יקטן:
(כו) יקטן נייגטע אלמודד, שלף, חצרמות, מונד ירח:
(כז) ווי מוך, הדורם, אוזל, מונד דקלה: (כח) פּער-
נער, עובל, אבימאל, מונד שבא: (כט) אופר, חוילה,
מונד יובב. אלוע דיסע זינד זעהנע דעס יקטן: (ל) מיהרע
וואוהנונגען וואָרען פּאַן משא פּין, ביס נאַך ספרה, דעם
געבירגע געגען מאָרגען: (לא) דיסעס זינד דיא נאַכ-
קאָמען דעס סם. נאַך מיהרען פּערשידענען געשלעכטערן
מונד שפּראַכען, מין מיהרען פּערשידענען אָבזעהרען. נאַך
מיהרען

מיהרען פֿאוקערשאפֿטען: (לב) דיסע נוסאמען, זינד
דאָבען זיך דיא פֿאוקער מיט דער ערדע מבגעזאָנדערט
האָט דער זינדפֿלוט:

קאפּיטעל יא

(א) דאמאָלס וואר מיט דער גאַנצען ערדע מיינערליא
שפראכע מונד מיינערליא רעדענס־אַרטען: (ב) אוס זיא
זין פֿאָן דער מזרח־גענאָגען. בעטראכטעטען זיא
גיעבורטס־פֿלאַכען מונד פֿעלקערשאפֿטען. מונד פֿאָן דיסען
האָבען זיך דיא פֿעלקער מיט דער ערדע מבגעזאָנדערט
נאָך דער זינדפֿלוט:

מִשְׁפְּחֹת בְּנֵי־נֹחַ לְתוֹלְדֹתָם בְּגוֹיֵהֶם וּמֵאֵלֶּה נִפְרְדוּ הַגּוֹיִם
בָּאָרֶץ אַחַר הַמַּבּוּל׃ ס

יא Cap. XI.

שביעי א 2 וַיְהִי כָל־הָאָרֶץ שָׂפָה אֶחָת וּדְבָרִים אֲחָדִים׃ וַיְהִי
בְּנָסְעָם מִקֶּדֶם וַיִּמְצְאוּ בִקְעָה בְּאֶרֶץ שִׁנְעָר וַיֵּשְׁבוּ שָׁם׃
3 וַיֹּאמְרוּ אִישׁ אֶל־רֵעֵהוּ הָבָה נִלְבְּנָה לְבֵנִים וְנִשְׂרְפָה
לִשְׂרֵפָה וַתְּהִי לָהֶם הַלְּבֵנָה לְאָבֶן וְהַחֵמָר הָיָה לָהֶם לַחֹמָר׃
4 וַיֹּאמְרוּ הָבָה | נִבְנֶה־לָּנוּ עִיר וּמִגְדָּל וְרֹאשׁוֹ בַּשָּׁמַיִם
ה וְנַעֲשֶׂה־לָּנוּ שֵׁם פֶּן־נָפוּץ עַל־פְּנֵי כָל־הָאָרֶץ׃ וַיֵּרֶד
יְהוָה לִרְאֹת אֶת־הָעִיר וְאֶת־הַמִּגְדָּל אֲשֶׁר בָּנוּ בְּנֵי
6 הָאָדָם׃ וַיֹּאמֶר יְהוָה הֵן עַם אֶחָד וְשָׂפָה אַחַת לְכֻלָּם
וְזֶה הַחִלָּם לַעֲשׂוֹת וְעַתָּה לֹא־יִבָּצֵר מֵהֶם כֹּל אֲשֶׁר יָזְמוּ
7 לַעֲשׂוֹת׃ הָבָה נֵרְדָה וְנָבְלָה שָׁם שְׂפָתָם אֲשֶׁר לֹא
8 יִשְׁמְעוּ אִישׁ שְׂפַת רֵעֵהוּ׃ וַיָּפֶץ יְהוָה אֹתָם מִשָּׁם
9 עַל־פְּנֵי כָל־הָאָרֶץ וַיַּחְדְּלוּ לִבְנֹת הָעִיר׃ עַל־כֵּן קָרָא
שְׁמָהּ בָּבֶל כִּי־שָׁם בָּלַל יְהוָה שְׂפַת כָּל־הָאָרֶץ וּמִשָּׁם
הֱפִיצָם יְהוָה עַל־פְּנֵי כָל־הָאָרֶץ׃ ס

י אֵלֶּה תוֹלְדֹת שֵׁם שֵׁם בֶּן־מֵאַת שָׁנָה וַיּוֹלֶד אֶת־אַרְפַּכְשַׁד
11 שְׁנָתַיִם אַחַר הַמַּבּוּל׃ וַיְחִי־שֵׁם אַחֲרֵי הוֹלִידוֹ אֶת־
אַרְפַּכְשַׁד חֲמֵשׁ מֵאוֹת שָׁנָה וַיּוֹלֶד בָּנִים וּבָנוֹת׃ ס
12 וְאַרְפַּכְשַׁד חַי חֲמֵשׁ וּשְׁלֹשִׁים שָׁנָה וַיּוֹלֶד אֶת־שָׁלַח׃
13 וַיְחִי אַרְפַּכְשַׁד אַחֲרֵי הוֹלִידוֹ אֶת־שָׁלַח שָׁלֹשׁ שָׁנִים
14 וְאַרְבַּע מֵאוֹת שָׁנָה וַיּוֹלֶד בָּנִים וּבָנוֹת׃ ס וְשֶׁלַח
טו חַי שְׁלֹשִׁים שָׁנָה וַיּוֹלֶד אֶת־עֵבֶר׃ וַיְחִי־שֶׁלַח אַחֲרֵי
הוֹלִידוֹ אֶת־עֵבֶר שָׁלֹשׁ שָׁנִים וְאַרְבַּע מֵאוֹת שָׁנָה וַיּוֹלֶד
16 בָּנִים וּבָנוֹת׃ ס וַיְחִי־עֵבֶר אַרְבַּע וּשְׁלֹשִׁים שָׁנָה
17 וַיּוֹלֶד אֶת־פָּלֶג׃ וַיְחִי־עֵבֶר אַחֲרֵי הוֹלִידוֹ אֶת־פָּלֶג

קמץ בז"ק v. 11. קמץ בז"ק v. 3. שלשים

שְׁלֹשִׁים שָׁנָה וְאַרְבַּע מֵאוֹת שָׁנָה וַיּוֹלֶד בָּנִים וּבָנוֹת׃

18 ס וַיְחִי־פֶלֶג שְׁלֹשִׁים שָׁנָה וַיּוֹלֶד אֶת־רְעוּ׃

19 וַיְחִי־פֶלֶג אַחֲרֵי הוֹלִידוֹ אֶת־רְעוּ תֵּשַׁע שָׁנִים וּמָאתָיִם
כ שָׁנָה וַיּוֹלֶד בָּנִים וּבָנוֹת׃ ס וַיְחִי רְעוּ שְׁתַּיִם

21 וּשְׁלֹשִׁים שָׁנָה וַיּוֹלֶד אֶת־שְׂרוּג׃ וַיְחִי רְעוּ אַחֲרֵי
הוֹלִידוֹ אֶת־שְׂרוּג שֶׁבַע שָׁנִים וּמָאתַיִם שָׁנָה וַיּוֹלֶד בָּנִים
22 וּבָנוֹת׃ ס וַיְחִי שְׂרוּג שְׁלֹשִׁים שָׁנָה וַיּוֹלֶד אֶת־נָחוֹר׃

23 וַיְחִי שְׂרוּג אַחֲרֵי הוֹלִידוֹ אֶת־נָחוֹר מָאתַיִם שָׁנָה וַיּוֹלֶד
24 בָּנִים וּבָנוֹת׃ ס וַיְחִי נָחוֹר תֵּשַׁע וְעֶשְׂרִים שָׁנָה
כה וַיּוֹלֶד אֶת־תָּרַח׃ וַיְחִי נָחוֹר אַחֲרֵי הוֹלִידוֹ אֶת־תֶּרַח
תְּשַׁע־עֶשְׂרֵה שָׁנָה וּמְאַת שָׁנָה וַיּוֹלֶד בָּנִים וּבָנוֹת׃ ס

26 וַיְחִי־תֶרַח שִׁבְעִים שָׁנָה וַיּוֹלֶד אֶת־אַבְרָם אֶת־נָחוֹר
27 וְאֶת־הָרָן׃ וְאֵלֶּה תּוֹלְדֹת תֶּרַח תֶּרַח הוֹלִיד אֶת־אַבְרָם
28 אֶת־נָחוֹר וְאֶת־הָרָן וְהָרָן הוֹלִיד אֶת־לוֹט׃ וַיָּמָת הָרָן
29 עַל־פְּנֵי תֶּרַח אָבִיו בְּאֶרֶץ מוֹלַדְתּוֹ בְּאוּר כַּשְׂדִּים׃ וַיִּקַּח
אַבְרָם וְנָחוֹר לָהֶם נָשִׁים שֵׁם אֵשֶׁת־אַבְרָם שָׂרָי וְשֵׁם
אֵשֶׁת־נָחוֹר מִלְכָּה בַּת־הָרָן אֲבִי־מִלְכָּה וַאֲבִי יִסְכָּה׃
ל 31 מפטיר וַתְּהִי שָׂרַי עֲקָרָה אֵין לָהּ וָלָד׃ וַיִּקַּח תֶּרַח אֶת־אַבְרָם
בְּנוֹ וְאֶת־לוֹט בֶּן־הָרָן בֶּן־בְּנוֹ וְאֶת שָׂרַי כַּלָּתוֹ אֵשֶׁת אַבְרָם
בְּנוֹ וַיֵּצְאוּ אִתָּם מֵאוּר כַּשְׂדִּים לָלֶכֶת אַרְצָה כְּנַעַן וַיָּבֹאוּ
32 עַד־חָרָן וַיֵּשְׁבוּ שָׁם׃ וַיִּהְיוּ יְמֵי־תֶרַח חָמֵשׁ שָׁנִים וּמָאתַיִם
שָׁנָה וַיָּמָת תֶּרַח בְּחָרָן׃

יב Cap. XII.

פ פ פ ג 3 לך לך

א וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־אַבְרָם לֶךְ־לְךָ מֵאַרְצְךָ וּמִמּוֹלַדְתְּךָ
2 וּמִבֵּית אָבִיךָ אֶל־הָאָרֶץ אֲשֶׁר אַרְאֶךָּ׃ וְאֶעֶשְׂךָ לְגוֹי
3 גָּדוֹל וַאֲבָרֶכְךָ וַאֲגַדְּלָה שְׁמֶךָ וְהְיֵה בְּרָכָה׃ וַאֲבָרְכָה
מְבָרְכֶיךָ וּמְקַלֶּלְךָ אָאֹר וְנִבְרְכוּ בְךָ כֹּל מִשְׁפְּחֹת הָאֲדָמָה׃

וילך

(יו) עכב ועבטע פֿיער מוכּ דרייסיג יאָהרע, מוכּ נייגטע פלג: (יז) נאָכדעם עכב דען פלג געפֿינגט האָטטע, ועבטע ער כאָך הובערט מוכּ נייגען יאָהרע. מוכּ נייגטע כאָך מבערע ועהנע מוכּ טעכטער: (יח) פלג ועבטע דרייסיג יאָהרע, מוכּ נייגטע רעו: (יט) נאָכדעם פלג דען רעו געפֿינגט האָטטע, ועבטע ער כאָך הובערט מוכּ נייא בניין יאָהרע. מוכּ נייגטע כאָך מבערע ועהנע מוכּ טעכטער: (כ) רעו ועבטע צוויי מוכּ דרייסיג יאָהרע, מוכּ נייגטע שרוג: (כא) נאָכדעם רעו דען שרוג געפֿינגט האָטטע, ועבטע ער כאָך הובערט מוכּ ניידיג יאָהרע. מוכּ נייגטע כאָך מבערע ועהנע מוכּ טעכטער: (כב) שרוג מוכּ נייגטע כאָך מבערע ועהנע מוכּ טעכטער: (כג) נאָכדעם שרוג דען נחור: מוכּ נייגטע נחור ועבטע דרייסיג יאָהרע, (כד) נחור ועבטע ניין מוכּ צוויאונציג יאָהרע, מוכּ נייגטע תרח: (כה) נאָכדעם נחור דען תרח געפֿינגט האָטטע, ועבטע ער כאָך הובערט מוכּ נייגענהן יאָהרע. מוכּ נייגטע כאָך מבערע ועהנע מוכּ טעכטער: (כו) תרח ועבטע זיבענציג יאָהרע, מוכּ נייגטע אברם נחור דען הרן: (כז) פֿאָלגענדעם איסט דיא געשיכטע פֿאָלגט דעם תרח. תרח נייגטע אברם, נחור מוכּ הרן. הרן נייגטע לוט: (כח) הרן שטאַרב פֿאָר דעם אנגעזיכטע זיינעס פֿאַטערס תרח. אין יאָהנע זיינער געבורט. נעמליך נו חול כשדים: (כט) אברם מוכּ נחור הייראַטהטעטן. דעם אברם פֿרויא היס שרי. מוכּ דעם נחור פֿרויא היס מלכה. טאָכטער דעס הרן. דער איין פֿאַטער דער מלכה מוכּ דער יסכה וואר: (ל) שרי וואר מוכּפֿרוכטבאר, מוכּ האָטטע קיין קינד: (לא) תרח נאָהם דעס הרן, דער זיין ענקעל וואר. מוכּ זיינע שכור שרי, היא פֿרויא זיינעס יאָהנעס אברם. מוכּ נייגען, כאָך מבערע איט איהנען, פֿאָן חול כשדים וועג, מין דאָס יאָנג כנען נו רייסען. אוס זיא אבער בים חרן קאָמען, ועגטען זיא זיך צאָוועבסט: (לב) אוס דיא ועבעגס־ יאָהרע דעס תרח וואָרען, נוויא הובערט מוכּ פֿינף יאָהרע. דאָ שטאַרב תרח נו חרן:

קאַפּיטעל יב לך לך

(א) דער עוויגע האָטטע אַבער נו אברם גשפראָכען, נייא היכווע איט זיינעס יאָנגע. פֿאָן זיינעס גשבורטס־ארטע, מוכּ פֿאָן זיינעס פֿאָטער־הויס מין דאָס יאָנג, דאָס איך וויל דיך נו אייגער גראָסען נאַציאָן מאַכען. וויל דיך זענגען, מוכּ זיינען נאָמען גראָס נאָכיאָן מאַכען. הוס זענגען אוך זאָלסט זיין זענגען: (ג) איך וועלען זיך זענגען, דיא דיך זענגען. וועך דיר פֿלוכט, דען וויל איך פֿערפֿוכטען. מוכּ איט דיר וועלען זיך אַלע גע־ שלעכטער דעס ערדרייכס זענגען:

אברם

מוסף

הַטהטע, געלייטעטען:

הַם זיא מיהן, מוכ זייע פרויא, מוכ מַלעס וואָס ער

(כ) מוכ **פלעה** בעפֿאַהל מייגיגען אַבנעגאַרען, מיבער מיהן, היער מיסט זייע פרויא! ניק זיא, מוכ בעהע היכווועג: (כא) וואַרוּם האַסט דוּ בעשפּרַכען, זיא מיסט מייגע שווועסטער? הַ נאַהם מיך זיא מיר נור פרויא. נון אַבער, מיסט זייע פרויא בעקאַנט אין עגיפטען, אַז דוּ מיר נור פרויא. (כב) מוכ **פלעה** בעקאַנט אין עגיפטען, אַז דוּ מיר נור פרויא. (כג) וואַרוּם האַסט דוּ מיר בעזאַגט, הַם זיא פרויא מיסט? וואַרוּם האַסט דוּ מיר נישט בעזאַגט, הַם זיא זייע פרויא מיסט? רופֿען. מוכ שפּרַך, וואָס האַסט דוּ מיר געטהאַן? וואַרוּם (כד) **אברם** פרויא, דעס **אברם** דען **פלעה** הַם זיא פרויא, זיא זיא

Cap. XIII. יג

יג

א וַיַּעַל אַבְרָם מִמִּצְרַיִם הוּא וְאִשְׁתּוֹ וְכָל־אֲשֶׁר־לוֹ וְלוֹט
2 עִמּוֹ הַנֶּגְבָּה׃ וְאַבְרָם כָּבֵד מְאֹד בַּמִּקְנֶה בַּכֶּסֶף וּבַזָּהָב׃
3 וַיֵּלֶךְ לְמַסָּעָיו מִנֶּגֶב וְעַד־בֵּית־אֵל עַד־הַמָּקוֹם אֲשֶׁר־הָיָה
4 שָׁם אָהֳלֹה בַּתְּחִלָּה בֵּין בֵּית־אֵל וּבֵין הָעָי׃ אֶל־מְקוֹם
הַמִּזְבֵּחַ אֲשֶׁר־עָשָׂה שָׁם בָּרִאשֹׁנָה וַיִּקְרָא שָׁם אַבְרָם בְּשֵׁם
ה שלישי יְהוָה׃ וְגַם־לְלוֹט הַהֹלֵךְ אֶת־אַבְרָם הָיָה צֹאן־וּבָקָר
6 וְאֹהָלִים׃ וְלֹא־נָשָׂא אֹתָם הָאָרֶץ לָשֶׁבֶת יַחְדָּו כִּי־הָיָה
7 רְכוּשָׁם רָב וְלֹא יָכְלוּ לָשֶׁבֶת יַחְדָּו׃ וַיְהִי־רִיב בֵּין רֹעֵי
מִקְנֵה־אַבְרָם וּבֵין רֹעֵי מִקְנֵה־לוֹט וְהַכְּנַעֲנִי וְהַפְּרִזִּי אָז
8 יֹשֵׁב בָּאָרֶץ׃ וַיֹּאמֶר אַבְרָם אֶל־לוֹט אַל־נָא תְהִי מְרִיבָה
בֵּינִי וּבֵינֶךָ וּבֵין רֹעַי וּבֵין רֹעֶיךָ כִּי־אֲנָשִׁים אַחִים אֲנָחְנוּ׃
9 הֲלֹא כָל־הָאָרֶץ לְפָנֶיךָ הִפָּרֶד נָא מֵעָלָי אִם־הַשְּׂמֹאל
י וְאֵימְנָה וְאִם־הַיָּמִין וְאַשְׂמְאִילָה׃ וַיִּשָּׂא־לוֹט אֶת־עֵינָיו
וַיַּרְא אֶת־כָּל־כִּכַּר הַיַּרְדֵּן כִּי כֻלָּהּ מַשְׁקֶה לִפְנֵי׀ שַׁחֵת
יְהוָה אֶת־סְדֹם וְאֶת־עֲמֹרָה כְּגַן־יְהוָה כְּאֶרֶץ מִצְרַיִם
11 בֹּאֲכָה צֹעַר׃ וַיִּבְחַר־לוֹ לוֹט אֶת כָּל־כִּכַּר הַיַּרְדֵּן וַיִּסַּע
12 לוֹט מִקֶּדֶם וַיִּפָּרְדוּ אִישׁ מֵעַל אָחִיו׃ אַבְרָם יָשַׁב בְּאֶרֶץ־
13 כְּנָעַן וְלוֹט יָשַׁב בְּעָרֵי הַכִּכָּר וַיֶּאֱהַל עַד־סְדֹם׃ וְאַנְשֵׁי
14 סְדֹם רָעִים וְחַטָּאִים לַיהוָה מְאֹד׃ וַיהוָה אָמַר אֶל־אַבְרָם
אַחֲרֵי הִפָּרֶד־לוֹט מֵעִמּוֹ שָׂא נָא עֵינֶיךָ וּרְאֵה מִן־הַמָּקוֹם
ש אֲשֶׁר־אַתָּה שָׁם צָפֹנָה וָנֶגְבָּה וָקֵדְמָה וָיָמָּה׃ כִּי אֶת־
כָּל־הָאָרֶץ אֲשֶׁר־אַתָּה רֹאֶה לְךָ אֶתְּנֶנָּה וּלְזַרְעֲךָ עַד־
16 עוֹלָם׃ וְשַׂמְתִּי אֶת־זַרְעֲךָ כַּעֲפַר הָאָרֶץ אֲשֶׁר׀ אִם־יוּכַל
17 אִישׁ לִמְנוֹת אֶת־עֲפַר הָאָרֶץ גַּם זַרְעֲךָ יִמָּנֶה׃ קוּם
18 הִתְהַלֵּךְ בָּאָרֶץ לְאָרְכָּהּ וּלְרָחְבָּהּ כִּי לְךָ אֶתְּנֶנָּה׃ וַיֶּאֱהַל
אַבְרָם וַיָּבֹא וַיֵּשֶׁב בְּאֵלֹנֵי מַמְרֵא אֲשֶׁר בְּחֶבְרוֹן וַיִּבֶן־שָׁם
מִזְבֵּחַ לַיהוָה׃ פ

Cap. XIV. ויהי

קאפיטעל יג

(א) מוסף נאך מצרים היבאוף, בעבען מיטטאג־ערט מוכ זייבע מוכ ווסס ערויס, מוכ ווסס ער מוכ ער האטטע. מוכ לוט מיט אים: (ב) מכרס ווער זעהר ריין אן דער ציה, זיבעד נאך: (ג) ער רייסטע זיבע פאר־בעאן טאג־רייסען, ביז אן דען ארט, וואו מיטטאג פאר־האער זיבע היטטע ווער. נוישען בית־אל מוכ עי: (ד) ביס אן דען ארט דעס אלטארעס, דען ער פאהרזן ערריכטעט. וואו ער נעמוק אן דעס נאמען דעס עוויגען געהעהרט האטטע: (ה) אבער אוך לוט, ער איז מכרס גיבג, האטטע שאפע, ריכדער מוכ היטטען: (ו) בון קאנטע עס דאס נאכ ניכט ערטרעגען, דאס זיא בייסאממען וואהנטען. דען מיהר זוט (בעמוק מיהרע הערדען) ווער זעהר גרוס. דאהער קאנטען זיא ניכט בייסאממען וואהנטען. (ז) דא עכטשטאכ מיין שטריט נוישען דען פיה־הירטען דעס מכרס, מוכ דען פיה־הירטען דעס לוט. דער כנעני, מוכ דער פרזי, וואס דאמאלס אוך דאס גאנצע לאנד. (ח) דא שפראך מכרס נו לוט, זיבער! וואס קיינע שטרייטיגקייטען זיין נוישען אים מוכ דיר, מוכ נוישען מיינען הירטען. ווייר זיבד יא נאהע פערוואנדטע: (ט) דוס האסט דאך דאס גאנצע לאנד פאר דיר. טרענט דיך אוסף פאן מיר. ווילסט דוס נור ניכטען, זא ווערדע איך נור רעכטען, ווילסט דוס אבער נור רעכטען, זא ווערדע איך נור ניכטען: (י) אוס בון לוט זיך אוך זאהע, מוכ דען גאנצען קרייס דעס יארדן בעזיכטיגטע, ווער דורכאוס געווואסערט ווער. (בעפאר נאך דער עוויגע סדום מוכ עמורה זי גרונדע ריכטעטע, ווער עס ווא איין גארטען דעס עוויגען, ווא וואר עס ביס נאך צוער הין.) (יא) דא ערוואהלטע זיך לוט דען גאנצען קרייס דעס יארדן, מוכ זא וואנדטע ער אין דען מורגען־לאנד. אוסף וואנדטען זיך ניכט מכרס. מוכ זיא וואנדטען אין דען שטאדטען דעס קרייסעס. מוכ שוג זיבע היטטען אוף ביס נאך סדום: (יג) זיא וואוינטען אבער, וואר עס ווא אין דער עוויגע: (יד) דער עוויגע שפראך נו מכרס, נאכדעם זיך לוט פאן דעס עוויגען מוף, מוכ גרוס זיבעד: (טו) דען דאס גאנצע לאנד, וואס זיא זעהן, וויל איך דעס שטויב דער ערדע מאכען: (יז) זיבעגען! נאהען אבער, וויל איך דעס שטויב דער ערדע גוייך מאכען. זא, דאס וואס יעמאנד וויכד דען שטויב דער ערדע צעהלען קאנטע, מוכ דיין נאמען וואלטע זיא אוך צעהלען: (יח) מאכט דיך אוף, דורכזיהע דאס לאנד, נאך דער לענגע מוכ בריימע. דען דיר וויל איך עס מיינגעבען: (יט) מכרס מוכ זיבע היטטע אוף. קאמ, מוכ זיבעטע זיך אין דעס שוג מוכ זיבע היטטע ממרא, וואוזער בייא מכרון וואס. מוכ ערבויעטע דאזיבעלבסט, דעס עוויגען גו עהרען, מיינען מאטאר:

קאפיטעל יד

(א) אין טעגען אמרפל, דעס קעניגס פון שנער: תדעל, קעניג פון גוים. כדרלעמר, קעניג פון עילם. מוכ תדעל, קעניג פון גוים: (ב) פיהרטען דיסע קריג מיט ברע, דעם קעניג פון סדום. מיט ברשע, דעם קעניג פון עמרה. שנאב, דעם קעניג פון אדמה. שמאבר, קעניג פון צבויים, מוכ מיט דעם קעניג פון בלע. נון בער גענענט: (ג) אלע דיסע פערמיינטען זיך אין דעם טהאל סדים, דאס זעבענציג מיסט נוטעהר היא זאלץ־ים: (ד) זיא וואלטן נעמיך צוועלף יאהרע דעם כדרלעמר מוטערווירפיג, מיט דריי־אונהנטען יאהרע אבער, פיינען זיא אב: (ה) מוכ קומען אין פיערצעהנטען יאהרע קאם כדרלעמר, מוכ דיא קעניגע מיט זיך, דיא רפאים אין עשתרות קרנים. דיא זוזים אין הם. דיא אימים אין שוה קריתים: (ו) מוכ דאס פאלק חרי, אויף מיהרעם גענירגע שעיר, ביס נאך ליל פארן. וועלכעס אויך דער וויסטע ליגט: (ז) הירואיף וועגדעטען זיא זיך, מוכ קאמען נאך עין משפט. דאסזעבע הייסט אויך קדש. מוכ שוגען דאס גאנצע גענעלט דעס פאלקעס עמלק. מוכ אויך דאס פאלק חמי, וועלכעס אין חצצן־תמר זיצט: (ח) נון נאהען מוט דיא קעניגע פון סדום, עמרה, אדמה, צבויים, מוכ פון בלע, יענע צער גענאהטע. מוכ צרדנעטען זיך מיט טהאל סדים, נור שוואכ מיט איהנען: (ט) נעמיך מיט כדרלעמר, דעם קעניג פון עילם. תדעל, דעם קעניג פון גוים. אמרפל, דעם קעניג פון שנער. אריוך, דעם קעניג פון אלסר. דיעד קעניגע געגען פינף: (י) דאס טהאל סדים אבער וואר פול־ער פון ארדעניגע גרובען. מוס נון דיא קעניגע פון סדום מוכ עמורה דיא פליכט ערגריפ־פען, פיינען זיא הינמין. דיא מיבריגען אבער פלאהען מין דאס געבירגע: (יא) יענע נאהמען אלעס גוט פון סדום מוכ עמורה, מוכ אלען מיהרען מוכ־פארראטה. מוכ גינגען דאס (יב): זיא נאהמען מוך לוט מוכ זיין גוט. דער מיין ברודערס־זאהן דעס אברם וואר. ער זאס אמאם מין סדום: (יג) דא קאם מיין פליכטינג, מוכ ערצאהלטע עס דעם עבר אברי־מער ממרא. מייגעס ברודערס פון אשכל מוכ ענר. מוכ דיסע וואהנטע אמאם מין דעם האינע דעס אמורי־טער (יד) מוס אברם בודעס־מאנגער דעס אברם: הערטע, דאס זיין פערוואנדטער געפאנגען, דריי הונדערט מע ער זיינע געמיבטען הוים־געבאהרנע, וואפען־מעגע־נוטע, דריי הונדערט מוכ פופצעהן פון דער נאהי. מוכ פערפאלגטע זיא בים דן: (טו) דעס נאכטס טהיילטען, ער מוכ זיינע קנעכטע זיך מין הויפען. שוס זיא, מוכ פערפאלגטע זיא בים חובה. וועלכעס נור ינקען זייטע פון דמשק ליגט: (יו) ער ברוכטע אלעס גוט וויעדער נוריק. וויא מוך זיינען פערוואנדטען לוט מוכ זיין גוט. מוכ דאס פאלק פיהרטע ער נוריק:

מוס

Cap. XIV. יד

רביעי א
1 ויהי בימי אמרפל מלך־שנער אריוך מלך אלסר
2 כדרלעמר מלך עילם ותדעל מלך גוים: עשו מלחמה
3 את־ברע מלך סדם ואת־ברשע מלך עמרה שנאב מלך
4 אדמה ושמאבר מלך צבויים ומלך בלע היא־צער:
כל־אלה חברו אל־עמק השדים היא ים המלח: שתים
5 עשרה שנה עבדו את־כדרלעמר ושלש־עשרה שנה מרדו:
6 ובארבע עשרה שנה בא כדרלעמר והמלכים אשר אתו
ויכו את־רפאים בעשתרת קרנים ואת־הזוזים בהם ואת
7 האימים בשוה קריתים: ואת־החרי בהרם שעיר עד
8 אל פארן אשר על־המדבר: וישבו ויבאו אל־עין משפט
הוא קדש ויכו את־כל־שדה העמלקי וגם את־האמרי
9 הישב בחצצן תמר: ויצא מלך־סדם ומלך עמרה ומלך
אדמה ומלך צבויים ומלך בלע הוא־צער ויערכו אתם
10 מלחמה בעמק השדים: את כדרלעמר מלך עילם
ותדעל מלך גוים ואמרפל מלך שנער וארויך מלך אלסר
11 ארבעה מלכים את־החמשה: ועמק השדים באר
באר חמר וינסו מלך־סדם ועמרה ויפלו־שמה
12 והנשארים הרה נסו: ויקחו את־כל־רכש סדם
13 ועמרה ואת־כל־אכלם וילכו: ויקחו את־לוט
ואת־רכשו בן־אחי אברם וילכו והוא ישב בסדם: ויבא
הפליט ויגד לאברם העברי והוא שכן באלני ממרא
האמרי אחי אשכל ואחי ענר והם בעלי ברית־אברם:
14 וישמע אברם כי נשבה אחיו וירק את־חניכיו ילידי
טו 15 ביתו שמנה עשר ושלש מאות וירדף עד־דן: ויחלק
עליהם לילה הוא ועבדיו ויכם וירדפם עד־חובה אשר
16 משמאל לדמשק: וישב את כל־הרכש וגם את־

צבוים ק׳ v. 2. et 8. לוט

לוֹט אָחִיו וּרְכֻשׁוֹ הֵשִׁיב וְגַם אֶת־הַנָּשִׁים וְאֶת־הָעָם׃
17 וַיֵּצֵא מֶלֶךְ־סְדֹם לִקְרָאתוֹ אַחֲרֵי שׁוּבוֹ מֵהַכּוֹת אֶת־
כְּדָרְלָעֹמֶר וְאֶת־הַמְּלָכִים אֲשֶׁר אִתּוֹ אֶל־עֵמֶק שָׁוֵה הִוא
עֵמֶק הַמֶּלֶךְ׃ 18 וּמַלְכִּי־צֶדֶק מֶלֶךְ שָׁלֵם הוֹצִיא לֶחֶם וְיַיִן
וְהוּא כֹהֵן לְאֵל עֶלְיוֹן׃ 19 וַיְבָרְכֵהוּ וַיֹּאמַר בָּרוּךְ אַבְרָם
כ לְאֵל עֶלְיוֹן קֹנֵה שָׁמַיִם וָאָרֶץ׃ וּבָרוּךְ אֵל עֶלְיוֹן אֲשֶׁר־
21 חמישי מָגַן צָרֶיךָ בְּיָדֶךָ וַיִּתֶּן־לוֹ מַעֲשֵׂר מִכֹּל׃ וַיֹּאמֶר מֶלֶךְ־סְדֹם
22 אֶל־אַבְרָם תֶּן־לִי הַנֶּפֶשׁ וְהָרְכֻשׁ קַח־לָךְ׃ וַיֹּאמֶר אַבְרָם
אֶל־מֶלֶךְ סְדֹם הֲרִמֹתִי יָדִי אֶל־יְהוָה אֵל עֶלְיוֹן קֹנֵה
23 שָׁמַיִם וָאָרֶץ׃ אִם־מִחוּט וְעַד שְׂרוֹךְ־נַעַל וְאִם־אֶקַּח
מִכָּל־אֲשֶׁר־לָךְ וְלֹא תֹאמַר אֲנִי הֶעֱשַׁרְתִּי אֶת־אַבְרָם׃
24 בִּלְעָדַי רַק אֲשֶׁר אָכְלוּ הַנְּעָרִים וְחֵלֶק הָאֲנָשִׁים אֲשֶׁר הָלְכוּ
אִתִּי עָנֵר אֶשְׁכֹּל וּמַמְרֵא הֵם יִקְחוּ חֶלְקָם׃ ס

טו

Cap. XV.

א אַחַר ׀ הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה הָיָה דְבַר־יְהוָה אֶל־אַבְרָם
בַּמַּחֲזֶה לֵאמֹר אַל־תִּירָא אַבְרָם אָנֹכִי מָגֵן לָךְ שְׂכָרְךָ
2 הַרְבֵּה מְאֹד׃ וַיֹּאמֶר אַבְרָם אֲדֹנָי יֱהוִה מַה־תִּתֶּן־לִי
וְאָנֹכִי הוֹלֵךְ עֲרִירִי וּבֶן־מֶשֶׁק בֵּיתִי הוּא דַּמֶּשֶׂק אליעזר׃
3 וַיֹּאמֶר אַבְרָם הֵן לִי לֹא נָתַתָּה זָרַע וְהִנֵּה בֶן־בֵּיתִי יוֹרֵשׁ
4 אֹתִי׃ וְהִנֵּה דְבַר־יְהוָה אֵלָיו לֵאמֹר לֹא יִירָשְׁךָ זֶה כִּי־
ה אִם אֲשֶׁר יֵצֵא מִמֵּעֶיךָ הוּא יִירָשֶׁךָ׃ וַיּוֹצֵא אֹתוֹ הַחוּצָה
וַיֹּאמֶר הַבֶּט־נָא הַשָּׁמַיְמָה וּסְפֹר הַכּוֹכָבִים אִם־תּוּכַל לִסְפֹּר
6 אֹתָם וַיֹּאמֶר לוֹ כֹּה יִהְיֶה זַרְעֶךָ׃ וְהֶאֱמִן בַּיהוָה וַיַּחְשְׁבֶהָ
7 לוֹ צְדָקָה׃ וַיֹּאמֶר אֵלָיו אֲנִי יְהוָה אֲשֶׁר הוֹצֵאתִיךָ מֵאוּר ששי
8 כַּשְׂדִּים לָתֶת לְךָ אֶת־הָאָרֶץ הַזֹּאת לְרִשְׁתָּהּ׃ וַיֹּאמֶר
אֲדֹנָי יֱהוִה בַּמָּה אֵדַע כִּי אִירָשֶׁנָּה׃ 9 וַיֹּאמֶר אֵלָיו קְחָה
לִי עֶגְלָה מְשֻׁלֶּשֶׁת וְעֵז מְשֻׁלֶּשֶׁת וְאַיִל מְשֻׁלָּשׁ וְתֹר וְגוֹזָל׃
י וַיִּקַּח־לוֹ אֶת־כָּל־אֵלֶּה וַיְבַתֵּר אֹתָם בַּתָּוֶךְ וַיִּתֵּן אִישׁ־בִּתְרוֹ

לקראת

(יז) אָוֹן ער גוּריק קאָק, פּאָק שׁוואָבען דעם כדרלעמר, מוּזט
ער קענִיגען, דיא מיט מיהק הילטען. גינג מיהק ער קענִיג
פּאָן סדום ענטגעגען מן דאָס עבבע טהאַל, וועלכעס מוּך
קענִיגס־טהאַל הייסט: (יח) מלכי צדק קענִיג נו שלם, דיס
בראָט מוּזט ווין הערמוּס בריגען. דיסער וואָר מין דיהנער
דעס העכסטען גאָטטעס: (יט) ער זענבענטע מיהן, מוּזט
שפּרעכען, געזענבענט זיי לכרס דעס העכסטען גאָטטע, ער
היימעל מוּזט ערדע הערפּאָר געבראַכט: (כ) מוּזט גע[illegible]בט
זיי ער העכסטע גאָטט, ער דיינע פּיינדע מין דיינע האַנדע
געגעבען האַט. דאַגאַב מיהק לכרס דען נעהנטען פּאָן מיללע:
(כא) ער קענִיג פּאָן סדום שפּרעכען נו לכרס, גיב מיר דיא
פערסאָנען, מוּזט דאָס גוט בין דיר: (כב) לכרס אַבער
שפּרעכען נוק קענִיג פּאָן סדום, מיך העבע מיינע האַנד מוק
נוק עוויגען, נוק העכסטען גאָטט, ער היימעל מוּזט ערדע
הערפּאָר געבראַכט האַט: (כג) דאָס מיך וועדער פּאָדען נאָך
שוהבאַנד, דאָס מיך פּאָן מילעך וואָס דיין מיסט, ביכט נעהמע.
דאַמיט דוּ ביכט זאַגעסט, מיך האַבע לכרס ריין געמאַכט:
(כד) פּערן פּאָן מיר! נור וואָס דיא בורשע פּערנעהרט
האַבען, מוּזט דאָס אַנטהיילן ער מאַנבער, וועלכע מיט מיר
געגאַנגען זינד. ענר, לשכל, מוּזט ממרא. דיסע מענען
מיהר אַנטהיילן נעהמען:

קאַפּיטעל טו

(א) ביכט זאַגען הערנאָך וואָרד דעס לכרס, מין מיינעס
געזיכטע, דאָס וואָרט דעס עוויגען מוּסט, פּירכטע דיך ביכט
לכרס! מיך בין דיר מיין שילד. דיינע בעלאָהנונג זאָל זעהר
גרוס זיין: (ב) לא שפּרעכען לכרס, ה הערר! ה עוויגער!
וואָבו וויללסט דוּ מיר געבען? מיך בעהע קינדערלאָס הערמוק.
מוּזט ער פּערוואַלטער מיינעס הויסעס מיסט אליעזר דמשק:
(ג) לכרס שפּרעכען נאָך וויטער, זיהע, מיר האַסט דוּ קיינען
זאַמען געגעבען, מוּסט ערבט מיך מין הויס־
דיהנער: (ד) הערמוק וואָרד מיהק דאַס וואָרט דעס עוויגען
מוּסט, דיסער וירד דיך ביכט ערבען. זאָנדערן מיינער ער
מוּס דיינען מיינגעוויידען קומען וירד, ער זאָל דיך
ערבען: (ה) ער פּיהרטע מיהן היבאוס מוּזט שפּרעכען, זיה
בען קאַנעסט. מוּזט שפּרעכען פּערנער, זו זאָלסט דיין זאַמען
זיין! (ו) לכרס גלויבטע דעם עוויגען. מוּזט דיסעס רעכ־
בעטע ער מיהק נור טוגענד: (ז) מוּזט שפּרעכען נו מיהק,
מיך בין ער עוויגע, ער מיך דיך מוס מוּל כשדים הער־
מוס גענֶיהרט האַבע. דיר דיסע זאַנדשאַפּט נוק בעזיצע
מיינוגוגענבען. (ח) יענער שפּרעכען, ה הערר! ה עוויגער!
וואָדורך וועדע מיך פּערזיכערט, דאָס מיך זיא בעזיצען
וועדע? (ט) מוּזט ער עוויגע שפּרעכען, בריגע מיר מיינע
דרייא יאָהריגע קאָבע, מיינע דרייא יאָהריגע ניגע, מוּזט
מיינען דרייא יאָהריגען וויללער. מיך מיינע טורטעל־טויבע,
מוּזט מיינע יונגע טויבע:

לכרס

11 לִקְרַאת רֵעֶהוּ וְאֶת־הַצִּפֹּר לֹא בָתָר׃ וַיֵּרֶד הָעַיִט עַל־
12 הַפְּגָרִים וַיַּשֵּׁב אֹתָם אַבְרָם׃ וַיְהִי הַשֶּׁמֶשׁ לָבוֹא וְתַרְדֵּמָה
נָפְלָה עַל־אַבְרָם וְהִנֵּה אֵימָה חֲשֵׁכָה גְדֹלָה נֹפֶלֶת עָלָיו׃
13 וַיֹּאמֶר לְאַבְרָם יָדֹעַ תֵּדַע כִּי־גֵר ׀ יִהְיֶה־ זַרְעֲךָ בְּאֶרֶץ
14 לֹא לָהֶם וַעֲבָדוּם וְעִנּוּ אֹתָם אַרְבַּע מֵאוֹת שָׁנָה׃ וְגַם אֶת־
הַגּוֹי אֲשֶׁר יַעֲבֹדוּ דָּן אָנֹכִי וְאַחֲרֵי־כֵן יֵצְאוּ בִרְכֻשׁ גָּדוֹל׃
טו וְאַתָּה תָּבוֹא אֶל־אֲבֹתֶיךָ בְּשָׁלוֹם תִּקָּבֵר בְּשֵׂיבָה טוֹבָה׃
16 וְדוֹר רְבִיעִי יָשׁוּבוּ הֵנָּה כִּי לֹא־שָׁלֵם עֲוֹן הָאֱמֹרִי עַד־הֵנָּה׃
17 וַיְהִי הַשֶּׁמֶשׁ בָּאָה וַעֲלָטָה הָיָה וְהִנֵּה־ תַנּוּר עָשָׁן וְלַפִּיד
18 אֵשׁ אֲשֶׁר עָבַר בֵּין הַגְּזָרִים הָאֵלֶּה׃ בַּיּוֹם הַהוּא כָּרַת
יְהוָה אֶת־אַבְרָם בְּרִית לֵאמֹר לְזַרְעֲךָ נָתַתִּי אֶת־הָאָרֶץ
19 הַזֹּאת מִנְּהַר מִצְרַיִם עַד־הַנָּהָר הַגָּדֹל נְהַר־פְּרָת׃ אֶת־
כ הַקֵּינִי וְאֶת־הַקְּנִזִּי וְאֶת הַקַּדְמֹנִי׃ וְאֶת־הַחִתִּי וְאֶת־
21 הַפְּרִזִּי וְאֶת־הָרְפָאִים׃ וְאֶת־הָאֱמֹרִי וְאֶת־הַכְּנַעֲנִי וְאֶת־
הַגִּרְגָּשִׁי וְאֶת־הַיְבוּסִי׃ ס

Cap. XVI. יו ין

א וְשָׂרַי אֵשֶׁת אַבְרָם לֹא יָלְדָה לוֹ וְלָהּ שִׁפְחָה מִצְרִית
2 וּשְׁמָהּ הָגָר׃ וַתֹּאמֶר שָׂרַי אֶל־אַבְרָם הִנֵּה־נָא עֲצָרַנִי
יְהוָה מִלֶּדֶת בֹּא־נָא אֶל־שִׁפְחָתִי אוּלַי אִבָּנֶה מִמֶּנָּה וַיִּשְׁמַע
3 אַבְרָם לְקוֹל שָׂרָי׃ וַתִּקַּח שָׂרַי ׀ אֵשֶׁת־אַבְרָם אֶת־הָגָר
הַמִּצְרִית שִׁפְחָתָהּ מִקֵּץ עֶשֶׂר שָׁנִים לְשֶׁבֶת אַבְרָם בְּאֶרֶץ
4 כְּנָעַן וַתִּתֵּן אֹתָהּ לְאַבְרָם אִישָׁהּ לוֹ לְאִשָּׁה׃ וַיָּבֹא אֶל־
הָגָר וַתַּהַר וַתֵּרֶא כִּי הָרָתָה וַתֵּקַל גְּבִרְתָּהּ־ בְּעֵינֶיהָ׃
ה וַתֹּאמֶר שָׂרַי אֶל־אַבְרָם חֲמָסִי עָלֶיךָ אָנֹכִי נָתַתִּי שִׁפְחָתִי
בְּחֵיקֶךָ וַתֵּרֶא כִּי הָרָתָה וָאֵקַל בְּעֵינֶיהָ יִשְׁפֹּט יְהוָה בֵּינִי
6 וּבֵינֶיךָ׃ וַיֹּאמֶר אַבְרָם אֶל־שָׂרַי הִנֵּה־ שִׁפְחָתֵךְ בְּיָדֵךְ
עֲשִׂי־לָהּ הַטּוֹב בְּעֵינָיִךְ וַתְּעַנֶּהָ שָׂרַי וַתִּבְרַח מִפָּנֶיהָ׃

נקוד על י׳ בתרא .v 5

(י) לקרס ברא׳ טעם מהפך מונח דיסע שטיקע, נערשט׳ וי׳ אין דער מיטע, מוב׳ ווען יעדעס שטיק דעם מבדרן בעבען מיבער. דס בעפיגען מבער נערשט׳ ער ניכט: (יא) דס קמאן רויב־פעבען הערמב מוף דיי ייכבמא. לקרס מבער שייכט וי׳ היבוב: (יב) מוס דיי זמבע מוטערבעהען זמונ׳ פי מיין טיפער שלף מוף לקרס. מוב בון מיבערפי מיהן נוגוייך מיינע פינטערע גרמס דס ניכט מיבערגי מיהן רוב־פעבען הערמב מוף דיי ייכבמא. (יג) דס שפרמכ נו לקרס, דוש זמונ׳ וויסען, מבבסט: (יד) דס דיין זמען מין פרעמדלינב זיין וויבד, מין מיינעם זמבע, דס ניכט מיבבען בעהערט. מען וויבד וי׳ דיהנסטבמ׳ מכבען, מוב וויבסט בעגרמבען וועבדען, בדך מיינעם פינטערע גוליכען זעבסט מבער זמונ׳ דס דיינען פמטערן קמאן. מוב זמדען זמונ׳ וי׳ מוסניהען מיט גרמסעם גוט: (טו) דוש מוב דיך: וועכטעם זי׳ דריקען פינעם יעהרע: (יד) מונ׳ מיך ריכטען. דס פמק, וועכטעם זי׳ דיהנען וועדעט, וונ׳ מיך ריכטען. זיבען דוך דיך. מיך המבע מיינע מבדך מן דיינען שם גע־ מוקען: (ה) דס שפרמך שרי נו לקרס, מיך חוס מוברעכט מיהרען זמדר, וועדר מיהרע הוסבריש בערינגע מין מיהרען מבער זי׳ וועדר שוומבער. מונ׳ זי׳ זמה, דס זי׳ זמה, דס זי׳ שוומבער וועכלען, מבבסט: (ו) דס שפרמך שרי נו לקרס, מיך חוס מוברעכט מיהרע יעהרע. מיך המבע מיינע מבדך מן דיינען שם גע־ בעבינ׳ מין מיהרען מוקען. דער עוויגע ריכטע נוישען מיר מיהרען מוקען. דער עוויגע ריכטע נוישען מיר בערינגע מין מיהרען מוקען. דער עוויגע ריכטע נוישען מיר זמבע, מוס וועכטעם רוך מוב פמקמא דעם פייערס, מין מבען, מוס וועכטעם רוך מוב פמקמא דעם פייערס, נוישען דיסע שטיקע בעפמהרען: (יח) דמקמוס־נערשט׳ דער עוויגע מיט לקרס מיינען בובד, מוב שפרמך, דיינעם זמען המבע מיך דיסעם זמבע מיינבעבעבען. פמן דעם מיינען מכרים מן, בים מן דען גרמסען שטרמהם פרת: (יט) דס פמק קיני, קנזי, מוב קדמני: (כ) דס פמק חתי, פרזי, מוב דיי רפאים: (כא) דס פמק אמרי, כנעני, גרגשי, מוב יבוסי:

קאפיטעל יו

(א) שרי דעם לקרס פרויא בעבמהר קיינע קינדער, מוב המטטע מיינע מינרישע מגר, דיי קבר היפ: (ב) דס שפרמך שרי נו לקרס, זיהע דער עוויגע המט מיך פער־ שולדען, דס ניכט מיך בעבמהרע. ליבער! קמאן נו מיינער מגר, פי׳ליי׳כט וועדע מיך דורך זי׳ בעבויעט. לקרס בע־ המטטע דער שטיאת שרי: (ג) דס נמהם שרי, דעם לקרס פרויא, מיהרע מינרישע מגר, קבר. (נמכדעם לקרס יעהרע מיך זמבע כנען בעוואהנט.) מוב גמב זי׳ מיהרע מבער שוומבער. מוס זי׳ זמה, דס זי׳ שוומבער וועכלען, וועדר מיהרע הוסבריש בערינגע מין מיהרען מוקען: (ה) דס שפרמך שרי נו לקרס, מיך חוס מוברעכט דיינען דורך דיך. מיך המבע מיינע מגר מין דיינען שם גע־ בעבינ׳ מין מיהרען מוקען. דער עוויגע ריכטע נוישען מיר מיהרען מוקען. דער עוויגע ריכטע נוישען מיר בערינגע מין מיהרען מוקען. דער עוויגע ריכטע נוישען מיר זמבע, מוס וועכטעם רוך מוב פמקמא דעם פייערס, מין מבען, מוס וועכטעם רוך מוב פמקמא דעם פייערס, נוישען דיסע שטיקע בעפמהרען: (יח) דמקמוס־נערשט׳ דער עוויגע מיט לקרס מיינען בובד, מוב שפרמך, דיינעם זמען המבע מיך דיסעם זמבע מיינבעבעבען. פמן דעם מיינען מכרים מן, בים מן דען גרמסען שטרמהם פרת: (יט) דס פמק קיני, קנזי, מוב קדמני: (כ) דס פמק חתי, פרזי, מוב דיי רפאים: (כא) דס פמק אמרי, כנעני, גרגשי, מוב יבוסי:

7 וַיִּמְצָאָהּ מַלְאַךְ יְהוָה עַל־עֵין הַמַּיִם בַּמִּדְבָּר עַל־הָעַיִן
בְּדֶרֶךְ שׁוּר׃ 8 וַיֹּאמַר הָגָר שִׁפְחַת שָׂרַי אֵי־מִזֶּה בָאת
וְאָנָה תֵלֵכִי וַתֹּאמֶר מִפְּנֵי שָׂרַי גְּבִרְתִּי אָנֹכִי בֹרַחַת׃
9 וַיֹּאמֶר לָהּ מַלְאַךְ יְהוָה שׁוּבִי אֶל־גְּבִרְתֵּךְ וְהִתְעַנִּי תַּחַת
יָדֶיהָ׃ 10 וַיֹּאמֶר לָהּ מַלְאַךְ יְהוָה הַרְבָּה אַרְבֶּה אֶת־זַרְעֵךְ
וְלֹא יִסָּפֵר מֵרֹב׃ 11 וַיֹּאמֶר לָהּ מַלְאַךְ יְהוָה הִנָּךְ הָרָה
וְיֹלַדְתְּ בֵּן וְקָרָאת שְׁמוֹ יִשְׁמָעֵאל כִּי־שָׁמַע יְהוָה אֶל־
עָנְיֵךְ׃ 12 וְהוּא יִהְיֶה פֶּרֶא אָדָם יָדוֹ בַכֹּל וְיַד כֹּל בּוֹ וְעַל־
פְּנֵי כָל־אֶחָיו יִשְׁכֹּן׃ 13 וַתִּקְרָא שֵׁם־יְהוָה הַדֹּבֵר אֵלֶיהָ
אַתָּה אֵל רֳאִי כִּי אָמְרָה הֲגַם הֲלֹם רָאִיתִי אַחֲרֵי רֹאִי׃
14 עַל־כֵּן קָרָא לַבְּאֵר בְּאֵר לַחַי רֹאִי הִנֵּה בֵין־קָדֵשׁ וּבֵין בָּרֶד׃
טו 15 וַתֵּלֶד הָגָר לְאַבְרָם בֵּן וַיִּקְרָא אַבְרָם שֵׁם־בְּנוֹ אֲשֶׁר־
יָלְדָה הָגָר יִשְׁמָעֵאל׃ 16 וְאַבְרָם בֶּן־שְׁמֹנִים שָׁנָה וְשֵׁשׁ
שָׁנִים בְּלֶדֶת־הָגָר אֶת־יִשְׁמָעֵאל לְאַבְרָם׃ ס

יז Cap. XVII.

א 1 וַיְהִי אַבְרָם בֶּן־תִּשְׁעִים שָׁנָה וְתֵשַׁע שָׁנִים וַיֵּרָא יְהוָה
אֶל־אַבְרָם וַיֹּאמֶר אֵלָיו אֲנִי־אֵל שַׁדַּי הִתְהַלֵּךְ לְפָנַי וֶהְיֵה
תָמִים׃ 2 וְאֶתְּנָה בְרִיתִי בֵּינִי וּבֵינֶךָ וְאַרְבֶּה אוֹתְךָ בִּמְאֹד
מְאֹד׃ 3 וַיִּפֹּל אַבְרָם עַל־פָּנָיו וַיְדַבֵּר אִתּוֹ אֱלֹהִים לֵאמֹר׃
ה 4 אֲנִי הִנֵּה בְרִיתִי אִתָּךְ וְהָיִיתָ לְאַב הֲמוֹן גּוֹיִם׃ 5 וְלֹא־
יִקָּרֵא עוֹד אֶת־שִׁמְךָ אַבְרָם וְהָיָה שִׁמְךָ אַבְרָהָם כִּי אַב־
הֲמוֹן גּוֹיִם נְתַתִּיךָ׃ 6 וְהִפְרֵתִי אֹתְךָ בִּמְאֹד מְאֹד וְנָתַתִּיךָ
לְגוֹיִם וּמְלָכִים מִמְּךָ יֵצֵאוּ׃ 7 שביעי וַהֲקִמֹתִי אֶת־בְּרִיתִי בֵּינִי
וּבֵינֶךָ וּבֵין זַרְעֲךָ אַחֲרֶיךָ לְדֹרֹתָם לִבְרִית עוֹלָם לִהְיוֹת לְךָ
לֵאלֹהִים וּלְזַרְעֲךָ אַחֲרֶיךָ׃ 8 וְנָתַתִּי לְךָ וּלְזַרְעֲךָ אַחֲרֶיךָ
אֵת׀ אֶרֶץ מְגֻרֶיךָ אֵת כָּל־אֶרֶץ כְּנַעַן לַאֲחֻזַּת עוֹלָם
וְהָיִיתִי לָהֶם לֵאלֹהִים׃ 9 וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים אֶל־אַבְרָהָם
וְאַתָּה׀ אֶת־בְּרִיתִי תִשְׁמֹר אַתָּה׀ וְזַרְעֲךָ אַחֲרֶיךָ
לדרתם׃

(ז) וא פֿאַנד מיינען ענגעל דעס עוויגען מין דער ווייסט,
מוז מיינען מזון קוועל. נעמליך פֿון קוועל מוז דער ווענט
זוב: (ח) מוב שפּראַך, קגל! מאַגד דער שרי! וווּ קומסט
דוּ הער? מוב ווּהין גיהסט דוּ? וא שפּראַך מיך ענטפֿיהע
פֿאַר מיינער הויספֿרוי שרי: (ט) דער ענגעל דעס עוויגען
שפּראַך ווידער, קעהרע זיך דיינער הויספֿרוי נוריק, מוב
דעמיטהיגע זיך מוטער מיהרען מחבלן: (י) דער ענגעל
דעס עוויגען שפּראַך פֿערנער נו מיהר, מיך ווילּ דיינען זאַמען
מעהרען, דאַס ער פֿאַר מענגע ניכט ווילּ געצאַהלט ווערדען
קענגען: (יא) מוך שפּראַך דער ענגעל דעס עוויגען נו
מיהר, דוּ ביסט נון שוואַנגער, מוב ווירסט מיינען זאַהן
געבאַהרען. דיסען זאַהן ווילּסט דוּ ישמעאל נענגען. דען דער
עוויגע האַט דיין עלענד ערהערעט: (יב) ער וועט ווירד
מין ווילדער מענש זיין. זיינע האַנד ווידער יעדערמאַן, מוב
יעדערמאַנס האַנד ווידער מיהן. מוב ווירד פֿאַר אַלּען זיינען
בריידערן וואַהנען: (יג) דוּ נענגטע וא דען נאַמען דעס
עוויגען, דער נו מיהר רעדעטע. דוּ ביסט מיין זיכטבאַרער
גאָטט. דען וא שפּראַך, האַבע איך דען מוך עטוואַס גענוהטען,
אַס מיין וועהענדער מיר דען ריקען נוגעווענדעט: (יד) דאַר-
מוס נענגענט מען דעמזעלבען ברונגען, ברונגען דעס יא-
בענדיגען וועהענדען. ער איסט נווישען קדש מוב כרד:
(טו) קגל געבאַהר דעס לכרס מיינען זאַהן, מוב לכרס
נענגטע זיינען זאַהן, וועלכען קגל געבאַהרען האַטטע,
ישמעאל: (יו) לכרס וואַר ועכס מוב באַטגיג יאַהרע אַלט
אַס קגל ישמעאל געבאַהר:

קאַפּיטעל יז

(א) אַס לכרס ניין מוב נייגיג יאַהר אַלט וואַר, ערשיין מיהם
ער עוויגע. מוב שפּראַך נו מיהם, מיך בין גאָטט, דער אַל-
מאַכטיגע! וואַנדעל פֿאַר מיר, מוב זיי אוֹפּגעטהיילטעס הער-
צענס: (ב) מיך ווילּ נווישען דיר מוב מיר מיינען בונד
מאַכען, מוב דיך מיסנעהמענד פֿערמעהרען: (ג) דא פֿיל
לכרס אוף זיין אַנגעזיכט. מוב גאָטט רעדעטע פֿערנער
מיט מיהם, מוב שפּראַך: (ד) איך בין עס! מיין בונד מיט
מיר בעמאַכט, דוּ ווילּסט נו מיינען פֿאַטער פֿיל
מיט דיר בעמאַכט, מוב ווילּסט נו גאָטט קענגען: (ה) מען זאַל דיך מוך ניכט מעהר לכרס
פֿעלקער ווערדען: (ו) איך ווילּ דיך מוך פּרוכטבאַר, מוב נו גאָטט
נענגען, מאַכען מען נאַמען: וווּ לכרס זיין, דען איך האַבע
דיך נו מיינען פֿאַטער פֿיל פֿעלקער מיינגעוועלט: (ז) איך
ווילּ דיך מויסערארדענטליך פֿרוכטבאַר, מוב נו גאָטט
נאַכגעזאַגט מאַכען. מוב קענגיג זאַלּען פֿאַן דיר מאַנשטאַמען:
(ז) איך ווערדע מיינען בונד, נווישען מיר מוב דיר, מוב
דיינעס נאַמען כאַך דיר, מוך מיהרע קינדסקינדיג געשלעכטער,
נו מיינען עוויגען בונדע מאַכען. נעמליך זיין, מוב נאַך
דיר, דיינעס נאַמען, גאָטט נו זיין: (ח) דיר, מוב דיינעס
נאַמען כאַך דיר, ווערדע איך אַס לאַנד דיינעס אויפֿענטהאַלטס,
אַס גאַנצע כנען לאַנד כנטען, נור עוויגען בזיצונג מיינגעבען.
מוב מיהר גאָטט זיין: (ט) גאָטט שפּראַך נאַך פֿערנער נו
לכרס, דוּ מאַבער מוסט מוך מיינען בונד האַלטען. דוּ
מוב דיין נאַמען כאַך דיר, מוך מיהרע קינדסקינדיג געשלעכטער,
דיסעס

(י) דיסעס איסט דער בונד צווישען מיר אונד דיר, אונד
דיינעם זאמען נאך דיר. דען מיהר האלטען זאלל. מיהר איסט
עס בעשניידען וואס מאנליך איסט: (יא) בעשניידעט מיירער
פלייש דאס זאל זאל צום צייכען צווישען מיר אונד אייך: (יב) עס זאל
מיר אונד מיין עס אכט טאגע אלט בייא אייערען נאכקאמען,
זאל, וואן עס אכט טאגע אלט איסט, בעשניטטען ווערדען
איין היסגעבאהרענעס קינד, אדער וועלכעס נאך מיינעם פרא־
דען זאמען איסט: (יג) בעשניטטען וואס ווערדען, אונד דאס
אין בונד מייערעם פלייש זייא, צו מיינעם עוויגען בונד:
(יד) מיינע אונבעשניטטענע מאנספערסאן אדער, וועלכע
נאמליך דאס פלייש מיהרער פארהויט ניכט בעשניידען ווירד.
דיא זעעלע פערסאן זאל אויסגערוטטעט ווערדען, וויל מיהר
פארהויט. זיא האט מיינען בונד נישט בעשטעהרט: (טו) גאטט שפראך
צו אברקס, דיינע פרוי שרי זאלסט זיא ניכט פערנער שרי
בענענען, זאנדערן שרה זאל מיהר נאמען זיין: (יו) איך וויל
זיא זענגען, אונד דיר אוך פון מיינען זאהן בעבען.
דורך מיינען זעגען זאל זיא גוטמאכען ווערדען. אונד קעניגע
דער פעלקער פון מיהר הערקאמען: (יז) דא פיל אברקס
אויף זיין אנגעזיכט. לאכטע אונד שפראך אין זיינעם הערצען,
זאל זיין אכטויכט. זאלל מיינעם הונדערט יאהר זאל זיא בעבען,
וועדען? אדער אוך שרה, זיא ניינציג יאהר זאל מיסט, נאך
בעבאהרען? (יח) אברקס שפראך היעראוף צוגאטט, אכטע
נור ישמעאל זעבען, אונד דיר גענאדען! (יט) דא שפראך
גאטט, וואהרליך! דיינע פרוי שרה בעבאהרט דיר מיינען זאהן.
דיסען זאלסט זוא יצחק בענענען. אונד אוך וויל מיינען בונד
מיט איהם, אוך זייענ זאמען נאך איהם, צו מיינעם עוויגען
בונדע ערריכטען: (כ) וועגען ישמעאל האבע אוך דיך אוך
ערהערעט. זיה! אוך האבע איהן גענעגענט. וועדע איהן
פרוכטבאר מאכען, אונד זעהר פערמעהרען. צוועלף פירשטען
ווירד ער צייגען. אוך וויל איהן צו מיינער גראסען נאציאן
מאכען: (כא) מיינען בונד אבער מיט יצחק, וועלכען שרה דיר
שטאנדיג האלטען. דעם זאהנע נעמליך, וועלכען שרה דיר
בעבאהרען ווירד. אוך זיא מיט איהם אויסגערעטט האטטע. ערהאב זיך
(כב) פון אר מיט איהם אויסגערעדט האטטע. אונד
גאטט פון אברקס היכווועג: (כג) אברקס נאהם זיינען
זאהן ישמעאל, אונד אלע קנעכטע, זיא אר דיר געזאגט גע־
קויפט האטטע. אלעם מאנליכע אונטער זיינען הויסיינטען,
אונד בעשניט דאס פלייש מיהרער פארהויט. נאך אן דעם־
זעלבען טאגע. ווי גאטט מיט איהם געשפראכען האטטע:
(כה) זיין אברקס וואר נין אונד נייניג יאהרע אלט אלס ער בע־
שניטטען ווארד, אך פלייש זיינער פארהויט: (כה) זיין
זאהן ישמעאל וואר דרייצעהן יאהרע אלט, אלס ער בעשניטטען
ווארד זוא ווירד ער זעבען. אונד קעניגע דער פעלקער אכט
(כו) אונד אברקס זאהן זיא בעשניטטען.
(כז) אונד אלע זיינע זיינע, אונד דיר מיהר מיינען זאהן בעבען.
גיא זעגענען, אונד דיר אוך דען מיהר מיינען זאהן בעבען.
(כח) דא יצחק אברקס
נו, דיינע פרוי שרי זאלסט זוא ניכט פערנער שרי
בענענען, זאנדערן שרה זאל מיהר נאמען זיין: (יו) איך וויל
זיא זענגען, אונד דיר אוך דען מיהר מיינען זאהן בעבען.
דורך מיינען זעגען זאל זיא גוטמאכען ווערדען. אונד קעניגע
דער פעלקער דען מיהר הערקאמען: (יז) דא יצחק אברקס
אויף זיין אנגעזיכט. לאכטע אונד שפראך אין זיינעם הערצען,
זאל, זיא ניינציג יאהר זאל מיסט, נאך
בעבאהרען? (יח) אברקס שפראך היעראוף צוגאטט, אכטע
נור ישמעאל זעבען, אונד דיר גענאדען! (יט) דא שפראך
גאטט, וואהרליך! דיינע פרוי שרה בעבאהרט דיר מיינען זאהן.
דיסען זאלסט זוא יצחק בענענען. אונד אוך וויל מיינען בונד
מיט איהם, אוך זייענ זאמען נאך איהם, צו מיינעם עוויגען
בונדע ערריכטען: (כ) וועגען ישמעאל האבע אוך דיך אוך
ערהערעט. זיה! אוך האבע איהן גענעגענט. וועדע איהן
פרוכטבאר מאכען, אונד זעהר פערמעהרען. צוועלף פירשטען
ווירד ער צייגען. אוך וויל איהן צו מיינער גראסען נאציאן
מאכען: (כא) מיינען בונד אבער מיט יצחק, וועלכען שרה דיר
שטאנדיג האלטען. דעם זאהנע נעמליך, וועלכען שרה דיר
בעבאהרען ווירד. אוך זיא מיט איהם אויסגערעדט האטטע.
(כב) זוא ער מיט איהם אויסגערעדט האטטע. ערהאב זיך
גאטט פון אברקס היכווועג: (כג) אברקס נאהם זיינען
זאהן ישמעאל, אונד אלע קנעכטע, זיא ער דיר געזאגט גע־
קויפט האטטע. אלעם מאנליכע אונטער זיינען הויסיינטען,
אונד בעשניט דאס פלייש מיהרער פארהויט. נאך אן דעם־
זעלבען טאגע. ווי גאטט מיט איהם געשפראכען האטטע:

י לְדֹרֹתָם׃ זֹאת בְּרִיתִי אֲשֶׁר תִּשְׁמְרוּ בֵּינִי וּבֵינֵיכֶם וּבֵין
11 זַרְעֲךָ אַחֲרֶיךָ הִמּוֹל לָכֶם כָּל־זָכָר׃ וּנְמַלְתֶּם אֵת בְּשַׂר
12 עָרְלַתְכֶם וְהָיָה לְאוֹת בְּרִית בֵּינִי וּבֵינֵיכֶם׃ וּבֶן־שְׁמֹנַת
יָמִים יִמּוֹל לָכֶם כָּל־זָכָר לְדֹרֹתֵיכֶם יְלִיד בָּיִת וּמִקְנַת־כֶּסֶף
13 מִכָּל־בֶּן־נֵכָר אֲשֶׁר לֹא מִזַּרְעֲךָ הוּא׃ הִמּוֹל יִמּוֹל יְלִיד
בֵּיתְךָ וּמִקְנַת כַּסְפֶּךָ וְהָיְתָה בְרִיתִי בִּבְשַׂרְכֶם לִבְרִית עוֹלָם׃
14 וְעָרֵל זָכָר אֲשֶׁר לֹא־יִמּוֹל אֶת־בְּשַׂר עָרְלָתוֹ וְנִכְרְתָה הַנֶּפֶשׁ
טו הַהִוא מֵעַמֶּיהָ אֶת־בְּרִיתִי הֵפַר׃ ס וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים אֶל־
אַבְרָהָם שָׂרַי אִשְׁתְּךָ לֹא־תִקְרָא אֶת־שְׁמָהּ שָׂרָי כִּי שָׂרָה
16 שְׁמָהּ׃ וּבֵרַכְתִּי אֹתָהּ וְגַם נָתַתִּי מִמֶּנָּה לְךָ בֵּן וּבֵרַכְתִּיהָ
17 וְהָיְתָה לְגוֹיִם מַלְכֵי עַמִּים מִמֶּנָּה יִהְיוּ׃ וַיִּפֹּל אַבְרָהָם
עַל־פָּנָיו וַיִּצְחָק וַיֹּאמֶר בְּלִבּוֹ הַלְבֶן מֵאָה־שָׁנָה יִוָּלֵד וְאִם־
18 שָׂרָה הֲבַת־תִּשְׁעִים שָׁנָה תֵּלֵד׃ וַיֹּאמֶר אַבְרָהָם אֶל־
19 הָאֱלֹהִים לוּ יִשְׁמָעֵאל יִחְיֶה לְפָנֶיךָ׃ וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים אֲבָל
שָׂרָה אִשְׁתְּךָ יֹלֶדֶת לְךָ בֵּן וְקָרָאתָ אֶת־שְׁמוֹ יִצְחָק וַהֲקִמֹתִי
כ אֶת־בְּרִיתִי אִתּוֹ לִבְרִית עוֹלָם לְזַרְעוֹ אַחֲרָיו׃ וְלִישְׁמָעֵאל
שְׁמַעְתִּיךָ הִנֵּה ׀ בֵּרַכְתִּי אֹתוֹ וְהִפְרֵיתִי אֹתוֹ וְהִרְבֵּיתִי אֹתוֹ
בִּמְאֹד מְאֹד שְׁנֵים־עָשָׂר נְשִׂיאִם יוֹלִיד וּנְתַתִּיו לְגוֹי גָּדוֹל׃
21 וְאֶת־בְּרִיתִי אָקִים אֶת־יִצְחָק אֲשֶׁר תֵּלֶד לְךָ שָׂרָה לַמּוֹעֵד
22 הַזֶּה בַּשָּׁנָה הָאַחֶרֶת׃ וַיְכַל לְדַבֵּר אִתּוֹ וַיַּעַל אֱלֹהִים
23 מֵעַל אַבְרָהָם׃ וַיִּקַּח אַבְרָהָם אֶת־יִשְׁמָעֵאל בְּנוֹ וְאֵת
כָּל־יְלִידֵי בֵיתוֹ וְאֵת כָּל־מִקְנַת כַּסְפּוֹ כָּל־זָכָר בְּאַנְשֵׁי בֵּית
אַבְרָהָם וַיָּמָל אֶת־בְּשַׂר עָרְלָתָם בְּעֶצֶם הַיּוֹם הַזֶּה כַּאֲשֶׁר
מפטיר 24 דִּבֶּר אִתּוֹ אֱלֹהִים׃ וְאַבְרָהָם בֶּן־תִּשְׁעִים וָתֵשַׁע שָׁנָה
כה בְּהִמֹּלוֹ בְּשַׂר עָרְלָתוֹ׃ וְיִשְׁמָעֵאל בְּנוֹ בֶן־שְׁלֹשׁ עֶשְׂרֵה שָׁנָה
26 בְּהִמֹּלוֹ אֶת בְּשַׂר עָרְלָתוֹ׃ בְּעֶצֶם הַיּוֹם הַזֶּה נִמּוֹל אַבְרָהָם
27 וְיִשְׁמָעֵאל בְּנוֹ׃ וְכָל־אַנְשֵׁי בֵיתוֹ יְלִיד בָּיִת וּמִקְנַת־
כֶּסֶף מֵאֵת בֶּן־נֵכָר נִמֹּלוּ אִתּוֹ׃

CAP. XVIII. יח

פפפ ד 4 וירא יח

א וַיֵּרָא אֵלָיו יְהוָה בְּאֵלֹנֵי מַמְרֵא וְהוּא יֹשֵׁב פֶּתַח־הָאֹהֶל
כְּחֹם הַיּוֹם׃ ב וַיִּשָּׂא עֵינָיו וַיַּרְא וְהִנֵּה שְׁלֹשָׁה אֲנָשִׁים
נִצָּבִים עָלָיו וַיַּרְא וַיָּרָץ לִקְרָאתָם מִפֶּתַח הָאֹהֶל וַיִּשְׁתַּחוּ
ג אָרְצָה׃ וַיֹּאמַר אֲדֹנָי אִם־נָא מָצָאתִי חֵן בְּעֵינֶיךָ
ד אַל־נָא תַעֲבֹר מֵעַל עַבְדֶּךָ׃ יֻקַּח־נָא מְעַט־מַיִם וְרַחֲצוּ
ה רַגְלֵיכֶם וְהִשָּׁעֲנוּ תַּחַת הָעֵץ׃ וְאֶקְחָה פַת־לֶחֶם וְסַעֲדוּ
לִבְּכֶם אַחַר תַּעֲבֹרוּ כִּי־עַל־כֵּן עֲבַרְתֶּם עַל־עַבְדְּכֶם וַיֹּאמְרוּ
ו כֵּן תַּעֲשֶׂה כַּאֲשֶׁר דִּבַּרְתָּ׃ וַיְמַהֵר אַבְרָהָם הָאֹהֱלָה אֶל־
שָׂרָה וַיֹּאמֶר מַהֲרִי שְׁלֹשׁ סְאִים קֶמַח סֹלֶת לוּשִׁי וְעֲשִׂי
ז עֻגוֹת׃ וְאֶל־הַבָּקָר רָץ אַבְרָהָם וַיִּקַּח בֶּן־בָּקָר רַךְ וָטוֹב
ח וַיִּתֵּן אֶל־הַנַּעַר וַיְמַהֵר לַעֲשׂוֹת אֹתוֹ׃ וַיִּקַּח חֶמְאָה וְחָלָב
וּבֶן־הַבָּקָר אֲשֶׁר עָשָׂה וַיִּתֵּן לִפְנֵיהֶם וְהוּא־עֹמֵד עֲלֵיהֶם
ט תַּחַת הָעֵץ וַיֹּאכֵלוּ׃ וַיֹּאמְרוּ אֵלָיו אַיֵּה שָׂרָה אִשְׁתֶּךָ
י וַיֹּאמֶר הִנֵּה בָאֹהֶל׃ וַיֹּאמֶר שׁוֹב אָשׁוּב אֵלֶיךָ כָּעֵת חַיָּה
וְהִנֵּה־בֵן לְשָׂרָה אִשְׁתֶּךָ וְשָׂרָה שֹׁמַעַת פֶּתַח הָאֹהֶל וְהוּא
יא אַחֲרָיו׃ וְאַבְרָהָם וְשָׂרָה זְקֵנִים בָּאִים בַּיָּמִים חָדַל לִהְיוֹת
יב לְשָׂרָה אֹרַח כַּנָּשִׁים׃ וַתִּצְחַק שָׂרָה בְּקִרְבָּהּ לֵאמֹר אַחֲרֵי
יג בְלֹתִי הָיְתָה־לִּי עֶדְנָה וַאדֹנִי זָקֵן׃ וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־
אַבְרָהָם לָמָּה זֶּה צָחֲקָה שָׂרָה לֵאמֹר הַאַף אָמְנָם אֵלֵד
יד וַאֲנִי זָקַנְתִּי׃ הֲיִפָּלֵא מֵיְהוָה דָּבָר לַמּוֹעֵד אָשׁוּב אֵלֶיךָ
טו שני כָּעֵת חַיָּה וּלְשָׂרָה בֵּן׃ וַתְּכַחֵשׁ שָׂרָה ׀ לֵאמֹר לֹא צָחַקְתִּי
טז כִּי יָרֵאָה וַיֹּאמֶר ׀ לֹא כִּי צָחָקְתְּ׃ וַיָּקֻמוּ מִשָּׁם הָאֲנָשִׁים
וַיַּשְׁקִפוּ עַל־פְּנֵי סְדֹם ׀ וְאַבְרָהָם הֹלֵךְ עִמָּם לְשַׁלְּחָם׃
יז וַיהוָה אָמָר הַמְכַסֶּה ׀ אֲנִי מֵאַבְרָהָם אֲשֶׁר אֲנִי עֹשֶׂה׃
יח וְאַבְרָהָם הָיוֹ יִהְיֶה לְגוֹי גָּדוֹל וְעָצוּם וְנִבְרְכוּ־בוֹ כֹּל גּוֹיֵי

נקוד על אין v. 9. קדש v. 3. הארץ

קאפימעל יח וירא

(א) דער עוויגע ערשטן מיהס פֿערנער, מין דעם האַינע דעס ממלכ. ער זאַס עבען מין דעם מיינגאַנגע דעס נעוטעס, מוס דער טאָג ונהר היים וואר: (ב) ער האָב נעמליך זיינע מויגען מוי, מוכד זאה, דז שטאַנדען דרייא מאַנער ניכט ווייט פֿון מיהס. מוס ער עס נעוואַהר וואַרד, ליף ער מיהנען פֿון דער טהירע דעס נעוטעס עגטגעגען. ביקטע זיך נור ערדע: (ג) מוכד שפרעך, מיין הערר! וואס מיך נכאַדע מין דיינען מויגען נעפֿונדען, זו נעהע דאָך ניכט פֿאַר דיינעם קנעכטע פֿאַרביי: (ד) ליבער! זאַסט מיין וועניג וואַסער בריגען, וואַשען מיערע פֿיסע, מוכד רוהען מוס, מונטער דעם בוים: (ה) איך ווילל מיין שטיק ברויט בריגען, דאַס ערקוויקען מייער הערץ. הערנאָך מעגען מיהר וויטער נעהען. דז מיהר דאָך נון מיין וואַס פֿאַר מייערעם קנעכטע פֿאַרביי געקומען. זיא מונטווארטעטען, טהוט וואַסס וויא דוך נעשפרעכען האַסט: (ו) דז מיילט מכרקס מיכ נעוט, נור שלא מוכד שפרעך, בריגט מייענדס דרייא מאַס העס פֿיינסטען מעהוס, קנעטט עס, מוכד מאַכט קוכען: (ז) נו דעם רינדפֿיה וף מכרקס זועבסט. נאַהם מיין יונגעס רינד, נאַרט מוכד גוט. גאַב עס דעם יונגען עס מיילענדס נו נו= בעריטען: (ח) ער נאַהם היערוף בוטטער מוכד מילך, מוכד דאַס יונגע רינד, דאַס ער נובעריטען זאַסען. זענט עס מיהנען פֿאַר. ער אַבער שטאַנד בייא מיהנען מונטער דעם בוימ. מוכד זיא זיך, וזו זיא מיהר, מיסט דיינע פֿרוים שלא נעוטע: (ט) שפרעך ער שפרעך, זיא מיסט מיך נעוטע: (י) יענער שפרעך, מיך וועלדע מיבער דאַס יאָהר מוס דיסע נייט וויעדער נו דיר קאַמען. דז וועלד דיינע פֿרוים שלא מייענען נייט וועלד ער נו דיר. מוכד הערטע דיסעס מיך מיינגאַנגע דעס נעוטעס. זאַהן העבען. שלא הערטע דיסעס מיך מיינגאַנגע דעס נעוטעס. דען דער מיינגאַנגע וואַר הינטער מיהס: (יא) נון וואַרען מכרקס מוכד שלא מוס בעטאַגט. מוכד זיא האַטטע ניכט מעהר דאַס געוועהנליכע, וויא אַנדערע וויבער: (יב) דז לאַכטע שלא מין מיהרעם הערצען. מוכד דאַכטע, נאַכדעם מיך מוס בין, זאַלטע מיך וויבער וואַלטס האַבען. מוכד מין הערר מיסט מוך מיך מוס: (יג) היערוף שפרעך דער עוויגע נו מכרקס, וואַרוף לאַכטע שלא? מוכד דאַכטע, זאַלטע מיך נכאַדע נו דיר, מוכד מיסט דו מיך נעבעהרען, וואַרוף עלטער דער ערדע מיט מיהס זעבוירען: (יד) מיסט וואַהר מין דיינען עוויגען עטוואַס נו שווער, קאַמען? נור בעשטיממטען ציים, מיבער דאַס יאָהר, מוכד שלא מיינען וואַהן: (טו) שלא לייגענטע עס, מוכד וואַטטע, מיך האַבע ניכט נע= לאַכט. דען ויא פֿירכטטעטע זיך. ער אַבער שפרעך, נייו! דוך ויא האַסט שלא נעלאַכט: (יו) ויא אַבער שטאַנדען פֿון דען מוס, קעהרטען זיך נאַך דער וייטע פֿון סדום. מוכד דז מוס, מהרטע זיך נאַך דער וייטע פֿון סדום. מוכד מכרקס גינג מיט מיהנען, זזו נו בעגלייטען: (יז) דער עוויגע אַבער שפרעך, זאַלטע מיך מכרקס פֿערהעהלען וואס דעם מאַכע? (יח) דז דאַך מכרקס נו מיינעם גרויסען מוכד מאַכטיגען פֿאָלק וועדרען וועלד. זו דאַס זיך מיט מיהם זענגען וועדרען:

(יט) דען איך האָבע מיהן גוט פֿרייַנדע ערוואָהלט· מוכ וויִל
דאָס ער זייַנען קינדערן, מוכ זייַנעם הויסע נאָך מיהק, גע־
ביטען ווירד, דען וועג דעס עוועגען גוטע בעאַמטען· טוגענד
מוכ גערעכטיגקייט גו מיטען· דאָמיט ער עוועג עתכקס ערפֿאָלגען לאָסע, וואָס ער מיטער מיהן פֿערהייסען
האָט: (כ) מאָסע שפּראָך ער עוועג, דאָ דאָס געשריי
מיטער סדום מוכ עמרה זיך גרויס, מוכ מיהרע זינדע זיך
זעהר שווער מיסט: (כא) זיך ווילל איך העראָב לאָסען,
מוכ זעהען, ווען זיי זיך גענוהען האָבען, ווי דאָס געשריי
איבער סדום מוכ עמרה זיך גרויס! מוכ מיהרע זינדע זיך
פֿאָר מיר גענאָמען· פֿערזערבען מיבער זיי! וויִל מיט
גיכט, זיך ווילל איך פֿערשאָבען: (כב) דיי מאַנבער וועגע־
טען זיך פֿאָן דאָ ווועג, מוכ גינגען גען סדום· עתכקס
מיט שטאַנד נאָך דאָ פֿאָר ער עוועגען: (כג) עתכקס טראָט
נאָהער, מוכ שפּראָך, ווירסט דוי וואָהל דען גערעכטען
מיט ער בעסעוויכט הינריכטען? (כד) פֿיללייכט זינד
פֿינפֿציג גערעכטע מין ער שטאָדט· ווירסט דוי דיי וואָהל
נען זינד? (כה) עס זייי פֿערנע פֿאָן דיר, זיי עטוואָס גו
טהון· דען גערעכטען מיט ער בעסעוויכט מוסגוברינגען·
דאָס ער גערעכטע מוכ ער בעסעוויכט גוליק זייי· וואָלכ מאַכיע
נען זינד? (כה) עס זייי פֿערנע פֿאָן דיר, זיי עטוואָס גו
איי פֿערנע פֿאָן דיר! וויִל ער ריכטער ער גאַנצען ערדע
ניכט גערעכטיגקייט מיבען? (כו) ער עוויג שפּראָך,
וען איך מין סדום פֿינפֿציג גערעכטע מין ער שטאָדט
פֿינדען וועגדע, זיי וויִל איך דעס גאַנצען אָרטע, מוס מיהרער
וויללען פֿערגעבען: (כז) דאָ אַנטוואָרטעטע עתכקס מוכ
שפּראָך, איך האָבע בון מיינעמ מגבעפֿאַנגען מיינעס העררן
פֿאָרנשטעלללען, דאָ איך דאָך שטויב מוכ אַש בין: (כח) וען
נון פֿיללייכט מן פֿינפֿציג גערעכטען פֿינף פֿעהלען· ווירסט
דוי וואָהל מוס פֿינפֿציג וויללען דיי שטאָדט פֿערדערבען? ער
שפּראָך, איך וועגדע (זיי) ניכט פֿערדערבען, וען איך
פֿינף מוכ פֿיערציג (כט) יענער פֿוהר פֿינדע: (כט) יענער
פֿאָר מיהק פֿאָרנשטעלללען, מוכ שפּראָך, וען זיך בון פֿיער־
ציג דאַווסט פֿינדען? וואָרוף ער עוויג אַנטוואָרטעטע,
דאָ וועגדע איך עס ניכט מוספֿיהרען, מוס ער פֿיערציג
וויללען: (ל) יענער שפּראָך וויטער, מיין הערר! ערגירנע
ניכט וען איך אַבראַהאָס פֿאָרשטעללע, פֿיללייכט וועגדע
נור דרייסיג דאַווסט געפֿונדען? ער שפּראָך, איך פֿיהרע
עס ניכט מוס, וען איך דרייסיג פֿינדע: (לא) עתכקס שפּראָך
וויללע, איך האָבע בון מיינעמ מגבעפֿאַנגען מיינעס העררן
פֿאָרנשטעלללען, וען זיי זיך פֿוהר פֿינדען? ער שפּראָך,
נור דרייסיג פֿינדע, מוס ער ניכט מוספֿיהרען, מוס פֿיער־
ציג דאַווסט פֿינדען? וואָרוף ער עוויג אַנטוואָרטעטע,
דאָ וועגדע איך עס ניכט מוספֿיהרען, מוס ער פֿיערציג
וויללען: (לב) יענער שפּראָך וויטער, מיין הערר! ערגירנע
ניכט וען איך אַבראַהאָס פֿאָרשטעללע, פֿיללייכט וועגדע
נור צוואַנציג דאַווסט געפֿונדען? ער שפּראָך, איך פֿיהרע
עס ניכט מוס, וען איך צוואַנציג פֿינדע: (לג) דאָ עתכקס
אַבער קעהרטע פֿאָן זיינען אָרט נורוק:

לי

19 הָאָרֶץ׃ כִּי יְדַעְתִּיו לְמַעַן אֲשֶׁר יְצַוֶּה אֶת־בָּנָיו וְאֶת־
בֵּיתוֹ אַחֲרָיו וְשָׁמְרוּ דֶּרֶךְ יְהוָה לַעֲשׂוֹת צְדָקָה וּמִשְׁפָּט לְמַעַן
כ הָבִיא יְהוָה עַל־אַבְרָהָם אֵת אֲשֶׁר־דִּבֶּר עָלָיו׃ וַיֹּאמֶר
יְהוָה זַעֲקַת סְדֹם וַעֲמֹרָה כִּי־רָבָּה וְחַטָּאתָם כִּי כָבְדָה־
21 מְאֹד׃ אֵרְדָה־נָּא וְאֶרְאֶה הַכְּצַעֲקָתָהּ הַבָּאָה אֵלַי עָשׂוּ׃
22 כָּלָה וְאִם־לֹא אֵדָעָה׃ וַיִּפְנוּ מִשָּׁם הָאֲנָשִׁים וַיֵּלְכוּ סְדֹמָה
23 וְאַבְרָהָם עוֹדֶנּוּ עֹמֵד לִפְנֵי יְהוָה׃ וַיִּגַּשׁ אַבְרָהָם וַיֹּאמַר
24 הַאַף תִּסְפֶּה צַדִּיק עִם־רָשָׁע׃ אוּלַי יֵשׁ חֲמִשִּׁים צַדִּיקִם
בְּתוֹךְ הָעִיר הַאַף תִּסְפֶּה וְלֹא־תִשָּׂא לַמָּקוֹם לְמַעַן חֲמִשִּׁים
כה הַצַּדִּיקִם אֲשֶׁר בְּקִרְבָּהּ׃ חָלִלָה לְךָ מֵעֲשֹׂת כַּדָּבָר הַזֶּה
לְהָמִית צַדִּיק עִם־רָשָׁע וְהָיָה כַצַּדִּיק כָּרָשָׁע חָלִלָה לָךְ
26 הֲשֹׁפֵט כָּל־הָאָרֶץ לֹא יַעֲשֶׂה מִשְׁפָּט׃ וַיֹּאמֶר יְהוָה אִם־
אֶמְצָא בִסְדֹם חֲמִשִּׁים צַדִּיקִם בְּתוֹךְ הָעִיר וְנָשָׂאתִי לְכָל־
27 הַמָּקוֹם בַּעֲבוּרָם׃ וַיַּעַן אַבְרָהָם וַיֹּאמַר הִנֵּה־נָא הוֹאַלְתִּי
28 לְדַבֵּר אֶל־אֲדֹנָי וְאָנֹכִי עָפָר וָאֵפֶר׃ אוּלַי יַחְסְרוּן
חֲמִשִּׁים הַצַּדִּיקִם חֲמִשָּׁה הֲתַשְׁחִית בַּחֲמִשָּׁה אֶת־כָּל־
הָעִיר וַיֹּאמֶר לֹא אַשְׁחִית אִם־אֶמְצָא שָׁם אַרְבָּעִים
29 וַחֲמִשָּׁה׃ וַיֹּסֶף עוֹד לְדַבֵּר אֵלָיו וַיֹּאמֶר אוּלַי יִמָּצְאוּן שָׁם
ל אַרְבָּעִים וַיֹּאמֶר לֹא אֶעֱשֶׂה בַּעֲבוּר הָאַרְבָּעִים׃ וַיֹּאמֶר
אַל־נָא יִחַר לַאדֹנָי וַאֲדַבֵּרָה אוּלַי יִמָּצְאוּן שָׁם שְׁלֹשִׁים
31 וַיֹּאמֶר לֹא אֶעֱשֶׂה אִם־אֶמְצָא שָׁם שְׁלֹשִׁים׃ וַיֹּאמֶר
הִנֵּה הוֹאַלְתִּי לְדַבֵּר אֶל־אֲדֹנָי אוּלַי יִמָּצְאוּן שָׁם עֶשְׂרִים
32 וַיֹּאמֶר לֹא אַשְׁחִית בַּעֲבוּר הָעֶשְׂרִים׃ וַיֹּאמֶר אַל־נָא
יִחַר לַאדֹנָי וַאֲדַבְּרָה אַךְ־הַפַּעַם אוּלַי יִמָּצְאוּן שָׁם עֲשָׂרָה
33 וַיֹּאמֶר לֹא אַשְׁחִית בַּעֲבוּר הָעֲשָׂרָה׃ וַיֵּלֶךְ יְהוָה כַּאֲשֶׁר
כִּלָּה לְדַבֵּר אֶל־אַבְרָהָם וְאַבְרָהָם שָׁב לִמְקֹמוֹ׃

Cap. XIX. יט

א שלישי

1 וַיָּבֹאוּ שְׁנֵי הַמַּלְאָכִים סְדֹמָה בָּעֶרֶב וְלוֹט יֹשֵׁב בְּשַׁעַר־
סְדֹם וַיַּרְא־לוֹט וַיָּקָם לִקְרָאתָם וַיִּשְׁתַּחוּ אַפַּיִם אָרְצָה׃
2 וַיֹּאמֶר הִנֶּה נָא־אֲדֹנַי סוּרוּ נָא אֶל־בֵּית עַבְדְּכֶם וְלִינוּ
וְרַחֲצוּ רַגְלֵיכֶם וְהִשְׁכַּמְתֶּם וַהֲלַכְתֶּם לְדַרְכְּכֶם וַיֹּאמְרוּ
3 לֹּא כִּי בָרְחוֹב נָלִין׃ וַיִּפְצַר־בָּם מְאֹד וַיָּסֻרוּ אֵלָיו וַיָּבֹאוּ
4 אֶל־בֵּיתוֹ וַיַּעַשׂ לָהֶם מִשְׁתֶּה וּמַצּוֹת אָפָה וַיֹּאכֵלוּ׃ טֶרֶם
יִשְׁכָּבוּ וְאַנְשֵׁי הָעִיר אַנְשֵׁי סְדֹם נָסַבּוּ עַל־הַבַּיִת מִנָּעַר
ה וְעַד־זָקֵן כָּל־הָעָם מִקָּצֶה׃ וַיִּקְרְאוּ אֶל־לוֹט וַיֹּאמְרוּ לוֹ
אַיֵּה הָאֲנָשִׁים אֲשֶׁר־בָּאוּ אֵלֶיךָ הַלָּיְלָה הוֹצִיאֵם אֵלֵינוּ
6 וְנֵדְעָה אֹתָם׃ וַיֵּצֵא אֲלֵהֶם לוֹט הַפֶּתְחָה וְהַדֶּלֶת סָגַר
7 8 אַחֲרָיו׃ וַיֹּאמַר אַל־נָא אַחַי תָּרֵעוּ׃ הִנֵּה־נָא לִי שְׁתֵּי
בָנוֹת אֲשֶׁר לֹא־יָדְעוּ אִישׁ אוֹצִיאָה־נָּא אֶתְהֶן אֲלֵיכֶם
וַעֲשׂוּ לָהֶן כַּטּוֹב בְּעֵינֵיכֶם רַק לָאֲנָשִׁים הָאֵל אַל־תַּעֲשׂוּ
9 דָּבָר כִּי־עַל־כֵּן בָּאוּ בְּצֵל קֹרָתִי׃ וַיֹּאמְרוּ גֶּשׁ־הָלְאָה
וַיֹּאמְרוּ הָאֶחָד בָּא־לָגוּר וַיִּשְׁפֹּט שָׁפוֹט עַתָּה נָרַע לְךָ
מֵהֶם וַיִּפְצְרוּ בָאִישׁ בְּלוֹט מְאֹד וַיִּגְּשׁוּ לִשְׁבֹּר הַדָּלֶת׃
י וַיִּשְׁלְחוּ הָאֲנָשִׁים אֶת־יָדָם וַיָּבִיאוּ אֶת־לוֹט אֲלֵיהֶם
11 הַבַּיְתָה וְאֶת־הַדֶּלֶת סָגָרוּ׃ וְאֶת־הָאֲנָשִׁים אֲשֶׁר־פֶּתַח
הַבַּיִת הִכּוּ בַּסַּנְוֵרִים מִקָּטֹן וְעַד־גָּדוֹל וַיִּלְאוּ לִמְצֹא
12 הַפָּתַח׃ וַיֹּאמְרוּ הָאֲנָשִׁים אֶל־לוֹט עַד מִי־לְךָ פֹּה
חָתָן וּבָנֶיךָ וּבְנֹתֶיךָ וְכֹל אֲשֶׁר־לְךָ בָּעִיר הוֹצֵא מִן־
13 הַמָּקוֹם׃ כִּי־מַשְׁחִתִים אֲנַחְנוּ אֶת־הַמָּקוֹם הַזֶּה כִּי־
גָדְלָה צַעֲקָתָם אֶת־פְּנֵי יְהוָה וַיְשַׁלְּחֵנוּ יְהוָה לְשַׁחֲתָהּ׃
14 וַיֵּצֵא לוֹט וַיְדַבֵּר׀ אֶל־חֹתָנָיו׀ לֹקְחֵי בְנֹתָיו וַיֹּאמֶר קוּמוּ
צְאוּ מִן־הַמָּקוֹם הַזֶּה כִּי־מַשְׁחִית יְהוָה אֶת־הָעִיר וַיְהִי
סו כִּמְצַחֵק בְּעֵינֵי חֹתָנָיו׃ וּכְמוֹ הַשַּׁחַר עָלָה וַיָּאִיצוּ הַמַּלְאָכִים

צ׳ דגושה v. 14. ל׳ דגושה ibid. חול v. 2. בלוט

קאפיטעל יט

(א) דיא בײדען ענגעל קומען אבענדס נאך סדום, לוט זעט זיא
עבען אין טהאָרע פאָר סדום. סײ ער זיך נידערלאָזט, שטאָנד ער
אויף, גינג אים הינען ענטגעגען, ביקטע זיך מיט דעם אָנגעזיכט
נור ערדע: (ב) מוכט שפּרעכּך, הערעט דאָך, מײנע העררען!
קעהרעט דאָך מײן מאָס הויס מײערעס דיהנערס, מוכט
אויבערנאכטען דאָ, נאכדעם איהר מײערע פֿיסע בעוואשען.
מאָרגען קענט איהר פרי אויפשטעהען, מוכט מײערען וועג
געהען. זיא שפּראכען, נײן! וויר ווילען אויף דער שטראָס
אויבערנאכטען: (ג) ער דרענג אבער זיא זעהר מיט זיך, דאָס
זיא בייא אים הויס. ער
מאכט אים זויערטײג אונד
בעקט בוק אונגע-
זויערטע פֿלאָדען, מוכט זיא אָפּען: (ד) זיא האָטטען זיך נאָך
נידט נידער גע[לע]גט, אין זיא שטאָדטלײטע, זיא ײונג אונד
אלט, דאָס הויס הוים אומרינגטען. פֿאָלק, אוים יעדעם עקדע דער שטאָדט: (ה) זיא רופֿען
לוט, מוכט שפּראכען, וואָ זינד דיא מאנער, וועלכע
דיא נאכט נאָ דיר גע[קומ]מען זינד? ברינגע זיא נאָ אונס
הינאוים, דאָס וויר זיא נעהמע קענטען אונד
לוט הינאוים, פֿאָר דען מײנגאָט דעם הויסעס, נאָ אים
דיא טהירע שׂאָפּ ער היינטער זיך נאָ: (ז) מוכט שפּראכען,
מײנע ברידער האָבעלט דאָך נידט זאָ בעסע: (ח) וואָהלאָן!
איך האָבע צוויי טעכטער, וועלכע נאָך קיינען מאן ערקאָננט
האָבען. דיסע ווילל איך מײך מײנע הערוים ברינגען, טהוט מיט
אים[נען], ווא מײך גוט דינקט. נור דיסען מאָננערן טהוט
נידטס. דאָ זיא דאָך מין דען שאָטטען מיינעס אָבדאָכעס גע-
קומען זינד: (ט) זיא בעטוואָרטעטען, בעהע הינוועג!
מוכט פֿוהרען פֿאָרט, דיסער מײנדיגט מאן קאָם אוים פֿרעמד-
זינג הייער אן, מוכט ווילל שאָן רידטער זיין! נון וואָלאָן וויר מיט
דיר שלימער פֿערפֿאהרען. זיא דראָנגען
היראוף זעהר מין דען לוט נעאָנד. מוכט גינגען
הינטו דיא טהירע נו ערבריכען: (י) דאָ שטרעקטען דיא
מאָננער מיהרע האָנדע אוים, בראָכטען לוט נו זיך מין דאָס
הויס. מוכט דיא טהירע פֿערשׂאָפּט זיא: (יא) דיא מאָננער
אבער, וועלכע פֿאָר דעם מײנגאָטע דעם הויסעס וואָרען,
שׂלוגען זיא מיט בלינדהייט, פֿאָן קליין ביס גראָס. זיא
מידע וואורדען, פֿאָר שפּראכען נו לוטען: (יב)
דיא מאָננער נו לוט, האָסט נוא עטוואָ נאָך יעמאָנד היער?
מײנען שוויעגֿער, זעהנע, טעכטער, מוכט וואָס דיר מין דער
שטאָדט אָבגעהערט, פֿיהרע אוים דעם אָרטע הינאוים: (יג) דען
וויר פֿערדערבען דיסע גענענד. וויל דאָס גרשריא אבער
זיא, פֿאָר דעם עוויגען זיא גראָס מיסט. זיא האָט דער עוויגע
אוים אבגעזענדעט זיא נו פֿערדערבען: (יד) לוט גינג אוים
בעהאָטען וואָלטען. ער שפּראָך, אוף! געהענט אוים דיסעם אָרטע
דען ווילל דער עוויגע זײנער שוויגערזוהנע, דיא מײנער טעכטער
אבער מין דען מוגען זיינער שוויגערזוהנע, דיא מיינער טעכטער
היבוועג, דען דער עוויגע פֿערדערבעט דיסע שטאָדט. ער וואָר
שערץ

מיבוכען
בייאוהבען קענטע, נאך דער אויף דער גאנצען ערדע
אוים, אונד קיין מאן מוסט מעהר מיט זאגען, דער אונס
שפראך איז אוטעסטע נור יענגסטען, אונסער פאטער מוסט
מיט זיינען בייזען טעכטערן אין מיינער העהלע: (לא) זא
געבירגע, אונד זיינע בייזען טעכטער מיט מיהר. דען ער
פירכטעטע זיך, זאגענד אין כועל נו בויבען. אונד וואהנטע
ער זיינען בייזען טעכטערן אין מיינער העהלע: (לב) זא
קומט, לאסט אונס אונסער פאטער ווין טרינקען, אונד
בעשלאפען אים, אז וויר פון אונסער פאטער זאמען
מוגען: (לג) אזו גאבען זיא אונסער פאטער ווין טרינקען
יענע נאכט, אונד דער עלטעסטע קאם אונד לאג בי
זיינער טאכטער, אבער זי וואהרנאם נישט, ווען ער לאג
אדער ווען ער אופשטונד: (לד) אונד עס געשאח דעס
מארגענס, אז דער עלטעסטע צו דער יונגסטען זאגטע,
זיהע, איך לאג הייטע נאכט בי מיינעם פאטער, לאסט אונס
אוך דיזע נאכט ווין טרינקען, אונד דו קאמסט אין לאג בי
אים, אז וויר פון אונסער פאטער זאמען מוגען: (לה) אזו
גאבען זיא אוך דיזע נאכט ווין טרינקען, אונד דער יונגסטע
קאם אונד לאג בי אים, אבער ער וואהרנאם נישט, ווען ער
לאג אדער ווען ער אופשטונד: (לו) אזו וואהרען בייד
טעכטער לוטס פון אירען אייגענען פאטער שוואנגער:
(לז) אונד דער עלטעסטע גאבאר אינען זון, אונד נאנטע
אים מואב, דאס איז דער היינטיגע פאטער מואבס:
(לח) אונד אוך דער יונגסטע גאבאר אינען זון, אונד נאנטע
אים בן עמי, דאס איז דער היינטיגע פאטער דער קינדער
עמון:

(א) אונד גאט קאם אין אבראהם צו בעזוכען אונד
זאגטע אים, אז ער אין זיינען אלטער אונד אין זיינען
יאהרען אונד אין זיינען טעגען אונד אין זיינען שטונדען
זיין וואהרנעהמען, אזו וואהרנעהמטע ער אים: (ב) אונד
ער וואהרנעהמטע אים, אונד ער גינג אין זיין צעלט
אונד ער זאגטע אים, זיהע, איך בין אוך אין זיין

עָלֵינוּ כְּדֶרֶךְ כָּל־הָאָרֶץ׃ 32 לְכָה נַשְׁקֶה אֶת־אָבִינוּ יַיִן
וְנִשְׁכְּבָה עִמּוֹ וּנְחַיֶּה מֵאָבִינוּ זָרַע׃ 33 וַתַּשְׁקֶיןָ אֶת־אֲבִיהֶן
יַיִן בַּלַּיְלָה הוּא וַתָּבֹא הַבְּכִירָה וַתִּשְׁכַּב אֶת־אָבִיהָ וְלֹא־
יָדַע בְּשִׁכְבָהּ וּבְקוּמָהּ׃ 34 וַיְהִי מִמָּחֳרָת וַתֹּאמֶר הַבְּכִירָה
אֶל־הַצְּעִירָה הֵן שָׁכַבְתִּי אֶמֶשׁ אֶת־אָבִי נַשְׁקֶנּוּ יַיִן גַּם־
הַלַּיְלָה וּבֹאִי שִׁכְבִי עִמּוֹ וּנְחַיֶּה מֵאָבִינוּ זָרַע׃ לה וַתַּשְׁקֶיןָ
גַּם בַּלַּיְלָה הַהוּא אֶת־אֲבִיהֶן יַיִן וַתָּקָם הַצְּעִירָה וַתִּשְׁכַּב
עִמּוֹ וְלֹא־יָדַע בְּשִׁכְבָהּ וּבְקוּמָהּ׃ 36 וַתַּהֲרֶיןָ שְׁתֵּי בְנוֹת־
לוֹט מֵאֲבִיהֶן׃ 37 וַתֵּלֶד הַבְּכִירָה בֵּן וַתִּקְרָא שְׁמוֹ מוֹאָב
הוּא אֲבִי־מוֹאָב עַד־הַיּוֹם׃ 38 וְהַצְּעִירָה גַּם־הִוא יָלְדָה בֵּן
וַתִּקְרָא שְׁמוֹ בֶּן־עַמִּי הוּא אֲבִי בְנֵי־עַמּוֹן עַד־הַיּוֹם׃ ס

כ Cap. XX.

א וַיִּסַּע מִשָּׁם אַבְרָהָם אַרְצָה הַנֶּגֶב וַיֵּשֶׁב בֵּין־קָדֵשׁ וּבֵין
2 שׁוּר וַיָּגָר בִּגְרָר׃ וַיֹּאמֶר אַבְרָהָם אֶל־שָׂרָה אִשְׁתּוֹ אֲחֹתִי
3 הִוא וַיִּשְׁלַח אֲבִימֶלֶךְ מֶלֶךְ גְּרָר וַיִּקַּח אֶת־שָׂרָה׃ וַיָּבֹא
אֱלֹהִים אֶל־אֲבִימֶלֶךְ בַּחֲלוֹם הַלָּיְלָה וַיֹּאמֶר לוֹ הִנְּךָ מֵת
4 עַל־הָאִשָּׁה אֲשֶׁר־לָקַחְתָּ וְהִוא בְּעֻלַת בָּעַל׃ וַאֲבִימֶלֶךְ
לֹא קָרַב אֵלֶיהָ וַיֹּאמַר אֲדֹנָי הֲגוֹי גַּם־צַדִּיק תַּהֲרֹג׃
ה הֲלֹא הוּא אָמַר־לִי אֲחֹתִי הִוא וְהִיא־גַם־הִוא אָמְרָה
6 אָחִי הוּא בְּתֹם־לְבָבִי וּבְנִקְיֹן כַּפַּי עָשִׂיתִי זֹאת׃ וַיֹּאמֶר
אֵלָיו הָאֱלֹהִים בַּחֲלוֹם גַּם אָנֹכִי יָדַעְתִּי כִּי בְתֹם־לְבָבְךָ
עָשִׂיתָ זֹאת וָאֶחְשָׂךְ גַּם־אָנֹכִי אוֹתְךָ מֵחֲטוֹ־לִי עַל־כֵּן
7 לֹא־נְתַתִּיךָ לִנְגֹּעַ אֵלֶיהָ׃ וְעַתָּה הָשֵׁב אֵשֶׁת־הָאִישׁ כִּי־
נָבִיא הוּא וְיִתְפַּלֵּל בַּעַדְךָ וְחְיֵה וְאִם־אֵינְךָ מֵשִׁיב דַּע
8 כִּי־מוֹת תָּמוּת אַתָּה וְכָל־אֲשֶׁר־לָךְ׃ וַיַּשְׁכֵּם אֲבִימֶלֶךְ
בַּבֹּקֶר וַיִּקְרָא לְכָל־עֲבָדָיו וַיְדַבֵּר אֶת־כָּל־הַדְּבָרִים
9 הָאֵלֶּה בְּאָזְנֵיהֶם וַיִּירְאוּ הָאֲנָשִׁים מְאֹד׃ וַיִּקְרָא

חסר א׳ v. 6. נקוד על ו׳ v. 33. אבימלך

(א) אברהם ס״ת חסר ה׳ וועג. אין דאס איז אבך געגען מיטטאג. ועבטע זיך נושיעתן קדם מוך שור מוך וואהנטע סוף פרעמדלינג נו גרר: (ב) אבימלך שטאנד דעם אמרגענס פריה מוך, ריף שוין זייגע בעלייבטען, ברעכטע שוין מוך דיסע נעבנטע מיהן מיינען, וואהן, מוך נעבנטע מיהן בן־עמי. (וואהן מיינען פאלקס.) דיסער איז דער שטאמפאטער דער קינדער עמון, בים מוף דיסען טאג:

קאפיטעל כ

(א) אברהם רייסט פאן דאן וועג. אין דאס אבך געגען מיטטאג. ועבטע זיך נושיעתן קדם מוך שור מוך וואהנטע סוף פרעמדלינג נו גרר: (ב) אבימלך שטאנד דעם אמרגענס פריה מוך, ריף שוין זייגע בעלייבטען, ברעכטע שוין מוך דיסע נעבנטע מיהן מיינען, וואהן, מוך נעבנטע מיהן בן־עמי. (וואהן מיינען פאלקס.) דיסער איז דער שטאמפאטער דער קינדער עמון, בים מוף דיסען טאג: (ג) גאט קאם נו אים, מוך נאכטס אים טרוימען, מוך שפראך נו אים, דו מוסט שטארבען! וועגען דער פרוי וועלכע דוא גענומען הוסט. דען הוסט איר מיינען! (ד) אבימלך אבער הוסט אין דער נאכט ניכט גענאהט, איז אים מיינע שוועסטער? מוך איר ברודער. (ה) הוסט דוא אויך מיט דיסע גוטע גישפראכען, מוך מיט רייניקייט מיינער הענדען, מוך מיט אופריכטיגקייט מיינעם הערצענס געטהאן? (ו) דא שפראך גאט נו אים אין טרוימען, מוך אין ווייס עס, דאס דוא דאס טוסט. דיסעס אין אופריכטיגקייט דיינעס הערצענס געטהאן הוסט. אהנער האבע איך דיך אוך אבגעהאלטען, אויך נו נים זינדיגען. מוך נו בפרישט האבע איך דיר ניכט גוגעלאסטען, איז נו רען: (ז) נוכמאהר אבער גיב דעם מאנעס פרוי נורוק, דען ער איז נאהגאגער. דו ווירד ער פיר דיך בעטהאנען. דען ער איז אין וואהרזאגער. דו ווירד ער פיר דיך בעטהאנען. גיבסט דוא איז אבער ניכט מוך דוא זאלסט וויסען, דו מוסט דאס דוא שטארבען מוסט. דוא מוך אבער דו ווידער. דו מוסט דאס

אֲבִימֶלֶךְ לְאַבְרָהָם וַיֹּאמֶר לוֹ מָה־עָשִׂיתָ לָּנוּ וּמָה־
חָטָאתִי לָךְ כִּי־הֵבֵאתָ עָלַי וְעַל־מַמְלַכְתִּי חֲטָאָה גְדֹלָה
9 מַעֲשִׂים אֲשֶׁר לֹא־יֵעָשׂוּ עָשִׂיתָ עִמָּדִי׃ וַיֹּאמֶר אֲבִימֶלֶךְ
10 אֶל־אַבְרָהָם מָה רָאִיתָ כִּי עָשִׂיתָ אֶת־הַדָּבָר הַזֶּה׃
11 וַיֹּאמֶר אַבְרָהָם כִּי אָמַרְתִּי רַק אֵין־יִרְאַת אֱלֹהִים בַּמָּקוֹם
12 הַזֶּה וְהָרָגוּנִי עַל־דְּבַר אִשְׁתִּי׃ וְגַם־אָמְנָה אֲחֹתִי בַת־
13 אָבִי הִוא אַךְ לֹא בַת־אִמִּי וַתְּהִי־לִי לְאִשָּׁה׃ וַיְהִי כַּאֲשֶׁר
הִתְעוּ אֹתִי אֱלֹהִים מִבֵּית אָבִי וָאֹמַר לָהּ זֶה חַסְדֵּךְ אֲשֶׁר
תַּעֲשִׂי עִמָּדִי אֶל כָּל־הַמָּקוֹם אֲשֶׁר נָבוֹא שָׁמָּה אִמְרִי־לִי
14 אָחִי הוּא׃ וַיִּקַּח אֲבִימֶלֶךְ צֹאן וּבָקָר וַעֲבָדִים וּשְׁפָחֹת
טו וַיִּתֵּן לְאַבְרָהָם וַיָּשֶׁב לוֹ אֶת שָׂרָה אִשְׁתּוֹ׃ וַיֹּאמֶר אֲבִימֶלֶךְ
16 הִנֵּה אַרְצִי לְפָנֶיךָ בַּטּוֹב בְּעֵינֶיךָ שֵׁב׃ וּלְשָׂרָה אָמַר הִנֵּה
נָתַתִּי אֶלֶף כֶּסֶף לְאָחִיךְ הִנֵּה הוּא־לָךְ כְּסוּת עֵינַיִם לְכֹל
17 אֲשֶׁר אִתָּךְ וְאֵת כֹּל וְנֹכָחַת׃ וַיִּתְפַּלֵּל אַבְרָהָם אֶל־
הָאֱלֹהִים וַיִּרְפָּא אֱלֹהִים אֶת־אֲבִימֶלֶךְ וְאֶת־אִשְׁתּוֹ
18 וְאַמְהֹתָיו וַיֵּלֵדוּ׃ כִּי־עָצֹר עָצַר יְהוָה בְּעַד כָּל־רֶחֶם
לְבֵית אֲבִימֶלֶךְ עַל־דְּבַר שָׂרָה אֵשֶׁת אַבְרָהָם׃ ס

כא Cap. XXI.

א וַיהוָה פָּקַד אֶת־שָׂרָה כַּאֲשֶׁר אָמָר וַיַּעַשׂ יְהוָה לְשָׂרָה
2 כַּאֲשֶׁר דִּבֵּר׃ וַתַּהַר וַתֵּלֶד שָׂרָה לְאַבְרָהָם בֵּן לִזְקֻנָיו לַמּוֹעֵד
3 אֲשֶׁר־דִּבֶּר אֹתוֹ אֱלֹהִים׃ וַיִּקְרָא אַבְרָהָם אֶת־שֵׁם־בְּנוֹ
4 הַנּוֹלַד־לוֹ אֲשֶׁר־יָלְדָה־לּוֹ שָׂרָה יִצְחָק׃ וַיָּמָל אַבְרָהָם
אֶת־יִצְחָק בְּנוֹ בֶּן־שְׁמֹנַת יָמִים כַּאֲשֶׁר צִוָּה אֹתוֹ אֱלֹהִים׃
חמישי ה 6 וְאַבְרָהָם בֶּן־מְאַת שָׁנָה בְּהִוָּלֶד לוֹ אֶת יִצְחָק בְּנוֹ׃ וַתֹּאמֶר
7 שָׂרָה צְחֹק עָשָׂה לִי אֱלֹהִים כָּל־הַשֹּׁמֵעַ יִצְחַק־לִי׃ וַתֹּאמֶר
מִי מִלֵּל לְאַבְרָהָם הֵינִיקָה בָנִים שָׂרָה כִּי־יָלַדְתִּי בֵן
8 לִזְקֻנָיו׃ וַיִּגְדַּל הַיֶּלֶד וַיִּגָּמַל וַיַּעַשׂ אַבְרָהָם מִשְׁתֶּה גָּדוֹל

אבֿימלך לְאַבְרָהָם: (ט) מה־עשׂית לָּנוּ וּמה חטאתי לך כּי הבֿאת עלי ועל־ממלכתי חטאה גדלה מעשׂים אשׁר לא־יעשׂוּ עשׂית עמדי׃ (י) ויאמר אבֿימלך אל־אברהם מה ראיתָ כּי עשׂיתָ את־הדּבר הזּה׃ (יא) ויאמר אברהם כּי אמרתי רק אין־יראת אלהים במקוֹם הזּה והרגוני על־דּבר אשׁתּי׃ (יב) וגם־אמנה אחתּי בת־אבי הוּא אך לא בת־אמּי ותּהי־לי לאשׁה׃ (יג) ויהי כּאשׁר התעוּ אתּי אלהים מבּית אבי ואמר לה זה חסדּך אשׁר תּעשׂי עמּדי אל כּל־המּקוֹם אשׁר נבוֹא שׁמּה אמרי־לי אחי הוּא׃ (יד) ויקּח אבֿימלך צאן ובקר ועבדים ושׁפחת ויתּן לאברהם וישׁב לו את שׂרה אשׁתּוֹ׃ (טו) ויאמר אבֿימלך הנּה ארצי לפניך בּטוֹב בּעיניך שׁב׃ (טז) ולשׂרה אמר הנּה נתתּי אלף כּסף לאחיך הנּה הוּא־לך כּסות עינים לכל אשׁר אתּך ואת כּל ונכחת׃ (יז) ויתפּלל אברהם אל־האלהים וירפּא אלהים את־אבֿימלך ואת־אשׁתּוֹ ואמהתיו וילדוּ׃ (יח) כּי־עצר עצר יהוה בּעד כּל־רחם לבית אבֿימלך על־דּבר שׂרה אשׁת אברהם׃ ס

קאפּיטעל כא

(א) ער עוויגע בעדאַכט שׂרה ווי ער געשפּראַכן׳ נעט. מוכ יהוה פּקד את־שׂרה כּאשׁר אמר ויעשׂ יהוה לשׂרה כּאשׁר דּבּר׃ (ב) ותּהר ותּלד שׂרה לאברהם בּן לזקניו למוֹעד אשׁר־דּבּר אתּוֹ אלהים׃ (ג) ויקרא אברהם את־שׁם־בּנוֹ הנּולד־לוֹ אשׁר־ילדה־לּוֹ שׂרה יצחק׃ (ד) וימל אברהם את־יצחק בּנוֹ בּן־שׁמנת ימים כּאשׁר צוּה אתּוֹ אלהים׃ (ה) ואברהם בּן־מאת שׁנה בּהוּלד לוֹ את יצחק בּנוֹ׃ (ו) ותּאמר שׂרה צחק עשׂה לי אלהים כּל־השּׁמע יצחק־לי׃ (ז) ותּאמר מי מלּל לאברהם היניקה בנים שׂרה כּי־ילדתי בן לזקניו׃ (ח) ויגדּל הילד ויגּמל ויעשׂ אברהם משׁתּה גדוֹל בּיום גרעסט פֿורכט: (ט) אבֿימלך זיט הירויף אברהם רופֿען׳ מוכ שׂרה׳ אין דער ערשׁטער נאכט נאכּדעם ווי ער איהר גענוּמען האט׳ נעט. מוכ אבֿימלך אברהם מיט גרעסטער פֿאַרכט אנגעטאַן׳ אז ער זאל אים נישׁט שׁולדיג מאַכן אזא גרוֹסע זינד׳ ווי ער איהם מיט איהר פֿאַרנוּמען האט׳ אדער אויך אזא גרוֹסע פֿאַרברעכן׳ ווי ער אים מיט איהר פֿאַרנעמען וואלט׳ ווען ער זי נישׁט פֿאַר זיין שׁוועסטער אויסגעגעבן האט׳ נעט. מוכ ויאמר אבֿימלך אל־אברהם מה ראיתָ כּי עשׂיתָ את־הדּבר הזּה׃ (י) מוכ אבֿימלך שׂרה פֿאַרגעסן נישׁט׳ ווען ער האט איהר אויך אזוי פֿיל גוטס אנגעטאַן׳ ווי ער איהם׃ (יא) אברהם שׂרה׳ איהר שׁוועסטער׳ אין דעם ארט׳ ווי ער איהם אויסגעגעבן האט׳ נעט. מוכ ויאמר אברהם כּי אמרתי רק אין־יראת אלהים במקוֹם הזּה והרגוני על־דּבר אשׁתּי׃ (יב) ואמנה אחתּי בת־אבי הוּא אך לא בת־אמּי ותּהי־לי לאשׁה׃ (יג) אין דער טהאט מיינע שוועסטער׳ נעמליך מיינע מוטטער׳ מוכ וואס איך בין איהר טאכטער׳ אבער ניכט מיינע מוטטער׳ נאר וואס מיינע פֿאטטערס טאכטער׳ אבער ניכט מיינע מוטטער׳ נאר וואס מיינע פֿאטטערס הויס היינוט וואַנדערן זיי׃ שׂרה׳ שׁפּראך איך נאָ מיהר׳ ליסט מיט דיא געוואַנדטהייט׳ וועלכע דוא מיר ערקלייגן וואלסט׳ אין יעדעם ארט׳ וואהין ווּיר קוּמען ווערדען׳ שׁפּריך פֿון מיר׳ ער מיט מיין ברודער׳ (יד) דא נאהם אבֿימלך שׁאפֿ רינדער׳ קנעכטע מוכ מאגדע׳ שענקטע זיא דעם אברהם׳ מוכ גאב איהם אויך זיינע פֿרוא שׂרה ווידער׃ (טו) אבֿימלך שפּראך׳ זע׳ מיין לאנד שטייט דיר אוֹפֿען׳ וואוהין עס דיר וואהלגעפֿעלליג שׁפּריך פֿאַרן׳ דא מיט מיין נאָמען דיר׃ וואַ עס דיר וואהלגעפֿעלליג איז׃ (טז) צוּר שׂרה פֿאטער שפּראך׳ זע׳ איך האבּ דיר טויזענד שׁטיקע געשענקט׳ מיט דעם פֿאטער דיינעם ברודער טויזענד זילבערשטיקע׳ זיא זאלען דיר צוּר עהרענ־ערקלערונג פֿאר אלע׳ וואס דיא דיר זיינד׳ גענוּג׳ וויסט דוא זעלבסט׳ וואס דיר פֿעהלט׳ נאר זיי׃ (יז) אברהם בעטהעטע צוּ נאָט׳ דא היילטע נאָט׳ אבֿימלך׳ מוכ זיינע פֿרוא מוכ מאגדע׳ דאס זיא וידער קינדער בּעקאמען׃ (יח) דען דער עוויגע האטטע יעדע געבּערמוטטער׳ אום שׂרה׳ אברהם׳ אבֿימלך׳ מוכ אלע׳ וואס זיא בּיי זיך האטטען׳ פֿרוכטבּאר צוּ מאכען׃

(א) ער עוויגע בעדאַכט שׂרה ווי ער געשפּראַכן׳ נעט. מוכ יהוה פּקד את־שׂרה כּאשׁר אמר ויעשׂ יהוה לשׂרה׃ (ב) ותּהר ותּלד שׂרה לאברהם בּן לזקניו למוֹעד אשׁר־דּבּר אתּוֹ אלהים׃ (ג) ויקרא אברהם את־שׁם־בּנוֹ הנּולד־לוֹ אשׁר־ילדה־לּוֹ שׂרה יצחק׃ (ד) וימל אברהם את־יצחק בּנוֹ בּן־שׁמנת ימים כּאשׁר צוּה אתּוֹ אלהים׃ (ה) ואברהם בּן־מאת שׁנה בּהוּלד לוֹ את יצחק בּנוֹ׃ (ו) ותּאמר שׂרה צחק עשׂה לי אלהים כּל־השּׁמע יצחק־לי׃ (ז) ותּאמר מי מלּל לאברהם היניקה בנים שׂרה כּי־ילדתי בן לזקניו׃ (ח) ויגדּל הילד ויגּמל ויעשׂ אברהם משׁתּה גדוֹל

בְּיוֹם הִגָּמֵל אֶת־יִצְחָק׃ וַתֵּרֶא שָׂרָה אֶת־בֶּן־הָגָר 9
הַמִּצְרִית אֲשֶׁר יָלְדָה לְאַבְרָהָם מְצַחֵק׃ וַתֹּאמֶר לְאַבְרָהָם ׀ י
גָּרֵשׁ הָאָמָה הַזֹּאת וְאֶת־בְּנָהּ כִּי לֹא יִירַשׁ בֶּן־הָאָמָה הַזֹּאת
עִם־בְּנִי עִם־יִצְחָק׃ וַיֵּרַע הַדָּבָר מְאֹד בְּעֵינֵי אַבְרָהָם 11
עַל אודֹת בְּנוֹ׃ וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים אֶל־אַבְרָהָם אַל־יֵרַע 12
בְּעֵינֶיךָ עַל־הַנַּעַר וְעַל־אֲמָתֶךָ כֹּל אֲשֶׁר תֹּאמַר אֵלֶיךָ
שָׂרָה שְׁמַע בְּקֹלָהּ כִּי בְיִצְחָק יִקָּרֵא לְךָ זָרַע׃ וְגַם אֶת־ 13
בֶּן־הָאָמָה לְגוֹי אֲשִׂימֶנּוּ כִּי זַרְעֲךָ הוּא׃ וַיַּשְׁכֵּם אַבְרָהָם ׀ 14
בַּבֹּקֶר וַיִּקַּח־לֶחֶם וְחֵמַת מַיִם וַיִּתֵּן אֶל־הָגָר שָׂם עַל־
שִׁכְמָהּ וְאֶת־הַיֶּלֶד וַיְשַׁלְּחֶהָ וַתֵּלֶךְ וַתֵּתַע בְּמִדְבַּר בְּאֵר
שָׁבַע׃ וַיִּכְלוּ הַמַּיִם מִן־הַחֵמֶת וַתַּשְׁלֵךְ אֶת־הַיֶּלֶד תַּחַת טו
אַחַד הַשִּׂיחִם׃ וַתֵּלֶךְ וַתֵּשֶׁב לָהּ מִנֶּגֶד הַרְחֵק כִּמְטַחֲוֵי 16
קֶשֶׁת כִּי אָמְרָה אַל־אֶרְאֶה בְּמוֹת הַיֶּלֶד וַתֵּשֶׁב מִנֶּגֶד וַתִּשָּׂא
אֶת־קֹלָהּ וַתֵּבְךְּ׃ וַיִּשְׁמַע אֱלֹהִים אֶת־קוֹל הַנַּעַר וַיִּקְרָא 17
מַלְאַךְ אֱלֹהִים ׀ אֶל־הָגָר מִן־הַשָּׁמַיִם וַיֹּאמֶר לָהּ מַה־לָּךְ
הָגָר אַל־תִּירְאִי כִּי־שָׁמַע אֱלֹהִים אֶל־קוֹל הַנַּעַר בַּאֲשֶׁר
הוּא־שָׁם׃ קוּמִי שְׂאִי אֶת־הַנַּעַר וְהַחֲזִיקִי אֶת־יָדֵךְ בּוֹ 18
כִּי־לְגוֹי גָּדוֹל אֲשִׂימֶנּוּ׃ וַיִּפְקַח אֱלֹהִים אֶת־עֵינֶיהָ 19
וַתֵּרֶא בְּאֵר מָיִם וַתֵּלֶךְ וַתְּמַלֵּא אֶת־הַחֵמֶת מַיִם וַתַּשְׁקְ
אֶת־הַנָּעַר׃ וַיְהִי אֱלֹהִים אֶת־הַנַּעַר וַיִּגְדָּל וַיֵּשֶׁב בַּמִּדְבָּר כ
וַיְהִי רֹבֶה קַשָּׁת׃ וַיֵּשֶׁב בְּמִדְבַּר פָּארָן וַתִּקַּח־לוֹ אִמּוֹ 21
אִשָּׁה מֵאֶרֶץ מִצְרָיִם׃ פ
וַיְהִי בָּעֵת הַהִוא וַיֹּאמֶר אֲבִימֶלֶךְ וּפִיכֹל שַׂר־צְבָאוֹ אֶל־ 22 שישי
אַבְרָהָם לֵאמֹר אֱלֹהִים עִמְּךָ בְּכֹל אֲשֶׁר־אַתָּה עֹשֶׂה׃
וְעַתָּה הִשָּׁבְעָה לִי בֵאלֹהִים הֵנָּה אִם־תִּשְׁקֹר לִי וּלְנִינִי 23
וּלְנֶכְדִּי כַּחֶסֶד אֲשֶׁר עָשִׂיתִי עִמְּךָ תַּעֲשֶׂה עִמָּדִי וְעִם־
הָאָרֶץ אֲשֶׁר־גַּרְתָּה בָהּ׃ וַיֹּאמֶר אַבְרָהָם אָנֹכִי אִשָּׁבֵעַ׃ 24
וְהוֹכַח אַבְרָהָם אֶת־אֲבִימֶלֶךְ עַל־אֹדוֹת בְּאֵר הַמַּיִם כה

אשר

ביום הגמל את־יצחק׃ ותרא שרה את־בן־הגר 9
המצרית אשר ילדה לאברהם מצחק׃ ותאמר לאברהם י
גרש האמה הזאת ואת־בנה כי לא יירש בן־האמה הזאת
עם־בני עם־יצחק׃ וירע הדבר מאד בעיני אברהם 11
על אודת בנו׃ ויאמר אלהים אל־אברהם אל־ירע 12
בעיניך על־הנער ועל־אמתך כל אשר תאמר אליך
שרה שמע בקלה כי ביצחק יקרא לך זרע׃ וגם את־ 13
בן־האמה לגוי אשימנו כי זרעך הוא׃ וישכם אברהם ׀ 14
בבקר ויקח־לחם וחמת מים ויתן אל־הגר שם על־
שכמה ואת־הילד וישלחה ותלך ותתע במדבר באר
שבע׃ ויכלו המים מן־החמת ותשלך את־הילד תחת טו
אחד השיחם׃ ותלך ותשב לה מנגד הרחק כמטחוי 16
קשת כי אמרה אל־אראה במות הילד ותשב מנגד ותשא
את־קלה ותבך׃ וישמע אלהים את־קול הנער ויקרא 17
מלאך אלהים ׀ אל־הגר מן־השמים ויאמר לה מה־לך
הגר אל־תיראי כי־שמע אלהים אל־קול הנער באשר
הוא־שם׃ קומי שאי את־הנער והחזיקי את־ידך בו 18
כי־לגוי גדול אשימנו׃ ויפקח אלהים את־עיניה 19
ותרא באר מים ותלך ותמלא את־החמת מים ותשק
את־הנער׃ ויהי אלהים את־הנער ויגדל וישב במדבר כ
ויהי רבה קשת׃ וישב במדבר פארן ותקח־לו אמו 21
אשה מארץ מצרים׃ פ
ויהי בעת ההוא ויאמר אבימלך ופיכל שר־צבאו אל־ 22 שישי
אברהם לאמר אלהים עמך בכל אשר־אתה עשה׃
ועתה השבעה לי באלהים הנה אם־תשקר לי ולניני 23
ולנכדי כחסד אשר עשיתי עמך תעשה עמדי ועם־
הארץ אשר־גרתה בה׃ ויאמר אברהם אנכי אשבע׃ 24
והוכח אברהם את־אבימלך על־אדות באר המים כה

(כו) אויך אבימלך שפראך, איך וויס ניכט, ווער דיסעס געטהאן האט. דוא האסט מיר אויך ניכט געזאגט, אונד איך בין הבט ניכט האבט ערפאהרען, אויסער הייטע: (כז) אברהם נאם שאף אונד רינדער, גאב זיא דעם אבימלך. אונד בייד מאכטן א בערשביטטען בייד מיינען בונד: (כח) אברהם שטעלטע זיבען יונגע שאף בעזאנדערס: (כט) דא שפראך אבימלך צו אברהם, וואס בעדייטען דיסע זיבען יונגע שאף, וועלכע דוא בעזאנדערס גשטעלט האסט? (ל) יענער אנטווארטע, דאס זוא זיא זיבען שאף פון מיינער האנד נעהמען זאלסט. דאמיט עס מיר גוט גיבגיס זיהבע, דאס איך דיסען ברונען גערגראבען האבע! (לא) דארום נענאנט מען דיסען ארט באל-שבע. דען זיא זוארן בייד העערבי זוישען זיך איין בונד: (לב) זיא נערשביטטען מיינען בונד מין באל-שבע. אבימלך שטאנד אבימלך אונד זין העערפיהרער פיכל אוף, אונד קעהרטען מין דאס פלשתים נוריק: (לג) ער פפלאנצטע מיינען וואלד מין באל-שבע. אונד בעטהעטע דארט, אין דעם נאמען דעס עוויגען. דער מין גאטט מיסט, עווינער נייטען: (לד) אברהם היעט זיך אין פלשתים לאנגע נייט אוף:

קאפיטעל כב

(א) עס וואר נאך דיסען בעגעבענהייטען, מוס גאטט אברהם פרוביר, אונד שפראך צו אים: אברהם! אברהם! היר בין איך! (ב) דא שפראך גאטט, נים דייבען, נעהמ דיין איינציגען, דען דוא ליבסט. נעמליך יצחק. בעהע הין נאך מוריה, אונד ברינגע אים דארט גוט גאבען מין דאס זאלט מאכן. אוף איינעם בערגע, דען איך דיר זאגען וועלע: (ג) אברהם שטאנד דעס מארגענס פרי אוף, זאטטעלטע זיינען עסעל, נאהם זיינע צוויא קנאבען מיט, אונד גינג אין דאס לאנד מוריה. שפאלטעטע האלץ, מאכטע זיך אוף, אונד גינג נאך דען ארט, וועלכען אים גאטט זאגטע. דעם דריטטען טאגע האב אברהם זיינע אוגען אוף, אונד זאה דען ארט פון פערנע: (ה) דא שפראך אברהם צו זיינען קנאבען, בלייבען נור היר מיט דעם עסעל. איך זאבע אונד דיסער קנאבע, וויר וואלען ביס דארטהין גיהען, אונד נאך אנבעטהען כידערווערפען. אונד וועלען צו אייך קומען נוריק: (ו) אברהם נאהם דאס פפאפער-האלץ, לעגטע עס אוף יצחק, נאהם זיינען האנד מין זיינע, נאהם אין דאס פיהער אונד דאס מעסער, אזא בייד זיא גינגען: (ז) יצחק שפראך צו זיינעם פיהער, דאס איך דיסען ברונען גענגראבען האבע! (א) דארוק נענאנט מען דיסע פלשתים נוריק: (לג) ער פפלאנצטע מיינען וואלד מין באל-שבע. אונד בעטהעטע דארט, אין דעם נאמען דעס עווינען. דער מין גאטט מיסט, עווינער נייטען: (לד) אברהם היעט זיך אין פלשתים לאנגע נייט אוף:

קאפיטעל כב

(א) עס וואר נאך דיסען בעגעבענהייטען, מוס גאטט אברהם פרוביר, אונד שפראך צו אים: אברהם! אברהם! היר בין איך! (ב) דא שפראך גאטט, נים דייבען, נעהמ דיין איינציגען, דען דוא ליבסט. נעמליך יצחק. בעהע הין נאך מוריה, אונד ברינגע אים דארט גוט גאבען מין דאס זאלט מאכן. אוף איינעם בערגע, דען איך דיר זאגען וועלע: (ג) אברהם שטאנד דעס מארגענס פרי אוף, זאטטעלטע זיינען עסעל, נאהם זיינע צוויא קנאבען מיט, אונד גינג אין דאס לאנד מוריה. שפאלטעטע האלץ, מאכטע זיך אוף, אונד גינג נאך דען ארט, וועלכען אים גאטט זאגטע. דעם דריטטען טאגע האב אברהם זיינע אוגען אוף, אונד זאה דען ארט פון פערנע: (ה) דא שפראך אברהם צו זיינען קנאבען, בלייבען נור היר מיט דעם עסעל. איך זאבע אונד דיסער קנאבע, וויר וואלען ביס דארטהין גיהען, אונד נאך אנבעטהען כידערווערפען. אונד וועלען צו אייך קומען נוריק: (ו) אברהם נאהם דאס פפאפער-האלץ, לעגטע עס אוף יצחק, נאהם זיינען האנד מין זיינע, נאהם אין דאס פיהער אונד דאס מעסער, אזא בייד זיא גינגען: (ז) יצחק שפראך צו זיינעם פיהער, דאס

26 אֲשֶׁר גָּזָלוּ עַבְדֵי אֲבִימֶלֶךְ׃ וַיֹּאמֶר אֲבִימֶלֶךְ לֹא יָדַעְתִּי
מִי עָשָׂה אֶת־הַדָּבָר הַזֶּה וְגַם־אַתָּה לֹא־הִגַּדְתָּ לִּי וְגַם
27 אָנֹכִי לֹא שָׁמַעְתִּי בִּלְתִּי הַיּוֹם׃ וַיִּקַּח אַבְרָהָם צֹאן
28 וּבָקָר וַיִּתֵּן לַאֲבִימֶלֶךְ וַיִּכְרְתוּ שְׁנֵיהֶם בְּרִית׃ וַיַּצֵּב
29 אַבְרָהָם אֶת־שֶׁבַע כִּבְשֹׂת הַצֹּאן לְבַדָּהֶן׃ וַיֹּאמֶר
אֲבִימֶלֶךְ אֶל־אַבְרָהָם מָה הֵנָּה שֶׁבַע כְּבָשֹׂת הָאֵלֶּה אֲשֶׁר
ל הִצַּבְתָּ לְבַדָּנָה׃ וַיֹּאמֶר כִּי אֶת־שֶׁבַע כְּבָשֹׂת תִּקַּח מִיָּדִי
בַּעֲבוּר תִּהְיֶה־לִּי לְעֵדָה כִּי חָפַרְתִּי אֶת־הַבְּאֵר הַזֹּאת׃
31 עַל־כֵּן קָרָא לַמָּקוֹם הַהוּא בְּאֵר שָׁבַע כִּי שָׁם נִשְׁבְּעוּ
32 שְׁנֵיהֶם׃ וַיִּכְרְתוּ בְרִית בִּבְאֵר שָׁבַע וַיָּקָם אֲבִימֶלֶךְ וּפִיכֹל
33 שַׂר־צְבָאוֹ וַיָּשֻׁבוּ אֶל־אֶרֶץ פְּלִשְׁתִּים׃ וַיִּטַּע אֶשֶׁל בִּבְאֵר
34 שָׁבַע וַיִּקְרָא־שָׁם בְּשֵׁם יְהוָה אֵל עוֹלָם׃ וַיָּגָר אַבְרָהָם
בְּאֶרֶץ פְּלִשְׁתִּים יָמִים רַבִּים׃ פ

כב

Cap. XXII.

שביעי א וַיְהִי אַחַר הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה וְהָאֱלֹהִים נִסָּה אֶת־אַבְרָהָם
2 וַיֹּאמֶר אֵלָיו אַבְרָהָם וַיֹּאמֶר הִנֵּנִי׃ וַיֹּאמֶר קַח־נָא אֶת־
בִּנְךָ אֶת־יְחִידְךָ אֲשֶׁר אָהַבְתָּ אֶת־יִצְחָק וְלֶךְ־לְךָ אֶל־
אֶרֶץ הַמֹּרִיָּה וְהַעֲלֵהוּ שָׁם לְעֹלָה עַל אַחַד הֶהָרִים אֲשֶׁר
3 אֹמַר אֵלֶיךָ׃ וַיַּשְׁכֵּם אַבְרָהָם בַּבֹּקֶר וַיַּחֲבֹשׁ אֶת־חֲמֹרוֹ
וַיִּקַּח אֶת־שְׁנֵי נְעָרָיו אִתּוֹ וְאֶת יִצְחָק בְּנוֹ וַיְבַקַּע עֲצֵי עֹלָה
4 וַיָּקָם וַיֵּלֶךְ אֶל־הַמָּקוֹם אֲשֶׁר־אָמַר־לוֹ הָאֱלֹהִים׃ בַּיּוֹם
הַשְּׁלִשִׁי וַיִּשָּׂא אַבְרָהָם אֶת־עֵינָיו וַיַּרְא אֶת־הַמָּקוֹם מֵרָחֹק׃
ה וַיֹּאמֶר אַבְרָהָם אֶל־נְעָרָיו שְׁבוּ־לָכֶם פֹּה עִם־הַחֲמוֹר וַאֲנִי
6 וְהַנַּעַר נֵלְכָה עַד־כֹּה וְנִשְׁתַּחֲוֶה וְנָשׁוּבָה אֲלֵיכֶם׃ וַיִּקַּח
אַבְרָהָם אֶת־עֲצֵי הָעֹלָה וַיָּשֶׂם עַל־יִצְחָק בְּנוֹ וַיִּקַּח בְּיָדוֹ
7 אֶת־הָאֵשׁ וְאֶת־הַמַּאֲכֶלֶת וַיֵּלְכוּ שְׁנֵיהֶם יַחְדָּו׃ וַיֹּאמֶר
יִצְחָק אֶל־אַבְרָהָם אָבִיו וַיֹּאמֶר אָבִי וַיֹּאמֶר הִנֵּנִי בְנִי
8 וַיֹּאמֶר הִנֵּה הָאֵשׁ וְהָעֵצִים וְאַיֵּה הַשֶּׂה לְעֹלָה׃ וַיֹּאמֶר

אַבְרָהָם אֱלֹהִים יִרְאֶה־לּוֹ הַשֶּׂה לְעֹלָה בְּנִי וַיֵּלְכוּ שְׁנֵיהֶם
יַחְדָּו׃ וַיָּבֹאוּ אֶל־הַמָּקוֹם אֲשֶׁר אָמַר־לוֹ הָאֱלֹהִים וַיִּבֶן 9
שָׁם אַבְרָהָם אֶת־הַמִּזְבֵּחַ וַיַּעֲרֹךְ אֶת־הָעֵצִים וַיַּעֲקֹד אֶת־
יִצְחָק בְּנוֹ וַיָּשֶׂם אֹתוֹ עַל־הַמִּזְבֵּחַ מִמַּעַל לָעֵצִים׃ וַיִּשְׁלַח י
אַבְרָהָם אֶת־יָדוֹ וַיִּקַּח אֶת־הַמַּאֲכֶלֶת לִשְׁחֹט אֶת־בְּנוֹ׃
וַיִּקְרָא אֵלָיו מַלְאַךְ יְהוָה מִן־הַשָּׁמַיִם וַיֹּאמֶר אַבְרָהָם אַבְרָהָם׃ 11
וַיֹּאמֶר הִנֵּנִי׃ וַיֹּאמֶר אַל־תִּשְׁלַח יָדְךָ אֶל־הַנַּעַר 12
וְאַל־תַּעַשׂ לוֹ מְאוּמָה כִּי׀ עַתָּה יָדַעְתִּי כִּי־יְרֵא אֱלֹהִים
אַתָּה וְלֹא חָשַׂכְתָּ אֶת־בִּנְךָ אֶת־יְחִידְךָ מִמֶּנִּי׃ וַיִּשָּׂא 13
אַבְרָהָם אֶת־עֵינָיו וַיַּרְא וְהִנֵּה־אַיִל אַחַר נֶאֱחַז בַּסְּבַךְ
בְּקַרְנָיו וַיֵּלֶךְ אַבְרָהָם וַיִּקַּח אֶת־הָאַיִל וַיַּעֲלֵהוּ לְעֹלָה תַּחַת
בְּנוֹ׃ וַיִּקְרָא אַבְרָהָם שֵׁם־הַמָּקוֹם הַהוּא יְהוָה יִרְאֶה 14
אֲשֶׁר יֵאָמֵר הַיּוֹם בְּהַר יְהוָה יֵרָאֶה׃ וַיִּקְרָא מַלְאַךְ יְהוָה טו
אֶל־אַבְרָהָם שֵׁנִית מִן־הַשָּׁמָיִם׃ וַיֹּאמֶר בִּי נִשְׁבַּעְתִּי נְאֻם־ 16
יְהוָה כִּי יַעַן אֲשֶׁר עָשִׂיתָ אֶת־הַדָּבָר הַזֶּה וְלֹא חָשַׂכְתָּ אֶת־
בִּנְךָ אֶת־יְחִידֶךָ׃ כִּי־בָרֵךְ אֲבָרֶכְךָ וְהַרְבָּה אַרְבֶּה אֶת־ 17
זַרְעֲךָ כְּכוֹכְבֵי הַשָּׁמַיִם וְכַחוֹל אֲשֶׁר עַל־שְׂפַת הַיָּם וְיִרַשׁ
זַרְעֲךָ אֵת שַׁעַר אֹיְבָיו׃ וְהִתְבָּרְכוּ בְזַרְעֲךָ כֹּל גּוֹיֵי הָאָרֶץ 18
עֵקֶב אֲשֶׁר שָׁמַעְתָּ בְקֹלִי׃ וַיָּשָׁב אַבְרָהָם אֶל־נְעָרָיו וַיָּקֻמוּ 19
וַיֵּלְכוּ יַחְדָּו אֶל־בְּאֵר שָׁבַע וַיֵּשֶׁב אַבְרָהָם בִּבְאֵר
שָׁבַע׃ פ

וַיְהִי אַחֲרֵי הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה וַיֻּגַּד לְאַבְרָהָם לֵאמֹר הִנֵּה כב מפטיר
יָלְדָה מִלְכָּה גַּם־הִוא בָּנִים לְנָחוֹר אָחִיךָ׃ אֶת־עוּץ בְּכֹרוֹ 21
וְאֶת־בּוּז אָחִיו וְאֶת־קְמוּאֵל אֲבִי אֲרָם׃ וְאֶת־כֶּשֶׂד וְאֶת־ 22
חֲזוֹ וְאֶת־פִּלְדָּשׁ וְאֶת־יִדְלָף וְאֵת בְּתוּאֵל׃ וּבְתוּאֵל יָלַד 23
אֶת־רִבְקָה שְׁמֹנָה אֵלֶּה יָלְדָה מִלְכָּה לְנָחוֹר אֲחִי
אַבְרָהָם׃ וּפִילַגְשׁוֹ וּשְׁמָהּ רְאוּמָה וַתֵּלֶד גַּם־הִוא אֶת־ 24
טֶבַח וְאֶת־גַּחַם וְאֶת־תַּחַשׁ וְאֶת־מַעֲכָה׃

(ח) אלקים שפראך / גאט ווירד זיך ועובסט מויסערוועהן
האס נאך גוט גאבענען אפפער / מיין זאהן! מוסן גיבגען זיא
בייעד נוסאמען: (ט) מוס זיא נון אן דען פלאץ דען גאט קאמען / דען
מיהם גאטט אברגאהם אבגעזאגט האטטע · בויעטע אלקים מיינען
מוטאר / מרבעטע דאס האל / באבד זיינען זאהן יכחק /
מוכד ועבעטע מיהן מוף דען מוטאר / מיבער דאס האל:
(י) הירוף שטרעקטע אלקים זיינע האבד מוים / מוכד
באהם דאס מעסער / זיינען זאהן נו שוואכטען: (יא) דא
רוף מיהם מיין ענגעל דעס עוויגען פאק היממעל נו· מוכד
שפראך / אלקים! אלקים! ער שפראך / היר בין איך!
(יב) יענער / שטרעקט דיינע האבד ניכט נאך דעם קנא־
בען / מוכד טהוע מיהם ניכטס · דען נון ווייס איך / דאס
דוא גאטטעספירכטיג ביסט · דא דוא דיינען מיינגיגען זאהן
מיר ניכט פערווייגערט האסט: (יג) אלקים האב זיינע
מוגען מוף / מוכד זאה מיינען ווידדער (פאראביא ווידדען)
הערנאך וואהר ער מין דען העקטן / מיט זיינען הערנערן
פערווידקעלט · דא גינג אלקים הין / נאהם דען ווידדער /
מוכד בראכטע מיהן נוס גאבענען אפפער· אנשטאט זיינעס
זאהנס: (יד) אלקים נענטע דענזועלבען אורט / ק"ל יהוה־
ווירד נאך יענט געשפראכען / מוף דעם בערגע דעס
עוויגען ווירד עס זיך נייגען: (טו) הירוף רוף מיין ענגעל
דעס עוויגען / דעם אלקים נוס נוויטען מאל / פאק
היממעל הערנאב: (יו) מוכד שפראך / בייא מיר זועבסט
האבע איך געשוואהרען / שפריכט דער עוויגע· דאס / ווייל
דוא דיסעס גענטהאן / מוכד דיינען מיינגיגען זאהן ניכט
פערווייגערט האסט: (יז) דאס איך דיך ועגענען / מוכד
דיינען זאמען מהרען ווילל / ווייא דיא שטערנע דעס היי־
מעלס · מוכד ווייא זאנד פאק מוגער דעס מעערעס · זא דאס
דיין זאמען מיינגעהמען ווילל / דאס טהאר זיינער פייכדע:
(יח) מיט דיינעם זאמען זאללען זיך מוך ועגענען / פאלק
פערקער דער ערדע · נור בעזאהנונג / דאס דוא מיינער
שטיממע גהארכט האסט: (יט) הירוף גינג אלקים נו
זיינען קנאבען נורוק · זיא מאכטען זיך מוף / גינגען
נוסאמען נאך באר־שבע · מוכד אלקים ועגטע זיך מין
באר־שבע: (כ) עס ווער נאך דיסען בעגעבענהייטען /
אלס דעם אלקים געזאגט ווארד / זיה! מלכה האט מוך
קינדער גענאהרען / דייעם ברודער נחור: (כא) נעמליך
זיינען אולטעסטען זאהן ענץ / מוכד דעסען ברודער בוז·
ווייא מוך דען קמואל / דען שטאממפאטער פאן ארם:
(כב) פערנער דען כסד / דען חזו / דען פלדש / דען ידלף
מוכד דען בתואל: (כג) בתואל מבער האט דיא רבקה
גענייגט · דיסע אכט קינדער האטטע מלכה דעם נחור
גענאהרען · וועלכער דעס אלקים ברודער וואר: (כד) מיך
זיין קעבסוויב / דערען נאמען לומא וואר · מוך דיסע
גענאהר / טבח / גחם / תחש מוכד מעכה:

Cap. XXIII. כג

כג פ פ פ ה חיי שרה

א ויהיו חיי שרה מאה שנה ועשרים שנה ושבע שנים
2 שני חיי שרה: ותמת שרה בקרית ארבע הוא חברון
3 בארץ כנען ויבא אברהם לספד לשרה ולבכתה: ויקם
4 אברהם מעל פני מתו וידבר אל־בני־חת לאמר: גר־
ותושב אנכי עמכם תנו לי אחזת־קבר עמכם ואקברה
ה מתי מלפני: ויענו בני־חת את־אברהם לאמר לו:
6 שמענו אדני נשיא אלהים אתה בתוכנו במבחר קברינו
קבר את־מתך איש ממנו את־קברו לא־יכלה ממך מקבר
7 מתך: ויקם אברהם וישתחו לעם־הארץ לבני־חת:
8 וידבר אתם לאמר אם־יש את־נפשכם לקבר את־מתי
9 מלפני שמעוני ופגעו־לי בעפרון בן־צחר: ויתן־לי את־
מערת המכפלה אשר־לו אשר בקצה שדהו בכסף מלא
י יתננה לי בתוככם לאחזת־קבר: ועפרון ישב בתוך בני־
חת ויען עפרון החתי את־אברהם באזני בני־חת לכל
11 באי שער־עירו לאמר: לא־אדני שמעני השדה נתתי לך
והמערה אשר־בו לך נתתיה לעיני בני־עמי נתתיה לך
12 13 קבר מתך: וישתחו אברהם לפני עם־הארץ: וידבר
אל־עפרון באזני עם־הארץ לאמר אך אם־אתה לו שמעני
נתתי כסף השדה קח ממני ואקברה את־מתי שמה:
14 טו ויען עפרון את־אברהם לאמר לו: אדני שמעני ארץ
ארבע מאת שקל־כסף ביני ובינך מה־הוא ואת־מתך
16 קבר: וישמע אברהם אל־עפרון וישקל אברהם לעפרן
את־הכסף אשר דבר באזני בני־חת ארבע מאות שקל
17 שני כסף עבר לסחר: ויקם שדה עפרון אשר במכפלה אשר
לפני ממרא השדה והמערה אשר־בו וכל־העץ אשר

קאפיטעל כג חיי שרה

(א) עס וואר דאס לעבענס אלטער דער שרה, הונדערט יאהר, אונד צוואנציג יאהר, אונד זיבען יאהר · דיסעס וואַרען דיא לעבענסיאהרע דער שרה: (ב) אלס שרה שטארב, צו קרית ארבע · דאס יעצט איסט חברון, אים לאנדע כנען · דא קאם אברהם, אום שרה צו טרויערן, אונד זיא צו בעווײנען: (ג) ואדאן שטאנד אברהם אויף, פאן זיינעם טאדטען · אונד רעדעטע מיט דען קינדערן חת · שפראך גענאויך: (ד) איך בין איין פרעמדער אונד בייוואהנער אונטער אייך · געבט מיר איין ערב־בעגרעבניס בייא אייך, דאמיט איך מיינען טאדטען בעגראבע, פאן מיינעם אנגעזיכט הינוועג: (ה) דיא קינדער חת אנטוואָרטעטען דעם אברהם, אונד שפראכען צו איהם: (ו) הערע אונס, מיין העררן! דוא ביסט איין געטטליכער פירסט אונטער אונס · אין דעם אויסגעזוכטעסטען אונסערער בע־ גרעבניסע, בעגראבע דיינען טאדטען · ניהמאנד פאן אונס, ווירד דיר זיין בעגרעבניס פערווייגערן, דיינען טאדטען צו בע־ גראבען: (ז) דא שטאנד אברהם אויף, ביקטע זיך פאר דעם פאלקע דעס לאנדעס, פאר דען קינדערן חת: (ח) אונד רעדע־ טע מיט איהנען וויא פאלגט, ווען עס אייער ווילען איסט, דאס איך מיינען טאדטען בעגראבע, פאן מיינעם אנגעזיכטע וועג, זא הערעט מיך, לעגט מיינעטוועגען איינע ביטטע איין, בייא עפרון, דעם זאהן צחר: (ט) דאס ער מיר דיא העהלע צו מכפלה געבע · וועלכע איהם געהערט, אונד אם ענדע זיינעס פעלדעס ליגט · ער געבע זיא מיר, פיר דען פאָללען ווערטה אן זילבער, צום ערב־בעגרעבניס בייא אייך: (י) עפרון אבער זאס אונטער דען קינדערן חת · דא אנטוואָרטעטע עפרון דעם אברהם, דאס עס דיא קינדער חת הערטען, פאר אללען, דיא אין דאס טהאר זיינער שטאדט קאמען · שפראך גענאויך: (יא) ניכט אלזא מיין העררן! הערע מיך! דאס פעלד האבע איך דיר הירמיט געגעבען · אונד דיא העהלע, וועלכע דארין איסט, זייא דיר אויך געגעבען · פאר דען אויגען מיינער לאנדסלייטע, זייא זיא דיר געגעבען · בעגראבע נור דיינען טאדטען: (יב) דא ביקטע זיך אברהם פאר דעם פאלקע דעס לאנדעס: (יג) אונד רעדעטע מיט עפרון, דאס עס דאס פאלק דעס לאנ־ דעס פערנאהם · וויא פאלגט, מעכטעסט דוא מיך נור הערען! זא האטטע איך דאס זילבער פיר דאס פעלד געגעבען · ניםם עס פאן מיר אן! אלסדאן וויל איך מיינען טאדטען דאזעלבסט בע־ גראבען: (יד) עפרון אנטוואָרטעטע דעם אברהם · שפראך גענאויך צו איהם: (טו) מיין העררן! הערע מיך! איין שטיק לאנ־ דעס, פאן פיר הונדערט שקל זילבער · וואס בעדייטעט דאס צווישען מיר אונד דיר? בעגראבע נור דיינען טאדטען: (טז) אברהם מערקטע דיא וואָרטע דעס עפרון · אונד ער אברהם, וואג איהם, דעם עפרון, דאס זילבער צו, וועלכעס ער בעשטימט האטטע · דאס עס דיא קינדער חת פערנאהמען · פיר הונדערט שקל גענאויך · בייא יעדעם קויפמאן אויסגוגע־ בען: (יז) דאדורך בעשטאנד, דעס עפרון פעלד וועלכעס צו מכפלה וואר, דאס פאר ממרא ליגט · דאס פעלד מיט דער העהלע אין דעמזעלבען · מיט אללען בוימען אויף דעם פעלדע,

בַּשָּׂדֶה אֲשֶׁר בִּכְל־גְּבֻלוֹ סָבִיב׃ לְאַבְרָהָם לְמִקְנָה לְעֵינֵי 18
בְנֵי־חֵת בְּכֹל בָּאֵי שַׁעַר־עִירוֹ׃ וְאַחֲרֵי־כֵן קָבַר אַבְרָהָם אֶת־ 19
שָׂרָה אִשְׁתּוֹ אֶל־מְעָרַת שְׂדֵה הַמַּכְפֵּלָה עַל־פְּנֵי מַמְרֵא
הִוא חֶבְרוֹן בְּאֶרֶץ כְּנָעַן׃ וַיָּקָם הַשָּׂדֶה וְהַמְּעָרָה אֲשֶׁר־ כ
בּוֹ לְאַבְרָהָם לַאֲחֻזַּת־קָבֶר מֵאֵת בְּנֵי־חֵת׃ ס

כד Cap. XXIV.

כד

וְאַבְרָהָם זָקֵן בָּא בַּיָּמִים וַיהוָה בֵּרַךְ אֶת־אַבְרָהָם בַּכֹּל׃ א
וַיֹּאמֶר אַבְרָהָם אֶל־עַבְדּוֹ זְקַן בֵּיתוֹ הַמֹּשֵׁל בְּכָל־אֲשֶׁר־לוֹ 2
שִׂים־נָא יָדְךָ תַּחַת יְרֵכִי׃ וְאַשְׁבִּיעֲךָ בַּיהוָה אֱלֹהֵי הַשָּׁמַיִם 3
וֵאלֹהֵי הָאָרֶץ אֲשֶׁר לֹא־תִקַּח אִשָּׁה לִבְנִי מִבְּנוֹת הַכְּנַעֲנִי
אֲשֶׁר אָנֹכִי יוֹשֵׁב בְּקִרְבּוֹ׃ כִּי אֶל־אַרְצִי וְאֶל־מוֹלַדְתִּי תֵּלֵךְ 4
וְלָקַחְתָּ אִשָּׁה לִבְנִי לְיִצְחָק׃ וַיֹּאמֶר אֵלָיו הָעֶבֶד אוּלַי ה
לֹא־תֹאבֶה הָאִשָּׁה לָלֶכֶת אַחֲרַי אֶל־הָאָרֶץ הַזֹּאת הֲהָשֵׁב
אָשִׁיב אֶת־בִּנְךָ אֶל־הָאָרֶץ אֲשֶׁר־יָצָאתָ מִשָּׁם׃ וַיֹּאמֶר 6
אֵלָיו אַבְרָהָם הִשָּׁמֶר לְךָ פֶּן־תָּשִׁיב אֶת־בְּנִי שָׁמָּה׃ יְהוָה 7
אֱלֹהֵי הַשָּׁמַיִם אֲשֶׁר לְקָחַנִי מִבֵּית אָבִי וּמֵאֶרֶץ מוֹלַדְתִּי
וַאֲשֶׁר דִּבֶּר־לִי וַאֲשֶׁר נִשְׁבַּע־לִי לֵאמֹר לְזַרְעֲךָ אֶתֵּן אֶת־
הָאָרֶץ הַזֹּאת הוּא יִשְׁלַח מַלְאָכוֹ לְפָנֶיךָ וְלָקַחְתָּ אִשָּׁה לִבְנִי
מִשָּׁם׃ וְאִם־לֹא תֹאבֶה הָאִשָּׁה לָלֶכֶת אַחֲרֶיךָ וְנִקֵּיתָ 8
מִשְּׁבֻעָתִי זֹאת רַק אֶת־בְּנִי לֹא תָשֵׁב שָׁמָּה׃ וַיָּשֶׂם הָעֶבֶד 9
אֶת־יָדוֹ תַּחַת יֶרֶךְ אַבְרָהָם אֲדֹנָיו וַיִּשָּׁבַע לוֹ עַל־הַדָּבָר
הַזֶּה׃ וַיִּקַּח הָעֶבֶד עֲשָׂרָה גְמַלִּים מִגְּמַלֵּי אֲדֹנָיו וַיֵּלֶךְ י
וְכָל־טוּב אֲדֹנָיו בְּיָדוֹ וַיָּקָם וַיֵּלֶךְ אֶל־אֲרַם נַהֲרַיִם אֶל־עִיר
נָחוֹר׃ וַיַּבְרֵךְ הַגְמַלִּים מִחוּץ לָעִיר אֶל־בְּאֵר הַמָּיִם לְעֵת 11
עֶרֶב לְעֵת צֵאת הַשֹּׁאֲבֹת׃ וַיֹּאמַר יְהוָה אֱלֹהֵי אֲדֹנִי 12
אַבְרָהָם הַקְרֵה־נָא לְפָנַי הַיּוֹם וַעֲשֵׂה־חֶסֶד עִם אֲדֹנִי
אַבְרָהָם׃ הִנֵּה אָנֹכִי נִצָּב עַל־עֵין הַמָּיִם וּבְנוֹת אַנְשֵׁי הָעִיר 13 שלישי

דיא מין דעם גאַנצען בעגיר מוהער ווערען׃ (יח) דעם
אברהמס גוט מקוים. פֿאַר דען מיגען דער קינדער פֿאַר
אירע עלטערן גוט מקוים זיין׃ (יט) נאַכדעם בעפֿרוד אברהם קטורה׃ יונע פֿרוי שלק. מין דער
העהוע מוך דעם פֿעלד נו מכפלה פֿאַר ממרא. דאָס זעבע
מיסט חברון׃ מין דעם זאַמדע כנען׃ (כ) פֿוסק בויד דאָס
פֿעלד מיט דער העהוע דאַרין׃ דעם אברהמס גוט ערב־בע־
גראַבניס. פֿאַר דען קינדערן תת׃

קאַפּיטעל כד

(א) אברהם ווערד אַלט. ווען אַ מענטש עלטער ווערט׃
מוכ דער עוויגע מענטש מיהן בעזונדערע מיראַקלען׃ (ב) דאָס שפּרעכן אונטער דער שענקל׃ דעם
זייגען הויסען׃ דער מיבער אַלטעס שוואָרען׃ זייגע (ג) איך ווילל דיך בע־
שווערען׃ בייא דעם עוויגען׃ דעם גאָטט דעס הימעלס׃ דעם גאָטט דעס ערדע. דאָס דוא מיינעסט קיינע
מוכ דעם גאָטט דער ערדע׃ (ד) זאָלסט דען טעכטערן דעס כנעניטישען
פֿאָלק׃ מונטער וועלכעם איך וואָהנע׃ (ה) זאָלסט מין
גענדערן׃ מוכ נו מיינער פֿערוואַנדטשאַפֿט זאָלסט דוא
נעהמען׃ מוכ מיינעס יצחק מיינע פֿרוי נעהמען׃
(ו) דער קנעכט שפּרעך נו מיהם׃ וועל נוי דוא פֿרוי מיר
ניכט ווירד נאַכפֿאָלגען וואָלען׃ מין דיסעס זאַנד׃ זאָל איך
וואָהל דיינען זאָהן׃ מין דאָס זאַנד׃ מוס וועלכעם דוא מוס־
גענגען ביסט׃ נורוק פֿיהרען? (ז) דער שפּרעך יהוה׃
נו מיהם׃ היטע דיך׃ דאָס דוא מיינען זאָהן ניכט דאַהין נורוק
פֿיהרעסט׃ (ז) דער עוויגע׃ דער גאָטט דעס הימעלס׃
דער מיך הערוים גענאַמען׃ מוס מיינעס פֿעטערס הויס׃
מוכ מוס דעס זאַנדס מיינער פֿערוואַנדטען׃ וועלכער מיר
פֿערהיסען׃ מוכ מיר נו׳ גענשווערען האָט׃ מיט דען וואָר־
טען׃ דיינעם׃ מוכ דיך דיינע ענגעל׃ דאָך דיר הער זענדען׃ דאָס דוא
זועלסט וועלכע ניכט דאַהין נורוק פֿיהרעסט׃ (ח) דען מאַנען דוא פֿרוי דיר ניכט וועלכע זאָהן
מיינעס׃ זאָהנע דיר פֿרוי׃ דאָס דען מיינעס׃ דוא (ט) דער קנעכט נאַכפֿאָלגען וואָלען׃
זאָהן פֿיהרע ניכט דאַהין נורוק׃ (י) דער קנעכט נאַם דעס העררען היפֿען׃ מוכ
מוך שוואָר מיהם זיינעס העררען׃ זיינעס מוכ רייסען. האָטען מיט
מוך דיסעס מאַרעלע׃ (יא) דער קנעכט נאַם דעס העררען׃ מוכ
זיך פֿאַר זאָלען גיטערן זיינעס העררען. וואַסטע׃ זיך מוך׃ מוכ
גינג נאָך מלק דער שטאָט דעס נאָר׃ (יב) דיא
קאַמעל פֿון דער מיסערהאַלב דער שטאָט זיך זאַמלערן׃ בייא
דעם ברונגען. נור מאַבענדצייט׃ דא דיא דירנען הערוים נו
קאַמען פֿלעגען׃ וואַסער נו האָלען׃ (יב) מוכ שפּרעך׃
ח עוויגער! דוא גאָטט מיינעס העררען אברהם! דאָס מיר
עס הײַנט הייטע גלינגען. מוכ ערנייגע מיינעס העררען
אברהם גנאַדע׃ (יג) איך שטעהע היר בייא דער וואַסער־
קוועלע. מוכ דיא טעכטער דער שטאָטלייט קאַמען הערוים׃
וואַסער

שטעהסט
וואסער נו שעפֿען: (יד) וועז בון מיין מאַכען קאַמעט,
נו וועלכעם איך שפּרעכע, האַלטע דאַך דייענעז מיידער הער,
דאַם איך טרינקע. מוכז זיא שפּריכט, טרינקע, מוכז דייגע
קאַמעלען וועל איך מוך טראַנקען. זיא וועלבע האַסט זוא דייגעם
קנעכטע יצחק בעשטימעט. מוכז אַן מיהר וועלכע איך הער-
קענעז, דאַם זוא מיינעם העררען גנאַדע ערפֿיללט האַסט:
(טו) בעפֿאָר הער מוסגערעדעט האַטטע, קאַם הערוים לבקה.
(זיא וואַרד בעאַהרעז דעם בתואל, זאַהן דער מלכה. זיא דעס
נחור, ברודערס ברודערס פֿרוי וואר.) מוכז האַטטע מיהרען
מיידער מוך דער שוטער: (טז) דאַס מאַדכען וואַר זעהר שעהן
פֿאַן אַנזעהען, נאַך מיידע יונגפֿער. מוכז קיין מאַן האַטטע זיא
ערקענעט. זיא גינג הינאַב נור קוועלע, פֿילטע מיהרען
מיידער, מוכז קאַם הערוף: (יז) דער קנעכט זיך מיהר ענט-
געגען, מוכז שפּראַך, זאַם מיך דאַך מיין וועניג וואַסער שוירפֿען
מוס דייגעם מיידער: (יח) זיא שפּראַך, טרינקע מיין הער!
מיילטע, נאַהם דען מיידער הערונטער מין זיא האַנד, מוכז גאַב
מיהם נו טרינקען: (יט) זאַם זיא מיהם פֿענוג פֿעגעבען האַטטע,
שפּראַך זיא, מוך פֿיר דייג קאַמעל וועל איך שעפֿען, ביס
מער מין זיא טראַנקרינג מוס. זיך וועדער נור ברוגען, מוך
מעהר נו שעפֿען. מוכז שעפֿטע פֿיר צוויי זיינע קאַמעלע:
(כא) דער מאַן ערשטויגט מיבער זיא, שוויג מאַבער שטילע.
מוך נו ערפֿאַהרען, אַב דער עווינע זיינע רייסע האַבע גלויקען
זאַסען, אַדער ניכט: (כב) זאַס בון זיא קאַמעל צוויי גע-
טרונקען האַטטען. באַהם דער מאַן מיינעז גאַלדענעז באַסריג,
מיינען האַלבען שקל אַן געוויכט, מוכז נוויי מראַאַבאַדער אַן
מיהרע האַנדע, נעהען שקל אַן געוויכט: (כג) מוכז שפּראַך,
וועסען טאַכטער ביסט זוא? זאַגע מיר דאַך, אַב מיין דייגעס
פֿאַטערס הויס פֿאַן פֿיר מוכז זיא-נור נאַכט-הערבערגע?
(כד) זיא שפּראַך, איך בין מיינע טאַכטער דעס בתואל, דעס
זאַהנס דער מלכה, דען זיא דעס נחור געבאַהרען: (כה) מוכז
זאַגטע פֿערנער, שטראָ מוכז פֿוטטער האַבען וויר פֿיל, מוך
פֿאַן נוך מיבערנאַכטען: (כו) דא נייגטע זיך דער מאַן, מוכז
וואַרף זיך הין, דען עווינען מאַנבעטען: (כז) מוכז שפּראַך,
געבענעז זיא דער עווינע, דער גאַטט מיינעס העררן ניכט פֿער-
לאַזען זיינע גנאַדע מוכז טרייע מיינעס העררן, מיך
וועלכער זיינע גנאַדע מוכז טרייע מיינעס העררן ניכט עבט-
נאַבען זיא, מיך בין איך מוך דעס רעכטען וועגע, וועלכען
דער עווינע גענאַהרט האַט. אַם הויס מיינעס העררען ברו-
דערס: (כח) זיא יונגפֿער מאַדער לויף, ערצאַהלטע מיך הויס
מיהרער מוטטער, הויס בעגעבענהייטען: (כט) רבקה האַט-
טע מיינען ברודער דעפֿען באַמען וואַר לבן. הויסער לויף נו דעס
מאַנעז הינוים, נור קוועלע: (ל) נעמליך באַלדעס ער דען
באַסעניג, מוכז זיא וואַרט דען מאַנען הין, דער
שוועסטער געזעהען, מוכז זיא וואַרטע זיינער שוועסטער
רבקה געהערט. אַם זיא: זאַגטע, דיסעס האַט דער מאַן נו
מיר געשפּראַכען. ער קאַם אַם נו דעס מאַנעז הין, דער
שפּראַך: הערין, גזוגענגענער דעס עוינגען! וואַרום
שטעהסט

14 יְצֹאת לִשְׁאֹב מָיִם׃ וְהָיָה הַנַּעֲרָ אֲשֶׁר אֹמַר אֵלֶיהָ הַטִּי־נָא
כַדֵּךְ וְאֶשְׁתֶּה וְאָמְרָה שְׁתֵּה וְגַם גְּמַלֶּיךָ אַשְׁקֶה אֹתָהּ הֹכַחְתָּ
טו לְעַבְדְּךָ לְיִצְחָק וּבָהּ אֵדַע כִּי־עָשִׂיתָ חֶסֶד עִם־אֲדֹנִי׃ וַיְהִי־
הוּא טֶרֶם כִּלָּה לְדַבֵּר וְהִנֵּה רִבְקָה יֹצֵאת אֲשֶׁר יָלְדָה
לִבְתּוּאֵל בֶּן־מִלְכָּה אֵשֶׁת נָחוֹר אֲחִי אַבְרָהָם וְכַדָּהּ עַל־
16 שִׁכְמָהּ׃ וְהַנַּעֲרָ טֹבַת מַרְאֶה מְאֹד בְּתוּלָה וְאִישׁ לֹא יְדָעָהּ
17 וַתֵּרֶד הָעַיְנָה וַתְּמַלֵּא כַדָּהּ וַתָּעַל׃ וַיָּרָץ הָעֶבֶד לִקְרָאתָהּ
18 וַיֹּאמֶר הַגְמִיאִינִי נָא מְעַט־מַיִם מִכַּדֵּךְ׃ וַתֹּאמֶר שְׁתֵּה
19 אֲדֹנִי וַתְּמַהֵר וַתֹּרֶד כַּדָּהּ עַל־יָדָהּ וַתַּשְׁקֵהוּ׃ וַתְּכַל
לְהַשְׁקֹתוֹ וַתֹּאמֶר גַּם לִגְמַלֶּיךָ אֶשְׁאָב עַד אִם־כִּלּוּ לִשְׁתֹּת׃
כ וַתְּמַהֵר וַתְּעַר כַּדָּהּ אֶל־הַשֹּׁקֶת וַתָּרָץ עוֹד אֶל־הַבְּאֵר לִשְׁאֹב
21 וַתִּשְׁאַב לְכָל־גְּמַלָּיו׃ וְהָאִישׁ מִשְׁתָּאֵהַ לָהּ מַחֲרִישׁ
22 לָדַעַת הַהִצְלִיחַ יְהוָה דַּרְכּוֹ אִם־לֹא׃ וַיְהִי כַּאֲשֶׁר כִּלּוּ
הַגְּמַלִּים לִשְׁתּוֹת וַיִּקַּח הָאִישׁ נֶזֶם זָהָב בֶּקַע מִשְׁקָלוֹ וּשְׁנֵי
23 צְמִידִים עַל־יָדֶיהָ עֲשָׂרָה זָהָב מִשְׁקָלָם׃ וַיֹּאמֶר בַּת־
מִי אַתְּ הַגִּידִי נָא לִי הֲיֵשׁ בֵּית־אָבִיךְ מָקוֹם לָנוּ לָלִין׃
24 וַתֹּאמֶר אֵלָיו בַּת־בְּתוּאֵל אָנֹכִי בֶּן־מִלְכָּה אֲשֶׁר יָלְדָה
כה לְנָחוֹר׃ וַתֹּאמֶר אֵלָיו גַּם־תֶּבֶן גַּם־מִסְפּוֹא רַב עִמָּנוּ גַּם־
רביעי 26 27 מָקוֹם לָלוֹן׃ וַיִּקֹּד הָאִישׁ וַיִּשְׁתַּחוּ לַיהוָה׃ וַיֹּאמֶר בָּרוּךְ
יְהוָה אֱלֹהֵי אֲדֹנִי אַבְרָהָם אֲשֶׁר לֹא־עָזַב חַסְדּוֹ וַאֲמִתּוֹ
מֵעִם אֲדֹנִי אָנֹכִי בַּדֶּרֶךְ נָחַנִי יְהוָה בֵּית אֲחֵי אֲדֹנִי׃
28 29 וַתָּרָץ הַנַּעֲרָ וַתַּגֶּד לְבֵית אִמָּהּ כַּדְּבָרִים הָאֵלֶּה׃ וּלְרִבְקָה
אָח וּשְׁמוֹ לָבָן וַיָּרָץ לָבָן אֶל־הָאִישׁ הַחוּצָה אֶל־הָעָיִן׃
ל וַיְהִי ׀ כִּרְאֹת אֶת־הַנֶּזֶם וְאֶת־הַצְּמִדִים עַל־יְדֵי אֲחֹתוֹ
וּכְשָׁמְעוֹ אֶת־דִּבְרֵי רִבְקָה אֲחֹתוֹ לֵאמֹר כֹּה־דִבֶּר אֵלַי הָאִישׁ
וַיָּבֹא אֶל־הָאִישׁ וְהִנֵּה עֹמֵד עַל־הַגְּמַלִּים עַל־הָעָיִן׃
31 וַיֹּאמֶר בּוֹא בְרוּךְ יְהוָה לָמָּה תַעֲמֹד בַּחוּץ וְאָנֹכִי פִּנִּיתִי

הגערה קרי v. 28. קמץ בז"ק v. 19. והגערה קרי v. 16. הגערה קרי v. 14. הבית

הַבַּיִת וּמָקוֹם לַגְּמַלִּים׃ 32 וַיָּבֹא הָאִישׁ הַבַּיְתָה וַיְפַתַּח
הַגְּמַלִּים וַיִּתֵּן תֶּבֶן וּמִסְפּוֹא לַגְּמַלִּים וּמַיִם לִרְחֹץ רַגְלָיו
וְרַגְלֵי הָאֲנָשִׁים אֲשֶׁר אִתּוֹ׃ 33 וַיּוּשֶׂם לְפָנָיו לֶאֱכֹל וַיֹּאמֶר
לֹא אֹכַל עַד אִם־דִּבַּרְתִּי דְּבָרָי וַיֹּאמֶר דַּבֵּר׃ 34 וַיֹּאמֶר עֶבֶד
אַבְרָהָם אָנֹכִי׃ 35 וַיהוָה בֵּרַךְ אֶת־אֲדֹנִי מְאֹד וַיִּגְדָּל וַיִּתֶּן־
לֹה לוֹ צֹאן וּבָקָר וְכֶסֶף וְזָהָב וַעֲבָדִם וּשְׁפָחֹת וּגְמַלִּים וַחֲמֹרִים׃
36 וַתֵּלֶד שָׂרָה אֵשֶׁת אֲדֹנִי בֵּן לַאדֹנִי אַחֲרֵי זִקְנָתָהּ וַיִּתֶּן־לוֹ
אֶת־כָּל־אֲשֶׁר־לוֹ׃ 37 וַיַּשְׁבִּעֵנִי אֲדֹנִי לֵאמֹר לֹא־תִקַּח אִשָּׁה
לִבְנִי מִבְּנוֹת הַכְּנַעֲנִי אֲשֶׁר אָנֹכִי יֹשֵׁב בְּאַרְצוֹ׃ 38 אִם־לֹא
אֶל־בֵּית־אָבִי תֵּלֵךְ וְאֶל־מִשְׁפַּחְתִּי וְלָקַחְתָּ אִשָּׁה לִבְנִי׃
39 מ וָאֹמַר אֶל־אֲדֹנִי אוּלַי לֹא־תֵלֵךְ הָאִשָּׁה אַחֲרָי׃ וַיֹּאמֶר
אֵלַי יְהוָה אֲשֶׁר־הִתְהַלַּכְתִּי לְפָנָיו יִשְׁלַח מַלְאָכוֹ אִתְּךָ
וְהִצְלִיחַ דַּרְכֶּךָ וְלָקַחְתָּ אִשָּׁה לִבְנִי מִמִּשְׁפַּחְתִּי וּמִבֵּית אָבִי׃
41 אָז תִּנָּקֶה מֵאָלָתִי כִּי תָבוֹא אֶל־מִשְׁפַּחְתִּי וְאִם־לֹא יִתְּנוּ לָךְ
42 וְהָיִיתָ נָקִי מֵאָלָתִי׃ וָאָבֹא הַיּוֹם אֶל־הָעַיִן וָאֹמַר יְהוָה
אֱלֹהֵי אֲדֹנִי אַבְרָהָם אִם־יֶשְׁךָ־נָא מַצְלִיחַ דַּרְכִּי אֲשֶׁר אָנֹכִי
43 הֹלֵךְ עָלֶיהָ׃ הִנֵּה אָנֹכִי נִצָּב עַל־עֵין הַמָּיִם וְהָיָה
הָעַלְמָה הַיֹּצֵאת לִשְׁאֹב וְאָמַרְתִּי אֵלֶיהָ הַשְׁקִינִי־נָא מְעַט־
44 מַיִם מִכַּדֵּךְ׃ וְאָמְרָה אֵלַי גַּם־אַתָּה שְׁתֵה וְגַם לִגְמַלֶּיךָ
אֶשְׁאָב הִוא הָאִשָּׁה אֲשֶׁר־הֹכִיחַ יְהוָה לְבֶן־אֲדֹנִי׃ 45 אֲנִי
מה טֶרֶם אֲכַלֶּה לְדַבֵּר אֶל־לִבִּי וְהִנֵּה רִבְקָה יֹצֵאת וְכַדָּהּ עַל־
שִׁכְמָהּ וַתֵּרֶד הָעֲיְנָה וַתִּשְׁאָב וָאֹמַר אֵלֶיהָ הַשְׁקִינִי נָא׃
46 וַתְּמַהֵר וַתּוֹרֶד כַּדָּהּ מֵעָלֶיהָ וַתֹּאמֶר שְׁתֵה וְגַם־גְּמַלֶּיךָ
אַשְׁקֶה וָאֶשְׁתְּ וְגַם הַגְּמַלִּים הִשְׁקָתָה׃ 47 וָאֶשְׁאַל אֹתָהּ וָאֹמַר
בַּת־מִי אָתְּ וַתֹּאמֶר בַּת־בְּתוּאֵל בֶּן־נָחוֹר אֲשֶׁר יָלְדָה־לוֹ
מִלְכָּה וָאָשִׂם הַנֶּזֶם עַל־אַפָּהּ וְהַצְּמִידִים עַל־יָדֶיהָ׃
48 וָאֶקֹּד וָאֶשְׁתַּחֲוֶה לַיהוָה וָאֲבָרֵךְ אֶת־יְהוָה אֱלֹהֵי אֲדֹנִי

v. 33. ויושם קרי

אברהם

שטעהסט דוס דרויסען? איך האָבע דאָס הויס געריימט / אוּנד
מיינען אירע טָרט סיר דיא קאַמעלען: (לב) דער מאַן קאַם אין
דאָס הויס. מאַן זאָטטעלטע דיא קאַמעלען. אוּנד גאַב שטרוי
אוּנד פוטטער. אוּנד וואַסער צוּם וואַשען / דעם פּאַראַ
אוּנד דען מענשען / דיא מיט אים וואַרען: (לג) עס וואַרד אים פּאַרגעזעצט
אים וועלדע נישט עסען / ביס ער מיינע וואָרטע פּאַרגעבראַכט
שפּראַך / איך בין מיין קנעכט דעס אברהם: (לה) דער עוויגע
האָט מיינען העררן רייכליך גזוענדעט / דאָס ער גרוס גע־
וואָרדען. ער גאַב אים שאָפּ אוּנד ריגדער / זילבער אוּנד
גאָלד / קנעכטע אוּנד מאַגדע / קאַמעלע אוּנד עסעל: (לו) דאַס
האָט שלה / מיינעס העררן ווייב / מיינעס העררן מיינען זאָהן
אין מיהרעס אַלטער גאַבע דעמסעלבען. דיסעס שענקטע ער אַלעס
זייניגע: (לז) נון בעשוואָהר איך מיין הערר אוּף דיסע וואָר־
טע. דוס זאָלסט מיינעס זאָהנעס קיינע טָכטער נעהמען פּאַר
טעכטערן דעס כנענעטישען פּאָלק / אין דעסען לאַנדע איך
וואָהנע: (לח) פּילמעהר זאָלסט דוס אין מיינעס פּאַטערס הויס
גיי אוּנד נעהמען / מיינעס זאָהנעס גאַטין: (לט) איך שפּראַך צו מיינעס העררן / פּי־
לייכט וויירד דיא פּרויא מיר נישט נאַכפּאָלגען וואָלען: (מ) דאַ
שפּראַך ער צו מיר / דער עוויגע / פּאַר דעם איך בעוואָהרע
בין / וויירד זיינען עננעל מיט דיר זענדען / אוּנד דיינע רייסע
גליקען לאָסען. דאַס דוס מיינעס זאָהנעס פּאַטער נעהמען
זוּלסט / אוּנד זיא וויירד דיר מיינע פּאַטערס הויס
(מא) נור מוֹסלאַן ביסט דוס פּרויא מיין מיינעס פּאַטערס הויסס:
אוּנד מיינעס בעשוואָהרונג קאַמעסט. וויל מאַן זיא דיר מוֹסלאַן
דוס צו מיינעס בעשוואָהרונג גאַבען / אוּנד דוס וואָלע איך
ניכט גענבען / אוּנד פּאַס פּרויא מיין מיינעס פּאַטערס הויס: (מב) נון
קאַם איך הייטע צו דער קוועלע / אוּנד שפּראַך / ך עוויגער! דוס
וואָלסט מיינעס העררן אברהם! וואַן דוס וואָלסט גליקליך מאַכען
וואָלען / דאַס דוס פּאַראַ וואָלסט גליקליך מאַכען / אוּנד
שטעהע איך בייא דער קוועלע: (מג) היר שטעהע איך גענאַו
אוּנד וואָלע אוּף דען מאַן וואַרטען / וואַן דער מאַן קאַם
אין מיינען מוֹנד דיא פּאַראַ / דער מאַן קאַם: (מד) אוּנד זאָלע
שפּראַך / דיא פּאַראַ / דיא מיר דער עוויגע גאַב / דיא זאָלען
זיין פּאַר דען זאָהן מיינעס הערן אברהם.

אַבְרָהָם אֲשֶׁר הִנְחַנִי בְּדֶרֶךְ אֱמֶת לָקַחַת אֶת־בַּת־אֲחִי אֲדֹנִי
49 לִבְנוֹ׃ וְעַתָּה אִם־יֶשְׁכֶם עֹשִׂים חֶסֶד וֶאֱמֶת אֶת־אֲדֹנִי
הַגִּידוּ לִי וְאִם־לֹא הַגִּידוּ לִי וְאֶפְנֶה עַל־יָמִין אוֹ עַל־
נ שְׂמֹאל׃ וַיַּעַן לָבָן וּבְתוּאֵל וַיֹּאמְרוּ מֵיְהוָה יָצָא הַדָּבָר
51 לֹא נוּכַל דַּבֵּר אֵלֶיךָ רַע אוֹ־טוֹב׃ הִנֵּה־רִבְקָה לְפָנֶיךָ קַח
52 וָלֵךְ וּתְהִי אִשָּׁה לְבֶן־אֲדֹנֶיךָ כַּאֲשֶׁר דִּבֶּר יְהוָה׃ וַיְהִי
כַּאֲשֶׁר שָׁמַע עֶבֶד אַבְרָהָם אֶת־דִּבְרֵיהֶם וַיִּשְׁתַּחוּ אַרְצָה
תמישי 53 לַיהוָה׃ וַיּוֹצֵא הָעֶבֶד כְּלֵי־כֶסֶף וּכְלֵי זָהָב וּבְגָדִים וַיִּתֵּן
54 לְרִבְקָה וּמִגְדָּנֹת נָתַן לְאָחֶיהָ וּלְאִמָּהּ׃ וַיֹּאכְלוּ וַיִּשְׁתּוּ הוּא
וְהָאֲנָשִׁים אֲשֶׁר־עִמּוֹ וַיָּלִינוּ וַיָּקוּמוּ בַבֹּקֶר וַיֹּאמֶר שַׁלְּחֻנִי
נה לַאדֹנִי׃ וַיֹּאמֶר אָחִיהָ וְאִמָּהּ תֵּשֶׁב הַנַּעֲרָ אִתָּנוּ יָמִים אוֹ
56 עָשׂוֹר אַחַר תֵּלֵךְ׃ וַיֹּאמֶר אֲלֵהֶם אַל־תְּאַחֲרוּ אֹתִי וַיהוָה
57 הִצְלִיחַ דַּרְכִּי שַׁלְּחוּנִי וְאֵלְכָה לַאדֹנִי׃ וַיֹּאמְרוּ נִקְרָא לַנַּעֲרָ
58 וְנִשְׁאֲלָה אֶת־פִּיהָ׃ וַיִּקְרְאוּ לְרִבְקָה וַיֹּאמְרוּ אֵלֶיהָ הֲתֵלְכִי
59 עִם־הָאִישׁ הַזֶּה וַתֹּאמֶר אֵלֵךְ׃ וַיְשַׁלְּחוּ אֶת־רִבְקָה אֲחֹתָם
ס 60 וְאֶת־מֵנִקְתָּהּ וְאֶת־עֶבֶד אַבְרָהָם וְאֶת־אֲנָשָׁיו׃ וַיְבָרְכוּ
אֶת־רִבְקָה וַיֹּאמְרוּ לָהּ אֲחֹתֵנוּ אַתְּ הֱיִי לְאַלְפֵי רְבָבָה
61 וְיִירַשׁ זַרְעֵךְ אֵת שַׁעַר שֹׂנְאָיו׃ וַתָּקָם רִבְקָה וְנַעֲרֹתֶיהָ
וַתִּרְכַּבְנָה עַל־הַגְּמַלִּים וַתֵּלַכְנָה אַחֲרֵי הָאִישׁ וַיִּקַּח הָעֶבֶד
62 אֶת־רִבְקָה וַיֵּלֶךְ׃ וְיִצְחָק בָּא מִבּוֹא בְאֵר לַחַי רֹאִי וְהוּא
63 יוֹשֵׁב בְּאֶרֶץ הַנֶּגֶב׃ וַיֵּצֵא יִצְחָק לָשׂוּחַ בַּשָּׂדֶה לִפְנוֹת עֶרֶב
64 וַיִּשָּׂא עֵינָיו וַיַּרְא וְהִנֵּה גְמַלִּים בָּאִים׃ וַתִּשָּׂא רִבְקָה אֶת־
סה עֵינֶיהָ וַתֵּרֶא אֶת־יִצְחָק וַתִּפֹּל מֵעַל הַגָּמָל׃ וַתֹּאמֶר אֶל־
הָעֶבֶד מִי־הָאִישׁ הַלָּזֶה הַהֹלֵךְ בַּשָּׂדֶה לִקְרָאתֵנוּ וַיֹּאמֶר
66 הָעֶבֶד הוּא אֲדֹנִי וַתִּקַּח הַצָּעִיף וַתִּתְכָּס׃ וַיְסַפֵּר הָעֶבֶד
67 לְיִצְחָק אֵת כָּל־הַדְּבָרִים אֲשֶׁר עָשָׂה׃ וַיְבִאֶהָ יִצְחָק

לנערה ק׳ v. 57. הנערה ק׳ v. 55. האהלה

אַבְרָהָם דאָס הָאט מיך גערופֿן אויף דעם וועג צו נעמען אַ ווײַב פֿאַר
49 זײַן זון פֿון מײַן משפּחה פֿון מײַן פֿאָטער׳ס הויז׃ (מט) ווען איר וועט
דעריבער ברודער טאָכטער פֿון מײַן פֿאָטער׳ס הויז זיינען וואָלט איר
מיינעם הערן בדי צו טאָן חסד אויף אמת מיט מײַן האר׳ן אָדער נישט
הערן בייגען׳ זאָגט מיר עס אויך. וואָ זאָל איך נאָר גיין׳ אויף
נ שמאל אָדער אויף רעכט׃ (נ) דאָס האָבן דעמאָלט לבן מיט בתואל
51 מיר נאָר׳ דאָס איך נאָר רעכטען קאָן זאָגן׃ (נא) הער איר מיט רבקה פֿאָר דיר׳ נים
52 זי מיט דיר׳ גיי אָפּ׳ זי זאָל זײַן אַ ווײַב פֿאַר דעם זון פֿון אײַער
53 האר׳ן׳ אַזוי ווי גאָט האָט גערעדט׃ (נב) אָט האָט דער קנעכט דעם
עוויגע גאָט׳ן אָנגעבעטן׃ (נג) דערנאָך האָט דער קנעכט גאָלד הערפֿאָר
54 גענומען׳ זילבערנע כלים׳ און קליידונגען׳ און האָט זיי דעם רבקה
געגעבן׳ אויך האָט ער אירע ברודער מיט מוטער׳ אויך מתּנות׳ אַ
55 טײַערע׳ געגעבן׃ (נד) דערנאָך האָבן זיך עסן׳ טרינקען׳ און זיי מיט
56 די מענער׳ וואָס זיי האָבן מיט זיך׳ זיינען איבערנאַכטעט׃ (נה) אין
דער פֿרי׳ ווען מען האָט זיך אויפֿגעשטאַנען׳ האָט ער׳ דער קנעכט׳
57 געזאָגט׳ מען זאָל אים שיקן צו זײַן האר׳ן׃ (נו) אָבער זיי האָבן
58 געזאָגט׳ מען זאָל רבקה׳ אַ מיידל׳ רופֿן׳ און מען זאָל פֿרעגן איר
59 מויל׃ (נז) מען האָט גערופֿן רבקה׳ און מען האָט איר געזאָגט׳ זי
זאָל מיט דעם מענטש גיין׃ (נח) האָט זי געזאָגט׳ זי וועט גיין׃
60 (נט) האָבן זיי אָפּגעלאָזן רבקה׳ זייער שוועסטער׳ אירע אַמע׳ אויך
דעם קנעכט פֿון אברהם׳ מיט זייערע לײַט׃ (ס) האָבן זיי
61 רבקה׳ זייער שוועסטער׳ אָנגעזעגנט׳ אָבער זיי האָבן אירע אַמע
אויך אָנגעזעגנט׃ (סא) רבקה אויך האָט מיט אירע מיידלעך
זיך אויפֿגעמאַכט׳ זיך אויפֿגעזעצט אויף די קעמעלען׳ און זיי זענען
62 נאָכגעפֿאָלגט דעם מענטש׃ (סב) יצחק איז אָנגעקומען פֿון דעם
באַר לחי ראי׳ ווײַל ער האָט אין דער צײַט אין דער ארץ הנגב
63 דערוווינט׃ (סג) ער איז ארויסגעגאַנגען אויף דעם פֿעלד צו
שפּאַצירן׳ אין דער צײַט ווען עס האָט זיך שוין אָנגעהויבן צו
64 נאַכטן׃ (סד) ווען ער האָט אויפֿגעהויבן זײַנע אויגן׳ האָט ער
65 דערזען׳ אַז עס קומען קעמעלען׃ (סה) רבקה האָט אויך אויפֿגעהויבן
איר בליק׳ ווען זי האָט יצחקן דערזען׳ איז זי אַראָפּגעפֿאַלן פֿון
66 קעמל׃ (סו) זי האָט דעם קנעכט געפֿרעגט׳ ווער דער מענטש איז
דאָרט אויפֿן פֿעלד׳ וואָס קומט אונדז אַנטקעגן׃ דער קנעכט האָט
67 געזאָגט׳ דאָס איז מײַן האר׳ן׃ זי האָט גענומען דעם שלייער׳ און
זיך פֿאַרדעקט׃ (סז) דער קנעכט האָט יצחקן דערציילט אַלע
זאַכן׳ וואָס ער האָט געטאָן׃ יצחק האָט זי אַרײַנגעפֿירט

הָאֹהֱלָה שָׂרָה אִמּוֹ וַיִּקַּח אֶת־רִבְקָה וַתְּהִי־לוֹ לְאִשָּׁה
וַיֶּאֱהָבֶהָ וַיִּנָּחֶם יִצְחָק אַחֲרֵי אִמּוֹ׃ פ

כה Cap. XXV.

א 2 שישי וְיֹסֶף אַבְרָהָם וַיִּקַּח אִשָּׁה וּשְׁמָהּ קְטוּרָה׃ וַתֵּלֶד לוֹ אֶת־
זִמְרָן וְאֶת־יָקְשָׁן וְאֶת־מְדָן וְאֶת־מִדְיָן וְאֶת־יִשְׁבָּק וְאֶת־ 2
שׁוּחַ׃ וְיָקְשָׁן יָלַד אֶת־שְׁבָא וְאֶת־דְּדָן וּבְנֵי דְדָן הָיוּ 3
אַשּׁוּרִם וּלְטוּשִׁם וּלְאֻמִּים׃ וּבְנֵי מִדְיָן עֵיפָה וָעֵפֶר וַחֲנֹךְ 4
וַאֲבִידָע וְאֶלְדָּעָה כָּל־אֵלֶּה בְּנֵי קְטוּרָה׃ וַיִּתֵּן אַבְרָהָם ה
אֶת־כָּל־אֲשֶׁר־לוֹ לְיִצְחָק׃ וְלִבְנֵי הַפִּילַגְשִׁים אֲשֶׁר 6
לְאַבְרָהָם נָתַן אַבְרָהָם מַתָּנֹת וַיְשַׁלְּחֵם מֵעַל יִצְחָק בְּנוֹ
בְּעוֹדֶנּוּ חַי קֵדְמָה אֶל־אֶרֶץ קֶדֶם׃ וְאֵלֶּה יְמֵי שְׁנֵי־חַיֵּי 7
אַבְרָהָם אֲשֶׁר־חָי מֵאַת שָׁנָה וְשִׁבְעִים שָׁנָה וְחָמֵשׁ שָׁנִים׃
וַיִּגְוַע וַיָּמָת אַבְרָהָם בְּשֵׂיבָה טוֹבָה זָקֵן וְשָׂבֵעַ וַיֵּאָסֶף אֶל־ 8
עַמָּיו׃ וַיִּקְבְּרוּ אֹתוֹ יִצְחָק וְיִשְׁמָעֵאל בָּנָיו אֶל־מְעָרַת 9
הַמַּכְפֵּלָה אֶל־שְׂדֵה עֶפְרֹן בֶּן־צֹחַר הַחִתִּי אֲשֶׁר עַל־פְּנֵי
מַמְרֵא׃ הַשָּׂדֶה אֲשֶׁר־קָנָה אַבְרָהָם מֵאֵת בְּנֵי־חֵת שָׁמָּה י
קֻבַּר אַבְרָהָם וְשָׂרָה אִשְׁתּוֹ׃ וַיְהִי אַחֲרֵי מוֹת אַבְרָהָם 11
וַיְבָרֶךְ אֱלֹהִים אֶת־יִצְחָק בְּנוֹ וַיֵּשֶׁב יִצְחָק עִם־בְּאֵר לַחַי
רֹאִי׃ פ

שביעי וְאֵלֶּה תֹּלְדֹת יִשְׁמָעֵאל בֶּן־אַבְרָהָם אֲשֶׁר יָלְדָה הָגָר 12
הַמִּצְרִית שִׁפְחַת שָׂרָה לְאַבְרָהָם׃ וְאֵלֶּה שְׁמוֹת בְּנֵי 13
יִשְׁמָעֵאל בִּשְׁמֹתָם לְתוֹלְדֹתָם בְּכֹר יִשְׁמָעֵאל נְבָיוֹת
וְקֵדָר וְאַדְבְּאֵל וּמִבְשָׂם׃ וּמִשְׁמָע וְדוּמָה וּמַשָּׂא׃ חֲדַד 14 כו
וְתֵימָא יְטוּר נָפִישׁ וְקֶדְמָה׃ אֵלֶּה הֵם בְּנֵי יִשְׁמָעֵאל 16 מפכיר
וְאֵלֶּה שְׁמֹתָם בְּחַצְרֵיהֶם וּבְטִירֹתָם שְׁנֵים־עָשָׂר נְשִׂיאִם
לְאֻמֹּתָם׃ וְאֵלֶּה שְׁנֵי חַיֵּי יִשְׁמָעֵאל מְאַת שָׁנָה וּשְׁלֹשִׁים 17
שָׁנָה וְשֶׁבַע שָׁנִים וַיִּגְוַע וַיָּמָת וַיֵּאָסֶף אֶל־עַמָּיו׃ וַיִּשְׁכְּנוּ 18
מֵחֲוִילָה עַד־שׁוּר אֲשֶׁר עַל־פְּנֵי מִצְרַיִם בֹּאֲכָה אַשּׁוּרָה
עַל־פְּנֵי כָל־אֶחָיו נָפָל׃ ואלה

געגעבן ווערט אויטער שלח׳ הייראטעט רבקה׳ אונד זי
וואלט ווידער צוריק׳ יצחק ווידער זי׳ אונד טרעפטעט זיך׳
מיבער דען פערלוסט ווידער אויטער׃

קאפיטעל כה

(א) אברהם נאהם ווידער אויף פרוי׳ דערען נאמען
וואר קטורה׃ (ב) דיסע געבאהר מיהם דען זמרן׳ דען
יקשן׳ דען מדן׳ דען מדין׳ דען ישבק אונד דען שוח׃
(ג) יקשן ניבטע דען שבא׳ דען דדן׳ אונד דעס דדן
קינדער וואהren דיא אשורים׳ לטושים אונד לאומים׃ (ד) דעס
מדין קינדער וואהren עיפה׳ עפר׳ חנך׳ אבידע אונד
אלדעה׃ אלל דיסע ניבט קינדער דער קטורה׃ (ה) אברהם
שענקטע דעם יצחק אלעס ווייניגע׃ (ו) דען קינדערן ניבער
קעבסווייבער אבער׳ גאב אברהם געשענקע׳ אונד שיקטע
זיא פון זיינעם נאהנע יצחק (דאס ער נאכסט נאך יעבטע)
הינוועג גענען מארגען׳ נעמליך אין דאס מארגענלאנד׃
(ז) דיסעס ניבט דיא יעבענסיאהרע דעס אברהם׳ אונד יעלכע
ער גיעלעבט האטטע׃ אין הונדערט פינף אונד ניבענציג
יאהרע׃ (ח) זאדען פערשיד אברהם׳ אונד שטארב אין
זיינעם בעגליקטען אלטער׃ אין גרייס׳ אונד יעבענסוהן׃
אונד וואהרט מיינגעטהאן בייא זיינען פאהרפאהרען׃ (ט) זיינע
זהנה יצחק אונד ישמעאל בעגרובען מיהן׳ אין דער העהלע
נו מכפלה׃ אין דעם פעלדע דעס חתין עפרון׳ זאהן דעס
צחר׃ וועלכעס פאר ממרא ליגט׃ (י) אין דעם פעלדע׳
וועלכעס אברהם פון דען קינדערן חת גענקויפט האטטע׃
דאזועלבסט וואהרט אברהם אונד זיינע פרוי׳ שרה בעגראבען׃
(יא) נאך דעם יעבענסיאהרע דעס אברהם׳ וועלכעס
זיינען זאהן יצחק׃ אונד יצחק וואהנטע בייא דעם
ברונען
דעס יעבענדיגען׃ (יב) דיסעס איסט דיא גע־
שלעכטספאלגע פון ישמעאל׃ זאהן דעס אברהם׳ וועלכעס
קגר׳ דיא מיצרישע מאגד דער שרה׳ דעם אברהם גע־
בארען׃ (יג) דיסעס זינד דיא נאמען דער קינדער דעס
ישמעאל׃ מיהרעם נאמען אונד מיהרער גענשלעכטספאלגע
נאך׃ דער ערסטגעבאהרע דעס ישמעאל׃ היס נביות׃
הערנאך קדר׃ אדבאאל אונד מבשם׃ (יד) אונד משמע
דומה אונד משא׃ (טו) חדד אונד תימא׳ יטור׳
נפיש אונד קדמה׃ (טז) דיסעס זינד דיא זהנה דעס
ישמעאל׃ אונד דיסעס מיהרע נאמען׳ מין מיהרען גענע־
פען׳ אונד מין מיהרען שלעכטערען׃ נאכדעם שטאמפירטען׃
נאך מיהרען נאמען׃ (יז) דיא יעבענסיאהרע דעס
ישמעאל זינד הונדערט יאהר׃ אונד דרייסיג יאהר׃
אונד זיבען יאהר׃ זאדען פערשיד ער אונד שטארב׃ אונד
וואהרט בייא זיינען פאהרפאהרען מיינגעטהאן׃ (יח) דיא
ישמעאליס וואהנטען פון חוילה בין ביס שור׃ וועלכעס
פאר מצרים ליגט׃ ביס נאך אשור הין׃ ישמעאל זאג מוסף
גור זייטע אלער זיינער ברידער׃

דיסעס

תולדת

(יט) דיסע מיט דיא געשלעכטספאלטע פאן יצחק, דעס
אברהם זהן. אברהם האט יצחק געגייגט: (כ) יצחק
וואר פיערציג יאהר אלט, אלס ער דיא רבקה, דיא טאכטער
דעס ארמיטען בתואל פון פדן ארם, דיא שוועסטער
דעס ארמיטען לבן, זור פרויא גאהם: (כא) יצחק פלעה-
טע זיין ווייב פאר דיא אונפרוכטבארקייט. ער ווידערפוהר
מוכם זיינע פרויא ווילען. דען זיא וואר
אונפרוכטבאר. ער עווידע זיא זיך פאן מיהם ערפאהרען.
מוכ זיינע פרויא רבקה וואר שוואנגער: (כב) בון בע-
וועגטען זיך דיא קינדער העפטיג מין מיהר. דא שפראך זיא,
וואן דעס פאסט מיסט, וואס האבע מיך עס דען געווינשט?
מוכ גינג דען עווידגען זו בעפראגען: (כג) ער עווידע זיא
מיהר זאגען, צוויא פעלקער זינד מין לייבע דיר. צוויא
באנידאען זאלערן זיך פאן איינאנדער שיידען. באנידאן
מיסט מאכטיגער וואס באנידאן. (ער) וועלטער ווירד דעס יינגערן
דינען: (כד) וואס בון מיהרע ניט קאם נוס בעפראהרען,
דא וואלטען צוויליבגע מין מיהרעם לייבע: (כה) ער ערסטע
קאם הערויס, וואר רואטה, זיינע גאנצע הויט ווי מין האר-
נער מאנטעל. מוכ זיא נעננטען מיהן עשו: (כו) נאכהער
קאם ברודער הערויס, מוכ זיינע האנד האסטיג
פאן עשו פעלסע. מוכ ער ננננטע מיהן יעקב.
יצחק וואר זעכציג יאהר אלט, וואס זיא בעפראהרען וואורדען:
(כז) דיא קנאבען וואוכסען. עשו וואלד מיין יאגד-פער-
גניגער, מוכ מיין פעלדמאן. יעקב אבער וואלד מיין
פראמאער מאן, ער מיין נעזעטען וואהנט: (כח) יצחק
ליבטע דען עשו. דען ער אס פלייש זייגעם ווילדפרעט. רבקה
אבער ליבטע דען יעקב: (כט) יעקב קאכטע אייגסט מיין
גערייכט. מוכ עשו קאם פאם פעלדע, מוכ וואר אבגע-
מאטטעט: (ל) דא שפראך עשו צו יעקב, לאס מיך דאך
פון דיסעם רותהען גערייכטע קאסטען, דען מיך בין אב-
געמאטטעט. דארום נעננטע מען מיהן אדום: (לא) יעקב
שפראך, פערקויפע מיר מוין ערסטגעבורט:
(לב) דא שפראך עשו, זיהע! מיך גיהע דאך נוס טאדע,
וואזו נוצט מיר דיא ערסטגעבורט? (לג) יעקב שפראך,
שווערע מיר פלוס דארויף. ער שוואר מיהם, מוכ פער-
קויפטע זיינע ערסטגעבורט דעם יעקב: (לד) יעקב
גאב דעם עשו, ברוד, מוכ מיין גערייכט לינסען:
דיסען אס, טרונק, שטאנד אויף, מוכ גינג דאפאן. זא
פערוואכטע עשו דיא ערסטגעבורט:

קאפיטעל כו

(א) עס וואר הונגערסנאטה אין לאנד. מיסער ער
ערסטען הונגערסנאטה, וועלכע אין דען צייטען דעס אברהם
געווען. דא רייסע יצחק נו גרר, דעם קעניג פון פלשתים, מוכ
שפראך, גיא נישט הינאב נען מצרים. וואהנע אין דען לאנד
וואס

בָּאָרֶץ אֲשֶׁר אֹמַר אֵלֶיךָ׃ גּוּר בָּאָרֶץ הַזֹּאת וְאֶהְיֶה עִמְּךָ 3
וַאֲבָרְכֶךָּ כִּי־לְךָ וּלְזַרְעֲךָ אֶתֵּן אֶת־כָּל־הָאֲרָצֹת הָאֵל
וַהֲקִמֹתִי אֶת־הַשְּׁבֻעָה אֲשֶׁר נִשְׁבַּעְתִּי לְאַבְרָהָם אָבִיךָ׃
וְהִרְבֵּיתִי אֶת־זַרְעֲךָ כְּכוֹכְבֵי הַשָּׁמָיִם וְנָתַתִּי לְזַרְעֲךָ אֵת 4
כָּל־הָאֲרָצֹת הָאֵל וְהִתְבָּרְכוּ בְזַרְעֲךָ כֹּל גּוֹיֵי הָאָרֶץ׃
עֵקֶב אֲשֶׁר־שָׁמַע אַבְרָהָם בְּקֹלִי וַיִּשְׁמֹר מִשְׁמַרְתִּי מִצְוֹתַי ה
חֻקּוֹתַי וְתוֹרֹתָי׃ וַיֵּשֶׁב יִצְחָק בִּגְרָר׃ וַיִּשְׁאֲלוּ אַנְשֵׁי 6 7 שני
הַמָּקוֹם לְאִשְׁתּוֹ וַיֹּאמֶר אֲחֹתִי הִוא כִּי יָרֵא לֵאמֹר אִשְׁתִּי
פֶּן־יַהַרְגֻנִי אַנְשֵׁי הַמָּקוֹם עַל־רִבְקָה כִּי־טוֹבַת מַרְאֶה
הִוא׃ וַיְהִי כִּי אָרְכוּ־לוֹ שָׁם הַיָּמִים וַיִּשְׁקֵף אֲבִימֶלֶךְ מֶלֶךְ 8
פְּלִשְׁתִּים בְּעַד הַחַלּוֹן וַיַּרְא וְהִנֵּה יִצְחָק מְצַחֵק אֵת
רִבְקָה אִשְׁתּוֹ׃ וַיִּקְרָא אֲבִימֶלֶךְ לְיִצְחָק וַיֹּאמֶר אַךְ הִנֵּה 9
אִשְׁתְּךָ הִוא וְאֵיךְ אָמַרְתָּ אֲחֹתִי הִוא וַיֹּאמֶר אֵלָיו יִצְחָק
כִּי אָמַרְתִּי פֶּן־אָמוּת עָלֶיהָ׃ וַיֹּאמֶר אֲבִימֶלֶךְ מַה־זֹּאת י
עָשִׂיתָ לָּנוּ כִּמְעַט שָׁכַב אַחַד הָעָם אֶת־אִשְׁתֶּךָ וְהֵבֵאתָ
עָלֵינוּ אָשָׁם׃ וַיְצַו אֲבִימֶלֶךְ אֶת־כָּל־הָעָם לֵאמֹר הַנֹּגֵעַ 11
בָּאִישׁ הַזֶּה וּבְאִשְׁתּוֹ מוֹת יוּמָת׃ וַיִּזְרַע יִצְחָק בָּאָרֶץ 12
הַהִוא וַיִּמְצָא בַּשָּׁנָה הַהִוא מֵאָה שְׁעָרִים וַיְבָרְכֵהוּ
יְהוָה׃ וַיִּגְדַּל הָאִישׁ וַיֵּלֶךְ הָלוֹךְ וְגָדֵל עַד כִּי־גָדַל מְאֹד׃ 13 שלישי
וַיְהִי־לוֹ מִקְנֵה־צֹאן וּמִקְנֵה בָקָר וַעֲבֻדָּה רַבָּה וַיְקַנְאוּ 14
אֹתוֹ פְּלִשְׁתִּים׃ וְכָל־הַבְּאֵרֹת אֲשֶׁר חָפְרוּ עַבְדֵי אָבִיו טו
בִּימֵי אַבְרָהָם אָבִיו סִתְמוּם פְּלִשְׁתִּים וַיְמַלְאוּם עָפָר׃
וַיֹּאמֶר אֲבִימֶלֶךְ אֶל־יִצְחָק לֵךְ מֵעִמָּנוּ כִּי־עָצַמְתָּ מִמֶּנּוּ 16
מְאֹד׃ וַיֵּלֶךְ מִשָּׁם יִצְחָק וַיִּחַן בְּנַחַל־גְּרָר וַיֵּשֶׁב שָׁם׃ 17
וַיָּשָׁב יִצְחָק וַיַּחְפֹּר׀ אֶת־בְּאֵרֹת הַמַּיִם אֲשֶׁר חָפְרוּ בִּימֵי 18
אַבְרָהָם אָבִיו וַיְסַתְּמוּם פְּלִשְׁתִּים אַחֲרֵי מוֹת אַבְרָהָם
וַיִּקְרָא לָהֶן שֵׁמוֹת כַּשֵּׁמוֹת אֲשֶׁר־קָרָא לָהֶן אָבִיו׃
וַיַּחְפְּרוּ עַבְדֵי־יִצְחָק בַּנָּחַל וַיִּמְצְאוּ־שָׁם בְּאֵר מַיִם חַיִּים׃ 19

וירבו

(ג) גור: וועלכעס איך דיר אנבייגען וועלדע: (ד) דיינען זאמען: (ה) גור בעוואהרונג, וויל איך מיינע שטיימע געהאָרסאָם וואר, מוז מיינע פֿאָרשריפֿטען בעאָבאַכטעטע. נעמליך מיינע בע־פֿעטע, מיינע געסעצע, מוז מיינע זעהרען: (ו) מאָסן בליב יסחק אין גרר: (ז) וועלן דיא שטאָט־לייטע זיך כאָך ווייבער פֿרויא ערקונדיגטען, שפּראָך ער, זיא מיסט מיינע שוועסטער. דען ער פֿירכטעטע זיך, זיא וועלטען מיך טוועדיגען, מיינע פֿרויא. דיא שטאָט־לייטע מעכטען מיך טוועדיגען, מיך לכקק וויללען. דען זיא מיסט שענען פֿאָן אַבגעסיכט: (ח) מאָס ער בון זאָבגע נייט זאָ וואר. שויעטע אבימלך, קענ־יג דער פּלשתים, מיינסט זוכסט פֿענסטער. מוז זאָ יסחק מיט זייבער פֿרויא שפּילטע: (ט) זאָ ריף אבימלך דעם יסחק, מוז שפּראָך, זיהע! זיא מיסט דייבע פֿרויא. וויא קאָמט דיר דען קאָמען, זיא מיסט מיינע שוועסטער? דאָס זוז דען וועלן קענען, זיא מיסט מיינע שוועסטער? יסחק מבטוועדיטעטע מיהם, וויל איך געדאָכט האָבע, מיך מעכטע מיהרענטווילען מוחקמאן: (י) זאָ שפּראָך אבימלך וואָס האָסט דוז דיר אָבער גענאָמען? דוז וואָלט איינער מיינע פֿרויא לייכט האָבען בייאַבעוואָהנט. זא האָטטעסט דוז מיך פֿאָרשולדען מוחק מוז געבראָכט: (יא) אבימלך אויס דעם פֿאָלקע פֿאָלגענדעס בעפֿאָלען: וואר זיא דעם גאַנצען פֿאָלק מיט דעם טויט, וואָס זיא מיט זיין פֿרויא טהוט, דאָס זאָל אויף זיין קאָפּף קאָמען: (יב) יסחק זייעט אין דיסען לאַנד, אונד פֿאָנד אין דיסעם יאָהר הונדערט מאָל סאָ פֿיל, וויא ער זעלבסט וואָלטע. וואָ זיא דען נאָך אַזוי רייך וואָרדען: (יג) ער פֿאָנד אין דען פֿעלדערן וואַסער, וואָ זיא נאָך נישט וואָרען: (יד) ער האָטטע קיינעם פֿיה מוד רינדפֿיה, נאָר וואָ זיא מיינער גרעסער מוד גרעסער וואָרדען, דיס ער זיא זעהר גרויסע שטאָרקען פֿאָלקער מיהם וואָרדען: (טו) וועלכע דיא קנעכטע זיינעס פֿאָטערס געגראָבען האָטטען, דיא פֿיללעסטיים פֿאָלקער פֿאָטערס אבראהם אבימלך יצחק

(כ) וַיָּרִיבוּ רֹעֵי גְרָר עִם־רֹעֵי יִצְחָק לֵאמֹר לָנוּ הַמָּיִם וַיִּקְרָא
21 שֵׁם־הַבְּאֵר עֵשֶׂק כִּי הִתְעַשְּׂקוּ עִמּוֹ׃ וַיַּחְפְּרוּ בְּאֵר
22 אַחֶרֶת וַיָּרִיבוּ גַּם־עָלֶיהָ וַיִּקְרָא שִׁמָּהּ שִׂטְנָה׃ וַיַּעְתֵּק
מִשָּׁם וַיַּחְפֹּר בְּאֵר אַחֶרֶת וְלֹא רָבוּ עָלֶיהָ וַיִּקְרָא שְׁמָהּ
רְחֹבוֹת וַיֹּאמֶר כִּי עַתָּה הִרְחִיב יְהוָה לָנוּ וּפָרִינוּ בָּאָרֶץ׃
רביעי 24 23 וַיַּעַל מִשָּׁם בְּאֵר שָׁבַע׃ וַיֵּרָא אֵלָיו יְהוָה בַּלַּיְלָה הַהוּא
וַיֹּאמֶר אָנֹכִי אֱלֹהֵי אַבְרָהָם אָבִיךָ אַל־תִּירָא כִּי־אִתְּךָ
אָנֹכִי וּבֵרַכְתִּיךָ וְהִרְבֵּיתִי אֶת־זַרְעֲךָ בַּעֲבוּר אַבְרָהָם עַבְדִּי׃
כה וַיִּבֶן שָׁם מִזְבֵּחַ וַיִּקְרָא בְּשֵׁם יְהוָה וַיֵּט־שָׁם אָהֳלוֹ וַיִּכְרוּ־
26 שָׁם עַבְדֵי־יִצְחָק בְּאֵר׃ וַאֲבִימֶלֶךְ הָלַךְ אֵלָיו מִגְּרָר וַאֲחֻזַּת
27 מֵרֵעֵהוּ וּפִיכֹל שַׂר־צְבָאוֹ׃ וַיֹּאמֶר אֲלֵהֶם יִצְחָק מַדּוּעַ
בָּאתֶם אֵלָי וְאַתֶּם שְׂנֵאתֶם אֹתִי וַתְּשַׁלְּחוּנִי מֵאִתְּכֶם׃
28 וַיֹּאמְרוּ רָאוֹ רָאִינוּ כִּי־הָיָה יְהוָה עִמָּךְ וַנֹּאמֶר תְּהִי נָא
29 אָלָה בֵּינוֹתֵינוּ בֵּינֵינוּ וּבֵינֶךָ וְנִכְרְתָה בְרִית עִמָּךְ׃ אִם־
תַּעֲשֶׂה עִמָּנוּ רָעָה כַּאֲשֶׁר לֹא נְגַעֻנוּךָ וְכַאֲשֶׁר עָשִׂינוּ עִמְּךָ
המישי ל רַק־טוֹב וַנְּשַׁלֵּחֲךָ בְשָׁלוֹם אַתָּה עַתָּה בְּרוּךְ יְהוָה׃ וַיַּעַשׂ
31 לָהֶם מִשְׁתֶּה וַיֹּאכְלוּ וַיִּשְׁתּוּ׃ וַיַּשְׁכִּימוּ בַבֹּקֶר וַיִּשָּׁבְעוּ אִישׁ
32 לְאָחִיו וַיְשַׁלְּחֵם יִצְחָק וַיֵּלְכוּ מֵאִתּוֹ בְּשָׁלוֹם׃ וַיְהִי בַּיּוֹם
הַהוּא וַיָּבֹאוּ עַבְדֵי יִצְחָק וַיַּגִּדוּ לוֹ עַל־אֹדוֹת הַבְּאֵר אֲשֶׁר
39 חָפָרוּ וַיֹּאמְרוּ לוֹ מָצָאנוּ מָיִם׃ וַיִּקְרָא אֹתָהּ שִׁבְעָה עַל־
34 כֵּן שֵׁם־הָעִיר בְּאֵר שָׁבַע עַד הַיּוֹם הַזֶּה׃ ס וַיְהִי
עֵשָׂו בֶּן־אַרְבָּעִים שָׁנָה וַיִּקַּח אִשָּׁה אֶת־יְהוּדִית בַּת־
לה בְּאֵרִי הַחִתִּי וְאֶת־בָּשְׂמַת בַּת־אֵילֹן הַחִתִּי׃ וַתִּהְיֶיןָ
מֹרַת רוּחַ לְיִצְחָק וּלְרִבְקָה׃ ס

כז

Cap. XXVII.

א וַיְהִי כִּי־זָקֵן יִצְחָק וַתִּכְהֶיןָ עֵינָיו מֵרְאֹת וַיִּקְרָא אֶת־
עֵשָׂו בְּנוֹ הַגָּדֹל וַיֹּאמֶר אֵלָיו בְּנִי וַיֹּאמֶר אֵלָיו הִנֵּנִי׃

(כ) שפראך זיך איז הירטען מוס גרך נעמקטען מיט דעס יצחק
מעכטען יצחק מוכ רבקה פֿיו הערנעוויך׃

קאפיטעל כז

(א) עס יצחק מוז ווערד, מוכ זייגע מויגען זו טריב וועדען
זוהען זו קעגנען. ריף עד זייגען עוֹטעסטען זוהן עשו.
שפראך זו מיהם, אין זוהן! דיסער שפראך, היר בין איך!
יענער

(כ) וַיָּרִיבוּ רֹעֵי גְרָר עִם־רֹעֵי יִצְחָק לֵאמֹר לָנוּ הַמָּיִם וַיִּקְרָא
21 שֵׁם־הַבְּאֵר עֵשֶׂק כִּי הִתְעַשְּׂקוּ עִמּוֹ׃ וַיַּחְפְּרוּ בְּאֵר
22 אַחֶרֶת וַיָּרִיבוּ גַּם־עָלֶיהָ וַיִּקְרָא שְׁמָהּ שִׂטְנָה׃ וַיַּעְתֵּק
מִשָּׁם וַיַּחְפֹּר בְּאֵר אַחֶרֶת וְלֹא רָבוּ עָלֶיהָ וַיִּקְרָא שְׁמָהּ
רְחֹבוֹת וַיֹּאמֶר כִּי עַתָּה הִרְחִיב יְהוָה לָנוּ וּפָרִינוּ בָּאָרֶץ׃
רביעי 24 23 וַיַּעַל מִשָּׁם בְּאֵר שָׁבַע׃ וַיֵּרָא אֵלָיו יְהוָה בַּלַּיְלָה הַהוּא
וַיֹּאמֶר אָנֹכִי אֱלֹהֵי אַבְרָהָם אָבִיךָ אַל־תִּירָא כִּי־אִתְּךָ
אָנֹכִי וּבֵרַכְתִּיךָ וְהִרְבֵּיתִי אֶת־זַרְעֲךָ בַּעֲבוּר אַבְרָהָם עַבְדִּי׃
כה וַיִּבֶן שָׁם מִזְבֵּחַ וַיִּקְרָא בְּשֵׁם יְהוָה וַיֵּט־שָׁם אָהֳלוֹ וַיִּכְרוּ־
26 שָׁם עַבְדֵי־יִצְחָק בְּאֵר׃ וַאֲבִימֶלֶךְ הָלַךְ אֵלָיו מִגְּרָר וַאֲחֻזַּת
27 מֵרֵעֵהוּ וּפִיכֹל שַׂר־צְבָאוֹ׃ וַיֹּאמֶר אֲלֵהֶם יִצְחָק מַדּוּעַ
בָּאתֶם אֵלָי וְאַתֶּם שְׂנֵאתֶם אֹתִי וַתְּשַׁלְּחוּנִי מֵאִתְּכֶם׃
28 וַיֹּאמְרוּ רָאוֹ רָאִינוּ כִּי־הָיָה יְהוָה עִמָּךְ וַנֹּאמֶר תְּהִי נָא
29 אָלָה בֵּינוֹתֵינוּ בֵּינֵינוּ וּבֵינֶךָ וְנִכְרְתָה בְרִית עִמָּךְ׃ אִם־
תַּעֲשֶׂה עִמָּנוּ רָעָה כַּאֲשֶׁר לֹא נְגַעֻנוּךָ וְכַאֲשֶׁר עָשִׂינוּ עִמְּךָ
המישי ל רַק־טוֹב וַנְּשַׁלֵּחֲךָ בְשָׁלוֹם אַתָּה עַתָּה בְּרוּךְ יְהוָה׃ וַיַּעַשׂ
31 לָהֶם מִשְׁתֶּה וַיֹּאכְלוּ וַיִּשְׁתּוּ׃ וַיַּשְׁכִּימוּ בַבֹּקֶר וַיִּשָּׁבְעוּ אִישׁ
32 לְאָחִיו וַיְשַׁלְּחֵם יִצְחָק וַיֵּלְכוּ מֵאִתּוֹ בְּשָׁלוֹם׃ וַיְהִי בַּיּוֹם
הַהוּא וַיָּבֹאוּ עַבְדֵי יִצְחָק וַיַּגִּדוּ לוֹ עַל־אֹדוֹת הַבְּאֵר אֲשֶׁר
39 חָפָרוּ וַיֹּאמְרוּ לוֹ מָצָאנוּ מָיִם׃ וַיִּקְרָא אֹתָהּ שִׁבְעָה עַל־
34 כֵּן שֵׁם־הָעִיר בְּאֵר שָׁבַע עַד הַיּוֹם הַזֶּה׃ ס וַיְהִי
עֵשָׂו בֶּן־אַרְבָּעִים שָׁנָה וַיִּקַּח אִשָּׁה אֶת־יְהוּדִית בַּת־
לה בְּאֵרִי הַחִתִּי וְאֶת־בָּשְׂמַת בַּת־אֵילֹן הַחִתִּי׃ וַתִּהְיֶיןָ
מֹרַת רוּחַ לְיִצְחָק וּלְרִבְקָה׃ ס

כז

Cap. XXVII.

א וַיְהִי כִּי־זָקֵן יִצְחָק וַתִּכְהֶיןָ עֵינָיו מֵרְאֹת וַיִּקְרָא אֶת־
עֵשָׂו בְּנוֹ הַגָּדֹל וַיֹּאמֶר אֵלָיו בְּנִי וַיֹּאמֶר אֵלָיו הִנֵּנִי׃

2 וַיֹּאמֶר הִנֵּה־נָא זָקַנְתִּי לֹא יָדַעְתִּי יוֹם מוֹתִי׃ 3 וְעַתָּה שָׂא־נָא כֵלֶיךָ תֶּלְיְךָ וְקַשְׁתֶּךָ וְצֵא הַשָּׂדֶה וְצוּדָה לִי צָיִד׃
4 וַעֲשֵׂה־לִי מַטְעַמִּים כַּאֲשֶׁר אָהַבְתִּי וְהָבִיאָה לִי וְאֹכֵלָה בְּעֲבוּר תְּבָרֶכְךָ נַפְשִׁי בְּטֶרֶם אָמוּת׃ ה וְרִבְקָה שֹׁמַעַת בְּדַבֵּר
יִצְחָק אֶל־עֵשָׂו בְּנוֹ וַיֵּלֶךְ עֵשָׂו הַשָּׂדֶה לָצוּד צַיִד לְהָבִיא׃
6 וְרִבְקָה אָמְרָה אֶל־יַעֲקֹב בְּנָהּ לֵאמֹר הִנֵּה שָׁמַעְתִּי אֶת־
7 אָבִיךָ מְדַבֵּר אֶל־עֵשָׂו אָחִיךָ לֵאמֹר׃ הָבִיאוּ־לִי צַיִד
וַעֲשֵׂה־לִי מַטְעַמִּים וְאֹכֵלָה וַאֲבָרֶכְכָה לִפְנֵי יְהוָה לִפְנֵי
8 מוֹתִי׃ וְעַתָּה בְּנִי שְׁמַע בְּקֹלִי לַאֲשֶׁר אֲנִי מְצַוֶּה אֹתָךְ׃
9 לֵךְ־נָא אֶל־הַצֹּאן וְקַח־לִי מִשָּׁם שְׁנֵי גְדָיֵי עִזִּים מֹבִים
י וְאֶעֱשֶׂה אֹתָם מַטְעַמִּים לְאָבִיךָ כַּאֲשֶׁר אָהֵב׃ וְהֵבֵאתָ
11 לְאָבִיךָ וְאָכָל בַּעֲבוּר אֲשֶׁר יְבָרֶכְךָ לִפְנֵי מוֹתוֹ׃ וַיֹּאמֶר
יַעֲקֹב אֶל־רִבְקָה אִמּוֹ הֵן עֵשָׂו אָחִי אִישׁ שָׂעִר וְאָנֹכִי אִישׁ
12 חָלָק׃ אוּלַי יְמֻשֵּׁנִי אָבִי וְהָיִיתִי בְעֵינָיו כִּמְתַעְתֵּעַ וְהֵבֵאתִי
13 עָלַי קְלָלָה וְלֹא בְרָכָה׃ וַתֹּאמֶר לוֹ אִמּוֹ עָלַי קִלְלָתְךָ בְּנִי
14 אַךְ שְׁמַע בְּקֹלִי וְלֵךְ קַח־לִי׃ וַיֵּלֶךְ וַיִּקַּח וַיָּבֵא לְאִמּוֹ
טו וַתַּעַשׂ אִמּוֹ מַטְעַמִּים כַּאֲשֶׁר אָהֵב אָבִיו׃ וַתִּקַּח רִבְקָה אֶת־
בִּגְדֵי עֵשָׂו בְּנָהּ הַגָּדֹל הַחֲמֻדֹת אֲשֶׁר אִתָּהּ בַּבָּיִת וַתַּלְבֵּשׁ
16 אֶת־יַעֲקֹב בְּנָהּ הַקָּטֹן׃ וְאֵת עֹרֹת גְּדָיֵי הָעִזִּים הִלְבִּישָׁה
17 עַל־יָדָיו וְעַל חֶלְקַת צַוָּארָיו׃ וַתִּתֵּן אֶת־הַמַּטְעַמִּים וְאֶת־
18 הַלֶּחֶם אֲשֶׁר עָשְׂתָה בְּיַד יַעֲקֹב בְּנָהּ׃ וַיָּבֹא אֶל־אָבִיו
19 וַיֹּאמֶר אָבִי וַיֹּאמֶר הִנֶּנִּי מִי אַתָּה בְּנִי׃ וַיֹּאמֶר יַעֲקֹב אֶל־
אָבִיו אָנֹכִי עֵשָׂו בְּכֹרֶךָ עָשִׂיתִי כַּאֲשֶׁר דִּבַּרְתָּ אֵלָי קוּם־
כ נָא שְׁבָה וְאָכְלָה מִצֵּידִי בַּעֲבוּר תְּבָרְכַנִי נַפְשֶׁךָ׃ וַיֹּאמֶר
יִצְחָק אֶל־בְּנוֹ מַה־זֶּה מִהַרְתָּ לִמְצֹא בְנִי וַיֹּאמֶר כִּי הִקְרָה
21 יְהוָה אֱלֹהֶיךָ לְפָנָי׃ וַיֹּאמֶר יִצְחָק אֶל־יַעֲקֹב גְּשָׁה־נָּא
22 וַאֲמֻשְׁךָ בְּנִי הַאַתָּה זֶה־בְּנִי עֵשָׂו אִם־לֹא׃ וַיִּגַּשׁ יַעֲקֹב

v. 2. פתח באתנח אל־יצחק
v. 3. ה' יתירה

(ב) יענער שפראך, איך ווערדע נון זעהר מאָט, מוכ ווייס
פון טאָג מיינעס טאָדעס ניכט: (ג) זו ניס נון דיין יאָגד־
צערמטהע, דיין בעהאַנגע מוכ דיינען באָגען. בעהע היבוים
מיך פאָר פֿעלד, ערייַגע מיר מיין ווילדפערעט: (ד) מאַכ
מיר שמאַקהאַפֿטע בעריכטע, ווי איך זיי גערן האָבע. מוכ
בריינגע מיר פאָר עסע. דאַמיט דיך מיינע זעעלע זענגע,
בעפאָר איך שטערבע: (ה) לכקק הערטע עס, פֿון יצחק
מיט זיינעם זעהנע. נון גינג עשו רעדעטע
פאָר פֿעלד, ווילדפערעט נו יאָגען, מוכ היים נו בריינגען:
(ו) לכקק פֿאָבער שפראָך נו מיהרעם זאָהנע יעקב, איך
האָבע דיינען פֿאָטער עשו רעדעט ברודער עשו צו זאָגען:
(ז) בריינג מיר ווילדפערעט, מוכ מאַכ מיר שמאַקהאַפֿטע
בעריכטע, פאָר דאָך דעם עווידגען
זענגען, פֿאָר מיינעם טאָדע: (ח) נון מיין זאָהן, געהאָרכע
מיינער שטימע, וואָס איך דיך הייסע: (ט) גיי צו דעם
קלייַנען פֿיהע, בריינג מיר פאָר צוויי גוטע ניגען־בעקלין.
פאָר דיינעם פֿאָטער שמאַקהאַפֿטע בעריכטע מאַכ, ווי
ער בעגערט פאָר. דאַמיט ער דיך זעגנע, פֿאָר זיינעם טאָדע:
(י) יעקב שפראָך נו זיינער מוטטער לכקק, זיה! מיין
ברודער עשו מיסט מיין האָריגער האַוט. איך פֿאָבער בין מיין
בלאַטטער האַוט: (יב) פֿיוליכט בעטאַסטעט מיך מיין פֿאָטער.
זו בין איך מיין זיינען מוגען ווי מיין בעטריגער. מוכ
בריינג פֿלוך מוך איך, פֿאָבער ניכט זעגען: (יג) זיי מוט־
טער שפראָך נו מיהם, דיין פֿלוך זאָל מוך איך קומען,
מיין זאָהן. געהאָרכע נור מיינער שטימע, מוכ בעהע
בריינג מיר! (יד) ער גינג, נאָהם, ברומָטע עס זיינער
מוטטער. זי מוטטער שמאַקהאַפֿטע שפייסען, ווי
זיין פֿאָטער זי גערנע האָטטע: (טו) לכקק נאָהם זיי
בעסטען קלייַדער מיהרעס עלטסטען שפייסען, ווי
מיהר איך הויס ווארען. בעקלייַדעטע מיהרען ייִנגסטען
יעקב: (טז) זיי פֿעלד עלעס דעם יונגען גיגען פֿאָבער, זענגע
מוך זיינע האָבע, מוכ מוך פאָר גלאַטטע זיינעס
האָלסעס: (יז) היירוך בעד זי ווי ווהשמעקענדען שפייי־
סען מוכ ברוי, וועלכע זי גוגערייכטעט האָטטע,
מיהרעם יעקב זאָהנע: (יח) ביסער קאָם נו
זיינעם פֿאָטער, מיין פֿאָטער! ער שפראָך, היר
בין איך! וואר ביסט דוי מיין זאָהן? (יט) יעקב שפראָך נו זיינעם
פֿאָטער, איך בין דיין ערסטגעבאָרענער, עשו. איך האָבע גע־
טהאָן וויא דוי מיר געשפראָכען האָסט. שטעהע נון אויף,
זעגע דיך, מוכ עס פֿאָר מיינעם ווילדפערעט. דאַמיט דייַנע זעעלע זענגע,
איך זענגע: (כ) יצחק שפראָך נו זיינעם זאָהנע, ווי האָסט דוי
זו באַלד עטוואָס געפֿונדען, מיין זאָהן? ביסער שפראָך, ער
שפראָך יצחק נו יעקב, קאָם דאָך איך ער בעפֿיהרט: (כא) דאָ
עווידגע, דיין גאַטט, האָט עס פֿאָר איך ער בעפֿיהרט: (כב)
בעטאַסטעטע מיהן מוכ שפראָך, ווי שטימע מיסט דעס
יעקב
(כב) יעקב טראָט נאָהער נו זיינעם פֿאָטער יצחק הין. ער
טע מיין זאָהן! אַב דוי מוך מיין זאָהן עשו ביסט, אָדער ניכט:
(כג) ער ניכט נון דיין יאָגד־
צערמטהע, דיין בעהאַנגע מוכ דיינען באָגען. בעהע היבוים
מוך פֿאָר פֿעלד, ערייַגע מיר מיין ווילדפערעט: (ד) מאַכ
מיר שמאַקהאַפֿטע בעריכטע, ווי איך זיי גערן האָבע. מוכ
בריינג מיר פאָר עסע. דאַמיט דיך מיינע זעעלע זענגע, זעגע,
בעפאָר איך שטערבע: (ה) לכקק הערטע עס, פֿון יצחק
מיט זיינעם זעהנע. נון גינג עשו רעדעטע
פאָר פֿעלד, ווילדפערעט נו יאָגען, מוכ היים נו בריינגען:
(ו) לכקק פֿאָבער שפראָך נו מיהרעם זאָהנע יעקב, איך
האָבע דיינען פֿאָטער עשו רעדעט ברודער עשו צו זאָגען:
(ז) בריינג מיר ווילדפערעט, מוכ מאַכ מיר שמאַקהאַפֿטע
בעריכטע, פאָר דאָך דעם עווידגען
זענגען, פֿאָר מיינעם טאָדע: (ח) נון מיין זאָהן, געהאָרכע
מיינער שטימע, וואָס איך דיך הייסע: (ט) גיי צו דעם
קלייַנען פֿיהע, בריינג מיר פאָר צוויי גוטע ניגען־בעקלין.
פאָר דיינעם פֿאָטער שמאַקהאַפֿטע בעריכטע מאַכ, ווי
ער בעגערט פאָר. דאַמיט ער דיך זעגנע, פֿאָר זיינעם טאָדע:
(י) יעקב שפראָך נו זיינער מוטטער לכקק, זיה! מיין
ברודער עשו מיסט מיין האָריגער האַוט. איך פֿאָבער בין מיין
בלאַטטער האַוט: (יב) פֿיוליכט בעטאַסטעט מיך מיין פֿאָטער.
זו בין איך מיין זיינען מוגען ווי מיין בעטריגער. מוכ
בריינג פֿלוך מוך איך, פֿאָבער ניכט זעגען: (יג) זיי מוט־
טער שפראָך נו מיהם, דיין פֿלוך זאָל מוך איך קומען,
מיין זאָהן. געהאָרכע נור מיינער שטימע, מוכ בעהע
בריינג מיר! (יד) ער גינג, נאָהם, ברומָטע עס זיינער
מוטטער. זי מוטטער שמאַקהאַפֿטע שפייסען, ווי
זיין פֿאָטער זי גערנע האָטטע: (טו) לכקק נאָהם זיי
בעסטען קלייַדער מיהרעס עלטסטען שפייסען, ווי
מיהר איך הויס ווארען. בעקלייַדעטע מיהרען ייִנגסטען
יעקב: (טז) זיי פֿעלד עלעס דעם יונגען גיגען פֿאָבער, זענגע
מוך זיינע האָבע, מוכ מוך פאָר גלאַטטע זיינעס
האָלסעס: (יז) היירוך בעד זי ווי ווהשמעקענדען שפייי־
סען מוכ ברוי, וועלכע זי גוגערייכטעט האָטטע,
מיהרעם יעקב זאָהנע: (יח) ביסער קאָם נו
זיינעם פֿאָטער, מיין פֿאָטער! ער שפראָך, היר
בין איך! וואר ביסט דוי מיין זאָהן? (יט) יעקב שפראָך נו זיינעם
פֿאָטער, איך בין דיין ערסטגעבאָרענער, עשו. איך האָבע גע־
טהאָן וויא דוי מיר געשפראָכען האָסט. שטעהע נון אויף,
זעגע דיך, מוכ עס פֿאָר מיינעם ווילדפערעט. דאַמיט דייַנע זעעלע זענגע,
איך זענגע: (כ) יצחק שפראָך נו זיינעם זאָהנע, ווי האָסט דוי
זו באַלד עטוואָס געפֿונדען, מיין זאָהן? ביסער שפראָך, ער
שפראָך יצחק נו יעקב, קאָם דאָך איך ער בעפֿיהרט: (כא) דאָ
עווידגע, דיין גאַטט, האָט עס פֿאָר איך ער בעפֿיהרט: (כב)
בעטאַסטעטע מיהן מוכ שפראָך, ווי שטימע מיסט דעס
יעקב
(כב) יעקב טראָט נאָהער נו זיינעם פֿאָטער יצחק הין. ער
טע מיין זאָהן! אַב דוי מוך מיין זאָהן עשו ביסט, אָדער ניכט:

יעקב שטיאט. איז האבע מבעת זינד דעס עשו האבע:
(כג) ער ערקאבעט מיהן סוסף ניכט. ווייל זיינע האבע זי
האריג וועריען, ווי איז האבע זיינעם ברודערס עשו. למהר
זעגבעטע ער מיהן: (כד) שפראך מבער נאכמאל, ביסט
דו מבער מויך מיין: מהן עשו? ביסער שפראך מיך בין עס:
(כה) דא שפראך ער, רייכע מיר הער! זו וויל מיך דאס
מיינעס מהנעס וועלפרעט עשו. למות דיך מיינע זעעלע
זעגבע. ער רייכטע מיהק הין, מוכ ער עז. ברמכטע מיהק
מויך ווין, מוכ ער טראנק: (כו) דא שפראך זיין דאטער
יצחק זו מיהם, קום לך נא הלהער מוכ קיסע מיך מיין מהן:
(כז) ביסער קום נהלהער, קיסטע מיהן. סוס יענער דען גע־
רוך זיינער קיידער רוך, זעגבעטע ער מיהן. מוכ שפראך,
זיה! דער גערוך מיינעס מהנס מיסט ווי דער גערוך מיינעס
עדעלעס, וועכעס דער עוויגע געזעגבעט הלה: (כח) גמטט
בעבע דיר דאס דא טהוי דעס היממעל, מוכ דא דען ערדע
עדטטיגקייט, געטרייד מוכ מאסט דיו דיין: (כט) דאלקער
מיסען דיר דינען. נאציאנען זיך ביקען דא דיר. וועדע
דיין ברודער הערר! דיינער מוטטער זהנע ביקען זיך
דא דיר. דערפלוכט זיי וועך דיר פלוכט. מוכ וועך דיך
זעגבעט, זיי גזעגבעט: (ל) סוס כון יצחק דאוועגבעט
הלטטע יעקב זו זעגבען, מוכ יעקב זו עבען דען זיין ברודער עשו זיינעס
דאטער יצחק וועגגעהכגען. זו קום זיין ברודער עשו
זיינער יאגד נורים: (לא) מויך ער מהכטע וועהשמיקענבע
געריכטע, ברהכטע זיינעס דאטער. מוכ שפראך זו זיינעס
דאטער, מיין דאטער שטעהע מויף, מוכ עסע פון מיך וועלפרעט
זיינעס מהנעס. למות דיך זיינע זעעלע זעגבע: (לב) דא
שפראך, מיך בין דיין ערסטגעבהרענער עשו מהן: (לג) דא
ערשרעק יצחק מיבער מיט גמזען זעהר. מוכ שפראך, וועך
סוס דען אוסן יענער, וועלכער וילדפרעט געיאגד מוכ מיר
געברהכט הלה? אויך מיך עסע פון דען גענעזען, בעפאר זו
מוסט. מוכ מיהן גזעזעגבעט הלבע? וירד מויך גזעזעגבעט
בלייבען: (לד) סוס עשו זיינעס דאטערס וועטטע הערטע,
שריע ער זיו, מוכ מיבערוים יממערליך. מוכ שפראך זו
יצחק מיר, מיין דאטער, זעגבע מיך דאך מויך מיין דאטער! (לה) ביסער
זיינעס דאטער, זעגבע מיך מוך מיין דאטער! (לה) ביסער
שפראך, דיין ברודער מיסט מיט הינטערליסט געקמאמען, מוכ
הלה דען זיינעס זעגבען הינבענמאמען: (לו) יענער שפראך, וויל
ער מיך דעזוועגען שון נוויי מאל מוכטערטעטען, וויל
יעקב (מוכטערטעטער) הייסט? מיינע ערסטגעבורט
ער גענמאמען. מוכ נון מינם הלה ער מויך מיינען זעגבן
זעגבען נורים בעהאלטען? (לז) יצחק אנטוואכטעט
שפראך, הלסט זוי מיר קיינען
שפראך זו עשו, דא מיהן מיך מיר נוך העררען גמאכט. סוס
זיינע בריידער מיהן זו קנעכטען מוכטערגעבען. מוכ
מיט גענטיגקייט, גענטרייד מוכ מאסט דיו דיין. זו געהע הין
מיין! וועס זאל מיך (לח) דא שפראך עשו זו זיינעס
פאטער, מיין פאטער! מוכ ערהאב זיינע שטיאט מוכ וויינטע:

אל־יצחק אביו וימשהו ויאמר הקל קול יעקב והידים
23 ידי עשו: ולא הכירו כי־היו ידיו כידי עשו אחיו
שישי 24 שערת ויברכהו: ויאמר אתה זה בני עשו ויאמר אני:
כה ויאמר הגשה לי ואכלה מציד בני למען תברכך נפשי
26 ויגש־לו ויאכל ויבא לו יין וישת: ויאמר אליו יצחק
27 אביו גשה־נא ושקה־לי בני: ויגש וישק־לו וירח את־
ריח בגדיו ויברכהו ויאמר ראה ריח בני כריח שדה
28 אשר ברכו יהוה: ויתן־לך האלהים מטל השמים
29 ומשמני הארץ ורב דגן ותירש: יעבדוך עמים וישתחוו
לך לאמים היה גביר לאחיך וישתחוו לך בני אמך
ל ארריך ארור ומברכיך ברוך: ויהי כאשר כלה יצחק
לברך את־יעקב ויהי אך יצא יצא יעקב מאת פני יצחק
31 אביו ועשו אחיו בא מצידו: ויעש גם־הוא מטעמים
ויבא לאביו ויאמר לאביו יקם אבי ויאכל מציד בנו
32 בעבור תברכני נפשך: ויאמר לו יצחק אביו מי־אתה
33 ויאמר אני בנך בכרך עשו: ויחרד יצחק חרדה גדלה
עד־מאד ויאמר מי־אפוא הוא הצד־ציד ויבא לי
ואכל מכל בטרם תבוא ואברכהו גם־ברוך יהיה:
שביעי 34 כשמע עשו את־דברי אביו ויצעק צעקה גדלה ומרה
לה עד־מאד ויאמר לאביו ברכני גם־אני אבי: ויאמר בא
36 אחיך במרמה ויקח ברכתך: ויאמר הכי קרא שמו
יעקב ויעקבני זה פעמים את־בכרתי לקח והנה עתה
37 לקח ברכתי ויאמר הלא־אצלת לי ברכה: ויען יצחק
ויאמר לעשו הן גביר שמתיו לך ואת־כל־אחיו נתתי
לו לעבדים ודגן ותירש סמכתיו ולכה אפוא מה אעשה
38 בני: ויאמר עשו אל־אביו הברכה אחת הוא־לך אבי
39 ברכני גם־אני אבי וישא עשו קלו ויבך: ויען יצחק

קבוץ בז ק' v. 36. וישתחוו ק' v. 29. אביו

אָבִיו וַיֹּאמֶר אֵלָיו הִנֵּה מִשְׁמַנֵּי הָאָרֶץ יִהְיֶה מוֹשָׁבֶךָ וּמִטַּל
הַשָּׁמַיִם מֵעָל׃ וְעַל־חַרְבְּךָ תִּחְיֶה וְאֶת־אָחִיךָ תַּעֲבֹד מ
וְהָיָה כַּאֲשֶׁר תָּרִיד וּפָרַקְתָּ עֻלּוֹ מֵעַל צַוָּארֶךָ׃ וַיִּשְׂטֹם 41
עֵשָׂו אֶת־יַעֲקֹב עַל־הַבְּרָכָה אֲשֶׁר בֵּרְכוֹ אָבִיו וַיֹּאמֶר עֵשָׂו
בְּלִבּוֹ יִקְרְבוּ יְמֵי אֵבֶל אָבִי וְאַהַרְגָה אֶת־יַעֲקֹב אָחִי׃ וַיֻּגַּד 42
לְרִבְקָה אֶת־דִּבְרֵי עֵשָׂו בְּנָהּ הַגָּדֹל וַתִּשְׁלַח וַתִּקְרָא לְיַעֲקֹב
בְּנָהּ הַקָּטֹן וַתֹּאמֶר אֵלָיו הִנֵּה עֵשָׂו אָחִיךָ מִתְנַחֵם לְךָ
לְהָרְגֶךָ׃ וְעַתָּה בְּנִי שְׁמַע בְּקֹלִי וָקוּם בְּרַח־לְךָ אֶל־לָבָן 43
אָחִי חָרָנָה׃ וְיָשַׁבְתָּ עִמּוֹ יָמִים אֲחָדִים עַד אֲשֶׁר־תָּשׁוּב 44
חֲמַת אָחִיךָ׃ עַד־שׁוּב אַף־אָחִיךָ מִמְּךָ וְשָׁכַח אֵת אֲשֶׁר־ מה
עָשִׂיתָ לּוֹ וְשָׁלַחְתִּי וּלְקַחְתִּיךָ מִשָּׁם לָמָּה אֶשְׁכַּל גַּם־
שְׁנֵיכֶם יוֹם אֶחָד׃ וַתֹּאמֶר רִבְקָה אֶל־יִצְחָק קַצְתִּי בְחַיַּי 46
מִפְּנֵי בְנוֹת חֵת אִם־לֹקֵחַ יַעֲקֹב אִשָּׁה מִבְּנוֹת־חֵת כָּאֵלֶּה
מִבְּנוֹת הָאָרֶץ לָמָּה לִי חַיִּים׃

כח Cap. XXVIII.

כח

וַיִּקְרָא יִצְחָק אֶל־יַעֲקֹב וַיְבָרֶךְ אֹתוֹ וַיְצַוֵּהוּ וַיֹּאמֶר לוֹ א
לֹא־תִקַּח אִשָּׁה מִבְּנוֹת כְּנָעַן׃ קוּם לֵךְ פַּדֶּנָה אֲרָם בֵּיתָה 2
בְתוּאֵל אֲבִי אִמֶּךָ וְקַח־לְךָ מִשָּׁם אִשָּׁה מִבְּנוֹת לָבָן אֲחִי
אִמֶּךָ׃ וְאֵל שַׁדַּי יְבָרֵךְ אֹתְךָ וְיַפְרְךָ וְיַרְבֶּךָ וְהָיִיתָ לִקְהַל 3
עַמִּים׃ וְיִתֶּן־לְךָ אֶת־בִּרְכַת אַבְרָהָם לְךָ וּלְזַרְעֲךָ אִתָּךְ 4
לְרִשְׁתְּךָ אֶת־אֶרֶץ מְגֻרֶיךָ אֲשֶׁר־נָתַן אֱלֹהִים לְאַבְרָהָם׃
וַיִּשְׁלַח יִצְחָק אֶת־יַעֲקֹב וַיֵּלֶךְ פַּדֶּנָה אֲרָם אֶל־לָבָן בֶּן־ ה
בְּתוּאֵל הָאֲרַמִּי אֲחִי רִבְקָה אֵם יַעֲקֹב וְעֵשָׂו׃ וַיַּרְא עֵשָׂו 6
כִּי־בֵרַךְ יִצְחָק אֶת־יַעֲקֹב וְשִׁלַּח אֹתוֹ פַּדֶּנָה אֲרָם לָקַחַת־
לוֹ מִשָּׁם אִשָּׁה בְּבָרְכוֹ אֹתוֹ וַיְצַו עָלָיו לֵאמֹר לֹא־תִקַּח
אִשָּׁה מִבְּנוֹת כְּנָעַן׃ וַיִּשְׁמַע יַעֲקֹב אֶל־אָבִיו וְאֶל־אִמּוֹ וַיֵּלֶךְ 7 מפטיר
פַּדֶּנָה אֲרָם׃ וַיַּרְא עֵשָׂו כִּי רָעוֹת בְּנוֹת כְּנָעַן בְּעֵינֵי יִצְחָק 8

ב׳ בעמים v. 2. 5. 6. 7. ק׳ זעירא v. 46. אבינו

(לח) מוכז זיין פֿאַטער יצחק ערווידערטע, זאָ ווירד דען
זיין וואהנזיץ זיין, וואָ פֿאטטיגקייט דער ערדע מיסט, מוכז
טויש פֿאַם יעמאעל העראַב: (מ) זיין שווערט ווירד דיך
ערהאַלטען. דיינעם ברודער ווירסט דוא דיהנען. יעדאָך
וועסט דוא געבוג געווינטען, זיין יאָך פֿאַן דיינעם האַלס ווער-
פֿען: (מא) עשו וואָר יעקב גראָס, וועגען דעס זענענס,
דען איהם זיין פֿאַטער געזענגטע. מוכז עשו שפּראַך אין זיי-
נעם הערצען, איז טרויערטאַגע מיינעס פֿאַטערס וועדען
קאָמען, זאָ ווילל איך מיינען ברודער יעקב טויבריגען:
(מב) מאַן היטערבראַכטע דער רבקה דיא ווארטע מיהרעס
זאָהנעס זאהן יעקב רופֿען. דאָס שיקטע זיא, אין מיהרען
יונגסטען זאהן יעקב, זיא זאָלטע זיך מוטבריגען:
(מג) דאָהער זיין זאהן! געהאָרכע מיינער שטימע! מאַכע
דיך אויף מוכז פֿויהע הין, דו מיינעס ברודער לבן, גוט קען:
(מד) בוייבע בייא מיהר מיניגע נייט, ביס זיך דיינעס ברודערס
ברודערס היטצע גענוגט האַט: (מה) ביס דיינעס ברודערס
נאָרן פֿאַן דיר זיך מבגעוועכטע, מוכז ער פֿערגעסען האַט,
דאָס דוא מיהר געטהאַן. זאָ ווילל איך מיסדען שיקען, מוכז דיך
פֿאַן דאָרט מַהאָלען זאָלען. וואָרום זאָלל איך מייערער ביידער
אויך מיינען טאָג בעדויבט ווערדען? (מו) מוכז רבקה
שפּראַך דו יצחק, מיר מיסט דאָס ועבדן דו ווידער, פֿאַר דען
טעכטערן דעס חת. וועז יעקב פֿאַן דען טעכטערן דעס
חת מיינע הייראַטהעט, ווי דיסע זיבד, פֿאַן דען טעכטערן
דעס לאַבדעס. וואָזו זאָלל מיר דאָס ועבדן?

קאַפּיטעל כח

(א) יצחק ריף דעם יעקב. זענגעטע מיהן. גאַב מיהר
זיינע בעפֿעהוֹע. מוכז שפּראַך דו מיהר, הייראַטהע קיינע
פֿרויא פֿאַן דען טעכטערן מין כנען: (ב) מאַכע דיך אויף,
רייסע נאַך פּדן ארם, נוך הויסע דעס בתואל, דיינער
מוטטער פֿאַטער. מוכז נים דיר דאָרט מיינע פֿרויא פֿאַן דיינעס
מוטטער ברודערס לבן טעכטערן: (ג) דער אַלמאַכטיגע
גאָטט, זענדע דיך, מאַכע דיך פרוכטבאַר, מוכז מעהרע
דיך. דאָס זוא דו מיינער מענגע פֿאַן פֿעלקערן ווערדעסט
זאַמען מיט דיר. דאָס זוא דאָס דיינעס אויפֿפֿאַטהערס
מיינעהעסטן, וועלכעס גאָטט דיר דעס אברהם גשעענקט האַט:
(ד) מוכז בעדעע דיר דעס אברהם זענגען, דיר מוכז דיינעס
נאכקאָמען זאָלען דאָס לאַנד דיינעס אויפֿענטהאַלטס
טויש פֿאַם היימאַט העראַב: (ה) מַסאַ שיקטע יצחק דען יעקב הינווג. מוכז דיסער
רייסטע נאַך פּדן ארם, נו לבן פֿאַן דען ארם. דעם זאָהנע דעס
בתואל, דעם ברודער דער רבקה, דער מוטטער פֿאַן יעקב
מוכז עשו: (ו) מַס נון עשו גענוגאָהר וואָרדען, דאָס יצחק
דען יעקב גענעגנעט, מוכז נאַך פדן ארם גשיקט, זיך
פֿאַן דאָרטהער מיינע פֿרויא נו נעהמען. כנעניך מיבדעם אר
מיהן זענגענטע, פֿערדאָטט אר איהם נוגוייך. מוכז שפּראַך,
נים קיינע פֿרויא פֿאַן דען טעכטערן מין כנען: (ז) מוכז
דאָס יעקב זיינעם פֿאַטער מוכז זיינער מוטטער גהאָרכט,
מוכז נאַך פדן ארם גרייסט זויא: (ח) זאָ מערקטע עשו,

דאָס

דאס איז טעכטער פאן כנען, אין דען מוזגען זייענע פאטערס מיסבאקן, מיבער זייענ בישהעריגע פרויען, דיא מקנה, טאכטער פון שמעאל, דעס נביות: (ט) דאהער גינג עשו נו ישמעאל, מוכ בשהק, טאכטער פון שמעאל, דעס אבראהם: דאהן. שוועסטער דעס נביות, זיך נור עהע־פרויא:

ויצא

(י) יעקב נאך מוים פאן באר שבע, מוכ רייסטע גען חרן: (יא) מוטער וועגס קאפף ער מן מיינען ארט, מוכ מיבערנאכ־ טעטע דאזוישסט, ווייל דיא זאכען מוטערגעמבען וואר. בשהק מיינען פאן דען שטייגען דעס ארטס, טהאט מיהן מוטער גייבען קאפף, מוכ זעגטע זיך דאזוישסט בידער: (יב) היר האטטע ער מיינען טרוים. דא וואר מיינע וייטער בעשטעלט וואך דער ערדע, מיהרע שפיצע אבער רייכטע גען הימעל. מוכ דיא עבגעל גאטטעס שטיגען וואך דערויבען וואך מוכ שפרעך, אין בין דער עוויגע, דער גאטט יצחק. דאס זאבע וואך וועלכעס דוא ליגסט, דיר זאל איך מיינגעבען, מוכ דייגעס זאמען: (יד) דיין זאמען אבער זאל דער גאטט יצחק. דאס זאבע וואך וועלכעס דוא ליגסט דיר זאל איך דיר מיינגעבען, מוכ דוא זאלסט דיך מוסברייטען, בעגגען אבענד, בעגגען מארגען, בעגגען מיטטאג. דא דאס דיר מיט דיר מוכ בערכאכט, מוכ בעגגען מיטטאג זאלע בעשלאפטער דעס ערדרייכס זענגען זאלען: דייגעס זאמען זאלע בעשלאפטער דעס ערדרייכס זענגען זאלען: (טו) זיהע! איך וועלדע מיט דיר זיין, דיך עבהיטען בעהי־ טען, וואהין דוא רייסעסט. מוכ דיך עבהלוך מין דיסעס לאבע גאבע, בים איך גוריק קעהרען. דען איך וועלדע דיך ניכט פערלאסען, בים איך בעטהאן וואס איך דיר גוגעזאגט האבע: (טז) יעקב מוס איך דיר נאכמאכען, שפרעך ער, וואהרליך! דער עוויגע זייענע שפעגע ערווארטטע, שפרעך ער, וואהרליך! דער עוויגע איז אין דיסעם ארט, מוכ איך וואוסטע עס ניכט: (יז) ער פירכטעטע זיך, מוכ שפרעך, וויא פורכטבאר מיסט דיסער ארט! ניכט אבערס! היר מיסט גאטטעס הויס, מוכ היר דאס טהאר דעס הימעלס! (מוס וועלכעס נעמעלך דיא ערשיינונגען גאטטעס מוהי ערדען קאמען.) (יח) דעס מאר־ גענס שטאנד יעקב אוף, נאהם דען שטיין, וועלכען ער מוכ־ טער זייענען קאפף גענומען האטטע, ערריכטעטע מיהן צום דענקמאהל. מוכ גאס אבען אהן דארוף: (יט) נענענט דענזעלבען ארט בית־אל. דאס פארהער דער נאמען דער שטאט לוז וואר: (כ) יעקב טהאט מיין געליבדע, וויא פאלגט, ווען גאטט מיט מיר זיין, מוכ איך בעהיטען וועירד, אוף דיסעס וועג, וועלכען איך רייסע. מיר אוף ברויטען עסען, מוכ בעוואנד צום אבענד זורד: (כא) ווען איך פערנער בייא מאקליידען געבען וועירד: (כב) וואס איך פערנער בייא וואהרזיין מין מייגעס פאטערס הויס צוריק קאמען, מוכ דער עוויגע מיר דאס שוץ־גאטט בייטשטעהען וועירד: (כב) דא זאל דיסער שטיין, וועלכען איך נוס דענקמאל ערריכטעטע, גאט הויס זיין. מוכ דאס וועס וואס דוא מיר גיבסט, וויל איך דיר צעהנטען:

קאפיטעל כט

(א) הירוף האב יעקב וויינע פיסע אוף, מוכ רייסטע מין בראבענלאנד אוף דעס פעלדע. דריא העערדען קוייענע פיה דאסן דארטען פון דער מארגענלענדער: (ב) דא זאה ער מיינען

כִּי מִן־הַבְּאֵר הַהִוא יַשְׁקוּ הָעֲדָרִים וְהָאֶבֶן גְּדֹלָה עַל־פִּי
הַבְּאֵר׃ וְנֶאֶסְפוּ־שָׁמָּה כָּל־הָעֲדָרִים וְגָלְלוּ אֶת־הָאֶבֶן 3
מֵעַל פִּי הַבְּאֵר וְהִשְׁקוּ אֶת־הַצֹּאן וְהֵשִׁיבוּ אֶת־הָאֶבֶן עַל־
פִּי הַבְּאֵר לִמְקֹמָהּ׃ וַיֹּאמֶר לָהֶם יַעֲקֹב אַחַי מֵאַיִן אַתֶּם 4
וַיֹּאמְרוּ מֵחָרָן אֲנָחְנוּ׃ וַיֹּאמֶר לָהֶם הֲיְדַעְתֶּם אֶת־לָבָן בֶּן־ 5
נָחוֹר וַיֹּאמְרוּ יָדָעְנוּ׃ וַיֹּאמֶר לָהֶם הֲשָׁלוֹם לוֹ וַיֹּאמְרוּ 6
שָׁלוֹם וְהִנֵּה רָחֵל בִּתּוֹ בָּאָה עִם־הַצֹּאן׃ וַיֹּאמֶר הֵן עוֹד 7
הַיּוֹם גָּדוֹל לֹא־עֵת הֵאָסֵף הַמִּקְנֶה הַשְׁקוּ הַצֹּאן וּלְכוּ רְעוּ׃
וַיֹּאמְרוּ לֹא נוּכַל עַד אֲשֶׁר יֵאָסְפוּ כָּל־הָעֲדָרִים וְגָלְלוּ 8
אֶת־הָאֶבֶן מֵעַל פִּי הַבְּאֵר וְהִשְׁקִינוּ הַצֹּאן׃ עוֹדֶנּוּ מְדַבֵּר 9
עִמָּם וְרָחֵל ׀ בָּאָה עִם־הַצֹּאן אֲשֶׁר לְאָבִיהָ כִּי רֹעָה
הִוא׃ וַיְהִי כַּאֲשֶׁר רָאָה יַעֲקֹב אֶת־רָחֵל בַּת־לָבָן אֲחִי 10
אִמּוֹ וְאֶת־צֹאן לָבָן אֲחִי אִמּוֹ וַיִּגַּשׁ יַעֲקֹב וַיָּגֶל אֶת־הָאֶבֶן
מֵעַל פִּי הַבְּאֵר וַיַּשְׁקְ אֶת־צֹאן לָבָן אֲחִי אִמּוֹ׃ וַיִּשַּׁק 11
יַעֲקֹב לְרָחֵל וַיִּשָּׂא אֶת־קֹלוֹ וַיֵּבְךְּ׃ וַיַּגֶּד יַעֲקֹב לְרָחֵל כִּי 12
אֲחִי אָבִיהָ הוּא וְכִי בֶן־רִבְקָה הוּא וַתָּרָץ וַתַּגֶּד לְאָבִיהָ׃
וַיְהִי כִּשְׁמֹעַ לָבָן אֶת־שֵׁמַע ׀ יַעֲקֹב בֶּן־אֲחֹתוֹ וַיָּרָץ 13
לִקְרָאתוֹ וַיְחַבֵּק־לוֹ וַיְנַשֵּׁק־לוֹ וַיְבִיאֵהוּ אֶל־בֵּיתוֹ וַיְסַפֵּר
לְלָבָן אֵת כָּל־הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה׃ וַיֹּאמֶר לוֹ לָבָן אַךְ 14
עַצְמִי וּבְשָׂרִי אָתָּה וַיֵּשֶׁב עִמּוֹ חֹדֶשׁ יָמִים׃ וַיֹּאמֶר לָבָן ט״ו
לְיַעֲקֹב הֲכִי־אָחִי אַתָּה וַעֲבַדְתַּנִי חִנָּם הַגִּידָה לִּי מַה־
מַּשְׂכֻּרְתֶּךָ׃ וּלְלָבָן שְׁתֵּי בָנוֹת שֵׁם הַגְּדֹלָה לֵאָה וְשֵׁם 16
הַקְּטַנָּה רָחֵל׃ וְעֵינֵי לֵאָה רַכּוֹת וְרָחֵל הָיְתָה יְפַת־תֹּאַר 17
וְיפַת מַרְאֶה׃ וַיֶּאֱהַב־יַעֲקֹב אֶת־רָחֵל וַיֹּאמֶר אֶעֱבָדְךָ שֶׁבַע שלישי 18
שָׁנִים בְּרָחֵל בִּתְּךָ הַקְּטַנָּה׃ וַיֹּאמֶר לָבָן טוֹב תִּתִּי אֹתָהּ 19
לָךְ מִתִּתִּי אֹתָהּ לְאִישׁ אַחֵר שְׁבָה עִמָּדִי׃ וַיַּעֲבֹד יַעֲקֹב כ
בְּרָחֵל שֶׁבַע שָׁנִים וַיִּהְיוּ בְעֵינָיו כְּיָמִים אֲחָדִים בְּאַהֲבָתוֹ
אֹתָהּ׃ וַיֹּאמֶר יַעֲקֹב אֶל־לָבָן הָבָה אֶת־אִשְׁתִּי כִּי מָלְאוּ 21

ימי

כי מן־הבאר ההוא ישקו העדרים והאבן גדלה על־פי
הבאר׃ ונאספו־שמה כל־העדרים וגללו את־האבן 3
מעל פי הבאר והשקו את־הצאן והשיבו את־האבן על־
פי הבאר למקמה׃ ויאמר להם יעקב אחי מאין אתם 4
ויאמרו מחרן אנחנו׃ ויאמר להם הידעתם את־לבן בן־ ה
נחור ויאמרו ידענו׃ ויאמר להם השלום לו ויאמרו 6
שלום והנה רחל בתו באה עם־הצאן׃ ויאמר הן עוד 7
היום גדול לא־עת האסף המקנה השקו הצאן ולכו רעו׃
ויאמרו לא נוכל עד אשר יאספו כל־העדרים וגללו 8
את־האבן מעל פי הבאר והשקינו הצאן׃ עודנו מדבר 9
עמם ורחל ׀ באה עם־הצאן אשר לאביה כי רעה
הוא׃ ויהי כאשר ראה יעקב את־רחל בת־לבן אחי י
אמו ואת־צאן לבן אחי אמו ויגש יעקב ויגל את־האבן
מעל פי הבאר וישק את־צאן לבן אחי אמו׃ וישק 11
יעקב לרחל וישא את־קלו ויבך׃ ויגד יעקב לרחל כי 12
אחי אביה הוא וכי בן־רבקה הוא ותרץ ותגד לאביה׃
ויהי כשמע לבן את־שמע ׀ יעקב בן־אחתו וירץ 13
לקראתו ויחבק־לו וינשק־לו ויבאהו אל־ביתו ויספר
ללבן את כל־הדברים האלה׃ ויאמר לו לבן אך 14
עצמי ובשרי אתה וישב עמו חדש ימים׃ ויאמר לבן ט״ו
ליעקב הכי־אחי אתה ועבדתני חנם הגידה לי מה־
משכרתך׃ וללבן שתי בנות שם הגדלה לאה ושם 16
הקטנה רחל׃ ועיני לאה רכות ורחל היתה יפת־תאר 17
ויפת מראה׃ ויאהב יעקב את־רחל ויאמר אעבדך שבע שלישי 18
שנים ברחל בתך הקטנה׃ ויאמר לבן טוב תתי אתה 19
לך מתתי אתה לאיש אחר שבה עמדי׃ ויעבד יעקב כ
ברחל שבע שנים ויהיו בעיניו כימים אחדים באהבתו
אתה׃ ויאמר יעקב אל־לבן הבה את־אשתי כי מלאו 21

22 יָמֵי וְאָבוֹאָה אֵלֶיהָ׃ וַיֶּאֱסֹף לָבָן אֶת־כָּל־אַנְשֵׁי הַמָּקוֹם
23 וַיַּעַשׂ מִשְׁתֶּה׃ וַיְהִי בָּעֶרֶב וַיִּקַּח אֶת־לֵאָה בִתּוֹ וַיָּבֵא אֹתָהּ
24 אֵלָיו וַיָּבֹא אֵלֶיהָ׃ וַיִּתֵּן לָבָן לָהּ אֶת־זִלְפָּה שִׁפְחָתוֹ לְלֵאָה
כה בִתּוֹ שִׁפְחָה׃ וַיְהִי בַבֹּקֶר וְהִנֵּה־הִוא לֵאָה וַיֹּאמֶר אֶל־לָבָן
מַה־זֹּאת עָשִׂיתָ לִּי הֲלֹא בְרָחֵל עָבַדְתִּי עִמָּךְ וְלָמָּה
26 רִמִּיתָנִי׃ וַיֹּאמֶר לָבָן לֹא־יֵעָשֶׂה כֵן בִּמְקוֹמֵנוּ לָתֵת הַצָּעִירָה
27 לִפְנֵי הַבְּכִירָה׃ מַלֵּא שְׁבֻעַ זֹאת וְנִתְּנָה לְךָ גַּם־אֶת־
זֹאת בַּעֲבֹדָה אֲשֶׁר תַּעֲבֹד עִמָּדִי עוֹד שֶׁבַע־שָׁנִים אֲחֵרוֹת׃
28 וַיַּעַשׂ יַעֲקֹב כֵּן וַיְמַלֵּא שְׁבֻעַ זֹאת וַיִּתֶּן־לוֹ אֶת־רָחֵל בִּתּוֹ
29 לוֹ לְאִשָּׁה׃ וַיִּתֵּן לָבָן לְרָחֵל בִּתּוֹ אֶת־בִּלְהָה שִׁפְחָתוֹ
ל לָהּ לְשִׁפְחָה׃ וַיָּבֹא גַּם אֶל־רָחֵל וַיֶּאֱהַב גַּם־אֶת־רָחֵל
31 מִלֵּאָה וַיַּעֲבֹד עִמּוֹ עוֹד שֶׁבַע־שָׁנִים אֲחֵרוֹת׃ וַיַּרְא
יְהוָה כִּי־שְׂנוּאָה לֵאָה וַיִּפְתַּח אֶת־רַחְמָהּ וְרָחֵל עֲקָרָה׃
32 וַתַּהַר לֵאָה וַתֵּלֶד בֵּן וַתִּקְרָא שְׁמוֹ רְאוּבֵן כִּי אָמְרָה כִּי־
33 רָאָה יְהוָה בְּעָנְיִי כִּי עַתָּה יֶאֱהָבֵנִי אִישִׁי׃ וַתַּהַר עוֹד
וַתֵּלֶד בֵּן וַתֹּאמֶר כִּי־שָׁמַע יְהוָה כִּי־שְׂנוּאָה אָנֹכִי וַיִּתֶּן־
34 לִי גַּם־אֶת־זֶה וַתִּקְרָא שְׁמוֹ שִׁמְעוֹן׃ וַתַּהַר עוֹד וַתֵּלֶד
בֵּן וַתֹּאמֶר עַתָּה הַפַּעַם יִלָּוֶה אִישִׁי אֵלַי כִּי־יָלַדְתִּי לוֹ
לה שְׁלֹשָׁה בָנִים עַל־כֵּן קָרָא־שְׁמוֹ לֵוִי׃ וַתַּהַר עוֹד וַתֵּלֶד
בֵּן וַתֹּאמֶר הַפַּעַם אוֹדֶה אֶת־יְהוָה עַל־כֵּן קָרְאָה שְׁמוֹ
יְהוּדָה וַתַּעֲמֹד מִלֶּדֶת׃

ל Cap. XXX.

א וַתֵּרֶא רָחֵל כִּי לֹא יָלְדָה לְיַעֲקֹב וַתְּקַנֵּא רָחֵל בַּאֲחֹתָהּ
וַתֹּאמֶר אֶל־יַעֲקֹב הָבָה־לִּי בָנִים וְאִם־אַיִן מֵתָה אָנֹכִי׃
2 וַיִּחַר־אַף יַעֲקֹב בְּרָחֵל וַיֹּאמֶר הֲתַחַת אֱלֹהִים אָנֹכִי אֲשֶׁר־
3 מָנַע מִמֵּךְ פְּרִי־בָטֶן׃ וַתֹּאמֶר הִנֵּה אֲמָתִי בִלְהָה בֹּא
4 אֵלֶיהָ וְתֵלֶד עַל־בִּרְכַּי וְאִבָּנֶה גַּם־אָנֹכִי מִמֶּנָּה׃ וַתִּתֶּן־לוֹ
ה אֶת־בִּלְהָה שִׁפְחָתָהּ לְאִשָּׁה וַיָּבֹא אֵלֶיהָ יַעֲקֹב׃ וַתַּהַר

יעקב

(ח) כלקה וואלט שוועגער, מוכ געבאהר דעם יעקב. מיהר וואלט כלקה נור פרויא, מוכ יעקב וואהנטע בייא: (ד) זיא באב מיהק סוסח דורך זיא מוך געבויעט וואלען: (ה) קאמען, דיא מיך מוך מיינעם שם ערלויבט. זי וואלדע מיך מיינע וואלד כלקה נור פרויא, מוכ געבאהר דעם יעקב קיינע קינדער גע־ מיהן יהודה. נאלאן היוט זיא מין מיט געבאהרען:

קאפיטעל ל

(א) סוס רחל זאה, דאם זיא דעם יעקב קיינע קינדער גע־ בראהרען. דאם וואלט כלקה וואלט שוועגער, מוכ יעקב וואהנטע מיהר בייא: (ב) כלקה וואלט שוועגער, מוכ געבאהר דעם יעקב

(ג) זיא וואלט מיך מיהר בייוואהנטע: (כב) לבן סערוואמאלטע עולם וויטע דעם מרטס, מוכ וואלטע מין באסטגעבאט: (כג) דעם אבענדס באהם ער וויינע טאלטער לאה, פיהרטע זיא נו מיהם, מוכ יעקב וואהנטע מיהר בייא: (כד) לבן גאב מיהר בילהה זיינע מאגד זלפה. כענאוך וויינער טאלטער לאה, זיא וואר עס נור מאגד: (כה) סוס דער מארגען קאם. זיה, זי וואר לאה! וואס האסט דו מיך געטהאן? לאה. דו שפראך ער נו לבן, וואס האסט דוז מיר געטהאן? האבע איך דיר ניכט מוך רחל געהיהנט? וואהרוך האסט דוז מיך דען בעטרעגען? (כו) לבן שפראך, מין מוכסערעך מרטע פלעגט עס ניכט נו געשעהען, דאם מען דיא יונגסטע דאם דער עלטעסטען מוסגעבע: (כז) האלט דיא האכצייט־ וואכע מיט דיסער מוס. זו וואלסט דוז מיך יענע בעקאמען. דיר דען דיהנסט, דען דוז בייא מיר נאך וידען מרערע יהרע דיהנסטן סוסח: (כח) יעקב טהאט סוסח. ער היוט נעמיך דיא האכצייט־וואכע מיט לאה. דאם ער לאה מוס. דאם גאב מיהם לבן וויינער טאכטער רחל, וויינע מאגד כלקה נור פרויא: (כט) יעקב קאם מוך נו רחל. האטטע מרער רחל וידער מוס לאה. מוכ דיהנטע בייא מיהם נאך ערלויבט וידען יהרע: (לא) מוס דער עוויגע זאה, דאם לאה געהאסט וואר, עבענטע ער מיהרע בעבאהר־מוטטער. רחל מרער וואר מוכפרוכטבאר: (לב) לאה וואלד שוואנגער, מוכ געבאהר מיינען זהן. ליסען נענאטע זיא לאובן. דען זיא שפראך, דער עוויגע האט מיין עלענד מאגעזעהען, מוכ נוכמעהר וועלד מיך מען מיין וידען מיך ליבען: (לג) זיא וואלד מרערמוס שוואנגער מוכ גע־ באהר מיינען זהן. מוכ שפראך, וויל דער עוויגע געהערט, דאם געהאסט בין, זו גאב ער מיר מוך ליסען. מוכ נענאטע מיהן שמעון: (לד) זיא וואלד מרערמוס שוואנגער, געבאהר מיינען זהן. מוכ שפראך, נוכמעהר וועלד מען מיין מאן מיר דרייא זהנע גיבהרען, דען מוך דעם האבע מיהם לריית וערדען. מוכ שפראך, נוכמעהר וועלד מיין מאן מיר דרייא זהנע גיבהרען, דען מוך דעם האבע מיהם לריית וערדען. מוכ נענאטע מיהן לוי: (לה) זיא וואלד נוכמעהר מיין מאן דרייא זהנע גיבהרען, דען מוך דעם האבע מיהם לריית וערדען. מוכ נענאטע מיהן יהודה. נאלאן היוט זיא מין מיט געבאהרען:

בִּלְהָה וַתֵּלֶד לְיַעֲקֹב בֵּן׃ וַתֹּאמֶר רָחֵל דָּנַנִי אֱלֹהִים וְגַם 6
שָׁמַע בְּקֹלִי וַיִּתֶּן־לִי בֵּן עַל־כֵּן קָרְאָה שְׁמוֹ דָּן׃ וַתַּהַר עוֹד 7
וַתֵּלֶד בִּלְהָה שִׁפְחַת רָחֵל בֵּן שֵׁנִי לְיַעֲקֹב׃ וַתֹּאמֶר רָחֵל 8
נַפְתּוּלֵי אֱלֹהִים נִפְתַּלְתִּי עִם־אֲחֹתִי גַּם־יָכֹלְתִּי וַתִּקְרָא
שְׁמוֹ נַפְתָּלִי׃ וַתֵּרֶא לֵאָה כִּי עָמְדָה מִלֶּדֶת וַתִּקַּח אֶת־ 9
זִלְפָּה שִׁפְחָתָהּ וַתִּתֶּן אֹתָהּ לְיַעֲקֹב לְאִשָּׁה׃ וַתֵּלֶד זִלְפָּה 10
שִׁפְחַת לֵאָה לְיַעֲקֹב בֵּן׃ וַתֹּאמֶר לֵאָה בָּגָד וַתִּקְרָא 11
אֶת־שְׁמוֹ גָּד׃ וַתֵּלֶד זִלְפָּה שִׁפְחַת לֵאָה בֵּן שֵׁנִי לְיַעֲקֹב׃ 12
וַתֹּאמֶר לֵאָה בְּאָשְׁרָי כִּי אִשְּׁרוּנִי בָנוֹת וַתִּקְרָא אֶת־שְׁמוֹ 13
אָשֵׁר׃ וַיֵּלֶךְ רְאוּבֵן בִּימֵי קְצִיר־חִטִּים וַיִּמְצָא דוּדָאִים בַּשָּׂדֶה וַיָּבֵא אֹתָם אֶל־לֵאָה אִמּוֹ וַתֹּאמֶר רָחֵל אֶל־לֵאָה 14 רביעי
תְּנִי־נָא לִי מִדּוּדָאֵי בְנֵךְ׃ וַתֹּאמֶר לָהּ הַמְעַט קַחְתֵּךְ אֶת־ טו
אִישִׁי וְלָקַחַת גַּם אֶת־דּוּדָאֵי בְנִי וַתֹּאמֶר רָחֵל לָכֵן יִשְׁכַּב
עִמָּךְ הַלַּיְלָה תַּחַת דּוּדָאֵי בְנֵךְ׃ וַיָּבֹא יַעֲקֹב מִן־הַשָּׂדֶה 16
בָּעֶרֶב וַתֵּצֵא לֵאָה לִקְרָאתוֹ וַתֹּאמֶר אֵלַי תָּבוֹא כִּי שָׂכֹר
שְׂכַרְתִּיךְ בְּדוּדָאֵי בְנִי וַיִּשְׁכַּב עִמָּהּ בַּלַּיְלָה הוּא׃ וַיִּשְׁמַע 17
אֱלֹהִים אֶל־לֵאָה וַתַּהַר וַתֵּלֶד לְיַעֲקֹב בֵּן חֲמִישִׁי׃
וַתֹּאמֶר לֵאָה נָתַן אֱלֹהִים שְׂכָרִי אֲשֶׁר־נָתַתִּי שִׁפְחָתִי 18
לְאִישִׁי וַתִּקְרָא שְׁמוֹ יִשָּׂשכָר׃ וַתַּהַר עוֹד לֵאָה וַתֵּלֶד בֵּן־ 19
שִׁשִּׁי לְיַעֲקֹב׃ וַתֹּאמֶר לֵאָה זְבָדַנִי אֱלֹהִים אֹתִי זֶבֶד טוֹב כ
הַפַּעַם יִזְבְּלֵנִי אִישִׁי כִּי־יָלַדְתִּי לוֹ שִׁשָּׁה בָנִים וַתִּקְרָא אֶת־
שְׁמוֹ זְבֻלוּן׃ וְאַחַר יָלְדָה בַּת וַתִּקְרָא אֶת־שְׁמָהּ דִּינָה׃ 21
וַיִּזְכֹּר אֱלֹהִים אֶת־רָחֵל וַיִּשְׁמַע אֵלֶיהָ אֱלֹהִים וַיִּפְתַּח אֶת־ 22
רַחְמָהּ׃ וַתַּהַר וַתֵּלֶד בֵּן וַתֹּאמֶר אָסַף אֱלֹהִים אֶת־חֶרְפָּתִי׃ 23
וַתִּקְרָא אֶת־שְׁמוֹ יוֹסֵף לֵאמֹר יֹסֵף יְהוָה לִי בֵּן אַחֵר׃ 24
וַיְהִי כַּאֲשֶׁר יָלְדָה רָחֵל אֶת־יוֹסֵף וַיֹּאמֶר יַעֲקֹב אֶל־לָבָן כה
שַׁלְּחֵנִי וְאֵלְכָה אֶל־מְקוֹמִי וְלִאַרְצִי׃ תְּנָה אֶת־נָשַׁי 26

א גד ק׳ v. 11. ואת־

יעקב מיינען זאָהן׃ (ו) דאָס שפּראַך לחל׳ גאָטט האָט מיין ריכטער,
מוזט האָט מויך מייגע שטימע ערהערט, מוזט איר מיינען זאָהן
געגעבען· דאַרוּם נעבענטע זיא מיהן דן׃ (ז) כלפּה׳ דער
לחל׳ מאָגד, ווארד מַבערמאָס שווּאַכגער, מוזט געזאָהר דעס
יעקב דען נפתלי׃ (ח) דאָס שפּראַך לחל׳, וועטמייַער־
בגען גאָטטעס האָבע מיך איז מיין מייגער שוועסטער געווען·
מיין־ערט, בין איהר מוזט בייַמאַקאַמען· מוזט נעבענטע מיהן
נפתלי· (ט) מַוס לאָק זאָה, דאָס זיא מייַנגעהאַלטען איז גע־
בּאָהרען· נאָהק זיא מיהרע מאָגד זלפה, גאָב זיא דעס יעקב
נור פרויא׃ (י) דיסע זלפה, מאָגד דער לאָק, געזאָהר דעס
יעקב מייגען זאָה׃ (יא) דאָס שפּראַך לאָק, דאָס גוטע גלוק
מיסט געקאָמען· (כגד) מוזט נעבענטע מיהן גד׃ (יב) זלפה׳
מאָגד דער לאָק, געזאָהר דעס יעקב מייגען גוויטען זאָה׃
(יג) דאָס שפּראַך לאָק, נו מייגער גלוקזעליגקייט· דען דיא
טעכטער פרייסען מיך גלוקזעליג· מוזט נעבענטע מיהן אשר׃
(יד) לאובן גינג מוס נור נייט דער ווייצאָמבּרעטע, כאָגד
מוּרון מוּך דעס כאָעלע· מוזט ברַאכטע מיהן זייגער מוטער
לאָק· דאָס שפּראַך לחל נו לאָק, גיב מיר דאָך מוך כאָן דייגעס
זאָהנעס מוּרון׃ (טו) יענע מבטוּאַרטעטע, מיסט עס ניכט
געבוג, דאָס זוּ מייגען מאָן וועגבימאָסט? זו ווּיסט זוּ נאָך
מייגעס זאָהנעס מוּרון מוך נעהמען· לחל שפּראַך, ער זאָל
מוך דיסט נאָכט בייַא דיר ליגען, כיר דייגעס זאָהנעס מוּרון׃
(טז) מַוס יעקב מַבענדס כאָעלע קאָם, גינג לאָק מיהם
ענטגעגען· מוזט שפּראַך, נו מיר קאָמען! דען מיך האָבע
דיך געמיטהעט, כיר מייגעס זאָהנעס מוּרון· מוזט ער זאָל
בייַא מיהר דיזוּעלבע נאָכט׃ (יז) גאָטט ערהערטע לאָק· זיא
וואָגד שוואַנגער, מוזט געבאָהר דעס יעקב דען כינפטען זאָהן׃
(יח) לאָק שפּראַך, גאָטט האָט מיך בעלוֹהנט, דאָס מיך מייגעס
מאָנען מייגע מאָגד געגעבען· מוזט נעבענטע מיהן יששכר׃
(יט) מַבערמאָס וואָגד לאָק שוואַנגער, מוזט געבאָהר דעס
יעקב דען זעכסטען זאָהן׃ (כ) דאָס שפּראַך לאָק, גאָטט האָט
מיר גוגעטהיילט, מייגען שאָהנען טהיין· נוכמאָהר ווירד
מיין מאָן מיט מיר וואָהנען, דען מיר האָבע מיהם זעכס זעהנע
געבאָהרען· מוזט נעבענטע מיהן זבולן׃ (כא) הערנאָך גע־
באָהר זיא מייגע טאָכטער, מוזט נעבענטע זיא דינה׃ (כב) גאָטט
עדַנכט מוך לחל ווידער, ערהערטע זיא נעמוּך· מוזט
געבאָהר מייגע גענאָהרמוטטער׃ (כג) זיא וואָגד שוואַנגער,
געבאָהר מייגען זאָהן, מוזט שפּראַך, גאָטט האָט מייגע שמאָך
היגוועג גענוּממען׃ (כד) מוזט נעבענטע מיהן יוסף· דאָס
הייסט, דער עוויגע ווירד מיר נאָך מייגען זאָהן גיבען׃
(כה) מַוס בון לחל דען יוסף גענאָהרען האָטטע· שפּראַך
יעקב נו לבן, עכטוּאַסט מיך! זו ווּיסט מיך מיין מאָן, מוזט
מין מיין וואָגד ווייַב רייסען׃ (כו) גיב מיר מייגע ווייבער, מוזט
קינדער, מוס וועלכע מיך דיר געדיהבט האָבע, זו ווּיסט מיך
רייסען· דען דוּ ווּיסט מייגען דיהנסט, ווּיא מיך דיר געדיהבט
האָבע׃ (כז) לבן מַבטוּאַרטעטע מיהם, קאָם מיך גענוּאַרטעהייט
מין דייגען מויגען פַינגען? מיך האָבע מַהבוג דאָס מיך דער

ווייב.
איז שטאבע גו ערהיצען: (מב) ווען עבער דאס פיה שפּאטה־ פּרים־ווייב־פיה ערהיצט אויך פון דעם קויענען פיהס. אוז איז דורך דעם שטאבע פּאר איז אויגען דעם קויענען פיהס ווערדען ווי זיי זאלטען זיך פּאר זיי פּאסענדע ערשטע יעקב טהוט איז ניכט אוועקגעטראטען פון דעם קויענען פיה: (מא) ווען עבער דאס פּאסירט איז ניכט אויך אזוי מיט דעם קויענען פיה דעם לבן. זייענ העערדען עבער בעזוכט ער דאס פּאסירט, אוז דעם לבן. זייענ העערדען עבער בעזוכט ער דאס פּאסירט, אוז דעם יעקב איז אויגען פון דעם קויענען פיה ווייט ווייטער אוועקגעטראטען. אוז דורך דעם איז ער אויך ריך אוועקגעקומען. אוז דאס איז דאס פּרים־ווייב־פיה. יעקב איז אויגען פון דעם קויענען פיה

הַצֹּאן לֹא יָשִׂים וְהָיָה הֶעָטֻפִים לְלָבָן וְהַקְשָׁרִים לְיַעֲקֹב׃
43 וַיִּפְרֹץ הָאִישׁ מְאֹד מְאֹד וַיְהִי־לוֹ צֹאן רַבּוֹת וּשְׁפָחוֹת
וַעֲבָדִים וּגְמַלִּים וַחֲמֹרִים׃

לא Cap. XXXI.

א וַיִּשְׁמַע אֶת־דִּבְרֵי בְנֵי־לָבָן לֵאמֹר לָקַח יַעֲקֹב אֵת כָּל־
אֲשֶׁר לְאָבִינוּ וּמֵאֲשֶׁר לְאָבִינוּ עָשָׂה אֵת כָּל־הַכָּבֹד הַזֶּה׃
2 וַיַּרְא יַעֲקֹב אֶת־פְּנֵי לָבָן וְהִנֵּה אֵינֶנּוּ עִמּוֹ כִּתְמוֹל
3 שִׁלְשֹׁום׃ וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־יַעֲקֹב שׁוּב אֶל־אֶרֶץ אֲבוֹתֶיךָ
4 וּלְמוֹלַדְתֶּךָ וְאֶהְיֶה עִמָּךְ׃ וַיִּשְׁלַח יַעֲקֹב וַיִּקְרָא לְרָחֵל
ה וּלְלֵאָה הַשָּׂדֶה אֶל־צֹאנוֹ׃ וַיֹּאמֶר לָהֶן רֹאֶה אָנֹכִי אֶת־
פְּנֵי אֲבִיכֶן כִּי־אֵינֶנּוּ אֵלַי כִּתְמֹל שִׁלְשֹׁם וֵאלֹהֵי אָבִי הָיָה
6 עִמָּדִי׃ וְאַתֶּנָּה יְדַעְתֶּן כִּי בְכָל־כֹּחִי עָבַדְתִּי אֶת־אֲבִיכֶן׃
7 וַאֲבִיכֶן הֵתֵל בִּי וְהֶחֱלֵף אֶת־מַשְׂכֻּרְתִּי עֲשֶׂרֶת מֹנִים
וְלֹא־נְתָנוֹ אֱלֹהִים לְהָרַע עִמָּדִי׃ אִם־כֹּה יֹאמַר נְקֻדִּים
יִהְיֶה־שְּׂכָרֶךָ וְיָלְדוּ כָל־הַצֹּאן נְקֻדִּים וְאִם־כֹּה יֹאמַר
9 עֲקֻדִּים יִהְיֶה שְׂכָרֶךָ וְיָלְדוּ כָל־הַצֹּאן עֲקֻדִּים׃ וַיַּצֵּל
י אֱלֹהִים אֶת־מִקְנֵה אֲבִיכֶם וַיִּתֶּן־לִי׃ וַיְהִי בְּעֵת יַחֵם
הַצֹּאן וָאֶשָּׂא עֵינַי וָאֵרֶא בַּחֲלוֹם וְהִנֵּה הָעַתֻּדִים הָעֹלִים
11 עַל־הַצֹּאן עֲקֻדִּים נְקֻדִּים וּבְרֻדִּים׃ וַיֹּאמֶר אֵלַי מַלְאַךְ
12 הָאֱלֹהִים בַּחֲלוֹם יַעֲקֹב וָאֹמַר הִנֵּנִי׃ וַיֹּאמֶר שָׂא־נָא
עֵינֶיךָ וּרְאֵה כָּל־הָעַתֻּדִים הָעֹלִים עַל־הַצֹּאן עֲקֻדִּים
נְקֻדִּים וּבְרֻדִּים כִּי רָאִיתִי אֵת כָּל־אֲשֶׁר לָבָן עֹשֶׂה לָךְ׃
13 אָנֹכִי הָאֵל בֵּית־אֵל אֲשֶׁר מָשַׁחְתָּ שָּׁם מַצֵּבָה אֲשֶׁר
נָדַרְתָּ לִי שָׁם נֶדֶר עַתָּה קוּם צֵא מִן־הָאָרֶץ הַזֹּאת וְשׁוּב
14 אֶל־אֶרֶץ מוֹלַדְתֶּךָ׃ וַתַּעַן רָחֵל וְלֵאָה וַתֹּאמַרְנָה לוֹ
טו הַעוֹד לָנוּ חֵלֶק וְנַחֲלָה בְּבֵית אָבִינוּ׃ הֲלֹוא נָכְרִיּוֹת
16 נֶחְשַׁבְנוּ לוֹ כִּי מְכָרָנוּ וַיֹּאכַל גַּם־אָכוֹל אֶת־כַּסְפֵּנוּ׃ כִּי
כָל־הָעֹשֶׁר אֲשֶׁר הִצִּיל אֱלֹהִים מֵאָבִינוּ לָנוּ הוּא וּלְבָנֵינוּ

ועתה

קאַפּיטעל לא

(א) עס קומען מיט דעם רעדעו דער קינדער פֿון לבן זו יעקבֿ׳ן, אַז ער האָט אַלץ גענומען פֿון אונדזער פֿאָטער, אונדזערע ברידער, אונדזערע שוועסטער, אונדזערע קינדער, אונדזערע פֿעלד, אונדזערע ווינגאָרטן, אונדזערע ווייַנגערטנער, אונדזערע ווייַנבערג, אונדזערע ווייַנשטאָקן, אונדזערע ווייַנגאָרטן

גענט׃ (לג) לבן גיבט אין דעם יעקבס צעלט, אונד אין דער לאה צעלט, אונד אין דער צוויי מעגדער צעלט, אונד פאנד ניכטס. אונד ער לאה אין דעם צעלט ארויס, אונד אין דער רחל צעלט. (לד) יעקב וואוסטע בעשטאנדיג אז דאס לבן אין דעם פעלד איז, אונד ער האט אלע זיינע ברידער צוזאמענגערופן, אונד זיי האבן ברויט גענומען, אונד האבן געגעסן, אונד זיי האבן נעכטיגט אויפן בארג, אונד זיי זענען איבערגעבליבן דארט. (לה) לבן אבער איז פרי אויפגעשטאנדן, אונד האט זיינע זין צוזאמענגערופן, אונד זיי האבן אים נאכגעיאגט זיבן טעג׳ן ווענס, אונד זיי האבן אים איבערגעכאפט אויפן בארג גלעד. (לו) אבער לבן איז צו יעקבן אריבער, אונד יעקב האט אויפגעשלאגן זיין צעלט אויפן בארג, אונד לבן האט מיטגעשלאגן מיט זיינע ברידער אויפן בארג גלעד. (לז) אונד לבן האט גערעדט צו יעקבן, וואס האסטו מיר דען אזוי געטון, אז דו האסט מיך באטראגן, אונד האסט מיינע טעכטער ווי קריגס-געפאנגענע? (לח) וואס האסט מיך נישט באנאכריכטיגט, אז איך זאל דיר מיט פרייד אוועקשיקן מיט זאנג אונד מיט קלאנג, מיט פויקן אונד מיט הארפן? (לט) וואס האסט מיר נישט ערלויבט, אז איך זאל מיינע זין אונד טעכטער קושן? איצט האסטו נאר נאריש געטון. (מ) עס שטייט אין מיין מאכט, מיט מיין האנט שוין צו פארשאדיגן, אבער דער גאט פון אייער טאטן, אונד דער גאט פון אברהם, אונד דער פחד פון יצחק, האט צו מיר נאכט גערעדט, זאגענדיג, היט דיך פון יעקבן, פון גוטן ביז בייז. (מא) אונד איצט, דו ביסט אוועקגעגאנגן, ווייל דו האסט דיך זייער פארלאנגט נאך דיינעס טאטנס הויז, אבער פארוואס האסטו מיינע גאטער גענומען? (מב) דען דאס איז מיט מיר, אז דער גאט פון מיין טאטן, דער גאט פון אברהם, אונד דער פחד פון יצחק, וואלט מיר געווען מיט, אויב

34 וַיָּבֹא בְאָהֶל רָחֵל׃ וְרָחֵל לָקְחָה אֶת־הַתְּרָפִים וַתְּשִׂמֵם
בְּכַר הַגָּמָל וַתֵּשֶׁב עֲלֵיהֶם וַיְמַשֵּׁשׁ לָבָן אֶת־כָּל־הָאֹהֶל
35 וְלֹא מָצָא׃ וַתֹּאמֶר אֶל־אָבִיהָ אַל־יִחַר בְּעֵינֵי אֲדֹנִי
כִּי לוֹא אוּכַל לָקוּם מִפָּנֶיךָ כִּי־דֶרֶךְ נָשִׁים לִי וַיְחַפֵּשׂ
36 וְלֹא מָצָא אֶת־הַתְּרָפִים׃ וַיִּחַר לְיַעֲקֹב וַיָּרֶב בְּלָבָן וַיַּעַן
יַעֲקֹב וַיֹּאמֶר לְלָבָן מַה־פִּשְׁעִי מַה־חַטָּאתִי כִּי דָלַקְתָּ
37 אַחֲרָי׃ כִּי־מִשַּׁשְׁתָּ אֶת־כָּל־כֵּלַי מַה־מָּצָאתָ מִכֹּל כְּלֵי־
בֵיתֶךָ שִׂים כֹּה נֶגֶד אַחַי וְאַחֶיךָ וְיוֹכִיחוּ בֵּין שְׁנֵינוּ׃ זֶה
38 עֶשְׂרִים שָׁנָה אָנֹכִי עִמָּךְ רְחֵלֶיךָ וְעִזֶּיךָ לֹא שִׁכֵּלוּ וְאֵילֵי
39 צֹאנְךָ לֹא אָכָלְתִּי׃ טְרֵפָה לֹא־הֵבֵאתִי אֵלֶיךָ אָנֹכִי
אֲחַטֶּנָּה מִיָּדִי תְּבַקְשֶׁנָּה גְּנֻבְתִּי יוֹם וּגְנֻבְתִּי לָיְלָה׃ הָיִיתִי מ
41 בַיּוֹם אֲכָלַנִי חֹרֶב וְקֶרַח בַּלָּיְלָה וַתִּדַּד שְׁנָתִי מֵעֵינָי׃ זֶה־לִּי
עֶשְׂרִים שָׁנָה בְּבֵיתֶךָ עֲבַדְתִּיךָ אַרְבַּע־עֶשְׂרֵה שָׁנָה בִּשְׁתֵּי
בְנֹתֶיךָ וְשֵׁשׁ שָׁנִים בְּצֹאנֶךָ וַתַּחֲלֵף אֶת־מַשְׂכֻּרְתִּי עֲשֶׂרֶת
מֹנִים׃ לוּלֵי אֱלֹהֵי אָבִי אֱלֹהֵי אַבְרָהָם וּפַחַד יִצְחָק הָיָה
42 לִי כִּי עַתָּה רֵיקָם שִׁלַּחְתָּנִי אֶת־עָנְיִי וְאֶת־יְגִיעַ כַּפַּי רָאָה
אֱלֹהִים וַיּוֹכַח אָמֶשׁ׃ וַיַּעַן לָבָן וַיֹּאמֶר אֶל־יַעֲקֹב הַבָּנוֹת 43 שביעי
בְּנֹתַי וְהַבָּנִים בָּנַי וְהַצֹּאן צֹאנִי וְכֹל אֲשֶׁר־אַתָּה רֹאֶה לִי־
הוּא וְלִבְנֹתַי מָה־אֶעֱשֶׂה לָאֵלֶּה הַיּוֹם אוֹ לִבְנֵיהֶן אֲשֶׁר
יָלָדוּ׃ וְעַתָּה לְכָה נִכְרְתָה בְרִית אֲנִי וָאָתָּה וְהָיָה לְעֵד 44
בֵּינִי וּבֵינֶךָ׃ וַיִּקַּח יַעֲקֹב אֶבֶן וַיְרִימֶהָ מַצֵּבָה׃ וַיֹּאמֶר מה 46
יַעֲקֹב לְאֶחָיו לִקְטוּ אֲבָנִים וַיִּקְחוּ אֲבָנִים וַיַּעֲשׂוּ־גָל
47 וַיֹּאכְלוּ שָׁם עַל־הַגָּל׃ וַיִּקְרָא־לוֹ לָבָן יְגַר שָׂהֲדוּתָא
48 וְיַעֲקֹב קָרָא לוֹ גַּלְעֵד׃ וַיֹּאמֶר לָבָן הַגַּל הַזֶּה עֵד בֵּינִי
49 וּבֵינְךָ הַיּוֹם עַל־כֵּן קָרָא־שְׁמוֹ גַּלְעֵד׃ וְהַמִּצְפָּה אֲשֶׁר אָמַר
נ יִצֹּף יְהוָה בֵּינִי וּבֵינֶךָ כִּי נִסָּתֵר אִישׁ מֵרֵעֵהוּ׃ אִם־תְּעַנֶּה
אֶת־בְּנֹתַי וְאִם־תִּקַּח נָשִׁים עַל־בְּנֹתַי אֵין אִישׁ עִמָּנוּ רְאֵה
אֱלֹהִים עֵד בֵּינִי וּבֵינֶךָ׃ וַיֹּאמֶר לָבָן לְיַעֲקֹב הִנֵּה׀ הַגַּל 51

הזה

מיינען
(ג) וועלן דאס מיינע טעכטער בעילידיגען, מעהר ניט
קאמען: (ד) קומט אהער צו מיר, לאזט מיך אייך
זעהן ריידן, וואס איך האב אייך צו זאגען, ווי
מען רעדט צו פרייען: (ה) דער גאט פון מיין פאטער
איז מיט מיר געווען, ווי ער האט מיט אייך
געווען: (ו) איר וויסט אליין, אז איך האב מיין
פאטער מיט אלע מיינע קרעפטען געדינט: (ז) אבער
מיין פאטער האט מיך בעטראגען, און האט מיר
צען מאל מיין לוין פארענדערט, אבער גאט האט
אים נישט צוגעלאזט מיך צו שאדיגען: (ח) ווען
ער האט גערעדט, אז די בונטע זאלען דיר לוין
זיין, האבען אלע שאף בונטע געבוירען, ווען
ער האט גערעדט, אז די שטרייפיגע זאלען דיר
לוין זיין, האבען אלע שאף שטרייפיגע געבוירען:
(ט) אזוי האט גאט מיין פאטער דאס פיה פון
אים גענומען, און מיר געגעבען: (י) ווען דאס
פיה האט זיך מיט די שאף פארבונדען, האב איך
מיינע אויגען אויפגעהויבען, און אין חלום האב
איך דערזעהן, אז די בעקען, וועלכע האבען
זיך מיט די שאף פארבונדען, זיינען בונט,
שטרייפיג, און שפרענקלעכט: (יא) האט מיר דער
מלאך גאטס אין חלום גערופען, יעקב! האב איך
גערופען, הינעה! (יב) האט ער מיר גערופען,
הויב דיינע אויגען אויף, און זעה, אלע בעקען,
וועלכע האבען זיך מיט די שאף פארבונדען,
זיינען בונט, שטרייפיג, און שפרענקלעכט, ווארום
איך האב אלעס געזעהן, וואס לבן מיט דיר טוט:
(יג) איך בין דער גאט פון בית־אל, וואו דו האסט
אן אויפגעריכט אן מצבה, וואו דו האסט מיר
אן נדר געטהאן: איצט מאך דיך אויף, גיי פון
דעם לאנד, און קער זיך צוריק אין דיין
געבוירען לאנד: (יד) האבען רחל און לאה אים
געענטפערט, האבען זיי נאך אן חלק אדער אן
ירושה אין דעם הויז פון אונזער פאטער? (טו)
האט ער אונז נישט פאר פרעמדע אנגענומען?
ווארום ער האט אונז פארקויפט, און האט
אויך אונזער געלט פארצעהרט: (טז) ווארום
דער גאט האט דעם רייכטהום פון אונזער
פאטער גענומען, האט ער אונז אונזערע קינדער
אויך גענומען, דעריבער טו אלעס, וואס גאט
האט דיר גערעדט: (יז) האט יעקב זיך אויפגעמאכט,
האט אויף קעמעל אנגעזעצט זיינע קינדער
און זיינע ווייבער, (יח) האט ער אוועקגענומען
זיין גאנצען פיה, און זיין גאנצען רייכטהום,
וואס ער האט זיך ערוואוירבען אין פדן־ארם,
צו קומען צו זיין פאטער יצחק קיין ארץ כנען:
(יט) לבן איז אין דער צייט גענאנגען זיין שאף
שערען, האט רחל גענומען די תרפים, וועלכע
זיין פאטער האט אנגעבעטעט: (כ) האט יעקב
גענארט לבן דעם ארמיי, אז ער האט אים נישט
אנגעזאגט, אז ער וויל אוועקלויפען: (כא) האט
ער אוועקגעלאפען מיט אלעס, וואס ער האט
גהאט, האט ער זיך אויפגעמאכט, האט איבער
דעם וואסער פון פרת גענאנגען, און האט
אויפגעשלאגען זיין פנים קעגען דעם בארג גלעד:
(כב) האט מען לבן דעם ארמיי אנגעזאגט, אז
יעקב איז אוועקגעלאפען: (כג) האט ער זיך
גענומען מיט זיינע ברידער, האט ער אים נאכגעיאגט
זיבען טעג, האט ער אים דערגרייכט אויפן בארג
גלעד: (כד) איז גאט צו לבן דעם ארמיי אין
חלום אין דער נאכט גקומען, האט אים גאט
גערופען, היט דיך, אז דו זאלסט יעקב נישט
עפעס בייזעס זאגען: (כה) האט לבן יעקבען
דערגרייכט, יעקב האט זיין צעלט אויפגעשלאגען
אויפן בארג, האט לבן מיט זיינע ברידער אויך
זיין צעלט אויפגעשלאגען אויפן בארג גלעד:
(כו) האט לבן צו יעקבען גערעדט, וואס האסט
דו מיר אזוי גטהאן, אז דו האסט מיך בעטראגען,
און האסט מיינע טעכטער ווי קריגסגעפאנגענע
וועגגעפירט: (כז) וואס האסט דו אזוי היימלעך
אוועקגעלאפען, און האסט מיך בעטראגען, האסט
מיר נישט אנגעזאגט, אז איך זאל דיך מיט
פרייד, מיט געזאנג, מיט פויקען, און מיט
הארפען אוועקשיקען: (כח) האסט מיר נישט
אנגעלאזט מיינע זין, און מיינע טעכטער קיסען,
דו האסט נאר נארישקייט גטהאן: (כט) עס
שטעהט אין מיין מאכט, אייך שלעכטס צו טהון,
אבער דער גאט פון אייער פאטער האט מיר
נעכטען גזאגט, היט דיך, אז דו זאלסט יעקב
נישט עפעס בייזעס זאגען: (ל) איצט, דו האסט
דיך אוועקגעזעהנט, ווייל דו האסט זעהר
נאך גהאט אהיים צו קומען, האסט דו מיר
אבער נישט גזאגט, פארוואס האסט דו מיר
מיינע גטער גענומען: (לא) האט יעקב לבן
גענטפערט, ווייל איך האב מורא גהאט, אז
דו וועסט מיר מיינע טעכטער אפנעמען:
(לב) ווער דו אבער ביים וועלכען דו וועסט
מיינע גטער פינדען, דער זאל נישט לעבען,
פאר אונזערע ברידער זאלסט דו דיר אויסקלויבען,
וואס דיין איז, נעם דיר דאס צו, האט יעקב
נישט גוואוסט, אז רחל האט זיי גענומען:
(לג) איז לבן אין יעקבס צעלט, אין לאהס צעלט,
אין צוויער דינערינען צעלט, האט ער זיי נישט
גפונדען, האט ער פון לאהס צעלט ארויסגעהן,
האט ער אין רחלס צעלט אריינגעהן: (לד) האט
רחל די תרפים גענומען, האט זיי אין דעם
קעמעל אריינגעלייגט, האט זיי אויף זיי
גזעסען, האט לבן דאס גאנצע צעלט אויסגעזוכט,
האט ער זיי נישט גפונדען: (לה) האט זי צו
זיין פאטער גזאגט, מיין הער, מיין פאטער,
זאל זיך נישט בייזען מיין הער, אז איך קען
נישט פאר דיר אויפשטעהן, ווייל מיר גייט
נאך דער ווייבער אורזאך: האט ער נישט
גפונדען דעם גטער: (לו) האט יעקב זיך
בייזגעמאכט, האט ער מיט לבן גערעכט, האט
יעקב לבן גענטפערט, וואס איז מיין פארברעכען,
וואס איז מיין זינד, אז דו האסט מיך נאכגעיאגט?
(לז) ווען דו האסט אלע מיינע זאכען
אויסגעזוכט, וואס האסט דו פון דיינע זאכען
גפונדען? לייג דאס פאר מיינע ברידער, אז
זיי זאלען צווישען אונז ביידע ריכטען:
(לח) צוואנציג יאהר בין איך מיט דיר
גווען, דיינע שאף, און דיינע ציגען האבען
נישט אפגעוואהרפט, און איך האב נישט
גגעסען די ווידדער פון דיינע קויינען: (לט)
פון טהיער האב איך דיר נישט
גברענגט, איך האב אלעס אליין
גענומען, פון מיינער האנד האסט
דו עס פארלאנגט, ווען איך בין
בייא טאג פון דער היץ, און
בייא נאכט פון דער קעלטע
פארברענט גווארדען, ווען
דער שלאף איז פון מיינע
אויגען פארשוואונדען:

(א) איך בין נו געריבן / פֿיר מאָל וואָהנטהאַלטן מוכ מאַל
טרייַ / וועלכע זוי דיינען קנעכטע ערנייבט האָבן · דען
בעזונדערס = מאָרגן נאָריך / זו וועל איך דיר פֿערנער וואָהל טהון:
בעשפּרעכן האָבן האָסט / קאָנהרע מיך דיין זאָגן / מוכ דיינען
מוכ גאָטט מיינעם פֿאָטערס יצחק · עווינגער! דער זוי נו איר
גאָטט מיינעם פֿאָטערס / גאָט אַבֿרהם / מוכ דיין פֿאָטער יעקב
(ב) יעקב שפּרעך פֿערנער / גאָט מיינעם פֿאָטערס פֿאַרהאַרטן
אַבֿרהם / מוכ דיין פֿאָטער יעקב · מוכ זוי נישט פֿערכטן:
שוואָר בייא דער עהרפֿורכט זיינעס פֿאָטערס יצחק:
נעמיך זיא דער גאָטט דעס נאָך מיינען נוישטן מוכס ריכטען:
(ג) יעקב שׂאָלטעט מיין שטיק פֿיה מיך דעס בערגס ·
מוכ זוי זייַנע פֿערוואַנדטען מיין / גאָסטמאָהל נו האָלטען · זיא
היטען גאָסטמאָהל / מוכ מיידערמאָלטען מיך דעס בערגס:

קאַפּיטעל לב

(א) דעס מאָרגענס פֿרוה שטאַנד לבן מוך / קיסטע זייַנע
ענקעל מוכ זייַנע טעכטער / מוכ זיבעטע זיא · וואָהן רייסטע
לבן אַב / מוכ קאַם מיידער מין זייַנע הייסאָן נורין: (ב) יעקב
אַבער גינג זייַנעס וועגס וויטער · לַ בעגעגנעטען מיט
ענגעל גאָטטעס: (ג) יעקב שפּרעך / מַ סָ ער זיא זאָה /
דיסעס מיסט מין זאָגער פֿאָן עבעזון · מוכ נעננטע דעס·
זעבולון / מתנים / נוויי־וואָגער:

וישלח

(ד) יעקב שיקטע באָטען פֿאָר זיך הער / נו זייַנעס ברודער
עשו · מין לאַנד שעיר · מין לאַס געפֿילדע אדום: (ה) מוכ
בעפֿאָהל מיהטען זיא זי אַנ מיינעם העררן קומען נו
עגעגען גאָטטעס: (ו) דאַנן זאָגטען זיא / יעקב שפּרעכט
לבן שפּרעכן מיך דיין זאָגן / מוכ איך בין גערוקט אַנ
אַלל דאָס גוטע / וואָס דו מיר ערוויזען האָסט:
(ז) דאַ־וועגען מיר בייא דען בוטען / זיא זענדען מיר
אַנ מיינעם העררן קומט / מוכ ער קומט אויך נו דיר
דיינעס ברודער עשו / ער זיהעט דיר אויך עבט־
טען קנעהרטען נו יעקב נורין · מוכ שפּרעכען / מיר זינד נו
דיר קנעכט / נו מיינעם העררן עשו / מוכ ער קומט אויך
מוך גענוואָגעהייט מין דיינען מויגען נו פֿינדען: (ח) דיא בא־
שׂאָלטען קנעהרטען נו יעקב נורין · מוכ שפּרעכען / מיר זינד נו
דיינעס ברודער עשו / גענוואָגען · ער זיהעט דיר אויך עבט־
טעטע זיך זעהר / מוכ מיהם וואָלל בעגעט · ער טהיילט דיא
לייטע / וועלכע ער בייא זיך האָטטע / וויא אויך דאָס קוייבע דיא /
דאָס ריכטיגע / מוכ מיהם וואָלל בעגעט · ער טהיילט דיא
(ט) יעקב פֿירט / מוכ היר מיסט דיסעס זאָגען / גאָט מיינעס
עבעקאָהמען / וועלכעס מיך מיט פֿאַרפֿאַלגען האָבט / נוישען
מיר מוכ דיר: (נא) דיסער שטיין = הויפֿען / מוכ היר מיסט דיסעס
יעקב / היר מיסט דיסער שטיין = הויפֿען / מוכ היר מיסט דיסעס
עבעקאָמען / וועלכעס מיך מיט פֿאַרפֿאַלגען האָבט / נוישען
מיר מוכ דיר: (נב) דיסער שטיין = הויפֿען נעמיך זיא נייגע / מוכ
דיסעס עבעקאָמען זיא מיך נייגט · דאָס מיך נימאָס נו דיר /
פֿאָר דיסעס שטיין = הויפֿען / מוכ דאָס דיסעס עבעקאָמען
פֿאַרבייא נייהט · מוכ דוי נימאָס נו
מיר / פֿאָר דיסעס שטיין = הויפֿען / מוכ דאָס דיסעס עבעקאָמען
פֿאַרבייא נייהעסט / נוך בעסט: (נג) דער גאָטט דעס אַבֿרהם
מוכ דער גאָטט דעס נאָך מיינען נוישטן מוכס ריכטען:
נעמיך זיא פֿאָר עהרפֿורכט זיינעס פֿאָטערס יצחק:
(נד) יעקב שׂאָלטעט מיין שטיק פֿיה מיך דעס בערגס ·
מוכ זוי זייַנע פֿערוואַנדטען מיין / גאָסטמאָהל נו האָלטען · זיא
היטען גאָסטמאָהל / מוכ מיידערמאָלטען מיך דעס בערגס:

קאַפּיטעל לב

(א) דעס מאָרגענס פֿרוה שטאַנד לבן מוך / קיסטע זייַנע
ענקעל מוכ זייַנע טעכטער / מוכ זיבעטע זיא · וואָהן רייסטע
לבן אַב / מוכ קאַם מיידער מין זייַנע הייסאָן נורין: (ב) יעקב
אַבער גינג זייַנעס וועגס וויטער · לַ בעגעגנעטען מיט
ענגעל גאָטטעס: (ג) יעקב שפּרעך / מַ סָ ער זיא זאָה /
דיסעס מיסט מין זאָגער פֿאָן עבעזון · מוכ נעננטע דעס·
זעבולון / מתנים / נוויי־וואָגער:

וישלח

(ד) יעקב שיקטע באָטען פֿאָר זיך הער / נו זייַנעס ברודער
עשו · מין לאַנד שעיר · מין לאַס געפֿילדע אדום: (ה) מוכ
בעפֿאָהל מיהטען זיא זי אַנ מיינעם העררן קומען נו
עגעגען גאָטטעס: (ו) דאַנן זאָגטען זיא / יעקב שפּרעכט
לבן שפּרעכן מיך דיין זאָגן / מוכ איך בין גערוקט אַנ
אַלל דאָס גוטע / וואָס דו מיר ערוויזען האָסט:
(ז) דאַ־וועגען מיר בייא דען בוטען / זיא זענדען מיר
אַנ מיינעם העררן קומט / מוכ ער קומט אויך נו דיר
דיינעס ברודער עשו / גענוואָגעהייט מין דיינען מויגען נו פֿינדען: (ח) דיא בא־
שׂאָלטען קנעהרטען נו יעקב נורין · מוכ שפּרעכען / מיר זינד נו
דיר קנעכט / נו מיינעם העררן עשו / מוכ ער קומט אויך
(ט) יעקב פֿירט / מוכ היר מיסט דיסעס זאָגען / גאָט מיינעס
עבעקאָהמען / וועלכעס מיך מיט פֿאַרפֿאַלגען האָבט / נוישען
מיר מוכ דיר: (נא) דיסער שטיין = הויפֿען / מוכ היר מיסט דיסעס
יעקב / היר מיסט דיסער שטיין = הויפֿען / מוכ היר מיסט דיסעס
עבעקאָמען / וועלכעס מיך מיט פֿאַרפֿאַלגען האָבט / נוישען
מיר מוכ דיר: (נב) דיסער שטיין = הויפֿען נעמיך זיא נייגע / מוכ
דיסעס עבעקאָמען זיא מיך נייגט · דאָס מיך נימאָס נו דיר /
פֿאָר דיסעס שטיין = הויפֿען / מוכ דאָס דיסעס עבעקאָמען
פֿאַרבייא נייהעסט / נוך בעסט: (נג) דער גאָטט דעס אַבֿרהם
מוכ דער גאָטט דעס נאָך מיינען נוישטן מוכס ריכטען:
נעמיך זיא פֿאָר עהרפֿורכט זיינעס פֿאָטערס יצחק:
(נד) יעקב שׂאָלטעט מיין שטיק פֿיה מיך דעס בערגס ·
מוכ זוי זייַנע פֿערוואַנדטען מיין / גאָסטמאָהל נו האָלטען · זיא
היטען גאָסטמאָהל / מוכ מיידערמאָלטען מיך דעס בערגס:

52 הַזֹּה וְהַנֵּה הַמַּצֵּבָה אֲשֶׁר יָרִיתִי בֵּינִי וּבֵינֶךָ: עֵד הַגַּל
הַזֶּה וְעֵדָה הַמַּצֵּבָה אִם־אָנִי לֹא־אֶעֱבָר אֵלֶיךָ אֶת־הַגַּל
הַזֶּה וְאִם־אַתָּה לֹא־תַעֲבֹר אֵלַי אֶת־הַגַּל הַזֶּה וְאֶת־
53 הַמַּצֵּבָה הַזֹּאת לָרָעָה: אֱלֹהֵי אַבְרָהָם וֵאלֹהֵי נָחוֹר
יִשְׁפְּטוּ בֵינֵינוּ אֱלֹהֵי אֲבִיהֶם וַיִּשָּׁבַע יַעֲקֹב בְּפַחַד אָבִיו
54 יִצְחָק: וַיִּזְבַּח יַעֲקֹב זֶבַח בָּהָר וַיִּקְרָא לְאֶחָיו לֶאֱכָל־לֶחֶם
וַיֹּאכְלוּ לֶחֶם וַיָּלִינוּ בָהָר:

לב Cap. XXXII.

מפטיר א וַיַּשְׁכֵּם לָבָן בַּבֹּקֶר וַיְנַשֵּׁק לְבָנָיו וְלִבְנוֹתָיו וַיְבָרֶךְ אוֹתָם
2 וַיֵּלֶךְ וַיָּשָׁב לָבָן לִמְקֹמוֹ: וְיַעֲקֹב הָלַךְ לְדַרְכּוֹ וַיִּפְגְּעוּ־בוֹ
3 מַלְאֲכֵי אֱלֹהִים: וַיֹּאמֶר יַעֲקֹב כַּאֲשֶׁר רָאָם מַחֲנֵה אֱלֹהִים
זֶה וַיִּקְרָא שֵׁם־הַמָּקוֹם הַהוּא מַחֲנָיִם:

פ פ פ ח 8 וישלח

4 וַיִּשְׁלַח יַעֲקֹב מַלְאָכִים לְפָנָיו אֶל־עֵשָׂו אָחִיו אַרְצָה
ה שֵׂעִיר שְׂדֵה אֱדוֹם: וַיְצַו אֹתָם לֵאמֹר כֹּה תֹאמְרוּן לַאדֹנִי
לְעֵשָׂו כֹּה אָמַר עַבְדְּךָ יַעֲקֹב עִם־לָבָן גַּרְתִּי וָאֵחַר עַד־עָתָּה:
6 וַיְהִי־לִי שׁוֹר וַחֲמוֹר צֹאן וְעֶבֶד וְשִׁפְחָה וָאֶשְׁלְחָה לְהַגִּיד
7 לַאדֹנִי לִמְצֹא־חֵן בְּעֵינֶיךָ: וַיָּשֻׁבוּ הַמַּלְאָכִים אֶל־יַעֲקֹב
לֵאמֹר בָּאנוּ אֶל־אָחִיךָ אֶל־עֵשָׂו וְגַם הֹלֵךְ לִקְרָאתְךָ וְאַרְבַּע
8 מֵאוֹת אִישׁ עִמּוֹ: וַיִּירָא יַעֲקֹב מְאֹד וַיֵּצֶר לוֹ וַיַּחַץ אֶת־
הָעָם אֲשֶׁר־אִתּוֹ וְאֶת־הַצֹּאן וְאֶת־הַבָּקָר וְהַגְּמַלִּים לִשְׁנֵי
9 מַחֲנוֹת: וַיֹּאמֶר אִם־יָבוֹא עֵשָׂו אֶל־הַמַּחֲנֶה הָאַחַת
י וְהִכָּהוּ וְהָיָה הַמַּחֲנֶה הַנִּשְׁאָר לִפְלֵיטָה: וַיֹּאמֶר יַעֲקֹב
אֱלֹהֵי אָבִי אַבְרָהָם וֵאלֹהֵי אָבִי יִצְחָק יְהוָה הָאֹמֵר אֵלַי
11 שׁוּב לְאַרְצְךָ וּלְמוֹלַדְתְּךָ וְאֵיטִיבָה עִמָּךְ: קָטֹנְתִּי מִכֹּל
הַחֲסָדִים וּמִכָּל־הָאֱמֶת אֲשֶׁר עָשִׂיתָ אֶת־עַבְדֶּךָ כִּי בְמַקְלִי
עָבַרְתִּי אֶת־הַיַּרְדֵּן הַזֶּה וְעַתָּה הָיִיתִי לִשְׁנֵי מַחֲנוֹת:

הַצִּילֵנִי נָא מִיַּד אָחִי מִיַּד עֵשָׂו כִּי־יָרֵא אָנֹכִי אֹתוֹ פֶּן־יָבוֹא 12
וְהִכַּנִי אֵם עַל־בָּנִים׃ וְאַתָּה אָמַרְתָּ הֵיטֵב אֵיטִיב עִמָּךְ 13
וְשַׂמְתִּי אֶת־זַרְעֲךָ כְּחוֹל הַיָּם אֲשֶׁר לֹא־יִסָּפֵר מֵרֹב׃ וַיָּלֶן 14 שני
שָׁם בַּלַּיְלָה הַהוּא וַיִּקַּח מִן־הַבָּא בְיָדוֹ מִנְחָה לְעֵשָׂו אָחִיו׃
עִזִּים מָאתַיִם וּתְיָשִׁים עֶשְׂרִים רְחֵלִים מָאתַיִם וְאֵילִים טו
עֶשְׂרִים׃ גְּמַלִּים מֵינִיקוֹת וּבְנֵיהֶם שְׁלֹשִׁים פָּרוֹת אַרְבָּעִים 16
וּפָרִים עֲשָׂרָה אֲתֹנֹת עֶשְׂרִים וַעְיָרִם עֲשָׂרָה׃ וַיִּתֵּן בְּיַד־ 17
עֲבָדָיו עֵדֶר עֵדֶר לְבַדּוֹ וַיֹּאמֶר אֶל־עֲבָדָיו עִבְרוּ לְפָנַי וְרֶוַח
תָּשִׂימוּ בֵּין עֵדֶר וּבֵין עֵדֶר׃ וַיְצַו אֶת־הָרִאשׁוֹן לֵאמֹר כִּי 18
יִפְגָּשְׁךָ עֵשָׂו אָחִי וּשְׁאָלְךָ לֵאמֹר לְמִי־אַתָּה וְאָנָה תֵלֵךְ
וּלְמִי אֵלֶּה לְפָנֶיךָ׃ וְאָמַרְתָּ לְעַבְדְּךָ לְיַעֲקֹב מִנְחָה הִוא 19
שְׁלוּחָה לַאדֹנִי לְעֵשָׂו וְהִנֵּה גַם־הוּא אַחֲרֵינוּ׃ וַיְצַו גַּם־ כ
אֶת־הַשֵּׁנִי גַּם אֶת־הַשְּׁלִישִׁי גַּם אֶת־כָּל־הַהֹלְכִים אַחֲרֵי
הָעֲדָרִים לֵאמֹר כַּדָּבָר הַזֶּה תְּדַבְּרוּן אֶל־עֵשָׂו בְּמֹצַאֲכֶם
אֹתוֹ׃ וַאֲמַרְתֶּם גַּם הִנֵּה עַבְדְּךָ יַעֲקֹב אַחֲרֵינוּ כִּי־אָמַר 21
אֲכַפְּרָה פָנָיו בַּמִּנְחָה הַהֹלֶכֶת לְפָנָי וְאַחֲרֵי־כֵן אֶרְאֶה
פָּנָיו אוּלַי יִשָּׂא פָנָי׃ וַתַּעֲבֹר הַמִּנְחָה עַל־פָּנָיו וְהוּא לָן 22
בַּלַּיְלָה־הַהִוא בַּמַּחֲנֶה׃ וַיָּקָם ׀ בַּלַּיְלָה הוּא וַיִּקַּח אֶת־ 23
שְׁתֵּי נָשָׁיו וְאֶת־שְׁתֵּי שִׁפְחֹתָיו וְאֶת־אַחַד עָשָׂר יְלָדָיו
וַיַּעֲבֹר אֵת מַעֲבַר יַבֹּק׃ וַיִּקָּחֵם וַיַּעֲבִרֵם אֶת־הַנָּחַל 24
וַיַּעֲבֵר אֶת־אֲשֶׁר־לוֹ׃ וַיִּוָּתֵר יַעֲקֹב לְבַדּוֹ וַיֵּאָבֵק אִישׁ כה
עִמּוֹ עַד עֲלוֹת הַשָּׁחַר׃ וַיַּרְא כִּי לֹא יָכֹל לוֹ וַיִּגַּע בְּכַף־ 26
יְרֵכוֹ וַתֵּקַע כַּף־יֶרֶךְ יַעֲקֹב בְּהֵאָבְקוֹ עִמּוֹ׃ וַיֹּאמֶר שַׁלְּחֵנִי 27
כִּי עָלָה הַשָּׁחַר וַיֹּאמֶר לֹא אֲשַׁלֵּחֲךָ כִּי אִם־בֵּרַכְתָּנִי׃
וַיֹּאמֶר אֵלָיו מַה־שְּׁמֶךָ וַיֹּאמֶר יַעֲקֹב׃ וַיֹּאמֶר לֹא יַעֲקֹב 28 29
יֵאָמֵר עוֹד שִׁמְךָ כִּי אִם־יִשְׂרָאֵל כִּי שָׂרִיתָ עִם־אֱלֹהִים
וְעִם־אֲנָשִׁים וַתּוּכָל׃ וַיִּשְׁאַל יַעֲקֹב וַיֹּאמֶר הַגִּידָה־נָּא ל

קמץ בז"ק v. 21. שמך

(יב) ערטטע איך דאך פאן פאך אויסעס ברודערס האנד · פאן
דעס עשו האנד · דען איך פירכטע אים / דאס ער כיכט
קומט / אוב ער אים שלאגע / זי מוטטער מיט דען קינדערן:
(יג) זוא האבער דאס געשפראכען / איך זאל זיכער
טהון / אוב דיינען זאמען / זוא ער מיך מעארע / ועלכער
פאר מעגע כיכט גוט גיהאלטען מיסט: (יד) ער בליב ווללט דיא
זעלבע נאכט / אוב נאהם פאן דאס דעק וואס ער הית זיך פירטע /
מין גענשעדק שיר זייבען ברודער עשו: (טו) זוייא הונדערט
גיעגען / אוב זוועהנציג בעקע · זוייא הונדערט שאפע / אוב
זוועהנציג מיטדעער: (טז) מעלקענדע קאמעלע / נעבסט אירען
יונגען / דרייסיג · פירציג קיהע / אוב צען שטירע · זוועהנציג
עסעלינען / אוב צען עסעל: (יז) מיטערגאב זוא ווילכ זייבען
קנעכטען · יעדע העערדע בעזונדערס · אוב שפרעך זו זיי=
נען קנעכטען / גענאו זוא ער הער! אוב זאגט מיינען
זויששענרוים זיין / זויששען מיינער העערדע אוב דער מאדערן:
(יח) ער גיבאט דעם ערסטען זוא פאגט / זואן דיר מיין
ברודער עשו בעגעגנעט / אוב פראגט / וואס גענאהרסט זוא
מן? זוא גענאהסט זוא הין? אוב זואסען זיבט דיסע פאר דיר
הער? (יט) זו שפריך / דיינעם קנעכטע יעקב גענארט עס
זו · עס איסט מיין גענענק / מאבגעשיקט פיר מיינען העררן
עשו · אוב דאך קומט ער זעלבסט היכטער אוב: (כ) ער
גענאט זוא דעק זוייטען / זו אוך דעם דריטטען / זו אוך
דיא היכטער דער העערדע הער גענאן · נעמליך / זו זאגט
עשו / וואן מיהר מיהן פינדעט: (כא) זאגט מיהק / דיין קנעכט
קומט אוך זעלבסט היכטער אוב · דען ער דאכטע זיך / אוך
וויל איך דערזעלבען נאכט שטאנד ער אוך / נאהק זאגען:
(כב) דאס גיששענק גינג
ער אין דעסטע פרייהיט אוך: (כג) זוייא גוויא בין נו זוויא זאגען גענאנט · אוב מיכט בין אוך נו זוויא
גענאנט / אוב זיכער אוך דאס פאן פאך גיהאלטען / זואן
דיר מיין מיינעק שטענדיג בין אוך מיבער דיסען ידלן גע=
שוס אין מיינעק שטענקען בין אוך מיבער דיסען ידלן גע=
גענאנט · אוב מיכט בין אוך נו זוויא זאגען גענאנט:
(יב) ערריטטע אוך דאך פאן מיינעס ברודערס האנד · פאן

שְׁמֶךָ וַיֹּאמֶר לָמָּה זֶּה תִּשְׁאַל לִשְׁמִי וַיְבָרֶךְ אֹתוֹ שָׁם׃
שלישי 31 וַיִּקְרָא יַעֲקֹב שֵׁם הַמָּקוֹם פְּנִיאֵל כִּי־רָאִיתִי אֱלֹהִים פָּנִים
32 אֶל־פָּנִים וַתִּנָּצֵל נַפְשִׁי׃ וַיִּזְרַח־לוֹ הַשֶּׁמֶשׁ כַּאֲשֶׁר עָבַר
33 אֶת־פְּנוּאֵל וְהוּא צֹלֵעַ עַל־יְרֵכוֹ׃ עַל־כֵּן לֹא־יֹאכְלוּ בְנֵי־
יִשְׂרָאֵל אֶת־גִּיד הַנָּשֶׁה אֲשֶׁר עַל־כַּף הַיָּרֵךְ עַד הַיּוֹם
הַזֶּה כִּי נָגַע בְּכַף־יֶרֶךְ יַעֲקֹב בְּגִיד הַנָּשֶׁה׃

לג Cap. XXXIII.

א וַיִּשָּׂא יַעֲקֹב עֵינָיו וַיַּרְא וְהִנֵּה עֵשָׂו בָּא וְעִמּוֹ אַרְבַּע
מֵאוֹת אִישׁ וַיַּחַץ אֶת־הַיְלָדִים עַל־לֵאָה וְעַל־רָחֵל
2 וְעַל שְׁתֵּי הַשְּׁפָחוֹת׃ וַיָּשֶׂם אֶת־הַשְּׁפָחוֹת וְאֶת־יַלְדֵיהֶן
רִאשֹׁנָה וְאֶת־לֵאָה וְיַלְדֶיהָ אַחֲרֹנִים וְאֶת־רָחֵל וְאֶת־
3 יוֹסֵף אַחֲרֹנִים׃ וְהוּא עָבַר לִפְנֵיהֶם וַיִּשְׁתַּחוּ אַרְצָה שֶׁבַע
4 פְּעָמִים עַד־גִּשְׁתּוֹ עַד־אָחִיו׃ וַיָּרָץ עֵשָׂו לִקְרָאתוֹ
ה וַיְחַבְּקֵהוּ וַיִּפֹּל עַל־צַוָּארָו וַיִּשָּׁקֵהוּ וַיִּבְכּוּ׃ וַיִּשָּׂא אֶת־
עֵינָיו וַיַּרְא אֶת־הַנָּשִׁים וְאֶת־הַיְלָדִים וַיֹּאמֶר מִי־אֵלֶּה
רביעי 6 לָךְ וַיֹּאמֶר הַיְלָדִים אֲשֶׁר־חָנַן אֱלֹהִים אֶת־עַבְדֶּךָ׃ וַתִּגַּשְׁן
7 הַשְּׁפָחוֹת הֵנָּה וְיַלְדֵיהֶן וַתִּשְׁתַּחֲוֶיןָ׃ וַתִּגַּשׁ גַּם־לֵאָה
וִילָדֶיהָ וַיִּשְׁתַּחֲווּ וְאַחַר נִגַּשׁ יוֹסֵף וְרָחֵל וַיִּשְׁתַּחֲווּ׃
8 וַיֹּאמֶר מִי לְךָ כָל־הַמַּחֲנֶה הַזֶּה אֲשֶׁר פָּגָשְׁתִּי וַיֹּאמֶר
9 לִמְצֹא־חֵן בְּעֵינֵי אֲדֹנִי׃ וַיֹּאמֶר עֵשָׂו יֶשׁ־לִי רָב אָחִי יְהִי
י לְךָ אֲשֶׁר־לָךְ׃ וַיֹּאמֶר יַעֲקֹב אַל־נָא אִם־נָא מָצָאתִי חֵן
בְּעֵינֶיךָ וְלָקַחְתָּ מִנְחָתִי מִיָּדִי כִּי עַל־כֵּן רָאִיתִי פָנֶיךָ כִּרְאֹת
11 פְּנֵי אֱלֹהִים וַתִּרְצֵנִי׃ קַח־נָא אֶת־בִּרְכָתִי אֲשֶׁר הֻבָּאת לָךְ
12 כִּי־חַנַּנִי אֱלֹהִים וְכִי יֶשׁ־לִי־כֹל וַיִּפְצַר־בּוֹ וַיִּקָּח׃ וַיֹּאמֶר
13 נִסְעָה וְנֵלֵכָה וְאֵלְכָה לְנֶגְדֶּךָ׃ וַיֹּאמֶר אֵלָיו אֲדֹנִי יֹדֵעַ
כִּי־הַיְלָדִים רַכִּים וְהַצֹּאן וְהַבָּקָר עָלוֹת עָלָי וְדָפְקוּם יוֹם
14 אֶחָד וָמֵתוּ כָּל־הַצֹּאן׃ יַעֲבָר־נָא אֲדֹנִי לִפְנֵי עַבְדּוֹ וַאֲנִי

זאָל מיר דאָך דיינען נאָמען! יעבער שפּרעך, וואָרום פֿרעגסט
דוּ נאָך מייַנעם נאָמען? אוכ זענענטע אים דאָזועלבסט:
(לא) יעקב נעננטע דען אָרט פּניאל. דען איך האָבע מיין
גוטטיליכקעם וועסען גיזעהען, פֿון מגבעסיכט בּו אַבגעסיכט.
אוכ מייַנע פּערסאָן מיסט עררעטטע ווערדען: (לב) דיא
זאָבנע פֿינג מיהם מן נו שייַנען, פֿון עד פֿאָר פּנואל פֿרעגט
קאָך, אוכ עד הינקט דען זייַנער היפֿטע: (לג) דאָרום עסען
דען קינדער ישׂראל ביכט דיא שפּאַנאָדער, (קנאַק, דעס
מיבערשפרונגס) וועלכע אוף דעם באָלען דער היפֿטע מיסט
בּיס אוף דען הייטיגען טאָג. וויל עד אָן דען באָלען דער
היפֿטע דעס יעקב, פֿון דיא שפּאַנאָדער בעריהרט:

קאַפּיטעל לג

(א) פֿון יעקב זייַנע אויגען אויפֿהאָב, זאָה ער עשו מקאָמ-
מען, מיט פֿיר הונדערט מאָן. דו טהיילטע ער זייַנע קינדער
אָן, אוף דיא לאָכ, אוף לחל, אוף דיא ביידען מאָדער:
(ב) שטעלטע דיא מאָדע אוכ מיהרע קינדער פֿאָרנען פֿאָרנען אָן,
לחל אוכ מיהרע קינדער הערנאָך, אוכ לחל אוכ יוסף נו
זעלבט: (ג) ער אָבער גינג פֿאָר אַיהנען הער, ביקטע זיך נור
ערדע זיבען מאָל, אַיהנעם ער הינטראָט, נו זייַנעם ברודער:
(ד) עשו זיך אַיהם ענטגעגען, אומאַרמטע אַיהן, פֿיל אַיהם
אוף דען האַלז, קיסטע אַיהן. אוכ זיא וויינטען: (ה) עשו
האָב זייַנע אויגען אוף, זאָה דיא וויַיבער אוכ דיא קינדער.
טעטע, עס זיבכ דיא קינדער, וואָמיט גאָטט דיינען קנעכט
בעגנאַדיגט האָבּ: (ו) דיא מאָדע טראָטען הינבּו, זיא אוכ
מיהרע קינדער, אוכ ביקטען זיך: (ז) לאָ טראָט אוך לחה
יוסף אוכ לחל היבּו, אוכ ביקטען זיך. נו זענען טראָ-
טען אוכ מיהרע קינדער הינבּו, אוכ ביקטען זיך: (ח) עד שפּרעך,
וואָס וויללסט דוּ מיט יעננעם גאַנצען הירטען-זאָגער, וועלכעם
מיך בגאַגנעט? עד אַנטוואָרטעטע, דאָמיט מיך בגאַדע
(ט) עשו שפּרעך, אין מייַנעם הערדן אוכ ברודער! בעהאַלטע וואָס דוּ האָסט:
(י) יעקב אַבער שפּרעך, אָ נייַן! וואָן איך בגאַדע אין דיינען
אוגען בעפּונדען, זא נימסט דוּ מיין געשענק אָן מייַנער
זייַנען בעפּונדען, וויַיל איך דיין גוטליכקעם בעזיהען, וויא מען
ליכט דאָס אַנטליץ בעטטליכען זיכ וועסענס גוטטיליכקעם זיהט. אוכ דוּ
בּיגיג אויפֿגענאָממען: (יא) נים דאָך מייַנען זעגען אין,
וועלכער דיר מיבערבראַכט וואָרדען. דען גאָט האָבּ
בעגנאַדיגט, אוכ זאָה עד זעלבּער אוף אַלע גוטע. פֿון זאָה
אין דען אָבּגענאַממען: (יב) עשו שפּרעך, לאָם
מיהר לעבּען, נעאָהם ער עס אָן: (יג) יעבער מבטואַרטעטע
אוכ נוכמאָהר רייסען, אוכ מוסערען וועג פֿאָרטזעצען.
אוך וויל נעבען דיר בעהען: (יד) מיין הערר זאָל בּיטע
פֿאָר אַיהם פֿאָרבּייַ נעהען, בּיז דאָס קינד אין מיין
זאָה, אוף לחל, אוף לחל, אוכ אוף דיא שוואַכליכקייט
מיין הערר וויַיס, דאָס דיא קינדער נאָך זיכ, אוכ דאָס אוך
מיר בייַ קרעפֿטען מוכ פֿאָרבּייַ נעהען, בּיז איך שוואַכליכקייט
זיך בּייַ דען קינדער נאָך זיכ, אוכ דיא הערדן אוף דען
וועגען זאַכטליכ פֿאָרבּייַ נעהען, בּיז איך צו מיין הערן
קאָממע נאַך שעיר. (טו) עשו שפּרעך, אַזא לאָם מיר
דאָך וועניגסטענס פֿיל פֿאָלק בּייַ דיר דאָ זיין. אוכ
(טז) יעקב שפּרעך, וואָזו דאָרף דאָס זיין? לאָם מיר
נאָר גנאָד פֿינדען אין מיין הערן אוגען. (יז) אוכ עשו
קעהרטע אוף דעם טאָג זיין וועג וויַידער נאָך שעיר.
(יח) יעקב אָבער צוגטע נאָך סכות, אוכ בּוטע זיך אַ
הויז, אוכ מאַכטע הוטטען פֿיר זיין פֿיה. דעסוועגען
הייסען דיא אָרט סכות הוטטען. (יט) אוכ קאַמ גליכ-
פֿאַללס גליכליך אין דאָס לאַנד כנען, נאָכדעם ער
אויס פּדן ארם בּאַ זיין, אוכ לאָגערטע זיך פֿאָר דער
שטאָדט שכם. (כ) אוכ קויפֿטע אַיין שטיק פֿעלד, וואָ
ער זיין צעלט אויפֿגעשלאָגען האָבּ, פֿון דער האַנד
פֿון חמור, שכמס פֿאָטער, פֿיר הונדערט קעסיטה.
(כא) אוכ בּוטע דאָסעלבסט אַיין אַלטאַר, אוכ נאַנטע
אים אל אלהי ישׂראל.

אֶתְנַהֲלָה לְאִטִּי לְרֶגֶל הַמְּלָאכָה אֲשֶׁר־לְפָנַי וּלְרֶגֶל
הַיְלָדִים עַד אֲשֶׁר־אָבֹא אֶל־אֲדֹנִי שֵׂעִירָה׃ 14 וַיֹּאמֶר עֵשָׂו
אַצִּיגָה־נָּא עִמְּךָ מִן־הָעָם אֲשֶׁר אִתִּי וַיֹּאמֶר לָמָּה זֶּה
אֶמְצָא־חֵן בְּעֵינֵי אֲדֹנִי׃ 15 וַיָּשָׁב בַּיּוֹם הַהוּא עֵשָׂו לְדַרְכּוֹ
שֵׂעִירָה׃ 16 וְיַעֲקֹב נָסַע סֻכֹּתָה וַיִּבֶן לוֹ בָּיִת וּלְמִקְנֵהוּ עָשָׂה
סֻכֹּת עַל־כֵּן קָרָא שֵׁם־הַמָּקוֹם סֻכּוֹת׃ ס 17 וַיָּבֹא
יַעֲקֹב שָׁלֵם עִיר שְׁכֶם אֲשֶׁר בְּאֶרֶץ כְּנַעַן בְּבֹאוֹ מִפַּדַּן אֲרָם
וַיִּחַן אֶת־פְּנֵי הָעִיר׃ 18 וַיִּקֶן אֶת־חֶלְקַת הַשָּׂדֶה אֲשֶׁר נָטָה־
שָׁם אָהֳלוֹ מִיַּד בְּנֵי־חֲמוֹר אֲבִי שְׁכֶם בְּמֵאָה קְשִׂיטָה׃ 19
וַיַּצֵּב־שָׁם מִזְבֵּחַ וַיִּקְרָא־לוֹ אֵל אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל׃ ס כ

לד Cap. XXXIV.

א המישי וַתֵּצֵא דִינָה בַּת־לֵאָה אֲשֶׁר יָלְדָה לְיַעֲקֹב לִרְאוֹת בִּבְנוֹת
הָאָרֶץ׃ 2 וַיַּרְא אֹתָהּ שְׁכֶם בֶּן־חֲמוֹר הַחִוִּי נְשִׂיא הָאָרֶץ
וַיִּקַּח אֹתָהּ וַיִּשְׁכַּב אֹתָהּ וַיְעַנֶּהָ׃ 3 וַתִּדְבַּק נַפְשׁוֹ בְּדִינָה
בַּת־יַעֲקֹב וַיֶּאֱהַב אֶת־הַנַּעֲרָ וַיְדַבֵּר עַל־לֵב הַנַּעֲרָ׃ 4 וַיֹּאמֶר
שְׁכֶם אֶל־חֲמוֹר אָבִיו לֵאמֹר קַח־לִי אֶת־הַיַּלְדָּה הַזֹּאת
לְאִשָּׁה׃ ה וְיַעֲקֹב שָׁמַע כִּי טִמֵּא אֶת־דִּינָה בִּתּוֹ וּבָנָיו
הָיוּ אֶת־מִקְנֵהוּ בַּשָּׂדֶה וְהֶחֱרִשׁ יַעֲקֹב עַד־בֹּאָם׃ 6 וַיֵּצֵא
חֲמוֹר אֲבִי־שְׁכֶם אֶל־יַעֲקֹב לְדַבֵּר אִתּוֹ׃ 7 וּבְנֵי יַעֲקֹב
בָּאוּ מִן־הַשָּׂדֶה כְּשָׁמְעָם וַיִּתְעַצְּבוּ הָאֲנָשִׁים וַיִּחַר לָהֶם
מְאֹד כִּי נְבָלָה עָשָׂה בְיִשְׂרָאֵל לִשְׁכַּב אֶת־בַּת־יַעֲקֹב
וְכֵן לֹא יֵעָשֶׂה׃ 8 וַיְדַבֵּר חֲמוֹר אִתָּם לֵאמֹר שְׁכֶם בְּנִי
חָשְׁקָה נַפְשׁוֹ בְּבִתְּכֶם תְּנוּ נָא אֹתָהּ לוֹ לְאִשָּׁה׃
9 וְהִתְחַתְּנוּ אֹתָנוּ בְּנֹתֵיכֶם תִּתְּנוּ־לָנוּ וְאֶת־בְּנֹתֵינוּ תִּקְחוּ
לָכֶם׃ י וְאִתָּנוּ תֵּשֵׁבוּ וְהָאָרֶץ תִּהְיֶה לִפְנֵיכֶם שְׁבוּ
וְסִחֲרוּהָ וְהֵאָחֲזוּ בָהּ׃ 11 וַיֹּאמֶר שְׁכֶם אֶל־אָבִיהָ וְאֶל־
אַחֶיהָ אֶמְצָא־חֵן בְּעֵינֵיכֶם וַאֲשֶׁר תֹּאמְרוּ אֵלַי אֶתֵּן׃

הנערה ק׳ v. 3. הרבו

אֶתְנַהֲלָה לְאִטִּי לְרֶגֶל הַמְּלָאכָה אֲשֶׁר־לְפָנַי וּלְרֶגֶל
הַיְלָדִים עַד אֲשֶׁר־אָבֹא אֶל־אֲדֹנִי שֵׂעִירָה׃ יד וַיֹּאמֶר עֵשָׂו
אַצִּיגָה־נָּא עִמְּךָ מִן־הָעָם אֲשֶׁר אִתִּי וַיֹּאמֶר לָמָּה זֶּה
אֶמְצָא־חֵן בְּעֵינֵי אֲדֹנִי׃ טז וַיָּשָׁב בַּיּוֹם הַהוּא עֵשָׂו לְדַרְכּוֹ
שֵׂעִירָה׃ יז וְיַעֲקֹב נָסַע סֻכֹּתָה וַיִּבֶן לוֹ בָּיִת וּלְמִקְנֵהוּ עָשָׂה
סֻכֹּת עַל־כֵּן קָרָא שֵׁם־הַמָּקוֹם סֻכּוֹת׃ יח וַיָּבֹא
יַעֲקֹב שָׁלֵם עִיר שְׁכֶם אֲשֶׁר בְּאֶרֶץ כְּנַעַן בְּבֹאוֹ מִפַּדַּן אֲרָם
וַיִּחַן אֶת־פְּנֵי הָעִיר׃ יט וַיִּקֶן אֶת־חֶלְקַת הַשָּׂדֶה אֲשֶׁר נָטָה־
שָׁם אָהֳלוֹ מִיַּד בְּנֵי־חֲמוֹר אֲבִי שְׁכֶם בְּמֵאָה קְשִׂיטָה׃
כ וַיַּצֵּב־שָׁם מִזְבֵּחַ וַיִּקְרָא־לוֹ אֵל אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל׃ ס כא

קאפיטעל לד

(א) דינה / דער לאה טאכטער / איז זי דעם יעקב גע־
בוירן · גינג מוס / ניט אומזיסט / מוכטער דען טעכטערן
מוס הובערט קשיטה׃ (ב) שכם חמור / דעם פאטערס שכם ·
פאן דעם וואלד ווערן / זו איז ער טרעף פאר קאן / וועלכען איך
נאך פיהרען / זו איז ער קינדער פאר קעכטען ·
בים איך נו מיינעם העררן נאך שעיר קומען׃ (טו) עשו
שפראך / זו וויל איך דען בייא דיר לאזען / פאן דעם פאלק
נאך בייא מיר איס · ער אנטוארטעט / וואס דיסעם ?
פאר איך נור פאר מיינעם העררן גנאדע פינדען׃ (יו) עשו
גינג דעכזעלבען טאג זיינען וועג נורוק נאך שעיר׃ (יז) יעקב
אבער רייסטע נאך סכת · בויטע זיך מיין הויז / מוכ זייענע
פיה מאכטע ער היטטען · דארום נעכנט מאן דען ארט סכות׃
(יח) יעקב קאם געסונד מין דעם שכם שטאט אן / וועלכע
איך זאלבערט כנען וויבט · מוס ער פאן פדן ארם קומען קאם ·
מוכ שוך זיין הירטען־לאגער איף פאר ער זיין לעלט מויפריכטעט /
קויפטע דאס שטיק פעלדס וואו ער זיין צעלט אויפגעשלאגען /
פון בנאדע מין מיינרען מויגענן פינדען ! וואס מיהר נור זאגט /
איך בנאדע׃ (יט) פאלערט נאך זו פין מאנבערגע־
בע מוכ בעשענק / זו וויל איך בעדען / וואס מיהר פאלערט ·
בעדט

שלח

(כה) מיהר קויענס פֿיר / מיהרע ריבדער / עסען / וואס מען
דער שטאט / מוב מוק דעם פֿעלד וואר / בשמען זיא מיט:
דיא שטאט · ווייל זיא מיהרע שוועסטער ענטפֿהרט השטטען:
יעקב פֿיון מיבער דיא ערשטגעבורט / מוב פֿיונעלערהשטען
הויסע דעם שכם מוב גינגען היבוים: (כז) דיא זעהנס דעם
מיט דער שֹרפֿע דעם שווערטס · נשמען דינק מוים דעק
דיא שטאט / ווייל זיא מיהרע שוועסטער ענטפֿהרט השטטען:
(כו) מוק דען חמור מוב זיינען שכם / ערשטגעבורט זיא
זיך גוימבט · מוב ערשטגעבורט שלעס משבניכע:
דריבער / יעדער זיין שוועסטער · מיבערפֿיונעלען דיא שטאט / דיא
מוב לוי / נזויא פֿאר דען חמור זיינען נשמען השטטען / דאס
בעשמיק נו מיהבען / ווייר קענבען דיסעס ניכט טהון / דאס
ווייר מוסערע שוועסטער מיינעק משבנע געבען / וועלבער
מיינע פֿהרהויט השטט · דען דיסעס וואָרט מוס מיינע שׂשבנע:
(כח) יעלק / שׂולען וואלען ווייר מייך נו וויליען זיין / ווען
מיהר מוק זיין וויליט / וזא ווייר · דאס שׂולען משבניכע בע־
שניטטען ווערדע: (כט) שׂולען וואלען ווייר מוק טוסערע
טעכטער געבען / מיינרע טעכטער מוס נעהמען / בייא
מיהר מוס שבר ניכט פֿאלבען / מוק בעשניידען נו
שׂשבן: זא נעהמען ווייר מוסערע טעכטער מוב געהען:
(ל) מיהרע וואָרטע געפֿיעל מין דען מוגען דעס חמור /
יינבוינג: זיימע ניכט / דיסעס מינס ווערק נו ריכטען · דען
ער זעהנטע זיך נאך דער טעכטער דעס יעקב · מוב וואר
דער בעשהרטעסטע מונטער שׂולען זיינעס פֿאטערס הויס־
לייטען: (ב) שׂוס נון חמור מוב זיין זאהן שכם מין דאס טהאר
מיהרער שטאט / וזא פֿאלבען: (בא) דיסע זייטע זיבד בעגע־
נעס פֿרילוק בעזינט · זיא וואלען מין דעס שׂבדע וואהנען /
בוק רוים הערוק רייסען · דאס שׂבד מבער / דאס מוב
געבוב פֿיר זיא · מיהרע טעכטער וואלען ווייר מוס נו
וויבערן נעהמען / מוב מוסערע טעכטער טעכטער מיהבען בעבען:
(בב) שׂולען נור שׂולען וואלען מוס דיא זייטע נו וויליען
זיין / דאס זיא בייא מוס וואהנען / מוב מיט מוס מין מוס
מוק פֿאלבען: זא בייא מוס וואהנען / מוב מוס מיינע שׂשבנ־
וערדען נעהמען / ווען ווייר מוטער מוס שׂולען שׂשבניכע בעשניי־
דען / זיא ווייל זיא בעשניטטען זינד: (בג) מיהרע
העערדען / מיהרע הבבע / מוב שׂולען מיהר פֿיה / ווירד יא מוב־
סער זיין: שׂשבן מוס מיהבען נו וויליען וועדען / דאס
בייא מוס בלייבען: (בד) דאס געהאלטען דעס חמור
זיינע / זיא זיך דורך דאס שטאט־טהאר
מוב זיינעס זאהע / דיא זיך דורך דעס שטאט־
היבוים קשמען · מוב שׂולען משבניכע / זיך זיך דורך דאס
טהאר היבוים קשמען / זיא זיך בעשניידען: (בה) שׂל דריטטען
טשגע שׂבער / דאס זיא שמערנען השטטען · נשמען שׂמעון
בעשמיק נו מיהבען / ווייר קענבען דיסעס ניכט טהון / דאס
ווייר מוסערע שוועסטער מיינעק משבנע געבען / וועלבער
מיינע פֿהרהויט השט · דען דיסעס וואָרט מוס מיינע שׂשבנ:
(כו) יעלק / שׂולען וואלען ווייר מייך נו וויליען זיין / ווען
מיהר מוק זיין וויליט / וזא ווייר · דאס שׂולען משבניכע בע־
שניטטען ווערדע: (כז) שׂולען וואלען ווייר מוק טוסערע
טעכטער געבען / מיינרע טעכטער מוס נעהמען / בייא
מיהר מוס שבר ניכט פֿאלבען / מוק בעשניידען נו
שׂשבן: זא נעהמען ווייר מוסערע טעכטער מוב געהען:
(כח) מיהרע וואָרטע געפֿיעל מין דען מוגען דעס חמור /
יינבוינג: זיימע ניכט / דיסעס מינס ווערק נו ריכטען · דען
ער זעהנטע זיך נאך דער טעכטער דעס יעקב · מוב וואר
דער בעשהרטעסטע מונטער שׂולען זיינעס פֿאטערס הויס־
לייטען: (כט) שׂוס נון חמור מוב זיין זאהן שכם מין דאס טהאר
מיהרער שטאט / וזא פֿאלבען: (ל) דיסע זייטע זיבד בעגע־
נעס פֿרילוק בעזינט · זיא וואלען מין דעס שׂבדע וואהנען /
בוק רוים הערוק רייסען · דאס שׂבד מבער / דאס מוב
געבוב פֿיר זיא · מיהרע טעכטער וואלען ווייר מוס נו
וויבערן נעהמען / מוב מוסערע טעכטער טעכטער מיהבען בעבען:
(לא) שׂולען נור שׂולען וואלען מוס דיא זייטע נו וויליען
זיין / דאס זיא בייא מוס וואהנען / מוב מיט מוס מין מוס
מוק פֿאלבען: זא בייא מוס וואהנען / מוב מוס מיינע שׂשבנ־
וערדען נעהמען / ווען ווייר מוטער מוס שׂולען שׂשבניכע בעשניי־
דען / זיא ווייל זיא בעשניטטען זינד: (לב) מיהרע
העערדען / מיהרע הבבע / מוב שׂולען מיהר פֿיה / ווירד יא מוב־
סער זיין: שׂשבן מוס מיהבען נו וויליען וועדען / דאס
בייא מוס בלייבען: (לג) דאס יעקב
זעהבט מיר בור דיא יובגפֿער נור פֿרוים: (ג) דעס יעקב

12 הַרְבּוּ עָלַי מְאֹד מֹהַר וּמַתָּן וְאֶתְּנָה כַּאֲשֶׁר תֹּאמְרוּ אֵלַי
13 וּתְנוּ־לִי אֶת־הַנַּעֲרָ לְאִשָּׁה׃ וַיַּעֲנוּ בְנֵי־יַעֲקֹב אֶת־שְׁכֶם
וְאֶת־חֲמוֹר אָבִיו בְּמִרְמָה וַיְדַבֵּרוּ אֲשֶׁר טִמֵּא אֶת דִּינָה
14 אֲחֹתָם׃ וַיֹּאמְרוּ אֲלֵיהֶם לֹא נוּכַל לַעֲשׂוֹת הַדָּבָר הַזֶּה
לָתֵת אֶת־אֲחֹתֵנוּ לְאִישׁ אֲשֶׁר־לוֹ עָרְלָה כִּי־חֶרְפָּה
טו הִוא לָנוּ׃ אַךְ בְּזֹאת נֵאוֹת לָכֶם אִם תִּהְיוּ כָמֹנוּ לְהִמּל
16 לָכֶם כָּל־זָכָר׃ וְנָתַנּוּ אֶת־בְּנֹתֵינוּ לָכֶם וְאֶת־בְּנֹתֵיכֶם
17 נִקַּח־לָנוּ וְיָשַׁבְנוּ אִתְּכֶם וְהָיִינוּ לְעַם אֶחָד׃ וְאִם־לֹא
תִשְׁמְעוּ אֵלֵינוּ לְהִמּוֹל וְלָקַחְנוּ אֶת־בִּתֵּנוּ וְהָלָכְנוּ׃
18 וַיִּיטְבוּ דְבָרֵיהֶם בְּעֵינֵי חֲמוֹר וּבְעֵינֵי שְׁכֶם בֶּן־חֲמוֹר׃
19 וְלֹא־אֵחַר הַנַּעַר לַעֲשׂוֹת הַדָּבָר כִּי חָפֵץ בְּבַת־יַעֲקֹב
כ וְהוּא נִכְבָּד מִכֹּל בֵּית אָבִיו׃ וַיָּבֹא חֲמוֹר וּשְׁכֶם בְּנוֹ אֶל־
21 שַׁעַר עִירָם וַיְדַבְּרוּ אֶל־אַנְשֵׁי עִירָם לֵאמֹר׃ הָאֲנָשִׁים
הָאֵלֶּה שְׁלֵמִים הֵם אִתָּנוּ וְיֵשְׁבוּ בָאָרֶץ וְיִסְחֲרוּ אֹתָהּ
וְהָאָרֶץ הִנֵּה רַחֲבַת־יָדַיִם לִפְנֵיהֶם אֶת־בְּנֹתָם נִקַּח־לָנוּ
22 לְנָשִׁים וְאֶת־בְּנֹתֵינוּ נִתֵּן לָהֶם׃ אַךְ־בְּזֹאת יֵאֹתוּ לָנוּ
הָאֲנָשִׁים לָשֶׁבֶת אִתָּנוּ לִהְיוֹת לְעַם אֶחָד בְּהִמּוֹל לָנוּ
23 כָּל־זָכָר כַּאֲשֶׁר הֵם נִמֹּלִים׃ מִקְנֵהֶם וְקִנְיָנָם כָּל־
בְּהֲמָתָם הֲלוֹא לָנוּ הֵם אַךְ נֵאוֹתָה לָהֶם וְיֵשְׁבוּ אִתָּנוּ׃
24 וַיִּשְׁמְעוּ אֶל־חֲמוֹר וְאֶל־שְׁכֶם בְּנוֹ כָּל־יֹצְאֵי שַׁעַר עִירוֹ
כה וַיִּמֹּלוּ כָּל־זָכָר כָּל־יֹצְאֵי שַׁעַר עִירוֹ׃ וַיְהִי בַּיּוֹם הַשְּׁלִישִׁי
בִּהְיוֹתָם כְּאֲבִים וַיִּקְחוּ שְׁנֵי בְנֵי־יַעֲקֹב שִׁמְעוֹן וְלֵוִי אֲחֵי
דִינָה אִישׁ חַרְבּוֹ וַיָּבֹאוּ עַל־הָעִיר בֶּטַח וַיַּהַרְגוּ כָּל־זָכָר׃
26 וְאֶת־חֲמוֹר וְאֶת־שְׁכֶם בְּנוֹ הָרָגוּ לְפִי־חָרֶב וַיִּקְחוּ אֶת־
27 דִּינָה מִבֵּית שְׁכֶם וַיֵּצֵאוּ׃ בְּנֵי יַעֲקֹב בָּאוּ עַל־הַחֲלָלִים
28 וַיָּבְזּוּ הָעִיר אֲשֶׁר טִמְּאוּ אֲחוֹתָם׃ אֶת־צֹאנָם וְאֶת־בְּקָרָם
וְאֶת־חֲמֹרֵיהֶם וְאֵת אֲשֶׁר־בָּעִיר וְאֵת־אֲשֶׁר בַּשָּׂדֶה לָקָחוּ׃

v. 12. הנערה ק׳ v. 23. חסר י׳ ואת־

29 וְאֶת־כָּל־חֵילָם וְאֶת־כָּל־טַפָּם וְאֶת־נְשֵׁיהֶם שָׁבוּ וַיָּבֹזּוּ
ל וְאֵת כָּל־אֲשֶׁר בַּבָּיִת׃ וַיֹּאמֶר יַעֲקֹב אֶל־שִׁמְעוֹן וְאֶל־
לֵוִי עֲכַרְתֶּם אֹתִי לְהַבְאִישֵׁנִי בְּיֹשֵׁב הָאָרֶץ בַּכְּנַעֲנִי
וּבַפְּרִזִּי וַאֲנִי מְתֵי מִסְפָּר וְנֶאֶסְפּוּ עָלַי וְהִכּוּנִי וְנִשְׁמַדְתִּי
31 אֲנִי וּבֵיתִי׃ וַיֹּאמְרוּ הֲכִזּוֹנָה יַעֲשֶׂה אֶת־אֲחוֹתֵנוּ׃ פ

לה Cap. XXXV.

א וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים אֶל־יַעֲקֹב קוּם עֲלֵה בֵית־אֵל וְשֶׁב־שָׁם
וַעֲשֵׂה־שָׁם מִזְבֵּחַ לָאֵל הַנִּרְאָה אֵלֶיךָ בְּבָרְחֲךָ מִפְּנֵי עֵשָׂו
2 אָחִיךָ׃ וַיֹּאמֶר יַעֲקֹב אֶל־בֵּיתוֹ וְאֶל כָּל־אֲשֶׁר עִמּוֹ הָסִרוּ
אֶת־אֱלֹהֵי הַנֵּכָר אֲשֶׁר בְּתֹכְכֶם וְהִטַּהֲרוּ וְהַחֲלִיפוּ
3 שִׂמְלֹתֵיכֶם׃ וְנָקוּמָה וְנַעֲלֶה בֵית־אֵל וְאֶעֱשֶׂה־שָּׁם מִזְבֵּחַ
לָאֵל הָעֹנֶה אֹתִי בְּיוֹם צָרָתִי וַיְהִי עִמָּדִי בַּדֶּרֶךְ אֲשֶׁר
4 הָלָכְתִּי׃ וַיִּתְּנוּ אֶל־יַעֲקֹב אֵת כָּל־אֱלֹהֵי הַנֵּכָר אֲשֶׁר
בְּיָדָם וְאֶת־הַנְּזָמִים אֲשֶׁר בְּאָזְנֵיהֶם וַיִּטְמֹן אֹתָם יַעֲקֹב
ה תַּחַת הָאֵלָה אֲשֶׁר עִם־שְׁכֶם׃ וַיִּסָּעוּ וַיְהִי חִתַּת אֱלֹהִים
עַל־הֶעָרִים אֲשֶׁר סְבִיבוֹתֵיהֶם וְלֹא רָדְפוּ אַחֲרֵי בְנֵי יַעֲקֹב׃
6 וַיָּבֹא יַעֲקֹב לוּזָה אֲשֶׁר בְּאֶרֶץ כְּנַעַן הִוא בֵּית־אֵל הִוא
7 וְכָל־הָעָם אֲשֶׁר־עִמּוֹ׃ וַיִּבֶן שָׁם מִזְבֵּחַ וַיִּקְרָא לַמָּקוֹם אֵל
בֵּית־אֵל כִּי שָׁם נִגְלוּ אֵלָיו הָאֱלֹהִים בְּבָרְחוֹ מִפְּנֵי אָחִיו׃
8 וַתָּמָת דְּבֹרָה מֵינֶקֶת רִבְקָה וַתִּקָּבֶר מִתַּחַת לְבֵית־אֵל
תַּחַת הָאַלּוֹן וַיִּקְרָא שְׁמוֹ אַלּוֹן בָּכוּת׃ פ
9 וַיֵּרָא אֱלֹהִים אֶל־יַעֲקֹב עוֹד בְּבֹאוֹ מִפַּדַּן אֲרָם וַיְבָרֶךְ
י אֹתוֹ׃ וַיֹּאמֶר־לוֹ אֱלֹהִים שִׁמְךָ יַעֲקֹב לֹא־יִקָּרֵא שִׁמְךָ
עוֹד יַעֲקֹב כִּי אִם־יִשְׂרָאֵל יִהְיֶה שְׁמֶךָ וַיִּקְרָא אֶת־שְׁמוֹ
11 יִשְׂרָאֵל׃ וַיֹּאמֶר לוֹ אֱלֹהִים אֲנִי אֵל שַׁדָּי פְּרֵה וּרְבֵה
גּוֹי וּקְהַל גּוֹיִם יִהְיֶה מִמֶּךָּ וּמְלָכִים מֵחֲלָצֶיךָ יֵצֵאוּ׃
12 שישי וְאֶת־הָאָרֶץ אֲשֶׁר נָתַתִּי לְאַבְרָהָם וּלְיִצְחָק לְךָ אֶתְּנֶנָּה

קדש v. 7. ולזרעך

(כח) מיין מיהר גוט, מוין מיהרע קינדער מוכן ווייבער, (כם) מיין מיהר גוט, מוין מיהרע קינדער מוכן ווייבער, בפרט וויא געפֿאַנגען. מוכן פֿינדערטען מוין מיין הויס אין שמעון וואר. (ל) דאַ שפּראַך יעקב נו שמעון מוכן לוי, מיהר מאַכט מיך בעטריבט, דאַס מיהר מיך שטינקענדיג (פֿערהאַסט) געמאַכט, בייא צום מיינוואַהנער צום זאַכצום, בייא דען כנענעי מוכן פּרזי. מיך מאַכער מאַבע וועניג לייטע. וועלן זיא מיבער מיך פֿערזאַמעלן, וואַ קענטען זיא מיך שלאַגען. מיסט קאַן מיט מיינעם פֿערטיגצום וועדען: (לא) זיא שפּראַכען, וואָלן ער מוכטע שוועסטער מיט אזא הורע האַלטען?

קאַפּיטעל לה

(א) גאָטט שפּראַך נו יעקב, מאַכע דיך מוך! געהע היגוף בעת דיט-אל. בויעט דאַ, מוכ מאַכע דאַ אלטער, דער דיר ערשינען מיסט, וואָס דוך פֿאַר דיין ברודער עשו פֿלוהסט: (ב) דאַ שפּראַך יעקב נו זיין היגוף, מוכ דען כנענעי מיין, מיט וועלכע מוכטער מיך זיבן יאָר, מוכ מיט וועלכע קיידער מיין זיבן. (ג) וויר וועלען מוכט מוין מאַכען, מוכ דעם גאָט וועלכער מיר ענטפֿערט האָט אין דער צייט פֿון מיין נויט, מוכ דער היגוף בין איך אלט. (ד) זיא מיבערגאַבען דעם יעקב אַלע פֿרעמדע געטטער וואָס זיא האָבען, מיט מיר געוועסען זינד: מוכ קענציגע מוס דיין הויס. מוכ דעם מוף דעם טאַגע מיינער נאָטה ערהערעט האַט. מוכ מוף דעם מיינע וועלכע מיך געפֿאַנגען, מיט מיר געוועסען מיסט: (ה) זיא מיבערגאַבען דעם יעקב אַלע פֿרעמדע געטטער וויא אויכען אַלע ערדרינגע, וואָס זיא האָבען אין זייערע אויערן, מוכ פֿאַרגראוב זיא מוכטער דער ווינד, וואָס מיינע וועלכע מיך פֿאַלגען, דאַס זיא נישט נאָכיאָגטען מיך. (ו) יעקב קאַם נו לוז אין, וואָס מוכ מיינע יעקב אוף, וואָס מיבער זיא שטאָט, מוכ כנען גיבט. יעקב דאַ מוכ מיין בית-אל. ער מוכ אַלטער פֿאַלק, וואָס מיינע וועלכע מוכ בייא מיהם וואָר: (ז) וואַוען בוטע ער מיינען אַלטער. דען וואַוען בוטע נעבוטע דען אָרט, גאָטט נו אים, דאַס זיא נישט מיהר מיט מיין בית-אל. בעגרא- בען דער דאָקטר שטאַרב, מוכ וואַרד מוכטער בית-אל בעגראַבען, מיין מיט אַ אייכען-בוים. דיסען נעבוטע מיין, מוכ זיא- נעטע מיהן: (ח) שפּראַך נעמאָך נו מיהם, דיין נאַמען מיסט יעקב, מיין נאַמען זאָל דיך מאַכער מיהר יעקב נעבוטע, וואָבערען זאָל דיין נאַמען זיין. ער נעבוטע מיהן מוס ישראל: (ט) גאָטט שפּראַך פֿערנער נו מיהם, מוכ מאַכע דיך מוך! געהע היגוף בין דער קאַמאַנדיר גאָטט. זיא פֿרוכטבאַר, מוכ מיך בין דער מוס מיינע מעגבע פֿאַלקער וועלכע מוכ דיין קאַמען. מוכ קענציגע מוס דיין מאַן דער מוכטער, מיין פֿאַלק מוכ מיינע מעגבע פֿאַלקער וועלכע מוכ מיהרע דיך

13 ולזרעך אחריך אתן את־הארץ ׃ ויעל מעליו אלהים
14 במקום אשר־דבר אתו ׃ ויצב יעקב מצבה במקום
אשר־דבר אתו מצבת אבן ויסך עליה נסך ויצק
טו עליה שמן ׃ ויקרא יעקב את־שם המקום אשר דבר
16 אתו שם אלהים בית־אל ׃ ויסעו מבית אל ויהי־עוד
כברת־הארץ לבוא אפרתה ותלד רחל ותקש בלדתה ׃
17 ויהי בהקשתה בלדתה ותאמר לה המילדת אל־תיראי
18 כי־גם־זה לך בן ׃ ויהי בצאת נפשה כי מתה ותקרא
19 שמו בן־אוני ואביו קרא־לו בנימין ׃ ותמת רחל
כ ותקבר בדרך אפרתה הוא בית לחם ׃ ויצב יעקב מצבה
21 על־קברתה הוא מצבת קברת־רחל עד־היום ׃ ויסע
22 ישראל ויט אהלה מהלאה למגדל־עדר ׃ ויהי בשכן
ישראל בארץ ההוא וילך ראובן וישכב את־בלהה
פילגש אביו וישמע ישראל ○ פ
23 ויהיו בני־יעקב שנים עשר ׃ בני לאה בכור יעקב ראובן
24 ושמעון ולוי ויהודה ויששכר וזבלון ׃ בני רחל יוסף
כה 26 ובנימן ׃ ובני בלהה שפחת רחל דן ונפתלי ׃ ובני
זלפה שפחת לאה גד ואשר אלה בני יעקב אשר ילד־לו
27 בפדן ארם ׃ ויבא יעקב אל־יצחק אביו ממרא קרית
28 הארבע הוא חברון אשר־גר־שם אברהם ויצחק ׃ ויהיו
29 ימי יצחק מאת שנה ושמנים שנה ׃ ויגוע יצחק וימת
ויאסף אל־עמיו זקן ושבע ימים ויקברו אתו עשו ויעקב
בניו ׃ פ

לו Cap. XXXVI. לו

א 2 ואלה תלדות עשו הוא אדום ׃ עשו לקח את־נשיו
מבנות כנען את־עדה בת־אילון החתי ואת־אהליבמה
3 בת־ענה בת־צבעון החוי ׃ ואת־בשמת בת־ישמעאל

אחות   v. 22. פסקא באמצע פסוק

אונד יצחק געשענקט האבע, וויל איך דיר געבען· נעמליך
דיינעם זאמען נאך דיר, וויל איך דאס לאנד איינגעבען:
(יג) גאט ערהאב זיך פאן איהם, אן דעם ארטע, ווא ער
מיט איהם גערעדעט האטטע: (יד) יעקב שטעללטע איין
דענקמאל אויף, אן דעם ארט, ווא ער מיט איהם גערעדעט
האטטע· איין דענקמאל פאן שטיין· גאס טראנק-אפפער
דארויף, אונד ליס עהל דרויף פליסען: (טו) יעקב נעננטע
דען ארט, אווא גאטט מיט איהם גערעדעט האטטע, בית-אל:
(טז) זיא רייסטען פאן בית-אל וועג, אונד האטטען נאך
איינע וייטע שטרעקע לאנדס, נאך אפרת הין· דא וואללטע
רחל געבעהרען· אונד עס גינג איהר הארט בייא איהרעם
געבעהרען: (יז) אלס עס איהר נון זא הארט גינג בייא
געבעהרען, שפראך דיא וועהמוטטער צו איהר, פירכטע דיך
נור ניכט! דוא האסט אבערמאלס איינען זאהן: (יח) עס
וואר עבען אלס איהר דיא זעעלע אויסגינג, דען זיא שטארב·
דארום נעננטע זיא איהן, בן-אוני, זאהן מיינער שמערצען·
זיין פאטער אבער נעננטע איהן, בנימין, זאהן דעס אלטערס:
(יט) רחל שטארב אלסא, אונד ווארד בעגראבען, אויף דעם
וועגע נאך אפרת· יעצט בית לחם: (כ) יעקב זעצטע
איין דענקמאל אויף איהר גראב· דאס זעלבע איסט דאס
גראבמאל דער רחל ביס אויף דיסען טאג: (כא) ישראל
רייסטע ווייטער, אונד שלוג זיין צעלט אויף, יענזייטס דעם
העערדען-טהורמס: (כב) אלס ישראל נאך אין דעם לאנדע
וואהנטע, גינג ראובן הין, בעשליף דיא בלהה, זיינס פאטערס
קעבסווייב· אונד ישראל ערפוהר עס· עס האטטע אבער
יעקב צוועלף זעהנע: (כג) דער לאה זעהנע ווארען, דעם
יעקב ערסטגעבאהרנער ראובן, זאדען שמעון, לוי, יהודה,
יששכר אונד זבלון: (כד) דער רחל זעהנע ווארען, יוסף
אונד בנימין: (כה) דיא זעהנע דער בלהה, דער רחל מאגד,
ווארען דן אונד נפתלי: (כו) דיא זעהנע דער זלפה, דער
לאה מאגד, ווארען גד אונד אשר· דיסעס זינד דיא זעהנע
דעם יעקב, וועלכע איהם צו פדן ארם געבאהרען ווארדען:
(כז) יעקב קאם צו זיינעם פאטער יצחק, נאך ממרא· צו
קרית ארבע· דאס זעלבע הייסט אויך חברון, אווא זיך
אברהם אונד יצחק אויפגעהאלטען: (כח) אלס יצחק הונ-
דערט אונד אכציג יאהרע אלט וואר: (כט) פערשיד ער,
שטארב, אונד ווארד צו זיינען פארפאהרען איינגעטהאן· אלט
אונד לעבענס-זאט· זיינע זעהנע עשו אונד יעקב בעגרו-
בען איהן:

קאפיטעל לו

(א) דיסעס איסט דיא געשלעכטס-פאלגע פאן עשו, אדער
אדום: (ב) עשו נאהם ווייבער פאן דען טעכטערן אין כנען·
נעמליך, עדה, טאכטער דעס חתין אילון· אהליבמה,
טאכטער דעס ענה, טאכטער דעס חוין צבעון: (ג) אונד
בשמת, טאכטער דעס ישמעאל, שוועסטער דעס נביות:
עדה

אָחוֹת נְבָיוֹת׃ וַתֵּלֶד עָדָה֙ לְעֵשָׂ֔ו אֶת־אֱלִיפָ֖ז וּבָשְׂמַ֥ת 4
יָלְדָ֖ה אֶת־רְעוּאֵֽל׃ וְאָהֳלִיבָמָ֖ה יָלְדָ֑ה אֶת־יעיש וְאֶת־ ה
יַעְלָ֥ם וְאֶת־קֹ֖רַח אֵ֣לֶּה בְּנֵי־עֵשָׂ֑ו אֲשֶׁ֥ר יְלִדוּ־לֹ֖ו בְּאֶ֥רֶץ כְּנָֽעַן׃
וַיִּקַּ֣ח עֵשָׂ֗ו אֶת־נָשָׁיו֙ וְאֶת־בָּנָ֣יו וְאֶת־בְּנֹתָ֔יו וְאֵת֙ כָּל־ 6
נַפְשׁ֣וֹת בֵּית֔וֹ וְאֶת־מִקְנֵ֖הוּ וְאֶת־כָּל־בְּהֶמְתּ֑וֹ וְאֵת֙ כָּל־קִנְיָנ֔וֹ
אֲשֶׁ֥ר רָכַ֖שׁ בְּאֶ֣רֶץ כְּנָ֑עַן וַיֵּ֣לֶךְ אֶל־אֶ֔רֶץ מִפְּנֵ֖י יַעֲקֹ֥ב אָחִֽיו׃
כִּֽי־הָיָ֤ה רְכוּשָׁם֙ רָ֣ב מִשֶּׁ֔בֶת וְלֹ֥א יָכְלָ֖ה אֶ֣רֶץ מְגוּרֵיהֶ֑ם 7
לָשֵׂ֥את אֹתָ֛ם מִפְּנֵ֥י מִקְנֵיהֶֽם׃ וַיֵּ֥שֶׁב עֵשָׂ֖ו בְּהַ֣ר שֵׂעִ֑יר 8
הִ֖וא אֱדֽוֹם׃ וְאֵ֗לֶּה תֹּלְדֹ֛ות עֵשָׂ֥ו אֲבִֽי־אֱדֹ֖ום בְּהַ֥ר שֵׂעִֽיר׃ 9
אֵ֚לֶּה שְׁמֹ֣ות בְּנֵי־עֵשָׂ֔ו אֱלִיפַ֖ז בֶּן־עָדָ֣ה אֵ֣שֶׁת עֵשָׂ֑ו רְעוּאֵ֖ל י
בֶּן־בָּשְׂמַ֥ת אֵֽשֶׁת־עֵשָֽׂו׃ וַיִּהְי֣וּ בְנֵי֮ אֱלִיפַז֒ תֵּימָ֣ן אֹומָ֣ר צְפֹ֔ו 11
וְגַעְתָּ֖ם וּקְנַֽז׃ וְתִמְנַ֗ע֙ הָיְתָ֣ה פִילֶ֔גֶשׁ לֶאֱלִיפַ֖ז בֶּן־עֵשָׂ֑ו 12
וַתֵּ֣לֶד לֶאֱלִיפַ֗ז אֶת־עֲמָלֵק֙ אֵ֚לֶּה בְּנֵ֣י עָדָ֔ה אֵ֖שֶׁת עֵשָֽׂו׃ וְאֵ֚לֶּה 13
בְּנֵ֣י רְעוּאֵ֔ל נַחַ֥ת זֶ֖רַח שַׁמָּ֣ה וּמִזָּ֑ה אֵ֚לֶּה הָי֣וּ בְנֵ֔י בָּשְׂמַ֖ת
אֵ֥שֶׁת עֵשָֽׂו׃ וְאֵ֚לֶּה הָי֣וּ בְנֵ֔י אָהֳלִיבָמָ֖ה בַּת־עֲנָ֣ה בַת־ 14
צִבְעֹ֑ון אֵ֥שֶׁת עֵשָׂ֖ו וַתֵּ֣לֶד לְעֵשָׂ֑ו אֶת־יעיש וְאֶת־יַעְלָֽם׃
וְאֶת־קֹֽרַח׃ אֵ֚לֶּה אַלּוּפֵ֣י בְנֵי־עֵשָׂ֔ו בְּנֵ֖י אֱלִיפַ֣ז בְּכֹ֣ור עֵשָׂ֑ו סו
אַלּ֣וף תֵּימָ֗ן אַלּ֤וף אֹומָר֙ אַלּ֣וף צְפֹ֔ו אַלּ֖וף קְנַֽז׃ אַלּ֣וף 16
אַלּ֔וף גַּעְתָּ֖ם אַלּ֣וף עֲמָלֵ֑ק אֵ֚לֶּה אַלּוּפֵ֣י אֱלִיפַ֔ז בְּאֶ֖רֶץ אֱדֹ֑ום
אֵ֚לֶּה בְּנֵ֣י עָדָ֔ה וְאֵ֚לֶּה בְּנֵ֣י רְעוּאֵ֔ל בֶּן־עֵשָׂ֖ו אַלּ֣וף נַחַ֑ת אַלּ֣וף 17
זֶ֔רַח אַלּ֣וף שַׁמָּ֔ה אַלּ֣וף מִזָּ֔ה אֵ֚לֶּה אַלּוּפֵ֣י רְעוּאֵ֔ל
בְּאֶ֥רֶץ אֱדֹ֖ום אֵ֚לֶּה בְּנֵ֣י בָשְׂמַ֔ת אֵ֖שֶׁת עֵשָֽׂו׃ וְאֵ֚לֶּה בְּנֵי֙ 18
אָהֳלִיבָמָ֔ה אֵ֖שֶׁת עֵשָׂ֑ו אַלּ֣וף יעיש אַלּ֣וף יַעְלָ֔ם אַלּ֖וף קֹֽרַח
אֵ֚לֶּה אַלּוּפֵ֣י אָהֳלִיבָמָ֔ה בַּת־עֲנָ֖ה אֵ֣שֶׁת עֵשָֽׂו׃ אֵ֚לֶּה בְּנֵי֙ 19
עֵשָׂ֔ו וְאֵ֚לֶּה אַלּוּפֵיהֶ֔ם הֽוּא־אֱדֹ֖ום׃ ס אֵ֚לֶּה בְּנֵי־שֵׂעִ֣יר כ שביעי
הַחֹרִ֑י יֹשְׁבֵ֣י הָאָ֔רֶץ לֹוטָ֥ן וְשׁוֹבָ֖ל וְצִבְעֹ֥ון וַעֲנָֽה׃ וְדִישֹׁ֥ן 21
וְאֶצֶ֖ר וְדִישָׁ֑ן אֵ֚לֶּה אַלּוּפֵ֣י הַחֹרִ֔י בְּנֵ֥י שֵׂעִ֖יר בְּאֶ֥רֶץ אֱדֹֽום׃

יעוש ק׳ v. 5. 14. ויהיו

(ד) עדה געבאהר דעם עשו דען חליפז׳ מוכ בשמת׳ געבאהר דען רעואל׃ (ה) חקליבמה געבאהר יעוש׳ יעלם מוכ קרח׳ דיסע זינד דעם עשו קינדער׳ וועלכע מיהם אין קאנאע כינדער געבאהרען ווערדען׳ עשו נאהם זיינע ווייבער׳ זוהנע׳ טעכטער׳ מוכ אלוף פערסאנען זיינעם הויפט׳ זיינע העערדען׳ מוכ אלוף פיה׳ מוכ וואס ער זאכט פיר גוט אין קאנאע כינדער ערווארבען׳ מוכ נאך מין מיהר ערווארבען גוט וואר נו גרעס׳ בייא מייגאבעדער וואה= נען נו קענענען׳ מוכ דאס נאך מיהרעם מיפענטהאלטוס׳ קאנטע זיא ניכט ערטראגען׳ וועגען מיהרער העערדען׳ (ו) עשו וואהנטע מוקם דעם גענירגע שעיר׳ עשו אלטער חדום׃ (ז) דיסעם מיסט זיא גענוגסטס=פאוגע דעם עשו׳ שטאק=פאטער דעם פאוק חדום׳ מוקם דעם בערגע שעיר׃ (ח) זיא נאמען דער זוהנע דעם עשו זינד׳ חליפז׳ זאהן דער עדה׳ דעם עשו פרויא׳ רעואל׳ זאהן דער בשמת׳ דעם עשו פרויא׃ (יא) זיא זוהנע דעם חליפז׳ תימן׳ אומר׳ צפו׳ געתם וואר מין קענעל דעם חליפז׳ דעם עשו זאהן׃ דיסע געבאהר דעק חליפז דען עמלק׃ דיסעם זינד זיא קינדער דער עדה׳ דעם עשו פרויא׃ (יג) זיא זוהנע דער רעואל וואהרען׳ נחת׳ מוכ זרח׳ שמה מוכ מזה׃ דיסע וואהרען זיא זוהנע דער בשמת׳ דעם עשו פרויא׃ (יד) פאוגענדעם מדער וואהרען זיא זוהנע דער פרויא דעם עשו׳ חקליבמה׳ טאכ= טער דעם ענה׳ טאכטער דעם צבעון׃ זיא גענאהר דעק עשו דען יעוש׳ יעלם מוכ קרח׃ (טו) דיסעם זינד זיא שטאק=פירסטען דער זוהנע דעם עשו׳ דיא זוהנע דעם עשו׃ דיא שטאק=פירסט תימן׳ דעם עשו ערסטגעבאהרענען׃ שטאק=פירסט נאמו׳ מוכ שטאק= פירסט חומר׳ שטאק=פירסט קנז׳ מוכ שטאק=פירסט קרח׳ שטאק=פירסט געתם שטאק=פירסט עמלק׃ דיסעם זינד שטאק=פירסטען דעם חליפז׳ מיט וואהנט כינדער דער עדה׃ מוכ זינד זוהנע דער עדה׃ (יז) דיא זוהנע דעם רעואל׳ זינד שטאק= פירסט נחת׳ שטאק=פירסט זרח׳ שטאק=פירסט שמה׳ שטאק=פירסט מזה׃ דיסעם זינד דיא שטאק=פירסטען דעם רעואל׳ מיט וואהנט כינדער דער בשמת׳ דעם עשו פרויא׃ (יח) דיא זוהנע דער חקליבמה׳ דעם עשו פרויא׳ זינד שטאק=פירסט יעוש׳ שטאק=פירסט יעלם׳ שטאק=פירסט קרח׃ דיסעם זינד שטאק=פירסטען דער חקליבמה׳ טאכטער דער ענה׳ דעם עשו פרויא׃ (יט) דיסעם זינד מיהרע זוהנע דעם עשו׃ מוכ דיסעם זינד מיהרע שטאק=פירסטען׃ דערזעלבע הייסט מוך חדום׃ (כ) דיא זוהנע דעם חורין שעיר׳ בעזיצער דעם וואהנט׃ וואהרען לוטן׳ שובל׳ צבעון מוכ ענה׃ (כא) פערנער דישן׳ אצר מוכ דישן׃ דיסעם זינד שטאק=פירסטען דעם פאוק חורי׳ זוהנע דעם שעיר׃ וואהנט דעם וואהנט חדום׃

דעם

(כב) דעס לוטן זעהנע וואַרען / מחי מוכ קיינ · מוכ
דעס לוטן שוועסטער היס תמנע : (כג) דעס שובל
זעהנע וואַרען / עלון מוכ מנחת / מוכ עיבל / שפו מוכ
אונם : (כד) דיא זעהנע דעס צבעון וואַרען / ליק מוכ
ענק · דיסעס איסט דער־יעניגע ענק / דער דיא ימים אין
דער וויסטען געפֿונדען / אוס ער זיינעס פֿאַטער צבעון
דיא עסעל וויידעטע : (כה) דיא קינדער דעס ענק וואַרען /
דישון / מוכ אהליבמה וואַר מיינע טאַכטער דעס ענק :
(כו) דיא זעהנע דעס דישן וואַרען / חמדן / עשבן / יתרן
אוכ כרן : (כז) דיא זעהנע דעס אצר וואַרען / בלהן /
זעון מוכ עקן : (כח) דיא זעהנע דעס דישן וואַרען /
עוץ מוכ אכס : (כט) דיסעס זינד דיא שטאַם־פֿירסט שובל /
דעס פֿאַלק תרי · שטאַם־פֿירסט לוטן / שטאַם־פֿירסט שובל /
שטאַם־פֿירסט צבעון / שטאַם־פֿירסט ענק : (ל) שטאַם־
פֿירסט דשון / שטאַם־פֿירסט אצר / שטאַם־פֿירסט דישן ·
דיסעס זינד דיא שטאַם־פֿירסטען דעס פֿאַלק תרי / נאַך
מיהרען שטאַמעז / מיט וועלכע מיט וַאבע אלוס רעגירט האַבען ·
זינד דיא קינדיגע / וועלכע מיט וַאבע אלוס רעגירט האַבען ·
עהע נאַך דיא קינדער ישראל מיין קעניג רעגירט האַט :
(לב) מין אלוס רעגירטע בלע / זאהן דעס בעור · מוכ
זיינע געבורטס־שטאַט ווער דנהבה : (לג) בלע שטאַרב /
מוכ מין וויינער שטאַט רעגירטע יובב / זאהן דעס זרח /
מוס בצרה : (לד) יובב שטאַרב / מוכ מין זיינער שטעלע
רעגירטע חשם / מוס דעס תימניר וַאבע : (לה) חשם
שטאַרב / מוכ מין זיינער שטעלע רעגירטע הדד / זאהן
דעס בדד · דער מין דען געפֿילדען פֿאַן מואב האַס פֿאַלק
מדין געשלאַגען · מוכ זיינע געבורטס־שטאַט ווער עוית :
(לו) הדד שטאַרב / מוכ מין וויינער שטעלע רעגירטע
שמלה / מוס משרקה : (לז) שמלה שטאַרב / מוכ מין
זיינער שטעלע רעגירטע שאול / מוס רחובות אם וואַסער :
(לח) שאול שטאַרב / מוכ מין זיינער שטעלע רעגירטע
בעל־חנן / זאהן דעס עכבור : (לט) בעל־חנן / זאהן דעס
עכבור שטאַרב / מוכ מין זיינער שטעלע רעגירטע הדר /
זיין געבורטס־אָרט ווער פעו · מוכ זיינע פֿרוי היס
מהיטבאל / טאַכטער דער מטרד / טאַכטער דעס מי זהב :
(מ) דיסעס זינד דיא נאַמען דער שטאַם־פֿירסטען דעס
עשו · נאַך מיהרען געשלעכטערן / זאהן־פֿאַלגען מוכ בע־
כענבונגען · שטאַם־פֿירסט תמנע / שטאַם־פֿירסט עלוה /
שטאַם־פֿירסט יתת : (מא) שטאַם־פֿירסט אהליבמה /
שטאַם־פֿירסט אלה / שטאַם־פֿירסט פינן : (מב) שטאַם־
פֿירסט קנז / שטאַם־פֿירסט תימן · שטאַם־פֿירסט מבצר :

(מג) שטאַם־פֿירסט מגדיאל / שטאַם־פֿירסט עירם ·
דיסעס זינד דיא שטאַם־פֿירסטען מין אדום · נאַך מיהרען
בעזיבונגען מין מיהרעם ערב־וַאבע · ערזוכט עשו מיסט
דער שטאַם־פֿאַטער דעס פֿאַלק אדום :

יעקב

22 23 וַיִּהְיוּ בְנֵי־לוֹטָן חֹרִי וְהֵימָם וַאֲחוֹת לוֹטָן תִּמְנָע׃ וְאֵלֶּה
24 בְּנֵי שׁוֹבָל עַלְוָן וּמָנַחַת וְעֵיבָל שְׁפוֹ וְאוֹנָם׃ וְאֵלֶּה בְּנֵי־
צִבְעוֹן וְאַיָּה וַעֲנָה הוּא עֲנָה אֲשֶׁר מָצָא אֶת־הַיְמִם
כה בַּמִּדְבָּר בְּרָעֹתָו אֶת־הַחֲמֹרִים לְצִבְעוֹן אָבִיו׃ וְאֵלֶּה בְּנֵי־
26 עֲנָה דִּשָׁן וְאָהֳלִיבָמָה בַּת־עֲנָה׃ וְאֵלֶּה בְּנֵי דִישָׁן חֶמְדָּן
27 וְאֶשְׁבָּן וְיִתְרָן וּכְרָן׃ אֵלֶּה בְּנֵי־אֵצֶר בִּלְהָן וְזַעֲוָן וַעֲקָן׃
28 29 אֵלֶּה בְּנֵי־דִישָׁן עוּץ וַאֲרָן׃ אַלּוּפֵי הַחֹרִי אַלּוּף
ל לוֹטָן אַלּוּף שׁוֹבָל אַלּוּף צִבְעוֹן אַלּוּף עֲנָה׃ אַלּוּף דִּשָׁן
אַלּוּף אֵצֶר אַלּוּף דִּישָׁן אֵלֶּה אַלּוּפֵי הַחֹרִי לְאַלּוּפֵיהֶם
בְּאֶרֶץ שֵׂעִיר׃ פ
31 וְאֵלֶּה הַמְּלָכִים אֲשֶׁר מָלְכוּ בְּאֶרֶץ אֱדוֹם לִפְנֵי מְלָךְ־
32 מֶלֶךְ לִבְנֵי יִשְׂרָאֵל׃ וַיִּמְלֹךְ בֶּאֱדוֹם בֶּלַע בֶּן־בְּעוֹר
33 וְשֵׁם עִירוֹ דִּנְהָבָה׃ וַיָּמָת בֶּלַע וַיִּמְלֹךְ תַּחְתָּיו יוֹבָב בֶּן־
34 זֶרַח מִבָּצְרָה׃ וַיָּמָת יוֹבָב וַיִּמְלֹךְ תַּחְתָּיו חֻשָׁם מֵאֶרֶץ
לה הַתֵּימָנִי׃ וַיָּמָת חֻשָׁם וַיִּמְלֹךְ תַּחְתָּיו הֲדַד בֶּן־בְּדַד הַמַּכֶּה
36 אֶת־מִדְיָן בִּשְׂדֵה מוֹאָב וְשֵׁם עִירוֹ עֲוִית׃ וַיָּמָת הֲדָד
37 וַיִּמְלֹךְ תַּחְתָּיו שַׂמְלָה מִמַּשְׂרֵקָה׃ וַיָּמָת שַׂמְלָה וַיִּמְלֹךְ
38 תַּחְתָּיו שָׁאוּל מֵרְחֹבוֹת הַנָּהָר׃ וַיָּמָת שָׁאוּל וַיִּמְלֹךְ תַּחְתָּיו
39 בַּעַל חָנָן בֶּן־עַכְבּוֹר׃ וַיָּמָת בַּעַל חָנָן בֶּן־עַכְבּוֹר וַיִּמְלֹךְ
תַּחְתָּיו הֲדַר וְשֵׁם עִירוֹ פָּעִי וְשֵׁם אִשְׁתּוֹ מְהֵיטַבְאֵל בַּת־
מפטיר מ מַטְרֵד בַּת מֵי זָהָב׃ וְאֵלֶּה שְׁמוֹת אַלּוּפֵי עֵשָׂו לְמִשְׁפְּחֹתָם
לִמְקֹמֹתָם בִּשְׁמֹתָם אַלּוּף תִּמְנָע אַלּוּף עַלְוָה אַלּוּף
42 41 יְתֵת׃ אַלּוּף אָהֳלִיבָמָה אַלּוּף אֵלָה אַלּוּף פִּינֹן׃ אַלּוּף
43 קְנַז אַלּוּף תֵּימָן אַלּוּף מִבְצָר׃ אַלּוּף מַגְדִּיאֵל אַלּוּף
עִירָם אֵלֶּה ׀ אַלּוּפֵי אֱדוֹם לְמוֹשְׁבֹתָם בְּאֶרֶץ אֲחֻזָּתָם
הוּא עֵשָׂו אֲבִי אֱדוֹם׃

CAP. XXXVII. לז

פ פ פ וישב ט 9

וַיֵּשֶׁב יַעֲקֹב בְּאֶרֶץ מְגוּרֵי אָבִיו בְּאֶרֶץ כְּנָעַן׃ א 2
אֵלֶּה תֹּלְדוֹת יַעֲקֹב יוֹסֵף בֶּן־שְׁבַע־עֶשְׂרֵה שָׁנָה הָיָה רֹעֶה אֶת־
אֶחָיו בַּצֹּאן וְהוּא נַעַר אֶת־בְּנֵי בִלְהָה וְאֶת־בְּנֵי זִלְפָּה נְשֵׁי
אָבִיו וַיָּבֵא יוֹסֵף אֶת־דִּבָּתָם רָעָה אֶל־אֲבִיהֶם׃ 3 וְיִשְׂרָאֵל
אָהַב אֶת־יוֹסֵף מִכָּל־בָּנָיו כִּי־בֶן־זְקֻנִים הוּא לוֹ וְעָשָׂה
לוֹ כְּתֹנֶת פַּסִּים׃ 4 וַיִּרְאוּ אֶחָיו כִּי־אֹתוֹ אָהַב אֲבִיהֶם
מִכָּל־אֶחָיו וַיִּשְׂנְאוּ אֹתוֹ וְלֹא יָכְלוּ דַּבְּרוֹ לְשָׁלֹם׃ ה
וַיַּחֲלֹם יוֹסֵף חֲלוֹם וַיַּגֶּד לְאֶחָיו וַיּוֹסִפוּ עוֹד שְׂנֹא אֹתוֹ׃ 6 וַיֹּאמֶר
אֲלֵיהֶם שִׁמְעוּ־נָא הַחֲלוֹם הַזֶּה אֲשֶׁר חָלָמְתִּי׃ 7 וְהִנֵּה
אֲנַחְנוּ מְאַלְּמִים אֲלֻמִּים בְּתוֹךְ הַשָּׂדֶה וְהִנֵּה קָמָה אֲלֻמָּתִי
וְגַם־נִצָּבָה וְהִנֵּה תְסֻבֶּינָה אֲלֻמֹּתֵיכֶם וַתִּשְׁתַּחֲוֶיןָ לַאֲלֻמָּתִי׃
וַיֹּאמְרוּ לוֹ אֶחָיו הֲמָלֹךְ תִּמְלֹךְ עָלֵינוּ אִם־מָשׁוֹל תִּמְשֹׁל 8
בָּנוּ וַיּוֹסִפוּ עוֹד שְׂנֹא אֹתוֹ עַל־חֲלֹמֹתָיו וְעַל־דְּבָרָיו׃ 9 וַיַּחֲלֹם
עוֹד חֲלוֹם אַחֵר וַיְסַפֵּר אֹתוֹ לְאֶחָיו וַיֹּאמֶר הִנֵּה חָלַמְתִּי
חֲלוֹם עוֹד וְהִנֵּה הַשֶּׁמֶשׁ וְהַיָּרֵחַ וְאַחַד עָשָׂר כּוֹכָבִים
מִשְׁתַּחֲוִים לִי׃ י וַיְסַפֵּר אֶל־אָבִיו וְאֶל־אֶחָיו וַיִּגְעַר־בּוֹ
אָבִיו וַיֹּאמֶר לוֹ מָה הַחֲלוֹם הַזֶּה אֲשֶׁר חָלָמְתָּ הֲבוֹא נָבוֹא
אֲנִי וְאִמְּךָ וְאַחֶיךָ לְהִשְׁתַּחֲוֹת לְךָ אָרְצָה׃ 11 וַיְקַנְאוּ־בוֹ אֶחָיו
וְאָבִיו שָׁמַר אֶת־הַדָּבָר׃ 12 שני וַיֵּלְכוּ אֶחָיו לִרְעוֹת אֶת־צֹאן
אֲבִיהֶם בִּשְׁכֶם׃ 13 וַיֹּאמֶר יִשְׂרָאֵל אֶל־יוֹסֵף הֲלוֹא אַחֶיךָ
רֹעִים בִּשְׁכֶם לְכָה וְאֶשְׁלָחֲךָ אֲלֵיהֶם וַיֹּאמֶר לוֹ הִנֵּנִי׃
וַיֹּאמֶר לוֹ לֵךְ־נָא רְאֵה אֶת־שְׁלוֹם אַחֶיךָ וְאֶת־שְׁלוֹם הַצֹּאן 14
וַהֲשִׁבֵנִי דָּבָר וַיִּשְׁלָחֵהוּ מֵעֵמֶק חֶבְרוֹן וַיָּבֹא שְׁכֶמָה׃
וַיִּמְצָאֵהוּ אִישׁ וְהִנֵּה תֹעֶה בַּשָּׂדֶה וַיִּשְׁאָלֵהוּ הָאִישׁ לֵאמֹר טו
מַה־תְּבַקֵּשׁ׃ 16 וַיֹּאמֶר אֶת־אַחַי אָנֹכִי מְבַקֵּשׁ הַגִּידָה־נָא

לז

נקוד על את .v. 12

קאַפּיטל לז וישב

(א) יעקב אבער האָט זיך נישט געזעצט / נאָר ער האָט זיך אויסגעהאָלטן / וואָס זיין פאָטער זיך אויפגעהאַלטן / נעמליך אין דעם לאַנד כנען׃
(ב) היר פאָלגט דאָס געשלעכט־פאָלגע דעם יעקב · יוסף / אין מיינעם פאָטער פאַם זיבענצעהן יאָהרען / היטהעטע מיט זיינען ברידערן דאָס קויענע פֿיה · אובד גינג מיט קנאַבעס אוף / מיט דען זעהנען דער בלהה / אובד זלפה / דער וויבער זיינעס פאָטערס · איין יוסף מיבערבראַכטע מיהרעם פאָטער אַיערליִיא מיבע נאַכריכטען פאַן מיהנען׃ (ג) נון ליבטע ישראל דען יוסף מעהר אוס אַיל זיינע זעהנע / וויל ער אין זיהן זיינע אַלטער :אובד קאַנטען ניכט פֿרייבלויִך מיט מיהם שפּרעכען׃ (ה) מיינט האָטטע יוסף מיינען טרוים / דיסען ערגאָהלטע ער זיינען ברידערן / דאָ האָטטען זיא מיהן נור דעסטע מעהר׃ (ו) ער שפּראַך נעמליך נו מיהנען / הערט דאָך דען טרוים / וועלכען מיך געטרייעט האָבע׃ (ז) עס וואָר אוס וועלן וויר גאַרבען בינדען אוף דעם פֿעלד / אובד מיין אוס קאַנטע / אובד שטעהנען בליִב / מיינע גאַרבע זיך הערום שטעלטען / אובד זיך נו מיינער גאַרבע ביקטען׃ (ח) דאָ שפּראַכען זיינע ברידער נו מיהם / דענקסט זוא עטוואָן אובס אוס קעניג נו רעגירען ? אָדער אובס נו בעהערשען ? זיא האָטטען מיהן אוסאַ נור דעסטע מעהר / מיבער זיינע טרייעט / אובד מיבער זיינע רעדטען׃ (ט) ער האָטטע נאָך מיינען ברידערן טרוים / אובד ערגאָהלטע מיהן זיינען ברידערן · שפּראַך נעמליך / זעהעט / איך האָבע נאָך מיינען טרוים גע־האַבט · עס וואָר אוס וועלן וויר גאַרבען בינדען / דאָ מאַכט / אובד מיין שטערנע זיך ווידער פֿאַר מיר / אובד זיבען קאָרנע / דאָס קויענע פֿיה · אובד גינג אוס קנאַבעס אוף / מיט דען זעהנען דער בלהה / אובד זלפה / דער וויבער זיינעס פאָטערס · איין יוסף מיבערבראַכטע מיהרעם פאָטער אַיערליִיא מיבע נאַכריכטען פאַן מיהנען׃ (ג) נון ליבטע ישראל דען יוסף מעהר אוס אַיל זיינע זעהנע / וויל ער אין זיהן זיינע אַלטער :אובד קאַנטען ניכט פֿרייבלויִך מיט מיהם שפּרעכען׃ (ה) מיינט האָטטע יוסף מיינען טרוים / דיסען ערגאָהלטע ער זיינען ברידערן / דאָ האָטטען זיא מיהן נור דעסטע מעהר׃ (ו) ער שפּראַך נעמליך נו מיהנען / הערט דאָך דען טרוים / וועלכען מיך געטרייעט האָבע׃ (ז) עס וואָר אוס וועלן וויר גאַרבען בינדען אוף דעם פֿעלד / אובד מיין אוס קאַנטע / אובד שטעהנען בליִב / מיינע גאַרבע זיך הערום שטעלטען / אובד זיך נו מיינער גאַרבע ביקטען׃ (ח) דאָ שפּראַכען זיינע ברידער נו מיהם / דענקסט זוא עטוואָן אובס אוס קעניג נו רעגירען ? אָדער אובס נו בעהערשען ? זיא האָטטען מיהן אוסאַ נור דעסטע מעהר / מיבער זיינע טרייעט / אובד מיבער זיינע רעדטען׃ (ט) ער האָטטע נאָך מיינען ברידערן טרוים / אובד ערגאָהלטע מיהן זיינען ברידערן · שפּראַך נעמליך / זעהעט / איך האָבע נאָך מיינען טרוים גע־האַבט ·

מוב

זיא זינד פֿאַן הער וועג געגאַנגען/ דען מיך האָבע זיא זאָגען
זיא זיי אויך פֿאַרבייגעגאַנגען/ יוסף מוסט גאָר נעבעך זיין
ערשרעקט געווען/ אַז זיי אים אזוי פֿרעמד פֿאָר קומען! (יד)
ווי זיי אים אָבער דערזעהען/ לויפֿען זיי אים אַנטקעגען/
אים צו פֿאַרשפּאָטען/ אים צו פֿאַרשפּעכטען/ אים צו
פֿאַרשפּרעכען/ אים צו פֿאַרשפּאַסען/ אים צו פֿאַרשפּיי=
עכטען/ אים צו פֿאַרשפּיי/ אים צו פֿאַרשפּיי/ אים צו
פֿאַרשפּיי/ אים צו פֿאַרשפּיי/ אים צו פֿאַרשפּיי/ אים
צו פֿאַרשפּיי/ אים צו פֿאַרשפּיי/ אים צו פֿאַרשפּיי/
אים

בְּמָתְנָיו וַיִּתְאַבֵּל עַל־בְּנוֹ יָמִים רַבִּים׃ וַיָּקֻמוּ כָל־בָּנָיו וְכָל־בְּנֹתָיו לְנַחֲמוֹ וַיְמָאֵן לְהִתְנַחֵם וַיֹּאמֶר כִּי־אֵרֵד אֶל־ 36
בְּנִי אָבֵל שְׁאֹלָה וַיִּבְךְּ אֹתוֹ אָבִיו׃ וְהַמְּדָנִים מָכְרוּ אֹתוֹ אֶל־מִצְרַיִם לְפוֹטִיפַר סְרִיס פַּרְעֹה שַׂר הַטַּבָּחִים׃ פ

לח Cap. XXXVIII.

וַיְהִי בָּעֵת הַהִוא וַיֵּרֶד יְהוּדָה מֵאֵת אֶחָיו וַיֵּט עַד־אִישׁ א רביעי
עֲדֻלָּמִי וּשְׁמוֹ חִירָה׃ וַיַּרְא־שָׁם יְהוּדָה בַּת־אִישׁ כְּנַעֲנִי 2
וּשְׁמוֹ שׁוּעַ וַיִּקָּחֶהָ וַיָּבֹא אֵלֶיהָ׃ וַתַּהַר וַתֵּלֶד בֵּן וַיִּקְרָא 3
אֶת־שְׁמוֹ עֵר׃ וַתַּהַר עוֹד וַתֵּלֶד בֵּן וַתִּקְרָא אֶת־שְׁמוֹ 4
אוֹנָן׃ וַתֹּסֶף עוֹד וַתֵּלֶד בֵּן וַתִּקְרָא אֶת־שְׁמוֹ שֵׁלָה וְהָיָה ה
בְכְזִיב בְּלִדְתָּהּ אֹתוֹ׃ וַיִּקַּח יְהוּדָה אִשָּׁה לְעֵר בְּכוֹרוֹ וּשְׁמָהּ 6
תָּמָר׃ וַיְהִי עֵר בְּכוֹר יְהוּדָה רַע בְּעֵינֵי יְהוָה וַיְמִתֵהוּ 7
יְהוָה׃ וַיֹּאמֶר יְהוּדָה לְאוֹנָן בֹּא אֶל־אֵשֶׁת אָחִיךָ וְיַבֵּם 8
אֹתָהּ וְהָקֵם זֶרַע לְאָחִיךָ׃ וַיֵּדַע אוֹנָן כִּי לֹא לוֹ יִהְיֶה 9
הַזֶּרַע וְהָיָה אִם־בָּא אֶל־אֵשֶׁת אָחִיו וְשִׁחֵת אַרְצָה לְבִלְתִּי
נְתָן־זֶרַע לְאָחִיו׃ וַיֵּרַע בְּעֵינֵי יְהוָה אֲשֶׁר עָשָׂה וַיָּמֶת י
גַּם־אֹתוֹ׃ וַיֹּאמֶר יְהוּדָה לְתָמָר כַּלָּתוֹ שְׁבִי אַלְמָנָה בֵּית־ 11
אָבִיךְ עַד־יִגְדַּל שֵׁלָה בְנִי כִּי אָמַר פֶּן־יָמוּת גַּם־הוּא
כְּאֶחָיו וַתֵּלֶךְ תָּמָר וַתֵּשֶׁב בֵּית אָבִיהָ׃ וַיִּרְבּוּ הַיָּמִים 12
וַתָּמָת בַּת־שׁוּעַ אֵשֶׁת־יְהוּדָה וַיִּנָּחֶם יְהוּדָה וַיַּעַל עַל־
גֹּזְזֵי צֹאנוֹ הוּא וְחִירָה רֵעֵהוּ הָעֲדֻלָּמִי תִּמְנָתָה׃ וַיֻּגַּד 13
לְתָמָר לֵאמֹר הִנֵּה חָמִיךְ עֹלֶה תִמְנָתָה לָגֹז צֹאנוֹ׃ וַתָּסַר 14
בִּגְדֵי אַלְמְנוּתָהּ מֵעָלֶיהָ וַתְּכַס בַּצָּעִיף וַתִּתְעַלָּף וַתֵּשֶׁב
בְּפֶתַח עֵינַיִם אֲשֶׁר עַל־דֶּרֶךְ תִּמְנָתָה כִּי רָאָתָה כִּי־גָדַל
שֵׁלָה וְהוּא לֹא־נִתְּנָה לוֹ לְאִשָּׁה׃ וַיִּרְאֶהָ יְהוּדָה וַיַּחְשְׁבֶהָ טו
לְזוֹנָה כִּי כִסְּתָה פָנֶיהָ׃ וַיֵּט אֵלֶיהָ אֶל־הַדֶּרֶךְ וַיֹּאמֶר הָבָה־ 16
נָּא אָבוֹא אֵלַיִךְ כִּי לֹא יָדַע כִּי כַלָּתוֹ הִוא וַתֹּאמֶר מַה־
תִּתֶּן־לִי כִּי תָבוֹא אֵלָי׃ וַיֹּאמֶר אָנֹכִי אֲשַׁלַּח גְּדִי־עִזִּים מִן 17

הצאן

מוכד טרויערטע מוק זייענן זאהן זאבגע ניייט׃ (לח) אוּן
זייענ זעהבע מוכד טעכטער טראטען מויק / מיהן נו טרעסטען·
ער וויגערטע זיך זאבער / זיך טרעסטען נו זאסען· מוכד
שפראך / זיך וועדע פיועהר נו מייענע זאהבע טרויערנכ
מין דיא גרוסע פאהרען· אוסוּ בעוויינטע מיהן זיין פאטער׃
דיא מדנים פערקויפטען מיהן נאך מצרים / אין פוטיפר /
השק־בעדיהנטען דעס פלעק· אבערסטען דער ייב־וואכא׃

קאפיטעל לח

(א) מוק דיאזעלבע נייט / גינג יהודה פון זיין זייענן ברידערן
היבאב / מוכד שוג זייענ נעמטען מויק / בייא מייענע מאן מוס
עדלס / דער מידק היס׃ (ב) יהודה זאה דאזעלבסט דיא טאכ־
טער מייענס קויפמאנס / דער שוע היס / הייראטעטע זיא /
מוכד וואהבטע מיהר בייא׃ (ג) זיא וואר שוואנגער / געבאהר
מייענן זאהן / דען בענבטע ער ער׃ (ד) זיא וואר אבערמאל
שוואנגער / מוכד געבאהר מייענן זאהן / דען נענבטע זיא מנכן׃
(ה) זיא געבאהר ווידערום מייענן זאהן / מוכד נענבטע מיהן
שלה· ער וואר נו כזיב / מוס זיא מיהן געבאהר׃ (ו) יהודה
נאהם פיר זייענן אולטעסטען זאהן / וואר מיין דעם מויגענן
דעס עוויגען מיספאליג· מוכד דער עוויגע ליס מיהן שטערבענן׃
(ז) אבער ער / דעס יהודה אולטעסטער זאהן / וואר מין דען מויגען
מיהר הין מן דען וועג / מוכד שפראך / ערויבט דאס דיר
בייאוואהבט· דען ער וואוסטע ניכט / דאס זיא זייענ שבוהר
זייא· זיא שפראך / וואס וויסט דוא מיר געבען / וועז דוא מיר
בייאוואהבסט ?

18 הצאן ותאמר אם תתן ערבון עד שלחך׃ ויאמר מה
הערבון אשר אתן לך ותאמר חתמך ופתילך ומטך אשר
19 בידך ויתן לה ויבא אליה ותהר לו׃ ותקם ותלך ותסר
כ צעיפה מעליה ותלבש בגדי אלמנותה׃ וישלח יהודה
את גדי העזים ביד רעהו העדלמי לקחת הערבון מיד
21 האשה ולא מצאה׃ וישאל את אנשי מקמה לאמר
איה הקדשה הוא בעינים על הדרך ויאמרו לא היתה
22 בזה קדשה׃ וישב אל יהודה ויאמר לא מצאתיה וגם
23 אנשי המקום אמרו לא היתה בזה קדשה׃ ויאמר
יהודה תקח לה פן נהיה לבוז הנה שלחתי הגדי הזה
24 ואתה לא מצאתה׃ ויהי כמשלש חדשים ויגד ליהודה
לאמר זנתה תמר כלתך וגם הנה הרה לזנונים ויאמר
כה יהודה הוציאוה ותשרף׃ הוא מוצאת והיא שלחה
אל חמיה לאמר לאיש אשר אלה לו אנכי הרה
ותאמר הכר נא למי החתמת והפתילים והמטה האלה׃
26 ויכר יהודה ויאמר צדקה ממני כי על כן לא נתתיה
27 לשלה בני ולא יסף עוד לדעתה׃ ויהי בעת לדתה
28 והנה תאומים בבטנה׃ ויהי בלדתה ויתן יד ותקח
המילדת ותקשר על ידו שני לאמר זה יצא ראשנה׃
29 ויהי כמשיב ידו והנה יצא אחיו ותאמר מה פרצת
ל עליך פרץ ויקרא שמו פרץ׃ ואחר יצא אחיו אשר
על ידו השני ויקרא שמו זרח׃ ס

לט Cap. XXXIX. לט

חמישי
א ויוסף הורד מצרימה ויקנהו פוטיפר סריס פרעה שר
הטבחים איש מצרי מיד הישמעאלים אשר הורדהו
2 שמה׃ ויהי יהוה את יוסף ויהי איש מצליח ויהי בבית
3 אדניו המצרי׃ וירא אדניו כי יהוה אתו וכל אשר הוא
4 עשה יהוה מצליח בידו׃ וימצא יוסף חן בעיניו וישרת

אתו

(יז) ער שפראך, איך וויל דיר איינען ציגען-באק פאן דער העערדע זענדען. זיא אנטוואָרטעטע, ווען דוא פפאנד געבען ווילסט, ביס דוא זענדעסט: (יח) ער שפראך, וואס פיר איין פפאנד זאל איך דיר געבען? זיא אנטוואָרטעטע, דיין זיגעל, דיין טוך, אונד דען שטאב, דען דוא אין דער האנד האסט. ער גאב עס איהר, וואָהנטע איהר בייא, אונד זיא ווארד פאן איהם שוואנגער: (יט) זיא מאכטע זיך אויף, אונד גינג דאפאן. לעגטע איהרען שלייער אב, אונד נאהם ווידער איהרע וויטווען-קליידער אן: (כ) יהודה שיקטע דען ציגען-באק, דורך זיינען פריינד דען עדלמיר, דאס פפאנד פאן דער האנד דער פרויא אבצוהאָלען. ער פאנד זיא אבער ניכט: (כא) ער פראגטע דיא לייטע איהרער שטאט, אונד שפראך, וואו איסט דיא בייאשלאפע-רין? זיא זאס אם עפפענטליכען פלאצע, אם וועגע. זיא אנטוואָרטעטען, אין דיסער געגענד וואר קיינע בייאשלא-פערין: (כב) ער קעהרטע צו יהודה צוריק, אונד שפראך, איך האבע זיא ניכט געפונדען. אונד דיא שטאטלייטע האבען אויך געזאגט, אין דיסער געגענד וואר קיינע בייאשלאפערין: (כג) יהודה שפראך, זיא מאג עס הין נעהמען, וויר קאָננטען צו שאנדען ווערדען. זיה! איך האבע דען ציגען-באק געשיקט, דוא אבער האסט זיא ניכט געפונדען: (כד) אלס בייאנאהע דרייא מאנאטע פערבייא וואַרען, ווארד דעם יהודה אנגעזאגט, דיינע שוויגער-טאכטער תמר האט הורערייא געטריבען, אונד איסט הורענווייסע שוואנגער וואָרדען. יהודה שפראך, פיהרעט זיא הינויס, דאס זיא פערברעננעט ווערדע: (כה) זיא ווארד אויסגעפיהרט. האטטע אבער צו איהרעם שוויגער-פא-טער געשיקט, אונד זאגען לאסען, פאן דעמיעניגען מאן בין איך שוואנגער, וועלכעם דיסע דינגע געהערען. זיא שפראך פער-נער, ערקעננע דאך, וועם דיסעס זיגעל, דיסעס טוך, אונד דיסער שטאב געהערען! (כו) יהודה ערקאננטע עס, אונד שפראך, זיא איסט גערעכטער אלס איך, וויל איך זיא מיינעם זאָהנע שלה ניכט געגעבען. ער בעריהרטע זיא היראויף ניכט מעהר: (כז) נור צור צייט איהרער נידערקונפט, צייגטע זיך, דאס זיא צוויללינגע אים לייבע האטטע: (כח) אינדעם זיא נידערקאם, גאב איינעס דיא האנד. דיא העבע-מוטטער נאהם זיא, באנד איינען ראָטהען פאדען אן דיא האנד, אנצוצייגען, דיסער קאם צו ערסט הערפאר: (כט) אלס ער אבער זיינע האנד צוריק צאָג, קאם זיין ברודער הערפאר. זיא שפראך וואָרום האסט דוא זא פארגעדרונגען? אויף דיך קאָממט דיא שולד דעס פאָררייס-סענס. מאן נעננטע איהן פרץ: (ל) הערנאך קאם זיין ברודער, וועלכער דען ראָטהען פאדען אן דער האנד האטטע. מאן נענני-טע איהן זרח:

קאפיטעל לט

(א) יוסף ווארד אינדעססען הינונטער געפיהרט נאך מצרים. אונד פוטיפר, האף-בעדיהנטער דעס פרעה, אבערסטער דער לייב-וואכע. איין געבאָהרנער מצרי. קויפטע איהן פאן דען ישמעאלים, וועלכע איהן דא הינונטער געפיהרט האט-טען: (ב) דער עוויגע וואר מיט יוסף. אונד ער ווארד איין מאן דעם אללעס גליקטע. ער וואר אללא אים הויסע זיינעס הערן דעס מצרי: (ג) אלס זיין הערר זאה, דאס דער עוויגע

מיט

ה אתו ויפקדהו על־ביתו וכל־יש־לו נתן בידו׃ ויהי
מאז הפקיד אתו בביתו ועל כל־אשר יש־לו ויברך יהוה
את־בית המצרי בגלל יוסף ויהי ברכת יהוה בכל־אשר
6 יש־לו בבית ובשדה׃ ויעזב כל־אשר־לו ביד יוסף
ולא־ידע אתו מאומה כי אם־הלחם אשר־הוא אוכל ויהי
7 ששי יוסף יפה־תאר ויפה מראה׃ ויהי אחר הדברים האלה
ותשא אשת־אדניו את־עיניה אל־יוסף ותאמר שכבה
8 עמי׃ וימאן ׀ ויאמר אל־אשת אדניו הן אדני לא־ידע
9 אתי מה־בבית וכל אשר־יש־לו נתן בידי׃ איננו גדול
בבית הזה ממני ולא־חשך ממני מאומה כי אם־אותך
באשר את־אשתו ואיך אעשה הרעה הגדלה הזאת
י וחטאתי לאלהים׃ ויהי כדברה אל־יוסף יום ׀ יום
11 ולא־שמע אליה לשכב אצלה להיות עמה׃ ויהי כהיום
הזה ויבא הביתה לעשות מלאכתו ואין איש מאנשי
12 הבית שם בבית׃ ותתפשהו בבגדו לאמר שכבה עמי
13 ויעזב בגדו בידה וינס ויצא החוצה׃ ויהי כראותה
14 כי־עזב בגדו בידה וינס החוצה׃ ותקרא לאנשי ביתה
ותאמר להם לאמר ראו הביא לנו איש עברי לצחק בנו
טו בא אלי לשכב עמי ואקרא בקול גדול׃ ויהי כשמעו כי־
הרימתי קולי ואקרא ויעזב בגדו אצלי וינס ויצא
16 החוצה׃ ותנח בגדו אצלה עד־בוא אדניו אל־ביתו׃
17 ותדבר אליו כדברים האלה לאמר בא אלי העבד
18 העברי אשר־הבאת לנו לצחק בי׃ ויהי כהרימי קולי
19 ואקרא ויעזב בגדו אצלי וינס החוצה׃ ויהי כשמע
אדניו את־דברי אשתו אשר דברה אליו לאמר כדברים
כ האלה עשה לי עבדך ויחר אפו׃ ויקח אדני יוסף
אתו ויתנהו אל־בית הסהר מקום אשר־אסורי המלך

v. 20. אסירי ק' אסורים

ווי עהם איסט · אונד אַלעס וואָס ער טהוט, אין זיינער האַנד
גליקען ליעס : (ד) דאַ פאַנד יוסף גונסט אין זיינען אויגען,
אונד בעדיהנטע איהן · דיסער מאַכטע איהן נון פערוואַלטער
איבער זיין הויס · אונד וואָס ער האַטטע, גאַב ער אין זיינע
געוואַלט : (ה) זייטדעם ער איהן נון פערוואַלטער געמאַכט,
איבער זיין הויס, אונד אַלעס וואָס ער האַטטע · זעגנעטע
דער עוויגע דאַס הויס דעס מצרי, אום דעס יוסף ווילען ·
דאַ נון דער זעגען דעס עוויגען מערקליך וואַר, אין אַלעם
וואָס ער האַטטע · צו הויסע אונד אויף דעם פעלדע : (ו) ליס
ער אַלעס וואָס ער האַטטע, אין דעם יוסף געוואַלט · אונד
בעקיממערטע זיך בייא איהם אום וויטער ניכטס אַלס אום
דאַס בראָד, וועלכעס ער אַס · יוסף אַבער וואַר שעהן פאָן
געשטאַלט, אונד שעהן פאָן אַנזעהען : (ז) איינסט נאַך דיסען
בעגעבענהייטען, וואַרף זיינעס העררן פרויא איהרע אויגען
אויף יוסף, אונד שפראַך, לעגע דיך צו מיר : (ח) ער וויגער-
טע זיך אַבער, אונד שפראַך צו זיינעס העררן פרויא, זיה!
מיין הערר בעקיממערט זיך בייא מיר ניכטס, וואָס איך הויסע
פאָר געהט, אונד אַלעס וואָס ער האַט, האַט ער אין מיינע
געוואַלט געגעבען : (ט) ניעמאַנד איסט אין דיסעם הויסע
גרעסער אַלס איך · אונד ער האַט מיר ניכטס דאַס געריינגסטע
פאָרבעהאַלטען, אַלס נור דיך, אין זאָ ווייט דוא זיינע פרויא
ביסט · וויא זאָללטע איך אַלסאָ דיסע גראָסע איבעלטהאַט בע-
געהען, אונד ווידער גאָטט זינדיגען? (י) אַלס זיא נון טאַג
אויף טאַג זאָ מיט איהם רעדעטע, אונד ער איהר ניכט גע-
האָרכטע, דאַס ער בייא איהר לעגע, אָדער אויך אום זיא וואָרע :
(יא) זאָ וואַר איין געוויסער טאַג, דאַ קאַם יוסף אין דאַס הויס,
זיין געשעפט צו פעררישטען · אַלס קיינער פאָן דען הויס-לייטען
אים הויסע וואַר : (יב) אונד זיא ערגריף איהן בייא זיינעם
קליידע, אונד שפראַך, לעגע דיך צו מיר · ער אַבער ליס זיין
קלייד אין איהרער האַנד · ענטפלאָה, אונד גינג נאַך הויסע
הינויס : (יג) אַלס זיא נון זאַה, דאַס ער זיין קלייד אין איהרער
האַנד געלאַססען, אונד הינויס געפלאָהען : (יד) ריף זיא איהרען
הויס-לייטען, אונד שפראַך צו איהנען, זעהט דאָך! ער האַט
אונס איינען עברישען מאַן געבראַכט, מיט אונס מוטהווילען
צו טרייבען · ער קאַם צו מיר, זיך צו מיר צו לעגען · דאַ שריא
איך מיט לויטער שטיממע : (טו) אַלס ער נון הערטע, דאַס איך
מיינע שטיממע ערהאָב, אונד שריא · ליס ער זיין קלייד בייא
מיר, אונד פלאָה נאַך הויסע הינויס : (טז) זיא לעגטע זיין קלייד
בייא זיך הין, ביס זיין העררן נאַך הויסע קאַם : (יז) צו איהם
שפראַך זיא עבען דיאזעלבען וואָרטע · דער עברישע קנעכט
דען דוא אונס געבראַכט האַסט, קאַם צו מיר, מוטהווילען מיט
מיר צו טרייבען : (יח) וויא איך אַבער מיינע שטיממע ער-
האָב, אונד שריא, ליס ער זיין קלייד בייא מיר, אונד פלאָה
הינויס : (יט) אַלס נון זיין העררן דיא וואָרטע זיינער פרויא
הערטע, דיא צו איהם זאַגטע, זאָ איסט דיין קנעכט מיט מיר
אומגעגאַנגען · דאַ ערבראַנטע זיין צאָרן : (כ) אונד דעם יוסף
העררן נאַהם איהן, אונד טהאַט איהן אין דאַס געפענגניס, אַן
דען אָרט, וואָ דיא געפאַנגענען דעס קעניגס איינגעשפערט
וואַרען ·

וועלט׃
איך פרעה מיט אויך בריגען, מוכ וויעלר אויך זען בעכער אין ליג אויך פרעה
דעמבע זענען. נאך דער פאריגען וויסע, זע זוי זיין שענק
האבע זענען. (יג) נאך דריי טעגע וועט פרעה דיך
אויפהייבען אין דיין ערע, אין וועסט פרעה זען בעכער אין ליג
זוי פריהער, וען דו ביסט מיהם נו זיין שענק. (יד) יוסף שפרעך נו מיהם
אין דיין גליק, וועלסט מיך נאך דיר געדענקען, וען עס וועט דיר
וויל זיין, וועלסט מיר טוהן חסד, נעמען מיך פון דיזעם הויז צו
פרעה. (טו) וויל איך בין גענומען אויס דעם לאנד העברים, אוך
הירע הער נישט עפעס, וואס מען זאלט מיך אין דעם קעכער
וואַרפען. (טז) וען דער עבר בעקער זאך, וואס ער האט
אויסגעלייגט פאר פרעה, אוך אלע מינעם פויגעל, אסן
פון דעם קעכער אויף מיין קאפ. (יז) אין דעם קעכער אויבען
אוך פון אלערליי מינעם פאר פרעה, אסן די פויגעל פון
דעם קעכער פון מיין קאפ. (יח) יוסף ענטפערט אוך שפרעך,
דאס איז דיזע זיין דיזע מינעם: דרי קערב זענען דרי טעג.
(יט) נאך דרי טעג וועט פרעה דיך אויפהייבען פון דיין
קאפ, אוך וועט דיך הענגען אויף אן עץ, אוך די פויגעל
וועלען אסן דיין פלייש פון דיר. (כ) עס איז נאך דרי טעג,
אוך פרעה האט יום־הולדת, אוך ער מאכט אן עסן פאר אלע
זיינע קנעכט, אוך ער הויבט אויף דעם קאפ פון דעם שענק
אוך פון דעם עבר בעקער אין מיטן פון זיינע קנעכט.
(כא) אוך ער שטעלט דעם שענק וידער אויף זיין שענק־אמט,
אוך ער האט נעבען דעם קעכער אין פרעה'ס האנד.
(כב) אבער ער האט דעם עבר בעקער אויפגעהענגט, אזוי
וי יוסף האט צו זיי גערעדט. (כג) אבער דער שענק
האט יוסף נישט געדענקט, אוך ער האט אים פארגעסען.

קאפיטעל מ

(א) עס איז נאך דרי יאר אין דעם פרעה'ס
אמט, אוך פרעה האט חלומות. (ב) אוך זעה, עס שטייט
אויף דעם טייך זיבען קיי פעט פלייש אוך שיין אוסזעהען,
אוך זיי וויידען אין דעם גראז. (ג) אוך זעה, זיבען אנדערע
קיי שטייגען נאך זיי אויף פון דעם טייך, שלעכט אוסזעהענדיג
אוך דין פלייש, אוך שטעלען זיך נעבען דעם קיי אויף דעם
ברעג פון דעם טייך. (ד) אוך די קיי מיט דעם שלעכטען
אוסזעהען אוך דעם דינען פלייש עסען אויף די זיבען קיי
מיט דעם שיינען אוסזעהען אוך דעם פעטען פלייש. אוך
פרעה וועכט אויף. (ה) אוך ער שלאפט אוך ער חלומט
צווייטע מאל, אוך זעה, זיבען עהרען וואקסען אויף אין
איינעם קאליע, פעט אוך גוט. (ו) אוך זעה, זיבען
דינע עהרען, פארברענט פון דער אויסדערונג, שפרינגען
אויף נאך זיי. (ז) אוך די דינע עהרען עסען אויף די זיבען
פעטע עהרען אוך גאנצע. אוך פרעה וועכט אויף, אוך זעה,
עס איז אן חלום. (ח) אוך עס ווערט פרי אין דער פרי,
אוך זיין רוח איז בעטרובט, אוך ער שיקט אוס אוך רופט
אלע חרטומים פון מצרים אוך אלע חכמים פון דעם לאנד,
אוך פרעה דערצעהלט זיי זיין חלום, אוך עס איז נישט
וואס פרעה אים דייטען קאן. (ט) אוך דער שר־המשקים
רעדט צו פרעה, אוך ער זאגט: מיין זינד דענק איך הייט.
(י) פרעה איז בייזע אויף זיינע קנעכט, אוך ער גיבט מיך
אין הוט אין דעם הויז פון דעם שר־הטבחים, מיך אוך דעם
שר־האפה. (יא) אוך מיר האבען חלומט אן חלום אין דער
זעלבער נאכט, איך אוך ער, איך האב חלומט לויט דעם
פשר פון זיין חלום. (יב) אוך דא איז מיט אונס אן עברי
יונגער, אן קנעכט פון דעם שר־הטבחים, אוך מיר האבען
אים דערצעהלט, אוך ער האט אונזערע חלומות פארטייטשט
פאר אונס, פאר יעדען מאן לויט זיין חלום האט ער
פארטייטשט. (יג) אוך עס איז אזוי וי ער האט אונס
פארטייטשט, אזוי איז עס פאסירט, איך האב מיך וידער
אויפגעהויבען אין מיין אמט, אוך ער האט מיך אויפגעהענגט.
(יד) אוך יוסף שיקט אוס אוך רופט אן יוסף, אוך מען
לויפט אים אוס דעם קעכער, אוך ער שיירט זיך, אוך
ער קומט צו פרעה. (טו) אוך פרעה שפרעך צו יוסף:
חלום האב איך חלומט, אוך עס איז נישט וואס אים
דייטען קאן, אוך איך האב דיך שוין געהערט אין דיר
הייסען, אז דו ביסט אין חלום הערער, דו קענסט אן חלום
דייטען אויף צו פארטייטשען. (טז) אוך יוסף ענטפערט
פרעה, שפרעך: נישט איך, גאט וועט פרעה'ס שלום
ענטפערען. (יז) אוך פרעה שפרעך צו יוסף: אין מיין
חלום, זעה, איך שטיי אויף דעם ברעג פון דעם טייך.
(יח) אוך זעה, זיבען קיי שטייגען נאך זיי אויף פון דעם
טייך, שיין אוסזעהענדיג אוך דיק פלייש, אוך שטעלען זיך
נעבען דעם גראז צו וויידען. (יט) אוך זעה, זיבען אנדערע
קיי שטייגען נאך זיי אויף, ארעם אוך זעהר שלעכט
אוסזעהענדיג אוך דין פלייש, אזעלכע האב איך נישט
געזעהען אזעלכע שלעכטע אין אלע מצרים אין אוסזעהען.
(כ) אוך די דינע אוך שלעכטע קיי עסען אויף די ערשטע
זיבען פעטע קיי. (כא) אוך זיי קומען אין זיי אוף,
אבער מען וויסט נישט, אז זיי זענען אין זיי אוף
גענומען, אוך זיי אוסזעהען אזוי שלעכט וי פריהער.
אזוי וועק איך אויף. (כב) אוך איך זעה אין מיין חלום,
אוך זעה, זיבען עהרען וואקסען אויף אין איינעם קאליע,
פול אוך גוט. (כג) אוך זעה, זיבען דרי עהרען,
פארדארט, דין, פארברענט פון דער אויסדערונג, שפרינגען
אויף נאך זיי. (כד) אוך די דינע עהרען עסען אויף די
זיבען גוטע עהרען. אוך איך האב עס געזאגט צו די
חרטומים, אבער עס איז קיינער נישט וואס עס מיר
אויסלייגען קאן. (כה) אוך יוסף שפרעך צו פרעה: דער
חלום פרעה'ס איז איין. וואס האלט גאט וועט ער פרעה
טוהן, האט ער פרעה אנגעזאגט. (כו) די זיבען גוטע קיי
זענען זיבען יאר, אוך די זיבען גוטע עהרען זענען זיבען
יאר, דער חלום איז איין. (כז) אוך די זיבען דינע אוך
שלעכטע קיי וואס זיי זענען נאך זיי אויף, זענען זיבען
יאר, אוך די זיבען לידיגע עהרען, פארברענט פון דער
אויסדערונג, וועלען זיין זיבען יאר הונגער. (כח) דאס
איז דאס וואס איך האב צו פרעה גערעדט, וואס גאט
האט פרעה געטוהן האט ער אים געוויזען. (כט) זיבען
יאר גרויסע שובע וועלען קומען אין אלע לאנד מצרים.
(ל) אוך נאך זיי וועלען אויפשטיין זיבען יאר הונגער,
אוך אלע שובע וועט פארגעסען ווערען אין לאנד מצרים,
אוך דער הונגער וועט פארצעהרען דאס לאנד. (לא) אוך
מען וועט נישט וויסען דעם שובע אין לאנד פון וועגען
דעם הונגער נאך דעם, וואס ער וועט זיין זעהר שווער.
(לב) אוך וואס דער חלום איז פרעה'ן צווייפעלט צוויי מאל,
דאס איז, וואס עס איז פעסט פון גאט, אוך גאט וועט
עס באלד טוהן. (לג) אוך יעצט זעהע פרעה אן פארשטענדיגען
אוך חכם מאן, אוך זעצע אים אויף דאס לאנד מצרים.
(לד) פרעה זאל טוהן אוך זעצען אויפזעהער איבער דאס
לאנד, אוך נעמען דעם פינפטען טייל פון דעם לאנד מצרים
אין די זיבען יאר פון שובע. (לה) אוך זיי זאלען
זאמלען אלע שפייז פון די גוטע יאר, וואס קומען,
אוך זאמלען קארן אונטער דער האנד פרעה'ס פאר שפייז
אין די שטעט, אוך זיי זאלען היטען. (לו) אוך די שפייז
זאל זיין פאר דעם לאנד פאר די זיבען יאר הונגער,
וועלכע וועלען זיין אין לאנד מצרים, אז דאס לאנד
זאל נישט פארגאנגען ווערען אין הונגער.

21 אֲסוּרִים וַיְהִי־שָׁם בְּבֵית הַסֹּהַר׃ וַיְהִי יְהוָה אֶת־יוֹסֵף
22 וַיֵּט אֵלָיו חֶסֶד וַיִּתֵּן חִנּוֹ בְּעֵינֵי שַׂר בֵּית־הַסֹּהַר׃ וַיִּתֵּן
שַׂר בֵּית־הַסֹּהַר בְּיַד־יוֹסֵף אֶת כָּל־הָאֲסִירִם אֲשֶׁר בְּבֵית
23 הַסֹּהַר וְאֵת כָּל־אֲשֶׁר עֹשִׂים שָׁם הוּא הָיָה עֹשֶׂה׃ אֵין׀
שַׂר בֵּית־הַסֹּהַר רֹאֶה־ אֶת־כָּל־מְאוּמָה בְּיָדוֹ בַּאֲשֶׁר
יְהוָה אִתּוֹ וַאֲשֶׁר־הוּא עֹשֶׂה יְהוָה מַצְלִיחַ׃ פ

מ Cap. XL.

שביעי א וַיְהִי אַחַר הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה חָטְאוּ מַשְׁקֵה מֶלֶךְ־מִצְרַיִם
2 וְהָאֹפֶה לַאדֹנֵיהֶם לְמֶלֶךְ מִצְרָיִם׃ וַיִּקְצֹף פַּרְעֹה עַל שְׁנֵי
3 סָרִיסָיו עַל שַׂר הַמַּשְׁקִים וְעַל שַׂר הָאוֹפִים׃ וַיִּתֵּן אֹתָם
בְּמִשְׁמַר בֵּית שַׂר הַטַּבָּחִים אֶל־בֵּית הַסֹּהַר מְקוֹם אֲשֶׁר
4 יוֹסֵף אָסוּר שָׁם׃ וַיִּפְקֹד שַׂר הַטַּבָּחִים אֶת־יוֹסֵף אִתָּם וַיְשָׁרֶת
ה אֹתָם וַיִּהְיוּ יָמִים בְּמִשְׁמָר׃ וַיַּחַלְמוּ חֲלוֹם שְׁנֵיהֶם אִישׁ
חֲלוֹמוֹ בְּלַיְלָה אֶחָד אִישׁ כְּפִתְרוֹן חֲלֹמוֹ הַמַּשְׁקֶה וְהָאֹפֶה
6 אֲשֶׁר לְמֶלֶךְ מִצְרַיִם אֲשֶׁר אֲסוּרִים בְּבֵית הַסֹּהַר׃ וַיָּבֹא
7 אֲלֵיהֶם יוֹסֵף בַּבֹּקֶר וַיַּרְא אֹתָם וְהִנָּם זֹעֲפִים׃ וַיִּשְׁאַל אֶת־
סְרִיסֵי פַרְעֹה אֲשֶׁר אִתּוֹ בְּמִשְׁמַר בֵּית אֲדֹנָיו לֵאמֹר מַדּוּעַ
8 פְּנֵיכֶם רָעִים הַיּוֹם׃ וַיֹּאמְרוּ אֵלָיו חֲלוֹם חָלַמְנוּ וּפֹתֵר אֵין
אֹתוֹ וַיֹּאמֶר אֲלֵהֶם יוֹסֵף הֲלוֹא לֵאלֹהִים פִּתְרֹנִים סַפְּרוּ־נָא
9 לִי׃ וַיְסַפֵּר שַׂר־הַמַּשְׁקִים אֶת־חֲלֹמוֹ לְיוֹסֵף וַיֹּאמֶר לוֹ
בַּחֲלוֹמִי וְהִנֵּה־גֶפֶן לְפָנָי׃ וּבַגֶּפֶן שְׁלֹשָׁה שָׂרִיגִם וְהִוא
11 כְּפָרַחַת עָלְתָה נִצָּהּ הִבְשִׁילוּ אַשְׁכְּלֹתֶיהָ עֲנָבִים׃ וְכוֹס
פַּרְעֹה בְּיָדִי וָאֶקַּח אֶת־הָעֲנָבִים וָאֶשְׁחַט אֹתָם אֶל־כּוֹס
12 פַּרְעֹה וָאֶתֵּן אֶת־הַכּוֹס עַל־כַּף פַּרְעֹה׃ וַיֹּאמֶר לוֹ יוֹסֵף זֶה
13 פִּתְרֹנוֹ שְׁלֹשֶׁת הַשָּׂרִגִם שְׁלֹשֶׁת יָמִים הֵם׃ בְּעוֹד׀ שְׁלֹשֶׁת
יָמִים יִשָּׂא פַרְעֹה אֶת־רֹאשֶׁךָ וְהֵשִׁיבְךָ עַל־כַּנֶּךָ וְנָתַתָּ
14 כּוֹס־פַּרְעֹה בְּיָדוֹ כַּמִּשְׁפָּט הָרִאשׁוֹן אֲשֶׁר הָיִיתָ מַשְׁקֵהוּ׃ כִּי

אִם־זְכַרְתַּנִי אִתְּךָ כַּאֲשֶׁר יִיטַב לָךְ וְעָשִׂיתָ־נָּא עִמָּדִי חָסֶד
וְהִזְכַּרְתַּנִי אֶל־פַּרְעֹה וְהוֹצֵאתַנִי מִן־הַבַּיִת הַזֶּה׃ כִּי־גֹנֹב טו
גֻּנַּבְתִּי מֵאֶרֶץ הָעִבְרִים וְגַם־פֹּה לֹא־עָשִׂיתִי מְאוּמָה כִּי־
שָׂמוּ אֹתִי בַּבּוֹר׃ וַיַּרְא שַׂר־הָאֹפִים כִּי־טוֹב פָּתָר וַיֹּאמֶר 16
אֶל־יוֹסֵף אַף־אֲנִי בַּחֲלוֹמִי וְהִנֵּה שְׁלֹשָׁה סַלֵּי חֹרִי עַל־
רֹאשִׁי׃ וּבַסַּל הָעֶלְיוֹן מִכֹּל מַאֲכַל פַּרְעֹה מַעֲשֵׂה אֹפֶה 17
וְהָעוֹף אֹכֵל אֹתָם מִן־הַסַּל מֵעַל רֹאשִׁי׃ וַיַּעַן יוֹסֵף וַיֹּאמֶר 18
זֶה פִּתְרֹנוֹ שְׁלֹשֶׁת הַסַּלִּים שְׁלֹשֶׁת יָמִים הֵם׃ בְּעוֹד ׀ שְׁלֹשֶׁת 19
יָמִים יִשָּׂא פַרְעֹה אֶת־רֹאשְׁךָ מֵעָלֶיךָ וְתָלָה אוֹתְךָ עַל־
עֵץ וְאָכַל הָעוֹף אֶת־בְּשָׂרְךָ מֵעָלֶיךָ׃ וַיְהִי ׀ בַּיּוֹם הַשְּׁלִישִׁי כ מפטיר
יוֹם הֻלֶּדֶת אֶת־פַּרְעֹה וַיַּעַשׂ מִשְׁתֶּה לְכָל־עֲבָדָיו וַיִּשָּׂא
אֶת־רֹאשׁ ׀ שַׂר הַמַּשְׁקִים וְאֶת־רֹאשׁ שַׂר הָאֹפִים בְּתוֹךְ
עֲבָדָיו׃ וַיָּשֶׁב אֶת־שַׂר הַמַּשְׁקִים עַל־מַשְׁקֵהוּ וַיִּתֵּן הַכּוֹס 21
עַל־כַּף פַּרְעֹה׃ וְאֶת שַׂר הָאֹפִים תָּלָה כַּאֲשֶׁר פָּתַר לָהֶם 22
יוֹסֵף׃ וְלֹא־זָכַר שַׂר־הַמַּשְׁקִים אֶת־יוֹסֵף וַיִּשְׁכָּחֵהוּ׃ 23

מא Cap. XLI.

פ פ פ י 10 מקץ

וַיְהִי מִקֵּץ שְׁנָתַיִם יָמִים וּפַרְעֹה חֹלֵם ׀ וְהִנֵּה עֹמֵד עַל־ א
הַיְאֹר׃ וְהִנֵּה מִן־הַיְאֹר עֹלֹת שֶׁבַע פָּרוֹת יְפוֹת מַרְאֶה 2
וּבְרִיאֹת בָּשָׂר וַתִּרְעֶינָה בָּאָחוּ׃ וְהִנֵּה שֶׁבַע פָּרוֹת אֲחֵרוֹת 3
עֹלוֹת אַחֲרֵיהֶן מִן־הַיְאֹר רָעוֹת מַרְאֶה וְדַקּוֹת בָּשָׂר
וַתַּעֲמֹדְנָה אֵצֶל הַפָּרוֹת עַל־שְׂפַת הַיְאֹר׃ וַתֹּאכַלְנָה הַפָּרוֹת 4
רָעוֹת הַמַּרְאֶה וְדַקֹּת הַבָּשָׂר אֵת שֶׁבַע הַפָּרוֹת יְפֹת הַמַּרְאֶה
וְהַבְּרִיאֹת וַיִּיקַץ פַּרְעֹה׃ וַיִּישָׁן וַיַּחֲלֹם שֵׁנִית וְהִנֵּה ׀ שֶׁבַע ה
שִׁבֳּלִים עֹלוֹת בְּקָנֶה אֶחָד בְּרִיאוֹת וְטֹבוֹת׃ וְהִנֵּה שֶׁבַע 6
שִׁבֳּלִים דַּקּוֹת וּשְׁדוּפֹת קָדִים צֹמְחוֹת אַחֲרֵיהֶן׃ וַתִּבְלַעְנָה 7
הַשִּׁבֳּלִים הַדַּקּוֹת אֵת שֶׁבַע הַשִּׁבֳּלִים הַבְּרִיאוֹת וְהַמְּלֵאוֹת

אם זכרתני אתך כאשר ייטב לך ועשית־נא עמדי חסד
והזכרתני אל־פרעה והוצאתני מן־הבית הזה׃ כי־גנב טו
גנבתי מארץ העברים וגם־פה לא־עשיתי מאומה כי־
שמו אתי בבור׃ וירא שר־האפים כי־טוב פתר ויאמר 16
אל־יוסף אף־אני בחלומי והנה שלשה סלי חרי על־
ראשי׃ ובסל העליון מכל מאכל פרעה מעשה אפה 17
והעוף אכל אתם מן־הסל מעל ראשי׃ ויען יוסף ויאמר 18
זה פתרנו שלשת הסלים שלשת ימים הם׃ בעוד ׀ שלשת 19
ימים ישא פרעה את־ראשך מעליך ותלה אותך על־
עץ ואכל העוף את־בשרך מעליך׃ ויהי ׀ ביום השלישי כ מפטיר
יום הלדת את־פרעה ויעש משתה לכל־עבדיו וישא
את־ראש ׀ שר המשקים ואת־ראש שר האפים בתוך
עבדיו׃ וישב את־שר המשקים על־משקהו ויתן הכוס 21
על־כף פרעה׃ ואת שר האפים תלה כאשר פתר להם 22
יוסף׃ ולא־זכר שר־המשקים את־יוסף וישכחהו׃ 23

מא Cap. XLI.

פ פ פ י 10 מקץ

ויהי מקץ שנתים ימים ופרעה חלם ׀ והנה עמד על־ א
היאר׃ והנה מן־היאר עלת שבע פרות יפות מראה 2
ובריאת בשר ותרעינה באחו׃ והנה שבע פרות אחרות 3
עלות אחריהן מן־היאר רעות מראה ודקות בשר
ותעמדנה אצל הפרות על־שפת היאר׃ ותאכלנה הפרות 4
רעות המראה ודקת הבשר את שבע הפרות יפת המראה
והבריאת ויקץ פרעה׃ וישן ויחלם שנית והנה ׀ שבע ה
שבלים עלות בקנה אחד בריאות וטבות׃ והנה שבע 6
שבלים דקות ושדופת קדים צמחות אחריהן׃ ותבלענה 7
השבלים הדקות את שבע השבלים הבריאות והמלאות

ערגאהולטע מיהבען זיינען טרוים. עלייז קיינער וואוסטע מיהן
בעלייטען

טען / שוועטען קיהע / דיא נאך מיהבען הערשוף בעקומען /
לעם מיסט נור מיין טרוים: (כז) מוך דיא זיבען מאגערע
דיא זיבען גוטען אהרען / בעלייטען זוין זיבען יאהרע / בייד
לעם פרעה טרוים נור אייגער / (לעד בעלייטוג נאך)
פרעה שיקטע הירוף / מוך נור לעם פרעה פאראוים געזאגט:
וואס גאטט טהון וויל / האט ער לעם פרעה פאראוים געזאגט:
(כח) דיא שפרעך יוסף נו פרעה
טרוים איז דאס דאפפעלטע / דאס גאטט בעשלוסען האט /
לעם פרעה טרוים נור מיין טרוים: (כט) מוך דיא זיבען מאגערע
דיא זיבען גוטען אהרען / בעלייטען זוין זיבען יאהרע / בייד
לעם מיסט נור מיין טרוים: (ל) דאס קומט זוין זיבען
יאהרע / דא וועלכע גרוסע הונגער אין אלע לענדער קומען /
דאס דאס גאנצע לאנד מיצרים פערגעסען וועט / דאס דער
הונגער דאס לאנד פערטיליגען וועט: (לא) דאס מען נישט
וויסען וועט בייא דעם לאנד / וועגען דעם הונגער / דער
נאכקומען וועט / דען דער הונגער וועט זעהר שווער זיין:
(לב) דאס דער חלום פרעה צוויי מאל
איז / איז דאס דאס דאס בעשלוסען איז פון גאטט / אונד
גאטט וועט עס באלד טהון: (לג) מוך וויל
אונד לאסס פרעה אן אונד זעהן / אין וועלכעם מאסע
אונד גוטע ווייסהייט ער יוסף / אונד לאסס אים לאנד
מיצרים פערוואלטען: (לד) דאס ער אויך
אנשטעלען מעגע / אונד לאסס דאס לאנד מיצרים
פיר יאהר לאנג / דאס ער דאס לאנד מיצרים
פערזאמלע: (לה) אונד לאסס אלע
שפייזע / דיא אין דיזען גוטען יאהרען / דיא קומען
וועלען / זאמלען אונד לאסס קארן אונטער
פרעה האנד / אונד לאסס שפייזע / אין
דען שטעדטען אופבעהאלטען / אונד
לאסס זיא פערוואהרען: (לו) דאס
דיזע שפייזע / דיא אין דאס לאנד
קומען וועלען / דאס לאנד
נישט פערדארבען / אין
דען זיבען יאהרען /
דיא אין לאנד
מיצרים
קומען
וועלען /
דאס דאס
לאנד נישט
פערדארבע /
דורך דעם
הונגער.

8 וַיִּיקַץ פַּרְעֹה וְהִנֵּה חֲלוֹם׃ וַיְהִי בַבֹּקֶר וַתִּפָּעֶם רוּחוֹ
וַיִּשְׁלַח וַיִּקְרָא אֶת־כָּל־חַרְטֻמֵּי מִצְרַיִם וְאֶת־כָּל־חֲכָמֶיהָ
וַיְסַפֵּר פַּרְעֹה לָהֶם אֶת־חֲלֹמוֹ וְאֵין־פּוֹתֵר אוֹתָם לְפַרְעֹה׃
9 וַיְדַבֵּר שַׂר הַמַּשְׁקִים אֶת־פַּרְעֹה לֵאמֹר אֶת־חֲטָאַי אֲנִי
י מַזְכִּיר הַיּוֹם׃ פַּרְעֹה קָצַף עַל־עֲבָדָיו וַיִּתֵּן אֹתִי בְּמִשְׁמַר
11 בֵּית שַׂר הַטַּבָּחִים אֹתִי וְאֶת שַׂר הָאֹפִים׃ וַנַּחַלְמָה חֲלוֹם
12 בְּלַיְלָה אֶחָד אֲנִי וָהוּא אִישׁ כְּפִתְרוֹן חֲלֹמוֹ חָלָמְנוּ׃ וְשָׁם
אִתָּנוּ נַעַר עִבְרִי עֶבֶד לְשַׂר הַטַּבָּחִים וַנְּסַפֶּר־לוֹ וַיִּפְתָּר־לָנוּ
13 אֶת־חֲלֹמֹתֵינוּ אִישׁ כַּחֲלֹמוֹ פָּתָר׃ וַיְהִי כַּאֲשֶׁר פָּתַר־לָנוּ
14 כֵּן הָיָה אֹתִי הֵשִׁיב עַל־כַּנִּי וְאֹתוֹ תָלָה׃ וַיִּשְׁלַח פַּרְעֹה
וַיִּקְרָא אֶת־יוֹסֵף וַיְרִצֻהוּ מִן־הַבּוֹר וַיְגַלַּח וַיְחַלֵּף שִׂמְלֹתָיו
שני טו וַיָּבֹא אֶל־פַּרְעֹה׃ וַיֹּאמֶר פַּרְעֹה אֶל־יוֹסֵף חֲלוֹם חָלַמְתִּי
וּפֹתֵר אֵין אֹתוֹ וַאֲנִי שָׁמַעְתִּי עָלֶיךָ לֵאמֹר תִּשְׁמַע חֲלוֹם
16 לִפְתֹּר אֹתוֹ׃ וַיַּעַן יוֹסֵף אֶת־פַּרְעֹה לֵאמֹר בִּלְעָדָי אֱלֹהִים
17 יַעֲנֶה אֶת־שְׁלוֹם פַּרְעֹה׃ וַיְדַבֵּר פַּרְעֹה אֶל־יוֹסֵף בַּחֲלֹמִי
18 הִנְנִי עֹמֵד עַל־שְׂפַת הַיְאֹר׃ וְהִנֵּה מִן־הַיְאֹר עֹלֹת שֶׁבַע
19 פָּרוֹת בְּרִיאוֹת בָּשָׂר וִיפֹת תֹּאַר וְרֹעוֹת בָּשָׂר מְאֹד
וְרַקּוֹת בָּשָׂר לֹא־רָאִיתִי כָהֵנָּה בְּכָל־אֶרֶץ מִצְרַיִם לָרֹעַ׃
כ וַתֹּאכַלְנָה הַפָּרוֹת הָרַקּוֹת וְהָרָעוֹת אֵת שֶׁבַע הַפָּרוֹת
21 הָרִאשֹׁנוֹת הַבְּרִיאֹת׃ וַתָּבֹאנָה אֶל־קִרְבֶּנָה וְלֹא נוֹדַע כִּי־
בָאוּ אֶל־קִרְבֶּנָה וּמַרְאֵיהֶן רַע כַּאֲשֶׁר בַּתְּחִלָּה וָאִיקָץ׃
22 וָאֵרֶא בַּחֲלֹמִי וְהִנֵּה׀ שֶׁבַע שִׁבֳּלִים עֹלֹת בְּקָנֶה אֶחָד מְלֵאוֹת
23 וְטֹבוֹת׃ וְהִנֵּה שֶׁבַע שִׁבֳּלִים צְנֻמוֹת דַּקּוֹת שְׁדֻפוֹת קָדִים
24 צֹמְחוֹת אַחֲרֵיהֶם׃ וַתִּבְלַעְנָה הַשִּׁבֳּלִים הַדַּקּוֹת אֵת שֶׁבַע
הַשִּׁבֳּלִים הַטֹּבוֹת וָאֹמַר אֶל־הַחַרְטֻמִּים וְאֵין מַגִּיד לִי׃
כה וַיֹּאמֶר יוֹסֵף אֶל־פַּרְעֹה חֲלוֹם פַּרְעֹה אֶחָד הוּא אֵת אֲשֶׁר
26 הָאֱלֹהִים עֹשֶׂה הִגִּיד לְפַרְעֹה׃ שֶׁבַע פָּרֹת הַטֹּבֹת שֶׁבַע

שנים

שָׁנִים הֵנָּה וְשֶׁבַע הַשִּׁבֳּלִים הַסֹּבֹת שֶׁבַע שָׁנִים הֵנָּה חֲלוֹם
אֶחָד הוּא׃ וְשֶׁבַע הַפָּרוֹת הָרַקּוֹת וְהָרָעוֹת הָעֹלֹת אַחֲרֵיהֶן 27
שֶׁבַע שָׁנִים הֵנָּה וְשֶׁבַע הַשִּׁבֳּלִים הָרֵקוֹת שְׁדֻפוֹת הַקָּדִים
יִהְיוּ שֶׁבַע שְׁנֵי רָעָב׃ הַוא הַדָּבָר אֲשֶׁר דִּבַּרְתִּי אֶל־פַּרְעֹה 28
אֲשֶׁר הָאֱלֹהִים עֹשֶׂה הֶרְאָה אֶת־פַּרְעֹה׃ הִנֵּה שֶׁבַע שָׁנִים 29
בָּאוֹת שָׂבָע גָּדוֹל בְּכָל־אֶרֶץ מִצְרָיִם׃ וְקָמוּ שֶׁבַע שְׁנֵי רָעָב ל
אַחֲרֵיהֶן וְנִשְׁכַּח כָּל־הַשָּׂבָע בְּאֶרֶץ מִצְרַיִם וְכִלָּה הָרָעָב
אֶת־הָאָרֶץ׃ וְלֹא־יִוָּדַע הַשָּׂבָע בָּאָרֶץ מִפְּנֵי הָרָעָב הַהוּא 31
אַחֲרֵי־כֵן כִּי־כָבֵד הוּא מְאֹד׃ וְעַל הִשָּׁנוֹת הַחֲלוֹם אֶל־ 32
פַּרְעֹה פַּעֲמָיִם כִּי־נָכוֹן הַדָּבָר מֵעִם הָאֱלֹהִים וּמְמַהֵר
הָאֱלֹהִים לַעֲשֹׂתוֹ׃ וְעַתָּה יֵרֶא פַּרְעֹה אִישׁ נָבוֹן וְחָכָם 33
וְיָשִׁיתֵהוּ עַל־אֶרֶץ מִצְרָיִם׃ יַעֲשֶׂה פַרְעֹה וְיַפְקֵד פְּקִדִים 34
עַל־הָאָרֶץ וְחִמֵּשׁ אֶת־אֶרֶץ מִצְרַיִם בְּשֶׁבַע שְׁנֵי הַשָּׂבָע׃
וְיִקְבְּצוּ אֶת־כָּל־אֹכֶל הַשָּׁנִים הַטֹּבוֹת הַבָּאוֹת הָאֵלֶּה ל״ה
וְיִצְבְּרוּ־בָר תַּחַת יַד־פַּרְעֹה אֹכֶל בֶּעָרִים וְשָׁמָרוּ׃ וְהָיָה 36
הָאֹכֶל לְפִקָּדוֹן לָאָרֶץ לְשֶׁבַע שְׁנֵי הָרָעָב אֲשֶׁר תִּהְיֶיןָ
בְּאֶרֶץ מִצְרַיִם וְלֹא־תִכָּרֵת הָאָרֶץ בָּרָעָב׃ וַיִּיטַב הַדָּבָר 37
בְּעֵינֵי פַרְעֹה וּבְעֵינֵי כָּל־עֲבָדָיו׃ וַיֹּאמֶר פַּרְעֹה אֶל־ 38
עֲבָדָיו הֲנִמְצָא כָזֶה אִישׁ אֲשֶׁר רוּחַ אֱלֹהִים בּוֹ׃ וַיֹּאמֶר שלישי 39
פַּרְעֹה אֶל־יוֹסֵף אַחֲרֵי הוֹדִיעַ אֱלֹהִים אוֹתְךָ אֶת־כָּל־
זֹאת אֵין־נָבוֹן וְחָכָם כָּמוֹךָ׃ אַתָּה תִּהְיֶה עַל־בֵּיתִי מ
וְעַל־פִּיךָ יִשַּׁק כָּל־עַמִּי רַק הַכִּסֵּא אֶגְדַּל מִמֶּךָּ׃ וַיֹּאמֶר 41
פַּרְעֹה אֶל־יוֹסֵף רְאֵה נָתַתִּי אֹתְךָ עַל כָּל־אֶרֶץ מִצְרָיִם׃
וַיָּסַר פַּרְעֹה אֶת־טַבַּעְתּוֹ מֵעַל יָדוֹ וַיִּתֵּן אֹתָהּ עַל־יַד יוֹסֵף 42
וַיַּלְבֵּשׁ אֹתוֹ בִּגְדֵי־שֵׁשׁ וַיָּשֶׂם רְבִד הַזָּהָב עַל־צַוָּארוֹ׃
וַיַּרְכֶּב אֹתוֹ בְּמִרְכֶּבֶת הַמִּשְׁנֶה אֲשֶׁר־לוֹ וַיִּקְרְאוּ לְפָנָיו 43
אַבְרֵךְ וְנָתוֹן אֹתוֹ עַל כָּל־אֶרֶץ מִצְרָיִם׃ וַיֹּאמֶר פַּרְעֹה 44
אֶל־יוֹסֵף אֲנִי פַרְעֹה וּבִלְעָדֶיךָ לֹא־יָרִים אִישׁ אֶת־יָדוֹ

ואת־

בעלייטען זיבען יאהרע · זאָ וויא דיא זיבען אָערעען / פֿאָק
מָסט־ווירד מויסגעצערשָׁשענען אהרען · דיא שטעאָלען זיבען יאָה־
רע הונגערס־נאָטה פֿאָר׃ (כה) דאָס מיסט בון / וואָס גאָט טיך
דעם פּרעה גענאָגט האָבט · וואָס גאָט טהון וויל / האָט ער
דעם פּרעה אָנגעצייגט׃ (כט) עס ווערדען זיבען יאָהרע
קאָמען / פֿאָן גרעסער פֿרוכטבאָרקייט / טיך גאָנצען אָבעד
מצרים׃ (ל) נאָך מיהנען זיבען ווערדען זיבען יאָהרע
הונגערס־נאָטה · וואָס מאָן אָבעד מצרים
פֿיללער פֿרוכטבאָרקייט פֿערגעסען ווירד · זאָ ווירד דיא הונ־
גערס־נאָטה אין דאָס לאַנד׃ (לא) דיא פֿרוכטבאָר־
קייט ווירד מיך גאָנצען נישט פֿערשפּירט ווערדען / וועגען
דעריעניגען הונגערס־נאָטה / דיא הערנאָך זייר ווירד · דען
זיא ווירד זעהר שווער זיין׃ (לב) דאָס אָבער דעם פּרעה דער
טרויס נוס גוויסען מאָל וויעדערהאָלט ווערדען · בעדייטט
דאָס דיא זאַכע בעשׁאָפֿען פֿאָן גאָט / ווען גאָט
מיך פּרעה גענאָגט האָבט · וואָס גאָט טהון וויל / האָט ער
דעם פּרעה אָנגעצייגט׃ (לג) נון ערזעהע זיך פּרעה מיינען
פֿערשטאָנדיגען / ווען מאָן וויסען / ווען זיבען מיהן
מיבער דאָס לאַנד מצרים׃ (לד) פּרעה טהוע ווידער /
ווען זיבען בעפֿעהלס־האָבער מיבער דאָס לאַנד · ווען דאָס
דאָס לאַנד מצרים דען פֿינפֿטען / מין דען זיבען
יאָהרען דער פֿרוכטבאָרקייט׃ (לה) זיא זאָלען דען פּרייז
פֿאָרראָטה דיסער קינפֿטיגען גוטען יאָהרע זאַמאָלען · ווען
שיטטען דאָס גערטרייד אוף / ווערטער דער גרוסען דעם
פּרעה · נוס פֿאָרראָטה מין דען שטאָטען · ווען פֿערוואָהרען
זאָלען׃ (לו) דאָס דיסער פֿאָרראָטה דעם לאַנד מיבֿדאָ־
הונגערס־נאָטה / אוף דיא זיבען יאָהרע דער הונגערס־
ווערדע / ווען דאָס לאַנד מצרים · ווען דאָס
דורך דיא הונגערס־נאָטה נישט גאָנץ מוסֿגעריבען ווערדע׃
(לז) דיא זאַכע בעפֿיהל אין דען מוגען דעם פּרעה / ווען
אין דען מוגען פֿיללער זייענען׃ (לח) פּרעה שפּראַך
גו זייענען דיהנערן / ווערדען וויר טיך מיינען פֿינדען
דיסען? מיינען מאָן / אין וועלכעם אין גענטליכער גייסט
מיסט? (לט) ווען גו יוסף שפּראַך ער / דאָ דיר גאָט דיסעם
אוללעם בעקאַנט גענאַכט האָט / זאָ מיסט נימאַנד זאָ פֿער־
שטאַנדיג ווען דו זוללסט / דוא ווילסט : (מ) דוא זוללסט מיבער
מין הויס גענאָגט זיין · ווען דיינען בעפֿעהל זאָלל מין
גאַנצעם פֿאָלק פֿערפֿוגען ווערדען · נור וואָס דען טהרון
בעטרייבט / זאָלל מיך גרעסער זיין׃ (מא) פּרעה
שפּראַך פֿערנער צו יוסף / זיה ! מיך זעצע דיך מיבער דאָס
גאַנצע לאַנד מצרים׃ (מב) נאָהם זיינען רינג פֿאָן
האַנד / זעצטע אים יוסף אן זיינע האַנד · קוללעטע מיהן מין
פֿיינער לינוואַנד · ווען טהאָן מיינע גאָלדענע קעטטע ווען־
זיינען האָס׃ (מג) זיא מיהן מין דעם מאַלעראַטען שטאַטס־וואָ־
גען פֿאָהרען / דער מיהם הערעלד גענאַנט · ווען מאָן רופֿ פֿאָר
מיהן הער / ווען זיא קניע בעפֿאַללען! אָוסף זעצטע אר מיהן
מיבער דאָס גאַנצע לאַנד מצרים׃ (מד) ווען שפּראַך פּרעה
גו יוסף / מיך בין פּרעה · אָהנע דיך / זאָל נימאַנד זיינע
האַנד / אָדער פֿוס בעוועגען / (נעמליך דאָס גערייבסטע
פֿאָרגעהאָלטען)

(ד) בנימין אבער / דעם יוסף ברודער / שיקטע יעקב נ׳׳כ
מיט
(ה) פרעה / צפנת פענח · (מיינער דער ה׳׳א פאר־
בארגענסטען דיבגע וויס) מוכב גאב מיהס נור פרוי׳א / ה׳׳א
תסנת / טאכטער פוטיפרע / דעס פריסטערס נו מין · יוסף
בעריסטע דאס גאבע מצרים : (ו) ער וואר כריס׳יג יאהרע
אלט / אים ער פאר פרעה קעניג נו מצרים שטאנד · יעצט
גינג ער פאן דער בעגעגענוארט דעס פרעה היבוועג / מוכב
דורכריסטע דאס גאנצע גאנד מצרים : (ז) דאס גאנד ברא־
טא אין דען זיבען יאהרען דער פרוכטבארקייט / נו האנדעלן.
מיך יעדעס קארן : (מח) וואן וואסעטא אין דען פאר־
זיבען יאהרע / וועלכע מיך גאנד מצרים וואren · מוכב יעבעטא
פאר־הארא / אין דער שטאט · בעוואוך דען פארראטה דעס פרוד
מיינער יעדען שטאט / וועלכעס אין מיהרעת בעגירקע וואר /
יעבעטא וואן היבין : (מט) יוסף שיטטעטא בעטריידע מיך /
וי׳א זאנד אז מעערע · מיבער ד׳׳א וואסען פ׳׳ן · נו דאס וואן
מיהרהערטא נו נאהען / דען עס האטטא קיינע נאהל : (נ) דעם
יוסף וואורדען נוויי״א זיהנע בעבאהרען / בעפאר נאך דאס
יאהר הונגערס־נאטה קאם · וועלכא מיהס לסנת / טאכ־
טער דעס פוטיפרע / פריסטערס נו מין / בעבאהרען האטטא :
(נא) יוסף נעבעטא דען ערסט־גיבאהרענען מנשה / דען
(ער שפראך) גאטט האט מיך פערגעסען לאסען / אין
מוכבוק / מוכב דאס גאנצא הויס מיינעס פאטערס : (נב) דען
זוויי׳טען נעבעטא ער אפרים / דען (ער שפראך) גאטט האט
מיך וואכסען לאסען אין דעס גאנד מיינער עלענדס : (נג) אין
דיא זיבען יאהרע דער פרוכטבארקייט נו ענדא וואren / וועלכא
מיך זיבען יאהרע דער הונגערס־נאטה קאם · וואס אין אלין
לענדערן מצרים גענוג וואר / אבער אין דער גאנצען
גענד מצרים דאס ברוט · אבער פרעה שפראך
צום גאנד מצרים / גיהטט נו יוסף! וואס ער זאגט / זולל
וואס טהוט : (נד) אין נון הונגערס־נאטה מיך גאנצען גאנד
וואר / עבענטע יוסף אלין (פארראטהס־הייסער) וואren
געטרייד וואר / מוכב פיערקויפטא אן מצרים : (נה) מוכב אלין
גערס־נאטה נאהם נו מיך גאנד מצרים · דען דיא הונ־
גער־נאטה וואר / מוכב פיערקויפטא אן מצרים וואס יוסף / נו
מיט דעם גאנצען גאנד מצרים מוהער / קאמען נאך מצרים / נו יוסף /
מוק מיינבוקויפען · דען דיא הונגערס־נאטה וואר גרוס /
מן דעם גאנצען גאנד :

קאפימעל מב

(א) אין יעקב מערקטע / דאס אין מצרים נאך געטרייד
פיין וואר / שפראך ער נו זיינען זוהנען / וואס זוהט מיהר
מיינ׳ך מיבאנדער אן? (ב) מוכב שפראך פערנער / מיך האבע
געהערט דאס אין מצרים געטרייד פיין אין מיסט / רייסט הינאב /
טען / מוכב ניכט שטערבען : (ג) נעהען ברידער דעס יוסף
רייסטען הינאב / פאן מצרים געטרייד אין נו קויפען :

מה ואת־רגלו בכל־ארץ מצרים : ויקרא פרעה שם־יוסף
צפנת פענח ויתן־לו את־אסנת בת־פוטי פרע כהן און
46 לאשה ויצא יוסף על־ארץ מצרים : ויוסף בן־שלשים
שנה בעמדו לפני פרעה מלך־מצרים ויצא יוסף מלפני
47 פרעה ויעבר בכל־ארץ מצרים : ותעש הארץ בשבע
48 שני השבע לקמצים : ויקבץ את־כל־אכל ו שבע שנים
אשר היו בארץ מצרים ויתן־אכל בערים אכל שדה־
49 העיר אשר סביבתיה נתן בתוכה : ויצבר יוסף בר
כחול הים הרבה מאד עד כי־חדל לספר כי־אין מספר :
נ וליוסף ילד שני בנים בטרם תבוא שנת הרעב אשר
51 ילדה־לו אסנת בת־פוטי פרע כהן און : ויקרא יוסף
את־שם הבכור מנשה כי־נשני אלהים את־כל־עמלי
52 ואת כל־בית אבי : ואת שם השני קרא אפרים כי־
רביעי 53 הפרני אלהים בארץ עניי : ותכלינה שבע שני
54 השבע אשר היה בארץ מצרים : ותחלינה שבע שני
הרעב לבוא כאשר אמר יוסף ויהי רעב בכל־הארצות
נה ובכל־ארץ מצרים היה לחם : ותרעב כל־ארץ מצרים
ויצעק העם אל־פרעה ללחם ויאמר פרעה לכל־מצרים
56 לכו אל־יוסף אשר־יאמר לכם תעשו : והרעב היה על־
כל־פני הארץ ויפתח יוסף את־כל־אשר בהם וישבר
57 למצרים ויחזק הרעב בארץ מצרים : וכל־הארץ באו
מצרימה לשבר אל־יוסף כי־חזק הרעב בכל־הארץ :

מב

Cap. XLII.

א וירא יעקב כי יש־שבר במצרים ויאמר יעקב לבניו
2 למה תתראו : ויאמר הנה שמעתי כי יש־שבר במצרים
3 רדו־שמה ושברו־לנו משם ונחיה ולא נמות : וירדו
4 אחי־יוסף עשרה לשבר בר ממצרים : ואת־בנימין אחי

יוֹסֵף לֹא־שָׁלַח יַעֲקֹב אֶת־אֲחֵיו כִּי אָמַר פֶּן־יִקְרָאֶנּוּ אָסוֹן׃
ה וַיָּבֹאוּ בְנֵי יִשְׂרָאֵל לִשְׁבֹּר בְּתוֹךְ הַבָּאִים כִּי־הָיָה הָרָעָב
בְּאֶרֶץ כְּנָעַן׃ 6 וְיוֹסֵף הוּא הַשַּׁלִּיט עַל־הָאָרֶץ הוּא
הַמַּשְׁבִּיר לְכָל־עַם הָאָרֶץ וַיָּבֹאוּ אֲחֵי יוֹסֵף וַיִּשְׁתַּחֲווּ־לוֹ
אַפַּיִם אָרְצָה׃ 7 וַיַּרְא יוֹסֵף אֶת־אֶחָיו וַיַּכִּרֵם וַיִּתְנַכֵּר
אֲלֵיהֶם וַיְדַבֵּר אִתָּם קָשׁוֹת וַיֹּאמֶר אֲלֵהֶם מֵאַיִן בָּאתֶם
וַיֹּאמְרוּ מֵאֶרֶץ כְּנַעַן לִשְׁבָּר־אֹכֶל׃ 8 וַיַּכֵּר יוֹסֵף אֶת־אֶחָיו
וְהֵם לֹא הִכָּרֻהוּ׃ 9 וַיִּזְכֹּר יוֹסֵף אֶת הַחֲלֹמוֹת אֲשֶׁר חָלַם
לָהֶם וַיֹּאמֶר אֲלֵהֶם מְרַגְּלִים אַתֶּם לִרְאוֹת אֶת־עֶרְוַת
הָאָרֶץ בָּאתֶם׃ י וַיֹּאמְרוּ אֵלָיו לֹא אֲדֹנִי וַעֲבָדֶיךָ בָּאוּ
לִשְׁבָּר־אֹכֶל׃ 11 כֻּלָּנוּ בְּנֵי אִישׁ־אֶחָד נָחְנוּ כֵּנִים אֲנַחְנוּ
לֹא־הָיוּ עֲבָדֶיךָ מְרַגְּלִים׃ 12 וַיֹּאמֶר אֲלֵהֶם לֹא כִּי־עֶרְוַת
הָאָרֶץ בָּאתֶם לִרְאוֹת׃ 13 וַיֹּאמְרוּ שְׁנֵים עָשָׂר עֲבָדֶיךָ אַחִים
אֲנַחְנוּ בְּנֵי אִישׁ־אֶחָד בְּאֶרֶץ כְּנָעַן וְהִנֵּה הַקָּטֹן אֶת־
אָבִינוּ הַיּוֹם וְהָאֶחָד אֵינֶנּוּ׃ 14 וַיֹּאמֶר אֲלֵהֶם יוֹסֵף הוּא
אֲשֶׁר דִּבַּרְתִּי אֲלֵכֶם לֵאמֹר מְרַגְּלִים אַתֶּם׃ טו בְּזֹאת תִּבָּחֲנוּ
חֵי פַּרְעֹה אִם־תֵּצְאוּ מִזֶּה כִּי אִם־בְּבוֹא אֲחִיכֶם הַקָּטֹן
הֵנָּה׃ 16 שִׁלְחוּ מִכֶּם אֶחָד וְיִקַּח אֶת־אֲחִיכֶם וְאַתֶּם הֵאָסְרוּ
וְיִבָּחֲנוּ דִּבְרֵיכֶם הֲאֶמֶת אִתְּכֶם וְאִם־לֹא חֵי פַּרְעֹה כִּי
מְרַגְּלִים אַתֶּם׃ 17 וַיֶּאֱסֹף אֹתָם אֶל־מִשְׁמָר שְׁלֹשֶׁת יָמִים׃
18 וַיֹּאמֶר אֲלֵהֶם יוֹסֵף בַּיּוֹם הַשְּׁלִישִׁי זֹאת עֲשׂוּ וִחְיוּ אֶת־
הָאֱלֹהִים אֲנִי יָרֵא׃ 19 אִם־כֵּנִים אַתֶּם אֲחִיכֶם אֶחָד יֵאָסֵר המישי
בְּבֵית מִשְׁמַרְכֶם וְאַתֶּם לְכוּ הָבִיאוּ שֶׁבֶר רַעֲבוֹן בָּתֵּיכֶם׃
כ וְאֶת־אֲחִיכֶם הַקָּטֹן תָּבִיאוּ אֵלַי וְיֵאָמְנוּ דִבְרֵיכֶם וְלֹא
תָמֻתוּ וַיַּעֲשׂוּ־כֵן׃ 21 וַיֹּאמְרוּ אִישׁ אֶל־אָחִיו אֲבָל אֲשֵׁמִים
אֲנַחְנוּ עַל־אָחִינוּ אֲשֶׁר רָאִינוּ צָרַת נַפְשׁוֹ בְּהִתְחַנְּנוֹ
אֵלֵינוּ וְלֹא שָׁמָעְנוּ עַל־כֵּן בָּאָה אֵלֵינוּ הַצָּרָה הַזֹּאת׃
22 וַיַּעַן רְאוּבֵן אֹתָם לֵאמֹר הֲלוֹא אָמַרְתִּי אֲלֵיכֶם ׀ לֵאמֹר

אל־

יוסף האט ניט געשיקט יעקבן מיט זיינע ברידערן · דען ער שפּרעכט / עס קענטע מיהם
מוכּדּוק בעגעגענען : (ה) דיא קינדער ישׂראל קאמען מוכטער
מצרים דען הונגער איז אויך אין כּנען · (ו) יוסף רעגירטע דאס גאנצע
לאנד מצרים · נאטה : (ז) יוסף רעקאגנאסיכט זיינע ברידער / אבער
זיי קענען אים ניט · (ח) זיי קענען אים ניט / ווייל ער איז אנדערש
אנגעטאן ווי זיי האבען אים אלע יאהרע געזעהען · (ט) יוסף
געדענקט זיך אן זיינע חלומות · (י) זיי לייקענען ניט / אז זיי זיינען
ברידער / נאר זיי זאגען / אז זיי זיינען ניכט קאמען אויף שפּיאנירען /
נאר נור צו קויפען עסען : (יא) זיי זאגען / אז זיי זיינען אלע
קינדער פון איין מאן / אז זיי זיינען ערלעכע לייט · (יב) זיי
שפּרעכען / אז זיי זיינען ניכט קומען שפּיאנירען / נאר נור
צו קויפען עסען : (יג) זיי זאגען / אז זיי האבען נאך איין
ברודער / וועלכער איז אלליין צוהויז בייא זיין פּאטער /
אבער זיי זאגען ניכט / אז זיי האבען נאך איין ברודער /
וועלכער איז אויך מיט זיי אין מצרים · (יד) יוסף שפּרעכט /
אז זיי זיינען שפּיאנען · (טו) דורך דעם לעבען פּרעכט
פּרעפּהעט זיך יוסף / אז זיי זאלען ניכט ארויס פון מצרים /
ווען ניכט זייער קליינסטער ברודער איז הער / ווען זיי
ווילען ניכט גלויבען / אז זיי זיינען ניכט שפּיאנען · (טז)
דורך דעם לעבען פּרעכט יוסף / אז זיי זאלען ניכט ארויס
פון מצרים / ווען ניכט איינער פון זיי ברענגט אהער
זייער קליינסטען ברודער · (יז) יוסף לעגט זיי אין טורעם /
אויף דרייא טעג · (יח) דעם דריטטען טאג שפּרעכט יוסף
צו זיי / אז זיי זאלען טהון / וואס ער הייסט זיי · נאטה :
(יט) זייער אהרלייכע ליעבע / זעהט מען אויך דערין / אז
זיי ווילען ניכט / אז זייער ברודער זאל ליידען · (כ) יוסף
פּרעכט / אז זיי זאלען ניכט שטערבען · זיי טהאטען יוסף
נאר / וואס מיהר ניכט שטערבען · (כא) וואס שפּרעכען
זיי מיטאנאנדער / פּירוואהר / ווייל
זיי האבען ניכט הערען וואס יוסף רעדט / דען ער רעדט
מיט זיי דורך אן איבערזעטצער · (כב) ראובן שפּרעכט
צו זיי / זאגט איך אייך ניכט ? דאס איז שפּרעכען / ער

(10)

מינדעסטן
מין דיא גרויסע בריגען:
(לה) ער שפראך צו זיינע ברידער, מען הָאט מיר מײַן כּסף
אומגעבונדן אין מײַן זאק, און זעה, עס איז אויך אין מײַן
זאק! (לו) יעקב, זייער פאטער, האָט צו זיי גע-
זאָגט: מיך האָט איר באַרויבט. יוסף איז נישטא, שמעון
איז נישטא, און בנימין וועלט איר אויך נעמען. אויף
מיר זאָלן אַלע דינגען קומען! (לז) ראובן האָט צו
זײַן פאטער גע-
זאָגט: מײַנע צוויי זין זאָלסטו טויטן, ווען איך
בנימין נישט צוריק ברענג צו דיר. גיב אים נאר
אין מײַן האַנט, און איך וועל אים אויך צוריק
ברענגען. (לח) ער שפראך: מײַן זון וועט
נישט מיט אײַך אַראָפּגיין, ווײַל זײַן ברודער איז טויט,
און ער איז נאָר אַליין געבליבן. ווען אַ צרה
זאָל אים אויף דעם וועגן טרעפן אויפֿן וועג,
וואָלט איר מײַנע גרויע האָר מיט יאָמער אין
גרוב אַראָפּגעבראַכט.

(א) דער הונגער איז אָבער
אין לאַנד געווען זייער שווער. (ב) אַזוי האָט
עסן פֿון דעם קערנדל, וואָס זיי האָבן פֿון מצרים
מיטגעבראַכט, האָט יעקב צו זיי
גע-
זאָגט: גיט נאָך אַ קליין בעסל פֿאַר אונדז.
(ג) האָט יהודה צו אים
גע-
זאָגט: דער מאַן האָט אונדז שטאַרק
פֿאַרשוואָרן, אַז מיר זאָלן נישט קומען פֿאַר זײַנע
אויגן, אויב מיר האָבן נישט מיטגענומען אונדזער
ברודער. (ד) אויב דו וועסט אים מיטשיקן מיט
אונדז, וועלן מיר אַראָפּגיין און דיר עסן קויפֿן.
(ה) נאָר אויב דו וועסט אים נישט מיטשיקן,
וועלן מיר נישט אַראָפּגיין, ווײַל דער מאַן האָט צו
אונדז
גע-
זאָגט: איר זאָלט נישט קומען פֿאַר מײַנע אויגן,
אויב אײַער ברודער איז נישט מיט אײַך. (ו) ישׂראל
האָט
גע-
זאָגט: פֿאַרוואָס האָט איר מיר דאָס אָנגעטאָן,
אַז איר האָט דעם מאַן נאָך געזאָגט, אַז איר האָט
נאָך אַ ברודער? (ז) זיי האָבן
גע-
זאָגט: דער מאַן האָט אונדז אַזוי פֿיל
נאָכגעפֿרעגט וועגן אונדזער משפּחה, ווי אויך
וועגן אונדזער פֿאָטער, צי ער לעבט נאָך, צי
מיר האָבן נישט נאָך אַ ברודער. וואָס האָבן מיר
אים דען
גע-
קאָנט? מיר האָבן דאָך נישט געוווּסט, אַז
ער וועט
זאָגן, מיר זאָלן אַראָפּברענגען אײַער ברודער!
(ח) יהודה האָט צו זײַן פֿאָטער ישׂראל
גע-
זאָגט: שיק דאָך דעם נאָער מיט מיר, אַז מיר
זאָלן אויפֿשטיין און אַוועקגיין, כּדי מיר זאָלן
לעבן בלײַבן און נישט שטאַרבן, מיר, דו
אַליין, אויך אונדזערע קינדער. (ט) איך וועל
פֿאַר אים
זאָרגן, פֿון מײַנער האַנט זאָלסטו אים
אויפֿפֿאָדערן. אויב איך ברענג אים דיר נישט
צוריק, און איך שטעל אים נישט פֿאַר דײַנע
אויגן, זאָל איך דיר שולדיק זײַן מײַן לעבן
לעבן לאַנגע יאָרן. (י) אויב מיר וואָלטן
נישט געצויגערט, וואָלטן מיר שוין צוויי מאָל
קאָנט זײַן צוריק. (יא) האָט זייער פֿאָטער
ישׂראל צו זיי
גע-
זאָגט: אויב עס איז אַזוי, טוט דאָך
דאָס: נעמט פֿון אונדזער לאַנד אַרויס אַ
בעסל פֿון דעם בעסטן, וואָס מען וואַקסט
אין לאַנד, און ברענגט אַרויף פֿאַר דעם מאַן
אַ מתּנה, אַ בעסל בלזם, אַ בעסל האָניק,
גומי, לאַדנום, פּיסטאַזיעס און מאַנדלען.
(יב) נעמט אויך מיט זיך דאָפּלט סך געלט,
נעמט אויך מיט זיך דאָס געלט, וואָס מען
האָט אײַך צוריקגעגעבן אין אײַערע זעקלעך,
אפֿשר איז דאָס אַ טעות. (יג) נעמט אויך
אײַער ברודער, מאַכט אויף אַוועקגיין צו דעם
מאַן. (יד) אַל שדי זאָל אײַך מתּן זײַן
רחמנות פֿאַר דעם מאַן, אַז ער זאָל אײַך
שיקן אײַער צווייטן ברודער מיט בנימין.
אָבער וואָס אַנדערש קען איך טאָן, ווי
בלויז זײַן אָן קינדער?

(טו) האָבן די מענטשן
גענומען דעם קאָרבן, נעמען זיי אויך מיט
זיך דאָפּלט סך געלט, און בנימין, און זיי
זענען זיך אויפֿגעמאַכט, זענען זיי אַראָפּגעגאַנגען
קיין מצרים, און זיי זענען
גע-
שטאַנען פֿאַר יוסף. (טז) ווי יוסף האָט
דערזען בנימין מיט זיי, האָט ער
גע-
זאָגט צו דעם, וואָס איז געווען איבער זײַן
הויז: פֿיר די מענטשן אַהין אין הויז, שחט
אַ בהמה און מאַך גרייט, ווײַל די מענטשן
וועלן מיט מיר עסן צוליב מיטאָג. (יז) האָט
דער מאַן
גע-
טאָן, ווי יוסף האָט
גע-
זאָגט, און דער מאַן האָט די מענטשן
אַריינגעפֿירט אין יוספֿס הויז. (יח) האָבן
די מענטשן זיך
גע-
פֿירכט, ווײַל מען האָט זיי אַריינגעפֿירט
אין יוספֿס הויז, און זיי
האָבן
גע-
זאָגט: וועגן דעם געלט, וואָס מען האָט
אונדז אין אונדזערע זעקלעך
צוריקגעגעבן
בפֿעם ערשטן מאָל, ווערן מיר אַריינגעפֿירט,
כּדי ער זאָל זיך אויף אונדז
ווארפֿן, אונדז
אָנפֿאַלן, אונדז
נעמען פֿאַר קנעכט, און אונדזערע
עזלען. (יט) האָבן זיי זיך
גענענט צו דעם מאַן, וואָס איז
געווען איבער יוספֿס הויז, און זיי
האָבן
גע-
רעדט צו אים אין דער טיר פֿון הויז.
(כ) זיי
האָבן
גע-
זאָגט: ביטע, מײַן האַר, מיר זענען
שוין אַ מאָל אַראָפּגעקומען קיין מצרים
כּדי צו קויפֿן עסן. (כא) ווען מיר זענען
אָבער אַהיים
גע-
קומען אין דער נאַכט, האָבן מיר
אויפֿגעמאַכט אונדזערע זעקלעך, און
דאָס געלט פֿון יעדן איז
גע-
וועזן אין זײַן זעקל, אונדזער
געלט אין פֿולער שוועריקייט, און מיר
האָבן עס אים
צוריקגעגעבן אין אונדזערע
הענט. (כב) אויך אַנדער געלט
האָבן מיר מיטגענומען אין אונדזערע
הענט, כּדי צו קויפֿן עסן; מיר
ווייסן נישט, ווער עס האָט דאָס געלט
אין אונדזערע זעקלעך
צוריקגעגעבן.
(כג) האָט ער
גע-
זאָגט: זײַט רויִק, זאָרגט נישט, אײַער
גאָט, גאָט פֿון אײַער פֿאָטער, האָט
אײַך דאָס אין אײַערע זעקלעך
גענומען אַן אָפּגעבן; אײַער געלט
איז צו מיר
גע-
קומען. דערנאָך האָט ער שמעון
צו זיי
אַרויסגעפֿירט. (כד) האָט דער מאַן
גע-
טאָן, ווי יוסף האָט
גע-
זאָגט, האָט דער מאַן די מענטשן
אַריינגעפֿירט אין יוספֿס הויז, האָט ער
זיי
גע-
געבן וואַסער, זיי האָבן זיך
גע-
וואַשן זייערע פֿיס, האָט ער זייערע
עזלען
גע-
געבן פֿוטער. (כה) זיי
האָבן
גע-
מאַכט דעם קאָרבן פֿאַר יוספֿס
קומען מיטאָג, ווײַל זיי
האָבן
גע-
הערט, אַז מען וועט דאָרט עסן
ברויט. (כו) ווען יוסף איז
אַהיים
גע-
קומען, האָבן זיי צו אים אין הויז
אַריינגעבראַכט דעם קאָרבן, וואָס
איז אין זייערע הענט
גע-
וועזן, און זיי
האָבן זיך פֿאַר אים
אַראָפּגעבויגן
אויפֿן ערד. (כז) ער האָט זיי
גע-
פֿרעגט וועגן זייערע
שלום, און ער האָט
גע-
זאָגט: איז אײַער פֿאָטער, דער
אַלטער, וועגן וועמען איר האָט מיר
גע-
זאָגט, נאָך אין לעבן? איז ער נאָך
אַ מאָל? (כח) זיי
האָבן
גע-
ענטפֿערט: דײַן קנעכט, אונדזער
פֿאָטער, איז נאָך אין לעבן, ער איז נאָך
אַ מאָל. זיי
האָבן זיך
גע-
נייגט, זיך
גע-
בויגן אַראָפּ. (כט) ער האָט זיך
אויפֿגעהויבן זײַנע אויגן, האָט ער
גע-
זען בנימין, זײַן ברודער, דעם זון
פֿון זײַן מוטער, האָט ער
גע-
זאָגט: איז דאָס אײַער קליינער
ברודער, וועגן וועמען איר האָט מיר
גע-
זאָגט? ער
האָט
גע-
זאָגט: גאָט זאָל זיך גנעדיק
דערווייזן צו דיר, מײַן זון! (ל) יוסף
האָט זיך
גע-
איילט, ווײַל זײַנע רחמנות
האָבן זיך
גע-
רירט צו זײַן ברודער, און ער
האָט זיך
גע-
זוכט, וווּ צו וויינען; ער איז
אַרײַן אין זײַן צימער, האָט ער זיך
דאָרט
גע-
וויינט. (לא) ווען ער האָט זיך
גע-
וואַשן זײַן פּנים, איז ער
אַרויס
גע-
קומען, האָט ער זיך
גע-
האַלטן, האָט ער
גע-
זאָגט: לייגט אויף ברויט. (לב) מען
האָט אים
אַליין
גע-
לייגט, זיי
אַליין, און די מענטשן, וואָס עסן
מיט אים, אַליין, ווײַל די מצריים
קענען נישט עסן מיט די עבֿרים,
ווײַל דאָס איז פֿאַר מצריים אַ
גרויל. (לג) זיי
זענען
גע-
זעסן פֿאַר אים, דער ערשטגעבאָרענער
לויט זײַן ערשטגעבורט, און דער יונגער
לויט זײַן יוגנט, און די מענטשן
האָבן זיך
גע-
וואונדערט איינער צום צווייטן.
(לד) מען האָט
גע-
נומען שיסלען פֿון זײַן טיש צו זיי,
אָבער בנימינס שיסל איז
גע-
וועזן פֿינף מאָל אַזוי גרויס ווי
יענע פֿון אַלע אַנדערע. זיי
האָבן זיך
גע-
זאָפֿן, זיי
האָבן זיך
גע-
פֿרייט מיט אים.

(לה) ער האָט
גע-
באַפֿוילן דעם פֿאַרוואַלטער פֿון זײַן
הויז, זאָל ער די מענטשן
אָנפֿילן זייערע עזלען מיט עסן, ווי
פֿיל זיי קענען טראָגן, און לייגן יעדן
מענטשנס געלט אין זײַן זעקל. (לו) אויך
מײַן כּוס, דאָס זילבערנע כּוס, זאָלסטו
לייגן אין דעם קליינסטן זעקל, מיט
זײַן ברודערס געלט. ער האָט
גע-
טאָן, ווי יוסף האָט
גע-
זאָגט. (לז) ווי אין פֿרי האָט מען
זיי
אַוועקגעשיקט, זיי מיט זייערע
עזלען. (לח) זיי זענען נאָך נישט
גע-
וועזן ווײַט פֿון דער שטאָט, האָט
יוסף
גע-
זאָגט צו זײַן פֿאַרוואַלטער: שטיי
אויף, יאָג נאָך די מענטשן, און ווען
דו וועסט זיי דערגרייכן, זאָלסטו זיי
פֿרעגן: פֿאַרוואָס האָט איר מיר
גע-
גולדן שלעכט פֿאַר גוט? (לט) איז
נישט דאָס דאָס, פֿון וועלכן מײַן האַר
טרינקט, און מיט דעם ער
פֿלעגט
גע-
נעמען אַ פֿאָרזאָג? איר האָט
גע-
טאָן שלעכט, וואָס איר האָט
גע-
טאָן. (מ) ער האָט זיי
גע-
יאָגט, האָט ער זיי
גע-
כאַפּט, האָט ער צו זיי
גע-
רעדט די דאָזיקע ווערטער.
(מא) זיי
האָבן
גע-
ענטפֿערט צו אים: פֿאַרוואָס
רעדט מײַן האַר אַזעלכע ווערטער?
חלילה פֿאַר דײַנע קנעכט, אַז זיי
זאָלן
גע-
טאָן אַזאַ זאַך. (מב) דאָס כּוס,
וואָס מען האָט
גע-
פֿונען בײַ איינעם פֿון דײַנע
קנעכט, זאָל ער שטאַרבן, און מיר
אַלע זאָלן אויך זײַן מײַן האַרס
קנעכט. (מג) ער האָט
גע-
זאָגט: אויך אַזוי זאָל עס זײַן, ווי
איר האָט
גע-
זאָגט, אַזוי זאָל עס זײַן: וועמען
מען וועט בײַ אים
פֿונען דאָס כּוס, ער זאָל מײַן קנעכט
זײַן, איר אָבער זאָלט זײַן אומשולדיק.
(מד) זיי
האָבן
גע-
אײַלט, יעדער האָט אַראָפּגעלאָזט
זײַן זעקל צו דער ערד, יעדער האָט
אויפֿגעמאַכט זײַן זעקל. (מה) ער האָט
זיי
גע-
זוכט, ביז ער האָט אָנגעהויבן
בײַ דעם עלטסטן, ביז ער האָט
אויפֿגעהערט בײַ דעם יונגסטן,
האָט מען דאָס כּוס
גע-
פֿונען אין בנימינס זעקל.
(מו) זיי
האָבן
גע-
רעכט זײערע קליידער, האָט יעדער
זיך אויפֿגעלאָדן אויפֿן עזל, זענען זיי
צוריק קיין שטאָט.

(מז) יהודה מיט זײַנע ברידער
זענען
גע-
קומען אין יוספֿס הויז, נאָך איז
ער דאָרט
גע-
וועזן, האָבן זיי זיך פֿאַר אים
אַראָפּגעוואָרפֿן אויפֿן ערד. (מח) יוסף
האָט זיי
גע-
זאָגט: פֿאַרוואָס האָט איר
גע-
טאָן אַזאַ זאַך? האָט איר נישט
גע-
וווּסט, אַז אַזאַ מענטש ווי איך
קען
גע-
וויס אַרויסגעפֿינען? (מט) יהודה
האָט
גע-
זאָגט: וואָס זאָלן מיר זאָגן צו
מײַן האַר, וואָס זאָלן מיר רעדן,
אָדער וואָס זאָלן מיר זיך
גע-
רעכטפֿערטיקן? גאָט האָט
גע-
פֿונען דעם שולדיקייט פֿון דײַנע
קנעכט; זע, מיר זענען מײַן האַרס
קנעכט, מיר, אַזוי ווי אויך דער,
בײַ וועמען דאָס כּוס
איז
גע-
וועזן. (נ) ער האָט
גע-
זאָגט: חלילה פֿאַר מיר, אַז איך
זאָל
גע-
טאָן אַזאַ זאַך; דער מאַן, בײַ
וועמען דאָס כּוס
איז
גע-
וועזן, ער זאָל מײַן קנעכט זײַן,
איר אָבער זאָלט אין שלום
אַרויפֿגיין צו אײַער פֿאָטער.

(נא) יהודה איז
גע-
טראָטן צו אים, האָט ער
גע-
זאָגט: ביטע, מײַן האַר, זאָל דײַן
קנעכט
גע-
רעדן אַ וואָרט אין מײַן האַרס
אויערן, און דײַן צאָרן זאָל נישט
אָנברענען דײַן קנעכט, ווײַל דו
ביסט ווי פּרעה אַליין. (נב) מײַן האַר
האָט זיך
גע-
פֿרעגט זײַנע קנעכט: צי האָט איר
אַ פֿאָטער אָדער אַ ברודער? (נג) מיר
האָבן מײַן האַר
גע-
ענטפֿערט: מיר האָבן אַ פֿאָטער,
אַן אַלטן מאַן, אַ קינד פֿון זײַנע
אַלטע יאָרן, אַ קליינעם, זײַן ברודער
איז טויט, ער איז נאָר
אַליין
גע-
בליבן פֿון זײַן מוטער, און זײַן
פֿאָטער האָט אים ליב. (נד) האָט דו
צו דײַנע קנעכט
גע-
זאָגט: ברענגט אים אַראָפּ צו מיר,
כּדי איך זאָל אויף אים אַרויפֿקוקן.
(נה) מיר האָבן מײַן האַרן
גע-
זאָגט: דער קנאָבע קען נישט
פֿאָרלאָזן זײַן פֿאָטער, ווײַל ווען ער
וועט זײַן פֿאָטער פֿאָרלאָזן, וועט ער
שטאַרבן. (נו) האָט דו צו דײַנע
קנעכט
גע-
זאָגט: ווען אײַער קליינער ברודער
וועט נישט מיטקומען מיט אײַך,
וועט איר מער נישט זען מײַן פּנים.
(נז) מיר זענען
גע-
קומען צו דײַן קנעכט, צו אונדזער
פֿאָטער, מיר האָבן אים
גע-
זאָגט אַלע ווערטער פֿון מײַן האַר.
(נח) אונדזער פֿאָטער האָט
גע-
זאָגט: קערט זיך אום, קויפֿט אונדז
אַ בעסל עסן. (נט) מיר האָבן
גע-
זאָגט: מיר קענען נישט אַראָפּגיין,
נאָר ווען אונדזער קליינער ברודער
וועט מיטגיין מיט אונדז, וועלן מיר
אַראָפּגיין, ווײַל מיר קענען נישט
זען דעם מאַן פּנים, ווען אונדזער
קליינער ברודער איז נישט מיט אונדז.
(ס) דער קנעכט, אונדזער פֿאָטער,
האָט צו אונדז
גע-
זאָגט: איר ווייסט, אַז מײַן ווײַב
האָט מיר
גע-
בוירן צוויי זין. (סא) דער איינער
איז פֿון מיר
גע-
גאַנגען, איך האָב
גע-
זאָגט, ער איז אָפּגעריסן
גע-
וואָרן, איך האָב אים נישט
גע-
זען ביז הײַנט. (סב) ווען איר וועט
אויך נעמען דעם פֿון מיר, און אים
וועט אַ צרה
טרעפֿן, וועט איר מײַנע גרויע האָר
מיט יאָמער אין גרוב
אַראָפּברענגען.

(סג) יעקב, זייער פאטער, האָט צו זיי
גע-
זאָגט: מיך האָט איר באַרויבט. יוסף איז נישטא, שמעון
איז נישטא, און בנימין וועלט איר אויך נעמען. אויף
מיר זאָלן אַלע דינגען קומען! (סד) ראובן האָט צו
זײַן פאטער
גע-
זאָגט: מײַנע צוויי זין זאָלסטו טויטן, ווען איך
בנימין נישט צוריק ברענג צו דיר. גיב אים נאר
אין מײַן האַנט, און איך וועל אים אויך צוריק
ברענגען. (סה) יעקב
האָט
גע-
זאָגט: מײַן זון וועט מיט אײַך נישט
אַראָפּגיין, ווײַל זײַן ברודער איז טויט,
און ער איז נאָר
אַליין
גע-
בליבן. אויב אַ צרה
זאָל אים אויף דעם וועגן טרעפֿן אויפֿן וועג,
וואָלט איר מײַנע גרויע האָר מיט יאָמער אין
גרוב אַראָפּגעבראַכט.

אַל־תָּחֻטְאוּ בַיֶּלֶד וְלֹא שְׁמַעְתֶּם וְגַם־דָּמוֹ הִנֵּה נִדְרָשׁ׃
וְהֵמָּה לֹא יָדְעוּ כִּי שֹׁמֵעַ יוֹסֵף כִּי הַמֵּלִיץ בֵּינֹתָם׃ וַיִּסֹּב 24 23
מֵעֲלֵיהֶם וַיֵּבְךְּ וַיָּשָׁב אֲלֵהֶם וַיְדַבֵּר אֲלֵהֶם וַיִּקַּח מֵאִתָּם
אֶת־שִׁמְעוֹן וַיֶּאֱסֹר אֹתוֹ לְעֵינֵיהֶם׃ וַיְצַו יוֹסֵף וַיְמַלְאוּ כה
אֶת־כְּלֵיהֶם בָּר וְלַהֲשִׁיב כַּסְפֵּיהֶם אִישׁ אֶל־שַׂקּוֹ וְלָתֵת
לָהֶם צֵדָה לַדָּרֶךְ וַיַּעַשׂ לָהֶם כֵּן׃ וַיִּשְׂאוּ אֶת־שִׁבְרָם עַל־ 26
חֲמֹרֵיהֶם וַיֵּלְכוּ מִשָּׁם׃ וַיִּפְתַּח הָאֶחָד אֶת־שַׂקּוֹ לָתֵת 27
מִסְפּוֹא לַחֲמֹרוֹ בַּמָּלוֹן וַיַּרְא אֶת־כַּסְפּוֹ וְהִנֵּה־הוּא בְּפִי
אַמְתַּחְתּוֹ׃ וַיֹּאמֶר אֶל־אֶחָיו הוּשַׁב כַּסְפִּי וְגַם הִנֵּה 28
בְּאַמְתַּחְתִּי וַיֵּצֵא לִבָּם וַיֶּחֶרְדוּ אִישׁ אֶל־אָחִיו לֵאמֹר מַה־
זֹּאת עָשָׂה אֱלֹהִים לָנוּ׃ וַיָּבֹאוּ אֶל־יַעֲקֹב אֲבִיהֶם אַרְצָה 29
כְּנָעַן וַיַּגִּידוּ לוֹ אֵת כָּל־הַקֹּרֹת אֹתָם לֵאמֹר׃ דִּבֶּר הָאִישׁ ל
אֲדֹנֵי הָאָרֶץ אִתָּנוּ קָשׁוֹת וַיִּתֵּן אֹתָנוּ כְּמְרַגְּלִים אֶת־הָאָרֶץ׃
וַנֹּאמֶר אֵלָיו כֵּנִים אֲנָחְנוּ לֹא הָיִינוּ מְרַגְּלִים׃ שְׁנֵים עָשָׂר 32 31
אֲנָחְנוּ אַחִים בְּנֵי אָבִינוּ הָאֶחָד אֵינֶנּוּ וְהַקָּטֹן הַיּוֹם אֶת־
אָבִינוּ בְּאֶרֶץ כְּנָעַן׃ וַיֹּאמֶר אֵלֵינוּ הָאִישׁ אֲדֹנֵי הָאָרֶץ 33
בְּזֹאת אֵדַע כִּי כֵנִים אַתֶּם אֲחֵיכֶם הָאֶחָד הַנִּיחוּ אִתִּי וְאֶת־
רַעֲבוֹן בָּתֵּיכֶם קְחוּ וָלֵכוּ׃ וְהָבִיאוּ אֶת־אֲחִיכֶם הַקָּטֹן אֵלָי 34
וְאֵדְעָה כִּי לֹא מְרַגְּלִים אַתֶּם כִּי כֵנִים אַתֶּם אֶת־אֲחִיכֶם
אֶתֵּן לָכֶם וְאֶת־הָאָרֶץ תִּסְחָרוּ׃ וַיְהִי הֵם מְרִיקִים שַׂקֵּיהֶם לה
וְהִנֵּה־אִישׁ צְרוֹר־כַּסְפּוֹ בְּשַׂקּוֹ וַיִּרְאוּ אֶת־צְרֹרוֹת כַּסְפֵּיהֶם
הֵמָּה וַאֲבִיהֶם וַיִּירָאוּ׃ וַיֹּאמֶר אֲלֵהֶם יַעֲקֹב אֲבִיהֶם אֹתִי 36
שִׁכַּלְתֶּם יוֹסֵף אֵינֶנּוּ וְשִׁמְעוֹן אֵינֶנּוּ וְאֶת־בִּנְיָמִן תִּקָּחוּ עָלַי
הָיוּ כֻלָּנָה׃ וַיֹּאמֶר רְאוּבֵן אֶל־אָבִיו לֵאמֹר אֶת־שְׁנֵי בָנַי 37
תָּמִית אִם־לֹא אֲבִיאֶנּוּ אֵלֶיךָ תְּנָה אֹתוֹ עַל־יָדִי וַאֲנִי
אֲשִׁיבֶנּוּ אֵלֶיךָ׃ וַיֹּאמֶר לֹא־יֵרֵד בְּנִי עִמָּכֶם כִּי־אָחִיו מֵת 38
וְהוּא לְבַדּוֹ נִשְׁאָר וְקָרָאָהוּ אָסוֹן בַּדֶּרֶךְ אֲשֶׁר תֵּלְכוּ־בָהּ
וְהוֹרַדְתֶּם אֶת־שֵׂיבָתִי בְּיָגוֹן שְׁאוֹלָה׃

Cap. XLIII. והרעב

מג CAP. XLIII.

וְהָרָעָב כָּבֵד בָּאָרֶץ׃ וַיְהִי כַּאֲשֶׁר כִּלּוּ לֶאֱכֹל אֶת־הַשֶּׁבֶר א 2
אֲשֶׁר הֵבִיאוּ מִמִּצְרַיִם וַיֹּאמֶר אֲלֵיהֶם אֲבִיהֶם שֻׁבוּ שִׁבְרוּ
לָנוּ מְעַט־אֹכֶל׃ וַיֹּאמֶר אֵלָיו יְהוּדָה לֵאמֹר הָעֵד הֵעִד בָּנוּ 3
הָאִישׁ לֵאמֹר לֹא־תִרְאוּ פָנַי בִּלְתִּי אֲחִיכֶם אִתְּכֶם׃ אִם־ 4
יֶשְׁךָ מְשַׁלֵּחַ אֶת־אָחִינוּ אִתָּנוּ נֵרְדָה וְנִשְׁבְּרָה לְךָ אֹכֶל׃
וְאִם־אֵינְךָ מְשַׁלֵּחַ לֹא נֵרֵד כִּי־הָאִישׁ אָמַר אֵלֵינוּ לֹא־ ה
תִרְאוּ פָנַי בִּלְתִּי אֲחִיכֶם אִתְּכֶם׃ וַיֹּאמֶר יִשְׂרָאֵל לָמָּה 6
הֲרֵעֹתֶם לִי לְהַגִּיד לָאִישׁ הַעוֹד לָכֶם אָח׃ וַיֹּאמְרוּ שָׁאוֹל 7
שָׁאַל־הָאִישׁ לָנוּ וּלְמוֹלַדְתֵּנוּ לֵאמֹר הַעוֹד אֲבִיכֶם חַי הֲיֵשׁ
לָכֶם אָח וַנַּגֶּד־לוֹ עַל־פִּי הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה הֲיָדוֹעַ נֵדַע כִּי
יֹאמַר הוֹרִידוּ אֶת־אֲחִיכֶם׃ וַיֹּאמֶר יְהוּדָה אֶל־יִשְׂרָאֵל אָבִיו 8
שִׁלְחָה הַנַּעַר אִתִּי וְנָקוּמָה וְנֵלֵכָה וְנִחְיֶה וְלֹא נָמוּת גַּם־
אֲנַחְנוּ גַּם־אַתָּה גַּם־טַפֵּנוּ׃ אָנֹכִי אֶעֶרְבֶּנּוּ מִיָּדִי תְּבַקְשֶׁנּוּ 9
אִם־לֹא הֲבִיאֹתִיו אֵלֶיךָ וְהִצַּגְתִּיו לְפָנֶיךָ וְחָטָאתִי לְךָ כָּל־
הַיָּמִים׃ כִּי לוּלֵא הִתְמַהְמָהְנוּ כִּי־עַתָּה שַׁבְנוּ זֶה פַּעֲמָיִם׃ י
וַיֹּאמֶר אֲלֵהֶם יִשְׂרָאֵל אֲבִיהֶם אִם־כֵּן׀ אֵפוֹא זֹאת עֲשׂוּ 11
קְחוּ מִזִּמְרַת הָאָרֶץ בִּכְלֵיכֶם וְהוֹרִידוּ לָאִישׁ מִנְחָה מְעַט
צְרִי וּמְעַט דְּבַשׁ נְכֹאת וָלֹט בָּטְנִים וּשְׁקֵדִים׃ וְכֶסֶף 12
מִשְׁנֶה קְחוּ בְיֶדְכֶם וְאֶת־הַכֶּסֶף הַמּוּשָׁב בְּפִי אַמְתְּחֹתֵיכֶם
תָּשִׁיבוּ בְיֶדְכֶם אוּלַי מִשְׁגֶּה הוּא׃ וְאֶת־אֲחִיכֶם קָחוּ 13
וְקוּמוּ שׁוּבוּ אֶל־הָאִישׁ׃ וְאֵל שַׁדַּי יִתֵּן לָכֶם רַחֲמִים לִפְנֵי 14
הָאִישׁ וְשִׁלַּח לָכֶם אֶת־אֲחִיכֶם אַחֵר וְאֶת־בִּנְיָמִין וַאֲנִי
כַּאֲשֶׁר שָׁכֹלְתִּי שָׁכָלְתִּי׃ וַיִּקְחוּ הָאֲנָשִׁים אֶת־הַמִּנְחָה׃ טו
הַזֹּאת וּמִשְׁנֶה־כֶּסֶף לָקְחוּ בְיָדָם וְאֶת־בִּנְיָמִין וַיָּקֻמוּ וַיֵּרְדוּ
מִצְרַיִם וַיַּעַמְדוּ לִפְנֵי יוֹסֵף׃ וַיַּרְא יוֹסֵף אִתָּם אֶת־בִּנְיָמִין 16 ששי
וַיֹּאמֶר לַאֲשֶׁר עַל־בֵּיתוֹ הָבֵא אֶת־הָאֲנָשִׁים הַבַּיְתָה וּטְבֹחַ
טֶבַח וְהָכֵן כִּי אִתִּי יֹאכְלוּ הָאֲנָשִׁים בַּצָּהֳרָיִם׃ וַיַּעַשׂ 17

האיש

קאפיטעל מג

(א) אינדעסען וואר דער הונגער־נויט שווער אין לאנד: (ב) סוף זיך בון דען מיצרים וועלכען זיי פֿאַר מלכים געהאלטען / מוזען זיי פֿאַרשטיין: שפּרעכען זיי אויף דער בּאַטער / געהט וויידער הין! קויפֿט אונס מען וועניג שפּייס אין: (ג) יהודה / מען האט אונס שטרענג געווארנט / אונזער ברודער בּנימין זאָל מיט אונס / זאָל ער מיינען / וואָלט ער אונס נישט גלויבען / אז מיר זאָלען אים מיטנעמען: (ד) שיקסט דוא אונסערן ברודער / מען וויל אים נישט: (ה) שיקסט דוא אים נישט / זאָל קיין מענטש אים נישט זעהען: (ו) ישראל שפּראַך / וואָס האָט אייך דען דער מענטש / אונזער ברודער בּנימין / אויך אויפֿגעבּונדען: (ז) זיי מעגען דאָך נישט וויסען / אז ער וועט זאָגען / אונזער ברודער זאָל מיט אונס: (ח) יהודה שפּראַך / וועגען דעם נעמליכען / אז ער וועט זיך פֿאַרבּירגען / אז ער וועט אים ווידער ברענגען: (ט) אויב איך ברענג אים נישט ווידער / וועל איך דיר שולדיג זיין / דו זאָלסט מיך אויף אייביג פֿאַראַנטווארטען: (י) אונזער בּאַטער / וואָלטען מיר נישט אזוי לאַנג פֿאַרטראַכט / וואָלטען מיר שוין צוויי מאָל ווידער דאָ געווען: (יא) ישראל שפּראַך / אויב עס מוז זיין / אזוי טוט / נעמט מיט אייך אין אייערע זעקען פֿון דעם בּעסטען וואָס אונזער לאַנד האָט / אונד ברענגט דעם מענטשען אַלס מתּנה / אַ בּיסל בּאַלזאַם / אַ בּיסל האָניג / גומי / לאַדאַנום / פּיסטאַציען / מאַנדלען: (יב) אונד נעמט דאָפּעלט אַזוי פֿיל געלט מיט אייך / אַלס איר האָט אין אייערע זעקען געפֿונדען / וואָרשיינליך איז עס אַ מיסטאַק געווען: (יג) נעמט אויך אייער ברודער / מאַכט אייך אויף דעם וועג צו דעם מענטשען: (יד) בּאָט זאָל אייך בּאַשיצען פֿאַר אַלע שלעכטע זאַכען / אַז ער זאָל אייך ווידער ברענגען אונזער ברודער שמעון / אונד בּנימין / אויך דעם / וואָס מען האָט אים אַרעסטירט / אָבּער וואָס אַנדערש קען איך נישט טהון / ווי אַלס אַ בּאַרויבטער: (טו) דאָס מאָל האָט מען זיי שוין נישט אויפֿגעהאַלטען / זיי זענען שוין אַראָפּ קיין מצרים / זיי זענען פֿאַר יוסף אַרויס: (טז) יוסף האָט אַ בּליק געטהון אויף בּנימין / אויך אויף זיין ברודער / אַז ער איז אַ זון פֿון זיין מוטער רחל / האָט ער אַ גרויסע פֿרייד אויף אים געהאַט / אַז ער זאָל זיי צום מיטאָג אַהער בּרענגען / אַז ער וועט מיט זיי עסען: (יז) דער מאַן האָט געטהון / וואָס יוסף האָט אים אויפֿגעטראָגען / ער האָט זיי אַהער אין הויז אַרײַנגעבּראַכט:

פֿערוואונדערטען זיך מיטער מיינַכטער:

(יח) דיא מאַנטער פֿירכטטען זיך, דאַס מען זיא מין דעס
הויס: (יט) זיא טרעטען פֿאָר דען פֿאָרשטעהער פֿון דען הויס יוסף, אונד רעדטען מיט איהם
אין דער טהיר דעס הויזעס, (כ) אונד זאַגטען: אָך, מיין הערר! מיר זינד דאַס פֿאָרריגע מאָל
היער הערונטער גע־קאָמען, לעבענסמיטטעל צו קויפֿען: (כא) אונד עס איז אַלס מיר אין דער הערבערגע
אויפֿגעטהאָן האָבען אונד מיר זעקען אויפֿגעמאַכט האָבען, זיעהע, איטלעכעס געלד
איז אין זיינעם זעק, אונזער גענויע געלד, אונד מיר האָבען עס וויעדער מיט
זיך גענאָמען, (כב) אונד אַנדער געלד האָבען מיר אויך הערונטער גע־נאָמען, לעבענסמיטטעל צו
קויפֿען: מיר וויסען נישט, וער דאַס געלד אין אונזערע זעקע גע־לעגט האָט:
(כג) ער אבער אנטוואָרטעטע, זייד גוטעס מוטהעס! פֿירכטטע מיך נישט, אונד דער גאָטט
אייערעס פֿאָטערס, אונד דער גאָטט אייערעס פֿאָטערס האָט אייך אייניגעס שאַץ גע־געבען, אין
מיין פֿאָטערס זעקע. מיין געלד האָבע איך באקאָמען. אונד ער פֿיהרטע שימעון אויס צו
אין דען ברעכט: (כד) דער מאַן ברעכטע זיא אין יוסף הויז, גאָב וואַסער, דאַס זיא
זיך וואָשען, גאָב אויך פֿוטער פֿיר זיינע קעמעל: (כה) זיא
בערייטעטען מיט דעם גאָשענק, ביס יוסף קאַם אין מיטטאָג
דען זיא האָטטען פֿערנעמען, דאַס זיא דאָרטען עסען זאָלטען: (כו) אלס יוסף קאַם אין
שפייסען זאָלטען: (כז) אָך יוסף נאַך זיך קאַם, ברעכטען
זיא אים דאָס גאָשענק, וועלכעס זיא בייא זיך האָטטען, הינין,
אונד ביקטען זיך פֿאָר אים נור ערדע: (כז) ער פֿראַגטע נאַך
זיינעם וואָהלבעפֿינדען. אונד שפראַך פֿערנער, בעפֿינדעט
זיך מייער פֿאָטער נאָך גוט עראַט, נאָך דעם מיהר גע־שפראַכען
האָבט? לעבט ער נאָך? (כח) זיא שפראַכען, זיין דיהנער,
דען האָבט? וואָהל, אָך דעם מיהר נאָך לעבט. זיא
בוקטען זיך וואָהל, ער וועלט נאָך. זיא
מאַכטען מיינע טיפֿע פֿערבייגונג, אונד ביקטען זיך: (כט) ער
האָב זיינע אויגען אויף, אונד זאָה דען בנימין, זיינען ברודער,
זיינער מוטטער זאָהן. שפראַך, מיט דיסעם מייער קליינער
ברודער, פֿאָר דעם מיהר גע־זאָגט האָבט? אונד שפראַך
דען האָב זיינע אויגען אויף, אונד זאָה דען בנימין, זיינען ברודער,
זיינער מוטטער זאָהן. שפראַך, מיט דיסעם מייער קליינער
ברודער, פֿאָר דעם מיהר גע־זאָגט האָבט? אונד שפראַך
זיך מייער פֿאָטער גאָט זייא דיר גנעדיג מיין זאָהן! (ל) יוסף מיינטע
פֿערנעם, נאָטט זייא דיר גנעדיג מיין זאָהן! (ל) יוסף מיינטע
היינווג, דען זיינע נאַרטוקייט עקטערנטע גענגען זיינען
ברודער, אונד זוכטע נור נאָך גיעג היינין נאַמען. גיעג היינין מין דאַס נימאַר,
זיינער מוטטער זאָהן. שפראַך, מיט דיסעם מייער קליינער
ברודער, אונד זוכטע נור נאָך גיעג היינין נאַמען. גיעג היינין מין דאַס נימאַר,
דעם מאַנטע הין, וועלכער דעם יוסף־פֿערוואַלטער וואַר,
דעם רעדטעטען מיט מיהר, מין דעם מיינגאַנגע דעם הויסעס:
(כ) זיא שפראַכען נעמליך, אָך פֿערניהונג, מיין הערר!
מיר זינד דאַס פֿאָריגע מאָל היער הערונטער גע־קאָמען, לעבענסמיטטעל צו
קויפֿען: (כא) אלס מיר אין דער הערבערגע אַנקאַמען,
מיינזאקיפֿען: (כא) אלס מיר אין דער הערבערגע אַנקאַמען,
זיעהע, איטלעכעס געלד איז אין זיינעם זעק, אונזער גענויע געלד,
אונד מיר האָבען עס וויעדער מיט: (כב) אונד
זעלבען גע־וויכטע. וויר ברינגען עס וויעדער מיט: (כב) אונד
אַנדער געלד האָבען מיר אין הערבערגע אַנקאַמען,
מיינזאקיפֿען: (כא) אלס מיר אין דער הערבערגע אַנקאַמען,
זיעהע, איטלעכעס געלד איז אין זיינעם זעק, אונזער גענויע געלד,
אונד מיר האָבען עס וויעדער מיט: (כב) אונד
זעלבען גע־וויכטע. וויר ברינגען עס וויעדער מיט: (כב) אונד
אַנדער געלד האָבען מיר אין הערבערגע אַנקאַמען,
מיינזאקיפֿען: (כא) אלס מיר אין דער הערבערגע אַנקאַמען,
זיעהע, איטלעכעס געלד איז אין זיינעם זעק, אונזער גענויע געלד,
אונד מיר האָבען עס וויעדער מיט: (כב) אונד
זעלבען גע־וויכטע. וויר ברינגען עס וויעדער מיט: (כב) אונד
אַנדער געלד האָבען מיר אין הערבערגע אַנקאַמען,
מיינזאקיפֿען: (כא) אלס מיר אין דער הערבערגע אַנקאַמען,
זיעהע, איטלעכעס געלד איז אין זיינעם זעק, אונזער גענויע געלד,
אונד מיר האָבען עס וויעדער מיט: (כב) אונד
זעלבען גע־וויכטע. וויר ברינגען עס וויעדער מיט: (כב) אונד
אַנדער געלד האָבען מיר אין הערבערגע אַנקאַמען,
מיינזאקיפֿען: (כא) אלס מיר אין דער הערבערגע אַנקאַמען,
זיעהע, איטלעכעס געלד איז אין זיינעם זעק, אונזער גענויע געלד,
אונד מיר האָבען עס וויעדער מיט: (כב) אונד
זעלבען גע־וויכטע. וויר ברינגען עס וויעדער מיט: (כב) אונד

הָאִישׁ כַּאֲשֶׁר אָמַר יוֹסֵף וַיָּבֵא הָאִישׁ אֶת־הָאֲנָשִׁים
18 בֵּיתָה יוֹסֵף׃ וַיִּירְאוּ הָאֲנָשִׁים כִּי הוּבְאוּ בֵּית יוֹסֵף
וַיֹּאמְרוּ עַל־דְּבַר הַכֶּסֶף הַשָּׁב בְּאַמְתְּחֹתֵינוּ בַּתְּחִלָּה
אֲנַחְנוּ מוּבָאִים לְהִתְגֹּלֵל עָלֵינוּ וּלְהִתְנַפֵּל עָלֵינוּ וְלָקַחַת
19 אֹתָנוּ לַעֲבָדִים וְאֶת־חֲמֹרֵינוּ׃ וַיִּגְּשׁוּ אֶל־הָאִישׁ אֲשֶׁר
כ עַל־בֵּית יוֹסֵף וַיְדַבְּרוּ אֵלָיו פֶּתַח הַבָּיִת׃ וַיֹּאמְרוּ בִּי
21 אֲדֹנִי יָרֹד יָרַדְנוּ בַּתְּחִלָּה לִשְׁבָּר־אֹכֶל׃ וַיְהִי כִּי־בָאנוּ
אֶל־הַמָּלוֹן וַנִּפְתְּחָה אֶת־אַמְתְּחֹתֵינוּ וְהִנֵּה כֶסֶף־אִישׁ
22 בְּפִי אַמְתַּחְתּוֹ כַּסְפֵּנוּ בְּמִשְׁקְלוֹ וַנָּשֶׁב אֹתוֹ בְיָדֵנוּ׃ וְכֶסֶף
אַחֵר הוֹרַדְנוּ בְיָדֵנוּ לִשְׁבָּר־אֹכֶל לֹא יָדַעְנוּ מִי־שָׂם כַּסְפֵּנוּ
23 בְּאַמְתְּחֹתֵינוּ׃ וַיֹּאמֶר שָׁלוֹם לָכֶם אַל־תִּירָאוּ אֱלֹהֵיכֶם
וֵאלֹהֵי אֲבִיכֶם נָתַן לָכֶם מַטְמוֹן בְּאַמְתְּחֹתֵיכֶם כַּסְפְּכֶם
24 בָּא אֵלָי וַיּוֹצֵא אֲלֵהֶם אֶת־שִׁמְעוֹן׃ וַיָּבֵא הָאִישׁ אֶת־
הָאֲנָשִׁים בֵּיתָה יוֹסֵף וַיִּתֵּן־מַיִם וַיִּרְחֲצוּ רַגְלֵיהֶם וַיִּתֵּן
כה מִסְפּוֹא לַחֲמֹרֵיהֶם׃ וַיָּכִינוּ אֶת־הַמִּנְחָה עַד־בּוֹא יוֹסֵף
26 בַּצָּהֳרַיִם כִּי שָׁמְעוּ כִּי־שָׁם יֹאכְלוּ לָחֶם׃ וַיָּבֹא יוֹסֵף הַבַּיְתָה
וַיָּבִיאוּ לוֹ אֶת־הַמִּנְחָה אֲשֶׁר־בְּיָדָם הַבַּיְתָה וַיִּשְׁתַּחֲווּ־לוֹ
27 אַרְצָה׃ וַיִּשְׁאַל לָהֶם לְשָׁלוֹם וַיֹּאמֶר הֲשָׁלוֹם אֲבִיכֶם הַזָּקֵן
28 אֲשֶׁר אֲמַרְתֶּם הַעוֹדֶנּוּ חָי׃ וַיֹּאמְרוּ שָׁלוֹם לְעַבְדְּךָ לְאָבִינוּ
29 עוֹדֶנּוּ חָי וַיִּקְדוּ וַיִּשְׁתַּחֲוּ׃ וַיִּשָּׂא עֵינָיו וַיַּרְא אֶת־בִּנְיָמִין
אָחִיו בֶּן־אִמּוֹ וַיֹּאמֶר הֲזֶה אֲחִיכֶם הַקָּטֹן אֲשֶׁר אֲמַרְתֶּם אֵלָי
שביעי ל וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים יָחְנְךָ בְנִי׃ וַיְמַהֵר יוֹסֵף כִּי־נִכְמְרוּ רַחֲמָיו
31 אֶל־אָחִיו וַיְבַקֵּשׁ לִבְכּוֹת וַיָּבֹא הַחַדְרָה וַיֵּבְךְּ שָׁמָּה׃ וַיִּרְחַץ
32 פָּנָיו וַיֵּצֵא וַיִּתְאַפַּק וַיֹּאמֶר שִׂימוּ לָחֶם׃ וַיָּשִׂימוּ לוֹ לְבַדּוֹ
וְלָהֶם לְבַדָּם וְלַמִּצְרִים הָאֹכְלִים אִתּוֹ לְבַדָּם כִּי לֹא יוּכְלוּן
הַמִּצְרִים לֶאֱכָל אֶת־הָעִבְרִים לֶחֶם כִּי־תוֹעֵבָה הִוא
33 לְמִצְרָיִם׃ וַיֵּשְׁבוּ לְפָנָיו הַבְּכוֹר כִּבְכֹרָתוֹ וְהַצָּעִיר כִּצְעִרָתוֹ

ויתמהו א דגושה v. 26. וישתחוו ק׳ v. 28.

34 וַיִּתְמְהוּ הָאֲנָשִׁים אִישׁ אֶל־רֵעֵהוּ: וַיִּשָּׂא מַשְׂאֵת מֵאֵת פָּנָיו
אֲלֵהֶם וַתֵּרֶב מַשְׂאַת בִּנְיָמִין מִמַּשְׂאֵת כָּלָם חָמֵשׁ יָדוֹת
וַיִּשְׁתּוּ וַיִּשְׁכְּרוּ עִמּוֹ:

מד Cap. XLIV.

א וַיְצַו אֶת־אֲשֶׁר עַל־בֵּיתוֹ לֵאמֹר מַלֵּא אֶת־אַמְתְּחֹת
הָאֲנָשִׁים אֹכֶל כַּאֲשֶׁר יוּכְלוּן שְׂאֵת וְשִׂים כֶּסֶף־אִישׁ בְּפִי
2 אַמְתַּחְתּוֹ: וְאֶת־גְּבִיעִי גְּבִיעַ הַכֶּסֶף תָּשִׂים בְּפִי אַמְתַּחַת
3 הַקָּטֹן וְאֵת כֶּסֶף שִׁבְרוֹ וַיַּעַשׂ כִּדְבַר יוֹסֵף אֲשֶׁר דִּבֵּר: הַבֹּקֶר
4 אוֹר וְהָאֲנָשִׁים שֻׁלְּחוּ הֵמָּה וַחֲמֹרֵיהֶם: הֵם יָצְאוּ אֶת־
הָעִיר לֹא הִרְחִיקוּ וְיוֹסֵף אָמַר לַאֲשֶׁר עַל־בֵּיתוֹ קוּם רְדֹף
אַחֲרֵי הָאֲנָשִׁים וְהִשַּׂגְתָּם וְאָמַרְתָּ אֲלֵהֶם לָמָּה שִׁלַּמְתֶּם רָעָה
ה תַּחַת טוֹבָה: הֲלוֹא זֶה אֲשֶׁר יִשְׁתֶּה אֲדֹנִי בּוֹ וְהוּא נַחֵשׁ
6 יְנַחֵשׁ בּוֹ הֲרֵעֹתֶם אֲשֶׁר עֲשִׂיתֶם: וַיַּשֶּׂג אֹתָם וַיְדַבֵּר אֲלֵהֶם
7 אֶת־הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה: וַיֹּאמְרוּ אֵלָיו לָמָּה יְדַבֵּר אֲדֹנִי
כַּדְּבָרִים הָאֵלֶּה חָלִילָה לַעֲבָדֶיךָ מֵעֲשׂוֹת כַּדָּבָר הַזֶּה: הֵן
8 כֶּסֶף אֲשֶׁר מָצָאנוּ בְּפִי אַמְתְּחֹתֵינוּ הֲשִׁיבֹנוּ אֵלֶיךָ מֵאֶרֶץ
9 כְּנָעַן וְאֵיךְ נִגְנֹב מִבֵּית אֲדֹנֶיךָ כֶּסֶף אוֹ זָהָב: אֲשֶׁר יִמָּצֵא
אִתּוֹ מֵעֲבָדֶיךָ וָמֵת וְגַם־אֲנַחְנוּ נִהְיֶה לַאדֹנִי לַעֲבָדִים:
י וַיֹּאמֶר גַּם־עַתָּה כִּדְבָרֵיכֶם כֵּן הוּא אֲשֶׁר יִמָּצֵא אִתּוֹ יִהְיֶה
11 לִי עֶבֶד וְאַתֶּם תִּהְיוּ נְקִיִּם: וַיְמַהֲרוּ וַיּוֹרִדוּ אִישׁ אֶת־
12 אַמְתַּחְתּוֹ אַרְצָה וַיִּפְתְּחוּ אִישׁ אַמְתַּחְתּוֹ: וַיְחַפֵּשׂ בַּגָּדוֹל
13 הַחֵל וּבַקָּטֹן וַיִּמָּצֵא הַגָּבִיעַ בְּאַמְתַּחַת בִּנְיָמִן: וַיִּקְרְעוּ
מפט״ר 14 שִׂמְלֹתָם וַיַּעֲמֹס אִישׁ עַל־חֲמֹרוֹ וַיָּשֻׁבוּ הָעִירָה: וַיָּבֹא
יְהוּדָה וְאֶחָיו בֵּיתָה יוֹסֵף וְהוּא עוֹדֶנּוּ שָׁם וַיִּפְּלוּ לְפָנָיו
טו אָרְצָה: וַיֹּאמֶר לָהֶם יוֹסֵף מָה־הַמַּעֲשֶׂה הַזֶּה אֲשֶׁר
עֲשִׂיתֶם הֲלוֹא יְדַעְתֶּם כִּי־נַחֵשׁ יְנַחֵשׁ אִישׁ אֲשֶׁר כָּמֹנִי:
16 וַיֹּאמֶר יְהוּדָה מַה־נֹּאמַר לַאדֹנִי מַה־נְּדַבֵּר וּמַה־נִּצְטַדָּק

קמץ בז״ק .v 10 האלהים

(ל) מען ברעכטע דיא טהיילע פֿון דעם יוסף מבנעסיכט נו
מיהנען / מוכד דעם כנימין מבטהיילן ווער פֿינף מען גרעסער
סוס דיא מבטהיילע מעלער מיברינגען · זיא טרעבקען / מוכד
בערוישטען זיך בייא מיהנ:

קאפיטעל מד

(א) ער בעפֿאהל זיינעם הויס־פֿערוואלטער ווא פֿאלבט / פֿילע
זיילן זיא זיך אויף דעם ווענ פֿון יוסף פֿאר זיא גיבען / מוכד
מוס זיא זיך בוקען / ווען זיא זיך ווידער פֿינדען: (ב) מיינען
פֿוטטער = זאק: (ג) זאק בעזעלן דאס זיא מיינעם פֿאטער
יוסף בעשפֿרעכען האבען: (ד) מוס נור שטאט הינוס / מוכד נאך ניכט ווייט עננפֿערנט
וואהנען / שפֿרעך יוכף נו: זיינעם הויס־פֿערוואלטער / מאכע דיך
מוף! זענע דען מענשערן נאך! מוכד ווען דוא זיא ערריכט
האסט / זאג שפֿריך נו מיהנען / וואהרוס האבט מיהר בעסעם פֿיר
גוטעם פֿערגאלטען? (ה) מיסט עס ניכט דאס / וואהרוס מיין
הערר טרינקט? ער ווירד דיא וואהרהייט שון דען הערוים ברינגען·
מיהר האבט שולדיכ געהאנדעלט / דאס מיהר זאגט! (ו) דיסער ערריכטע זיא / מוכד שפֿרעך נו מיהנען דיסע וואר־
טע: (ז) מבטוואהרטעטען / וואהרוס שפֿריכט דער הערר: זאלכע
וואהרטע? פֿערן: זיא עס פֿון דיינען דיהנערן / זאג דאס נו טהון:
(ח) זאגען דאס גענוג / וועלכעם וויר מיהנ מיט פֿוטטער = זאק
בעפֿונדען / האבט וואהר דיר ווידער גענאכט· מוס דעם
זילבער כנעז: ווא זאגטען וויר נון מוס דיינעם העררן דיסע
שטעהען / זיבעט ווען דיא וועלכעם פֿון? (ט) בייא וועלכעם
דיינען טנעכטע גענוג ווירד / דער זאל שטארבען· מוכד
מוך וויר וואהל בייא מיינעם העררן זיין: (י) ער
מבטוואהרטעטע / עס קען פֿרייליך זיך מוך יענע זאג פֿערהאלטען /
ווא מיהר שפֿרעכט· מיבדעסטען / בייא וועם עס בעפֿונדען
דען ווא זאגט שולדיג / דער / זאל מיין בייב = מיבגנע זיין· מיהר מבער זאל= (יא) זיא מיילטען / זיפֿען יעדער / מוכד
פֿאל פֿון ערדע / מוכד טהאטען יעדער זיינען פֿוטטער = (יב) ער גוכטע· בייא גרעסטען פֿינג ער פֿון / מוכד בייא קליי=
סטען הערטע ער מוך· זאך דער בעכער מין דעם כנימין
פֿוטטער = זאק בעפֿונדען: (יג) זיא נעררישען מיהר / מוכד קעהרטען נור
שטאט נורים: (יד) יקודה מוכד זיינע ברידער מאך מין דעם מאנען
יוסף הויס / ער מבער וואר נאך דאזועבסט· זיא פֿילען
מאר פֿון דען מיהנען: (טו) מוכד יוסף שפֿראך נו מיהנען / וואס
מיהנ מיינע טהאט האבט מיהר געטהאן? וויסט איהר דען ניכט /
פֿיר מיינע טהאט דען מען מען מיך / דיא וואהרהייט הערוים ברינגען קען
דאס מין? (יו) יקודה שפֿראך / וואס זאלען וויר נו מיינעם העררן
שפֿרעכען? וואס זאלען וויר רעדען? וואס זאלען וויר מוס
רעכטפֿערטיגען? גאטט האט דיא מיסטהאטען דיינער דיהנער
מיינגעפֿונדען· נון זינד וויר דיינע זיבב = מיבגנע! זוואהל / וויר
מוס ערר / בייא וועלכעם פֿון דען בעכער גענוגדען:

(יז) ער אַנטוואָרטעט / פֿערן זייא פֿאַן אין דיסעס גוט טהון!
בייא דעם דער בעכער געפֿונדען וואָרדען / דער זאָל אין זייא
מיגענער זיין · איהר אַבער / נעהט היבוף / מין פֿרידען / גו
מייערעם פֿאַטער : ויגש

(יח) יקולק טראַט גו מיהק הין / מוכד שפּראַך / מוק פֿערנייהובג
מין הערר! [פֿס דיינען קנעכט מיין וואָרט שפּרעכען / פֿאַר
אַהרען מיינעס העררן / מוכד דיין גראָס ענטבערענגע ניכט
מיבער דיינען קנעכט · דען דוא מוכד פרעמד זינד מיינאַבדער
גלייך : (יט) מיין הערר פֿראַגטע זיינע קנעכטע / האָבט איהר
נאָך מייענען פֿאַטער / אָדער מיינען ברודער ? (כ) דא זאָגטען
מיר גו מייענעס העררן / מיר האָבען נאָך מיינען פֿאַטער / דעס
זייבּ־כער ברודער מיסט געשטאָרבען · ער בלייב זיינער מוט־
טער וואָלין מיבריג / מוכד זיין פֿאַטער ליבט מיהן : (כא) דוא
שפּראַכסט גו דיינען קנעכטען / ברינגט מיהן גו מיר הערַאב /
דאָס איך מין מוגע מוק מיהן וועדפֿע : (כב) וויר זאָגטען
טעטען מייענעס העררן / דער קנאַבע קאָן נישט פֿאַטער ניכט
פֿאַרלאָסטן · וואָלט ער זיינען פֿאַטער / וויידע ער
שטערבען : (כג) וואָלין דוא שפּראַכסט גו דיינען קנעכטען / וואָלט
מייער קוינסטער ברודער ניכט מיט מייך הערַאב קומען / זא
זאָלט מיהר מין אַנגעסיכט ניכט מעהר זעהען : (כד) אָוס וויר
נון היבוף קאָמען / גו דיינעס דיהער / מיינעס פֿאַטער / זא
ערצאָהלטען וויר מיהם דיא וואָרטע מיינעס העררן : (כה) וּוּ־
סער פֿאַטער שפּראַך / בעטע וויידער הין ! קויפֿט אוכס עטוואָס
שפּייסע מין : (כו) וואָלין וויר אַנטוואָרטעטען / וויר קענען
ניכט הינאַב רייסען · נור וען אונסער קוינגער ברודער מיט
אוכס מיסט / קענענען וויר רייסען · דען וויר דירפֿען דעס מאַן־
נעס אַנטלין ניכט זעהען / וען אונסער יינגסטער ברודער
ניכט מיט אוכס מיסט : (כז) זיין דיהנער / מיין פֿאַטער שפּראַך
גו אוכס / איהר וויסט / דאָס מיינע פֿרויא מיר גוויא זעהנ
געבאָהרען : (כח) מיינער גינג פֿאַן מיר הינוועג / מיך האַכטע
מיר / עך אוי וואָהל נעוערריסען וואָלדען זיין / דא מיך מיהן בים־
הער ניכט וויידער געזעהען : (כט) וען איהר נון מיך דיסען
פֿאַן מיינעס אַנגעסיכט וועג נעהמט / אוכד מיהר בעגעגנעט
מין אונגליק / זא ברינגט איהר מיין גרויעס הויפט מיט קום־
מער מין דיא גרוּבּ : (ל) וען מיך נון גו דיינעס דיהנער /
מיינעס פֿאַטער / נוריק קאָמען / אוכד דער קנאַבע מיסט ניכט
בייא אוכס · דא דעסען יעעלע מיט דער זייגיגען פֿערקניפּפט
מיסט / זא וויידע ער שטערבען · אוכד דיינע דיהנער / אונסערס פֿא־
טעטס / מיט יאָמער מין דיא גרוּבּ געבראַכט : (לא) דען
דיהנער מיינעס פֿאַטער / וויר זאָלטען דאָס גרויע הויפט מיט
טרויער צו שְׁאוֹל ברינגען : (לב) דען מיך נון גו דיינעס
מוכד שפּראַך / וויר זאָלטען פֿאַרבירגט פֿאַן מיינעס פֿאַטער /
זא וויל איך יעלעבעלאַנג פֿאַן מיינעס פֿאַטער פֿאַרזינדיגט האַבען :
(לג) פֿאַסט אַב דאָס דיינען קנעכט / מנשטאָט דעס קנאַבען /
מין דיב־מיבנער בייא מיינעס העררען זיין · דער קנאַבע

הָאֱלֹהִים מָצָא אֶת־עֲוֹן עֲבָדֶיךָ הִנֶּנּוּ עֲבָדִים לַאדֹנִי גַּם־ 17
אֲנַחְנוּ גַּם אֲשֶׁר־נִמְצָא הַגָּבִיעַ בְּיָדוֹ : וַיֹּאמֶר חָלִילָה לִּי
מֵעֲשׂוֹת זֹאת הָאִישׁ אֲשֶׁר נִמְצָא הַגָּבִיעַ בְּיָדוֹ הוּא יִהְיֶה־
לִי עָבֶד וְאַתֶּם עֲלוּ לְשָׁלוֹם אֶל־אֲבִיכֶם :

ס ס ס ויגש יא 11

וַיִּגַּשׁ אֵלָיו יְהוּדָה וַיֹּאמֶר בִּי אֲדֹנִי יְדַבֶּר־נָא עַבְדְּךָ דָבָר 18
בְּאָזְנֵי אֲדֹנִי וְאַל־יִחַר אַפְּךָ בְּעַבְדֶּךָ כִּי כָמוֹךָ כְּפַרְעֹה :
אֲדֹנִי שָׁאַל אֶת־עֲבָדָיו לֵאמֹר הֲיֵשׁ־לָכֶם אָב אוֹ־אָח : 19
כ וַנֹּאמֶר אֶל־אֲדֹנִי יֶשׁ־לָנוּ אָב זָקֵן וְיֶלֶד זְקֻנִים קָטֹן וְאָחִיו
מֵת וַיִּוָּתֵר הוּא לְבַדּוֹ לְאִמּוֹ וְאָבִיו אֲהֵבוֹ : וַתֹּאמֶר אֶל־ 21
עֲבָדֶיךָ הוֹרִדֻהוּ אֵלָי וְאָשִׂימָה עֵינִי עָלָיו : וַנֹּאמֶר אֶל־ 22
אֲדֹנִי לֹא־יוּכַל הַנַּעַר לַעֲזֹב אֶת־אָבִיו וְעָזַב אֶת־אָבִיו וָמֵת :
וַתֹּאמֶר אֶל־עֲבָדֶיךָ אִם־לֹא יֵרֵד אֲחִיכֶם הַקָּטֹן אִתְּכֶם לֹא 23
תֹסִפוּן לִרְאוֹת פָּנָי : וַיְהִי כִּי עָלִינוּ אֶל־עַבְדְּךָ אָבִי וַנַּגֶּד־ 24
לוֹ אֶת דִּבְרֵי אֲדֹנִי : וַיֹּאמֶר אָבִינוּ שֻׁבוּ שִׁבְרוּ־לָנוּ מְעַט־ כה
אֹכֶל : וַנֹּאמֶר לֹא נוּכַל לָרֶדֶת אִם־יֵשׁ אָחִינוּ הַקָּטֹן אִתָּנוּ 26
וְיָרַדְנוּ כִּי־לֹא נוּכַל לִרְאוֹת פְּנֵי הָאִישׁ וְאָחִינוּ הַקָּטֹן
אֵינֶנּוּ אִתָּנוּ : וַיֹּאמֶר עַבְדְּךָ אָבִי אֲלֵינוּ אַתֶּם יְדַעְתֶּם 27
כִּי שְׁנַיִם יָלְדָה־לִּי אִשְׁתִּי : וַיֵּצֵא הָאֶחָד מֵאִתִּי וָאֹמַר 28
אַךְ טָרֹף טֹרַף וְלֹא רְאִיתִיו עַד־הֵנָּה : וּלְקַחְתֶּם גַּם־אֶת־ 29
זֶה מֵעִם פָּנַי וְקָרָהוּ אָסוֹן וְהוֹרַדְתֶּם אֶת־שֵׂיבָתִי בְרָעָה
שְׁאֹלָה : וְעַתָּה כְּבֹאִי אֶל־עַבְדְּךָ אָבִי וְהַנַּעַר אֵינֶנּוּ ל
אִתָּנוּ וְנַפְשׁוֹ קְשׁוּרָה בְּנַפְשׁוֹ : וְהָיָה כִרְאוֹתוֹ כִּי־אֵין שני 31
הַנַּעַר וָמֵת וְהוֹרִידוּ עֲבָדֶיךָ אֶת־שֵׂיבַת עַבְדְּךָ אָבִינוּ
בְּיָגוֹן שְׁאֹלָה : כִּי עַבְדְּךָ עָרַב אֶת־הַנַּעַר מֵעִם אָבִי 32
לֵאמֹר אִם־לֹא אֲבִיאֶנּוּ אֵלֶיךָ וְחָטָאתִי לְאָבִי כָּל־
הַיָּמִים : וְעַתָּה יֵשֶׁב־נָא עַבְדְּךָ תַּחַת הַנַּעַר עֶבֶד לַאדֹנִי 33

קמץ בז"ק v. 17. והנער

34 וְהַנַּעַר יַעַל עִם־אֶחָיו׃ כִּי־אִיךְ אֶעֱלֶה אֶל־אָבִי וְהַנַּעַר
אֵינֶנּוּ אִתִּי פֶּן אֶרְאֶה בָּרָע אֲשֶׁר יִמְצָא אֶת־אָבִי׃

מה

Cap. XLV. מה

א וְלֹא־יָכֹל יוֹסֵף לְהִתְאַפֵּק לְכֹל הַנִּצָּבִים עָלָיו וַיִּקְרָא
הוֹצִיאוּ כָל־אִישׁ מֵעָלָי וְלֹא־עָמַד אִישׁ אִתּוֹ בְּהִתְוַדַּע
2 יוֹסֵף אֶל־אֶחָיו׃ וַיִּתֵּן אֶת־קֹלוֹ בִּבְכִי וַיִּשְׁמְעוּ מִצְרַיִם
3 וַיִּשְׁמַע בֵּית פַּרְעֹה׃ וַיֹּאמֶר יוֹסֵף אֶל־אֶחָיו אֲנִי יוֹסֵף
הַעוֹד אָבִי חָי וְלֹא־יָכְלוּ אֶחָיו לַעֲנוֹת אֹתוֹ כִּי נִבְהֲלוּ
4 מִפָּנָיו׃ וַיֹּאמֶר יוֹסֵף אֶל־אֶחָיו גְּשׁוּ־נָא אֵלַי וַיִּגָּשׁוּ וַיֹּאמֶר
ה אֲנִי יוֹסֵף אֲחִיכֶם אֲשֶׁר־מְכַרְתֶּם אֹתִי מִצְרַיְמָה׃ וְעַתָּה
אַל־תֵּעָצְבוּ וְאַל־יִחַר בְּעֵינֵיכֶם כִּי־מְכַרְתֶּם אֹתִי הֵנָּה כִּי
6 לְמִחְיָה שְׁלָחַנִי אֱלֹהִים לִפְנֵיכֶם׃ כִּי־זֶה שְׁנָתַיִם הָרָעָב
בְּקֶרֶב הָאָרֶץ וְעוֹד חֲמֵשׁ שָׁנִים אֲשֶׁר אֵין־חָרִישׁ
7 וְקָצִיר׃ וַיְשַׁלְּחֵנִי אֱלֹהִים לִפְנֵיכֶם לָשׂוּם לָכֶם שְׁאֵרִית
8 שלישי בָּאָרֶץ וּלְהַחֲיוֹת לָכֶם לִפְלֵיטָה גְּדֹלָה׃ וְעַתָּה לֹא־אַתֶּם
שְׁלַחְתֶּם אֹתִי הֵנָּה כִּי הָאֱלֹהִים וַיְשִׂימֵנִי לְאָב לְפַרְעֹה
9 וּלְאָדוֹן לְכָל־בֵּיתוֹ וּמֹשֵׁל בְּכָל־אֶרֶץ מִצְרָיִם׃ מַהֲרוּ
וַעֲלוּ אֶל־אָבִי וַאֲמַרְתֶּם אֵלָיו כֹּה אָמַר בִּנְךָ יוֹסֵף שָׂמַנִי
י אֱלֹהִים לְאָדוֹן לְכָל־מִצְרָיִם רְדָה אֵלַי אַל־תַּעֲמֹד׃ וְיָשַׁבְתָּ
בְּאֶרֶץ־גֹּשֶׁן וְהָיִיתָ קָרוֹב אֵלַי אַתָּה וּבָנֶיךָ וּבְנֵי בָנֶיךָ
11 וְצֹאנְךָ וּבְקָרְךָ וְכָל־אֲשֶׁר־לָךְ׃ וְכִלְכַּלְתִּי אֹתְךָ שָׁם כִּי־
עוֹד חֲמֵשׁ שָׁנִים רָעָב פֶּן־תִּוָּרֵשׁ אַתָּה וּבֵיתְךָ וְכָל־אֲשֶׁר־
12 לָךְ׃ וְהִנֵּה עֵינֵיכֶם רֹאוֹת וְעֵינֵי אָחִי בִנְיָמִין כִּי־פִי
13 הַמְדַבֵּר אֲלֵיכֶם׃ וְהִגַּדְתֶּם לְאָבִי אֶת־כָּל־כְּבוֹדִי בְּמִצְרַיִם
וְאֵת כָּל־אֲשֶׁר רְאִיתֶם וּמִהַרְתֶּם וְהוֹרַדְתֶּם אֶת־אָבִי
14 הֵנָּה׃ וַיִּפֹּל עַל־צַוְּארֵי בִנְיָמִן־אָחִיו וַיֵּבְךְּ וּבִנְיָמִן בָּכָה
טו עַל־צַוָּארָיו׃ וַיְנַשֵּׁק לְכָל־אֶחָיו וַיֵּבְךְּ עֲלֵהֶם וְאַחֲרֵי כֵן
16 דִּבְּרוּ אֶחָיו אִתּוֹ׃ וְהַקֹּל נִשְׁמַע בֵּית פַּרְעֹה לֵאמֹר בָּאוּ

(ל) וויא קענט אין היבוש ניהען / נו מיינעם פאטער / וועז
ען / דער קנאבע ניכט בייא מיר איסט? אין וועלט דען קוואער
ניכט מנזעהען קענען / דער מיינען פאטער טרעפען וועלט:

קאפיטעל מה

(א) נון קאנט יוסף ניכט מעהר זיך התאפטען / פאר אלען
דיא שטעהען אום אין שטאנדען. ער רופ / זאגט יעדער מען פאן אין
היבוש נעהען. מוזט עס בלייב ביימאנד בייא מיר / זיך פאר
זיינע ברידערן נו ערקענענען גאנץ: (ב) ער וויא זייער
שטימע אום אין וויינען / דאס דיא (ייטער) פאן מצרים עס הער-
טען / מוזט דיא הויס = ייטער דעם פרעה עס הערטען: (ג) יוסף
שפראך נעמליך נו זיינען ברידערן / זיך בין יוסף! מיין פאטער /
ועבט ער נאך? דיא ברידער מזבח קאנטען מיהם ערשרעקען:
(ד) יוסף זאגט נו זיי וועלען פאר מיהם ערשרעקט / דען
בעטריבט / מוזט יוסף עס מיין מיינען מיזען נעהען העד נו מיר!
טרעטען נאהער הין. ער שפראך / זיך בין מייער ברודער יוסף /
דען מיהר נאך קנאבע מצרים פערקויפט: (ה) נוכמאהר זייך ניכט
בעטריבט / מוזט יוסף עס מין מיינען מיזען נעהען ניכט פערדריס /
דאס מיהר זיך הירהער פערקויפט האבט. דען נוד עהרהאלטונג
דעס עבענס / דעס מאן זיך גאטט פאר מיך הער גיזענדעט:
(ו) דען יעצט זינד שאן נוויי יאהר הונגערס = נאטה מיט
דע. עס ווערדען נאך פינף יאהר קאמען / מין ווערדען ניכט
פאלגען נאך ערנטען זיין ווירד: (ז) דארום מאט מיך גאטט
דאס מיך הער גיזענדעט / מיך מיין בלייבען מיט זאבט נו
פערשאפפען / מוזט מיך בייא זיין ועבען נו ערהאלטען. דורך
מיינע גראסע ערריטטונג: (ח) ניכט מיהר מיהר האבט זיך היהער
גיזענדעט / נאבערן גאטט. ער האט מיך דעם פרעה נום
פאטער / נום הויס הערן / נו מיינען גאנצען הויסע נום העררן. מוזט מיהר
גאנצע לאנד מצרים נום הערשער: (ט) מיילעט / געהעט
נו מיינעם פאטער / נו מיינען גאנצען הויסע נום העררן. מוזט
מיהר שפרעכט נו מיהם / מוזט דיא הויס = ייטער דעם פרעה
נו מיינעם פאטער היניבער / נו מיינען ברודער
גיזענדעט:

פּמן

(ה) יעקב מאכטע זיך מוכן אויפן ענגען: (ו) איך ווייל מיט דיר נאך מצרים היבאב גיהען, מובב איך ווייל דיך אויך ווידער היבויף ברינגען. מובב יוסף זאל דיין האנד אויף דיין פּנים לייגען: (ז) פּרעה זאגט צו יעקבן, ווי אלט ביסטו? (ח) יעקב ענטפערט, די טעג פון מיינע וואנדערונגען זיבעציג יאר; קליין און שלעכט זיינען די טעג פון מיינע לעבנס יאר נישט אזוי ווי די טעג פון לעבנס יאר פון מיינע עלטערן אין די טעג פון זייערע וואנדערונגען: (ט) יעקב זעגנט פּרעהן, מובב מען זאל אים לאזן וואוינען אין גשן: (י) יוסף ברינגט זיין טאטן יעקבן פאר פּרעהן, מובב יעקב זעגנט פּרעהן: (יא) יוסף גיט זיין טאטן, זיינע ברידער, אחוזה אין מצרים, אין דעם בעסטן טייל פון לאנד, אין גשן, ווי פּרעה האט באפוילן: (יב) יוסף ערנעהרט זיין טאטן, זיינע ברידער, אלע זיינע משפּחות מיט ברויט, ביז מען עסט נישט מער פון דעם הונגער: (יג) פּרעה נישט אזוי ווי יוסף מען זאל נישט האבן קיין ברויט, מובב יוסף נעמט אלע מיטלען פון מצרים, פון אלע מענטשן, פאר ברויט, מובב זיי קויפן; מובב יוסף ברינגט דאס אין פּרעהס הויז: (יד) יוסף נעמט אלע מיטלען פון מצרים, מובב זיי קויפן ברויט, מובב זיי זאלן נישט שטאמלען פאר הונגער, מובב יוסף זאל נישט זען זייערע פּנימער פון הונגער: (טו) מצרים ווערן ארעמע, מובב זיי קויפן ברויט, מובב יוסף נעמט אלע זייערע פּאסעסיעס, מובב זיי קויפן ברויט: (טז) מצרים זאגן יוספן, מובב זיי ווילן ניט שטאמלען פון הונגער, מובב זיי ווילן ברויט האבן, מובב יוסף זאל נישט זען זייערע פּנימער פון הונגער, מובב זיי ווילן ברויט האבן, מובב יוסף זאל זיי נישט געבן קיין ברויט, מובב זיי ווילן שטאמלען פון הונגער: (יז) פּרעה גיט יוסף יוסף זאגט, מובב זיי זאלן ברינגען זייערע פּאסעסיעס, מובב יוסף זאל זיי נישט געבן ברויט פאר זייערע פּאסעסיעס, אויב זיי ווילן ניט ברויט האבן: (יח) נעהמט איינען פּאטער, מובב מיינע הויז־לייטע, מובב קומט צו מיר. מיך ווילן מיין טאטן זעהן, מובב מען זאל נישט שטאמלען פון הונגער: (יט) זעהט אייערע פּאטער, מובב מען זאל כנען, מובב מען זאל אויך ברינגען אייערע קינדער אין אייערע ווייבער, מובב מען זאל אויך ברינגען אייערן פּאטער, מובב מען זאל נישט שטאמלען פון הונגער! (כ) פּרעה גיט יוסף יוסף זאגט, מובב זיי זאלן ברינגען זייערע פּאסעסיעס, מובב יוסף זאל זיי נישט געבן ברויט פאר זייערע פּאסעסיעס: (כא) יוסף ברינגט אלע מענטשן אין מצרים אין די שטעט, מובב יוסף זאל נישט זען זייערע פּנימער פון הונגער: (כב) יוסף ברינגט נישט אין די שטעט פון כהנים, מובב יוסף זאל נישט זען זייערע פּנימער פון הונגער, מובב כהנים האבן ברויט פון פּרעה, מובב יוסף זאל נישט זען זייערע פּנימער פון הונגער, מובב כהנים האבן ברויט פון פּרעה: (כג) יוסף זאגט צו מצרים, מובב יוסף זאל נישט זען זייערע פּנימער פון הונגער, מובב יוסף זאל זיי נישט געבן ברויט, מובב זיי זאלן ברינגען זייערע פּאסעסיעס: (כד) יוסף זאגט, מובב יוסף זאל נישט זען זייערע פּנימער פון הונגער, מובב יוסף זאל זיי נישט געבן ברויט, מובב זיי זאלן ברינגען זייערע פּאסעסיעס: (כה) מצרים זאגן יוספן, מובב זיי ווילן ברויט האבן, מובב יוסף זאל זיי נישט געבן ברויט, מובב זיי זאלן ברינגען זייערע פּאסעסיעס: (כו) יוסף ברינגט אלע מענטשן אין מצרים, מובב יוסף זאל נישט זען זייערע פּנימער פון הונגער, מובב יוסף זאל זיי נישט געבן ברויט, מובב זיי זאלן ברינגען זייערע פּאסעסיעס: (כז) יוסף ברינגט אלע מענטשן אין מצרים, מובב יוסף זאל נישט זען זייערע פּנימער פון הונגער, מובב יוסף זאל זיי נישט געבן ברויט, מובב זיי זאלן ברינגען זייערע פּאסעסיעס: (כח) יוסף ברינגט אלע מענטשן אין מצרים, מובב יוסף זאל נישט זען זייערע פּנימער פון הונגער, מובב יוסף זאל זיי נישט געבן ברויט, מובב זיי זאלן ברינגען זייערע פּאסעסיעס: (כט) יוסף ברינגט אלע מענטשן אין מצרים, מובב יוסף זאל נישט זען זייערע פּנימער פון הונגער, מובב יוסף זאל זיי נישט געבן ברויט, מובב זיי זאלן ברינגען זייערע פּאסעסיעס: (ל) יוסף ברינגט אלע מענטשן אין מצרים, מובב יוסף זאל נישט זען זייערע פּנימער פון הונגער, מובב יוסף זאל זיי נישט געבן ברויט, מובב זיי זאלן ברינגען זייערע פּאסעסיעס: (לא) יוסף ברינגט אלע מענטשן אין מצרים, מובב יוסף זאל נישט זען זייערע פּנימער פון הונגער, מובב יוסף זאל זיי נישט געבן ברויט, מובב זיי זאלן ברינגען זייערע פּאסעסיעס: (לב) יוסף ברינגט אלע מענטשן אין מצרים, מובב יוסף זאל נישט זען זייערע פּנימער פון הונגער, מובב יוסף זאל זיי נישט געבן ברויט, מובב זיי זאלן ברינגען זייערע פּאסעסיעס: (לג) יוסף ברינגט אלע מענטשן אין מצרים, מובב יוסף זאל נישט זען זייערע פּנימער פון הונגער, מובב יוסף זאל זיי נישט געבן ברויט, מובב זיי זאלן ברינגען זייערע פּאסעסיעס: (לד) יוסף ברינגט אלע מענטשן אין מצרים, מובב יוסף זאל נישט זען זייערע פּנימער פון הונגער, מובב יוסף זאל זיי נישט געבן ברויט, מובב זיי זאלן ברינגען זייערע פּאסעסיעס: (לה) יוסף ברינגט אלע מענטשן אין מצרים, מובב יוסף זאל נישט זען זייערע פּנימער פון הונגער, מובב יוסף זאל זיי נישט געבן ברויט, מובב זיי זאלן ברינגען זייערע פּאסעסיעס: (לו) יוסף ברינגט אלע מענטשן אין מצרים, מובב יוסף זאל נישט זען זייערע פּנימער פון הונגער, מובב יוסף זאל זיי נישט געבן ברויט, מובב זיי זאלן ברינגען זייערע פּאסעסיעס: (לז) יוסף ברינגט אלע מענטשן אין מצרים, מובב יוסף זאל נישט זען זייערע פּנימער פון הונגער, מובב יוסף זאל זיי נישט געבן ברויט, מובב זיי זאלן ברינגען זייערע פּאסעסיעס: (לח) יוסף ברינגט אלע מענטשן אין מצרים, מובב יוסף זאל נישט זען זייערע פּנימער פון הונגער, מובב יוסף זאל זיי נישט געבן ברויט, מובב זיי זאלן ברינגען זייערע פּאסעסיעס: (לט) יוסף ברינגט אלע מענטשן אין מצרים, מובב יוסף זאל נישט זען זייערע פּנימער פון הונגער, מובב יוסף זאל זיי נישט געבן ברויט, מובב זיי זאלן ברינגען זייערע פּאסעסיעס: (מ) יוסף ברינגט אלע מענטשן אין מצרים, מובב יוסף זאל נישט זען זייערע פּנימער פון הונגער, מובב יוסף זאל זיי נישט געבן ברויט, מובב זיי זאלן ברינגען זייערע פּאסעסיעס: (מא) יוסף ברינגט אלע מענטשן אין מצרים, מובב יוסף זאל נישט זען זייערע פּנימער פון הונגער, מובב יוסף זאל זיי נישט געבן ברויט, מובב זיי זאלן ברינגען זייערע פּאסעסיעס: (מב) יוסף ברינגט אלע מענטשן אין מצרים, מובב יוסף זאל נישט זען זייערע פּנימער פון הונגער, מובב יוסף זאל זיי נישט געבן ברויט, מובב זיי זאלן ברינגען זייערע פּאסעסיעס: (מג) יוסף ברינגט אלע מענטשן אין מצרים, מובב יוסף זאל נישט זען זייערע פּנימער פון הונגער, מובב יוסף זאל זיי נישט געבן ברויט, מובב זיי זאלן ברינגען זייערע פּאסעסיעס: (מד) יוסף ברינגט אלע מענטשן אין מצרים, מובב יוסף זאל נישט זען זייערע פּנימער פון הונגער, מובב יוסף זאל זיי נישט געבן ברויט, מובב זיי זאלן ברינגען זייערע פּאסעסיעס: (מה) יוסף ברינגט אלע מענטשן אין מצרים, מובב יוסף זאל נישט זען זייערע פּנימער פון הונגער, מובב יוסף זאל זיי נישט געבן ברויט, מובב זיי זאלן ברינגען זייערע פּאסעסיעס: (מו) יוסף ברינגט אלע מענטשן אין מצרים, מובב יוסף זאל נישט זען זייערע פּנימער פון הונגער, מובב יוסף זאל זיי נישט געבן ברויט, מובב זיי זאלן ברינגען זייערע פּאסעסיעס: (מז) יוסף ברינגט אלע מענטשן אין מצרים, מובב יוסף זאל נישט זען זייערע פּנימער פון הונגער, מובב יוסף זאל זיי נישט געבן ברויט, מובב זיי זאלן ברינגען זייערע פּאסעסיעס: (מח) יוסף ברינגט אלע מענטשן אין מצרים, מובב יוסף זאל נישט זען זייערע פּנימער פון הונגער, מובב יוסף זאל זיי נישט געבן ברויט, מובב זיי זאלן ברינגען זייערע פּאסעסיעס: (מט) יוסף ברינגט אלע מענטשן אין מצרים, מובב יוסף זאל נישט זען זייערע פּנימער פון הונגער, מובב יוסף זאל זיי נישט געבן ברויט, מובב זיי זאלן ברינגען זייערע פּאסעסיעס: (נ) יוסף ברינגט אלע מענטשן אין מצרים, מובב יוסף זאל נישט זען זייערע פּנימער פון הונגער, מובב יוסף זאל זיי נישט געבן ברויט, מובב זיי זאלן ברינגען זייערע פּאסעסיעס: (נא) יוסף ברינגט אלע מענטשן אין מצרים, מובב יוסף זאל נישט זען זייערע פּנימער פון הונגער, מובב יוסף זאל זיי נישט געבן ברויט, מובב זיי זאלן ברינגען זייערע פּאסעסיעס: (נב) יוסף ברינגט אלע מענטשן אין מצרים, מובב יוסף זאל נישט זען זייערע פּנימער פון הונגער, מובב יוסף זאל זיי נישט געבן ברויט, מובב זיי זאלן ברינגען זייערע פּאסעסיעס: (נג) יוסף ברינגט אלע מענטשן אין מצרים, מובב יוסף זאל נישט זען זייערע פּנימער פון הונגער, מובב יוסף זאל זיי נישט געבן ברויט, מובב זיי זאלן ברינגען זייערע פּאסעסיעס: (נד) יוסף ברינגט אלע מענטשן אין מצרים, מובב יוסף זאל נישט זען זייערע פּנימער פון הונגער, מובב יוסף זאל זיי נישט געבן ברויט, מובב זיי זאלן ברינגען זייערע פּאסעסיעס: (נה) יוסף ברינגט אלע מענטשן אין מצרים, מובב יוסף זאל נישט זען זייערע פּנימער פון הונגער, מובב יוסף זאל זיי נישט געבן ברויט, מובב זיי זאלן ברינגען זייערע פּאסעסיעס: (נו) יוסף ברינגט אלע מענטשן אין מצרים, מובב יוסף זאל נישט זען זייערע פּנימער פון הונגער, מובב יוסף זאל זיי נישט געבן ברויט, מובב זיי זאלן ברינגען זייערע פּאסעסיעס: (נז) יוסף ברינגט אלע מענטשן אין מצרים, מובב יוסף זאל נישט זען זייערע פּנימער פון הונגער, מובב יוסף זאל זיי נישט געבן ברויט, מובב זיי זאלן ברינגען זייערע פּאסעסיעס: (נח) יוסף ברינגט אלע מענטשן אין מצרים, מובב יוסף זאל נישט זען זייערע פּנימער פון הונגער, מובב יוסף זאל זיי נישט געבן ברויט, מובב זיי זאלן ברינגען זייערע פּאסעסיעס: (נט) יוסף ברינגט אלע מענטשן אין מצרים, מובב יוסף זאל נישט זען זייערע פּנימער פון הונגער, מובב יוסף זאל זיי נישט געבן ברויט, מובב זיי זאלן ברינגען זייערע פּאסעסיעס: (ס) יוסף ברינגט אלע מענטשן אין מצרים, מובב יוסף זאל נישט זען זייערע פּנימער פון הונגער, מובב יוסף זאל זיי נישט געבן ברויט, מובב זיי זאלן ברינגען זייערע פּאסעסיעס: (סא) יוסף ברינגט אלע מענטשן אין מצרים, מובב יוסף זאל נישט זען זייערע פּנימער פון הונגער, מובב יוסף זאל זיי נישט געבן ברויט, מובב זיי זאלן ברינגען זייערע פּאסעסיעס: (סב) יוסף ברינגט אלע מענטשן אין מצרים, מובב יוסף זאל נישט זען זייערע פּנימער פון הונגער, מובב יוסף זאל זיי נישט געבן ברויט, מובב זיי זאלן ברינגען זייערע פּאסעסיעס: (סג) יוסף ברינגט אלע מענטשן אין מצרים, מובב יוסף זאל נישט זען זייערע פּנימער פון הונגער, מובב יוסף זאל זיי נישט געבן ברויט, מובב זיי זאלן ברינגען זייערע פּאסעסיעס: (סד) יוסף ברינגט אלע מענטשן אין מצרים, מובב יוסף זאל נישט זען זייערע פּנימער פון הונגער, מובב יוסף זאל זיי נישט געבן ברויט, מובב זיי זאלן ברינגען זייערע פּאסעסיעס: (סה) יוסף ברינגט אלע מענטשן אין מצרים, מובב יוסף זאל נישט זען זייערע פּנימער פון הונגער, מובב יוסף זאל זיי נישט געבן ברויט, מובב זיי זאלן ברינגען זייערע פּאסעסיעס: (סו) יוסף ברינגט אלע מענטשן אין מצרים, מובב יוסף זאל נישט זען זייערע פּנימער פון הונגער, מובב יוסף זאל זיי נישט געבן ברויט, מובב זיי זאלן ברינגען זייערע פּאסעסיעס: (סז) יוסף ברינגט אלע מענטשן אין מצרים, מובב יוסף זאל נישט זען זייערע פּנימער פון הונגער, מובב יוסף זאל זיי נישט געבן ברויט, מובב זיי זאלן ברינגען זייערע פּאסעסיעס: (סח) יוסף ברינגט אלע מענטשן אין מצרים, מובב יוסף זאל נישט זען זייערע פּנימער פון הונגער, מובב יוסף זאל זיי נישט געבן ברויט, מובב זיי זאלן ברינגען זייערע פּאסעסיעס: (סט) יוסף ברינגט אלע מענטשן אין מצרים, מובב יוסף זאל נישט זען זייערע פּנימער פון הונגער, מובב יוסף זאל זיי נישט געבן ברויט, מובב זיי זאלן ברינגען זייערע פּאסעסיעס: (ע) יוסף ברינגט אלע מענטשן אין מצרים, מובב יוסף זאל נישט זען זייערע פּנימער פון הונגער, מובב יוסף זאל זיי נישט געבן ברויט, מובב זיי זאלן ברינגען זייערע פּאסעסיעס: (עא) יוסף ברינגט אלע מענטשן אין מצרים, מובב יוסף זאל נישט זען זייערע פּנימער פון הונגער, מובב יוסף זאל זיי נישט געבן ברויט, מובב זיי זאלן ברינגען זייערע פּאסעסיעס: (עב) יוסף ברינגט אלע מענטשן אין מצרים, מובב יוסף זאל נישט זען זייערע פּנימער פון הונגער, מובב יוסף זאל זיי נישט געבן ברויט, מובב זיי זאלן ברינגען זייערע פּאסעסיעס: (עג) יוסף ברינגט אלע מענטשן אין מצרים, מובב יוסף זאל נישט זען זייערע פּנימער פון הונגער, מובב יוסף זאל זיי נישט געבן ברויט, מובב זיי זאלן ברינגען זייערע פּאסעסיעס: (עד) יוסף ברינגט אלע מענטשן אין מצרים, מובב יוסף זאל נישט זען זייערע פּנימער פון הונגער, מובב יוסף זאל זיי נישט געבן ברויט, מובב זיי זאלן ברינגען זייערע פּאסעסיעס: (עה) יוסף ברינגט אלע מענטשן אין מצרים, מובב יוסף זאל נישט זען זייערע פּנימער פון הונגער, מובב יוסף זאל זיי נישט געבן ברויט, מובב זיי זאלן ברינגען זייערע פּאסעסיעס: (עו) יוסף ברינגט אלע מענטשן אין מצרים, מובב יוסף זאל נישט זען זייערע פּנימער פון הונגער, מובב יוסף זאל זיי נישט געבן ברויט, מובב זיי זאלן ברינגען זייערע פּאסעסיעס: (עז) יוסף ברינגט אלע מענטשן אין מצרים, מובב יוסף זאל נישט זען זייערע פּנימער פון הונגער, מובב יוסף זאל זיי נישט געבן ברויט, מובב זיי זאלן ברינגען זייערע פּאסעסיעס: (עח) יוסף ברינגט אלע מענטשן אין מצרים, מובב יוסף זאל נישט זען זייערע פּנימער פון הונגער, מובב יוסף זאל זיי נישט געבן ברויט, מובב זיי זאלן ברינגען זייערע פּאסעסיעס: (עט) יוסף ברינגט אלע מענטשן אין מצרים, מובב יוסף זאל נישט זען זייערע פּנימער פון הונגער, מובב יוסף זאל זיי נישט געבן ברויט, מובב זיי זאלן ברינגען זייערע פּאסעסיעס: (פ) יוסף ברינגט אלע מענטשן אין מצרים, מובב יוסף זאל נישט זען זייערע פּנימער פון הונגער, מובב יוסף זאל זיי נישט געבן ברויט, מובב זיי זאלן ברינגען זייערע פּאסעסיעס: (פא) יוסף ברינגט אלע מענטשן אין מצרים, מובב יוסף זאל נישט זען זייערע פּנימער פון הונגער, מובב יוסף זאל זיי נישט געבן ברויט, מובב זיי זאלן ברינגען זייערע פּאסעסיעס: (פב) יוסף ברינגט אלע מענטשן אין מצרים, מובב יוסף זאל נישט זען זייערע פּנימער פון הונגער, מובב יוסף זאל זיי נישט געבן ברויט, מובב זיי זאלן ברינגען זייערע פּאסעסיעס: (פג) יוסף ברינגט אלע מענטשן אין מצרים, מובב יוסף זאל נישט זען זייערע פּנימער פון הונגער, מובב יוסף זאל זיי נישט געבן ברויט, מובב זיי זאלן ברינגען זייערע פּאסעסיעס: (פד) יוסף ברינגט אלע מענטשן אין מצרים, מובב יוסף זאל נישט זען זייערע פּנימער פון הונגער, מובב יוסף זאל זיי נישט געבן ברויט, מובב זיי זאלן ברינגען זייערע פּאסעסיעס: (פה) יוסף ברינגט אלע מענטשן אין מצרים, מובב יוסף זאל נישט זען זייערע פּנימער פון הונגער, מובב יוסף זאל זיי נישט געבן ברויט, מובב זיי זאלן ברינגען זייערע פּאסעסיעס: (פו) יוסף ברינגט אלע מענטשן אין מצרים, מובב יוסף זאל נישט זען זייערע פּנימער פון הונגער, מובב יוסף זאל זיי נישט געבן ברויט, מובב זיי זאלן ברינגען זייערע פּאסעסיעס: (פז) יוסף ברינגט אלע מענטשן אין מצרים, מובב יוסף זאל נישט זען זייערע פּנימער פון הונגער, מובב יוסף זאל זיי נישט געבן ברויט, מובב זיי זאלן ברינגען זייערע פּאסעסיעס: (פח) יוסף ברינגט אלע מענטשן אין מצרים, מובב יוסף זאל נישט זען זייערע פּנימער פון הונגער, מובב יוסף זאל זיי נישט געבן ברויט, מובב זיי זאלן ברינגען זייערע פּאסעסיעס: (פט) יוסף ברינגט אלע מענטשן אין מצרים, מובב יוסף זאל נישט זען זייערע פּנימער פון הונגער, מובב יוסף זאל זיי נישט געבן ברויט, מובב זיי זאלן ברינגען זייערע פּאסעסיעס: (צ) יוסף ברינגט אלע מענטשן אין מצרים, מובב יוסף זאל נישט זען זייערע פּנימער פון הונגער, מובב יוסף זאל זיי נישט געבן ברויט, מובב זיי זאלן ברינגען זייערע פּאסעסיעס: (צא) יוסף ברינגט אלע מענטשן אין מצרים, מובב יוסף זאל נישט זען זייערע פּנימער פון הונגער, מובב יוסף זאל זיי נישט געבן ברויט, מובב זיי זאלן ברינגען זייערע פּאסעסיעס: (צב) יוסף ברינגט אלע מענטשן אין מצרים, מובב יוסף זאל נישט זען זייערע פּנימער פון הונגער, מובב יוסף זאל זיי נישט געבן ברויט, מובב זיי זאלן ברינגען זייערע פּאסעסיעס: (צג) יוסף ברינגט אלע מענטשן אין מצרים, מובב יוסף זאל נישט זען זייערע פּנימער פון הונגער, מובב יוסף זאל זיי נישט געבן ברויט, מובב זיי זאלן ברינגען זייערע פּאסעסיעס: (צד) יוסף ברינגט אלע מענטשן אין מצרים, מובב יוסף זאל נישט זען זייערע פּנימער פון הונגער, מובב יוסף זאל זיי נישט געבן ברויט, מובב זיי זאלן ברינגען זייערע פּאסעסיעס: (צה) יוסף ברינגט אלע מענטשן אין מצרים, מובב יוסף זאל נישט זען זייערע פּנימער פון הונגער, מובב יוסף זאל זיי נישט געבן ברויט, מובב זיי זאלן ברינגען זייערע פּאסעסיעס: (צו) יוסף ברינגט אלע מענטשן אין מצרים, מובב יוסף זאל נישט זען זייערע פּנימער פון הונגער, מובב יוסף זאל זיי נישט געבן ברויט, מובב זיי זאלן ברינגען זייערע פּאסעסיעס: (צז) יוסף ברינגט אלע מענטשן אין מצרים, מובב יוסף זאל נישט זען זייערע פּנימער פון הונגער, מובב יוסף זאל זיי נישט געבן ברויט, מובב זיי זאלן ברינגען זייערע פּאסעסיעס: (צח) יוסף ברינגט אלע מענטשן אין מצרים, מובב יוסף זאל נישט זען זייערע פּנימער פון הונגער, מובב יוסף זאל זיי נישט געבן ברויט, מובב זיי זאלן ברינגען זייערע פּאסעסיעס: (צט) יוסף ברינגט אלע מענטשן אין מצרים, מובב יוסף זאל נישט זען זייערע פּנימער פון הונגער, מובב יוסף זאל זיי נישט געבן ברויט, מובב זיי זאלן ברינגען זייערע פּאסעסיעס: (ק) יוסף ברינגט אלע מענטשן אין מצרים, מובב יוסף זאל נישט זען זייערע פּנימער פון הונגער, מובב יוסף זאל זיי נישט געבן ברויט, מובב זיי זאלן ברינגען זייערע פּאסעסיעס: (קא) יוסף ברינגט אלע מענטשן אין מצרים, מובב יוסף זאל נישט זען זייערע פּנימער פון הונגער, מובב יוסף זאל זיי נישט געבן ברויט, מובב זיי זאלן ברינגען זייערע פּאסעסיעס: (קב) יוסף ברינגט אלע מענטשן אין מצרים, מובב יוסף זאל נישט זען זייערע פּנימער פון הונגער, מובב יוסף זאל זיי נישט געבן ברויט, מובב זיי זאלן ברינגען זייערע פּאסעסיעס: (קג) יוסף ברינגט אלע מענטשן אין מצרים, מובב יוסף זאל נישט זען זייערע פּנימער פון הונגער, מובב יוסף זאל זיי נישט געבן ברויט, מובב זיי זאלן ברינגען זייערע פּאסעסיעס: (קד) יוסף ברינגט אלע מענטשן אין מצרים, מובב יוסף זאל נישט זען זייערע פּנימער פון הונגער, מובב יוסף זאל זיי נישט געבן ברויט, מובב זיי זאלן ברינגען זייערע פּאסעסיעס: (קה) יוסף ברינגט אלע מענטשן אין מצרים, מובב יוסף זאל נישט זען זייערע פּנימער פון הונגער, מובב יוסף זאל זיי נישט געבן ברויט, מובב זיי זאלן ברינגען זייערע פּאסעסיעס: (קו) יוסף ברינגט אלע מענטשן אין מצרים, מובב יוסף זאל נישט זען זייערע פּנימער פון הונגער, מובב יוסף זאל זיי נישט געבן ברויט, מובב זיי זאלן ברינגען זייערע פּאסעסיעס: (קז) יוסף ברינגט אלע מענטשן אין מצרים, מובב יוסף זאל נישט זען זייערע פּנימער פון הונגער, מובב יוסף זאל זיי נישט געבן ברויט, מובב זיי זאלן ברינגען זייערע פּאסעסיעס: (קח) יוסף ברינגט אלע מענטשן אין מצרים, מובב יוסף זאל נישט זען זייערע פּנימער פון הונגער, מובב יוסף זאל זיי נישט געבן ברויט, מובב זיי זאלן ברינגען זייערע פּאסעסיעס: (קט) יוסף ברינגט אלע מענטשן אין מצרים, מובב יוסף זאל נישט זען זייערע פּנימער פון הונגער, מובב יוסף זאל זיי נישט געבן ברויט, מובב זיי זאלן ברינגען זייערע פּאסעסיעס: (קי) יוסף ברינגט אלע מענטשן אין מצרים, מובב יוסף זאל נישט זען זייערע פּנימער פון הונגער, מובב יוסף זאל זיי נישט געבן ברויט, מובב זיי זאלן ברינגען זייערע פּאסעסיעס: (קיא) יוסף ברינגט אלע מענטשן אין מצרים, מובב יוסף זאל נישט זען זייערע פּנימער פון הונגער, מובב יוסף זאל זיי נישט געבן ברויט, מובב זיי זאלן ברינגען זייערע פּאסעסיעס: (קיב) יוסף ברינגט אלע מענטשן אין מצרים, מובב יוסף זאל נישט זען זייערע פּנימער פון הונגער, מובב יוסף זאל זיי נישט געבן ברויט, מובב זיי זאלן ברינגען זייערע פּאסעסיעס: (קיג) יוסף ברינגט אלע מענטשן אין מצרים, מובב יוסף זאל נישט זען זייערע פּנימער פון הונגער, מובב יוסף זאל זיי נישט געבן ברויט, מובב זיי זאלן ברינגען זייערע פּאסעסיעס: (קיד) יוסף ברינגט אלע מענטשן אין מצרים, מובב יוסף זאל נישט זען זייערע פּנימער פון הונגער, מובב יוסף זאל זיי נישט געבן ברויט, מובב זיי זאלן ברינגען זייערע פּאסעסיעס: (קטו) יוסף ברינגט אלע מענטשן אין מצרים, מובב יוסף זאל נישט זען זייערע פּנימער פון הונגער, מובב יוסף זאל זיי נישט געבן ברויט, מובב זיי זאלן ברינגען זייערע פּאסעסיעס: (קטז) יוסף ברינגט אלע מענטשן אין מצרים, מובב יוסף זאל נישט זען זייערע פּנימער פון הונגער, מובב יוסף זאל זיי נישט געבן ברויט, מובב זיי זאלן ברינגען זייערע פּאסעסיעס: (קטח) יוסף ברינגט אלע מענטשן אין מצרים, מובב יוסף זאל נישט זען זייערע פּנימער פון הונגער, מובב יוסף זאל זיי נישט געבן ברויט, מובב זיי זאלן ברינגען זייערע פּאסעסיעס: (קטט) יוסף ברינגט אלע מענטשן אין מצרים, מובב יוסף זאל נישט זען זייערע פּנימער פון הונגער, מובב יוסף זאל זיי נישט געבן ברויט, מובב זיי זאלן ברינגען זייערע פּאסעסיעס: (קי) יוסף ברינגט אלע מענטשן אין מצרים, מובב יוסף זאל נישט זען זייערע פּנימער פון הונגער, מובב יוסף זאל זיי נישט געבן ברויט, מובב זיי זאלן ברינגען זייערע פּאסעסיעס: (קיא) יוסף ברינגט אלע מענטשן אין מצרים, מובב יוסף זאל נישט זען זייערע פּנימער פון הונגער, מובב יוסף זאל זיי נישט געבן ברויט, מובב זיי זאלן ברינגען זייערע פּאסעסיעס: (קיב) יוסף ברינגט אלע מענטשן אין מצרים, מובב יוסף זאל נישט זען זייערע פּנימער פון הונגער, מובב יוסף זאל זיי נישט געבן ברויט, מובב זיי זאלן ברינגען זייערע פּאסעסיעס: (קיג) יוסף ברינגט אלע מענטשן אין מצרים, מובב יוסף זאל נישט זען זייערע פּנימער פון הונגער, מובב יוסף זאל זיי נישט געבן ברויט, מובב זיי זאלן ברינגען זייערע פּאסעסיעס: (קיד) יוסף ברינגט אלע מענטשן אין מצרים, מובב יוסף זאל נישט זען זייערע פּנימער פון הונגער, מובב יוסף זאל זיי נישט געבן ברויט, מובב זיי זאלן ברינגען זייערע פּאסעסיעס: (קטו) יוסף ברינגט אלע מענטשן אין מצרים, מובב יוסף זאל נישט זען זייערע פּנימער פון הונגער, מובב יוסף זאל זיי נישט געבן ברויט, מובב זיי זאלן ברינגען זייערע פּאסעסיעס: (קטז) יוסף ברינגט אלע מענטשן אין מצרים, מובב יוסף זאל נישט זען זייערע פּנימער פון הונגער, מובב יוסף זאל זיי נישט געבן ברויט, מובב זיי זאלן ברינגען זייערע פּאסעסיעס: (קטח) יוסף ברינגט אלע מענטשן אין מצרים, מובב יוסף זאל נישט זען זייערע פּנימער פון הונגער, מובב יוסף זאל זיי נישט געבן ברויט, מובב זיי זאלן ברינגען זייערע פּאסעסיעס: (קטט) יוסף ברינגט אלע מענטשן אין מצרים, מובב יוסף זאל נישט זען זייערע פּנימער פון הונגער, מובב יוסף זאל זיי נישט געבן ברויט, מובב זיי זאלן ברינגען זייערע פּאסעסיעס: (קי) יוסף ברינגט אלע מענטשן אין מצרים, מובב יוסף זאל נישט זען זייערע פּנימער פון הונגער, מובב יוסף זאל זיי נישט געבן ברויט, מובב זיי זאלן ברינגען זייערע פּאסעסיעס: (קיא) יוסף ברינגט אלע מענטשן אין מצרים, מובב יוסף זאל נישט זען זייערע פּנימער פון הונגער, מובב יוסף זאל זיי נישט געבן ברויט, מובב זיי זאלן ברינגען זייערע פּאסעסיעס: (קיב) יוסף ברינגט אלע מענטשן אין מצרים, מובב יוסף זאל נישט זען זייערע פּנימער פון הונגער, מובב יוסף זאל זיי נישט געבן ברויט, מובב זיי זאלן ברינגען זייערע פּאסעסיעס: (קיג) יוסף ברינגט אלע מענטשן אין מצרים, מובב יוסף זאל נישט זען זייערע פּנימער פון הונגער, מובב יוסף זאל זיי נישט געבן ברויט, מובב זיי זאלן ברינגען זייערע פּאסעסיעס: (קיד) יוסף ברינגט אלע מענטשן אין מצרים, מובב יוסף זאל נישט זען זייערע פּנימער פון הונגער, מובב יוסף זאל זיי נישט געבן ברויט, מובב זיי זאלן ברינגען זייערע פּאסעסיעס:

קאפּיטעל מו

(א) ישראל ריסטט סוסע, מיט אלעס וואס איהם מובב געהערטע, מובב ער קומט צו באר שבע. מען אופּפערט אין מובב געהערטע, (ב) יעקב מאכטע זיך אויף דיין וויזיאן בריינגען. מובב יוסף זאל דיין האנד אויף דיין פּנים לייגען: (ה) יעקב מאכטע זיך אויף דיין וויזיאן בריינגען. מובב יוסף זאל דיין האנד אויף דיין פּנים לייגען: (ו) איך ווייל מיט דיר נאך מצרים היבאב גיהען, מובב איך ווייל דיך אויך ווידער היבויף ברינגען. מובב יוסף זאל דיין האנד אויף דיין פּנים לייגען: (ז) פּרעה זאגט צו יעקבן, ווי אלט ביסטו? (ח) יעקב ענטפערט, די טעג פון מיינע וואנדערונגען זיבעציג יאר; קליין און שלעכט זיינען די טעג פון מיינע לעבנס יאר נישט אזוי ווי די טעג פון לעבנס יאר פון מיינע עלטערן אין די טעג פון זייערע וואנדערונגען: (ט) יעקב זעגנט פּרעהן, מובב מען זאל אים לאזן וואוינען אין גשן: (י) יוסף ברינגט אלע מענטשן אין מצרים, מובב יוסף זאל נישט זען זייערע פּנימער פון הונגער, מובב יוסף זאל זיי נישט געבן ברויט פאר זייערע פּאסעסיעס: (יא) יוסף גיט זיין טאטן, זיינע ברידער, אחוזה אין מצרים, אין דעם בעסטן טייל פון לאנד, אין גשן, ווי פּרעה האט באפוילן: (יב) יוסף ערנעהרט זיין טאטן, זיינע ברידער, אלע זיינע משפּחות מיט ברויט, ביז מען עסט נישט מער פון דעם הונגער: (יג) פּרעה נישט אזוי ווי יוסף מען זאל נישט האבן קיין ברויט, מובב יוסף נעמט אלע מיטלען פון מצרים, פון אלע מענטשן, פאר ברויט, מובב זיי קויפן; מובב יוסף ברינגט דאס אין פּרעהס הויז: (יד) יוסף נעמט אלע מיטלען פון מצרים, מובב יוסף זאל נישט זען זייערע פּנימער פון הונגער, מובב יוסף זאל זיי נישט געבן ברויט פאר זייערע פּאסעסיעס, אויב זיי ווילן ניט ברויט האבן: (טו) מצרים ווערן ארעמע, מובב יוסף זאל נישט זען זייערע פּנימער פון הונגער, מובב יוסף זאל זיי נישט געבן ברויט, מובב זיי קויפן ברויט, מובב יוסף נעמט אלע זייערע פּאסעסיעס, מובב זיי קויפן ברויט: (טז) מצרים זאגן יוספן, מובב זיי ווילן ניט שטאמלען פון הונגער, מובב זיי ווילן ברויט האבן, מובב יוסף זאל נישט זען זייערע פּנימער פון הונגער, מובב יוסף זאל זיי נישט געבן ברויט, מובב זיי זאלן ברינגען זייערע פּאסעסיעס, מובב יוסף זאל זיי נישט געבן ברויט פאר זייערע פּאסעסיעס, אויב זיי ווילן ניט ברויט האבן: (יח) נעהמט איינען פּאטער, מובב מיינע הויז־לייטע, מובב קומט צו מיר. מיך ווילן מיין טאטן זעהן, מובב מען זאל נישט שטאמלען פון הונגער! (יט) זעהט אייערע פּאטער, מובב מען זאל כנען, מובב מען זאל אויך ברינגען אייערע קינדער אין אייערע ווייבער, מובב מען זאל אויך ברינגען אייערן פּאטער, מובב מען זאל נישט שטאמלען פון הונגער! (כ) פּרעה גיט יוסף יוסף זאגט, מובב זיי זאלן ברינגען זייערע פּאסעסיעס, מובב יוסף זאל זיי נישט געבן ברויט פאר זייערע פּאסעסיעס: (כא) יוסף ברינגט אלע מענטשן אין מצרים, מובב יוסף זאל נישט זען זייערע פּנימער פון הונגער, מובב יוסף זאל זיי נישט געבן ברויט, מובב זיי זאלן ברינגען זייערע פּאסעסיעס: (כב) יוסף ברינגט נישט אין די שטעט פון כהנים, מובב יוסף זאל נישט זען זייערע פּנימער פון הונגער, מובב כהנים האבן ברויט פון פּרעה, מובב יוסף זאל נישט זען זייערע פּנימער פון הונגער, מובב כהנים האבן ברויט פון פּרעה: (כג) יוסף זאגט צו מצרים, מובב יוסף זאל נישט זען זייערע פּנימער פון הונגער, מובב יוסף זאל זיי נישט געבן ברויט, מובב זיי זאלן ברינגען זייערע פּאסעסיעס: (כד) יוסף זאגט, מובב יוסף זאל נישט זען זייערע פּנימער פון הונגער, מובב

יַעֲקֹב מִבְּאֵר שָׁבַע וַיִּשְׂאוּ בְנֵי־יִשְׂרָאֵל אֶת־יַעֲקֹב אֲבִיהֶם
וְאֶת־טַפָּם וְאֶת־נְשֵׁיהֶם בָּעֲגָלוֹת אֲשֶׁר־שָׁלַח פַּרְעֹה
לָשֵׂאת אֹתוֹ׃ וַיִּקְחוּ אֶת־מִקְנֵיהֶם וְאֶת־רְכוּשָׁם אֲשֶׁר 6
רָכְשׁוּ בְּאֶרֶץ כְּנָעַן וַיָּבֹאוּ מִצְרַיְמָה יַעֲקֹב וְכָל־זַרְעוֹ אִתּוֹ׃
בָּנָיו וּבְנֵי בָנָיו אִתּוֹ בְּנֹתָיו וּבְנוֹת בָּנָיו וְכָל־זַרְעוֹ הֵבִיא 7
אִתּוֹ מִצְרַיְמָה׃ ס וְאֵלֶּה שְׁמוֹת בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל 8 חמישי
הַבָּאִים מִצְרַיְמָה יַעֲקֹב וּבָנָיו בְּכֹר יַעֲקֹב רְאוּבֵן׃ וּבְנֵי 9
רְאוּבֵן חֲנוֹךְ וּפַלּוּא וְחֶצְרֹן וְכַרְמִי׃ וּבְנֵי שִׁמְעוֹן יְמוּאֵל י
וְיָמִין וְאֹהַד וְיָכִין וְצֹחַר וְשָׁאוּל בֶּן־הַכְּנַעֲנִית׃ וּבְנֵי לֵוִי 11
גֵּרְשׁוֹן קְהָת וּמְרָרִי׃ וּבְנֵי יְהוּדָה עֵר וְאוֹנָן וְשֵׁלָה וָפֶרֶץ 12
וְזָרַח וַיָּמָת עֵר וְאוֹנָן בְּאֶרֶץ כְּנָעַן וַיִּהְיוּ בְנֵי־פֶרֶץ חֶצְרֹן
וְחָמוּל׃ וּבְנֵי יִשָּׂשכָר תּוֹלָע וּפוּוָה וְיוֹב וְשִׁמְרֹן׃ וּבְנֵי 13 14
זְבוּלֻן סֶרֶד וְאֵלוֹן וְיַחְלְאֵל׃ אֵלֶּה ׀ בְּנֵי לֵאָה אֲשֶׁר טו
יָלְדָה לְיַעֲקֹב בְּפַדַּן אָרָם וְאֶת דִּינָה בִתּוֹ כָּל־נֶפֶשׁ בָּנָיו
וּבְנֹתָיו שְׁלֹשִׁים וְשָׁלֹשׁ׃ וּבְנֵי גָד צִפְיוֹן וְחַגִּי שׁוּנִי וְאֶצְבֹּן 16
עֵרִי וַאֲרוֹדִי וְאַרְאֵלִי׃ וּבְנֵי אָשֵׁר יִמְנָה וְיִשְׁוָה וְיִשְׁוִי 17
וּבְרִיעָה וְשֶׂרַח אֲחֹתָם ס וּבְנֵי בְרִיעָה חֶבֶר וּמַלְכִּיאֵל׃
אֵלֶּה בְּנֵי זִלְפָּה אֲשֶׁר־נָתַן לָבָן לְלֵאָה בִתּוֹ וַתֵּלֶד אֶת־ 18
אֵלֶּה לְיַעֲקֹב שֵׁשׁ עֶשְׂרֵה נָפֶשׁ׃ בְּנֵי רָחֵל אֵשֶׁת יַעֲקֹב 19
יוֹסֵף וּבִנְיָמִן׃ וַיִּוָּלֶד לְיוֹסֵף ׀ בְּאֶרֶץ מִצְרַיִם אֲשֶׁר יָלְדָה־ כ
לּוֹ אָסְנַת בַּת־פּוֹטִי פֶרַע כֹּהֵן אֹן אֶת־מְנַשֶּׁה וְאֶת־
אֶפְרָיִם׃ וּבְנֵי בִנְיָמִן בֶּלַע וָבֶכֶר וְאַשְׁבֵּל גֵּרָא וְנַעֲמָן 21
אֵחִי וְרֹאשׁ מֻפִּים וְחֻפִּים וָאָרְד׃ אֵלֶּה בְּנֵי רָחֵל אֲשֶׁר 22
יָלַד לְיַעֲקֹב כָּל־נֶפֶשׁ אַרְבָּעָה עָשָׂר׃ וּבְנֵי דָן חֻשִׁים׃ 23
וּבְנֵי נַפְתָּלִי יַחְצְאֵל וְגוּנִי וְיֵצֶר וְשִׁלֵּם׃ אֵלֶּה בְּנֵי בִלְהָה כה 24
אֲשֶׁר־נָתַן לָבָן לְרָחֵל בִּתּוֹ וַתֵּלֶד אֶת־אֵלֶּה לְיַעֲקֹב כָּל־
נֶפֶשׁ שִׁבְעָה׃ כָּל־הַנֶּפֶשׁ הַבָּאָה לְיַעֲקֹב מִצְרַיְמָה יֹצְאֵי 26
יֶרְכּוֹ מִלְּבַד נְשֵׁי בְנֵי־יַעֲקֹב כָּל־נֶפֶשׁ שִׁשִּׁים וָשֵׁשׁ׃ וּבְנֵי 27

פֿון כּאָר שבע׃ ד״ז ועהבע דעם ישׂראל פֿיהרטען מיהרען
פֿאָטער יעקב / מיהרע קינדער מוכ מיהרע ווייבער / מין דען
וואָגען / וועלכע פֿרעמד געשיקט האָטטע / מיהן מיפֿגונעהמען:
(ו) זיא באָהמען מיהר פֿיה / מוכ מיהר גוט / וועלכעס זיא מיט
זאָנדע כנען ערוואָרבען. קאָמען נאָך מצרים׃ יעקב מוכ
אַלע / זין זאָמען מיט מיהק׃ (ז) זיינע ועהבע מוכ קינדס־
ועהבע / זיינע טעכטער מוכ קינדס־טעכטער / מוכ אַלע / זין
זאָמען ברעכט מיט גען מצרים׃ (ח) דיסעס זינד דיא
באָמען דער נו מצרים אָבקאָממענדען קינדער דעס ישׂראל׃
יעקב מוכ זיינע קינדער׃ זיין ערסטגעבאָהרענער / ראובן׃
(ט) דעס ראובן ועהבע / חנוך / פלוא / חצרן / מוכ כרמי׃
(י) דעס שמעון ועהבע / יטועל / ימין / אהד / יכין / צחר /
מוכ שאול / זאָהן מיינער כנענית׃ (יא) דעס לוי ועהבע /
גרשון / קהת / מוכ מרדי׃ (יב) דעס יהודה ועהבע / ער /
מוכ אונן / שלה / פרץ / זרח׃ ער מוכ אונן מָבער / שטאַר־
בען מיט קינדע כנען׃ דיא ועהבע דעס פרץ / חצרן / מוכ
חמול׃ (יג) דעס יששכר ועהבע / תולע / מוכ פוה / יוב /
מוכ שמרן׃ (יד) דעס זבלון ועהבע / סרד / אלון / מוכ
יחלאל׃ (טו) דיסעס זינד דער לאה ועהבע / וועלכע זיא
דעם יעקב נו פדן אדם געבאָהרען׃ ווא מוך זיינע טאָ־
טער דינה׃ ועהבע מוכ טעכטער נוסאָמען דרייא מוכ
דרייסיג פערסאָנען׃ (יו) דיא ועהבע דעם גד / צפיון / חגי /
שוני / אצבן / ערי / ארודי / מוכ אראלי׃ (יז) דיא קינדער
דעס אשר / ימנה / ישוה / מוכ ישוי / בריעה / מוכ מיהרע
שוועסטער שרח׃ דיא ועהבע דעס בריעה / חבר / מוכ
מלכיאל׃ (יח) דיסעס זינד דער זלפה ועהבע / וועלכע לבן
זיינער טאָכטער לאה מיט געבעבען׃ זיא געבאָהר דעם יעקב
דיסע ועכצעהען פערסאָנען׃ (יט) דיא ועהבע דער רחל /
דעס יעקב פֿרוא / יוסף מוכ בנימין׃ (כ) דעם יוסף
וואורדע מיא אַנדע מצרים געבאָהרען / מנשה / מוכ אפרים׃
וועלכע מיהק אסנת / טאָכטער דעס פוטיפרע / פריסטערס
זו אן / געבאָהרען האָטטע׃ (כא) דעס בנימין ועהבע /
בלע / בכר / אשבל / גרא / נעמן / אחי / מוכ ראש /
מפים / מוכ חפים / מוכ ארד׃ (כב) דיסעס זינד דיא ועהבע
דער רחל / וועלכע דעם יעקב געבאָהרען וואורדען׃ נוסאַמ־
מען פֿירצעהען פערסאָנען׃ (כג) דעס דן ועהבע / חשים׃
(כד) דעס נפתלי ועהבע / יחצאל / גוני / יצר / מוכ שלם׃
(כה) דיסעס זינד דער בלהה ועהבע / וועלכע לבן זיינער
טאָכטער רחל מיט געבעבען׃ זיא געבאָהר דעם יעקב
דיסע / נוסאַמען דרייא פערסאָנען׃ (כו) אַלע פערסאָנען /
דיא מיט יעקב נאָך מצרים קאָמען / נעמליך זיינע אייגענן
באָקאָממען / אָהנע דיא וייבער דער ועהבע דעם יעקב /
נוסאַמען ועכס מוכ זיבענציג פערסאָנען׃ (כז) מוכ דיא
ועהבע דעם יוסף / וועלכע מיהק מין מצרים געבאָהרען
וואָרדען / וואָרען נוויין פערסאָנען׃ דיא פאַמיליע דעס יעקב
דיא נו מצרים מיינטראָף / וואָר אַלסא נוסאַמען זיבענציג
פערסאָנען׃

(ח) פרעה שפרעך נו יעקב, וויא פֿיל זינד ליא שהרה. זיינען פֿאטער יעקב, מיבער מיין פֿיה: (ז) יוסף ברחטע זיינען פֿאטער יעקב, מוכז שטעלטע מיהן דעם פרעה פֿאר. יעקב גריסטע פרעה: אויפֿהאלטן. מוכז ווען ווייסט, דאס טיכטיגע מאנטער מוכטער מיהנען. מוכז ווען ווייסט, דאס טיכטיגע מאנטער מיהנען זינד, נו מאכט זיא נו מבער. מויפֿזעהרן גאנץ וואהנען. מוכז ווען ווייסט, דאס טיכטיגע מאנטער יעקב, דער מין ליא בעסטע געגענד דעם שנדס. זאס זיא מיך שנדס מוכז דייע בריעף. זיינען דייגען פֿאטער מוכז דייע בריעף, מיסט פֿאר דיר פֿאפֿען. זענע דייגען פֿאטער מוכז דייע בריעף, נו פֿרעה שפרעך נו יוסף, וויא ליא נו דיר געקומען: (ה) פרעה שפרעך נו יוסף, עס מיסט דיין פֿאטער מוכז מנרים דיין מיסט פֿאר דיר פֿאפֿען. זענע דייגען פֿאטער מוכז דייע בריעף, נו פֿרעה שפרעך נו יוסף, וויא ליא הוכגערס «כאטה זיא גרוס מיסט. דאס דאס פֿיה דייגער דיהבער דייע וויידע מערהר. זיא נאס נון דייע דיהבער מיך שנדס גאנץ וואהנען: מוכז פֿאנפֿהאלטען. דען מיך שנדס כנען, וויא דיא הוכגערס «כאטה פֿערנער נו פרעה, וויר זינד גענקומען, מוכז היר נו שנדס דעם פרעה, דייע דיהבער דיהבער קייגע וויידע מיהנען. זיא נאס נון דייע דיהבער מיך שנדס גאנץ וואהנען: זיא פֿרעה שפרעך נו יוסף מונסערע פֿאר«פֿאהרען: (ד) מוכז שנדס וויר זינד גענקומען, מוכז היר נו שנדס דעם פרעה, דייע דיהבער דיהבער קייגע וויידע מיהנען. זיא נאס נון דייע דיהבער מיך שנדס גאנץ וואהנען: זיא פֿרעה שפרעך נו יוסף מונסערע פֿאר«פֿאהרען: (ג) מוכז שנדס מייער טהון? זיא שנדס «כאטה שפרעך נו זינען ברידערן, וואס מיסט מייער טהון? זיא פרעה: (ב) פֿאר פֿינף מאנגער, מוכז שטעלטע זיא פֿאר פרעה: (ג) פרעה ער פרעה שפרעך נו יוסף, וויא זינד זיא נו שנדס דעם פרעה: (ד) מוכז שנדס וויר זינד גענקומען, מוכז היר נו שנדס דעם פרעה, דייע דיהבער דיהבער קייגע וויידע מיהנען. זיא נאס נון דייע דיהבער מיך שנדס גאנץ וואהנען: זיא פֿרעה שפרעך נו יוסף מונסערע פֿאר«פֿאהרען: (ה) פרעה שפרעך נו יוסף, עס מיסט דיין פֿאטער מוכז מנרים דיין מיסט פֿאר דיר פֿאפֿען. זענע דייגען פֿאטער מוכז דייע בריעף, נו פֿרעה שפרעך נו יוסף, וויא ליא נו דיר געקומען: (ו) דאס שנדס מכלים דייע בריעף, נו פֿרעה שפרעך נו יוסף, וויא ליא הוכגערס «כאטה זיא גרוס מיסט. דאס דאס פֿיה דייגער דיהבער דייע וויידע מיהנען: זיא נאס נון דייע דיהבער מיך שנדס גאנץ וואהנען: (ז) יוסף ברחטע זיינען פֿאטער יעקב, מיבער מיין פֿיה: (ח) פרעה שפרעך נו יעקב, וויא פֿיל זינד ליא שהרה. זיינען פֿאטער יעקב, מוכז שטעלטע מיהן דעם פרעה פֿאר. יעקב גריסטע פרעה: זיבעניג?

קאפיטעל מז

(א) יוסף קומט הין, בעריכטעטע עס דעם פרעה, שפרעך נעמיך, מיין ברידער מוכז מייגע בריעף, זיבען מיהרעם בריעף, מוכז שטעלטע מיהן דעם פרעה פֿאר. זיבען מיהרעם בריעף, זינד דען מכלים גאנץ בוייבען מעגעט. דען ליא פֿיה«הירטען זינד דען מכלים מיין גרייעך:

Cap. XLVII. מז

1 וַיָּבֹא יוֹסֵף וַיַּגֶּד לְפַרְעֹה וַיֹּאמֶר אָבִי וְאַחַי וְצֹאנָם וּבְקָרָם
וְכָל־אֲשֶׁר לָהֶם בָּאוּ מֵאֶרֶץ כְּנָעַן וְהִנָּם בְּאֶרֶץ גֹּשֶׁן׃
2 וּמִקְצֵה אֶחָיו לָקַח חֲמִשָּׁה אֲנָשִׁים וַיַּצִּגֵם לִפְנֵי פַּרְעֹה׃
3 וַיֹּאמֶר פַּרְעֹה אֶל־אֶחָיו מַה־מַּעֲשֵׂיכֶם וַיֹּאמְרוּ אֶל־
4 פַּרְעֹה לָגוּר בָּאָרֶץ בָּאנוּ כִּי־אֵין מִרְעֶה לַצֹּאן אֲשֶׁר
לְעֲבָדֶיךָ כִּי כָבֵד הָרָעָב בְּאֶרֶץ כְּנָעַן וְעַתָּה יֵשְׁבוּ־נָא עֲבָדֶיךָ
ה בְּאֶרֶץ גֹּשֶׁן׃ וַיֹּאמֶר פַּרְעֹה אֶל־יוֹסֵף לֵאמֹר אָבִיךָ וְאַחֶיךָ
6 בָּאוּ אֵלֶיךָ׃ אֶרֶץ מִצְרַיִם לְפָנֶיךָ הִוא בְּמֵיטַב הָאָרֶץ
הוֹשֵׁב אֶת־אָבִיךָ וְאֶת־אַחֶיךָ יֵשְׁבוּ בְּאֶרֶץ גֹּשֶׁן וְאִם־יָדַעְתָּ
וְיֶשׁ־בָּם אַנְשֵׁי־חַיִל וְשַׂמְתָּם שָׂרֵי מִקְנֶה עַל־אֲשֶׁר־לִי׃
7 וַיָּבֵא יוֹסֵף אֶת־יַעֲקֹב אָבִיו וַיַּעֲמִדֵהוּ לִפְנֵי פַּרְעֹה וַיְבָרֶךְ
8 יַעֲקֹב אֶת־פַּרְעֹה׃ וַיֹּאמֶר פַּרְעֹה אֶל־יַעֲקֹב כַּמָּה יְמֵי שְׁנֵי

(ח) יעקב ברחטע פרעה, וויא פֿיל זינד ליא שהרה. זיינען פֿאטער יעקב, מיבער מיין פֿיה: (ז) יוסף ברחטע זיינען פֿאטער יעקב, מוכז שטעלטע מיהן דעם פרעה פֿאר. יעקב גריסטע פרעה: זיבעניג?

יוֹסֵף אֲשֶׁר־יָלְדָה־לוֹ בְמִצְרַיִם נֶפֶשׁ שְׁנַיִם כָּל־הַנֶּפֶשׁ לְבֵית־
ששי 28 יַעֲקֹב הַבָּאָה מִצְרַיְמָה שִׁבְעִים׃ ס וְאֶת־יְהוּדָה
שָׁלַח לְפָנָיו אֶל־יוֹסֵף לְהוֹרֹת לְפָנָיו גֹּשְׁנָה וַיָּבֹאוּ אַרְצָה
29 גֹּשֶׁן׃ וַיֶּאְסֹר יוֹסֵף מֶרְכַּבְתּוֹ וַיַּעַל לִקְרַאת־יִשְׂרָאֵל אָבִיו
גֹּשְׁנָה וַיֵּרָא אֵלָיו וַיִּפֹּל עַל־צַוָּארָיו וַיֵּבְךְּ עַל־צַוָּארָיו
ל עוֹד׃ 30 וַיֹּאמֶר יִשְׂרָאֵל אֶל־יוֹסֵף אָמוּתָה הַפָּעַם אַחֲרֵי
31 רְאוֹתִי אֶת־פָּנֶיךָ כִּי עוֹדְךָ חָי׃ וַיֹּאמֶר יוֹסֵף אֶל־אֶחָיו
וְאֶל־בֵּית אָבִיו אֶעֱלֶה וְאַגִּידָה לְפַרְעֹה וְאֹמְרָה אֵלָיו
32 אַחַי וּבֵית־אָבִי אֲשֶׁר בְּאֶרֶץ־כְּנַעַן בָּאוּ אֵלָי׃ וְהָאֲנָשִׁים
רֹעֵי צֹאן כִּי־אַנְשֵׁי מִקְנֶה הָיוּ וְצֹאנָם וּבְקָרָם וְכָל־אֲשֶׁר
33 לָהֶם הֵבִיאוּ׃ וְהָיָה כִּי־יִקְרָא לָכֶם פַּרְעֹה וְאָמַר מַה־
34 מַּעֲשֵׂיכֶם׃ וַאֲמַרְתֶּם אַנְשֵׁי מִקְנֶה הָיוּ עֲבָדֶיךָ מִנְּעוּרֵינוּ
וְעַד־עַתָּה גַּם־אֲנַחְנוּ גַּם־אֲבֹתֵינוּ בַּעֲבוּר תֵּשְׁבוּ בְּאֶרֶץ
גֹּשֶׁן כִּי־תוֹעֲבַת מִצְרַיִם כָּל־רֹעֵה צֹאן׃

מז

Cap. XLVII. מז

א וַיָּבֹא יוֹסֵף וַיַּגֶּד לְפַרְעֹה וַיֹּאמֶר אָבִי וְאַחַי וְצֹאנָם וּבְקָרָם
וְכָל־אֲשֶׁר לָהֶם בָּאוּ מֵאֶרֶץ כְּנָעַן וְהִנָּם בְּאֶרֶץ גֹּשֶׁן׃
2 וּמִקְצֵה אֶחָיו לָקַח חֲמִשָּׁה אֲנָשִׁים וַיַּצִּגֵם לִפְנֵי פַּרְעֹה׃
3 וַיֹּאמֶר פַּרְעֹה אֶל־אֶחָיו מַה־מַּעֲשֵׂיכֶם וַיֹּאמְרוּ אֶל־פַּרְעֹה
4 רֹעֵה צֹאן עֲבָדֶיךָ גַּם־אֲנַחְנוּ גַּם־אֲבוֹתֵינוּ׃ וַיֹּאמְרוּ אֶל־
פַּרְעֹה לָגוּר בָּאָרֶץ בָּאנוּ כִּי־אֵין מִרְעֶה לַצֹּאן אֲשֶׁר
לַעֲבָדֶיךָ כִּי כָבֵד הָרָעָב בְּאֶרֶץ כְּנָעַן וְעַתָּה יֵשְׁבוּ־נָא עֲבָדֶיךָ
ה בְּאֶרֶץ גֹּשֶׁן׃ וַיֹּאמֶר פַּרְעֹה אֶל־יוֹסֵף לֵאמֹר אָבִיךָ וְאַחֶיךָ
6 בָּאוּ אֵלֶיךָ׃ אֶרֶץ מִצְרַיִם לְפָנֶיךָ הִוא בְּמֵיטַב הָאָרֶץ
הוֹשֵׁב אֶת־אָבִיךָ וְאֶת־אַחֶיךָ יֵשְׁבוּ בְּאֶרֶץ גֹּשֶׁן וְאִם־יָדַעְתָּ
וְיֶשׁ־בָּם אַנְשֵׁי־חַיִל וְשַׂמְתָּם שָׂרֵי מִקְנֶה עַל־אֲשֶׁר־לִי׃
7 וַיָּבֵא יוֹסֵף אֶת־יַעֲקֹב אָבִיו וַיַּעֲמִדֵהוּ לִפְנֵי פַּרְעֹה וַיְבָרֶךְ
8 יַעֲקֹב אֶת־פַּרְעֹה׃ וַיֹּאמֶר פַּרְעֹה אֶל־יַעֲקֹב כַּמָּה יְמֵי שְׁנֵי

חיך

חַיָּיךְ׃ וַיֹּאמֶר יַעֲקֹב אֶל־פַּרְעֹה יְמֵי שְׁנֵי מְגוּרַי שְׁלֹשִׁים 9
וּמְאַת שָׁנָה מְעַט וְרָעִים הָיוּ יְמֵי שְׁנֵי חַיַּי וְלֹא הִשִּׂיגוּ
אֶת־יְמֵי שְׁנֵי חַיֵּי אֲבֹתַי בִּימֵי מְגוּרֵיהֶם׃ וַיְבָרֶךְ יַעֲקֹב י
אֶת־פַּרְעֹה וַיֵּצֵא מִלִּפְנֵי פַּרְעֹה׃ וַיּוֹשֶׁב יוֹסֵף אֶת־אָבִיו 11 שביעי
וְאֶת־אֶחָיו וַיִּתֶּן לָהֶם אֲחֻזָּה בְּאֶרֶץ מִצְרַיִם בְּמֵיטַב
הָאָרֶץ בְּאֶרֶץ רַעְמְסֵס כַּאֲשֶׁר צִוָּה פַּרְעֹה׃ וַיְכַלְכֵּל יוֹסֵף 12
אֶת־אָבִיו וְאֶת־אֶחָיו וְאֶת כָּל־בֵּית אָבִיו לֶחֶם לְפִי הַטָּף׃
וְלֶחֶם אֵין בְּכָל־הָאָרֶץ כִּי־כָבֵד הָרָעָב מְאֹד וַתֵּלַהּ אֶרֶץ 13
מִצְרַיִם וְאֶרֶץ כְּנַעַן מִפְּנֵי הָרָעָב׃ וַיְלַקֵּט יוֹסֵף אֶת־כָּל־ 14
הַכֶּסֶף הַנִּמְצָא בְּאֶרֶץ־מִצְרַיִם וּבְאֶרֶץ כְּנַעַן בַּשֶּׁבֶר
אֲשֶׁר־הֵם שֹׁבְרִים וַיָּבֵא יוֹסֵף אֶת־הַכֶּסֶף בֵּיתָה פַּרְעֹה׃
וַיִּתֹּם הַכֶּסֶף מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם וּמֵאֶרֶץ כְּנַעַן וַיָּבֹאוּ כָל־ טו
מִצְרַיִם אֶל־יוֹסֵף לֵאמֹר הָבָה־לָנוּ לֶחֶם וְלָמָּה נָמוּת נֶגְדֶּךָ
כִּי אָפֵס כָּסֶף׃ וַיֹּאמֶר יוֹסֵף הָבוּ מִקְנֵיכֶם וְאֶתְּנָה לָכֶם 16
בְּמִקְנֵיכֶם אִם־אָפֵס כָּסֶף׃ וַיָּבִיאוּ אֶת־מִקְנֵיהֶם אֶל־ 17
יוֹסֵף וַיִּתֶּן לָהֶם יוֹסֵף לֶחֶם בַּסּוּסִים וּבְמִקְנֵה־הַצֹּאן
וּבְמִקְנֵה הַבָּקָר וּבַחֲמֹרִים וַיְנַהֲלֵם בַּלֶּחֶם בְּכָל־מִקְנֵהֶם
בַּשָּׁנָה הַהִוא׃ וַתִּתֹּם הַשָּׁנָה הַהִוא וַיָּבֹאוּ אֵלָיו בַּשָּׁנָה 18
הַשֵּׁנִית וַיֹּאמְרוּ לוֹ לֹא־נְכַחֵד מֵאֲדֹנִי כִּי אִם־תַּם הַכֶּסֶף
וּמִקְנֵה הַבְּהֵמָה אֶל־אֲדֹנִי לֹא נִשְׁאַר לִפְנֵי אֲדֹנִי בִּלְתִּי
אִם־גְּוִיָּתֵנוּ וְאַדְמָתֵנוּ׃ לָמָּה נָמוּת לְעֵינֶיךָ גַּם־אֲנַחְנוּ 19
גַּם־אַדְמָתֵנוּ קְנֵה־אֹתָנוּ וְאֶת־אַדְמָתֵנוּ בַּלָּחֶם וְנִהְיֶה
אֲנַחְנוּ וְאַדְמָתֵנוּ עֲבָדִים לְפַרְעֹה וְתֶן־זֶרַע וְנִחְיֶה וְלֹא
נָמוּת וְהָאֲדָמָה לֹא תֵשָׁם׃ וַיִּקֶן יוֹסֵף אֶת־כָּל־אַדְמַת כ
מִצְרַיִם לְפַרְעֹה כִּי־מָכְרוּ מִצְרַיִם אִישׁ שָׂדֵהוּ כִּי־חָזַק
עֲלֵהֶם הָרָעָב וַתְּהִי הָאָרֶץ לְפַרְעֹה׃ וְאֶת־הָעָם הֶעֱבִיר 21
אֹתוֹ לֶעָרִים מִקְצֵה גְּבוּל־מִצְרַיִם וְעַד־קָצֵהוּ׃ רַק 22

חסר י׳ v. 17. אדמת

(ט) יעקב מבטוחרטעט דעם פרעה׳ דיא יאבענס? (י) יעקב גרייסט פרעה מבערוחזן׳ מוכ גינג הינוים פֿון דער געגענווארט דעם פרעה׃ (יא) יוסף זעצט זיינען ברידער מוכ זיינע פֿאטער אין דער בעסטען גאַנד מיהנען מייגענטוס אין מבדע מצרים׳ אין דער בעסטען געגענד דעס מבדס׳ אין מבדע לעמסס׳ ווי פרעה בע־ פֿעהלען האַטטע׃ (יב) יוסף פֿערזארגטע זיינען פֿאטער מוכ זיינע ברידער׳ מוכ זיינע פֿאטטעס גאַנצען הויס מיט ברוֹ׳ בֿאַ מבנפֿאַהל דער קינדער׃ (יג) נון ווער קיין ברוֹ מיהר אין גאַנצען מבדע׳ דען דיא הונגערס־נאָטה ווער זעהר שווערי וועגען הונגערס־נאָטה׃ (יד) יוסף ברוֹבֿטע אין מבדע מצרים מוכ כנען פֿערשוֹבֿטעט מוכ דאַס מבדע מצרים׳ מוכ אין מבדע כנען סאַמען׳ וועלכעס אין מבדע מצרים דאַס גע־ זעלן וועֿר׳ פֿיר דאַס בעטרייגע דאַס זיא מיינקוֹפֿטען׃ (טו) מוֹס מוֹלעס מוכ ברוֹבֿטע דאַס גאַנצע דאַס מן דעם פרעה הויס׃ (טז) דאַס מוֹלעס גע־ זעלן אין מבדע מצרים׳ מוכ אין מבדע כנען׳ דאַרוֹף גע־ בֿאַבטען׃ קוֹמען מוֹלע מצרים נו יוסף׳ מוכ שפֿבֿאַלען׳ גיב מוכ ברוֹ! וועֿרום זוֹלען ווער פֿאַר דיר הינשטערבען? דען געלד האַבען ווער ניכט מעהר׃ (יז) יוסף שפרוֹך׳ ברינגט מייער פֿיה הער! זו ווילל אין מיך פֿיר מייער פֿיה בעטרייגע בעבען׳ ווען קיין געלד מעהר דֿא מיסט׃ (יז) יז ברוֹבֿטען מיהר פֿיה פֿאַר יוסף׃ מוכ יוסף בֿאַב אין־הנען ברוֹ׳ פֿיר פֿערגדע׳ קוֹייענע פֿיה׳ ריבד־פֿיה׳ מוכ פֿיר עסען׃ ער מוֹבֿטערהוֹלט זיא דאַס זעלבע יאַהר מיט ברוֹ׳ פֿיר מוֹל מיהר פֿיה׃ (יח) מוֹס דיסעס יאַהר נו ענדע וועֿר׳ קאַמען זיא נו מיהר׳ אין נוויייטען יאַהרע׃ מוכ שפרבֿאַלען׳ וויר קעבבען עס מיינעד העררן ניכט פֿערבֿרעבען׳ דאַס מוֹלעס זעלן מוכ דאַס מוֹלעס זיא נו עבען העררן׃ עס מיסט פֿאַר מיינעד העררן ניכט דאַהין מיסט׳ נו מיינעד העררן׃ עס מיסט פֿאַר מוכסער ברידער׳ מוכ מוכסער ערדריין׃ (יט) וועֿרום זוֹלען ווער פֿאַר דיינען מוֹבֿען מוֹקאַמען׃ זו וועֿהו ווער׳ מוֹס מוכסער ערדריין? קוֹפֿע מוכס מוכסער ערדריין׳ פֿיר ברוֹ׃ ווער מוכ מוכסער ערדריין׳ וועֿלען דעם פֿלעה זייב־מייבען זיין׃ גיב מוכ נור מוֹס־טוֹ׳ דאַמיט ווער ניכט זעבען׳ מוכ ניכט שטערבען׃ מוכ (כ) יוסף קוֹפֿטע מוֹלעס דער פֿלעה׃ דען דיא מבדע פֿערקוֹפֿטען ערדריין פֿאַן דעלד׃ זו שטאַרק דריקטע זיא דיא הונגערס־נאָטה׃ נאַטה־ מוֹסט בעהערטע דאַס דאַב דעם פֿלעה׃ (כא) וועֿסט דאַס מוֹלעס פֿאַן בעטרייפֿט׳ דיסעס פֿערוועלטע יוסף מן שטאַטע׃ פֿאַן מייענד ענדע דער גרענצען מבדע׳ בים מן דאַס מבדע׃ (כב) נור דאַס ערדריין דער פריסטער קוֹפֿטע ער ניכט׃

ניכט · דען דיא פריסטער האטטען מיהר געווישען פאן פרעה ·
זיא זאהרטען מיט זאמט דען פאן פרעה / זא מיהבען פרעה געגעבען ·
דאדורך פארקויפטען זיא מיהר ערדרייך ניכט · (כג) יוסף
שפראך צום פאלקע / נוכמאהר האבע איך מיך געקויפט / מיט
מייער ערדרייך / פיר פרעה · היר האבט מיהר מויסזאט !
בעזאעט דאס ערדרייך : (כד) וואן עס צום ערנטען קומט /
זא זאלט איהר דען פינפטען טהייל דעם פרעה גבבעבען · פיר
טהייל עבאר / זאלען מייך בלייבען · נור מויסזאט דעם פעלד /
מוב צום זעמען / פיר מיך מוב מייערע הויס · לייטע מוב קינ·
דער : (כה) זיא שפראכען / דוא האסט מוב מיך אין דען מוגען
מיינעס העררן ! זאל מוב פארנער גנאדע פינדען אין דען מוגען
פרעה : (כו) יוסף מאכטע עס צום גזעטצען ביס מוף דיסען
טאג / מוף דאס ערדרייך אין מצרים / דאס דער פינפטע טהייל
דעם פרעה גהערען זאל · נור דאס ערדרייך דער פריסטער

ויחי

(כח) יעקב לעבטע מיט זיבצנצהן יאהרע / זא וואהרן דיא טעגע דעס יעקב / דיא יאהרע זיבצעס לעבענס /
זיבען יאהרע / מוב הונדערט מוב פיר צוואנציג יאהרע : (כט) מוס
דיא שטונדע · נייט דעס ישראל העראן נאהטע / רוף ער זיינעם
זאהנע יוסף · שפראך צו מיהם / וזען מיך מיר גנאדע גונסט אין
דיינעם מויגען בעפוהלען / זעצע דאך דיינע האנד מונטער מיינע
היפטע / מוב ערבארמע מיר דיא גוטהאיט מוב טרייע / בע·
גראבע מיך דאך ניכט אין מצרים ! (ל) וזען מיך זו מיינען
פאטהרן מיך לעגען וועלטע / טראגע מיך מוס מצרים וועג /
מוב וועלע לעגען מיך מיהר בעגראבנים · יוסף שפראך / מיך וועל
זהנע מיט זיך / נעמוק מנשה מוב אפרים : (ב) מען בע·
ריכטעטע עס דעם יעקב / מוב שפראך / זיה דיין זהן יוסף קומט
צום דיר ! דא מאכטע זיך ישראל שטארק / זעצטע זיך מוף
בעטטע : (ג) מוב שפראך זו יוסף / גאטט דער אלמאכ·
טיגע ערשין מיר זו לוז / אין דאנדע כנען / מוב זגבעטע
מיך : (ד) שפראך זו מיר / מיך וועל דיך פרוכטבאר מאכען /
מוב מעהרע דיך / זעצע זיך פאלק צו מיהר זיינעם עבענסא /
דעם פרעה גהערען זאל · נור דאס ערדרייך דער פריסטער
ניכט זעהערטע זיך זעהר :

(כז) ישראל זעצטע
זיך זאמט אין דאנדע מצרים · נעמוק אין דאנדע בשן · זיא
ערהיעלטען אייגענטהום דארין · וואהרען פרוכטבאר / מוב
פארמעהרטען זיך זעהר :

אַדְמַת הַכֹּהֲנִים לֹא קָנָה כִּי חֹק לַכֹּהֲנִים מֵאֵת פַּרְעֹה
וְאָכְלוּ אֶת־חֻקָּם אֲשֶׁר נָתַן לָהֶם פַּרְעֹה עַל־כֵּן לֹא מָכְרוּ
23 אֶת־אַדְמָתָם : וַיֹּאמֶר יוֹסֵף אֶל־הָעָם הֵן קָנִיתִי אֶתְכֶם
הַיּוֹם וְאֶת־אַדְמַתְכֶם לְפַרְעֹה הֵא־לָכֶם זֶרַע וְזָרַעְתֶּם אֶת־
24 הָאֲדָמָה : וְהָיָה בַּתְּבוּאֹת וּנְתַתֶּם חֲמִישִׁית לְפַרְעֹה וְאַרְבַּע
הַיָּדוֹת יִהְיֶה לָכֶם לְזֶרַע הַשָּׂדֶה וּלְאָכְלְכֶם וְלַאֲשֶׁר בְּבָתֵּיכֶם
מפסיר כה וְלֶאֱכֹל לְטַפְּכֶם : וַיֹּאמְרוּ הֶחֱיִתָנוּ נִמְצָא־חֵן בְּעֵינֵי אֲדֹנִי
26 וְהָיֵינוּ עֲבָדִים לְפַרְעֹה : וַיָּשֶׂם אֹתָהּ יוֹסֵף לְחֹק עַד־
הַיּוֹם הַזֶּה עַל־אַדְמַת מִצְרַיִם לְפַרְעֹה לַחֲמֹשׁ רַק אַדְמַת
27 הַכֹּהֲנִים לְבַדָּם לֹא הָיְתָה לְפַרְעֹה : וַיֵּשֶׁב יִשְׂרָאֵל בְּאֶרֶץ
מִצְרַיִם בְּאֶרֶץ גֹּשֶׁן וַיֵּאָחֲזוּ בָהּ וַיִּפְרוּ וַיִּרְבּוּ מְאֹד : ס

יב 12 ויחי

28 וַיְחִי יַעֲקֹב בְּאֶרֶץ מִצְרַיִם שְׁבַע עֶשְׂרֵה שָׁנָה וַיְהִי יְמֵי־
יַעֲקֹב שְׁנֵי חַיָּיו שֶׁבַע שָׁנִים וְאַרְבָּעִים וּמְאַת שָׁנָה :
29 וַיִּקְרְבוּ יְמֵי־יִשְׂרָאֵל לָמוּת וַיִּקְרָא ׀ לִבְנוֹ לְיוֹסֵף וַיֹּאמֶר
לוֹ אִם־נָא מָצָאתִי חֵן בְּעֵינֶיךָ שִׂים־נָא יָדְךָ תַּחַת יְרֵכִי
וְעָשִׂיתָ עִמָּדִי חֶסֶד וֶאֱמֶת אַל־נָא תִקְבְּרֵנִי בְּמִצְרָיִם :
ל וְשָׁכַבְתִּי עִם־אֲבֹתַי וּנְשָׂאתַנִי מִמִּצְרַיִם וְקָבַרְתָּנִי בְּקִבְרָתָם
31 וַיֹּאמֶר אָנֹכִי אֶעֱשֶׂה כִּדְבָרֶךָ : וַיֹּאמֶר הִשָּׁבְעָה לִי וַיִּשָּׁבַע
לוֹ וַיִּשְׁתַּחוּ יִשְׂרָאֵל עַל־רֹאשׁ הַמִּטָּה : פ

מח Cap. XLVIII.

א וַיְהִי אַחֲרֵי הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה וַיֹּאמֶר לְיוֹסֵף הִנֵּה אָבִיךָ
חֹלֶה וַיִּקַּח אֶת־שְׁנֵי בָנָיו עִמּוֹ אֶת־מְנַשֶּׁה וְאֶת־אֶפְרָיִם :
2 וַיַּגֶּד לְיַעֲקֹב וַיֹּאמֶר הִנֵּה בִנְךָ יוֹסֵף בָּא אֵלֶיךָ וַיִּתְחַזֵּק
3 יִשְׂרָאֵל וַיֵּשֶׁב עַל־הַמִּטָּה : וַיֹּאמֶר יַעֲקֹב אֶל־יוֹסֵף אֵל
4 שַׁדַּי נִרְאָה־אֵלַי בְּלוּז בְּאֶרֶץ כְּנָעַן וַיְבָרֶךְ אֹתִי : וַיֹּאמֶר

אין כאן פסקא כלל כי אם ריוח אות אחת v. 28.

אלי

אֵלַי הִנֵּנִי מַפְרְךָ וְהִרְבִּיתִךָ וּנְתַתִּיךָ לִקְהַל עַמִּים וְנָתַתִּי
אֶת־הָאָרֶץ הַזֹּאת לְזַרְעֲךָ אַחֲרֶיךָ אֲחֻזַּת עוֹלָם׃ וְעַתָּה ה
שְׁנֵי־בָנֶיךָ הַנּוֹלָדִים לְךָ בְּאֶרֶץ מִצְרַיִם עַד־בֹּאִי אֵלֶיךָ
מִצְרַיְמָה לִי־הֵם אֶפְרַיִם וּמְנַשֶּׁה כִּרְאוּבֵן וְשִׁמְעוֹן יִהְיוּ־
לִי׃ וּמוֹלַדְתְּךָ אֲשֶׁר־הוֹלַדְתָּ אַחֲרֵיהֶם לְךָ יִהְיוּ עַל שֵׁם 6
אֲחֵיהֶם יִקָּרְאוּ בְנַחֲלָתָם׃ וַאֲנִי בְּבֹאִי מִפַּדָּן מֵתָה עָלַי 7
רָחֵל בְּאֶרֶץ כְּנַעַן בַּדֶּרֶךְ בְּעוֹד כִּבְרַת־אֶרֶץ לָבֹא אֶפְרָתָה
וָאֶקְבְּרֶהָ שָׁם בְּדֶרֶךְ אֶפְרָת הִוא בֵּית לָחֶם׃ וַיַּרְא יִשְׂרָאֵל 8
אֶת־בְּנֵי יוֹסֵף וַיֹּאמֶר מִי־אֵלֶּה׃ וַיֹּאמֶר יוֹסֵף אֶל־אָבִיו בָּנַי 9
הֵם אֲשֶׁר־נָתַן־לִי אֱלֹהִים בָּזֶה וַיֹּאמֶר קָחֶם־נָא אֵלַי
וַאֲבָרְכֵם׃ וְעֵינֵי יִשְׂרָאֵל כָּבְדוּ מִזֹּקֶן לֹא יוּכַל לִרְאוֹת י שני
וַיַּגֵּשׁ אֹתָם אֵלָיו וַיִּשַּׁק לָהֶם וַיְחַבֵּק לָהֶם׃ וַיֹּאמֶר 11
יִשְׂרָאֵל אֶל־יוֹסֵף רְאֹה פָנֶיךָ לֹא פִלָּלְתִּי וְהִנֵּה הֶרְאָה
אֹתִי אֱלֹהִים גַּם אֶת־זַרְעֶךָ׃ וַיּוֹצֵא יוֹסֵף אֹתָם מֵעִם 12
בִּרְכָּיו וַיִּשְׁתַּחוּ לְאַפָּיו אָרְצָה׃ וַיִּקַּח יוֹסֵף אֶת־שְׁנֵיהֶם 13
אֶת־אֶפְרַיִם בִּימִינוֹ מִשְׂמְאל יִשְׂרָאֵל וְאֶת־מְנַשֶּׁה בִּשְׂמֹאלוֹ
מִימִין יִשְׂרָאֵל וַיַּגֵּשׁ אֵלָיו׃ וַיִּשְׁלַח יִשְׂרָאֵל אֶת־יְמִינוֹ 14
וַיָּשֶׁת עַל־רֹאשׁ אֶפְרַיִם וְהוּא הַצָּעִיר וְאֶת־שְׂמֹאלוֹ עַל־
רֹאשׁ מְנַשֶּׁה שִׂכֵּל אֶת־יָדָיו כִּי מְנַשֶּׁה הַבְּכוֹר׃ וַיְבָרֶךְ ט״ו
אֶת־יוֹסֵף וַיֹּאמַר הָאֱלֹהִים אֲשֶׁר הִתְהַלְּכוּ אֲבֹתַי לְפָנָיו
אַבְרָהָם וְיִצְחָק הָאֱלֹהִים הָרֹעֶה אֹתִי מֵעוֹדִי עַד־הַיּוֹם
הַזֶּה׃ הַמַּלְאָךְ הַגֹּאֵל אֹתִי מִכָּל־רָע יְבָרֵךְ אֶת־הַנְּעָרִים 16
וְיִקָּרֵא בָהֶם שְׁמִי וְשֵׁם אֲבֹתַי אַבְרָהָם וְיִצְחָק וְיִדְגּוּ לָרֹב
בְּקֶרֶב הָאָרֶץ׃ וַיַּרְא יוֹסֵף כִּי־יָשִׁית אָבִיו יַד־יְמִינוֹ עַל־ 17 שלישי
רֹאשׁ אֶפְרַיִם וַיֵּרַע בְּעֵינָיו וַיִּתְמֹךְ יַד־אָבִיו לְהָסִיר אֹתָהּ
מֵעַל רֹאשׁ־אֶפְרַיִם עַל־רֹאשׁ מְנַשֶּׁה׃ וַיֹּאמֶר יוֹסֵף אֶל־ 18
אָבִיו לֹא־כֵן אָבִי כִּי־זֶה הַבְּכֹר שִׂים יְמִינְךָ עַל־רֹאשׁוֹ׃
וַיְמָאֵן אָבִיו וַיֹּאמַר יָדַעְתִּי בְנִי יָדַעְתִּי גַּם־הוּא יִהְיֶה־לְעָם 19

וגם־

ערמאהרען, אוכ נו מייגער מעגבע פֿיעלקער מאכען.
זאלען ווילן איך דייגעם זאמען בײַ דיר, דיסעס זאָל מיט־
בעבען, פֿון זאָמען מייגעטוטס אוין עוויג: (ה) נון זײַנען
דייגע בײדען זעהבע, וועלכע דיר בעבאָהרען ווערדען אוין
זאָבע מצרים, בעפֿאָר איך נו דיר בײַ מצרים גע־קאָמען בין,
מיר זיי: לפרים אוכ מנשה זײַנען מיר גע־הערען, ווי
רוט דער בײַ אוכ שמעון: (ו) דיא קינדער, וועלכע דו נאָך
אַיהנען ערצייגען וועסט, זאָלען דיין זיין: זיי וועלען
דעם נאָמען פֿון זייערע בריידער בעקומען ווערדען, פֿון
וועלכען ערבטהייליגע: (ז) וואָס איך פֿאָר פּדן גורוק
שטאַרב מיר רחל אוין זאָבע כנען, אוין דער רייסע. דאָ
נאָך מיינע שטרעקע זאָגדס וואָר, נאָך לפרים הין נו קאָמען.
אוכ איך בעגרוב זי דאָזועבדסט אוין דעם וועגע נאָך לפרת.
זי שטאָט הייסט בון בית לחם: (ח) וואָס ישראל דעם יוסף
קינדער בעווואָהר וואָרד, שפּראָך ער, ווער זיבד דיסע ?
(ט) יוסף אַנטוואָרטעט זיינעם פֿאָטער, מיינע זעהנע
זיבד עס, וועלכע מיר גאָט אַיהר בעשעפֿט הַאָט. יענער
שפּראָך, פֿיהרע זי: זי דאָך נו מיר הער, דאָס איך זי זיבגנע:
(י) דעס ישראל אויגען וואָרען דונקעל פֿאָר אַלטער, זאָס
ער ניכט גוט זעהען קאָנטע. יוסף ברַאַכטע זי אוין איהר הין.
ישראל קיסטע זי, אוכ מאַרטעטע זי: (יא) אוכ שפּראָך
נו יוסף, איך האָבע ניכט גע־דאַכט דיין מַכגעסיכט וויעדער נו
זעהען. נון האָבער אַפּסט איך גאָט אוין זייגען קינדער
זעהען: (יב) יוסף פֿיהרטע זי פֿון זייגען קניען הערפֿאָר,
אוכ בוקטע זיך פֿאָר איהם נור ערדע: (יג) זאָלע נאָהם
יוסף ביידע, לפרים אין זייגער רעכטען, אַפּסט נור
ינקען דעס ישראל. מנשה אין זייגער ינקען, אַפּסט נור
רעכטען דעס ישראל. אוכ זי איהם הין:
(יד) ישראל שטרעקטע זיינע רעכטע, אוכ זעצטע זי אוין
דעס לפרים הויפט. דער זאָך דער זייגסטע מנשה דער.
זייגע זעצטע אַבער זעצטע ער אוין דעס מנשה הויפט. ער
זייגע האָנדע אוין בעדאָכט. דען מייגעזעלבסט וואָר מנשה דער
ערסט־געבאָהרענע: (טו) זעגנעטע יוסף. אוכ שפּראָך
דער גאָטע, פֿאָר וועלכע אוין דעס אַנגעזיכטס אוכ יצחק
גע־וואַנדעלט האָבען. דער אוין געווידעט האָט,
בין: (טז) דער עבגעל, דער אוין דער רייסע: (יז) וואָס יוסף אוין
זאָבע מצרים, בעפֿאָר איך נו דיר בַּאָך קאָמען בין,
מיר זיי: לפרים אוכ מנשה זײַנען מיר גע־הערען, ווי
רוט דער בײַ אוכ שמעון: (ו) דיא קינדער, וועלכע דו נאָך
אַיהנען ערצייגען וועסט, זאָלען דיין זיין: זיי וועלען
דעם נאָמען פֿון זייערע בריידער בעקומען ווערדען, פֿון
וועלכען ערבטהייליגע: (ז) וואָס איך פֿאָר פּדן גורוק
שטאַרב מיר רחל אוין זאָבע כנען, אוין דער רייסע. דאָ
נאָך מיינע שטרעקע זאָגדס וואָר, נאָך לפרת

וְגַם־הוּא יִגְדַּל וְאוּלָם אָחִיו הַקָּטֹן יִגְדַּל מִמֶּנּוּ וְזַרְעוֹ
19 יִהְיֶה מְלֹא־הַגּוֹיִם׃ וַיְבָרְכֵם בַּיּוֹם הַהוּא לֵאמֹר בְּךָ
יְבָרֵךְ יִשְׂרָאֵל לֵאמֹר יְשִׂמְךָ אֱלֹהִים כְּאֶפְרַיִם וְכִמְנַשֶּׁה
21 וַיָּשֶׂם אֶת־אֶפְרַיִם לִפְנֵי מְנַשֶּׁה׃ וַיֹּאמֶר יִשְׂרָאֵל אֶל־
יוֹסֵף הִנֵּה אָנֹכִי מֵת וְהָיָה אֱלֹהִים עִמָּכֶם וְהֵשִׁיב אֶתְכֶם
22 אֶל־אֶרֶץ אֲבֹתֵיכֶם׃ וַאֲנִי נָתַתִּי לְךָ שְׁכֶם אַחַד עַל־אַחֶיךָ
אֲשֶׁר לָקַחְתִּי מִיַּד הָאֱמֹרִי בְּחַרְבִּי וּבְקַשְׁתִּי׃ פ

מט Cap. XLIX.

רביעי א וַיִּקְרָא יַעֲקֹב אֶל־בָּנָיו וַיֹּאמֶר הֵאָסְפוּ וְאַגִּידָה לָכֶם אֵת
2 אֲשֶׁר־יִקְרָא אֶתְכֶם בְּאַחֲרִית הַיָּמִים׃ הִקָּבְצוּ וְשִׁמְעוּ בְּנֵי
3 יַעֲקֹב וְשִׁמְעוּ אֶל־יִשְׂרָאֵל אֲבִיכֶם׃ רְאוּבֵן בְּכֹרִי אַתָּה
4 כֹּחִי וְרֵאשִׁית אוֹנִי יֶתֶר שְׂאֵת וְיֶתֶר עָז׃ פַּחַז כַּמַּיִם אַל־
תּוֹתַר כִּי עָלִיתָ מִשְׁכְּבֵי אָבִיךָ אָז חִלַּלְתָּ יְצוּעִי עָלָה׃ פ
ה 6 שִׁמְעוֹן וְלֵוִי אַחִים כְּלֵי חָמָס מְכֵרֹתֵיהֶם׃ בְּסֹדָם אַל־
תָּבֹא נַפְשִׁי בִּקְהָלָם אַל־תֵּחַד כְּבֹדִי כִּי בְאַפָּם הָרְגוּ
7 אִישׁ וּבִרְצֹנָם עִקְּרוּ־שׁוֹר׃ אָרוּר אַפָּם כִּי עָז וְעֶבְרָתָם כִּי
קָשָׁתָה אֲחַלְּקֵם בְּיַעֲקֹב וַאֲפִיצֵם בְּיִשְׂרָאֵל׃ פ
8 יְהוּדָה אַתָּה יוֹדוּךָ אַחֶיךָ יָדְךָ בְּעֹרֶף אֹיְבֶיךָ יִשְׁתַּחֲווּ לְךָ
9 בְּנֵי אָבִיךָ׃ גּוּר אַרְיֵה יְהוּדָה מִטֶּרֶף בְּנִי עָלִיתָ כָּרַע
י רָבַץ כְּאַרְיֵה וּכְלָבִיא מִי יְקִימֶנּוּ׃ לֹא־יָסוּר שֵׁבֶט
מִיהוּדָה וּמְחֹקֵק מִבֵּין רַגְלָיו עַד כִּי־יָבֹא שִׁילֹה וְלוֹ יִקְּהַת
11 עַמִּים׃ אֹסְרִי לַגֶּפֶן עִירֹה וְלַשֹּׂרֵקָה בְּנִי אֲתֹנוֹ כִּבֵּס בַּיַּיִן
12 לְבֻשׁוֹ וּבְדַם־עֲנָבִים סוּתֹה׃ חַכְלִילִי עֵינַיִם מִיָּיִן וּלְבֶן־
שִׁנַּיִם מֵחָלָב׃ פ
13 זְבוּלֻן לְחוֹף יַמִּים יִשְׁכֹּן וְהוּא לְחוֹף אֳנִיֹּת וְיַרְכָתוֹ עַל־
צִידֹן׃ פ
14 טו יִשָּׂשכָר חֲמֹר גָּרֶם רֹבֵץ בֵּין הַמִּשְׁפְּתָיִם׃ וַיַּרְא מְנֻחָה

עירו ק׳ v. 11. בראש עמוד סימן בי״ה שמ״ן v. 8. מלא ו׳ v. 20. כי
פותו ק׳ v. 11.

מיין

(ד) ישׂשכר מיט מויל · מוכ ווינט ווייט ביט גאָר קיין: (ה) זבולן ווירד אַם אופּערע ווּאַהנען, ער ווירד אַם העכסטן אין דער מיטל, מוכ אויך אין דער טרויבען־ גענד: (ו) רעטהליך: אוף אוף איז אויך אַם אופּגעהויבן ווען, מוכ אוף אוף איז ניט · ער ווּאַשט זיך קיין מאל אין בוטער ווייבשטאָק זיין דאָס איז אַ רעכט פּויער, מוכ עסען אין דער ווייבשטאָק אויך אַ לעבע ווינטער אין דער מיטל, מוכ הינטער אַ בוים אָדער אין אַ קלוב, אַ פּויער ווי ער ווּאַשט זיך אַלע וואָכן אַ מאל אין אַ קיפּע וואַסער

כִּי טוֹב וְאֶת־הָאָרֶץ כִּי נָעֲמָה וַיֵּט שִׁכְמוֹ לִסְבֹּל וַיְהִי
לְמַס־עֹבֵד׃ ס דָּן יָדִין עַמּוֹ כְּאַחַד שִׁבְטֵי יִשְׂרָאֵל׃ 16
יְהִי־דָן נָחָשׁ עֲלֵי־דֶרֶךְ שְׁפִיפֹן עֲלֵי־אֹרַח הַנֹּשֵׁךְ עִקְבֵי־ 17
סוּס וַיִּפֹּל רֹכְבוֹ אָחוֹר׃ לִישׁוּעָתְךָ קִוִּיתִי יְהוָה׃ ס 18
גָּד גְּדוּד יְגוּדֶנּוּ וְהוּא יָגֻד עָקֵב׃ ס מֵאָשֵׁר שְׁמֶנָה 19 ב חמישי
לַחְמוֹ וְהוּא יִתֵּן מַעֲדַנֵּי־מֶלֶךְ׃ ס נַפְתָּלִי אַיָּלָה 21
שְׁלֻחָה הַנֹּתֵן אִמְרֵי־שָׁפֶר׃ ס בֵּן פֹּרָת יוֹסֵף בֵּן 22
פֹּרָת עֲלֵי־עָיִן בָּנוֹת צָעֲדָה עָלֵי־שׁוּר׃ וַיְמָרְרֻהוּ וָרֹבּוּ 23
וַיִּשְׂטְמֻהוּ בַּעֲלֵי חִצִּים׃ וַתֵּשֶׁב בְּאֵיתָן קַשְׁתּוֹ וַיָּפֻזוּ זְרֹעֵי 24
יָדָיו מִידֵי אֲבִיר יַעֲקֹב מִשָּׁם רֹעֶה אֶבֶן יִשְׂרָאֵל׃ מֵאֵל כה
אָבִיךָ וְיַעְזְרֶךָּ וְאֵת שַׁדַּי וִיבָרְכֶךָּ בִּרְכֹת שָׁמַיִם מֵעָל בִּרְכֹת
תְּהוֹם רֹבֶצֶת תָּחַת בִּרְכֹת שָׁדַיִם וָרָחַם׃ בִּרְכֹת אָבִיךָ 26
גָּבְרוּ עַל־בִּרְכֹת הוֹרַי עַד תַּאֲוַת גִּבְעֹת עוֹלָם תִּהְיֶיןָ
לְרֹאשׁ יוֹסֵף וּלְקָדְקֹד נְזִיר אֶחָיו׃ פ
בִּנְיָמִין זְאֵב יִטְרָף בַּבֹּקֶר יֹאכַל עַד וְלָעֶרֶב יְחַלֵּק שָׁלָל׃ 27 ששי
כָּל־אֵלֶּה שִׁבְטֵי יִשְׂרָאֵל שְׁנֵים עָשָׂר וְזֹאת אֲשֶׁר־דִּבֶּר לָהֶם 28
אֲבִיהֶם וַיְבָרֶךְ אוֹתָם אִישׁ אֲשֶׁר כְּבִרְכָתוֹ בֵּרַךְ אֹתָם׃
וַיְצַו אוֹתָם וַיֹּאמֶר אֲלֵהֶם אֲנִי נֶאֱסָף אֶל־עַמִּי קִבְרוּ אֹתִי 29
אֶל־אֲבֹתָי אֶל־הַמְּעָרָה אֲשֶׁר בִּשְׂדֵה עֶפְרוֹן הַחִתִּי׃
בַּמְּעָרָה אֲשֶׁר בִּשְׂדֵה הַמַּכְפֵּלָה אֲשֶׁר־עַל־פְּנֵי מַמְרֵא ל
בְּאֶרֶץ כְּנָעַן אֲשֶׁר קָנָה אַבְרָהָם אֶת־הַשָּׂדֶה מֵאֵת עֶפְרֹן
הַחִתִּי לַאֲחֻזַּת־קָבֶר׃ שָׁמָּה קָבְרוּ אֶת־אַבְרָהָם וְאֶת 31
שָׂרָה אִשְׁתּוֹ שָׁמָּה קָבְרוּ אֶת־יִצְחָק וְאֶת רִבְקָה אִשְׁתּוֹ
וְשָׁמָּה קָבַרְתִּי אֶת־לֵאָה׃ מִקְנֵה הַשָּׂדֶה וְהַמְּעָרָה אֲשֶׁר־ 32
בּוֹ מֵאֵת בְּנֵי־חֵת׃ וַיְכַל יַעֲקֹב לְצַוֹּת אֶת־בָּנָיו וַיֹּאֶסֹף 33
רַגְלָיו אֶל־הַמִּטָּה וַיִּגְוַע וַיֵּאָסֶף אֶל־עַמָּיו׃

v. 25 et 27. קמץ בו׳ק Cap. L. ויפל

מיין בייגערבער עסעו׳ דער גערן גרוישען שטאָלץ ויגט׃
(וס) ער זאָל וואָ מען מגבעטען דיך רופֿען׳ וועט ער דיך טרייסטען׳ מוכ זאָל
זייך · זאָל בייגטע ער זייגע שוועטער הין נוט טראָגען׳ מוכ זאָל
דיכסטער נו מאָבמאבען׃ (יו) דן וועלד זייגע כאָלין ריכטען׳
וועט מייגער דער מיבריגען שטאָמע ישראל׃ (יז) דן וועלד
זיין מייגע שוואָבען מוק דעם וועבען׳ מייגע אָטטער מוק דעם
פֿוס־שטייגע׳ דיך דעם פֿערדע מין דיך פֿערסע בייסט׳ דאָס
דער רייטער ריקווערטס פֿאַלט׃ (יח) מוק דייגע הילפֿ האָבען
מיך׳ עוויגער! (יט) דעם גד וועלד מאָבען שאָר מיגס זאָל
שטרייפֿען · ער אָבער וועלד נוריק מין מיהרע אָבדער פֿאַלטען׃
(כ) וואָס פֿון אָשר קומט׳ האָט פֿעטטע שפייסע · ער בריגגט
קעניגליכע וואָלוסט־געריכטע׃ (כא) נפתלי מיט מייגע
פֿויכטיגע הינדין · ער בריגגט פֿאָרטרעפֿליכע רעדען הערפֿאָר׃
(כב) יוסף מיט מין גרייגעס רייז׳ מין גרייגעס רייז פֿאָר
קוועלל · שפרעדינגען שרייטען מיבער דיך מויער׃ (כג) וויו
פֿיינדען מיהן אָן׳ עררעגען שטרייט׳ וויו האָסען מיהן׳ דיך
פֿיין־שיגען׃ (כד) אָבער זיין באָגען ויגט פֿעסט · ארעם מוכ
האָבען וינד מיהק געלענק · פֿון דען האָנדען דעם שטארקען
גאָטטעס דעם יעקב (האָסט דוך דיסעס) פֿון האָהער ביסט
דוך מין הירטע דעם שטאָמע ישראל׃ (כה) פֿון דעם גאָטטע
דייגעס פֿאָטערס׳ דער דיך העלפֿען וועלד · פֿון דעם שַׁדַּי־
טיגען׳ דער דיך זענגען וועלד׳ מיט זענגען דעם היממעל פֿון
אָבען · מיט זענגען דער טיפֿע׳ דיך מוטטער־לייב׃ (כו) דיך זענגען דיין־
בריסטען מוכ מוטטער־לייב׃ (כז) בנימין מיט ריייסענדער וואָלף · דעם מאָרגענס
מיבערשטייגען דען זענגען דער בערגע·) בים פֿון דיך גרעסטען
עוויגער היגען · זיי זאָלען מוק האָס הויפֿט דעם יוסף קומען·
מוק דיך שייטען דעם גערקרענטען מוכטער זייגען בריידערן׃
(כז) בנימין מיט ריייסענדער וואָלף · דעם מאָרגענס
פֿערגעהרט ער דען רויב׃ מוכ דעם אָבענדס טהיילט ער בייי־
טע מוס׃ (כח) דיסעס זינד גוסאַממען דיך זוועלף שטאַמע
דעס ישראל· מוכ פֿאָטער שפראָך מיהר פֿאָטער מיט מיהנען·
מוכ זענגענטע זיי׳ יעדער נאָך דעם זענגען׳ דער מיהק גע־
וואָלדען׳ זענגענטע זיי׃ (כט) ער גאָב מיהנען מוק דעם זענגען׳
זיי זאָלדען בעגראָבען מיך׳ מוכ וועלדע נו מייגען פֿאָטער
מייגבעטהאָן· בעגראָבעט מיך בייי מייגען פֿאָטערן · מין דער
העהלע׳ וועלכע מין דעם פֿעלד דעם מכפלה מיסט׳ דאָס
פֿאָר ממרא ליגט׳ מיך זאָבדע כנען· וווּ מברהם דאָס פֿעלד פֿון
דעם מתין עפרון גענומען האָט׳ נוק ערב־בעגראָבניס׃
(לא) דאָרטען בעגראָבען זיי מרהם זיין ווייב׳ מוכ זיצק מוכ ריבקה
בעגראָבען · דאָרטען האָבען זיי לאה בעגראָבען׃ (לב) דאָס פֿעלד מוכ
דער הילע דאָרין מיסט מיין קויף
דאָס דען קינדערן חת׃ (לג) מוס יעקב מוכ זיי העהלע דאָרין מיסט מיין
דען זענגען זיהנען זיי׳ זיינע פֿיסע זוסאַמ־
מען בעפֿעהל גיבגען׳ זיי׳ זיינע ענגטע ער זיי׳ פֿערשיד׳ מוכ וואָרד זו זיי׳ זיינען פֿעלקערן
מייגבעטהאָן׃ יוסף

קאַפּיטעל נ

(א) יוסף ליגט אויף דעם מנשהס־בנים זייענע פּנימער, ווייניגע
ביטער, ליגן פּנים־אויף־פּנים אויף בעפּאַהלטע: (ב) זאָלן מיהר נו יוסף שפּריכען, ווי־
דער! פּערזיהע דאָס ווייל מיהר מנשהס־בנים: (ו) זיא זענען דעם יוסף ענט־
ניכט גראָד אויס, אומע ווייזען פּערזיאַלוטען, דאָס מיהר פּנים־אויף־פּנים
אויף דעם פּנים־אויף־פּנים פּאַסט. שפּראַכען אוּן זאָגען: יוסף, דיין
פּאַטער האָט נאָך נישט ניכט פּערזיאַלוטען, ווען נור יוסף אומע
גראָבען: (ט) אוּן נוּן ליגט בריידער דעם יוסף ערזאָבען, דאָס
מיהר פּנים־אויף־פּנים היכוף ניהען, ווען נור פּנים־אויף־פּנים נו בע־
בעגראָבע דיינען פּאַטער, ווי ער דיך בעשוואָרען האָט:
(י) פּלעצה ליגט זאָבען, ניהע היכוף, אומע
גוריק קאָמען: (יא) ווי ער דיך בעגראָבען האָט, אומע ווידער
גענגליכען, דא זיא פּלעצה פּאַסט, ליגט מיהר קיינעס
ניכט גראָד אויס, אומע ווייזען פּערזיאַלוטען, ווי מיהר
פּנים־אויף־פּנים ניכט פּאַסט: (יב) אוּן יעקבֿ טאָד זיא
בעפּוילען האָט, אזוי ווי ער זיא בעפּוילען האָט: (יג) זיא
טראָגען אים אין לאַנד כנען, אוּן זיא בעגראָבען אים
אין דער הייל פּון פּעלכה, וואָס בעפּאַהלט
אויף מכפּלה. וואָס אברהם האָט פּעלד געקויפּט פּון ערפֿ־
בעגראָבנים. פּאַן דעם תּתים עפּרון, פּאַר ממרא: (יד) נאָכ־
דעם יוסף: ניכט ליגט זיא בעגראָבען האָט, קעהרט ער
נאָך מיהר גוריק. ער אוּן זיינע בריידער, אומע אַלע ליגט
מיט מיהם היכוף געגאַנגען וואָרען, זיינען פּאַטער נו בע־
בעגראָבען: (טו) אַלס נון ליגט בריידער דעם יוסף ערוואָגען, דאָס
מיהר פּאַטער טאָט וואָר. שפּראַכען זיא, ווען נור יוסף אומס
ניכט גראָד אויס, אומע ווייזען פּערזיאַלוטען, ווי מיהר
גענג פּאַסט, ווען מיהר פּאַטער טאָט לעבעדיג וואָלט
בעזיכט האָבען, דעם פּלעצה, ליגט אַלע מיהר
זייענע הויסעס, אומע אַלע ליגט בריידער, אומע דאָס
פּאַסיגען זיינעס פּאַטערס. כור מיהרע קינדער, מיהר קיינעס
אומע גראָבעס פּלאַצען, ליגען זיא אויף נאָכ: (טז) ווי מיהר
נאָך היכוף, דא וואָלטען זיא אויף ליגט. אומע וואָר אין זעהר
גראָבעס וואָלטער: (יז) אַלס ליגט דעם יוסף ידלן ליגט. דא הויטען זיא
אויפּכע אויף דער זייט ידלן ליגט. אוּן זיא זאָגען: זיא
ער שטיל־וואָלט אויבער אוּן דער זייט ידלן ליגט. דא הויטען זיא
טאָגען: אוּן אומע זעהר גראָס אומע היכפּליגע קאָמען, אומע
ער, ליגט מכלים האָבען היר גראָס טרויער! דאָרום נעבען
מען זיא, טרויער־פּאַלץ דער מכלים, אוּן דער זייט ידלן:
(יח) זיינע זעהנע טהאַטען מיהר, ווי ער מיהנען בעפּאַהלען
פּאַטער כנען, אומע בעגראָבען מיהן אוּן דער העהע דעס פּעלד
מכפּלה. וזו ערב־
בעגראָבנים. פּאַן דעם תּתים עפּרון, פּאַר ממרא: (יד) נאָכ־
דעם יוסף: ניכט ליגט זיא בעגראָבען האָט, קעהרט ער
נאָך מיהם היכוף גוריק. ער אוּן זיינע בריידער, אומע אַלע ליגט
מיט מיהם היכוף געגאַנגען וואָרען, זיינען פּאַטער נו בע־
בעגראָבען: (טו) אַלס נון ליגט בריידער דעם יוסף ערוואָגען, דאָס
מיהר פּאַטער טאָט וואָר. שפּראַכען זיא, ווען נור יוסף אומס
ניכט גראָד אויס, אומע ווייזען פּערזיאַלוטען, ווי מיהר
גענג פּאַסט, ווען מיהר פּאַטער טאָט לעבעדיג וואָלט
בעזיכט האָבען, דעם פּלעצה, ליגט אַלע מיהר
זייענע הויסעס, אומע אַלע ליגט בריידער, אומע דאָס
פּאַסיגען זיינעס פּאַטערס. כור מיהרע קינדער, מיהר קיינעס
אומע גראָבעס פּלאַצען, ליגען זיא אויף נאָכ: (טז) ווי מיהר
נאָך היכוף, דא וואָלטען זיא אויף ליגט. אומע וואָר אין זעהר
גראָבעס וואָלטער: (יז) אַלס ליגט דעם יוסף ידלן ליגט. דא הויטען זיא
אויפּכע אויף דער זייט ידלן ליגט. אוּן זיא זאָגען: זיא
ער שטיל־וואָלט אויבער אוּן דער זייט ידלן ליגט. דא הויטען זיא
טאָגען: אוּן אומע זעהר כיעכי, מיינוואָהנער דעם פּאַלס,
דיסע טרויער אוּן דער מיינגעליבטען טעכטע זאָהנ. שפּראַך
ער, ליגט מכלים האָבען היר גראָס טרויער! דאָרום נעבען
מען זיא, טרויער־פּאַלץ דער מכלים, אוּן דער זייט ידלן:
(יב) זיינע זעהנע טהאַטען מיהר, ווי ער מיהנען בעפּאַהלען
פּאַטער כנען, אומע בעגראָבען מיהן אוּן דער העהע דעם פּעלד
מכפּלה. וזו ערב־

נ Cap. L.

א 2 וַיְצַו יוֹסֵף אֶת־עֲבָדָיו אֶת־הָרֹפְאִים לַחֲנֹט אֶת־אָבִיו וַיַּחַנְטוּ
3 הָרֹפְאִים אֶת־יִשְׂרָאֵל: וַיִּמְלְאוּ־לוֹ אַרְבָּעִים יוֹם כִּי כֵן
יִמְלְאוּ יְמֵי הַחֲנֻטִים וַיִּבְכּוּ אֹתוֹ מִצְרַיִם שִׁבְעִים יוֹם:
4 וַיַּעַבְרוּ יְמֵי בְכִיתוֹ וַיְדַבֵּר יוֹסֵף אֶל־בֵּית פַּרְעֹה לֵאמֹר
אִם־נָא מָצָאתִי חֵן בְּעֵינֵיכֶם דַּבְּרוּ־נָא בְּאָזְנֵי פַּרְעֹה
ה לֵאמֹר: אָבִי הִשְׁבִּיעַנִי לֵאמֹר הִנֵּה אָנֹכִי מֵת בְּקִבְרִי
אֲשֶׁר כָּרִיתִי לִי בְּאֶרֶץ כְּנָעַן שָׁמָּה תִקְבְּרֵנִי וְעַתָּה אֶעֱלֶה־
6 נָּא וְאֶקְבְּרָה־ אֶת־אָבִי וְאָשׁוּבָה: וַיֹּאמֶר פַּרְעֹה עֲלֵה
7 וְקְבֹר אֶת־אָבִיךָ כַּאֲשֶׁר הִשְׁבִּיעֶךָ: וַיַּעַל יוֹסֵף לִקְבֹּר
אֶת־אָבִיו וַיַּעֲלוּ אִתּוֹ כָּל־עַבְדֵי פַרְעֹה זִקְנֵי בֵיתוֹ וְכֹל
8 זִקְנֵי אֶרֶץ־מִצְרָיִם: וְכֹל בֵּית יוֹסֵף וְאֶחָיו וּבֵית אָבִיו
9 רַק טַפָּם וְצֹאנָם וּבְקָרָם עָזְבוּ בְּאֶרֶץ גֹּשֶׁן: וַיַּעַל עִמּוֹ
י גַּם־רֶכֶב גַּם־פָּרָשִׁים וַיְהִי הַמַּחֲנֶה כָּבֵד מְאֹד: וַיָּבֹאוּ
עַד־גֹּרֶן הָאָטָד אֲשֶׁר בְּעֵבֶר הַיַּרְדֵּן וַיִּסְפְּדוּ־שָׁם מִסְפֵּד
גָּדוֹל וְכָבֵד מְאֹד וַיַּעַשׂ לְאָבִיו אֵבֶל שִׁבְעַת יָמִים:
11 וַיַּרְא יוֹשֵׁב הָאָרֶץ הַכְּנַעֲנִי אֶת־הָאֵבֶל בְּגֹרֶן הָאָטָד
וַיֹּאמְרוּ אֵבֶל־כָּבֵד זֶה לְמִצְרָיִם עַל־כֵּן קָרָא שְׁמָהּ אָבֵל
12 מִצְרַיִם אֲשֶׁר בְּעֵבֶר הַיַּרְדֵּן: וַיַּעֲשׂוּ בָנָיו לוֹ כֵּן כַּאֲשֶׁר
13 צִוָּם: וַיִּשְׂאוּ אֹתוֹ בָּנָיו אַרְצָה כְּנַעַן וַיִּקְבְּרוּ אֹתוֹ בִּמְעָרַת
שְׂדֵה הַמַּכְפֵּלָה אֲשֶׁר קָנָה אַבְרָהָם אֶת־הַשָּׂדֶה לַאֲחֻזַּת־
14 קֶבֶר מֵאֵת עֶפְרֹן הַחִתִּי עַל־פְּנֵי מַמְרֵא: וַיָּשָׁב יוֹסֵף
מִצְרַיְמָה הוּא וְאֶחָיו וְכָל־הָעֹלִים אִתּוֹ לִקְבֹּר אֶת־אָבִיו
טו אַחֲרֵי קָבְרוֹ אֶת־אָבִיו: וַיִּרְאוּ אֲחֵי־יוֹסֵף כִּי־מֵת אֲבִיהֶם
וַיֹּאמְרוּ לוּ יִשְׂטְמֵנוּ יוֹסֵף וְהָשֵׁב יָשִׁיב לָנוּ אֵת כָּל־הָרָעָה
16 אֲשֶׁר גָּמַלְנוּ אֹתוֹ: וַיְצַוּוּ אֶל־יוֹסֵף לֵאמֹר אָבִיךָ צִוָּה־
17 לִפְנֵי מוֹתוֹ לֵאמֹר: כֹּה־תֹאמְרוּ לְיוֹסֵף אָנָּא שָׂא נָא

פְּשַׁע אַחֶיךָ וְחַטָּאתָם כִּי־רָעָה גְמָלוּךָ וְעַתָּה שָׂא נָא
לְפֶשַׁע עַבְדֵי אֱלֹהֵי אָבִיךָ וַיִּבְךְּ יוֹסֵף בְּדַבְּרָם אֵלָיו׃
וַיֵּלְכוּ גַּם־אֶחָיו וַיִּפְּלוּ לְפָנָיו וַיֹּאמְרוּ הִנֶּנּוּ לְךָ לַעֲבָדִים׃ 18
וַיֹּאמֶר אֲלֵהֶם יוֹסֵף אַל־תִּירָאוּ כִּי הֲתַחַת אֱלֹהִים אָנִי׃ 19
וְאַתֶּם חֲשַׁבְתֶּם עָלַי רָעָה אֱלֹהִים חֲשָׁבָהּ לְמֹבָה לְמַעַן כ
עֲשֹׂה כַּיּוֹם הַזֶּה לְהַחֲיֹת עַם־רָב׃ וְעַתָּה אַל־תִּירָאוּ שביעי 21
אָנֹכִי אֲכַלְכֵּל אֶתְכֶם וְאֶת־טַפְּכֶם וַיְנַחֵם אוֹתָם וַיְדַבֵּר
עַל־לִבָּם׃ וַיֵּשֶׁב יוֹסֵף בְּמִצְרַיִם הוּא וּבֵית אָבִיו וַיְחִי 22
יוֹסֵף מֵאָה וְעֶשֶׂר שָׁנִים׃ וַיַּרְא יוֹסֵף לְאֶפְרַיִם בְּנֵי מפטיר 23
שִׁלֵּשִׁים גַּם בְּנֵי מָכִיר בֶּן־מְנַשֶּׁה יֻלְּדוּ עַל־בִּרְכֵּי יוֹסֵף׃
וַיֹּאמֶר יוֹסֵף אֶל־אֶחָיו אָנֹכִי מֵת וֵאלֹהִים פָּקֹד יִפְקֹד 24
אֶתְכֶם וְהֶעֱלָה אֶתְכֶם מִן־הָאָרֶץ הַזֹּאת אֶל־הָאָרֶץ אֲשֶׁר
נִשְׁבַּע לְאַבְרָהָם לְיִצְחָק וּלְיַעֲקֹב׃ וַיַּשְׁבַּע יוֹסֵף אֶת־בְּנֵי כה
יִשְׂרָאֵל לֵאמֹר פָּקֹד יִפְקֹד אֱלֹהִים אֶתְכֶם וְהַעֲלִתֶם אֶת־
עַצְמֹתַי מִזֶּה׃ וַיָּמָת יוֹסֵף בֶּן־מֵאָה וְעֶשֶׂר שָׁנִים וַיַּחַנְטוּ 26
אֹתוֹ וַיִּישֶׂם בָּאָרוֹן בְּמִצְרָיִם׃

חזק

סכום פסוקי דספר בראשית אלף וחמש מאות ושלשים וארבעה. אך לך סימן
והציו ועל חרבך תחיה׃ ואותיות ל׳ אלפים ושלש מאות ותשעים וחמשה׃
ופרשיותיו י״ב, זה שמי לעולם סימן׃ וסדריו מ״ג, גם ברוך יהיה סימן׃
ופרקיו נ, י״י חננו לך קוינו סימן׃ מניין הפתוחות שלשה וארבעים
והסתומות שמנה וארבעים׃ הכל תשעים ואחת פרשיות,
צא אתה וכל העם אשר ברגליך סימן׃

דאָך דאָס פֿערבערעבען דייגער בריידער, מוזן מיהר פֿערשווי-
דען. דאָס זיצט אין מיבעוו אַן דיר בעטהאַן! נון! פֿערגייהט
דאָך דאָס פֿערבערעבען דער דיהבער דעס בּאַטטערס דייגעס
פֿאַטערס! יוסף וויינטע אויך מיט אין דעם זעלבען אויגענבליק:
(יח) הערצען גיבּגען מיך ויינע בריידער, מיר ווילען פֿיעל פֿאַר מיהר
זיין. מוזן שפּרעכען, וויר ווילען דייגע שקלאַפֿען זיין:
(יט) יוסף אַבער אַנטוואָרטעטע מיהנען, פֿירכטעט מיך
ניכט. בין איך דען אין גאָטטעס שטעלע? (כ) האַבט מיהר
גלייך זיא פֿאַבסיכט בעהאַבט מיר בעסעס צו טהון, זא האַט
דאָך גאָטט צור אַבסיכט בעהאַבט עס גוט צוטצו צו וענדען.
אום דאָס מויסצופֿיהרען, וואָס יעצט געשיהט. מיין גראָסע
פֿאָלק צו ערהאַלטען: (כא) זא פֿירכטעט מיך ניכט! איך
ווילל מיך פֿערפֿלעגען, מוזן מייערע קינדער. ער טרעס-
טעטע זיא, מוזן שפּרעכען מיהנען מיין: (כב) יוסף
וואָהנטע מיט אין מצרים. ער מוזן זיינעס פֿאַטערס הויס.
יוסף לעבטע הונדערט מוזן צוועלף יאָהרע: (כג) יוסף זאָהע
אויך מוריענקעל דעס אפרים. מויך דיא קינדער דעס מכיר,
דעס מנשה זאָהנס, וואָרדען גלעזאָהרען, מוזן ערזאָגען
אויך דען קינדער דעס יוסף: (כד) יוסף שפּראַך צו זיינען
ברידערן, איך שטערבע. גאָטט וירד מיך בעזוכען.
וועלכעס ער דעם אַבּרהם, יצחק, מוזן יעקב שוואָרען,
דען: (כה) יוסף וויס דיא קינדער ישׂראל שוואָרען, זיא זאָלט מיהר
מיינע גלעביינע פֿאָן הין מיט היבען נעהמען: (כו) יוסף
שטאַרב הונדערט מוזן צוועלף יאָהר. מען באַלסאַמירטע
מיהן מין, מוזן ער וואורדע מין מיינע זאַרג גלעגעט אין
מצרים:

ענדע דעס ערסטען בוכס׃

שמות

LIBER EXODUS.

CAP. I. א

יג 13

א וְאֵלֶּה שְׁמוֹת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל הַבָּאִים מִצְרַיְמָה אֵת יַעֲקֹב
2 3 אִישׁ וּבֵיתוֹ בָּאוּ׃ רְאוּבֵן שִׁמְעוֹן לֵוִי וִיהוּדָה׃ יִשָּׂשכָר
4 ה זְבוּלֻן וּבִנְיָמִן׃ דָּן וְנַפְתָּלִי גָּד וְאָשֵׁר׃ וַיְהִי כָּל־נֶפֶשׁ יֹצְאֵי
6 יֶרֶךְ־יַעֲקֹב שִׁבְעִים נָפֶשׁ וְיוֹסֵף הָיָה בְּמִצְרָיִם׃ וַיָּמָת יוֹסֵף
7 וְכָל־אֶחָיו וְכָל הַדּוֹר הַהוּא׃ וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל פָּרוּ וַיִּשְׁרְצוּ
וַיִּרְבּוּ וַיַּעַצְמוּ בִּמְאֹד מְאֹד וַתִּמָּלֵא הָאָרֶץ אֹתָם׃ פ
8 וַיָּקָם מֶלֶךְ־חָדָשׁ עַל־מִצְרָיִם אֲשֶׁר לֹא־יָדַע אֶת־יוֹסֵף׃
9 וַיֹּאמֶר אֶל־עַמּוֹ הִנֵּה עַם בְּנֵי יִשְׂרָאֵל רַב וְעָצוּם מִמֶּנּוּ׃
י הָבָה נִתְחַכְּמָה לוֹ פֶּן־יִרְבֶּה וְהָיָה כִּי־תִקְרֶאנָה מִלְחָמָה
וְנוֹסַף גַּם־הוּא עַל־שֹׂנְאֵינוּ וְנִלְחַם־בָּנוּ וְעָלָה מִן־הָאָרֶץ׃
11 וַיָּשִׂימוּ עָלָיו שָׂרֵי מִסִּים לְמַעַן עַנֹּתוֹ בְּסִבְלֹתָם וַיִּבֶן עָרֵי
12 מִסְכְּנוֹת לְפַרְעֹה אֶת־פִּתֹם וְאֶת־רַעַמְסֵס׃ וְכַאֲשֶׁר יְעַנּוּ
13 אֹתוֹ כֵּן יִרְבֶּה וְכֵן יִפְרֹץ וַיָּקֻצוּ מִפְּנֵי בְּנֵי יִשְׂרָאֵל׃ וַיַּעֲבִדוּ
14 מִצְרַיִם אֶת־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל בְּפָרֶךְ׃ וַיְמָרְרוּ אֶת־חַיֵּיהֶם
בַּעֲבֹדָה קָשָׁה בְּחֹמֶר וּבִלְבֵנִים וּבְכָל־עֲבֹדָה בַּשָּׂדֶה אֵת
טו כָּל־עֲבֹדָתָם אֲשֶׁר־עָבְדוּ בָהֶם בְּפָרֶךְ׃ וַיֹּאמֶר מֶלֶךְ מִצְרַיִם
לַמְיַלֶּדֹת הָעִבְרִיֹּת אֲשֶׁר שֵׁם הָאַחַת שִׁפְרָה וְשֵׁם הַשֵּׁנִית
16 פּוּעָה׃ וַיֹּאמֶר בְּיַלֶּדְכֶן אֶת־הָעִבְרִיּוֹת וּרְאִיתֶן עַל־
הָאָבְנָיִם אִם־בֵּן הוּא וַהֲמִתֶּן אֹתוֹ וְאִם־בַּת הִוא וָחָיָה׃
17 וַתִּירֶאןָ הַמְיַלְּדֹת אֶת־הָאֱלֹהִים וְלֹא עָשׂוּ כַּאֲשֶׁר דִּבֶּר
שני 18 אֲלֵיהֶן מֶלֶךְ מִצְרָיִם וַתְּחַיֶּיןָ אֶת־הַיְלָדִים׃ וַיִּקְרָא מֶלֶךְ־
מִצְרַיִם לַמְיַלְּדֹת וַיֹּאמֶר לָהֶן מַדּוּעַ עֲשִׂיתֶן הַדָּבָר הַזֶּה
19 וַתְּחַיֶּיןָ אֶת־הַיְלָדִים׃ וַתֹּאמַרְןָ הַמְיַלְּדֹת אֶל־פַּרְעֹה

יניח ד' שיטין פנויות ויתחיל מתחלת שיטה ה' v. 1. בי

שמות

דאס צווייטע בוך,

קאפיטעל א

א) דיסעס זינד דיא נאמען דער קינדער ישׂראל, דיא נאך
דער קינדער יעקב · יעדער מיט זיינען הויס־לייטען
מצרים קאמען מיט יעקב׃ (ב) לאובן, שמעון, לוי, מונד יהודה׃
זינד זיא געקאמען׃ (ג) ישׂשכר, זבולן, מונד בנימין׃ (ד) דן, נפתלי, גד,
מונד אשר׃ (ה) אלע פערזאנען דיא פון יעקב אבשטאמען,
ווארען נוסאמען זיבענציג פערזאנען, יוסף מיטגערעכנעט,
דער אין מצרים וואר׃ (ו) יוסף שטארב, מונד אלע זיינע
ברידער · מונד אלע מענשען דעסזעלבען גייטאלטערס׃ (ז) דיא
קינדער ישׂראל ווארען פרוכטבאר, האטטען זיך מונד ווארדען שטארק, מובגעמיין זעהר·
פערמעהרטען זיך, מונד ווארדען אלץ מעהר מונד מעהר, אזוי דאס דאס לאנד פון זיי
ביכט גענאנט האט׃ (ט) ער שפראך צו זיינעם פאלק, דער דען יוסף
נייער קענניג צור רעגירונג איבער מצרים, דער דען יוסף
ביכט גענאנט האט׃ (י) ווהאלאן! לאסט אונס צו זיי מוד צו מאכטיג:
דאס פאלק דער קינדער ישׂראל, ווירד אונס צו פיל מוד צו מאכטיג׃
(י) ווהאלאן! ווירד אונזער אלטער פיינד מיט אונס קריג ווערדען, אונד
מעכטע זיך פערמעהרען· ווען דען קריג ווערדעט זיין, אונד
זיך קענטע דיסעס פאלק צו אונסערען פיינדען איבערגעהען,
מוד מיט אונס שטרייטען· אונד אלדען דאס לאנד פארלאסען׃
(יא) מען זעצטע איבער דאס פאלק טאסקמייסטער דער פראהן־
דינסטע, אום עס דורך זייגע שווערען ארבייטען צו מונטער־
דריקען· עס מוסטע דאס פלעק פלעק פארפאהטע שטעטע בויען·
נעמליך פיתס מונד רעמסס׃ (יב) יא מעהר זיא עס דאס פאלק
מונטערדריקטע, דעסטא מעהר נאהם עס צו· מונד דעסטא
מעהר ברייטעטע עס זיך אוים· עס ווארד איהנען דאס גרויזען
ווערדען דער קינדער ישׂראל׃ (יג) דאהרוף טרייבען דיא מצרים
דיא קינדער ישׂראל נור ארבייט אן, מיט שטרענגע׃ (יד) זיא
מאכטען איהנען דאס לעבען ביטטער, דורך הארטע ארבייט
אין ליימען, אין ציגעלן, מונד אין אלערליא ארבייט אוף דעם
פעלדע· נעבסט אלדעם הויס־ארבייטען· ווהאנו זיא דיסזעלבען
מנטרייבען׃ (טו) אוך שפראך דער קענניג מצרים, צו
דען עבריישען העבאמאנען· ווהאלאן דיא מיינע שפרק, מונד
דיא אנדערע פוער גענאסאן׃ (יו) ער זאגטע נעמליך, ווען
איהר דען עבריישען וויבערן אין דער גרויזאמ בייאשטעהט,
זא זאלט איהר אוף דעם גרויזאמהר־שטוהל אלדען דאנען, ווען עס
אין זאהן מיסט, זא זאלט איהר אין מוידערינגען· מיסט עס
מיידע אלדען, זא זאלט איהר זי לעבענדיג לאסען׃ (יז) דיא
העבאמאנען פורכטעטען גאטט, מונד טהאטען ניכט זא,
ווי זיא מיהנען דער קענניג מצרים גרזאגט האטטע· זונדערן
לאסען דיא קינדער מונד מעכטען זיך פערמעהרען׃ (יח) דער קענניג מצרים
רופט דען העבאמאנען צו זיך, מונד שפראך צו זיי: ווארום
טהוט איהר דאס, מיט דען קינדער מונד לאסט דאס מענשען
לעבענדיג׃ (יט) דיא העבאמאנען אנטווארטעטען דעם פאראהן,
דאס דיא עבריישען ווייבער נישט ווי אגיפטישע ווייבער זינד,
דען זיא זינד שטארק, מונד זיא קומען צו זיי, עהע דען
העבאמאנען צו זיי קומען׃ (כ) דעסווענען טהאט גאטט
דען העבאמאנען גוטעס, מונד דאס פאלק מעהרטע זיך מונד
ווארד זעהר שטארק׃ (כא) מונד ווייל דיא העבאמאנען גאטט פורכטעטען,
זא בויטע ער איהנען הייזער׃ (כב) דאהער גאב דער קענניג
דעם גאנצען פאלק דעם פאראהן אנווייזונג, מונד שפראך:
אלע זוהנע, דיא דען עבריישען ווייבערן גאבוירען ווערדען,
זאלט איהר אין דען נילפלוס ווארפען, אבער אלע טעכטער
לאסט לעבענדיג׃

ב) אונד עס קאם אן מאן פון דעם הויז לייוי, אונד נאהם
איין ווייב פון דעם הויז לייוי׃ (ב) אונד דיא ווייב ווארד
שוואנגער, אונד גאבוירע איין זוהן, אונד זי זאהע, דאס
דאס קינד שיין ווארע, אונד זי פארבארגע איהן דרייא
מאנאטע׃ (ג) אונד זי קאנטע איהן נישט לענגער פארבארגען,
דעסווענען נאהם זי איין קעסטלין פון בינזען, אונד
פיכטע זי מיט לעהם אונד פעך, אונד לעגטע דאס קינד
דרין, אונד לעגטע זי אין דאס רוהר אם ניל־ווסער׃
(ד) אונד זיינע שוועסטער שטאנד אוף דער ווייטע, אום
צו זעהן, ווא מען איהם טהאטע׃ (ה) אונד דיא טאכטער
פאראהנס קאם, אום אם ניל־ווסער צו באדען, אונד זיינע
מעגדע גינגען לענגס דעם ניל־ווסער, אונד זי זאהע דאס
רוהר מיטטען אין דען ווסער, אונד לאסטע איהר מעגד
דאס הינלאופען אונד נאהמען׃ (ו) אונד זי עפנטע דאס,
אונד זאהע דאס קינד, אונד זיהע, דאס דאס קנאבע
ווינד, אונד זי האטטע מיטלייד מיט איהם, אונד זי
שפראך: דאס איז איין העבאמאנישעס קינד׃ (ז) אונד
זיינע שוועסטער שפראך צו דער טאכטער פאראהנס:
זאל איך הינגעהן אונד דיר איין זאוגע פון דען
העבאמאנען רופען, דאס זי דיר דאס קינד זאוגע׃
(ח) אונד דיא טאכטער פאראהנס שפראך צו איהר: גיהע
הין׃ אונד דיא יונגע פרוי גינג הין אונד רופטע דיא
מוטטער דעס קינדעס׃ (ט) אונד דיא טאכטער פאראהנס
שפראך צו איהר: נים דיזעס קינד הין אונד זאוגע
מיר איהם, אונד איך ווילל דיר דען לוהן בעצאהלען׃
אונד דיא פרוי נאהם דאס קינד אונד זאוגטע איהם׃
(י) אונד דיא קינד ווארד גרוס, אונד זי בראכטע איהם
צו דער טאכטער פאראהנס, אונד ער ווארד איהר צום
זוהנע, אונד זי נאנטע איהם משה, אונד זי שפראך:
דען איך האבע איהן אוס דעם ווסער גיצאהן׃ (יא) אונד
עס ווארד אין דיזען טאגען, אלס משה גרוס ווארד,
דאס ער צו זיינע ברידער אוסגינג, אונד זאהע זיינע
לאסטען, אונד זאהע איין מצרי שלאגען איין עבריישען,
איינען פון זיינען ברידערן׃ (יב) אונד ער זאהע זיך
הין אונד הער, אונד זאהע, דאס קיין מאן דא וואר,
אונד שלוג דען מצרי טאט, אונד פארבארג איהן
אין דעם זאנד׃ (יג) אונד ער גינג דען צווייטען טאג
אוס, אונד זיהע, דא צוויא עבריישע מענשען מיטאינאנדער
שטרייטען, אונד שפראך צו דעם אונרעכטען: ווארום
שלעגסט דוא דיינען נעבסטען׃ (יד) אונד ער שפראך:
ווער האט דיך צום פורשטען אונד רעכטער איבער אונס
גיזעצט׃ ווילסט דוא מיך טעטען, ווי דוא דען מצרי
גיטעטעט האסט׃ אונד משה פורכטעטע זיך אונד
שפראך: ווארלייך, דיזע זאכע איז קונד גיווארדען׃
(טו) דאס הערט פאראה אוך, אונד ווילל משה טעטען,
אבער משה פלוהטע פאראהנס אנגעזיכט, אונד ער
בליבע אין מדין זיצען, אונד זאס אם ברונען׃ (טז) אונד
דער פריעסטער מדין האטטע זיבען טעכטער, אונד זי
קאמען הער, אונד שעפטען וואסער, אונד פולטען דיא
טרוגע אוס, דאס זי דעס פאטער איהרער הערדע טרענקטען׃
(יז) אונד דיא הירטען קאמען, אונד טרייבען זי ווייג,
אונד משה שטאנד אוף אונד הולפ איהנען, אונד טרענקטע
איהרע הערדע׃ (יח) אונד זי קאמען צו איהרעם פאטער
רעואל, אונד ער שפראך: ווארום זינד איהר הייטע
אזא שנעל הער גיקאמען׃ (יט) אונד זי שפראכען: אן
מאן מצרי האט אונס אוס דער האנד דער הירטען
גירעטעט, אונד האט אוך אוך אויך וואסער גישעפט
אונד דאס פיה טרענקט׃ (כ) אונד ער שפראך צו זיינע
טעכטער: ווא איז ער דען, ווארום האבט איהר דען
מאן דא גילאסען׃ רופט איהם, דאס ער בראט עסע׃
(כא) אונד משה ווילליגטע זיך צו בלייבען בי דעם מאן,
אונד ער גאבע משה ציפורה, זיינע טאכטער׃ (כב) אונד
זי גאבוירע איין זוהן, אונד ער נאנטע איהן גרשם,
דען ער שפראך: איך בין אין פרעמדער לאנד אן
פרעמדלינג גיווארדען׃ (כג) אונד עס ווארד אין דען
לאנגען טאגען, דאס דער קענניג מצרים שטארב, אונד
דיא קינדער ישׂראל זוכטען אוך דעם דינסטע, אונד
שרייען, אונד זייער פלעהען קאם הינאוף צו גאט
אוס דעם דינסטע׃ (כד) אונד גאט הערטע זייער
שטענגען, אונד גאט גידאכטע אן זיינען בונד מיט
אברהם, יצחק אונד יעקב׃ (כה) אונד גאט זאהע דיא
קינדער ישׂראל, אונד גאט ווארד זיי אינע׃

ג) משה ווארד דען שאף יתרו זיינעס שוויגער־
פאטערס הירטע, דעם פריעסטער מדין, אונד ער
טרייבע דיא הערדע הינטען אן דיא ווסטע, אונד
קאם צו דעם בארג גאטטעס חורב׃ (ב) אונד דער
מלאך יהוה ערשין איהם אין פלאמען פייערס אוס
דעם מיטטען אוס דעם דארנבוש, אונד ער זאהע,
דאס דער דארנבוש מיט פייער ברענטע, אונד דער
דארנבוש ווארד נישט פערצעהרט׃ (ג) אונד משה
שפראך: איך ווילל דאהין טרעטען אונד דיזע גרוסע
ארבייט בעזעהען, ווארום דער דארנבוש ווירד נישט
פערברענט׃ (ד) אונד גאט זאהע, דאס ער דאהין
טרעטע, דאס ער זיך נאהע, אונד גאט רופטע איהם
מיטטען אוס דעם דארנבוש אונד שפראך: משה, משה!
אונד ער שפראך: הינע איך׃ (ה) אונד ער שפראך:
נאהע דיך נישט הער, טהו דיינע שוה פון דען פיסען,
ווארום דער אורט, אוף דעם דוא שטעהסט, איז
הייליגער בודען׃ (ו) אונד ער שפראך: איך בין דער
גאט דיינעס פאטערס, דער גאט אברהמס, דער גאט
יצחקס, אונד דער גאט יעקבס׃ אונד משה פערהולע
זיין אנגעזיכט, דען ער פורכטעטע זיך, גאט אן
צו זעהן׃ (ז) אונד גאט שפראך: איך האבע גיזעהן
דיא פלעהע מיינעס פולקס, דאס אין אגיפטען איז,
אונד האבע זייער שרייען אוס דען הענדען דער
טרייבער גיהערט, ווארום איך קענע זייער לייד׃
(ח) אונד איך בין הינאבגיגאנגען, זי צו ערלעדיגען
אוס דער האנד דער אגיפטער, אונד זי אוס דיזעם
לאנד הינאוף צו פיהרען אין אין גוטעס אונד
גרוסעס לאנד, אין אין לאנד, דאס פון מילך אונד
האניג פלוסט, אין דיא אורטער דער כנענעער,
חתיטער, אמוריטער, פריזיטער, חוויטער אונד
יבוסיטער׃ (ט) אונד נון זיהע, דאס דאס געשריי
דער קינדער ישׂראל צו מיר קומט, אונד איך
האבע אוך אויך דיא אונטערדריקונג גיזעהן, מיט
דער דיא אגיפטער זי אונטערדריקען׃ (י) אונד נון
גיהע הין, אונד איך ווילל דיך צו פאראה זענדען,
דאס דוא מיין פולק דיא קינדער ישׂראל אוס
אגיפטען פיהרסט׃ (יא) אונד משה שפראך צו גאט:
ווער בין איך, דאס איך צו פאראה גיהע, אונד דאס
איך דיא קינדער ישׂראל אוס אגיפטען פיהרע׃
(יב) אונד ער שפראך: איך ווילל מיט דיר זיין,
אונד דאס זאל דיר דאס צייכען זיין, דאס איך דיך
גיזאנדט האבע, ווען דוא דאס פולק אוס אגיפטען
גיפיהרט האסט, ווירסט דוא דעם גאט אוף דיזעם
בארג דינען׃ (יג) אונד משה שפראך צו גאט: זיהע,
ווען איך צו דען קינדער ישׂראל קומע, אונד זאגע
צו זי: דער גאט אייערער פעטער האט מיך צו אוך
גיזאנדט, אונד זי מיר זאגען: ווי איז זיין נאמע?
וואס זאל איך זי דען זאגען׃ (יד) אונד גאט שפראך
צו משה: איך בין דער איך בין׃ אונד ער שפראך:
אזא זאלסט דוא צו דען קינדער ישׂראל זאגען:
איך בין האט מיך צו אוך גיזאנדט׃ (טו) אונד גאט
שפראך נאך צו משה: אזא זאלסט דוא צו דען
קינדער ישׂראל זאגען: גאט אייערער פעטער, גאט
אברהמס, גאט יצחקס, אונד גאט יעקבס, האט מיך
צו אוך גיזאנדט, דאס איז מיין נאמע אוף אייביג,
אונד דאס איז מיין נאמען פון גענעראציאן צו
גענעראציאן׃ (טז) גיהע הין, אונד פערזאמעל דיא
עלטסטען פון ישׂראל, אונד זאגע צו זי: גאט
אייערער פעטער, דער גאט אברהמס, יצחקס אונד
יעקבס, האט מיר ערשינען לאסען, אונד גאט
שפראך: איך האבע אוך אויך אייך גיזעהן אונד
דאס אין מצרים אייך אנגעטהאן ווירד׃ (יז) אונד
איך האבע גיזאגט, איך ווילל אייך אוס דער
אונטערדריקונג אגיפטען הינאוף צו דען לאנד דער
כנענעער, חתיטער, אמוריטער, פריזיטער, חוויטער
אונד יבוסיטער פיהרען, אין אין לאנד, דאס פון
מילך אונד האניג פלוסט׃ (יח) אונד זי ווערדען
מיין ווארט הערען, אונד דוא אונד דיא עלטסטען
פון ישׂראל ווערדען צו דעם קענניג מצרים גיהען,
אונד זי ווערדען צו איהם זאגען: גאט דער
עבריישען האט אונס גירופען, אונד נון ווילל
איך דרייא טאגע ריזע אין דיא ווסטע גיהען,
דאס ווא אונסערען גאט יהוה אופפער טהון׃
(יט) אונד איך ווייס, דאס דער קענניג מצרים
אייך נישט ווירד לאסען הינגיהען, אויסער
דורך שטארקע האנד׃ (כ) אונד איך ווילל מיין
האנד אוסרעקען אונד אגיפטען שלאגען מיט
אלערליא ווונדער, דיא איך אין איהם טהון
ווירד, אונד דאנאך ווירד ער אוך לאסען
הינגיהען׃ (כא) אונד איך ווילל דאס פולק
אגיפטען גונסטיג שטימען, אונד ווען איהר
הינגיהט, זא ווירד איהר נישט לער הינגיהען׃
(כב) אונד איך ווילל יעדע פרוי פון איהרער
נאכבארין אונד פון דער ווירטין איהרעס
הויזעס גאלדענע אונד זילבערנע גיפעסע אונד
קליידער פארלאנגען, אונד איהר ווירדט זי
אוף אייערע זוהנע אונד טעכטער לעגען, אונד
ווירדט אגיפטען בערויבען׃

ד) משה אבער אנטווארטעטע אונד שפראך:
זיהע, זי ווערדען מיר נישט גלויבען, אונד
מיין ווארט נישט הערען, ווארום זי ווערדען
זאגען: גאט האט דיר נישט ערשינען׃ (ב) אונד
גאט שפראך צו איהם: וואס איז דאס אין דיינער
האנד׃ אונד ער שפראך: אין שטאב׃ (ג) אונד ער
שפראך: ווארף איהן אוף דיא ערדע׃ אונד ער
ווארפ איהן אוף דיא ערדע, אונד ער ווארד אין
איין שלאנגע, אונד משה לאפ פור איהר דאוון׃
(ד) אונד גאט שפראך צו משה: שטרעק דיין
האנד אוס אונד פאק איהר בי דעם שוואנץ, אונד
ער שטרעקטע זיין האנד אוס אונד פאטע איהר,
אונד ער ווארד איין שטאב אין זיינער האנד׃
(ה) דאמיט זי גלויבען, דאס דיר גאט יהוה
ערשינען האט, דער גאט זייער פעטער, דער גאט
אברהמס, דער גאט יצחקס, אונד דער גאט יעקבס׃
(ו) אונד גאט שפראך נאך צו איהם: שטעק דיין
האנד אין דיין בוזען׃ אונד ער שטעקטע זיין
האנד אין זיין בוזען, אונד ווען ער זי ווידער
הערוים צוגע, זא ווארד זי אוסצעהיג ווי שנע׃
(ז) אונד ער שפראך: קעהר דיין האנד ווידער
אין דיין בוזען׃ אונד ער קעהרטע זיין האנד
ווידער אין זיין בוזען, אונד ווען ער זי ווידער
אוס דעם בוזען צוגע, זא ווארד זי ווידער ווי
דאס אנדערע פלייש׃ (ח) אונד ווען זי דיר נישט
גלויבען ווערדען, אונד דיר נישט הערען אויף
דיא שטימע דעס ערשטען צייכענס, זא ווערדען
זי דיר אויף דיא שטימע דעס צווייטען צייכענס
גלויבען׃ (ט) אונד ווען זי אוך אויך דיזע צוויא
צייכען נישט גלויבען, אונד אויך נישט אויף
אייער שטימע הערען, זא נעמט וואסער פון דעם
ניל, אונד גיסט עס אוף דיא טרוגע, אונד דאס
וואסער, דאס דוא פון דעם ניל נעמסט, ווירד
בלוט ווערדען אוף דער טרוגע׃ (י) אונד משה
שפראך צו גאט: אך, מיין הער, איך בין נישט
בערעדט, ווידער גיסטern נאך גיסטern, נאך
ווען דוא צו דיינעם קנעכט גיהסט, ווארום איך
בין שווער פון מונד אונד שווער פון צונגע׃
(יא) אונד גאט שפראך צו איהם: ווער האט דען
מענשען מונד גימאכט, אדער ווער מאכט שטומם
אדער טאוב, זעהענד אדער בלינד׃ בין איך נישט
גאט׃ (יב) אונד נון גיהע הין, אונד איך ווילל
מיט דיינעם מונד זיין, אונד דיר לעהרען, ווא
דוא רעדען זאלסט׃ (יג) אונד ער שפראך: אך,
מיין הער, זענד דאך דורך דיא האנד, דיא דוא
זענדען ווילסט׃ (יד) אונד גאט ווארד צארנע
איבער משה, אונד שפראך: איז נישט אהרון דער
לעוי דיין ברודער׃ איך ווייס, דאס ער רעדען
קאן׃ אונד אויך זיהע, ער קומט דיר אנטגעגען,
אונד ווען ער דיך זיהט, זא ווירד ער זיך
פרייען אין זיינעם הערצען׃ (טו) אונד דוא זאלסט
צו איהם רעדען, אונד דיר דיא ווערטע אין דעם
מונד לעגען, אונד איך ווילל מיט דיינעם מונד
זיין, אונד מיט זיינעם מונד, אונד איך ווילל אוך
לעהרען, ווא איהר טהון זאלט׃ (טז) אונד ער
ווירד פור דיך צום פאלק רעדען, אונד ער ווירד
דיין מונד זיין, אונד דוא ווירסט איהם צו גאט
ווי צו איין הערן זיין׃ (יז) אונד דוא זאלסט דיזען
שטאב אין דיינער האנד נעמען, מיט דעם דוא
דיא צייכען טהון זאלסט׃

ה) אונד משה אונד אהרון גינגען הין אונד
זאגטען צו פאראה: אזא זאגט גאט דער
עבריישען: לאס מיין פולק ציהען, דאס זי מיר
אין דער ווסטע פעסט האלטען׃ (ב) אונד פאראה
שפראך: ווער איז גאט, דאס איך זיין שטימע
הערען זאל, אוס דיזעם לאנד צו לאסען ישׂראל
ציהען׃ איך ווייס גאט נישט, אונד אויך ווילל
איך ישׂראל נישט לאסען ציהען׃ (ג) אונד זי
שפראכען: דער גאט דער עבריישען האט אונס
גירופען׃ אזא ווילל אונס דען ווג דרייא טאגע
ריזע אין דיא ווסטע גיהען לאסען, אונד גאט
אונסערען גאט אופפער טהון׃ (ד) אונד דער
קענניג מצרים שפראך צו איהנען: ווארום ווילל
איהר, משה אונד אהרון, דאס פולק פון דער
ארבייט אבהאלטען׃ גיהט הין צו אייערער
לאסט׃ (ה) אונד פאראה שפראך: זיהע, דאס
פולק איז נון פיל אוף דער ערדע, אונד איהר
ווילל זי פון דער לאסט רוהען מאכען׃ (ו) אונד
פאראה גאב דען טאג דעם פולק דעם אופזעהער
אונד זיינע שרייבער פאלגענדעס אן׃ (ז) מען
זאל דעם פולק נישט מעהר שטרוי גיבען צום
ציגעלמאכען, ווי גיסטern, זי זאלען זיך אלבסט
שטרוי זאמלען׃ (ח) אונד דיא אנזאהל דער
ציגעל, דיא זי גיסטern גימאכט האבען, זאלען
זי אוך אויך אויפלעגען, אונד נישט מינדערן,
ווארום זי זינד פויל, דארום שרייען זי אונד
זאגען: לאס אונס הינגיהען אונד אונסערען גאט
אופפער טהון׃ (ט) לאסט דיא ארבייט שווער
ווערדען אויף דען מענשען, דאס זי דארין
ארבייטען אונד זיך נישט קיממערן אום
פאלשע ווערטע׃ (י) אונד דיא אופזעהער דעס
פולקס אונד זיינע שרייבער גינגען הינאוס אונד
זאגטען צום פולק: אזא זאגט פאראה: איך
ווילל אייך נישט מעהר שטרוי גיבען׃ (יא) גיהט
אייך אוס אייערען שטרוי זאמלען, ווא איהר
אין אייערען לענדערן אין דען שטעטען
ווערדט פינדען, ווארום אייך ווירד נישט
מינדער אין אייערער ארבייט אבגעהען׃ (יב) אונד
דאס פולק ווארד אין דיא גאנצע ווסטע אונד
אין דיא גאנצע גענד אום שטרוי גיצאהלט,
דאס זי שטאפפלען מאכטען׃ (יג) אונד דיא
אופזעהער דרענגטען זי אונד זאגטען: ווערדט
אייערע ארבייט פולענדען, אן יעדען טאג
אייערע פענסום, ווי אין דען טאגען, דא אייך
שטרוי גיגעבען ווארד׃ (יד) אונד דיא שרייבער
דער קינדער ישׂראל, דיא דיא אופזעהער דעס
פולקס פאראה איבער זי גיזעצט האטטען,
ווארדען גישלאגען, אונד מען שפראך: ווארום
האבט איהר אייערע פענסום ווידער גיסטern
נאך גיסטern נישט גימאכט, ווי אין דען
פארגאנגענען טאגען׃ (טו) אונד דיא שרייבער
דער קינדער ישׂראל גינגען הין אונד שריען צו
פאראה אונד זאגטען: ווארום טהוסט דוא דיינען
קנעכטען דאס׃ (טז) שטרוי ווערדט דען
קנעכטען נישט גיגעבען, אונד דען ציגעל
זאגט מען אוס אונד זאגט: מאכט אייך אין
אייערע פלעצע׃ (יז) אונד ער שפראך: איהר
זינד פויל, פויל זינד אייך, דארום זאגט איהר:
לאס אונס הינגיהען אונד גאט אופפער טהון׃
(יח) אונד נון גיהט הין אונד ארבייטע, אונד
שטרוי ווערדט אייך נישט גיגעבען, אונד
ציגעל ווערדט איהר אוך אויך אויפלעגען׃
(יט) אונד דיא שרייבער דער קינדער ישׂראל
זאהען, דאס זי שלימם ווארען, אונד מען
שפראך: איהר ווערדט אן אייערען ציגעלן
נישט מינדערן, אן יעדען טאג אייערע
פענסום׃ (כ) אונד זי גינגען אוס פאראה
הינאוס, אונד זי קאמען צו איהם הינצו׃
(כא) אונד זי שפראכען צו איהנען: גאט זעהע
אוך אויך אן אונד ריכטע, דאס איהר אונס
שטינקענד גימאכט האבט פאר פאראה אונד
פאר זיינע קנעכטע, אונד איהם דאס שווערד
אין דיא האנד גיגעבען, אונס צו טעדטען׃
(כב) אונד משה קעהרטע זיך ווידער צו גאט
אונד שפראך: הער, ווארום האסט דוא דאס
פולק אזא שלימם גימאכט, ווארום האסט דוא
מיך אזא גישיקט׃ (כג) זיהע, זיט איך צו
פאראה גינגע, אום אם נאמען צו רעדען,
האט ער דאס פולק שלימם גימאכט, אונד
דוא האסט דיין פולק נישט ערלעדיגט׃

ו) אונד גאט שפראך צו משה: נון ווירסט דוא
זעהען, ווא איך פאראה טהון ווירד, ווארום
דורך שטארקע האנד ווירד ער זי לאסען, אונד
דורך שטארקע האנד ווירד ער זי אוס זיינעם
לאנד טרייבען׃ (ב) אונד גאט שפראך צו משה:
איך בין יהוה׃ (ג) אונד איך בין דען אברהם,
יצחק אונד יעקב אלס גאט אל שדי ערשינען,
אבער מיין נאמע יהוה בין איך זי נישט
בעקאנט גיווארדען׃ (ד) אונד איך האבע אוך אויך
מיין בונד מיט זי גימאכט, אזא ווילל איך זי
דאס לאנד כנען גיבען, דאס לאנד זיינער
פילגרימשאפט, אין דעם זי פילגרים גיווען
זינד׃ (ה) אונד איך האבע אוך אויך דאס
זייפצען דער קינדער ישׂראל גיהערט, דיא דיא
אגיפטער אונטער זיך האלטען, אונד האבע
אוך אויך מיין בונד גידאכט׃ (ו) דארום זאגע
צו דען קינדער ישׂראל: איך בין יהוה, אונד
איך ווילל אייך אונטער דען לאסטען דער
אגיפטער הערוים פיהרען, אונד אייך פון זיינער
ארבייט ערלעדיגען, אונד אייך מיט אויסגעשפרייטעם
ארם אונד מיט גרוסע גיריכטע ערלעדיגען׃
(ז) אונד איך ווילל אייך מיר צום פולק
אננעהמען, אונד איך ווילל אייער גאט זיין,
אונד איהר ווירדט ערקענען, דאס איך יהוה
אייער גאט בין, דער אייך אוס דען לאסטען
דער אגיפטער הערוים פיהרט׃ (ח) אונד איך
ווילל אייך הינאין פיהרען, ווא איך מיין האנד
אוף אוסגעשפרייטעט האבע צו גיבען דען
אברהם, יצחק אונד יעקב, אונד ווילל אייך
דאס לאנד אלס ערבטהום גיבען, איך יהוה׃
(ט) אונד משה זאגטע דאס אלעס צו דען
קינדער ישׂראל, אבער זי האטטען נישט אכט
אוף משה פור קלינמוטהיגקייט אונד פור
שווערער ארבייט׃ (י) אונד יהוה שפראך צו
משה: (יא) גיהע הין אונד זאגע פאראה,
דעם קענניג מצרים, דאס ער דיא קינדער
ישׂראל אוס זיינעם לאנד ציהען לאסע׃
(יב) אונד משה שפראך פור יהוה: זיהע, דיא
קינדער ישׂראל האבען מיך נישט גלויבען
ווילל, ווי ווירד פאראה מיך דען הערען,
דען איך בין שווער פון מונד׃ (יג) אונד יהוה
שפראך צו משה אונד צו אהרון, אונד גאב
זי אן דיא קינדער ישׂראל אונד אן פאראה
קענניג מצרים, דאס ער דיא קינדער ישׂראל
אוס מצרים ציהען לאסע׃ (יד) דאס זינד דיא
הויפטער אירער פעטער הויזער׃ דיא זינד
דיא זוהנע ראובן, דעס עלטסטען זוהנס
ישׂראל, חנוך אונד פלוא, חצרון אונד כרמי׃
דאס זינד דיא גענעראציאנען ראובנס׃
(טו) אונד דיא זוהנע שמעון׃ ימואל אונד
ימין, אוהד אונד יכין, צוהר אונד שאול,
דער זוהן דער כנענעיטין׃ דאס זינד דיא
גענעראציאנען שמעונס׃ (טז) אונד דאס זינד
דיא נאמען דער זוהנע לוי נאך איהרען
גענעראציאנען׃ גרשון, קהת אונד מרארי׃
אונד דיא יאהרע דעס לעבענס לוי זינד
הונדערט זיבען אונד דרייסיג יאהרע׃
(יז) דיא זוהנע גרשון׃ לבני אונד שמעי,
נאך איהרען פאמיליען׃ (יח) אונד דיא זוהנע
קהת׃ עמרם, יצהר, חברון אונד עזיאל׃
אונד דיא יאהרע דעס לעבענס קהת זינד
הונדערט דרייא אונד דרייסיג יאהרע׃
(יט) אונד דיא זוהנע מרארי׃ מחלי אונד
משי׃ דאס זינד דיא פאמיליען לוי נאך
איהרען גענעראציאנען׃ (כ) אונד עמרם
נאהם יוכבד, זיינע פעטערס שוועסטער,
צום ווייבע, אונד זי גאבוירע איהם אהרון
אונד משה׃ אונד דיא יאהרע דעס לעבענס
עמרם זינד הונדערט זיבען אונד דרייסיג
יאהרע׃ (כא) אונד דיא זוהנע יצהר׃ קרח,
נפג אונד זכרי׃ (כב) אונד דיא זוהנע עזיאל׃
מישאל, אלצפן אונד סתרי׃ (כג) אונד
אהרון נאהם אלישבע, דיא טאכטער
עמינדבס, דיא שוועסטער נחשונס, צום
ווייבע, אונד זי גאבוירע איהם נדב אונד
אביהוא, אלעזר אונד איתמר׃ (כד) אונד
דיא זוהנע קרח׃ אסיר, אלקנה אונד
אביאסף׃ דאס זינד דיא פאמיליען דער
קרחיטען׃ (כה) אונד אלעזר, דער זוהן
אהרונס, נאהם איהם איין ווייב פון דען
טאכטערן פוטיאל, צום ווייבע, אונד זי
גאבוירע איהם פינחס׃ דאס זינד דיא
הויפטער דער פאטער דער לוויטען נאך
איהרען פאמיליען׃ (כו) דאס זינד דער
אהרון אונד משה, דענען יהוה שפראך:
פיהרט דיא קינדער ישׂראל אוס מצרים
נאך איהרען הירעשאפטען׃ (כז) זי זינד
דיא, דיא צו פאראה קענניג מצרים
גישפראכען האבען, דאס זי דיא קינדער
ישׂראל אוס מצרים פיהרען׃ דאס זינד
דער משה אונד אהרון׃ (כח) אונד עס
ווארד אין דעם טאגע, דא גאט משה אין
מצרים גישפראכען האטטע׃ (כט) אונד
יהוה רעדטע צו משה אונד שפראך: איך
בין יהוה׃ זאג פאראה, דעם קענניג
מצרים, אלעס, ווא איך דיר זאגע׃
(ל) אונד משה שפראך פור יהוה: זיהע,
איך בין קלינמוטהיג אן מונד, אונד ווי
ווירד פאראה מיר גלויבען׃

ז) אונד יהוה שפראך צו משה: זיהע, איך
האבע דיך פאראה גאט גימאכט, אונד
אהרון דיין ברודער ווירד דיין פראפהעט
זיין׃ (ב) דוא זאלסט אלעס

כִּי לֹא כַנָּשִׁים הַמִּצְרִיֹּת הָעִבְרִיֹּת כִּי־חָיוֹת הֵנָּה בְּטֶרֶם
כ תָּבוֹא אֲלֵהֶן הַמְיַלֶּדֶת וְיָלָדוּ׃ וַיֵּיטֶב אֱלֹהִים לַמְיַלְּדֹת
21 וַיִּרֶב הָעָם וַיַּעַצְמוּ מְאֹד׃ וַיְהִי כִּי־יָרְאוּ הַמְיַלְּדֹת אֶת־
22 הָאֱלֹהִים וַיַּעַשׂ לָהֶם בָּתִּים׃ וַיְצַו פַּרְעֹה לְכָל־עַמּוֹ לֵאמֹר
כָּל־הַבֵּן הַיִלּוֹד הַיְאֹרָה תַּשְׁלִיכֻהוּ וְכָל־הַבַּת תְּחַיּוּן׃ פ

ב Cap. II.

א 2 וַיֵּלֶךְ אִישׁ מִבֵּית לֵוִי וַיִּקַּח אֶת־בַּת־לֵוִי׃ וַתַּהַר הָאִשָּׁה
וַתֵּלֶד בֵּן וַתֵּרֶא אֹתוֹ כִּי־טוֹב הוּא וַתִּצְפְּנֵהוּ שְׁלֹשָׁה
3 יְרָחִים׃ וְלֹא־יָכְלָה עוֹד הַצְפִּינוֹ וַתִּקַּח־לוֹ תֵּבַת גֹּמֶא
וַתַּחְמְרָה בַחֵמָר וּבַזָּפֶת וַתָּשֶׂם בָּהּ אֶת־הַיֶּלֶד וַתָּשֶׂם בַּסּוּף
4 עַל־שְׂפַת הַיְאֹר׃ וַתֵּתַצַּב אֲחֹתוֹ מֵרָחֹק לְדֵעָה מַה־יֵּעָשֶׂה
ה לוֹ׃ וַתֵּרֶד בַּת־פַּרְעֹה לִרְחֹץ עַל־הַיְאֹר וְנַעֲרֹתֶיהָ הֹלְכֹת
עַל־יַד הַיְאֹר וַתֵּרֶא אֶת־הַתֵּבָה בְּתוֹךְ הַסּוּף וַתִּשְׁלַח
6 אֶת־אֲמָתָהּ וַתִּקָּחֶהָ׃ וַתִּפְתַּח וַתִּרְאֵהוּ אֶת־הַיֶּלֶד וְהִנֵּה־
נַעַר בֹּכֶה וַתַּחְמֹל עָלָיו וַתֹּאמֶר מִיַּלְדֵי הָעִבְרִים זֶה׃
7 וַתֹּאמֶר אֲחֹתוֹ אֶל־בַּת־פַּרְעֹה הַאֵלֵךְ וְקָרָאתִי לָךְ אִשָּׁה
8 מֵינֶקֶת מִן הָעִבְרִיֹּת וְתֵינִק לָךְ אֶת־הַיָּלֶד׃ וַתֹּאמֶר־לָהּ
בַּת־פַּרְעֹה לְכִי וַתֵּלֶךְ הָעַלְמָה וַתִּקְרָא אֶת־אֵם הַיָּלֶד׃
9 וַתֹּאמֶר לָהּ בַּת־פַּרְעֹה הֵילִיכִי אֶת־הַיֶּלֶד הַזֶּה וְהֵינִקֵהוּ
לִי וַאֲנִי אֶתֵּן אֶת־שְׂכָרֵךְ וַתִּקַּח הָאִשָּׁה הַיֶּלֶד וַתֵּנִיקֵהוּ׃
י וַיִּגְדַּל הַיֶּלֶד וַתְּבִאֵהוּ לְבַת־פַּרְעֹה וַיְהִי־לָהּ לְבֵן וַתִּקְרָא
11 שלישי שְׁמוֹ מֹשֶׁה וַתֹּאמֶר כִּי מִן־הַמַּיִם מְשִׁיתִהוּ׃ וַיְהִי ׀ בַּיָּמִים
הָהֵם וַיִּגְדַּל מֹשֶׁה וַיֵּצֵא אֶל־אֶחָיו וַיַּרְא בְּסִבְלֹתָם וַיַּרְא
12 אִישׁ מִצְרִי מַכֶּה אִישׁ־עִבְרִי מֵאֶחָיו׃ וַיִּפֶן כֹּה וָכֹה
וַיַּרְא כִּי־אֵין אִישׁ וַיַּךְ אֶת־הַמִּצְרִי וַיִּטְמְנֵהוּ בַּחוֹל׃
13 וַיֵּצֵא בַּיּוֹם הַשֵּׁנִי וְהִנֵּה שְׁנֵי־אֲנָשִׁים עִבְרִים נִצִּים וַיֹּאמֶר
14 לָרָשָׁע לָמָּה תַכֶּה רֵעֶךָ׃ וַיֹּאמֶר מִי שָׂמְךָ לְאִישׁ שַׂר וְשֹׁפֵט
עָלֵינוּ הַלְהָרְג�Kנִי אַתָּה אֹמֵר כַּאֲשֶׁר הָרַגְתָּ אֶת־הַמִּצְרִי

כִּי לֹא כַנָּשִׁים הַמִּצְרִיֹּת הָעִבְרִיֹּת כִּי־חָיוֹת הֵנָּה בְּטֶרֶם
כ תָּבוֹא אֲלֵהֶן הַמְיַלֶּדֶת וְיָלָדוּ׃ וַיֵּיטֶב אֱלֹהִים לַמְיַלְּדֹת
21 וַיִּרֶב הָעָם וַיַּעַצְמוּ מְאֹד׃ וַיְהִי כִּי־יָרְאוּ הַמְיַלְּדֹת אֶת־
22 הָאֱלֹהִים וַיַּעַשׂ לָהֶם בָּתִּים׃ וַיְצַו פַּרְעֹה לְכָל־עַמּוֹ לֵאמֹר
כָּל־הַבֵּן הַיִלּוֹד הַיְאֹרָה תַּשְׁלִיכֻהוּ וְכָל־הַבַּת תְּחַיּוּן׃ פ

ב Cap. II.

א 2 וַיֵּלֶךְ אִישׁ מִבֵּית לֵוִי וַיִּקַּח אֶת־בַּת־לֵוִי׃ וַתַּהַר הָאִשָּׁה
וַתֵּלֶד בֵּן וַתֵּרֶא אֹתוֹ כִּי־טוֹב הוּא וַתִּצְפְּנֵהוּ שְׁלֹשָׁה
3 יְרָחִים׃ וְלֹא־יָכְלָה עוֹד הַצְפִּינוֹ וַתִּקַּח־לוֹ תֵּבַת גֹּמֶא
וַתַּחְמְרָה בַחֵמָר וּבַזָּפֶת וַתָּשֶׂם בָּהּ אֶת־הַיֶּלֶד וַתָּשֶׂם בַּסּוּף
4 עַל־שְׂפַת הַיְאֹר׃ וַתֵּתַצַּב אֲחֹתוֹ מֵרָחֹק לְדֵעָה מַה־יֵּעָשֶׂה
ה לוֹ׃ וַתֵּרֶד בַּת־פַּרְעֹה לִרְחֹץ עַל־הַיְאֹר וְנַעֲרֹתֶיהָ הֹלְכֹת
עַל־יַד הַיְאֹר וַתֵּרֶא אֶת־הַתֵּבָה בְּתוֹךְ הַסּוּף וַתִּשְׁלַח
6 אֶת־אֲמָתָהּ וַתִּקָּחֶהָ׃ וַתִּפְתַּח וַתִּרְאֵהוּ אֶת־הַיֶּלֶד וְהִנֵּה־
נַעַר בֹּכֶה וַתַּחְמֹל עָלָיו וַתֹּאמֶר מִיַּלְדֵי הָעִבְרִים זֶה׃
7 וַתֹּאמֶר אֲחֹתוֹ אֶל־בַּת־פַּרְעֹה הַאֵלֵךְ וְקָרָאתִי לָךְ אִשָּׁה
8 מֵינֶקֶת מִן הָעִבְרִיֹּת וְתֵינִק לָךְ אֶת־הַיָּלֶד׃ וַתֹּאמֶר־לָהּ
בַּת־פַּרְעֹה לְכִי וַתֵּלֶךְ הָעַלְמָה וַתִּקְרָא אֶת־אֵם הַיָּלֶד׃
9 וַתֹּאמֶר לָהּ בַּת־פַּרְעֹה הֵילִיכִי אֶת־הַיֶּלֶד הַזֶּה וְהֵינִקֵהוּ
לִי וַאֲנִי אֶתֵּן אֶת־שְׂכָרֵךְ וַתִּקַּח הָאִשָּׁה הַיֶּלֶד וַתֵּנִיקֵהוּ׃
י וַיִּגְדַּל הַיֶּלֶד וַתְּבִאֵהוּ לְבַת־פַּרְעֹה וַיְהִי־לָהּ לְבֵן וַתִּקְרָא
11 שלישי שְׁמוֹ מֹשֶׁה וַתֹּאמֶר כִּי מִן־הַמַּיִם מְשִׁיתִהוּ׃ וַיְהִי ׀ בַּיָּמִים
הָהֵם וַיִּגְדַּל מֹשֶׁה וַיֵּצֵא אֶל־אֶחָיו וַיַּרְא בְּסִבְלֹתָם וַיַּרְא
12 אִישׁ מִצְרִי מַכֶּה אִישׁ־עִבְרִי מֵאֶחָיו׃ וַיִּפֶן כֹּה וָכֹה
וַיַּרְא כִּי־אֵין אִישׁ וַיַּךְ אֶת־הַמִּצְרִי וַיִּטְמְנֵהוּ בַּחוֹל׃
13 וַיֵּצֵא בַּיּוֹם הַשֵּׁנִי וְהִנֵּה שְׁנֵי־אֲנָשִׁים עִבְרִים נִצִּים וַיֹּאמֶר
14 לָרָשָׁע לָמָּה תַכֶּה רֵעֶךָ׃ וַיֹּאמֶר מִי שָׂמְךָ לְאִישׁ שַׂר וְשֹׁפֵט
עָלֵינוּ הַלְהָרְגֵנִי אַתָּה אֹמֵר כַּאֲשֶׁר הָרַגְתָּ אֶת־הַמִּצְרִי

קאפיטעל ב

(א) פאר מיינגער נייט גינג מען מוס דעם הויסע לוי׳ס
מוכז נאמען יעכט׳ (ב) איז פרוי הרויז ווען יעכט
שוועסטער מיכם׳ (ג) נאכדעם וואס זי איז נישט
נאכגעגאנגען אויף דעם וועג וואס זי איז אוועקגעגאנגען
אין דעם וואסער׳ (ד) איינע פון דעם פרויען׳ (ה) גינג
שוועסטער שטעלט זיך פאר פארנע׳ מוך נו וויסען׳ וואס
מיהם וויללערפאהרען ווילד׳ (ו) פון גינג איז טאכטער דעס
פרעס הינטן מען דעם פוים׳ זיך נו באדען׳ מוכז מיהרע
קאמער׳ מאכדע גינגען הערוק פון מוסער דעס פוים׳
שיקטע זי מיהרע שקוואדען׳ מוכז נוס עס וואס׳ (ז) זיי
עפענטע עס׳ בעוואה דעס קינד׳ מוכז עס וואס מיין וויינענ׳
ער קאבע׳ (ח) ער ערבארמטע זיך מיבער מיהן מוכז שפראך׳
עס מיסט מייגער פאר דעם עברים׳ (ט) דעס שפראך
זייגט שוועסטער נור טאכטער דעס פרעה׳ וואו מיך הין געהע
מוכז דיר פאר עברישען וויבערן מייגע מאמע רופען?
(י) יענער שפראך׳ ווער האט דיך נוס מרע׳ מוכז
ריכטער

דייגער פֿאטער. דער גאָט דעס אברהם, דער גאָט דעס יצחק, דער גאָט דעס יעקב.

(ו) מוזט שפּראַך פֿערנעמען, אין בין דער גאָט פֿון דיין פֿאטער, דער גאָט פֿון אברהם, דער גאָט פֿון יצחק, דער גאָט פֿון יעקב. דאָס האָט משה פֿאַרשטאַנען, ווייל ער האָט שטענדיק גוט פֿאַרשטאַנען אויף וועלכער זײַט עס שטעהט, אויף דער זײַט פֿון דעם גאָט פֿון ישראל, אָדער אויף דער זײַט פֿון דעם גאָט פֿון עגיפּטען. ניט אזוי דער פֿאַראַכטער פֿאַראָאָ, וועלכער האָט נישט פֿאַרשטאַנען, אַז ישראל איז דער בכור פֿון גאָט, אַז ישראל איז דער ערשטער וואָס האָט אָנגענומען דעם גאָט פֿון אברהם, יצחק און יעקב, אַז ישראל איז דער ערשטער וואָס האָט אָנגענומען דעם גאָט פֿון אמת, דעם גאָט פֿון ליכט, דעם גאָט פֿון פֿרייהייט, דעם גאָט פֿון מענטשלעכקייט, דעם גאָט פֿון ליבע, דעם גאָט פֿון מוסר, דעם גאָט פֿון צדקה, דעם גאָט פֿון שלום, דעם גאָט פֿון ברודערשאַפֿט, דעם גאָט פֿון מענטשהייט, דעם גאָט פֿון גאָטלעכקייט, דעם גאָט פֿון אייביקייט, דעם גאָט פֿון ישראל, דעם גאָט פֿון תורה, דעם גאָט פֿון משה, דעם גאָט פֿון נביאים, דעם גאָט פֿון ישעיה, דעם גאָט פֿון ירמיה, דעם גאָט פֿון יחזקאל, דעם גאָט פֿון הושע, דעם גאָט פֿון יואל, דעם גאָט פֿון עמוס, דעם גאָט פֿון עובדיה, דעם גאָט פֿון יונה, דעם גאָט פֿון מיכה, דעם גאָט פֿון נחום, דעם גאָט פֿון חבקוק, דעם גאָט פֿון צפניה, דעם גאָט פֿון חגי, דעם גאָט פֿון זכריה, דעם גאָט פֿון מלאכי, דעם גאָט פֿון שמואל, דעם גאָט פֿון דוד, דעם גאָט פֿון שלמה, דעם גאָט פֿון אסא, דעם גאָט פֿון יהושפט, דעם גאָט פֿון חזקיה, דעם גאָט פֿון יאשיה, דעם גאָט פֿון עזרא, דעם גאָט פֿון נחמיה, דעם גאָט פֿון מתתיה, דעם גאָט פֿון יהודה המכבי, דעם גאָט פֿון שמעון הצדיק, דעם גאָט פֿון הלל, דעם גאָט פֿון יוחנן בן זכאי, דעם גאָט פֿון רבי עקיבא, דעם גאָט פֿון רבי יהודה הנשיא, דעם גאָט פֿון רבי יוחנן, דעם גאָט פֿון רבי שמעון בן יוחאי, דעם גאָט פֿון רבי יהודה הלוי, דעם גאָט פֿון רבי משה בן מימון, דעם גאָט פֿון רבי יוסף קארו, דעם גאָט פֿון רבי משה איסרליש, דעם גאָט פֿון רבי חיים וויטאל, דעם גאָט פֿון רבי ישראל בעל שם טוב, דעם גאָט פֿון רבי אליהו גאון, דעם גאָט פֿון רבי חיים וואלאזשינער, דעם גאָט פֿון רבי שניאור זלמן, דעם גאָט פֿון רבי מנחם מענדל, דעם גאָט פֿון רבי יוסף יצחק שניאורסאָן, דעם גאָט פֿון רבי מנחם מענדל שניאורסאָן, דעם גאָט פֿון רבי שלום דובער שניאורסאָן

אֱלֹהֵי אָבִיךָ אֱלֹהֵי אַבְרָהָם אֱלֹהֵי יִצְחָק וֵאלֹהֵי יַעֲקֹב
וַיַּסְתֵּר מֹשֶׁה פָּנָיו כִּי יָרֵא מֵהַבִּיט אֶל־הָאֱלֹהִים׃ 7 וַיֹּאמֶר
יְהוָה רָאֹה רָאִיתִי אֶת־עֳנִי עַמִּי אֲשֶׁר בְּמִצְרָיִם וְאֶת־
צַעֲקָתָם שָׁמַעְתִּי מִפְּנֵי נֹגְשָׂיו כִּי יָדַעְתִּי אֶת־מַכְאֹבָיו׃
וָאֵרֵד לְהַצִּילוֹ מִיַּד מִצְרַיִם וּלְהַעֲלֹתוֹ מִן־הָאָרֶץ הַהִוא 8
אֶל־אֶרֶץ טוֹבָה וּרְחָבָה אֶל־אֶרֶץ זָבַת חָלָב וּדְבָשׁ אֶל־
מְקוֹם הַכְּנַעֲנִי וְהַחִתִּי וְהָאֱמֹרִי וְהַפְּרִזִּי וְהַחִוִּי וְהַיְבוּסִי׃
וְעַתָּה הִנֵּה צַעֲקַת בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל בָּאָה אֵלָי וְגַם־רָאִיתִי 9
אֶת־הַלַּחַץ אֲשֶׁר מִצְרַיִם לֹחֲצִים אֹתָם׃ י וְעַתָּה לְכָה
וְאֶשְׁלָחֲךָ אֶל־פַּרְעֹה וְהוֹצֵא אֶת־עַמִּי בְנֵי־יִשְׂרָאֵל מִמִּצְרָיִם׃
וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה אֶל־הָאֱלֹהִים מִי אָנֹכִי כִּי אֵלֵךְ אֶל־פַּרְעֹה וְכִי 11
אוֹצִיא אֶת־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל מִמִּצְרָיִם׃ 12 וַיֹּאמֶר כִּי־אֶהְיֶה
עִמָּךְ וְזֶה־לְּךָ הָאוֹת כִּי אָנֹכִי שְׁלַחְתִּיךָ בְּהוֹצִיאֲךָ אֶת־
הָעָם מִמִּצְרַיִם תַּעַבְדוּן אֶת־הָאֱלֹהִים עַל הָהָר הַזֶּה׃
וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה אֶל־הָאֱלֹהִים הִנֵּה אָנֹכִי בָּא אֶל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל 13
וְאָמַרְתִּי לָהֶם אֱלֹהֵי אֲבוֹתֵיכֶם שְׁלָחַנִי אֲלֵיכֶם וְאָמְרוּ־לִי
מַה־שְּׁמוֹ מָה אֹמַר אֲלֵהֶם׃ 14 וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים אֶל־מֹשֶׁה
אֶהְיֶה אֲשֶׁר אֶהְיֶה וַיֹּאמֶר כֹּה תֹאמַר לִבְנֵי יִשְׂרָאֵל אֶהְיֶה
שְׁלָחַנִי אֲלֵיכֶם׃ טו וַיֹּאמֶר עוֹד אֱלֹהִים אֶל־מֹשֶׁה כֹּה תֹאמַר
אֶל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל יְהוָה אֱלֹהֵי אֲבֹתֵיכֶם אֱלֹהֵי אַבְרָהָם
אֱלֹהֵי יִצְחָק וֵאלֹהֵי יַעֲקֹב שְׁלָחַנִי אֲלֵיכֶם זֶה־שְּׁמִי לְעֹלָם
וְזֶה זִכְרִי לְדֹר דֹּר׃ 16 חמישי לֵךְ וְאָסַפְתָּ אֶת־זִקְנֵי יִשְׂרָאֵל
וְאָמַרְתָּ אֲלֵהֶם יְהוָה אֱלֹהֵי אֲבֹתֵיכֶם נִרְאָה אֵלַי אֱלֹהֵי
אַבְרָהָם יִצְחָק וְיַעֲקֹב לֵאמֹר פָּקֹד פָּקַדְתִּי אֶתְכֶם וְאֶת־
הֶעָשׂוּי לָכֶם בְּמִצְרָיִם׃ 17 וָאֹמַר אַעֲלֶה אֶתְכֶם מֵעֳנִי מִצְרַיִם
אֶל־אֶרֶץ הַכְּנַעֲנִי וְהַחִתִּי וְהָאֱמֹרִי וְהַפְּרִזִּי וְהַחִוִּי וְהַיְבוּסִי
אֶל־אֶרֶץ זָבַת חָלָב וּדְבָשׁ׃ 18 וְשָׁמְעוּ לְקֹלֶךָ וּבָאתָ אַתָּה
וְזִקְנֵי יִשְׂרָאֵל אֶל־מֶלֶךְ מִצְרַיִם וַאֲמַרְתֶּם אֵלָיו יְהוָה

אלהי

יצחק׳ מוכז דער גאָט פֿון יעקב׳ משׁה פֿאַרבאַרג זײן
פּנים׳ ווײַל ער האָט זיך דערשראָקן צו קוקן אויף גאָט׃
(ז) דער עוויגער פֿלעגט זאָגן׳ איך האָב פֿאַר אַ לאַנגער צײַט
מיינע פֿאָלק אין מצרים ערזעהען׳ מוכז מיר געשריִען פֿון
פֿאָלקס מיט ערשטינען׳ דער גאָט פֿון אַבֿרהם׳ יצחק׳ מוכז
מיר זיך אָפֿנבאָרט׳ האָט אַ מורא פֿאַר אים׳ ווײַל ער האָט
מורא אויף גאָט׃ (ח) איך האָב אין זינען צו ערלעזן גע׳שׂראל׳
פֿון דער הערשאַפֿט פֿון מצרים׳ צו פֿירן זיי אין אַ גוטן
לאַנד׳ אַ ברייטן לאַנד׳ אַ לאַנד וווּ מילך מוכז פֿלעסן׳ אַ
לאַנד פֿון פֿרוכטבאַרקייט׳ אַ לאַנד פֿון כּנענים׳ חתים׳ אמרים׳
פּרזים׳ חוים׳ יבוסים׃ (ט) ווײַל דאָס גע׳שׂראל׳ וואָס איז
אַהער געקומען׳ האָט מיר דערציילט׳ אַז איך זע׳ אויך׳ ווי
מצרים דריקט זיי׃ (י) זאָל דען איצט׳ משׁה׳ איך זאָל דיך
שיקן׳ צו פּרעה׳ אַז דו זאָלסט מײַן פֿאָלק׳ דיא קינדער ישׂראל׳
פֿון מצרים הערויס פֿירן׃ (יא) משׁה שפּראַך צו גאָט׳ וואָר בין
איך? איך זאָל גיין צו פּרעה׳ צו דיא קינדער ישׂראל׳ אויס
מצרים פֿיהרן׃ (יב) גאָט שפּראַך׳ איך וועל זיך מיט דיר
זיין׃ מוכז דיסעס היר זאָלסט דיר גאָר פֿערזיכערונג׳ דאָס איך
דיך געזענדעט האָבע׃ וואָן דו׳ דאָס פֿאָלק מצרים געפֿיהרט
האָבעסט׳ וועסט איהר אויף דעם בערגע גאָט דיהנען׃
(יג) משׁה שפּראַך צו גאָט׳ וואָן איך צו דען קינדערן ישׂראל׳
קומען׳ מוכז זאָגע מיהנען׳ דער גאָט פֿון מײַנער פֿאָטער׳ זענ־
דען איך׃ מוכז זיי משפּרעכען׳ וויא איז זײַן נאָמען? וואָס זאָל
איך מיהנען זאָגען׃ (יד) גאָט שפּראַך צו משׁה׳ איך בין דאָס
וועסען׳ וועלכעס עוויג איז׃ ער שפּראַך נעמליך׳ זאָלסט
דו׳ דען קינדערן ישׂראל׳ דאָס עוויגע וועסען׳
וועלכעס זיך נענענט׳ איך בין עוויג׃ האָט איך צו מײַנע
(טו) גאָט שפּראַך פֿערנער צו משׁה׳ זאָלסט דו׳ דען
קינדערן ישׂראל׳ דאָס עוויגע וועסען׳ דער גאָט
מײַנער פֿאָטער׳ דער גאָט אַבֿרהם׳ יצחק׳ מוכז יעקב׳
זענדעט איך מיר׳ דיסעס איז מײַן נאָמען׳ אויף נאָמען׳ מוכז
דיסעס זאָלסט דו׳ מײַנע קינדערן׳ אין גענעראַציאָנען׳ אין
(יו) גיין הין! מוכז פֿערזאַמלע דיא זיבעצען מוכז
מוכז זאָגע מיהנען׳ דאָס עוויגע וועסען׳ דער גאָט
מײַנער פֿאָטער׳ דער גאָט אַבֿרהם׳ יצחק׳ מוכז יעקב׳
איז מיר ערשינען׳ דער גאָט פֿון אַבֿרהם׳ יצחק׳ מוכז
יעקב׳ מוכז שפּראַך׳ איך בעזוכט מיך׳ מוכז וואָס מיינע
מײַנען מיט מצרים ערזעהען׳ מוכז מיהר געשריִען מיבער
מיהרע מוכטערדריקער ערהערט׳ דען זיינע פֿאָלקס׳ דען זיינע
וואָהנען בעקאָנט׃ (ח) איך האָב מיך דערהער הערַאָב גענאָמען׳
עס פֿאָלק׳ דער גענוֹאָלט דער מצרים׳ מוכז עס
מיט דיסען גוטעס׳ מיט מילך מוכז מוכז
געשריִענעס אַריינצופֿיהרען׳ אין אַ לאַנד׳ וווּ מילך מוכז
דאָס פֿאָלק כנענים׳ חתים׳ אמרים׳ פּרזים׳ חוים׳ יבוסים׃
(ט) ווײַל דען גאָט איז דערגאַנגען׳ מוכז מיר געשריִען׳ מיט
מצרים הערויס פֿיהרען׃ (י) זאָל גיהע׳ איך זאָל דיך׃
(יא) משׁה שפּראַך צו גאָט׳ וואָר בין
זיין׃ מוכז דיסעס היר זאָלסט דיר גאָר פֿערזיכערונג׳ דאָס איך
דיך געזענדעט האָבע׃ וואָן דו׳ דאָס פֿאָלק מצרים געפֿיהרט
האָבעסט׳ וועסט איהר אויף דעם בערגע גאָט דיהנען׃
(יג) משׁה שפּראַך צו גאָט׳ וואָן איך צו דען קינדערן ישׂראל׳
קומען׳ מוכז זאָגע מיהנען׳ דער גאָט פֿון מײַנער פֿאָטער׳ זענ־
דען איך׃ מוכז זיי משפּרעכען׳ וויא איז זײַן נאָמען? וואָס זאָל
איך מיהנען זאָגען׃ (יד) גאָט שפּראַך צו משׁה׳ איך בין דאָס
וועסען׳ וועלכעס עוויג איז׃ ער שפּראַך נעמליך׳ זאָלסט
דו׳ דען קינדערן ישׂראל׳ דאָס עוויגע וועסען׳
וועלכעס זיך נענענט׳ איך בין עוויג׃ האָט איך צו מײַנע
(טו) גאָט שפּראַך פֿערנער צו משׁה׳ זאָלסט דו׳ דען
קינדערן ישׂראל׳ דאָס עוויגע וועסען׳ דער גאָט
מײַנער פֿאָטער׳ דער גאָט אַבֿרהם׳ יצחק׳ מוכז יעקב׳
זענדעט איך מיר׳ דיסעס איז מײַן נאָמען׳ אויף נאָמען׳ מוכז
דיסעס זאָלסט דו׳ מײַנע קינדערן׳ אין גענעראַציאָנען׳ אין
(יו) גיין הין! מוכז פֿערזאַמלע דיא זיבעצען מוכז
מוכז זאָגע מיהנען׳ דאָס עוויגע וועסען׳ דער גאָט
מײַנער פֿאָטער׳ דער גאָט אַבֿרהם׳ יצחק׳ מוכז יעקב׳
איז מיר ערשינען׳ דער גאָט פֿון אַבֿרהם׳ יצחק׳ מוכז
יעקב׳ מוכז שפּראַך׳ איך בעזוכט מיך׳ מוכז וואָס מיינע
מײַנען מיט מצרים ערזעהען׳ מוכז מיהר געשריִען מיבער
מיהרע מוכטערדריקער ערהערט׳ דען זיינע פֿאָלקס׳ דען זיינע
וואָהנען בעקאָנט׃ (ח) איך האָב מיך דערהער הערַאָב גענאָמען׳
עס פֿאָלק׳ דער גענוֹאָלט דער מצרים׳ מוכז עס
מיט דיסען גוטעס׳ מיט מילך מוכז מוכז
געשריִענעס אַריינצופֿיהרען׳ אין אַ לאַנד׳ וווּ מילך מוכז
דאָס פֿאָלק כנענים׳ חתים׳ אמרים׳ פּרזים׳ חוים׳ יבוסים׃
(ט) ווײַל דען גאָט איז דערגאַנגען׳ מוכז מיר געשריִען׳ מיט
מצרים הערויס פֿיהרען׃ (י) זאָל גיהע׳ איך זאָל דיך׃
(יא) משׁה שפּראַך צו גאָט׳ וואָר בין
זיין׃ מוכז דיסעס היר זאָלסט דיר גאָר פֿערזיכערונג׳ דאָס איך
דיך געזענדעט האָבע׃ וואָן דו׳ דאָס פֿאָלק מצרים געפֿיהרט
האָבעסט׳ וועסט איהר אויף דעם בערגע גאָט דיהנען׃
(יג) משׁה שפּראַך צו גאָט׳ וואָן איך צו דען קינדערן ישׂראל׳
קומען׳ מוכז זאָגע מיהנען׳ דער גאָט פֿון מײַנער פֿאָטער׳ זענ־
דען איך׃ מוכז זיי משפּרעכען׳ וויא איז זײַן נאָמען? וואָס זאָל
איך מיהנען זאָגען׃ (יד) גאָט שפּראַך צו משׁה׳ איך בין דאָס
וועסען׳ וועלכעס עוויג איז׃ ער שפּראַך נעמליך׳ זאָלסט
דו׳ דען קינדערן ישׂראל׳ דאָס עוויגע וועסען׳
וועלכעס זיך נענענט׳ איך בין עוויג׃ האָט איך צו מײַנע
(טו) גאָט שפּראַך פֿערנער צו משׁה׳ זאָלסט דו׳ דען
קינדערן ישׂראל׳ דאָס עוויגע וועסען׳ דער גאָט
מײַנער פֿאָטער׳ דער גאָט אַבֿרהם׳ יצחק׳ מוכז יעקב׳
זענדעט איך מיר׳ דיסעס איז מײַן נאָמען׳ אויף נאָמען׳ מוכז
דיסעס זאָלסט דו׳ מײַנע קינדערן׳ אין גענעראַציאָנען׳ אין
(יו) גיין הין! מוכז פֿערזאַמלע דיא זיבעצען מוכז
מוכז זאָגע מיהנען׳ דאָס עוויגע וועסען׳ דער גאָט
מײַנער פֿאָטער׳ דער גאָט אַבֿרהם׳ יצחק׳ מוכז יעקב׳
איז מיר ערשינען׳ דער גאָט פֿון אַבֿרהם׳ יצחק׳ מוכז
יעקב׳ מוכז שפּראַך׳ איך בעזוכט מיך׳ מוכז וואָס מיינע
מײַנען מיט מצרים ערזעהען׳ מוכז מיהר געשריִען מיבער
מיהרע מוכטערדריקער ערהערט׳ דען זיינע פֿאָלקס׳ דען זיינע
וואָהנען בעקאָנט׃ (ח) איך האָב מיך דערהער הערַאָב גענאָמען׳
עס פֿאָלק׳ דער גענוֹאָלט דער מצרים׳ מוכז עס
מיט דיסען גוטעס׳ מיט מילך מוכז מוכז

אֱלֹהֵי הָעִבְרִיִּים נִקְרָה עָלֵינוּ וְעַתָּה נֵלְכָה־נָּא דֶּרֶךְ
19 שְׁלֹשֶׁת יָמִים בַּמִּדְבָּר וְנִזְבְּחָה לַיהוָה אֱלֹהֵינוּ׃ וַאֲנִי
יָדַעְתִּי כִּי לֹא־יִתֵּן אֶתְכֶם מֶלֶךְ מִצְרַיִם לַהֲלֹךְ וְלֹא בְיָד
כ חֲזָקָה׃ וְשָׁלַחְתִּי אֶת־יָדִי וְהִכֵּיתִי אֶת־מִצְרַיִם בְּכֹל
נִפְלְאֹתַי אֲשֶׁר אֶעֱשֶׂה בְּקִרְבּוֹ וְאַחֲרֵי־כֵן יְשַׁלַּח אֶתְכֶם׃
21 וְנָתַתִּי אֶת־חֵן הָעָם־הַזֶּה בְּעֵינֵי מִצְרַיִם וְהָיָה כִּי תֵלֵכוּן
22 לֹא תֵלְכוּ רֵיקָם׃ וְשָׁאֲלָה אִשָּׁה מִשְּׁכֶנְתָּהּ וּמִגָּרַת בֵּיתָהּ
כְּלֵי־כֶסֶף וּכְלֵי זָהָב וּשְׂמָלֹת וְשַׂמְתֶּם עַל־בְּנֵיכֶם וְעַל־
בְּנֹתֵיכֶם וְנִצַּלְתֶּם אֶת־מִצְרָיִם׃

ד

Cap. IV.

א וַיַּעַן מֹשֶׁה וַיֹּאמֶר וְהֵן לֹא־יַאֲמִינוּ לִי וְלֹא יִשְׁמְעוּ בְקֹלִי
2 כִּי יֹאמְרוּ לֹא־נְרָאָה אֵלֶיךָ יְהוָה׃ וַיֹּאמֶר אֵלָיו יְהוָה מַזֶּה
3 בְּיָדֶךָ וַיֹּאמֶר מַטֶּה׃ וַיֹּאמֶר הַשְׁלִיכֵהוּ אַרְצָה וַיַּשְׁלִכֵהוּ
4 אַרְצָה וַיְהִי לְנָחָשׁ וַיָּנָס מֹשֶׁה מִפָּנָיו׃ וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־
מֹשֶׁה שְׁלַח יָדְךָ וְאֱחֹז בִּזְנָבוֹ וַיִּשְׁלַח יָדוֹ וַיַּחֲזֵק בּוֹ וַיְהִי
ה לְמַטֶּה בְכַפּוֹ׃ לְמַעַן יַאֲמִינוּ כִּי־נְרָאָה אֵלֶיךָ יְהוָה אֱלֹהֵי
6 אֲבֹתָם אֱלֹהֵי אַבְרָהָם אֱלֹהֵי יִצְחָק וֵאלֹהֵי יַעֲקֹב׃ וַיֹּאמֶר
יְהוָה־ לוֹ עוֹד הָבֵא־נָא יָדְךָ בְּחֵיקֶךָ וַיָּבֵא יָדוֹ בְּחֵיקוֹ
7 וַיּוֹצִאָהּ וְהִנֵּה יָדוֹ מְצֹרַעַת כַּשָּׁלֶג׃ וַיֹּאמֶר הָשֵׁב יָדְךָ
אֶל־חֵיקֶךָ וַיָּשֶׁב יָדוֹ אֶל־חֵיקוֹ וַיּוֹצִאָהּ מֵחֵיקוֹ וְהִנֵּה־
8 שָׁבָה כִּבְשָׂרוֹ׃ וְהָיָה אִם־לֹא יַאֲמִינוּ לָךְ וְלֹא יִשְׁמְעוּ
9 לְקֹל הָאֹת הָרִאשׁוֹן וְהֶאֱמִינוּ לְקֹל הָאֹת הָאַחֲרוֹן׃ וְהָיָה
אִם־לֹא יַאֲמִינוּ גַּם לִשְׁנֵי הָאֹתוֹת הָאֵלֶּה וְלֹא יִשְׁמְעוּן
לְקֹלֶךָ וְלָקַחְתָּ מִמֵּימֵי הַיְאֹר וְשָׁפַכְתָּ הַיַּבָּשָׁה וְהָיוּ הַמַּיִם
י אֲשֶׁר תִּקַּח מִן־הַיְאֹר וְהָיוּ לְדָם בַּיַּבָּשֶׁת׃ וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה אֶל־
יְהוָה בִּי אֲדֹנָי לֹא אִישׁ דְּבָרִים אָנֹכִי גַּם מִתְּמוֹל גַּם
מִשִּׁלְשֹׁם גַּם מֵאָז דַּבֶּרְךָ אֶל־עַבְדֶּךָ כִּי כְבֵד־פֶּה וּכְבַד לָשׁוֹן

זעהען
מאַכט מיהן שטוק, מלערי טויב, מלערי האָס אר בוט הערען מוב
מעגשען דען מיינען מוב בוט שפרעכען געמאַכט? מלער ווער
(יא) דער עוויגע שפרעך בו מיהר, ווער האָט דעם
מר ווילן.) מוב דאָס מכלים פֿאַלגען, דורך
מייגע געוואַלט נייגען.) מוב דאָס מכלים פֿאַלגען:

קאַפּיטעל ד

(א) משך מבטוואַרטעט, מוב שפרעך, זיא ווערדען מיר מבער
בעווים ניכט גלויבען. מוך מיינער שטימע ניכט בעהער
בעבען. דען זיא ווערדען שפרעכען, דער עוויגע מוט דיר
ניכט ערשינען: (ב) דער עוויגע שפרעך בו מיהר, וואָס האָסט
דוו דאָ מיך דייגער האָבב? ער מבטוואַרטעט, מיינען שטאַב:
(ג) ער שפרעך, ווירף מיהן נור ערדע. ער וואַרף מיהן נור
ערדע. דאָ וואַרד מיינע שטאַבע שלאַנגע מלערוס. משך פֿלוה פֿאָר מיהר:
(ד) דער עוויגע שפרעך פֿערנער בו משך, שטרעקע דייגע
האָבב, מוב פֿאָסט מן מיהרען שוואַנץ. ער שטרעקטע זייגע
האָבב, מוב ערגריף מיהן. דאָ וואַרד עס בוך שטאַבע מין זייגער
האָבב: (ה) דאַמיט זיא גלויבען מעגען, פֿוהר דער עוויגע פֿאָר
מאָס דיר דער עוויגע, דער גאָטט מיהרער מֿמטערן ערשינען.
דער גאָטט דעס מברהם, יצחק, מוב יעקב: (ו) דער עוויגע
שפרעך פֿערנער בו מיהן, בריגג מין האַנד אין דייגע האָבב מן דיי־
נען שאָס. ער בראַכטע זיא מן זייגען שאָס. מוב אַס ער זיא
ווידער הערוים נאָם, דאָ וואַר זייגע האָבב מוסאַציג, ווייס ווי
שנעע: (ז) ער שפרעך פֿערנער, טהוע דייגע האָבב מבערמאָס
מין דייגען שאָס. ער טהאָט זיא מבערמאָס מן זייגען שאָס. מוב
אַס ער זיא ווידער הערוים נאָם, דאָ וואַר זיא ווידער ווי זיין
פֿלייש: (ח) ווען זיא דיר מאָסט ניכט גלויבען. פֿוהר
מיבריגעם פֿלייש
דער עוויגע פֿאָרט. מוב דעם ערסטען ווונדער. גלייכען קיין
געהעך געבען ווילן. זו ווערדען זיא דאָך מוך דיר שטימע
דעס צוענטען ווונדער. גלייכעם גלויבען, מוב
דיסען בייגען ווונדער ניכט ווערדען גלויבען, ווי ניכ פֿאָר דעם
וואַסער דעם פֿלוסס, מוב גיס עס מוך דאָס טראָקקען דאָב.
ווערדען ווירד דאָס וואַסער, ווילכעס דוו מוס דעם פֿלוסס
בעהמען ווירסט, מוך דעם טראָקקען דאָב בו בלוט ווערדען:
(ט) משך שפרעך נוך עוויגען, מוך פֿערגייהוב, מיין גאָטט!
מיך בין קיין גוטער רעדנער.) דאָס הייסט קיין גוטער רעדנער)
זו ווהו זייט דעם מאָן מאָן קיין מלטער, פֿוס מוך זייט דעם
בין מיך מעגש פֿאָן מוהרעם מוב, מוב שוועהרער בונגע:
(דאָס הייסט, דען מוב מוב זיא בונגע ניכט ברויכען קאָן, וויא
ער וויל.) (יא) דער עוויגע שפרעך בו מיהר, ווער האָט דעם
מענשען דען מיינען מוב שפרעכען געמאַכט? מלער ווער
זעהען

אָנֹכִי׃ וַיֹּאמֶר יְהוָה אֵלָיו מִי שָׂם פֶּה לָאָדָם אוֹ מִי יָשׂוּם 11
אִלֵּם אוֹ חֵרֵשׁ אוֹ פִקֵּחַ אוֹ עִוֵּר הֲלֹא אָנֹכִי יְהוָה׃ וְעַתָּה 12
לֵךְ וְאָנֹכִי אֶהְיֶה עִם־פִּיךָ וְהוֹרֵיתִיךָ אֲשֶׁר תְּדַבֵּר׃ וַיֹּאמֶר 13
בִּי אֲדֹנָי שְׁלַח־נָא בְּיַד־תִּשְׁלָח׃ וַיִּחַר־אַף יְהוָה בְּמֹשֶׁה 14
וַיֹּאמֶר הֲלֹא אַהֲרֹן אָחִיךָ הַלֵּוִי יָדַעְתִּי כִּי־דַבֵּר יְדַבֵּר הוּא
וְגַם הִנֵּה־הוּא יֹצֵא לִקְרָאתֶךָ וְרָאֲךָ וְשָׂמַח בְּלִבּוֹ׃ וְדִבַּרְתָּ טו
אֵלָיו וְשַׂמְתָּ אֶת־הַדְּבָרִים בְּפִיו וְאָנֹכִי אֶהְיֶה עִם־פִּיךָ
וְעִם־פִּיהוּ וְהוֹרֵיתִי אֶתְכֶם אֵת אֲשֶׁר תַּעֲשׂוּן׃ וְדִבֶּר־הוּא 16
לְךָ אֶל־הָעָם וְהָיָה הוּא יִהְיֶה־לְּךָ לְפֶה וְאַתָּה תִּהְיֶה־לּוֹ
לֵאלֹהִים׃ וְאֶת־הַמַּטֶּה הַזֶּה תִּקַּח בְּיָדֶךָ אֲשֶׁר תַּעֲשֶׂה־בּוֹ 17
אֶת־הָאֹתֹת׃ פ

וַיֵּלֶךְ מֹשֶׁה וַיָּשָׁב ׀ אֶל־יֶתֶר חֹתְנוֹ וַיֹּאמֶר לוֹ אֵלְכָה נָּא 18 ששי
וְאָשׁוּבָה אֶל־אַחַי אֲשֶׁר־בְּמִצְרַיִם וְאֶרְאֶה הֲעוֹדָם חַיִּים
וַיֹּאמֶר יִתְרוֹ לְמֹשֶׁה לֵךְ לְשָׁלוֹם׃ וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה 19
בְּמִדְיָן לֵךְ שֻׁב מִצְרָיִם כִּי־מֵתוּ כָּל־הָאֲנָשִׁים הַמְבַקְשִׁים
אֶת־נַפְשֶׁךָ׃ וַיִּקַּח מֹשֶׁה אֶת־אִשְׁתּוֹ וְאֶת־בָּנָיו וַיַּרְכִּבֵם כ
עַל־הַחֲמֹר וַיָּשָׁב אַרְצָה מִצְרָיִם וַיִּקַּח מֹשֶׁה אֶת־מַטֵּה
הָאֱלֹהִים בְּיָדוֹ׃ וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה בְּלֶכְתְּךָ לָשׁוּב 21
מִצְרַיְמָה רְאֵה כָּל־הַמֹּפְתִים אֲשֶׁר־שַׂמְתִּי בְיָדֶךָ וַעֲשִׂיתָם
לִפְנֵי פַרְעֹה וַאֲנִי אַחֲזֵק אֶת־לִבּוֹ וְלֹא יְשַׁלַּח אֶת־הָעָם׃
וְאָמַרְתָּ אֶל־פַּרְעֹה כֹּה אָמַר יְהוָה בְּנִי בְכֹרִי יִשְׂרָאֵל׃ 22
וָאֹמַר אֵלֶיךָ שַׁלַּח אֶת־בְּנִי וְיַעַבְדֵנִי וַתְּמָאֵן לְשַׁלְּחוֹ הִנֵּה 23
אָנֹכִי הֹרֵג אֶת־בִּנְךָ בְכֹרֶךָ׃ וַיְהִי בַדֶּרֶךְ בַּמָּלוֹן וַיִּפְגְּשֵׁהוּ 24
יְהוָה וַיְבַקֵּשׁ הֲמִיתוֹ׃ וַתִּקַּח צִפֹּרָה צֹר וַתִּכְרֹת אֶת־ כה
עָרְלַת בְּנָהּ וַתַּגַּע לְרַגְלָיו וַתֹּאמֶר כִּי חֲתַן־דָּמִים אַתָּה
לִי׃ וַיִּרֶף מִמֶּנּוּ אָז אָמְרָה חֲתַן דָּמִים לַמּוּלֹת׃ פ 26
וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־אַהֲרֹן לֵךְ לִקְרַאת מֹשֶׁה הַמִּדְבָּרָה וַיֵּלֶךְ 27
וַיִּפְגְּשֵׁהוּ בְּהַר הָאֱלֹהִים וַיִּשַּׁק־לוֹ׃ וַיַּגֶּד מֹשֶׁה לְאַהֲרֹן 28

את

(יא) ואנכי יהוה אלי׳ מי שם פה לאדם או מי ישום אלם או חרש או פקח או עור הלא אנכי יהוה׃ (יב) ועתה לך ואנכי אהיה עם־פיך והורתיך אשר תדבר׃ (יג) ויאמר בי אדני שלח־נא ביד־תשלח׃ (יד) ויחר־אף יהוה במשה ויאמר הלא אהרן אחיך הלוי ידעתי כי־דבר ידבר הוא וגם הנה־הוא יצא לקראתך וראך ושמח בלבו׃ (טו) ודברת אליו ושמת את־הדברים בפיו ואנכי אהיה עם־פיך ועם־פיהו והורתי אתכם את אשר תעשון׃ (טז) ודבר־הוא לך אל־העם והיה הוא יהיה־לך לפה ואתה תהיה־לו לאלהים׃ (יז) ואת־המטה הזה תקח בידך אשר תעשה־בו את־האתת׃ פ

(יח) וילך משה וישב אל־יתר חתנו ויאמר לו אלכה נא ואשובה אל־אחי אשר־במצרים ואראה העודם חיים ויאמר יתרו למשה לך לשלום׃ (יט) ויאמר יהוה אל־משה במדין לך שב מצרים כי־מתו כל־האנשים המבקשים את־נפשך׃ (כ) ויקח משה את־אשתו ואת־בניו וירכבם על־החמור וישב ארצה מצרים ויקח משה את־מטה האלהים בידו׃ (כא) ויאמר יהוה אל־משה בלכתך לשוב מצרימה ראה כל־המפתים אשר־שמתי בידך ועשיתם לפני פרעה ואני אחזק את־לבו ולא ישלח את־העם׃ (כב) ואמרת אל־פרעה כה אמר יהוה בני בכרי ישראל׃ (כג) ואמר אליך שלח את־בני ויעבדני ותמאן לשלחו הנה אנכי הרג את־בנך בכרך׃ (כד) ויהי בדרך במלון ויפגשהו יהוה ויבקש המיתו׃ (כה) ותקח צפרה צר ותכרת את־ערלת בנה ותגע לרגליו ותאמר כי חתן־דמים אתה לי׃ (כו) וירף ממנו אז אמרה חתן דמים למולת׃ פ (כז) ויאמר יהוה אל־אהרן לך לקראת משה המדברה וילך ויפגשהו בהר האלהים וישק־לו׃ (כח) ויגד משה לאהרן

(יא) ער שפראך, מי שם פה לאדם, וואס מאכט אן איינעם שטום אדער טויב, אדער בלינד אדער זעענדיג, מיין גאטט! זעגענט דאך, דוך ווערסט דאס נישט זיין? (יב) גיי אין מיך עסק בויגן זיין, מוזט דיך זעלבסט לערנען, וואס דוא זאגסט: (יג) ער שפראך, אוי גאטט! זענדע דאך, דוך ווען דוא ווילסט: (יד) דער עוויגע ערגירנטע זיך מיבער משה׳ן, ווי ווייס שפראך, מיסט ניכט לעכן לייז ברודער, דער לוי? איך ווייס דאס גוט ער רעדען ווירד. עבען יענע רייסט ער דיר ענטגעגען. ווען ער דיך זעהען ווירד, ווירד ער זיך הערצליך פרייען: (טו) דוא שפראכסט צו איהם מיט רעדען, מוזט איהם דיא ווערטע אין מונד לעגען. איך ווייל שעם מיט דייגעם מוזט זיינע מונד זיין, מוזט דיך זעלבסט לערנען, וואס דוא זאגסט: (טז) ער זאל דיר פאר פאלק רעדען. זא, דאס ער דיר נאר דייגעטוועגען מיט זעהר קלאר זיין: (יז) ער זאל מיך זעהרען וואס דוא זאגסט זיין. (דאס הייסט דוא מיך געזאנדט מיינעגען) (יח) משה גינג, קעהרטע נאר זיינעם שוויגער־פאטער נוריק. שפראך נאר איהם, איך ווייל דאך הין רייסען, מוזט איהר נאך לעבען קאנען. (דאס הייסט דוא מיך טהון זאלסט:) (יט) בין איך עס ניכט, דער עוויגע שפראך נוריק, דוא זאלסט מיך הין רייסען, מוזט דיך קעהרטע נאך מיינעם וואונדער־ניכט זיין, מיט וועלכעם דוא דיך הין רייסען, מוזט דאס בעהאלטען, מיט וועלכעם דוא דיך וואונדער־ניכט זיין זאלסט: (כ) משה גינג, ווייב אונד קינדער, זיי זיצען אויף מייענע עסעל רייטען. פרוא מוזט קעהרטע מין דאס נאך מצרים נוריק. משה נאהם מוזט דען שטעקען אין זיין הענד, מיט וועלכעם ער וואונדער־ניכט זיין זאלסט: (כא) דער עוויגע שפראך משה׳ן, ווען דוא הין גיהסט נאך מצרים נוריק. בעטראכטע אלע דיא וואונדער־ניכט, דיא מיך דיר אין דיא הענד גיבען, דאס דוא זיי פאר פרעה טהוסט. מיינדעסטען וועלדע איך זיין הערץ פערשטאקט זיין לאסען. זא דאס ער דאס פאלק נישט לאסען וועג. (כב) דוא זאלסט מיין בכור, ישראל מיט פרעה גענאנט, זא דאס דער עווינע געשפראכען: (כג) זאג איך דיר, דאס ער מיר דיא׳ן דינען זאל, ווען דוא וועגרעסט זיי לאסען, זא, דאס איך דיין בכור, דיין ערסט־געבאהרענער זאהן: (כד) עס קאם מוף דיך עיינען ערסט־געבאהרענען זאהן מוחמרינגען: (כה) דאס הייסט דער עווינע איז איהם פוענליך מין דעבעכס־גענאהר זאמאנען) דא קאם איהם דיא טעדליכע מיינען שפראך זיין, שניט מיהרעם זאהן; (כו) דוא באסט מיר מיין בלוטיגער בראוטגעטעטער: (דאס הייסט דוא ביסט מיר דורך בלוט־גער דראוטגעטעטער, דאס ער דיר דעם אומשניט נאך דער עווינע קאנען דעבעכס־גענאהר זאמאנען.) (כז) דא ער דיא גענאהר דאס דער עווינע אין בעשנייזונגען, מיין בלוטיגער דראוטגעטעטער, דאס ער איהם נאך מצרים נוריק, בעגעגענטע מיהם, בייא דעם גענטגענגען, דער ווייסט נאך ער גינג, בעגעגענטע מיהם מיט מייענם ערסטען בערגע, וואס שפראך נאך מיהם: (כח) משה בעריכטעט

אֵת כָּל־דִּבְרֵי יְהוָה אֲשֶׁר שְׁלָחוֹ וְאֵת כָּל־הָאֹתֹת אֲשֶׁר
29 צִוָּהוּ׃ וַיֵּלֶךְ מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן וַיַּאַסְפוּ אֶת־כָּל־זִקְנֵי בְּנֵי
ל יִשְׂרָאֵל׃ וַיְדַבֵּר אַהֲרֹן אֵת כָּל־הַדְּבָרִים אֲשֶׁר־דִּבֶּר יְהוָה
31 אֶל־מֹשֶׁה וַיַּעַשׂ הָאֹתֹת לְעֵינֵי הָעָם׃ וַיַּאֲמֵן הָעָם וַיִּשְׁמְעוּ
כִּי־פָקַד יְהוָה אֶת־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְכִי רָאָה אֶת־עָנְיָם וַיִּקְּדוּ
וַיִּשְׁתַּחֲווּ׃

ה Cap. V. ה

שביעי א וְאַחַר בָּאוּ מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן וַיֹּאמְרוּ אֶל־פַּרְעֹה כֹּה־אָמַר
יְהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל שַׁלַּח אֶת־עַמִּי וְיָחֹגּוּ לִי בַּמִּדְבָּר׃
2 וַיֹּאמֶר פַּרְעֹה מִי יְהוָה אֲשֶׁר אֶשְׁמַע בְּקֹלוֹ לְשַׁלַּח אֶת־
יִשְׂרָאֵל לֹא יָדַעְתִּי אֶת־יְהוָה וְגַם אֶת־יִשְׂרָאֵל לֹא אֲשַׁלֵּחַ׃
3 וַיֹּאמְרוּ אֱלֹהֵי הָעִבְרִים נִקְרָא עָלֵינוּ נֵלְכָה נָּא דֶּרֶךְ שְׁלֹשֶׁת
יָמִים בַּמִּדְבָּר וְנִזְבְּחָה לַיהוָה אֱלֹהֵינוּ פֶּן־יִפְגָּעֵנוּ בַּדֶּבֶר
4 אוֹ בֶחָרֶב׃ וַיֹּאמֶר אֲלֵהֶם מֶלֶךְ מִצְרַיִם לָמָּה מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן
ה תַּפְרִיעוּ אֶת־הָעָם מִמַּעֲשָׂיו לְכוּ לְסִבְלֹתֵיכֶם׃ וַיֹּאמֶר
פַּרְעֹה הֵן־רַבִּים עַתָּה עַם הָאָרֶץ וְהִשְׁבַּתֶּם אֹתָם מִסִּבְלֹתָם׃
6 וַיְצַו פַּרְעֹה בַּיּוֹם הַהוּא אֶת־הַנֹּגְשִׂים בָּעָם וְאֶת־שֹׁטְרָיו
7 לֵאמֹר׃ לֹא תֹאסִפוּן לָתֵת תֶּבֶן לָעָם לִלְבֹּן הַלְּבֵנִים כִּתְמוֹל
8 שִׁלְשֹׁם הֵם יֵלְכוּ וְקֹשְׁשׁוּ לָהֶם תֶּבֶן׃ וְאֶת־מַתְכֹּנֶת הַלְּבֵנִים
אֲשֶׁר הֵם עֹשִׂים תְּמוֹל שִׁלְשֹׁם תָּשִׂימוּ עֲלֵיהֶם לֹא תִגְרְעוּ
מִמֶּנּוּ כִּי־נִרְפִּים הֵם עַל־כֵּן הֵם צֹעֲקִים לֵאמֹר נֵלְכָה נִזְבְּחָה
9 לֵאלֹהֵינוּ׃ תִּכְבַּד הָעֲבֹדָה עַל־הָאֲנָשִׁים וְיַעֲשׂוּ־בָהּ וְאַל־
י יִשְׁעוּ בְּדִבְרֵי־שָׁקֶר׃ וַיֵּצְאוּ נֹגְשֵׂי הָעָם וְשֹׁטְרָיו וַיֹּאמְרוּ
אֶל־הָעָם לֵאמֹר כֹּה אָמַר פַּרְעֹה אֵינֶנִּי נֹתֵן לָכֶם תֶּבֶן׃
11 אַתֶּם לְכוּ קְחוּ לָכֶם תֶּבֶן מֵאֲשֶׁר תִּמְצָאוּ כִּי אֵין נִגְרָע
12 מֵעֲבֹדַתְכֶם דָּבָר׃ וַיָּפֶץ הָעָם בְּכָל־אֶרֶץ מִצְרָיִם לְקֹשֵׁשׁ
13 קַשׁ לַתֶּבֶן׃ וְהַנֹּגְשִׂים אָצִים לֵאמֹר כַּלּוּ מַעֲשֵׂיכֶם דְּבַר־
14 יוֹם בְּיוֹמוֹ כַּאֲשֶׁר בִּהְיוֹת הַתֶּבֶן׃ וַיֻּכּוּ שֹׁטְרֵי בְּנֵי יִשְׂרָאֵל

אשר־

טע דעם אהרן אַללע דיא ווארטע דעס עוויגען, דיא ער איהן
אויסצוריכטען געזענדעט האַט · אונד אַללע דיא וואונדער־צייכען
דיא ער איהם אויפגעטראַגען: (כט) משה אונד אהרן גינגען,
אונד פערזאממעלטען אַללע דיא עלטעסטען דער קינדער ישראל:
(ל) אהרן טרוג פאָר, אַללע ווארטע וועלכע דער עוויגע צו משה
געשפראָכען · טהאַט אויך דיא וואונדער־צייכען פאָר דען אויגען
דעס פאָלקס: (לא) דאס פאָלק גלויבטע · אונד פערשטאַנדען
דאַרויס, דאַס דער עוויגע דיא קינדער ישראל בעדאַכט, אונד
איהר עלענד אַנגעזעהען האַבע · (נעמליך אום איהנען צו העל־
פען·) זיא נייגטען איהר הויפט אונד ביקטען זיך:

קאַפּיטעל ה

(א) הערנאַך קאַמען משה אונד אהרן, אונד שפראַכען צו
פרעה, זאָ האַט דער עוויגע, דער גאָטט ישראל געשפראָכען ·
לאַס מיין פאָלק ציהען · דאַס זיא מיר אין דער וויסטע איין פעסט
פייערן: (ב) פרעה שפראַך, ווער איסט דער עוויגע? דעססען
שטיממע איך געהער געבען זאָלל, דאַס פאָלק ישראל וועג צו
לאַססען? איך קעננע דען עוויגען ניכט · אונד ווערדע דאַס פאָלק
ישראל ניכט וועג לאַססען: (ג) זיא שפראַכען, דער גאָטט דער
עברים האַט זיך אונס פערשפיהרען לאַססען · וויר וואָללען נור
איינע דריי־טאָגיגע רייסע מאַכען, אין דער וויסטע · אונד
דעם עוויגען, אונסערם גאָטט, איין אָפּפער שלאַכטען · ער
מעכטע אונס היימזוכען, מיט פעסט, אָדער מיט קריג:
(ד) דער קעניג פאָן מצרים שפראַך צו איהנען, משה אונד
אהרן! ווארום האַלטעט איהר דיא לייטע פאָן איהרער פערריכ־
טונג אַב? געהט הין צו אייערן אַרבייטען! (ה) פרעה שפראַך,
דאַס געמיינע פאָלק ניממט יעצט איבערהאַנד, אונד איהר וואָללט
זיא שטעהרען פאָן איהרער אַרבייט? (ו) פרעה בעפאַהל נאָך
דענזעלבען טאָג דען אַנטרייבערן דעס פאָלקס, אונד דעססען
אויפזעהערן, פאָלגענדעס: (ז) געבעט דען לייטען קיין שטראָה
מעהר, דיא ציגעל צו פערפערטיגען, וויא געסטערן אונד פאָר־
געסטערן · (וויא ביסהער) זיא מעגען זעלבסט געהען אונד זיך
שטראָה אויפזוכען: (ח) דיא אַנצאַהל דער ציגעל, וועלכע זיא
ביסהער פערפערטיגט, זאָללט איהר איהנען דעננאָך אויפלעגען ·
איהר זאָללט ניכטס דאַפאָן אַבנעהמען · דען זיא זינד מיסיגע
לייטע · דאַרום שרייען זיא, וויר וואָללען הין געהען, אונד אונסערם
גאָטט איין אָפּפער שלאַכטען: (ט) דיא אַרבייט מוס אַלסאָ דען
לייטען שווער געמאַכט ווערדען, דאַמיט זיא צו טהון האַבען,
זאָ ווערדען זיא זיך ניכט מעהר מיט ליגענהאַפטען ווארטען
אונטערהאַלטען: (י) דיא אַנטרייבער דעס פאָלקס, אונד זיינע
אויפזעהער, גינגען הינויס, אונד שפראַכען צום פאָלקע אַלסאָ,
זאָ האַט פרעה געזאַגט! איך געבע אייך קיין שטראָה מעהר:
(יא) איהר זעלבסט געהט הין, נעהמט אייך שטראָה, וואָ איהר
פינדעט · דען פאָן אייערער אַרבייט ווירד ניכט דאַס מינדעסטע
אַבגענאָממען: (יב) דאַס פאָלק צערשטרייטע זיך, אין דעם
גאַנצען לאַנדע מצרים, שטאָפּפעלן אויפצוזוכען, שטאַט דעס
שטראָהעס: (יג) דיא אַנטרייבער וואַרען דרינגענד, אונד
שפראַכען, מאַכט אייערע אַרבייט פערטיג · יעדען טאָג זיין
טאַגע־ווערק, זאָ גוט אַלס דאַ דאַס שטראָה פאָרהאַנדען וואַר:

דיא

אֲשֶׁר־שָׂמוּ עֲלֵהֶם נֹגְשֵׂי פַרְעֹה לֵאמֹר מַדּוּעַ לֹא כִלִּיתֶם
חָקְכֶם לִלְבֹן כְּתְמֹל שִׁלְשֹׁם גַּם־תְּמוֹל גַּם־הַיּוֹם: וַיָּבֹאוּ טו
שֹׁטְרֵי בְנֵי יִשְׂרָאֵל וַיִּצְעֲקוּ אֶל־פַּרְעֹה לֵאמֹר לָמָּה תַּעֲשֶׂה
כֹּה לַעֲבָדֶיךָ: תֶּבֶן אֵין נִתָּן לַעֲבָדֶיךָ וּלְבֵנִים אֹמְרִים לָנוּ 16
עֲשׂוּ וְהִנֵּה עֲבָדֶיךָ מֻכִּים וְחָטָאת עַמֶּךָ: וַיֹּאמֶר נִרְפִּים 17
אַתֶּם נִרְפִּים עַל־כֵּן אַתֶּם אֹמְרִים נֵלְכָה נִזְבְּחָה לַיהוָה:
וְעַתָּה לְכוּ עִבְדוּ וְתֶבֶן לֹא־יִנָּתֵן לָכֶם וְתֹכֶן לְבֵנִים תִּתֵּנוּ: 18
וַיִּרְאוּ שֹׁטְרֵי בְנֵי־יִשְׂרָאֵל אֹתָם בְּרָע לֵאמֹר לֹא־תִגְרְעוּ 19
מִלִּבְנֵיכֶם דְּבַר־יוֹם בְּיוֹמוֹ: וַיִּפְגְּעוּ אֶת־מֹשֶׁה וְאֶת־ כ
אַהֲרֹן נִצָּבִים לִקְרָאתָם בְּצֵאתָם מֵאֵת פַּרְעֹה: וַיֹּאמְרוּ 21
אֲלֵהֶם יֵרֶא יְהוָה עֲלֵיכֶם וְיִשְׁפֹּט אֲשֶׁר הִבְאַשְׁתֶּם אֶת־
רֵיחֵנוּ בְּעֵינֵי פַרְעֹה וּבְעֵינֵי עֲבָדָיו לָתֵת־חֶרֶב בְּיָדָם לַהַרְגֵנוּ:
וַיָּשָׁב מֹשֶׁה אֶל־יְהוָה וַיֹּאמַר אֲדֹנָי לָמָּה הֲרֵעֹתָה לָעָם 22 מפטיר
הַזֶּה לָמָּה זֶּה שְׁלַחְתָּנִי: וּמֵאָז בָּאתִי אֶל־פַּרְעֹה לְדַבֵּר 23
בִּשְׁמְךָ הֵרַע לָעָם הַזֶּה וְהַצֵּל לֹא־הִצַּלְתָּ אֶת־עַמֶּךָ:

Cap. VI. ו

וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה עַתָּה תִּרְאֶה אֲשֶׁר אֶעֱשֶׂה לְפַרְעֹה א
כִּי בְיָד חֲזָקָה יְשַׁלְּחֵם וּבְיָד חֲזָקָה יְגָרְשֵׁם מֵאַרְצוֹ:

ס ס ס יד 14 וארא

וַיְדַבֵּר אֱלֹהִים אֶל־מֹשֶׁה וַיֹּאמֶר אֵלָיו אֲנִי יְהוָה: וָאֵרָא 2 3
אֶל־אַבְרָהָם אֶל־יִצְחָק וְאֶל־יַעֲקֹב בְּאֵל שַׁדָּי וּשְׁמִי
יְהוָה לֹא נוֹדַעְתִּי לָהֶם: וְגַם הֲקִמֹתִי אֶת־בְּרִיתִי אִתָּם 4
לָתֵת לָהֶם אֶת־אֶרֶץ כְּנַעַן אֶת אֶרֶץ מְגוּרֵיהֶם אֲשֶׁר־גָּרוּ
בָהּ: וְגַם אֲנִי שָׁמַעְתִּי אֶת־נַאֲקַת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר ה
מִצְרַיִם מַעֲבִדִים אֹתָם וָאֶזְכֹּר אֶת־בְּרִיתִי: לָכֵן אֱמֹר 6
לִבְנֵי־יִשְׂרָאֵל אֲנִי יְהוָה וְהוֹצֵאתִי אֶתְכֶם מִתַּחַת סִבְלֹת
מִצְרַיִם וְהִצַּלְתִּי אֶתְכֶם מֵעֲבֹדָתָם וְגָאַלְתִּי אֶתְכֶם בִּזְרוֹעַ
נְטוּיָה וּבִשְׁפָטִים גְּדֹלִים: וְלָקַחְתִּי אֶתְכֶם לִי לְעָם וְהָיִיתִי 7

לכם

(ד) איז מיט אײַגענער קראפט ישראל׳ס, ווערט עס מבטיח־ זײַן בלויז אויף גאטס הילף. (ה) ווי ער האט זיך אויך פריער אפגערופן אויף זײַנע אבות, ווי ער האט זיי אויך פריער מבטיח געווען ארץ כנען, וואס איז אבער נאך נישט אויסגעפירט געווארן. (ו) שטראָפע ווירד מען אויך אין דער צוקונפט ניט דייטלעך דערקענען, ווי אזוי גאט וועט אונדז ארויסנעמען פון דער גלות, ווי אזוי ער וועט אונדז מגאל זײַן. (ז) ווי ער האט אונדז אויסדערוויילט פאר זײַן פאלק, אזוי וועט ער אונדז אויך אנערקענען פאר זײַנע קינדער. (ח) דאס לאנד כנען, וואס איז אבער נאך נישט אונדזער אייגנטום, וועט ער אונדז אויך אין צוקונפט נאך געבן. (ט) ווי אזוי ער האט אונדז אויסדערוויילט פאר זײַן פאלק, אזוי וועט ער אונדז אויך אין צוקונפט נאך אנערקענען פאר זײַנע קינדער. (י) שטראָפע ווירד מען אויך אין דער צוקונפט ניט דייטלעך דערקענען, ווי אזוי גאט וועט אונדז מגאל זײַן. (יא) ווי ער האט אונדז אויסדערוויילט פאר זײַן פאלק, אזוי וועט ער אונדז אויך אין צוקונפט נאך אנערקענען פאר זײַנע קינדער. (יב) ווי אזוי גאט וועט אונדז מגאל זײַן, ווי אזוי ער האט זיך אויך פריער אפגערופן אויף זײַנע אבות, ווי ער האט זיי אויך פריער מבטיח געווען ארץ כנען, וואס איז אבער נאך נישט אויסגעפירט געווארן. (יג) ווי ער האט אונדז אויסדערוויילט פאר זײַן פאלק, אזוי וועט ער אונדז אויך אין צוקונפט נאך אנערקענען פאר זײַנע קינדער. (יד) איז מיט אײַגענער קראפט ישראל׳ס, ווערט עס מבטיח־

קאפיטעל ו

(א) ער ווירקט שפראך נאר מיט גאטס הילף, ווי ווירקט באלד יעהנען, ווען מען שטארקער פון דעם פרעה טהון ווערדן. (ב) ווי ער האט זיך פריער אפגערופן אויף זײַנע אבות, ווי ער האט זיי מבטיח געווען ארץ כנען, וואס איז אבער נאך נישט אויסגעפירט געווארן. (ג) ווי ער ווירקט באלד יעהנען, ווען מען וועט שוין זען, אז ער איז שטארקער פון פרעה. (ד) איז מיט אײַגענער קראפט ישראל׳ס, ווערט עס מבטיח־

לָכֶם לֵאלֹהִים וִידַעְתֶּם כִּי אֲנִי יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם הַמּוֹצִיא
8 אֶתְכֶם מִתַּחַת סִבְלוֹת מִצְרָיִם׃ וְהֵבֵאתִי אֶתְכֶם אֶל־
הָאָרֶץ אֲשֶׁר נָשָׂאתִי אֶת־יָדִי לָתֵת אֹתָהּ לְאַבְרָהָם לְיִצְחָק
9 וְלְיַעֲקֹב וְנָתַתִּי אֹתָהּ לָכֶם מוֹרָשָׁה אֲנִי יְהוָה׃ וַיְדַבֵּר
מֹשֶׁה כֵּן אֶל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְלֹא שָׁמְעוּ אֶל־מֹשֶׁה מִקֹּצֶר
רוּחַ וּמֵעֲבֹדָה קָשָׁה׃ פ
ו 11 וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה לֵאמֹר׃ בֹּא דַבֵּר אֶל־פַּרְעֹה מֶלֶךְ
12 מִצְרַיִם וְיַשַּׁלַּח אֶת־בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל מֵאַרְצוֹ׃ וַיְדַבֵּר מֹשֶׁה
לִפְנֵי יְהוָה לֵאמֹר הֵן בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל לֹא־שָׁמְעוּ אֵלַי וְאֵיךְ
יִשְׁמַעֵנִי פַּרְעֹה וַאֲנִי עֲרַל שְׂפָתָיִם׃ פ
13 וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה וְאֶל־אַהֲרֹן וַיְצַוֵּם אֶל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל
וְאֶל־פַּרְעֹה מֶלֶךְ מִצְרַיִם לְהוֹצִיא אֶת־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל מֵאֶרֶץ
שני 14 מִצְרָיִם׃ ס אֵלֶּה רָאשֵׁי בֵית־אֲבֹתָם בְּנֵי רְאוּבֵן בְּכֹר
יִשְׂרָאֵל חֲנֹךְ וּפַלּוּא חֶצְרֹן וְכַרְמִי אֵלֶּה מִשְׁפְּחֹת רְאוּבֵן׃
טו וּבְנֵי שִׁמְעוֹן יְמוּאֵל וְיָמִין וְאֹהַד וְיָכִין וְצֹחַר וְשָׁאוּל בֶּן־
16 הַכְּנַעֲנִית אֵלֶּה מִשְׁפְּחֹת שִׁמְעוֹן׃ וְאֵלֶּה שְׁמוֹת בְּנֵי־לֵוִי
לְתֹלְדֹתָם גֵּרְשׁוֹן וְקְהָת וּמְרָרִי וּשְׁנֵי חַיֵּי לֵוִי שֶׁבַע וּשְׁלֹשִׁים
17 שָׁנָה׃ בְּנֵי גֵרְשׁוֹן לִבְנִי וְשִׁמְעִי לְמִשְׁפְּחֹתָם׃
18 וּבְנֵי קְהָת עַמְרָם וְיִצְהָר וְחֶבְרוֹן וְעֻזִּיאֵל וּשְׁנֵי חַיֵּי קְהָת
19 שָׁלֹשׁ וּשְׁלֹשִׁים וּמְאַת שָׁנָה׃ וּבְנֵי מְרָרִי מַחְלִי וּמוּשִׁי
כ אֵלֶּה מִשְׁפְּחֹת הַלֵּוִי לְתֹלְדֹתָם׃ וַיִּקַּח עַמְרָם אֶת־יוֹכֶבֶד
דֹּדָתוֹ לוֹ לְאִשָּׁה וַתֵּלֶד לוֹ אֶת־אַהֲרֹן וְאֶת־מֹשֶׁה וּשְׁנֵי
21 חַיֵּי עַמְרָם שֶׁבַע וּשְׁלֹשִׁים וּמְאַת שָׁנָה׃ וּבְנֵי יִצְהָר קֹרַח
22 וְנֶפֶג וְזִכְרִי׃ וּבְנֵי עֻזִּיאֵל מִישָׁאֵל וְאֶלְצָפָן וְסִתְרִי׃
23 וַיִּקַּח אַהֲרֹן אֶת־אֱלִישֶׁבַע בַּת־עַמִּינָדָב אֲחוֹת נַחְשׁוֹן לוֹ
לְאִשָּׁה וַתֵּלֶד לוֹ אֶת־נָדָב וְאֶת־אֲבִיהוּא אֶת־אֶלְעָזָר
24 וְאֶת־אִיתָמָר׃ וּבְנֵי קֹרַח אַסִּיר וְאֶלְקָנָה וַאֲבִיאָסָף אֵלֶּה
כה מִשְׁפְּחֹת הַקָּרְחִי׃ וְאֶלְעָזָר בֶּן־אַהֲרֹן לָקַח־לוֹ מִבְּנוֹת

מיסט
נאָך מיהרען פאַמיליען׃ (כו) דיסער קהת מוזט משה
פינחס׃ דיסעס זינד דיא הויפטער דער שטאַמע דער לוי׳ס/
נאָך זייערע פאַמיליען׃ (כז) דיסער קהת מוזט משה
שטאַמעט׃ (כח) אלעזר/ דעם קהת׳ס זון/ נעהמט זיך מייבע
פון דען טעכטערן דעס פוטיאל׳ס זון פרוא׳ס׳ דיסע געבאָהר דען
פינחס׃ דיסעס זינד דיא הויפטער דער שטאַמע דער לוי׳ס/
נאָך זייערע פאַמיליען׃ (כט) דיסער קהת מוזט משה
זאָגען׃ רעדט צו פרעה/ קעניג פון מצרים/ אלעס וואָס
איך רעדע צו אייך׃ (ל) דאָ זאָג איך פאַר משה׃ וואָס
וועט פרעה צו מיר זאָגען׃ (א) דאָ זאָג איך צו משה׃
זעה/ איך האָב דיך גענאָמען פאַר אַן אָטהעם פאַר
אהרן דעם בריידער׃ (ב) דו זאָלסט אַלעס רעדען/ וואָס
איך בעפעהל דיר׃ אהרן דער בריידער זאָל צו פרעה
רעדען׃ אַז ער זאָל לאָזען דיא קינדער ישׂראל׃ (ג) אבער
איך וועל פאַרהערטען דעם פרעה׳ס הערץ/ אונד וועל
פיעלע צייכען אונד וואונדער טהאָהן אין מצרים׃ (ד)
דאָך וועט פרעה נישט צו אייך הערען׃ אונד איך וועל
מיין האַנד לעגען אויף מצרים/ אונד וועל מיינע
הערעפֿאָלקונגען/ מיינע קינדער ישׂראל/ מיינע
מאַנשאפֿט/ דיא מיינע לייט זינד/ אוס מצרים פיהרען
דורך גרויסע שטראָפֿען׃ (ה) אונד דיא מצרים זאָלען
וויסען/ אַז איך בין יהוה׃ אַז איך דיא קינדער ישׂראל
פון זייערע לייט אוס מצרים פיהרע׃ (ו) משה אונד
אהרן טהאָטען אַזוי׃ אַלס יהוה זיא היעסע/ אַזוי
טהאָטען זיא׃ (ז) משה אַבער וואָר אַכטציג יאָהר אַלט/
אונד אהרן דרייאונדדרייסיג יאָהר׃ אַלס זיא מיט
פרעה רעדעטען׃ (ח) אונד יהוה זאָגטע צו משה/
אונד צו אהרן/ אונד היעס זיא׃ (ט) אַז פרעה אייך
וועט רעדען/ אונד זאָגען׃ טהוט אייער וואונדער/
אַזוי זאָלסט דו צו אהרן זאָגען׃ נעהמט דיין שטאַב/
אונד וואָרפֿט אים פאָר פרעה׳ס פיסע/ אַז ער זאָל
צו אַ שלאַנגע וועדען׃ (י) אונד משה אונד אהרן
זינד צו פרעה אַהינגעגאַנגען/ אונד טהאָטען אַזוי/
אַלס יהוה היעס׃ אונד אהרן וואָרפֿטע זיין שטאַב
פאָר פרעה אונד זיינע קנעכטע/ אונד עס וואָרדע
צו אַ שלאַנגע׃ (יא) דאָ רופֿטע פרעה אויך דיא
וויסען/ אונד דיא צויבערער׃ אונד דיא מאַגיער
פון מצרים טהאָטען אויך אַזוי מיט אירע
צויבערייען׃ (יב) אונד אַלע וואָרפֿטען זיא אירע
שטעקען/ אונד זיא וואָרדען צו שלאַנגען׃ אבער
אהרן׳ס שטאַב פרעסטע זייערע שטעקען׃ (יג) אונד
פרעה׳ס הערץ וואָרדע פעסט/ אונד ער הערטע
נישט צו אייך׃ אַלס יהוה היעס׃ (יד) יהוה זאָגטע
צו משה׃ פרעה׳ס הערץ איז שווער/ ער וויל דאָס
פאָלק נישט לאָזען׃ (טו) געה צו פרעה דעס מאָרגענס/
זיעה/ ער וועט צו דעם וואַסער גיהען׃ אונד דו זאָלסט
אים אָן דעם ריווער נעהמען׃ אונד דיא שלאַנגע/
וועלכע צו דיר וואָרדען איז/ זאָלסט דו אין דיין
האַנד נעהמען׃ (טז) אונד זאָלסט צו אים זאָגען׃
יהוה דער גאָט פון דען העברעערן/ האָט מיך צו דיר
גישיקט/ אַז דו זאָלסט דאָס פאָלק לאָזען/ אַז זיא
מיר דינען מעגען אין דער וויסע׃ אונד זיעה/ דו
האָסט נישט געהאָרכט בישהער׃ (יז) דערהאלבען
זאָגט יהוה׃ אין דעם דו וועסט וויסען/ אַז איך בין
יהוה׃ זיעה/ איך וועל מיט דעם שטאַב/ וועלכען
איך אין מיין האַנד האָבע/ אויף דאָס וואַסער
שלאָגען/ אונד עס וועט צו בלוט וועדען׃ (יח) אונד
דיא פיסע/ וועלכע אין דעם ריווער זינד/ וועדען
שטאַרבען׃ אונד דער ריווער וועט שטינקען/ אונד
דיא מצרים וועדען עקעלען׃ דאָס וואַסער פון דעם
ריווער צו טרינקען׃ (יט) אונד יהוה זאָגטע צו משה׃
זאָג צו אהרן׃ נעהמט אייער שטאַב/ אונד שטרעקט
אייער האַנד אוס איבער דיא וואַסער פון מצרים/
איבער זייערע פלוסען/ איבער זייערע קאַנאַלען/
איבער זייערע טיכען/ אונד איבער זייערע
וואַסער־בעהעלטניסע/ אַז זיא זאָלען צו בלוט
וועדען׃ אונד עס זאָל בלוט זיין איבעראַל אין
מצרים/ אויך אין הילצערנע אונד שטיינערנע
בעהעלטניסע׃ (כ) משה אונד אהרן טהאָטען אַזוי/
אַלס יהוה היעס׃ אונד אהרן הויבטע דיא שטאַב
אויף/ אונד שלוגע דאָס וואַסער/ דאָס אין דעם
ריווער איז/ פאָר דיא אויגען פרעה׳ס אונד זיינע
קנעכטע׃ אונד עס וואָרדע אַלעס וואַסער אין דעם
ריווער צו בלוט׃ (כא) דיא פיסע/ וועלכע אין דעם
ריווער זינד/ שטאַרבטען׃ אונד דער ריווער וואָרדע
שטינקענד/ אַז דיא מצרים נישט קאָנטען דאָס
וואַסער פון דעם ריווער טרינקען׃ אונד עס וואָרדע
בלוט איבעראַל אין מצרים׃ (כב) דיא זאַכע טהאָטען
אויך דיא צויבערער פון מצרים מיט אירע
צויבערייען׃ אונד פרעה׳ס הערץ וואָרדע פעסט/
אונד ער הערטע נישט צו אייך׃ אַלס יהוה היעס׃
(כג) פרעה קעהרטע זיך אוממיטטעלבאר/ אונד
גינג נאָך הויז/ אונד נאַהם דיא זאַכע נישט צו
הערצען׃ (כד) אונד אַלע מצרים גרוביטען אַרום
דעם ריווער נאָך וואַסער/ דאָס זיא טרינקען
קאָנטען׃ דען זיא קאָנטען דאָס וואַסער פון דעם
ריווער נישט טרינקען׃ (כה) אונד זיבען טעג
וואָרדען פאַרפֿלאָסען/ נאָך דעם יהוה דעם ריווער
שלוג׃

פּוּטִיאֵל לוֹ לְאִשָּׁה וַתֵּלֶד לוֹ אֶת־פִּינְחָס אֵלֶּה רָאשֵׁי אֲבֹת
הַלֵּוִיִּם לְמִשְׁפְּחֹתָם׃ הוּא אַהֲרֹן וּמֹשֶׁה אֲשֶׁר אָמַר יְהוָה 26
לָהֶם הוֹצִיאוּ אֶת־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם עַל־צִבְאֹתָם׃
הֵם הַמְדַבְּרִים אֶל־פַּרְעֹה מֶלֶךְ־מִצְרַיִם לְהוֹצִיא אֶת־בְּנֵי 27
יִשְׂרָאֵל מִמִּצְרָיִם הוּא מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן׃ וַיְהִי בְּיוֹם דִּבֶּר 28
יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה בְּאֶרֶץ מִצְרָיִם׃ ס וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל־ 29 שלישי
מֹשֶׁה לֵאמֹר אֲנִי יְהוָה דַּבֵּר אֶל־פַּרְעֹה מֶלֶךְ מִצְרַיִם אֵת
כָּל־אֲשֶׁר אֲנִי דֹבֵר אֵלֶיךָ׃ וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה לִפְנֵי יְהוָה הֵן ל
אֲנִי עֲרַל שְׂפָתַיִם וְאֵיךְ יִשְׁמַע אֵלַי פַּרְעֹה׃ פ

Cap. VII. ז

וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה רְאֵה נְתַתִּיךָ אֱלֹהִים לְפַרְעֹה א
וְאַהֲרֹן אָחִיךָ יִהְיֶה נְבִיאֶךָ׃ אַתָּה תְדַבֵּר אֵת כָּל־אֲשֶׁר 2
אֲצַוֶּךָּ וְאַהֲרֹן אָחִיךָ יְדַבֵּר אֶל־פַּרְעֹה וְשִׁלַּח אֶת־בְּנֵי
יִשְׂרָאֵל מֵאַרְצוֹ׃ וַאֲנִי אַקְשֶׁה אֶת־לֵב פַּרְעֹה וְהִרְבֵּיתִי 3
אֶת־אֹתֹתַי וְאֶת־מוֹפְתַי בְּאֶרֶץ מִצְרָיִם׃ וְלֹא־יִשְׁמַע 4
אֲלֵכֶם פַּרְעֹה וְנָתַתִּי אֶת־יָדִי בְּמִצְרַיִם וְהוֹצֵאתִי אֶת־
צִבְאֹתַי אֶת־עַמִּי בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם בִּשְׁפָטִים
גְּדֹלִים׃ וְיָדְעוּ מִצְרַיִם כִּי־אֲנִי יְהוָה בִּנְטֹתִי אֶת־יָדִי ח
עַל־מִצְרַיִם וְהוֹצֵאתִי אֶת־בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל מִתּוֹכָם׃ וַיַּעַשׂ 6
מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן כַּאֲשֶׁר צִוָּה יְהוָה אֹתָם כֵּן עָשׂוּ׃ וּמֹשֶׁה בֶן־ 7
שְׁמֹנִים שָׁנָה וְאַהֲרֹן בֶּן־שָׁלֹשׁ וּשְׁמֹנִים שָׁנָה בְּדַבְּרָם אֶל־
פַּרְעֹה׃ פ
וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה וְאֶל־אַהֲרֹן לֵאמֹר׃ כִּי יְדַבֵּר 8 9 רביעי
אֲלֵכֶם פַּרְעֹה לֵאמֹר תְּנוּ לָכֶם מוֹפֵת וְאָמַרְתָּ אֶל־אַהֲרֹן
קַח אֶת־מַטֶּךָ וְהַשְׁלֵךְ לִפְנֵי־פַרְעֹה יְהִי לְתַנִּין׃ וַיָּבֹא מֹשֶׁה י
וְאַהֲרֹן אֶל־פַּרְעֹה וַיַּעֲשׂוּ כֵן כַּאֲשֶׁר צִוָּה יְהוָה וַיַּשְׁלֵךְ
אַהֲרֹן אֶת־מַטֵּהוּ לִפְנֵי פַרְעֹה וְלִפְנֵי עֲבָדָיו וַיְהִי לְתַנִּין׃
יִקְרָא גַּם־פַּרְעֹה לַחֲכָמִים וְלַמְכַשְּׁפִים וַיַּעֲשׂוּ גַּם־הֵם 11

מיסט עס׳ נו וועלכען דער עוויגע בעווגט האטטע׳ פֿיהרעט
דיא קינדער ישׂראל מוס דעם מצרים הערשׁוס׳ מיט
וועלכער מאכט ער זיא אויס דעם לאנד מצרים׃ (כג) זיא זינד עס׳ דיא פּרעה׳
וועלכע מיהרען העערשׁטעלען׃ (כד) דאס נון דער עוויגע מיט משה
רעדעט׳ אזוי ספּרעכט ער צו אים׃ (כה) דאס נון דער עוויגע מיט משה
רעדעט׳ אזוי ספּרעכט ער צו אים׃ (כו) דאס זינד דיא׳ וועלכע דער עוויגע
זאגט דעם פּרעה׳ קעניג פֿון מצרים׳ מיט זיא זאלט דיא קינדער ישׂראל
אוס מצרים פֿיהרען׃ (כז) דאס זינד דיא׳ וועלכע מיט פּרעה קעניג פֿון
מצרים רעדעט׳ אזוי ספּרעכט ער צו אים׃ (כח) דאס נון דער עוויגע מיט
משה רעדעט׳ אזוי ספּרעכט ער׃

קאפּיטעל ז

(א) דאס שפּרעכט דער עוויגע נו משה׳ זיה׳ איך האבּע דיך דעם
פּרעה נוס גאטט געזעצט׳ אהרן דיין ברודער זאל דיין נבּיא
זיין׃ (ב) דוא זאלסט אלעס זאגען׳ וואס איך דיר אויפּ־
טראגען וועלדע׳ דיין ברודער אהרן זאל עס דעם פּרעה
זאגען׳ דאמיט ער דיא קינדער ישׂראל אוס זיינעם לאנד
פֿורטגעהן לאסט׃ (ג) איך וועלדע אבּער דעם פּרעה הערץ
פֿארהערטען׳ אזוי דאס איך מיינע צייכען אונד וואונדער־
(דאס הייסט׳ מיינע מאכט וועלדע זיא געברויכען.) אזוי
העערש׳ נעמלויך מיינע מאכט אונד וואונדער אין מצרים
מעהרען׃ (ד) פּרעה וועלד מיך נישט הערען׳ אונד איך
וועלדע מיינע האנד אויף מצרים לעגען׳ אונד דיא
היבּנייגען׳ אונד דיא קינדער ישׂראל אוס מיהרער מיטטע
הערוס פֿיהרען וועלדע׃ (ה) זא זאלען דען דיא מצרים׳ וועלכע
איך האבּע מיינע האנד אויף מצרים גע־
לעגט׳ אונד דיא קינדער ישׂראל אוס מיהרער מיטטע
הערוס גע־
נומען׃ (ו) משה אונד אהרן טהאטען אזוי׳ וויא זיא
(ז) משה וואר אכט יאהר אלט׳ אונד אהרן דרייא אונד
אכטציג׳ דא זיא מיט פּרעה רעדעטען׃ (ח) דער עוויגע שפּראך
(ט) וען פּרעה אונד איהר זאלט צו אייך זאגען׳ טהוט
וועלכע מיהרען אייך טהאטען׳ אונד דוא זאלסט צו אהרן
זאגען׳ נעמ דיין שטאב אונד ווארף אים פֿאר פּרעה הין׳ אר וועלד
ווערדען׃ (י) משה אונד אהרן טהאטען אזוי׳ וויא דער עוויגע
זיא הייסען׃ אהרן וואר דעם פּרעה אונד דעם
פּרעה׳ אונד וואר דיא שלאנגע׃ (יא) פּרעה דיא אויך
זיינע וויסען׳ אונד זיא טהאטען דיא גלייכען׃ (יב) זיא זינד
זיא וועלכע דיא שלאנגען׳ אבּער אהרן׳ זיינע שטאב
פֿרעסט׃ (יג) אבּער פּרעה׳ הערץ וואר פֿארהערטעט׳ אונד
ער הערט זיא נישט׳ וויא דער עוויגע גע־
זאגט האטטע׃

זון׃
(כז) וויבערטרט זיך צו אַבער / זיא גיהען נו אַפֿען / אין
דיהנען: (כח) אונ עס איז גישען / אלס דער הערר מיט
משה / גערעדט האט: (כט) אונ ער האט צו אים גיזאגט /
איך בין יהוה / זאג צו פרעה מלך מצרים / אלס וואס
איך צו דיר רעדע / זאלסטו צו אים זאגען: (ל) אונ
משה האט פֿאר יהוה גיזאגט / זיהע איך בין אונבֿיש
בלעפֿען / אונ פרעה וועט מיך נישט הערען: (א) אונ
יהוה האט צו משה גיזאגט / זיהע איך האבֿע דיך
גימאכט פֿאר גאט צו פרעה / אונ אהרן דיין בֿרודער
זאל דין נבֿיא זין: (ב) דו זאלסט רעדען אלס וואס
איך דיר בֿיפֿעהלע / אונ אהרן דין בֿרודער זאל צו
פרעה רעדען / אז ער זאל דיא קינדער ישׂראל פֿון
זיין לאנד לאזען: (ג) אונ איך וועל דאס הערץ פֿרעה׳ס
פֿערשטאקט מאכען / אונ וועל מיין צייכען אונ מיין
וונדער פֿיל מאכען אין מצרים: (ד) אבער פרעה וועט
אייך נישט הערען / אונ איך וועל מיין האנט אויף
מצרים לעגען / אונ מיין הערשאפֿט ישׂראל / מיין פֿאלק
אונ מיינע קינדער / דורך גרויסע שטראפֿען אוס מצרים
פֿיהרען: (ה) אונ מצרים זאל וויסען / אז איך בין יהוה /
ווען איך מיין האנט אויף מצרים לעגע / אונ דיא קינדער
ישׂראל פֿון זיך פֿיהרע: (ו) אונ משה אונ אהרן האבֿען
גיטהאן / אלס וואס יהוה זיא בֿיפֿוהלען האט / אזו
האבֿען זיא גימאכט: (ז) אונ משה איז אכט יאהר אלט
גיווען / אונ אהרן דריא יאהר אלט / אלס זיא צו פרעה
גישפראכען האבֿען: (ח) אונ יהוה האט צו משה אונ
אהרן גיזאגט / אונ גישפראכען: (ט) ווען אייך פרעה
וועט זאגען / וועזט אייך אן אן וונדער / אזו זאלסטו צו
אהרן זאגען / נים דין שטאב / אונ ווארף אים פֿאר
פרעה / אז ער זאל צו אן שלאנגע ווערדען: (י) אונ
משה אונ אהרן זין צו פרעה גיקומען / אונ האבֿען
גיטהאן / אלס וואס יהוה בֿיפֿוהלען האט / אונ אהרן
האט זין שטאב פֿאר פרעה אונ זיינע קנעכטע גיוואָרפֿען /
אונ ער איז צו אן שלאנגע ווארדען: (יא) אונ פרעה
האט אויך וויזע אונ צויבֿרער רופֿען לאזען / אונ
דיא אייגיפֿטישען צויבֿרער האבֿען אויך מיט זיערע
צויבֿרייען גיטהאן / אלס וואס זיא האבֿען: (יב) אונ
זיא האבֿען אייגלעך זיערע שטעבֿ גיוואָרפֿען / אונ
זיא זין שלאנגען ווארדען / אבער אהרן׳ס שטאב האט
זיערע שטעבֿ פֿערשלונגען: (יג) אונ דאס הערץ פֿרעה׳ס
איז פֿערשטאקט / אונ ער האט זיא נישט גיהערט /
אלס וואס יהוה בֿיפֿוהלען האט: (יד) אונ יהוה האט צו
משה גיזאגט / דאס הערץ פֿרעה׳ס איז שווער / ער
וויגערט זיך / דאס פֿאלק צו פֿיהרען: (טו) גיהע צו
פרעה / זיהע ער וועט מארגענס / זיא עבען גיהט ער
וויסט זין דאס וואסער / שטעל דיך אף אוגער דעם פֿלוסס
געגען אים / אונ דין שטאב וועל אין דיא האנט נעמען /
דאס אין שלאנגע ווארדען: (טז) אונ זאג צו אים / יהוה
דיא העברער האבֿע מיך צו דיר גישיקט / זאגענדיג /
לאז מין פֿאלק גיהען / אז זיא מיר אין דער וויסטע
דינען / אונ זיהע ביז היהער / האסטו נישט גיהערט:
(יז) אזו זאגט יהוה / דערמיט זאלסטו וויסען / אז איך
בין יהוה / זיהע איך שלאג מיט דעם שטאב / דען אין
דעם וואסער / דאס אין דעם פֿלוסס איז / זאלען זיך
בלוט ווארדען: (יח) אונ דיא פֿישע אין דעם פֿלוסס
זאלען שטארבען / אונ דער פֿלוס זאל שטינקענד
ווערדען / אונ דיא מצרים זאלען זיך עקלען / וואסער
פֿון דעם פֿלוסס צו טרינקען: (יט) דער עוויגע שפראך
צו משה / שפריך צו אהרן / נים דיין שטאב / אונ בייגע
דיין האנט הין / גיגען דיא וואסער פֿון מצרים / גיגען
זיערע פֿלוסען / גיגען זיערע בֿעכע / אונ גיגען אלע
זיערע וואסער זאמלונגען / אז זיא בלוט ווערדען /
אונ אס זאל בלוט זין אין גאנץ מצרים / אוך אין
הילצערנע אונ שטיינערנע וואסער־גיפֿעסען: (כ) משה אונ
אהרן האבֿען אזו גימאכט / אלס וואס יהוה בֿיפֿוהלען
האט / אונ ער האט דאס וואסער / דאס אין דעם פֿלוסס
איז / פֿאר פרעה אונ זיינע קנעכטע אויפֿגיהאבֿען /
אונ דאס וואסער אין דעם פֿלוסס איז אלס בלוט
גיווארדען: (כא) אונ דיא פֿישע אין דעם פֿלוסס זין
גישטארבען / אונ דער פֿלוס איז שטינקענד גיווארדען /
אונ דיא מצרים זין נישט מעהר אין שטאנד גיווען /
דאס וואסער פֿון דעם פֿלוסס צו טרינקען / אונ דאס
בלוט איז אין גאנץ מצרים גיווען: (כב) אונ דיא
צויבֿרער מיט זיערע צויבֿרייען האבֿען אויך אזו
גימאכט / אונ דאס הערץ פֿרעה׳ס איז פֿערשטאקט /
אונ ער האט זיא נישט גיהערט / אלס וואס יהוה
בֿיפֿוהלען האט: (כג) אונ פרעה וועט
זיך אוגער גישפראכען / אונ זין נישט
צו זיין הויס / אונ האט קיין הערץ
דאס אויך צו זיך גינומען: (כד) אונ אלע מצרים זין
רונד אום דעם פֿלוס גרובען אום דעם פֿלוס וואסער
צום טרינקען / דען זיא האבֿען נישט וואסער
פֿון דעם פֿלוסס טרינקען קענען: (כה) אונ זיבען טעג /
נאכדעם דער עוויגע דעם פֿלוס גישלאגען האטטע: (כו) דער
עוויגע שפראך צו משה / גיהע צו פרעה / אונ זאג צו
אים / אזו זאגט יהוה / לאז מין פֿאלק גיהען / אז זיא
מיר דינען: (כז) ווייגערסטו דיך זיא גיהען צו לאזען /
זיהע איך שלאג דיין גאנצע גיביט מיט פֿראשען:
(כח) אונ דער פֿלוס וועט פֿראשען / אונ זין אוף
גיין / אונ אין דיין הויס / אונ אוף דיין בעט קעמער /
אונ אוף דיין בעט / אונ אין דיין קנעכטע זיך אונ
אין דין פֿאלק / אונ אין דיינע אויוען / אונ אין דיינע
טעגע: (כט) אונ אוף דיך / אונ אוף דין פֿאלק / אונ
אוף אלע דיינע קנעכטע / זאלען דיא פֿראשען קומען:

12 חַרְטֻמֵּי מִצְרַיִם בְּלַהֲטֵיהֶם כֵּן׃ וַיַּשְׁלִיכוּ אִישׁ מַטֵּהוּ וַיִּהְיוּ
13 לְתַנִּינִם וַיִּבְלַע מַטֵּה־אַהֲרֹן אֶת־מַטֹּתָם׃ וַיֶּחֱזַק לֵב פַּרְעֹה
14 וְלֹא שָׁמַע אֲלֵהֶם כַּאֲשֶׁר דִּבֶּר יְהוָה׃ ס וַיֹּאמֶר
טו יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה כָּבֵד לֵב פַּרְעֹה מֵאֵן לְשַׁלַּח הָעָם׃ לֵךְ
אֶל־פַּרְעֹה בַּבֹּקֶר הִנֵּה יֹצֵא הַמַּיְמָה וְנִצַּבְתָּ לִקְרָאתוֹ עַל־
שְׂפַת הַיְאֹר וְהַמַּטֶּה אֲשֶׁר־נֶהְפַּךְ לְנָחָשׁ תִּקַּח בְּיָדֶךָ׃
16 וְאָמַרְתָּ אֵלָיו יְהוָה אֱלֹהֵי הָעִבְרִים שְׁלָחַנִי אֵלֶיךָ לֵאמֹר
שַׁלַּח אֶת־עַמִּי וְיַעַבְדֻנִי בַּמִּדְבָּר וְהִנֵּה לֹא־שָׁמַעְתָּ עַד־
17 כֹּה׃ כֹּה אָמַר יְהוָה בְּזֹאת תֵּדַע כִּי אֲנִי יְהוָה הִנֵּה־
אָנֹכִי מַכֶּה ׀ בַּמַּטֶּה אֲשֶׁר־בְּיָדִי עַל־הַמַּיִם אֲשֶׁר בַּיְאֹר
18 וְנֶהֶפְכוּ לְדָם׃ וְהַדָּגָה אֲשֶׁר־בַּיְאֹר תָּמוּת וּבָאַשׁ הַיְאֹר
19 וְנָלְאוּ מִצְרַיִם לִשְׁתּוֹת מַיִם מִן־הַיְאֹר׃ ס וַיֹּאמֶר
יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה אֱמֹר אֶל־אַהֲרֹן קַח מַטְּךָ וּנְטֵה־יָדְךָ עַל־
מֵימֵי מִצְרַיִם עַל־נַהֲרֹתָם ׀ עַל־יְאֹרֵיהֶם וְעַל־אַגְמֵיהֶם
וְעַל כָּל־מִקְוֵה מֵימֵיהֶם וְיִהְיוּ־דָם וְהָיָה דָם בְּכָל־אֶרֶץ
כ מִצְרַיִם וּבָעֵצִים וּבָאֲבָנִים׃ וַיַּעֲשׂוּ־כֵן מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן
כַּאֲשֶׁר ׀ צִוָּה יְהוָה וַיָּרֶם בַּמַּטֶּה וַיַּךְ אֶת־הַמַּיִם אֲשֶׁר
בַּיְאֹר לְעֵינֵי פַרְעֹה וּלְעֵינֵי עֲבָדָיו וַיֵּהָפְכוּ כָּל־הַמַּיִם
21 אֲשֶׁר־בַּיְאֹר לְדָם׃ וְהַדָּגָה אֲשֶׁר־בַּיְאֹר מֵתָה וַיִּבְאַשׁ
הַיְאֹר וְלֹא־יָכְלוּ מִצְרַיִם לִשְׁתּוֹת מַיִם מִן־הַיְאֹר וַיְהִי
22 הַדָּם בְּכָל־אֶרֶץ מִצְרָיִם׃ וַיַּעֲשׂוּ־כֵן חַרְטֻמֵּי מִצְרַיִם
בְּלָטֵיהֶם וַיֶּחֱזַק לֵב־פַּרְעֹה וְלֹא־שָׁמַע אֲלֵהֶם כַּאֲשֶׁר דִּבֶּר
23 יְהוָה׃ וַיִּפֶן פַּרְעֹה וַיָּבֹא אֶל־בֵּיתוֹ וְלֹא־שָׁת לִבּוֹ גַּם־
24 לָזֹאת׃ וַיַּחְפְּרוּ כָל־מִצְרַיִם סְבִיבֹת הַיְאֹר מַיִם לִשְׁתּוֹת
כה כִּי לֹא יָכְלוּ לִשְׁתֹּת מִמֵּימֵי הַיְאֹר׃ וַיִּמָּלֵא שִׁבְעַת יָמִים
אַחֲרֵי הַכּוֹת־יְהוָה אֶת־הַיְאֹר׃ פ
26 וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה בֹּא אֶל־פַּרְעֹה וְאָמַרְתָּ אֵלָיו כֹּה
27 אָמַר יְהוָה שַׁלַּח אֶת־עַמִּי וְיַעַבְדֻנִי׃ וְאִם־מָאֵן אַתָּה

לשלח

לְשַׁלֵּחַ הִנֵּה אָנֹכִי נֹגֵף אֶת־כָּל־גְּבוּלְךָ בַּצְפַרְדְּעִים׃
28 וְשָׁרַץ הַיְאֹר צְפַרְדְּעִים וְעָלוּ וּבָאוּ בְּבֵיתֶךָ וּבַחֲדַר
מִשְׁכָּבְךָ וְעַל־מִטָּתֶךָ וּבְבֵית עֲבָדֶיךָ וּבְעַמֶּךָ וּבְתַנּוּרֶיךָ
29 וּבְמִשְׁאֲרוֹתֶיךָ׃ וּבְכָה וּבְעַמְּךָ וּבְכָל־עֲבָדֶיךָ יַעֲלוּ
הַצְפַרְדְּעִים׃

ח Cap. VIII.

א וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה אֱמֹר אֶל־אַהֲרֹן נְטֵה אֶת־יָדְךָ
בְּמַטֶּךָ עַל־הַנְּהָרֹת עַל־הַיְאֹרִים וְעַל־הָאֲגַמִּים וְהַעַל אֶת־
2 הַצְפַרְדְּעִים עַל־אֶרֶץ מִצְרָיִם׃ וַיֵּט אַהֲרֹן אֶת־יָדוֹ עַל־
מֵימֵי מִצְרַיִם וַתַּעַל הַצְפַרְדֵּעַ וַתְּכַס אֶת־אֶרֶץ מִצְרָיִם׃
3 וַיַּעֲשׂוּ־כֵן הַחַרְטֻמִּים בְּלָטֵיהֶם וַיַּעֲלוּ אֶת־הַצְפַרְדְּעִים
4 עַל־אֶרֶץ מִצְרָיִם׃ וַיִּקְרָא פַרְעֹה לְמֹשֶׁה וּלְאַהֲרֹן וַיֹּאמֶר
הַעְתִּירוּ אֶל־יְהוָה וְיָסֵר הַצְפַרְדְּעִים מִמֶּנִּי וּמֵעַמִּי
ה וַאֲשַׁלְּחָה אֶת־הָעָם וְיִזְבְּחוּ לַיהוָה׃ וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה לְפַרְעֹה
הִתְפָּאֵר עָלַי לְמָתַי ׀ אַעְתִּיר לְךָ וְלַעֲבָדֶיךָ וּלְעַמְּךָ לְהַכְרִית
6 הַצְפַרְדְּעִים מִמְּךָ וּמִבָּתֶּיךָ רַק בַּיְאֹר תִּשָּׁאַרְנָה׃ וַיֹּאמֶר
לְמָחָר וַיֹּאמֶר כִּדְבָרְךָ לְמַעַן תֵּדַע כִּי־אֵין כַּיהוָה אֱלֹהֵינוּ׃
7 המישי וְסָרוּ הַצְפַרְדְּעִים מִמְּךָ וּמִבָּתֶּיךָ וּמֵעֲבָדֶיךָ וּמֵעַמְּךָ רַק
8 בַּיְאֹר תִּשָּׁאַרְנָה׃ וַיֵּצֵא מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן מֵעִם פַּרְעֹה וַיִּצְעַק
מֹשֶׁה אֶל־יְהוָה עַל־דְּבַר הַצְפַרְדְּעִים אֲשֶׁר־שָׂם לְפַרְעֹה׃
9 וַיַּעַשׂ יְהוָה כִּדְבַר מֹשֶׁה וַיָּמֻתוּ הַצְפַרְדְּעִים מִן־הַבָּתִּים
י מִן־הַחֲצֵרֹת וּמִן־הַשָּׂדֹת׃ וַיִּצְבְּרוּ אֹתָם חֳמָרִם חֳמָרִם
11 וַתִּבְאַשׁ הָאָרֶץ׃ וַיַּרְא פַּרְעֹה כִּי הָיְתָה הָרְוָחָה וְהַכְבֵּד
אֶת־לִבּוֹ וְלֹא שָׁמַע אֲלֵהֶם כַּאֲשֶׁר דִּבֶּר יְהוָה׃ ס
12 וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה אֱמֹר אֶל־אַהֲרֹן נְטֵה אֶת־מַטְּךָ
וְהַךְ אֶת־עֲפַר הָאָרֶץ וְהָיָה לְכִנִּם בְּכָל־אֶרֶץ מִצְרָיִם׃
13 וַיַּעֲשׂוּ־כֵן וַיֵּט אַהֲרֹן אֶת־יָדוֹ בְּמַטֵּהוּ וַיַּךְ אֶת־עֲפַר הָאָרֶץ
וַתְּהִי הַכִּנָּם בָּאָדָם וּבִבְהֵמָה כָּל־עֲפַר הָאָרֶץ הָיָה כִנִּים

בכל־

לשלח הנה אנכי נגף את־כל־גבולך בצפרדעים׃
28 ושרץ היאר צפרדעים ועלו ובאו בביתך ובחדר
משכבך ועל־מטתך ובבית עבדיך ובעמך ובתנוריך
29 ובמשארותיך׃ ובכה ובעמך ובכל־עבדיך יעלו
הצפרדעים׃

ח קאפיטעל ח

א ויאמר יהוה אל־משה אמר אל־אהרן נטה את־ידך
במטך על־הנהרת על־היארים ועל־האגמים והעל את־
2 הצפרדעים על־ארץ מצרים׃ ויט אהרן את־ידו על־
מימי מצרים ותעל הצפרדע ותכס את־ארץ מצרים׃
3 ויעשו־כן החרטמים בלטיהם ויעלו את־הצפרדעים
4 על־ארץ מצרים׃ ויקרא פרעה למשה ולאהרן ויאמר
העתירו אל־יהוה ויסר הצפרדעים ממני ומעמי
ה ואשלחה את־העם ויזבחו ליהוה׃ ויאמר משה לפרעה
התפאר עלי למתי ׀ אעתיר לך ולעבדיך ולעמך להכרית
6 הצפרדעים ממך ומבתיך רק ביאר תשארנה׃ ויאמר
למחר ויאמר כדברך למען תדע כי־אין כיהוה אלהינו׃
7 המישי וסרו הצפרדעים ממך ומבתיך ומעבדיך ומעמך רק
8 ביאר תשארנה׃ ויצא משה ואהרן מעם פרעה ויצעק
משה אל־יהוה על־דבר הצפרדעים אשר־שם לפרעה׃
9 ויעש יהוה כדבר משה וימתו הצפרדעים מן־הבתים
י מן־החצרת ומן־השדות׃ ויצברו אתם חמרם חמרם
11 ותבאש הארץ׃ וירא פרעה כי היתה הרוחה והכבד
את־לבו ולא שמע אלהם כאשר דבר יהוה׃ ס
12 ויאמר יהוה אל־משה אמר אל־אהרן נטה את־מטך
והך את־עפר הארץ והיה לכנם בכל־ארץ מצרים׃
13 ויעשו־כן ויט אהרן את־ידו במטהו ויך את־עפר הארץ
ותהי הכנם באדם ובבהמה כל־עפר הארץ היה כנים

(א) דער עווינקע שפראך נו משה · זאגט נו פֿאקן / נייגט
זיך פֿאר פּרעה · (ב) פֿאקן נייגטע הערוך / מיבער טאָג מצרים :
(ג) נון טהאָטען זיא בילדער־שריפֿט־קונדיגען עבען דאָס זעלבע /
זורך מיהרע פֿערבאָרגענען קינסטע · מוכ בראַכטען זיא פֿרעשע
מיבער דאָס זאָג מצרים הערוך : (ד) פּרעה וס משה מוכ
פֿאקן רופֿען · מוכ שפראַך נו דעם עוויגען / דאָס
ער זיא פֿרעשע פֿאָן מיר מוכ פֿאָן מיינען מוכטערטהאַבען / וועג
נעהמע · זאָ וויל איך דאָס ניהען זאָגען · דאָס · זיא דעם
עוויגען מין פֿאַפֿאָר שוֹאַכטען : (ה) משה שפראַך נו פּרעה /
שטאַבע דיר מייגען רוהק מיבער מיך · מוך וועלכע ציים זאָל
איך דיר מוכ פֿיר דיינע מוכטערטהאַבען / זיא פֿרעשע
פֿיר דיך מוכ דיינע הויסערן / דאָס · זיא נור
פֿאָן דיר מוכ דיינען הויסערן מוסקוראַטטען · דאָס זיא נור
מיך פֿוסע בויבען ? (ו) פּרעה שפראַך / מוך מאָרגען ·
יענער שפראַך / נאַך דיינעם וואָרטע · דאָס זאָל ערפֿאַהרסט /
דאָס ניכטס מיט דעם עוויגען / מוסקוראַ גאָטט / נו פֿערגיי־
כען : (ז) זאָ זאָגען זיא דיר פֿאָן פֿרעשע פֿאָן דיר / פֿאָן דיינען הויסערן /
וויכען · דאָס · זיא נור מיך פֿוסע בויבען : (ח) משה שריא נו פּרעה /
גיינגען פֿאָן פּרעה היבוועג · משה שריא נו דעם עוויגען /
וועגען דער פֿרעשע / זיא ער דעם פּרעה נוגעשיקט : (ט) דער
עוויגע טהאָט וויא משה גישפֿראַכען טהאָטטע · זיא פֿרעשע
שטאַרבען / מוס דען הויפֿען / מוס דען העפֿען / מוכ
פֿיעלערן : (י) משה בראַכטע זאָ מיך פֿוסאַמען / מוכ
דאָס זאָג מצרים · (יא) פֿוס פּרעה / וזה / דאָס עס
בראַכטען / זאָ טהאָט וואָרד שטינקענד : מוכ וואָלטע
מיהנען ניכט נעהער נעבענ · וויא דער עוויגע נישפֿראַכען :
(יב) דער עוויגע שפראַך נו משה · זאָגט נו פֿאקן / נייגט
זיך פֿאר פּרעה · (יג) זיא טהאָטען פֿוסע מצרים נו ניסען / וועלכען
זאָ זיא ער מיך גאַנצען זאָגט מצרים : (יד) נון
טהאָטען זיא בילדער־שריפֿט־קונדיגען עבען דאָס זעלבע /
זורך

ער
זורך מיהרע געהייסען קינסטע, דיא ייסע הערפֿאָר נו
בריבגען · פֿאבער זיא קאָנטען ניכט · מיבדעמען וואָרען
דיא ייסע מאנשען פֿאָך מאכט פֿאָר דיא : (טו) דיא בילדער־
שריפֿט־קונדיגען שפֿראכען נו פרעה, עס איסט איין פֿינגער
גאָטטעס · (דאָס הייסט, מיינע ווירקונג, דיא מוכמיטעדאָר
פֿאָן גאָטט קאָמט) איין דעם פרעה הערן וואָר שאָן פֿערשטאָקט·
מוכ ער גאָב מיהנען דעבנאָך קיין געהער · וויא דער עוינג
בעשפֿראכען האָט : (יו) דער עוינג שפֿראָך נו משה, שטעהע
דעם מאָרגענס פֿריה אויף, מוכ שטעלע דיך פֿאָר פרעה · ער
בעהט היבוים אן דאָס וואָסער · שפריך נו מיהר, זאָ האָט דער
עוינג בעשפֿראכען · זאָ וויל איך מיבער דיך, דייבע דיהבער, דייבע מוכטערטאָבען,
מוכ אין דייבע הייסער, מיעריייא בעווילד שיקען · דיא הייסער
דער מצרים זאָלען פֿאָל בעווילד זיין, וויא מוך דאָס ערפֿאָריך
מוכ וועכאָפּ זיא וואָהבען : (יח) איך וועלדא פֿאָבער דאָס
גשן מוסדאָן דאָרוך מוכטערשיידען · וואָרין מיין פֿאָלק וואָהבט ·
דאָס זאָלען דאָ בעווילד זיין זאָ · דאָמיט דוא ערפֿאָהרסט,
דאָס מיך דער עוינג מיטטען מיך זאָבדא בעגעבווארטיג בין :
(יט) מיך וויל מאָסט מיינע מוכטערטאָבען · מאָרגען זאָלען דיסעס וואוכדער־
צייכען בעשעהען : (כ) דער עוינג טהאָט מוסט · עס קאָם
מאָכטיגעס בעווילד מין דעם פרעה הוס, מוכ מיך דיא הייסער
זיינער בעדיהבטען · מוכ מיך באָבטען זאָבדא מצרים וואָרד דאָס
פֿאָך פֿאָן דעם בעווילד מערדאָרבען : (כא) פרעה זיא משה
מוכ פֿלקן רופֿען · מוכ שפראָך, בעהט, דיענ מיך מיבערדא
גאָטטע, מיך זאָבדא : (כב) משה שפראָך, עס איסט ניכט שיק־
לין דיסעס נו טהון, דען זאָלכע דינגע, דיא דען מצרים
גרייעל זינד, מיסען וויר דען עוינג אונסרעם גאָטט שאָל־
טען · וען וויר נון דען עוינג אונסרעם גאָטט שאָלטען
מוכ וועדאָן פֿאָר מיהרען מיטטען, זיא ניכט וויט שטייגען
דאָך
גאָטטע, וויא ער מוכ בעפֿעהלען ווירד : (כד) פרעה שפראָך,
פֿאָרען, וויל איך מיך דען ניהען זאָבען, דאָס איהר דעם עוינג מיינ־
רעך גאָטטע אין דער וויסטע פֿאָרען מעגטען · נור עבנפֿערנ
מיך ניכט דאָך וויייטער · פֿלעהען פֿיר מיך : (כה) משה שפראָך,
זאָ וויל איך מיך דען ניהען זאָבען, דאָס איהר דעם עוינג מיינ־
דען · וויא ער מוכ בעפֿעהלען ווירד : (כו) משה גינג פֿאָן פרעה היבוים,
דעם עוינגען נו פֿאָפֿאָרען : (כז) דער עוינג טהאָט נאָך
מוכ פֿלקן זיא דעם עוינגען · מאָרגען דאָ וועכען וואָרטיג בין :
(כח) פרעה זאָבדא וויך פֿאָן דאָס פֿאָלק ניכט ניהען זאָבען,
דעם וואָרטען · דאָס ער הערנאָך דאָס פֿאָלק ניכט ניהען זאָבען,
מוכטערטאָבען, מאָרגען פֿערפֿאָבען · נור היבוים פרעה
ניכט זאָבען, דעם עוינגען נו דעם עוינגען : (כט) דער עוינג טהאָט נאָך
מוכ פֿלקן וואָהבען · דאָס גשן זאָל בעווילד זיין זאָ · דאָמיט דוא ערפֿאָהרסט,
דאָס מיך דער עוינג מיטטען מיך זאָבדא בעגעבווארטיג בין :
(ל) מיך וויל מאָסט מיינע מוכטערטאָבען · מאָרגען זאָלען דיסעס וואוכדער־
צייכען בעשעהען : (לא) דער עוינג טהאָט מוסט · עס קאָם
מאָכטיגעס בעווילד מין דעם פרעה הוס, מוכ מיך דיא הייסער
זיינער בעדיהבטען · מוכ מיך באָבטען זאָבדא מצרים וואָרד דאָס
פֿאָך פֿאָן דעם בעווילד מערדאָרבען : (לב) פרעה זיא משה
מוכ פֿלקן רופֿען · מוכ שפראָך, בעהט, דיענ מיך מיבערדא
גאָטטע, מיך זאָבדא : (לג) משה שפראָך, עס איסט ניכט שיק־
לין דיסעס נו טהון, דען זאָלכע דינגע, דיא דען מצרים
גרייעל זינד, מיסען וויר דען עוינג אונסרעם גאָטט שאָל־
טען · וען וויר נון דען עוינג אונסרעם גאָטט שאָלטען
מוכ וועדאָן פֿאָר מיהרען מיטטען, זיא ניכט וויט שטייגען
דאָך
גאָטטע, וויא ער מוכ בעפֿעהלען ווירד : (לד) פרעה שפראָך,
פֿאָרען, וויל איך מיך דען ניהען זאָבען, דאָס איהר דעם עוינגען מיינ־
רעך גאָטטע אין דער וויסטע פֿאָרען מעגטען · נור עבנפֿערנ
מיך ניכט דאָך וויייטער · פֿלעהען פֿיר מיך : (לה) משה שפראָך,

14 בְּכָל־אֶרֶץ מִצְרָיִם׃ וַיַּעֲשׂוּ־כֵן הַחַרְטֻמִּים בְּלָטֵיהֶם
לְהוֹצִיא אֶת־הַכִּנִּים וְלֹא יָכָלוּ וַתְּהִי הַכִּנָּם בָּאָדָם
15 וּבַבְּהֵמָה׃ וַיֹּאמְרוּ הַחַרְטֻמִּם אֶל־פַּרְעֹה אֶצְבַּע אֱלֹהִים
הִוא וַיֶּחֱזַק לֵב־פַּרְעֹה וְלֹא־שָׁמַע אֲלֵהֶם כַּאֲשֶׁר דִּבֶּר
16 יְהוָה׃ ס וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה הַשְׁכֵּם בַּבֹּקֶר
וְהִתְיַצֵּב לִפְנֵי פַרְעֹה הִנֵּה יוֹצֵא הַמָּיְמָה וְאָמַרְתָּ אֵלָיו
17 כֹּה אָמַר יְהוָה שַׁלַּח עַמִּי וְיַעַבְדֻנִי׃ כִּי אִם־אֵינְךָ מְשַׁלֵּחַ
אֶת־עַמִּי הִנְנִי מַשְׁלִיחַ בְּךָ וּבַעֲבָדֶיךָ וּבְעַמֶּךָ וּבְבָתֶּיךָ אֶת־
הָעָרֹב וּמָלְאוּ בָתֵּי מִצְרַיִם אֶת־הֶעָרֹב וְגַם הָאֲדָמָה
18 אֲשֶׁר־הֵם עָלֶיהָ׃ וְהִפְלֵיתִי בַיּוֹם הַהוּא אֶת־אֶרֶץ גֹּשֶׁן
אֲשֶׁר עַמִּי עֹמֵד עָלֶיהָ לְבִלְתִּי הֱיוֹת־שָׁם עָרֹב לְמַעַן תֵּדַע
שישי 19 כִּי אֲנִי יְהוָה בְּקֶרֶב הָאָרֶץ׃ וְשַׂמְתִּי פְדֻת בֵּין עַמִּי וּבֵין
כ עַמֶּךָ לְמָחָר יִהְיֶה הָאֹת הַזֶּה׃ וַיַּעַשׂ יְהוָה כֵּן וַיָּבֹא עָרֹב
כָּבֵד בֵּיתָה פַּרְעֹה וּבֵית עֲבָדָיו וּבְכָל־אֶרֶץ מִצְרַיִם תִּשָּׁחֵת
21 הָאָרֶץ מִפְּנֵי הֶעָרֹב׃ וַיִּקְרָא פַרְעֹה אֶל־מֹשֶׁה וּלְאַהֲרֹן
22 וַיֹּאמֶר לְכוּ זִבְחוּ לֵאלֹהֵיכֶם בָּאָרֶץ׃ וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה לֹא
נָכוֹן לַעֲשׂוֹת כֵּן כִּי תוֹעֲבַת מִצְרַיִם נִזְבַּח לַיהוָה אֱלֹהֵינוּ
הֵן נִזְבַּח אֶת־תּוֹעֲבַת מִצְרַיִם לְעֵינֵיהֶם וְלֹא יִסְקְלֻנוּ׃
23 דֶּרֶךְ שְׁלֹשֶׁת יָמִים נֵלֵךְ בַּמִּדְבָּר וְזָבַחְנוּ לַיהוָה אֱלֹהֵינוּ
24 כַּאֲשֶׁר יֹאמַר אֵלֵינוּ׃ וַיֹּאמֶר פַּרְעֹה אָנֹכִי אֲשַׁלַּח אֶתְכֶם
וּזְבַחְתֶּם לַיהוָה אֱלֹהֵיכֶם בַּמִּדְבָּר רַק הַרְחֵק לֹא־תַרְחִיקוּ
כה לָלֶכֶת הַעְתִּירוּ בְּעַדִּי׃ וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה הִנֵּה אָנֹכִי יוֹצֵא
מֵעִמָּךְ וְהַעְתַּרְתִּי אֶל־יְהוָה וְסָר הֶעָרֹב מִפַּרְעֹה מֵעֲבָדָיו
וּמֵעַמּוֹ מָחָר רַק אַל־יֹסֵף פַּרְעֹה הָתֵל לְבִלְתִּי שַׁלַּח אֶת־
26 הָעָם לִזְבֹּחַ לַיהוָה׃ וַיֵּצֵא מֹשֶׁה מֵעִם פַּרְעֹה וַיֶּעְתַּר אֶל־
27 יְהוָה׃ וַיַּעַשׂ יְהוָה כִּדְבַר מֹשֶׁה וַיָּסַר הֶעָרֹב מִפַּרְעֹה
28 מֵעֲבָדָיו וּמֵעַמּוֹ לֹא נִשְׁאַר אֶחָד׃ וַיַּכְבֵּד פַּרְעֹה אֶת־לִבּוֹ
גַּם בַּפַּעַם הַזֹּאת וְלֹא שִׁלַּח אֶת־הָעָם׃ פ

Cap. IX. ט

א וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה בֹּא אֶל־פַּרְעֹה וְדִבַּרְתָּ אֵלָיו כֹּה־
2 אָמַר יְהוָה אֱלֹהֵי הָעִבְרִים שַׁלַּח אֶת־עַמִּי וְיַעַבְדֻנִי׃ כִּי
3 אִם־מָאֵן אַתָּה לְשַׁלֵּחַ וְעוֹדְךָ מַחֲזִיק בָּם׃ הִנֵּה יַד־יְהוָה
הוֹיָה בְּמִקְנְךָ אֲשֶׁר בַּשָּׂדֶה בַּסּוּסִים בַּחֲמֹרִים בַּגְּמַלִּים
4 בַּבָּקָר וּבַצֹּאן דֶּבֶר כָּבֵד מְאֹד׃ וְהִפְלָה יְהוָה בֵּין מִקְנֵה
יִשְׂרָאֵל וּבֵין מִקְנֵה מִצְרָיִם וְלֹא יָמוּת מִכָּל־לִבְנֵי יִשְׂרָאֵל
ה דָּבָר׃ וַיָּשֶׂם יְהוָה מוֹעֵד לֵאמֹר מָחָר יַעֲשֶׂה יְהוָה הַדָּבָר
6 הַזֶּה בָּאָרֶץ׃ וַיַּעַשׂ יְהוָה אֶת־הַדָּבָר הַזֶּה מִמָּחֳרָת וַיָּמָת
כָּל מִקְנֵה מִצְרָיִם וּמִמִּקְנֵה בְנֵי־יִשְׂרָאֵל לֹא־מֵת אֶחָד׃
7 וַיִּשְׁלַח פַּרְעֹה וְהִנֵּה לֹא־מֵת מִמִּקְנֵה יִשְׂרָאֵל עַד־אֶחָד
וַיִּכְבַּד לֵב פַּרְעֹה וְלֹא שִׁלַּח אֶת־הָעָם׃ פ
8 וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה וְאֶל־אַהֲרֹן קְחוּ לָכֶם מְלֹא
חָפְנֵיכֶם פִּיחַ כִּבְשָׁן וְזָרְקוֹ מֹשֶׁה הַשָּׁמַיְמָה לְעֵינֵי פַּרְעֹה׃
9 וְהָיָה לְאָבָק עַל כָּל־אֶרֶץ מִצְרָיִם וְהָיָה עַל־הָאָדָם וְעַל־
הַבְּהֵמָה לִשְׁחִין פֹּרֵחַ אֲבַעְבֻּעֹת בְּכָל־אֶרֶץ מִצְרָיִם׃
י וַיִּקְחוּ אֶת־פִּיחַ הַכִּבְשָׁן וַיַּעַמְדוּ לִפְנֵי פַּרְעֹה וַיִּזְרֹק אֹתוֹ
מֹשֶׁה הַשָּׁמָיְמָה וַיְהִי שְׁחִין אֲבַעְבֻּעֹת פֹּרֵחַ בָּאָדָם
יא וּבַבְּהֵמָה׃ וְלֹא־יָכְלוּ הַחַרְטֻמִּים לַעֲמֹד לִפְנֵי מֹשֶׁה מִפְּנֵי
12 הַשְּׁחִין כִּי־הָיָה הַשְּׁחִין בַּחַרְטֻמִּם וּבְכָל־מִצְרָיִם׃ וַיְחַזֵּק
יְהוָה אֶת־לֵב פַּרְעֹה וְלֹא שָׁמַע אֲלֵהֶם כַּאֲשֶׁר דִּבֶּר יְהוָה
13 אֶל־מֹשֶׁה׃ ס וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה הַשְׁכֵּם בַּבֹּקֶר
וְהִתְיַצַּב לִפְנֵי פַרְעֹה וְאָמַרְתָּ אֵלָיו כֹּה־אָמַר יְהוָה אֱלֹהֵי
14 הָעִבְרִים שַׁלַּח אֶת־עַמִּי וְיַעַבְדֻנִי׃ כִּי ׀ בַּפַּעַם הַזֹּאת
אֲנִי שֹׁלֵחַ אֶת־כָּל־מַגֵּפֹתַי אֶל־לִבְּךָ וּבְעֲבָדֶיךָ וּבְעַמֶּךָ
טו בַּעֲבוּר תֵּדַע כִּי אֵין כָּמֹנִי בְּכָל־הָאָרֶץ׃ כִּי עַתָּה
שָׁלַחְתִּי אֶת־יָדִי וָאַךְ אוֹתְךָ וְאֶת־עַמְּךָ בַּדֶּבֶר וַתִּכָּחֵד מִן
16 הָאָרֶץ׃ וְאוּלָם בַּעֲבוּר זֹאת הָעֲמַדְתִּיךָ בַּעֲבוּר הַרְאֹתְךָ

את־

קאַפּיטל ט

(א) זאָג צו משה גיי צו פּרעה. ווייל איך האָב פאַרשטאַרקט זיין האַרץ און דאָס הערץ פון זיינע קנעכט, כּדי צו טאָן די צייכנס פון מיר צווישן זיי. (ב) ווייל אויב דו וועסט זיך ווייגערן זיי צו שיקן, (ג) זעה, וועט די האַנט פון גאָט זיין אויף דיין פיך, אויף דיינע פערד, אויף דיינע עזלים, אויף דיינע קעמלען, אויף דיין רינדפיך, אויף דיינע שאָף, אַ זייער שווערע פּעסט. (ד) אָבער גאָט וועט אָפּשיידן צווישן די פיך פון ישׂראל, און די פיך פון מצרים, כּדי עס זאָל גאָרנישט שטאַרבן פון אַלץ וואָס איז פון ישׂראל. (ה) אָבער פּרעה האָט געזאָגט, מאָרגן וועט גאָט טאָן דאָס וואָרט אין לאַנד. (ו) אין דעם האָט גאָט דאָס וואָרט געטאָן דעם אַנדערן טאָג, אָבער אַלע פיך פון מצרים זענען געשטאָרבן, אָבער פון די קינדער פון ישׂראל איז נישט געשטאָרבן אַפילו איינס. (ז) אָבער פּרעה האָט געשיקט, און זעה, אויך איז נישט געשטאָרבן אַפילו איינס פון דעם פיך פון ישׂראל. אָבער דאָס הערץ פון פּרעה איז פעסט געווען, און ער האָט נישט אַוועקגעלאָזט דאָס פאָלק. (ח) אָבער גאָט האָט צו משה און צו אַהרן געזאָגט, נעמט אייך פול אייערע הענט פון פּויער פון דעם אויוון, און משה זאָל עס אַרויסוואַרפן צו דער לופט פאַר פּרעהס אויגן. (ט) אויף דעם וועט ווערן אַ שטויב איבער דעם גאַנצן לאַנד מצרים, אָבער אויף מענטשן אויף בהמות וועט עס ווערן אַ שווערע אַנטצינדונג מיט בלאָטערס אין דעם גאַנצן לאַנד מצרים. (י) זיי האָבן גענומען פּויער פון דעם אויוון, און זיי זענען געשטאַנען פאַר פּרעה, און משה האָט עס אַרויסגעוואָרפן צו דער לופט, און עס איז געווען אַ שווערע אַנטצינדונג מיט בלאָטערס אויף מענטשן אויף בהמות. (יא) דאָס האָבן נישט געקאָנט די חרטומים שטיין פאַר משה, פון ווייגן דער אַנטצינדונג, ווייל די אַנטצינדונג איז געווען אויף די חרטומים, אויף אַלע מצריים. (יב) אָבער גאָט האָט פאַרשטאַרקט דאָס הערץ פון פּרעה, און ער האָט נישט צוגעהערט צו זיי, אַזוי ווי גאָט האָט צו משה גערעדט. (יג) זאָג צו פּרעה שפּעטער, אַזוי האָט גאָט, דער גאָט פון ישׂראל, גערעדט, לאָז אַוועק מיין פאָלק, כּדי זיי זאָלן מיר דינען. (יד) ווייל דאָס מאָל וועל איך שיקן אַלע מיינע פּלאָגן אויף דיין האַרץ, אויף דיינע קנעכט, און אויף דיין פאָלק, כּדי דו זאָלסט וויסן אַז עס איז נישטאָ קיינער ווי איך אויף דער גאַנצער ערד. (טו) ווען איך וואָלט איצט אויסגעשטרעקט מיין האַנט, און דיך מיט דיין פאָלק געשלאָגן מיט דער פּעסט, זאָלסטו פון דער ערד פאַרשניטן ווערן. (טז) אָבער פון דעם האָב איך דיך אויפגעשטעלט, כּדי צו ווייזן דיר מיין קראַפט, און כּדי מיין נאָמען זאָל דערציילט ווערן אין דער גאַנצער ערד. (יז) נאָך שטייסטו אין וועג פון מיין פאָלק, אַז דו לאָזסט זיי נישט אַוועק.

וויינען

(לא) פֿאָלגט מיט דערצו אַז ער איז נאָר שפּעט צו
טע האָטטע געשאָטען / מיט דער פֿאָלס קנאָטען קאָן ניכט פֿירכטען:
(לא) פֿאָס מיהר איך דעם עוּיגען קאָן ניכט פֿירכטען:
זיין: (ל) דאָס מאָבער מיט וויסען / פֿאָס איך ערדע מיט עוּיגען
איז: (כט) פֿאָלגט מיט מיר נאָר נערשטע / אַז דאָס איך
מאָבער / שטאַמען דאָס מיינע מיט מיינען פֿאָלס ניכט
פֿירכטען: (כט) פֿאָס מיהר איך דעם עוּיגען קאָן ניכט
קענהר / דער מאָבער מיט דיינע בעדיהנטען / וויל איך
זיין: (ל) דאָס מאָבער מיט וויסען / פֿאָס איך ערדע מיט עוּיגען
איז: (לא) פֿאָלגט מיט מיר נאָר נערשטע / אַז דאָס איך
מאָבער / שטאַמען דאָס מיינע מיט מיינען פֿאָלס ניכט
פֿירכטען: (לא

32 גִּבְעֹל׃ וְהַחִטָּה וְהַכֻּסֶּמֶת לֹא נֻכּוּ כִּי אֲפִילֹת הֵנָּה׃
33 מפטיר וַיֵּצֵא מֹשֶׁה מֵעִם פַּרְעֹה אֶת־הָעִיר וַיִּפְרֹשׂ כַּפָּיו אֶל־
יְהוָה וַיַּחְדְּלוּ הַקֹּלוֹת וְהַבָּרָד וּמָטָר לֹא־נִתַּךְ אָרְצָה׃
34 וַיַּרְא פַּרְעֹה כִּי־חָדַל הַמָּטָר וְהַבָּרָד וְהַקֹּלֹת וַיֹּסֶף לַחֲטֹא
לה וַיִּכְבַּד לִבּוֹ הוּא וַעֲבָדָיו׃ וַיֶּחֱזַק לֵב פַּרְעֹה וְלֹא שִׁלַּח
אֶת־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל כַּאֲשֶׁר דִּבֶּר יְהוָה בְּיַד־מֹשֶׁה׃

י Cap. X.

פ פ פ טו 15 בא

א וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה בֹּא אֶל־פַּרְעֹה כִּי־אֲנִי הִכְבַּדְתִּי
אֶת־לִבּוֹ וְאֶת־לֵב עֲבָדָיו לְמַעַן שִׁתִי אֹתֹתַי אֵלֶּה בְּקִרְבּוֹ׃
2 וּלְמַעַן תְּסַפֵּר בְּאָזְנֵי בִנְךָ וּבֶן־בִּנְךָ אֵת אֲשֶׁר הִתְעַלַּלְתִּי
בְּמִצְרַיִם וְאֶת־אֹתֹתַי אֲשֶׁר־שַׂמְתִּי בָם וְיִדַּעְתֶּם כִּי־אֲנִי
3 יְהוָה׃ וַיָּבֹא מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן אֶל־פַּרְעֹה וַיֹּאמְרוּ אֵלָיו כֹּה־
אָמַר יְהוָה אֱלֹהֵי הָעִבְרִים עַד־מָתַי מֵאַנְתָּ לֵעָנֹת מִפָּנָי
4 שַׁלַּח עַמִּי וְיַעַבְדֻנִי׃ כִּי אִם־מָאֵן אַתָּה לְשַׁלֵּחַ אֶת־עַמִּי
ה הִנְנִי מֵבִיא מָחָר אַרְבֶּה בִּגְבֻלֶךָ׃ וְכִסָּה אֶת־עֵין הָאָרֶץ
וְלֹא יוּכַל לִרְאֹת אֶת־הָאָרֶץ וְאָכַל ׀ אֶת־יֶתֶר הַפְּלֵטָה
הַנִּשְׁאֶרֶת לָכֶם מִן־הַבָּרָד וְאָכַל אֶת־כָּל־הָעֵץ הַצֹּמֵחַ לָכֶם
6 מִן־הַשָּׂדֶה׃ וּמָלְאוּ בָתֶּיךָ וּבָתֵּי כָל־עֲבָדֶיךָ וּבָתֵּי כָל־
מִצְרַיִם אֲשֶׁר לֹא־רָאוּ אֲבֹתֶיךָ וַאֲבוֹת אֲבֹתֶיךָ מִיּוֹם
הֱיוֹתָם עַל־הָאֲדָמָה עַד הַיּוֹם הַזֶּה וַיִּפֶן וַיֵּצֵא מֵעִם פַּרְעֹה׃
7 וַיֹּאמְרוּ עַבְדֵי פַרְעֹה אֵלָיו עַד־מָתַי יִהְיֶה זֶה לָנוּ לְמוֹקֵשׁ
שַׁלַּח אֶת־הָאֲנָשִׁים וְיַעַבְדוּ אֶת־יְהוָה אֱלֹהֵיהֶם הֲטֶרֶם
8 תֵּדַע כִּי אָבְדָה מִצְרָיִם׃ וַיּוּשַׁב אֶת־מֹשֶׁה וְאֶת־אַהֲרֹן
אֶל־פַּרְעֹה וַיֹּאמֶר אֲלֵהֶם לְכוּ עִבְדוּ אֶת־יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם מִי
9 וָמִי הַהֹלְכִים׃ וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה ׀ בִּנְעָרֵינוּ וּבִזְקֵנֵינוּ נֵלֵךְ
בְּבָנֵינוּ וּבְבֹנוֹתֵינוּ בְּצֹאנֵנוּ וּבְבְקָרֵנוּ נֵלֵךְ כִּי חַג־יְהוָה
י לָנוּ׃ וַיֹּאמֶר אֲלֵהֶם יְהִי כֵן יְהוָה עִמָּכֶם כַּאֲשֶׁר אֲשַׁלַּח

(לב) וויינען אַבער מוכ דינקען, ויבי ניכט נעשעהען וואָר־
דען. דען זיא ויבי שפּאָטה־רייפּעבר: (לג) משה גינג אַן
פּרעה ווענ, נור שטאָט היבוים, האָד ויבע האָבען נוס עוויגען
מוים. דאָ הערטען דיא קאָבער־שטיואען מוכ דער האָבען
מוים, מוכ קיין רעגען שטירבט מעהר מוים דיא ערדע:
(לד) אוס פרעה וואָה, דאָס רעגען, האָבען, מוכ קאָבער־
שטיואען מויבעהערט, פּוהר עך פּאָרט נו זיבדיגען. ער
מוכ זיבע בעדיהנטען. מאַכטע זיין הערץ האַרט: (לה) דעס
פרעה הערץ ווארד שטאַרק, מוכ ער וויל דיא קינדער ישראל
ניכט נייהען. ווי דער עוויגע דורך משה בעשפּראָכען האָט:

קאַפּיטעל י בא

(א) דער עוויגע שפּראָך נו משה, בעהע נו פרעה. דען מיך
האָבע זיין הערץ פּערשטאָקט בעוואַכט, מוכ דאָס הערץ זיי־
נער בעדיהנטען. דאַמיט מיך דיסע מייבע וואונדער־נייכען
מוטער מיהנען טהוע: (ב) מוכ דאַמיט זוא ערצייהלעסט פּאָר
דען אָהרען דיינעס קינדעס מוכ דיינעס ענקעלס, וואָס מיך
מין מצרים פּערריכטעט. מוכ מייבע וואונדער־נייכען, דיא
מיך אָן מיהנען בעטהאַן האָבע. מוכ מיהר דאַרוים ערקענבעט,
דאָס מיך מוכ דאָס עוויגע וועסען זיבע: (ג) משה מוכ אהרן קו־
מען פּאָר פרעה. מוכ שפּראַכען נו מיהר, זו האָט דער עוויגע
דער גאָטט עברים עשפּראַכען. ווילט זאָג ווייגערסט
דוא דיך נאָך, פּאָר מיר בעדעהמיטיגט נו ווערדען? דאָס מיין
פּאָלק נייהען, דאָס זיא מיר דיהנען! (ד) דען ווען דוא מיין פּאָלק
ניכט נייהען לאָסעסט, זו ברינגע מיך מאָרגען דאָס בעשעכט
דער יישרעקען מין דייבע גרענצען: (ה) עס וואָלל דען שין
דער ערדע בעדעקען, זו דאָס מען דיא ערדע ניכט וואָלל זעהען
קענען. עס וואָלל מוך דען פּאָן מיבערריסט דעס בעראַטענטען
פּערזעהרען, דאָס מייך פּאָן דעס האָגעל נאָך מיבריג בעבליי־
בען מיסט. מוך יעדען בוים פּערזעהרע, דער מייך מוך דעס
פעלד וואַקסט: (ו) עס וואָלל מוך דען פּאָן דייבע הייסער,
דיא הייסער דייבער קעכטע, מוכ דיא הייסער פּאָן גאַנ־
צען מצרים וואָלל וועדען. דערגלייכען דייבע פּאָטער מוכ גרוס־
פּאָטער ניכט בעסעהען, זייט דעס זיא מוך ערדען בעווסען,
ביס מוך דען הייטיגען טאָג. ער וועכדעטע זיך, מוכ גינג
פּאָן פּרעה הינוים: (ז) דאָ שפּראַכען דיא בעדיהנטען דעס
פרעה נו מיהם, וויא לאָנגע וואָלל מוכ דיסער נאָך נוס פער־
דערבען זיין? דאָס דיא זייטע נייהען, דאָס זיא דעס עוויגען
מיהרעס גאָטטע דיהנען! מערקסט דוא דען נאָך ניכט, דאָס
מצרים נו גרונדע בעהט? (ח) מען בראַכטע משה מוכ
אהרן קו־
(ט) דער עוויגע אַבער מוכ דינקען, ויבי ניכט נערשאַבען וואָר־
דען. דען זיא ויבי שפּאָטה־רייפּעבר: (י) דער שפּראַך
נו

ווי

משה

11 אֶתְכֶם וְאֶת־טַפְּכֶם רְאוּ כִּי רָעָה נֶגֶד פְּנֵיכֶם׃ לֹא כֵן
לְכוּ נָא הַגְּבָרִים וְעִבְדוּ אֶת־יְהוָה כִּי אֹתָהּ אַתֶּם
שני 12 מְבַקְשִׁים וַיְגָרֶשׁ אֹתָם מֵאֵת פְּנֵי פַרְעֹה׃ ס וַיֹּאמֶר
יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה נְטֵה יָדְךָ עַל־אֶרֶץ מִצְרַיִם בָּאַרְבֶּה וְיַעַל
עַל־אֶרֶץ מִצְרַיִם וְיֹאכַל אֵת־כָּל־עֵשֶׂב הָאָרֶץ אֵת כָּל־
13 אֲשֶׁר הִשְׁאִיר הַבָּרָד׃ וַיֵּט מֹשֶׁה אֶת־מַטֵּהוּ עַל־אֶרֶץ
מִצְרַיִם וַיהוָה נִהַג רוּחַ־קָדִים בָּאָרֶץ כָּל־הַיּוֹם הַהוּא
וְכָל־הַלַּיְלָה הַבֹּקֶר הָיָה וְרוּחַ הַקָּדִים נָשָׂא אֶת־הָאַרְבֶּה׃
14 וַיַּעַל הָאַרְבֶּה עַל כָּל־אֶרֶץ מִצְרַיִם וַיָּנַח בְּכָל גְּבוּל
מִצְרָיִם כְּבֵד מְאֹד לְפָנָיו לֹא־הָיָה כֵן אַרְבֶּה כָּמֹהוּ
טו וְאַחֲרָיו לֹא יִהְיֶה־כֵּן׃ וַיְכַס אֶת־עֵין כָּל־הָאָרֶץ וַתֶּחְשַׁךְ
הָאָרֶץ וַיֹּאכַל אֶת־כָּל־עֵשֶׂב הָאָרֶץ וְאֶת כָּל־פְּרִי הָעֵץ
אֲשֶׁר הוֹתִיר הַבָּרָד וְלֹא־נוֹתַר כָּל־יֶרֶק בָּעֵץ וּבְעֵשֶׂב
16 הַשָּׂדֶה בְּכָל־אֶרֶץ מִצְרָיִם׃ וַיְמַהֵר פַּרְעֹה לִקְרֹא לְמֹשֶׁה
17 וּלְאַהֲרֹן וַיֹּאמֶר חָטָאתִי לַיהוָה אֱלֹהֵיכֶם וְלָכֶם׃ וְעַתָּה
שָׂא נָא חַטָּאתִי אַךְ הַפַּעַם וְהַעְתִּירוּ לַיהוָה אֱלֹהֵיכֶם
18 וְיָסֵר מֵעָלַי רַק אֶת־הַמָּוֶת הַזֶּה׃ וַיֵּצֵא מֵעִם פַּרְעֹה וַיֶּעְתַּר
19 אֶל־יְהוָה׃ וַיַּהֲפֹךְ יְהוָה רוּחַ־יָם חָזָק מְאֹד וַיִּשָּׂא אֶת־
הָאַרְבֶּה וַיִּתְקָעֵהוּ יַמָּה סוּף לֹא נִשְׁאַר אַרְבֶּה אֶחָד בְּכָל
כ גְּבוּל מִצְרָיִם׃ וַיְחַזֵּק יְהוָה אֶת־לֵב פַּרְעֹה וְלֹא שִׁלַּח
אֶת־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל׃ פ
21 וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה נְטֵה יָדְךָ עַל־הַשָּׁמַיִם וְיִהְיֶה חֹשֶׁךְ
22 עַל־אֶרֶץ מִצְרָיִם וְיָמֵשׁ חֹשֶׁךְ׃ וַיֵּט מֹשֶׁה אֶת־יָדוֹ עַל־
הַשָּׁמָיִם וַיְהִי חֹשֶׁךְ־אֲפֵלָה בְּכָל־אֶרֶץ מִצְרַיִם שְׁלֹשֶׁת
23 יָמִים׃ לֹא־רָאוּ אִישׁ אֶת־אָחִיו וְלֹא־קָמוּ אִישׁ מִתַּחְתָּיו
שְׁלֹשֶׁת יָמִים וּלְכָל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל הָיָה אוֹר בְּמוֹשְׁבֹתָם׃
שלישי 24 וַיִּקְרָא פַּרְעֹה אֶל־מֹשֶׁה וַיֹּאמֶר לְכוּ עִבְדוּ אֶת־יְהוָה רַק
כה צֹאנְכֶם וּבְקַרְכֶם יֻצָּג גַּם־טַפְּכֶם יֵלֵךְ עִמָּכֶם׃ וַיֹּאמֶר

מִשָּׁה גַּם־אַתָּה תִּתֵּן בְּיָדֵנוּ זְבָחִים וְעֹלֹת וְעָשִׂינוּ לַיהוָה
אֱלֹהֵינוּ׃ 26 וְגַם־מִקְנֵנוּ יֵלֵךְ עִמָּנוּ לֹא תִשָּׁאֵר פַּרְסָה כִּי
מִמֶּנּוּ נִקַּח לַעֲבֹד אֶת־יְהוָה אֱלֹהֵינוּ וַאֲנַחְנוּ לֹא־נֵדַע מַה־
נַּעֲבֹד אֶת־יְהוָה עַד־בֹּאֵנוּ שָׁמָּה׃ 27 וַיְחַזֵּק יְהוָה אֶת־לֵב
פַּרְעֹה וְלֹא אָבָה לְשַׁלְּחָם׃ 28 וַיֹּאמֶר־לוֹ פַּרְעֹה לֵךְ מֵעָלָי
הִשָּׁמֶר לְךָ אַל־תֹּסֶף רְאוֹת פָּנַי כִּי בְיוֹם רְאֹתְךָ פָנַי תָּמוּת׃
29 וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה כֵּן דִּבַּרְתָּ לֹא־אֹסֵף עוֹד רְאוֹת פָּנֶיךָ׃ פ

יא Cap. XI.

א וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה עוֹד נֶגַע אֶחָד אָבִיא עַל־פַּרְעֹה
וְעַל־מִצְרַיִם אַחֲרֵי־כֵן יְשַׁלַּח אֶתְכֶם מִזֶּה כְּשַׁלְּחוֹ כָּלָה
2 גָּרֵשׁ יְגָרֵשׁ אֶתְכֶם מִזֶּה׃ דַּבֶּר־נָא בְּאָזְנֵי הָעָם וְיִשְׁאֲלוּ
אִישׁ מֵאֵת רֵעֵהוּ וְאִשָּׁה מֵאֵת רְעוּתָהּ כְּלֵי־כֶסֶף וּכְלֵי זָהָב׃
3 וַיִּתֵּן יְהוָה אֶת־חֵן הָעָם בְּעֵינֵי מִצְרַיִם גַּם׀ הָאִישׁ מֹשֶׁה
גָּדוֹל מְאֹד בְּאֶרֶץ מִצְרַיִם בְּעֵינֵי עַבְדֵי־פַרְעֹה וּבְעֵינֵי
4 רביעי הָעָם׃ ס וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה כֹּה אָמַר יְהוָה כַּחֲצֹת הַלַּיְלָה
ה אֲנִי יוֹצֵא בְּתוֹךְ מִצְרָיִם׃ וּמֵת כָּל־בְּכוֹר׀ בְּאֶרֶץ מִצְרַיִם
מִבְּכֹר פַּרְעֹה הַיֹּשֵׁב עַל־כִּסְאוֹ עַד בְּכוֹר הַשִּׁפְחָה אֲשֶׁר
6 אַחַר הָרֵחַיִם וְכֹל בְּכוֹר בְּהֵמָה׃ וְהָיְתָה צְעָקָה גְּדֹלָה
בְּכָל־אֶרֶץ מִצְרַיִם אֲשֶׁר כָּמֹהוּ לֹא נִהְיְתָה וְכָמֹהוּ לֹא
7 תֹסֵף׃ וּלְכֹל׀ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לֹא יֶחֱרַץ־כֶּלֶב לְשֹׁנוֹ לְמֵאִישׁ
וְעַד־בְּהֵמָה לְמַעַן תֵּדְעוּן אֲשֶׁר יַפְלֶה יְהוָה בֵּין מִצְרַיִם
8 וּבֵין יִשְׂרָאֵל׃ וְיָרְדוּ כָל־עֲבָדֶיךָ אֵלֶּה אֵלַי וְהִשְׁתַּחֲווּ־לִי
לֵאמֹר צֵא אַתָּה וְכָל־הָעָם אֲשֶׁר־בְּרַגְלֶיךָ וְאַחֲרֵי־כֵן אֵצֵא
9 וַיֵּצֵא מֵעִם־פַּרְעֹה בָּחֳרִי־אָף׃ ס וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־
מֹשֶׁה׀ לֹא יִשְׁמַע אֲלֵיכֶם פַּרְעֹה לְמַעַן רְבוֹת מוֹפְתַי
י בְּאֶרֶץ מִצְרָיִם׃ וּמֹשֶׁה וְאַהֲרֹן עָשׂוּ אֶת־כָּל־הַמֹּפְתִים
הָאֵלֶּה לִפְנֵי פַרְעֹה וַיְחַזֵּק יְהוָה אֶת־לֵב פַּרְעֹה וְלֹא־
שִׁלַּח אֶת־בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל מֵאַרְצוֹ׃ ס

Cap. XII. ויאמר

משה גם אתה תתן בידנו זבחים ועלות ועשינו ליהוה
אלהינו׃ 26 וגם־מקנינו ילך עמנו לא תשאר פרסה כי
ממנו נקח לעבד את־יהוה אלהינו ואנחנו לא־נדע מה־
נעבד את־יהוה עד־באנו שמה׃ 27 ויחזק יהוה את־לב
פרעה ולא אבה לשלחם׃ 28 ויאמר־לו פרעה לך מעלי
השמר לך אל־תסף ראות פני כי ביום ראתך פני תמות׃
29 ויאמר משה כן דברת לא־אסף עוד ראות פניך׃ פ

יא קאפיטעל יא

א היר שפראך דער עווינג נו משה׳ נאך מיינע סימנים
וויל איך נאך פרעה אוון מצרים ברינגען׃ נאכדעם וועט ער
איך פון דיר שיקן׃ ווען ער וועט דיר זאגן ער זאל
דיין מבקשה׳ זאל יעדער זיך בעמיען׃ מיט זילבערנע
(כח) משה שפראך׳ זוא האסט רעכט גערעדעט׃ איך ווערד
דיין מבקשה נישט ווידער זעהען׃
(כט) משה ענטפערט׃ ווי דו זאגסט׃ איך ווערד דיין
פנים נישט ווידער זעהען׃

יא

(א) יהוה האט צו משה׳ נאך איין פלאג׳ וועל איך
איבער פרעה אוון מצרים ברינגען׃ נאכדעם וועט ער
אייך פון דא אוועקשיקן׃ ווען ער וועט אייך גאנץ
אוועקשיקן׃ וועט ער אייך פון דא אויסטרייבן׃
(ב) זאגט איבער
צווישען דעם פאלק׳ דאס יעדער פרייגדע׳
זיין חבר׳ אוון יעדע פרוי פון איר חברטע׳ זילבערנע־
מוכז אוון גאלדענע־בעשיר זאכען׃
(ג) דער עווינג האט מוך
דעם פאלק גונסט מיט דען מיצרים׃ דער מאן
משה׳ איז׳סט׳ וואר זעהר הוך געאכטעט מיך מצרים׃
מוכז מיט דען דער קנעכטע דעס פרעה׳ אוון
מיינע פרוי׳ן׃
(ד) נון זעגט משה היגבו׳ אז הוט
דער עווינג געשפראכען! וועו עס מיטטערנאכט זיין ווירד׳
(ה) אין איך דורך מצרים׃ אז יעדע ערסט־גע־
בוירנע אין מצרים שטעראבן! פון דעם ערסט־
געבוירנען דעס פרעה׳ דער אוף זיינעם טהראנע זיצט
אוון דעם ערסט־געבוירנען דער שקלאפין׳ ביז
הינטער דער הענד־מיהל׳ אוון אלע ערסטע־גע־
בוירנע דעס פיהס׃ (ו) עס ווירד מיין העסליכקייט געשריי
זיין אין גאנץ מצרים׃ דעסגלייכען וויל עס נישט
דערין קיין הונד ריהרן׃ אז איר זאלט וויסען
וואס יהוה מאכט צווישען מצרים אוון ישראל׃
(ח) אזדען וועלען דיסע דיינע בע־
דינטען מיר בוקען׃ רייסט זיך׳ מוכז אלע דיינע פאלק
וואס שפראכען׃ הירוף ווייכ׳ער פון דיר׃ נאכדעם
וועל איך אויסגיין׃ ער ווייכ׳ט פון פרעה׳ מיט ענטברענטער נאזן׃
(ט) דער עווינג
האט צו משה געזאגט׃ פרעה הינווערפט׃ אז
מיין קינדער ישראל ניכט אוים זייענע לענדער׃

דער

Cap. XII. יב

יב

א וַיֹּאמֶר יְהוָֹה אֶל־מֹשֶׁה וְאֶל־אַהֲרֹן בְּאֶרֶץ מִצְרַיִם
2 לֵאמֹר׃ הַחֹדֶשׁ הַזֶּה לָכֶם רֹאשׁ חֳדָשִׁים רִאשׁוֹן הוּא
3 לָכֶם לְחָדְשֵׁי הַשָּׁנָה׃ דַּבְּרוּ אֶל־כָּל־עֲדַת יִשְׂרָאֵל לֵאמֹר
בֶּעָשֹׂר לַחֹדֶשׁ הַזֶּה וְיִקְחוּ לָהֶם אִישׁ שֶׂה לְבֵית־אָבֹת
4 שֶׂה לַבָּיִת׃ וְאִם־יִמְעַט הַבַּיִת מִהְיוֹת מִשֶּׂה וְלָקַח הוּא
וּשְׁכֵנוֹ הַקָּרֹב אֶל־בֵּיתוֹ בְּמִכְסַת נְפָשֹׁת אִישׁ לְפִי אָכְלוֹ
ה תָּכֹסּוּ עַל־הַשֶּׂה׃ שֶׂה תָמִים זָכָר בֶּן־שָׁנָה יִהְיֶה לָכֶם
6 מִן־הַכְּבָשִׂים וּמִן־הָעִזִּים תִּקָּחוּ׃ וְהָיָה לָכֶם לְמִשְׁמֶרֶת
עַד אַרְבָּעָה עָשָׂר יוֹם לַחֹדֶשׁ הַזֶּה וְשָׁחֲטוּ אֹתוֹ כֹּל קְהַל
7 עֲדַת־יִשְׂרָאֵל בֵּין הָעַרְבָּיִם׃ וְלָקְחוּ מִן־הַדָּם וְנָתְנוּ עַל־
שְׁתֵּי הַמְּזוּזֹת וְעַל־הַמַּשְׁקוֹף עַל הַבָּתִּים אֲשֶׁר־יֹאכְלוּ
8 אֹתוֹ בָּהֶם׃ וְאָכְלוּ אֶת־הַבָּשָׂר בַּלַּיְלָה הַזֶּה צְלִי־אֵשׁ
9 וּמַצּוֹת עַל־מְרֹרִים יֹאכְלֻהוּ׃ אַל־תֹּאכְלוּ מִמֶּנּוּ נָא וּבָשֵׁל
מְבֻשָּׁל בַּמָּיִם כִּי אִם־צְלִי־אֵשׁ רֹאשׁוֹ עַל־כְּרָעָיו וְעַל־
י קִרְבּוֹ׃ וְלֹא־תוֹתִירוּ מִמֶּנּוּ עַד־בֹּקֶר וְהַנֹּתָר מִמֶּנּוּ עַד־
11 בֹּקֶר בָּאֵשׁ תִּשְׂרֹפוּ׃ וְכָכָה תֹּאכְלוּ אֹתוֹ מָתְנֵיכֶם חֲגֻרִים
נַעֲלֵיכֶם בְּרַגְלֵיכֶם וּמַקֶּלְכֶם בְּיֶדְכֶם וַאֲכַלְתֶּם אֹתוֹ בְּחִפָּזוֹן
12 פֶּסַח הוּא לַיהוָֹה׃ וְעָבַרְתִּי בְאֶרֶץ־מִצְרַיִם בַּלַּיְלָה הַזֶּה
וְהִכֵּיתִי כָל־בְּכוֹר בְּאֶרֶץ מִצְרַיִם מֵאָדָם וְעַד־בְּהֵמָה
13 וּבְכָל־אֱלֹהֵי מִצְרַיִם אֶעֱשֶׂה שְׁפָטִים אֲנִי יְהוָֹה׃ וְהָיָה
הַדָּם לָכֶם לְאֹת עַל הַבָּתִּים אֲשֶׁר אַתֶּם שָׁם וְרָאִיתִי אֶת־
הַדָּם וּפָסַחְתִּי עֲלֵכֶם וְלֹא־יִהְיֶה בָכֶם נֶגֶף לְמַשְׁחִית
14 בְּהַכֹּתִי בְּאֶרֶץ מִצְרָיִם׃ וְהָיָה הַיּוֹם הַזֶּה לָכֶם לְזִכָּרוֹן
וְחַגֹּתֶם אֹתוֹ חַג לַיהוָֹה לְדֹרֹתֵיכֶם חֻקַּת עוֹלָם תְּחָגֻּהוּ׃
טו שִׁבְעַת יָמִים מַצּוֹת תֹּאכֵלוּ אַךְ בַּיּוֹם הָרִאשׁוֹן תַּשְׁבִּיתוּ
שְּׂאֹר מִבָּתֵּיכֶם כִּי ׀ כָּל־אֹכֵל חָמֵץ וְנִכְרְתָה הַנֶּפֶשׁ הַהִוא
16 מִיִּשְׂרָאֵל מִיּוֹם הָרִאשֹׁן עַד־יוֹם הַשְּׁבִעִי׃ וּבַיּוֹם הָרִאשׁוֹן

מקרא

קאַפּיטעל יב

(א) דער עוויגע שפראַך צו משה אונד אהרן, אים לאַנדע
מצרים, וויא פֿאָלגט: (ב) דיעזער מאָנאַט זייא אייך דער אַנ־
פֿאַנג דער מאָנאַטע· ער זאָלל אייך דער ערסטע זיין צו צאָהלען
מאָנאַטען דעס יאָהרס: (ג) זאַגט דער גאַנצען געמיינדע
ישראל, אַם צעהנטען דיעזעס מאָנאַטס זאָללען זיא זיך אויס־
וועהלען, יעדער איין לאַם פֿיר זיינע פֿאַמיליע· איין לאַם פֿיר
יעדעס הויס: (ד) איסט אַבער דיא הויסהאַלטונג צו גערינג,
גאַנצע איינעס לאַמעס צו זיין, זאָ זאָלל ער אונד זיין נאַכ־
סטער נאַכבאַר זיך אויסוועהלען· נאַך אַנצאַהל דער פערזאָנען,
איינען יעדען נאַך פֿערהעלטניס זיינעס עססענס, זאָללט איהר
צום לאַמע מיט צעהלען· (ה) איין יעהריגעס לאַם, מענגליכען
געשלעכטס, אָהנע לייבעס־פֿעהלער, מיסט איהר האַבען·
איהר קענט עס פֿאָן שאַפֿען אָדער פֿאָן ציגען־פֿיה נעהמען:
(ו) דיעזעס זאָללט איהר אין פֿערוואַהרונג האַלטען, ביס אויף
דען פֿירצעהנטען טאַג דיעזעס מאָנאַטס· אלסדאַן זאָלל דיא
גאַנצע פֿערזאַממלונג דער געמיינדע ישראל עס שלאַכטען,
צווישען דען ביידען אַבענדען: (ז) פֿאָן דעם בלוטע זאָללען
זיא נעהמען, אונד אויף דיא ביידען טהיר־פֿאָסטען טהון,
אונד אויף דיא אָבער־שוועללע אַן דען הייזערן, וואָרין זיא
שפייזען ווערדען: (ח) דאַס פֿלייש זאָללען זיא דיזע נאַכט
נאַך עססען· אַם פֿייער געבראַטען· אונד אונגעזייערט בראָד
דאַצו· מיט ביטטערן קרייטערן זאָללען זיא עס פֿערצעהרען:
(ט) עססעט אַבער ניכט דאַפֿאָן האַלב גאַר, אָדער אין וואַססער
געקאָכט· זאָנדערן אַם פֿייער געבראַטען· מיט קאָפף, קניא־
שטיקע אונד איינגעווײדען: (י) אויך זאָללט איהר דאַפֿאָן ניכטס
איבריג לאַססען ביס אויף מאָרגען· וואַס אַבער ביס מאָרגען
איבריג בלייבט, דאַס זאָללט איהר אים פֿייער פֿערברעננען:
(יא) פֿאָלגענדער געשטאַלט מיסט איהר עס עססען· אייערע
לענדען בעגירטעט, אייערע שוהע אַן דען פֿיססען, אונד אייערן
שטאַק אין דער האַנד· אונד דאַן מיסט איהר עס מיט איל־
פֿערטיגקייט עססען· עס איסט דאַס איבערשרייטונגס־אָפּפֿער,
דעם עוויגען צו עהרען: (יב) איך ווערדע דיעזע נאַכט אין
דעם לאַנדע מצרים אומהער פֿאַהרען, אונד אַללעס ערסט־
געבאָהרנע אים לאַנדע מצרים שלאַגען· פֿאָם מענשען ביס
צום פֿיה· אונד אַן אַללען געטטערן דער מצרים וויל איך
שטראַף־געריכטע איבען· איך, דער עוויגע! (יג) דאַס בלוט
זאָלל אייך צום צייכען דיהנען, אַן דען הייזערן, וואָרין איהר
זייד· איך ווערדע דאַס בלוט מערקען, אונד איבער אייך
הינוועג שרייטען· אייך זאָלל קיינע פּלאָגע צום פֿערדערבען
טרעפֿפֿען, אינדעם איך אין דעם לאַנדע מצרים שלאַגע:
(יד) דיעזער טאַג זאָלל אייך קינפֿטיג איין געדעכטניס־טאַג
זיין· אונד איהר איהן דעם עוויגען אַלס איין פֿעסט פֿייערן, בייא
אייערן נאַכקאָממען· אַלס איין עוויגעס געזעץ, זאָללט איהר
איהן פֿייערן: (טו) זיבען טאַגע זאָללט איהר אונגעזייערט
בראָד עססען· יעדאָך אַם ערסטען טאַגע מיסט איהר שאָן דען
זויער־טייג אויס אייערן הייזערן געררייניגט האַבען· דען ווער
געזייערטעס בראָד עססט, פֿאָם ערסטען טאַגע אַן ביס צום
זיבענטען, דעססען פערזאָן זאָלל אויס ישראל פֿערטילגט ווערדען:

אַם

מִקְרָא־קֹדֶשׁ וּבַיּוֹם הַשְּׁבִיעִי מִקְרָא־קֹדֶשׁ יִהְיֶה לָכֶם כָּל־
מְלָאכָה לֹא־יֵעָשֶׂה בָהֶם אַךְ אֲשֶׁר יֵאָכֵל לְכָל־נֶפֶשׁ הִוא
לְבַדּוֹ יֵעָשֶׂה לָכֶם׃ 17 וּשְׁמַרְתֶּם אֶת־הַמַּצּוֹת כִּי בְּעֶצֶם
הַיּוֹם הַזֶּה הוֹצֵאתִי אֶת־צִבְאֹתֵיכֶם מֵאֶרֶץ מִצְרָיִם
וּשְׁמַרְתֶּם אֶת־הַיּוֹם הַזֶּה לְדֹרֹתֵיכֶם חֻקַּת עוֹלָם׃ 18 בָּרִאשֹׁן
בְּאַרְבָּעָה עָשָׂר יוֹם לַחֹדֶשׁ בָּעֶרֶב תֹּאכְלוּ מַצּוֹת עַד יוֹם
הָאֶחָד וְעֶשְׂרִים לַחֹדֶשׁ בָּעָרֶב׃ 19 שִׁבְעַת יָמִים שְׂאֹר לֹא
יִמָּצֵא בְּבָתֵּיכֶם כִּי ׀ כָּל־אֹכֵל מַחְמֶצֶת וְנִכְרְתָה הַנֶּפֶשׁ
הַהִוא מֵעֲדַת יִשְׂרָאֵל בַּגֵּר וּבְאֶזְרַח הָאָרֶץ׃ כ כָּל־מַחְמֶצֶת
לֹא תֹאכֵלוּ בְּכֹל מוֹשְׁבֹתֵיכֶם תֹּאכְלוּ מַצּוֹת׃ ס

המישי 21 וַיִּקְרָא מֹשֶׁה לְכָל־זִקְנֵי יִשְׂרָאֵל וַיֹּאמֶר אֲלֵהֶם מְשְׁכוּ וְקָחוּ
22 לָכֶם צֹאן לְמִשְׁפְּחֹתֵיכֶם וְשַׁחֲטוּ הַפָּסַח׃ וּלְקַחְתֶּם אֲגֻדַּת
אֵזוֹב וּטְבַלְתֶּם בַּדָּם אֲשֶׁר־בַּסַּף וְהִגַּעְתֶּם אֶל־הַמַּשְׁקוֹף
וְאֶל־שְׁתֵּי הַמְּזוּזֹת מִן־הַדָּם אֲשֶׁר בַּסַּף וְאַתֶּם לֹא תֵצְאוּ
23 אִישׁ מִפֶּתַח־בֵּיתוֹ עַד־בֹּקֶר׃ וְעָבַר יְהוָה לִנְגֹּף אֶת־מִצְרַיִם
וְרָאָה אֶת־הַדָּם עַל־הַמַּשְׁקוֹף וְעַל שְׁתֵּי הַמְּזוּזֹת וּפָסַח יְהוָה
עַל־הַפֶּתַח וְלֹא יִתֵּן הַמַּשְׁחִית לָבֹא אֶל־בָּתֵּיכֶם לִנְגֹּף׃
24 וּשְׁמַרְתֶּם אֶת־הַדָּבָר הַזֶּה לְחָק־לְךָ וּלְבָנֶיךָ עַד־עוֹלָם׃
כה וְהָיָה כִּי־תָבֹאוּ אֶל־הָאָרֶץ אֲשֶׁר יִתֵּן יְהוָה לָכֶם כַּאֲשֶׁר דִּבֶּר
26 וּשְׁמַרְתֶּם אֶת־הָעֲבֹדָה הַזֹּאת׃ וְהָיָה כִּי־יֹאמְרוּ אֲלֵיכֶם
27 בְּנֵיכֶם מָה הָעֲבֹדָה הַזֹּאת לָכֶם׃ וַאֲמַרְתֶּם זֶבַח־פֶּסַח הוּא
לַיהוָה אֲשֶׁר פָּסַח עַל־בָּתֵּי בְנֵי־יִשְׂרָאֵל בְּמִצְרַיִם בְּנָגְפּוֹ
אֶת־מִצְרַיִם וְאֶת־בָּתֵּינוּ הִצִּיל וַיִּקֹּד הָעָם וַיִּשְׁתַּחֲווּ׃ 28 וַיֵּלְכוּ
וַיַּעֲשׂוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל כַּאֲשֶׁר צִוָּה יְהוָה אֶת־מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן
כֵּן עָשׂוּ׃ ס 29 וַיְהִי ׀ בַּחֲצִי הַלַּיְלָה וַיהוָה הִכָּה כָל־ ששי
בְּכוֹר בְּאֶרֶץ מִצְרַיִם מִבְּכֹר פַּרְעֹה הַיֹּשֵׁב עַל־כִּסְאוֹ עַד
ל בְּכוֹר הַשְּׁבִי אֲשֶׁר בְּבֵית הַבּוֹר וְכָל בְּכוֹר בְּהֵמָה׃ וַיָּקָם
פַּרְעֹה לַיְלָה הוּא וְכָל־עֲבָדָיו וְכָל־מִצְרַיִם וַתְּהִי צְעָקָה

גדלה

מקרא־קדש ובֿיום השביעי מקרא־קדש יהיה לכם כל־
מלאכה לא־יעשה בהם אך אשר יאכל לכל־נפש הוא
לבדו יעשה לכם׃ 17 ושמרתם את־המצות כי בעצם
היום הזה הוצאתי את־צבאותיכם מארץ מצרים
ושמרתם את־היום הזה לדרתיכם חקת עולם׃ 18 בראשן
באַרבעה עשר יום לחדש בערב תאכלו מצת עד יום
האחד ועשרים לחדש בערב׃ 19 שבעת ימים שאר לא
ימצא בבתיכם כי ׀ כל־אכל מחמצת ונכרתה הנפש
ההוא מעדת ישראל בגר ובאזרח הארץ׃ כ כל־מחמצת
לא תאכלו בכל מושבתיכם תאכלו מצות׃ פ

המישי 21 ויקרא משה לכל־זקני ישראל ויאמר אלהם משכו וקחו
22 לכם צאן למשפחתיכם ושחטו הפסח׃ ולקחתם אגדת
אזוב וטבלתם בדם אשר־בסף והגעתם אל־המשקוף
ואל־שתי המזוזת מן־הדם אשר בסף ואתם לא תצאו
23 איש מפתח־ביתו עד־בקר׃ ועבר יהוה לנגף את־מצרים
וראה את־הדם על־המשקוף ועל שתי המזוזת ופסח יהוה
על־הפתח ולא יתן המשחית לבא אל־בתיכם לנגף׃
24 ושמרתם את־הדבר הזה לחק־לך ולבניך עד־עולם׃
כה והיה כי־תבאו אל־הארץ אשר יתן יהוה לכם כאשר דבר
26 ושמרתם את־העבדה הזאת׃ והיה כי־יאמרו אליכם
27 בניכם מה העבדה הזאת לכם׃ ואמרתם זבח־פסח הוא
ליהוה אשר פסח על־בתי בני־ישראל במצרים בנגפו
את־מצרים ואת־בתינו הציל ויקד העם וישתחוו׃ 28 וילכו
ויעשו בני ישראל כאשר צוה יהוה את־משה ואהרן
כן עשו׃ ס 29 ויהי ׀ בחצי הלילה ויהוה הכה כל־ ששי
בכור בארץ מצרים מבכר פרעה הישב על־כסאו עד
ל בכור השבי אשר בבית הבור וכל בכור בהמה׃ ויקם
פרעה לילה הוא וכל־עבדיו וכל־מצרים ותהי צעקה

מוב

(כא) מסק בעריף מוט אויף אלע זייטן פון ישראל. שפרעך נאר
מיהנען / העלט קויפט אדער קויפט מיינע קלייבער פון מייערע
פאמיליע / מוב שוואכטט דאס מיבערשרייטונגס־פאפאיר:
(כב) נעהמעט דאן מיין בינדעל מיסאפ / טונקט עס מין בלוט /
וועכעס אין בעקן מיסט. בריינגט אן דיא אבער־שוועלע /
מוב אן דיא ביידען פאסטען פון דעם בלוט / דאס אין בעקן
מיסט. מיהר אבער זאלט ניכט אוים דעם הויסע גיעהען / ביס
מארגען: (כג) דער עוויגע וירד מוהער פאהרען / מכות
נו שוואגען. וירד דאס בלוט מערקען / אן דער אבער־שוועלע
מוב אן דען ביידען פאסטען / מוב וירד מיבער דיא טהירע
הינווענג שרייטען. מוב דען פערדערבער ניכט לאסען אין מיי־
ערע הייסער קומען / נו שוואגען: (כד) בעאבאכטט דיסע
זאכע / נוס מיהר דאס אבער קינדער / אוף עוויג:
(כה) ווען מיהר נון אין דאס לאנד קומט / וועלכעס מיין דער
עוויגע מיינגעבען וירד / וויא ער גזגט־זאגט. זא אויסט מיהר
דיסען גאטטעס־דיענסט בעאבאכטען: (כו) ווען נון מיינרע
קינדער ? זיא שפרעכט / עס אויסט מיין מיבערשרייטונגס־
פאפאיר / דאס עוויגען נו עהרען. וויין ער מכות מיבער
דיא הייסער דער קינדער ישראל הינווענ גישריטטען / דא ער
דאס פאלק מאכט מיינע טיפע פערבייגונג / מוב ביקטע זיך:
(כח) דיא קינדער ישראל גינגען הין מוב טהאטען / וויא דער
עוויגע דעם משה מוב לחקן בעפאהלען. אויסן טהאטען זיא:
(כט) עס וואר מיטטערנאכט / אלס דער עוויגע שטערבען ליס /
אלעס ערסט־גיבאהרנע אין מכות מכות. פאן דעם ערסט־
גיבאהרנען דעס פהראא / דער אוף זיינעם טהראן זיצען
זאלטע / ביס אוף דען ערסט־גיבאהרנען דער גיפאנגענ־
שאפט / דער אין דער גרובע מיינגעשפערט וואר. זא וויא
אלעס ערסט־גיבאהרנע דעס פיהעס: (ל) פהראא שטאנד
דעס נאכטס אוף / ער זעלבסט מוב אלע זיינע בעדיענטען /

31 גְּדֹלָה בְּמִצְרַיִם כִּי־אֵין בַּיִת אֲשֶׁר אֵין־שָׁם מֵת׃ וַיִּקְרָא
לְמֹשֶׁה וְלְאַהֲרֹן לַיְלָה וַיֹּאמֶר קוּמוּ צְאוּ מִתּוֹךְ עַמִּי גַּם־
אַתֶּם גַּם־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וּלְכוּ עִבְדוּ אֶת־יְהוָה כְּדַבֶּרְכֶם׃
32 גַּם־צֹאנְכֶם גַּם־בְּקַרְכֶם קְחוּ כַּאֲשֶׁר דִּבַּרְתֶּם וְלֵכוּ וּבֵרַכְתֶּם
33 גַּם־אֹתִי׃ וַתֶּחֱזַק מִצְרַיִם עַל־הָעָם לְמַהֵר לְשַׁלְּחָם מִן־
34 הָאָרֶץ כִּי אָמְרוּ כֻּלָּנוּ מֵתִים׃ וַיִּשָּׂא הָעָם אֶת־בְּצֵקוֹ טֶרֶם
לה יֶחְמָץ מִשְׁאֲרֹתָם צְרֻרֹת בְּשִׂמְלֹתָם עַל־שִׁכְמָם׃ וּבְנֵי
יִשְׂרָאֵל עָשׂוּ כִּדְבַר מֹשֶׁה וַיִּשְׁאֲלוּ מִמִּצְרַיִם כְּלֵי־כֶסֶף וּכְלֵי
36 זָהָב וּשְׂמָלֹת׃ וַיהוָה נָתַן אֶת־חֵן הָעָם בְּעֵינֵי מִצְרַיִם
וַיַּשְׁאִלוּם וַיְנַצְּלוּ אֶת־מִצְרָיִם׃ פ
37 וַיִּסְעוּ בְנֵי־יִשְׂרָאֵל מֵרַעְמְסֵס סֻכֹּתָה כְּשֵׁשׁ־מֵאוֹת אֶלֶף
38 רַגְלִי הַגְּבָרִים לְבַד מִטָּף׃ וְגַם־עֵרֶב רַב עָלָה אִתָּם וְצֹאן
39 וּבָקָר מִקְנֶה כָּבֵד מְאֹד׃ וַיֹּאפוּ אֶת־הַבָּצֵק אֲשֶׁר הוֹצִיאוּ
מִמִּצְרַיִם עֻגֹת מַצּוֹת כִּי לֹא חָמֵץ כִּי־גֹרְשׁוּ מִמִּצְרַיִם
מ וְלֹא יָכְלוּ לְהִתְמַהְמֵהַּ וְגַם־צֵדָה לֹא־עָשׂוּ לָהֶם׃ וּמוֹשַׁב
בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר יָשְׁבוּ בְּמִצְרַיִם שְׁלֹשִׁים שָׁנָה וְאַרְבַּע
41 מֵאוֹת שָׁנָה׃ וַיְהִי מִקֵּץ שְׁלֹשִׁים שָׁנָה וְאַרְבַּע מֵאוֹת
שָׁנָה וַיְהִי בְּעֶצֶם הַיּוֹם הַזֶּה יָצְאוּ כָּל־צִבְאוֹת יְהוָה
42 מֵאֶרֶץ מִצְרָיִם׃ לֵיל שִׁמֻּרִים הוּא לַיהוָה לְהוֹצִיאָם
מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם הוּא־הַלַּיְלָה הַזֶּה לַיהוָה שִׁמֻּרִים לְכָל־
בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לְדֹרֹתָם׃ פ
43 וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן זֹאת חֻקַּת הַפָּסַח כָּל־
44 בֶּן־נֵכָר לֹא־יֹאכַל בּוֹ׃ וְכָל־עֶבֶד אִישׁ מִקְנַת־כֶּסֶף
מה וּמַלְתָּה אֹתוֹ אָז יֹאכַל בּוֹ׃ תּוֹשָׁב וְשָׂכִיר לֹא־יֹאכַל בּוֹ׃
46 בְּבַיִת אֶחָד יֵאָכֵל לֹא־תוֹצִיא מִן־הַבַּיִת מִן־הַבָּשָׂר חוּצָה
47 וְעֶצֶם לֹא־תִשְׁבְּרוּ־בוֹ׃ כָּל־עֲדַת יִשְׂרָאֵל יַעֲשׂוּ אֹתוֹ׃
48 וְכִי־יָגוּר אִתְּךָ גֵּר וְעָשָׂה פֶּסַח לַיהוָה הִמּוֹל לוֹ כָּל־זְכָר

31 וגו׳ מצרים. עס ווער מיין גרעסטע געשריי אין מצרים.
דען עס ווער קיין הויז, אין וועלכעם קיינע נייכע ווער: (לא) ער
יוס משׁה מוזט מהרן דעם בעכטס רופען. שפראך, מאכט מיך
מוך! בעהט מוס מיינעם פאָלק היבוים· וואוהין מיהר, פוס
מוך דיא קינדער ישׂראל· מוזט בעהט, דיהבט דעם עוויגען
ווא מיהר בעזוגט: (לב) מוך מייער קוייעם מוזט גרעסטע
פיה נעהמט מיט, ווא מיהר בעזוגט· מוזט רייסט בוי, בעבט
מיר בעזער מוך דען וועגען: (לג) דיא מצרים דרוכטען בעווא
בעגען דעם פאָלק, וא מעשׂ מיילענדס מוס דעם שׂבט גו טרייבען·
דען וא וואָגטען, ווייל זיא זיבט וועט דעם טאָדעס: (לד) דעם פאָלק
כאם מוסט זיינען טייג, בעפאָר ער נאָך זויער בעווארדען·
מיהרע שוטטער: (לה) דיא קינדער ישׂראל מבער האָבען מוך
גיבטהען, ווא משׁה בעשפראכען· וא בארגטען פאָלק דען מצרים
זיבער מוזט גאָלד־בעשיר, מוזט קוייעד: (לו) דער עוויגע
גאָב דעם פאָלק בונסט מין דען מיזגען דער מצרים, זא דאָס וא
מיהנען זיהען· מוסט אערטען וא בארגטען מצרים מוס: (לז) דיא
קינדער ישׂראל רייסטען פון רעמסס נאך סכת· מוזבעפיהר
זעכס מאל הונדערט טויסענד מאן גו פוס, מהנט דיא קינדער:
(לח) עס נאָך מוך מייער מענגע מעלערליא וייטע מיט מיהנען
הינוים· קוייעם מוזט גרעסטע פיה, מין שוועהרער נוט פון
פיה: (לט) פון דעם טייגע דען וא מוס מצרים מיט בעכאָ־
מען, בוקען וא מוזבעזויערטע קוכען· דען ער ווער ניכט
געזויערט· דען וא וואורדען מוס מצרים היבוים בעטריבען,
מוזט קאָנטען זיך ניכט מיהאלטען· זא דאָס וא זיך מוך קיינע
בעהרונג זובעריטעט: (מ) עס ווער דיא וואָהנונגס־צייט
קינדער ישׂראל, דיא וא מין מצרים בעוואָהנט האָבען, פיר הונ־
דערט דרייסיג יאהרע: (מא) פון עבעט דעם פיר הונ־
דערט דרייסיגסטען יאהרעס, פון עבעט דיסעס טאָגע ווער
עס, דאָ וולף העערע דעס עוויגען מוס דעם שׂבט מצרים
בינגען: (מב) דיסעס מוסט מיינע נאכט, דיא ער עוויג בע־
מאכטע, וא מוס דעם שׂבט מצרים גו פיהרען· דיסעס
מיסט דיא נאכט, וועלכע דעם עוויגען בעווייהעט זיין וולף· מיינע
בעמאכטונג פיר וולף קינדער ישׂראל, בייא מיהרען נאכקומ־
מען: (מג) דער עוויגע שפראך זו משׁה מוזט אהרן, דיסעס
מיסט דאָס גענוגען דעם פיערשׂהנונגס־מאָגעס· מיין יעדער
פרעמדער (דער ניכט פון דער נאָציאָן מיסט) וועלף ניכט דאָס
עסען: (מד) מיינעם יעדען מאנעם שקאָפען מבער, דען
ער פיר גענוג בעקומען, דען וועלף ניכט דאָס בעשניידען·
קאָסטען ער דאָס עסען: (מה) מיין פרעמדער (דער ניכט
פון דער נאָציאָן מיסט) מוזט מין טאָגעלעטער פרעמדלינג/
(דער ניכט וועלף בעזונגע מבגענאָמען) מוזט מין העהבטער
פיערבעהרט ווערדען· דוז וועלף דאָס פון דעם פיישע ניכט מוס
דעם היבוים טרעגען· מוז קיינען קנאָכען דארפען צערברעכען
ברעכען: (מז) דיא גאנצע גמיינדע ישׂראל זאָלען דאָס פסח
מאכען: (מח) ווען מין פרעמדער בייא דיר וואוהנט, (דייע
רעליגיאָן מבגענאָמען) מוזט וועלף דעם עוויגען דאָס פסח פיירען,
זיין מיטגליעדער מוזט מאבער אין זייענעם בעשניטטען ווערדען·
דען מיטגליעד וועלף מאָג ער היבוי טרעטען, דאָס פסח פיירען, מוזט ער
גוט

וְאָז יִקְרַב לַעֲשׂתוֹ וְהָיָה כְּאֶזְרַח הָאָרֶץ וְכָל־עָרֵל לֹא־
יֹאכַל בּוֹ׃ תּוֹרָה אַחַת יִהְיֶה לָאֶזְרָח וְלַגֵּר הַגָּר בְּתוֹכְכֶם׃ 49
וַיַּעֲשׂוּ כָּל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל כַּאֲשֶׁר צִוָּה יְהוָה אֶת־מֹשֶׁה וְאֶת־ ג
אַהֲרֹן כֵּן עָשׂוּ׃ ס וַיְהִי בְּעֶצֶם הַיּוֹם הַזֶּה הוֹצִיא 51
יְהוָה אֶת־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם עַל־צִבְאֹתָם׃ פ

יג

Cap. XIII.

וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה לֵאמֹר׃ קַדֶּשׁ־לִי כָל־בְּכוֹר פֶּטֶר א 2 שביעי
כָּל־רֶחֶם בִּבְנֵי יִשְׂרָאֵל בָּאָדָם וּבַבְּהֵמָה לִי הוּא׃ וַיֹּאמֶר 3
מֹשֶׁה אֶל־הָעָם זָכוֹר אֶת־הַיּוֹם הַזֶּה אֲשֶׁר יְצָאתֶם מִמִּצְרַיִם
מִבֵּית עֲבָדִים כִּי בְחֹזֶק יָד הוֹצִיא יְהוָה אֶתְכֶם מִזֶּה וְלֹא
יֵאָכֵל חָמֵץ׃ הַיּוֹם אַתֶּם יֹצְאִים בְּחֹדֶשׁ הָאָבִיב׃ וְהָיָה 4 ה
כִּי־יְבִיאֲךָ יְהוָה אֶל־אֶרֶץ הַכְּנַעֲנִי וְהַחִתִּי וְהָאֱמֹרִי וְהַחִוִּי
וְהַיְבוּסִי אֲשֶׁר נִשְׁבַּע לַאֲבֹתֶיךָ לָתֶת לְךָ אֶרֶץ זָבַת חָלָב
וּדְבָשׁ וְעָבַדְתָּ אֶת־הָעֲבֹדָה הַזֹּאת בַּחֹדֶשׁ הַזֶּה׃ שִׁבְעַת 6
יָמִים תֹּאכַל מַצֹּת וּבַיּוֹם הַשְּׁבִיעִי חַג לַיהוָה׃ מַצּוֹת 7
יֵאָכֵל אֶת שִׁבְעַת הַיָּמִים וְלֹא־יֵרָאֶה לְךָ חָמֵץ וְלֹא־יֵרָאֶה
לְךָ שְׂאֹר בְּכָל־גְּבֻלֶךָ׃ וְהִגַּדְתָּ לְבִנְךָ בַּיּוֹם הַהוּא לֵאמֹר 8
בַּעֲבוּר זֶה עָשָׂה יְהוָה לִי בְּצֵאתִי מִמִּצְרָיִם׃ וְהָיָה לְךָ 9
לְאוֹת עַל־יָדְךָ וּלְזִכָּרוֹן בֵּין עֵינֶיךָ לְמַעַן תִּהְיֶה תּוֹרַת
יְהוָה בְּפִיךָ כִּי בְיָד חֲזָקָה הוֹצִאֲךָ יְהוָה מִמִּצְרָיִם׃
וְשָׁמַרְתָּ אֶת־הַחֻקָּה הַזֹּאת לְמוֹעֲדָהּ מִיָּמִים יָמִימָה׃ פ י
וְהָיָה כִּי־יְבִאֲךָ יְהוָה אֶל־אֶרֶץ הַכְּנַעֲנִי כַּאֲשֶׁר נִשְׁבַּע לְךָ 11
וְלַאֲבֹתֶיךָ וְנָתָנָהּ לָךְ׃ וְהַעֲבַרְתָּ כָּל־פֶּטֶר רֶחֶם לַיהוָה 12
וְכָל־פֶּטֶר שֶׁגֶר בְּהֵמָה אֲשֶׁר יִהְיֶה לְךָ הַזְּכָרִים לַיהוָה׃
וְכָל־פֶּטֶר חֲמֹר תִּפְדֶּה בְשֶׂה וְאִם־לֹא תִפְדֶּה וַעֲרַפְתּוֹ 13
וְכֹל בְּכוֹר אָדָם בְּבָנֶיךָ תִּפְדֶּה׃ וְהָיָה כִּי־יִשְׁאָלְךָ בִנְךָ 14 מפטיר
מָחָר לֵאמֹר מַה־זֹּאת וְאָמַרְתָּ אֵלָיו בְּחֹזֶק יָד הוֹצִיאָנוּ
יְהוָה מִמִּצְרַיִם מִבֵּית עֲבָדִים׃ וַיְהִי כִּי־הִקְשָׁה פַּרְעֹה טו

לשלחנו

קאפיטעל יג

(א) רער עוויגע שפּראך נ׳ משה / ווי פֿאָלגט: (ב) הייליגע
מיר עלליע ערסט־געבאָרענע · ליג עפֿפֿנונג דעם מוטער־
לייבס (דאָס הייסט וואָס נ׳ ערסט מויס מוטטער־לייב קאָמען)
בייא דען קינדערן ישׂראל · זוואָהל בייא מענשען ווי אויך בייא פֿיה·
עס מיסט מין: (ג) משה שפּראך נ׳ דעם פֿאָלק / גרעסטענטייל
טהאָטען זיא: (נא) פֿון דעמזעלבען טאָגע נאָך / פֿיהרטע דער
עוויגע זיא קינדער ישׂראל מוס דעם זאָנד מצרים / מין
גאַנצען העער־גיגען:

דעם

מכלים
מוסערלעסבע קריגס־וועגען / מוב שוין עשפען בעשפענען /
מוב שוין ייען ען ייד: (ז) ער נעהם ער מיט ייד: (ז) ער ים ייינען וועגען מנשפענען /
ביכט מעהר נו הייהנען? (ו) ער ים ייינען וועגען מנשפענען /
דעם שקוענען־הוים הערמוים בעפיהרט: (כו) דען פרעה זיך
ווי עהר ווידערוענטע מוכם ניהען נו ענען / שוין ערשוועג דער
עוויגע שוין ערסט־בעבאהרנע איך ענבע מכלים. פאר
ערסט־בעבאהרנען דעם מענשען / בים מוך דאס ערסט־
בעבאהרנע דעם פיהס. דאדוך שוענטע איך / דעם עוויגען נו
עהרען / שוין מאכ ייך / דאס ערסט מוים מוטטער־ווייב
בעקאמען. מוכ שוין ערסט־בעבאהרנע מייבער קינדער
דיהנען. דאס מוכם דער עוויגע מיט שטארקער הענד מוים
מכלים בעפיהרט ט הפת:

בשלח

(יז) שוס נון פרעה דאס פאלק נייהען ים / פיהרטע ער נאטט
ניכט דען וועג דורך דאס פלשתים. ווייל עם ער נאהע
מיסט. דען נאטט האבע דורך דאס פלשתים. מוכ נאהע
בעדענקען / ווען ער קריג זיך נאהען. מוכ נאך מכלים מוועג
נורין בעהען: (יח) נאטט ים שוס דאס פאלק מייבען מוועג
בעדענקען / ווען ער קאך זיך נאהען. מוכ נאך מכלים
ניהען. דען וועג דורך דיא ווילסטע / נור בינסען־ועג. מוכ דיא
קינדער ישראל גינגען בעוואפענעט מוים דעם שנדע מכלים
הינוים: (יט) משה נאהם מוים דיא בעבייניע דעם יוסף מיט זיך.
דען ליסער האטטע דיא קינדער ישראל בעשוואהרען. שבראך
נעמוך / נאטט ווירד מיין ווידער בעדענקען / זו שוין מיהר
מיינע בעביינע פאן היר מיט הינוים נעהמען: (כ) ער נאגען
מוים פאן סכת / לאגערטען זיך נו אתם / אם אנפאנגע דער
ווילסטע: (כא) דער עוויגע / בעהענדע פאר מיהנען הער. דעס
טאגס אין מיינער וואלקען־זייל / זיי / זיך דען רעכטען וועג נו פיה־
רען. מוכ דעס נאכטס אין מיינער פייער־זייל / זיי / מיהנען נו
לייכטען. דאמיט זיך טאג מוכ נאכט פאר בעהען קאנטען:
(כב) ער ים דעס טאגס דיא ווילקען־זייל / זיי / מוכ דעס נאכטס
דיא פייער־זייל / פאר דעס פאלק ניכט ווייכען:

קאפיטעל יד

(א) דער עוויגע שפראך נו משה / ווא פאלגט: (ב) זאגע דען
קינדערן ישראל / דאס ער נורוקק קעהרע / מוך שוין פאר
עוויגע מיט שטארקער הענד מוים מכלים
לשלחנו וירדף יהוה כל־בכור בארץ מצרים מבכר
אדם ועד־בכור בהמה על־כן אנכי זבח ליהוה כל־
16 פטר רחם הזכרים וכל־בכור בני אפדה: והיה לאות
על־ידכה ולטטפת בין עיניך כי בחזק יד הוציאנו
יהוה ממצרים:

ס ס ס יו 16 בשלח

17 ויהי בשלח פרעה את־העם ולא־נחם אלהים דרך
ארץ פלשתים כי קרוב הוא כי אמר אלהים פן־ינחם
18 העם בראתם מלחמה ושבו מצרימה: ויסב אלהים
את־העם דרך המדבר ים־סוף וחמשים עלו בני־ישראל
19 מארץ מצרים: ויקח משה את־עצמות יוסף עמו כי
השבע השביע את־בני ישראל לאמר פקד יפקד
אלהים אתכם והעליתם את־עצמתי מזה אתכם:
כ 21 ויסעו מסכת ויחנו באתם בקצה המדבר: ויהוה הלך
לפניהם יומם בעמוד ענן לנחתם הדרך ולילה בעמוד
22 אש להאיר להם ללכת יומם ולילה: לא־ימיש עמוד
הענן יומם ועמוד האש לילה לפני העם: פ

יד Cap. XIV.

א 2 וידבר יהוה אל־משה לאמר: דבר אל־בני ישראל
וישבו ויחנו לפני פי החירת בין מגדל ובין הים לפני
3 בעל צפן נכחו תחנו על־הים: ואמר פרעה לבני
4 ישראל נבכים הם בארץ סגר עליהם המדבר: וחזקתי
את־לב־פרעה ורדף אחריהם ואכבדה בפרעה ובכל־
ה חילו וידעו מצרים כי־אני יהוה ויעשו־כן: ויגד למלך
מצרים כי ברח העם ויהפך לבב פרעה ועבדיו אל־
העם ויאמרו מה־זאת עשינו כי־שלחנו את־ישראל
7 6 מעבדנו: ויאסר את־רכבו ואת־עמו לקח עמו: ויקח
ששׁ־מאות רכב בחור וכל רכב מצרים ושלשים על־כלו:

8 וַיְחַזֵּק יְהוָה אֶת־לֵב פַּרְעֹה מֶלֶךְ מִצְרַיִם וַיִּרְדֹּף אַחֲרֵי
בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל יֹצְאִים בְּיָד רָמָה׃ 9 שני וַיִּרְדְּפוּ
מִצְרַיִם אַחֲרֵיהֶם וַיַּשִּׂיגוּ אוֹתָם חֹנִים עַל־הַיָּם כָּל־סוּס
רֶכֶב פַּרְעֹה וּפָרָשָׁיו וְחֵילוֹ עַל־פִּי הַחִירֹת לִפְנֵי בַּעַל
צְפֹן׃ 10 וּפַרְעֹה הִקְרִיב וַיִּשְׂאוּ בְנֵי־יִשְׂרָאֵל אֶת־עֵינֵיהֶם
וְהִנֵּה מִצְרַיִם נֹסֵעַ אַחֲרֵיהֶם וַיִּירְאוּ מְאֹד וַיִּצְעֲקוּ בְּנֵי־
יִשְׂרָאֵל אֶל־יְהוָה׃ 11 וַיֹּאמְרוּ אֶל־מֹשֶׁה הֲמִבְּלִי אֵין־
קְבָרִים בְּמִצְרַיִם לְקַחְתָּנוּ לָמוּת בַּמִּדְבָּר מַה־זֹּאת עָשִׂיתָ
לָּנוּ לְהוֹצִיאֵנוּ מִמִּצְרָיִם׃ 12 הֲלֹא־זֶה הַדָּבָר אֲשֶׁר דִּבַּרְנוּ
אֵלֶיךָ בְמִצְרַיִם לֵאמֹר חֲדַל מִמֶּנּוּ וְנַעַבְדָה אֶת־מִצְרַיִם
כִּי טוֹב לָנוּ עֲבֹד אֶת־מִצְרַיִם מִמֻּתֵנוּ בַּמִּדְבָּר׃ 13 וַיֹּאמֶר
מֹשֶׁה אֶל־הָעָם אַל־תִּירָאוּ הִתְיַצְּבוּ וּרְאוּ אֶת־יְשׁוּעַת
יְהוָה אֲשֶׁר־יַעֲשֶׂה לָכֶם הַיּוֹם כִּי אֲשֶׁר רְאִיתֶם אֶת־מִצְרַיִם
הַיּוֹם לֹא תֹסִפוּ לִרְאֹתָם עוֹד עַד־עוֹלָם׃ 14 יְהוָה יִלָּחֶם
לָכֶם וְאַתֶּם תַּחֲרִשׁוּן׃ ס

טו שלישי 15 וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה מַה־תִּצְעַק אֵלָי דַּבֵּר אֶל־בְּנֵי־
יִשְׂרָאֵל וְיִסָּעוּ׃ 16 וְאַתָּה הָרֵם אֶת־מַטְּךָ וּנְטֵה אֶת־יָדְךָ
עַל־הַיָּם וּבְקָעֵהוּ וְיָבֹאוּ בְנֵי־יִשְׂרָאֵל בְּתוֹךְ הַיָּם בַּיַּבָּשָׁה׃
17 וַאֲנִי הִנְנִי מְחַזֵּק אֶת־לֵב מִצְרַיִם וְיָבֹאוּ אַחֲרֵיהֶם
18 וְאִכָּבְדָה בְּפַרְעֹה וּבְכָל־חֵילוֹ בְּרִכְבּוֹ וּבְפָרָשָׁיו׃ וְיָדְעוּ
מִצְרַיִם כִּי־אֲנִי יְהוָה בְּהִכָּבְדִי בְּפַרְעֹה בְּרִכְבּוֹ וּבְפָרָשָׁיו׃
19 וַיִּסַּע מַלְאַךְ הָאֱלֹהִים הַהֹלֵךְ לִפְנֵי מַחֲנֵה יִשְׂרָאֵל וַיֵּלֶךְ
מֵאַחֲרֵיהֶם וַיִּסַּע עַמּוּד הֶעָנָן מִפְּנֵיהֶם וַיַּעֲמֹד מֵאַחֲרֵיהֶם׃
כ 20 וַיָּבֹא בֵּין ׀ מַחֲנֵה מִצְרַיִם וּבֵין מַחֲנֵה יִשְׂרָאֵל וַיְהִי
הֶעָנָן וְהַחֹשֶׁךְ וַיָּאֶר אֶת־הַלָּיְלָה וְלֹא־קָרַב זֶה אֶל־זֶה
כָּל־הַלָּיְלָה׃ 21 וַיֵּט מֹשֶׁה אֶת־יָדוֹ עַל־הַיָּם וַיּוֹלֶךְ יְהוָה ׀
אֶת־הַיָּם בְּרוּחַ קָדִים עַזָּה כָּל־הַלַּיְלָה וַיָּשֶׂם אֶת־הַיָּם
לֶחָרָבָה וַיִּבָּקְעוּ הַמָּיִם׃ 22 וַיָּבֹאוּ בְנֵי־יִשְׂרָאֵל בְּתוֹךְ הַיָּם

(ח) דער עזיגע מצרים׃ מוכז דיא הויפטוויטע מיבער זיא׃ (ט) דער
פֿערשטאָקטע פֿאַס הערן דעס פֿערדס׳ קענ׳יג פֿאַן מצרים׳ זי
שטאַרק׳ פֿאַס ער דיא קינדער ישׂראל פֿערפֿאָלגטע׃ דיא קינדער
ישׂראל פֿאַבער נאָכגען מיט מויסבאָהבער פֿאַבער: (עפֿפּענטלי׳ך)
(י) דיא מצרים זענען אין נאָך׳ מוכז ערריי׳כטען זיא גע־
נאָגערט פֿאַ מערער׃ פֿוי׳ל פֿפֿערדע׳ פֿאַוט קריגס־געשפֿאַן
דעס פֿרעס׳ זייבע רייטערייא׳ מוכז זיינע מאָנשאָפֿט נו פֿוסס׳
בייא פי הירת פֿאַר כעל צפן׃ (י) פֿוס פֿרעס זיך נאָהערטע׳
האָבען דיא קינדער ישׂראל מיהרע מויגען מוך׃ פֿאַ וואַר גאָנ׳
מצרים היבטער מיהבען הערנ׳יהעבע׃ זיא פֿירכטעטען זיך
מוכגעמיין׃ מוכז דיא קינדער ישׂראל שריין נו דעס עזיגען׃
(יא) נו משׂה פֿאַבער שפּרעכען זיא׳ מיסט עס מוס מאָבגען דער
גרעבער׳ פֿאַס עטוואָ קיינע מין מצרים זינד׳ דערוך זוי מוכס
מיטגענאָממען׳ מין דער ווסטע נו שטערבען? וואַרוס האָסט
זוי מוכס פֿאַס געטהאָן׳ מוכס מוס מצרים הערוס נו פֿיהרען?
(יב) מיסט עס ניכט עבען דיסעס׳ פֿאַס ווייר דיר מין מצרים
בעזאָגט האָבען? נעמ׳ליך׳ זאָס פֿאָן מוכס פֿאַ׳ ווייר וואָלען
דען מצרים דיהבען׃ דען עס מיסט בעסער פֿיר מוכס׳ דען
מצרים נו דיהבען׳ מוס פֿאַס ווייר מין דער ווסטע מוסקאָממען׃
(יג) משׂה שפּראַך נוס פֿאָלק׳ פֿירכטעט מייך ניכט! שטעהט
רוהיג׳ מוכז זענהט דיא היספֿע דעס עזיגען׳ דיא ער מייך הייטע
ערנ׳יגען ווירד׃ דען ווי׳ מיהר דיא מצרים הייטע בעזעהען׳
זי׳ זאָל׳ מיהר׳ זיא ניסמאָס ווידער זעהען׃ (יד) דער עזיגע
ווירד פֿיר מייך שטרייטען׃ מיהר פֿאַבער זאָל׳ שטיל׳ זיין׃
(טו) דער עזיגע שפּראַך נו משׂה׳ וואַרוס פֿוהעסט דוי נאָך
נו מיר? זאָגע דען קינדערן ישׂראל׳ פֿאַס זיא מוסבראכען׃
(יו) דוי פֿאַבער העבע דייגען שטאַב מוך׳ נייגע דיינע האָנד
מיבער פֿאַס מערע׳ מוכז טהיי׳ל עס פֿאָן מיינאַנדער׳ זי׳ זאָל׳
דיא קינדער ישׂראל מיטטען מיך מערע מוך טראָקקענ בפֿאָנ
בעהען׃ (יז) מיך הינגעגען׳ מיך מאָכע פֿאַס הערן דער מצרים
האַרט׳ פֿאַס זיא היגטער מיהבען הינין בעהען׃ זי׳ ווערדע מיך
נאָך עהרע האָבען פֿון פֿרעס׳ מוכז פֿון דייגען גאָנצען הערערע׃
פֿון דייגען וואָגען׳ פֿאַ׳ דיא מיך דער עזיגע בין׃ פֿאַ׳ מיך עהרע
האָבען ווערדע פֿון פֿרעס׳ פֿון דייגען וואָגען׳ מוכז פֿון דייבער
רייטערייא׃ (יח) דיא מצרים זאָל׳ מיך עהרע׃ (יט) דער ענגעל גאָטטעס׳ דער פֿאָר דעס פֿאָגער
דער ישׂראל׳ הערגעגאַנגען׳ נאָך׳ זאָ׳ מוכז גינג היבטער מיה־
נען הער׃ דיא וואָלקען־זייל׳ דיא פֿאָר מיהבען וואָר׳ נאָך׳ זאָ׳
מוכז שטעל׳טע זיך היבטער זיא׃ (כ) מוכז פֿאָר פֿאָס פֿוסס נוישען
פֿאָס פֿאָגער דער מצרים׳ מוכז פֿאָס פֿאָגער דער ישׂראל׃ היר
וואָר וואָלקע מוכז פֿינסטערניס׳ מוכז זי׳ ערליכטעטע עס דיא
נאַכט׃ עס קאָס פֿאָר פֿאָגער מין פֿאָגער נוכ׳ נוך פֿאָר׳ דיא גאָנצע
מעהר׃ דער עזיגע טריב פֿאָס מעהר נורי׳ך׳ דורך מיינען
העפֿטיגען פֿוסס־ווינד׳ זיא גאָנצע נאַכט׃ מאַכטע מוס דעס
מעהר פֿאָס מיבער נוי׳ך׳ מוכז זי׳ מאַכטע בעטרוקנעט׃
(כא) משׂה שטרעקטע זיינע האָנד מוס׳ מיבער פֿאָס
מעהר׃ דער עזיגע טריב נוי׳ך׳ דורך מיינען
העפֿטיגען פֿוסס־ווינד׳ זיא גאָנצע נאַכט׃ מאַכטע מוס דעס
מעהרע פֿעסטען׳באָדען׃ מוכז פֿאָס וואָסער מוסרעהיילט׃
(כב) דיא קינדער ישׂראל גינגען מיטטען מיך מעהרע מוך
טראָקקענס

טרוקענע בעדען. מוכז דאס וואסער דיהנטע מיהנען נור מיער
נו מיהרער רעכטען, מוכז נו מיהרער ינקען. (בג) דיא מצרים
פערפאלגטען זיא, מוכז קאמען מיהנען נאך. עולע פפערדע
דעס פרעה, ינע וואגענ, מוכז ינע רייטערייא. מיטטען
מין דאס מעער היניין: (בד) עס וואר מין דער מארגען=וואכע,
דאס דער עוועגע מוך דאס מצרים מיינען בוים וואסר
דורך דיא ייער, מוכז וואלקען=ייולע. מוכז דאס מעבער
מצרים אין פערווירונג ברעכטע: (בה) ער ים דיא ראדער זיך
פען דען וואגען מבוערען, מוכז פיהרטע זיא מיט בעשווערי=
טעם נוגע. דא ישראל. דען דער עוועגע שטרייטע פיר זיא מיט מצרים:
(כו) דער עוועגע שפרעך נו משה, נייגע דיינע האנד מיבער
דאס מעער, זא זאלן דאס וואסער נורוק קעהרען מיבער מצרים,
מיבער זיין קריגס=גשפאן, מוכז מיבער זיינע רייטערייא:
(כז) משה נייגטע זיינע האנד מיבער דאס מעער, דא קאם
דאס מעער, בעגען מארגען נורוק, נו זיינער פארינען בעוואלט.
דיא מצרים מבער, פלוהען מיהם עבטבעגען. דער עוועגע
שטירצטע זיא הין, מיטטען מיך מעערע: (כח) מינדעם נון
דאס וואסער ווידער נורוק קאם, בעדעקטע עס דאס קריגס=
גשפאן מוכז דיא רייטערייא, מוים דעם נאכגען העערע עס
פרעה, דיא מיהנען מין דאס מעער נאכבעגאנגען זינד. ניכט
מיינער פון מיהנען בוים מיבריג: (כט) דיא קינדער ישראל
מבער, גינגען מיטטען מיך מעערע מוך טרוקענע בודען.
מוכז דאס וואסער דיהנטע מיהנען נור מויער, נו מיהרער
רעכטען, מוכז נו מיהרער ינקען: (ל) מן העמזעלבען טאגע
עררעטטע דער עוועגע דאס פאלק ישראל פון דער האנד
דער מצרים. ישראל: מה מצרים טאה אא מופער דעס מעע=
רעס: (לא) מוס נון ישראל דיא גרויסע מאכט זאהען, וועלכע
דער עוועגע מן מצרים מוסגעמיבט. זא פירכטטע דאס פאלק
דער עוועגע. גלויבטע מוך דען עוועגען, מוכז מן זיינען
דיהנער משה:

קאפיטעל טו

(א) דאמאלס זאנגען משה מוכז דיא קינדער ישראל דיסען
גסאנג, דעם עוועגען זו עהרען. מוכז שפרעכען,

דורך

23 בַּיַּבָּשָׁה וְהַמַּיִם לָהֶם חוֹמָה מִימִינָם וּמִשְּׂמֹאלָם׃ וַיִּרְדְּפוּ
מִצְרַיִם וַיָּבֹאוּ אַחֲרֵיהֶם כָּל סוּס פַּרְעֹה רִכְבּוֹ וּפָרָשָׁיו
24 אֶל־תּוֹךְ הַיָּם׃ וַיְהִי בְּאַשְׁמֹרֶת הַבֹּקֶר וַיַּשְׁקֵף יְהוָה אֶל־
מַחֲנֵה מִצְרַיִם בְּעַמּוּד אֵשׁ וְעָנָן וַיָּהָם אֶת מַחֲנֵה מִצְרָיִם׃
כה וַיָּסַר אֶת אפַן מַרְכְּבֹתָיו וַיְנַהֲגֵהוּ בִכְבֵדֻת וַיֹּאמֶר מִצְרַיִם
אָנוּסָה מִפְּנֵי יִשְׂרָאֵל כִּי יְהוָה נִלְחָם לָהֶם בְּמִצְרָיִם׃ פ
רביעי 26 וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה נְטֵה אֶת־יָדְךָ עַל־הַיָּם וְיָשֻׁבוּ
27 הַמַּיִם עַל־מִצְרַיִם עַל־רִכְבּוֹ וְעַל־פָּרָשָׁיו׃ וַיֵּט מֹשֶׁה
אֶת־יָדוֹ עַל־הַיָּם וַיָּשָׁב הַיָּם לִפְנוֹת בֹּקֶר לְאֵיתָנוֹ וּמִצְרַיִם
נָסִים לִקְרָאתוֹ וַיְנַעֵר יְהוָה אֶת־מִצְרַיִם בְּתוֹךְ הַיָּם׃
28 וַיָּשֻׁבוּ הַמַּיִם וַיְכַסּוּ אֶת־הָרֶכֶב וְאֶת־הַפָּרָשִׁים לְכֹל חֵיל
פַּרְעֹה הַבָּאִים אַחֲרֵיהֶם בַּיָּם לֹא־נִשְׁאַר בָּהֶם עַד־אֶחָד׃
29 וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל הָלְכוּ בַיַּבָּשָׁה בְּתוֹךְ הַיָּם וְהַמַּיִם לָהֶם
ל חֹמָה מִימִינָם וּמִשְּׂמֹאלָם׃ וַיּוֹשַׁע יְהוָה בַּיּוֹם הַהוּא
אֶת־יִשְׂרָאֵל מִיַּד מִצְרָיִם וַיַּרְא יִשְׂרָאֵל אֶת־מִצְרַיִם מֵת
31 עַל־שְׂפַת הַיָּם׃ וַיַּרְא יִשְׂרָאֵל אֶת־הַיָּד הַגְּדֹלָה אֲשֶׁר
עָשָׂה יְהוָה בְּמִצְרַיִם וַיִּירְאוּ הָעָם אֶת־יְהוָה וַיַּאֲמִינוּ
בַּיהוָה וּבְמֹשֶׁה עַבְדּוֹ׃ פ שורה שלימה

טו

Cap. XV.

א אָז יָשִׁיר־מֹשֶׁה וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל אֶת־הַשִּׁירָה הַזֹּאת לַיהוָה וַיֹּאמְרוּ
לֵאמֹר אָשִׁירָה לַיהוָה כִּי־גָאֹה גָּאָה סוּס
2 וְרֹכְבוֹ רָמָה בַיָּם׃ עָזִּי וְזִמְרָת יָהּ וַיְהִי־לִי
לִישׁוּעָה זֶה־אֵלִי וְאַנְוֵהוּ אֱלֹהֵי
3 אָבִי וַאֲרֹמְמֶנְהוּ׃ יְהוָה אִישׁ מִלְחָמָה יְהוָה
4 שְׁמוֹ׃ מַרְכְּבֹת פַּרְעֹה וְחֵילוֹ יָרָה בַיָּם וּמִבְחַר
ה שָׁלִשָׁיו טֻבְּעוּ בְיַם־סוּף׃ תְּהֹמֹת יְכַסִּימוּ יָרְדוּ בִמְצוֹלֹת כְּמוֹ
6 אָבֶן׃ יְמִינְךָ יְהוָה נֶאְדָּרִי בַכֹּחַ יְמִינְךָ

יְהוָה תִּרְעָץ אוֹיֵב׃ וּבְרֹב גְּאוֹנְךָ תַּהֲרֹס 7
קָמֶיךָ תְּשַׁלַּח חֲרֹנְךָ יֹאכְלֵמוֹ כַּקַּשׁ׃ וּבְרוּחַ 8
אַפֶּיךָ נֶעֶרְמוּ־מַיִם נִצְּבוּ כְמוֹ־נֵד
נֹזְלִים קָפְאוּ תְהֹמֹת בְּלֶב־יָם׃ אָמַר 9
אוֹיֵב אֶרְדֹּף אַשִּׂיג אֲחַלֵּק שָׁלָל תִּמְלָאֵמוֹ
נַפְשִׁי אָרִיק חַרְבִּי תּוֹרִישֵׁמוֹ יָדִי׃ נָשַׁפְתָּ י
בְרוּחֲךָ כִּסָּמוֹ יָם צָלְלוּ כַּעוֹפֶרֶת בְּמַיִם
אַדִּירִים׃ מִי־כָמֹכָה בָּאֵלִם יְהוָה מִי 11
כָּמֹכָה נֶאְדָּר בַּקֹּדֶשׁ נוֹרָא תְהִלֹּת עֹשֵׂה־
פֶלֶא׃ נָטִיתָ יְמִינְךָ תִּבְלָעֵמוֹ אָרֶץ׃ נָחִיתָ 13 12
בְחַסְדְּךָ עַם־זוּ גָּאָלְתָּ נֵהַלְתָּ בְעָזְּךָ אֶל־נְוֵה
קָדְשֶׁךָ׃ שָׁמְעוּ עַמִּים יִרְגָּזוּן חִיל 14
אָחַז יֹשְׁבֵי פְלֶשֶׁת׃ אָז נִבְהֲלוּ אַלּוּפֵי טו
אֱדוֹם אֵילֵי מוֹאָב יֹאחֲזֵמוֹ רָעַד נָמֹגוּ
כָּל יֹשְׁבֵי כְנָעַן׃ תִּפֹּל עֲלֵיהֶם אֵימָתָה 16
וָפַחַד בִּגְדֹל זְרוֹעֲךָ יִדְמּוּ כָּאָבֶן עַד־
יַעֲבָר עַמְּךָ יְהוָה עַד־יַעֲבָר עַם־זוּ
קָנִיתָ׃ תְּבִאֵמוֹ וְתִטָּעֵמוֹ בְּהַר נַחֲלָתְךָ 17
לְשִׁבְתְּךָ פָּעַלְתָּ יְהוָה מִקְדָּשׁ אֲדֹנָי כּוֹנְנוּ
יָדֶיךָ׃ יְהוָה ׀ יִמְלֹךְ לְעֹלָם וָעֶד׃ כִּי 19 18
בָא סוּס פַּרְעֹה בְּרִכְבּוֹ וּבְפָרָשָׁיו בַּיָּם וַיָּשֶׁב יְהוָה עֲלֵהֶם אֶת־
מֵי הַיָּם וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל הָלְכוּ בַיַּבָּשָׁה בְּתוֹךְ הַיָּם׃

פ שורה שלימה

וַתִּקַּח מִרְיָם הַנְּבִיאָה אֲחוֹת אַהֲרֹן אֶת־הַתֹּף בְּיָדָהּ כ
וַתֵּצֶאןָ כָּל־הַנָּשִׁים אַחֲרֶיהָ בְּתֻפִּים וּבְמָחֹלֹת׃ וַתַּעַן 21
לָהֶם מִרְיָם שִׁירוּ לַיהוָה כִּי־גָאֹה גָּאָה סוּס וְרֹכְבוֹ רָמָה
בַיָּם׃ ס וַיַּסַּע מֹשֶׁה אֶת־יִשְׂרָאֵל מִיַּם־סוּף וַיֵּצְאוּ 22
אֶל־מִדְבַּר־שׁוּר וַיֵּלְכוּ שְׁלֹשֶׁת־יָמִים בַּמִּדְבָּר וְלֹא־מָצְאוּ

מים

(ז) דורך דיינע גרויסע מציעסטעט / נערמאָנט זיך דיינע
וויידערזאַכער. זיך זאָלסט מיהן מיט / דיינעם ברענענדען
צארן. ער פֿערצעהרט זיי ווי שטאָפּלען: (ח) פֿון דעם
דיינעם נאָסע טהירמטען זיך וואָסער אויפֿן. פֿלוסענדיגע
שטאָנד מיט פֿערכֿאָלטע / ווי בֿיי מאָנד. ער פֿאַרוואָנדעלט
פֿעסטע / מיטטען מיט מערער: (ט) ער זאָגט / איך
פֿערפֿאָלג / האָב מיין / טהייל בייטע מיט / מיין וואָלוסט
מיהרער פֿאָלן זיין / איך ניהע מיין שווערט מיט / מיינע האַנד
פֿערטילגט זיך: (י) זיך בלויסטע מיט דיינעם הויכע / זאָס
מער בעדעקטע זיי / זיי זאַנקען ווי בלייא / מין שטערקע=
מענדעם גענוֹאָסער: (יא) ווער מיסט מוכטער דען מאָכטען /
ך עוויגער! ווי זיך? ווער מיסט פֿערהערלויכט מיט הייליג=
קייט / ווי זיך? פֿורכטבאָר מיך זאָבע / וומובדערטהאָטער!
(יב) זיך נייגטעסט דיינע רעכטע הין / זיי ערדע פֿערשלאָנג
זיי: (יג) נון פֿיהרסט זיך מיט דיינער גנאָדע דיסעס פֿאָלק /
זאָס זיך בעפֿרייעט. זיך ווייטעסט עס מיט דיינער מאַכט /
נו דיינער הייליגען וואָהנונג: (יד) פֿעלקער הערען עס /
זיי בעבען. אָנגסט ערגרייפֿט זיי מיינוואָהנער פלשת:
(טו) פֿועלוך ערשראָקען זיי שטאָק=העררען פֿון לודס /
זיי פֿירסטען פֿאָן מואב. ציטטערן ערגרייפֿט זיי. עס נאָגען
מיין בעוואָהנער פֿאָן כנען: (יו) אָנגסט אוכט פֿורכט וויד
מיבער זיי פֿאָלען. דורך דיינעם אָרמעם גרויסע / ערשטאַר=
רען זיי / ווי שטיין. ביס דיין פֿאָלק היבדורך ניהט / זאָס זיך ערוואָרבסט:
(יז) זיך בריגסט זיי הין / פֿאַלאַנגעסט זיי / מין / מין דיין
ערב=גבעדיגע. מין יענען זיי / דען זיך נור וואָהנונג דיר /
עוויגער! מייגערליטען. מין זאָס הייליגטהום / ך הערר!
זאָס דיינע האָנדע בעריייטען: (יח) ער עוויגע וויבר מיט=
מער אוכט עוויג רעגירען! (יט) דיסעס געשאָה / פֿון דעם
פרעה פֿפֿערדע מיט קריגס=געשפאַן אוכט רייטערייע / מיט
מיער היניין גינגען. דער עוויגע האָבער זיך וואָסער דעם
מיערס מיבער זיי נוריק קאָמען יים. אוכט זיך קינדער
ישראל אין מיער אויף טרוקענע באָדען גינגען: (כ) דו
גליייכער נייט נאָהם מיים זיך פראָפֿעטין / דעם לויכט שוועס=
טער זיך פויקע מין מיהרע האָנד / אוכט וואָס וויבער גינגען
ערהאָבען: (כא) מיים היהר הער / מיט פויקען אוכט טאָנץ:
זאָנג יענען ענטגעגען / זינגעט דעם עוויגען / דער האָך
הויכ / ער גייגט. דאָס אוכט רייטער שטירצט ער מיים
מיער: (כב) משה וים זיך ישראל פֿון דער בינסען=זיי
מיפֿבערגען / אוכט זיי נאָגען מין זיך ווייסט שוי. זיי
גינגען דריי טאָגע מין דער ווייסט / אוכט פֿאָבעלען קיין
וואָסער: (כג) זיי קאָמען נאָך מרה / דען זיי זיבד ביטטער.
דאָהער דאָס מאָן אוך דען אָרט מרה געגעבען:

דאָס

מוסריהרישע קולגאַן פערזאָנען / זיצ מיהר מיבער מיהן פיהרט.

(כד) דאָס פּאָלק murrte ווידער משה. מוזט שפראַך / וואָס זאָלן וויר טרינקען? (כה) משה בעטעטע גוט עוויגען / דער עוויגע / העלפט אים דאָס האָלץ קענענען / דיסעס וואַרף ער אין דאָס וואַסער / זא וואַסער וואָרדען זיס. היר גאָט גאָט דער נאַטור / אויך זיין פראָבע: (כו) ער שפראַך בעמיך / ווירסט זוא דער שטיממע דעס עוויגען / דיינעס גאָטטעס פאָלגען / מוזט טהון וואָס אין זיינען אויגען רעכט איסט. זיינען געבאָטהען בעהאַר געבען / מוזט אַלע זיינע זיינע בעזונדע היטהען. זא ווילּ איך אַלע קראַנקהייטען זיא איך אין מצרים האָבע זיין / דיר ניכט גיבען שיקען. דען איך / דער עוויגע / בין דיין ערצט: (כז) זיא גאַנצע געמיינדע דער קינדער ישׂראל פיהרטע מוסריהרישע קולגאַן מיבער משה מוזט לאַגען אין דער וויסטע: (ב) זיא גאַנצע געמיינדע דער קינדער ישׂראל שפראַכען זיך מיהרעם מוסגוג אויס דעם לאַנדע מצרים: (ג) זיא קינדער ישׂראל שפראַכען זיך מיהנען / וואָלטען וויר ליבער געשטאָרבען / דורך זיא האַנד דעס עוויגען / אין דאָס לאַנד מצרים / אויס ווילּ איך בייא דעם פּוייש־טאָפּפּע זיצען. אָס ווילּ מוזט זאָל עסען קאָנטען. דען מיהר האָבט מוסס אַלץ ווילּ מוזט זאָל עסען קאָנטען. אויך זיסט זיא וויסטע גיענוס געפּיהרט / אויך זיסע וויסטע סין. זיא גאַנצע געמיינדע פּערזאָנען / זיא זיך / קוועלען / מוזט זיבענציג פּאַלמען. דאָרט לאַגערטען זיא זיך / בייא דעם וואַסער:

קאַפּיטעל יו

(א) פּאָלק אילם ברעכען זיא אויף / מוזט זיא גאַנצע געמיינדע דער קינדער ישׂראל קאָם אין זיא וויסטע סין. זיא נוישטען מוסעס / נאַטאַטס / נאָך מיהרעם אויסגוג אויס דעם לאַנדע מצרים: (ב) זיא גאַנצע געמיינדע דער קינדער ישׂראל פיהרטע מוסריהרישע קולגאַן מיבער משה מוזט לאַגען אין דער וויסטע:

(ג) זיא קינדער ישׂראל שפראַכען צו מיהנען / וואָלטען וויר ליבער געשטאָרבען / דורך זיא האַנד דעס עוויגען / אין דאָס לאַנד מצרים / וואָ ווילּ איך אייך עסען קאָנטען. דען מיהר האָבט מוסס אַלע / יעדען שפראַכען צו משה / אין ווילּ שפייסען פּאָלק היימזוכען / יעדען מאָרגען. דאָס / וואָס ווילּ פּאָלק זיא / מוזט זיא העכסטען / טאָג זיין טאָבּלאַכען. דאָרט מיט איך עס פּריפּע / אַב עס מיינער / עהרע פּאָלגען ווירד / אויב זיא / וואָס זיא מיינברינגען / וואָלדען / וואָס זיא רעכטע מאָכען / זיא גוט רעכטע / זיין / אין פּאַ זיא / אין זיא מאַנדערן טאָגען / ווירד עס נוישטע מאָל / זיא פּאָלק זיא / וואָס זיא מיינברינגען / וואָלדען / יעדען טאָג זיין טאָבּלאַכען. (ד) דאָ ער מייערע מוסריהרישע רעדען / ווידער דען עוויגען / זיא ער מיהר מיבער מוזט קולגאַן פּיהרט? (ה) משה שפראַך פּיהרט / נער / דיסעס ווירד בעשעהען / מיכדעך מייך דער עוויגע / דיסעס מאַנדע זאָל ווירד פּאָלק אויך זיא מוזט מיט מאַרגען. מוזט אך מאַרגען / דיסעס ווירד בעשעהען / מיכדעך מייך דער עוויגע / מיר / דער מיהר מיבער מוזט קולגאַן פּיהרט. (ו) מוזט מאַרגען / זאָל מיהר זיא הערליכקייט דעס עוויגען / זיהען. דאָ ער מייערע מוסריהרישע רעדען / ווידער דען עוויגען / דען מוסס זיבע זיין / דאָס שפראַך / דער עוויגע / מיר / בין מיט מצרים האָבע זיין / דיר ניכט גיבען שיקען. דען דיין מערט: (ז) זיא קאַנאַניטען זיא איך מיר

לִשְׁמֹעַ בִּשְׁמַע יְהוָה אֶת־תְּלֻנֹּתֵיכֶם אֲשֶׁר־אַתֶּם מַלִּינִם
עָלָיו וְנַחְנוּ מָה לֹא־עָלֵינוּ תְלֻנֹּתֵיכֶם כִּי עַל־יְהוָה׃
9 וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה אֶל־אַהֲרֹן אֱמֹר אֶל־כָּל־עֲדַת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל
קִרְבוּ לִפְנֵי יְהוָה כִּי שָׁמַע אֶת תְּלֻנֹּתֵיכֶם׃ י וַיְהִי כְּדַבֶּר
אַהֲרֹן אֶל־כָּל־עֲדַת בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל וַיִּפְנוּ אֶל־הַמִּדְבָּר וְהִנֵּה
כְּבוֹד יְהוָה נִרְאָה בֶּעָנָן׃ פ
11 12 שישי יא וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה לֵאמֹר׃ יב שָׁמַעְתִּי אֶת־תְּלֻנֹּת
בְּנֵי יִשְׂרָאֵל דַּבֵּר אֲלֵהֶם לֵאמֹר בֵּין הָעַרְבַּיִם תֹּאכְלוּ
בָשָׂר וּבַבֹּקֶר תִּשְׂבְּעוּ־לָחֶם וִידַעְתֶּם כִּי אֲנִי יְהוָה
אֱלֹהֵיכֶם׃ 13 וַיְהִי בָּעֶרֶב וַתַּעַל הַשְּׂלָו וַתְּכַס אֶת־הַמַּחֲנֶה
14 וּבַבֹּקֶר הָיְתָה שִׁכְבַת הַטָּל סָבִיב לַמַּחֲנֶה׃ וַתַּעַל שִׁכְבַת
הַטָּל וְהִנֵּה עַל־פְּנֵי הַמִּדְבָּר דַּק מְחֻסְפָּס דַּק כַּכְּפֹר עַל־
הָאָרֶץ׃ טו וַיִּרְאוּ בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל וַיֹּאמְרוּ אִישׁ אֶל־אָחִיו מָן
הוּא כִּי לֹא יָדְעוּ מַה־הוּא וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה אֲלֵהֶם הוּא
הַלֶּחֶם אֲשֶׁר נָתַן יְהוָה לָכֶם לְאָכְלָה׃ 16 זֶה הַדָּבָר אֲשֶׁר
צִוָּה יְהוָה לִקְטוּ מִמֶּנּוּ אִישׁ לְפִי אָכְלוֹ עֹמֶר לַגֻּלְגֹּלֶת
מִסְפַּר נַפְשֹׁתֵיכֶם אִישׁ לַאֲשֶׁר בְּאָהֳלוֹ תִּקָּחוּ׃ 17 וַיַּעֲשׂוּ־
כֵן בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וַיִּלְקְטוּ הַמַּרְבֶּה וְהַמַּמְעִיט׃ 18 וַיָּמֹדוּ
בָּעֹמֶר וְלֹא הֶעְדִּיף הַמַּרְבֶּה וְהַמַּמְעִיט לֹא הֶחְסִיר אִישׁ
לְפִי־אָכְלוֹ לָקָטוּ׃ 19 וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה אֲלֵהֶם אִישׁ אַל־יוֹתֵר
מִמֶּנּוּ עַד־בֹּקֶר׃ כ וְלֹא־שָׁמְעוּ אֶל־מֹשֶׁה וַיּוֹתִרוּ אֲנָשִׁים
מִמֶּנּוּ עַד־בֹּקֶר וַיָּרֻם תּוֹלָעִים וַיִּבְאַשׁ וַיִּקְצֹף עֲלֵהֶם מֹשֶׁה׃
21 וַיִּלְקְטוּ אֹתוֹ בַבֹּקֶר בַּבֹּקֶר אִישׁ כְּפִי אָכְלוֹ וְחַם הַשֶּׁמֶשׁ
וְנָמָס׃ 22 וַיְהִי ׀ בַּיּוֹם הַשִּׁשִּׁי לָקְטוּ לֶחֶם מִשְׁנֶה שְׁנֵי
הָעֹמֶר לְאֶחָד וַיָּבֹאוּ כָּל־נְשִׂיאֵי הָעֵדָה וַיַּגִּידוּ לְמֹשֶׁה׃
23 וַיֹּאמֶר אֲלֵהֶם הוּא אֲשֶׁר דִּבֶּר יְהוָה שַׁבָּתוֹן שַׁבַּת־קֹדֶשׁ
לַיהוָה מָחָר אֵת אֲשֶׁר־תֹּאפُ֔וּ אֵפוּ וְאֵת אֲשֶׁר־תְּבַשְּׁלוּ

פתח באתנח ק׳ v. 20. השליו ק׳ v. 13. בשלו

(ט) משה שפרך נו להלן׳ שפריך נו דער גאבנען בעמיינדע דער קינדער ישראל׳ טרעטען הער סאָ דען עוויגען׳ דען ער האט מיינרע מיר פֿאַרהיהרישע קוואַטען׳ (י) מיבדעק לאהלן נור גאבנען בעמיינדע דער קינדער ישראל רעדענדע׳ וועגדעטען׳ וי׳ ויך בעגעגן דער ווינטע׳ מוכ דיא הערריכקייט דעס עוויגען ערשין אין מיינער וואָלק׃ (יא) דער עוויגע שפרעכ נו משה׃ (יב) איך האבע דיא מורמלונגען פֿאַרהיהרישע קוואַטען דער קינדער ישראל פֿאַרנאַמען׃ שפריך נו מיהנען׳ וויא גוויס עמ׳ איך לעבע׳ דאס זאָל איהר מיר טהון׳ וי׳ איהר פֿאַר מיר גערעדט האבט׳ אזו זאָל עס אוך מיט אייך גיהן׃ (יג) אבענדס קאָמען׳ דאס איך דער עוויגע מייער גאָטט בין׃ (יד) אוס דיא אַבענדס טהויא׳ רינגס אום דאס לאגער׃ מוכ דיא טהויא וועגדעטען׳ לאַ מאר אוף דער אַבערפֿלאַכע דער ווי׳ סטע׳ עטוואס פֿיינעס גערעכטעס (אוס ווי׳ רונדע קערנכען) פֿיין ווי׳ דער ריף אוף דער ערדע׃ (טו) אוס עס דיא קינדער ישראל׳ משה מיט דאס? דען׳ וי׳ וואוסטען ניכט׳ ווען עס ווער׃ משה שפרך נו מיהנען׳ שפרכ מיינער נוך אבדערן׳ ווען מיט דאס אוס עטוואס פֿיינעס גערעכטעס׃ (טז) דיס איסט דיא מיט׳ וועלכע יהוה בעפֿוהלען האט׳ זאמעלט דאָפֿען׳ יעדער נאכדעם ער נוך עסען נעטהיג האט׳ מיין עמר אוף יעדעס הויפט׳ נאך דער צאָהל דער פערסאָנען׳ מיין יעדער נעהמט זיך פֿיר אר וייטע זאָלטען׳ וויא וייטען האט׃ (יז) דיא קינדער ישראל טהאטען מיין וויטען נעטהיג האט׃ (יח) וי׳ מאָסען עס מיט דעם עמר׳ דער פֿיר בעזאָרגט וועניג׃ וי׳ זאמעלטען׳ מיינער׳ דער אבדרע וועניג׃ (יט) משה שפרכ נו מיהנען׳ נימאנד זאָל דאס אוף מארגען לאָסען׃ (כ) וי׳ בעהאלטען דיס אוף מארגען׃ אבער זיא הילפֿען נישט׳ זאמעלטען מיינרע וועניג׃ מוכ דער וועניג׳ דאס וועגדעטען׳ וי׳ ויך בעגעבען׃ (כא) וי׳ זאמעלטען דאָפֿען מארגען׳ מיין׳ יעדער נאך דער נאבנען בעמיינדע׳ מוכ עס וואר שטינקענד׃ זאָ וואָלט משה נאָטהיג האבען׳ וי׳ דיא הייס׳ פֿיר נור נוך עסען ברוכטע׃ מוכ דיא וואָרעם׳ וועלכע דיא פֿיר׳ שין׳ בעשאָפֿען עס׃ (כב) אוך זאמעלטען טאָגע׳ דאָפֿפֿעלט סאָ פֿיל׳ וי׳ גוויאָפֿען׳ דיא מיינען קאָמען׳ מוכ עס׳ אוף פֿירטען דער בעמיינדע קאָמען׳ וי׳ דיא פֿירשטען דער קינדער ישראל׳ וועלכע יהוה בעפֿוהלען האט׃ (כג) משה שפרכ נו מיהנען׳ בעריכטעטען עס דעם משה׃ (כד) משה שפרכ נו מיהנען׳ דיסעס האט דער עוויגע בעשפרָכען׃ מיין רוהע׳ טאָג׳ מיין הייליגער רוהע׳ טאָג אוס מארגען׳ דעם עוויגען נו עהרען׃ וואָס איהר באקען וואָלט׳ זאָ באקעט הייטע׃ וואָס איהר מיסט זיבריג׳ מיסט נור שטינקענד׃ ביס דען קינפֿטיגען מארגען׃ (כה) וי׳ יעסען עס ביס דען קינפֿטיגען מארגען שטינקענד׳ וי׳ משה בעפֿוהלען האטטע׃ מוכ עס וואָרד ניכט׃ פֿיהרט׃ דען וואָס זינד וויר בעזאָטטע? מיינרע קוואַטען גענהען ניכט מיבער מוכס׳ זאָבדערן מיבער דען עוויגען׃ (ט) משה שפרכ נו להלן׳ שפריך נו דער גאבנען בעמיינדע דער קינדער ישראל׳ טרעטען הער סאָ דען עוויגען׳ דען ער האט מיינרע מיר פֿאַרהיהרישע קוואַטען׳ (י) מיבדעק לאהלן נור גאבנען בעמיינדע דער קינדער ישראל רעדענדע׳ וועגדעטען׳ וי׳ ויך בעגעגן דער ווינטע׳ מוכ דיא הערריכקייט דעס עוויגען ערשין אין מיינער וואָלק׃ (יא) דער עוויגע שפרכ נו משה׃ (יב) איך האבע דיא מורמלונגען פֿאַרהיהרישע קוואַטען דער קינדער ישראל פֿאַרנאַמען׃ שפריך נו מיהנען׳ וויא גוויס עמ׳ איך לעבע׳ דאס זאָל איהר מיר טהון׳ וי׳ איהר פֿאַר מיר גערעדט האבט׳ אזו זאָל עס אוך מיט אייך גיהן׃ (יג) אבענדס קאָמען׳ דאס איך דער עוויגע מייער גאָטט בין׃ (יד) אוס דיא אַבענדס טהויא׳ רינגס אום דאס לאגער׃ מוכ דיא טהויא וועגדעטען׳ לאַ מאר אוף דער אַבערפֿלאַכע דער ווי׳ סטע׳ עטוואס פֿיינעס גערעכטעס (אוס ווי׳ רונדע קערנכען) פֿיין ווי׳ דער ריף אוף דער ערדע׃ (טו) אוס עס דיא קינדער ישראל׳ משה מיט דאס? דען׳ וי׳ וואוסטען ניכט׳ ווען עס ווער׃ משה שפרכ נו מיהנען׳ שפרכ מיינער נוך אבדערן׳ ווען מיט דאס אוס עטוואס פֿיינעס גערעכטעס׃ (טז) דיס איסט דיא מיט׳ וועלכע יהוה בעפֿוהלען האט׳ זאמעלט דאָפֿען׳ יעדער נאכדעם ער נוך עסען נעטהיג האט׳ מיין עמר אוף יעדעס הויפט׳ נאך דער צאָהל דער פערסאָנען׳ מיין יעדער נעהמט זיך פֿיר אר וייטע זאָלטען׳ וויא וייטען האט׃ (יז) דיא קינדער ישראל טהאטען מיין וויטען נעטהיג האט׃ (יח) וי׳ מאָסען עס מיט דעם עמר׳ דער פֿיר בעזאָרגט וועניג׃ וי׳ זאמעלטען׳ מיינער׳ דער אבדרע וועניג׃ (יט) משה שפרכ נו מיהנען׳ נימאנד זאָל דאס אוף מארגען לאָסען׃ (כ) וי׳ בעהאלטען דיס אוף מארגען׃ אבער זיא הילפֿען נישט׳ זאמעלטען מיינרע וועניג׃ מוכ דער וועניג׳ דאס וועגדעטען׳ וי׳ ויך בעגעבען׃ (כא) וי׳ זאמעלטען דאָפֿען מארגען׳ מיין׳ יעדער נאך דער נאבנען בעמיינדע׳ מוכ עס וואר שטינקענד׃ זאָ וואָלט משה נאָטהיג האבען׳ וי׳ דיא הייס׳ פֿיר נור נוך עסען ברוכטע׃ מוכ דיא וואָרעם׳ וועלכע דיא פֿיר׳ שין׳ בעשאָפֿען עס׃ (כב) אוך זאמעלטען טאָגע׳ דאָפֿפֿעלט סאָ פֿיל׳ וי׳ גוויאָפֿען׳ דיא מיינען קאָמען׳ מוכ עס׳ אוף פֿירטען דער קינדער ישראל׳ וועלכע יהוה בעפֿוהלען האט׃ (כג) משה שפרכ נו מיהנען׳ בעריכטעטען עס דעם משה׃ (כד) משה שפרכ נו מיהנען׳ דיסעס האט דער עוויגע בעשפרָכען׃ מיין רוהע׳ טאָג׳ מיין הייליגער רוהע׳ טאָג אוס מארגען׳ דעם עוויגען נו עהרען׃ וואָס איהר באקען וואָלט׳ זאָ באקעט הייטע׃ וואָס איהר מיסט זיבריג׳ מיסט נור שטינקענד׃ ביס דען קינפֿטיגען מארגען׃ (כה) וי׳ יעסען עס ביס דען קינפֿטיגען מארגען שטינקענד׳ וי׳ משה בעפֿוהלען האטטע׃ מוכ עס וואָרד ניכט׃ פֿיהרט׃ דען וואָס זינד וויר בעזאָטטע? מיינרע קוואַטען גענהען ניכט מיבער מוכס׳ זאָבדערן מיבער דען עוויגען׃

ישׂראל מיט דיר / מוכ דייגען שטאב / מיט וועלכען דו דעם
פֿלוס

שטיינקענד / מוכ קיין וואסער וועט דאַרין: (כה) משה שפראַך /
פֿערנעהרט עס הייטע / דען הייטע איסט מין רוהע = טאג /
דעם עוויגען גאָט עהרען · הייטע פֿינדעט איהר ניכטס מיך
דעם פֿעלט: (כו) זעכס טעגע זאָלט איהר עס זאַמלען /
מוכ אָבער ניכטס: (כז) עס וועט אָבער אויך זיבעטען טאג
פֿינדען זיין: (כח) הער עוויגע שפראַך צו משה / ווי
לאַנג ווייגערט איהר מיין נאָך / מיינע געבאָטהע מוכ
דען אָבער ניכטס: (כט) זעהט! דאַס הויס ישׂראל נעמט דען זאַמסטאג
זיבעטען טאַגע! (ל) דא רוהטע דאַס פֿאָלק אָך זיבעטען
זיינער שטעלע / נימאַנד פֿעהע פֿאָלק אָך זיבעטען טאג /
טען / טאַגע שפייסע מיך בעזונדער · יעדער בלייבע אָן
זיינע רוהע = טאַג גענעבען / דאַרום גיבט עס מייך אָך זיבע=
טען דען האַלטען ? (לא) זאָלט! זעהט / איהר הער עוויגע
שפייסע מיך · הער מיך וואָר ווי קאַריאַנדער = זאמען / ווייס /
מוכ זיין בעשמאַק וואָר ווי קוכען מיט האָניג: (לב) משה
שפראַך / דיסעס זאַך הער עוויגע געבאָטהען · מיין עמר
פֿולל זאָלט איהר גוט אויפֿהרוכ פֿיר מייערע נאָכקאָממען
זיין · דאַמיט זיא זיא שפייסע זעהען / זיא מיך מייך נו עסען
געגעבען מיך הער ווילסט / מוס מיך מייך מוס דעם זאַמד
מכרים בעפֿיהרט: (לג) משה שפראַך נו אהרן / נים מיינע
פֿלאַשע / טהוע היניין מיין עמר פֿולל מיך / מוכ זעצע עס
אָר דען עוויגען הין / נור פֿערוואַהרונג פֿיר מייערע נאָכ=
קאָמען: (לד) ווי הער עוויגע דעם משה געבאָטהען ·
אהרן זעצטע עס הין / פֿאָר זיא נייבניס = זאַמע / נור פֿער=
וואַהרונג: (לה) זיא קינדער ישׂראל פֿאַטען דען מן פֿירניג
יאהרע · בים זיא מן מיין בעוואָהנטעס זאַנד קאָמען · דען
מן פֿאַטען זיא / בים זיא מן זיא דיא פֿאַטענגס = גרענצע דעס זאַנד
כנען קאָמען: (לו) דער עמר מיסט דער נעהנטע טהיי
מיינעס מיפֿס:

קאַפּימעל יז

(א) זיא נאַנצע גמוייגדע הער קינדער ישׂראל בראַך פֿון

בַּשַּׁבָּת וְאֵת כָּל־הָעֹדֵף הַנִּיחוּ לָכֶם לְמִשְׁמֶרֶת עַד־הַבֹּקֶר׃
24 וַיַּנִּיחוּ אֹתוֹ עַד־הַבֹּקֶר כַּאֲשֶׁר צִוָּה מֹשֶׁה וְלֹא הִבְאִישׁ
כה וְרִמָּה לֹא־הָיְתָה בּוֹ׃ וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה אִכְלֻהוּ הַיּוֹם כִּי־
26 שַׁבָּת הַיּוֹם לַיהוָה הַיּוֹם לֹא תִמְצָאֻהוּ בַּשָּׂדֶה׃ שֵׁשֶׁת
27 יָמִים תִּלְקְטֻהוּ וּבַיּוֹם הַשְּׁבִיעִי שַׁבָּת לֹא יִהְיֶה־בּוֹ׃ וַיְהִי
בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי יָצְאוּ מִן־הָעָם לִלְקֹט וְלֹא מָצָאוּ׃ ס
28 וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה עַד־אָנָה מֵאַנְתֶּם לִשְׁמֹר
29 מִצְוֹתַי וְתוֹרֹתָי׃ רְאוּ כִּי־יְהוָה נָתַן לָכֶם הַשַּׁבָּת עַל־כֵּן
הוּא נֹתֵן לָכֶם בַּיּוֹם הַשִּׁשִּׁי לֶחֶם יוֹמָיִם שְׁבוּ ׀ אִישׁ
ל תַּחְתָּיו אַל־יֵצֵא אִישׁ מִמְּקֹמוֹ בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי׃ וַיִּשְׁבְּתוּ
31 הָעָם בַּיּוֹם הַשְּׁבִעִי׃ וַיִּקְרְאוּ בֵית־יִשְׂרָאֵל אֶת־שְׁמוֹ מָן
32 וְהוּא כְּזֶרַע גַּד לָבָן וְטַעְמוֹ כְּצַפִּיחִת בִּדְבָשׁ׃ וַיֹּאמֶר
מֹשֶׁה זֶה הַדָּבָר אֲשֶׁר צִוָּה יְהוָה מְלֹא הָעֹמֶר מִמֶּנּוּ
לְמִשְׁמֶרֶת לְדֹרֹתֵיכֶם ׀ יִרְאוּ אֶת־הַלֶּחֶם אֲשֶׁר
הֶאֱכַלְתִּי אֶתְכֶם בַּמִּדְבָּר בְּהוֹצִיאִי אֶתְכֶם מֵאֶרֶץ מִצְרָיִם׃
33 וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה אֶל־אַהֲרֹן קַח צִנְצֶנֶת אַחַת וְתֶן־שָׁמָּה
מְלֹא־הָעֹמֶר מָן וְהַנַּח אֹתוֹ לִפְנֵי יְהוָה ׀ לְמִשְׁמֶרֶת
34 לְדֹרֹתֵיכֶם׃ כַּאֲשֶׁר צִוָּה יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה וַיַּנִּיחֵהוּ אַהֲרֹן
לה לִפְנֵי הָעֵדֻת לְמִשְׁמָרֶת׃ וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל אָכְלוּ אֶת־הַמָּן
אַרְבָּעִים ׀ שָׁנָה עַד־בֹּאָם אֶל־אֶרֶץ נוֹשָׁבֶת אֶת־הַמָּן
36 אָכְלוּ עַד־בֹּאָם אֶל־קְצֵה אֶרֶץ כְּנָעַן׃ וְהָעֹמֶר עֲשִׂרִית
הָאֵיפָה הוּא׃ פ

יז Cap. XVII.

שביעי א וַיִּסְעוּ כָל־עֲדַת בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל מִמִּדְבַּר־סִין לְמַסְעֵיהֶם עַל־
2 פִּי יְהוָה וַיַּחֲנוּ בִּרְפִידִים וְאֵין מַיִם לִשְׁתֹּת הָעָם׃ וַיָּרֶב
הָעָם עִם־מֹשֶׁה וַיֹּאמְרוּ תְּנוּ־לָנוּ מַיִם וְנִשְׁתֶּה וַיֹּאמֶר לָהֶם
3 מֹשֶׁה מַה־תְּרִיבוּן עִמָּדִי מַה־תְּנַסּוּן אֶת־יְהוָה׃ וַיִּצְמָא
שָׁם הָעָם לַמַּיִם וַיָּלֶן הָעָם ׀ עַל־מֹשֶׁה וַיֹּאמֶר לָמָּה זֶּה

העליתנו

הֶעֱלִיתָנוּ מִמִּצְרַיִם לְהָמִית אֹתִי וְאֶת־בָּנַי וְאֶת־מִקְנָי
בַּצָּמָא׃ וַיִּצְעַק מֹשֶׁה אֶל־יְהוָה לֵאמֹר מָה אֶעֱשֶׂה לָעָם 4
הַזֶּה עוֹד מְעַט וסקלני [וְסָקְלֻנִי]׃ וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה עֲבֹר ה
לִפְנֵי הָעָם וְקַח אִתְּךָ מִזִּקְנֵי יִשְׂרָאֵל וּמַטְּךָ אֲשֶׁר הִכִּיתָ
בּוֹ אֶת־הַיְאֹר קַח בְּיָדֶךָ וְהָלָכְתָּ׃ הִנְנִי עֹמֵד לְפָנֶיךָ שָׁם 6
עַל־הַצּוּר בְּחֹרֵב וְהִכִּיתָ בַצּוּר וְיָצְאוּ מִמֶּנּוּ מַיִם וְשָׁתָה
הָעָם וַיַּעַשׂ כֵּן מֹשֶׁה לְעֵינֵי זִקְנֵי יִשְׂרָאֵל׃ וַיִּקְרָא שֵׁם 7
הַמָּקוֹם מַסָּה וּמְרִיבָה עַל־רִיב ׀ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְעַל נַסֹּתָם
אֶת־יְהוָה לֵאמֹר הֲיֵשׁ יְהוָה בְּקִרְבֵּנוּ אִם־אָיִן׃ פ
וַיָּבֹא עֲמָלֵק וַיִּלָּחֶם עִם־יִשְׂרָאֵל בִּרְפִידִם׃ וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה 9 8
אֶל־יְהוֹשֻׁעַ בְּחַר־לָנוּ אֲנָשִׁים וְצֵא הִלָּחֶם בַּעֲמָלֵק מָחָר
אָנֹכִי נִצָּב עַל־רֹאשׁ הַגִּבְעָה וּמַטֵּה הָאֱלֹהִים בְּיָדִי׃
וַיַּעַשׂ יְהוֹשֻׁעַ כַּאֲשֶׁר אָמַר־לוֹ מֹשֶׁה לְהִלָּחֶם בַּעֲמָלֵק ו
וּמֹשֶׁה אַהֲרֹן וְחוּר עָלוּ רֹאשׁ הַגִּבְעָה׃ וְהָיָה כַּאֲשֶׁר 11
יָרִים מֹשֶׁה יָדוֹ וְגָבַר יִשְׂרָאֵל וְכַאֲשֶׁר יָנִיחַ יָדוֹ וְגָבַר
עֲמָלֵק׃ וְיְדֵי מֹשֶׁה כְּבֵדִים וַיִּקְחוּ־אֶבֶן וַיָּשִׂימוּ תַּחְתָּיו 12
וַיֵּשֶׁב עָלֶיהָ וְאַהֲרֹן וְחוּר תָּמְכוּ בְיָדָיו מִזֶּה אֶחָד וּמִזֶּה
אֶחָד וַיְהִי יָדָיו אֱמוּנָה עַד־בֹּא הַשָּׁמֶשׁ׃ וַיַּחֲלֹשׁ יְהוֹשֻׁעַ 13
אֶת־עֲמָלֵק וְאֶת־עַמּוֹ לְפִי־חָרֶב׃ פ
וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה כְּתֹב זֹאת זִכָּרוֹן בַּסֵּפֶר וְשִׂים 14 מפטיר
בְּאָזְנֵי יְהוֹשֻׁעַ כִּי־מָחֹה אֶמְחֶה אֶת־זֵכֶר עֲמָלֵק מִתַּחַת
הַשָּׁמָיִם׃ וַיִּבֶן מֹשֶׁה מִזְבֵּחַ וַיִּקְרָא שְׁמוֹ יְהוָה ׀ נִסִּי׃ טו
וַיֹּאמֶר כִּי־יָד עַל־כֵּס יָהּ מִלְחָמָה לַיהוָה ׀ בַּעֲמָלֵק 16
מִדֹּר דֹּר׃

יח Cap. XVIII.

פ פ פ יז 17 יתרו

וַיִּשְׁמַע יִתְרוֹ כֹהֵן מִדְיָן חֹתֵן מֹשֶׁה אֵת כָּל־אֲשֶׁר עָשָׂה א
אֱלֹהִים לְמֹשֶׁה וְלִישְׂרָאֵל עַמּוֹ כִּי־הוֹצִיא יְהוָה אֶת־
ישראל

פֿוּן געשׂוּמבּען, נים מן דיינע האַנד, מוּבּ בעהע: (ו) מיך
ווערדע זאַלבסט מוּך דעם פֿעסטן נו חלב פֿאַר דיר שטע־
הען. (ז) מאַן נעבּנטע דען פֿעסטן שׂונאַבּען, מוּסאַן וויר וואַסער
מוּס מיהם פֿוסען, דאַמיט דאַס פֿאַק טרינקען קענבע.
דיסעס טהאַט משה פֿאַר דען מוּנד פֿון דעם פֿאַלק ישׂראל:
(ז) מאַן נעבּנטע דען נאַמען דעס אָרטס משה מוּבּ
מריבה. ווייל דיא קינדער ישׂראל געגאַנקט האַטטען.
ווייל זיא דען עוויגען פֿערסוכט האַטטען. שפּרעכען נעמליך,
מיסט מוּך דער עוויגע מוּבּס מאַכט ניכט? (ח) דאַס
פֿאַלק עמלק קאַם, מוּבּ שטרייט מיט ישׂראל נו לפידים:
(ט) משה שפּראַך נו יהושע, זוכע מוּס טאַפּפֿערע מאַנבּער
מוּס, נים חין, מוּבּ שטרייטע מיט דעם עמלק. מאָרגען
שטעהע איך מוּף דער שפּיצע דיסעס היגעל, דען בעטע־
רען שטאַב מין מיינער האַנד: (י) יהושע טהאַט ווי מיהם
משה בעזאַגטע, מיט עמלק נו שטרייטען. משה, אהרן
מוּבּ חור אַבער שטיגען מוּף דיא שפּיצע דעס היגעל: (יא) ווען
משה זיינע האַנד אין דיא העהע היעלט, וואַר ישׂראל מאַכטי־
גער, מוּבּ ווען ער זיא זינקען יים, וואַר עמלק מאַכטיגער:
(יב) אַבּ משה דיא האַנדע שווער ווערדען, נאַהמען זיא
מיינען שטיין, וועלכען זאַלבּען מיהם מוּנטער, מוּבּ ער זעצטע
זיך דאַרוף. אהרן מוּבּ חור אַבער מוּנטערשטיצטען זיינע
האַנדע, דאַס זיסער זייטע מיינער, מוּבּ דאַס יענער זייטע
מיינער. זא היעלטען זיינע האַנדע מוס בים זאַנבּען־מוּנטער־
גאַנג: (יג) יהושע שוּג עמלק מוּבּ זיין פֿאַלק, מיט דער
שארפֿע דעס שווערטס: (דאַס הייסט, ער ערהיעלט מיינען
פֿאַלק עוויגע שפּראַך: יד מיבער יא:) (יד) דער עוויגע שפּראַך
נו משה, שרייבע דיסעס נום געדאַכטניס מין דאַס בוך,
נו עוויגע מיסט מיין פֿאַביר: (טו) מוּבּ שפּראַך פֿערנער, דיא
עוויגע זאַל מוך דעם טהרואַבע דעס עוויגען, נום שוועהר,
דאַס מיינע זיבּען מיסט דעם עוויגען פֿאַלק עמלק
קריג פֿיהרען ווירד:

קאַפּיטעל יח יתרו

(א) יתרו פּריסטער נו מדין, דעס משה שווּיגער־פֿאַטער,
פֿרוא,

2 ישראל ממצרים׃ ויקח יתרו חתן משה את־צפרה
3 אשת משה אחר שלוחיה׃ ואת שני בניה אשר שם
4 האחד גרשם כי אמר גר הייתי בארץ נכריה׃ ושם
האחד אליעזר כי־אלהי אבי בעזרי ויצלני מחרב
5 פרעה׃ ויבא יתרו חתן משה ובניו ואשתו אל־משה
6 אל־המדבר אשר־הוא חנה שם הר האלהים׃ ויאמר
אל־משה אני חתנך יתרו בא אליך ואשתך ושני בניה
7 עמה׃ ויצא משה לקראת חתנו וישתחו וישק־לו
8 וישאלו איש־לרעהו לשלום ויבאו האהלה׃ ויספר
משה לחתנו את כל־אשר עשה יהוה לפרעה ולמצרים
על אודת ישראל את כל־התלאה אשר מצאתם בדרך
9 ויצלם יהוה׃ ויחד יתרו על כל־הטובה אשר־עשה
י יהוה לישראל אשר הצילו מיד מצרים׃ ויאמר יתרו
ברוך יהוה אשר הציל אתכם מיד מצרים ומיד
11 פרעה אשר הציל את־העם מתחת יד־מצרים׃ עתה
ידעתי כי־גדול יהוה מכל־האלהים כי בדבר אשר זדו
12 עליהם׃ ויקח יתרו חתן משה עלה וזבחים לאלהים
ויבא אהרן וכל ׀ זקני ישראל לאכל־לחם עם־חתן
שני 13 משה לפני האלהים׃ ויהי ממחרת וישב משה לשפט
את־העם ויעמד העם על־משה מן־הבקר עד־הערב׃
14 וירא חתן משה את כל־אשר־הוא עשה לעם ויאמר
מה־הדבר הזה אשר אתה עשה לעם מדוע אתה יושב
טו לבדך וכל־העם נצב עליך מן־בקר עד־ערב׃ ויאמר
16 משה לחתנו כי־יבא אלי העם לדרש אלהים׃ כי־
יהיה להם דבר בא אלי ושפטתי בין איש ובין רעהו
17 והודעתי את־חקי האלהים ואת־תורתיו׃ ויאמר חתן
18 משה אליו לא־טוב הדבר אשר אתה עשה׃ נבל
תבל גם־אתה גם־העם הזה אשר עמך כי־כבד ממך

הדבר

(א) זעהט אויך אין ב׳ מ׳ ל׳ ד׳ ה׳ ו׳ ז׳ ח׳ ט׳ י׳ כ׳ ל׳ מ׳ נ׳ ס׳ ע׳ פ׳ צ׳ ק׳ ר׳ ש׳ ת׳ אין ב׳ מ׳ ל׳ ד׳ ה׳ ו׳ ז׳ ח׳ ט׳ י׳ כ׳ ל׳ מ׳ נ׳ ס׳ ע׳ פ׳ צ׳ ק׳ ר׳ ש׳ ת׳ (ב) מיהנען מבער איז בעזונדע אוכ איז נ׳ טהון התבען: (ג) מיהנען בעקומט מיט דעם פלוק מיט רעכטשטבנע בידער־מאנער, דיא גאנט פירכטען. מאנער איז דער מיינשטרעפט, מוב מיהנען בעקומט מאכט דען וועג, וועכען איז געהנען זיאלן. מוב וואס וויא נ׳ טהון התבען: (א) דוא מבער זוכ מיט פלוק מיט רעכטשטבנע בירגבסט: (ב) מיהנען מבער איז בעזונדע אוכ איז ואהרען ראטהען וויל. מוב גאנט שטעהע דיר בייא. זיהנע דוא דעם פלוק בייא גאנט. דאס דוא נעמיך איז זאכען פאר גאנט בריבגסט: (ג) יתרו שפראך, געזאגט: זיא דער עזויגע! דער מיך מיט ישראל ווילען. מוב דיא גאנצע גרעסטע ארבייט, דיא דו אלין נישט אויסהאלטען קענסט: (ד) דען מוסט ערמידען. זו וואהל דוא, מיט דיסען פלוק, וועכעס בייא דיר מיסט. דען דאס געשעפט מיסט דיר נישט שווער פאלען: (ה) דוא קאנסט מיין מיניסטעריום זיא מיך רעכט לערנען, וויא מיך דיר זעהנען וועג. מוב גאנט שטעהע מיינער שטימע, וויא מיך דיר דיא ווערק זאלען טהון. דאס דוא נעמיך איז זאכען פאר גאנט בייא גאנט. זיהנע דוא דעם פלוק אויך אין ב׳ מ׳ ל׳ ד׳ ה׳ ו׳ ז׳ ח׳ ט׳ י׳ כ׳ ל׳ מ׳ נ׳ ס׳ ע׳ פ׳ צ׳ ק׳ ר׳ ש׳ ת׳ (ו) דען זיא מיינע רעכטס־זאכע פאר מיך זאלען קומען, נ׳ ריכטע מיך, נ׳ ווישען מיינעם מוב זיינעם נאכסטען. מוך זאכע מיהנען מיך בעזונדע דיא בעזונדע גאנטעס מוב זיינעם זעהנען בעקומט: (ז) דעס מאס שווינגער־פאנער, דאס גאנצע הויז, מוב דאס גאנצע פאלק פאר־ריכטעסט? וואהרוב זינעסט דוא מיין, מוב דאס גאנצע פאלק פאר־שטעהט מוך דיך הער, דען מאנען בים מבענד? (ט) מאס שפראך נו זיינעם שווינגער־פאנער, וויין דאס פלוק נו זיא מיר קומען, מין בעטטלינען דינגען מוטערריכ נו זוכען: (י) ווען זיא מיינע רעכטס־זאכע פאר מיך קומען, נ׳ ריכטע מיך, נ׳ ווישען מוב זיינעם נאכסטען. מוך מיהנען מיך בעזונדע דיא בעזונדע גאנטעס מוב זיינעם זעהנען בעקומט: (יא) דוא מבער זוכ מיט פלוק מיט רעכטשטבנע בידער־מאנער, דיא גאנט פירכטען. מאנער איז דער מיינשטרעפט, מוב מיהנען בעקומט מאכט דען וועג, וועכען איז געהנען זיאלן. מוב וואס וויא נ׳ טהון התבען:

(יב) יתרו דעס מאס שווינגער־פאנער, ברענט בראנט גאנט־אפפער מוב שפיס־אפפער, לחם גאנט: מוב מאלע מיטעסטען פלוק ישראל קומען הין, מאהלצייט נו האלטען, מיט דעס מאס שווינגער־פאנער, דאס גאנט: (יג) דעס מארגענס דארוף מאס מאס, דאס פלוק נו ריכטען. דאס פלוק שטאנד מוך מאס הערום, פלוק מארגען בים מבענד: (יד) מיט דעס מאס שווינגער־פאנער זאה, וואס ער מיינט פיר דאס פלוק נו טהון התבט. שפראך ער, וואס מיסט דיסעס פיר מיין בעשעפט, וועכעס דוא פיר דאס פלוק פאר־ריכטעסט? וואהרוב זינעסט דוא מיין, מוב דאס גאנצע פלוק שטעהט מוך דיך הער, דען מאנען בים מבענד? (טו) מאס שפראך נו זיינעם שווינגער־פאנער, וויין דאס פלוק נו זיא מיר קומען, מין בעטטלינען דינגען מוטערריכ נו זוכען: (טז) ווען זיא מיינע רעכטס־זאכע פאר מיך קומען, נ׳ ריכטע מיך, נ׳ ווישען מוב זיינעם נאכסטען. מוך מיהנען מיך בעזונדע דיא בעזונדע גאנטעס מוב זיינעם זעהנען בעקומט: (יז) דעס מאס שווינגער־פאנער, דאס גאנצע הויז, מוב דאס גאנצע פאלק פאר־ריכטעסט? וואהרוב זינעסט דוא מיין, מוב דאס גאנצע פלוק שטעהט מוך דיך הער, דען מאנען בים מבענד? (טו) מאס שפראך נו זיינעם שווינגער־פאנער, וויין דאס פלוק נו זיא מיר קומען, מין בעטטלינען דינגען מוטערריכ נו זוכען: (יט) דוא מוסט ערמידען. זו וואהל דוא, מיט דיסען פלוק, וועכעס בייא דיר מיסט. דען דאס געשעפט מיסט דיר נישט שווער פאלען: (כ) יתרו דעס מאס שווינגער־פאנער, מיבער גוטע, דאס גאנט דעם פלוק ישראל ערקלייבט. (פאנרעמיך מבער) דאס ער עס פאן דער בעזונדע דער מכלים ערקענטעט התב: (כא) דוא מבער זוכ מיט פלוק מיט רעכטשטבנע בידער־מאנער, דיא גאנט פירכטען. מאנער איז דער מיינשטרעפט, מוב מיהנען בעקומט מאכט דען וועג, וועכען איז געהנען זיאלן. מוב וואס וויא נ׳ טהון התבען:

(כב) זיא זאלען דעס מאס שווינגער־פאנער, בראנט גאנט־אפפער מוב שפיס־אפפער, לחם גאנט: מוב מאלע מיטעסטען פלוק ישראל קומען הין, מאהלצייט נו האלטען, מיט דעס מאס שווינגער־פאנער, דאס גאנט: (כג) דעס מארגענס דארוף מאס מאס, דאס פלוק נו ריכטען. דאס פלוק שטאנד מוך מאס הערום, פלוק מארגען בים מבענד: (כד) מיט דעס מאס שווינגער־פאנער זאה, וואס ער מיינט פיר דאס פלוק נו טהון התבט. שפראך ער, וואס מיסט דיסעס פיר מיין בעשעפט, וועכעס דוא פיר דאס פלוק פאר־ריכטעסט? וואהרוב זינעסט דוא מיין, מוב דאס גאנצע פלוק שטעהט מוך דיך הער, דען מאנען בים מבענד? (כה) מאס שפראך נו זיינעם שווינגער־פאנער, וויין דאס פלוק נו זיא מיר קומען, מין בעטטלינען דינגען מוטערריכ נו זוכען: (כו) ווען זיא מיינע רעכטס־זאכע פאר מיך קומען, נ׳ ריכטע מיך, נ׳ ווישען מוב זיינעם נאכסטען. מוך מיהנען מיך בעזונדע דיא בעזונדע גאנטעס מוב זיינעם זעהנען בעקומט: (כז) דעס מאס שווינגער־פאנער, דאס גאנצע הויז, מוב דאס גאנצע פאלק פאר־ריכטעסט? וואהרוב זינעסט דוא מיין, מוב דאס גאנצע פלוק שטעהט מוך דיך הער, דען מאנען בים מבענד? (כח) מאס שפראך נו זיינעם שווינגער־פאנער, וויין דאס פלוק נו זיא מיר קומען, מין בעטטלינען דינגען מוטערריכ נו זוכען: (כט) ווען זיא מיינע רעכטס־זאכע פאר מיך קומען, נ׳ ריכטע מיך, נ׳ ווישען מוב זיינעם נאכסטען. מוך מיהנען מיך בעזונדע דיא בעזונדע גאנטעס מוב זיינעם זעהנען בעקומט: (ל) דוא מבער זוכ מיט פלוק מיט רעכטשטבנע בידער־מאנער, דיא גאנט פירכטען. מאנער איז דער מיינשטרעפט, מוב מיהנען בעקומט מאכט דען וועג, וועכען איז געהנען זיאלן. מוב וואס וויא נ׳ טהון התבען:

19 הַדָּבָר לֹא־תוּכַל עָשֹׂהוּ לְבַדֶּךָ׃ עַתָּה שְׁמַע בְּקֹלִי
אִיעָצְךָ וִיהִי אֱלֹהִים עִמָּךְ הֱיֵה אַתָּה לָעָם מ֫וּל הָאֱלֹהִים
כ וְהֵבֵאתָ אַתָּה אֶת־הַדְּבָרִים אֶל־הָאֱלֹהִים׃ וְהִזְהַרְתָּה
אֶתְהֶם אֶת־הַחֻקִּים וְאֶת־הַתּוֹרֹת וְהוֹדַעְתָּ לָהֶם אֶת־
הַדֶּרֶךְ יֵלְכוּ בָהּ וְאֶת־הַמַּעֲשֶׂה אֲשֶׁר יַעֲשׂוּן׃ וְאַתָּה
21 תֶּחֱזֶה מִכָּל־הָעָם אַנְשֵׁי־חַיִל יִרְאֵי אֱלֹהִים אַנְשֵׁי אֱמֶת
שֹׂנְאֵי בָצַע וְשַׂמְתָּ עֲלֵהֶם שָׂרֵי אֲלָפִים שָׂרֵי מֵאוֹת שָׂרֵי
22 חֲמִשִּׁים וְשָׂרֵי עֲשָׂרֹת׃ וְשָׁפְטוּ אֶת־הָעָם בְּכָל־עֵת וְהָיָה
כָּל־הַדָּבָר הַגָּדֹל יָבִיאוּ אֵלֶיךָ וְכָל־הַדָּבָר הַקָּטֹן יִשְׁפְּטוּ־
23 הֵם וְהָקֵל מֵעָלֶיךָ וְנָשְׂאוּ אִתָּךְ׃ אִם־אֶת־הַדָּבָר הַזֶּה
תַּעֲשֶׂה וְצִוְּךָ אֱלֹהִים וְיָכָלְתָּ עָמֹד וְגַם כָּל־הָעָם הַזֶּה
24 שלישי עַל־מְקֹמוֹ יָבֹא בְשָׁלוֹם׃ וַיִּשְׁמַע מֹשֶׁה לְקוֹל חֹתְנוֹ
כה וַיַּעַשׂ כְּכֹל אֲשֶׁר אָמָר׃ וַיִּבְחַר מֹשֶׁה אַנְשֵׁי־חַיִל מִכָּל־
יִשְׂרָאֵל וַיִּתֵּן אֹתָם רָאשִׁים עַל־הָעָם שָׂרֵי אֲלָפִים שָׂרֵי
26 מֵאוֹת שָׂרֵי חֲמִשִּׁים וְשָׂרֵי עֲשָׂרֹת׃ וְשָׁפְטוּ אֶת־הָעָם
בְּכָל־עֵת אֶת־הַדָּבָר הַקָּשֶׁה יְבִיאוּן אֶל־מֹשֶׁה וְכָל־
27 הַדָּבָר הַקָּטֹן יִשְׁפְּטוּ הֵם׃ וַיְשַׁלַּח מֹשֶׁה אֶת־חֹתְנוֹ
וַיֵּלֶךְ לוֹ אֶל־אַרְצוֹ׃ פ

יט Cap. XIX.

בַּחֹדֶשׁ הַשְּׁלִישִׁי לְצֵאת בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם בַּיּוֹם א
2 הַזֶּה בָּאוּ מִדְבַּר סִינָי׃ וַיִּסְעוּ מֵרְפִידִים וַיָּבֹאוּ מִדְבַּר
3 סִינַי וַיִּחֲנוּ בַּמִּדְבָּר וַיִּחַן־שָׁם יִשְׂרָאֵל נֶגֶד הָהָר׃ וּמֹשֶׁה
עָלָה אֶל־הָאֱלֹהִים וַיִּקְרָא אֵלָיו יְהוָה מִן־הָהָר לֵאמֹר
4 כֹּה תֹאמַר לְבֵית יַעֲקֹב וְתַגִּיד לִבְנֵי יִשְׂרָאֵל׃ אַתֶּם
רְאִיתֶם אֲשֶׁר עָשִׂיתִי לְמִצְרַיִם וָאֶשָּׂא אֶתְכֶם עַל־כַּנְפֵי
ה נְשָׁרִים וָאָבִא אֶתְכֶם אֵלָי׃ וְעַתָּה אִם־שָׁמוֹעַ תִּשְׁמְעוּ
בְּקֹלִי וּשְׁמַרְתֶּם אֶת־בְּרִיתִי וִהְיִיתֶם לִי סְגֻלָּה מִכָּל־
6 הָעַמִּים כִּי־לִי כָּל־הָאָרֶץ׃ וְאַתֶּם תִּהְיוּ־לִי מַמְלֶכֶת

כהנים

הַדָּבָר לֹא־תוּכַל עָשֹׂהוּ לְבַדֶּךָ׃ עַתָּה שְׁמַע בְּקֹלִי 19
אִיעָצְךָ וִיהִי אֱלֹהִים עִמָּךְ הֱיֵה אַתָּה לָעָם מ֫וּל הָאֱלֹהִים
וְהֵבֵאתָ אַתָּה אֶת־הַדְּבָרִים אֶל־הָאֱלֹהִים׃ וְהִזְהַרְתָּה כ
אֶתְהֶם אֶת־הַחֻקִּים וְאֶת־הַתּוֹרֹת וְהוֹדַעְתָּ לָהֶם אֶת־
הַדֶּרֶךְ יֵלְכוּ בָהּ וְאֶת־הַמַּעֲשֶׂה אֲשֶׁר יַעֲשׂוּן׃ וְאַתָּה 21
תֶּחֱזֶה מִכָּל־הָעָם אַנְשֵׁי־חַיִל יִרְאֵי אֱלֹהִים אַנְשֵׁי אֱמֶת
שֹׂנְאֵי בָצַע וְשַׂמְתָּ עֲלֵהֶם שָׂרֵי אֲלָפִים שָׂרֵי מֵאוֹת שָׂרֵי
חֲמִשִּׁים וְשָׂרֵי עֲשָׂרֹת׃ וְשָׁפְטוּ אֶת־הָעָם בְּכָל־עֵת וְהָיָה 22
כָּל־הַדָּבָר הַגָּדֹל יָבִיאוּ אֵלֶיךָ וְכָל־הַדָּבָר הַקָּטֹן יִשְׁפְּטוּ־
הֵם וְהָקֵל מֵעָלֶיךָ וְנָשְׂאוּ אִתָּךְ׃ אִם־אֶת־הַדָּבָר הַזֶּה 23
תַּעֲשֶׂה וְצִוְּךָ אֱלֹהִים וְיָכָלְתָּ עָמֹד וְגַם כָּל־הָעָם הַזֶּה
עַל־מְקֹמוֹ יָבֹא בְשָׁלוֹם׃ וַיִּשְׁמַע מֹשֶׁה לְקוֹל חֹתְנוֹ 24 שלישי
וַיַּעַשׂ כְּכֹל אֲשֶׁר אָמָר׃ וַיִּבְחַר מֹשֶׁה אַנְשֵׁי־חַיִל מִכָּל־ כה
יִשְׂרָאֵל וַיִּתֵּן אֹתָם רָאשִׁים עַל־הָעָם שָׂרֵי אֲלָפִים שָׂרֵי
מֵאוֹת שָׂרֵי חֲמִשִּׁים וְשָׂרֵי עֲשָׂרֹת׃ וְשָׁפְטוּ אֶת־הָעָם 26
בְּכָל־עֵת אֶת־הַדָּבָר הַקָּשֶׁה יְבִיאוּן אֶל־מֹשֶׁה וְכָל־
הַדָּבָר הַקָּטֹן יִשְׁפְּטוּ הֵם׃ וַיְשַׁלַּח מֹשֶׁה אֶת־חֹתְנוֹ 27
וַיֵּלֶךְ לוֹ אֶל־אַרְצוֹ׃ פ

קאפיטעל יט

(א) אין דריטטען מאנאט נאך דעם אויסגוג דער קינדער ישׂראל אויס דעם לאנדע מצרים, אן ערסטען טאג דעס מאנאטס, (ב) אין ברא־ען נעמען זיך פון רפידים אוים, מוזן קומען אין דיא וויסטע סיני. נעמען זיך לאגערטען אין דער וויסטע. ישׂראל לאגערטע זיך גענעגען דעם בערג, (ג) משה שטיג הינוף, אוים בערג גאט. מוזן דער עוויגע ריף מיהם נו, פון דען בערג, פאר גאט. מוזן שפרעך, וא זאלסט זוא דעם הויס יעקב זאגען, מוזן דען קינדערן ישׂראל קוכן מאכען! (ד) מיהר פריסטערלי־כעס רייך זיין, מוזן אין היילי־גען פאלק. דיסעס זינד דיא וואהרהייט, ווילכע זוא דען קינדערן ישׂראל זאגען זאלסט זוא (ה) וועהרענד מיהר אין דער וועלט זיט, זאלט מיהר אין אלע לענדער מיין אייגענטום ווערדען, דען גאנצע ערדע. (ו) מיהר זאלט מיר זיין פריסטערלי־כעס רייך זיין, מוזן מיין היילי־גען פאלק. דיסעס זינד דיא ווערטע, ווילכע זוא דען קינדערן ישׂראל זאגען זאלסט. (ז) משה קומט, וא דיא אלטסטען דער נאך־גען רופען זיא, זעצט מיהנען אלע דיא ווערטע פאר, דיא מיהם דער עוויגע בעפאהלען: (ח) דיא גענאמטע נאך־גען אנטוואר־טעטע מיינע־טיג. שפרעכען, אלעס וואס דער עוויגע גרעשפרעכען, וואלען וויר טהון. משה ברא־ען דיא ווערטע דער נאך־גען ווידער פאר גאט נורוק: (ט) דער עוויגע שפרעך נו משה, מיך וועלדע מיך אין מיינער דיקען וואלק דיר מיט דיר רעדע. זאל וועלדע דיא נאך־גען אס הערע וועלן מיך מיט דיר רעדען: זא וועלדען זיא

כֹּהֲנִים וְגוֹי קָדוֹשׁ אֵלֶּה הַדְּבָרִים אֲשֶׁר תְּדַבֵּר אֶל־בְּנֵי
7 רביעי יִשְׂרָאֵל׃ וַיָּבֹא מֹשֶׁה וַיִּקְרָא לְזִקְנֵי הָעָם וַיָּשֶׂם לִפְנֵיהֶם
8 אֵת כָּל־הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה אֲשֶׁר צִוָּהוּ יְהוָה׃ וַיַּעֲנוּ כָל־
הָעָם יַחְדָּו וַיֹּאמְרוּ כֹּל אֲשֶׁר־דִּבֶּר יְהוָה נַעֲשֶׂה וַיָּשֶׁב
9 מֹשֶׁה אֶת־דִּבְרֵי הָעָם אֶל־יְהוָה׃ וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה
הִנֵּה אָנֹכִי בָּא אֵלֶיךָ בְּעַב הֶעָנָן בַּעֲבוּר יִשְׁמַע הָעָם
בְּדַבְּרִי עִמָּךְ וְגַם־בְּךָ יַאֲמִינוּ לְעוֹלָם וַיַּגֵּד מֹשֶׁה אֶת־
י דִּבְרֵי הָעָם אֶל־יְהוָה׃ וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה לֵךְ אֶל־
11 הָעָם וְקִדַּשְׁתָּם הַיּוֹם וּמָחָר וְכִבְּסוּ שִׂמְלֹתָם׃ וְהָיוּ נְכֹנִים
לַיּוֹם הַשְּׁלִישִׁי כִּי בַּיּוֹם הַשְּׁלִשִׁי יֵרֵד יְהוָה לְעֵינֵי כָל־
12 הָעָם עַל־הַר סִינָי׃ וְהִגְבַּלְתָּ אֶת־הָעָם סָבִיב לֵאמֹר
הִשָּׁמְרוּ לָכֶם עֲלוֹת בָּהָר וּנְגֹעַ בְּקָצֵהוּ כָּל־הַנֹּגֵעַ בָּהָר
13 מוֹת יוּמָת׃ לֹא־תִגַּע בּוֹ יָד כִּי־סָקוֹל יִסָּקֵל אוֹ־יָרֹה
יִיָּרֶה אִם־בְּהֵמָה אִם־אִישׁ לֹא יִחְיֶה בִּמְשֹׁךְ הַיֹּבֵל הֵמָּה
14 יַעֲלוּ בָהָר׃ וַיֵּרֶד מֹשֶׁה מִן־הָהָר אֶל־הָעָם וַיְקַדֵּשׁ אֶת־
טו הָעָם וַיְכַבְּסוּ שִׂמְלֹתָם׃ וַיֹּאמֶר אֶל־הָעָם הֱיוּ נְכֹנִים
16 לִשְׁלֹשֶׁת יָמִים אַל־תִּגְּשׁוּ אֶל־אִשָּׁה׃ וַיְהִי בַיּוֹם הַשְּׁלִישִׁי
בִּהְיֹת הַבֹּקֶר וַיְהִי קֹלֹת וּבְרָקִים וְעָנָן כָּבֵד עַל־הָהָר
וְקֹל שֹׁפָר חָזָק מְאֹד וַיֶּחֱרַד כָּל־הָעָם אֲשֶׁר בַּמַּחֲנֶה׃
17 וַיּוֹצֵא מֹשֶׁה אֶת־הָעָם לִקְרַאת הָאֱלֹהִים מִן־הַמַּחֲנֶה
18 וַיִּתְיַצְּבוּ בְּתַחְתִּית הָהָר׃ וְהַר סִינַי עָשַׁן כֻּלּוֹ מִפְּנֵי
אֲשֶׁר יָרַד עָלָיו יְהוָה בָּאֵשׁ וַיַּעַל עֲשָׁנוֹ כְּעֶשֶׁן הַכִּבְשָׁן
19 וַיֶּחֱרַד כָּל־הָהָר מְאֹד׃ וַיְהִי קוֹל הַשֹּׁפָר הוֹלֵךְ וְחָזֵק
חמישי כ מְאֹד מֹשֶׁה יְדַבֵּר וְהָאֱלֹהִים יַעֲנֶנּוּ בְקוֹל׃ וַיֵּרֶד יְהוָה
עַל־הַר סִינַי אֶל־רֹאשׁ הָהָר וַיִּקְרָא יְהוָה לְמֹשֶׁה אֶל־
21 רֹאשׁ הָהָר וַיַּעַל מֹשֶׁה׃ וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה רֵד
הָעֵד בָּעָם פֶּן־יֶהֶרְסוּ אֶל־יְהוָה לִרְאוֹת וְנָפַל מִמֶּנּוּ רָב׃
22 וְגַם הַכֹּהֲנִים הַנִּגָּשִׁים אֶל־יְהוָה יִתְקַדָּשׁוּ פֶּן־יִפְרֹץ בָּהֶם

יהוה

אַן דיך איממער גלויבען· היר בעריכטעטע משה דיא וואָרטע
דעס פָאָלקס אַן גָאָטט: (י) דער עוויגע שפראַך צו משה, געהע
צו דעם פָאָלקע הין, לָאס זיא זיך הייליג האַלטען הייטע אונד מאָר־
גען, אונד איהרע קליידער וואַשען: (יא) דאַמיט זיא בערייט
זיין מעגען אויף דען דריטטען טאַג· דען אַם דריטטען טאַגע,
ווירד זיך דער עוויגע הערַאב לַאססען, פָאָר דען אויגען דער
גאַנצען נאַציאָן, אויף דען בערג סיני: (יב) דוא מוססט אַבער
רינגס אום דאַס פָאָלק איינע גרענצע מאַכען· איהנען בעמויך
זאַגען, היטהעט אייך דען בערג צו בעשטייגען, אָדער איינען
טהייל דאַפָאָן צו בעריהרען! ווער דען בערג בעריהרט, דער
זָאָל געטעדטעט ווערדען: (יג) עס זָאָל איהן אַבער קיינע האַנד
אַנריהרען· זאָנדערן ער זָאָל געשטייניגט, אָדער מיט פפיילען
ערשאָססען ווערדען· עס זייא פיה אָדער מענש, זאָ זָאָל עס ניכט
לעבען בלייבען· זאָ באַלד דיא טראָמפעטע אין איינעם טאָנע
פָאָרט בלאָסט, זָאָללען דיזע דען בערג בעשטייגען: (נעמליך
אהרן, זיינע זעהנע, אונד דיא זיבענציג עלטעסטען) (יד) משה
גינג פָאָם בערגע הינאַב צום פָאָלקע· ליס דאַס פָאָלק זיך הייליג
האַלטען· אונד זיא וואַשען איהרע קליידער: (טו) ער שפראַך
צום פָאָלקע, האַלטעט אייך אויף דען דריטטען טאַג בערייט·
קאָממט אונטערדעססען צו קיינער פרויא: (טז) עס וואַר אַם
דריטטען טאַגע, אַלס דער מאָרגען אַנבראַך, דאַ וואַר דאָננער
אונד בליץ, אונד איינע דיכטע וואָלקע אויף דעם בערגע, אויך
וואַר איין זעהר שטאַרקער טראָמפעטען־שאַלל צו הערען· דאַס
פָאָלק אים לאַגער ציטטערטע פָאָר שרעקען: (יז) משה פיהר־
טע דאַס פָאָלק אויס דעם לאַגער הין פָאָר גאָטט· זיא שטעללטען
זיך אונטען אַם בערגע: (יח) דער בערג סיני רויכטע איבער־
אַלל, וויל זיך דער עוויגע אין פייער אויף איהן הערַאב ליס· זיין
רויך שטיג אין דיא העהע, וויא דער רויך אויס איינעם ברענ־
אָפען· אונד דער גאַנצע בערג וואַרד העפטיג ערשיטטערט:
(יט) דער טראָמפעטען־שאַלל וואַרד איממער שטאַרקער· משה
טהאַט דיא אַנרעדע, אונד גאָטט אַנטוואָרטעטע איהם מיט
לויטער שטיממע: (כ) אַלס זיך נון דער עוויגע אויף דען בערג
סיני, נעמליך אויף דיא שפיצע דעס בערגעס, הערַאב געלאַססען·
ריף דער עוויגע דען משה אויף דען בערג הינויף, משה שטיג
הינויף: (כא) דער עוויגע שפראַך צו משה, געה הינאַב,
וואַרנע דאַס פָאָלק· זיא מעכטען פיללייכט הערפָאָר דרינגען,
צו דער ערשיינונג דעס עוויגען, אום צו זעהען· זאָ קעננטען
פיעלע פָאָן איהנען אומקאָממען: (כב) אויך דיא פריסטער, דיא
נאַהער צו דער ערשיינונג דעס עוויגען צוטרעטען, זָאָללען זיך
הייליג האַלטען· דער עוויגע מעכטע זאָנסט איינע ניעדערלאַגע
אונטער איהנען מאַכען: (כג) משה שפראַך צו דעם עוויגען,
דאַס פָאָלק ווירד זאָ וואָהל ניכט קעננען אויף דען בערג סיני
שטייגען, דען דוא האַסט אונס שאָן געוואַרנט· אונד געשפראָ־
כען, ציהע גרענצען אום דען בערג, אונד זאָנדרע איהן אַלס
הייליג אַב: (כד) דער עוויגע שפראַך אַבער צו איהם, געהע
גלייכוואָהל הינאַב, קאָממע זאָדאַן ווידער הערויף, דוא אונד
דיין ברודער אהרן מיט דיר· דיא פריסטער אַבער אונד דאַס
פָאָלק, זָאָללען ניכט פָאָרדרינגען, (יעדער פָאָן זיינעם שטאַנד־
אָרט) צו דער ערשיינונג דעס עוויגען הינויף צו שטייגען·

ער

יְהוָה׃ וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה אֶל־יְהוָה לֹא־יוּכַל הָעָם לַעֲלֹת 23
אֶל־הַר סִינָי כִּי־אַתָּה הַעֵדֹתָה בָּנוּ לֵאמֹר הַגְבֶּל אֶת־
הָהָר וְקִדַּשְׁתּוֹ׃ וַיֹּאמֶר אֵלָיו יְהוָה לֶךְ־רֵד וְעָלִיתָ אַתָּה 24
וְאַהֲרֹן עִמָּךְ וְהַכֹּהֲנִים וְהָעָם אַל־יֶהֱרְסוּ לַעֲלֹת אֶל־
יְהוָה פֶּן־יִפְרָץ־בָּם׃ וַיֵּרֶד מֹשֶׁה אֶל־הָעָם וַיֹּאמֶר כה
אֲלֵהֶם׃ ס

כ Cap. XX.

וַיְדַבֵּר אֱלֹהִים אֵת כָּל־הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה לֵאמֹר׃ ס א ששי
אָנֹכִי יְהוָה אֱלֹהֶיךָ אֲשֶׁר הוֹצֵאתִיךָ מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם מִבֵּית 2
עֲבָדִים׃ לֹא־יִהְיֶה לְךָ אֱלֹהִים אֲחֵרִים עַל־פָּנָי׃ לֹא־ 3 4
תַעֲשֶׂה לְךָ פֶסֶל ׀ וְכָל־תְּמוּנָה אֲשֶׁר בַּשָּׁמַיִם ׀ מִמַּעַל
וַאֲשֶׁר בָּאָרֶץ מִתָּחַת וַאֲשֶׁר בַּמָּיִם ׀ מִתַּחַת לָאָרֶץ׃ לֹא־ ה
תִשְׁתַּחֲוֶה לָהֶם וְלֹא תָעָבְדֵם כִּי אָנֹכִי יְהוָה אֱלֹהֶיךָ אֵל
קַנָּא פֹּקֵד עֲוֹן אָבֹת עַל־בָּנִים עַל־שִׁלֵּשִׁים וְעַל־רִבֵּעִים
לְשֹׂנְאָי׃ וְעֹשֶׂה חֶסֶד לַאֲלָפִים לְאֹהֲבַי וּלְשֹׁמְרֵי מִצְוֹתָי׃ 6
ס לֹא תִשָּׂא אֶת־שֵׁם־יְהוָה אֱלֹהֶיךָ לַשָּׁוְא כִּי לֹא 7
יְנַקֶּה יְהוָה אֵת אֲשֶׁר־יִשָּׂא אֶת־שְׁמוֹ לַשָּׁוְא׃ פ
זָכוֹר אֶת־יוֹם הַשַּׁבָּת לְקַדְּשׁוֹ׃ שֵׁשֶׁת יָמִים תַּעֲבֹד וְעָשִׂיתָ 8 9
כָּל־מְלַאכְתֶּךָ׃ וְיוֹם הַשְּׁבִיעִי שַׁבָּת ׀ לַיהוָה אֱלֹהֶיךָ לֹא־ י
תַעֲשֶׂה כָל־מְלָאכָה אַתָּה ׀ וּבִנְךָ־וּבִתֶּךָ עַבְדְּךָ וַאֲמָתֶךָ
וּבְהֶמְתֶּךָ וְגֵרְךָ אֲשֶׁר בִּשְׁעָרֶיךָ׃ כִּי שֵׁשֶׁת־יָמִים עָשָׂה 11
יְהוָה אֶת־הַשָּׁמַיִם וְאֶת־הָאָרֶץ אֶת־הַיָּם וְאֶת־כָּל־
אֲשֶׁר־בָּם וַיָּנַח בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי עַל־כֵּן בֵּרַךְ יְהוָה אֶת־יוֹם
הַשַּׁבָּת וַיְקַדְּשֵׁהוּ׃ ס כַּבֵּד אֶת־אָבִיךָ וְאֶת־ 12
אִמֶּךָ לְמַעַן יַאֲרִכוּן יָמֶיךָ עַל הָאֲדָמָה אֲשֶׁר־יְהוָה אֱלֹהֶיךָ
נֹתֵן לָךְ׃ ס לֹא תִרְצָח׃ ס לֹא 13
תִנְאָף׃ ס לֹא תִגְנֹב׃ ס לֹא־
תַעֲנֶה בְרֵעֲךָ עֵד שָׁקֶר׃ ס לֹא תַחְמֹד בֵּית 14

רעד

ער מעכטע זאכסט מיינע נידערפֿאַלע מוכטער מיהנען מאַכען׃
(כה) משה גינג הינאַב נו דעם פֿאָלק / מוכ זאַגטע עס מיהנען׃

קאַפּיטעל כ

(א) זאַגען רעדטע דער עווינע ליי׳ט דיא וואַרטע / ווי פֿאָגט׃
(ב) איך בין דער עוינע דיין גאָטט / דער איך דיך מוים דעם
זאַבען מצרים געפֿיהרט האַבע · מוים דעם הויסע דער שקאַפֿען׃
(ג) דוא זאָלסט קיינע אַנדערע בעטטער האַבען / פֿאַר מיינעם
אַנגעסיכטע׃ (ד) דוא זאָלסט דיר קיין בעטגאַבען־בילד מאַכען ·
מוך קיינע אַהנליכקיי בעשטאַט / פֿאַן דעם וואַס אַבען אויך היא
מען / אַלער מוכטען אויך דער ערדע / אַלער איך וואַסער /
מוכטער דער ערדע מיסט׃ (ה) דוא זאָלסט דיך פֿאַר מיהנען
ניכט בוקען / מוך זיא ניכט גאָטטעם־דיהנסטוי פֿערעהרען ·
דען איך דער עווינע דיין גאָטט / בין מיין מייפֿער־פֿאַלוער גאָטט /
(דער קיינען אַנדערען נעבענ זיך (זיידען קאַן) דער דאַס פֿער־
ברעכען דער פֿאָטער אַהנדעטע / פֿון קינדער / ענקעל / מוכ מור־
ענקעל · נעמוך בייא דענען דיא איך האַסען׃ (ו) דער אַבער
גנאַדע ערנייגט בים מין דאַס טויסענדסטע גענעכט / דענען
דיא איך ליבען / מוכ מיינע גבאָטע האַלטען׃ (ז) דוא זאָלסט
דען נאַמען דעם עווינען דיינעם גאָטטעם / ניכט פֿערגעבוך
מוים־שפרעכען · דען דער עווינג וויכט ניכט מוגענשטראַפֿט
שפרעכען וויכד׃ (ח) ערמינגערע דיך שטאַט דעם רוהע־
טאַגע / מוך מיהן נו הייליגען׃ (ט) זעקס טאַגע קאַנסט דוא אַר־
בייטען / מוכ זיבע דיין גענאַמטע פֿערריכטען׃ (י) דער זיבענטע
טאַג אַבער מיסט מיין רוהע־טאַג / דעם עווינען דיינעם גאָטט נו
עהרען · דוא זאָלסט קיין האַנדווערק פֿערריכטען · וועדער דוא
זעלבסט / נאָך דיין זאָהן / אַלער דיינע טעכטער / דיין שקאַפֿע /
דיינע שקאַפֿען / מוך ניכט דורך דיין ליי / אַלער דורך דיינען
פֿרעמדלען / דער זיך מין דיינען טהאָרען מויסהאָלט׃ (יא) דען מין
זעקס טאַגען האַט דער עווינג / הימעל / ערדע / מוכ מעער /
נעבסט אַלעם וואַס דאַרין איהר / מוכ דעם פֿערפֿערטיגט · מוכ אַם
זיבענטען טאַג דערוהט · דאַרום האַט דער עווינג דען טאַג
דער רוהע בענומבען / (ער האַט אים ווידער פֿאַרניגט גע־
בענדען) מוכ מיהן הייליג ערקלערט׃ (יב) עהרע דיינען פֿאַטער
מוכ דיינע מוטטער / דאַמיט דוא זאָלסט לאַנג נעבסט / מוך דעם ערד־
רייך / וועלכעם דער עווינג דיין גאָטט דיר מיינגעבען וויכד׃
(יג) דוא זאָלסט ניכט מארדען · דוא זאָלסט ניכט עהע־ברעכען /
דוא זאָלסט ניכט שטעהלען · דוא זאָלסט ניכט פֿאַלשער צייגע׃ (יד) דוא זאָלסט
ניכט מוים־זאַגען / פֿון מיין פֿאַלשער צייגע׃ (טו) דאַס גאַנצע פֿאָלק אומפֿאַנט
קיינע בענירדע האַבען / נאַך דעם הויסע דיינעם נאַכסטען
נאַך זיינעם שקאַפֿען / נאַך זיינער שקאַפֿען / נאַך זיינעם אָכ־
סען / נאַך זיינעם עסעל / אַלער נאַך זאַך וואַס דיין נאַכסטער
בעזיצט׃ (טז) דאַס גאַנצע פֿאָלק אומפֿאַנט דען טערמאַנטען־שטיממען / דוא
זאָלסט ניכט מיט מוגס / דעדע דוא מיט מוגס / זיך מאַכטעטען
דען רויכבענדען בערג · פֿון עס דאַס פֿאָלק גרוואַהר וואַרד /
ערבעבטען זיא / מוכ שטאַבלען פֿאַן פֿערבע׃ (יו) זיא שפרע־
כען נו משה / רעדע דוא מיט מוגס / זאָלען וויר מאַכטעטען דעם טאַ־
דעם

מיהרע

אר מיהק מוך מיינע מַנדרע פֿרוי̈א גיבט, זָא מוס ער טָאָ דעם רעכטע דער טעכטער מיהר געשעהען זָאמען: (י) וואן ער מיהק מוך מיינע מַנדרע פֿרוי̈א גיבט, זָא מוס ער נָאָך סען: (כ) בעשטימט ער זיך פֿיר זיינען וואָהן, זָא מוס ער נָאָך דעם רעכטע דער טעכטער מיהר געשעהען זָאמען: (כא) וואן אַ מאן זיין קנעכט אָדער זיין מיידל שלָאָגט, אז עס אונטער זיין האנד שטיבט, זָאָל ער שטראָפֿט ווערדען: (כב) וואן מענשען מיט איינאנדער קריגען, אונד איינער שלָאָגט דעם אנדערען שוואנגער פֿרוי̈א, אז עס איהר פרוכט אָפּטריבט, אבער זיך קיין שאדען נעמט, זָאָל ער שטראָפֿט ווערדען, וויא אים דען מאן דער פֿרוי̈א אויפֿלעגען וועט, אונד ער וועט עס בעצָהלען מוסען פֿאר רעכט: (כג) וואן אבער שאדען נעמט, זָאָל זי בעצָהלען לעבען פֿאר לעבען, (כד) אוגע פֿאר אוגע, צָאן פֿאר צָאן, האנד פֿאר האנד, פֿוס פֿאר פֿוס, (כה) ברענד פֿאר ברענד, וואונד פֿאר וואונד, בלוט אונטער לויפֿט פֿאר בלוט: (כו) וואן אַ מאן זיין קנעכט אָדער זיין מיידל אין אַ אוגע שלָאָגט, אז זי פֿארדארבען איז, זָאָל ער זי פֿרי̈א לאָסען פֿאר זיין אוגע: (כז) אונד וואן ער אַ צָאן פֿון זיין קנעכט אָדער זיין מיידל אויסשלָאָגט, אז זי פֿאלט, זָאָל ער זי פֿרי̈א לאָסען פֿאר זיין צָאן: (כח) וואן אַ אָכסע אַ מאן אָדער אַ פֿרוי̈א שטָאָסט, אז זי שטיבט, זָאָל מען דען אָכסע שטיינינען, אונד זיין פלייש נישט עסען, אבער דער אָכסענהירט זָאָל פֿרי̈א זיין: (כט) וואן אבער דער אָכסע פֿאר זיין שטָאָסען שוואנגער שטָאָנד, אונד מען דעם אָכסענהירטען דאס וויסען, אונד ער זיך נישט בעסערט, אונד ער אַ מאן אָדער פֿרוי̈א טָאָט, זָאָל דער אָכסע שטיינינען, אונד דער אָכסענהירט זָאָל אויך שטיבען: (ל) וואן מען אים אבער לעזעגעלד אויפֿלעגט, זָאָל ער פֿאר זיין לעבען אַלעס בעצָהלען, וואס מען אים אויפֿלעגט: (לא) אויב דער אָכסע אַ זון אָדער אַ טָאָכטער שטָאָסט, זָאָל אים אויך אַזוי̈ גיבט ווערדען: (לב) שטָאָסט דער אָכסע אַ קנעכט אָדער אַ מיידל, זָאָל מען זיין הערן דרייסיג שעקעל סילבער בעצָהלען, אונד דער אָכסע זָאָל פֿרי̈א זיין: (לג) וואן אַ מאן אַ גרוב אויפֿמאכט, אָדער אַ גרוב גראָבט, אונד זי נישט צודעקט, אונד אַ אָכסע אָדער אַ עזל דרי̈ן פֿאלט, (לד) זָאָל דער גרוב בעזיצער דעם בעשעדיגטען בעצָהלען, אונד דאס פֿאר אים אויפֿגעהט: (לה) וואן אַ מאן זיין נעבען מענשען אָכסע שלָאָגט, אז עס שטיבט, זָאָל מען דעם לעבענדיגען פֿאר קויפֿען, אונד דעם גלַיד פֿון פֿלייש טהיילען, אונד אויך דעם טָאָדטען אָכסען טהיילען: (לו) וואן אבער דער אָכסע פֿאר זיין שטָאָסען שוואנגער שטָאָנד, אונד מען דעם אָכסענהירטען דאס וויסען, אונד ער זיך נישט בעסערט, זָאָל ער אַ אָכסע פֿאר אַ אָכסע בעצָהלען, אונד דאס טָאָדטע פֿאר אים אויפֿגעהט:

קאפיטעל כא משפטים

(א) דיסעס זינד מוך דיא רעכטע, דיא זוא מיהנען פֿאָרוֹאָרפֿען

רֵעֶךָ ס לֹא־תַחְמֹד אֵשֶׁת רֵעֶךָ וְעַבְדּוֹ וַאֲמָתוֹ
וְשׁוֹרוֹ וַחֲמֹרוֹ וְכֹל אֲשֶׁר לְרֵעֶךָ׃ פ

שביעי טו וְכָל־הָעָם רֹאִים אֶת־הַקּוֹלֹת וְאֶת־הַלַּפִּידִם וְאֵת קוֹל הַשֹּׁפָר
16 וְאֶת־הָהָר עָשֵׁן וַיַּרְא הָעָם וַיָּנֻעוּ וַיַּעַמְדוּ מֵרָחֹק׃ וַיֹּאמְרוּ
אֶל־מֹשֶׁה דַּבֶּר־אַתָּה עִמָּנוּ וְנִשְׁמָעָה וְאַל־יְדַבֵּר עִמָּנוּ
17 אֱלֹהִים פֶּן־נָמוּת׃ וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה אֶל־הָעָם אַל־תִּירָאוּ כִּי
לְבַעֲבוּר נַסּוֹת אֶתְכֶם בָּא הָאֱלֹהִים וּבַעֲבוּר תִּהְיֶה יִרְאָתוֹ
18 עַל־פְּנֵיכֶם לְבִלְתִּי תֶחֱטָאוּ׃ וַיַּעֲמֹד הָעָם מֵרָחֹק וּמֹשֶׁה
מפטיר 19 נִגַּשׁ אֶל־הָעֲרָפֶל אֲשֶׁר־שָׁם הָאֱלֹהִים׃ ס וַיֹּאמֶר יְהוָה
אֶל־מֹשֶׁה כֹּה תֹאמַר אֶל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אַתֶּם רְאִיתֶם כִּי מִן
כ הַשָּׁמַיִם דִּבַּרְתִּי עִמָּכֶם׃ לֹא תַעֲשׂוּן אִתִּי אֱלֹהֵי כֶסֶף וֵאלֹהֵי
21 זָהָב לֹא תַעֲשׂוּ לָכֶם׃ מִזְבַּח אֲדָמָה תַּעֲשֶׂה־לִּי וְזָבַחְתָּ
עָלָיו אֶת־עֹלֹתֶיךָ וְאֶת־שְׁלָמֶיךָ אֶת־צֹאנְךָ וְאֶת־בְּקָרֶךָ
בְּכָל־הַמָּקוֹם אֲשֶׁר אַזְכִּיר אֶת־שְׁמִי אָבוֹא אֵלֶיךָ וּבֵרַכְתִּיךָ׃
22 וְאִם־מִזְבַּח אֲבָנִים תַּעֲשֶׂה־לִּי לֹא־תִבְנֶה אֹתָן גָּזִית כִּי
23 חַרְבְּךָ הֵנַפְתָּ עָלֶיהָ וַתְּחַלְלֶהָ׃ וְלֹא־תַעֲלֶה בְמַעֲלֹת עַל־
מִזְבְּחִי אֲשֶׁר לֹא־תִגָּלֶה עֶרְוָתְךָ עָלָיו׃

כא

Cap. XXI. כא

פ פ פ יח משפטים

א 2 וְאֵלֶּה הַמִּשְׁפָּטִים אֲשֶׁר תָּשִׂים לִפְנֵיהֶם׃ כִּי תִקְנֶה עֶבֶד
3 עִבְרִי שֵׁשׁ שָׁנִים יַעֲבֹד וּבַשְּׁבִעִת יֵצֵא לַחָפְשִׁי חִנָּם׃ אִם־
בְּגַפּוֹ יָבֹא בְּגַפּוֹ יֵצֵא אִם־בַּעַל אִשָּׁה הוּא וְיָצְאָה אִשְׁתּוֹ
4 עִמּוֹ׃ אִם־אֲדֹנָיו יִתֶּן־לוֹ אִשָּׁה וְיָלְדָה־לוֹ בָנִים אוֹ בָנוֹת
ה הָאִשָּׁה וְיַלְדֶּיהָ תִּהְיֶה לַאדֹנֶיהָ וְהוּא יֵצֵא בְגַפּוֹ׃ וְאִם־
אָמֹר יֹאמַר הָעֶבֶד אָהַבְתִּי אֶת־אֲדֹנִי אֶת־אִשְׁתִּי וְאֶת־
6 בָּנָי לֹא אֵצֵא חָפְשִׁי׃ וְהִגִּישׁוֹ אֲדֹנָיו אֶל־הָאֱלֹהִים
וְהִגִּישׁוֹ אֶל־הַדֶּלֶת אוֹ אֶל־הַמְּזוּזָה וְרָצַע אֲדֹנָיו אֶת־
7 אָזְנוֹ בַּמַּרְצֵעַ וַעֲבָדוֹ לְעֹלָם׃ ס וְכִי־יִמְכֹּר אִישׁ

אֶת־בִּתּוֹ לְאָמָה לֹא תֵצֵא כְּצֵאת הָעֲבָדִים׃ 8 אִם־רָעָה
בְעֵינֵי אֲדֹנֶיהָ אֲשֶׁר־לֹא יְעָדָהּ וְהֶפְדָּהּ לְעַם נָכְרִי לֹא־
יִמְשֹׁל לְמָכְרָהּ בְּבִגְדוֹ־בָהּ׃ וְאִם־לִבְנוֹ יְיַעֲדֶנָּה כְּמִשְׁפַּט 9
הַבָּנוֹת יַעֲשֶׂה־לָּהּ׃ אִם־אַחֶרֶת יִקַּח־לוֹ שְׁאֵרָהּ כְּסוּתָהּ י
וְעֹנָתָהּ לֹא יִגְרָע׃ וְאִם־שְׁלֹשׁ־אֵלֶּה לֹא יַעֲשֶׂה לָהּ׃ 11
וְיָצְאָה חִנָּם אֵין כָּסֶף׃ ס מַכֵּה אִישׁ וָמֵת מוֹת 12
יוּמָת׃ וַאֲשֶׁר לֹא צָדָה וְהָאֱלֹהִים אִנָּה לְיָדוֹ וְשַׂמְתִּי 13
לְךָ מָקוֹם אֲשֶׁר יָנוּס שָׁמָּה׃ ס וְכִי־יָזִד אִישׁ 14
עַל־רֵעֵהוּ לְהָרְגוֹ בְעָרְמָה מֵעִם מִזְבְּחִי תִּקָּחֶנּוּ לָמוּת׃
ס וּמַכֵּה אָבִיו וְאִמּוֹ מוֹת יוּמָת׃ ס וְגֹנֵב טז 16
אִישׁ וּמְכָרוֹ וְנִמְצָא בְיָדוֹ מוֹת יוּמָת׃ ס וּמְקַלֵּל 17
אָבִיו וְאִמּוֹ מוֹת יוּמָת׃ ס וְכִי־יְרִיבֻן אֲנָשִׁים 18
וְהִכָּה־אִישׁ אֶת־רֵעֵהוּ בְּאֶבֶן אוֹ בְאֶגְרֹף וְלֹא יָמוּת וְנָפַל
לְמִשְׁכָּב׃ אִם־יָקוּם וְהִתְהַלֵּךְ בַּחוּץ עַל־מִשְׁעַנְתּוֹ וְנִקָּה 19
הַמַּכֶּה רַק שִׁבְתּוֹ יִתֵּן וְרַפֹּא יְרַפֵּא׃ ס וְכִי־יַכֶּה כ שני
אִישׁ אֶת־עַבְדּוֹ אוֹ אֶת־אֲמָתוֹ בַּשֵּׁבֶט וּמֵת תַּחַת יָדוֹ
נָקֹם יִנָּקֵם׃ אַךְ אִם־יוֹם אוֹ יוֹמַיִם יַעֲמֹד לֹא יֻקַּם כִּי 21
כַסְפּוֹ הוּא׃ ס וְכִי־יִנָּצוּ אֲנָשִׁים וְנָגְפוּ אִשָּׁה 22
הָרָה וְיָצְאוּ יְלָדֶיהָ וְלֹא יִהְיֶה אָסוֹן עָנוֹשׁ יֵעָנֵשׁ כַּאֲשֶׁר
יָשִׁית עָלָיו בַּעַל הָאִשָּׁה וְנָתַן בִּפְלִלִים׃ וְאִם־אָסוֹן 23
יִהְיֶה וְנָתַתָּה נֶפֶשׁ תַּחַת נָפֶשׁ׃ עַיִן תַּחַת עַיִן שֵׁן תַּחַת 24
שֵׁן יָד תַּחַת יָד רֶגֶל תַּחַת רָגֶל׃ כְּוִיָּה תַּחַת כְּוִיָּה פֶּצַע כה
תַּחַת פֶּצַע חַבּוּרָה תַּחַת חַבּוּרָה׃ ס וְכִי־יַכֶּה 26
אִישׁ אֶת־עֵין עַבְדּוֹ אוֹ־אֶת־עֵין אֲמָתוֹ וְשִׁחֲתָהּ לַחָפְשִׁי
יְשַׁלְּחֶנּוּ תַּחַת עֵינוֹ׃ וְאִם־שֵׁן עַבְדּוֹ אוֹ־שֵׁן אֲמָתוֹ יַפִּיל 27
לַחָפְשִׁי יְשַׁלְּחֶנּוּ תַּחַת שִׁנּוֹ׃ פ
וְכִי־יִגַּח שׁוֹר אֶת־אִישׁ אוֹ אֶת־אִשָּׁה וָמֵת סָקוֹל יִסָּקֵל 28

אירע קאסט׳ קויידונג׳ מוכד־וואהנונג ניכט אַבבערעכען:
(יא) וויסטען עד מיהר אַבער דיסע דריי שטיקע ניכט· זו
בעהט זי מוכעטבעלוינ קאן מיהק וועג: (יב) ווער מיינען
מענשען שוּאגט דאס עד שטירבט׳ זוּוֹ בעטעדעט ווערדען:
(יג) האט עד מיהק אַבער ניכט באַגעגעשטעלט׳ זוּבדערן בּאַטט
האט עס מיהק זו מן זיה האַכד בעפּיבט· זו ווערדע מיך דיר
ווען מיינען מרט בעשטיממען׳ וואהין עד פֿליהען זוּוֹטט: (יד)
אַבער יעמאַנד זייטע נאַכסטען פֿאַרזאַץ׳ מיט הינטערליסט
מוואַבריבט׳ זו זוּוֹסט זוד מיהן קאן מיינעק מוטאַר הינוועג
בעהמען׳ ווידער נו שטערבען: (טו) ווער פֿאַטער אַדער מוט־
טער שוּאגט׳ זוּוֹ בעטעדעט ווערדען: (יו) ווער מיינען מענ־
שען שטיהלט מוד פֿערקויפֿט מיהן׳ מען האט זיה ניכט
הער אין זייטער גוואַלט בעפֿונדען׳ זוּוֹ בעטעדעט ווערדען:
(יז) ווער פֿאַטער אַדער מוטטער פֿלוכט׳ זוּוֹ בעטעדעט ווער־
דען׳ (יח) ווען מאַנבער מן נאַכּק בערַאטהען׳ מוד מיינער
שוּאגט דען אַבדערן מיט מיינעק שטיין׳ אַדער מיט דער פֿויסט·
ער שטירבט נוואהר ניכט׳ וווּ אַבער נו בעטעדעט וִיגען:
(יט) וואן ער ווידער מוקשטעהט׳ מוכד זאן מיינער קריקע מוק
דרויה׳ זו זוּוֹ דער אַכסע בעשטייבּיגט וווערדען· מוכד מוד
דער אַכסע טעדעט מיינען מען אַדער מיינע
דער

(ל) וויבד מיגבעטיטער ווֹלוט מוס דאס יעבען קאמען: (לא) וואן איין דיב מיט מיינבראכ געטראפען וויבד, מוב
דער איגענטימער ווֹלוט מוס דאס יעבען קאמען: (לב) וואן עס וועט אבער בלויז אן אכסע אדער אן אשה
געשעהען, זאל ער דרייסיג שקלים זילבער דעם העררן געבען, אוז דער אכסע זאל געסטיניגט ווערדען:
(לג) וואן יעמאנד מיינע גרובע אפען לאזט, אדער וואן ער אן אפענע גרובע גראבט, לאזט עס נים צוגעדעקט,
מיינע גרובע גראבט, דערקט זיך אבער נים אכסע נו. מוב עס פאלט מין אכסע אדער עסעל הינין: (לד) זאל
שוך דער גרובע מיסט, דעם מיגענטימער גלוך בעצאלען. דאס טאדע שטיק וועט זיין
מוב דאס גלוך אויך מיסט זיין: (לה) וואן דער אכסע מיינעם נאכסטען שטעסט, דאס
מיינעם מאנעם דען אכסען מיינעם נאכסטען שטעסט, דאס
ער שטירבט. זאל זיין דען יעבענדיגען אכסען פערקויפען
דען, מוב דאס גלוך אויך דאס טאדע שטיק זיין. (לו) מיסט עס אבער מיינ
דען זיך גלייכפאלס טהייזען: (לו) מיסט עס אבער מיינ
גייט פאהער בעקאנט ווארדען, דאס עס מין שטעסיגער
ניכט מין אכסע בעהאט. זאל ער אכסע פיר אכסע בעצאה
לען, מוב דאס טאדע שטיק זיה מיסט זיין: (לז) וואן יעמאנד
מיינען אכסען אדער מין שטיהט, מוב שלאכטעט עס,
פיר דען אכסען פערקויפט עס. זאל ער פינף שטיק רינד
רען) דאס ער זיך מן זיינעם נאכסטען אכס, עס בעטרעפ
הוס: (ה) בייא יעדער פערוונרייניגטען אכס, עס בעטרעפ
האט: (ו) וויבד אבער דער דיב ניכט געפונדען, זאל ער
פאר דעם מיינען אכסען, מיין דאס, מין קוייד. בייא
יעדער

קאפיטעל כב

(א) וואן מין דיב מיט מיינבראכ געטראפען וויבד, מוב
מען שלאגט מיהן, דאס ער שטירבט. זאל מיסט זיינעטוועגען
קיינע בוס-שולד: (ב) האט אבער דיא זאנע זיינעטוועגען
בעצאהלט ווערדען. ער אבער דאס נים האט, מוס
מען אים פערקויפען פור דעם דיבשטאל, אבער
אויב דיא קבעכע פערקויפט: (ג) פינדעט מען דען דיבשטאל, אבער
עסעל, אדער אפאר דאס, נאך יעבענדיג מין זיינער געוואלט, זאל צא-
לען פור נויין ער נוייאבאך: (ד) וואן יעמאנד זיין פיה מין מיין פעלד
אדער מיינען וויינבערג פיהרט, ער שיקט נעמליך זיין פיה הין,
מוב מוס עס מין מיינעם אבדערן פעלדע פרעסען. זאל מוס ער
דען שאדען בעצאהלען, מיט זיינעם בעסטען פעלדע אדער וויין-
בערג. (ה) וואן פייער מוסקאמט, אנדערן ערגרייפט, מוב
עס וויבד מין גאנצען הויפען פערברענט. אדער שטעהענ-
דעס געטרייד. אדער דאס פעלד וויבד פערדערבט. זאל מוס
דערייניגע בעצאהלען, דער דען בראנד אנגעצונדעט האט:
(ו) וואן יעמאנד נאכסטען געלד, אדער געראטהע גו
פערוואהרען גיבט, מוב עס וויבד מוס דעם מאנעם הויסע
געשטאהלען. וויבד דער דיב געפונדען, זאל בעצאהלט ער נוויי-
הוס: (ז) וויבד אבער דער דיב ניכט געפונדען, זאל ער
פאר דעם מיינען אכסען, מיין דאס, מין קוייד. בייא
יעדער

29 הַשּׁוֹר וְלֹא יֵאָכֵל אֶת־בְּשָׂרוֹ וּבַעַל הַשּׁוֹר נָקִי׃ וְאִם שׁוֹר
נַגָּח הוּא מִתְּמֹל שִׁלְשֹׁם וְהוּעַד בִּבְעָלָיו וְלֹא יִשְׁמְרֶנּוּ
וְהֵמִית אִישׁ אוֹ אִשָּׁה הַשּׁוֹר יִסָּקֵל וְגַם־בְּעָלָיו יוּמָת׃
30 אִם־כֹּפֶר יוּשַׁת עָלָיו וְנָתַן פִּדְיֹן נַפְשׁוֹ כְּכֹל אֲשֶׁר־יוּשַׁת
עָלָיו׃ 31 אוֹ־בֵן יִגָּח אוֹ־בַת יִגָּח כַּמִּשְׁפָּט הַזֶּה יֵעָשֶׂה לּוֹ׃
32 אִם־עֶבֶד יִגַּח הַשּׁוֹר אוֹ אָמָה כֶּסֶף׀ שְׁלֹשִׁים שְׁקָלִים יִתֵּן
33 לַאדֹנָיו וְהַשּׁוֹר יִסָּקֵל׃ ס וְכִי־יִפְתַּח אִישׁ בּוֹר אוֹ
כִּי־יִכְרֶה אִישׁ בֹּר וְלֹא יְכַסֶּנּוּ וְנָפַל־שָׁמָּה שׁוֹר אוֹ חֲמוֹר׃
34 בַּעַל הַבּוֹר יְשַׁלֵּם כֶּסֶף יָשִׁיב לִבְעָלָיו וְהַמֵּת יִהְיֶה־לּוֹ׃
לה ס וְכִי־יִגֹּף שׁוֹר־אִישׁ אֶת־שׁוֹר רֵעֵהוּ וָמֵת וּמָכְרוּ
אֶת־הַשּׁוֹר הַחַי וְחָצוּ אֶת־כַּסְפּוֹ וְגַם אֶת־הַמֵּת יֶחֱצוּן׃
36 אוֹ נוֹדַע כִּי שׁוֹר נַגָּח הוּא מִתְּמֹל שִׁלְשֹׁם וְלֹא יִשְׁמְרֶנּוּ
בְּעָלָיו שַׁלֵּם יְשַׁלֵּם שׁוֹר תַּחַת הַשּׁוֹר וְהַמֵּת יִהְיֶה־לּוֹ׃
37 ס כִּי יִגְנֹב־אִישׁ שׁוֹר אוֹ־שֶׂה וּטְבָחוֹ אוֹ מְכָרוֹ
חֲמִשָּׁה בָקָר יְשַׁלֵּם תַּחַת הַשּׁוֹר וְאַרְבַּע־צֹאן תַּחַת הַשֶּׂה׃

כב

Cap. XXII. כב

א אִם־בַּמַּחְתֶּרֶת יִמָּצֵא הַגַּנָּב וְהֻכָּה וָמֵת אֵין לוֹ דָּמִים׃
2 אִם־זָרְחָה הַשֶּׁמֶשׁ עָלָיו דָּמִים לוֹ שַׁלֵּם יְשַׁלֵּם אִם־אֵין
3 לוֹ וְנִמְכַּר בִּגְנֵבָתוֹ׃ אִם־הִמָּצֵא תִמָּצֵא בְיָדוֹ הַגְּנֵבָה
מִשּׁוֹר עַד־חֲמוֹר עַד־שֶׂה חַיִּים שְׁנַיִם יְשַׁלֵּם׃ ס
שלישי 4 כִּי יַבְעֶר־אִישׁ שָׂדֶה אוֹ־כֶרֶם וְשִׁלַּח אֶת־בְּעִירָה וּבִעֵר
בִּשְׂדֵה אַחֵר מֵיטַב שָׂדֵהוּ וּמֵיטַב כַּרְמוֹ יְשַׁלֵּם׃ ס
ה כִּי־תֵצֵא אֵשׁ וּמָצְאָה קֹצִים וְנֶאֱכַל גָּדִישׁ אוֹ הַקָּמָה
אוֹ הַשָּׂדֶה שַׁלֵּם יְשַׁלֵּם הַמַּבְעִר אֶת־הַבָּעֵרָה׃ ס
6 כִּי־יִתֵּן אִישׁ אֶל־רֵעֵהוּ כֶּסֶף אוֹ־כֵלִים לִשְׁמֹר וְגֻנַּב
7 מִבֵּית הָאִישׁ אִם־יִמָּצֵא הַגַּנָּב יְשַׁלֵּם שְׁנָיִם׃ אִם־לֹא
יִמָּצֵא הַגַּנָּב וְנִקְרַב בַּעַל־הַבַּיִת אֶל־הָאֱלֹהִים אִם־לֹא

שָׁלַח יָדוֹ בִּמְלֶאכֶת רֵעֵהוּ׃ עַל־כָּל־דְּבַר־פֶּשַׁע עַל־שׁוֹר 8
עַל־חֲמוֹר עַל־שֶׂה עַל־שַׂלְמָה עַל־כָּל־אֲבֵדָה אֲשֶׁר יֹאמַר
כִּי־הִוא זֶה עַד הָאֱלֹהִים יָבֹא דְּבַר שְׁנֵיהֶם אֲשֶׁר יַרְשִׁיעֻן
אֱלֹהִים יְשַׁלֵּם שְׁנַיִם לְרֵעֵהוּ׃ ס כִּי־יִתֵּן אִישׁ 9
אֶל־רֵעֵהוּ חֲמוֹר אוֹ־שׁוֹר אוֹ־שֶׂה וְכָל־בְּהֵמָה לִשְׁמֹר
וּמֵת אוֹ־נִשְׁבַּר אוֹ־נִשְׁבָּה אֵין רֹאֶה׃ שְׁבֻעַת יְהוָה י
תִּהְיֶה בֵּין שְׁנֵיהֶם אִם־לֹא שָׁלַח יָדוֹ בִּמְלֶאכֶת רֵעֵהוּ
וְלָקַח בְּעָלָיו וְלֹא יְשַׁלֵּם׃ וְאִם־גָּנֹב יִגָּנֵב מֵעִמּוֹ יְשַׁלֵּם 11
לִבְעָלָיו׃ אִם־טָרֹף יְטָרֵף יְבִאֵהוּ עֵד הַטְּרֵפָה לֹא 12
יְשַׁלֵּם׃ פ
וְכִי־יִשְׁאַל אִישׁ מֵעִם רֵעֵהוּ וְנִשְׁבַּר אוֹ־מֵת בְּעָלָיו אֵין־ 13
עִמּוֹ שָׁלֵם יְשַׁלֵּם׃ אִם־בְּעָלָיו עִמּוֹ לֹא יְשַׁלֵּם אִם־שָׂכִיר 14
הוּא בָּא בִּשְׂכָרוֹ׃ ס וְכִי־יְפַתֶּה אִישׁ בְּתוּלָה ט״ו
אֲשֶׁר לֹא־אֹרָשָׂה וְשָׁכַב עִמָּהּ מָהֹר יִמְהָרֶנָּה לּוֹ לְאִשָּׁה׃
אִם־מָאֵן יְמָאֵן אָבִיהָ לְתִתָּהּ לוֹ כֶּסֶף יִשְׁקֹל כְּמֹהַר 16
הַבְּתוּלֹת׃ ס מְכַשֵּׁפָה לֹא תְחַיֶּה׃ כָּל־שֹׁכֵב 18 17
עִם־בְּהֵמָה מוֹת יוּמָת׃ ס זֹבֵחַ לָאֱלֹהִים יָחֳרָם 19
בִּלְתִּי לַיהוָה לְבַדּוֹ׃ וְגֵר לֹא־תוֹנֶה וְלֹא תִלְחָצֶנּוּ כִּי כ
גֵרִים הֱיִיתֶם בְּאֶרֶץ מִצְרָיִם׃ כָּל־אַלְמָנָה וְיָתוֹם לֹא 21
תְעַנּוּן׃ אִם־עַנֵּה תְעַנֶּה אֹתוֹ כִּי אִם־צָעֹק יִצְעַק אֵלַי 22
שָׁמֹעַ אֶשְׁמַע צַעֲקָתוֹ׃ וְחָרָה אַפִּי וְהָרַגְתִּי אֶתְכֶם 23
בֶּחָרֶב וְהָיוּ נְשֵׁיכֶם אַלְמָנוֹת וּבְנֵיכֶם יְתֹמִים׃ פ
אִם־כֶּסֶף ׀ תַּלְוֶה אֶת־עַמִּי אֶת־הֶעָנִי עִמָּךְ לֹא־תִהְיֶה 24
לוֹ כְּנֹשֶׁה לֹא־תְשִׂימוּן עָלָיו נֶשֶׁךְ׃ אִם־חָבֹל תַּחְבֹּל כה
שַׂלְמַת רֵעֶךָ עַד־בֹּא הַשֶּׁמֶשׁ תְּשִׁיבֶנּוּ לוֹ׃ כִּי הִוא 26
כְסוּתָהּ לְבַדָּהּ הִוא שִׂמְלָתוֹ לְעֹרוֹ בַּמֶּה יִשְׁכָּב וְהָיָה כִּי־
יִצְעַק אֵלַי וְשָׁמַעְתִּי כִּי־חַנּוּן אָנִי׃ ס אֱלֹהִים 27 רביעי

v. 26. כסותו ק׳ ibid. קמץ בז׳ק לא

יעדער פֿערזאָהרענען זאָלע / וון מען בעהויפּטעט / עס וואָרט
דיסעס · וויס דער שטרייט דער בייזדען ווייטער פֿאָר דיא בעטטי־
כען ריכטער קומען · וון דיא בעטטיכען ריכטער פֿער־
מורטהיילען / דער וויס זייענס נאָכפֿאָלגען זוערדען : (ט) וון
וועגען יעמאַנד זייענס נאָכפֿאָלגען מיינען עסען / מיינען אָכסען /
מין זאַק / אָדער וויבד זאָכען גיבט / וועלכע עס היטהען גי־
שטירבט / אָדער וועג־גענאָמען / אָדער וועג־גיבט / וון
דאָס עס נימאַנד זיהט : (י) וון וואָס מיין מיינד בייא דעם עוידען
וועסען גוישען בייזדען עכטשיידען / דאָס ער זיך מן זייענס נאָכ־
סטען זאָלע ניכט פֿערגריפֿען האָבע · דיסעס ניהט דער מיינונג
טיאָרען מן · יענער אָבער ברויכט ניכט נו בעזאָהלען : (יא) מיט
עס דעם מיינענטיאָרען וועלדען / וויס ער עס דעם מיינענטיאָרען
בעזאָהלען : (יב) מיט אָבער מען בייא דעם וויילדען טהירען נעריכ־
טען / וון וויס ער מיינען בעווייס דאָס בריכען · דאָס ניכט
ריכטע ברויכט ער ניכט נו בעזאָהלען : (יג) עכטעהנט יעמאַנד
בעשאָדיגט / אָדער שטירבט / וון ער מיינט דאָס ניכט עס־
בייא · וון וויס ער עס בעזאָהלען · (יד) מיט אָבער דער
מיינונג יעמאַנד ניט דאָבייא / ברויכט ער עס ניכט נו בעזאָהלען ·
מיט עס גענוטהעט / וון גענט דער פֿערוואָסט מן דאָס ניטה־
גלויבט · (ערסטיגענט מוכ מאָכט גאָבען דאָס נו בריגען)
דען

פּריכטע
ער פּריכטע · אוּן דאָס איז דען אויסגאַנג דעס יאָהרס · אוּן דאָס איז
דאָך אַזוי ווי דער אויסגאַנג פֿון דעם יאָהר · ענדליך איז ס׳ייאָר אין
דעם פֿעלד אויסזאַסט · ענדליך איז ס׳ייאָר אין מיינע אויגן אַ
בילד פֿון דעם לעבן · מרביט · ניצבים · וילך דעם וואָס איז
אין דעם ווייַנגארטן דאָס לעבן · (יז) ס׳ערנטער איז ערנטע · ס׳ייאָר / בייא דען ערש=
ערשיינען : (יח) אַזוי ווי דאָס אויבנדערמאָנטע מאָל איז בעשטימט
אויף דאָס יאָהר פֿון דער אַרבעט · דאָס איז דאָך אַ יאָהר פֿון
אַרבעט · דען מען זעט אויס אויף דעם פֿעלד · ווי אויך אין
דעם ווייַנגארטן · ווען מען פֿאַנגט אָן צו אַרבעטן אין דעם
ווייַנגארטן · דאַרף מען אַ יאָהר וואַרטן · ביז מען קאָן עסן
פֿון דער פֿרוכט · (יט) ס׳איז אַ גוטע זאַך · ווען מען האָט
אַ פֿרייַנד · וואָס מען קאָן זיך אויף אים פֿאַרלאָזן · אַז ער
וועט אַלץ טאָן · וואָס ער קאָן · אַז ער זאָל מיר נישט
שאַטן · ווי אויך אַז ער זאָל מיר העלפֿן · ווען איך בין
אין נויט · (כ) ס׳איז אַ גוטע זאַך · ווען מען האָט אַ פֿרייַנד ·
וואָס מען קאָן זיך אויף אים פֿאַרלאָזן · אַז ער וועט אַלץ
טאָן · וואָס ער קאָן · אַז ער זאָל מיר נישט שאַטן · ווי
אויך אַז ער זאָל מיר העלפֿן · ווען איך בין אין נויט ·
(כא) ס׳איז אַ גוטע זאַך · ווען מען האָט אַ פֿרייַנד · וואָס
מען קאָן זיך אויף אים פֿאַרלאָזן · אַז ער וועט אַלץ טאָן ·
וואָס ער קאָן · אַז ער זאָל מיר נישט שאַטן · ווי אויך
אַז ער זאָל מיר העלפֿן · ווען איך בין אין נויט ·

קאַפּיטעל כג

(א) נים קיינעם פֿאַלשען בעריכט · אַן · העלפֿט עס ניכט מיט
דעם בעסעווייכט / נאָר מוכּגערעכטיגקייט מיט נייגיג נו זיין :
(ב) פֿאַלגט דער מענגע ניכט בוזע בעסער · מיט מייַנער שטרייט=
זאַכע / ווען דו זייַנע מיינונג זאָגסט / דען דער מענגע ניכט
נאָך / זאָל דען דו זאָלסט נישט נאָכגעבן · (ג) זייַ אַבער מוך דעם
ארעמען נישט · (ד) טריפֿסט
מיט זיינער שטרייט=זאַכע ניכט נו בוזעם · (ה) זיהסט דו דען עסל
פֿון דעם / ער דיר מיט זיין לאַסט העלפֿן זאָל · אַז ער וועט
דיך דיינעם פֿיינד / ערלויבן מוכטער זיינער צוּ · זאָלסט דו
מיט אים אויפֿהעבן · (ו) דו זאָלסט דעם ארמען דיינעם ניכט בייַ=
שפּאַלטן : (ז) ענטפֿערנע דיך פֿאַן
גען / מיט זיינער שטרייט=זאַכע : (ח) נעמסט ניכט נו בוזעם ·
מיינער ליגענהפֿטען זאַכע · בריבגע דען ניכט מוך / דער
וועלט שפּאַרפֿטען נישט · (ט) דו זאָלסט ניכט בוזע מענטשען · דען
מיר מיינען פֿון מענשלעכע בעשטרעבונגען · דען
וועלט שפּאַרפֿטען נישט · (י) דרייַ יאָהר זאָלסט דו זיי
דער ערד מוכטער בעשטרעבן · (יא) אַבער דאָס זיבעטע יאָהר
זאָלסט דו זי לאָזן רו · אוּן זי ווערפֿן · אַז דיינע ארמע
לייט זאָלן עסן · אוּן וואָס זיי לאָזן איבער · דאָס זאָלן
דאָס וויל פֿון דיינע וויין=בערג מוכ עהן · בעריג מאַכן · (יב) זעקס
טעג זאָלסט דו דיינע געשעפֿטן פֿערריכטן · אַבער דעם זיבעטן
טאָג זאָלסט דו רו · אַז דיין אָקס אוּן דיין עזל / זאָלן
אויך רוהן · מוכ דער זין דיינער שפֿאַן / אוּן דער פֿרעמד=
לינג / זיך ערהאָלן : (יג) זייט אַרגפֿאַלטיג אין אַלעם וואָס מיר זאָגן
אייך · אוּן דער נאָמען פֿון אַנדערע געטער · זאָלט
זיי ניט הערן · מוכ דער זאַך זאָלן דיינע שפֿאַן / אוּן דיין
פֿרעמדלינג / זיך ערהאָלן · (יד) דרייַ מאָל זאָלסט דו מיר
פֿייערן : (טו) דאָס פֿעסט דעם מצות זאָלסט דו היטן · זיבן
טעג נעמלעך זאָלסט דו מוכ עסן · ווי אויך איך דיר
באַפֿוילן האָב · אין דער צייט · ווען דו זאָלסט ארויסגיין
פֿון מצרים · אוּן מען זאָל מיר נישט
ערשיינען · (טז) פֿעסט דעם יאָהר פֿון ערנטע · פֿון דיינע
ארבעטן · וואָס דו האָסט אויף דעם פֿעלד · אוּן דעם
יאָהר פֿון אויפֿזאַמלונג · אין דעם סוף פֿון יאָהר · ווען
דו זאָלסט אַרויפֿזאַמלן פֿון דעם פֿעלד · דיין ארבעט ·
(יז) דרייַ מאָל אין יאָהר זאָל אַלע מענטשן דיין מאַנס=
פֿאָלק · פֿאַר דעם הערן גאָט · דעם אייבערשטן · (יח) דו זאָלסט
נישט אָפּגיסן דאָס בלוט פֿון מיין קרבן · מיט חמץ · אוּן
דאָס פֿעט פֿון מיין יום טובֿ · זאָל נישט בלייבן ביז
אין דעם אָוונט · (יט) דו זאָלסט ברענגען דעם ערשטן
פֿון דיינע ערשטע פֿרוכטן · אין דאָס הויז פֿון גאָט · דעם
הערן · דיין גאָט · דו זאָלסט נישט קאָכן אַ בעקל · אין
דער מילך פֿון זיין מוטער · (כ) זע · איך שיק אַ מלאך פֿאַר
דיר · אַז ער זאָל דיך היטן אויפֿן וועג · אוּן דיך
ברענגען אין דעם לאַנד · וואָס איך האָב צוגעגרייט · (כא) היט
דיך פֿאַר אים · אוּן זייַ מוכ אויף זיין קול · ניט
ווידערשפּענסטיג צו זיין · ער וועט דיר ניט מוחל זיין
דיין עבֿירה · ווייַל מיין נאָמען איז אין אים · (כב) אָבער
ווען דו זאָלסט מוכ זיין אויף זיין קול · אוּן טאָן
אַלץ וואָס איך רעד · דעמאָלט וועל איך זיין פֿיינד
פֿון דיינע פֿיינד · אוּן וועל דרענגען אויף דיינע
דרענגער · (כג) ווייַל מיין מלאך וועט גיין פֿאַר דיר · אוּן
ברענגען דיך צו דעם אמורי · אוּן חתי · אוּן פּריזי · אוּן
כנעני · חוי · אוּן יבוסי · אוּן וועל זיי פֿאַרטיליגן ·
(כד) דו זאָלסט זיך ניט בוקן פֿאַר זייערע געטער · אוּן
זיי ניט דינען · אוּן דו זאָלסט ניט טאָן · ווי זיי טאָן ·
נאָר דו זאָלסט זיי צעברעכן · אוּן צעברעכן זייערע
מצבות · (כה) אוּן דו זאָלסט דינען גאָט · דעם הערן · דיין
גאָט · אוּן ער וועט ברכה שיקן אויף דיין ברויט · אוּן
אויף דיין וואַסער · אוּן וועל אַוועקנעמען קראַנקהייט
פֿון דיין מיטן · (כו) אין דיין לאַנד · וועט קיין פֿרוכט
נישט אָפּוואַרפֿן · אוּן וועט נישט זיין אונפֿרוכטבאַר ·
אוּן איך וועל דיר מאַכן דיינע טעג פֿול · (כז) מיין
פֿאָרכט וועל איך שיקן פֿאַר דיר · אוּן וועל מאַכן
פֿאַרשרעקן אַלע פֿעלקער · צו וועמען דו וועסט קומען ·
אוּן וועל מאַכן אַלע דיינע פֿיינד · אַז זיי זאָלן
אַרויסלויפֿן פֿאַר דיר · (כח) אוּן וועל שיקן הארנעס פֿאַר
דיר · אַז זיי זאָלן אַרויסטרייַבן דעם חוי · דעם כנעני ·
אוּן דעם חתי · פֿון פֿאַר דיר · (כט) איך וועל זיי נישט
אַרויסטרייַבן פֿון פֿאַר דיר · אין אַ יאָהר · אַז דאָס לאַנד
זאָל נישט ווערן וויסט · אוּן דאָס וויילד חיה זאָל
נישט ווערן צו פֿיל · אויף דיר · (ל) נאָר ביי אַ קליין
ביז דו ווערסט פֿרוכטבאַר · אוּן וועסט ירשענען דאָס
לאַנד · (לא) אוּן וועל שטעלן דיין גרענעץ · פֿון דעם
ים סוף · ביז דעם ים פֿון פּלשתים · אוּן פֿון דער
מדבר · ביז דעם וואַסער פֿון פּרת · ווייַל איך וועל
איבערגעבן אין דיין האַנט · די באַוווינער פֿון דעם
לאַנד · אוּן דו וועסט זיי אַרויסטרייַבן פֿון פֿאַר דיר ·
(לב) דו זאָלסט נישט מאַכן קיין בונד מיט זיי · אוּן
מיט זייערע געטער · (לג) זיי זאָלן נישט וואוינען אין דיין
לאַנד · כּדי זיי זאָלן דיך נישט מאַכן זינדיגן קעגן
מיר · ווייַל אויב דו וועסט דינען זייערע געטער · וועט
עס זיין אַ שטריק פֿאַר דיר :

28 לֹא תְקַלֵּל וְנָשִׂיא בְעַמְּךָ לֹא תָאֹר : מְלֵאָתְךָ וְדִמְעֲךָ לֹא
29 תְאַחֵר בְּכוֹר בָּנֶיךָ תִּתֶּן־לִי : כֵּן־תַּעֲשֶׂה לְשֹׁרְךָ לְצֹאנֶךָ
שִׁבְעַת יָמִים יִהְיֶה עִם־אִמּוֹ בַּיּוֹם הַשְּׁמִינִי תִּתְּנוֹ־לִי :
ל וְאַנְשֵׁי־קֹדֶשׁ תִּהְיוּן לִי וּבָשָׂר בַּשָּׂדֶה טְרֵפָה לֹא תֹאכֵלוּ
לַכֶּלֶב תַּשְׁלִכוּן אֹתוֹ : ס

כג

Cap. XXIII.

א לֹא תִשָּׂא שֵׁמַע שָׁוְא אַל־תָּשֶׁת יָדְךָ עִם־רָשָׁע לִהְיֹת
2 עֵד חָמָס : לֹא־תִהְיֶה אַחֲרֵי־רַבִּים לְרָעֹת וְלֹא־תַעֲנֶה
3 עַל־רִב לִנְטֹת אַחֲרֵי רַבִּים לְהַטֹּת : וְדָל לֹא תֶהְדַּר
4 בְּרִיבוֹ : ס כִּי תִפְגַּע שׁוֹר אֹיִבְךָ אוֹ חֲמֹרוֹ תֹּעֶה
ה הָשֵׁב תְּשִׁיבֶנּוּ לוֹ : ס כִּי־תִרְאֶה חֲמוֹר שֹׂנַאֲךָ
רֹבֵץ תַּחַת מַשָּׂאוֹ וְחָדַלְתָּ מֵעֲזֹב תַּעֲזֹב עִמּוֹ :
חמישי 6 7 ס לֹא תַטֶּה מִשְׁפַּט אֶבְיֹנְךָ בְּרִיבוֹ : מִדְּבַר־שֶׁקֶר
תִּרְחָק וְנָקִי וְצַדִּיק אַל־תַּהֲרֹג כִּי לֹא־אַצְדִּיק רָשָׁע :
8 וְשֹׁחַד לֹא תִקָּח כִּי הַשֹּׁחַד יְעַוֵּר פִּקְחִים וְיסַלֵּף דִּבְרֵי
9 צַדִּיקִים : וְגֵר לֹא תִלְחָץ וְאַתֶּם יְדַעְתֶּם אֶת־נֶפֶשׁ הַגֵּר
י כִּי־גtill הֱיִיתֶם בְּאֶרֶץ מִצְרָיִם : וְשֵׁשׁ שָׁנִים תִּזְרַע אֶת־
11 אַרְצֶךָ וְאָסַפְתָּ אֶת־תְּבוּאָתָהּ : וְהַשְּׁבִיעִת תִּשְׁמְטֶנָּה
וְנָטַשְׁתָּהּ וְאָכְלוּ אֶבְיֹנֵי עַמֶּךָ וְיִתְרָם תֹּאכַל חַיַּת הַשָּׂדֶה
12 כֵּן־תַּעֲשֶׂה לְכַרְמְךָ לְזֵיתֶךָ : שֵׁשֶׁת יָמִים תַּעֲשֶׂה מַעֲשֶׂיךָ
וּבַיּוֹם הַשְּׁבִיעִי תִּשְׁבֹּת לְמַעַן יָנוּחַ שׁוֹרְךָ וַחֲמֹרֶךָ וְיִנָּפֵשׁ
13 בֶּן־אֲמָתְךָ וְהַגֵּר : וּבְכֹל אֲשֶׁר־אָמַרְתִּי אֲלֵיכֶם תִּשָּׁמֵרוּ
וְשֵׁם אֱלֹהִים אֲחֵרִים לֹא תַזְכִּירוּ לֹא יִשָּׁמַע עַל־פִּיךָ :
14 טו שָׁלֹשׁ רְגָלִים תָּחֹג לִי בַּשָּׁנָה : אֶת־חַג הַמַּצּוֹת תִּשְׁמֹר
שִׁבְעַת יָמִים תֹּאכַל מַצּוֹת כַּאֲשֶׁר צִוִּיתִךָ לְמוֹעֵד חֹדֶשׁ
הָאָבִיב כִּי־בוֹ יָצָאתָ מִמִּצְרָיִם וְלֹא־יֵרָאוּ פָנַי רֵיקָם :
16 וְחַג הַקָּצִיר בִּכּוּרֵי מַעֲשֶׂיךָ אֲשֶׁר תִּזְרַע בַּשָּׂדֶה וְחַג
הָאָסִף בְּצֵאת הַשָּׁנָה בְּאָסְפְּךָ אֶת־מַעֲשֶׂיךָ מִן־הַשָּׂדֶה :

שָׁלֹשׁ פְּעָמִים בַּשָּׁנָה יֵרָאֶה כָּל־זְכוּרְךָ אֶל־פְּנֵי הָאָדֹן ׀ 17
יְהוָה׃ לֹא־תִזְבַּח עַל־חָמֵץ דַּם־זִבְחִי וְלֹא־יָלִין חֵלֶב־ 18
חַגִּי עַד־בֹּקֶר׃ רֵאשִׁית בִּכּוּרֵי אַדְמָתְךָ תָּבִיא בֵּית יְהוָה 19
אֱלֹהֶיךָ לֹא־תְבַשֵּׁל גְּדִי בַּחֲלֵב אִמּוֹ׃ פ
הִנֵּה אָנֹכִי שֹׁלֵחַ מַלְאָךְ לְפָנֶיךָ לִשְׁמָרְךָ בַּדָּרֶךְ וְלַהֲבִיאֲךָ כ ששי
אֶל־הַמָּקוֹם אֲשֶׁר הֲכִנֹתִי׃ הִשָּׁמֶר מִפָּנָיו וּשְׁמַע בְּקֹלוֹ 21
אַל־תַּמֵּר בּוֹ כִּי לֹא יִשָּׂא לְפִשְׁעֲכֶם כִּי שְׁמִי בְּקִרְבּוֹ׃
כִּי אִם־שָׁמוֹעַ תִּשְׁמַע בְּקֹלוֹ וְעָשִׂיתָ כֹּל אֲשֶׁר אֲדַבֵּר 22
וְאָיַבְתִּי אֶת־אֹיְבֶיךָ וְצַרְתִּי אֶת־צֹרְרֶיךָ׃ כִּי־יֵלֵךְ מַלְאָכִי 23
לְפָנֶיךָ וְהֵבִיאֲךָ אֶל־הָאֱמֹרִי וְהַחִתִּי וְהַפְּרִזִּי וְהַכְּנַעֲנִי
הַחִוִּי וְהַיְבוּסִי וְהִכְחַדְתִּיו׃ לֹא־תִשְׁתַּחֲוֶה לֵאלֹהֵיהֶם 24
וְלֹא תָעָבְדֵם וְלֹא תַעֲשֶׂה כְּמַעֲשֵׂיהֶם כִּי הָרֵס תֶּהֲרְסֵם
וְשַׁבֵּר תְּשַׁבֵּר מַצֵּבֹתֵיהֶם׃ וַעֲבַדְתֶּם אֵת יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם כה
וּבֵרַךְ אֶת־לַחְמְךָ וְאֶת־מֵימֶיךָ וַהֲסִרֹתִי מַחֲלָה מִקִּרְבֶּךָ׃
ס לֹא־תִהְיֶה מְשַׁכֶּלֶת ׀ וַעֲקָרָה בְּאַרְצֶךָ אֶת־ 26 שביעי
מִסְפַּר יָמֶיךָ אֲמַלֵּא׃ אֶת־אֵימָתִי אֲשַׁלַּח לְפָנֶיךָ וְהַמֹּתִי 27
אֶת־כָּל־הָעָם אֲשֶׁר תָּבֹא בָהֶם וְנָתַתִּי אֶת־כָּל־אֹיְבֶיךָ
אֵלֶיךָ עֹרֶף׃ וְשִׁלַּחְתִּי אֶת־הַצִּרְעָה לְפָנֶיךָ וְגֵרְשָׁה אֶת־ 28
הַחִוִּי אֶת־הַכְּנַעֲנִי וְאֶת־הַחִתִּי מִלְּפָנֶיךָ׃ לֹא אֲגָרְשֶׁנּוּ 29
מִפָּנֶיךָ בְּשָׁנָה אַחַת פֶּן־תִּהְיֶה הָאָרֶץ שְׁמָמָה וְרַבָּ֫ת ל
עָלֶיךָ חַיַּת הַשָּׂדֶה׃ מְעַט מְעַט אֲגָרְשֶׁנּוּ מִפָּנֶיךָ עַד 31
אֲשֶׁר תִּפְרֶה וְנָחַלְתָּ אֶת־הָאָרֶץ׃ וְשַׁתִּי אֶת־גְּבֻלְךָ מִיַּם־
סוּף וְעַד־יָם פְּלִשְׁתִּים וּמִמִּדְבָּר עַד־הַנָּהָר כִּי ׀ אֶתֵּן
בְּיֶדְכֶם אֶת יֹשְׁבֵי הָאָרֶץ וְגֵרַשְׁתָּמוֹ מִפָּנֶיךָ׃ לֹא־תִכְרֹת 32
לָהֶם וְלֵאלֹהֵיהֶם בְּרִית׃ לֹא יֵשְׁבוּ בְּאַרְצְךָ פֶּן־ 33
יַחֲטִיאוּ אֹתְךָ לִי כִּי תַעֲבֹד אֶת־אֱלֹהֵיהֶם כִּי־יִהְיֶה לְךָ
לְמוֹקֵשׁ׃ פ

Cap. XXIV. ואל־

פֿרישטע דיינער אַרבייט פּאַק פֿעלד פֿעלד מיינבעזיגן אַוועק
האַסט׃ (יז) דרייַ מאָל אין יאָהר זאָל יעדע מאַנס־פערסאָן
ערשיינען פֿאַר דעם אַנגעזיכטע דעס העררן׳ דעס עוויגען׃
(יח) זאָל בלוט מיינעס אָפּפֿערס (דעס פסח) זאָל ניכט זיך
בייַ גענזיערטען ברויט אָפּפֿערן· מוכ דאָס פֿעטט מיינעס
פֿעסט־אָפּפֿערס זאָל ניכט בלייבען׳ בים מאָרגען׃ (יט) דיא ערסטלינגע דריטעל דייַנער פֿרוכט־
פֿרישטע׳ זאָל אין דאָס הויס דעס עוויגען דייַנעס גאָט־
טעס ברינגען· קאָכע קיין יונגעס ציג אין דער מילך זייַנער
מוטטער׃ (כ) זיך זענדע מיינען ענגעל פֿאַר דיר הער׳ דיך
אויף דעם וועגע צו בעווואָהרען׳ מוכ דיך צו דעם אָרט צו ברינגען׳
דען איך בעשטימט האָבע׃ (כא) נים דיך פֿאַר איהם אין אַכט׳
מוכ געהאָרכע זייַנער שטימע· זייַ ניכט ווידערשפענסטיג
צו אים׳ דען ער וועט קיינע פֿעלט נאָכסיכט האָבען פֿיר מייַנע
פֿערברעכען· מיין נאָמען איז אויך אין איהם׃ (כב) ווען
איהר וועלט זייַנער שטימע געהאָרכען· מוכ אַלעס וואָס איך
רעדע׳ דאָס טוט אויך· דאַן וועל איך דיין פֿיַנד פֿיַנד זיין׃ (כג) מיין
ענגעל וואָלט פֿאַר דיר הער געהען׳ מוכ דיך צו דעם פֿאָלק אמרי׳
חתי׳ פרזי׳ כנעני׳ חוי׳ יבוסי ברינגען· דיסעס וועל איך
פֿערטילגען׃ (כד) ביקע דיך ניכט פֿאַר איהרען גענטערע·
דיהנע מיהנען ניכט׳ מוכ נאָהע מיהנען ניכט נאַך· פֿולשטענדיג
צערשטערהע זיי׳ מוכ צערברעכע מיהרע בילד־זייַלען׃
(כה) דעם עוויגען׳ מייַנעם גאָטט זאָלט איהר דיהנען· זאָ וועל
ער מייַנע שפייַס מוכ מייַנעם טראַנק זענגען· מוכ איך
וועלדע קראַנקהייט פֿון דיר פֿערן זיין זאָמען׃ (כו) עס וועל
קיינע מוטטער־ציג׳ קיין קיינע פֿרוכטבאַרע
אין דייַנעם לאַנד זיין· איך וועלדע דיא אַנצאָהל דייַנער טאָגע
פֿולן זיין זאָמען׃ (יעדער זאָל פֿאַר גענוהנליכע יאָרען׳ דען
ערקלייַרט)׃ (כז) מיינען שרעקען וועלדע איך פֿאַר דיר הער
זיהען זאָמען׃ מוכ יעדעס פֿאָלק׳ צו וועלכען זאָ קאָמען
וועלדע איך מוכזאָרגונג ברינגען· מוכ פֿערמורסאַכען זאָ
דאָזורך אין מוכזאָרגונג בריגען· מוכ פֿערשרעקען זאָ
וועלע דייַנע פֿיַנד פֿאַר דיר הער שיקען· דיסע זאָלען דען מוי־
האָרניסען פֿאַר דיר הער שיקען׃ (כח) איך וועל
בעפֿעלע׳ דאָס זיי פֿאַר דיר פֿאַרטריבען׃ (כט) איך
וועלדע מיהן אַבער נים אין מייַנעם יאָהר פֿאַר דיר מוסטרי־
בען׳ דאָס דאָזורך מיין לאַנד וויסטע וועלדע׃ (ל) נאָך מוכ נאָך איך מיהן פֿאַר דיר מוס־
טריבען· מוכטערדאָסען וועלדיך דאָס לאַנד בעזיצען׃ (לא) איך וועלדע דייַנע גרענצע
פֿון דעם שילף־מעער (דאָס רויטהע מעער) ביס אין
פֿלשתים· (דאָס סיריש מעער) מוכ
דאָס מעער ערר פלשתים· (דאָס סיריש מעער) מוכ פֿון
ערר וויסטע׳ ביס אין דען שטראָהם· נעמיך דיא מיין־וואָהנער
דיסעס זאָלדעס וויל איך מין דייַנע גרענצען מוכ זיי
פֿון מיין פֿאַר דיר וועג טרייבען׃ (לב) דוא זאָלסט מיט מיהנען מוכ
מיהרען גענטערן קיינען בונד מאַכען׃ (זיי מוכטער בעוואָהנער
בעלינגונגען מין דעם זאָלדע נים דולדען) (לג) זיי זאָלען מין
דייַנעם

זייגעס אָבנדס גאָר ניכט בוייבען. זיא קענטעס דיך נו זיבען
וויזער איך פֿערפֿיהרען. זוס קענטעסט פֿערלייטעט ווערדען
מיהרען געטטערן נו זיהנען. מוכ דיסעס וירדס דיין פֿיינ־
שטריק זיין:

קאַפּיטעל כד

(א) נו משה שפרַך ער, שטייגס הערויף נו דער ערשיינונג
דעס עוויגען. זוס, להרן, נדב, אביהוא, מוכ זיבענציג
פֿון דען עלטעסטען אויס ישׂראל, מוכ וועדפֿעס מיך אין דער
פֿערנע, נור אַבעטונג נידער: (ב) משה אליין זאָל נו דער
ערשיינונג דעס עוויגען באַהערן טרעטען. יענע אַביר זאָלן
ניכט נאָהער טרעטען. מוכ דאס פֿאָלק זאָל ניכט מיט מיהס
הערויף קומען: (ג) משה קומט הערונטער, מוכ בערישט
טעטס דעס פֿאָלקס אַלע ווערטע דעס עוויגען, מוכ אַלע רעכ־
טע. זיא גענעמיגט אַבנטווערטעט מיינשטימיג,
מוכ שפרַכען, אַלע ווערטע, זיא דער עוויגע געשפרַכען
האָבן, ווָאלען וויר טהון: (ד) משה שריב אַלע ווערטע דעס
עוויגען נידער. שטאַנד דעס מאָרגענס פֿריה אויף, עררי־
טעט מוכטען אַן בערגע מיינען אַלטאַר, מוכ נוועלף זייל,
נאַך דען נוועלף שטאַמען ישׂראל: (ה) ער זענדעטע זיא
יונגלינגע אויס דען קינדערן ישׂראל, (זיא ערסט־געבאָהר־
נען) דיסע ברַכטען גאַנצע פֿאָפֿער, מוכ שלַכטעטען, דעס
עוויגען נו אהרען, שטיהרע נו פֿרידענס־פֿאָפֿערן: (ו) משה
נאָהם זיא האַלפֿטע דעס בלוטס, טהאַט עס אין בעקען, זיא
מנדרע האַלפֿטע דעס בלוטס אַבער, שפרענגטע עס אויף דען
אַלטאַר: (ז) נאָהם דאס בוך דעס בונדעס, מוכ לאָס עס דעס
שפרַכען, ווָאלען וויר טהון, מוכ גיהאָרכען: (ח) משה
נאָהם דאס בלוט, בעשפרענגטע דאס פֿאָלק דאָמיט. מוכ
שפרַך, דיסעס איסט בלוט דעס בונדעס, וועלכען דער עוויגע
מיט מיר גענאַכט, אויבער אַלע דיסע ווערטע: (ט) משה,
להרן, נדב, אביהוא, מוכ זיבענציג פֿון דען עלטעסטען אויס
ישׂראל, שטיגען הינויף: (י) זיא ערבליקטען דען ערשיינונג
דעס גאָטטעס דער ישׂראל. מונטער דערען פֿיסען וואָר עס,
ווי מיין וערק אויס גלאַנצענדעם ספיר. מוכ ווי זיא פֿארבע
דעס הימעלס, ווען עס הייטער איסט: (יא) נאָ דיד עדלען
יונגלינגע דער קינדער ישׂראל ופגטע ער זייגע האַנד ניכט.
(זיא נו בעשאַדיגען) זיא שויעטען דיך ערשיינונג גאָטטעס,
מוכ טרַנקען: (יב) דער עוויגע שפרַך נו משה,
קומע מיר אויף דען בערג הערויף, מוכ בלייבע דאָ משה,
זעלבסט. איך ווילל דיר דיא שטיינערנען טאַפֿלען אויס דער
הערע מוכ דעס געבאָט געבען, דאס איך האַרויף געשריבען,
זיא נו אונטערריכטען: (יג) משה מוכ זיין דיהנער יהושע
שטאַנדען אויף. משה שטיג הינויף אויף דען בערג גאָטטעס:
(יד) נו דען עלטעסטען מאַכר שפרַך ער, ווָארטעט היר אויף
אונס, בים וויר נו אייך זוריק קומען. להרן מוכ חור זיבד יא
בייא אייך, ווער מייגע רעכטס־זאַכע האָט, מאַג נו מיהנען
הין געהען: (טו) משה שטיג אויף אויף דען בערג, מוכ דיא
ווָאלק בעדעקטע דען בערג: (יו) דיא הערליכקייט דעס
עוויגען רוהעטע נעמליך אויף דעס בערגס סיני. מוכ דיא
ווָאלק

כד Cap. XXIV.

א וְאֶל־מֹשֶׁה אָמַר עֲלֵה אֶל־יְהוָה אַתָּה וְאַהֲרֹן נָדָב
וַאֲבִיהוּא וְשִׁבְעִים מִזִּקְנֵי יִשְׂרָאֵל וְהִשְׁתַּחֲוִיתֶם מֵרָחֹק׃
2 וְנִגַּשׁ מֹשֶׁה לְבַדּוֹ אֶל־יְהוָה וְהֵם לֹא יִגָּשׁוּ וְהָעָם לֹא
3 יַעֲלוּ עִמּוֹ׃ וַיָּבֹא מֹשֶׁה וַיְסַפֵּר לָעָם אֵת כָּל־דִּבְרֵי יְהוָה
וְאֵת כָּל־הַמִּשְׁפָּטִים וַיַּעַן כָּל־הָעָם קוֹל אֶחָד וַיֹּאמְרוּ
4 כָּל־הַדְּבָרִים אֲשֶׁר־דִּבֶּר יְהוָה נַעֲשֶׂה׃ וַיִּכְתֹּב מֹשֶׁה אֵת
כָּל־דִּבְרֵי יְהוָה וַיַּשְׁכֵּם בַּבֹּקֶר וַיִּבֶן מִזְבֵּחַ תַּחַת הָהָר
וּשְׁתֵּים עֶשְׂרֵה מַצֵּבָה לִשְׁנֵים עָשָׂר שִׁבְטֵי יִשְׂרָאֵל׃
ה וַיִּשְׁלַח אֶת־נַעֲרֵי בְנֵי יִשְׂרָאֵל וַיַּעֲלוּ עֹלֹת וַיִּזְבְּחוּ זְבָחִים
6 שְׁלָמִים לַיהוָה פָּרִים׃ וַיִּקַּח מֹשֶׁה חֲצִי הַדָּם וַיָּשֶׂם
7 בָּאַגָּנֹת וַחֲצִי הַדָּם זָרַק עַל־הַמִּזְבֵּחַ׃ וַיִּקַּח סֵפֶר
הַבְּרִית וַיִּקְרָא בְּאָזְנֵי הָעָם וַיֹּאמְרוּ כֹּל אֲשֶׁר־דִּבֶּר יְהוָה
8 נַעֲשֶׂה וְנִשְׁמָע׃ וַיִּקַּח מֹשֶׁה אֶת־הַדָּם וַיִּזְרֹק עַל־הָעָם
וַיֹּאמֶר הִנֵּה דַם־הַבְּרִית אֲשֶׁר כָּרַת יְהוָה עִמָּכֶם עַל
9 כָּל־הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה׃ וַיַּעַל מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן נָדָב וַאֲבִיהוּא
י וְשִׁבְעִים מִזִּקְנֵי יִשְׂרָאֵל׃ וַיִּרְאוּ אֶת אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל
וְתַחַת רַגְלָיו כְּמַעֲשֵׂה לִבְנַת הַסַּפִּיר וּכְעֶצֶם הַשָּׁמַיִם
11 לָטֹהַר׃ וְאֶל־אֲצִילֵי בְנֵי יִשְׂרָאֵל לֹא שָׁלַח יָדוֹ וַיֶּחֱזוּ
12 אֶת־הָאֱלֹהִים וַיֹּאכְלוּ וַיִּשְׁתּוּ׃ ס וַיֹּאמֶר יְהוָה
אֶל־מֹשֶׁה עֲלֵה אֵלַי הָהָרָה וֶהְיֵה־שָׁם וְאֶתְּנָה לְךָ אֶת־
לֻחֹת הָאֶבֶן וְהַתּוֹרָה וְהַמִּצְוָה אֲשֶׁר כָּתַבְתִּי לְהוֹרֹתָם׃
13 וַיָּקָם מֹשֶׁה וִיהוֹשֻׁעַ מְשָׁרְתוֹ וַיַּעַל מֹשֶׁה אֶל־הַר
14 הָאֱלֹהִים׃ וְאֶל־הַזְּקֵנִים אָמַר שְׁבוּ־לָנוּ בָּזֶה עַד אֲשֶׁר־
נָשׁוּב אֲלֵיכֶם וְהִנֵּה אַהֲרֹן וְחוּר עִמָּכֶם מִי־בַעַל דְּבָרִים
טו יִגַּשׁ אֲלֵהֶם׃ וַיַּעַל מֹשֶׁה אֶל־הָהָר וַיְכַס הֶעָנָן אֶת־
16 הָהָר׃ וַיִּשְׁכֹּן כְּבוֹד־יְהוָה עַל־הַר סִינַי וַיְכַסֵּהוּ הֶעָנָן
מפטיר שֵׁשֶׁת יָמִים וַיִּקְרָא אֶל־מֹשֶׁה בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי מִתּוֹךְ הֶעָנָן׃

ומראה

וּמַרְאֵה כְּבוֹד יְהוָה כְּאֵשׁ אֹכֶלֶת בְּרֹאשׁ הָהָר לְעֵינֵי 17
בְּנֵי יִשְׂרָאֵל׃ וַיָּבֹא מֹשֶׁה בְּתוֹךְ הֶעָנָן וַיַּעַל אֶל־הָהָר 18
וַיְהִי מֹשֶׁה בָּהָר אַרְבָּעִים יוֹם וְאַרְבָּעִים לָיְלָה׃

כה Cap. XXV.

פ פ פ יט 19 תרומה

וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה לֵאמֹר׃ דַּבֵּר אֶל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל א 2
וְיִקְחוּ־לִי תְּרוּמָה מֵאֵת כָּל־אִישׁ אֲשֶׁר יִדְּבֶנּוּ לִבּוֹ תִּקְחוּ
אֶת־תְּרוּמָתִי׃ וְזֹאת הַתְּרוּמָה אֲשֶׁר תִּקְחוּ מֵאִתָּם זָהָב 3
וָכֶסֶף וּנְחֹשֶׁת׃ וּתְכֵלֶת וְאַרְגָּמָן וְתוֹלַעַת שָׁנִי וְשֵׁשׁ 4
וְעִזִּים׃ וְעֹרֹת אֵילִם מְאָדָּמִים וְעֹרֹת תְּחָשִׁים וַעֲצֵי ה
שִׁטִּים׃ שֶׁמֶן לַמָּאֹר בְּשָׂמִים לְשֶׁמֶן הַמִּשְׁחָה וְלִקְטֹרֶת 6
הַסַּמִּים׃ אַבְנֵי־שֹׁהַם וְאַבְנֵי מִלֻּאִים לָאֵפֹד וְלַחֹשֶׁן׃ 7
וְעָשׂוּ לִי מִקְדָּשׁ וְשָׁכַנְתִּי בְתוֹכָם׃ כְּכֹל אֲשֶׁר אֲנִי 8 9
מַרְאֶה אוֹתְךָ אֶת תַּבְנִית הַמִּשְׁכָּן וְאֶת תַּבְנִית כָּל־כֵּלָיו
וְכֵן תַּעֲשׂוּ׃ ס וְעָשׂוּ אֲרוֹן עֲצֵי שִׁטִּים אַמָּתַיִם י
וָחֵצִי אָרְכּוֹ וְאַמָּה וָחֵצִי רָחְבּוֹ וְאַמָּה וָחֵצִי קֹמָתוֹ׃
וְצִפִּיתָ אֹתוֹ זָהָב טָהוֹר מִבַּיִת וּמִחוּץ תְּצַפֶּנּוּ וְעָשִׂיתָ 11
עָלָיו זֵר זָהָב סָבִיב׃ וְיָצַקְתָּ לּוֹ אַרְבַּע טַבְּעֹת זָהָב 12
וְנָתַתָּה עַל אַרְבַּע פַּעֲמֹתָיו וּשְׁתֵּי טַבָּעֹת עַל־צַלְעוֹ הָאַחַת
וּשְׁתֵּי טַבָּעֹת עַל־צַלְעוֹ הַשֵּׁנִית׃ וְעָשִׂיתָ בַדֵּי עֲצֵי שִׁטִּים 13
וְצִפִּיתָ אֹתָם זָהָב׃ וְהֵבֵאתָ אֶת־הַבַּדִּים בַּטַּבָּעֹת עַל 14
צַלְעֹת הָאָרֹן לָשֵׂאת אֶת־הָאָרֹן בָּהֶם׃ בְּטַבָּעֹת הָאָרֹן טו
יִהְיוּ הַבַּדִּים לֹא יָסֻרוּ מִמֶּנּוּ׃ וְנָתַתָּ אֶל־הָאָרֹן אֵת 16
הָעֵדֻת אֲשֶׁר אֶתֵּן אֵלֶיךָ׃ וְעָשִׂיתָ כַּפֹּרֶת זָהָב טָהוֹר שני 17
אַמָּתַיִם וָחֵצִי אָרְכָּהּ וְאַמָּה וָחֵצִי רָחְבָּהּ׃ וְעָשִׂיתָ שְׁנַיִם 18
כְּרֻבִים זָהָב מִקְשָׁה תַּעֲשֶׂה אֹתָם מִשְּׁנֵי קְצוֹת הַכַּפֹּרֶת׃
וַעֲשֵׂה כְרוּב אֶחָד מִקָּצָה מִזֶּה וּכְרוּב־אֶחָד מִקָּצָה מִזֶּה 19
מִן־הַכַּפֹּרֶת תַּעֲשׂוּ אֶת־הַכְּרֻבִים עַל־שְׁנֵי קְצוֹתָיו׃ וְהָיוּ כ

ווָאוקע בעדעקטע דען בערג זעכס טעגע׳ אַז זיבענטען 17
טעגע ריף עס אויס דער ווָאוקע נו משׁה׃ (יז) דיא ערשיינונג
דער הערלעכקייט דעס עוויגען׳ ווער ווּיא מיין ברענענדעס
פֿייער׳ אָבען אויף דעם בערגע׳ פֿאר דען אויגען דער קינ־ 18
דער ישׂראל׃ (יח) משׁה גינג מִסטֿן מין דיא ווָאוקע הינײן׳
שטיג הינויף אויף דען בערג· ווונד זאַ בוֹיב משׁה אויף דעם
בערגע פֿירניג נאַכטע׃

קאַפּיטעל כה תרומה

(א) דער עוויגע שפּראַך נו משׁה׳ ווּיא פֿאָלגט׃ (ב) שפּריך 2
נו דען קינדערן ישׂראל׳ זיא זאָלען מיר מייגע שטייער אויפֿ־
נעהמען׳ פֿאָן מייגעם יעדען׳ דעם עס זיין הערץ מייגבענט
ווירד׳ זאָלט איהר דיא שטייער אויפֿנעהמען׃ (ג) דיסעס איסט 3
דיא שטייער׳ דיא איהר פֿאָן מיהנען אַנגענומען זאָלט· גאָלד׳
זילבער׳ ווונד קופּפֿער׃ (ד) מויך היימאַל־בלוי׳ פורפור־ 4
רֹאטהע ווונד הָאך־רֹאטהע ווָאולע· ווונד לייגען גאַרן ווונד ניבען־
האַרע׃ (ה) רֹאטה־געפֿאַרבטע וויללער־פֿעלל· פֿעלל ה
תחשׁים׳ ווונד שטיס־הָאלץ׃ (ו) עהל נום לייכטען· בעווירץ 6
נום זאַלב· עהל׳ ווונד נום ריכער־ווערק׃ (ז) שׁהַם־שטיינע 7
ווונד מיינונגספֿטעינע עדעל־שטיינע· נום פֿאַר־מאַכען׳
ווונד נום ברוסט־שילד׃ (ח) זיא זאָלען מיר מין הייליגטהום 8
פֿערפֿערטיגען׳ זאַ ווּיל איך מיט ווונטער מיהנען ווָאהנען׃ (ט) פֿע־ 9
גיג זאַ׳ ווּיא איך דיר מיך בילד גיבּיג· דאַס מאָדעל דער ווָאהנונג
ווונד דאַס מאָדעל אַללער בעראַטהע· עבען מִסטֿן זאָלט
איהר פֿערפֿערטיגען׃ (י) זיא זאָלען מייגע אַרק פֿאַן שטיס־ י
הָאלץ פֿערפֿערטיגען· דריט־הָאלב עלען זאָלט איהר אַכט גען׳ זיין׳
מַבדערט־הָאלב עלען דיא ברייטע׳ ווונד מַבדערט־הָאלב עלען
דיא העהע׃ (יא) זוא זאָלסט זיא מיט רייגעם גאָלד בעלעגען׳
אינוועניג ווונד אויסוועניג בעלעגען· ווונד מָבען מייגען
גאָלדענען קרַאנץ הערום מַכען׃ (יב) דאַנו זאָלסט זוא פֿיער יא
גאָלדענע רינגע גיסען׳ ווונד דען פֿיער עקען מַבדרינגען׳ מִסטֿן
דאַס מויך דער מייגען זייטע ווויא רינגע׳ ווונד מויך דער־
מַבדרען זייטע ווידערוק צוויא רינגע קאַמאַן׃ (יג) מַכע
מויך שטאַבען פֿאַן שטיס־הָאלץ׳ בעלעגע זיא מיט גאָלד׃
(יד) בריגע דיא שטאַבען מִסטֿן דיא רינגע׳ מויך דען קאַסטען׳
ווייטען דער זאָלע׃ (טו) מין דען שטאַבען זאָלען דיא רינגע
ווערדען׃ (יו) מין דיא זאָלע זאָלסט זוא דאַס זעגעס דאַס
גייגבּיס׳ (דיא בעזונדערן־טאַפֿלען) וועלכע איך דיר בעבען ווערדע׃
(יז) מאַכע מויך מייגען דעקעל פֿאַן רייגעם גאָלד· דריט־הָאלב
עלען דיא זאָלגע׳ ווונד מַבדערט־הָאלב עלען דיא ברייטע׃
(יח) מאַכע צוויא גאָלדענע כרוכים׳ פֿאַן בעטריבענער מַרבייט
זאָלסט זוא זיא מאַכען׳ מויס דען ביידען עכדען דעס דעקעלס׃
(יט) בעמאַך מייגען כרוב זאָלסט זוא מויס דעם מייגען עכדע
הערויס מַרבייטען׳ ווונד מייגען כרוב מויס דעם מַבדערען עכדע·
מויס דעם דעקעל זעלבסט זאָלסט זוא מויס דעם מייגען עכדע
טיגען׳ פֿאַן ביידען עכדען׃ (כ) דיא כרוכים זאָלען איהר פֿיגען
אויפֿ־ 19
פֿאָבען

בען׃

(לו) איהרע קנעפּפּע
וועלכן. גאַנץ אוים מיינעם שטיק ריינעם גאָלדעם געטרי־
בענע מיסן מען אויך מאַכן: ועפּטס הערוים געאַרבייטעט
מוז מיינער מיטן מאַכן: יעדעס הערוים אין דער מיטן
איז אויס דעם ייִכטערן הערוים געהען׃

(לז) מיט זעקס לעמפּלעך. זאָל מען אויפּן לעמפּל־
שטאַנד מאַכן: זיבן לעמפּלעך. אויבן אויפֿן לעמפּל־
שטאַנד: אויף זיי זאָלן ברענען. אויף זיי זאָל מען
ברענען: אַז זיי ווערן אָנגעצונדן. אַז מען וועט זיי
אָנצינדן: זאָלן זיי ליכט געבן. זאָל דאָס ליכט
שיינען: (לח) מיט זייערע לעפֿלעך. מיט זייערע
שניפּלעך: אויף וועלכע מען נעמט אויס דאָס ברענ־
דיגע פֿון לעמפּלעך: (לט) פֿון אַ כיכר גאָלד. פֿון
אַ כיכר גאָלד: זאָל מען מאַכן אַלע דיזע כלים׃

(מ) זע זאָלסט מאַכן. זע זאָלסט מאַכן: אַז דו
ווערסט אויפֿגעפֿירט. אַז דו ווערסט אויפֿגעוויזן:
אויפֿן בארג. אויפֿן בארג סיני׃

(א) דו זאָלסט מאַכן. דו זאָלסט מאַכן: מיט צען
פּרישעס. מיט צען פּרישעס: פֿון צוויסטער. פֿון
צוויסטער: מיט כּרובֿים. מיט כּרובֿים: זאָלסטו
מאַכן. זאָלסטו מאַכן: אין דער אַרבעט. אין דער
אַרבעט: פֿון אַ חכם. פֿון אַ חכם׃

(ב) די לענג פֿון איין פּרישע. די לענג פֿון איין
פּרישע: אַכט און צוואַנציק עלנבויגן. אַכט און צוואַנ־
ציק עלנבויגן: און די ברייט פֿון איין פּרישע. און
די ברייט פֿון איין פּרישע: פֿיר עלנבויגן. פֿיר עלנ־
בויגן: אַלע פּרישעס. אַלע פּרישעס: זאָלן האָבן
איין מאָס. זאָלן האָבן איין מאָס׃

(ג) פֿינף פּרישעס. פֿינף פּרישעס: זאָלן פֿאַרבונ־
דן ווערן. זאָלן פֿאַרבונדן ווערן: איינע צו דער אַנ־
דערער. איינע צו דער אַנדערער׃

(ד) מאַך לופּן. מאַך לופּן: פֿון בלוי. פֿון בלוי:
אויפֿן רענד. אויפֿן רענד: פֿון דער לעצטער פּרי־
שע. פֿון דער לעצטער פּרישע: אין דער פֿאַרבינ־
דונג. אין דער פֿאַרבינדונג׃

(ה) פֿופֿציק לופּן. פֿופֿציק לופּן: מאַך מען אויפֿן
רענד. מאַך מען אויפֿן רענד: פֿון דער פּרישע. פֿון
דער פּרישע: וואָס איז אין דער פֿאַרבינדונג. וואָס
איז אין דער פֿאַרבינדונג׃

(ו) פֿופֿציק הייקלעך. פֿופֿציק הייקלעך: פֿון גאָלד.
פֿון גאָלד: מאַך מען די פּרישעס. מאַך מען די פּרי־
שעס: איינע צו דער אַנדערער. איינע צו דער אַנ־
דערער: מיט די הייקלעך. מיט די הייקלעך: אַז עס
זאָל ווערן איין מישכן. אַז עס זאָל ווערן איין מי־
שכן׃

(ז) ציגן האָר. ציגן האָר: פֿאַר אַ צעלט. פֿאַר אַ
צעלט: אויבן אויפֿן מישכן. אויבן אויפֿן מישכן׃

(ח) דרייסיק אַמות. דרייסיק אַמות: איז די לענג
פֿון איין יריעה. איז די לענג פֿון איין יריעה: אַכט
אַמות. אַכט אַמות: איז די ברייט פֿון איין יריעה.
איז די ברייט פֿון איין יריעה: אַלע יריעות. אַלע
יריעות: זאָלן האָבן איין מאָס. זאָלן האָבן איין מאָס׃

(ט) פֿינף יריעות. פֿינף יריעות: זאָלן באַזונדער
ווערן. זאָלן באַזונדער ווערן: זעקס יריעות. זעקס
יריעות: זאָלן באַזונדער ווערן. זאָלן באַזונדער ווער־
ן: אַז דו זאָלסט פֿאַרדאָפּלן. אַז דו זאָלסט פֿאַר־
דאָפּלן: די זעקסטע יריעה. די זעקסטע יריעה: אין
דער פֿאָרדערסטער פּאַרטיי. אין דער פֿאָרדערסטער
פּאַרטיי: פֿון אוהל מועד. פֿון אוהל מועד׃

(י) פֿופֿציק לופּן. פֿופֿציק לופּן: מאַך מען אויפֿן
רענד. מאַך מען אויפֿן רענד: פֿון דער יריעה. פֿון
דער יריעה: וואָס איז אין דער פֿאַרבינדונג. וואָס
איז אין דער פֿאַרבינדונג׃

(יא) פֿופֿציק הייקלעך. פֿופֿציק הייקלעך: פֿון קופּ־
פּער. פֿון קופּפּער: מאַך מען די הייקלעך. מאַך מען
די הייקלעך: אַז עס זאָל ווערן איין מישכן. אַז עס
זאָל ווערן איין מישכן׃

(יב) אבער דאָס וואָס איבערבלייבט. אבער דאָס וואָס
איבערבלייבט: אין דער לענג פֿון יריעה. אין דער
לענג פֿון יריעה: וואָס איז איבערגעבליבן. וואָס איז
איבערגעבליבן: אין די יריעות. אין די יריעות: זאָל
איבערהענגען. זאָל איבערהענגען: אויפֿן הינטן פֿון
דעם מישכן׃

(יג) אין אַמה פֿון דאָס. אין אַמה פֿון דאָס: אין
אַמה פֿון יענעם. אין אַמה פֿון יענעם: וואָס איז
איבערגעבליבן. וואָס איז איבערגעבליבן: אין דער
לענג פֿון די יריעות. אין דער לענג פֿון די יריעות:
זאָל איבערהענגען. זאָל איבערהענגען: אויף בייד
זייטן פֿון מישכן. אויף בייד זייטן פֿון מישכן: אַז
עס זאָל עס צודעקן. אַז עס זאָל עס צודעקן׃

(יד) אויבערשטן דעקל. אויבערשטן דעקל: פֿון רויטע
אילים־פֿעלן. פֿון רויטע אילים־פֿעלן: אויבן אויף
דעם. אויבן אויף דעם: דעקל פֿון תחשים־פֿעלן.
דעקל פֿון תחשים־פֿעלן: אויבן אויף דעם. אויבן
אויף דעם׃

(טו) שטייענדיקע ברעטער. שטייענדיקע ברעטער:
פֿאַר דעם מישכן. פֿאַר דעם מישכן: פֿון שיטים־
האָלץ. פֿון שיטים־האָלץ׃

(טז) צען אמות. צען אמות: איז די לענג פֿון איין
ברעט. איז די לענג פֿון איין ברעט: אַכט אמות.
אַכט אמות: איז די ברייט פֿון איין ברעט. איז די
ברייט פֿון איין ברעט׃

(יז) צוויי צאַפּנען. צוויי צאַפּנען: זאָלן זיין. זאָלן
זיין: איינע צו דער אַנדערער. איינע צו דער אַנ־
דערער: אַלע ברעטער פֿון מישכן. אַלע ברעטער
פֿון מישכן: זאָלסטו מאַכן. זאָלסטו מאַכן׃

(יח) מאַך מען דעם מישכן. מאַך מען דעם מישכן:
פֿון וואָס עס זאָל באַשטיין. פֿון וואָס עס זאָל באַ־
שטיין׃

(יט) פֿערציק סאָקלען. פֿערציק סאָקלען: פֿון זילבער.
פֿון זילבער: זאָלסטו מאַכן. זאָלסטו מאַכן: אונטער
צוואַנציק ברעטער. אונטער צוואַנציק ברעטער׃

(כ) אויף דער צווייטער זייט. אויף דער צווייטער
זייט: פֿון מישכן. פֿון מישכן: צפון־זייט. צפון־זייט:
זאָלסטו מאַכן. זאָלסטו מאַכן׃

(כא) צוואַנציק ברעטער. צוואַנציק ברעטער: מיט
זייערע סאָקלען. מיט זייערע סאָקלען: צוויי סאָק־
לען. צוויי סאָקלען: אונטער איין ברעט. אונטער
איין ברעט: צוויי סאָקלען. צוויי סאָקלען: אונטער
דעם צווייטן ברעט. אונטער דעם צווייטן ברעט׃

(כב) אויף דער הינטערער זייט. אויף דער הינטערער
זייט: פֿון מישכן. פֿון מישכן: מערבֿ־זייט. מערבֿ־
זייט: זאָלסטו מאַכן. זאָלסטו מאַכן׃

(כג) זעקס ברעטער. זעקס ברעטער: זאָלסטו מאַכן.
זאָלסטו מאַכן: פֿאַר די צוויי עקן. פֿאַר די צוויי
עקן׃

(כד) בעיעדע מיט מיט ריינעם
גאָלד. מאַכט מיינעם גאָלדנעם קראַנץ מוזהער: (כה) נעמ־
ען מיינעם גאָלדנעם קראַנץ. מיינעם גאָלדנעם קראַנץ
מוזהער: מאַכט מיינעם גאָלדנעם קראַנץ. מיינעם גאָלד־
נעם קראַנץ מוזהער: (כו) זאָלסט מאַכן פֿיר רינגען
פֿון גאָלד. פֿון גאָלד: זאָלסט מאַכן פֿיר רינגען

מִמֶּנָּה לְשֵׁשֶׁת הַקָּנִים הַיֹּצְאִים מִן־הַמְּנֹרָה׃ כַּפְתֹּרֵיהֶם 36
וְקָנֹתָם מִמֶּנָּה יִהְיוּ כֻּלָּהּ מִקְשָׁה־אַחַת זָהָב טָהוֹר׃
וְעָשִׂיתָ אֶת־נֵרֹתֶיהָ שִׁבְעָה וְהֶעֱלָה אֶת־נֵרֹתֶיהָ וְהֵאִיר 37
עַל־עֵבֶר פָּנֶיהָ׃ וּמַלְקְחֶיהָ וּמַחְתֹּתֶיהָ זָהָב טָהוֹר׃
כִּכַּר זָהָב טָהוֹר יַעֲשֶׂה אֹתָהּ אֶת כָּל־הַכֵּלִים הָאֵלֶּה׃ 39
וּרְאֵה וַעֲשֵׂה בְּתַבְנִיתָם אֲשֶׁר־אַתָּה מָרְאֶה בָּהָר׃ ס מ

כו Cap. XXVI.

א רביעי
וְאֶת־הַמִּשְׁכָּן תַּעֲשֶׂה עֶשֶׂר יְרִיעֹת שֵׁשׁ מָשְׁזָר וּתְכֵלֶת
וְאַרְגָּמָן וְתוֹלַעַת שָׁנִי כְּרֻבִים מַעֲשֵׂה חֹשֵׁב תַּעֲשֶׂה אֹתָם׃
אׇרֶךְ׀ הַיְרִיעָה הָאַחַת שְׁמֹנֶה וְעֶשְׂרִים בָּאַמָּה וְרׇחַב 2
אַרְבַּע בָּאַמָּה הַיְרִיעָה הָאֶחָת מִדָּה אַחַת לְכָל־הַיְרִיעֹת׃
חֲמֵשׁ הַיְרִיעֹת תְּחֻבַּרְנָה חֻבֶּרֶת אִשָּׁה אֶל־אֲחֹתָהּ וְחָמֵשׁ 3
יְרִיעֹת חֻבֶּרֶת אִשָּׁה אֶל־אֲחֹתָהּ׃ וְעָשִׂיתָ לֻלְאֹת תְּכֵלֶת 4
עַל שְׂפַת הַיְרִיעָה הָאֶחָת מִקָּצָה בַּחֹבָרֶת וְכֵן תַּעֲשֶׂה
בִּשְׂפַת הַיְרִיעָה הַקִּיצוֹנָה בַּמַּחְבֶּרֶת הַשֵּׁנִית׃ חֲמִשִּׁים ה
לֻלָאֹת תַּעֲשֶׂה בַּיְרִיעָה הָאַחַת וַחֲמִשִּׁים לֻלָאֹת תַּעֲשֶׂה
בִּקְצֵה־הַיְרִיעָה אֲשֶׁר בַּמַּחְבֶּרֶת הַשֵּׁנִית מַקְבִּילֹת־
הַלֻּלָאֹת אִשָּׁה אֶל־אֲחֹתָהּ׃ וְעָשִׂיתָ חֲמִשִּׁים קַרְסֵי זָהָב 6
וְחִבַּרְתָּ אֶת־הַיְרִיעֹת אִשָּׁה אֶל־אֲחֹתָהּ בַּקְּרָסִים וְהָיָה
הַמִּשְׁכָּן אֶחָד׃ וְעָשִׂיתָ יְרִיעֹת עִזִּים לְאֹהֶל עַל־הַמִּשְׁכָּן 7
עַשְׁתֵּי־עֶשְׂרֵה יְרִיעֹת תַּעֲשֶׂה־אֹתָם׃ אׇרֶךְ׀ הַיְרִיעָה 8
הָאַחַת שְׁלֹשִׁים בָּאַמָּה וְרׇחַב אַרְבַּע בָּאַמָּה הַיְרִיעָה
הָאַחַת מִדָּה אַחַת לְעַשְׁתֵּי עֶשְׂרֵה יְרִיעֹת׃ וְחִבַּרְתָּ 9
אֶת־חֲמֵשׁ הַיְרִיעֹת לְבָד וְאֶת־שֵׁשׁ הַיְרִיעֹת לְבָד וְכָפַלְתָּ
אֶת־הַיְרִיעָה הַשִּׁשִּׁית אֶל־מוּל פְּנֵי הָאֹהֶל׃ וְעָשִׂיתָ י
חֲמִשִּׁים לֻלָאֹת עַל שְׂפַת הַיְרִיעָה הַקִּיצֹנָה
בַּחֹבֶרֶת וַחֲמִשִּׁים לֻלָאֹת עַל שְׂפַת הַיְרִיעָה הַחֹבֶרֶת
הַשֵּׁנִית׃ וְעָשִׂיתָ קַרְסֵי נְחֹשֶׁת חֲמִשִּׁים וְהֵבֵאתָ 11

את־

(לו) פֿערפֿערטיגע מוך לאַנג: (לז) פֿערפֿערטיגע מוך לאַנג: (א) נור וואַהרנוב פֿערפֿערטיגעסט וואָס נעהן טעפּפּיכער / פֿאַר זעקס־לאַטהער וואָלט / וואָלט כּוראַנקט · קונסט־וועבער־אַרבייט / וואָלט: (ב) דיא / אַכט מוך דיא זעלבע מיינעס טעפּפּיכס / זיין / אַכט: (ג) פֿינף טעפּפּיכער / וואָלט / אַלע טעפּפּיכער / מיט שטיק / זיין / פֿינף · אַלע טעפּפּיכער / וואָלט / בוויער / פֿורפֿור־לאַטהער / מוך פֿיגורן / פֿאַר כּרוּבים / מיט פֿיגורן / פֿאַר כּרוּבים: (ד) דיא / אַכט / מוך דיא זעלבע · מוך פֿינף טעפּפּיכער / זיין / אַכט: (ה) פֿינפֿציג העפֿטלעך / מוך פֿינפֿציג / שליפֿען / וואָס דיא / אַכט / מוך דיא זעלבע · מוך פֿינפֿציג / שליפֿען / וואָס דיא / אַכט: (ו) וואָכער מוך / מעשה / אַרבייט / זיין: (ז) דיא / אַכט מוך דיא זעלבע · מוך פֿינפֿציג / שליפֿען / וואָס דיא / אַכט: (ח) דיא / אַכט / מוך דיא זעלבע · מוך פֿינפֿציג / שליפֿען / וואָס דיא / אַכט: (ט) זעקס / מוך דיא זעלבע · מוך פֿינפֿציג / שליפֿען / וואָס דיא / אַכט: (י) דיא / אַכט / מוך דיא זעלבע · מוך פֿינפֿציג / שליפֿען / וואָס דיא / אַכט: (יא) דיא / אַכט / מוך דיא זעלבע · מוך פֿינפֿציג / שליפֿען / וואָס דיא / אַכט: (יב) דיא / אַכט / מוך דיא זעלבע · מוך פֿינפֿציג / שליפֿען / וואָס דיא / אַכט: (יג) דיא / אַכט / מוך דיא זעלבע · מוך פֿינפֿציג / שליפֿען / וואָס דיא / אַכט: (יד) דיא / אַכט / מוך דיא זעלבע · מוך פֿינפֿציג / שליפֿען / וואָס דיא / אַכט: (טו) דיא / אַכט / מוך דיא זעלבע · מוך פֿינפֿציג / שליפֿען / וואָס דיא / אַכט: (טז) דיא / אַכט / מוך דיא זעלבע · מוך פֿינפֿציג / שליפֿען / וואָס דיא / אַכט: (יז) דיא / אַכט / מוך דיא זעלבע · מוך פֿינפֿציג / שליפֿען / וואָס דיא / אַכט: (יח) דיא / אַכט / מוך דיא זעלבע · מוך פֿינפֿציג / שליפֿען / וואָס דיא / אַכט: (יט) דיא / אַכט / מוך דיא זעלבע · מוך פֿינפֿציג / שליפֿען / וואָס דיא / אַכט: (כ) דיא / אַכט / מוך דיא זעלבע · מוך פֿינפֿציג / שליפֿען / וואָס דיא / אַכט: (כא) דיא / אַכט / מוך דיא זעלבע · מוך פֿינפֿציג / שליפֿען / וואָס דיא / אַכט: (כב) דיא / אַכט / מוך דיא זעלבע · מוך פֿינפֿציג / שליפֿען / וואָס דיא / אַכט: (כג) דיא / אַכט / מוך דיא זעלבע · מוך פֿינפֿציג / שליפֿען / וואָס דיא / אַכט: (כד) דיא / אַכט / מוך דיא זעלבע · מוך פֿינפֿציג / שליפֿען / וואָס דיא / אַכט: (כה) דיא / אַכט / מוך דיא זעלבע · מוך פֿינפֿציג / שליפֿען / וואָס דיא / אַכט: (כו) דיא / אַכט / מוך דיא זעלבע · מוך פֿינפֿציג / שליפֿען / וואָס דיא / אַכט: (כז) דיא / אַכט / מוך דיא זעלבע · מוך פֿינפֿציג / שליפֿען / וואָס דיא / אַכט: (כח) דיא / אַכט / מוך דיא זעלבע · מוך פֿינפֿציג / שליפֿען / וואָס דיא / אַכט: (כט) דיא / אַכט / מוך דיא זעלבע · מוך פֿינפֿציג / שליפֿען / וואָס דיא / אַכט: (ל) דיא / אַכט / מוך דיא זעלבע · מוך פֿינפֿציג / שליפֿען / וואָס דיא / אַכט: (לא) דיא / אַכט / מוך דיא זעלבע · מוך פֿינפֿציג / שליפֿען / וואָס דיא / אַכט: (לב) דיא / אַכט / מוך דיא זעלבע · מוך פֿינפֿציג / שליפֿען / וואָס דיא / אַכט: (לג) דיא / אַכט / מוך דיא זעלבע · מוך פֿינפֿציג / שליפֿען / וואָס דיא / אַכט: (לד) דיא / אַכט / מוך דיא זעלבע · מוך פֿינפֿציג / שליפֿען / וואָס דיא / אַכט: (לה) דיא / אַכט / מוך דיא זעלבע · מוך פֿינפֿציג / שליפֿען / וואָס דיא / אַכט: (לו) דיא / אַכט / מוך דיא זעלבע · מוך פֿינפֿציג / שליפֿען / וואָס דיא / אַכט: (לז) דיא / אַכט / מוך דיא זעלבע · מוך פֿינפֿציג / שליפֿען / וואָס דיא / אַכט:

קאַפּיטעל כו

(א) נור וואַהרנוב פֿערפֿערטיגעסט וואָס נעהן טעפּפּיכער / פֿאַר זעקס־לאַטהער וואָלט / וואָלט כּוראַנקט · קונסט־וועבער־אַרבייט / וואָלט: (ב) דיא / אַכט / מוך דיא זעלבע · מוך פֿינפֿציג / שליפֿען / וואָס דיא / אַכט: (ג) פֿינף טעפּפּיכער / וואָלט / אַלע טעפּפּיכער / מיט שטיק / זיין / פֿינף · אַלע טעפּפּיכער / וואָלט / בוויער / פֿורפֿור־לאַטהער / מוך פֿיגורן / פֿאַר כּרוּבים / מיט פֿיגורן / פֿאַר כּרוּבים: (ד) דיא / אַכט / מוך דיא זעלבע · מוך פֿינפֿציג / שליפֿען / וואָס דיא / אַכט: (ה) פֿינפֿציג העפֿטלעך / מוך פֿינפֿציג / שליפֿען / וואָס דיא / אַכט / מוך דיא זעלבע · מוך פֿינפֿציג / שליפֿען / וואָס דיא / אַכט: (ו) וואָכער מוך / מעשה / אַרבייט / זיין: (ז) דיא / אַכט / מוך דיא זעלבע · מוך פֿינפֿציג / שליפֿען / וואָס דיא / אַכט: (ח) דיא / אַכט / מוך דיא זעלבע · מוך פֿינפֿציג / שליפֿען / וואָס דיא / אַכט: (ט) זעקס / מוך דיא זעלבע · מוך פֿינפֿציג / שליפֿען / וואָס דיא / אַכט: (י) דיא / אַכט / מוך דיא זעלבע · מוך פֿינפֿציג / שליפֿען / וואָס דיא / אַכט: (יא) דיא / אַכט / מוך דיא זעלבע · מוך פֿינפֿציג / שליפֿען / וואָס דיא / אַכט: (יב) דיא / אַכט / מוך דיא זעלבע · מוך פֿינפֿציג / שליפֿען / וואָס דיא / אַכט: (יג) דיא / אַכט / מוך דיא זעלבע · מוך פֿינפֿציג / שליפֿען / וואָס דיא / אַכט: (יד) דיא / אַכט / מוך דיא זעלבע · מוך פֿינפֿציג / שליפֿען / וואָס דיא / אַכט: (טו) דיא / אַכט / מוך דיא זעלבע · מוך פֿינפֿציג / שליפֿען / וואָס דיא / אַכט: (טז) דיא / אַכט / מוך דיא זעלבע · מוך פֿינפֿציג / שליפֿען / וואָס דיא / אַכט: (יז) דיא / אַכט / מוך דיא זעלבע · מוך פֿינפֿציג / שליפֿען / וואָס דיא / אַכט: (יח) דיא / אַכט / מוך דיא זעלבע · מוך פֿינפֿציג / שליפֿען / וואָס דיא / אַכט: (יט) דיא / אַכט / מוך דיא זעלבע · מוך פֿינפֿציג / שליפֿען / וואָס דיא / אַכט: (כ) דיא / אַכט / מוך דיא זעלבע · מוך פֿינפֿציג / שליפֿען / וואָס דיא / אַכט: (כא) דיא / אַכט / מוך דיא זעלבע · מוך פֿינפֿציג / שליפֿען / וואָס דיא / אַכט: (כב) דיא / אַכט / מוך דיא זעלבע · מוך פֿינפֿציג / שליפֿען / וואָס דיא / אַכט: (כג) דיא / אַכט / מוך דיא זעלבע · מוך פֿינפֿציג / שליפֿען / וואָס דיא / אַכט: (כד) דיא / אַכט / מוך דיא זעלבע · מוך פֿינפֿציג / שליפֿען / וואָס דיא / אַכט: (כה) דיא / אַכט / מוך דיא זעלבע · מוך פֿינפֿציג / שליפֿען / וואָס דיא / אַכט: (כו) דיא / אַכט / מוך דיא זעלבע · מוך פֿינפֿציג / שליפֿען / וואָס דיא / אַכט: (כז) דיא / אַכט / מוך דיא זעלבע · מוך פֿינפֿציג / שליפֿען / וואָס דיא / אַכט: (כח) דיא / אַכט / מוך דיא זעלבע · מוך פֿינפֿציג / שליפֿען / וואָס דיא / אַכט: (כט) דיא / אַכט / מוך דיא זעלבע · מוך פֿינפֿציג / שליפֿען / וואָס דיא / אַכט: (ל) דיא / אַכט / מוך דיא זעלבע · מוך פֿינפֿציג / שליפֿען / וואָס דיא / אַכט: (לא) דיא / אַכט / מוך דיא זעלבע · מוך פֿינפֿציג / שליפֿען / וואָס דיא / אַכט: (לב) דיא / אַכט / מוך דיא זעלבע · מוך פֿינפֿציג / שליפֿען / וואָס דיא / אַכט: (לג) דיא / אַכט / מוך דיא זעלבע · מוך פֿינפֿציג / שליפֿען / וואָס דיא / אַכט: (לד) דיא / אַכט / מוך דיא זעלבע · מוך פֿינפֿציג / שליפֿען / וואָס דיא / אַכט: (לה) דיא / אַכט / מוך דיא זעלבע · מוך פֿינפֿציג / שליפֿען / וואָס דיא / אַכט: (לו) דיא / אַכט / מוך דיא זעלבע · מוך פֿינפֿציג / שליפֿען / וואָס דיא / אַכט: (לז) דיא / אַכט / מוך דיא זעלבע · מוך פֿינפֿציג / שליפֿען / וואָס דיא / אַכט:

אויף
זאָל מען זאָגן: (לב) דיסען פֿאַרהאַנג זאָלסטו מאַכן פֿון כלירט־
מיט פֿיגורען פֿון כעריבים דורכוויקט. קונסט־וועבער־אַרבייט
זאָל דאָס רעטהער זיין, מוזט זעכספֿאַך געצווירנטעם גאָרן.
מיינען פֿאַרהאַנג מאַכן, פֿון בוימער, פֿורפֿור־רעטהער,
בערגם וויל געזייגט ווערדען זיין: (לא) זיי זאָלסט אויך
וואָהנונג אויף. נאָך דער וויסע, וועלכע דיר אויף דעם
בעדעקסט זאָל מיט גאָלד: (ל) אַוסגאַן ריכטעסט זאָל דיא
גאָלד, דורך וועלכע דיא ריגעל בעשטעקט ווערדען. דיא ריגעל
בעזעלבטן אויף מיט גאָלד בעזעצט, דיא רינגע מאַכסט זאָל פֿון
מוסט זאָל מיט גאָלד בעזעצט ווערדען. פֿאַרבעסערטע
פֿון דער אַבגע טעפּפּיכט דעם טעפּפּיכט, זאָל אויף
בייזען: (לד) זאָל מיינע עלטערן, דיא מיבערמאַך,
דיא מיינע עלטערן אויף דער מבערן וויטע, זי זאָל
וואָהנונג: (לג) דיא מיינע עלטע אויף דיסער וויטע, זי זאָל

אֶת־הַקְּרָסִים בַּלְּלָאֹת וְחִבַּרְתָּ אֶת־הָאֹהֶל וְהָיָה אֶחָד׃
12 וְסֹרַחַ הָעֹדֵף בִּירִיעֹת הָאֹהֶל חֲצִי הַיְרִיעָה הָעֹדֶפֶת
13 תִּסְרַח עַל אֲחֹרֵי הַמִּשְׁכָּן׃ וְהָאַמָּה מִזֶּה וְהָאַמָּה מִזֶּה
בָּעֹדֵף בְּאֹרֶךְ יְרִיעֹת הָאֹהֶל יִהְיֶה סָרוּחַ עַל־צִדֵּי הַמִּשְׁכָּן
14 מִזֶּה וּמִזֶּה לְכַסֹּתוֹ׃ וְעָשִׂיתָ מִכְסֶה לָאֹהֶל עֹרֹת אֵילִם
מְאָדָּמִים וּמִכְסֵה עֹרֹת תְּחָשִׁים מִלְמָעְלָה׃ פ
15 חמישי טו 16 וְעָשִׂיתָ אֶת־הַקְּרָשִׁים לַמִּשְׁכָּן עֲצֵי שִׁטִּים עֹמְדִים׃ עֶשֶׂר
אַמּוֹת אֹרֶךְ הַקָּרֶשׁ וְאַמָּה וַחֲצִי הָאַמָּה רֹחַב הַקָּרֶשׁ
17 הָאֶחָד׃ שְׁתֵּי יָדוֹת לַקֶּרֶשׁ הָאֶחָד מְשֻׁלָּבֹת אִשָּׁה אֶל־
18 אֲחֹתָהּ כֵּן תַּעֲשֶׂה לְכֹל קַרְשֵׁי הַמִּשְׁכָּן׃ וְעָשִׂיתָ אֶת־
הַקְּרָשִׁים לַמִּשְׁכָּן עֶשְׂרִים קֶרֶשׁ לִפְאַת נֶגְבָּה תֵּימָנָה׃
19 וְאַרְבָּעִים אַדְנֵי־כֶסֶף תַּעֲשֶׂה תַּחַת עֶשְׂרִים הַקֶּרֶשׁ שְׁנֵי
אַדְנִים תַּחַת־הַקֶּרֶשׁ הָאֶחָד לִשְׁתֵּי יְרֹתָיו וּשְׁנֵי אֲדָנִים
כ תַּחַת־הַקֶּרֶשׁ הָאֶחָד לִשְׁתֵּי יְרֹתָיו׃ וְלִצֶלַע הַמִּשְׁכָּן
21 הַשֵּׁנִית לִפְאַת צָפוֹן עֶשְׂרִים קָרֶשׁ׃ וְאַרְבָּעִים אַדְנֵיהֶם
כֶּסֶף שְׁנֵי אֲדָנִים תַּחַת הַקֶּרֶשׁ הָאֶחָד וּשְׁנֵי אֲדָנִים תַּחַת
22 הַקֶּרֶשׁ הָאֶחָד׃ וּלְיַרְכְתֵי הַמִּשְׁכָּן יָמָּה תַּעֲשֶׂה שִׁשָּׁה
23 קְרָשִׁים׃ וּשְׁנֵי קְרָשִׁים תַּעֲשֶׂה לִמְקְצֹעֹת הַמִּשְׁכָּן
24 בַּיַּרְכָתָיִם׃ וְיִהְיוּ תְאֹמִם מִלְמָטָּה וְיַחְדָּו יִהְיוּ תַמִּים
עַל־רֹאשׁוֹ אֶל־הַטַּבַּעַת הָאַחַת כֵּן יִהְיֶה לִשְׁנֵיהֶם לִשְׁנֵי
כה הַמִּקְצֹעֹת יִהְיוּ׃ וְהָיוּ שְׁמֹנָה קְרָשִׁים וְאַדְנֵיהֶם כֶּסֶף
שִׁשָּׁה עָשָׂר אֲדָנִים שְׁנֵי אֲדָנִים תַּחַת הַקֶּרֶשׁ הָאֶחָד וּשְׁנֵי
26 אֲדָנִים תַּחַת הַקֶּרֶשׁ הָאֶחָד׃ וְעָשִׂיתָ בְרִיחִם עֲצֵי שִׁטִּים
27 חֲמִשָּׁה לְקַרְשֵׁי צֶלַע־הַמִּשְׁכָּן הָאֶחָד׃ וַחֲמִשָּׁה בְרִיחִם
לְקַרְשֵׁי צֶלַע־הַמִּשְׁכָּן הַשֵּׁנִית וַחֲמִשָּׁה בְרִיחִם לְקַרְשֵׁי
28 צֶלַע הַמִּשְׁכָּן לַיַּרְכָתַיִם יָמָּה׃ וְהַבְּרִיחַ הַתִּיכֹן בְּתוֹךְ
29 הַקְּרָשִׁים מִבָּרַח מִן־הַקָּצֶה אֶל־הַקָּצֶה׃ וְאֶת־הַקְּרָשִׁים
תְּצַפֶּה זָהָב וְאֶת־טַבְּעֹתֵיהֶם תַּעֲשֶׂה זָהָב בָּתִּים לַבְּרִיחִם

וְצִפִּיתָ אֶת־הַבְּרִיחִם זָהָב׃ וְהֵקַמְתָּ אֶת־הַמִּשְׁכָּן ל
כְּמִשְׁפָּטוֹ אֲשֶׁר הָרְאֵיתָ בָּהָר׃ ס וְעָשִׂיתָ פָּרֹכֶת 31 שישי
תְּכֵלֶת וְאַרְגָּמָן וְתוֹלַעַת שָׁנִי וְשֵׁשׁ מָשְׁזָר מַעֲשֵׂה חֹשֵׁב
יֵעָשֶׂה אֹתָהּ כְּרֻבִים׃ וְנָתַתָּה אֹתָהּ עַל־אַרְבָּעָה עַמּוּדֵי 32
שִׁטִּים מְצֻפִּים זָהָב וָוֵיהֶם זָהָב עַל־אַרְבָּעָה אַדְנֵי־כָסֶף׃
וְנָתַתָּה אֶת־הַפָּרֹכֶת תַּחַת הַקְּרָסִים וְהֵבֵאתָ שָׁמָּה מִבֵּית 33
לַפָּרֹכֶת אֶת אֲרוֹן הָעֵדֻת וְהִבְדִּילָה הַפָּרֹכֶת לָכֶם בֵּין
הַקֹּדֶשׁ וּבֵין קֹדֶשׁ הַקָּדָשִׁים׃ וְנָתַתָּ אֶת־הַכַּפֹּרֶת עַל 34
אֲרוֹן הָעֵדֻת בְּקֹדֶשׁ הַקָּדָשִׁים׃ וְשַׂמְתָּ אֶת־הַשֻּׁלְחָן לה
מִחוּץ לַפָּרֹכֶת וְאֶת־הַמְּנֹרָה נֹכַח הַשֻּׁלְחָן עַל צֶלַע
הַמִּשְׁכָּן תֵּימָנָה וְהַשֻּׁלְחָן תִּתֵּן עַל־צֶלַע צָפוֹן׃ וְעָשִׂיתָ 36
מָסָךְ לְפֶתַח הָאֹהֶל תְּכֵלֶת וְאַרְגָּמָן וְתוֹלַעַת שָׁנִי וְשֵׁשׁ
מָשְׁזָר מַעֲשֵׂה רֹקֵם׃ וְעָשִׂיתָ לַמָּסָךְ חֲמִשָּׁה עַמּוּדֵי 37
שִׁטִּים וְצִפִּיתָ אֹתָם זָהָב וָוֵיהֶם זָהָב וְיָצַקְתָּ לָהֶם חֲמִשָּׁה
אַדְנֵי נְחֹשֶׁת׃ ס

Cap. XXVII. כז

וְעָשִׂיתָ אֶת־הַמִּזְבֵּחַ עֲצֵי שִׁטִּים חֲמֵשׁ אַמּוֹת אֹרֶךְ א
וְחָמֵשׁ אַמּוֹת רֹחַב רָבוּעַ יִהְיֶה הַמִּזְבֵּחַ וְשָׁלֹשׁ אַמּוֹת
קֹמָתוֹ׃ וְעָשִׂיתָ קַרְנֹתָיו עַל אַרְבַּע פִּנֹּתָיו מִמֶּנּוּ תִּהְיֶיןָ 2
קַרְנֹתָיו וְצִפִּיתָ אֹתוֹ נְחֹשֶׁת׃ וְעָשִׂיתָ סִירֹתָיו לְדַשְּׁנוֹ 3
וְיָעָיו וּמִזְרְקֹתָיו וּמִזְלְגֹתָיו וּמַחְתֹּתָיו לְכָל־כֵּלָיו תַּעֲשֶׂה
נְחֹשֶׁת׃ וְעָשִׂיתָ לוֹ מִכְבָּר מַעֲשֵׂה רֶשֶׁת נְחֹשֶׁת וְעָשִׂיתָ 4
עַל־הָרֶשֶׁת אַרְבַּע טַבְּעֹת נְחֹשֶׁת עַל אַרְבַּע קְצוֹתָיו׃
וְנָתַתָּה אֹתָהּ תַּחַת כַּרְכֹּב הַמִּזְבֵּחַ מִלְמָטָה וְהָיְתָה ה
הָרֶשֶׁת עַד חֲצִי הַמִּזְבֵּחַ׃ וְעָשִׂיתָ בַדִּים לַמִּזְבֵּחַ בַּדֵּי 6
עֲצֵי שִׁטִּים וְצִפִּיתָ אֹתָם נְחֹשֶׁת׃ וְהוּבָא אֶת־בַּדָּיו 7
בַּטַּבָּעֹת וְהָיוּ הַבַּדִּים עַל־שְׁתֵּי צַלְעֹת הַמִּזְבֵּחַ בְּשֵׂאת
אֹתוֹ׃ נְבוּב לֻחֹת תַּעֲשֵׂה אֹתוֹ כַּאֲשֶׁר הָרְאָה אֹתְךָ בָּהָר ח

כז

מוזהאבגב.

נעבסט נוואבניג קופּפּערנעם פּיסע. דינ איז דער האקען פּון דעם זייַ־
ען, מוכז מיהרע רייִכען פּון זיבער: (יא) זע מוך נור
נערדלינען זייטע, מיז דער וואבנע. הובדערט עליין וואבנע
נוך פּאר־הקע, פּיר דיא מיינע זייטע: (י) דאבו נוועבניג זייַן/
נעבסט נוועבניג קופּפּערנעם פּיסע. דיא האקען מן דעם זיי־
ען, מוכז מיהרע רייִכען פּון זיבער: (יא) זע מוך נור
נערדלינען זייטע, מיז דער וואבנע. הובדערט עליין וואבנע
נוך פּאר־הקע, פּיר דיא מיינע זייטע: (י) דאבו נוועבניג זייַן/
נעבסט נוועבניג קופּפּערנעם פּיסע. דיא האקען מן דעם זיי־
ען, מוכז מיהרע רייִכען פּון זיבער: (יא) זע מוך נור

קאפיטעל כז

(א) זוא מאכסט דען מיטער־הערד פּון שטיס־הילץ. דינך
עליין דיא וואבנע, מוכז דינך עליין דיא בריייטע. דער מיטער־
הערד זאל דיא העהע דעס זעזבען דריי
עליין זיין: (ב) מן דען דיער וינקעלן מאכסט זוא דיער
הקהוא עקען. דיא עקען וועדדען מוא מיינעם שטיק מיט דעם
קופּפּער: (ד) זוא מאכסט דיערנער מין זיב־וועדק/ נעץ־
ווערק/ פּון קופּפּער. מיט זיינע נעהאקטע מאכסט זוא מוא
פּאנצען דאזו. מוען זיינע נעהאקטע מאכסט זוא מוא־
זוב בעפּעסטיגסט זוא מוטערהאוד דער מוא־
טע דעס מוטער־הערדס רייכען: (ו) זוא מאכסט מוך
אוך פּאר מוטער־הערד דעס נעץ זאל בים מין דיא העפּ־
טן דער מוטער־הערד. שטאבגען נוך מוטער־הערד/
שטאבגען זוא מיט קופּפּער: (ז) דיא שטאבגען וועדדען
בעזעבסט זוא מיט קופּפּער: (ח) דער הקם דיא שטאבגען מן בייד־
ען זיין דער מיהן מיט טראבט:
(ט) הקהוי/ פּון טאפּעל נוסאמען נעזינבן זאלסט זוא מיהן
מאכען. וויא ער דיר מוך דעם בערגע נעצייבט וואדדען/
זע זאלן מען מיהן מאכען: (י) זוא מאכסט דען פּאר־הקם
נור וואהנוב, נור זילכען זייטע. נעשטריקטע מוואהאבגע
נוך פּאר־הקע, פּון נעזוירנטעם גאדן. הובדערט עליין
נעבסט נוואבניג קופּפּערנעם פּיסע. דיא האקען מן דעם זיי־
ען, מוכז מיהרע רייִכען פּון זיבער: (יא) זע מוך נור

מוב מיינען מאַטעריע, מיר מוטער־קויל, מיינען ברוסט־שילד, שטיקע, וועלכע זיא מאַכען ווייסען בייסטע ערפֿילט האָבע. דאָס זיא דעם מהן מיינעם קויעלער פֿערפֿערטיגען, איהן זו הייליגען, מוב זו מיינעם דינסט, אין מיט וועלכען ער זאָל דינען מיר מיט וויסען קינסטלערן, מיט יעדעם דען מיר מהן מיינעם ווייסען בייסטע ערפֿילט האָבע. דאָס זיא דעם מהן מיינעם קויעלער פֿערפֿערטיגען, איהן זו הייליגען, מוב זו מיינעם דינסט, אין מיט וועלכען ער זאָל דינען מיר

וְאִיתָמָר בְּנֵי אַהֲרֹן׃ 2 וְעָשִׂיתָ בִגְדֵי־קֹדֶשׁ לְאַהֲרֹן אָחִיךָ
לְכָבוֹד וּלְתִפְאָרֶת׃ 3 וְאַתָּה תְּדַבֵּר אֶל־כָּל־חַכְמֵי־לֵב אֲשֶׁר
מִלֵּאתִיו רוּחַ חָכְמָה וְעָשׂוּ אֶת־בִּגְדֵי אַהֲרֹן לְקַדְּשׁוֹ לְכַהֲנוֹ־
לִי׃ 4 וְאֵלֶּה הַבְּגָדִים אֲשֶׁר יַעֲשׂוּ חֹשֶׁן וְאֵפוֹד וּמְעִיל וּכְתֹנֶת
תַּשְׁבֵּץ מִצְנֶפֶת וְאַבְנֵט וְעָשׂוּ בִגְדֵי־קֹדֶשׁ לְאַהֲרֹן אָחִיךָ
וְלִבָנָיו לְכַהֲנוֹ־לִי׃ 5 וְהֵם יִקְחוּ אֶת־הַזָּהָב וְאֶת־הַתְּכֵלֶת
וְאֶת־הָאַרְגָּמָן וְאֶת־תּוֹלַעַת הַשָּׁנִי וְאֶת־הַשֵּׁשׁ׃ פ
6 וְעָשׂוּ אֶת־הָאֵפֹד זָהָב תְּכֵלֶת וְאַרְגָּמָן תּוֹלַעַת שָׁנִי וְשֵׁשׁ
מָשְׁזָר מַעֲשֵׂה חֹשֵׁב׃ 7 שְׁתֵּי כְתֵפֹת חֹבְרֹת יִהְיֶה־לּוֹ אֶל־
שְׁנֵי קְצוֹתָיו וְחָבֵר׃ 8 וְחֵשֶׁב אֲפֻדָּתוֹ אֲשֶׁר עָלָיו כְּמַעֲשֵׂהוּ
מִמֶּנּוּ יִהְיֶה־זָּהָב תְּכֵלֶת וְאַרְגָּמָן וְתוֹלַעַת שָׁנִי וְשֵׁשׁ
מָשְׁזָר׃ 9 וְלָקַחְתָּ אֶת־שְׁתֵּי אַבְנֵי־שֹׁהַם וּפִתַּחְתָּ עֲלֵיהֶם
שְׁמוֹת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל׃ 10 שִׁשָּׁה מִשְּׁמֹתָם עַל הָאֶבֶן הָאֶחָת
וְאֶת־שְׁמוֹת הַשִּׁשָּׁה הַנּוֹתָרִים עַל־הָאֶבֶן הַשֵּׁנִית
כְּתוֹלְדֹתָם׃ 11 מַעֲשֵׂה חָרַשׁ אֶבֶן פִּתּוּחֵי חֹתָם תְּפַתַּח אֶת־
שְׁתֵּי הָאֲבָנִים עַל־שְׁמֹת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל מֻסַבֹּת מִשְׁבְּצוֹת
זָהָב תַּעֲשֶׂה אֹתָם׃ 12 וְשַׂמְתָּ אֶת־שְׁתֵּי הָאֲבָנִים עַל כִּתְפֹת
הָאֵפֹד אַבְנֵי זִכָּרֹן לִבְנֵי יִשְׂרָאֵל וְנָשָׂא אַהֲרֹן אֶת־שְׁמוֹתָם
לִפְנֵי יְהוָה עַל־שְׁתֵּי כְתֵפָיו לְזִכָּרֹן׃ ס 13 שני וְעָשִׂיתָ
מִשְׁבְּצֹת זָהָב׃ 14 וּשְׁתֵּי שַׁרְשְׁרֹת זָהָב טָהוֹר מִגְבָּלֹת
תַּעֲשֶׂה אֹתָם מַעֲשֵׂה עֲבֹת וְנָתַתָּה אֶת־שַׁרְשְׁרֹת הָעֲבֹתֹת
עַל־הַמִּשְׁבְּצֹת׃ ס 15 טו וְעָשִׂיתָ חֹשֶׁן מִשְׁפָּט מַעֲשֵׂה
חֹשֵׁב כְּמַעֲשֵׂה אֵפֹד תַּעֲשֶׂנּוּ זָהָב תְּכֵלֶת וְאַרְגָּמָן וְתוֹלַעַת
שָׁנִי וְשֵׁשׁ מָשְׁזָר תַּעֲשֶׂה אֹתוֹ׃ 16 רָבוּעַ יִהְיֶה־כָּפוּל זֶרֶת
אָרְכּוֹ וְזֶרֶת רָחְבּוֹ׃ 17 וּמִלֵּאתָ בוֹ מִלֻּאַת אֶבֶן אַרְבָּעָה־
טוּרִים אֶבֶן טוּר אֹדֶם פִּטְדָה וּבָרֶקֶת הַטּוּר הָאֶחָד׃
18 19 וְהַטּוּר הַשֵּׁנִי נֹפֶךְ סַפִּיר וְיָהֲלֹם׃ וְהַטּוּר הַשְּׁלִישִׁי לֶשֶׁם
כ שְׁבוֹ וְאַחְלָמָה׃ וְהַטּוּר הָרְבִיעִי תַּרְשִׁישׁ וְשֹׁהַם וְיָשְׁפֵה

משבצים

וְאִיתָמָר בְּנֵי אַהֲרֹן׃ 2 וְעָשִׂיתָ בִגְדֵי־קֹדֶשׁ לְאַהֲרֹן אָחִיךָ
לְכָבוֹד וּלְתִפְאָרֶת׃ 3 וְאַתָּה תְּדַבֵּר אֶל־כָּל־חַכְמֵי־לֵב אֲשֶׁר
מִלֵּאתִיו רוּחַ חָכְמָה וְעָשׂוּ אֶת־בִּגְדֵי אַהֲרֹן לְקַדְּשׁוֹ לְכַהֲנוֹ־
לִי׃ 4 וְאֵלֶּה הַבְּגָדִים אֲשֶׁר יַעֲשׂוּ חֹשֶׁן וְאֵפוֹד וּמְעִיל וּכְתֹנֶת
תַּשְׁבֵּץ מִצְנֶפֶת וְאַבְנֵט וְעָשׂוּ בִגְדֵי־קֹדֶשׁ לְאַהֲרֹן אָחִיךָ
וְלִבָנָיו לְכַהֲנוֹ־לִי׃ 5 וְהֵם יִקְחוּ אֶת־הַזָּהָב וְאֶת־הַתְּכֵלֶת
וְאֶת־הָאַרְגָּמָן וְאֶת־תּוֹלַעַת הַשָּׁנִי וְאֶת־הַשֵּׁשׁ׃ פ
6 וְעָשׂוּ אֶת־הָאֵפֹד זָהָב תְּכֵלֶת וְאַרְגָּמָן תּוֹלַעַת שָׁנִי וְשֵׁשׁ
מָשְׁזָר מַעֲשֵׂה חֹשֵׁב׃ 7 שְׁתֵּי כְתֵפֹת חֹבְרֹת יִהְיֶה־לּוֹ אֶל־
שְׁנֵי קְצוֹתָיו וְחָבֵר׃ 8 וְחֵשֶׁב אֲפֻדָּתוֹ אֲשֶׁר עָלָיו כְּמַעֲשֵׂהוּ
מִמֶּנּוּ יִהְיֶה־זָּהָב תְּכֵלֶת וְאַרְגָּמָן וְתוֹלַעַת שָׁנִי וְשֵׁשׁ
מָשְׁזָר׃ 9 וְלָקַחְתָּ אֶת־שְׁתֵּי אַבְנֵי־שֹׁהַם וּפִתַּחְתָּ עֲלֵיהֶם
שְׁמוֹת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל׃ 10 שִׁשָּׁה מִשְּׁמֹתָם עַל הָאֶבֶן הָאֶחָת
וְאֶת־שְׁמוֹת הַשִּׁשָּׁה הַנּוֹתָרִים עַל־הָאֶבֶן הַשֵּׁנִית
כְּתוֹלְדֹתָם׃ 11 מַעֲשֵׂה חָרַשׁ אֶבֶן פִּתּוּחֵי חֹתָם תְּפַתַּח אֶת־
שְׁתֵּי הָאֲבָנִים עַל־שְׁמֹת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל מֻסַבֹּת מִשְׁבְּצוֹת
זָהָב תַּעֲשֶׂה אֹתָם׃ 12 וְשַׂמְתָּ אֶת־שְׁתֵּי הָאֲבָנִים עַל כִּתְפֹת
הָאֵפֹד אַבְנֵי זִכָּרֹן לִבְנֵי יִשְׂרָאֵל וְנָשָׂא אַהֲרֹן אֶת־שְׁמוֹתָם
לִפְנֵי יְהוָה עַל־שְׁתֵּי כְתֵפָיו לְזִכָּרֹן׃ ס 13 שני וְעָשִׂיתָ
מִשְׁבְּצֹת זָהָב׃ 14 וּשְׁתֵּי שַׁרְשְׁרֹת זָהָב טָהוֹר מִגְבָּלֹת
תַּעֲשֶׂה אֹתָם מַעֲשֵׂה עֲבֹת וְנָתַתָּה אֶת־שַׁרְשְׁרֹת הָעֲבֹתֹת
עַל־הַמִּשְׁבְּצֹת׃ ס 15 טו וְעָשִׂיתָ חֹשֶׁן מִשְׁפָּט מַעֲשֵׂה
חֹשֵׁב כְּמַעֲשֵׂה אֵפֹד תַּעֲשֶׂנּוּ זָהָב תְּכֵלֶת וְאַרְגָּמָן וְתוֹלַעַת
שָׁנִי וְשֵׁשׁ מָשְׁזָר תַּעֲשֶׂה אֹתוֹ׃ 16 רָבוּעַ יִהְיֶה־כָּפוּל זֶרֶת
אָרְכּוֹ וְזֶרֶת רָחְבּוֹ׃ 17 וּמִלֵּאתָ בוֹ מִלֻּאַת אֶבֶן אַרְבָּעָה־
טוּרִים אֶבֶן טוּר אֹדֶם פִּטְדָה וּבָרֶקֶת הַטּוּר הָאֶחָד׃
18 19 וְהַטּוּר הַשֵּׁנִי נֹפֶךְ סַפִּיר וְיָהֲלֹם׃ וְהַטּוּר הַשְּׁלִישִׁי לֶשֶׁם
כ שְׁבוֹ וְאַחְלָמָה׃ וְהַטּוּר הָרְבִיעִי תַּרְשִׁישׁ וְשֹׁהַם וְיָשְׁפֵה

פֿעטטן

ישׂראל הייליגען ווערלען · מוב נוזט אַלײַן מיהרער הייליגען
גאַבען ·
טיגסט דיא בייזען ריכטע אין דיא בייזען עקען דעס שילדס :
זאַלען בריכסט דוא דיא בייזען געפֿאַלטענען גאָלדען קעטטען
אין דיא בייזען ריכטע / דיא מין דען עקען דעס שילדס זיבד :
(כה) מוב דיא בייזען ענדען דער בייזען קעטטען / בעפֿעס־
טיגסט דוא אין דיא בייזען מיינפֿאַוובגען · דיסע זעלבסט דוא
אין דיא שולטער־בלאַטטער דעס מאַנטעלס / מוף דיא מוסדען־
זייטע : (כו) פֿערנער מאַכסט דוא צוויי גאָלדע ריכטע /
בעפֿעסטיגסט זיא אין דיא מיטריכטען בייזען עקען דעס שילדס /
בעמוסדען אין דען זוים בעגבען דען מאַנטעל נד· מוב נוזט אין דיא
מיבערע זייטע : (כז) דוא מאַכסט נאָך צוויי גאָלדע ריכטע /
דיסע זעלבסט דוא אין דיא בייזען שולטער־בלאַטטער דעס
מאַנטעלס / מוטטערהאַלב דעס שילדס · אין דיא מוסדען־זייטע /
אין דיא בעגבענד / וואָ דער מאַנטעל מבשופֿט / מיבער דעס
גירטעל־באַנדעס דעס מאַנטעלס : (כח) מען שניהרט מיטטען
דאָס ברוסט־שילד אין / מוט זיינען ריכטע אין דיא ריכטע דעס
מאַנטעלס · מיט מייטער שנור פֿאָן בלויער ווּאָלל · דאַמיט דער
שילד פֿעסט בליבט אין דעס גירטעל דעס מאַנטעלס · מוב נוזט
קאַן דער שילד ניכט פֿאָן דעס מאַנטעל ווייכען : (כט) מוֹסָן אַהֲרֹן
לִבּוֹ / אין דעס שילד דער קינדער ישׂראל / מיט דעס שילד דעס
מוסשפרוכס / מוף זיינעס הערצען טראַגען / וואָן ער אין דאָס
הייליגטהום קומט · נוס בעשטאַנדיגען אַנענקען פֿאָר דעס
עוויגען : (ל) אין דען שילד דעס מוסשפרוכס זעגסט דוא דיא
לוכטיס מוב תמים / דאַמיט זיא מוף דעס הערצען דעס אהרן
ליגען / וואָן ער פֿאָר דען עוויגען קומט · מוֹסָן וְיִשָּׂא אַהֲרֹן
דען בעטטוכען מוסשפרוך ען דיא קינדער ישׂראל בעשטאַנ־
דיג מוף זייערע הערצען טראַגען / פֿאָר דעס עוויגען : (לא) דען
מוטטער־רוק / מוטטער דעס מאַנטעל / מאַכסט דוא גאַנץ פֿאָן
בלויער וואָלל : (לב) דיא עפֿענונג אַנען פֿון מוטטער־רוק / וואָ
מיינוואַרטס מוזעשוואַנען זיין · פֿאָן דער עפֿענונג וואָ רונד־מוף
הער מיינע באַנדע זיין / פֿאָן וועבער־מרביים / וויא פֿאָן דער
עפֿענונג מיינעס פֿאַנצער־העמדס / וואָ דאַראָן זיין / דאַמיט ער
נים ריסט : (לג) מוטטען פֿון גרַאַנאַטען־פֿרוכטען מוף
מיטען דעס מוטטער־רוק / פֿון גאָלדענע שעלען מיטען :
(לד) נעמוף מיטער מיטען מיינע גאָלדענע שעלען / מוב מיין גרַאַנאַט־פֿרוכט / מוב וואָ רונד מוף
דער / פֿון דיא בייזען מוטטער־רוק / קייזל וואָל טראַגען / דיא זייבען מוטטער־
פֿרוכטען מוף דיא מוטטער מוט־פֿערריכטונג /
מוב נוזט אין דען עקען דעס שילדס זיבד :
(כה) מוב דיא בייזען ענדען דער בייזען קעטטען / בעפֿעס־
טיגסט דוא אין דיא בייזען מיינפֿאַוובגען · דיסע זעלבסט דוא
אין דיא שולטער־בלאַטטער דעס מאַנטעלס / מוף דיא מוסדען־
זייטע : (כו) פֿערנער מאַכסט דוא צוויי גאָלדע ריכטע /
בעפֿעסטיגסט זיא אין דיא מיטריכטען בייזען עקען דעס שילדס /
בעמוסדען אין דען זוים בעגבען דען מאַנטעל נד· מוב נוזט אין דיא
מיבערע זייטע : (כז) דוא מאַכסט נאָך צוויי גאָלדע ריכטע /
דיסע זעלבסט דוא אין דיא בייזען שולטער־בלאַטטער דעס
מאַנטעלס / מוטטערהאַלב דעס שילדס · אין דיא מוסדען־זייטע /
אין דיא בעגבענד / וואָ דער מאַנטעל מבשופֿט / מיבער דעס
גירטעל־באַנדעס דעס מאַנטעלס : (כח) מען שניהרט מיטטען
דאָס ברוסט־שילד אין / מוט זיינען ריכטע אין דיא ריכטע דעס
מאַנטעלס · מיט מייטער שנור פֿאָן בלויער ווּאָלל · דאַמיט דער
שילד פֿעסט בליבט אין דעס גירטעל דעס מאַנטעל נייכען : (כט) מוֹסָן אַהֲרֹן
לִבּוֹ / אין דעס שילד דער קינדער ישׂראל / מיט דעס שילד דעס
מוסשפרוכס / מוף זיינעס הערצען טראַגען / וואָן ער אין דאָס
הייליגטהום קומט · נוס בעשטאַנדיגען אַנענקען פֿאָר דעס
עוויגען : (ל) אין דען שילד דעס מוסשפרוכס זעגסט דוא דיא
לוכטיס מוב תמים / דאַמיט זיא מוף דעס הערצען דעס אהרן
ליגען / וואָן ער פֿאָר דען עוויגען קומט · מוֹסָן וְיִשָּׂא אַהֲרֹן
דען בעטטוכען מוסשפרוך ען דיא קינדער ישׂראל בעשטאַנ־
דיג מוף זייערע הערצען טראַגען / פֿאָר דעס עוויגען : (לא) דען
מוטטער־רוק / מוטטער דעס מאַנטעל / מאַכסט דוא גאַנץ פֿאָן
בלויער וואָלל : (לב) דיא עפֿענונג אַנען פֿון מוטטער־רוק / וואָ
מיינוואַרטס מוזעשוואַנען זיין · פֿאָן דער עפֿענונג וואָ רונד־מוף
הער מיינע באַנדע זיין / פֿאָן וועבער־מרביים / וויא פֿאָן דער
עפֿענונג מיינעס פֿאַנצער־העמדס / וואָ דאַראָן זיין / דאַמיט ער
נים ריסט : (לג) מוטטען פֿון גרַאַנאַטען־פֿרוכטען מוף
מיטען דעס מוטטער־רוק / פֿון גאָלדענע שעלען מיטען :
(לד) נעמוף מיטער מיטען מיינע גאָלדענע שעלען / מוב מיין גרַאַנאַט־פֿרוכט / מוב וואָ רונד מוף
דער / פֿון דיא בייזען מוטטער־רוק / קייזל וואָל טראַגען / דיא זייבען מוטטער־
פֿרוכטען מוף דיא מוטטער מוט־פֿערריכטונג /

21 מִשְׁבְּצֹת זָהָב יִהְיוּ בְּמִלּוּאֹתָם : וְהָאֲבָנִים תִּהְיֶיךָ עַל־
שְׁמֹת בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל שְׁתֵּים עֶשְׂרֵה עַל־שְׁמֹתָם פִּתּוּחֵי חוֹתָם
22 אִישׁ עַל־שְׁמוֹ תִּהְיֶיךָ לִשְׁנֵי עָשָׂר שָׁבֶט : וְעָשִׂיתָ עַל־
23 הַחֹשֶׁן שַׁרְשֹׁת גַּבְלֻת מַעֲשֵׂה עֲבֹת זָהָב טָהוֹר : וְעָשִׂיתָ
עַל־הַחֹשֶׁן שְׁתֵּי טַבְּעוֹת זָהָב וְנָתַתָּ אֶת־שְׁתֵּי הַטַּבָּעוֹת
24 עַל־שְׁנֵי קְצוֹת הַחֹשֶׁן : וְנָתַתָּה אֶת־שְׁתֵּי עֲבֹתֹת הַזָּהָב
כה עַל־שְׁתֵּי הַטַּבָּעֹת אֶל־קְצוֹת הַחֹשֶׁן : וְאֵת שְׁתֵּי קְצוֹת
שְׁתֵּי הָעֲבֹתֹת תִּתֵּן עַל־שְׁתֵּי הַמִּשְׁבְּצֹת וְנָתַתָּה עַל־
26 כְּתֵפוֹת הָאֵפֹד אֶל־מוּל פָּנָיו : וְעָשִׂיתָ שְׁתֵּי טַבְּעוֹת זָהָב
וְשַׂמְתָּ אֹתָם עַל־שְׁנֵי קְצוֹת הַחֹשֶׁן עַל־שְׂפָתוֹ אֲשֶׁר אֶל־
27 עֵבֶר הָאֵפֹד בָּיְתָה : וְעָשִׂיתָ שְׁתֵּי טַבְּעוֹת זָהָב וְנָתַתָּה
אֹתָם עַל־שְׁתֵּי כִתְפוֹת הָאֵפֹד מִלְמַטָּה מִמּוּל פָּנָיו לְעֻמַּת
28 מַחְבַּרְתּוֹ מִמַּעַל לְחֵשֶׁב הָאֵפֹד : וְיִרְכְּסוּ אֶת־הַחֹשֶׁן
מִטַּבְּעֹתָו אֶל־טַבְּעֹת הָאֵפֹד בִּפְתִיל תְּכֵלֶת לִהְיוֹת עַל־חֵשֶׁב
29 הָאֵפֹד וְלֹא־יִזַּח הַחֹשֶׁן מֵעַל הָאֵפֹד : וְנָשָׂא אַהֲרֹן אֶת־
שְׁמוֹת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל בְּחֹשֶׁן הַמִּשְׁפָּט עַל־לִבּוֹ בְּבֹאוֹ אֶל־הַקֹּדֶשׁ
ל לְזִכָּרֹן לִפְנֵי־יְהוָה תָּמִיד : וְנָתַתָּ אֶל־חֹשֶׁן הַמִּשְׁפָּט אֶת־
הָאוּרִים וְאֶת־הַתֻּמִּים וְהָיוּ עַל־לֵב אַהֲרֹן בְּבֹאוֹ לִפְנֵי יְהוָה
וְנָשָׂא אַהֲרֹן אֶת־מִשְׁפַּט בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל עַל־לִבּוֹ לִפְנֵי יְהוָה
שלישי 31 תָּמִיד : ס וְעָשִׂיתָ אֶת־מְעִיל הָאֵפֹד כְּלִיל תְּכֵלֶת :
32 וְהָיָה פִּי־רֹאשׁוֹ בְּתוֹכוֹ שָׂפָה יִהְיֶה לְפִיו סָבִיב מַעֲשֵׂה אֹרֵג
33 כְּפִי תַחְרָא יִהְיֶה־לּוֹ לֹא יִקָּרֵעַ : וְעָשִׂיתָ עַל־שׁוּלָיו רִמֹּנֵי
תְכֵלֶת וְאַרְגָּמָן וְתוֹלַעַת שָׁנִי עַל־שׁוּלָיו סָבִיב וּפַעֲמֹנֵי זָהָב
34 בְּתוֹכָם סָבִיב : פַּעֲמֹן זָהָב וְרִמֹּון פַּעֲמֹן זָהָב וְרִמֹּון עַל־שׁוּלֵי
לה הַמְּעִיל סָבִיב : וְהָיָה עַל־אַהֲרֹן לְשָׁרֵת וְנִשְׁמַע קוֹלוֹ בְּבֹאוֹ
אֶל־הַקֹּדֶשׁ לִפְנֵי יְהוָה וּבְצֵאתוֹ וְלֹא יָמוּת :
36 ס וְעָשִׂיתָ צִיץ זְהַב טָהוֹר וּפִתַּחְתָּ עָלָיו פִּתּוּחֵי

מטבעתיו ק׳ v. 28.

התם

חֹתָם קֹדֶשׁ לַיהוָה׃ 37 וְשַׂמְתָּ אֹתוֹ עַל־פְּתִיל תְּכֵלֶת וְהָיָה
עַל־הַמִּצְנֶפֶת אֶל־מוּל פְּנֵי־הַמִּצְנֶפֶת יִהְיֶה׃ 38 וְהָיָה עַל־
מֵצַח אַהֲרֹן וְנָשָׂא אַהֲרֹן אֶת־עֲוֹן הַקֳּדָשִׁים אֲשֶׁר יַקְדִּישׁוּ
בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לְכָל־מַתְּנֹת קָדְשֵׁיהֶם וְהָיָה עַל־מִצְחוֹ תָּמִיד
לְרָצוֹן לָהֶם לִפְנֵי יְהוָה׃ 39 וְשִׁבַּצְתָּ הַכְּתֹנֶת שֵׁשׁ וְעָשִׂיתָ
מִצְנֶפֶת שֵׁשׁ וַאֲבְנֵט תַּעֲשֵׂה מַעֲשֵׂה רֹקֵם׃ מ וְלִבְנֵי אַהֲרֹן
תַּעֲשֶׂה כֻתֳּנֹת וְעָשִׂיתָ לָהֶם אַבְנֵטִים וּמִגְבָּעוֹת תַּעֲשֶׂה
לָהֶם לְכָבוֹד וּלְתִפְאָרֶת׃ 41 וְהִלְבַּשְׁתָּ אֹתָם אֶת־אַהֲרֹן
אָחִיךָ וְאֶת־בָּנָיו אִתּוֹ וּמָשַׁחְתָּ אֹתָם וּמִלֵּאתָ אֶת־יָדָם
וְקִדַּשְׁתָּ אֹתָם וְכִהֲנוּ־לִי׃ 42 וַעֲשֵׂה לָהֶם מִכְנְסֵי־בָד לְכַסּוֹת
בְּשַׂר עֶרְוָה מִמָּתְנַיִם וְעַד־יְרֵכַיִם יִהְיוּ׃ 43 וְהָיוּ עַל־אַהֲרֹן
וְעַל־בָּנָיו בְּבֹאָם׀ אֶל־אֹהֶל מוֹעֵד אוֹ בְגִשְׁתָּם אֶל־הַמִּזְבֵּחַ
לְשָׁרֵת בַּקֹּדֶשׁ וְלֹא־יִשְׂאוּ עָוֹן וָמֵתוּ חֻקַּת עוֹלָם לוֹ וּלְזַרְעוֹ
אַחֲרָיו׃ ס

כט Cap. XXIX.

א רביעי וְזֶה הַדָּבָר אֲשֶׁר־תַּעֲשֶׂה לָהֶם לְקַדֵּשׁ אֹתָם לְכַהֵן לִי לָקַח
2 פַּר אֶחָד בֶּן־בָּקָר וְאֵילִם שְׁנַיִם תְּמִימִם׃ וְלֶחֶם מַצּוֹת
וְחַלֹּת מַצֹּת בְּלוּלֹת בַּשָּׁמֶן וּרְקִיקֵי מַצּוֹת מְשֻׁחִים בַּשָּׁמֶן
3 סֹלֶת חִטִּים תַּעֲשֶׂה אֹתָם׃ וְנָתַתָּ אוֹתָם׀ עַל־סַל אֶחָד
4 וְהִקְרַבְתָּ אֹתָם בַּסָּל וְאֶת־הַפָּר וְאֶת שְׁנֵי הָאֵילִם׃ וְאֶת־
אַהֲרֹן וְאֶת־בָּנָיו תַּקְרִיב אֶל־פֶּתַח אֹהֶל מוֹעֵד וְרָחַצְתָּ
ה אֹתָם בַּמָּיִם׃ וְלָקַחְתָּ אֶת־הַבְּגָדִים וְהִלְבַּשְׁתָּ אֶת־אַהֲרֹן
אֶת־הַכֻּתֹּנֶת וְאֵת מְעִיל הָאֵפֹד וְאֶת־הָאֵפֹד וְאֶת־הַחֹשֶׁן
6 וְאָפַדְתָּ לוֹ בְּחֵשֶׁב הָאֵפֹד׃ וְשַׂמְתָּ הַמִּצְנֶפֶת עַל־רֹאשׁוֹ
7 וְנָתַתָּ אֶת־נֵזֶר הַקֹּדֶשׁ עַל־הַמִּצְנֶפֶת׃ וְלָקַחְתָּ אֶת־שֶׁמֶן
8 הַמִּשְׁחָה וְיָצַקְתָּ עַל־רֹאשׁוֹ וּמָשַׁחְתָּ אֹתוֹ׃ וְאֶת־בָּנָיו
9 תַּקְרִיב וְהִלְבַּשְׁתָּם כֻּתֳּנֹת׃ וְחָגַרְתָּ אֹתָם אַבְנֵט אַהֲרֹן

קמץ בז"ק v. 42. ובניו

חותם קודש ליהוה׃ 37 ושמת אתו על־פתיל תכלת והיה
על־המצנפת אל־מול פני־המצנפת יהיה׃ 38 והיה על־
מצח אהרן ונשא אהרן את־עון הקדשים אשר יקדישו
בני ישראל לכל־מתנת קדשיהם והיה על־מצחו תמיד
לרצון להם לפני יהוה׃ 39 ושבצת התכנת שש ועשית
מצנפת שש ואבנט תעשה מעשה רקם׃ מ ולבני אהרן
תעשה כתנת ועשית להם אבנטים ומגבעות תעשה
להם לכבוד ולתפארת׃ 41 והלבשת אתם את־אהרן
אחיך ואת־בניו אתו ומשחת אתם ומלאת את־ידם
וקדשת אתם וכהנו־לי׃ 42 ועשה להם מכנסי־בד לכסות
בשר ערותה ממתנים ועד־ירכים יהיו׃ 43 והיו על־אהרן
ועל־בניו בבאם׀ אל־אהל מועד או בגשתם אל־המזבח
לשרת בקדש ולא־ישאו עון ומתו חקת עולם לו ולזרעו
אחריו׃ ס

כט Cap. XXIX.

א רביעי וזה הדבר אשר־תעשה להם לקדש אתם לכהן לי לקח
2 פר אחד בן־בקר ואילים שנים תמימם׃ ולחם מצות
וחלת מצת בלולת בשמן ורקיקי מצות משחים בשמן
3 סלת חטים תעשה אתם׃ ונתת אותם׀ על־סל אחד
4 והקרבת אתם בסל ואת־הפר ואת שני האילם׃ ואת־
אהרן ואת־בניו תקריב אל־פתח אהל מועד ורחצת
ה אתם במים׃ ולקחת את־הבגדים והלבשת את־אהרן
את־הכתנת ואת מעיל האפד ואת־האפד ואת־החשן
6 ואפדת לו בחשב האפד׃ ושמת המצנפת על־ראשו
7 ונתת את־נזר הקדש על־המצנפת׃ ולקחת את־שמן
8 המשחה ויצקת על־ראשו ומשחת אתו׃ ואת־בניו
9 תקריב והלבשתם כתנת׃ וחגרת אתם אבנט אהרן

קאפיטעל כט

(א) פּאָלגענדעס זאָל מיט מיהנען פּאָרגעהאַלטן, אוּם
זיך נו היילגען, דאָס זיא מיר פריסטערליך דיהנען. ניט מיינען
שטיר, נעמליך מיין יונגעס ריבר, מוכ נוויא וויללער, זאָלל
מיהנע געבראכען: (ב) מוכגעזויערטעס ברויט, מיך מוכגע-
זויערטע קוכען, מיט עהל אָנגעריהרט. מוכ מוכגעזויערטע
פֿלאָדען, מיט עהל בעשטריכען. אוּם פֿיינעס וויינען-מעהל
זאָלל זוא זיא מאָכען: (ג) דיסע זאָלסט זוא מיט מיינען קאָרב,
מוכ בריכגען; זיא האָר מיך קאָרבע, נעבען לעק שטיר מוכ
לעק בייזאַמען וויללערן: (ד) לעהרן מוכער מוכ זויכע זעהנע
זאָלסט זוא לעק מיינגאָנג לעק שטיפֿט-פֿעלטס הין טרעטען
פֿאָר לעק עוויגען, פֿאָר לעק מיינגאָנג לעק שטיפֿט-פֿעלטס:
מוכ

קמץ בז"ק v. 42.

ובניו וחבשת להם מגבעת והיתה להם כהנה לחקת
עולם ומלאת יד־אהרן ויד־בניו׃ והקרבת את־הפר
לפני אהל מועד וסמכו אהרן ובניו את־ידיהם על־
ראש הפר׃ ושחטת את־הפר לפני יהוה פתח אהל
מועד׃ ולקחת מדם הפר ונתתה על־קרנת המזבח
באצבעך ואת־כל־הדם תשפך אל־יסוד המזבח׃
ולקחת את־כל־החלב המכסה את־הקרב ואת היתרת
על־הכבד ואת שתי הכליות ואת־החלב אשר עליהן
והקטרת המזבחה׃ ואת־בשר הפר ואת־עורו ואת־
פרשו תשרף באש מחוץ למחנה חטאת הוא׃ ואת־
האיל האחד תקח וסמכו אהרן ובניו את־ידיהם על־
ראש האיל׃ ושחטת את־האיל ולקחת את־דמו
וזרקת על־המזבח סביב׃ ואת־האיל תנתח לנתחיו
ורחצת קרבו וכרעיו ונתתה על־נתחיו ועל־ראשו׃
והקטרת את כל־האיל המזבחה עלה הוא ליהוה
ריח ניחוח אשה ליהוה הוא׃ ולקחת את האיל
השני וסמכו אהרן ובניו את־ידיהם על־ראש האיל׃
ושחטת את־האיל ולקחת מדמו ונתתה על־תנוך
אזן אהרן ועל־תנוך אזן בניו הימנית ועל־בהן ידם
הימנית ועל־בהן רגלם הימנית וזרקת את־הדם על־
המזבח סביב׃ ולקחת מן־הדם אשר על־המזבח
ומשחה והזית על־אהרן ועל־בגדיו ועל־בניו
ועל־בגדי בניו אתו וקדש הוא ובגדיו ובניו ובגדי
בניו אתו׃ ולקחת מן־האיל החלב והאליה ואת־
החלב ׀ המכסה את־הקרב ואת יתרת הכבד ואת
שתי הכליות ואת־החלב אשר עליהן ואת שוק הימין
כי איל מלאים הוא׃ וככר לחם אחת וחלת לחם
שמן אחת ורקיק אחד מסל המצות אשר לפני יהוה׃

ושמת

תקן

ברוט־שטיק / פֿאַר דעם מיינ־זענדיגם ווידער · וועלכעס דעם
פֿאַס וועט זיין ברַכּה־פֿעדער / פֿאַר דעם עוּיגען · עס איז מיין ברַכּה־
גוט (יהוה) גיבן / נאָך דעם גאַנצען פֿאַרלויף / אין רויך אויף־שטייגען ·
מיט מיהבן וועט מיינ וועכנזוג פֿאַר דעם עוּיגען : (כה) הערנאָך
נימאָסט זוּל מען מיהבן דעם אויס דעם הַבדלען / פֿאַס עס אויף דעם
זוּל מען תקן / מוּזט דו נעמען דעם שולטער / פֿון דעם ווידער / ניאָסט
מיט בוֹט / שפּרענגסט עס אויף דעם מזבּח רונד־אַרום : (כו) הערנאָך
זאָלסט דו עס שווענקען פֿאַר יהוה / פֿאַר אַ תנוּפה־שטיק פֿאַר דיר /
עהבע / דאָס וועט זיין דיין טהיל : (כז) אוּן הייליגן דעם שולטער
פֿון דעם וויידער / וואָס מען האָט תנוּפה־גמאַכט מיט / אוּן פֿון דעם
שולטער / וואָס מען האָט תרוּמה־גמאַכט פֿון דעם וויידער / וואָס
מען האָט פֿון דעם עוּיגען שטיקען גענומען / וואָס פֿון אהרן אוּן
פֿון זיינע זין זיינען : (כח) אוּן עס זאָל זיין פֿון אהרנ׳ס זין
פֿאַר אַ חק עולם / פֿון דעם ישׂראל־פֿאָלק · וואָרום עס איז אַ
תרוּמה / אוּן עס זאָל זיין אַ תרוּמה פֿון דעם ישׂראל־פֿאָלק / פֿון
זיערע שלמים־קרבנות / זייער תרוּמה פֿאַר יהוה : (כט) אוּן
די הייליגע קליידער פֿון אהרן / זאָלען זיין פֿאַר זיינע זין נאָך
אים / זיי זאָלען אין זיי מלא־ידים ווערען / אוּן זיי זאָלען אין
זיי מקדּש מלא־ידים ווערען : (ל) זיבן טעג זאָל דער כהן
אָנטהאָן / וואָס פֿון זיינע זין וועט אָנשטאָט זיין / וואָס וועט
קומען אין אהל מועד / צו דינען אין דעם הקדּש : (לא) אוּן דעם
וויידער פֿון דער מלא־ידים / זאָלסטו נעמען אוּן זיין פֿלייש
קאָכען אין אַ הייליגן אָרט : (לב) אוּן אהרן אוּן זיינע זין
זאָלען עסען דאָס פֿלייש פֿון דעם וויידער / אוּן דאָס ברויט /
וואָס אין דעם קערבּ פֿון דעם מלא־ידים · אין פֿתח אהל מועד /
זאָלען זיי עסען דאָס / מיט וועלכען מען האָט כּפּר גמאַכט / אין
מלא־ידים / אוּן הייליגן זיי / צו דינען מיר / אַלס כהנים : (לג)
אוּן אַ פֿרעמדער זאָל נישט עסען דערפֿון / וואָרום עס זיינען
הייליגקייטען : (לד) אוּן ווען פֿון דעם פֿלייש פֿון דעם מלא־
ידים / אוּן פֿון דעם ברויט / ביז אַן אָנברוך / איבערבלייבט /
זאָלסטו פֿאַרברענען דאָס איבערבלייבענע / אין פֿיער · עס זאָל
נישט עסען ווערען / וואָרום עס איז הייליגקייט : (לה) אוּן
אַזוי זאָלסטו טהוּן פֿאַר אהרן אוּן פֿאַר זיינע זין / לויט אַלס
וואָס איך האָב דיר באַפֿוילן · זיבן טעג זאָלסטו מלא־ידים
מאַכען פֿאַר זיי : (לו) אוּן אַ קאַלב פֿון דער רינדערהערד /
זאָלסטו מאַכען פֿאַר אַ חטּאת־קרבן / אוּן פֿאַר דעם כּפּר־
גמאַכט / זאָלסטו מקדּש זיין דעם מזבּח / ווען דו האָסט כּפּר
גמאַכט פֿאַר אים / אוּן זאָלסט אים זאַלבען / צו הייליגן אים :
(לז) זיבן טעג זאָלסטו כּפּר מאַכען פֿאַר דעם מזבּח / אוּן
הייליגן אים / אוּן דער מזבּח זאָל זיין אַ קדשׁ־הקדשׁים · אַלץ /
וואָס עס וועט אָנרירען דעם מזבּח / זאָל הייליג ווערען : (לח)
דאָס איז וואָס דו זאָלסט מאַכען אוּיפֿן מזבּח / צוויי יערלינגען
שעפּ / פֿאַר יעדען טאָג תּמיד : (לט) דעם אײַנעם יערלינג
זאָלסטו מאַכען אין דער פֿרי / אוּן דעם צווייטען יערלינג זאָלסטו
מאַכען צווישען די צוויי אָוונט־זמנים : (מ) אוּן מיט דעם
אײַנעם יערלינג / אַ צענטל פֿון אַ איפֿה פֿײַנעם מעהל / פֿאַרמישט
מיט אַ פֿערטל פֿון אַ הין פֿון פֿרישען אויל / פֿון אַ פֿערטל פֿון
אַ הין / אוּן אַ נסּך פֿון וויין / פֿאַר דעם אײַנעם יערלינג :
(מא) אוּן דעם צווייטען יערלינג זאָלסטו מאַכען צווישען די
צוויי אָוונט־זמנים / מיט אַלס וואָס עס איז דאָ פֿון דעם מנחה /
אוּן מיט זיין נסּך / זאָלסטו מאַכען פֿאַר אַ ריח־ניחוח / אַ
פֿײַער־קרבן פֿאַר יהוה : (מב) אַ תּמיד־קרבן פֿון אַ דור צו
זיינע דורות / פֿאַר דעם אײַנגאַנג פֿון אהל מועד / פֿאַר יהוה /
וואָו איך וועל זיך באַקענען מיט אײַך / צו רעדען צו דיר דאָרט :
(מג) אוּן איך וועל זיך באַקענען דאָרט מיט די קינדער ישׂראל /
אוּן דער אָרט וועט הייליג ווערען / דורך מײַן כּבוד : (מד)
אוּן איך וועל הייליגן דעם אהל מועד / אוּן דעם מזבּח / אוּן
אהרן אוּן זיינע זין וועל איך הייליגן / כּדי זיי זאָלען מיר
כהנים מאַכען : (מה) אוּן איך וועל וווינען צווישען די קינדער
ישׂראל / אוּן וועל זיין זייער גאָט : (מו) אוּן זיי זאָלען וויסען /
אַז איך בין יהוה זייער גאָט / וואָס האָב זיי אַרויסגעפֿירט פֿון
מצרים / כּדי איך זאָל וווינען צווישען זיי / איך יהוה זייער גאָט :

וְשַׂמְתָּ הַכֹּל עַל כַּפֵּי אַהֲרֹן וְעַל כַּפֵּי בָנָיו וְהֵנַפְתָּ אֹתָם 24
תְּנוּפָה לִפְנֵי יְהוָה׃ וְלָקַחְתָּ אֹתָם מִיָּדָם וְהִקְטַרְתָּ כה
הַמִּזְבְּחָה עַל־הָעֹלָה לְרֵיחַ נִיחֹחַ לִפְנֵי יְהוָה אִשֶּׁה
הִוא לַיהוָה׃ וְלָקַחְתָּ אֶת־הֶחָזֶה מֵאֵיל הַמִּלֻּאִים אֲשֶׁר 26
לְאַהֲרֹן וְהֵנַפְתָּ אֹתוֹ תְּנוּפָה לִפְנֵי יְהוָה וְהָיָה־לְךָ
לְמָנָה׃ וְקִדַּשְׁתָּ אֶת־חֲזֵה הַתְּנוּפָה וְאֵת שׁוֹק הַתְּרוּמָה 27
אֲשֶׁר הוּנַף וַאֲשֶׁר הוּרַם מֵאֵיל הַמִּלֻּאִים מֵאֲשֶׁר לְאַהֲרֹן
וּמֵאֲשֶׁר לִבָנָיו׃ וְהָיָה לְאַהֲרֹן וּלְבָנָיו לְחָק־עוֹלָם 28
מֵאֵת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל כִּי תְרוּמָה הִוא וּתְרוּמָה יִהְיֶה מֵאֵת
בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל מִזִּבְחֵי שַׁלְמֵיהֶם תְּרוּמָתָם לַיהוָה׃ וּבִגְדֵי 29
הַקֹּדֶשׁ אֲשֶׁר לְאַהֲרֹן יִהְיוּ לְבָנָיו אַחֲרָיו לְמָשְׁחָה בָּהֶם
וְלִמְלֵא־בָם אֶת־יָדָם׃ שִׁבְעַת יָמִים יְלַבָּשָׁם הַכֹּהֵן ל
תַּחְתָּיו מִבָּנָיו אֲשֶׁר יָבֹא אֶל־אֹהֶל מוֹעֵד לְשָׁרֵת בַּקֹּדֶשׁ׃
וְאֶת אֵיל הַמִּלֻּאִים תִּקָּח וּבָשַׁלְתָּ אֶת־בְּשָׂרוֹ בְּמָקוֹם 31
קָדֹשׁ׃ וְאָכַל אַהֲרֹן וּבָנָיו אֶת־בְּשַׂר הָאַיִל וְאֶת־הַלֶּחֶם 32
אֲשֶׁר בַּסַּל פֶּתַח אֹהֶל מוֹעֵד׃ וְאָכְלוּ אֹתָם אֲשֶׁר כֻּפַּר 33
בָּהֶם לְמַלֵּא אֶת־יָדָם לְקַדֵּשׁ אֹתָם וְזָר לֹא־יֹאכַל כִּי־
קֹדֶשׁ הֵם׃ וְאִם־יוֹתֵר מִבְּשַׂר הַמִּלֻּאִים וּמִן־הַלֶּחֶם 34
עַד־הַבֹּקֶר וְשָׂרַפְתָּ אֶת־הַנּוֹתָר בָּאֵשׁ לֹא יֵאָכֵל כִּי־קֹדֶשׁ
הוּא׃ וְעָשִׂיתָ לְאַהֲרֹן וּלְבָנָיו כָּכָה כְּכֹל אֲשֶׁר־צִוִּיתִי לה
אֶתְכֶם שִׁבְעַת יָמִים תְּמַלֵּא יָדָם׃ וּפַר חַטָּאת תַּעֲשֶׂה 36
לַיּוֹם עַל־הַכִּפֻּרִים וְחִטֵּאתָ עַל־הַמִּזְבֵּחַ בְּכַפֶּרְךָ עָלָיו
וּמָשַׁחְתָּ אֹתוֹ לְקַדְּשׁוֹ׃ שִׁבְעַת יָמִים תְּכַפֵּר עַל־הַמִּזְבֵּחַ 37
וְקִדַּשְׁתָּ אֹתוֹ וְהָיָה־ הַמִּזְבֵּחַ קֹדֶשׁ קָדָשִׁים כָּל־הַנֹּגֵעַ
בַּמִּזְבֵּחַ יִקְדָּשׁ׃ ס וְזֶה אֲשֶׁר תַּעֲשֶׂה עַל־הַמִּזְבֵּחַ 38 ששי
כְּבָשִׂים בְּנֵי־שָׁנָה שְׁנַיִם לַיּוֹם תָּמִיד׃ אֶת־הַכֶּבֶשׂ הָאֶחָד 39
תַּעֲשֶׂה בַבֹּקֶר וְאֵת הַכֶּבֶשׂ הַשֵּׁנִי תַּעֲשֶׂה בֵּין הָעַרְבָּיִם׃
וְעִשָּׂרֹן סֹלֶת בָּלוּל בְּשֶׁמֶן כָּתִית רֶבַע הַהִין וְנֶסֶךְ רְבִיעִת מ
ההין

מאסר

(א) דאס זוישען דען ביידען מאנדען, וויא דאס מעהר־ אויסגעטהיילט ווירד, מוזען אלע אונסערע קעמפען אין דעם פעלד בלייבען, ווען דער פיינד אנגרייפט. (ב) דאס שטיפט־צעלט, אין וועלכען דער כהן־גדול האט גע־ זעסען. (ג) דיסע דינגע זענען אויך אין דער מישנה דערצעהלט. (ד) ווען דאס פעט פון דען אינוואנדיגען טהיילען דעס אופפערס אפגעשניטטען ווערדען, מוס מען אויך דאס פעט פון דען אויסוואנדיגען טהיילען אפשניידען. (ה) דיסעס ווערט אויך אין דער מישנה דערצעהלט. (ו) דאס ווערט אויך אין דער מישנה דערצעהלט. (ז) דאס ווערט אויך אין דער מישנה דערצעהלט. (ח) דאס ווערט אויך אין דער מישנה דערצעהלט. (ט) דאס ווערט אויך אין דער מישנה דערצעהלט. (י) דאס ווערט אויך אין דער מישנה דערצעהלט. (יא) דאס ווערט אויך אין דער מישנה דערצעהלט. (יב) דאס ווערט אויך אין דער מישנה דערצעהלט. (יג) דיסע דינגע זענען אויך אין דער מישנה דערצעהלט. (יד) דאס ווערט אויך אין דער מישנה דערצעהלט. (טו) דאס ווערט אויך אין דער מישנה דערצעהלט. (טז) דאס ווערט אויך אין דער מישנה דערצעהלט. (יז) דאס ווערט אויך אין דער מישנה דערצעהלט. (יח) דאס ווערט אויך אין דער מישנה דערצעהלט. (יט) דאס ווערט אויך אין דער מישנה דערצעהלט. (כ) דיסע דינגע זענען אויך אין דער מישנה דערצעהלט. (כא) דאס ווערט אויך אין דער מישנה דערצעהלט. (כב) דאס ווערט אויך אין דער מישנה דערצעהלט. (כג) דאס ווערט אויך אין דער מישנה דערצעהלט. (כד) דיסע שטיקער, וועלכע דער כהן־גדול האט גע־ טראגען, ווען ער האט דעם גאנצען גאטטעסדינסט פערריכטעט, זענען אויך אין דער מישנה דערצעהלט. (כה) דיסע שטיקער, וועלכע דער כהן־גדול האט גע־ טראגען, ווען ער האט דעם גאנצען גאטטעסדינסט פערריכטעט, זענען אויך אין דער מישנה דערצעהלט. (כו) דיסע שטיקער, וועלכע דער כהן־גדול האט גע־ טראגען, ווען ער האט דעם גאנצען גאטטעסדינסט פערריכטעט, זענען אויך אין דער מישנה דערצעהלט. (כז) דאס ווערט אויך אין דער מישנה דערצעהלט. (כח) דיסע שטיקער, וועלכע דער כהן־גדול האט גע־ טראגען, ווען ער האט דעם גאנצען גאטטעסדינסט פערריכטעט, זענען אויך אין דער מישנה דערצעהלט. (כט) דאס ווערט אויך אין דער מישנה דערצעהלט. (ל) דאס ווערט אויך אין דער מישנה דערצעהלט. (לא) דאס ווערט אויך אין דער מישנה דערצעהלט. (לב) דאס ווערט אויך אין דער מישנה דערצעהלט. (לג) דיסע דינגע זענען אויך אין דער מישנה דערצעהלט. (לד) דאס ווערט אויך אין דער מישנה דערצעהלט. (לה) דיסעס ווערט אויך אין דער מישנה דערצעהלט. (לו) דאס ווערט אויך אין דער מישנה דערצעהלט. (לז) דאס ווערט אויך אין דער מישנה דערצעהלט. (לח) דאס ווערט אויך אין דער מישנה דערצעהלט. (לט) דאס ווערט אויך אין דער מישנה דערצעהלט. (מ) דאס ווערט אויך אין דער מישנה דערצעהלט.

דעם עוּיגען נו עהרען:

דער

קאפיטעל ל

(א) דוּ זוֹלסט מויך מיינען מַאכען / רייכער־נייג / עקען דעסזעלבען פֿערזעהנבען / פּאַ דעם בוטע דעם זינדען־פּאַפֿער. פּאַ פֿערזעהנבוגס־טאַגע / זוֹלסט דוּ אויך מיך יאַהר לאַנג דעם פֿערזעהנבוגס־פּאַפֿער מיט מיר טראַגען / בייא מיינען שפּאַטהעדסטען נאַכּקוּמען. עס מוּסט מיין היילִיגטהוּם פּאַ ערסטען רַאַנגע / דעם עוּיגען נו עהרען:

(ב) דוּ זאָלסט מיר קיין גאָטץ־בילד מאַכען. (ג) דוּ זאָלסט מיר קיין גאָטץ־נאַמען נישט מיסבּרוּיכען. (ד) דוּ זאָלסט מיר קיין מענשען טייטען. (ה) דוּ זאָלסט מיר קיין אָנדער ווייב נעמען / נאָך מיר לעבּען. (ו) דוּ זאָלסט מיר קיין גנבּה טהוּן. (ז) דוּ זאָלסט קיין פֿאַלשׁ צייגנוס רעדען. (ח) דוּ זאָלסט מיר קיין בייזען וואונש נאָכּהענגען. (ט) דוּ זאָלסט מיר קיין בייזע טהאט נישט טהוּן. (י) דוּ זאָלסט מיר קיין בייזע לוסט נישט האבּען. דען דוּ זאָלסט מיר אלליין דינען / אונד קיין אנדערע גאָטטהייטען נישט אנבּעטען. דען איך בין דער אייפֿערִיגע גאָטט / דער דיר דיינע זינדען / אונד דיינער עלטערן זינדען / אונד אוּרזאכען / בייא דען קינדערן / בּיז אוּף דאס דריטטע אונד פֿערדע גליעד / נאָכּרעכנען קאן / דען איך בין אוּמבּאַרמהערצִיג / אונד גנעדִיג / אונד מיין בּאַרמהערצִיגקייט / אוּף טהוּסענד גליעדער

פ פ פ כא 21 תשא

וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה לֵאמֹר׃ כִּי תִשָּׂא אֶת־רֹאשׁ בְּנֵי־ 11 12
יִשְׂרָאֵל לִפְקֻדֵיהֶם וְנָתְנוּ אִישׁ כֹּפֶר נַפְשׁוֹ לַיהוָה בִּפְקֹד
אֹתָם וְלֹא־יִהְיֶה בָהֶם נֶגֶף בִּפְקֹד אֹתָם׃ זֶה ׀ יִתְּנוּ 13
כָּל־הָעֹבֵר עַל־הַפְּקֻדִים מַחֲצִית הַשֶּׁקֶל בְּשֶׁקֶל הַקֹּדֶשׁ
עֶשְׂרִים גֵּרָה הַשֶּׁקֶל מַחֲצִית הַשֶּׁקֶל תְּרוּמָה לַיהוָה׃
כֹּל הָעֹבֵר עַל־הַפְּקֻדִים מִבֶּן עֶשְׂרִים שָׁנָה וָמָעְלָה יִתֵּן 14
תְּרוּמַת ׀ יְהוָה׃ הֶעָשִׁיר לֹא־יַרְבֶּה וְהַדַּל לֹא יַמְעִיט טו
מִמַּחֲצִית הַשֶּׁקֶל לָתֵת אֶת־תְּרוּמַת יְהוָה לְכַפֵּר עַל־
נַפְשֹׁתֵיכֶם׃ וְלָקַחְתָּ אֶת־כֶּסֶף הַכִּפֻּרִים מֵאֵת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל 16
וְנָתַתָּ אֹתוֹ עַל־עֲבֹדַת אֹהֶל מוֹעֵד וְהָיָה לִבְנֵי יִשְׂרָאֵל
לְזִכָּרוֹן לִפְנֵי יְהוָה לְכַפֵּר עַל־נַפְשֹׁתֵיכֶם׃ פ
וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה ׀ לֵאמֹר׃ וְעָשִׂיתָ כִּיּוֹר נְחֹשֶׁת 17 18
וְכַנּוֹ נְחֹשֶׁת לִרְחָצָה וְנָתַתָּ אֹתוֹ בֵּין־אֹהֶל מוֹעֵד וּבֵין־
הַמִּזְבֵּחַ וְנָתַתָּ שָׁמָּה מָיִם׃ וְרָחֲצוּ אַהֲרֹן וּבָנָיו מִמֶּנּוּ 19
אֶת־יְדֵיהֶם ׀ וְאֶת־רַגְלֵיהֶם׃ בְּבֹאָם אֶל־אֹהֶל מוֹעֵד כ
יִרְחֲצוּ־מַיִם וְלֹא יָמֻתוּ אוֹ בְגִשְׁתָּם אֶל־הַמִּזְבֵּחַ לְשָׁרֵת
לְהַקְטִיר אִשֶּׁה לַיהוָה׃ וְרָחֲצוּ יְדֵיהֶם וְרַגְלֵיהֶם וְלֹא 21
יָמֻתוּ וְהָיְתָה לָהֶם חָק־עוֹלָם לוֹ וּלְזַרְעוֹ לְדֹרֹתָם׃ פ
וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה לֵאמֹר׃ וְאַתָּה קַח־לְךָ בְּשָׂמִים 22 23 שני
רֹאשׁ מָר־דְּרוֹר חֲמֵשׁ מֵאוֹת וְקִנְמָן־בֶּשֶׂם ׀ מַחֲצִיתוֹ
חֲמִשִּׁים וּמָאתַיִם וּקְנֵה־בֶשֶׂם חֲמִשִּׁים וּמָאתָיִם׃ וְקִדָּה 24
חֲמֵשׁ מֵאוֹת בְּשֶׁקֶל הַקֹּדֶשׁ וְשֶׁמֶן זַיִת הִין׃ וְעָשִׂיתָ כה
אֹתוֹ שֶׁמֶן מִשְׁחַת־קֹדֶשׁ רֹקַח מִרְקַחַת מַעֲשֵׂה רוֹקֵחַ שֶׁמֶן
מִשְׁחַת־קֹדֶשׁ יִהְיֶה׃ וּמָשַׁחְתָּ בּוֹ אֶת־אֹהֶל מוֹעֵד וְאֶת 26
אֲרוֹן הָעֵדֻת ׀׃ וְאֶת־הַשֻּׁלְחָן וְאֶת־כָּל־כֵּלָיו וְאֶת־ 27
הַמְּנֹרָה וְאֶת־כֵּלֶיהָ וְאֵת מִזְבַּח הַקְּטֹרֶת׃ וְאֶת־מִזְבַּח 28
הָעֹלָה וְאֶת־כָּל־כֵּלָיו וְאֶת־הַכִּיֹּר וְאֶת־כַּנּוֹ׃ וְקִדַּשְׁתָּ 29

אתם

תשא

(א) דער עוויגע שפראך נו משה ווא פאלגט׃ (ב) וועז דוז
איז הויפט־נעמה פון דער קינדער ישראל ווירסט מוזט־באהאלטן וואס־
זען / זו זיין / מיין יעדער פערזאן / פיר זיינע פערזאן־
געלט בעצאלן / דעמ עוויגען נו עהרען / מיבדעמ מען זיא נישט
מיט קיין שטערבען עבטשטעהע / מיבדעמ
מען זיא נישט גישלאגן׃ (ג) דיזעס זאלן זיא בעצאלן / יעדער דער
דורך איז נאהונבצען בעהט / מיינען האלבען שקל / נאך דעם
שקל בעווישט דעס הייליגטהומס׃ דער שקל מאכט צוואנציג
גלה׃ דיא האלפטע מיינעס שקל מוס דיא העבע / דעמ עוויגען
נו עהרען׃ (ד) יעדער דער דורך דיא נאהונבצען בעהט / זאל דיא העבע
מוכ נוומבציג יאהר אלט מיסן / אבער דריבער / זאלן דיא העבע
דעמ עוויגען נו עהרען׃ (ה) דער רייכע זאל
ניכט מעהר / מוכ דער ארמע ניכט וועניגער בעבען / נור
העבע דעס עוויגען / מיינרע פערזאבען נו זעסען / אוס דיא
האלפטע מיינעס שקל׃ (ו) דיזעס בעלט דער מוזט־עסובצען
זאלן דיא נעהמען פון דען קינדערן ישראל׃ מוכ עס אב־
וועבצען נום בעבראוך דעס שטיפטס־צעלט׃ דיזעס זאל דען
קינדערן ישראל נום בעדענק־נייכען זיין / פאר דעם עוויגען׃
(ז) דער עוויגע פערזאבען מוזבעזעצט זיבצ׃ (ח) זוז זאלן מיין
שפראך נו משה / וויא פאלגט׃ (ט) זוז זאלן מיין קוף־
פערזאבען בעקאבט / מוכ מיין קוסטבארבעט בעשטעלן
דעמ אלטאר / דעס ווענ־בעקאן / מוכ זיין בעשטעלונ׃ (י) זוז
ארעהרן׃

וועלכע: (ל) זאלן מוזן זייער זיבעט זעהען זאלסט דוא זאלבן/ וועלכן: (לא) דען מוזן פריסטערליך נו זייהען: (לב) דיר מיר עהן נוהר הייליגקייט/ זאלבן מיר פריסטערליך נו זייהען/ דען מיר זיינען הייליג/ דען מוזן דאזוהרך הייליגען/ מיר פריסטערליך נו זייהען: (לג) דער קיינער וועלכער זאלבן ענליכע זאלבונג מאכט/ אדער פון איהם אויף עמלעכען פרעמדען גיסט/ אדער בייא איהם זיינע זעהנען/ מוזן דאזוהרך אויסגעראטטעט וועדרען: (לד) דער עוויגע שפראך נו משה/ זאגע צו בנ״י/ (לכתך־משפט) מוזן נאזבאזן· דיסע שפעצערייען/ וועלכע דיר מוזן שפענערייען ברינגען· נעמליך בזוסאזן/ זיינע זעהנען/ מוזן רייכער־ניג/ פון יעדעם גוזלד פון זיין: (לה) מאכע דאזבן מיין רייכער־ווערק· מיינע נובערייטונג נאך פאזן טהעקער־קונסט/ וואהל פערמישט/ ריין/ מיין הייליגטהום: (לו) נערשטאזע דאזבן נו מיינעם פוזבער/ מוזן זיינע מיך זעהנען דאזבן פאר דיר נייבנים/ מיך שטיפטס־נעזט· וואזוך מיך דאזבן פון מיינזוזינדען געשטיפטעט האבע· מיין הייליגטהום פאך מיך מיינזוזינדען עראטנען זאזך זיינע עס מיך זיין: (לז) דאס רייכער־ווערק/ זאזך מיהר מאכט זוא מאכן זוירסט· מוך עבען דיא וויסע/ זאזך מיהר ערסטען ראנגע זיינע עס מיך זיין: (לח) ווער מיך זאזך וויסע/ דאס מיך הייליגטהום זיין/ דען מיך קיינעם נאך מאכן· זאזך דיר מיין הייליגטהום זיין/ דען עוויגען נו עהרען: (לט) ווער זאזך מיך זייא נובערייטען וועלכע/ דאס נוס נו רייכן· דער זאזך מוס זיינער נאזבאזן מוסגעראטטעט וועדרען:

קאפיטעל לא

(א) דער עוויגע שפראך נו משה/ וויא פאזגט: (ב) זיהע מיך הבאב מיט נאמען ערנענענט/ (בערופען) דען בצלאל/ זאזן חור־ מוזי/ זאזן תול פון יהודה· (ג) דיסען הא־ בא מיט גוטטיכקייט גייסט ערפילט· מיט וויסהייט/ מיט פערנונפט/ מיט וויסענשאפט/ מוך מיט אללערליא קונסט־ גרשיקלכקייט: (ד) גערדאנקען מוס נו דענקען/ מין גאזד/ זילבער/ מוך מין שטיין־ מרבייט/ נום קופפער נו מרבייטען: (ה) מוך מין שטיין־ מרבייט/ מוך מין האזלץ־מרבייט/ אללערליא וער־ קע נו פערפערטיגען: (ו) מיך האבע מיהם אבער מוך דען מוך הלילאב/ זאהן לחמיך/ מוס דאס שטאמע דן/ נוגענעבען· מוך הערן נו פערפערטיגען/ בייא אללען מיינע ערן/ נוגענעבענען מיר עהן נור הייליגען/ זאזך מיר פריסטערליך נו זייהען: (לא) דען מוך דאזוהרך הייליגען/ מיר פריסטערליך נו זייהען: (לב) מוך מיך דאס פלייש מיינעס גוטען/ זאזך מוך עבען נו ניכט גוטען/ זאזך מוך עבען לא זוילסט זוא זאזבן קיבערן ישראל זאזבן· וויא זאזך מיך זיי/ מיר עהן נור הייליגען/ זאזך מיהר בוזוגן/ בייא מיינע ערן/ נוגענעבענען· (לג) ווער מיין זאלבונג נאך מאכן/ אדער וועלכער פון איהם עמלעכען פרעמדען גיסט/ אדער בייא איהם זיינע זעהנען/ מוזן דאזוהרך אויסגעראטטעט וועדרען: (לד) דער עוויגע שפראך נו משה/ זאגע צו בנ״י/ (לכתך־משפט) מוזן נאזבאזן· דיסע שפעצערייען/ וועלכע דיר מוזן שפענערייען ברינגען· נעמליך בזוסאזן/ זיינע זעהנען/ מוזן רייכער־ניג/ פון יעדעם גוזלד פון זיין: (לה) מאכע דאזבן מיין רייכער־ווערק· מיינע נובערייטונג נאך דאזבן טהעקער־קונסט/ וואהל פערמישט/ ריין/ מיין הייליגטהום: (לו) נערשטאזע דאזבן נו מיינעם פוזבער/ מוזן זיינע מיך זעהנען דאזבן פאר דיר נייבנים/ מיך שטיפטס־נעזט· וואזוך מיך דאזבן פון מיינזוזינדען געשטיפטעט האבע· מיין הייליגטהום פאך מיך מיינזוזינדען עראטנען זאזך זיינע עס מיך זיין: (לז) דאס רייכער־ווערק/ זאזך מיהר מאכט זוא מאכן זוירסט· מוך עבען דיא וויסע/ זאזך מיהר ערסטען ראנגע זיינע עס מיך זיין: (לח) ווער מיך זאזך וויסע/ דאס מיך הייליגטהום זיין/ דען מיך קיינעם נאך מאכן· זאזך דיר מיין הייליגטהום/ וואהל פערמישט/ ריין/ מיין הייליגטהום: (לט

11 וְאֵת שֶׁמֶן הַמִּשְׁחָה וְאֶת־קְטֹרֶת הַסַּמִּים לַקֹּדֶשׁ כְּכֹל
אֲשֶׁר־צִוִּיתְךָ יַעֲשׂוּ׃ פ

שלישי
12 13 וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה לֵאמֹר׃ וְאַתָּה דַּבֵּר אֶל־בְּנֵי
יִשְׂרָאֵל לֵאמֹר אַךְ אֶת־שַׁבְּתֹתַי תִּשְׁמֹרוּ כִּי אוֹת הִוא
בֵּינִי וּבֵינֵיכֶם לְדֹרֹתֵיכֶם לָדַעַת כִּי אֲנִי יְהוָה מְקַדִּשְׁכֶם׃
14 וּשְׁמַרְתֶּם אֶת־הַשַּׁבָּת כִּי קֹדֶשׁ הִוא לָכֶם מְחַלְלֶיהָ מוֹת
יוּמָת כִּי כָל־הָעֹשֶׂה בָהּ מְלָאכָה וְנִכְרְתָה הַנֶּפֶשׁ הַהִוא
מִקֶּרֶב עַמֶּיהָ׃ טו שֵׁשֶׁת יָמִים יֵעָשֶׂה מְלָאכָה וּבַיּוֹם
הַשְּׁבִיעִי שַׁבָּתוֹן קֹדֶשׁ לַיהוָה כָּל־הָעֹשֶׂה מְלָאכָה
16 בְּיוֹם הַשַּׁבָּת מוֹת יוּמָת׃ וְשָׁמְרוּ בְנֵי־יִשְׂרָאֵל אֶת־
17 הַשַּׁבָּת לַעֲשׂוֹת אֶת־הַשַּׁבָּת לְדֹרֹתָם בְּרִית עוֹלָם׃ בֵּינִי
וּבֵין בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אוֹת הִוא לְעֹלָם כִּי־שֵׁשֶׁת יָמִים עָשָׂה
יְהוָה אֶת־הַשָּׁמַיִם וְאֶת־הָאָרֶץ וּבַיּוֹם הַשְּׁבִיעִי שָׁבַת
18 וַיִּנָּפַשׁ׃ ס וַיִּתֵּן אֶל־מֹשֶׁה כְּכַלֹּתוֹ לְדַבֵּר אִתּוֹ
בְּהַר סִינַי שְׁנֵי לֻחֹת הָעֵדֻת לֻחֹת אֶבֶן כְּתֻבִים בְּאֶצְבַּע
אֱלֹהִים׃

לב Cap. XXXII.

א לב וַיַּרְא הָעָם כִּי־בֹשֵׁשׁ מֹשֶׁה לָרֶדֶת מִן־הָהָר וַיִּקָּהֵל הָעָם
עַל־אַהֲרֹן וַיֹּאמְרוּ אֵלָיו קוּם ׀ עֲשֵׂה־לָנוּ אֱלֹהִים אֲשֶׁר
יֵלְכוּ לְפָנֵינוּ כִּי־זֶה ׀ מֹשֶׁה הָאִישׁ אֲשֶׁר הֶעֱלָנוּ מֵאֶרֶץ
2 מִצְרַיִם לֹא יָדַעְנוּ מֶה־הָיָה לוֹ׃ וַיֹּאמֶר אֲלֵהֶם אַהֲרֹן
פָּרְקוּ נִזְמֵי הַזָּהָב אֲשֶׁר בְּאָזְנֵי נְשֵׁיכֶם בְּנֵיכֶם וּבְנֹתֵיכֶם
3 וְהָבִיאוּ אֵלָי׃ וַיִּתְפָּרְקוּ כָּל־הָעָם אֶת־נִזְמֵי הַזָּהָב אֲשֶׁר
4 בְּאָזְנֵיהֶם וַיָּבִיאוּ אֶל־אַהֲרֹן׃ וַיִּקַּח מִיָּדָם וַיָּצַר אֹתוֹ
בַּחֶרֶט וַיַּעֲשֵׂהוּ עֵגֶל מַסֵּכָה ׀ וַיֹּאמְרוּ אֵלֶּה ׀ אֱלֹהֶיךָ
יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר הֶעֱלוּךָ מֵאֶרֶץ מִצְרָיִם׃ ה וַיַּרְא אַהֲרֹן וַיִּבֶן
מִזְבֵּחַ לְפָנָיו וַיִּקְרָא אַהֲרֹן וַיֹּאמַר חַג לַיהוָה מָחָר׃

v. 14. קמץ בז"ק וישבימו

11 ואת שמן המשחה ואת־קטרת הסמים לקדש ככל
אשר־צויתך יעשו׃ פ

שלישי
12 13 ויאמר יהוה אל־משה לאמר׃ ואתה דבר אל־בני
ישראל לאמר אך את־שבתתי תשמרו כי אות הוא
ביני וביניכם לדרתיכם לדעת כי אני יהוה מקדשכם׃
14 ושמרתם את־השבת כי קדש הוא לכם מחלליה מות
יומת כי כל־העשה בה מלאכה ונכרתה הנפש ההוא
מקרב עמיה׃ טו ששת ימים יעשה מלאכה וביום
השביעי שבת שבתון קדש ליהוה כל־העשה מלאכה
16 ביום השבת מות יומת׃ ושמרו בני־ישראל את־
17 השבת לעשות את־השבת לדרתם ברית עולם׃ ביני
וביו בני ישראל אות הוא לעלם כי־ששת ימים עשה
יהוה את־השמים ואת־הארץ וביום השביעי שבת
18 וינפש׃ ס ויתן אל־משה ככלתו לדבר אתו
בהר סיני שני לחת העדת לחת אבן כתבים באצבע
אלהים׃

קאפיטעל לב

א לב ויראו העם כי־בשש משה לרדת מן־ההר ויקהל העם
על־אהרן ויאמרו אליו קום ׀ עשה־לנו אלהים אשר
ילכו לפנינו כי־זה ׀ משה האיש אשר העלנו מארץ
2 מצרים לא ידענו מה־היה לו׃ ויאמר אלהם אהרן
פרקו נזמי הזהב אשר באזני נשיכם בניכם ובנתיכם
3 והביאו אלי׃ ויתפרקו כל־העם את־נזמי הזהב אשר
4 באזניהם ויביאו אל־אהרן׃ ויקח מידם ויצר אתו
בחרט ויעשהו עגל מסכה ויאמרו אלה ׀ אלהיך
ישראל אשר העלוך מארץ מצרים׃ ה ויראו אהרן ויבן
מזבח לפניו ויקרא אהרן ויאמר חג ליהוה מחר׃

נערבראך

דן ווערד משה נאכדעם, ווען ער האט טאקע אויס דער הענד, אז ער נאהענט ניט צוגעגרייט האט, נאר ער האט עס אויסגעגראבן אין דער ערד: (יח) און משה שפראך, עס איז נישט קריגס־געשריי אויף גבורה, עס איז נישט קין אויס־רופן פון שוואכקייט, נאר איך הער דאס קול פון זינגען: (יט) עס האט זיך נאכדעם וואס ער איז אנגעקומען ביז צו דעם לאגער, אזוי ווי עס שטייט אין דער הענד, אז ער האט דאס קעלבל געזען, האט ער זיך אויפגעכאפט, אז ער האט אויסגעגאסן פון זיין הענד, האט ער זיי צעברעכן אונטן אין בארג, אזוי ווי מען ברעכט אויף שטיינער, ווען מען וויל אויפבויען א מזבח: (כ) ער האט גענומען דאס קעלבל, וואס זיי האבן אויסגעגאסן, האט ער עס פארברענט אין פייער, האט ער עס צעמאלן ביז אין פולוועריזירן פולוועריזירט, האט ער עס אויסגעשפרייט אויף דעם וואסער, האט ער עס געגעבן צו טרינקען פון די קינדער פון ישראל: (כא) האט משה צו אהרן גערעדט, וואס האט דיר דאס פאלק דא געטון, אז דו האסט אויף זיי אזא גרויסע זינד געבראכט: (כב) האט אהרן אויפגענומען, אז משה זאל ניט בייזערן זיין הארץ, אז ער האט אים אזוי פיל מאל געזאגט, אז דאס פאלק איז אויף בייזעס, אז זיי זענען אויף בייזעס: (כג) האבן זיי צו מיר געזאגט, מאך אונדז אן אלקות, וואס זאלן פאר אונדז גיין, ווייל מיר וויסן ניט, וואס דעם מאן משה, דעם מענטשן, וואס האט אונדז ארויפגעפירט פון לאנד מצרים, אז מיר וויסן ניט, וואס איז מיט אים געווארן: (כד) האב איך צו זיי געזאגט, וועלכער האט גאלד, זאל עס אפרייסן, האבן זיי מיר עס געגעבן, האב איך עס אריינגעוואורפן אין פייער, האט דאס אויסגעקומען דאס קעלבל דא: (כה) האט משה געזען, אז דאס פאלק איז אפן, ווייל אהרן האט זיי אפן געמאכט, צו א שאנד פאר זייערע שונאים: (כו) האט משה זיך אויפגעשטעלט אין טויער פון לאגער, האט ער געזאגט, וועלכער איז אויף גאט, זאל צו מיר קומען, האבן זיך צו אים פארזאמלט אלע קינדער פון לוי: (כז) האט ער צו זיי געזאגט, אזוי זאגט גאט, דער גאט פון ישראל, לייגט יעדער איינער זיין שווערד אויף זיין זייט, גייט אריבער און צוריק פון טויער צו טויער אין לאגער, און הרגעט יעדער איינער זיין ברודער, און יעדער איינער זיין פריינד, און יעדער איינער זיין שכן: (כח) האבן די קינדער פון לוי געטון לויט דעם וואס משה האט זיי געזאגט, האט דאס פאלק אומגעקומען דעמאלט אין דער צייט בערך דרייא טויזנט מאן: (כט) האט משה געזאגט, איר האט אייך הייט אנגעפילט אייערע הענד פאר גאט, יעדער איינער אין זיין זון, אין זיין ברודער, כדי ער זאל אייך הייט געבן א ברכה: (ל) האט דער אנדערער טאג משה גערעדט צו דאס פאלק, איר האט א גרויסע זינד געטון, אבער איצט וועל איך אויפגיין צו גאט, אפשר וועל איך מכפר זיין פאר אייער זינד: (לא) האט משה זיך אומגעקערט צו גאט, האט ער געזאגט, אך, דאס פאלק האט א גרויסע זינד געטון, האבן זיי זיך גמכט גאלדענע אלקות: (לב) אבער איצט, אויב דו וועסט מוחל זיין זייער זינד — אבער אויב ניט, מעך מיך אויס פון דיין ספר, וואס דו האסט געשריבן: (לג) האט גאט צו משה געזאגט, וועלכער האט מיר גמכט, דעם וועל איך אויסמעכן פון מיין ספר: (לד) אבער איצט גיי, פיר דאס פאלק צו דעם ארט, וואס איך האב דיר גערעדט, זעה, מיין מלאך וועט פאר דיר גיין, אבער אין דעם טאג וואס איך וועל זוכה זיין, וועל איך זוכה זיין אויף זייער זינד: (לה) האט גאט דאס פאלק געשלאגן, ווייל זיי האבן געמאכט דאס קעלבל, וואס אהרן האט געמאכט.

6 וַיַּשְׁכִּימוּ מִמָּחֳרָת וַיַּעֲלוּ עֹלֹת וַיַּגְּשׁוּ שְׁלָמִים וַיֵּשֶׁב הָעָם
לֶאֱכֹל וְשָׁתוֹ וַיָּקֻמוּ לְצַחֵק׃ פ

7 וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה לֶךְ־רֵד כִּי שִׁחֵת עַמְּךָ אֲשֶׁר

8 הֶעֱלִיתָ מֵאֶרֶץ מִצְרָיִם׃ סָרוּ מַהֵר מִן־הַדֶּרֶךְ אֲשֶׁר
צִוִּיתִם עָשׂוּ לָהֶם עֵגֶל מַסֵּכָה וַיִּשְׁתַּחֲווּ־לוֹ וַיִּזְבְּחוּ־לוֹ
וַיֹּאמְרוּ אֵלֶּה אֱלֹהֶיךָ יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר הֶעֱלוּךָ מֵאֶרֶץ

9 מִצְרָיִם׃ וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה רָאִיתִי אֶת־הָעָם הַזֶּה

י וְהִנֵּה עַם־קְשֵׁה־עֹרֶף הוּא׃ וְעַתָּה הַנִּיחָה לִי וְיִחַר־

11 אַפִּי בָהֶם וַאֲכַלֵּם וְאֶעֱשֶׂה אוֹתְךָ לְגוֹי גָּדוֹל׃ וַיְחַל
מֹשֶׁה אֶת־פְּנֵי יְהוָה אֱלֹהָיו וַיֹּאמֶר לָמָּה יְהוָה יֶחֱרֶה
אַפְּךָ בְּעַמֶּךָ אֲשֶׁר הוֹצֵאתָ מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם בְּכֹחַ גָּדוֹל

12 וּבְיָד חֲזָקָה׃ לָמָּה יֹאמְרוּ מִצְרַיִם לֵאמֹר בְּרָעָה
הוֹצִיאָם לַהֲרֹג אֹתָם בֶּהָרִים וּלְכַלֹּתָם מֵעַל פְּנֵי הָאֲדָמָה
שׁוּב מֵחֲרוֹן אַפֶּךָ וְהִנָּחֵם עַל־הָרָעָה לְעַמֶּךָ׃ זְכֹר

13 לְאַבְרָהָם לְיִצְחָק וּלְיִשְׂרָאֵל עֲבָדֶיךָ אֲשֶׁר נִשְׁבַּעְתָּ לָהֶם
בָּךְ וַתְּדַבֵּר אֲלֵהֶם אַרְבֶּה אֶת־זַרְעֲכֶם כְּכוֹכְבֵי הַשָּׁמַיִם
וְכָל־הָאָרֶץ הַזֹּאת אֲשֶׁר אָמַרְתִּי אֶתֵּן לְזַרְעֲכֶם וְנָחֲלוּ

14 לְעֹלָם׃ וַיִּנָּחֶם יְהוָה עַל־הָרָעָה אֲשֶׁר דִּבֶּר לַעֲשׂוֹת
לְעַמּוֹ׃ פ

רביעי טו וַיִּפֶן וַיֵּרֶד מֹשֶׁה מִן־הָהָר וּשְׁנֵי לֻחֹת הָעֵדֻת בְּיָדוֹ לֻחֹת

16 כְּתֻבִים מִשְּׁנֵי עִבְרֵיהֶם מִזֶּה וּמִזֶּה הֵם כְּתֻבִים׃ וְהַלֻּחֹת
מַעֲשֵׂה אֱלֹהִים הֵמָּה וְהַמִּכְתָּב מִכְתַּב אֱלֹהִים הוּא

17 חָרוּת עַל־הַלֻּחֹת׃ וַיִּשְׁמַע יְהוֹשֻׁעַ אֶת־קוֹל הָעָם בְּרֵעֹה

18 וַיֹּאמֶר אֶל־מֹשֶׁה קוֹל מִלְחָמָה בַּמַּחֲנֶה׃ וַיֹּאמֶר אֵין
קוֹל עַנּוֹת גְּבוּרָה וְאֵין קוֹל עַנּוֹת חֲלוּשָׁה קוֹל עַנּוֹת

19 אָנֹכִי שֹׁמֵעַ׃ וַיְהִי כַּאֲשֶׁר קָרַב אֶל־הַמַּחֲנֶה וַיַּרְא אֶת־
הָעֵגֶל וּמְחֹלֹת וַיִּחַר־אַף מֹשֶׁה וַיַּשְׁלֵךְ מִיָּדָו אֶת־הַלֻּחֹת

מידיו ק׳ v. 19. ברעו ק׳ v. 17. וישבר

וַיִּשְׁבֹּר אֹתָם תַּחַת הָהָר׃ וַיִּקַּח אֶת־הָעֵגֶל אֲשֶׁר עָשׂוּ כ
וַיִּשְׂרֹף בָּאֵשׁ וַיִּטְחַן עַד אֲשֶׁר־דָּק וַיִּזֹּר עַל־פְּנֵי הַמַּיִם
וַיַּשְׁקְ אֶת־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל׃ וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה אֶל־אַהֲרֹן מָה־ 21
עָשָׂה לְךָ הָעָם הַזֶּה כִּי־הֵבֵאתָ עָלָיו חֲטָאָה גְדֹלָה׃
וַיֹּאמֶר אַהֲרֹן אַל־יִחַר אַף אֲדֹנִי אַתָּה יָדַעְתָּ אֶת־הָעָם 22
כִּי בְרָע הוּא׃ וַיֹּאמְרוּ לִי עֲשֵׂה־לָנוּ אֱלֹהִים אֲשֶׁר יֵלְכוּ 23
לְפָנֵינוּ כִּי־זֶה׀ מֹשֶׁה הָאִישׁ אֲשֶׁר הֶעֱלָנוּ מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם
לֹא יָדַעְנוּ מֶה־הָיָה לוֹ׃ וָאֹמַר לָהֶם לְמִי זָהָב הִתְפָּרָקוּ 24
וַיִּתְּנוּ־לִי וָאַשְׁלִכֵהוּ בָּאֵשׁ וַיֵּצֵא הָעֵגֶל הַזֶּה׃ וַיַּרְא כה
מֹשֶׁה אֶת־הָעָם כִּי פָרֻעַ הוּא כִּי־פְרָעֹה אַהֲרֹן לְשִׁמְצָה
בְּקָמֵיהֶם׃ וַיַּעֲמֹד מֹשֶׁה בְּשַׁעַר הַמַּחֲנֶה וַיֹּאמֶר מִי 26
לַיהוָה אֵלַי וַיֵּאָסְפוּ אֵלָיו כָּל־בְּנֵי לֵוִי׃ וַיֹּאמֶר לָהֶם 27
כֹּה־אָמַר יְהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל שִׂימוּ אִישׁ־חַרְבּוֹ עַל־
יְרֵכוֹ עִבְרוּ וָשׁוּבוּ מִשַּׁעַר לַשַּׁעַר בַּמַּחֲנֶה וְהִרְגוּ אִישׁ־
אֶת־אָחִיו וְאִישׁ אֶת־רֵעֵהוּ וְאִישׁ אֶת־קְרֹבוֹ׃ וַיַּעֲשׂוּ 28
בְּנֵי־לֵוִי כִּדְבַר מֹשֶׁה וַיִּפֹּל מִן־הָעָם בַּיּוֹם הַהוּא כִּשְׁלֹשֶׁת
אַלְפֵי אִישׁ׃ וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה מַלְאוּ יֶדְכֶם הַיּוֹם לַיהוָה כִּי 29
אִישׁ בִּבְנוֹ וּבְאָחִיו וְלָתֵת עֲלֵיכֶם הַיּוֹם בְּרָכָה׃ ל חמישי
וַיְהִי מִמָּחֳרָת וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה אֶל־הָעָם אַתֶּם חֲטָאתֶם חֲטָאָה
גְדֹלָה׀ וְעַתָּה אֶעֱלֶה אֶל־יְהוָה אוּלַי אֲכַפְּרָה׀ בְּעַד
חַטַּאתְכֶם׃ וַיָּשָׁב מֹשֶׁה אֶל־יְהוָה וַיֹּאמַר אָנָּא חָטָא 31
הָעָם הַזֶּה חֲטָאָה גְדֹלָה וַיַּעֲשׂוּ לָהֶם אֱלֹהֵי זָהָב׃ וְעַתָּה 32
אִם־תִּשָּׂא חַטָּאתָם וְאִם־אַיִן מְחֵנִי נָא מִסִּפְרְךָ אֲשֶׁר
כָּתָבְתָּ׃ וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה מִי אֲשֶׁר חָטָא־לִי 33
אֶמְחֶנּוּ מִסִּפְרִי׃ וְעַתָּה לֵךְ׀ נְחֵה אֶת־הָעָם אֶל אֲשֶׁר־ 34
דִּבַּרְתִּי לָךְ הִנֵּה מַלְאָכִי יֵלֵךְ לְפָנֶיךָ וּבְיוֹם פָּקְדִי וּפָקַדְתִּי
עֲלֵהֶם חַטָּאתָם׃ וַיִּגֹּף יְהוָה אֶת־הָעָם עַל אֲשֶׁר עָשׂוּ לה
אֶת־הָעֵגֶל אֲשֶׁר עָשָׂה אַהֲרֹן׃ ס

Cap. XXXIII. וידבר

ניט אויפֿן ערד אונטערן באַרג׃ (כ) אונד ער נאַם דאָס קאַלב וואָס זיי האַטטן
געמאַכט האַטטן/ פֿלאַמטע עס אין פֿייער/ צעריבּ עס/ בּיס עס גאַנץ פֿיין וואָרד/ שטרייעטע דעם שטויב
אויף דאָס וואַסער/ אונד גאַב עס דעם קינדער ישׂראל צו טרינקען׃ (כא) משׁה שפּראַך צו אהרן/ וואָס האַט דיר דיסעס פֿאָלק
געטהאַן/ דאָס דוא מיטן דיסע גראָסע זינדע גענעגנעט האַסט? (כב) אהרן שפּראַך/ מיין הערר זירנע ניכט/ דוא קענסט
שפּראַכען אונד ער זאָגט צו מיר/ מאַכע מוכּ געטטער/ וואָלכּע מוכּ פֿאָרהאַלטן האַט׃ (כג) זיא
האָבּען מיר גאַזאָגט/ דען דיסער משׁה/ דעם מאַן וואָס אונס אויס מצרים הערויסגעפֿיהרט/ וויסען מיר ניכט/ וואָס
אים גאָטט׃ (כד) אונד איך זאַגטע צו זיא׃ וואָס איר גאָלד האַט/ זאָלט זיא אפּרייסען/ אונד
גאַבּען עס מיר׃ איך וואַרף עס אינס פֿייער/ אונד זא עקסיסטירט דיסעס קאַלב׃ (כה) משׁה האַט דאָס פֿאָלק/ וואָס עס
פֿאָרווילדערט זיא׃ דען אהרן האַט זיא פֿרייגעלאַסען פֿאָרווילדערט גע־
מאַכט׃ (כו) דאָ שטעלט זיך אין משׁה טהאָר דעם פֿאָלקס׃ שפּראַך/ וואָר
עס זיך אין דען טהאָר שטעלן וויל׃ (כז) ער שפּראַך צו זיא׃ דאָס זאָגט
דער עוויגע/ דער גאָטט ישׂראל׃ געבּט אייער זיין שווערט אין זיינע היפֿטען/ אונד
יעדער זיין שווערט אין זיינע היפֿטען/ בּרינגט אום/ מאַכט אלע
ברודער/ מאַכער זיינען פֿרייגד/ אונד מאַכער זיינע פֿער־
וואַנטטן׃ (כח) זיא זעהנע לוי טהאָטען וויא משׁה געשפּראָ־
כען האַט׃ (כט) משׁה האָטטע נעמליך בּעשפּראָכען/ אונד
הירוים טרעטטע מייער אויף דעם עווינען זעגען׃ דען וויל
מיכּ דעם טויפֿל בּרינגען/ אונד וויל מיכּ אויף מיין פֿאָלק
זיינען ברודער זיין הוט׃ דעסטוועגען זאָל איכּ אויף דעם
פֿאָלק נוכּ דעם עווינען זעגען׃ (ל) דעם מאָרגענס זאָגט משׁה צו דעם פֿאָלק׃
איהר האָבּט אייער גראָסע זינדע בעגאַנגען! נוא וויל איכּ
אויפֿן באַרג צו גאָט אויפֿגיין/ וויסען מיר/ אויב איכּ
קאָהרטע נוכּ דעם עווינען זינדען׃ (לא) אונד משׁה קעהרטע זיכּ צו גאָט/ אונד זאַגטע׃
אך! דאָס פֿאָלק האַט גרויסע זינדע בעגאַנגען! זיא האָבּען זיך
גוט אונד זילבערן גאָטטער פֿאַר זיכּ גימאַכט׃ (לב) אונד נוא וואָלט איכּ זיא פֿאָרגעבּען
אויב דוא דאָס ניכט טהוסט׃ וואָלט איכּ דיך מיהרע
דעם בוכּ׃ (לג) דער הערר זאָגט צו משׁה׃ וואָר מיר בעזינדיגט האָט/ דען וויל
איכּ אים מיין בוכּ אויסוויישען׃ (לד) אונד נוא גיי הין/
פֿיהרע דאָס פֿאָלק וואוהין איכּ דיר גיזאַגט האָבּע׃ זיהע/ מיין ענגעל
זאָל פֿאָר דיר הער גיין׃ נור דעם טאָג/ וואָר איכּ זיי הייסוכען
וועל/ וועל איכּ זייער זינדע אויף זיי בּעזוכען׃ (לה) דער
עווינע האָט דאָס פֿאָלק געמאַכט האָבּען דאָס קאַלב/ וואָס אהרן געמאַכט האָט׃

דער

קאַפּיטעל לג

(א) דער עוּבּיגע שפּרַאך נוּ משה׳ן זיהט פּוֹן הינט ווּעג מוּנד הינוּף׳ דוּ מוּנד דַאס פּוֹלק׳ וועלכעס דוּ מוּיס מצליח הערוּף בעפֿוֹרטו. מין דַאס זַאגד׳ וועלכעס מיך לכבוד׳ יצחק מוּנד יעקב נוּבעשוואָהרען. מוּנד בעשפּרַאכען׳ דייגעס זוּמען וועל איך עס מייגבעבען: (ב) איך וועל מייגען עגבעל׳ פֿוֹר דיר הער ווּעגדען. מוּנד דורך מיהן דַאס פּוֹלק כנעני׳ חמלי׳ חתי׳ פרזי׳ חוי מוּנד יבוסי׳ פֿערטרייבען: (ג) מין איין לַאגד׳ וווּ מילך מוּנד הוֹניג פֿליסט. דען מיינע ערשיינונג זועלבסט׳ וואָלט ניכט בייא מיר בלייבען. דען דוּ ביסט מיין האַלדסטאַרריגעס פֿוֹלק׳ איך מעכטע דיך מוּיך דעס ווּעגע מיפֿרייבען: (ד) דַאס פּוֹלק דיסע שוידמע נעכריכט הערטע׳ טרויערטען זיא׳ מוּנד ניעמַנד ווּעגטע זיינען שמוק מן: (ה) דער עוּבּיגע האַטטע נעמוֹלק נוּ משה בעזוֹגט׳ זַאגט דען קינדערן ישראל׳ איהר זייד מיין האַלדסטאַרריגעס פֿוֹלק׳ וווּלט איך נור מיינען מוּיגעבּוֹלק בייא דיר בלייבע׳ זוּ וועלדע מיך דיך מיפֿרייבען. ועגט איך דיך שמוק אַב. מיבריגעס וועלדע איך וואָהל וויסען׳ וואָס איך דיר טהון וועלדע: (ו) פֿוֹלק ועגטען דיא קינדער ישראל איהרען שמוק אַב׳ זייט דער נייט זיא פֿאַ בערגע חוֹרב וואָרען: (ז) משה אַבער נאַהם דַאס בענעלט׳ שוּך עס מוּך מוּסערהאַוד דעס זַאגערס׳ וווּיט פֿאַ זַאגערס׳ וועג׳ מוּנד בעבּוֹט עס שטיפֿטס־נעלט. ועד מוּסטערכּט פֿאַ עוּבּיגען פֿערזַאַמבּט׳ דער מוּסטע היבוּס בעהען מן דַאס שטיפֿטס־נעלט׳ וועלכעס מוּסערהאַוד דעס זַאגערס וואָר: (ח) וועז משה היבוּס בּיבּג מן דַאס בעלטען׳ שטאַנד דַאס בּאַנע פֿוֹלק מוּך׳ יעדערמַן בּוֹד אַן דער טהירע ווּיינעס נעלטס שטעהען. מוּנד זוּ זַאהען זיא דעס משה נאַך׳ בּיס ער מן דַאס בעלטען היבין בעגאַבּגען ווּער: (ט) זוּ בּאַלד משה מן דַאס בעלטען היבין בעגאַבּגען׳ קאַם דיא וואָלקען־זייל אַן דער טהירע דעס בעלטען. וועז מוּנד יעדער וווּרף זיך פֿאַר דער טהירע זיינעס בעלטען נוּס אַבּעטען שטעהען זַאה. זוּ מאַכטען זיא זיך מוּך׳ מוּנד יעדער זיך פֿאַר דער טהירע זיינעס בעלטען נוּס אַבּעטען בּיגער: (יא) דער עוּבּיגע מוּנטערredעטע זיך משה׳ פֿאַן אַבּגעסיכט נוּ אַבּגעסיכט׳ וויא מען מענש זיך מיט זיינעס פֿרייגד מוּנטערredעט. מוּסדאַן קאַהרטע משה מן דַאס לַאגער גוריק. זיין בעדיהגטער אַבער׳ יקושע דעס נון זַאהן׳ דער מיהן פֿוֹס יענגלינג מוּסדערטע׳ עגטפֿערנטע זיך ניא דוּ משה׳ן דעס בעלטען שמוק אַב. זיא׳ וווּלט מיין מענש זיך מיט זיינעס פֿאַן אַבּגעסיכט נוּ אַבּגעסיכט. וווּ משה קאַהרטע משה מן דַאס לַאגער נוּריק. זיין בעדיהגטער אַבער׳ יקושע דעס נון זַאהן׳ דער מיהן פֿוֹס יענגלינג מוּסדערטע׳ עגטפֿערנטע זיך ניא דוּ משה׳ן דעס בעלטען שמוק אַב. זיא׳ וווּלט מיין מענש זיך מיט זיינעס פֿאַן אַבּגעסיכט נוּ אַבּגעסיכט׳

וְאֵדָעֲךָ לְמַעַן אֶמְצָא־חֵן בְּעֵינֶיךָ וּרְאֵה כִּי עַמְּךָ הַגּוֹי
הַזֶּה׃ 14 וַיֹּאמֶר פָּנַי יֵלֵכוּ וַהֲנִחֹתִי לָךְ׃ 15 וַיֹּאמֶר אֵלָיו
אִם־אֵין פָּנֶיךָ הֹלְכִים אַל־תַּעֲלֵנוּ מִזֶּה׃ 16 וּבַמֶּה יִוָּדַע
אֵפוֹא כִּי־מָצָאתִי חֵן בְּעֵינֶיךָ אֲנִי וְעַמֶּךָ הֲלוֹא בְלֶכְתְּךָ
עִמָּנוּ וְנִפְלִינוּ אֲנִי וְעַמְּךָ מִכֹּל־הָעָם אֲשֶׁר עַל־פְּנֵי
הָאֲדָמָה׃ פ
17 וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה גַּם אֶת־הַדָּבָר הַזֶּה אֲשֶׁר דִּבַּרְתָּ
אֶעֱשֶׂה כִּי־מָצָאתָ חֵן בְּעֵינַי וָאֵדָעֲךָ בְּשֵׁם׃ 18 וַיֹּאמֶר
הַרְאֵנִי נָא אֶת־כְּבֹדֶךָ׃ 19 וַיֹּאמֶר אֲנִי אַעֲבִיר כָּל־טוּבִי
עַל־פָּנֶיךָ וְקָרָאתִי בְשֵׁם יְהוָה לְפָנֶיךָ וְחַנֹּתִי אֶת־אֲשֶׁר
אָחֹן וְרִחַמְתִּי אֶת־אֲשֶׁר אֲרַחֵם׃ כ וַיֹּאמֶר לֹא תוּכַל
לִרְאֹת אֶת־פָּנָי כִּי לֹא־יִרְאַנִי הָאָדָם וָחָי׃ 21 וַיֹּאמֶר יְהוָה
הִנֵּה מָקוֹם אִתִּי וְנִצַּבְתָּ עַל־הַצּוּר׃ 22 וְהָיָה בַּעֲבֹר כְּבֹדִי
וְשַׂמְתִּיךָ בְּנִקְרַת הַצּוּר וְשַׂכֹּתִי כַפִּי עָלֶיךָ עַד־עָבְרִי׃
23 וְהֵסַרְתִּי אֶת־כַּפִּי וְרָאִיתָ אֶת־אֲחֹרָי וּפָנַי לֹא יֵרָאוּ׃ פ

לד Cap. XXXIV.

א וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה פְּסָל־לְךָ שְׁנֵי־לֻחֹת אֲבָנִים
כָּרִאשֹׁנִים וְכָתַבְתִּי עַל־הַלֻּחֹת אֶת־הַדְּבָרִים אֲשֶׁר הָיוּ
2 עַל־הַלֻּחֹת הָרִאשֹׁנִים אֲשֶׁר שִׁבַּרְתָּ׃ וֶהְיֵה נָכוֹן לַבֹּקֶר
וְעָלִיתָ בַבֹּקֶר אֶל־הַר סִינַי וְנִצַּבְתָּ לִי שָׁם עַל־רֹאשׁ
3 הָהָר׃ וְאִישׁ לֹא־יַעֲלֶה עִמָּךְ וְגַם־אִישׁ אַל־יֵרָא בְּכָל־
הָהָר גַּם־הַצֹּאן וְהַבָּקָר אַל־יִרְעוּ אֶל־מוּל הָהָר הַהוּא׃
4 וַיִּפְס�ֹל שְׁנֵי־לֻחֹת אֲבָנִים כָּרִאשֹׁנִים וַיַּשְׁכֵּם מֹשֶׁה בַּבֹּקֶר
וַיַּעַל אֶל־הַר סִינַי כַּאֲשֶׁר צִוָּה יְהוָה אֹתוֹ וַיִּקַּח בְּיָדוֹ
ה שְׁנֵי לֻחֹת אֲבָנִים׃ וַיֵּרֶד יְהוָה בֶּעָנָן וַיִּתְיַצֵּב עִמּוֹ שָׁם
6 וַיִּקְרָא בְשֵׁם יְהוָה׃ וַיַּעֲבֹר יְהוָה ׀ עַל־פָּנָיו וַיִּקְרָא
יְהוָה ׀ יְהוָה אֵל רַחוּם וְחַנּוּן אֶרֶךְ אַפַּיִם וְרַב־חֶסֶד

(יד) דער עויבערע שפראך / איין מוזט איר זיך נישט בוקן פאר קיין אנדער פאלק: (טו) יעבער שפראך / זאלט איר דיר נישט מאכן קיין בונד מיט די אינוואוינער פון דעם לאנד / וואס זיי וועלן נאכלויפן זייערע גאטער / אזוי וועלן זיי דיר אויך מאכן / אז דו וועסט עסן פון זייערע קרבנות: (טז) וועסט נעמען פון זייערע טעכטער פאר דיינע זין / אזוי וועלן זייערע טעכטער נאכלויפן זייערע גאטער / אזוי וועלן זיי דיינע זין פארפירן / אז זיי זאלן נאכלויפן זייערע גאטער: (יז) דו זאלסט פאר דיר נישט מאכן קיין מסכה: (יח) דאס פעסט־יאר זאלסטו האלטן / זיבן טעג זאלסטו עסן מצות / אזוי ווי איך האב דיר באפוילן / אין דער צייט פון חודש האבי / ווייל אין חודש האבי בין איך ארויס פון מצרים: (יט) יעבער שפראך / וואס עפנט דעם מוטער־לייב / דאס איז מיין / אויך יעדער ערשטער זון פון דיין פיך / אויב עס איז אן אוכס / אדער אויב עס איז אן אוכס: (כ) אבער דעם ערשטן זון פון דיין עסל / זאלסטו לייזן מיט אן אנדער שף / אויב דו וועסט אים נישט לייזן / זאלסטו אים צוברעכן דעם גענעק / אלע ערשטגעבוירענע זין פון דיינע קינדער זאלסטו לייזן / קיינער זאל נישט קומען פאר מיר מיט לידיגע הענט: (כא) זעקס טעג זאלסטו ארבעטן / אבער אין דעם זיבעטן טאג זאלסטו רוען / אפילו אין דער צייט פון פלוגן אדער ערנטן זאלסטו רוען: (כב) אויך זאלסטו האלטן דאס פעסט פון וואכן / דאס איז דאס ערשטע פון דער ווייץ־ערנט / אויך דאס פעסט פון דער אינזאמלונג אין דעם יאר־אויסגאנג: (כג) דריי מאל אין יאר זאל יעדער מענטש פון דיר קומען פאר פני האדון יהוה / דער גאט פון ישראל: (כד) ווייל איך וועל אויסטרייבן פאר דיר פעלקער / אזוי וועל איך ברייטערן דיינע גרענעצן / אזוי וועט קיינער נישט בעגערן דיין לאנד / ווען דו וועסט אהינגיין צו ווייזן זיך פאר פני האדון יהוה דיין גאט / דריי מאל אין יאר: (כה) דו זאלסט נישט שלאכטן מיין קרבן־פסח אויף חמץ / אזוי ווי דו זאלסט נישט איבערלאזן פון דעם קרבן־פסח פון דער פרימאנט / ביז דער פרי: (כו) דער ערשטער פרי פון דיינע ערשטע פירות זאלסטו ברענגען אין בית יהוה דיין גאט / דו זאלסט נישט קאכן א בעהמעלע אין מילך פון זיין מוטער: (כז) דער האר האט צו משה געזאגט / שרייב דיר אפ די ווערטער / ווייל לויט די ווערטער האב איך אויפגעמאכט א בונד מיט דיר און מיט ישראל: (כח) ער איז געווען דארט מיט יהוה פערציג טעג און פערציג נעכט / ער האט נישט געגעסן קיין ברויט / און ער האט נישט געטרונקען קיין וואסער / ער האט אויפגעשריבן אויף די טאפלען די ווערטער פון בונד / די צען ווערטער:

קאפיטעל לד

(א) דער עויבערע שפראך זאל דיר זיין שטייפער ווי אלע אנדערע / ווייל איך האב דיר אויסגעוויילט / אז דו זאלסט זיין מיין פאלק / אבער איך וועל נישט זיין דיין גאט / ווי אזוי דו וועסט מיך ערקענען / אז איך בין דער גאט / ווי אזוי דו וועסט מיך ליבן / אזוי וועל איך דיר טון גוטס: (ב) דו זאלסט נישט האבן קיין אנדערע גאטער / ווי מיר: (ג) דו זאלסט נישט מאכן פאר דיר קיין פסל / קיין בילד פון קיין זאך / וואס איז אין הימל אדער אויף דער ערד / אדער אין וואסער / אונטער דער ערד: (ד) דו זאלסט זיי נישט בוקן / אדער זיי דינען / ווייל איך יהוה דיין גאט בין א קנאותדיגער גאט / וואס באשטראף די זינד פון די עלטערן אן די קינדער / ביז דער דריטער אדער פערטער דור / פון די וואס האסן מיך: (ה) אבער טון גוטס צו טויזנטער דור / פון די וואס האבן מיך ליב / און האלטן מיינע מצוות: (ו) דו זאלסט נישט ארויפנעמען דעם נאמען יהוה דיין גאט אומזיסט / ווייל יהוה וועט נישט לאזן אומגעשטראפט דעם וואס נעמט ארויף זיין נאמען אומזיסט: (ז) דער זייבעטער טאג זאלסטו האלטן פאר א שבת / אפילו אין דער צייט פון פלוגן אדער ערנטן זאלסטו רוען: (ח) דו זאלסט מאכן פאר דיר א יום־טוב פון וואכן / דאס איז דאס ערשטע פון דער ווייץ־ערנט / אויך דאס פעסט פון דער אינזאמלונג אין דעם יאר־אויסגאנג: (ט) דריי מאל אין יאר זאל יעדער מענטש פון דיר קומען פאר פני האדון יהוה / דער גאט פון ישראל: (י) ווייל איך וועל אויסטרייבן פאר דיר פעלקער / אזוי וועל איך ברייטערן דיינע גרענעצן / אזוי וועט קיינער נישט בעגערן דיין לאנד / ווען דו וועסט אהינגיין צו ווייזן זיך פאר פני האדון יהוה דיין גאט / דריי מאל אין יאר: (יא) דו זאלסט נישט שלאכטן מיין קרבן־פסח אויף חמץ / אזוי ווי דו זאלסט נישט איבערלאזן פון דעם קרבן־פסח פון דער פרימאנט / ביז דער פרי: (יב) דער ערשטער פרי פון דיינע ערשטע פירות זאלסטו ברענגען אין בית יהוה דיין גאט / דו זאלסט נישט קאכן א בעהמעלע אין מילך פון זיין מוטער: (יג) דער האר האט צו משה געזאגט / שרייב דיר אפ די ווערטער / ווייל לויט די ווערטער האב איך אויפגעמאכט א בונד מיט דיר און מיט ישראל: (יד) משה איז דארט געווען מיט יהוה פערציג טעג און פערציג נעכט / ער האט נישט געגעסן קיין ברויט / און ער האט נישט געטרונקען קיין וואסער / ער האט אויפגעשריבן אויף די טאפלען די ווערטער פון בונד / די צען ווערטער:

(כא) וכל טובת קהל מרבותיו זו שבירתן, עת ויבואו טובת זבדע, מבער
ען ערסט־געבאָרענען דייעער וואהנט, זאָלסט זוי יאָ־קויפֿען. (כב) ועשית
מאַכסט, זאָלסט כיכ ניט פֿאַר מיר ערשיינען, לעער: (וואהנט אַפּעפֿער)
זוי מיט מייַנעם שאַפֿע יאָ־קויפֿען. ועת זוי עס מאַער כיכ־
קויפֿען, זאָלסט זוי מוסח זוי מיכח פֿאַס בעננינ נעבראַכעכט.
זיא ערסט־געבאָרענען דייעער וואהנט זאָלסט זוי יאָ־קויפֿען.
פֿאַס־קויפֿען, זאָלסט שאַפֿע יאָ־קויפֿען. ועת זוי עס מאַער כיכ־
קויפֿען. (כג) שלשת פעמים בשנה יראה כל זכורך, פֿאַס
זוי מיינעם שאַפֿע יאָ־קויפֿען. (כד) כי אורש גוים מפניך ופאַס ערסט־נינ מיינעם עסעוס זאָלסט
ופאַס מיינעם שאַפֿע יאָ־קויפֿען. ועת זוי עס מאַער כיכ־
קויפֿען. (כה) לא תשחט על חמץ דם זבחי ולא ילין
זאָלסט זוי בעהאַר מיכרע מיינע כיעער, לעער: (וואהנט אַפּעפֿער)
מיט מיינעם שאַפֿע יאָ־קויפֿען. ועת זוי עס מאַער כיכ־
קויפֿען, זאָלסט זוי מוסח זוי מיכח פֿאַס בעננינ נעבראַכעכט.
זיא ערסט־געבאָרענען דייעער וואהנט זאָלסט זוי יאָ־קויפֿען.
פֿאַס־קויפֿען, זאָלסט שאַפֿע יאָ־קויפֿען. ועת זוי עס מאַער כיכ־
קויפֿען. (כו) ראשית בכורי אדמתך תביא בית יהוה
זאָלסט זוי בעהאַר מיכרע מיינע כיעער, לעער: (וואהנט אַפּעפֿער)
מיט מיינעם שאַפֿע יאָ־קויפֿען. ועת זוי עס מאַער כיכ־
קויפֿען, זאָלסט זוי מוסח זוי מיכח פֿאַס בעננינ נעבראַכעכט.
זיא ערסט־געבאָרענען דייעער וואהנט זאָלסט זוי יאָ־קויפֿען.
פֿאַס־קויפֿען, זאָלסט שאַפֿע יאָ־קויפֿען. ועת זוי עס מאַער כיכ־
קויפֿען. (כז) ויאמר יהוה אל משה כתב לך כי על
זאָלסט זוי בעהאַר מיכרע מיינע כיעער, לעער: (וואהנט אַפּעפֿער)
מיט מיינעם שאַפֿע יאָ־קויפֿען. ועת זוי עס מאַער כיכ־
קויפֿען, זאָלסט זוי מוסח זוי מיכח פֿאַס בעננינ נעבראַכעכט.
זיא ערסט־געבאָרענען דייעער וואהנט זאָלסט זוי יאָ־קויפֿען.
פֿאַס־קויפֿען, זאָלסט שאַפֿע יאָ־קויפֿען. ועת זוי עס מאַער כיכ־
קויפֿען. (כח) ויהי שם עם יהוה ארבעים יום
זאָלסט זוי בעהאַר מיכרע מיינע כיעער, לעער: (וואהנט אַפּעפֿער)
מיט מיינעם שאַפֿע יאָ־קויפֿען. ועת זוי עס מאַער כיכ־
קויפֿען, זאָלסט זוי מוסח זוי מיכח פֿאַס בעננינ נעבראַכעכט.
זיא ערסט־געבאָרענען דייעער וואהנט זאָלסט זוי יאָ־קויפֿען.
פֿאַס־קויפֿען, זאָלסט שאַפֿע יאָ־קויפֿען. ועת זוי עס מאַער כיכ־
קויפֿען. (כט) ויהי ברדת משה מהר סיני ושני
זאָלסט זוי בעהאַר מיכרע מיינע כיעער, לעער: (וואהנט אַפּעפֿער)
מיט מיינעם שאַפֿע יאָ־קויפֿען. ועת זוי עס מאַער כיכ־
קויפֿען, זאָלסט זוי מוסח זוי מיכח פֿאַס בעננינ נעבראַכעכט.
זיא ערסט־געבאָרענען דייעער וואהנט זאָלסט זוי יאָ־קויפֿען.
פֿאַס־קויפֿען, זאָלסט שאַפֿע יאָ־קויפֿען. ועת זוי עס מאַער כיכ־
קויפֿען. (ל) וירא אהרן ואת כל בני ישראל
זאָלסט זוי בעהאַר מיכרע מיינע כיעער, לעער: (וואהנט אַפּעפֿער)
מיט מיינעם שאַפֿע יאָ־קויפֿען. ועת זוי עס מאַער כיכ־
קויפֿען, זאָלסט זוי מוסח זוי מיכח פֿאַס בעננינ נעבראַכעכט.
זיא ערסט־געבאָרענען דייעער וואהנט זאָלסט זוי יאָ־קויפֿען.
פֿאַס־קויפֿען, זאָלסט שאַפֿע יאָ־קויפֿען. ועת זוי עס מאַער כיכ־
קויפֿען. (לא) ויקרא משה אליהם ויפנו אליו
זאָלסט זוי בעהאַר מיכרע מיינע כיעער, לעער: (וואהנט אַפּעפֿער)
מיט מיינעם שאַפֿע יאָ־קויפֿען. ועת זוי עס מאַער כיכ־
קויפֿען, זאָלסט זוי מוסח זוי מיכח פֿאַס בעננינ נעבראַכעכט.
זיא ערסט־געבאָרענען דייעער וואהנט זאָלסט זוי יאָ־קויפֿען.
פֿאַס־קויפֿען, זאָלסט שאַפֿע יאָ־קויפֿען. ועת זוי עס מאַער כיכ־
קויפֿען. (לב) ואחר נגשו כל בני ויצום את כל
זאָלסט זוי בעהאַר מיכרע מיינע כיעער, לעער: (וואהנט אַפּעפֿער)
מיט מיינעם שאַפֿע יאָ־קויפֿען. ועת זוי עס מאַער כיכ־
קויפֿען, זאָלסט זוי מוסח זוי מיכח פֿאַס בעננינ נעבראַכעכט.
זיא ערסט־געבאָרענען דייעער וואהנט זאָלסט זוי יאָ־קויפֿען.
פֿאַס־קויפֿען, זאָלסט שאַפֿע יאָ־קויפֿען. ועת זוי עס מאַער כיכ־
קויפֿען. (לג) ויתן אל פניו ויכס על פניו
זאָלסט זוי בעהאַר מיכרע מיינע כיעער, לעער: (וואהנט אַפּעפֿער)
מיט מיינעם שאַפֿע יאָ־קויפֿען. ועת זוי עס מאַער כיכ־
קויפֿען, זאָלסט זוי מוסח זוי מיכח פֿאַס בעננינ נעבראַכעכט.
זיא ערסט־געבאָרענען דייעער וואהנט זאָלסט זוי יאָ־קויפֿען.
פֿאַס־קויפֿען, זאָלסט שאַפֿע יאָ־קויפֿען. ועת זוי עס מאַער כיכ־
קויפֿען. (לד) ובבא משה לפני יהוה לדבר אתו
זאָלסט זוי בעהאַר מיכרע מיינע כיעער, לעער: (וואהנט אַפּעפֿער)
מיט מיינעם שאַפֿע יאָ־קויפֿען. ועת זוי עס מאַער כיכ־
קויפֿען, זאָלסט זוי מוסח זוי מיכח פֿאַס בעננינ נעבראַכעכט.
זיא ערסט־געבאָרענען דייעער וואהנט זאָלסט זוי יאָ־קויפֿען.
פֿאַס־קויפֿען, זאָלסט שאַפֿע יאָ־קויפֿען. ועת זוי עס מאַער כיכ־
קויפֿען. (לה) וראו בני ישראל את פני משה כי
זאָלסט זוי בעהאַר מיכרע מיינע כיעער, לעער: (וואהנט אַפּעפֿער)
מיט מיינעם שאַפֿע יאָ־קויפֿען. ועת זוי עס מאַער כיכ־
קויפֿען, זאָלסט זוי מוסח זוי מיכח פֿאַס בעננינ נעבראַכעכט.
זיא ערסט־געבאָרענען דייעער וואהנט זאָלסט זוי יאָ־קויפֿען.
פֿאַס־קויפֿען, זאָלסט שאַפֿע יאָ־קויפֿען. ועת זוי עס מאַער כיכ־
קויפֿען.

7 וְאֶמֶת׃ נֹצֵר חֶסֶד לָאֲלָפִים נֹשֵׂא עָוֹן וָפֶשַׁע וְחַטָּאָה
וְנַקֵּה֙ לֹ֣א יְנַקֶּ֔ה פֹּקֵ֥ד עֲוֹן־אָב֖וֹת עַל־בָּנִ֑ים וְעַל־בְּנֵ֣י
8 בָנִ֔ים עַל־שִׁלֵּשִׁ֖ים וְעַל־רִבֵּעִֽים׃ וַיְמַהֵ֥ר מֹשֶׁ֖ה וַיִּקֹּ֣ד
9 אַ֑רְצָה וַיִּשְׁתָּ֖חוּ׃ וַיֹּ֕אמֶר אִם־נָ֥א מָצָ֛אתִי חֵ֥ן בְּעֵינֶ֖יךָ
אֲדֹנָ֑י יֵלֶךְ־נָ֤א אֲדֹנָי֙ בְּקִרְבֵּ֔נוּ כִּ֥י עַם־קְשֵׁה־עֹ֖רֶף הֽוּא
שישי י וְסָלַחְתָּ֥ לַעֲוֹנֵ֖נוּ וּלְחַטָּאתֵ֑נוּ וּנְחַלְתָּֽנוּ׃ וַיֹּ֗אמֶר הִנֵּ֤ה אָנֹכִי֙
כֹּרֵ֣ת בְּרִ֔ית נֶ֚גֶד כָּל־עַמְּךָ֔ אֶעֱשֶׂ֖ה נִפְלָא֑וֹת אֲשֶׁ֣ר לֹֽא־
נִבְרְא֣וּ בְכָל־הָאָ֔רֶץ וּבְכָל־הַגּוֹיִ֖ם וְרָאָ֣ה כָל־הָעָ֗ם אֲשֶׁר־
אַתָּה֙ בְּקִרְבּ֔וֹ אֶת־מַעֲשֵׂ֖ה יְהוָ֑ה כִּֽי־נוֹרָ֥א הוּא֙ אֲשֶׁ֣ר אֲנִ֔י
11 עֹשֶׂ֖ה עִמָּֽךְ׃ שְׁמָר־לְךָ֖ אֵ֣ת אֲשֶׁ֣ר אָנֹכִ֣י מְצַוְּךָ֣ הַיּ֑וֹם הִנְנִ֗י
גֹּרֵשׁ֙ מִפָּנֶ֔יךָ אֶת־הָאֱמֹרִ֥י וְהַכְּנַעֲנִ֛י וְהַחִתִּ֥י וְהַפְּרִזִּ֖י וְהַחִוִּ֑י
12 וְהַיְבוּסִֽי׃ הִשָּׁמֶר֙ לְךָ֔ פֶּן־תִּכְרֹ֥ת בְּרִ֖ית לְיוֹשֵׁ֣ב הָאָ֑רֶץ
13 אֲשֶׁ֥ר אַתָּ֛ה בָּ֖א עָלֶ֑יהָ פֶּן־יִהְיֶ֥ה לְמוֹקֵ֖שׁ בְּקִרְבֶּֽךָ׃ כִּֽי
אֶת־מִזְבְּחֹתָ֥ם תִּתֹּצ֖וּן וְאֶת־מַצֵּבֹתָ֣ם תְּשַׁבֵּ֑רוּן וְאֶת־
14 אֲשֵׁרָ֖יו תְּכָרֹתֽוּן׃ כִּ֣י לֹ֤א תִשְׁתַּחֲוֶה֙ לְאֵ֣ל אַחֵ֔ר כִּ֣י יְהוָ֔ה
טו קַנָּ֥א שְׁמ֖וֹ אֵ֣ל קַנָּ֑א הֽוּא׃ פֶּן־תִּכְרֹ֤ת בְּרִית֙ לְיוֹשֵׁ֣ב
הָאָ֔רֶץ וְזָנ֣וּ ׀ אַחֲרֵ֣י אֱלֹהֵיהֶ֗ם וְזָבְח֣וּ לֵֽאלֹהֵיהֶם֮ וְקָרָ֣א
16 לְךָ֒ וְאָכַלְתָּ֖ מִזִּבְחֽוֹ׃ וְלָקַחְתָּ֤ מִבְּנֹתָיו֙ לְבָנֶ֔יךָ וְזָנ֣וּ בְנֹתָ֔יו
17 אַחֲרֵ֥י אֱלֹהֵיהֶ֖ן וְהִזְנ֣וּ אֶת־בָּנֶ֑יךָ אַחֲרֵ֥י אֱלֹהֵיהֶֽן׃ אֱלֹהֵ֥י
18 מַסֵּכָ֖ה לֹ֥א תַעֲשֶׂה־לָּֽךְ׃ אֶת־חַ֣ג הַמַּצּ֗וֹת תִּשְׁמֹר֙ שִׁבְעַ֣ת
יָמִ֔ים תֹּאכַ֖ל מַצּ֑וֹת אֲשֶׁ֣ר צִוִּיתְךָ֗ לְמוֹעֵד֙ חֹ֣דֶשׁ הָאָבִ֔יב
19 כִּ֥י בְחֹ֖דֶשׁ הָאָבִ֥יב יָצָ֖אתָ מִמִּצְרָֽיִם׃ כָּל־פֶּ֥טֶר רֶ֖חֶם לִ֑י
כ וְכָל־מִקְנְךָ֥ תִזָּכָ֖ר פֶּ֣טֶר שׁ֥וֹר וָשֶֽׂה׃ וּפֶ֤טֶר חֲמֹור֙ תִּפְדֶּ֣ה
בְשֶׂ֔ה וְאִם־לֹ֥א תִפְדֶּ֖ה וַעֲרַפְתּ֑וֹ כֹּ֚ל בְּכֹ֣ור בָּנֶ֔יךָ תִּפְדֶּ֖ה
21 וְלֹא־יֵרָא֥וּ פָנַ֖י רֵיקָֽם׃ שֵׁ֥שֶׁת יָמִ֖ים תַּעֲבֹ֣ד וּבַיּ֣וֹם הַשְּׁבִיעִ֔י
22 תִּשְׁבֹּ֑ת בֶּחָרִ֥ישׁ וּבַקָּצִ֖יר תִּשְׁבֹּֽת׃ וְחַג֙ שָׁבֻעֹ֣ת תַּעֲשֶׂ֔ה
לְךָ֖ בִּכּוּרֵ֣י קְצִ֣יר חִטִּ֑ים וְחַג֙ הָאָסִ֣יף תְּקוּפַ֔ת הַשָּׁנָֽה׃

קמץ בז״ק v. 19. ריש רבתי v. 14. נון רבתי v. 7. שלש

שָׁלֹשׁ פְּעָמִים בַּשָּׁנָה יֵרָאֶה כָל־זְכוּרְךָ אֶת־פְּנֵי הָאָדֹן 23
יְהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל׃ כִּי־אוֹרִישׁ גּוֹיִם מִפָּנֶיךָ וְהִרְחַבְתִּי 24
אֶת־גְּבֻלֶךָ וְלֹא־יַחְמֹד אִישׁ אֶת־אַרְצְךָ בַּעֲלֹתְךָ לֵרָאוֹת
אֶת־פְּנֵי יְהוָה אֱלֹהֶיךָ שָׁלֹשׁ פְּעָמִים בַּשָּׁנָה׃ לֹא־ כה
תִשְׁחַט עַל־חָמֵץ דַּם־זִבְחִי וְלֹא־יָלִין לַבֹּקֶר זֶבַח חַג
הַפָּסַח׃ רֵאשִׁית בִּכּוּרֵי אַדְמָתְךָ תָּבִיא בֵּית יְהוָה׃ 26
אֱלֹהֶיךָ לֹא־תְבַשֵּׁל גְּדִי בַּחֲלֵב אִמּוֹ׃ פ

וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה כְּתָב־לְךָ אֶת־הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה 27 שביעי
כִּי עַל־פִּי ׀ הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה כָּרַתִּי אִתְּךָ בְּרִית וְאֶת־
יִשְׂרָאֵל׃ וַיְהִי־שָׁם עִם־יְהוָה אַרְבָּעִים יוֹם וְאַרְבָּעִים 28
לַיְלָה לֶחֶם לֹא אָכַל וּמַיִם לֹא שָׁתָה וַיִּכְתֹּב עַל־הַלֻּחֹת
אֵת דִּבְרֵי הַבְּרִית עֲשֶׂרֶת הַדְּבָרִים׃ וַיְהִי בְּרֶדֶת מֹשֶׁה 29
מֵהַר סִינַי וּשְׁנֵי לֻחֹת הָעֵדֻת בְּיַד־מֹשֶׁה בְּרִדְתּוֹ מִן־הָהָר
וּמֹשֶׁה לֹא־יָדַע כִּי קָרַן עוֹר פָּנָיו בְּדַבְּרוֹ אִתּוֹ׃ וַיַּרְא ל
אַהֲרֹן וְכָל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אֶת־מֹשֶׁה וְהִנֵּה קָרַן עוֹר פָּנָיו
וַיִּירְאוּ מִגֶּשֶׁת אֵלָיו׃ וַיִּקְרָא אֲלֵהֶם מֹשֶׁה וַיָּשֻׁבוּ אֵלָיו 31
אַהֲרֹן וְכָל־הַנְּשִׂאִים בָּעֵדָה וַיְדַבֵּר מֹשֶׁה אֲלֵהֶם׃ וְאַחֲרֵי־ 32
כֵן נִגְּשׁוּ כָּל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וַיְצַוֵּם אֵת כָּל־אֲשֶׁר דִּבֶּר יְהוָה
אִתּוֹ בְּהַר סִינָי׃ וַיְכַל מֹשֶׁה מִדַּבֵּר אִתָּם וַיִּתֵּן עַל־פָּנָיו 33 מפטיר
מַסְוֶה׃ וּבְבֹא מֹשֶׁה לִפְנֵי יְהוָה לְדַבֵּר אִתּוֹ יָסִיר אֶת־ 34
הַמַּסְוֶה עַד־צֵאתוֹ וְיָצָא וְדִבֶּר אֶל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אֵת אֲשֶׁר
יְצֻוֶּה׃ וְרָאוּ בְנֵי־יִשְׂרָאֵל אֶת־פְּנֵי מֹשֶׁה כִּי קָרַן עוֹר לה
פְּנֵי מֹשֶׁה וְהֵשִׁיב מֹשֶׁה אֶת־הַמַּסְוֶה עַל־פָּנָיו עַד־בֹּאוֹ
לְדַבֵּר אִתּוֹ׃

Cap. XXXV. לה

ס ס ס כב 22 ויקהל

וַיַּקְהֵל מֹשֶׁה אֶת־כָּל־עֲדַת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וַיֹּאמֶר אֲלֵהֶם א
אֵלֶּה הַדְּבָרִים אֲשֶׁר־צִוָּה יְהוָה לַעֲשֹׂת אֹתָם׃ שֵׁשֶׁת 2

יעשים

מאבר / וואוסט זוא פייערן · זועבסט נור נייט דעם פפֿליגענס /
מוכ דער ערנטע / וואוסט זוא פייערן : (כב) דאס וואכען־
פעסט זאלסט זוא האלטען · דאס פעסט דער ערסטלינגע פּאָן
דער וויינען־ערנטע · ווא מוך דאס פעסט דעס פרוכט־אייב־
בריגענס · ווען דאס יאהר ויינען קרייס־לויף בעשלוסט :
(כג) דרייא מאל מיך יאהר זאלען אלע דייגע מאנס־פערסאנען
ערשיינען פּאָר דעם העררן · דעם עוויגען · פּאָר דעם גאָטט
ישראל : (כד) דען מיך ווערדע פּעלקער פּאָר דיר מוסטרייבען /
מוכ דייגע גרענצען ערווייטערן · דענסאָך זאלסט זיך ניטמאל
דיין פאָך בעלוסטען / ווען דוא הינוף גיעהסט / פּאָר דעם
עוויגען דייגעם גאָטט נו ערשיינען / דרייא מאל מיך יאהר :
(כה) שלאכטע מיין אָפפּער ניכט בייס געזויערטען ברויט ·
מוכ פּאָן דעם אָפפּער דעס מיטערשרייטונגס־פעסטעס זאלסט
ניכט דיא נאכט הינדורך בים מאָרגען בלייבען : (כו) דאס
ערסטלינגע דייגער פרוכט־פרילינג זאלסט זוא מין
דאס הויס דעס עוויגען דייגעם גאָטטעס ברינגען · קאָכע קיין
קיינעם פיה מין דער מילך זיינער מוטטער : (כז) דער עוויגע
שפראך נו משה / שרייבע דיר דיסע וואָרטע מוך · דען
מיטהאוס דיסער וואָרטע / מאכ מיט דיר מוכ ישראל /
מיינען בונד : (כח) משה בליב דאָזועבסט בייא דעם עוויגען /
פּיערציג טאָגע מוכ פּיערציג נאכט · אם קיינע שפייסע /
מוכ טראָנק קיינען טראָנק · דער עוויגע שריב מוך דיא טא־
פלען / דיא וואָרטע דעס בונדעס · נעמוך דיא נעהמען בעבאָטהע :
(כט) אוס משה הערמוטער גינג / פּאָן דעם בערגע סיני /
דיא ביידען טאָפלען דעס נייגבניסעס האָטטע משה מין דער
האנד · אוס ער פּאָן דעם בערגע הערמוטער גינג / וו וואוסטע
משה ניכט / דאס דיא הויט זיינעס אָנגעסיכטס שטראהלטע /
וואָרך / ווייל דער עוויגע מיט אים גשפראָכען האטטע :
(ל) אוס אהרן מוכ אללע קינדער ישראל משה אָנזאהען / מוכ
זיה ! זיין אָנגעסיכט וואָרך ניכט־שטראהלטע / דאָ זיך / דאס פֿירכ־
טענטען זיא זיך / נו מיהם הין נו טרעטען : (לא) משה אָבער
רוף מיהנען נו · דאס קאהרטען זיא נו מיהם נורוק / אהרן מוכ
אללע פֿירסטען מוכטער דער גמיינדע · דאָ רעדעטע משה מיט
מיהנען : (לב) הערנאָך אָבער טראָטען אללע קינדער ישראל
הינצו · מוכ דער עוויגע מיט מיהנען אללעס וואס דער עוויגע מיט
מיהם גשפראכען האטטע / אויף דעם בערגע סיני : (לג) אוס
בעדעקונג פּאָר זיין געסיכט : (לד) זו אָפּט אָבער משה פּאָר
דען עוויגען קאָם / מיט מיהם נו רעדעטע / נאָהם ער דיא בע־
דעקונג אָב · ביס ער ווידער הינוים גינג · אוסדאָן גינג ער
הינוים / מוכ רעדעטע מיט דען קינדערן ישראל / וואס מיהם
גשפראָכען וואָרדען : (לה) דאָ זאָהען דיא קינדער ישראל דאָס
אָבער טהאט משה ווידער דיא בעדעקונג פּאָר דאָס בעסיכט /
ביס ער ווידער הינין גינג / מיט דעם עוויגען נו שפרעכען :

קאַפּיטעל לה ויקהל

(א) משה זיא דיא גאַנצע גמיינדע דער קינדער ישראל
פערסאַמאַנען · שפראָך נו מיהנען / דיסעס זינד דיא דינגע /
וועלכע

מוכ וויבער, ווער מילדע הערצעם וואר. ליא ברעכטען
מהרען־רינגע׳

(כב) עס קאמען מענער
מוך נו דען הייליגען קויידערן: (כג) יעדערמאן וואס
ליא ברעכטען ליא העבע דעס עוויגען. נור פערפערטיגונג
דעס שטיפטס־נעלטס, מוכ דען וואס נויג בעהעריגען ווערקען.
מוך נו דען הייליגען קויידערן: (כד) עס קאמען מענער
מוכ וויבער, ווער מילדע הערצעם וואר. ליא ברעכטען
דען ניין הערן מבטריב, מוכ דען ניין בעמיטה בעווענטע,
יעדערמאן פון משה ווערג: (כא) וואלן קאמען ויא, יעדערמאן
ברינגען. ליא העבע נעמילך, ליא דעם עוויגען בעווייהט
טער־ליהנסט: (כ) הירוף גינג ליא בעמיינדע דער קינדער
מוכ ליא בעווענדער ניידער זיהנע, בייא מיהרעם פריס־
ליגונג. ליא הייליגען בעווענדער פיר מהרן דען פריסטער,
(יט) ליא בעגענען דעס קאר־האדעס, נור דיהנסט מיך הייס־
נוכ. ליא בעגענען דעס קאר־האדעס, מוכ מיהרע שטריקע:
דעס טהארע דעס קאר־האדעס: (יח) ליא נאגעל דער ווענ־
בעשטעל: (יז) ליא בעשטריקטען קארהאנגע דעס קאר־
ליא שטענדען מוכ וויא ליא בעראטהע. דאס בעקען מוכ זיין
דעס גאנצען קאפערס, דאס קופפערנע זיב־ווערק דאנ,
ליא שטענדען מוכ וויא ליא בעראטהע. דאס בעקען מוכ זיין
זין. מיין פייער־טאג דער ערסטען קוואס, דעס עוויגען נו
עהרען. ווער מן דעמזעלבען האדווערקס־מרבייט פערריכ־
טעט, וואו מן בעטעדעט ווערדען: (ג) מיהר וואו מין וויל
מייערען וואהנונגען, מח שבת קין פייער מבנינדען:
(ד) משה שפראך פערנער, נו דער גאנצען געמיינדע דער
קינדער ישראל, ווא פאלנט. דיסעס הט דער עוויגע בע־
פאהלען, מייך נו וואנען: (ה) נעהמען פון דעם מייעריגען
מייגע העבע מוך, דעם עוויגען נו עהרען. וואס יעדער
מוס דער מילדע זיינעס הערצענס בעווילליגט, וואו ער
ברינגען. ליא העבע נעמילך, ליא דעם עוויגען בעווייהט
וירד. גאלד, זילבער, קופפער: (ו) מוך בלוי, פורפור־
ראטהע מוכ האך־ראטהע וואלל. ליינען גארן מוכ ציגען־
הארע: (ז) ראטה־בעפארבטע ווידדער־פעלל, פעלל פון
תחסים, מוכ שטים־הולץ: (ח) עהן נוק וייכטען, געווירצע
נוק וואב־עהן, מוכ נוק רייכער־ווערק: (ט) שהם־שטיינע,
מוכ מיינגעפאסטע עדען־שטיינע, נוק אדער־מאנטעל־
דיגע מוכטער מיין, וואו קאמען, מוכ דאסיענדע פער־
פערטיגען, וואס דער עוויגע בעפאהלען הט: (יא) ליא
וואהנונג, דאס נעזעט מוכ ליא דעקע דאנו. ליא שפאנגען
ליא ברעטטער, ליא ריגעל, ליא זייל־ען מוכ ליא פיסע דאנו:
(יב) ליא לאדע, ליא שטאנגען מוכ דען דעקען דאנרוף. מוכ
דען פארהאנג נור אבשיידונג דעס מילער־הייליגסטען: (יג) דען
טיש, ליא שטאנגען מוכ מילל זיינע בעראטהע דאנו. מוכ
דאס שויא־ברוט: (יד) דען לייכטער, זיינע בעראטהע מוכ
זאמטען, מוכ דאס עהן־עהב, מוכ דאס רייכער־נייג, פון
שטאנגען. דאס זאב־עהן, מוכ דאס רייכער־פעטער, זיינע
עלטען שפעניערייען. מוכ ליא דעקע פאר דעם מיינגאנג.
בעזוניך פאר דעם מיינגאנג דער וואהנונג: (יו) דען מוטער
דעס גאנצען אפפערס, דאס קופפערנע זיב־ווערק דאנו,
ליא שטאנגען מוכ מילל ליא בעראטהע. דאס בעקען מוכ זיין
בעשטעל: (יז) ליא בעשטריקטען פארהאנגע דעס פאר־
הופעס. ליא זייל־ען מוכ ליא פיסע. מוכ ליא דעקע פאר
דעם טהארע דעס פאר־הופעס: (יח) ליא נאגעל דער וואה־
נונג. ליא נאגעל דעס פאר־הופעס, מוכ מיהרע שטריקע:
(יט) ליא בעווענדער נוק מיינפאקען, נוק דיהנסט מיך היי־
ליגהוס. ליא הייליגען בעווענדער פיר מהרן דען פריסטער,
מוכ ליא בעווענדער זיינער זיהנע, בייא מיהרעם פריס־
טער־דיהנסט: (כ) הירוף גינג ליא בעמיינדע דער קינדער

יָמִים תֵּעָשֶׂה מְלָאכָה וּבַיּוֹם הַשְּׁבִיעִי יִהְיֶה לָכֶם קֹדֶשׁ
3 שַׁבַּת שַׁבָּתוֹן לַיהוָה כָּל־הָעֹשֶׂה בּוֹ מְלָאכָה יוּמָת׃ לֹא־
תְבַעֲרוּ אֵשׁ בְּכֹל מֹשְׁבֹתֵיכֶם בְּיוֹם הַשַּׁבָּת׃ פ
4 וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה אֶל־כָּל־עֲדַת בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל לֵאמֹר זֶה הַדָּבָר
ה אֲשֶׁר־צִוָּה יְהוָה לֵאמֹר׃ קְחוּ מֵאִתְּכֶם תְּרוּמָה לַיהוָה
כֹּל נְדִיב לִבּוֹ יְבִיאֶהָ אֶת תְּרוּמַת יְהוָה זָהָב וָכֶסֶף
6 וּנְחֹשֶׁת׃ וּתְכֵלֶת וְאַרְגָּמָן וְתוֹלַעַת שָׁנִי וְשֵׁשׁ וְעִזִּים׃
7 וְעֹרֹת אֵילִם מְאָדָּמִים וְעֹרֹת תְּחָשִׁים וַעֲצֵי שִׁטִּים׃
8 וְשֶׁמֶן לַמָּאוֹר וּבְשָׂמִים לְשֶׁמֶן הַמִּשְׁחָה וְלִקְטֹרֶת הַסַּמִּים׃
9 י וְאַבְנֵי־שֹׁהַם וְאַבְנֵי מִלֻּאִים לָאֵפוֹד וְלַחֹשֶׁן׃ וְכָל־חֲכַם־
11 לֵב בָּכֶם יָבֹאוּ וְיַעֲשׂוּ אֵת כָּל־אֲשֶׁר צִוָּה יְהוָה׃ אֶת־
הַמִּשְׁכָּן אֶת־אָהֳלוֹ וְאֶת־מִכְסֵהוּ אֶת־קְרָסָיו וְאֶת־קְרָשָׁיו
12 אֶת־בְּרִיחֹו אֶת־עַמֻּדָיו וְאֶת־אֲדָנָיו׃ אֶת־הָאָרֹן וְאֶת־
13 בַּדָּיו אֶת־הַכַּפֹּרֶת וְאֶת פָּרֹכֶת הַמָּסָךְ׃ אֶת־הַשֻּׁלְחָן
14 וְאֶת־בַּדָּיו וְאֶת־כָּל־כֵּלָיו וְאֶת לֶחֶם הַפָּנִים׃ וְאֶת־
מְנֹרַת הַמָּאוֹר וְאֶת־כֵּלֶיהָ וְאֶת־נֵרֹתֶיהָ וְאֶת שֶׁמֶן הַמָּאוֹר׃
טו וְאֶת־מִזְבַּח הַקְּטֹרֶת וְאֶת־בַּדָּיו וְאֶת שֶׁמֶן הַמִּשְׁחָה וְאֶת
16 קְטֹרֶת הַסַּמִּים וְאֶת־מָסַךְ הַפֶּתַח לְפֶתַח הַמִּשְׁכָּן׃ אֶת
מִזְבַּח הָעֹלָה וְאֶת־מִכְבַּר הַנְּחֹשֶׁת אֲשֶׁר־לוֹ אֶת־בַּדָּיו
17 וְאֶת־כָּל־כֵּלָיו אֶת־הַכִּיֹּר וְאֶת־כַּנּוֹ׃ אֶת קַלְעֵי הֶחָצֵר
18 אֶת־עַמֻּדָיו וְאֶת־אֲדָנֶיהָ וְאֶת מָסַךְ שַׁעַר הֶחָצֵר׃ אֶת־
יִתְדֹת הַמִּשְׁכָּן וְאֶת־יִתְדֹת הֶחָצֵר וְאֶת־מֵיתְרֵיהֶם׃
19 אֶת־בִּגְדֵי הַשְּׂרָד לְשָׁרֵת בַּקֹּדֶשׁ אֶת־בִּגְדֵי הַקֹּדֶשׁ לְאַהֲרֹן
כ הַכֹּהֵן וְאֶת־בִּגְדֵי בָנָיו לְכַהֵן׃ וַיֵּצְאוּ כָּל־עֲדַת בְּנֵי־
שני 21 יִשְׂרָאֵל מִלִּפְנֵי מֹשֶׁה׃ וַיָּבֹאוּ כָּל־אִישׁ אֲשֶׁר נְשָׂאוֹ לִבּוֹ
וְכֹל אֲשֶׁר נָדְבָה רוּחוֹ אֹתוֹ הֵבִיאוּ אֶת־תְּרוּמַת יְהוָה
לִמְלֶאכֶת אֹהֶל מוֹעֵד וּלְכָל־עֲבֹדָתוֹ וּלְבִגְדֵי הַקֹּדֶשׁ׃

22 וַיָּבֹאוּ הָאֲנָשִׁים עַל־הַנָּשִׁים כֹּל ׀ נְדִיב לֵב הֵבִיאוּ חָחַ
וָנֶזֶם וְטַבַּעַת וְכוּמָז כָּל־כְּלִי זָהָב וְכָל־אִישׁ אֲשֶׁר הֵנִיף
תְּנוּפַת זָהָב לַיהוָה׃ 23 וְכָל־אִישׁ אֲשֶׁר־נִמְצָא אִתּוֹ תְּכֵלֶת
וְאַרְגָּמָן וְתוֹלַעַת שָׁנִי וְשֵׁשׁ וְעִזִּים וְעֹרֹת אֵילִם מְאָדָּמִים
וְעֹרֹת תְּחָשִׁים הֵבִיאוּ׃ 24 כָּל־מֵרִים תְּרוּמַת כֶּסֶף וּנְחֹשֶׁת
הֵבִיאוּ אֶת תְּרוּמַת יְהוָה ׀ וְכֹל אֲשֶׁר נִמְצָא אִתּוֹ עֲצֵי
שִׁטִּים לְכָל־מְלֶאכֶת הָעֲבֹדָה הֵבִיאוּ׃ כה וְכָל־אִשָּׁה חַכְמַת־
לֵב בְּיָדֶיהָ טָווּ וַיָּבִיאוּ מַטְוֶה אֶת־הַתְּכֵלֶת וְאֶת־הָאַרְגָּמָן
אֶת־תּוֹלַעַת הַשָּׁנִי וְאֶת־הַשֵּׁשׁ׃ 26 וְכָל־הַנָּשִׁים אֲשֶׁר נָשָׂא
לִבָּן אֹתָנָה בְּחָכְמָה טָווּ אֶת־הָעִזִּים׃ 27 וְהַנְּשִׂאִם הֵבִיאוּ
אֶת אַבְנֵי הַשֹּׁהַם וְאֶת אַבְנֵי הַמִּלֻּאִים לָאֵפוֹד וְלַחֹשֶׁן׃
28 וְאֶת־הַבֹּשֶׂם וְאֶת־הַשֶּׁמֶן לְמָאוֹר וּלְשֶׁמֶן הַמִּשְׁחָה
וְלִקְטֹרֶת הַסַּמִּים׃ 29 כָּל־אִישׁ וְאִשָּׁה אֲשֶׁר נָדַב לִבָּם
אֹתָם לְהָבִיא לְכָל־הַמְּלָאכָה אֲשֶׁר צִוָּה יְהוָה לַעֲשׂוֹת
בְּיַד־מֹשֶׁה הֵבִיאוּ בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל נְדָבָה לַיהוָה׃ פ

ל שלישי בעקוכות שני
30 וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה אֶל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל רְאוּ קָרָא יְהוָה בְּשֵׁם
בְּצַלְאֵל בֶּן־אוּרִי בֶן־חוּר לְמַטֵּה יְהוּדָה׃ 31 וַיְמַלֵּא אֹתוֹ
רוּחַ אֱלֹהִים בְּחָכְמָה בִּתְבוּנָה וּבְדַעַת וּבְכָל־מְלָאכָה׃
32 וְלַחְשֹׁב מַחֲשָׁבֹת לַעֲשֹׂת בַּזָּהָב וּבַכֶּסֶף וּבַנְּחֹשֶׁת׃
33 וּבְחָרֶשֶׁת אֶבֶן לְמַלֹּאת וּבַחֲרֶשֶׁת עֵץ לַעֲשׂוֹת בְּכָל־
מְלֶאכֶת מַחֲשָׁבֶת׃ 34 וּלְהוֹרֹת נָתַן בִּלְבּוֹ הוּא וְאָהֳלִיאָב
לה בֶּן־אֲחִיסָמָךְ לְמַטֵּה־דָן׃ מִלֵּא אֹתָם חָכְמַת־לֵב לַעֲשׂוֹת
כָּל־מְלֶאכֶת חָרָשׁ ׀ וְחֹשֵׁב וְרֹקֵם בַּתְּכֵלֶת וּבָאַרְגָּמָן
בְּתוֹלַעַת הַשָּׁנִי וּבַשֵּׁשׁ וְאֹרֵג עֹשֵׂי כָל־מְלָאכָה וְחֹשְׁבֵי
מַחֲשָׁבֹת׃

Cap. XXXVI. לו

א וְעָשָׂה בְצַלְאֵל וְאָהֳלִיאָב וְכָל ׀ אִישׁ חֲכַם־לֵב אֲשֶׁר נָתַן
יְהוָה חָכְמָה וּתְבוּנָה בָּהֵמָּה לָדַעַת לַעֲשׂת אֶת־כָּל־

מלאכת

(כב) ווערן מיט גאָלד פֿאַרזאַמלט / אַלע וואָס האָבן גע־
טראָגן גאָלד־שמוקן / פֿאַר אַ קרבן צו גאָט: (כג) אַלע
מענער וואָס האָבן בײַ זיך געפֿונען / בלוי / פּורפּור־
פֿאַרבן / קרמוזין / פֿײַן לײַוונט / ציגן־האָר / רויט־
פֿאַרבטע וויללענע פֿעלן / אָדער דאַכסן־פֿעלן / האָבן
עס געבראַכט: (כד) יעדער וואָס האָט אָפּגעשטעלט
אַ תּרומה פֿון זילבער אָדער קופּפֿער / האָט עס
געבראַכט פֿאַר גאָט / אַלע וואָס האָבן בײַ זיך גע־
פֿונען שיטים־האָלץ / פֿאַר אַלערליי אַרבעט פֿון דער
מלאכה / האָבן עס אויך געבראַכט: (כה) אַלע פֿרויען
וואָס זענען געווען קלוג־האַרציק / האָבן מיט זייערע
הענט געשפּונען / און האָבן געבראַכט דאָס וואָס זיי
האָבן געשפּונען / בלוי / פּורפּור־פֿאַרבן / קרמוזין /
פֿײַן לײַוונט: (כו) אַלע פֿרויען וואָס זייערע הערצער
האָבן זיי אויפֿגעמונטערט / מיט חכמה / האָבן גע־
שפּונען דאָס ציגן־האָר: (כז) די פֿירסטן האָבן אַרײַן־
געבראַכט אָניקס־שטיינער / אויך אַלערליי שטיינער
פֿאַר אָפּשמוקן דעם אפֿוד / שטיינער פֿאַר דעם חשן:
(כח) אויך דאָס געוואָרצן / אויל / דאָס עהן צום
שײַנען / אויך צום זאַלב־עהן / אויך רייכער־גייגע
פֿאַר דעם שפּעציעלן: (כט) יעדער מאַן אָדער פֿרויא /
וואָס מיטן הערצן פֿרייא / וועלכע זיך ענטשלאָסן / זיי
צו ברינגען / וואָלטעס דער עבודה / צו מאַכן / דורך משה
בעפֿעהלן האָבן די קינדער ישׂראל: מיינע פֿרייא־וויליגע שטייער / דעם עבודה זיי עהרען: (ל) משה
שפּראַך צו דען קינדערן ישׂראל / זעהט! דער עבודה האָט
באַשטעלט ערנעמנט / בצלאל / זון חורי / זון חור / פֿון
דעם שטאַמע יהודה: (לא) ער האָט אים אין געטטלעכען
גייסט / מיט וויסהייט / מיט פֿערשטענדעניש / מיט וויסענשאַפֿט /
אין אַלערליי קונסט = געשיקלעכקייט ערפֿינדן: (לב) גע־
דאַנקען מיט גאָלד / זילבער / מיט קופּפֿער / אין גאָלד־
אויסנעמקן · אין שטיין = ארבייט / צו פֿאַסן · אויך
צו ארבייט / אין האָלץ · מיט אַלערליי קונסט צו ארבי־
טען: (לד) ער האָט אים אויך גענומען אין הארץ / אים
אין האָלץ / אהליאב / זון אחיסמך / פֿון שטאַם דן:
(לה) ער האָט זיי מיט וויסער קונסט = געשיקלעכקייט פֿערזעהען / צו פֿערפֿערטיגען אַלע
מעלאכה / אויך צו פֿאַרפֿערטיגען אַלערליי קונסט = ווערק / אויך צו פֿאָרשטעלן נײַע
מוסטערס / אויך צו לערנען אַנדערע:

קאַפּיטעל לו

(א) נון האָבן בצלאל / אויך אהליאב / אויך יעדער קונסט =
פֿערשטענדיגע מאַן / דעם ער עהרט גאָט / אויך צו בעגרייפֿען / וויא
נובכם מן דאָס הערץ געפֿעלען / אויך צו ארבייטן / אויף

פֿיער

פֿיכס דרייסיג עולן. מונד דאָ בריטע יעדעס טעפּפּיכס וואָר
בונג. מיילף שטיק מאַכט מען: (טו) דאָ וואָגן געפֿעלט מיבער דאָ וואָה=
טעפּפּיכס פֿון ניגען=האָר, גוך געפֿעלט מיבער דאָ וואָה=
טעפּפּיכס דאָ וואָרד דאָ וואַהנונג מין גאַנצעס: (יד) מען מאַכט מוך
מיטטעלסט דער האָקען, דאָ טעפּפּיכס אַן מייכאַנדער פֿיגטע.
זוּ וואָרד דאָ וואַהנונג מין גאַנצעס: (יד) מען מאַכט מוך
גאַנצע פֿינפֿצוניג גאָלדענע שפּאַנגען. וואָן מען נון פֿער=
כער אַן דעם אַנדערן העפֿטע מיידערסטע מיסט. דאָ שויפֿען וואָרען
גערפֿלע מיינע דער אַנדערן גענגען מיבער זיבענצ: (יג) מען
כער אַן דעם אַנדערן העפֿטע מיסט. דאָ שויפֿען וואָרען
מוך פֿינפֿצוניג שויפֿען מען אַן דעם מיינען טעפּפּיכס, וואָן=
וועלכער אַן דעם אַנדערן העפֿטע דער מייסערסטע מיסט:
(יב) פֿינפֿצוניג שויפֿען מאַכט מען אַן דעם מיינען טעפּפּיכס.
מוך עבען זוּ פֿיהל מאַכט מען: זוּ זוּיש דעם טעפּפּיכס,
כער אַן דעם אַנדערן העפֿטע דער מייסערסטע. מיסט
טעפּפּיכס אַיינע מיינערליי מען: (י) מען פֿינפֿטע פֿינף
טעפּפּיכס מיינען אַן דעם אַנדערן. מוך פֿינף טעפּפּיכס
מיין שטיק אַן דעם אַנדערן: (יא) מען מאַכטע מוך שויפֿען
פֿון בוויער וואָלע, זוּ זוּיש דעם מיינען טעפּפּיכס. וואָן=
כער אַן דעם אַנדערן העפֿטע דער מייסערסטע.
מוך עבען זוּ פֿיהל מאַכט מען, זוּ זוּיש דעם טעפּפּיכס,
וועלכער אַן דעם אַנדערן העפֿטע דער מייסערסטע מיסט:
(יב) פֿינפֿצוניג גאָלדענע שפּאַנגען. וואָן מען נון פֿער=
כער אַן דעם אַנדערן העפֿטע דער מייסערסטע מיסט.
(יג) מען מאַכטע פֿינפֿצוניג גאָלדענע שפּאַנגען. וואָן מען נון פֿער=
גאַנצע מיינע דער אַנדערן גענגען מיבער זיבענצ: (יג) מען
כער אַן דעם אַנדערן העפֿטע מיסט. דאָ שויפֿען וואָרען
מוך פֿינפֿצוניג שויפֿען מען אַן דעם מיינען טעפּפּיכס, וואָן=
וועלכער אַן דעם אַנדערן העפֿטע דער מייסערסטע מיסט:
(יד) עבלוך מבער קונסט=פֿערפֿערטיגטען, יעדער פֿון זיי=
וואָרק דעם העפֿטהונס פֿערפֿערטיגטען, וועלכע דאָ קונסט=
נעס קונסט=וואָרק, דאָ וויבער ברינגען מעהר, אַיך מאַכע פֿון
גען נון מאַק, דאָ וויבער ברינגען מעהר, אַיך מאַכע פֿון
בונג געבראוך דעם וואָרקס, דאָס דער עוויגע נון פֿערפֿערטיגטען
גען בעפֿאַהלען האָט: (ו) דאָ בעפֿאַהלען מאַק, דאָס מען מיך אַן=
גער מויסריך, וויא פֿאַלגט: מען פֿלעך פֿרוי: אַלע ניימאַנד מעהר
עטוואָס מאַכען, נור העפֿטע דער גאַנצען וואָרקס. מונד דאָס פֿאַלק
הערטע מוך נון ברינגען: (ז) דער פֿאַרראַטה אַן מאַרבייט וואָר
הינרייכענד, נור פֿערפֿערטיגונג דעם גאַנצען וואָרקס. מונד
בוב דאָס נאַק מיבריג: (ח) דאָ קונסט=פֿערשטאַנדיגען
מונטער דען האַנדווערקערן, פֿערפֿערטיגטען נון ערסט דאָ
וואָהנונג, מוס נעהען טעפּפּיכען, פֿאַן זעקס=פֿאַך גע=
נוירנטעס גאַרן, בוויער, פוּרפּור=ראָטהער מונד האַך=
ראָטהער וואָלע. מיט פֿיגורען פֿאַן כערוּבים דורכווירקט.
(ט) דאָ קונסט=וועבער=אַרבייט וואָרדען זיא געמאַכט: (י) דאָ
נאַך יעדעס טעפּפּיכס, וואָר אַכט מונד נוּמנציג עולן.
אַנגעט יעדעס טעפּפּיכס, פֿיער עולן. עולע
מונד דאָ בריטע יעדעס טעפּפּיכס, פֿיער עולן. עולע

2 מְלֶאכֶת עֲבֹדַת הַקֹּדֶשׁ לְכָל אֲשֶׁר־צִוָּה יְהוָה׃ וַיִּקְרָא
מֹשֶׁה אֶל־בְּצַלְאֵל וְאֶל־אָהֳלִיאָב וְאֶל כָּל־אִישׁ חֲכַם־
לֵב אֲשֶׁר נָתַן יְהוָה חָכְמָה בְלִבּוֹ כֹּל אֲשֶׁר נְשָׂאוֹ לִבּוֹ
3 לְקָרְבָה אֶל־הַמְּלָאכָה לַעֲשֹׂת אֹתָהּ׃ וַיִּקְחוּ מִלִּפְנֵי
מֹשֶׁה אֵת כָּל־הַתְּרוּמָה אֲשֶׁר הֵבִיאוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל
לִמְלֶאכֶת עֲבֹדַת הַקֹּדֶשׁ לַעֲשֹׂת אֹתָהּ וְהֵם הֵבִיאוּ אֵלָיו
4 עוֹד נְדָבָה בַּבֹּקֶר בַּבֹּקֶר׃ וַיָּבֹאוּ כָּל־הַחֲכָמִים הָעֹשִׂים
אֵת כָּל־מְלַאכֶת הַקֹּדֶשׁ אִישׁ־אִישׁ מִמְּלַאכְתּוֹ אֲשֶׁר־
ה הֵמָּה עֹשִׂים׃ וַיֹּאמְרוּ אֶל־מֹשֶׁה לֵאמֹר מַרְבִּים הָעָם
לְהָבִיא מִדֵּי הָעֲבֹדָה לַמְּלָאכָה אֲשֶׁר־צִוָּה יְהוָה לַעֲשֹׂת
6 אֹתָהּ׃ וַיְצַו מֹשֶׁה וַיַּעֲבִירוּ קוֹל בַּמַּחֲנֶה לֵאמֹר אִישׁ
וְאִשָּׁה אַל־יַעֲשׂוּ־עוֹד מְלָאכָה לִתְרוּמַת הַקֹּדֶשׁ וַיִּכָּלֵא
7 הָעָם מֵהָבִיא׃ וְהַמְּלָאכָה הָיְתָה דַיָּם לְכָל־הַמְּלָאכָה
רביעי 8 לַעֲשׂוֹת אֹתָהּ וְהוֹתֵר׃ ס וַיַּעֲשׂוּ כָל־חֲכַם־לֵב בְּעֹשֵׂי
הַמְּלָאכָה אֶת־הַמִּשְׁכָּן עֶשֶׂר יְרִיעֹת שֵׁשׁ מָשְׁזָר וּתְכֵלֶת
וְאַרְגָּמָן וְתוֹלַעַת שָׁנִי כְּרֻבִים מַעֲשֵׂה חֹשֵׁב עָשָׂה אֹתָם׃
9 אׇרֶךְ הַיְרִיעָה הָאַחַת שְׁמֹנֶה וְעֶשְׂרִים בָּאַמָּה וְרֹחַב
אַרְבַּע בָּאַמָּה הַיְרִיעָה הָאֶחָת מִדָּה אַחַת לְכָל־הַיְרִיעֹת׃
י וַיְחַבֵּר אֶת־חֲמֵשׁ הַיְרִיעֹת אַחַת אֶל־אַחַת וַחֲמֵשׁ יְרִיעֹת
11 חִבֶּר אַחַת אֶל־אַחַת׃ וַיַּעַשׂ לֻלְאֹת תְּכֵלֶת עַל שְׂפַת
הַיְרִיעָה הָאַחַת מִקָּצָה בַּמַּחְבֶּרֶת כֵּן עָשָׂה בְּשְׂפַת
12 הַיְרִיעָה הַקִּיצוֹנָה בַּמַּחְבֶּרֶת הַשֵּׁנִית׃ חֲמִשִּׁים לֻלְאֹת
עָשָׂה בַּיְרִיעָה הָאַחַת וַחֲמִשִּׁים לֻלְאֹת עָשָׂה בִּקְצֵה
הַיְרִיעָה אֲשֶׁר בַּמַּחְבֶּרֶת הַשֵּׁנִית מַקְבִּילֹת הַלֻּלְאֹת אַחַת
13 אֶל־אָחַת׃ וַיַּעַשׂ חֲמִשִּׁים קַרְסֵי זָהָב וַיְחַבֵּר אֶת־הַיְרִיעֹת
אַחַת אֶל־אַחַת בַּקְּרָסִים וַיְהִי הַמִּשְׁכָּן אֶחָד׃ פ
14 וַיַּעַשׂ יְרִיעֹת עִזִּים לְאֹהֶל עַל־הַמִּשְׁכָּן עַשְׁתֵּי־עֶשְׂרֵה
טו יְרִיעֹת עָשָׂה אֹתָם׃ אׇרֶךְ הַיְרִיעָה הָאַחַת שְׁלֹשִׁים

באמה

פֿיער עללען · דיא איילף טעפּפּיכע האטטען איינערלייא מאאס :
(טז) מאן הינפֿטעטע דיא פֿינף טעפּפּיכע בעזאנדערס ,
אונד דיא זעכס בעזאנדערס : (יז) מאכטע פֿינפֿציג שלייפֿען
אן דען זוים דעס אייסערסטען טעפּפּיכס , אן דעם איינען העפֿ־
טע · אונד פֿינפֿציג שלייפֿען אן דען זוים דעס טעפּפּיכס ,
אן דעם אנדערן העפֿטע : (יח) מאן מאכטע אויך פֿינפֿציג
קופּפֿערנע שפאנגען , דאס געצעלט צוזאממען צו פֿיגען ,
דאמיט עס איין גאנצעס זייא : (יט) מאן מאכטע אויך איינע
דעקע איבער דאס געצעלט , אויס ראָטה־געפֿארבטען ווידדער־
פֿעללען · אונד איינע דעקע פֿאן תחשים־פֿעללען אבען דאריף :
(כ) מאן מאכטע דיא ברעטטער צור וואהנונג , פֿאן שטים־
האלץ , אויפֿרעכט שטעהענד : (כא) דיא לאנגע יעדעס ברעטס
וואר צעהען עללען · אונד דיא ברייטע יעדעס ברעטס אנדערט־
האלב עללען : (כב) איין ברעטט בעקאם צווייא צאפּפֿען ,
איינגעפֿאסט , (אין דיא פֿיסע נעמליך) איינער וויא דער
אנדרע · מאן מאכטע עס אלסא אן אללען ברעטטערן דער
וואהנונג : (כג) עס ווארדען אלסא ברעטטער צור וואהנונג
פֿערפֿערטיגט · צוואנציג ברעטטער צור זידליכען זייטע :
(כד) פֿירציג זילבערנע פֿיסע , קאמען אונטער דען צוואנציג
ברעטטערן , צווייא פֿיסע אונטער דיעסעם ברעטטע , צו זיינען
ביידען צאפּפֿען · אונד צווייא פֿיסע אונטער דיעסעם ברעטטע ,
צו זיינען ביידען צאפּפֿען : (כה) צור אנדערן זייטען־וואנד
דער וואהנונג , צור נערדליכען זייטע נעמליך · מאכטע מאן
אויך צוואנציג ברעטטער : (כו) אונד פֿירציג זילבערנע
פֿיסע · צווייא פֿיסע אונטער דיעסעם ברעטטע · אונד צווייא
פֿיסע אונטער דיעסעם ברעטטע : (כז) צור הינטער־וואנד
דער וואהנונג , צור וועסטליכען זייטע · מאכטע מאן זעכס
ברעטטער : (כח) אונד נאך צווייא ברעטטער , צו דען
ווינקעלן דער וואהנונג , אן דער הינטער־וואנד : (כט) זיא
שלאָססען אונטען צוזאממען · אויך אבען פאססטע מאן זיא
צוזאממען אין איינען שלוס־רינקען · זא מאכטע מאן עס אן
ביידען , אין ביידען עקען : (ל) עס וואָרען צוזאממען אכט
ברעטטער , אונד דאצו זילבערנע פֿיסע זעכצעהען שטיק ·
אימער צווייא פֿיסע אונטער איינעם ברעטטע : (לא) מאן
מאכטע ריגעל פֿאן שטים־האלץ · פֿינף שטיק פֿיר דיא איינע
זייטען־וואנד דער וואהנונג : (לב) אונד פֿינף שטיק ריגעל
פֿיר דיא אנדערע זייטען־וואנד דער וואהנונג · אונד פֿינף
שטיק ריגעל פֿיר דיא הינטער־וואנד דער וואהנונג , צור
וועסטליכען זייטע : (לג) מאן מאכטע דען מיטטעלסטען
ריגעל , דער דורך דיא ברעטטער גינג , פֿאן איינעם ענדע
צום אנדערן : (לד) דיא ברעטטער בעצאגטע מאן מיט גאלד ·
דיא רינגע מאכטע מאן פֿאן גאלד , דורך וועלכע דיא ריגעל
בעשטעקט ווורדען · אונד אויך דיא ריגעל ווורדען מיט גאלד
בעצאָגט :

באמה וארבע אמות רחב היריעה האחת מדה אחת
16 לעשתי עשרה יריעת ׃ ויחבר את־חמש היריעת לבד
17 ואת־שש היריעת לבד ׃ ויעש ללאת חמשים על שפת
היריעה הקיצנה במחברת וחמשים ללאת עשה על־
18 שפת היריעה החברת השנית ׃ ויעש קרסי נחשת
19 חמשים לחבר את־האהל להית אחד ׃ ויעש מכסה
לאהל ערת אילם מאדמים ומכסה ערת תחשים
כ חמישי מלמעלה ׃ ס ויעש את־הקרשים למשכן עצי
21 שטים עמדים ׃ עשר אמת ארך הקרש ואמה וחצי
22 האמה רחב הקרש האחד ׃ שתי ידת לקרש האחד
משלבת אחת אל־אחת כן עשה לכל קרשי המשכן ׃
23 ויעש את־הקרשים למשכן עשרים קרשים לפאת נגב
24 תימנה ׃ וארבעים אדני־כסף עשה תחת עשרים
הקרשים שני אדנים תחת־הקרש האחד לשתי ידתיו
כה ושני אדנים תחת־הקרש האחד לשתי ידתיו ׃ ולצלע
המשכן השנית לפאת צפון עשה עשרים קרשים ׃
26 וארבעים אדניהם כסף שני אדנים תחת הקרש האחד
27 ושני אדנים תחת הקרש האחד ׃ ולירכתי המשכן
28 ימה עשה ששה קרשים ׃ ושני קרשים עשה למקצעת
29 המשכן בירכתים ׃ והיו תואמם מלמטה ויחדו יהיו
תמים אל־ראשו אל־הטבעת האחת כן עשה לשניהם
ל לשני המקצעת ׃ והיו שמנה קרשים ואדניהם כסף
ששה עשר אדנים שני אדנים שני אדנים תחת הקרש
31 האחד ׃ ויעש בריחי עצי שטים חמשה לקרשי צלע־
32 המשכן האחת ׃ וחמשה בריחם לקרשי צלע־המשכן
השנית וחמשה בריחם לקרשי המשכן לירכתים
33 ימה ׃ ויעש את־הבריח התיכן לברח בתוך הקרשים
34 מן־הקצה אל־הקצה ׃ ואת־הקרשים צפה זהב ואת־

שבעתם

בעוגט: (לה) מען מאכט אויך מיינען פֿארהאנג, פֿאן
בוויער, פֿורפֿור־רָטהער, האָך־רָטהער וואָלל, מוכּ ווכּס־
פֿאָך געוווירנטעם גאָרן. מיט כּיגורען פֿאָן כּרובים זורכּ־
וירקט. קונסט־ווערק־ארבייט מאכט מען זי: (לו) ואָבן
פֿיער זייולען פֿאָן שטיס־האָלץ. בעוגטע זי מיט גאָלד·
מיהרע האָקען וואָרען גאָלד· מען גאָס נו דען זייולען, פֿיער
זילבערנע פֿיסע: (לז) מען מאכט מיינע דעקע נוס
מיינגאנג דעס געוועבטס· פֿאָן בוויער, פֿורפֿור־רָטהער,
האָך־רָטהער וואָלל, מוכּ ווכּס־פֿאָך געוווירנטעם גאָרן·
שטיקער־ארבייט: (לח) זאָנו פֿינף זייולען, נעבסט האָקען·
מיהרע קכּייפֿע מוכּ מיהרע רייפֿע, מיט גאָלד בעוגט·
זאָנו מוך פֿינף קופּפֿערנע פֿיסע:

קאַפּיטעל לז

(א) בצלאל מאכט זי זאָלע מוס שטיס־האָלץ, דריטע־
האָלב עלען זי זאָבגע· מכערט־האָלב עלען זי ברייטע·
(ב) מאכט מיינען רָאָב רָאָרן, מיינע האָב ברייט,
רינגס־מוהער· מוכּ אן דיסעם רָאָב, פֿיהרטע עך דען
גאָלדנען קרָאָן מוהער: (ג) גאָס זאָנו פֿיער גאָלדנע
מוכּ רייפֿע גאָלד· מאכט מיינען גאָלדענען קרָאָן מוהער:
(ד) מאכט שטאָבגען פֿאָן שטיס־האָלץ· בעוגטע זי מיט גאָלד:
(ה) ברָאכּט
זיולט וויערוק זוויי רינגע וואָרען: (ו) מאכט שטאָבגען
פֿיער מיינען זיולט רינגע, מוכּ מוך דער מכערען
דער מיינען זיולט רינגע· מוך פֿאָן פֿיער עקען· אוסן זאָס מוך
פֿיער גאָלדנע רינגע· אן דיא פֿיער עקען· אוסן זאָס מוך
מאכט זאָנו מיינען גאָלדנען קרָאָן הערוק: (ז) גאָס זאָנו
זאָלע מיט רייפֿע גאָלד, מינוועבליג מוכּ מוסווענדיג·
מוכּ מכערט־האָלב עלען זי העהע: (ח) בעוגטע זי
מוכּ מכערט־האָלב עלען זי ברייטע· מיינע עלע זי
שטיקער־ארבייט: (ט) מאכט מיינען רָאָב רָאָרן, מיינע האָב ברייט,
רינגס־מוהער· מוכּ אן דיסעם רָאָב, פֿיהרטע עך דען
גאָלדנען קרָאָן מוהער: (י) גאָס זאָנו פֿיער גאָלדנע
פֿיער קנאָפּען, פֿיער ווינקעל, מוכּ ווכּס־פֿאָך געוווירנטעם
גאָרן· מיט פֿיגורען פֿאָן כּרובים זורכּ־
וירקט· קונסט־ווערק־ארבייט מאכט מען זי: (יא) בעוגטע מיהן
מוכּ מכערט־האָלב עלען זי זאָבגע, מיינע עלע זי ברייטע·
מיט רייפֿע גאָלד· זוויי זאָנו פֿיער גאָלדנע קרָאָן מוהער:
(יב) מאכט מיינען רָאָב רָאָרן, מיינע האָב ברייט,
רינגס־מוהער· מוכּ אן דיסעם רָאָב, פֿיהרטע עך דען
גאָלדנען קרָאָן מוהער: (יג) גאָס זאָנו פֿיער גאָלדנע

מַבְעֹתָם עָשָׂה זָהָב בָּתִּים לַבְּרִיחִם וַיְצַף אֶת־הַבְּרִיחִם
לה זָהָב: וַיַּעַשׂ אֶת־הַפָּרֹכֶת תְּכֶלֶת וְאַרְגָּמָן וְתוֹלַעַת שָׁנִי
36 וְשֵׁשׁ מָשְׁזָר מַעֲשֵׂה חֹשֵׁב עָשָׂה אֹתָהּ כְּרֻבִים: וַיַּעַשׂ
לָהּ אַרְבָּעָה עַמּוּדֵי שִׁטִּים וַיְצַף אֹתָם זָהָב וְוֵיהֶם זָהָב וַיִּצֹק
37 לָהֶם אַרְבָּעָה אַדְנֵי־כָסֶף: וַיַּעַשׂ מָסָךְ לְפֶתַח הָאֹהֶל
תְּכֵלֶת וְאַרְגָּמָן וְתוֹלַעַת שָׁנִי וְשֵׁשׁ מָשְׁזָר מַעֲשֵׂה רֹקֵם:
38 וְאֶת־עַמּוּדָיו חֲמִשָּׁה וְאֶת־וָוֵיהֶם וְצִפָּה רָאשֵׁיהֶם
וַחֲשֻׁקֵיהֶם זָהָב וְאַדְנֵיהֶם חֲמִשָּׁה נְחֹשֶׁת: פ

לז Cap. XXXVII.

א וַיַּעַשׂ בְּצַלְאֵל אֶת־הָאָרֹן עֲצֵי שִׁטִּים אַמָּתַיִם וָחֵצִי אָרְכּוֹ
2 וְאַמָּה וָחֵצִי רָחְבּוֹ וְאַמָּה וָחֵצִי קֹמָתוֹ: וַיְצַפֵּהוּ זָהָב
3 טָהוֹר מִבַּיִת וּמִחוּץ וַיַּעַשׂ לוֹ זֵר זָהָב סָבִיב: וַיִּצֹק לוֹ
אַרְבַּע מַבְעֹת זָהָב עַל אַרְבַּע פַּעֲמֹתָיו וּשְׁתֵּי מַבָּעֹת עַל־
4 צַלְעוֹ הָאֶחָת וּשְׁתֵּי מַבָּעֹת עַל־צַלְעוֹ הַשֵּׁנִית: וַיַּעַשׂ
ה בַּדֵּי עֲצֵי שִׁטִּים וַיְצַף אֹתָם זָהָב: וַיָּבֵא אֶת־הַבַּדִּים
6 בְּמַבָּעֹת עַל צַלְעֹת הָאָרֹן לָשֵׂאת אֶת־הָאָרֹן: וַיַּעַשׂ
כַּפֹּרֶת זָהָב טָהוֹר אַמָּתַיִם וָחֵצִי אָרְכָּהּ וְאַמָּה וָחֵצִי
7 רָחְבָּהּ: וַיַּעַשׂ שְׁנֵי כְרֻבִים זָהָב מִקְשָׁה עָשָׂה אֹתָם
8 מִשְּׁנֵי קְצוֹת הַכַּפֹּרֶת: כְּרוּב אֶחָד מִקָּצָה מִזֶּה וּכְרוּב־
אֶחָד מִקָּצָה מִזֶּה מִן־הַכַּפֹּרֶת עָשָׂה אֶת־הַכְּרֻבִים מִשְּׁנֵי
9 קְצוֹתָיו: וַיִּהְיוּ הַכְּרֻבִים פֹּרְשֵׂי כְנָפַיִם לְמַעְלָה סֹכְכִים
בִּכְנָפֵיהֶם עַל־הַכַּפֹּרֶת וּפְנֵיהֶם אִישׁ אֶל־אָחִיו אֶל־
הַכַּפֹּרֶת הָיוּ פְּנֵי הַכְּרֻבִים: פ
י וַיַּעַשׂ אֶת־הַשֻּׁלְחָן עֲצֵי שִׁטִּים אַמָּתַיִם אָרְכּוֹ וְאַמָּה
11 רָחְבּוֹ וְאַמָּה וָחֵצִי קֹמָתוֹ: וַיְצַף אֹתוֹ זָהָב טָהוֹר וַיַּעַשׂ
12 לוֹ זֵר זָהָב סָבִיב: וַיַּעַשׂ לוֹ מִסְגֶּרֶת טֹפַח סָבִיב וַיַּעַשׂ
13 זֵר־זָהָב לְמִסְגַּרְתּוֹ סָבִיב: וַיִּצֹק לוֹ אַרְבַּע מַבְּעֹת זָהָב

וַיִּתֵּן אֶת־הַטַּבָּעֹת עַל אַרְבַּע הַפֵּאֹרֹת אֲשֶׁר לְאַרְבַּע
רַגְלָיו׃ לְעֻמַּת הַמִּסְגֶּרֶת הָיוּ הַטַּבָּעֹת בָּתִּים לַבַּדִּים 14
לָשֵׂאת אֶת־הַשֻּׁלְחָן׃ וַיַּעַשׂ אֶת־הַבַּדִּים עֲצֵי שִׁטִּים טו
וַיְצַף אֹתָם זָהָב לָשֵׂאת אֶת־הַשֻּׁלְחָן׃ וַיַּעַשׂ אֶת־ 16
הַכֵּלִים ׀ אֲשֶׁר עַל־הַשֻּׁלְחָן אֶת־קְעָרֹתָיו וְאֶת־כַּפֹּתָיו
וְאֵת מְנַקִּיֹּתָיו וְאֶת־הַקְּשָׂוֹת אֲשֶׁר יֻסַּךְ בָּהֶן זָהָב טָהוֹר׃ פ
וַיַּעַשׂ אֶת־הַמְּנֹרָה זָהָב טָהוֹר מִקְשָׁה עָשָׂה אֶת־הַמְּנֹרָה 17 שישי
יְרֵכָהּ וְקָנָהּ גְּבִיעֶיהָ כַּפְתֹּרֶיהָ וּפְרָחֶיהָ מִמֶּנָּה הָיוּ׃ במקוכלת
וְשִׁשָּׁה קָנִים יֹצְאִים מִצִּדֶּיהָ שְׁלֹשָׁה ׀ קְנֵי מְנֹרָה מִצִּדָּהּ 18 סליקי
הָאֶחָד וּשְׁלֹשָׁה קְנֵי מְנֹרָה מִצִּדָּהּ הַשֵּׁנִי׃ שְׁלֹשָׁה 19
גְּבִעִים מְשֻׁקָּדִים בַּקָּנֶה הָאֶחָד כַּפְתֹּר וָפֶרַח וּשְׁלֹשָׁה
גְבִעִים מְשֻׁקָּדִים בְּקָנֶה אֶחָד כַּפְתֹּר וָפֶרַח כֵּן לְשִׁשֶּׁת
הַקָּנִים הַיֹּצְאִים מִן־הַמְּנֹרָה׃ וּבַמְּנֹרָה אַרְבָּעָה גְבִעִים כ
מְשֻׁקָּדִים כַּפְתֹּרֶיהָ וּפְרָחֶיהָ׃ וְכַפְתֹּר תַּחַת שְׁנֵי הַקָּנִים 21
מִמֶּנָּה וְכַפְתֹּר תַּחַת שְׁנֵי הַקָּנִים מִמֶּנָּה וְכַפְתֹּר תַּחַת־
שְׁנֵי הַקָּנִים מִמֶּנָּה לְשִׁשֶּׁת הַקָּנִים הַיֹּצְאִים מִמֶּנָּה׃
כַּפְתֹּרֵיהֶם וְקָנֹתָם מִמֶּנָּה הָיוּ כֻלָּהּ מִקְשָׁה אַחַת זָהָב 22
טָהוֹר׃ וַיַּעַשׂ אֶת־נֵרֹתֶיהָ שִׁבְעָה וּמַלְקָחֶיהָ וּמַחְתֹּתֶיהָ 23
זָהָב טָהוֹר׃ כִּכַּר זָהָב טָהוֹר עָשָׂה אֹתָהּ וְאֶת כָּל־ 24
כֵּלֶיהָ׃ פ
וַיַּעַשׂ אֶת־מִזְבַּח הַקְּטֹרֶת עֲצֵי שִׁטִּים אַמָּה אָרְכּוֹ וְאַמָּה כה
רָחְבּוֹ רָבוּעַ וְאַמָּתַיִם קֹמָתוֹ מִמֶּנּוּ הָיוּ קַרְנֹתָיו׃ וַיְצַף 26
אֹתוֹ זָהָב טָהוֹר אֶת־גַּגּוֹ וְאֶת־קִירֹתָיו סָבִיב וְאֶת־
קַרְנֹתָיו וַיַּעַשׂ לוֹ זֵר זָהָב סָבִיב׃ וּשְׁתֵּי טַבְּעֹת זָהָב 27
עָשָׂה־לוֹ ׀ מִתַּחַת לְזֵרוֹ עַל שְׁתֵּי צַלְעֹתָיו עַל שְׁנֵי צִדָּיו
לְבָתִּים לְבַדִּים לָשֵׂאת אֹתוֹ בָּהֶם׃ וַיַּעַשׂ אֶת־הַבַּדִּים 28
עֲצֵי שִׁטִּים וַיְצַף אֹתָם זָהָב׃ וַיַּעַשׂ אֶת־שֶׁמֶן הַמִּשְׁחָה 29
קֹדֶשׁ וְאֶת־קְטֹרֶת הַסַּמִּים טָהוֹר מַעֲשֵׂה רֹקֵחַ׃ ס

Cap. XXXVIII. ויעש

מאכטע

ריבגע׳ מוכז זיינע׳ עניטע דיא ריבגע׳ מן דיא פֿיער עקען זיינער
פֿיער פֿיסע׃ (יד) מוטערהויב דעם ראנדס׳ וואס דיא
בעזעטע זיא מיט גאלד׳ דען טיש גו טראגען׃ (טו) פֿערפֿערטיגטע
זיא שטאבגען פֿון שטאבגען גוס דעם ערדען׳ דען טיש גו
טראגען׃ (טז) פֿון מאכטע דיא שטאבגען פֿון פֿיין
גערעבטע׳ וואס זיא זאלען דען טיש דערמיט
בעדעקען׃ (יז) מאכטע אוך דען טיש׳ נעמליך שיסעלן׳ שטאנען׳
שטיבלען׳ מוכז האוב־רעהרען׳ וואס מען ברויט בעדעקט
מיטן׳ פֿון גאלד׳ מוכז זיינע גאנצע׳ (יח) מאכטע פֿיר
לעכטער אוך דען לייכטער׳ פֿון זיבען׳ שטאנען׳
פֿון רייגען גאלד׳ פֿון גערטיבעבטער ארבייט׳ פֿון
קעלכע׳ קנעפֿפֿע׳ מוכז בלומען׳ וואס דרייא פֿיסע
אויף דען לייכטער זיינען׃ (יט) וועכס ארבייטע
מיט דען לייכטער׳ מיט דרייא מאל מיינע בלומען׳
מוכז דרייא קעלכע׳ פֿערמיטגע קעלכע׳ מיט
ראנד׳ מיט קנאפֿפ מוכז מיינע בלומען׳ מיט
דעם מיינען שטאבגען׳ פֿיר לעכטער׳ וואס
אויס דעם לייכטער׳ (כ) מיט דרייא מאל מיינע
בלומען׳ מיט קנאפֿפ מוכז מיינע בלומען׳ מיט
דעם מיינען שטאבגען׳ פֿיר לעכטער׳ וואס
אויס דעם לייכטער׃ (כא) פֿערפֿערטיגטע
שטאבגען׳ קנעפֿפֿע׳ מוכז בלומען׃ (כב) קנעפֿפֿע מוכז מיינע בלומען וואהען
ערוים׳ זיא אויס דעם לייכטער׳ וואס
אויס דעם מיינען שטאבגען׳ אלץ
גאלד׳ פֿון עלטען שפענעריין׳ נאך דעם שטאבגען׳ קונסט׃
נער דעם לייכטער׳ גור הייליגען׳ מוכז דעם לייכטער׳
ניג׳ פֿון עלטען שפענעריין׳ נאך דעם שטאבגען׳ קונסט׃

קאפיטעל לח

(א) מאכט אויך דען מזבח־הערד דעם גאנצען קפּערס/ מיט זיבערנעם ריינעם קופּערנעם: (ב) קערפערטיגטע
עבדוך

Cap. XXXVIII. לח

שביעי א וַיַּעַשׂ אֶת־מִזְבַּח הָעֹלָה עֲצֵי שִׁטִּים חָמֵשׁ אַמּוֹת
כמוכרח רביעי אָרְכּוֹ וְחָמֵשׁ אַמּוֹת רָחְבּוֹ רָבוּעַ וְשָׁלֹשׁ אַמּוֹת קֹמָתוֹ׃
2 וַיַּעַשׂ קַרְנֹתָיו עַל אַרְבַּע פִּנֹּתָיו מִמֶּנּוּ הָיוּ קַרְנֹתָיו וַיִּצַף
3 אֹתוֹ נְחֹשֶׁת׃ וַיַּעַשׂ אֶת־כָּל־כְּלֵי הַמִּזְבֵּחַ אֶת־הַסִּירֹת
וְאֶת־הַיָּעִים וְאֶת־הַמִּזְרָקֹת אֶת־הַמִּזְלָגֹת וְאֶת־הַמַּחְתֹּת
4 כָּל־כֵּלָיו עָשָׂה נְחֹשֶׁת׃ וַיַּעַשׂ לַמִּזְבֵּחַ מִכְבָּר מַעֲשֵׂה־
ה רֶשֶׁת נְחֹשֶׁת תַּחַת כַּרְכֻּבּוֹ מִלְמַטָּה עַד־חֲצִיוֹ׃ וַיִּצֹק
אַרְבַּע מַבָּעֹת בְּאַרְבַּע הַקְּצָוֹת לְמִכְבַּר הַנְּחֹשֶׁת בָּתִּים
6 לַבַּדִּים׃ וַיַּעַשׂ אֶת־הַבַּדִּים עֲצֵי שִׁטִּים וַיְצַף אֹתָם
7 נְחֹשֶׁת׃ וַיָּבֵא אֶת־הַבַּדִּים בַּמַּבָּעֹת עַל צַלְעֹת הַמִּזְבֵּחַ
8 לָשֵׂאת אֹתוֹ בָּהֶם נְבוּב לֻחֹת עָשָׂה אֹתוֹ׃ ס וַיַּעַשׂ
אֶת הַכִּיּוֹר נְחֹשֶׁת וְאֶת כַּנּוֹ נְחֹשֶׁת בְּמַרְאֹת הַצֹּבְאֹת
9 אֲשֶׁר צָבְאוּ פֶּתַח אֹהֶל מוֹעֵד׃ ס וַיַּעַשׂ אֶת־
הֶחָצֵר לִפְאַת׀ נֶגֶב תֵּימָנָה קַלְעֵי הֶחָצֵר שֵׁשׁ מָשְׁזָר
י מֵאָה בָּאַמָּה׃ עַמּוּדֵיהֶם עֶשְׂרִים וַאדְנֵיהֶם עֶשְׂרִים נְחֹשֶׁת
11 וָוֵי הָעַמּוּדִים וַחֲשֻׁקֵיהֶם כָּסֶף׃ וְלִפְאַת צָפוֹן
מֵאָה בָאַמָּה עַמּוּדֵיהֶם עֶשְׂרִים וַאדְנֵיהֶם עֶשְׂרִים נְחֹשֶׁת
12 וָוֵי הָעַמּוּדִים וַחֲשֻׁקֵיהֶם כָּסֶף׃ וְלִפְאַת־יָם קְלָעִים
חֲמִשִּׁים בָּאַמָּה עַמּוּדֵיהֶם עֲשָׂרָה וְאַדְנֵיהֶם עֲשָׂרָה וָוֵי
13 הָעַמּוּדִים וַחֲשֻׁקֵיהֶם כָּסֶף׃ וְלִפְאַת קֵדְמָה מִזְרָחָה
14 חֲמִשִּׁים אַמָּה׃ קְלָעִים חֲמֵשׁ־עֶשְׂרֵה אַמָּה אֶל־הַכָּתֵף
טו עַמּוּדֵיהֶם שְׁלֹשָׁה וְאַדְנֵיהֶם שְׁלֹשָׁה׃ וְלַכָּתֵף הַשֵּׁנִית
מִזֶּה וּמִזֶּה לְשַׁעַר הֶחָצֵר קְלָעִים חֲמֵשׁ עֶשְׂרֵה אַמָּה׀
16 עַמֻּדֵיהֶם שְׁלֹשָׁה וְאַדְנֵיהֶם שְׁלֹשָׁה׃ כָּל־קְלָעֵי הֶחָצֵר
17 סָבִיב שֵׁשׁ מָשְׁזָר׃ וְהָאֲדָנִים לָעַמּוּדִים נְחֹשֶׁת וָוֵי
הָעַמּוּדִים וַחֲשֻׁקֵיהֶם כֶּסֶף וְצִפּוּי רָאשֵׁיהֶם כֶּסֶף וְהֵם
מפטיר 18 מְחֻשָּׁקִים כֶּסֶף כָּל עַמֻּדֵי הֶחָצֵר׃ וּמָסַךְ שַׁעַר הֶחָצֵר
מעשה

מַעֲשֵׂה רֹקֵם תְּכֵלֶת וְאַרְגָּמָן וְתוֹלַעַת שָׁנִי וְשֵׁשׁ מָשְׁזָר
וְעֶשְׂרִים אַמָּה אָרֶךְ וְקוֹמָה בְּרֹחַב חֲמֵשׁ אַמּוֹת לְעֻמַּת
כַּלְעֵי הֶחָצֵר׃ וְעַמֻּדֵיהֶם אַרְבָּעָה וְאַדְנֵיהֶם אַרְבָּעָה 19
נְחֹשֶׁת וָוֵיהֶם כֶּסֶף וְצִפּוּי רָאשֵׁיהֶם וַחֲשֻׁקֵיהֶם כֶּסֶף׃
וְכָל־הַיְתֵדֹת לַמִּשְׁכָּן וְלֶחָצֵר סָבִיב נְחֹשֶׁת׃ כ

פקודי כג 23

אֵלֶּה פְקוּדֵי הַמִּשְׁכָּן מִשְׁכַּן הָעֵדֻת אֲשֶׁר פֻּקַּד עַל־ 21
פִּי מֹשֶׁה עֲבֹדַת הַלְוִיִּם בְּיַד אִיתָמָר בֶּן־אַהֲרֹן הַכֹּהֵן׃
וּבְצַלְאֵל בֶּן־אוּרִי בֶן־חוּר לְמַטֵּה יְהוּדָה עָשָׂה אֵת 22
כָּל־אֲשֶׁר־צִוָּה יְהוָה אֶת־מֹשֶׁה׃ וְאִתּוֹ אָהֳלִיאָב בֶּן־ 23
אֲחִיסָמָךְ לְמַטֵּה־דָן חָרָשׁ וְחֹשֵׁב וְרֹקֵם בַּתְּכֵלֶת
וּבָאַרְגָּמָן וּבְתוֹלַעַת הַשָּׁנִי וּבַשֵּׁשׁ׃ ס כָּל־הַזָּהָב 24
הֶעָשׂוּי לַמְלָאכָה בְּכֹל מְלֶאכֶת הַקֹּדֶשׁ וַיְהִי זְהַב
הַתְּנוּפָה תֵּשַׁע וְעֶשְׂרִים כִּכָּר וּשְׁבַע מֵאוֹת וּשְׁלֹשִׁים שֶׁקֶל
בְּשֶׁקֶל הַקֹּדֶשׁ׃ וְכֶסֶף פְּקוּדֵי הָעֵדָה מְאַת כִּכָּר וְאֶלֶף כה
וּשְׁבַע מֵאוֹת וַחֲמִשָּׁה וְשִׁבְעִים שֶׁקֶל בְּשֶׁקֶל הַקֹּדֶשׁ׃ 26
בֶּקַע לַגֻּלְגֹּלֶת מַחֲצִית הַשֶּׁקֶל בְּשֶׁקֶל הַקֹּדֶשׁ לְכֹל הָעֹבֵר עַל־
הַפְּקֻדִים מִבֶּן עֶשְׂרִים שָׁנָה וָמַעְלָה לְשֵׁשׁ־מֵאוֹת אֶלֶף
וּשְׁלֹשֶׁת אֲלָפִים וַחֲמֵשׁ מֵאוֹת וַחֲמִשִּׁים׃ וַיְהִי מְאַת כִּכַּר 27
הַכֶּסֶף לָצֶקֶת אֵת אַדְנֵי הַקֹּדֶשׁ וְאֵת אַדְנֵי הַפָּרֹכֶת מְאַת
אֲדָנִים לִמְאַת הַכִּכָּר כִּכָּר לָאָדֶן׃ וְאֵת־הָאֶלֶף וּשְׁבַע הַמֵּאוֹת 28
וַחֲמִשָּׁה וְשִׁבְעִים עָשָׂה וָוִים לָעַמּוּדִים וְצִפָּה רָאשֵׁיהֶם
וְחִשַּׁק אֹתָם׃ וּנְחֹשֶׁת הַתְּנוּפָה שִׁבְעִים כִּכָּר וְאַלְפַּיִם 29
וְאַרְבַּע־מֵאוֹת שָׁקֶל׃ וַיַּעַשׂ בָּהּ אֶת־אַדְנֵי פֶּתַח אֹהֶל ל
מוֹעֵד וְאֵת מִזְבַּח הַנְּחֹשֶׁת וְאֶת־מִכְבַּר הַנְּחֹשֶׁת אֲשֶׁר־לוֹ
וְאֵת כָּל־כְּלֵי הַמִּזְבֵּחַ׃ וְאֶת־אַדְנֵי הֶחָצֵר סָבִיב וְאֶת־ 31
אַדְנֵי שַׁעַר הֶחָצֵר וְאֵת כָּל־יִתְדֹת הַמִּשְׁכָּן וְאֵת־כָּל־
יִתְדֹת הֶחָצֵר סָבִיב׃

Cap. XXXIX. ומן־

ענלוק דיא לעקע פֿאר לעק מיינגאנגע לעס פֿאר־האָפֿס·
שטיקער־מאַרבייט׃ פֿאַן בוויער׃ פורפור־ראָטהער׃ האָך־
ראָטהער וואָלל׃ מוכ בעגווירנטעק גאַרן· דיא וואַנגע גוואַנ־
גיג ענלען· דיא העהע׃ נעמוק מין לער ברייטע לער לעקע׃
פינק ענלען· וז האָך פֿוס דיא מוהאַנגע לעס פֿאר־האָפֿס׃
(יט) לאַנג פֿייער זיילען׃ נעבסט פֿייער קופּפֿערנען פֿיסען·
דיא האָקען׃ מוכ דיא בעוועגונג מיהרער קנייפּע מוכ
שטאַנגען וואר פֿאַן זיילבער׃ (כ) מוכ אַלע נאַגעל גור וואָה־
נונג׃ מוכ גוס פֿאר־האָפֿס מוהרער׃ וואַרען פֿאַן קופּפֿער׃

פקודי

(כא) דיסעס זינד דיא בערעכנונגען פֿיר דיא וואָהנונג·
נעמוק דיא וואָהנונג דעס נייגניסעס׃ דיא אוק מאָק זיין בע־
פֿעהל בערעכנעט וואַרדען· דאַס געשאַפֿט לער לויס׃ דורך
מיתמר׃ דען זאָהן דעס פריסטערס אהרן׃ (כב) בצלאל׃
זאָהן חורי׃ זאָהן יהודה׃ מוס דעס שטאַמע יהודה· פֿער־
פֿערטיגטע אַלעס׃ וויא דער עוועג דעס משה בעפֿאַהלען׃
(כג) מיט איהם׃ אהליאב׃ זאָהן אחיסמך׃ מוס דעס שטאַמע
דן· וועבער־מייסטער׃ זינגרייכער קינסטלער· אוך קונסט־
שטיקער׃ אין בלויער׃ פורפור־ראָטהער׃ האָך־ראָטהער וואָלל
מוכ גוט פֿאר־האָפֿס מוהרער׃ וואַרען פֿאַן קופּפֿער׃

קאפימעל לט

(א) פֿאַן דער בוך־דעקונג, פֿורפֿור־רויטהעלן, מוזן דאָס־רויטהעלן
וואָלוע, מאַכטען זיא טיכער גוף מיינפאַקען. גוף דיהנסט
דעס הייליגטהומס. מוך דיא הייליגען קלייַדער פֿיר אהרן.
זיא וויא דער עוויגע דעס מאָסס בעפֿאַהלען: (ב) מאַן מאַכטע
דען מאַנטעל, פֿאַן גאָלד, בלויער, פֿורפֿור־רויטהער, דאָס־
רויטהער וואָלוע, מוזן בעגוירנטעס גאַרן: (ג) זיא פלאָט־
טעטען נעמליך גאָלד־בלעטכע, מוזן שניטטען פֿאַדען דאַרויס
מוס וואָלכע גוטישען דער בלויען, פֿורפֿור־רויטהען מוזן דאָס־
רויטהער וואָלוע, וויא מוך דעס וייבען גאַרן, נו פֿערפֿערבייטען.
נאַך זינבריכער קונסט־פֿערבייט: (ד) שולטער־שטיקע מוזן בייַדען עקען
בעפֿעסטיגטע וואַרדען: (ה) מוזן דאָס גירטעל־באַנד דעס
מאַנטעלס, מוס מיינעס שטיקע. פֿאַן גאָלד, בלויער, פֿורפֿור־
דאָס־רויטהער, דאָס־רויטהער וואָלוע, מוזן בעגוירנטעס גאַרן.
זיא וויא דער עוויגע דעס מאָסס בעפֿאַהלען: (ו) זיא מאַכטען
פֿערנער בוויי שאָהם־שטיינע, מוינירנגט פֿאַן גאָלד, מיט זיגעל מיי־
פֿאַנגען. מוסגעשטאַכען וויא מיין זיגעל בעשטאַכען וויירד,
נאַך דען נאַמען דער קינדער ישׂראל: (ז) דיסע זענטע מאַן מוך
דיא שולטער־בוֹלטער דעס מאַנטעלס. שטיינע דעס מַנדעס־
קענס, פֿיר דיא קינדער ישׂראל. זיא וויא דער עוויגע דעס מאָסס
בעפֿאַהלען: (ח) מאַן מאַכטע דאָס שילד. קונסט־וועבער־
אַרבייט, וויא דיא אַרבייט דעס מאַנטעלס. פֿאַן גאָלד, בלויער,
פֿורפֿור־דאָס־רויטהער, דאָס־רויטהער וואָלוע, מוזן בעגוירנטעס
גאַרן: (ט) פֿיער־עקיג, דאָפּפּעלט מיבער מיינאַנדער מאַכ־
טען זיא דאָס שילד. דיא לענגע מיינע שפאַנטע, מוזן דיא
בריייטע מוך מיינע שפאַנטע. דאָפּפּעלט מיבער מיינאַנדער:
(י) זיא זענטען הינין, פֿיער רייהען עדעל־בעשטיינע.
מיינע רייהע, לעס, פּטדה, מוזן בלקת. דיסעס מיסט
דיא מיינע רייהע: (יא) דיא בוויטע, כפֿר, ספיר, מוזן
יהלם: (יב) דיא דריטטע, לשם, שבו, מוזן לחלמה:
(יג) מוזן דיא פֿיערטע, תרשיש, שהם, מוזן ישפה. פֿאַן
גאָלדען מיינפאַסונגען מוזען, וווּ זיא מיינבעזעצט
וואַרען: (יד) דיא שטיינע וואַרען נאַך מַנדאַהל דער נאַמען
דער קינדער ישׂראל, גוועזט. נאַך מַנדאַהל מיהרער נאַמען,
וויא מיין זיגעל בעשטאַכען וויירד. יעדען שטאַם נאַך זיינעס
נאַמען. זיא נאַך דען גוועזט שטאַמען: (טו) זיא מאַכטען
פֿאַן דען שילד קעטטען פֿאַן דען עכטען, פֿאַן בעפֿלאָכטענער
אַרבייט, פֿאַן רייַנעס גאָלד: (יו) מאַכטען צוויא מיין־
פֿאַנגען פֿאַן גאָלד, מוזן צוויא גאָלדענ רינגע. בעפֿעס־
טיגטען דיא בייַדען רינגע, אַן דיא בייַדען עקען דעס שילדס:
(יז) בראַכטען דיא בייַדען בעפֿלאָכטענ גאָלדענ קעטטען
אַן דיא בייַדען רינגע, אַן דען עקען דעס שילדס:

Cap. XXXIX. לט

א ומן־התכלת והארגמן ותולעת השני עשו בגדי־שרד
לשרת בקדש ויעשו את־בגדי הקדש אשר לאהרן כאשר
צוה יהוה את־משה: פ

שני כמקוכלת חסי"ת 2 ויעש את־האפד זהב תכלת וארגמן ותולעת שני ושש
3 משזר: ויקעו את־פחי הזהב וקצץ פתילם לעשות
בתוך התכלת ובתוך הארגמן ובתוך תולעת השני
4 ובתוך השש מעשה חשב: כתפת עשו־לו חברת על־
ה שני קצותיו חבר: והשב אפדתו אשר עליו ממנו הוא
כמעשהו זהב תכלת וארגמן ותולעת שני ושש משזר
6 כאשר צוה יהוה את־משה: ס ויעשו את־
אבני השהם מסבת משבצת זהב מפתחת פתוחי
7 חותם על־שמות בני ישראל: וישם אתם על כתפת
האפד אבני זכרון לבני ישראל כאשר צוה יהוה
את־משה: פ

8 ויעש את־החשן מעשה חשב כמעשה אפד זהב תכלת
9 וארגמן ותולעת שני ושש משזר: רבוע היה כפול עשו
י את־החשן זרת ארכו וזרת רחבו כפול: וימלאו־בו
ארבעה טורי אבן טור אדם פטדה וברקת הטור האחד:
12 11 והטור השני נפך ספיר ויהלם: והטור השלישי לשם
13 שבו ואחלמה: והטור הרביעי תרשיש שהם וישפה
14 מוסבת משבצת זהב במלאתם: והאבנים על־שמת
בני־ישראל הנה שתים עשרה על־שמתם פתוחי חתם
טו איש על־שמו לשנים עשר שבט: ויעשו על־החשן
16 שרשרת גבלת מעשה עבת זהב טהור: ויעשו שתי
משבצת זהב ושתי מבעת זהב ויתנו את־שתי המבעת
17 על־שני קצות החשן: ויתנו שתי העבתת הזהב על־

שְׁתֵּי הַמַּבָּעֹת עַל־קְצוֹת הַחֹשֶׁן׃ וְאֵת שְׁתֵּי קְצוֹת שְׁתֵּי 18
הָעֲבֹתֹת נָתְנוּ עַל־שְׁתֵּי הַמִּשְׁבְּצֹת וַיִּתְּנֶם עַל־כִּתְפֹת
הָאֵפֹד אֶל־מוּל פָּנָיו׃ וַיַּעֲשׂוּ שְׁתֵּי מַבָּעֹת זָהָב וַיָּשִׂימוּ 19
עַל־שְׁנֵי קְצוֹת הַחֹשֶׁן עַל־שְׂפָתוֹ אֲשֶׁר אֶל־עֵבֶר הָאֵפֹד
בָּיְתָה׃ וַיַּעֲשׂוּ שְׁתֵּי מַבָּעֹת זָהָב וַיִּתְּנֶם עַל־שְׁתֵּי כִתְפֹת כ
הָאֵפֹד מִלְמַטָּה מִמּוּל פָּנָיו לְעֻמַּת מַחְבַּרְתּוֹ מִמַּעַל לְחֹשֶׁב
הָאֵפֹד׃ וַיִּרְכְּסוּ אֶת־הַחֹשֶׁן מִטַּבְּעֹתָיו אֶל־מַבְּעֹת הָאֵפֹד 21
בִּפְתִיל תְּכֵלֶת לִהְיוֹת עַל־חֵשֶׁב הָאֵפֹד וְלֹא־יִזַּח הַחֹשֶׁן
מֵעַל הָאֵפֹד כַּאֲשֶׁר צִוָּה יְהוָה אֶת־מֹשֶׁה׃ פ
וַיַּעַשׂ אֶת־מְעִיל הָאֵפֹד מַעֲשֵׂה אֹרֶג כְּלִיל תְּכֵלֶת׃ וּפִי־ 22 23 שלישי במקומות טעמי
הַמְּעִיל בְּתוֹכוֹ כְּפִי תַּחְרָא שָׂפָה לְפִיו סָבִיב לֹא יִקָּרֵעַ׃
וַיַּעֲשׂוּ עַל־שׁוּלֵי הַמְּעִיל רִמֹּנֵי תְכֵלֶת וְאַרְגָּמָן וְתוֹלַעַת 24
שָׁנִי מָשְׁזָר׃ וַיַּעֲשׂוּ פַּעֲמֹנֵי זָהָב טָהוֹר וַיִּתְּנוּ אֶת־ כה
הַפַּעֲמֹנִים בְּתוֹךְ הָרִמֹּנִים עַל־שׁוּלֵי הַמְּעִיל סָבִיב בְּתוֹךְ
הָרִמֹּנִים׃ פַּעֲמֹן וְרִמֹּן פַּעֲמֹן וְרִמֹּן עַל־שׁוּלֵי הַמְּעִיל 26
סָבִיב לְשָׁרֵת כַּאֲשֶׁר צִוָּה יְהוָה אֶת־מֹשֶׁה׃ ס
וַיַּעֲשׂוּ אֶת־הַכָּתֹנֶת שֵׁשׁ מַעֲשֵׂה אֹרֶג לְאַהֲרֹן וְלִבָנָיו׃ 27
וְאֵת הַמִּצְנֶפֶת שֵׁשׁ וְאֶת־פַּארֵי הַמִּגְבָּעֹת שֵׁשׁ וְאֶת־מִכְנְסֵי 28
הַבָּד שֵׁשׁ מָשְׁזָר׃ וְאֶת־הָאַבְנֵט שֵׁשׁ מָשְׁזָר וּתְכֵלֶת 29
וְאַרְגָּמָן וְתוֹלַעַת שָׁנִי מַעֲשֵׂה רֹקֵם כַּאֲשֶׁר צִוָּה יְהוָה
אֶת־מֹשֶׁה׃ ס וַיַּעֲשׂוּ אֶת־צִיץ נֵזֶר־הַקֹּדֶשׁ זָהָב ל
טָהוֹר וַיִּכְתְּבוּ עָלָיו מִכְתַּב פִּתּוּחֵי חוֹתָם קֹדֶשׁ לַיהוָה׃
וַיִּתְּנוּ עָלָיו פְּתִיל תְּכֵלֶת לָתֵת עַל־הַמִּצְנֶפֶת מִלְמָעְלָה 31
כַּאֲשֶׁר צִוָּה יְהוָה אֶת־מֹשֶׁה׃ ס וַתֵּכֶל כָּל־עֲבֹדַת 32
מִשְׁכַּן אֹהֶל מוֹעֵד וַיַּעֲשׂוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל כְּכֹל אֲשֶׁר צִוָּה
יְהוָה אֶת־מֹשֶׁה כֵּן עָשׂוּ׃ פ
וַיָּבִיאוּ אֶת־הַמִּשְׁכָּן אֶל־מֹשֶׁה אֶת־הָאֹהֶל וְאֶת־כָּל־כֵּלָיו 33 רביעי

קרסיו

(יח) מוכב דיא ביידען ענדע דער ביידען קעטטען/ בע־
פעסטיגטען זיא אן דיא מיינפאסונגען. דיסע זענען זיא
מין דיא שולטער־בוגטטער דעס מאנטעלס/ מוקס דיא פאר־עד־
זייטע: (יט) מאכטען נאך נווייא גאלדנע רינגע. מוכב בע־
פעסטיגטען זיא אן דיא מיבריגען ביידען עקען דעס שילדס.
בעמוקס אן דען וויס/ אן דיא מינענערע זייטע/ געגען
מאנטעל נו: (כ) מוכב מבערמאס נווייא גאלדנע רינגע.
דיסע זענען זיא בייא דיא שולטער־בוגטטער דעס שילדס/ מוקס דיא פאר־
זייטע. מין דער געגענד וון דער מאנטעל בעפעסטיגט
ווירד. מיבער דעס גירטעל־באנד דעס מאנטעלס: (כא) זיא
מין שניטטען דאס בדוסט־שילד אן. מיט זיינען רינגען/ מין
דיא רינגע דעס מאנטעלס. מיט מייער שנור פאן בלויער
וואלל. דאמיט דער שילד פעסט בלייבע/ אן דעס גירטעל
דעס מאנטעלס. מוכב דער שילד ניכט ווייכע פאן דעס
מאנטעל. זא וון דער עוויגע דעס משה בעפאהלען:
(כב) מאן מאכטע דען מוכטער־רוק/ מוכטער דעס מאנ־
טעל/ פאן בלויער וואלל:
(כג) אבען אם מוכטער־רוקע מיינע עפפענונג/ וון דיא
עפפענונג מיינעס פאנצער־העמדעס. אן דיסער עפפענונג
מיינע בארטע מוהער/ דאמיט ער ניכט צערריסען: (כד) זיא
מאכטען מוכטען אם זוימע דעס מוכטער־רוקס/ גראנאט־
אפפעלען פאן בלויער/ פוכפור־רוטהער מוכב הנא־רוטהער
וואלל בעזווירבט: (כה) מאכטען שעלזען דאן ריינעס גאלד.
בעפעסטיגטען דיא שעלזען צווישען דען גראנאט־אפפעלען/
רוב מוהער אן דעס זוימע דעס מוכטער־רוקס/ צווי־
שען דען גראנאט־אפפעלען: (כו) נעמליך שעלזע מוכב גראנאט/
שעלזע מוכב גראנאט. אם זוימע דעס מוכטער־רוקס מוי־
הער/ נור מוטטע־פערריכטונג. זא וון דער עוויגע דעס
משה בעפאהלען: (כז) זיא מאכטען דיא ליב־רוקס מוכב
זיינען. וועבער־מרבייט. פיר לוקען מוכב זיינע זוהנע:
(כח) דען בובד מוס זיינען. דיא פראכט דער הוהען מיצ־
זען מוס זיינען. מוכב דיא בירי־קוייפער מוס בעזווירבטעם גאן:
(כט) מוך דען גירטעל/ מוס בעזווירבטעם גאן/ בוויער/
פוכפור־רוטהער מוכב הנא־רוטהער וואלל/ נאך שטיקער־
מרבייט. זא וון דער עוויגע דעס משה בעפאהלען: (ל) זיא
מאכטען דאס שטירן־בלעך. דיא הייליגע קראנע. פאן ריינעם
גאלד/ דעם עוויגען הייליג: (לא) מאכטען מרדן מיינע
בלויע שנור/ זיא אבען מיבער דען בובד אבנובריגען. זא וון
דער עוויגע דעס משה בעפאהלען: (לב) אלס כן דיא אר־
בייט אן דער וואהנונג דעס שטיפטס־צעלט פעראלוויג פערטיג
טאן/ מוכב דיא קינדער ישראל אלעס פערפערטיגט האט־
טען. נעמליך אלעס פערפערטיגט האטטען/ וון דער
עוויגע דעס משה בעפאהלען: (לג) ברוכטען זיא דיא
וואהנונג

34 קְרָסָיו קְרָשָׁיו בְּרִיחָו וְעַמֻּדָיו וַאֲדָנָיו׃ וְאֶת־מִכְסֵה
עוֹרֹת הָאֵילִם הַמְאָדָּמִים וְאֶת־מִכְסֵה עֹרֹת הַתְּחָשִׁים
לה וְאֵת פָּרֹכֶת הַמָּסָךְ׃ אֶת־אֲרוֹן הָעֵדֻת וְאֶת־בַּדָּיו וְאֶת־
36 הַכַּפֹּרֶת׃ אֶת־הַשֻּׁלְחָן אֶת־כָּל־כֵּלָיו וְאֶת לֶחֶם הַפָּנִים׃
37 אֶת־הַמְּנֹרָה הַטְּהֹרָה אֶת־נֵרֹתֶיהָ נֵרֹת הַמַּעֲרָכָה וְאֶת־
38 כָּל־כֵּלֶיהָ וְאֶת שֶׁמֶן הַמָּאוֹר׃ וְאֶת מִזְבַּח הַזָּהָב וְאֶת
שֶׁמֶן הַמִּשְׁחָה וְאֶת קְטֹרֶת הַסַּמִּים וְאֶת מָסַךְ פֶּתַח
39 הָאֹהֶל׃ אֶת מִזְבַּח הַנְּחֹשֶׁת וְאֶת־מִכְבַּר הַנְּחֹשֶׁת
אֲשֶׁר־לוֹ אֶת־בַּדָּיו וְאֶת־כָּל־כֵּלָיו אֶת־הַכִּיֹּר וְאֶת־
מ כַּנּוֹ׃ אֶת קַלְעֵי הֶחָצֵר אֶת־עַמֻּדֶיהָ וְאֶת־אֲדָנֶיהָ וְאֶת־
הַמָּסָךְ לְשַׁעַר הֶחָצֵר אֶת־מֵיתָרָיו וְיִתֵדֹתֶיהָ וְאֶת כָּל־
41 כְּלֵי עֲבֹדַת הַמִּשְׁכָּן לְאֹהֶל מוֹעֵד׃ אֶת־בִּגְדֵי הַשָּׁרֵד
לְשָׁרֵת בַּקֹּדֶשׁ אֶת־בִּגְדֵי הַקֹּדֶשׁ לְאַהֲרֹן הַכֹּהֵן וְאֶת־
42 בִּגְדֵי בָנָיו לְכַהֵן׃ כְּכֹל אֲשֶׁר־צִוָּה יְהוָה אֶת־מֹשֶׁה
43 כֵּן עָשׂוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אֵת כָּל־הָעֲבֹדָה׃ וַיַּרְא מֹשֶׁה אֶת־
כָּל־הַמְּלָאכָה וְהִנֵּה עָשׂוּ אֹתָהּ כַּאֲשֶׁר צִוָּה יְהוָה כֵּן
עָשׂוּ וַיְבָרֶךְ אֹתָם מֹשֶׁה׃ ס

מ CAP. XL.

המישי א 2 וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה לֵאמֹר׃ בְּיוֹם־הַחֹדֶשׁ הָרִאשׁוֹן
3 בְּאֶחָד לַחֹדֶשׁ תָּקִים אֶת־מִשְׁכַּן אֹהֶל מוֹעֵד׃ וְשַׂמְתָּ
שָׁם אֶת אֲרוֹן הָעֵדוּת וְסַכֹּתָ עַל־הָאָרֹן אֶת־הַפָּרֹכֶת׃
4 וְהֵבֵאתָ אֶת־הַשֻּׁלְחָן וְעָרַכְתָּ אֶת־עֶרְכּוֹ וְהֵבֵאתָ אֶת־
ה הַמְּנֹרָה וְהַעֲלֵיתָ אֶת־נֵרֹתֶיהָ׃ וְנָתַתָּה אֶת־מִזְבַּח
הַזָּהָב לִקְטֹרֶת לִפְנֵי אֲרוֹן הָעֵדֻת וְשַׂמְתָּ אֶת־מָסַךְ
6 הַפֶּתַח לַמִּשְׁכָּן׃ וְנָתַתָּה אֶת מִזְבַּח הָעֹלָה לִפְנֵי פֶּתַח
7 מִשְׁכַּן אֹהֶל־מוֹעֵד׃ וְנָתַתָּ אֶת־הַכִּיֹּר בֵּין־אֹהֶל מוֹעֵד
8 וּבֵין הַמִּזְבֵּחַ וְנָתַתָּ שָׁם מָיִם׃ וְשַׂמְתָּ אֶת־הֶחָצֵר סָבִיב

וואהנונג פאר משה׃ דאס נעלט מוב מוך זיינע בערעטהע/
שפאבענען/ בערטטער/ ריגעל/ זיילען/ מוב פיסע׃ (לד) דיא
דעקע פאר רמטה־בעפאלבטען ווידדער־פעלען׃ דיא דעקע
פאר תחשים־פעלען׃ דען פארהאנג נור מבשיידונג דעס
אלער־הייליגסטען׃ (לה) דיא לאדע מעם ניינבישעס/ נעבסט
שטאבענען/ מוב דעקעל׃ (לו) דען טיש/ אלע בערעטהע
דאנו׃ מיך דאס שויא־ברוט׃ (לז) דען ליכטער פאן ריינעם
גאלד׃ דיא לאמפן נו זעצבדען אופפען/ אלע בערעטהע
דאנו׃ מוב דאס עהל׃ (לח) דען גאלדענען אלטאר׃ דאס וואב־
עהל/ מוב דאס רייכער־נייג פאן עלפען שפעצערייען׃ מוב
דיא דעקע פאר דעם איינגאנג דעס נעלטס׃ (לם) דען
קופפערנען אלטאר/ דאס קופפערנע זיב־וערק דאנו/
שטאבענען אלע בערעטהע׃ דאס בעקען/ מוב דאס
בעשטעלל׃ (מ) דיא בעשטריקטען אופהאנגע דעס פאר־
הויף׃ דיא זיילען מוב דיא פיסע׃ דיא דעקע פאר דעם
טהארע דעס פאר־הויף׃ שטריק מוב באנדעל דאנו׃ אלע
נוף דיהנסט דער וואהנונג דעס שטיפט־נעלטס בעהערי־
דען בערעטהע׃ (מא) דיא בעוואנדער נוף איינפאקען/ נוף
דיהנסט אין הייליגטהום׃ דיא הייליגען בעוואנדער פיר
אהרן דען פריסטער׃ מוב דיא בעוואנדער זיינער קינדער
בייא איהרעם פריסטער־דיהנסט׃ (מב) וויא דער עוויגע
פאק משה בעפאהלען/ זא האטטען דיא קינדער ישראל דיא
גאנצע ארבייט פערפערטיגעט׃ (מג) משה בעטראכטעטע
דיא קונסט־ארבייט׃ מוב זיה! זיא האטטען זאלכע פער־
פערפערטיגט׃ דא זענענטע זיא משה׃

קאפימעל מ

(א) דער עוויגע שפראך נו משה וויא פאלגט׃ (ב) פאן
ערסטען טאגע דעס ערסטען מאנאטס/ זאלסט דוא דיא
וואהנונג דעס שטיפט־נעלטס אופריכטען׃ (ג) דיא לאדע
זאלסט דוא דארין זעצען׃ פאר דער לאדע מיינע שיידע־
וואנד מיט דעק פאר פארהאנג מאכען׃ (ד) זאלסט דוא
דען טיש הינין שטעלען/ מוב דען מיפלעך דארוף נורעכט
זעצען׃ דען ליכטער הינין ברינגען/ מוב דיא ליכטער מגניפי־
דען׃ (ה) דוא זאלסט דען גאלדענען אלטאר נור רייכערן/ פאר
דיא לאדע דעס נייגניסעס׃ מוב מאכסט דען פארהאנג נור
מגניפיסענס דעס
דען׃ (ו) דען אלטאר הינין בריננען/ מוב דיא ליכטער מגניפי־
זעצען׃ דען ליכטער היבין בריינגען/ מוב דיא ליכטער מגניפי־
דען טיש הינין שטעלען/ מוב דען מיפלעך דארוף נורעכט
זעצבדען׃ דען גאלדענען אלטאר/ מוב דיא ליכטער מגניפי־
דען׃ (ז) דען ליכטער הינין בריננען/ מוב דיא ליכטער מגניפי־
דען׃ (ח) דוא זאלסט דען גאלדענען אלטאר נור רייכערן/ פאר
דיא לאדע דעס נייגניסעס׃ מוב מאכסט דען פארהאנג נור
מגניפיסענס דעס
שטאבענען/ מוב דעקעל׃ (לו) דען טיש/ אלע בערעטהע
דאנו׃ מיך דאס שויא־ברוט׃ (לז) דען ליכטער פאן ריינעם
גאלד׃ דיא לאמפן נו זעצבדען אופפען/ אלע בערעטהע
דאנו׃ מוב דאס עהל׃ (לח) דען גאלדענען אלטאר׃ דאס וואב־
עהל/ מוב דאס רייכער־נייג פאן עלפען שפעצערייען׃ מוב
דיא דעקע פאר דעם איינגאנג דעס נעלטס׃ (לם) דען
קופפערנען אלטאר/ דאס קופפערנע זיב־וערק דאנו/
שטאבענען אלע בערעטהע׃ דאס בעקען/ מוב דאס
בעשטעלל׃ (מ) דיא בעשטריקטען אופהאנגע דעס פאר־
הויף׃ דיא זיילען מוב דיא פיסע׃ דיא דעקע פאר דעם
טהארע דעס פאר־הויף׃ שטריק מוב באנדעל דאנו׃ אלע
נוף דיהנסט דער וואהנונג דעס שטיפט־נעלטס בעהערי־
דען בערעטהע׃ (מא) דיא בעוואנדער נוף איינפאקען/ נוף
דיהנסט אין הייליגטהום׃ דיא הייליגען בעוואנדער פיר
אהרן דען פריסטער׃ מוב דיא בעוואנדער זיינער קינדער
בייא איהרעם פריסטער־דיהנסט׃ (מב) וויא דער עוויגע
פאק משה בעפאהלען/ זא האטטען דיא קינדער ישראל דיא
גאנצע ארבייט פערפערטיגעט׃ (מג) משה בעטראכטעטע
דיא קונסט־ארבייט׃ מוב זיה! זיא האטטען זאלכע פער־
פערפערטיגט׃ דא זענענטע זיא משה׃

וְנָתַתָּ אֶת־מָסַךְ שַׁעַר הֶחָצֵר׃ וְלִקַּחְתָּ אֶת־שֶׁמֶן הַמִּשְׁחָה 9
וּמָשַׁחְתָּ אֶת־הַמִּשְׁכָּן וְאֶת־כָּל־אֲשֶׁר־בּוֹ וְקִדַּשְׁתָּ אֹתוֹ
וְאֶת־כָּל־כֵּלָיו וְהָיָה קֹדֶשׁ׃ וּמָשַׁחְתָּ אֶת־מִזְבַּח הָעֹלָה י
וְאֶת־כָּל־כֵּלָיו וְקִדַּשְׁתָּ אֶת־הַמִּזְבֵּחַ וְהָיָה הַמִּזְבֵּחַ קֹדֶשׁ
קָדָשִׁים׃ וּמָשַׁחְתָּ אֶת־הַכִּיֹּר וְאֶת־כַּנּוֹ וְקִדַּשְׁתָּ אֹתוֹ׃ 11
וְהִקְרַבְתָּ אֶת־אַהֲרֹן וְאֶת־בָּנָיו אֶל־פֶּתַח אֹהֶל מוֹעֵד 12
וְרָחַצְתָּ אֹתָם בַּמָּיִם׃ וְהִלְבַּשְׁתָּ אֶת־אַהֲרֹן אֶת בִּגְדֵי 13
הַקֹּדֶשׁ וּמָשַׁחְתָּ אֹתוֹ וְקִדַּשְׁתָּ אֹתוֹ וְכִהֵן לִי׃ וְאֶת־בָּנָיו 14
תַּקְרִיב וְהִלְבַּשְׁתָּ אֹתָם כָּתֳנֹת׃ וּמָשַׁחְתָּ אֹתָם כַּאֲשֶׁר טו
מָשַׁחְתָּ אֶת־אֲבִיהֶם וְכִהֲנוּ לִי וְהָיְתָה לִהְיוֹת לָהֶם
מָשְׁחָתָם לְכְהֻנַּת עוֹלָם לְדֹרֹתָם׃ וַיַּעַשׂ מֹשֶׁה כְּכֹל אֲשֶׁר 16
צִוָּה יְהוָה אֹתוֹ כֵּן עָשָׂה׃ ס וַיְהִי בַּחֹדֶשׁ 17 ששי
הָרִאשׁוֹן בַּשָּׁנָה הַשֵּׁנִית בְּאֶחָד לַחֹדֶשׁ הוּקַם הַמִּשְׁכָּן׃
וַיָּקֶם מֹשֶׁה אֶת־הַמִּשְׁכָּן וַיִּתֵּן אֶת־אֲדָנָיו וַיָּשֶׂם אֶת־ 18
קְרָשָׁיו וַיִּתֵּן אֶת־בְּרִיחָיו וַיָּקֶם אֶת־עַמּוּדָיו׃ וַיִּפְרֹשׂ 19
אֶת־הָאֹהֶל עַל־הַמִּשְׁכָּן וַיָּשֶׂם אֶת־מִכְסֵה הָאֹהֶל עָלָיו
מִלְמָעְלָה כַּאֲשֶׁר צִוָּה יְהוָה אֶת־מֹשֶׁה׃ ס וַיִּקַּח כ
וַיִּתֵּן אֶת־הָעֵדֻת אֶל־הָאָרֹן וַיָּשֶׂם אֶת־הַבַּדִּים עַל־הָאָרֹן
וַיִּתֵּן אֶת־הַכַּפֹּרֶת עַל־הָאָרֹן מִלְמָעְלָה׃ וַיָּבֵא אֶת־ 21
הָאָרֹן אֶל־הַמִּשְׁכָּן וַיָּשֶׂם אֶת פָּרֹכֶת הַמָּסָךְ וַיָּסֶךְ עַל
אֲרוֹן הָעֵדֻת כַּאֲשֶׁר צִוָּה יְהוָה אֶת־מֹשֶׁה׃ ס
וַיִּתֵּן אֶת־הַשֻּׁלְחָן בְּאֹהֶל מוֹעֵד עַל יֶרֶךְ הַמִּשְׁכָּן 22
צָפֹנָה מִחוּץ לַפָּרֹכֶת׃ וַיַּעֲרֹךְ עָלָיו עֶרֶךְ לֶחֶם לִפְנֵי 23
יְהוָה כַּאֲשֶׁר צִוָּה יְהוָה אֶת־מֹשֶׁה׃ ס וַיָּשֶׂם 24
אֶת־הַמְּנֹרָה בְּאֹהֶל מוֹעֵד נֹכַח הַשֻּׁלְחָן עַל יֶרֶךְ הַמִּשְׁכָּן
נֶגְבָּה׃ וַיַּעַל הַנֵּרֹת לִפְנֵי יְהוָה כַּאֲשֶׁר צִוָּה יְהוָה אֶת־ כה
מֹשֶׁה׃ ס וַיָּשֶׂם אֶת־מִזְבַּח הַזָּהָב בְּאֹהֶל מוֹעֵד 26
לִפְנֵי הַפָּרֹכֶת׃ וַיְקַטֵּר עָלָיו קְטֹרֶת סַמִּים כַּאֲשֶׁר צִוָּה 27

יהוה

טהוסט ליא דעקע פאר דאס דעס פאר־האסס׃
(ם) נישטס דאס זאל־עהן, זאלבסט ליא וואהנונג מוב
שלעף וואס דאר מארן מיסט. היילבסט זיא, מוב שלעף מיהרע
בערשטהע, וואלורך זיא איין היילגטהום וויבד׃ (י) מוך
זאלבסט דוס דען שלטאר קוך גאנצען פאפאער, מוב שלעף
בערשטהע. היילבסט דען שלטאר, וואלורך ער איין היילג־
טהום פאך ערסטען ראנגע וויבד׃ (יא) דוס זאלבסט דאס
בעקען, נעבסט דעם בעשטעלען, מוב היילבסט עס׃
(יב) לאכן מוב וויבע זעהבע אפאס דוס שלסאן פאר דען
מייגאנג דעס שטיפס־נעלטס הין טרעטען, מוב זיך מן
וואסער באדען׃ (יג) בעקליידעסט הירוף לאכן מיט דען
היילגען קליידערן, זאלבסט מיהן, מוב זיך זא
שלעף ער מיר ליהנען׃ (יד) פערבער שלעפ דוס וויבע
זעהבע הער קאמען לאסען, זיא מיט לייב־רעקען בעקליידעט׃
(מו) זיא זאלבען, וויא דוס מיהרען פאטער בעזאלבט האסט.
מוב זא שלעף זיא מיר פריסטערליך דיהנען. דיסעס שלעף
בעשעהען, דאמיט מיהנען דיא זאלבונג נוך עוויגען פרים־
טערטהום, אוך שלעף מיהרע באקאמען בערייכע׃
(יו) מאך טהאט דיסעס. מן שלעף שטיקען מאכטע ער עס,
וויא מיהם הער עוויגע בעפאהלונג האטטע׃ (יז) פך ערסטען
טאגע דעס ערסטען מאנאטס פך זווייטען יאהרע, וואלד
דיא וואהנונג מיבפערי־כטעט׃ (יה) מאך בעמלך ריכטעטע
ברעטטער הינין, בעפעסטיגטע דיא ריגעל, מוב ריכטעטע
דיא זיילען׃ (יט) ברייטעטע דאס נעלט מיבער דיא וואהנונג,
אבעטע דיא דעקע דעס בעזעלטס אבען דארוף. זא וויא הער
עוויגע דעם מאך בעפאהלונג׃ (כ) הר נאהם דאס בייגניס,
זעלבע עס אן דיא זאלע. ברעטע דיא שטאבען אן דיא
זאלע, אבעטע דען דעקעל אבען דארוף. טהאט דאס בעפאהלונג
דאס אן דיא וואהנונג, טהאט דען אבשיידעבען פאהרהאבע
זאלע אן דיא וואהנונג׃ (כא) אבעטע דיא
פאך

ענדע דעס צוויטען בוכס׃

28 שביעי יְהוָה אֶת־מֹשֶׁה׃ ס וַיָּשֶׂם אֶת־מָסַךְ הַפֶּתַח
29 לַמִּשְׁכָּן׃ וְאֵת מִזְבַּח הָעֹלָה שָׂם פֶּתַח מִשְׁכַּן אֹהֶל־
מוֹעֵד וַיַּעַל עָלָיו אֶת־הָעֹלָה וְאֶת־הַמִּנְחָה כַּאֲשֶׁר צִוָּה
ל יְהוָה אֶת־מֹשֶׁה׃ ס וַיָּשֶׂם אֶת־הַכִּיֹּר בֵּין־אֹהֶל
31 מוֹעֵד וּבֵין הַמִּזְבֵּחַ וַיִּתֵּן שָׁמָּה מַיִם לְרָחְצָה׃ וְרָחֲצוּ
מִמֶּנּוּ מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן וּבָנָיו אֶת־יְדֵיהֶם וְאֶת־רַגְלֵיהֶם׃
32 בְּבֹאָם אֶל־אֹהֶל מוֹעֵד וּבְקָרְבָתָם אֶל־הַמִּזְבֵּחַ יִרְחָצוּ
33 כַּאֲשֶׁר צִוָּה יְהוָה אֶת־מֹשֶׁה׃ ס וַיָּקֶם אֶת־
הֶחָצֵר סָבִיב לַמִּשְׁכָּן וְלַמִּזְבֵּחַ וַיִּתֵּן אֶת־מָסַךְ שַׁעַר
הֶחָצֵר וַיְכַל מֹשֶׁה אֶת־הַמְּלָאכָה׃ פ
מפטיר 34 וַיְכַס הֶעָנָן אֶת־אֹהֶל מוֹעֵד וּכְבוֹד יְהוָה מָלֵא אֶת־
כל הַמִּשְׁכָּן׃ וְלֹא־יָכֹל מֹשֶׁה לָבוֹא אֶל־אֹהֶל מוֹעֵד כִּי־שָׁכַן
36 עָלָיו הֶעָנָן וּכְבוֹד יְהוָה מָלֵא אֶת־הַמִּשְׁכָּן׃ וּבְהֵעָלוֹת
הֶעָנָן מֵעַל הַמִּשְׁכָּן יִסְעוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל בְּכָל מַסְעֵיהֶם׃
38 37 וְאִם־לֹא יֵעָלֶה הֶעָנָן וְלֹא יִסְעוּ עַד־יוֹם הֵעָלוֹתוֹ׃ כִּי
עֲנַן יְהוָה עַל־הַמִּשְׁכָּן יוֹמָם וְאֵשׁ תִּהְיֶה לַיְלָה בּוֹ לְעֵינֵי
כָל־בֵּית־יִשְׂרָאֵל בְּכָל־מַסְעֵיהֶם׃

ח ז ק

סכום פסוקי דספר ואלה שמות אלף ומאתים ותשעה׳ אלף סימן׃
וחציו אלהים לא תקלל׃ ופרשיותיו לא׳ אי זה בית אשר תבנו לי סימן׃
וסדריו לט׳ ולילה ללילה יחוה דעת סימן׃ ופרקיו מ׳׃
תורת אלהיו בלבו סימן׃ מנין הפתוחות תשע ושמים׃
והסתומות חמש ותשעים׃ הכל מאה ושמים וארבע פרשיות׃
ישלח עזרך מקדש ומציון יסעדך סימן׃

פֿון עלטן שפּעניעריין רייכערטע׳ זי זיא דער עוּיגע
דעם משׁה בעפֿעהלען׃ (כח) ברעכטע דען פֿאָרהאַנג דעס
מיינגאַנגס פֿאָר דיא וואָהנונג׃ (כט) דען אַלטאַר דעס גאַנ־
צען מפּפֿערס וענטע ער פֿאָר דען מיינגאַנג דער וואָהנונג
דעס שטיפֿטס־צעלט׳ דאָרויף מען גאַנצע מפּפֿער׳ מוּב
מעהל־אָפּפֿער ברעכטע׳ זי זיא דער עוּיגע דעם משׁה
בעפֿעהלען׃ (ל) ער זעצטע דאָס בעקען צוישען דאָס
שטיפֿטס־צעלט מוּב דען אַלטאַר׳ מוּב טהאָט וואַשער דאָרין
צום וואַשען׃ (לא) משׁה׳ אַהרן מוּב זייגע זעהנע׳ וואַשען
מיהרע האַנדע מוּב פֿיסע דאָפֿון׃ (לב) וען זיא מען דאָס
שטיפֿטס־צעלט גיהען׳ מוּב זיך דעם אַלטאַר נאַהטען׳
וואַשען זיא זיך׳ זי זיא דער עוּיגע דעם משׁה בעפֿעהלען׃
(לג) ערריכטעטע דען פֿאָר־הוֹף אוּם דיא וואָהנונג׳
מוּב דען אַלטאַר׳ מוּב טהאָט דיא לעצטע פֿאָר דאָס טהאָר
דעס פֿאָר־הוֹפֿס׳ אַוֹס נון משׁה דאָס וועדק פֿוֹלענדעט
האַטטע׃ (לד) בעדעקטע דיא וואָלק דאָס שטיפֿטס־צעלט׳
מוּב דיא הערר׳ליכקייט דעס עוּיגען ערפֿילטע דיא וואָהנונג׃
(לה) משׁה קאָנטע ניכט היניין גיהען מיט דאָס שטיפֿטס־
צעלט׳ דען דיא וואָלק רוהטע דאָרויף׳ מוּב דיא הערר׳ליכ־
קייט דעס עוּיגען ערפֿילטע דיא וואָהנונג׃ (לו) זי בעוֹג
זיך דיא וואָלק ערהאַב פֿון דער וואָהנונג׳ בראַכען דיא
קינדער ישׂראל אוּם׳ אוּם אַלען מיהרען גיגען׃ (לז) זי
זאַכע אַבער דיא וואָלק זיך ניכט ערהאַב׳ בראַכען זיא
נאַכען טאָג׳ בים זיא זיך ווידער ערהאַב׃ (לח) דען
גאַנצען אַוֹס ניכט אוּם׳ אוּם אַלען מיהרען גיגען׃

ויקרא

LIBER LEVITICUS

Cap. I. א°

א

פרשה כד 24

א וַיִּקְרָא֙ אֶל־מֹשֶׁ֔ה וַיְדַבֵּ֥ר יְהוָ֖ה אֵלָ֑יו מֵאֹ֣הֶל מוֹעֵ֔ד לֵאמֹֽר׃
2 דַּבֵּ֞ר אֶל־בְּנֵ֤י יִשְׂרָאֵל֙ וְאָמַרְתָּ֣ אֲלֵהֶ֔ם אָדָ֕ם כִּֽי־יַקְרִ֥יב
מִכֶּ֖ם קָרְבָּ֣ן לַיהוָ֑ה מִן־הַבְּהֵמָ֗ה מִן־הַבָּקָר֙ וּמִן־הַצֹּ֔אן
3 תַּקְרִ֖יבוּ אֶת־קָרְבַּנְכֶֽם׃ אִם־עֹלָ֥ה קָרְבָּנ֖וֹ מִן־הַבָּקָ֑ר
זָכָ֤ר תָּמִים֙ יַקְרִיבֶ֔נּוּ אֶל־פֶּ֥תַח אֹ֖הֶל מוֹעֵ֑ד יַקְרִ֥יב אֹת֛וֹ
4 לִרְצֹנ֥וֹ לִפְנֵ֖י יְהוָֽה׃ וְסָמַ֣ךְ יָד֔וֹ עַ֖ל רֹ֣אשׁ הָעֹלָ֑ה וְנִרְצָ֥ה
ח לוֹ֙ לְכַפֵּ֣ר עָלָ֔יו׃ וְשָׁחַ֥ט אֶת־בֶּן־הַבָּקָ֖ר לִפְנֵ֣י יְהוָ֑ה
וְהִקְרִ֣יבוּ בְנֵֽי־אַהֲרֹ֣ן הַכֹּהֲנִ֗ים אֶת־הַדָּ֔ם וְזָרְק֥וּ אֶת־הַדָּ֖ם
6 עַל־הַמִּזְבֵּ֑חַ סָּבִ֕יב אֲשֶׁ֥ר פֶּ֖תַח אֹ֥הֶל מוֹעֵֽד׃ וְהִפְשִׁ֛יט
7 אֶת־הָעֹלָ֖ה וְנִתַּ֥ח אֹתָ֖הּ לִנְתָחֶֽיהָ׃ וְנָתְנ֣וּ בְנֵי־אַהֲרֹ֣ן
8 הַכֹּהֵ֔ן אֵ֖שׁ עַל־הַמִּזְבֵּ֑חַ וְעָרְכ֥וּ עֵצִ֖ים עַל־הָאֵֽשׁ׃ וְעָרְכ֡וּ
בְּנֵ֣י אַהֲרֹן֩ הַכֹּהֲנִ֨ים אֶת־הַנְּתָחִ֜ים אֶת־הָרֹ֗אשׁ וְאֶת־הַפָּ֙דֶר֙
9 עַל־הָעֵצִ֔ים אֲשֶׁ֖ר עַל־הָאֵ֣שׁ אֲשֶׁ֑ר עַל־הַמִּזְבֵּֽחַ׃ וְקִרְבּ֥וֹ
וּכְרָעָ֖יו יִרְחַ֣ץ בַּמָּ֑יִם וְהִקְטִ֨יר הַכֹּהֵ֜ן אֶת־הַכֹּ֗ל הַמִּזְבֵּ֙חָה֙
עֹלָ֣ה אִשֵּׁ֔ה רֵ֥יחַ נִיחֹ֖חַ לַיהוָֽה׃ ס וְאִם־מִן־ י שני
הַצֹּ֣אן קָרְבָּנ֗וֹ מִן־הַכְּשָׂבִים֙ אוֹ֣ מִן־הָעִזִּ֔ים לְעֹלָ֖ה זָכָ֥ר
11 תָּמִ֖ים יַקְרִיבֶֽנּוּ׃ וְשָׁחַ֣ט אֹת֗וֹ עַל֙ יֶ֣רֶךְ הַמִּזְבֵּ֔חַ צָפֹ֖נָה
לִפְנֵ֣י יְהוָ֑ה וְזָרְק֣וּ בְנֵי־אַהֲרֹ֣ן הַכֹּהֲנִ֗ים אֶת־דָּמ֛וֹ עַל־
12 הַמִּזְבֵּ֖חַ סָּבִֽיב׃ וְנִתַּ֥ח אֹת֛וֹ לִנְתָחָ֖יו וְאֶת־רֹאשׁ֑וֹ וְאֶת־
פִּדְרֹ֔ו וְעָרַ֥ךְ הַכֹּהֵ֖ן אֹתָ֑ם עַל־הָעֵצִ֗ים אֲשֶׁ֛ר עַל־הָאֵ֥שׁ
13 אֲשֶׁ֖ר עַל־הַמִּזְבֵּֽחַ׃ וְהַקֶּ֤רֶב וְהַכְּרָעַ֙יִם֙ יִרְחַ֣ץ בַּמַּ֔יִם
וְהִקְרִ֣יב הַכֹּהֵ֔ן אֶת־הַכֹּ֖ל וְהִקְטִ֑יר הַמִּזְבֵּ֙חָה֙ עֹלָ֣ה הִ֔וא
אִשֵּׁ֖ה רֵ֣יחַ נִיחֹ֔חַ לַיהוָֽה׃ פ

° יעיה ד' שיטין פנויות ויתחיל מתחלת שיטה ה' א' זעירא v. 1. ואם

ויקרא

דאס דריטע בוך,

קאפיטעל א

א

(א) דער עוויגע ריף דעם משה, מוזן רעדטע מיט מיהם מוים דעם שטיפטס־צעלט: (ב) רעדע מיט דען קינדערן ישׂראל. מוזן זאגע מיהנען, וואן יעמאנד פון מיין דעם עוויגען נו עהרען מיין מפפער דאדרינגען וויל, זו קענט מיהר מייערע מפפער פון פיה, ענטוועדער פון רינד־פיה, אדער קיינעם פון פיה: (ג) וואן דאס מפפער מיין גאנצעס מפפער פון רינד־פיה זיין זאל, זו מוים ער מיין שטיק פון מאנבוימעם גענשעלטע, מהנע ייבס־פעהוער, דאדרינגען. פאר דען מיינגאנג דעס שטיפטס־צעלטס זאל ער עס דאדרינגען. דאמיט עס מיהם גנאדע מוים־ווירקע פאר דעם עוויגען: (ד) ער זאל זיינע הענד מוים־גוידע מוף דען קאפף דעס גאנצען מפפערס, זו וויל מיהנען: (ה) מען זאל דאס יונגע רינד פאר דעם עוויגען שוימאכטען. מוזן דאס בלוט דאדרינגען, מוזן דאס בלוט מוף דען מיטאר, דער פאר דעם מיינגאנג דעס שטיפטס־צעלטס מיסט, שפרענגען: (ו) מען זאל פון דעם גאנצען דעס מפפערס מוים, מוזן זאל דעם עוויגען מוף דען קאפף דעס מיטארס, מוזן דאס בלוט דאדרינגען, מוזן דאס בלוט מוף דען מיטאר שוימאכטען. דער פאר דעם מיינגאנג דעס שטיפטס־צעלטס מוים, שפרענגען: (ז) דיא זעהנע דעס פלכן, דיא פריסטער, זאלען פייער מוף דעם מיטאר מאכען, מוזן דאס הילץ מוף דען פייער פלכן: (ח) הירוף זאלען דיא זעהנע דעס פלכן, דיא פריסטער, דיא שטיקע, זאלען דען קאפף, מוזן דאס פוס־שטיקע, זאל מען מיט וואסער שבוואשען. דער פריסטער זאל פעטע דאדרינגען, מוזן דאס גאנצע מפפער, מוזן דאס פוס־שטיקע, זאל מען מיט וואסער שבוואשען. מוזן דער פריסטער זאל עס מיסט מיין גאנצעס מפפער, מוזן דאס פייער פון מיין רויך מוים־גענעהמען. זוס פון מיין גאנצעס מפפער, פאס פייער נו פערנעהרען. זוס מנגענעהמען גערוך, דעם

דעם

14 וְאִם מִן־הָעוֹף עֹלָה קָרְבָּנוֹ לַיהוָה וְהִקְרִיב מִן־הַתֹּרִים
15 אוֹ מִן־בְּנֵי הַיּוֹנָה אֶת־קָרְבָּנוֹ׃ וְהִקְרִיבוֹ הַכֹּהֵן אֶל־
16 הַמִּזְבֵּחַ וּמָלַק אֶת־רֹאשׁוֹ וְהִקְטִיר הַמִּזְבֵּחָה וְנִמְצָה
17 דָּמוֹ עַל קִיר הַמִּזְבֵּחַ׃ וְהֵסִיר אֶת־מְרָאָתוֹ בְּנֹצָתָהּ
וְהִשְׁלִיךְ אֹתָהּ אֵצֶל הַמִּזְבֵּחַ קֵדְמָה אֶל־מְקוֹם הַדֶּשֶׁן׃
וְשִׁסַּע אֹתוֹ בִכְנָפָיו לֹא יַבְדִּיל וְהִקְטִיר אֹתוֹ הַכֹּהֵן
הַמִּזְבֵּחָה עַל־הָעֵצִים אֲשֶׁר עַל־הָאֵשׁ עֹלָה הוּא אִשֵּׁה
רֵיחַ נִיחֹחַ לַיהוָה׃ ס

ב Cap. II.

א וְנֶפֶשׁ כִּי־תַקְרִיב קָרְבַּן מִנְחָה לַיהוָה סֹלֶת יִהְיֶה
2 קָרְבָּנוֹ וְיָצַק עָלֶיהָ שֶׁמֶן וְנָתַן עָלֶיהָ לְבֹנָה׃ וֶהֱבִיאָהּ
אֶל־בְּנֵי אַהֲרֹן הַכֹּהֲנִים וְקָמַץ מִשָּׁם מְלֹא קֻמְצוֹ מִסָּלְתָּהּ
וּמִשַּׁמְנָהּ עַל כָּל־לְבֹנָתָהּ וְהִקְטִיר הַכֹּהֵן אֶת־אַזְכָּרָתָהּ
3 הַמִּזְבֵּחָה אִשֵּׁה רֵיחַ נִיחֹחַ לַיהוָה׃ וְהַנּוֹתֶרֶת מִן־
הַמִּנְחָה לְאַהֲרֹן וּלְבָנָיו קֹדֶשׁ קָדָשִׁים מֵאִשֵּׁי יְהוָה׃
4 ס וְכִי תַקְרֵב קָרְבַּן מִנְחָה מַאֲפֵה תַנּוּר סֹלֶת
חַלֹּת מַצּוֹת בְּלוּלֹת בַּשָּׁמֶן וּרְקִיקֵי מַצּוֹת מְשֻׁחִים
ה בַּשָּׁמֶן׃ ס וְאִם־מִנְחָה עַל־הַמַּחֲבַת קָרְבָּנֶךָ סֹלֶת
6 בְּלוּלָה בַשֶּׁמֶן מַצָּה תִהְיֶה׃ פָּתֹת אֹתָהּ פִּתִּים וְיָצַקְתָּ
7 עָלֶיהָ שָׁמֶן מִנְחָה הִוא׃ ס וְאִם־מִנְחַת מַרְחֶשֶׁת
8 קָרְבָּנֶךָ סֹלֶת בַּשֶּׁמֶן תֵּעָשֶׂה׃ וְהֵבֵאתָ אֶת־הַמִּנְחָה אֲשֶׁר
יֵעָשֶׂה מֵאֵלֶּה לַיהוָה וְהִקְרִיבָהּ אֶל־הַכֹּהֵן וְהִגִּישָׁהּ
9 אֶל־הַמִּזְבֵּחַ׃ וְהֵרִים הַכֹּהֵן מִן־הַמִּנְחָה אֶת־אַזְכָּרָתָהּ
י וְהִקְטִיר הַמִּזְבֵּחָה אִשֵּׁה רֵיחַ נִיחֹחַ לַיהוָה׃ וְהַנּוֹתֶרֶת
מִן־הַמִּנְחָה לְאַהֲרֹן וּלְבָנָיו קֹדֶשׁ קָדָשִׁים מֵאִשֵּׁי יְהוָה׃
11 כָּל־הַמִּנְחָה אֲשֶׁר תַּקְרִיבוּ לַיהוָה לֹא־תֵעָשֶׂה חָמֵץ כִּי
כָל־שְׂאֹר וְכָל־דְּבַשׁ לֹא־תַקְטִירוּ מִמֶּנּוּ אִשֵּׁה לַיהוָה׃
12 קָרְבַּן רֵאשִׁית תַּקְרִיבוּ אֹתָם לַיהוָה וְאֶל־הַמִּזְבֵּחַ לֹא־

14 ואם מן־העוף עולה קרבנו ליהוה והקריב מן־התרים
15 או מן־בני היונה את־קרבנו׃ והקריבו הכהן אל־
16 המזבח ומלק את־ראשו והקטיר המזבחה ונמצה
17 דמו על קיר המזבח׃ והסיר את־מראתו בנצתה
והשליך אתה אצל המזבח קדמה אל־מקום הדשן׃
ושסע אתו בכנפיו לא יבדיל והקטיר אתו הכהן
המזבחה על־העצים אשר על־האש עלה הוא אשה
ריח ניחח ליהוה׃ ס

ב Cap. II.

א ונפש כי־תקריב קרבן מנחה ליהוה סלת יהיה
2 קרבנו ויצק עליה שמן ונתן עליה לבנה׃ והביאה
אל־בני אהרן הכהנים וקמץ משם מלא קמצו מסלתה
ומשמנה על כל־לבנתה והקטיר הכהן את־אזכרתה
3 המזבחה אשה ריח ניחח ליהוה׃ והנותרת מן־
המנחה לאהרן ולבניו קדש קדשים מאשי יהוה׃
4 ס וכי תקרב קרבן מנחה מאפה תנור סלת
חלת מצת בלולת בשמן ורקיקי מצות משחים
ה בשמן׃ ס ואם־מנחה על־המחבת קרבנך סלת
6 בלולה בשמן מצה תהיה׃ פתות אתה פתים ויצקת
7 עליה שמן מנחה הוא׃ ס ואם־מנחת מרחשת
8 קרבנך סלת בשמן תעשה׃ והבאת את־המנחה אשר
יעשה מאלה ליהוה והקריבה אל־הכהן והגישה
9 אל־המזבח׃ והרים הכהן מן־המנחה את־אזכרתה
י והקטיר המזבחה אשה ריח ניחח ליהוה׃ והנותרת
מן־המנחה לאהרן ולבניו קדש קדשים מאשי יהוה׃
11 כל־המנחה אשר תקריבו ליהוה לא־תעשה חמץ כי
כל־שאר וכל־דבש לא־תקטירו ממנו אשה ליהוה׃
12 קרבן ראשית תקריבו אתם ליהוה ואל־המזבח לא־

גז

(יא) מ"ענעס שפייסע־אָפּפֿער, דאָס מיהר צעם עוויגען לעבן: (יב) ברינגט יעמאַנד מיין שפייס־אָפּפֿער, צעם עוויגען נו אהרען. זע מוס זיין אָפּפֿער פֿאַר דעם פֿייער־אָפּפֿער מיטהילף זיין. אויך דאָס מ"ענעס אויפֿצוהייבען פֿאַר דעם פֿייער־אָפּפֿער, דאָס הייסט אויפֿצוהייבען דעם קלעקל מיט זייער האַנד, צוגעבראַכט צום אלטער, צוגעגרייט צו ווערען פֿאַרברענט. (יג) וואָס פֿאַר דעם שפייס־אָפּפֿער, דאַרף מען אויך צוגעבען צו אלע קרבנות. (יד) ברינגט ער אַפֿער זיין גאַנצעס צעם עוויגען נו עהרען: (טו) ער פריסטער נאָהערט עס נוך אַוועק, קנייפּט דען קאָפּף אַב, מוז אָפּשׂ זאָל אויך דעם אַלטאַר מיט רויך אויפֿגעהען. נאָכדעם דאַס בלוט מוז פֿערפֿאַרטיקט ווער־דען, אין דער ווַאנד צעם אַלטאַר: (יו) ער זאָל עס בייא דען פֿליגעלן אויפֿרייסען, אָבער ניכט פֿאַלש, אין דער מיטטען: ווערפֿען, אויך דער מערגען־זייטע, וואָ דיא מַשׂא הין קומט: (יז) ער זאָל עס בייא דען פֿליגעלן אויפֿרייסען, אָבער ניכט פֿאַלש, אין דער מיטטען: ווערפֿען, אויך דער מערגען־זייטע, וואָ דיא מַשׂא הין קומט: (יח) דיסעס בריינגט ער דען זוהנען דעס פּריס־טערן. דער פריסטער נימאַט דאַס פֿלייש, דאָס מען עסען דאַרף, דען פּריס־טער אַליין דאַרף עהנע דעם נישט עסען. (יט) דיסעס בריינגט ער דען זוהנען דעס לעקן, דען פּריס־טערן. דער פריסטער נימאַט דאַס פֿלייש, דאָס מען עסען דאַרף, אַבער ניכט אַליין. זע מוס זיין אָפּפֿער פֿאַר דעם פֿייער־אָפּפֿער, דאָס מען אויפֿגעהען גאַנצעס אויפֿן אלטאַר, דעם עוויגען נו עהרען:

קאַפּיטעל ב

(א) בריינגט יעמאַנד מיין שפייס־אָפּפֿער, דעם עוויגען נו עהרען. זע מוס זיין אָפּפֿער פֿאַר דעם פֿייער־אָפּפֿער, דאָס מען אויפֿגעהען גאַנצעס אויפֿן אלטאַר, דעם עוויגען נו עהרען. (ב) דיסעס בריינגט ער דען זוהנען דעס לעקן, דען פּריס־טערן. דער פריסטער נימאַט דאַס פֿלייש, דאָס מען עסען דאַרף, אַבער ניכט אַליין. זע מוס זיין אָפּפֿער פֿאַר דעם פֿייער־אָפּפֿער, דאָס מען אויפֿגעהען גאַנצעס אויפֿן אלטאַר, דעם עוויגען נו עהרען: (ג) וואָס פֿאַר דעם שפייס־אָפּפֿער, דאַרף מען אויך צוגעבען צו אלע קרבנות. (ד) וען דוא ברינגסט אַן אָפּפֿער פֿון אויוון, זיינען עס אונגעזויערטע קוכֿען פֿון פֿיינסטען מעהל, מיט עהל בע־שמירט, אָדער אונגעזויערטע פֿלעדען, מיט עהל בעשמירט: (ה) וואָס פֿאַר אַפּפֿער דאָס מען אויף דעם פּאַנען בעקאָכט, מוז אונגעזויערט זיין, מיט עהל בע־מישט: (ו) ברעכ עס אין שטיקע, אונד גיסז עהל דראַנף: דאָס איז אַ שפייס־אָפּפֿער: (ז) וען דאָס אָפּפֿער וועהרט אין קעסעל אָדער אין פּאַנען, מוז עס פֿון פֿיינסטען מעהל אונד עהל בעשאַפֿען זיין: (ח) וואָס פֿאַר אַ שפייס־אָפּפֿער דו מיינעסט נאָכדעם בעבאַקען, דאָס זאָל מען צוברינגען צום הערן: (ט) דער כֹּהן נעמט דעם שפייס־אָפּפֿער אַוועק, אונד ווערפֿט עס אויף דעם אלטאַר, דאָס איז אַ שפייס־אָפּפֿער, דאָס אַ פֿייער־אָפּפֿער פֿאַר אַ זיסען גערוך: (י) אונד דאָס איבעריגע פֿון דעם שפייס־אָפּפֿער, זאָל זיין פֿאַר אַהרן אונד זיינע זוהנע, אַ זאַך פֿון דער הייליגסטער אַרט פֿון דען פֿייער־אָפּפֿערן: (יא) קיין שפייס־אָפּפֿער, דאָס מיהר דעם עוויגען

יַעֲלוּ לְרֵיחַ נִיחֹחַ׃ וְכָל־קָרְבַּן מִנְחָתְךָ בַּמֶּלַח תִּמָּלַח 13
וְלֹא תַשְׁבִּית מֶלַח בְּרִית אֱלֹהֶיךָ מֵעַל מִנְחָתֶךָ עַל כָּל־
קָרְבָּנְךָ תַּקְרִיב מֶלַח׃ ס וְאִם־תַּקְרִיב מִנְחַת 14 שלישי
בִּכּוּרִים לַיהוָה אָבִיב קָלוּי בָּאֵשׁ גֶּרֶשׂ כַּרְמֶל תַּקְרִיב
אֵת מִנְחַת בִּכּוּרֶיךָ׃ וְנָתַתָּ עָלֶיהָ שֶׁמֶן וְשַׂמְתָּ עָלֶיהָ טו
לְבֹנָה מִנְחָה הִוא׃ וְהִקְטִיר הַכֹּהֵן אֶת־אַזְכָּרָתָהּ 16
מִגְּרְשָׂהּ וּמִשַּׁמְנָהּ עַל כָּל־לְבֹנָתָהּ אִשֶּׁה לַיהוָה׃ פ

ג Cap. III.

וְאִם־זֶבַח שְׁלָמִים קָרְבָּנוֹ אִם מִן־הַבָּקָר הוּא מַקְרִיב א
אִם־זָכָר אִם־נְקֵבָה תָּמִים יַקְרִיבֶנּוּ לִפְנֵי יְהוָה׃ וְסָמַךְ 2
יָדוֹ עַל־רֹאשׁ קָרְבָּנוֹ וּשְׁחָטוֹ פֶּתַח אֹהֶל מוֹעֵד וְזָרְקוּ בְּנֵי
אַהֲרֹן הַכֹּהֲנִים אֶת־הַדָּם עַל־הַמִּזְבֵּחַ סָבִיב׃ וְהִקְרִיב 3
מִזֶּבַח הַשְּׁלָמִים אִשֶּׁה לַיהוָה אֶת־הַחֵלֶב הַמְכַסֶּה אֶת־
הַקֶּרֶב וְאֵת כָּל־הַחֵלֶב אֲשֶׁר עַל־הַקֶּרֶב׃ וְאֵת שְׁתֵּי 4
הַכְּלָיֹת וְאֶת־הַחֵלֶב אֲשֶׁר עֲלֵהֶן אֲשֶׁר עַל־הַכְּסָלִים
וְאֶת־הַיֹּתֶרֶת עַל־הַכָּבֵד עַל־הַכְּלָיוֹת יְסִירֶנָּה׃ וְהִקְטִירוּ ה
אֹתוֹ בְּנֵי־אַהֲרֹן הַמִּזְבֵּחָה עַל־הָעֹלָה אֲשֶׁר עַל־הָעֵצִים
אֲשֶׁר עַל־הָאֵשׁ אִשֵּׁה רֵיחַ נִיחֹחַ לַיהוָה׃ פ
וְאִם־מִן־הַצֹּאן קָרְבָּנוֹ לְזֶבַח שְׁלָמִים לַיהוָה זָכָר אוֹ 6 רביעי
נְקֵבָה תָּמִים יַקְרִיבֶנּוּ׃ אִם־כֶּשֶׂב הוּא־מַקְרִיב אֶת־ 7
קָרְבָּנוֹ וְהִקְרִיב אֹתוֹ לִפְנֵי יְהוָה׃ וְסָמַךְ אֶת־יָדוֹ עַל־ 8
רֹאשׁ קָרְבָּנוֹ וְשָׁחַט אֹתוֹ לִפְנֵי אֹהֶל מוֹעֵד וְזָרְקוּ בְּנֵי
אַהֲרֹן אֶת־דָּמוֹ עַל־הַמִּזְבֵּחַ סָבִיב׃ וְהִקְרִיב מִזֶּבַח 9
הַשְּׁלָמִים אִשֶּׁה לַיהוָה חֶלְבּוֹ הָאַלְיָה תְּמִימָה לְעֹמַת
הָעָצֶה יְסִירֶנָּה וְאֶת־הַחֵלֶב הַמְכַסֶּה אֶת־הַקֶּרֶב וְאֵת
כָּל־הַחֵלֶב אֲשֶׁר עַל־הַקֶּרֶב׃ וְאֵת שְׁתֵּי הַכְּלָיֹת וְאֶת־ י
הַחֵלֶב אֲשֶׁר עֲלֵהֶן אֲשֶׁר עַל־הַכְּסָלִים וְאֶת־הַיֹּתֶרֶת עַל־

הכבד

יעלו לריח ניחח׃ וכל־קרבן מנחתך במלח תמלח 13
ולא תשבית מלח ברית אלהיך מעל מנחתך על כל־
קרבנך תקריב מלח׃ ס ואם־תקריב מנחת 14 שלישי
בכורים ליהוה אביב קלוי באש גרש כרמל תקריב
את מנחת בכוריך׃ ונתת עליה שמן ושמת עליה טו
לבנה מנחה הוא׃ והקטיר הכהן את־אזכרתה 16
מגרשה ומשמנה על כל־לבנתה אשה ליהוה׃ פ

ג Cap. III.

ואם־זבח שלמים קרבנו אם מן־הבקר הוא מקריב א
אם־זכר אם־נקבה תמים יקריבנו לפני יהוה׃ וסמך 2
ידו על־ראש קרבנו ושחטו פתח אהל מועד וזרקו בני
אהרן הכהנים את־הדם על־המזבח סביב׃ והקריב 3
מזבח השלמים אשה ליהוה את־החלב המכסה את־
הקרב ואת כל־החלב אשר על־הקרב׃ ואת שתי 4
הכליות ואת־החלב אשר עליהן אשר על־הכסלים
ואת־היתרת על־הכבד על־הכליות יסירנה׃ והקטירו ה
אתו בני־אהרן המזבחה על־העלה אשר על־העצים
אשר על־האש אשה ריח ניחח ליהוה׃ פ
ואם־מן־הצאן קרבנו לזבח שלמים ליהוה זכר או 6 רביעי
נקבה תמים יקריבנו׃ אם־כשב הוא־מקריב את־ 7
קרבנו והקריב אתו לפני יהוה׃ וסמך את־ידו על־ 8
ראש קרבנו ושחט אתו לפני אהל מועד וזרקו בני
אהרן את־דמו על־המזבח סביב׃ והקריב מזבח 9
השלמים אשה ליהוה חלבו האליה תמימה לעמת
העצה יסירנה ואת־החלב המכסה את־הקרב ואת
כל־החלב אשר על־הקרב׃ ואת שתי הכליות ואת־ י
החלב אשר עליהן אשר על־הכסלים ואת־היתרת על־

הכבד

11 הַכֹּבֵד עַל־הַכְּלָיֹת יְסִירֶנָּה׃ וְהִקְטִירוֹ הַכֹּהֵן הַמִּזְבֵּחָה
לֶחֶם אִשֶּׁה לַיהוָה׃ פ

12 13 וְאִם־עֵז קָרְבָּנוֹ וְהִקְרִיבוֹ לִפְנֵי יְהוָה׃ וְסָמַךְ אֶת־יָדוֹ
עַל־רֹאשׁוֹ וְשָׁחַט אֹתוֹ לִפְנֵי אֹהֶל מוֹעֵד וְזָרְקוּ בְּנֵי אַהֲרֹן

14 אֶת־דָּמוֹ עַל־הַמִּזְבֵּחַ סָבִיב׃ וְהִקְרִיב מִמֶּנּוּ קָרְבָּנוֹ
אִשֶּׁה לַיהוָה אֶת־הַחֵלֶב הַמְכַסֶּה אֶת־הַקֶּרֶב וְאֵת כָּל־

טו הַחֵלֶב אֲשֶׁר עַל־הַקֶּרֶב׃ וְאֵת שְׁתֵּי הַכְּלָיֹת וְאֶת־הַחֵלֶב
אֲשֶׁר עֲלֵהֶן אֲשֶׁר עַל־הַכְּסָלִים וְאֶת־הַיֹּתֶרֶת עַל־הַכָּבֵד

16 עַל־הַכְּלָיֹת יְסִירֶנָּה׃ וְהִקְטִירָם הַכֹּהֵן הַמִּזְבֵּחָה לֶחֶם
17 אִשֶּׁה לְרֵיחַ נִיחֹחַ כָּל־חֵלֶב לַיהוָה׃ חֻקַּת עוֹלָם
לְדֹרֹתֵיכֶם בְּכֹל מוֹשְׁבֹתֵיכֶם כָּל־חֵלֶב וְכָל־דָּם לֹא
תֹאכֵלוּ׃ פ

ד

Cap. IV.

המישי א 2 וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה לֵאמֹר׃ דַּבֵּר אֶל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל
לֵאמֹר נֶפֶשׁ כִּי־תֶחֱטָא בִשְׁגָגָה מִכֹּל מִצְוֹת יְהוָה אֲשֶׁר

3 לֹא תֵעָשֶׂינָה וְעָשָׂה מֵאַחַת מֵהֵנָּה׃ אִם הַכֹּהֵן הַמָּשִׁיחַ
יֶחֱטָא לְאַשְׁמַת הָעָם וְהִקְרִיב עַל חַטָּאתוֹ אֲשֶׁר חָטָא

4 פַּר בֶּן־בָּקָר תָּמִים לַיהוָה לְחַטָּאת׃ וְהֵבִיא אֶת־הַפָּר
אֶל־פֶּתַח אֹהֶל מוֹעֵד לִפְנֵי יְהוָה וְסָמַךְ אֶת־יָדוֹ עַל־

ה רֹאשׁ הַפָּר וְשָׁחַט אֶת־הַפָּר לִפְנֵי יְהוָה׃ וְלָקַח הַכֹּהֵן
6 הַמָּשִׁיחַ מִדַּם הַפָּר וְהֵבִיא אֹתוֹ אֶל־אֹהֶל מוֹעֵד׃ וְטָבַל
הַכֹּהֵן אֶת־אֶצְבָּעוֹ בַּדָּם וְהִזָּה מִן־הַדָּם שֶׁבַע פְּעָמִים

7 לִפְנֵי יְהוָה אֶת־פְּנֵי פָּרֹכֶת הַקֹּדֶשׁ׃ וְנָתַן הַכֹּהֵן מִן־
הַדָּם עַל־קַרְנוֹת מִזְבַּח קְטֹרֶת הַסַּמִּים לִפְנֵי יְהוָה אֲשֶׁר
בְּאֹהֶל מוֹעֵד וְאֵת ׀ כָּל־דַּם הַפָּר יִשְׁפֹּךְ אֶל־יְסוֹד מִזְבַּח

8 הָעֹלָה אֲשֶׁר־פֶּתַח אֹהֶל מוֹעֵד׃ וְאֶת־כָּל־חֵלֶב פַּר
הַחַטָּאת יָרִים מִמֶּנּוּ אֶת־הַחֵלֶב הַמְכַסֶּה עַל־הַקֶּרֶב
9 וְאֵת כָּל־הַחֵלֶב אֲשֶׁר עַל־הַקֶּרֶב׃ וְאֵת שְׁתֵּי הַכְּלָיֹת

(ח) פֿעטן. (ט) אויסגיסען. (י) אין אהרן'ס זין'ס. (יא) אין דעם אָרט וואו מען שלאַכט. (יב) אויסגיסען. (יג) אין דעם אָרט וואו מען ברענט. (יד) אין דעם אָרט וואו מען שלאַכט. (טו) אין דעם אָרט וואו מען ברענט. (טז) אין דעם אָרט וואו מען שלאַכט. (יז) אין עוויגען צייטן אין אַלע וווינונגען. (יח) אַלערליי. (יט) אַלערליי. (כ) אַלערליי. (כא) אַלערליי. (כב) אַלערליי. (כג) אַלערליי. (כד) אַלערליי. (כה) אַלערליי. (כו) אַלערליי. (כז) אַלערליי. (כח) אַלערליי. (כט) אַלערליי. (ל) אַלערליי. (לא) אַלערליי. (לב) אַלערליי. (לג) אַלערליי. (לד) אַלערליי. (לה) אַלערליי. (לו) אַלערליי. (לז) אַלערליי. (לח) אַלערליי. (לט) אַלערליי. (מ) אַלערליי. (מא) אַלערליי. (מב) אַלערליי. (מג) אַלערליי. (מד) אַלערליי. (מה) אַלערליי. (מו) אַלערליי. (מז) אַלערליי. (מח) אַלערליי. (מט) אַלערליי. (נ) אַלערליי. (נא) אַלערליי. (נב) אַלערליי. (נג) אַלערליי. (נד) אַלערליי. (נה) אַלערליי. (נו) אַלערליי. (נז) אַלערליי. (נח) אַלערליי. (נט) אַלערליי. (ס) אַלערליי. (סא) אַלערליי. (סב) אַלערליי. (סג) אַלערליי. (סד) אַלערליי. (סה) אַלערליי. (סו) אַלערליי. (סז) אַלערליי. (סח) אַלערליי. (סט) אַלערליי. (ע) אַלערליי. (עא) אַלערליי. (עב) אַלערליי. (עג) אַלערליי. (עד) אַלערליי. (עה) אַלערליי. (עו) אַלערליי. (עז) אַלערליי. (עח) אַלערליי. (עט) אַלערליי. (פ) אַלערליי. (פא) אַלערליי. (פב) אַלערליי. (פג) אַלערליי. (פד) אַלערליי. (פה) אַלערליי. (פו) אַלערליי. (פז) אַלערליי. (פח) אַלערליי. (פט) אַלערליי. (צ) אַלערליי. (צא) אַלערליי. (צב) אַלערליי. (צג) אַלערליי. (צד) אַלערליי. (צה) אַלערליי. (צו) אַלערליי. (צז) אַלערליי. (צח) אַלערליי. (צט) אַלערליי. (ק) אַלערליי. (קא) אַלערליי. (קב) אַלערליי. (קג) אַלערליי. (קד) אַלערליי. (קה) אַלערליי. (קו) אַלערליי. (קז) אַלערליי. (קח) אַלערליי. (קט) אַלערליי. (ר) אַלערליי. (רא) אַלערליי. (רב) אַלערליי. (רג) אַלערליי. (רד) אַלערליי. (רה) אַלערליי. (רו) אַלערליי. (רז) אַלערליי. (רח) אַלערליי. (רט) אַלערליי. (ש) אַלערליי. (שא) אַלערליי. (שב) אַלערליי. (שג) אַלערליי. (שד) אַלערליי. (שה) אַלערליי. (שו) אַלערליי. (שז) אַלערליי. (שח) אַלערליי. (שט) אַלערליי. (ת) אַלערליי. (תא) אַלערליי. (תב) אַלערליי. (תג) אַלערליי. (תד) אַלערליי. (תה) אַלערליי. (תו) אַלערליי. (תז) אַלערליי. (תח) אַלערליי. (תט) אַלערליי. (תי) אַלערליי. (תיא) אַלערליי. (תיב) אַלערליי. (תיג) אַלערליי. (תיד) אַלערליי. (תיה) אַלערליי. (תיו) אַלערליי. (תיז) אַלערליי. (תיח) אַלערליי. (תיט) אַלערליי. (כ) אַלערליי. (כא) אַלערליי. (כב) אַלערליי. (כג) אַלערליי. (כד) אַלערליי. (כה) אַלערליי. (כו) אַלערליי. (כז) אַלערליי. (כח) אַלערליי. (כט) אַלערליי. (ל) אַלערליי. (לא) אַלערליי. (לב) אַלערליי. (לג) אַלערליי. (לד) אַלערליי. (לה) אַלערליי. (לו) אַלערליי. (לז) אַלערליי. (לח) אַלערליי. (לט) אַלערליי. (מ) אַלערליי. (מא) אַלערליי. (מב) אַלערליי. (מג) אַלערליי. (מד) אַלערליי. (מה) אַלערליי. (מו) אַלערליי. (מז) אַלערליי. (מח) אַלערליי. (מט) אַלערליי. (נ) אַלערליי. (נא) אַלערליי. (נב) אַלערליי. (נג) אַלערליי. (נד) אַלערליי. (נה) אַלערליי. (נו) אַלערליי. (נז) אַלערליי. (נח) אַלערליי. (נט) אַלערליי. (ס) אַלערליי. (סא) אַלערליי. (סב) אַלערליי. (סג) אַלערליי. (סד) אַלערליי. (סה) אַלערליי. (סו) אַלערליי. (סז) אַלערליי. (סח) אַלערליי. (סט) אַלערליי. (ע) אַלערליי. (עא) אַלערליי. (עב) אַלערליי. (עג) אַלערליי. (עד) אַלערליי. (עה) אַלערליי. (עו) אַלערליי. (עז) אַלערליי. (עח) אַלערליי. (עט) אַלערליי. (פ) אַלערליי. (פא) אַלערליי. (פב) אַלערליי. (פג) אַלערליי. (פד) אַלערליי. (פה) אַלערליי. (פו) אַלערליי. (פז) אַלערליי. (פח) אַלערליי. (פט) אַלערליי. (צ) אַלערליי. (צא) אַלערליי. (צב) אַלערליי. (צג) אַלערליי. (צד) אַלערליי. (צה) אַלערליי. (צו) אַלערליי. (צז) אַלערליי. (צח) אַלערליי. (צט) אַלערליי. (ק) אַלערליי. (קא) אַלערליי. (קב) אַלערליי. (קג) אַלערליי. (קד) אַלערליי. (קה) אַלערליי. (קו) אַלערליי. (קז) אַלערליי. (קח) אַלערליי. (קט) אַלערליי. (ר) אַלערליי. (רא) אַלערליי. (רב) אַלערליי. (רג) אַלערליי. (רד) אַלערליי. (רה) אַלערליי. (רו) אַלערליי. (רז) אַלערליי. (רח) אַלערליי. (רט) אַלערליי. (ש) אַלערליי. (שא) אַלערליי. (שב) אַלערליי. (שג) אַלערליי. (שד) אַלערליי. (שה) אַלערליי. (שו) אַלערליי. (שז) אַלערליי. (שח) אַלערליי. (שט) אַלערליי. (ת) אַלערליי. (תא) אַלערליי. (תב) אַלערליי. (תג) אַלערליי. (תד) אַלערליי. (תה) אַלערליי. (תו) אַלערליי. (תז) אַלערליי. (תח) אַלערליי. (תט) אַלערליי. (תי) אַלערליי. (תיא) אַלערליי. (תיב) אַלערליי. (תיג) אַלערליי. (תיד) אַלערליי. (תיה) אַלערליי. (תיו) אַלערליי. (תיז) אַלערליי. (תיח) אַלערליי. (תיט) אַלערליי.

קאַפּיטעל ד

(א) דער עוויגע שפּראַך גו משה, ווי פֿאָלגט: (ב) זאָגט דעם

וְאֶת־הַחֵלֶב אֲשֶׁר עֲלֵיהֶן אֲשֶׁר עַל־הַכְּסָלִים וְאֶת־הַיֹּתֶרֶת
עַל־הַכָּבֵד עַל־הַכְּלָיֹת יְסִירֶנָּה׃ כַּאֲשֶׁר יוּרַם מִשּׁוֹר ׀ ט
זֶבַח הַשְּׁלָמִים וְהִקְטִירָם הַכֹּהֵן עַל מִזְבַּח הָעֹלָה׃
וְאֶת־עוֹר הַפָּר וְאֶת־כָּל־בְּשָׂרוֹ עַל־רֹאשׁוֹ וְעַל־כְּרָעָיו 11
וְקִרְבּוֹ וּפִרְשׁוֹ׃ וְהוֹצִיא אֶת־כָּל־הַפָּר אֶל־מִחוּץ לַמַּחֲנֶה 12
אֶל־מָקוֹם טָהוֹר אֶל־שֶׁפֶךְ הַדֶּשֶׁן וְשָׂרַף אֹתוֹ עַל־עֵצִים
בָּאֵשׁ עַל־שֶׁפֶךְ הַדֶּשֶׁן יִשָּׂרֵף׃ פ
וְאִם כָּל־עֲדַת יִשְׂרָאֵל יִשְׁגּוּ וְנֶעְלַם דָּבָר מֵעֵינֵי הַקָּהָל 13
וְעָשׂוּ אַחַת מִכָּל־מִצְוֹת יְהוָה אֲשֶׁר לֹא־תֵעָשֶׂינָה
וְאָשֵׁמוּ׃ וְנוֹדְעָה הַחַטָּאת אֲשֶׁר חָטְאוּ עָלֶיהָ וְהִקְרִיבוּ 14
הַקָּהָל פַּר בֶּן־בָּקָר לְחַטָּאת וְהֵבִיאוּ אֹתוֹ לִפְנֵי אֹהֶל
מוֹעֵד׃ וְסָמְכוּ זִקְנֵי הָעֵדָה אֶת־יְדֵיהֶם עַל־רֹאשׁ הַפָּר טו
לִפְנֵי יְהוָה וְשָׁחַט אֶת־הַפָּר לִפְנֵי יְהוָה׃ וְהֵבִיא הַכֹּהֵן 16
הַמָּשִׁיחַ מִדַּם הַפָּר אֶל־אֹהֶל מוֹעֵד׃ וְטָבַל הַכֹּהֵן 17
אֶצְבָּעוֹ מִן־הַדָּם וְהִזָּה שֶׁבַע פְּעָמִים לִפְנֵי יְהוָה אֵת פְּנֵי
הַפָּרֹכֶת׃ וּמִן־הַדָּם יִתֵּן ׀ עַל־קַרְנֹת הַמִּזְבֵּחַ אֲשֶׁר לִפְנֵי 18
יְהוָה אֲשֶׁר בְּאֹהֶל מוֹעֵד וְאֶת כָּל־הַדָּם יִשְׁפֹּךְ אֶל־יְסוֹד
מִזְבַּח הָעֹלָה אֲשֶׁר־פֶּתַח אֹהֶל מוֹעֵד׃ וְאֶת כָּל־חֶלְבּוֹ 19
יָרִים מִמֶּנּוּ וְהִקְטִיר הַמִּזְבֵּחָה׃ וְעָשָׂה לַפָּר כַּאֲשֶׁר כ
עָשָׂה לְפַר הַחַטָּאת כֵּן יַעֲשֶׂה־לּוֹ וְכִפֶּר עֲלֵהֶם הַכֹּהֵן
וְנִסְלַח לָהֶם׃ וְהוֹצִיא אֶת־הַפָּר אֶל־מִחוּץ לַמַּחֲנֶה 21
וְשָׂרַף אֹתוֹ כַּאֲשֶׁר שָׂרַף אֶת הַפָּר הָרִאשׁוֹן חַטַּאת
הַקָּהָל הִוא׃ פ
אֲשֶׁר נָשִׂיא יֶחֱטָא וְעָשָׂה אַחַת מִכָּל־מִצְוֹת יְהוָה אֱלֹהָיו 22
אֲשֶׁר לֹא־תֵעָשֶׂינָה בִּשְׁגָגָה וְאָשֵׁם׃ אוֹ־הוֹדַע אֵלָיו 23
חַטָּאתוֹ אֲשֶׁר חָטָא בָּהּ וְהֵבִיא אֶת־קָרְבָּנוֹ שְׂעִיר עִזִּים
זָכָר תָּמִים׃ וְסָמַךְ יָדוֹ עַל־רֹאשׁ הַשָּׂעִיר וְשָׁחַט אֹתוֹ 24
בִּמְקוֹם אֲשֶׁר־יִשְׁחַט אֶת־הָעֹלָה לִפְנֵי יְהוָה חַטָּאת הִוא׃

ולקח

נעבסט דעם אונשולדיגן לאנדע׳ וועלכעס זאל דען ופנדען ווערדן·
דאס נעלט׳ זאל דער ועבער· נעבסט דען נירדען זיין עס
מבוגנדערן׃ (י) וזו ווי זאלכעס מבגענאמען ווירד׳ זאל
מיינעם אכסן׳ דער גוט פרייזדען· אבפעהר געבראכט ווירד·
דיסע זאפט דער פריסטער אויף דעם אפפער־אלטאר אן
רונד אויפגעהען׃ (יא) דאס פעלל דעם שחיטהס מבער׳ אוכל
מיינעם פלייש לאזאל׳ נעבסט קאבף· פיס־שטיקע׳ מיינגע־
ווייזע׳ אוכד מיסט׃ (יב) דען גאנצען שחיטהר אויסן ברינגט
ער היבוים׳ אויסערהאלב דעס לאגערס׳ אן מיינען רייגען
ארט׳ וזו ווי משא הין געשיטטעט ווירד· פערברענט עס
לאזועבסט אן פייער· אויף דעם שוטטע דער משא זאל עס
פערברענט ווערדען׃ (יב) ווען ווי גאנצע גמיינדע
ישראל מירדט· זו דאס מיינע זאכע פיר ווי אויגען דער
פערסאמלונג פערבאדגען איסט· ווי בעגעהען מיינעס
פאזל דען פערבאטהען דעס עוויגען׳ אוכד ווערדען מיהרע
שולד גיווארן׃ (יד) נאכהער נעמליך ווירד ווי גענא ווי־
קאנט׳ ווען׳ זי בעגאנגען· זו זאל ווי גענייגדע מיינען
יונגען שטיהר׳ נוך יונדען־אפפער׳ פאר דעם מיינגאנג
דעס שטיפטס־גענעלטס לאנדיגען׃ (טו) ווי זאל׳ אלטעסטען
דער גענייגדע זאל׳ דען מיהרע האנדע אויף דאס הויפט דעס
שטיהרס ופנדען׳ נוך יונדען־אפפער׳ פאר דעם מיינגאנג
שולד גיווארן· אוכד יעמאנד· דען שטיהר
שלאכטען פאר דעם עוויגען׃ (יו) דער גענאדטע פריסטער
ברינגט פון דעם בלוטע דעס שטיהרס מן דאס שטיפטס־
גענעלט׃ (יז) דער פריסטער טונקט זיינען פינגער מן דאס
בלוט׳ שפרענגט פון דעם בלוטע זיבען מאל׳ פאר דעם
עוויגען׳ גענגען דען פארהאנג׃ (יח) פערנער טהוט ער
פון דעם בלוטע אויף דיא עקקען דעס אלטארס׳ דער פאר
דעם עוויגען׳ נעמליך אין שטיפטס־גענעלט שטעהט· דאס
מיבריגע בלוט גיסט ער אן דען גרונד דעס אפפער־אלטארס׳
וועלכער פאר דעם מיינגאנגע דעס שטיפטס־גענעלטס
שטעהט׳ אוים׃ (יט) אלעס אוכשליט נימאט ער דאנן׳
נאסט עס אויף דעם אלטער אן רונד אויפגעהען׃ (כ) אוד
דיסעם שטיהרע פערפאהרט ער׳ זו ווי אוד ער מיט דיסעם שטיהרע
גוט וינדען· אפפער· אבער זו זאל׳ ער אוד מיט דיסעם אוחגע־
הען· הירמיט זאל׳ דיא דער פריסטער פערזוהנען׳ אוכד
מיהנען פערגעבען ווערדען׃ (כא) דען שטיהר מוסט ברינגט
ער היבוים׳ אויסערהאלב דעס לאגערס׳ פערברענגען אגבאוויסען
זו ווי ער דען פאריגען שטיהר נו פערברענגט אהן׳
ווערדן· דיסעס איסט מיין וינדען־אפפער׳ דאס דאס פאלק׃
(כב) וינדיבט מיין פירסט׳ אוכד בעגעהעט אוים פערזוהנען
מיינעם פון דען דינגען׳ דיא דער עוויגע זיין גאטט פער־
באטהען׳ אוכד ערקענט זייגט שולד פון זיך אפטאן׃ (כג) אדער
ווען זי בעוואהר ווירד דיא זינד׳ וועלכע זי גיטהאן
האט קאנט גענאכט· זו ברינגט ער נוך אפפער מיינען נידען־
קאנט גענאכט׳ אן בעגאנגען ער עוויגען׳ אוכד שלאכטעט
דאס פון דען בראנד־אפפער׳ פאר דעם עוויגען·
פון דעם בלוטע דעס וינדען־אפפערס׳ דאס פאר דעם אלטער
ער מיסט מיין וינדען־אפפער׃ (כה) דער פריסטער נימאט
פון דעם בלוטע דעס וינדען־אפפערס׳ דאס מיט זיינעם פינגער׳
טהוט עס אוים דיא עקקען דעס אפפער־אלטארס׳ דאס מיב־

הערצאל׳
עס קאמט מיהק אין פערגעסענהייט · ער ערקענענט אבער
מוכרייניקקייט׳ דאלוך ער מעכט מוכרין ווערדען קאן · מוב
מוכרייניקקייט · נאך אלין אבער ווען ער ווערט
איינע מענשליכע מוכרייניקקייט · ער מוס אבער לאך מו־
רין׳ מוב האט זיך פערשוולטעט : (ג) אדער ער בעריהרט
אין קאמט מיהק אין פערגעסענהייט · ער מוס אבער לאך מו־
כרייניקקייט׳ דאלוך ער מעכט מוכרין ווערדען קאן · מוב
עס קאמט מיהק אין פערגעסענהייט · ער ערקענענט אבער
הערצאל׳
ריגע בוט גיסט ער אן דען גרובד דעס אפפער־מאטערס
מוס : (כו) אלעס מוכשיט דאפאן אסט ער מוך דעס מאטער
מן רוך מוגבעהאלן׳ ווי האס מוכשיט פאן דעס פרייסטער
אפפער · הירמיט זאלן מיהן דער פרייסטער פאן זיינען זינדען
פערזוהנען׳ מוב מיהק פערגעבען ווערדען : (כז) ווען
מאבער מיינע פערסאן מוס דעס פאלק מוס מירטהוס זינדיגט׳
מיכדעס זיא נעמוך מיינעס פאן דען זינדען בעגעהט׳ דיא
ער עוויגע פערבאטהען׳ מוב ערקענענט מ׳הרא שול פאן
זעלבסט : (כח) אדער דיא זינדע וועלכע זיא בעגאנגען׳ ווירד
מיהר אפפער בעקאנט גענאכט · זא ברינגט זיא זוק אפפער
ריר מיינע פערזינדיגונג׳ מיינע ניגע׳ אהנע ייבס־פעהלער :
(כט) ועגט דיא האנד מוך דען קאפף דעס זינדען־אפפערס׳
יענאכט שלאכטעט דאס זינדען־אפפער׳ אן דעס אָרט דעס
גאנצען אפפערס : (ל) דער פריסטער נימאט מיט זיינעק
פינגער פאן דעם בלוטע׳ טהוט עס מוך דיא עקקען דעס
אפפער־מאטערס · דאס מיברינג בוט גיסט ער אן דען גרובד
דעס מאטערס : (לא) אלעס מוכשיט זאבדערט ער אב׳ זא
ווי זאלכעס פאק פרייהען־אפפער אבגעזאבדערט ווירד ·
דער פריסטער נאסט עס מוך דעס מאטער מן רוך מוגבעהאלן׳
נוק אבגעבאהנטען בערוך׳ דעס עווינען נו עהרען · הירמיט
זאלן מיהן דער פריסטער פערזוהנען׳ מוב מיהק פערגעבען
זיין : (לב) נימאט ער אבער מיין שאק נו זיינעק זינדען־
אפפער׳ זא מוס ער מיין וויבלעכעס׳ אהנע ייבס־פעהלער
ברינגען : (לג) ער לעגט זיינע האנד מוך דען קאפף דעס
זינדען־אפפערס׳ יענאכט שלאכטעט דאס זינדען־אפפער׳
אן דעס אָרט וזא מאן דאס גאנצע אפפער שלאכטעט :
(לד) דער פריסטער נימאט מיט זיינעס פינגער פאן דעס
בלוט דעס זינדען־אפפערס׳ טהוט עס מוך דיא עקקען דעס
אפפער־מאטערס · דאס מיברינג בוט גיסט ער אן דען גרובד
דעס מאטערס : (לה) אלעס מוכשיט זאבדערט ער אב׳ זא ווי
זאלכעס פאק מיינעס שאק׳ נוק פרייהען־אפפער׳ אבגעזאב־
דערט ווירד · דער פריסטער נאסט עס מוך דעס מאטער מן
רוך מוגבעהאלן׳ מוכשיט זאבדערן מיך דעס עווינען נו עהרען׳
דעס פרייסטער׳ מוך דיא זינדע דיא ער בעגאנגען׳ פערזוהנען
מוב מיהק פערגעבען זיין :

קאפיטעל ה

(א) ווען זיך מיינע פערסאן פערזינדיגט · זיא הערט נעמיך
אפפער בוט גיסט ער אן דען גרובד דעס אפפער־מאטערס
ריגע בוט גיסט ער אן דען גרובד דעס אפפער־מאטערס
מוס : (כו) אלעס מוכשיט דאפאן אסט ער מוך דעס מאטער
מן רוך מוגבעהאלן׳ ווי האס מוכשיט פאן דעס פרייסטער
אפפער · הירמיט זאלן מיהן דער פריסטער פאן זיינען זינדען־
מיהק פערגעבען׳ מוב מיהק פערגעבען ווערדען : (כז) ווען
מאבער מיינע פערסאן מוס דעס פאלק מוס מירטהוס זינדיגט׳
מיכדעס זיא נעמוך מיינעס פאן דען זינדען בעגעהט׳ דיא
ער עוויגע פערבאטהען׳ מוב ערקענענט מ׳הרא שול פאן
זעלבסט : (כח) אדער דיא זינדע וועלכע זיא בעגאנגען׳ ווירד
מיהר אפפער בעקאנט גענאכט · זא ברינגט זיא זוק אפפער
ריר מיינע פערזינדיגונג׳ מיינע ניגע׳ אהנע ייבס־פעהלער :
(כט) ועגט דיא האנד מוך דען קאפף דעס זינדען־אפפערס׳
יענאכט שלאכטעט דאס זינדען־אפפער׳ אן דעס אָרט דעס
גאנצען אפפערס : (ל) דער פריסטער נימאט מיט זיינעק
פינגער פאן דעם בלוטע׳ טהוט עס מוך דיא עקקען דעס
אפפער־מאטערס · דאס מיברינג בוט גיסט ער אן דען גרובד
דעס מאטערס : (לא) אלעס מוכשיט זאבדערט ער אב׳ זא
ווי זאלכעס פאק פרייהען־אפפער אבגעזאבדערט ווירד ·
דער פריסטער נאסט עס מוך דעס מאטער מן רוך מוגבעהאלן׳
נוק אבגעבאהנטען בערוך׳ דעס עווינען נו עהרען · הירמיט
זאלן מיהן דער פריסטער פערזוהנען׳ מוב מיהק פערגעבען
זיין : (לב) נימאט ער אבער מיין שאק נו זיינעק זינדען־
אפפער׳ זא מוס ער מיין וויבלעכעס׳ אהנע ייבס־פעהלער
ברינגען : (לג) ער לעגט זיינע האנד מוך דען קאפף דעס
זינדען־אפפערס׳ יענאכט שלאכטעט דאס זינדען־אפפער׳
אן דעס אָרט וזא מאן דאס גאנצע אפפער שלאכטעט :
(לד) דער פריסטער נימאט מיט זיינעס פינגער פאן דעס
בלוט דעס זינדען־אפפערס׳ טהוט עס מוך דיא עקקען דעס
אפפער־מאטערס · דאס מיברינג בוט גיסט ער אן דען גרובד
דעס מאטערס : (לה) אלעס מוכשיט זאבדערט ער אב׳ זא ווי
זאלכעס פאק מיינעס שאק׳ נוק פרייהען־אפפער׳ אבגעזאב־
דערט ווירד · דער פריסטער נאסט עס מוך דעס מאטער מן
רוך מוגבעהאלן׳ מוכשיט זאבדערן מיך דעס עווינען נו עהרען׳
דעס פרייסטער׳ מוך דיא זינדע דיא ער בעגאנגען׳ פערזוהנען
מוב מיהק פערגעבען זיין :

כה וְלָקַח הַכֹּהֵן מִדַּם הַחַטָּאת בְּאֶצְבָּעוֹ וְנָתַן עַל־קַרְנֹת
מִזְבַּח הָעֹלָה וְאֶת־דָּמוֹ יִשְׁפֹּךְ אֶל־יְסוֹד מִזְבַּח הָעֹלָה :
26 וְאֶת־כָּל־חֶלְבּוֹ יַקְטִיר הַמִּזְבֵּחָה כְּחֵלֶב זֶבַח הַשְּׁלָמִים
וְכִפֶּר עָלָיו הַכֹּהֵן מֵחַטָּאתוֹ וְנִסְלַח לוֹ : פ
שישי 27 וְאִם־נֶפֶשׁ אַחַת תֶּחֱטָא בִּשְׁגָגָה מֵעַם הָאָרֶץ בַּעֲשֹׂתָהּ
28 אַחַת מִמִּצְוֹת יְהוָה אֲשֶׁר לֹא־תֵעָשֶׂינָה וְאָשֵׁם : אוֹ
הוֹדַע אֵלָיו חַטָּאתוֹ אֲשֶׁר חָטָא וְהֵבִיא קָרְבָּנוֹ שְׂעִירַת
29 עִזִּים תְּמִימָה נְקֵבָה עַל־חַטָּאתוֹ אֲשֶׁר חָטָא : וְסָמַךְ
אֶת־יָדוֹ עַל רֹאשׁ הַחַטָּאת וְשָׁחַט אֶת־הַחַטָּאת בִּמְקוֹם
ל הָעֹלָה : וְלָקַח הַכֹּהֵן מִדָּמָהּ בְּאֶצְבָּעוֹ וְנָתַן עַל־קַרְנֹת
מִזְבַּח הָעֹלָה וְאֶת־כָּל־דָּמָהּ יִשְׁפֹּךְ אֶל־יְסוֹד הַמִּזְבֵּחַ :
31 וְאֶת־כָּל־חֶלְבָּהּ יָסִיר כַּאֲשֶׁר הוּסַר חֵלֶב מֵעַל זֶבַח
הַשְּׁלָמִים וְהִקְטִיר הַכֹּהֵן הַמִּזְבֵּחָה לְרֵיחַ נִיחֹחַ לַיהוָה
וְכִפֶּר עָלָיו הַכֹּהֵן וְנִסְלַח לוֹ : פ
32 וְאִם־כֶּבֶשׂ יָבִיא קָרְבָּנוֹ לְחַטֹּאת נְקֵבָה תְּמִימָה יְבִיאֶנָּה :
33 וְסָמַךְ אֶת־יָדוֹ עַל רֹאשׁ הַחַטָּאת וְשָׁחַט אֹתָהּ לְחַטָּאת
34 בְּמְקוֹם אֲשֶׁר יִשְׁחַט אֶת־הָעֹלָה : וְלָקַח הַכֹּהֵן מִדַּם
הַחַטָּאת בְּאֶצְבָּעוֹ וְנָתַן עַל־קַרְנֹת מִזְבַּח הָעֹלָה וְאֶת־
לה כָּל־דָּמָהּ יִשְׁפֹּךְ אֶל־יְסוֹד הַמִּזְבֵּחַ : וְאֶת־כָּל־חֶלְבָּהּ
יָסִיר כַּאֲשֶׁר יוּסַר חֵלֶב הַכֶּשֶׂב מִזֶּבַח הַשְּׁלָמִים וְהִקְטִיר
הַכֹּהֵן אֹתָם הַמִּזְבֵּחָה עַל־אִשֵּׁי יְהוָה וְכִפֶּר עָלָיו הַכֹּהֵן
עַל־חַטָּאתוֹ אֲשֶׁר־חָטָא וְנִסְלַח לוֹ : פ

ה Cap. V.

א וְנֶפֶשׁ כִּי־תֶחֱטָא וְשָׁמְעָה קוֹל אָלָה וְהוּא עֵד אוֹ רָאָה
2 אוֹ יָדָע אִם־לוֹא יַגִּיד וְנָשָׂא עֲוֹנוֹ : אוֹ נֶפֶשׁ אֲשֶׁר תִּגַּע
בְּכָל־דָּבָר טָמֵא אוֹ בְנִבְלַת חַיָּה טְמֵאָה אוֹ בִנְבֵלַת
בְּהֵמָה טְמֵאָה אוֹ בִנְבֵלַת שֶׁרֶץ טָמֵא וְנֶעְלַם מִמֶּנּוּ וְהוּא
3 טָמֵא וְאָשֵׁם : אוֹ כִי יִגַּע בְּטֻמְאַת אָדָם לְכֹל טֻמְאָתוֹ

אשר

אֲשֶׁר יִטְמָא בָּהֶם וְנֶעְלַם מִמֶּנּוּ וְהִיא יָדַע וְאָשֵׁם׃ 4 אוֹ
נֶפֶשׁ כִּי תִשָּׁבַע לְבַטֵּא בִשְׂפָתַיִם לְהָרַע ׀ אוֹ לְהֵיטִיב
לְכֹל אֲשֶׁר יְבַטֵּא הָאָדָם בִּשְׁבֻעָה וְנֶעְלַם מִמֶּנּוּ וְהִוא־
יָדַע וְאָשֵׁם לְאַחַת מֵאֵלֶּה׃ וְהָיָה כִּי־יֶאְשַׁם לְאַחַת ה
מֵאֵלֶּה וְהִתְוַדָּה אֲשֶׁר חָטָא עָלֶיהָ׃ וְהֵבִיא אֶת־אֲשָׁמוֹ 6
לַיהוָה עַל חַטָּאתוֹ אֲשֶׁר חָטָא נְקֵבָה מִן־הַצֹּאן כִּשְׂבָּה
אוֹ־שְׂעִירַת עִזִּים לְחַטָּאת וְכִפֶּר עָלָיו הַכֹּהֵן מֵחַטָּאתוֹ׃
וְאִם־לֹא תַגִּיעַ יָדוֹ דֵּי שֶׂה וְהֵבִיא אֶת־אֲשָׁמוֹ אֲשֶׁר חָטָא 7
שְׁתֵּי תֹרִים אוֹ שְׁנֵי בְנֵי־יוֹנָה לַיהוָה אֶחָד לְחַטָּאת
וְאֶחָד לְעֹלָה׃ וְהֵבִיא אֹתָם אֶל־הַכֹּהֵן וְהִקְרִיב אֶת־ 8
אֲשֶׁר לַחַטָּאת רִאשֹׁנָה וּמָלַק אֶת־רֹאשׁוֹ מִמּוּל עָרְפּוֹ
וְלֹא יַבְדִּיל׃ וְהִזָּה מִדַּם הַחַטָּאת עַל־קִיר הַמִּזְבֵּחַ 9
וְהַנִּשְׁאָר בַּדָּם יִמָּצֶה אֶל־יְסוֹד הַמִּזְבֵּחַ חַטָּאת הִוא׃
וְאֶת־הַשֵּׁנִי יַעֲשֶׂה עֹלָה כַּמִּשְׁפָּט וְכִפֶּר עָלָיו הַכֹּהֵן י
מֵחַטָּאתוֹ אֲשֶׁר־חָטָא וְנִסְלַח לוֹ׃ ס וְאִם־לֹא 11 שביעי
תַשִּׂיג יָדוֹ לִשְׁתֵּי תֹרִים אוֹ לִשְׁנֵי בְנֵי־יוֹנָה וְהֵבִיא אֶת־
קָרְבָּנוֹ אֲשֶׁר חָטָא עֲשִׂירִת הָאֵפָה סֹלֶת לְחַטָּאת לֹא־
יָשִׂים עָלֶיהָ שֶׁמֶן וְלֹא־יִתֵּן עָלֶיהָ לְבֹנָה כִּי חַטָּאת הִוא׃
וְהֵבִיאָהּ אֶל־הַכֹּהֵן וְקָמַץ הַכֹּהֵן ׀ מְלֹא קֻמְצוֹ 12
אֶת־אַזְכָּרָתָהּ וְהִקְטִיר הַמִּזְבֵּחָה עַל אִשֵּׁי יְהוָה חַטָּאת
הִוא׃ וְכִפֶּר עָלָיו הַכֹּהֵן עַל־חַטָּאתוֹ אֲשֶׁר־חָטָא מֵאַחַת 13
מֵאֵלֶּה וְנִסְלַח לוֹ וְהָיְתָה לַכֹּהֵן כַּמִּנְחָה׃ ס
וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה לֵאמֹר׃ נֶפֶשׁ כִּי־תִמְעֹל 14 טו
מַעַל וְחָטְאָה בִּשְׁגָגָה מִקָּדְשֵׁי יְהוָה וְהֵבִיא אֶת־אֲשָׁמוֹ
לַיהוָה אַיִל תָּמִים מִן־הַצֹּאן בְּעֶרְכְּךָ כֶּסֶף־שְׁקָלִים
בְּשֶׁקֶל־הַקֹּדֶשׁ לְאָשָׁם׃ וְאֵת אֲשֶׁר חָטָא מִן־הַקֹּדֶשׁ 16
יְשַׁלֵּם וְאֶת־חֲמִשְׁתּוֹ יוֹסֵף עָלָיו וְנָתַן אֹתוֹ לַכֹּהֵן וְהַכֹּהֵן
יְכַפֵּר עָלָיו בְּאֵיל הָאָשָׁם וְנִסְלַח לוֹ׃ פ

ואם־

17 וְאִם־נֶפֶשׁ כִּי תֶחֱטָא וְעָשְׂתָה אַחַת מִכָּל־מִצְוֹת יְהוָה
18 אֲשֶׁר לֹא תֵעָשֶׂינָה וְלֹא־יָדַע וְאָשֵׁם וְנָשָׂא עֲוֹנוֹ׃ וְהֵבִיא
אַיִל תָּמִים מִן־הַצֹּאן בְּעֶרְכְּךָ לְאָשָׁם אֶל־הַכֹּהֵן וְכִפֶּר
עָלָיו הַכֹּהֵן עַל שְׁגִגָתוֹ אֲשֶׁר שָׁגַג וְהוּא לֹא־יָדַע וְנִסְלַח
19 לוֹ׃ אָשָׁם הוּא אָשֹׁם אָשַׁם לַיהוָה׃ פ
כ 21 וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה לֵאמֹר׃ נֶפֶשׁ כִּי תֶחֱטָא וּמָעֲלָה
מַעַל בַּיהוָה וְכִחֵשׁ בַּעֲמִיתוֹ בְּפִקָּדוֹן אוֹ־בִתְשׂוּמֶת יָד
22 אוֹ בְגָזֵל אוֹ עָשַׁק אֶת־עֲמִיתוֹ׃ אוֹ־מָצָא אֲבֵדָה וְכִחֵשׁ
בָּהּ וְנִשְׁבַּע עַל־שֶׁקֶר עַל־אַחַת מִכָּל אֲשֶׁר־יַעֲשֶׂה הָאָדָם
23 לַחֲטֹא בָהֵנָּה׃ וְהָיָה כִּי־יֶחֱטָא וְאָשֵׁם וְהֵשִׁיב אֶת־
הַגְּזֵלָה אֲשֶׁר גָּזָל אוֹ אֶת־הָעֹשֶׁק אֲשֶׁר עָשָׁק אוֹ אֶת־
הַפִּקָּדוֹן אֲשֶׁר הָפְקַד אִתּוֹ אוֹ אֶת־הָאֲבֵדָה אֲשֶׁר מָצָא׃
מפטיר 24 אוֹ מִכֹּל אֲשֶׁר־יִשָּׁבַע עָלָיו לַשָּׁקֶר וְשִׁלַּם אֹתוֹ בְּרֹאשׁוֹ
וַחֲמִשְׁתָּיו יֹסֵף עָלָיו לַאֲשֶׁר הוּא לוֹ יִתְּנֶנּוּ בְּיוֹם אַשְׁמָתוֹ׃
כה וְאֶת־אֲשָׁמוֹ יָבִיא לַיהוָה אַיִל תָּמִים מִן־הַצֹּאן בְּעֶרְכְּךָ
26 לְאָשָׁם אֶל־הַכֹּהֵן׃ וְכִפֶּר עָלָיו הַכֹּהֵן לִפְנֵי יְהוָה׃
וְנִסְלַח לוֹ עַל־אַחַת מִכָּל אֲשֶׁר־יַעֲשֶׂה לְאַשְׁמָה בָהּ׃

ו Cap. VI.

פ פ פ כה 25 צו

א 2 וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה לֵאמֹר׃ צַו אֶת־אַהֲרֹן וְאֶת־
בָּנָיו לֵאמֹר זֹאת תּוֹרַת הָעֹלָה הִוא הָעֹלָה עַל מוֹקְדָה
עַל־הַמִּזְבֵּחַ כָּל־הַלַּיְלָה עַד־הַבֹּקֶר וְאֵשׁ הַמִּזְבֵּחַ תּוּקַד
3 בּוֹ׃ וְלָבַשׁ הַכֹּהֵן מִדּוֹ בַד וּמִכְנְסֵי בַד יִלְבַּשׁ עַל־בְּשָׂרוֹ
וְהֵרִים אֶת־הַדֶּשֶׁן אֲשֶׁר תֹּאכַל הָאֵשׁ אֶת־הָעֹלָה עַל־
4 הַמִּזְבֵּחַ וְשָׂמוֹ אֵצֶל הַמִּזְבֵּחַ׃ וּפָשַׁט אֶת־בְּגָדָיו וְלָבַשׁ
בְּגָדִים אֲחֵרִים וְהוֹצִיא אֶת־הַדֶּשֶׁן אֶל־מִחוּץ לַמַּחֲנֶה
ה אֶל־מָקוֹם טָהוֹר׃ וְהָאֵשׁ עַל־הַמִּזְבֵּחַ תּוּקַד־בּוֹ לֹא

קמץ בז"ק ibid. קמץ ברביע v. 23. קמץ בתביר v. 18. תכבה
מ' זעירא v. 2.

תּוּקַד

(ד) ער נעמט דאָס פֿעטע פֿון דער אַשׁ אויף דעם אַלטאַר הין ועבען: אַרומ דעם אַלטאַר. מוז נאָר זיין אַבער דעם אַלטאַר פֿון ועבען אַרומ אַרומ: (ה) דאָס פֿייער אויף דעם אַלטאַר מוז בעשטענדיג ברענען אויף אים. ועדער מאָרגען לייגט דער כֹּהן ברענהאָלץ אויף דעם פֿייער אויף דעם אַלטאַר. מוז ניט אויסגיין. אַ פֿייער מוז אויף אים ברענען בעשטענדיג. ער מוז עס נישט אויסלאָשן. ער מוז עס אויפֿהיטן. ווי אַ וועכטער אויף אַ שלאָס. אַז ער זעט אַז עס איז אויסגעברענט. דאַרף ער עס ווידער אָנצינדן. ער לייגט ברענהאָלץ אויף דעם פֿייער. אַז עס זאָל ניט אויסגיין. ער לייגט אויף דעם פֿייער דאָס פֿלייש פֿון דעם שלאָם־אָפֿפֿער. אַז עס זאָל ניט פֿאַרברענט ווערן. ער לייגט אויף דעם פֿייער דאָס פֿעט פֿון דעם שלאָם־אָפֿפֿער. אַז עס זאָל ניט אויסגיין

תִּכְבֶּה׃ וּבִעֵר עָלֶיהָ הַכֹּהֵן עֵצִים בַּבֹּקֶר בַּבֹּקֶר וְעָרַךְ
עָלֶיהָ הָעֹלָה וְהִקְטִיר עָלֶיהָ חֶלְבֵי הַשְּׁלָמִים׃ 6 אֵשׁ
תָּמִיד תּוּקַד עַל־הַמִּזְבֵּחַ לֹא תִכְבֶּה׃ ס 7 וְזֹאת
תּוֹרַת הַמִּנְחָה הַקְרֵב אֹתָהּ בְּנֵי־אַהֲרֹן לִפְנֵי יְהוָה
אֶל־פְּנֵי הַמִּזְבֵּחַ׃ 8 וְהֵרִים מִמֶּנּוּ בְּקֻמְצוֹ מִסֹּלֶת הַמִּנְחָה
וּמִשַּׁמְנָהּ וְאֵת כָּל־הַלְּבֹנָה אֲשֶׁר עַל־הַמִּנְחָה וְהִקְטִיר
הַמִּזְבֵּחָה רֵיחַ נִיחֹחַ אַזְכָּרָתָהּ לַיהוָה׃ 9 וְהַנּוֹתֶרֶת מִמֶּנָּה
יֹאכְלוּ אַהֲרֹן וּבָנָיו מַצּוֹת תֵּאָכֵל בְּמָקוֹם קָדֹשׁ בְּחַצַר
אֹהֶל־מוֹעֵד יֹאכְלוּהָ׃ י לֹא תֵאָפֶה חָמֵץ חֶלְקָם נְתַתִּי
אֹתָהּ מֵאִשַּׁי קֹדֶשׁ קָדָשִׁים הִוא כַּחַטָּאת וְכָאָשָׁם׃ 11 כָּל־
זָכָר בִּבְנֵי אַהֲרֹן יֹאכְלֶנָּה חָק־עוֹלָם לְדֹרֹתֵיכֶם מֵאִשֵּׁי
יְהוָה כָּל אֲשֶׁר־יִגַּע בָּהֶם יִקְדָּשׁ׃ פ
שני 12 13 וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה לֵאמֹר׃ 12 זֶה קָרְבַּן אַהֲרֹן וּבָנָיו
אֲשֶׁר־יַקְרִיבוּ לַיהוָה בְּיוֹם הִמָּשַׁח אֹתוֹ עֶשִׂרִת הָאֵפָה
סֹלֶת מִנְחָה תָּמִיד מֶחֱצִיתָהּ בַּבֹּקֶר וּמֶחֱצִיתָהּ בָּעָרֶב׃
14 עַל־מַחֲבַת בַּשֶּׁמֶן תֵּעָשֶׂה מְרֻבֶּכֶת תָּבִיאֶנָּה תֹּפִינֵי מִנְחַת
סו פִּתִּים תַּקְרִיב רֵיחַ־נִיחֹחַ לַיהוָה׃ 15 וְהַכֹּהֵן הַמָּשִׁיחַ
תַּחְתָּיו מִבָּנָיו יַעֲשֶׂה אֹתָהּ חָק־עוֹלָם לַיהוָה כָּלִיל
תֻּקְטָר׃ 16 וְכָל־מִנְחַת כֹּהֵן כָּלִיל תִּהְיֶה לֹא תֵאָכֵל׃ פ
17 18 וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה לֵאמֹר׃ 17 דַּבֵּר אֶל־אַהֲרֹן וְאֶל־
בָּנָיו לֵאמֹר זֹאת תּוֹרַת הַחַטָּאת בִּמְקוֹם אֲשֶׁר תִּשָּׁחֵט
הָעֹלָה תִּשָּׁחֵט הַחַטָּאת לִפְנֵי יְהוָה קֹדֶשׁ קָדָשִׁים הִוא׃
19 הַכֹּהֵן הַמְחַטְּאָ אֹתָהּ יֹאכְלֶנָּה בְּמָקוֹם קָדֹשׁ תֵּאָכֵל
כ בְּחַצַר אֹהֶל מוֹעֵד׃ כָּל אֲשֶׁר־יִגַּע בִּבְשָׂרָהּ יִקְדָּשׁ
וַאֲשֶׁר יִזֶּה מִדָּמָהּ עַל־הַבֶּגֶד אֲשֶׁר יִזֶּה עָלָיו תְּכַבֵּס
21 בְּמָקוֹם קָדֹשׁ׃ וּכְלִי־חֶרֶשׂ אֲשֶׁר תְּבֻשַּׁל־בּוֹ יִשָּׁבֵר וְאִם־
22 בִּכְלִי נְחֹשֶׁת בֻּשְּׁלָה וּמֹרַק וְשֻׁטַּף בַּמָּיִם׃ כָּל־זָכָר
23 בַּכֹּהֲנִים יֹאכַל אֹתָהּ קֹדֶשׁ קָדָשִׁים הִוא׃ וְכָל־חַטָּאת

אשר

תכבה׃ ובער עליה הכהן עצים בבקר בבקר וערך
עליה העלה והקטיר עליה חלבי השלמים׃ 6 אש
תמיד תוקד על־המזבח לא תכבה׃ 7 וזאת
תורת המנחה הקרב אתה בני־אהרן לפני יהוה
אל־פני המזבח׃ 8 והרים ממנו בקמצו מסלת המנחה
ומשמנה ואת כל־הלבנה אשר על־המנחה והקטיר
המזבחה ריח ניחח אזכרתה ליהוה׃ 9 והנותרת ממנה
יאכלו אהרן ובניו מצות תאכל במקום קדש בחצר
אהל־מועד יאכלוה׃ י לא תאפה חמץ חלקם נתתי
אתה מאשי קדש קדשים הוא כחטאת וכאשם׃ 11 כל־
זכר בבני אהרן יאכלנה חק־עולם לדרתיכם מאשי
יהוה כל אשר־יגע בהם יקדש׃ פ
וידבר יהוה אל־משה לאמר׃ 12 זה קרבן אהרן ובניו
אשר־יקריבו ליהוה ביום המשח אתו עשרית האפה
סלת מנחה תמיד מחציתה בבקר ומחציתה בערב׃
14 על־מחבת בשמן תעשה מרבכת תביאנה תפיני מנחת
פתים תקריב ריח־ניחח ליהוה׃ 15 והכהן המשיח
תחתיו מבניו יעשה אתה חק־עולם ליהוה כליל
תקטר׃ 16 וכל־מנחת כהן כליל תהיה לא תאכל׃ פ
וידבר יהוה אל־משה לאמר׃ 17 18 דבר אל־אהרן ואל־
בניו לאמר זאת תורת החטאת במקום אשר תשחט
העלה תשחט החטאת לפני יהוה קדש קדשים הוא׃
19 הכהן המחטאא אתה יאכלנה במקום קדש תאכל
כ בחצר אהל מועד׃ כל אשר־יגע בבשרה יקדש
ואשר יזה מדמה על־הבגד אשר יזה עליו תכבס
21 במקום קדש׃ וכלי־חרש אשר תבשל־בו ישבר ואם־
22 בכלי נחשת בשלה ומרק ושטף במים׃ כל־זכר
23 בכהנים יאכל אתה קדש קדשים הוא׃ וכל־חטאת

אשר יובא מדמה אל־אהל מועד לכפר בקדש לא
תאכל באש תשרף׃ פ

Cap. VII. ז

ז
וזאת תורת האשם קדש קדשים הוא׃ במקום אשר 2 א
ישחטו את־העלה ישחטו את־האשם ואת־דמו יזרק על־
המזבח סביב׃ ואת כל־חלבו יקריב ממנו את האליה 3
ואת־החלב המכסה את־הקרב׃ ואת שתי הכלית ואת־ 4
החלב אשר עליהן אשר על־הכסלים ואת־היתרת על־
הכבד על־הכלית יסירנה׃ והקטיר אתם הכהן ה
המזבחה אשה ליהוה אשם הוא׃ כל־זכר בכהנים 6
יאכלנו במקום קדוש יאכל קדש קדשים הוא׃ כחטאת 7
כאשם תורה אחת להם הכהן אשר יכפר־בו לו יהיה׃
והכהן המקריב את־עלת איש עור העלה אשר הקריב 8
לכהן לו יהיה׃ וכל־מנחה אשר תאפה בתנור וכל־ 9
נעשה במרחשת ועל־מחבת לכהן המקריב אתה לו
תהיה׃ וכל־מנחה בלולה־בשמן וחרבה לכל־בני י
אהרן תהיה איש כאחיו׃ פ
וזאת תורת זבח השלמים אשר יקריב ליהוה׃ אם 12 11 שלישי
על־תודה יקריבנו והקריב על־זבח התודה חלות
מצות בלולת בשמן ורקיקי מצות משחים בשמן
וסלת מרבכת חלת בלולת בשמן׃ על־חלת לחם 13
חמץ יקריב קרבנו על־זבח תודת שלמיו׃ והקריב 14
ממנו אחד מכל־קרבן תרומה ליהוה לכהן הזרק
את־דם השלמים לו יהיה׃ ובשר זבח תודת שלמיו טו
ביום קרבנו יאכל לא־יניח ממנו עד־בקר׃ ואם־נדר 16
או נדבה זבח קרבנו ביום הקריבו את־זבחו יאכל
וממחרת והנותר ממנו יאכל׃ והנותר מבשר הזבח 17
ביום השלישי באש ישרף׃ ואם האכל יאכל מבשר־ 18

זבח

(כא) אירדנעס געפֿעס, אין וועלכעם עס געקאכט ווארדען, מוס צערבראכען ווערדען. איסט עס אבער אין איינעם קופ־פֿערנען געפֿעסע געקאכט ווארדען, זא זאלל עס מיט וואססער געשייערט, אונד אויסגעשפיהלט ווערדען: (כב) יעדע מאננס־פערסאן אונטער דען פריסטערן דארף עס עססען. עס איסט איין אללער־הייליגסטעס: (כג) יעדעס זינדען־אפפער אבער, פֿאן דעססען בלוטע מאן אין דאס שטיפֿטס־צעלט ברינגט, אין דעם הייליגטהומע צו פֿערזעהנען, זאלל ניכט געגעססען, זאנדערן אין פֿייער פֿערברעננט ווערדען:

קאפיטעל ז

(א) דיעסעס איסט דיא פֿעראָרדנונג פֿיר דיא שולד־אפפער, עס איסט איין הייליגטהום פֿאן דער ערסטען קלאססע: (ב) אן דעם ארטע, וואו מאן דאס גאנצע אפפער שלאכטעט, זאלל אויך דאס שולד־אפפער געשלאכטעט ווערדען. דאס בלוט זאלל מאן אויף דעם אלטאר הערום שפרענגען: (ג) אללעס אונשליט דאפֿאן זאלל מאן אפפערן. נעמליך דאס גאנצע שוואנץ־שטיק, דאס אונשליט וועלכעס דאס איינגעווייד בעדעקט: (ד) דיא ביידען ניערען נעבסט דעם אונשליט דאראן, וועלכעס אן דען לענדען זיצט, אונד דאס נעץ מיט דער לעבער. נעבסט דען ניערען זאלל ער עס אבזאנדערן: (ה) דער פריסטער לאסט עס אויף דעם אלטאר אין רויך אויפגעהען. אלס איין פֿייער־אפפער, דעם עוויגען צו עהרען. עס איסט איין שולד־אפפער: (ו) יעדע מאננס־פערסאן אונטער דען פריסטערן דארף עס עססען. אן איינעם הייליגען ארטע זאלל מאן עס עססען. עס איסט איין אללער־הייליגסטעס: (ז) דאס זינדען־אפפער אונד דאס שולד־אפפער, האבען איינערלייא פֿעראָרדנונג. דער פריסטער, וועלכער דאמיט פֿערזעהנט, דעם זאלל עס געהערען: (ח) אונד דעריעניגע פריסטער, וועלכער איינעס מאננעס גאנצעס אפפער דארבריגנט. זא זאלל דאס פֿעלל דעס גאנצען אפפערס דאס ער דארגעבראכט, דעם פריסטער געהערען: (ט) יעדעס שפייסע־אפפער, דאס אים אפֿען געבאקקען, אדער אין איינעם נאפפֿע, אדער אין דער פֿפאננע צובערייטעט וירד. זאלל דעם פריסטער געהערען, דער עס דארבריגנט: (י) מיט עהל איינגעקנעטעטעס, אדער טראקנעס שפייסע־אפפער, זאלל אללען זעהנען דעס אהרן געהערען. איינעם ווי דעם אנדערן: (יא) פֿאלגענדעס איסט דיא פֿעראָרדנונג פֿיר דאס פֿריידען־אפפער, דאס מאן דעם עוויגען צו עהרען דארברינגען וירד: (יב) ווען מאן עס צום דאנק־אפפער ברינגען וויל. זא מוס מאן צו דעם דאנק־אפפער ברינגען, אונגעזייערטע קוכען, מיט עהל איינגעריהרט. אונד אונגעזייערטען פֿלאדען, מיט עהל בעשטריכען. אונד געזאטטעננעס פֿיינעס מעהל צו קוכען, מיט עהל אנגעקנעטעט: (יג) נעבסט געזייערטען קוכען, זאלל ער אללעס דיעסעס צום אפפער ברינגען. צו זיינעם דאנק־אונד פריידען־אפפער: (יד) איין שטיק פֿאן יעדעם בראנד־אפפער ברינגט ער, אלס איינע העבע, דעם עוויגען דאר־דיעסעס זאלל דעם פריסטער געהערען, וועלכער דאס בלוט דעם פֿריידען־אפפערס שפרענגט: (טו) דאס פֿלייש פֿאן דיעסעם דאנק־ אונד פֿריידען־אפפער, מוס אן דעם טאגע געגעססען ווערדען, אן וועלכעם עס געאפפֿערט ווארדען. מאן זאלל ניכטס דאפֿאן ביס מארגען לאססען: (טז) איסט עס אבער איין געליבטע,

אדער

זֶבַח שְׁלָמָיו בַּיּוֹם הַשְּׁלִישִׁי לֹא יֵרָצֶה הַמַּקְרִיב אֹתוֹ לֹא
יֶחְשֶׁב לוֹ פִּגּוּל יִהְיֶה וְהַנֶּפֶשׁ הָאֹכֶלֶת מִמֶּנּוּ עֲוֹנָהּ תִּשָּׂא׃ 19
וְהַבָּשָׂר אֲשֶׁר יִגַּע בְּכָל־טָמֵא לֹא יֵאָכֵל בָּאֵשׁ יִשָּׂרֵף וְהַבָּשָׂר
כָּל־טָהוֹר יֹאכַל בָּשָׂר׃ וְהַנֶּפֶשׁ אֲשֶׁר־תֹּאכַל בָּשָׂר מִזֶּבַח ג
הַשְּׁלָמִים אֲשֶׁר לַיהוָה וְטֻמְאָתוֹ עָלָיו וְנִכְרְתָה֙ הַנֶּפֶשׁ
הַהִוא מֵעַמֶּיהָ׃ וְנֶפֶשׁ כִּי־תִגַּע בְּכָל־טָמֵא בְּטֻמְאַת אָדָם 21
אוֹ ׀ בִּבְהֵמָה טְמֵאָה אוֹ בְכָל־שֶׁקֶץ טָמֵא וְאָכַל מִבְּשַׂר־
זֶבַח הַשְּׁלָמִים אֲשֶׁר לַיהוָה֙ וְנִכְרְתָה֙ הַנֶּפֶשׁ הַהִוא
מֵעַמֶּיהָ׃ וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה לֵאמֹר׃ דַּבֵּר אֶל־בְּנֵי 23 22
יִשְׂרָאֵל לֵאמֹר כָּל־חֵלֶב שׁוֹר וְכֶשֶׂב וָעֵז לֹא תֹאכֵלוּ׃
וְחֵלֶב נְבֵלָה וְחֵלֶב טְרֵפָה יֵעָשֶׂה לְכָל־מְלָאכָה וְאָכֹל 24
לֹא תֹאכְלֻהוּ׃ כִּי כָל־אֹכֵל חֵלֶב מִן־הַבְּהֵמָה֙ אֲשֶׁר כה
יַקְרִיב מִמֶּנָּה אִשֶּׁה לַיהוָה֙ וְנִכְרְתָה֙ הַנֶּפֶשׁ הָאֹכֶלֶת
מֵעַמֶּיהָ׃ וְכָל־דָּם לֹא תֹאכְלוּ בְּכָל מוֹשְׁבֹתֵיכֶם לָעוֹף 26
וְלַבְּהֵמָה׃ כָּל־נֶפֶשׁ אֲשֶׁר־תֹּאכַל כָּל־דָּם וְנִכְרְתָה֙ הַנֶּפֶשׁ 27
הַהִוא מֵעַמֶּיהָ׃ ס
וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה לֵאמֹר׃ דַּבֵּר אֶל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל 29 28
לֵאמֹר הַמַּקְרִיב אֶת־זֶבַח שְׁלָמָיו לַיהוָה֙ יָבִיא אֶת־
קָרְבָּנוֹ לַיהוָה מִזֶּבַח שְׁלָמָיו׃ יָדָיו תָּבִיאֶינָה אֵת אִשֵּׁי ל
יְהוָה֙ אֶת־הַחֵלֶב עַל־הֶחָזֶה יְבִיאֶנּוּ אֵת הֶחָזֶה לְהָנִיף
אֹתוֹ תְּנוּפָה לִפְנֵי יְהוָה׃ וְהִקְטִיר הַכֹּהֵן אֶת־הַחֵלֶב 31
הַמִּזְבֵּחָה וְהָיָה הֶחָזֶה לְאַהֲרֹן וְלִבְנָיו׃ וְאֵת שׁוֹק הַיָּמִין 32
תִּתְּנוּ תְרוּמָה לַכֹּהֵן מִזִּבְחֵי שַׁלְמֵיכֶם׃ הַמַּקְרִיב אֶת־ 33
דַּם הַשְּׁלָמִים וְאֶת־הַחֵלֶב מִבְּנֵי אַהֲרֹן לוֹ תִּהְיֶה שׁוֹק
הַיָּמִין לְמָנָה׃ כִּי אֶת־הֶחָזֶה הַתְּנוּפָה וְאֶת־שׁוֹק הַתְּרוּמָה 34
לָקַחְתִּי מֵאֵת בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל מִזִּבְחֵי שַׁלְמֵיהֶם וָאֶתְּנָה אֹתָם
לְאַהֲרֹן הַכֹּהֵן וּלְבָנָיו לְחָק־עוֹלָם מֵאֵת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל׃
זֹאת מִשְׁחַת אַהֲרֹן וּמִשְׁחַת בָּנָיו מֵאִשֵּׁי יְהוָה בְּיוֹם לה

הקריב

זעבן פֿון דעם דריטן טאָג אין פֿייער׃ (יח) ווען עמעצער עסט פֿון דעם פֿלייש פֿון זיין שלמים־קרבן אויפֿן דריטן טאָג, וועט דאָס קרבן נישט באַנומען ווערדן, נאָר עס וועט אַ פּגול זיין, און דיא נפֿש וועלכע עסט פֿון אים וועט טראָגן איר זינד׃ (יט) דאָס פֿלייש וואָס רירט אָן עפּעס אומריינס וועט נישט עסן ווערדן, נאָר עס וועט פֿאַרברענט ווערדן אין פֿייער׃ אַלע ריין וועלן עסן פֿון דעם פֿלייש׃ (כ) אָבער דיא נפֿש וועלכע עסט פֿון דעם פֿלייש פֿון זיין שלמים־קרבן, וואָס איז צו גאָט, וואָס אומריינקייט איז אויף איר, דיא נפֿש זאָל אויסגעראָט ווערדן פֿון אירע פֿאָלק׃ (כא) אויך ווען עמעצער רירט אָן עפּעס אומריינס, ווי אומריינקייט פֿון מענש, אָדער אומריין בהמה, אָדער אַלערליי אומריין שרעצלדיק טהיר, און עסט פֿון דעם פֿלייש פֿון זיין שלמים־קרבן, וואָס איז צו גאָט, דיא נפֿש זאָל אויסגעראָט ווערדן פֿון אירע פֿאָלק׃ (כב) דער האַר האָט נאָך גערעדט צו משה, זאָגנדיק׃ (כג) רעד צו דיא קינדער ישׂראל, זאָגנדיק׃ אַלע פֿעט פֿון אָקסן, שעפּסן אָדער ציגן זאָלט איהר נישט עסן׃ (כד) דאָס פֿעט פֿון אַ טויט־בהמה, אָדער פֿון אַ פֿון חיות־טרפֿה, קען גוט ווערן צו אַלערליי ארבעט, אָבער איהר זאָלט עס נישט עסן׃ (כה) דען ווער עסט פֿעט פֿון דער בהמה, פֿון וועלכער מען ברענגט אַ קרבן פֿאַר אַ קרבן־אָפּפֿער צו גאָט, דיא נפֿש וועלכע עסט עס זאָל אויסגעראָט ווערדן פֿון אירע פֿאָלק׃ (כו) אויך איהר זאָלט קיין בלוט נישט עסן, ווי אין אירע וווינונגען, ווי פֿון פֿייגל אָדער פֿון בהמה׃ (כז) יעדע נפֿש וועלכע עסט קיין בלוט, דיא נפֿש זאָל אויסגעראָט ווערדן פֿון אירע פֿאָלק׃ (כח) דער האַר האָט נאָך גערעדט צו משה, זאָגנדיק׃ (כט) רעד צו דיא קינדער ישׂראל, זאָגנדיק׃ דער וואָס ברענגט אַ קרבן־אָפּפֿער צו גאָט, זאָל ברענגען זיין קרבן פֿון זיין שלמים צו גאָט׃ זיין אייגענע הענט זאָלן ברענגען דיא קרבנות פֿון גאָט, ער זאָל ברענגען דאָס פֿעט מיט דער ברוסט, דיא ברוסט זאָל ער שוועבן פֿאַר גאָט׃ (ל) דער כהן זאָל אויך פֿאַרברענען דאָס פֿעט אויפֿן מזבח, נאָר דיא ברוסט זאָל צו אהרן און זיינע זין געהערן׃ (לא) ווען דער כהן פֿאַרברענט דאָס פֿעט אויפֿן מזבח, נאָר דיא ברוסט זאָל צו אהרן און זיינע זין געהערן׃ (לב) אויך דיא רעכטע שולטער זאָלט איהר פֿון אירע שלמים־קרבנות צו אַ תּרומה פֿאַר דעם כהן געבן׃ (לג) דער אַרויסנעמט פֿון דעם פֿלייש פֿון זיין שלמים־קרבן, וואָס איז צו גאָט, דעם זאָל דער זון פֿון אהרן האָבן פֿאַר זיין טהייל׃ (לד) פֿאַרוואָס דאָס פֿעט פֿון דער ברוסט, וואָס איז אַ תּנופה, און דיא רעכטע שולטער, וואָס איז אַ תּרומה, האָב איך גענומען פֿון דיא קינדער ישׂראל, פֿון זייערע שלמים־קרבנות, און האָב זיי גענעבן צו אהרן דעם כהן, און צו זיינע זין, פֿאַר אַ שולד פֿאַר אַלע צייטן פֿון דיא קינדער ישׂראל׃ (לה) דאָס איז דיא זאַלבונג פֿון אהרן, און דיא זאַלבונג פֿון זיינע זין, פֿון דיא קרבנות פֿון גאָט, אין דעם טאָג וואָס מען האָט זיי

36 הִקְרִיב אֹתָם לְכַהֵן לַיהוָה׃ אֲשֶׁר צִוָּה יְהוָה לָתֵת
לָהֶם בְּיוֹם מָשְׁחוֹ אֹתָם מֵאֵת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל חֻקַּת עוֹלָם
37 לְדֹרֹתָם׃ זֹאת הַתּוֹרָה לָעֹלָה לַמִּנְחָה וְלַחַטָּאת וְלָאָשָׁם
38 וְלַמִּלּוּאִים וּלְזֶבַח הַשְּׁלָמִים׃ אֲשֶׁר צִוָּה יְהוָה אֶת־
מֹשֶׁה בְּהַר סִינָי בְּיוֹם צַוֹּתוֹ אֶת־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לְהַקְרִיב
אֶת־קָרְבְּנֵיהֶם לַיהוָה בְּמִדְבַּר סִינָי׃ פ

ח

Cap. VIII.

רביעי א 2 וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה לֵאמֹר׃ קַח אֶת־אַהֲרֹן וְאֶת־בָּנָיו
אִתּוֹ וְאֵת הַבְּגָדִים וְאֶת שֶׁמֶן הַמִּשְׁחָה וְאֵת ׀ פַּר הַחַטָּאת
3 וְאֵת שְׁנֵי הָאֵילִים וְאֵת סַל הַמַּצּוֹת׃ וְאֶת כָּל־הָעֵדָה
4 הַקְהֵל אֶל־פֶּתַח אֹהֶל מוֹעֵד׃ וַיַּעַשׂ מֹשֶׁה כַּאֲשֶׁר צִוָּה
ה יְהוָה אֹתוֹ וַתִּקָּהֵל הָעֵדָה אֶל־פֶּתַח אֹהֶל מוֹעֵד׃ וַיֹּאמֶר
מֹשֶׁה אֶל־הָעֵדָה זֶה הַדָּבָר אֲשֶׁר־צִוָּה יְהוָה לַעֲשׂוֹת׃
6 וַיַּקְרֵב מֹשֶׁה אֶת־אַהֲרֹן וְאֶת־בָּנָיו וַיִּרְחַץ אֹתָם בַּמָּיִם׃
7 וַיִּתֵּן עָלָיו אֶת־הַכֻּתֹּנֶת וַיַּחְגֹּר אֹתוֹ בָּאַבְנֵט וַיַּלְבֵּשׁ אֹתוֹ
אֶת־הַמְּעִיל וַיִּתֵּן עָלָיו אֶת־הָאֵפֹד וַיַּחְגֹּר אֹתוֹ בְּחֵשֶׁב
8 הָאֵפֹד וַיֶּאְפֹּד לוֹ בוֹ׃ וַיָּשֶׂם עָלָיו אֶת־הַחֹשֶׁן וַיִּתֵּן אֶל־
9 הַחֹשֶׁן אֶת־הָאוּרִים וְאֶת־הַתֻּמִּים׃ וַיָּשֶׂם אֶת־הַמִּצְנֶפֶת
עַל־רֹאשׁוֹ וַיָּשֶׂם עַל־הַמִּצְנֶפֶת אֶל־מוּל פָּנָיו אֵת צִיץ
י הַזָּהָב נֵזֶר הַקֹּדֶשׁ כַּאֲשֶׁר צִוָּה יְהוָה אֶת־מֹשֶׁה׃ וַיִּקַּח
מֹשֶׁה אֶת־שֶׁמֶן הַמִּשְׁחָה וַיִּמְשַׁח אֶת־הַמִּשְׁכָּן וְאֶת־כָּל־
11 אֲשֶׁר־בּוֹ וַיְקַדֵּשׁ אֹתָם׃ וַיַּז מִמֶּנּוּ עַל־הַמִּזְבֵּחַ שֶׁבַע
פְּעָמִים וַיִּמְשַׁח אֶת־הַמִּזְבֵּחַ וְאֶת־כָּל־כֵּלָיו וְאֶת־הַכִּיֹּר
12 וְאֶת־כַּנּוֹ לְקַדְּשָׁם׃ וַיִּצֹק מִשֶּׁמֶן הַמִּשְׁחָה עַל רֹאשׁ אַהֲרֹן
13 וַיִּמְשַׁח אֹתוֹ לְקַדְּשׁוֹ׃ וַיַּקְרֵב מֹשֶׁה ׀ אֶת־בְּנֵי אַהֲרֹן
וַיַּלְבִּשֵׁם כֻּתֳּנֹת וַיַּחְגֹּר אֹתָם אַבְנֵט וַיַּחֲבֹשׁ לָהֶם מִגְבָּעוֹת
חמישי 14 כַּאֲשֶׁר צִוָּה יְהוָה אֶת־מֹשֶׁה׃ וַיַּגֵּשׁ אֵת פַּר הַחַטָּאת

ער פֿריידען־אָפּפֿער, מוב דאָס מוטשוט דאַרבריגבט, דעם
זאָל זיין רעכטע שולטער נו טהיילע ווערדען: (לד) דען זיי
ברוסט דער ווענעבונג, מוב זיי שולטער דער העבע, בעהאע
מיך פֿאַן דען פֿריידען־אָפּפֿערן דער קינדער ישׂראל, מוב
בעבע זיי דעם פריסטער לקרן מוב ייבען ווי בעהאלטען,
מין עוויגעם רעכט, דאָס מיהבען נו קומט, פֿאַן דען קינ־
דער ישׂראל: (לה) דיסעם איסט דעם לקרן זאַלבונג־רעכט,
מוב דאָס זאַלבונג־רעכט זייבער ווי בלוט, פֿאַן דען פֿייער־
אָפּפֿערן דעם עוויגען. דאָס מיהבען מען דעם טאָג נו בעפֿאַ־
לען, דאָס מען זיי היבען בעפֿאָהרט, דעם עוויגען פריסטערליך
נו לייהבען: (לו) דאָס דער עוויגע, מן דעם טאָגע דאָס מען
זיי בעזאַלבט, בעפֿאָהלען האָט מיהבען נו בעבען, פֿאַן
דער קינדער ישׂראל. דאָס מין עוויגעם בעזעץ פֿיר מיהרע
בעקומען: (לז) דיסעם איסט דיא פֿערברענונג־אָפּפֿער,
אָפּפֿער, שפייסע־אָפּפֿער, זינדען־אָפּפֿער, שולד־אָפּפֿער,
אויך פֿיר דיא מייהוויהונגס־אָפּפֿער, מוב פֿיר פריידען־
אָפּפֿער: (לח) וועלכע דער עוויגע דעם משׁה מיהבען דעם בערגע
סיני בעפֿאָהלען. אין דער קינדערן ישׂראל בעפֿאָהלען,
מיהרע אָפּפֿער דעם עוויגען נו עהרען דאַרבריגברינגען. בעמיך
מין דער ווייסע סיני:

קאַפּיטעל ח

(א) דער עוויגע שפראַך נו משׁה, ווי פֿאָלגט: (ב) נים לקרן
בעפֿאָהלען. מיט דער זאַלבונג־שטיקע, מוב דאָס זאַלב־
בעבסט זייבען זיהבען, דיא קיידונגס־שטיקע, מוב דאָס זאַלב־
עהן, דען זינדען־אָפּפֿער־שטיהר, דיא ווויא ווידדער, מוב
דען קאָרב דער מוגבעזויערטען קוכען: (ג) מוב זאָס דיא
בעזאַמבע בעהאלטען פֿאָר דעם מיינגעמבע דעם שטיפֿטס־
נעמט זיך פֿערסאַמאַלן: (ד) משׁה טהאָט ווי אים פֿיהל דער
עוויגע בעפֿאָהלען. דיא בעזאַמבע פֿערסאַמאַלטע זיך פֿאָר
דעם מיינגעמבע דעם שטיפֿטס־נעמט: (ה) משׁה שפראַך
נו דער בעזאַמבע: דאָס איסט דאָס דער עוויגע נו טהון בעפֿאָהלען
(ו) זיי דיא הירוך לקרן מוב דעפֿען היבען טרעטען, ווואַש
זיי מיט וואַסער: (ז) ועבטע מיהם דען ייב־רָק פֿאַן בעב מיהם
דען גירטעל מוב, נעבט מיהם דאָס מוטער־קוייל פֿאַן, טהאָט
דען מאַנטעל דאַרויף, גירטעטע מיהן מיט דעם בעבדע דעם
מאַנטעלס פֿעסט, מוב בעב מיהם דען מאַנטעל מוב: (ח) טהאָט
דען ברוסט־שילד דאַרויף, ועבטע מין דען ברוסט־שילד זיי
לוים מוב תומים: (ט) ועבטע מיהם דען בונד מוב, היבג
מיבער דען בונד, דעם פֿאָלבע־כטע נו, דאָס פֿאַלבע בוך.
(דיא הייליגע קראָנע) פֿאַן וויא דער עוויגע דעם משׁה בעפֿאָהלען:
(י) משׁה נאָהם דאָס זאַלב־עהן, מוב זאַלבטע דיא וואָהנונג,
מוב אַלעם וואָס דאַרין בעהאָרט. מוב וויהטע עס דאַרויף נוס
מאָל וואָס דאַרויף בעהאָרט. מוב זיי הייליגען בעבראָוך:
(יא) שפרינגטע מוין דאָפּפֿאַן מוין דען אַלטאַר זיבען מאָל,
זאַלבטע דען אַלטאַר מוב אַלע זיינע גערעטהע.
יבען וואַש. זאַלבטע דען קיסע מוב דיא פֿיהלונגען גע־
ברוך נו וויהען: (יב) נאָם פֿאָם קאָפּף זאַלב־עהן מוין דען היבטן
דעם קלקן, זאַלבטע מיהן, מוין מיהם דעם הייליגען דיהנסט נו
וויהען: (יג) דעם קלקן זהבען זיי ער היבען טרעטען, זעג־
טע מיהנען זייב־רעקע פֿאַן, באָבע מיהנען גירטעל מוין, מוב
זעבטע מיהנען האָהע מיבען מוין. ווי ער עוויגע דעם משׁה
בעפֿאָהלען: (יד) הירוך זיי ער דען זינדען־אָפּפֿער־שטיהר
היבגו

וַיְמַשַּׁח אַהֲרֹן וּבָנָיו אֶת־יְדֵיהֶם עַל־רֹאשׁ פַּר הַחַטָּאת׃
וַיִּשְׁחָט וַיִּקַּח מֹשֶׁה אֶת־הַדָּם וַיִּתֵּן עַל־קַרְנוֹת הַמִּזְבֵּחַ טו
סָבִיב בְּאֶצְבָּעוֹ וַיְחַטֵּא אֶת־הַמִּזְבֵּחַ וְאֶת־הַדָּם יָצַק אֶל־
יְסוֹד הַמִּזְבֵּחַ וַיְקַדְּשֵׁהוּ לְכַפֵּר עָלָיו׃ וַיִּקַּח אֶת־כָּל־ 16
הַחֵלֶב אֲשֶׁר עַל־הַקֶּרֶב וְאֵת יֹתֶרֶת הַכָּבֵד וְאֶת־שְׁתֵּי
הַכְּלָיֹת וְאֶת־חֶלְבְּהֶן וַיַּקְטֵר מֹשֶׁה הַמִּזְבֵּחָה׃ וְאֶת־ 17
הַפָּר וְאֶת־עֹרוֹ וְאֶת־בְּשָׂרוֹ וְאֶת־פִּרְשׁוֹ שָׂרַף בָּאֵשׁ מִחוּץ
לַמַּחֲנֶה כַּאֲשֶׁר צִוָּה יְהוָה אֶת־מֹשֶׁה׃ וַיַּקְרֵב אֵת אֵיל 18
הָעֹלָה וַיִּסְמְכוּ אַהֲרֹן וּבָנָיו אֶת־יְדֵיהֶם עַל־רֹאשׁ הָאָיִל׃
וַיִּשְׁחָט וַיִּזְרֹק מֹשֶׁה אֶת־הַדָּם עַל־הַמִּזְבֵּחַ סָבִיב׃ 19
וְאֶת־הָאַיִל נִתַּח לְנְתָחָיו וַיַּקְטֵר מֹשֶׁה אֶת־הָרֹאשׁ וְאֶת־ כ
הַנְּתָחִים וְאֶת־הַפָּדֶר׃ וְאֶת־הַקֶּרֶב וְאֶת־הַכְּרָעַיִם רָחַץ 21
בַּמָּיִם וַיַּקְטֵר מֹשֶׁה אֶת־כָּל־הָאַיִל הַמִּזְבֵּחָה עֹלָה הִוא
לְרֵיחַ־נִיחֹחַ אִשֶּׁה הוּא לַיהוָה כַּאֲשֶׁר צִוָּה יְהוָה אֶת־
מֹשֶׁה׃ וַיַּקְרֵב אֶת־הָאַיִל הַשֵּׁנִי אֵיל הַמִּלֻּאִים וַיִּסְמְכוּ 22 ששי
אַהֲרֹן וּבָנָיו אֶת־יְדֵיהֶם עַל־רֹאשׁ הָאָיִל׃ וַיִּשְׁחָט׃ 23
וַיִּקַּח מֹשֶׁה מִדָּמוֹ וַיִּתֵּן עַל־תְּנוּךְ אֹזֶן־אַהֲרֹן הַיְמָנִית
וְעַל־בֹּהֶן יָדוֹ הַיְמָנִית וְעַל־בֹּהֶן רַגְלוֹ הַיְמָנִית׃ וַיַּקְרֵב 24
אֶת־בְּנֵי אַהֲרֹן וַיִּתֵּן מֹשֶׁה מִן־הַדָּם עַל־תְּנוּךְ אָזְנָם
הַיְמָנִית וְעַל־בֹּהֶן יָדָם הַיְמָנִית וְעַל־בֹּהֶן רַגְלָם הַיְמָנִית
וַיִּזְרֹק מֹשֶׁה אֶת־הַדָּם עַל־הַמִּזְבֵּחַ סָבִיב׃ וַיִּקַּח אֶת־ כה
הַחֵלֶב וְאֶת־הָאַלְיָה וְאֶת־כָּל־הַחֵלֶב אֲשֶׁר עַל־הַקֶּרֶב
וְאֵת יֹתֶרֶת הַכָּבֵד וְאֶת־שְׁתֵּי הַכְּלָיֹת וְאֶת־חֶלְבְּהֶן וְאֶת
שׁוֹק הַיָּמִין׃ וּמִסַּל הַמַּצּוֹת אֲשֶׁר׀ לִפְנֵי יְהוָה לָקַח 26
חַלַּת מַצָּה אַחַת וְחַלַּת לֶחֶם שֶׁמֶן אַחַת וְרָקִיק אֶחָד
וַיָּשֶׂם עַל־הַחֲלָבִים וְעַל שׁוֹק הַיָּמִין׃ וַיִּתֵּן אֶת־הַכֹּל 27
עַל כַּפֵּי אַהֲרֹן וְעַל כַּפֵּי בָנָיו וַיָּנֶף אֹתָם תְּנוּפָה לִפְנֵי
יְהוָה׃ וַיִּקַּח מֹשֶׁה אֹתָם מֵעַל כַּפֵּיהֶם וַיַּקְטֵר הַמִּזְבֵּחָה 28

על־

הינבן פֿיהרען. לקלן מוב: זייב: זעהב: זעבטען זעבטען מיהרע האַבדע
מוין דען קאַפֿפ דעס זיבדען: (טו) מאַכ שטיהרס: שטיהרע־ מאַפּפֿער,
שמאַטטעט מיהן, נאַהם פֿאַן זייגען בלוט, טהאַט דאַס פאַלאַר מיט זייבעם
פֿינגער מוין דיך עקען דעס מאַטאַרס מוההער, רייניגטע דאַדורך דען מאַטאַר. דאַס מיברינג בלוט גאַב ער אַן דען גרונד דעס מאַטאַרס. וויהטע מיהן דאַדורך נוך הייליגען געברויך, מוך דאַרוף נו פֿערזעהבען: (יו) נאַהם מאַנעס מוכשויט וועל־ כעם מוין דען מייבגעוויידען מיסט, דאַס נעץ מיבער דער זעבער, מוכד דיא ביידען נירען, נעבסט דעם מוכשויט דאַס דאַרוף מיסט. מוין עס מוין דעם מאַטאַר מין רויך מיפֿגעהען: (יז) דען שטיהר זעבסט, פֿעלל, פֿוייש, מוכד מיסט, פֿער־ ברענטע ער מיפֿערהאַב דעס זאַגעכס. וויא דער עויגע נוך דעם פאַכר: (יה) מאַנען איך דען וויללער נוך גאַנצען פאַפֿער הינבן ברינגען. לקלן מוכד זייב: זעהב: זעבטען זעבטען מיהרע האַבדע מוין דען קאַפֿפ דעס וויללערס: (יט) מאַכ שמאַטטעט מיהן, שפרענגטע דאַס בלוט מוין דעם מאַטאַר מוי־ הער: (כ) דען וויללער נערבלידערטע ער מין זייב: שטיקע, מין רויך מוי־ פֿיהרען: (כא) דאַס מייבגעוויידע מוכד דיא קביא־ שטיקע וועש ער. הערנאַך איך מאַכ דען גאַנצען וויללער מוין דעם מאַטאַר מין רויך מוי־פֿיהרען, נוך מכבע־ נעהמען גערוך, פֿאַר דיא פֿייער נו פֿערבעהרען, דעם עויגען גענוייטט. זי וויא דער עויגע דעם מאַכ בעפֿאַהלען: (כב) נאַכ־ דער ויא ער דען נוויייטען וויללער, נעמליך דען מייבזעבונגס־ וויללער, הינבן פֿיהרען. לקלן מוכד זייב: זעהב: זעבטען זעבטען מיהרע האַבדע מוין דען קאַפֿפ דעס וויללערס: (כג) מאַכ שמאַטטעט מיהן, נאַהם פֿאַן זייגען בלוט, ברעַטטע עס אַן דען הערפֿאַר־ נאַבעלבען קנאַרפעל מיהרע רעכטען פֿוס רעכטען פֿוס מיהרע האַבדע, מוכד אַן דען גרויהען זעהנען נעהמען זייבער רעכטען האַבדע, מוכד אַן דען גרונד דעס הערפֿאַר־ נאַבעלבען קנאַרפעל מיהרע רעכטען פֿוס רעכטען פֿוס, אַן דען דוימען מיהרע רעכטען האַבדע, מוכד אַן דען גרויהען זעהנען מיהרע רעכטען פֿוסעס. מוכד שפרענגטע דאַס מיב־ ריגע בלוט מוין דען מאַטאַר מוההער: (כה) נאַהם דאַס מוכשויט וועל־כעם מוין דען מייבגעוויידען מיסט, דאַס נעץ מיבער דער זעבער, מוכד דיא ביידען נירען, נעבסט דעם מוכשויט דאַס דאַרוף מיסט. מוין דאַס רעכטע שוהלטער־ שטיק: (כו) מוין דעם קאַרבע מיט מוכע־ זייערטען קוכען, דער פֿאַר דעם עויגען שטאַנד, נאַהם ער מיינען מוכגעזייערטען קוכען, מוין מיינען זהנ־ קוכען מוכד מיינען פֿוֹאַדען. זעבטע עס מוין דיא מוכשויט־ שטיקע מוכד דאַס רעכטע שוהלטער־ שטיק: (כז) נאַב דיא מיסע מוכע מוין דאַס גאַנצע דוב מאַכען, פֿאַר דעם עויגען: (כה) מאַכ נאַהם עס מיהנען מוין דען האַנדען, פֿיהרט עס מוין דעם מאַטאַר, נאַך דעם גאַנצען מוין דען קאַפֿפ, דיא מיינע וועהע־ פֿעט

מיך

זאָלסט מיהר טהון / זו ווירד דיא הערר׳ליכקייט דעס עוויגען
(ו) משׁה שפּראַך / דיסעס / וואָס דער עוויגע בעפֿאָהלען /
געמיינדט טראָט הינצו / מוכז שטאַנדען פֿאָר דעם עוויגען:
משׁה בעפֿאָהלען / פֿאָר וואָס שטיפּס־נעזעלט · דיא גאַנצע
דער עוויגע מיך ערשיינען: (ה) זיא בראַכטען וואָס / וואָס
עהא־מאַנקבעטטעט שפּייסע / אָפּפֿער · דען הייטע ווירד
דען / וואָס פֿאָר דעם עוויגען נו שוואַכטען · מוך מיין מיט
זיא / מאַנגעקבעטטעט שפּייסע אָפּפֿער · דען הייטע ווירד
דער עוויגע מיך ערשיינען: (ו) משׁה שפּראַך / דיסעס / וואָס
משׁה בעפֿאָהלען / פֿאָר וואָס שטיפּס־נעזעלט · דיא גאַנצע
געמיינדט טראָט הינצו / מוכז שטאַנדען פֿאָר דעם עוויגען:

קאַפּיטעל ט שמיני

(א) עס וואָר פֿאָר דען משׁה / פֿאָר ריך משׁה דען אהרן /
דעסצאָן זיהנע / מוכז דיא וועלטעסטען פֿון ישׂראל: (ב) מוכז
שפּראַך נו אהרן / נים מיין יונגעס ריכד נוס זיהנען־אָפּפֿער /
מוכז מיינען וילדער נוס גאַנצען אָפּפֿער פֿיר דיך / ביידע
זוהנע עהרן · מוכז דיא וועלטעסטען פֿון ישׂראל: (ג) נו
דען קינדערן ישׂראל שפּריך / וויא פֿאָלגט · נעהמעט מיינען
גיגען־באָק נוס זיהנען־אָפּפֿער / מוך מיין יהוה־היריגעס קאָב /
מוכז מיין יהוה־היריגעס נוס גאַנצען אָפּפֿער:
(ד) פֿערנער מיינען אָכסען מוכז מיינען ווילדער נוס פֿרידען־
אָפּפֿער / נוס זיהנען־באָק נוס גאַנצען אָפּפֿער / מוך מיין
יהוה־היריגעס קאָב / דען מיט מיין מעהל־אָפּפֿער נוס
גאַנצען אָפּפֿער · דען הייטע ווירד יהוה ערשיינען:
(ה) זיא בראַכטען וואָס / וואָס דער עוויגע מיך ערשיינען /
משׁה בעפֿאָהלען / פֿאָר וואָס שטיפּס־נעזעלט · דיא גאַנצע
געמיינדט טראָט הינצו / מוכז שטאַנדען פֿאָר דעם עוויגען:
(ו) משׁה שפּראַך / דיסעס / וואָס דער עוויגע בעפֿאָהלען /
דעסצאָן זיהנע / מוכז דיא וועלטעסטען פֿון ישׂראל:
(ז) נו אהרן שפּראַך / נים דיך / בייד / זוהנע עהרן / אוך
מיין פֿלייש / אוך דעס גאַנצען פֿאָלק / בעוויגען / דאָס
זיא / דיא בריידער / דיא גאַנצע / בעטרויערן / וואָס דער
עוויגע פֿייער / פֿאָר / אָנגעצונדעט / האָט / זאָלען זיא
נים אוסגעהען · אוך דער טהיר / פֿון דער זאַמלונגס־
צעלט / זאָלסט איהר נים אוסגעהען / דאָס זיא נים
שטיפּס־נעזעלט ווערדען · דען / דיא / זיא / האָבען
דעס עוויגען / זאַלבונג / אוף זיך: (ח) אהרן / ווייטער /
שפּראַך נו משׁה / נוס אלעזר / נוס איתמר / זוהנע /
זיינע / קיינדער / ווי / אוך / דעסען / זאָלט איהר
נים / אוסגעהען / דיא הויפּטער / אוך / דען / קאָפּף /
אוך / דען / קלייד / זיינע / נים / זאָלט איהר / דיא /
קלייד / אוסרייסען / דאָס / זיא / נים / זאָלט / דער /
גאַנצע / פֿאָלק / בעטרויערן · זאָלען / אבער / דיא /
בריידער / דיא / גאַנצע / זוהנע / ישׂראל / דעס / פֿאָלק /
בעטרויערן / דאָס / דורך / דאָס / פֿייער / דער / דער /
עוויגע / אָנגעצונדעט / האָט: (ט) וויין / אוך / שטאַרק /
טרונק / זאָלסט / דו / נים / טרינקען / דו / אוך / דיינע /
זוהנע / מיט / דיר / ווען / איהר / אין / דיא / זאַמלונגס־
צעלט / גיהט / דאָס / איהר / נים / שטיבען / זאָלט /
דאָס / אן / אייך / אן / אייער / נאָכקאָמען / אייביגליך /
(י) אונד / דאָס / איהר / אונטערשיידען / זאָלט / צווישען /
הייליג / אונד / אונהייליג / אונד / צווישען / אונרייניג /
אונד / צווישען / רייניג: (יא) אונד / דאָס / איהר / דיא /
קינדער / ישׂראל / לעהרען / זאָלט / אלע / דיא / חוקים /
וועלכע / דער / עוויגע / צו / זיא / דורך / משׁה / גערעדט /
האָט: (יב) אונד / משׁה / שפּראַך / נו אהרן / נוס נו /
אלעזר / נוס / נו / איתמר / זיינע / איבריגע / קינדער /
נעהמט / דיא / שפּייסע־אָפּפֿער / דיא / איבריג / בליבט /
פֿון / דען / פֿייער־אָפּפֿערן / דעס / עוויגען / אונד /
עסט / זיא / אונגעזויערט / נעבען / דעם / אלטער /
דען / דאָס / איהר / זיא / אין / דעם / הייליגען / אָרט /
עסט / וויל / דאָס / איהר / דאָס / רעכט / דאָס / דיר /
אונד / דאָס / רעכט / דאָס / דיינע / זוהנע / האָבט / פֿון /
דען / פֿייער־אָפּפֿערן / דעס / עוויגען / דען / אזוי /
בין / איך / בעפֿוהלען / האָבען: (יג) אונד / דיא /
ברוסט־שטיק / דאָס / שוואַנקען / שוואַנק־אָפּפֿער /
נעהמט / איהר / אין / אייגענעם / הייליגען / אָרט /
עסט / דאָס / איהר / דיר / אונד / דיינע / זוהנע /
דען / דאָס / זיא / פֿון / דען / פֿרידען־אָפּפֿערן /
דעס / עוויגען / גענומען / זינד / דען / אזוי / בין /
איך / בעפֿוהלען / האָבען: (יד) דיא / ברוסט / דאָס /
שוואַנקען / שוואַנק־אָפּפֿער / אונד / דיא / קעהל /
דאָס / הויפּט־אָפּפֿער / זאָלט / איהר / אין / אן /
רייניגער / שטעטע / עסען / דו / אונד / דיינע /
זוהנע / אונד / דיינע / טעכטער / מיט / דיר / דען /
זיא / זינד / דיר / אונד / דיינע / זוהנע / גענומען /
פֿון / דען / פֿרידען־אָפּפֿערן / דעס / ישׂראלישען /
פֿאָלקס: (טו) דיא / קעהל / דאָס / הויפּט־אָפּפֿער /
אונד / דאָס / שוואַנקען / שוואַנק־אָפּפֿער / זאָלען /
זיא / מיט / דען / אָפּפֿער־פֿייערן / דעס / פֿעטעס /
בייברינגען / אוף / דאָס / שוואַנקען / שוואַנק־אָפּפֿער /
דאָס / זיא / פֿאָר / דעם / עוויגען / שוואַנקען /
שוואַנק־אָפּפֿער / מאַכען / אונד / דאָס / דיר / אונד /
דיינע / זוהנע / מיט / דיר / דען / זיא / זינד / דיר /
אונד / דיינע / זוהנע / גענומען / פֿון / דען / פֿרידען־
אָפּפֿערן / דעס / עוויגען / דען / אזוי / בין / איך /
בעפֿוהלען / האָבען: (טז) אונד / משׁה / האָט / דען /
בוק / דעס / זינד־אָפּפֿערס / זיהר / פֿלייסיג / געזוכט /
אונד / זיהר / האָט / דען / בוק / פֿאָר / פֿאָרברענט /
געפֿונדען / דאָס / האָט / ער / זיך / גענומען / אוף /
אלעזר / אונד / איתמר / דיא / זוהנע / אהרן / דיא /
נאָך / געבליבען / זינד / אונד / האָט / געזאָגט:
(יז) וארום / האָבט / איהר / דאָס / זינד־אָפּפֿער /
נים / גענומען / אן / דער / הייליגער / שטעטע /
דען / דאָס / איהר / זיא / אין / דיא / זאַמלונגס־
צעלט / גיהט / דאָס / איהר / נים / שטיבען / זאָלט /
דאָס / אן / אייך / אן / אייער / נאָכקאָמען / אייביגליך /
(י) אונד / דאָס / איהר / אונטערשיידען / זאָלט / צווישען /
הייליג / אונד / אונהייליג / אונד / צווישען / אונרייניג /
אונד / צווישען / רייניג: (יא) אונד / דאָס / איהר / דיא /
קינדער / ישׂראל / לעהרען / זאָלט / אלע / דיא / חוקים /
וועלכע / דער / עוויגע / צו / זיא / דורך / משׁה / גערעדט /
האָט: (יב) אונד / משׁה / שפּראַך / נו אהרן / נוס נו /
אלעזר / נוס / נו / איתמר / זיינע / איבריגע / קינדער /
נעהמט / דיא / שפּייסע־אָפּפֿער / דיא / איבריג / בליבט /
פֿון / דען / פֿייער־אָפּפֿערן / דעס / עוויגען / אונד /
עסט / זיא / אונגעזויערט / נעבען / דעם / אלטער /
דען / דאָס / איהר / זיא / אין / דעם / הייליגען / אָרט /
עסט / וויל / דאָס / איהר / דאָס / רעכט / דאָס / דיר /
אונד / דאָס / רעכט / דאָס / דיינע / זוהנע / האָבט / פֿון /
דען / פֿייער־אָפּפֿערן / דעס / עוויגען / דען / אזוי /
בין / איך / בעפֿוהלען / האָבען: (יג) אונד / דיא /
ברוסט־שטיק / דאָס / שוואַנקען / שוואַנק־אָפּפֿער /
נעהמט / איהר / אין / אייגענעם / הייליגען / אָרט /
עסט / דאָס / איהר / דיר / אונד / דיינע / זוהנע /
דען / דאָס / זיא / פֿון / דען / פֿרידען־אָפּפֿערן /
דעס / עוויגען / גענומען / זינד / דען / אזוי / בין /
איך / בעפֿוהלען / האָבען: (יד) דיא / ברוסט / דאָס /
שוואַנקען / שוואַנק־אָפּפֿער / אונד / דיא / קעהל /
דאָס / הויפּט־אָפּפֿער / זאָלט / איהר / אין / אן /
רייניגער / שטעטע / עסען / דו / אונד / דיינע /
זוהנע / אונד / דיינע / טעכטער / מיט / דיר / דען /
זיא / זינד / דיר / אונד / דיינע / זוהנע / גענומען /
פֿון / דען / פֿרידען־אָפּפֿערן / דעס / ישׂראלישען /
פֿאָלקס: (טו) דיא / קעהל / דאָס / הויפּט־אָפּפֿער /
אונד / דאָס / שוואַנקען / שוואַנק־אָפּפֿער / זאָלען /
זיא / מיט / דען / אָפּפֿער־פֿייערן / דעס / פֿעטעס /
בייברינגען / אוף / דאָס / שוואַנקען / שוואַנק־אָפּפֿער /
דאָס / זיא / פֿאָר / דעם / עוויגען / שוואַנקען /
שוואַנק־אָפּפֿער / מאַכען / אונד / דאָס / דיר / אונד /
דיינע / זוהנע / מיט / דיר / דען / זיא / זינד / דיר /
אונד / דיינע / זוהנע / גענומען / פֿון / דען / פֿרידען־
אָפּפֿערן / דעס / עוויגען / דען / אזוי / בין / איך /
בעפֿוהלען / האָבען: (טז) אונד / משׁה / האָט / דען /
בוק / דעס / זינד־אָפּפֿערס / זיהר / פֿלייסיג / געזוכט /
אונד / זיהר / האָט / דען / בוק / פֿאָר / פֿאָרברענט /
געפֿונדען / דאָס / האָט / ער / זיך / גענומען / אוף /
אלעזר / אונד / איתמר / דיא / זוהנע / אהרן / דיא /
נאָך / געבליבען / זינד / אונד / האָט / געזאָגט:
(יז) וארום / האָבט / איהר / דאָס / זינד־אָפּפֿער /
נים / גענומען / אן / דער / הייליגער / שטעטע /

עַל־הָעֹלָה מִלֻּאִים הֵם לְרֵיחַ נִיחֹחַ אִשֶּׁה הִוא לַיהוָה׃
29 וַיִּקַּח מֹשֶׁה אֶת־הֶחָזֶה וַיְנִיפֵהוּ תְנוּפָה לִפְנֵי יְהוָה
מֵאֵיל הַמִּלֻּאִים לְמֹשֶׁה הָיָה לְמָנָה כַּאֲשֶׁר צִוָּה יְהוָה
שבעי ל אֶת־מֹשֶׁה׃ וַיִּקַּח מֹשֶׁה מִשֶּׁמֶן הַמִּשְׁחָה וּמִן־הַדָּם
אֲשֶׁר עַל־הַמִּזְבֵּחַ וַיַּז עַל־אַהֲרֹן עַל־בְּגָדָיו וְעַל־בָּנָיו
וְעַל־בִּגְדֵי בָנָיו אִתּוֹ וַיְקַדֵּשׁ אֶת־אַהֲרֹן אֶת־בְּגָדָיו וְאֶת־
31 בָּנָיו וְאֶת־בִּגְדֵי בָנָיו אִתּוֹ׃ וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה אֶל־אַהֲרֹן
וְאֶל־בָּנָיו בַּשְּׁלוּ אֶת־הַבָּשָׂר פֶּתַח אֹהֶל מוֹעֵד וְשָׁם
תְּאכְלֻהוּ אֹתוֹ וְאֶת־הַלֶּחֶם אֲשֶׁר בְּסַל הַמִּלֻּאִים כַּאֲשֶׁר
32 צִוֵּיתִי לֵאמֹר אַהֲרֹן וּבָנָיו יֹאכְלֻהוּ׃ וְהַנּוֹתָר בַּבָּשָׂר
מפטיר 33 וּבַלֶּחֶם בָּאֵשׁ תִּשְׂרֹפוּ׃ וּמִפֶּתַח אֹהֶל מוֹעֵד לֹא תֵצְאוּ
שִׁבְעַת יָמִים עַד יוֹם מְלֹאת יְמֵי מִלֻּאֵיכֶם כִּי שִׁבְעַת
34 יָמִים יְמַלֵּא אֶת־יֶדְכֶם׃ כַּאֲשֶׁר עָשָׂה בַיּוֹם הַזֶּה צִוָּה
לה יְהוָה לַעֲשֹׂת לְכַפֵּר עֲלֵיכֶם׃ וּפֶתַח אֹהֶל מוֹעֵד תֵּשְׁבוּ
יוֹמָם וָלַיְלָה שִׁבְעַת יָמִים וּשְׁמַרְתֶּם אֶת־מִשְׁמֶרֶת יְהוָה
36 וְלֹא תָמֻתוּ כִּי־כֵן צִוֵּיתִי׃ וַיַּעַשׂ אַהֲרֹן וּבָנָיו אֵת כָּל־
הַדְּבָרִים אֲשֶׁר־צִוָּה יְהוָה בְּיַד־מֹשֶׁה׃

ט

Cap. IX.

ס ס ס כו 26 שמיני

א וַיְהִי בַּיּוֹם הַשְּׁמִינִי קָרָא מֹשֶׁה לְאַהֲרֹן וּלְבָנָיו וּלְזִקְנֵי
2 יִשְׂרָאֵל׃ וַיֹּאמֶר אֶל־אַהֲרֹן קַח־לְךָ עֵגֶל בֶּן־בָּקָר
לְחַטָּאת וְאַיִל לְעֹלָה תְּמִימִם וְהַקְרֵב לִפְנֵי יְהוָה׃
3 וְאֶל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל תְּדַבֵּר לֵאמֹר קְחוּ שְׂעִיר־עִזִּים לְחַטָּאת
4 וְעֵגֶל וָכֶבֶשׂ בְּנֵי־שָׁנָה תְּמִימִם לְעֹלָה׃ וְשׁוֹר וָאַיִל
לִשְׁלָמִים לִזְבֹּחַ לִפְנֵי יְהוָה וּמִנְחָה בְּלוּלָה בַּשָּׁמֶן כִּי
ה הַיּוֹם יְהוָה נִרְאָה אֲלֵיכֶם׃ וַיִּקְחוּ אֵת אֲשֶׁר צִוָּה מֹשֶׁה
אֶל־פְּנֵי אֹהֶל מוֹעֵד וַיִּקְרְבוּ כָּל־הָעֵדָה וַיַּעַמְדוּ לִפְנֵי
6 יְהוָה׃ וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה זֶה הַדָּבָר אֲשֶׁר־צִוָּה יְהוָה תַּעֲשׂוּ

וְיֵרָא אֲלֵיכֶם כְּבוֹד יְהוָה׃ 7 וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה אֶל־אַהֲרֹן
קְרַב אֶל־הַמִּזְבֵּחַ וַעֲשֵׂה אֶת־חַטָּאתְךָ וְאֶת־עֹלָתֶךָ וְכַפֵּר
בַּעַדְךָ וּבְעַד הָעָם וַעֲשֵׂה אֶת־קָרְבַּן הָעָם וְכַפֵּר בַּעֲדָם
כַּאֲשֶׁר צִוָּה יְהוָה׃ 8 וַיִּקְרַב אַהֲרֹן אֶל־הַמִּזְבֵּחַ וַיִּשְׁחַט
אֶת־עֶגֶל הַחַטָּאת אֲשֶׁר־לוֹ׃ 9 וַיַּקְרִבוּ בְּנֵי אַהֲרֹן אֶת־
הַדָּם אֵלָיו וַיִּטְבֹּל אֶצְבָּעוֹ בַּדָּם וַיִּתֵּן עַל־קַרְנוֹת הַמִּזְבֵּחַ
וְאֶת־הַדָּם יָצַק אֶל־יְסוֹד הַמִּזְבֵּחַ׃ י וְאֶת־הַחֵלֶב וְאֶת־
הַכְּלָיֹת וְאֶת־הַיֹּתֶרֶת מִן־הַכָּבֵד מִן־הַחַטָּאת הִקְטִיר
הַמִּזְבֵּחָה כַּאֲשֶׁר צִוָּה יְהוָה אֶת־מֹשֶׁה׃ 11 וְאֶת־הַבָּשָׂר
וְאֶת־הָעוֹר שָׂרַף בָּאֵשׁ מִחוּץ לַמַּחֲנֶה׃ 12 וַיִּשְׁחַט אֶת־
הָעֹלָה וַיַּמְצִאוּ בְנֵי אַהֲרֹן אֵלָיו אֶת־הַדָּם וַיִּזְרְקֵהוּ עַל־
הַמִּזְבֵּחַ סָבִיב׃ 13 וְאֶת־הָעֹלָה הִמְצִיאוּ אֵלָיו לִנְתָחֶיהָ
וְאֶת־הָרֹאשׁ וַיְקַטֵּר עַל־הַמִּזְבֵּחַ׃ 14 וַיִּרְחַץ אֶת־הַקֶּרֶב
וְאֶת־הַכְּרָעָיִם וַיְקַטֵּר עַל־הָעֹלָה הַמִּזְבֵּחָה׃ טו וַיַּקְרֵב
אֶת קָרְבַּן הָעָם וַיִּקַּח אֶת־שְׂעִיר הַחַטָּאת אֲשֶׁר לָעָם
וַיִּשְׁחָטֵהוּ וַיְחַטְּאֵהוּ כָּרִאשׁוֹן׃ 16 וַיַּקְרֵב אֶת־הָעֹלָה
וַיַּעֲשֶׂהָ כַּמִּשְׁפָּט׃ 17 שני וַיַּקְרֵב אֶת־הַמִּנְחָה וַיְמַלֵּא כַפּוֹ מִמֶּנָּה
וַיְקַטֵּר עַל־הַמִּזְבֵּחַ מִלְבַד עֹלַת הַבֹּקֶר׃ 18 וַיִּשְׁחַט אֶת־
הַשּׁוֹר וְאֶת־הָאַיִל זֶבַח הַשְּׁלָמִים אֲשֶׁר לָעָם וַיַּמְצִיאוּ
בְּנֵי אַהֲרֹן אֶת־הַדָּם אֵלָיו וַיִּזְרְקֵהוּ עַל־הַמִּזְבֵּחַ סָבִיב׃
19 וְאֶת־הַחֲלָבִים מִן־הַשּׁוֹר וּמִן־הָאַיִל הָאַלְיָה וְהַמְכַסֶּה
כ וְהַכְּלָיֹת וְיֹתֶרֶת הַכָּבֵד׃ וַיָּשִׂימוּ אֶת־הַחֲלָבִים עַל־
21 הֶחָזוֹת וַיְקַטֵּר הַחֲלָבִים הַמִּזְבֵּחָה׃ וְאֶת הֶחָזוֹת וְאֶת
שׁוֹק הַיָּמִין הֵנִיף אַהֲרֹן תְּנוּפָה לִפְנֵי יְהוָה כַּאֲשֶׁר צִוָּה
22 מֹשֶׁה׃ וַיִּשָּׂא אַהֲרֹן אֶת־יָדָו אֶל־הָעָם וַיְבָרְכֵם וַיֵּרֶד
23 מֵעֲשֹׂת הַחַטָּאת וְהָעֹלָה וְהַשְּׁלָמִים׃ וַיָּבֹא מֹשֶׁה
וְאַהֲרֹן אֶל־אֹהֶל מוֹעֵד וַיֵּצְאוּ וַיְבָרְכוּ אֶת־הָעָם וַיֵּרָא

ידיו ק׳ v. 22.

כבוד־

(ז) מוב שפראך פערנער נו מקרן / טריט מיך ערשייבנען: (ח) בריבוע דיין זיבענען = מוב דיין ברוב = פאפער / הין נוס מוטער! מוב פערזעהנע פיר דיך מוב פיר דאס פאלק · דוס בריבסט נעמיך נאכהער דעס פאלק פאפער / מוב פערזעהנסט פיר זיא · וויא דער עוויגע בעפעהלען: (ט) מקרן טרעט נוס מוטער / מוב שלאכטעטע דאס פאלק נוס זיבענען = פאפער / וועכסעם פיר מיהן וועד: (י) דיא זעהנע דעס מקרן בראכ= טען מיהם דאס בלוט / ער טונקטע זיינען פינגער דארין / בראכטע עס אוף דיא עקען דעס מוטערס · דאס מיבריגע בלוט גאם ער אן דען גרונד דעס מוטערס: (יא) דאס פאפער= פעטט / דיא נירען / מוב דאס נעמ מיבער דער לעבער / פאם זיבענען = פאפער / וויא ער אוף דעם מוטער מין רוין מויפגעהען · וויא דער עוויגע דעם משה בעפעהלען: (יב) הערנאך פערברענטע ער אויפערהאלב דעס לאגערס: (יג) דאס גאנצע פאפער רייכטען מיהם דאס בלוט / ער שפרענגטע עס אוף דעם מוטער מוהער: (יד) דאס קלפ· מוב ער וויש עס נעריעגטען שטיקען / בעדסט דעם קאפ· מוב ער וויש זיא מיהם / מין ניט דיא הערריכקייט דעס עוויגען: (טו) עס פוהר מיינע פאמיליע זיא דאס פאלק· מוב דאס ערשען דער גאנצען בא= נעמ / ועבענטען: זיא זיא וויללער הערוים קאמען / נעלט· (דאועבסט מנזיבענטען) אוף זיא וויללער הערוים קאמען / ועבענטען: זיא דאס פאלק· מוב דאס שטיפטס= גאנצען בא= נעמ / ועבענטען: (טז) עס פוהר מיינע פאמיליע דעס עוויגען: (יז) מוב שפראך פערנער נו מקרן / טריט מיך ערשייבנען: (ח) בריבוע דיין זיבענען = מוב דיין ברוב = פאפער / הין נוס מוטער! מוב פערזעהנע פיר דיך מוב פיר דאס פאלק · דוס בריבסט נעמיך נאכהער דעס פאלק פאפער / מוב פערזעהנסט פיר זיא · וויא דער עוויגע בעפעהלען: (ט) מקרן טרעט נוס מוטער / מוב שלאכטעטע דאס פאלק נוס זיבענען = פאפער / וועכסעם פיר מיהן וועד: (י) דיא זעהנע דעס מקרן בראכ= טען מיהם דאס בלוט / ער טונקטע זיינען פינגער דארין / בראכטע עס אוף דיא עקען דעס מוטערס · דאס מיבריגע בלוט גאם ער אן דען גרונד דעס מוטערס: (יא) פאפער= פעטט / דיא נירען / מוב דאס נעמ מיבער דער לעבער / פאם זיבענען = פאפער / וויא ער אוף דעם מוטער מין רוין מויפגעהען · וויא דער עוויגע דעם משה בעפעהלען: (יב) הערנאך פערברענטע ער אויפערהאלב דעס לאגערס: (יג) דאס גאנצע פאפער רייכטען מיהם דאס בלוט / ער שפרענגטע עס אוף דעם מוטער מוהער: (יד) דאס קלפ· מוב ער וויש עס נעריעגטען שטיקען / בעדסט דעם קאפ· מוב ער וויש זיא מיהם / מין ניט דיא הערריכקייט דעס עוויגען: (טו

שליש 24 כְּבוֹד־יְהוָה אֶל־כָּל־הָעָם׃ וַתֵּצֵא אֵשׁ מִלִּפְנֵי יְהוָה
וַתֹּאכַל עַל־הַמִּזְבֵּחַ אֶת־הָעֹלָה וְאֶת־הַחֲלָבִים וַיַּרְא כָּל־
הָעָם וַיָּרֹנּוּ וַיִּפְּלוּ עַל־פְּנֵיהֶם׃

Cap. X. י

א וַיִּקְחוּ בְנֵי־אַהֲרֹן נָדָב וַאֲבִיהוּא אִישׁ מַחְתָּתוֹ וַיִּתְּנוּ בָהֵן
אֵשׁ וַיָּשִׂימוּ עָלֶיהָ קְטֹרֶת וַיַּקְרִיבוּ לִפְנֵי יְהוָה אֵשׁ זָרָה
2 אֲשֶׁר לֹא צִוָּה אֹתָם׃ וַתֵּצֵא אֵשׁ מִלִּפְנֵי יְהוָה וַתֹּאכַל
3 אוֹתָם וַיָּמֻתוּ לִפְנֵי יְהוָה׃ וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה אֶל־אַהֲרֹן
הוּא אֲשֶׁר־דִּבֶּר יְהוָה ׀ לֵאמֹר בִּקְרֹבַי אֶקָּדֵשׁ וְעַל־פְּנֵי
4 כָל־הָעָם אֶכָּבֵד וַיִּדֹּם אַהֲרֹן׃ וַיִּקְרָא מֹשֶׁה אֶל־מִישָׁאֵל
וְאֶל אֶלְצָפָן בְּנֵי עֻזִּיאֵל דֹּד אַהֲרֹן וַיֹּאמֶר אֲלֵהֶם קִרְבוּ
שְׂאוּ אֶת־אֲחֵיכֶם מֵאֵת פְּנֵי־הַקֹּדֶשׁ אֶל־מִחוּץ לַמַּחֲנֶה׃
ה וַיִּקְרְבוּ וַיִּשְׂאֵם בְּכָתְנָתָם ׀ אֶל־מִחוּץ לַמַּחֲנֶה כַּאֲשֶׁר
6 דִּבֶּר מֹשֶׁה׃ וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה אֶל־אַהֲרֹן וְאֶלְעָזָר
וְלִאִיתָמָר ׀ בָּנָיו רָאשֵׁיכֶם אַל־תִּפְרָעוּ ׀ וּבִגְדֵיכֶם לֹא־
תְפַרֹּמוּ וְלֹא תָמֻתוּ וְעַל כָּל־הָעֵדָה יִקְצֹף וַאֲחֵיכֶם כָּל־
בֵּית יִשְׂרָאֵל יִבְכּוּ אֶת־הַשְּׂרֵפָה אֲשֶׁר שָׂרַף יְהוָה׃
7 וּמִפֶּתַח אֹהֶל מוֹעֵד לֹא תֵצְאוּ פֶּן־תָּמֻתוּ כִּי־שֶׁמֶן מִשְׁחַת
יְהוָה עֲלֵיכֶם וַיַּעֲשׂוּ כִּדְבַר מֹשֶׁה׃ פ
8 9 וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל־אַהֲרֹן לֵאמֹר׃ יַיִן וְשֵׁכָר אַל־תֵּשְׁתְּ ׀
אַתָּה ׀ וּבָנֶיךָ אִתָּךְ בְּבֹאֲכֶם אֶל־אֹהֶל מוֹעֵד וְלֹא תָמֻתוּ
י חֻקַּת עוֹלָם לְדֹרֹתֵיכֶם׃ וּלְהַבְדִּיל בֵּין הַקֹּדֶשׁ וּבֵין
11 הַחֹל וּבֵין הַטָּמֵא וּבֵין הַטָּהוֹר׃ וּלְהוֹרֹת אֶת־בְּנֵי
יִשְׂרָאֵל אֵת כָּל־הַחֻקִּים אֲשֶׁר דִּבֶּר יְהוָה אֲלֵיהֶם בְּיַד־
מֹשֶׁה׃ פ
רביעי 12 וַיְדַבֵּר מֹשֶׁה אֶל־אַהֲרֹן וְאֶל־אֶלְעָזָר וְאֶל־אִיתָמָר ׀ בָּנָיו
הַנּוֹתָרִים קְחוּ אֶת־הַמִּנְחָה הַנּוֹתֶרֶת מֵאִשֵּׁי יְהוָה וְאִכְלוּהָ

מצות הקורא יטעים הגריש קודם התרסא v. 4.

(א) דיא זעהנע דעס לעקן אַבער, נדב אונד אביהוא, ישראל שׁוין דיא בעזעגנע אהרען קינדער, וועלכע מיהבען אער עוויגע בעזעגנונג, (ב) משׁה זאגט זעלבסט נו עהעהט דאס דאס לעקן פֿייער־אָפּפֿער, אונד עסעט עס, מיט אונגעזויערטעם ברוֹט, נעבען דעם אַלטאר. דען עס איסט מיט זייערטעם שפייס־אָפּפֿער, אונד עסען עס, מיט אונגעזויערטעם מיבריג בלייבענדע שפייס־אָפּפֿער, וועלכעס דען פֿייער־אָפּפֿערן מיבריג לעקן אונד זייערן קינדערן נאָך מיבריגען זעהנען, אלעזר אונד איתמר, עוויגע, דורך דאס וואס זיא זיך בעזעגע אהרען קענבט, וועלכע מיהבען אער ישראל שׁוין דיא בעזעגע אונטערשיידט: (יא) וויא אויך דיא קינדער אונד אונטערשיידט: (יב) משׁה זאגט זעלבסט נו: (יב) משׁה ריף מישאל אונד עלצפן, דען זעהנען דעס עזיאל, דער דעס לעקן פֿאטערס ברודער וואר. שפרעכן נו מיהבען, טרעטען הינבו, טרעגען מיערע פֿעטטערן פֿאר הייליגטהום וועג, אוים דעם לאגער הינבוים: (ה) זיא טרעטען הינבו, אונד טרוגען זיא מין מיהרען וייב־רעקען אוים דעם לאגער הינבוים. וויא משׁה בעשפרעכען זעגעט: (ו) משׁה שפרעכ נו לעקן, אלעזר, אונד איתמר, זיינען זעהנען, מיהר זעלבן מייער הויפט־האר ניכט וויל וואכסען סען זאלען, (וויא דיא וייב־טרעגענדען טהון) אונד מיערע קליידער ניכט צערריסען. דאמיט מיהר ניכט שטערבען, אונד מיערע ברידער בעזאַנדערן, דאס בעשׂעסטע האוס ישראל, זעלבן זאלען בעווייגען, דען דער עוויגע אַנגעצינדעט האט: (ז) אונד פֿאר דעם מייגאַנגע דעס שטיפֿט־נעלטס זעלבן, מיהר ניכט וועג גענהען, מיהר מעכטען זאָנסט שטערבען. דען דאס זעלבע: עהע־דעם עוויגען מיסט אוף מייערעם הויפטע. (ח) דער עוויגע שפרעכ נו לעקן, וויא (ט) ווין, בּיער, זאָנסט עטוואס בע־זישענדעס, זאלסט דוא אונד דייגע זעהנע ניכט טרינקען, וען מיהר אין דאס שטיפֿט־נעלט־האוס, דאמיט מיהר ניכט שטערבען. (י) דאמיט מיהר אוך דיא הייליגעס אונד געמיינעס, רייגעס אונד אונרייגעס אונטערשיידט: (יא) וויא אויך דיא קינדער אונטערשיידט: (יב) משׁה זאגט זעלבסט נו אהרען קענבט, וועלכע מיהבען דער ישראל שׁוין דיא בעזעגע אהרען קינדער, וועלכע מיהבען דער עוויגע, דורך דאס וואס זיא זיך בעזעגע אהרען קינדער, וועלכע מיהבען דער עוויגע, דורך דאס וואס זיא זיך בעזעגע אהרען קינדער, וועלכע מיהבען דער עווי

קאפיטעל י

(א) דיא זעהנע דעס לעקן אַבער, נדב אונד אביהוא, ישראל שׁוין דיא בעזעגע אהרען קינדער, וועלכע מיהבען דער עוויגע זייער רויך־פֿאפֿאנע בעמאַכט, דאס גאנצע פֿאלק זאָל עס. זיא מאכטען מיין פֿרייהיט־בעשריי אונד פֿיעלען אוף מיהר אַבגעסיכט:

מִצְוֹת אֲצָל הַמִּזְבֵּחַ כִּי קֹדֶשׁ קָדָשִׁים הִוא׃ 13 וַאֲכַלְתֶּם
אֹתָהּ בְּמָקוֹם קָדוֹשׁ כִּי חָקְךָ וְחָק־בָּנֶיךָ הִוא מֵאִשֵּׁי יְהוָה
כִּי־כֵן צִוֵּיתִי׃ וְאֵת חֲזֵה הַתְּנוּפָה וְאֵת ׀ שׁוֹק הַתְּרוּמָה 14
תֹּאכְלוּ בְּמָקוֹם טָהוֹר אַתָּה וּבָנֶיךָ וּבִתֶּךָ אִתָּךְ כִּי־
חָקְךָ וְחָק־בָּנֶיךָ נִתְּנוּ מִזִּבְחֵי שַׁלְמֵי בְּנֵי יִשְׂרָאֵל׃ שׁוֹק טו
הַתְּרוּמָה ׀ וַחֲזֵה הַתְּנוּפָה עַל אִשֵּׁי הַחֲלָבִים יָבִיאוּ
לְהָנִיף תְּנוּפָה לִפְנֵי יְהוָה וְהָיָה לְךָ וּלְבָנֶיךָ אִתְּךָ לְחָק־
עוֹלָם כַּאֲשֶׁר צִוָּה יְהוָה׃ וְאֵת ׀ שְׂעִיר הַחַטָּאת דָּרֹשׁ 16 חמישי
דָּרַשׁ מֹשֶׁה וְהִנֵּה שָׂרֹף וַיִּקְצֹף עַל־אֶלְעָזָר וְעַל־אִיתָמָר
בְּנֵי אַהֲרֹן הַנּוֹתָרִם לֵאמֹר׃ מַדּוּעַ לֹא־אֲכַלְתֶּם אֶת־ 17
הַחַטָּאת בְּמָקוֹם הַקֹּדֶשׁ כִּי קֹדֶשׁ קָדָשִׁים הִוא וְאֹתָהּ ׀
נָתַן לָכֶם לָשֵׂאת אֶת־עֲוֹן הָעֵדָה ׀ לְכַפֵּר עֲלֵיהֶם לִפְנֵי
יְהוָה׃ הֵן לֹא־הוּבָא אֶת־דָּמָהּ אֶל־הַקֹּדֶשׁ פְּנִימָה 18
אָכוֹל תֹּאכְלוּ אֹתָהּ בַּקֹּדֶשׁ כַּאֲשֶׁר צִוִּיתִי׃ וַיְדַבֵּר אַהֲרֹן 19
אֶל־מֹשֶׁה הֵן הַיּוֹם הִקְרִיבוּ אֶת־חַטָּאתָם וְאֶת־עֹלָתָם
לִפְנֵי יְהוָה וַתִּקְרֶאנָה אֹתִי כָּאֵלֶּה וְאָכַלְתִּי חַטָּאת הַיּוֹם
הֵיטַב בְּעֵינֵי יְהוָה׃ וַיִּשְׁמַע מֹשֶׁה וַיִּיטַב בְּעֵינָיו׃ פ כ

יא Cap. XI.

וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה וְאֶל־אַהֲרֹן לֵאמֹר אֲלֵהֶם׃ א ששי
דַּבְּרוּ אֶל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לֵאמֹר זֹאת הַחַיָּה אֲשֶׁר תֹּאכְלוּ 2
מִכָּל־הַבְּהֵמָה אֲשֶׁר עַל־הָאָרֶץ׃ כֹּל ׀ מַפְרֶסֶת פַּרְסָה 3
וְשֹׁסַעַת שֶׁסַע פְּרָסֹת מַעֲלַת גֵּרָה בַּבְּהֵמָה אֹתָהּ תֹּאכֵלוּ׃
אַךְ אֶת־זֶה לֹא תֹאכְלוּ מִמַּעֲלֵי הַגֵּרָה ׀ וּמִמַּפְרִסֵי 4
הַפַּרְסָה אֶת־הַגָּמָל כִּי־מַעֲלֵה גֵרָה הוּא וּפַרְסָה אֵינֶנּוּ
מַפְרִיס טָמֵא הוּא לָכֶם׃ וְאֶת־הַשָּׁפָן כִּי־מַעֲלֵה גֵרָה ה
הוּא וּפַרְסָה לֹא יַפְרִיס טָמֵא הוּא לָכֶם׃ וְאֶת־הָאַרְנֶבֶת 6
כִּי־מַעֲלַת גֵּרָה הִוא וּפַרְסָה לֹא הִפְרִיסָה טְמֵאָה הִוא

דרש בראש שיטה והיא חצי התורה בתיבות .v. 16 לכם

מַצּוֹת אֵצֶל הַמִּזְבֵּחַ כִּי קֹדֶשׁ קָדָשִׁים הִוא׃ 13 וַאֲכַלְתֶּם
אֹתָהּ בְּמָקוֹם קָדוֹשׁ כִּי חָקְךָ וְחָק־בָּנֶיךָ הִוא מֵאִשֵּׁי יְהוָה
כִּי־כֵן צִוֵּיתִי׃ וְאֵת חֲזֵה הַתְּנוּפָה וְאֵת ׀ שׁוֹק הַתְּרוּמָה 14
תֹּאכְלוּ בְּמָקוֹם טָהוֹר אַתָּה וּבָנֶיךָ וּבִתֶּךָ אִתָּךְ כִּי־
חָקְךָ וְחָק־בָּנֶיךָ נִתְּנוּ מִזִּבְחֵי שַׁלְמֵי בְּנֵי יִשְׂרָאֵל׃ שׁוֹק טו
הַתְּרוּמָה ׀ וַחֲזֵה הַתְּנוּפָה עַל אִשֵּׁי הַחֲלָבִים יָבִיאוּ
לְהָנִיף תְּנוּפָה לִפְנֵי יְהוָה וְהָיָה לְךָ וּלְבָנֶיךָ אִתְּךָ לְחָק־
עוֹלָם כַּאֲשֶׁר צִוָּה יְהוָה׃ וְאֵת ׀ שְׂעִיר הַחַטָּאת דָּרֹשׁ 16 חמישי
דָּרַשׁ מֹשֶׁה וְהִנֵּה שָׂרֹף וַיִּקְצֹף עַל־אֶלְעָזָר וְעַל־אִיתָמָר
בְּנֵי אַהֲרֹן הַנּוֹתָרִם לֵאמֹר׃ מַדּוּעַ לֹא־אֲכַלְתֶּם אֶת־ 17
הַחַטָּאת בְּמָקוֹם הַקֹּדֶשׁ כִּי קֹדֶשׁ קָדָשִׁים הִוא וְאֹתָהּ ׀
נָתַן לָכֶם לָשֵׂאת אֶת־עֲוֹן הָעֵדָה ׀ לְכַפֵּר עֲלֵיהֶם לִפְנֵי
יְהוָה׃ הֵן לֹא־הוּבָא אֶת־דָּמָהּ אֶל־הַקֹּדֶשׁ פְּנִימָה 18
אָכוֹל תֹּאכְלוּ אֹתָהּ בַּקֹּדֶשׁ כַּאֲשֶׁר צִוִּיתִי׃ וַיְדַבֵּר אַהֲרֹן 19
אֶל־מֹשֶׁה הֵן הַיּוֹם הִקְרִיבוּ אֶת־חַטָּאתָם וְאֶת־עֹלָתָם
לִפְנֵי יְהוָה וַתִּקְרֶאנָה אֹתִי כָּאֵלֶּה וְאָכַלְתִּי חַטָּאת הַיּוֹם
הֵיטַב בְּעֵינֵי יְהוָה׃ וַיִּשְׁמַע מֹשֶׁה וַיִּיטַב בְּעֵינָיו׃ פ כ

יא Cap. XI.

וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה וְאֶל־אַהֲרֹן לֵאמֹר אֲלֵהֶם׃ א ששי
דַּבְּרוּ אֶל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לֵאמֹר זֹאת הַחַיָּה אֲשֶׁר תֹּאכְלוּ 2
מִכָּל־הַבְּהֵמָה אֲשֶׁר עַל־הָאָרֶץ׃ כֹּל ׀ מַפְרֶסֶת פַּרְסָה 3
וְשֹׁסַעַת שֶׁסַע פְּרָסֹת מַעֲלַת גֵּרָה בַּבְּהֵמָה אֹתָהּ תֹּאכֵלוּ׃
אַךְ אֶת־זֶה לֹא תֹאכְלוּ מִמַּעֲלֵי הַגֵּרָה ׀ וּמִמַּפְרִסֵי 4
הַפַּרְסָה אֶת־הַגָּמָל כִּי־מַעֲלֵה גֵרָה הוּא וּפַרְסָה אֵינֶנּוּ
מַפְרִיס טָמֵא הוּא לָכֶם׃ וְאֶת־הַשָּׁפָן כִּי־מַעֲלֵה גֵרָה ה
הוּא וּפַרְסָה לֹא יַפְרִיס טָמֵא הוּא לָכֶם׃ וְאֶת־הָאַרְנֶבֶת 6
כִּי־מַעֲלַת גֵּרָה הִוא וּפַרְסָה לֹא הִפְרִיסָה טְמֵאָה הִוא

ריין זיין: (ו) וויא מויך ניכט דען האַסען, דען ער מיסט
גוומר ווידערקויעבד, האַט מבער קיינע בעשפאַלטנע קוויין.
דיסע זאַלין מייך מוברייו זיין: (ז) ענדליך מויך ניכט דאַס
שווין. דען עס האַט גוומר בעטהיילט קוויין, מובד זייבע
קווין זיבד דורך־בעשפאַלטען, עס ווידערקויעט מבער ניכט.
דיסעס זאַלין מייך מוברייו זיין: (ח) פּאַן מיהרעס פּיישע זאַלין
מיהר ניכט עסען, מובד מיהר מס ניכט מבהרהרן. (ט)
דער נייט בעמויך וועל מיהר מייך ריין האַלטען מיסט) דיסע
זאַלין מייך מוברייו זיין: (י) פּאַלבעדעס דירפּט מיהר, פּאַן
דעך וואַס מיך וואַסער יעבט, עסען. וואַס מיך וואַסער
פּאַס־בעהרן מובד שופפען האַט, זיך וואַהו מין זיעען, מאַס
מין פּאַסען, דיסעס דירפּט מיהר עסען: (יא) וואַס מבער מין
זיעען מבער פּאַס־בעהרן קיינע פּאַס־בעהרן מובד שופפען האַט,
פּאַן זאַלין וואַס מיך וואַסער מוס־קריכט מבער וואַבסט מיך
וואַסער יבבענדיג מיסט, מיסט מייך מין גרייען: (יב) מובד
זאַלין מייך יעדער נייט מין גרייען בויבען. פּאַן מיהרעס
פּויישע זאַלין מיהר ניכט עסען. מובד פּאַר מיהרעס מס זאַלין
מיהר שייען האַבען: (יג) וואַס מיך וואַסער קיינע פּאַס־
בעהרן מובד שופפען האַט, זאַלין מייך מין גרייען זיין:
(יד) פּאַלבענדע מרטען פּאַן בעבאַגען זאַלין מיהר שייען.
זיא זאַלין ניכט בעגאַסען וועדען, זיא זיבד מין גרייען.
דען מאַלאַר, דען בייז־בראַבער, מובד דען שוואַרצען מאַלאַר:
(יד) דען וויסען האַבידט, דען שוואַרצען האַבידט, באַך זאַלין
מרטען דעסזאַבען: (טו) דען רחבען, באַך זאַלין זיינען מרטען:
(יו) דען שטרויס־באַגען, זיא שוואַבע, (מדער פּאַוק) האַס
מאַער־הוהן, מובד דען שפּערבער, באַך זאַלין זיינען מרטען:
(יז) דען אוהו, דען פּיש־רייגער, מובד זיא נאַכט־מיוע:
(יח) זיא פּאַלבער־מויס, דען בעוקאַן, מובד דען גרין־
שפּאַכ: (יט) דען שטאַרך, דען בערג־פּאַק, (מדער האַבער)
נאַך זאַלין מרטען. דען מויער־האַהן, מובד דען וויבעהאַפּף:
(כ) יבדעס קריכענדע בעפּליגען, האַס מוך פּיערען בעהאַ־
זאַלין מייך מין גרייען זיין: (כא) יבדאַך דירפּט מיהר פּאַלבע־
דעס פּאַן פּיער־פּיסיגעס בעפּליגען עסען, וואַס נוויין
שפּרינג־פּיסיס האַט, מבערהאַוב דער רעכטען פּיסיס, דאַמיט
מוך דער ערדע בו היפּפען: (כב) פּאַלבענדעס דירפּט מיהר
זאַלין נעמויך וועל מיהר מייך ריין האַלטען מיסט) דיסע
דער נייט בעמויך וועל מיהר מייך ריין האַלטען מיסט) דיסע
זאַלין מייך מוברייו זיין: (כג) פּאַלבענדעס דירפּט מיהר, פּאַן
דעך וואַס מיך וואַסער יעבט, עסען. וואַס מיך וואַסער
פּאַס־בעהרן מובד שופפען האַט, זיך וואַהו מין זיעען, מאַס
מין פּאַסען, דיסעס דירפּט מיהר עסען: (כד) וואַס מבער מין
זיעען מבער פּאַס־בעהרן קיינע פּאַס־בעהרן מובד שופפען האַט,
פּאַן זאַלין וואַס מיך וואַסער מוס־קריכט מבער וואַבסט מיך
וואַסער יבבענדיג מיסט, מיסט מייך מין גרייען: (כה) מובד
זאַלין מייך יעדער נייט מין גרייען בויבען. פּאַן מיהרעס
פּויישע זאַלין מיהר ניכט עסען. מובד פּאַר מיהרעס מס זאַלין
מיהר שייען האַבען: (כו) וואַס מיך וואַסער קיינע פּאַס־
בעהרן מובד שופפען האַט, זאַלין מייך מין גרייען זיין:
(כז) פּאַלבענדע מרטען פּאַן בעבאַגען זאַלין מיהר שייען.
זיא זאַלין ניכט בעגאַסען וועדען, זיא זיבד מין גרייען.
דען מאַלאַר, דען בייז־בראַבער, מובד דען שוואַרצען מאַלאַר:
(כח) דען וויסען האַבידט, דען שוואַרצען האַבידט, באַך זאַלין
מרטען דעסזאַבען: (כט) דען רחבען, באַך זאַלין זיינען מרטען:
(ל) דען שטרויס־באַגען, זיא שוואַבע, (מדער פּאַוק) האַס
מאַער־הוהן, מובד דען שפּערבער, באַך זאַלין זיינען מרטען:
(לא) דען אוהו, דען פּיש־רייגער, מובד זיא נאַכט־מיוע:
(לב) דען שטאַרך, דען בערג־פּאַק, (מדער האַבער)
שפּאַכ: (לג) דען מויער־האַהן, מובד דען וויבעהאַפּף:
(לד) יבדעס קריכענדע בעפּליגען, האַס מוך פּיערען בעהאַ־
זאַלין מייך מין גרייען זיין: (לה) יבדאַך דירפּט מיהר פּאַלבע־
דעס פּאַן פּיער־פּיסיגעס בעפּליגען עסען, וואַס נוויין
שפּרינג־פּיסיס האַט, מבערהאַוב דער רעכטען פּיסיס, דאַמיט
מוך דער ערדע בו היפּפען: (לו) פּאַלבענדעס דירפּט מיהר
זאַלין נעמויך וועל מיהר מייך ריין האַלטען מיסט) דיסע
דער נייט בעמויך וועל מיהר מייך ריין האַלטען מיסט) דיסע
זאַלין מייך מוברייו זיין: (לז) פּאַלבענדעס דירפּט מיהר, פּאַן
דעך וואַס מיך וואַסער יעבט, עסען. וואַס מיך וואַסער
פּאַס־בעהרן מובד שופפען האַט, זיך וואַהו מין זיעען, מאַס
מין פּאַסען, דיסעס דירפּט מיהר עסען: (לח) וואַס מבער מין
זיעען מבער פּאַס־בעהרן קיינע פּאַס־בעהרן מובד שופפען האַט,
פּאַן זאַלין וואַס מיך וואַסער מוס־קריכט מבער וואַבסט מיך
וואַסער יבבענדיג מיסט, מיסט מייך מין גרייען: (לט) מובד
זאַלין מייך יעדער נייט מין גרייען בויבען. פּאַן מיהרעס
פּויישע זאַלין מיהר ניכט עסען. מובד פּאַר מיהרעס מס זאַלין
מיהר שייען האַבען: (מ) וואַס מיך וואַסער קיינע פּאַס־
בעהרן מובד שופפען האַט, זאַלין מייך מין גרייען זיין:
(מא) פּאַלבענדע מרטען פּאַן בעבאַגען זאַלין מיהר שייען.
זיא זאַלין ניכט בעגאַסען וועדען, זיא זיבד מין גרייען.
דען מאַלאַר, דען בייז־בראַבער, מובד דען שוואַרצען מאַלאַר:
(מב) דען וויסען האַבידט, דען שוואַרצען האַבידט, באַך זאַלין
מרטען דעסזאַבען: (מג) דען רחבען, באַך זאַלין זיינען מרטען:
(מד) דען שטרויס־באַגען, זיא שוואַבע, (מדער פּאַוק) האַס
מאַער־הוהן, מובד דען שפּערבער, באַך זאַלין זיינען מרטען:
(מה) דען אוהו, דען פּיש־רייגער, מובד זיא נאַכט־מיוע:
(מו) דען שטאַרך, דען בערג־פּאַק, (מדער האַבער)
שפּאַכ: (מז) דען מויער־האַהן, מובד דען וויבעהאַפּף:
(מח) יבדעס קריכענדע בעפּליגען, האַס מוך פּיערען בעהאַ־
זאַלין מייך מין גרייען זיין: (מט) יבדאַך דירפּט מיהר פּאַלבע־
דעס פּאַן פּיער־פּיסיגעס בעפּליגען עסען, וואַס נוויין
שפּרינג־פּיסיס האַט, מבערהאַוב דער רעכטען פּיסיס, דאַמיט
מוך דער ערדע בו היפּפען: (נ) פּאַלבענדעס דירפּט מיהר
זאַלין נעמויך וועל מיהר מייך ריין האַלטען מיסט) דיסע

7 לָכֶם׃ וְאֶת־הַחֲזִיר כִּי־מַפְרִיס פַּרְסָה הוּא וְשֹׁסַע שֶׁסַע
8 פַּרְסָה וְהוּא גֵּרָה לֹא־יִגַּר טָמֵא הוּא לָכֶם׃ מִבְּשָׂרָם
לֹא תֹאכֵלוּ וּבִנְבֵלָתָם לֹא תִגָּעוּ טְמֵאִים הֵם לָכֶם׃
9 אֶת־זֶה תֹּאכְלוּ מִכֹּל אֲשֶׁר בַּמָּיִם כֹּל אֲשֶׁר־לוֹ סְנַפִּיר
י וְקַשְׂקֶשֶׂת בַּמַּיִם בַּיַּמִּים וּבַנְּחָלִים אֹתָם תֹּאכֵלוּ׃ וְכֹל
אֲשֶׁר אֵין־לוֹ סְנַפִּיר וְקַשְׂקֶשֶׂת בַּיַּמִּים וּבַנְּחָלִים מִכֹּל
שֶׁרֶץ הַמַּיִם וּמִכֹּל נֶפֶשׁ הַחַיָּה אֲשֶׁר בַּמָּיִם שֶׁקֶץ הֵם
11 לָכֶם׃ וְשֶׁקֶץ יִהְיוּ לָכֶם מִבְּשָׂרָם לֹא תֹאכֵלוּ וְאֶת־
12 נִבְלָתָם תְּשַׁקֵּצוּ׃ כֹּל אֲשֶׁר אֵין־לוֹ סְנַפִּיר וְקַשְׂקֶשֶׂת
13 בַּמָּיִם שֶׁקֶץ הוּא לָכֶם׃ וְאֶת־אֵלֶּה תְּשַׁקְּצוּ מִן־הָעוֹף
לֹא יֵאָכְלוּ שֶׁקֶץ הֵם אֶת־הַנָּשֶׁר וְאֶת־הַפֶּרֶס וְאֶת־
14 טו הָעָזְנִיָּה׃ וְאֶת־הַדָּאָה וְאֶת־הָאַיָּה לְמִינָהּ׃ אֵת כָּל־
16 עֹרֵב לְמִינוֹ׃ וְאֵת בַּת הַיַּעֲנָה וְאֶת־הַתַּחְמָס וְאֶת־
17 הַשָּׁחַף וְאֶת־הַנֵּץ לְמִינֵהוּ׃ וְאֶת־הַכּוס וְאֶת־הַשָּׁלָךְ
18 וְאֶת־הַיַּנְשׁוּף׃ וְאֶת־הַתִּנְשֶׁמֶת וְאֶת־הַקָּאָת וְאֶת־הָרָחָם׃
19 וְאֶת־הַחֲסִידָה הָאֲנָפָה לְמִינָהּ וְאֶת־הַדּוכִיפַת וְאֶת־
כ הָעֲטַלֵּף׃ כֹּל שֶׁרֶץ הָעוֹף הַהֹלֵךְ עַל־אַרְבַּע שֶׁקֶץ הוּא
21 לָכֶם׃ אַךְ אֶת־זֶה תֹּאכְלוּ מִכֹּל שֶׁרֶץ הָעוֹף הַהֹלֵךְ
עַל־אַרְבַּע אֲשֶׁר־לֹא כְרָעַיִם מִמַּעַל לְרַגְלָיו לְנַתֵּר בָּהֶן
22 עַל־הָאָרֶץ׃ אֶת־אֵלֶּה מֵהֶם תֹּאכֵלוּ אֶת־הָאַרְבֶּה לְמִינֵהוּ
וְאֶת־הַסָּלְעָם לְמִינֵהוּ וְאֶת־הַחַרְגֹּל לְמִינֵהוּ וְאֶת־הֶחָגָב
23 לְמִינֵהוּ׃ וְכֹל שֶׁרֶץ הָעוֹף אֲשֶׁר־לוֹ אַרְבַּע רַגְלִים שֶׁקֶץ
24 הוּא לָכֶם׃ וְלָאֵלֶּה תִּטַּמְּאוּ כָּל־הַנֹּגֵעַ בְּנִבְלָתָם יְטַמָּא
כה עַד־הָעָרֶב׃ וְכָל־הַנֹּשֵׂא מִנִּבְלָתָם יְכַבֵּס בְּגָדָיו וְטָמֵא
26 עַד־הָעָרֶב׃ לְכָל־הַבְּהֵמָה אֲשֶׁר הִוא מַפְרֶסֶת פַּרְסָה
וְשֹׁסַעַת שֶׁסַע אֵינֶנָּה מַעֲלָה גֵּרָה אֵינֶנָּה טְמֵאִים
27 הֵם לָכֶם כָּל־הַנֹּגֵעַ בָּהֶם יְטָמָא׃ וְכָל־הוֹלֵךְ עַל־כַּפָּיו

בְּכָל־הַחַיָּה הַהֹלֶכֶת עַל־אַרְבַּע מְמֵאִים הֵם לָכֶם כָּל־
הַנֹּגֵעַ בְּנִבְלָתָם יִטְמָא עַד־הָעָרֶב׃ וְהַנֹּשֵׂא אֶת־נִבְלָתָם 28
יְכַבֵּס בְּגָדָיו וְטָמֵא עַד־הָעָרֶב מְמֵאִים הֵמָּה לָכֶם׃
ס וְזֶה לָכֶם הַטָּמֵא בַּשֶּׁרֶץ הַשֹּׁרֵץ עַל־הָאָרֶץ 29
הַחֹלֶד וְהָעַכְבָּר וְהַצָּב לְמִינֵהוּ׃ וְהָאֲנָקָה וְהַכֹּחַ ל
וְהַלְּטָאָה וְהַחֹמֶט וְהַתִּנְשָׁמֶת׃ אֵלֶּה הַטְּמֵאִים לָכֶם 31
בְּכָל־הַשֶּׁרֶץ כָּל־הַנֹּגֵעַ בָּהֶם בְּמֹתָם יִטְמָא עַד־הָעָרֶב׃
וְכֹל אֲשֶׁר־יִפֹּל עָלָיו מֵהֶם ׀ בְּמֹתָם יִטְמָא מִכָּל־כְּלִי־עֵץ 32
אוֹ בֶגֶד אוֹ־עוֹר אוֹ שָׂק כָּל־כְּלִי אֲשֶׁר־יֵעָשֶׂה מְלָאכָה
בָּהֶם בַּמַּיִם יוּבָא וְטָמֵא עַד־הָעָרֶב וְטָהֵר׃ וְכָל־כְּלִי־ 33 שביעי
חֶרֶשׂ אֲשֶׁר־יִפֹּל מֵהֶם אֶל־תּוֹכוֹ כֹּל אֲשֶׁר בְּתוֹכוֹ יִטְמָא
וְאֹתוֹ תִשְׁבֹּרוּ׃ מִכָּל־הָאֹכֶל אֲשֶׁר יֵאָכֵל אֲשֶׁר יָבוֹא 34
עָלָיו מַיִם יִטְמָא וְכָל־מַשְׁקֶה אֲשֶׁר יִשָּׁתֶה בְּכָל־כְּלִי
יִטְמָא׃ וְכֹל אֲשֶׁר־יִפֹּל מִנִּבְלָתָם ׀ עָלָיו יִטְמָא תַּנּוּר לה
וְכִירַיִם יִתָּץ טְמֵאִים הֵם וְטְמֵאִים יִהְיוּ לָכֶם׃ אַךְ מַעְיָן 36
וּבּוֹר מִקְוֵה־מָיִם יִהְיֶה טָהוֹר וְנֹגֵעַ בְּנִבְלָתָם יִטְמָא׃
וְכִי יִפֹּל מִנִּבְלָתָם עַל־כָּל־זֶרַע זָרוּעַ אֲשֶׁר יִזָּרֵעַ טָהוֹר 37
הוּא׃ וְכִי יֻתַּן־מַיִם עַל־זֶרַע וְנָפַל מִנִּבְלָתָם עָלָיו טָמֵא 38
הוּא לָכֶם׃ ס וְכִי יָמוּת מִן־הַבְּהֵמָה אֲשֶׁר־הִיא 39
לָכֶם לְאָכְלָה הַנֹּגֵעַ בְּנִבְלָתָהּ יִטְמָא עַד־הָעָרֶב׃ וְהָאֹכֵל מ
מִנִּבְלָתָהּ יְכַבֵּס בְּגָדָיו וְטָמֵא עַד־הָעָרֶב וְהַנֹּשֵׂא אֶת־
נִבְלָתָהּ יְכַבֵּס בְּגָדָיו וְטָמֵא עַד־הָעָרֶב׃ וְכָל־הַשֶּׁרֶץ 41
הַשֹּׁרֵץ עַל־הָאָרֶץ שֶׁקֶץ הוּא לֹא יֵאָכֵל׃ כֹּל הוֹלֵךְ 42
עַל־גָּחוֹן וְכֹל ׀ הוֹלֵךְ עַל־אַרְבַּע עַד כָּל־מַרְבֵּה רַגְלַיִם
לְכֹל־הַשֶּׁרֶץ הַשֹּׁרֵץ עַל־הָאָרֶץ לֹא תֹאכְלוּם כִּי־שֶׁקֶץ
הֵם׃ אַל־תְּשַׁקְּצוּ אֶת־נַפְשֹׁתֵיכֶם בְּכָל־הַשֶּׁרֶץ הַשֹּׁרֵץ 43
וְלֹא תִטַּמְּאוּ בָהֶם ׀ וְנִטְמֵתֶם בָּם׃ כִּי אֲנִי יְהוָה 44

ו׳ רבתי והיא חצי התורה באותיות .v. 42 אלהיכם

אלהיכם והתקדשתם והייתם קדשים כי קדוש אני
ולא תטמאו את־נפשתיכם בכל־השרץ הרמש על־
מפטיר מה הארץ׃ כי ׀ אני יהוה המעלה אתכם מארץ מצרים
להית לכם לאלהים והייתם קדשים כי קדוש אני׃
46 זאת תורת הבהמה והעוף וכל נפש החיה הרמשת
47 במים ולכל־נפש השרצת על־הארץ׃ להבדיל בין
הטמא ובין הטהר ובין החיה הנאכלת ובין החיה
אשר לא תאכל׃

יב

Cap. XII. יב

פ פ פ כז 27 תזריע

א 2 וידבר יהוה אל־משה לאמר׃ דבר אל־בני ישראל
לאמר אשה כי תזריע וילדה זכר וטמאה שבעת ימים
3 כימי נדת דותה תטמא׃ וביום השמיני ימול בשר
4 ערלתו׃ ושלשים יום ושלשת ימים תשב בדמי טהרה
בכל־קדש לא־תגע ואל־המקדש לא תבא עד־מלאת
ה ימי טהרה׃ ואם־נקבה תלד וטמאה שבעים כנדתה
וששים יום וששת ימים תשב על־דמי טהרה׃
6 ובמלאת ׀ ימי טהרה לבן או לבת תביא כבש בן־
שנתו לעלה ובן־יונה או־תר לחטאת אל־פתח אהל־
7 מועד אל־הכהן׃ והקריבו לפני יהוה וכפר עליה
וטהרה ממקר דמיה זאת תורת הילדת לזכר או
8 לנקבה׃ ואם־לא תמצא ידה די שה ולקחה שתי־
תרים או שני בני יונה אחד לעלה ואחד לחטאת
וכפר עליה הכהן וטהרה׃ פ

יג

Cap. XIII. יג

א 2 וידבר יהוה אל־משה ואל־אהרן לאמר׃ אדם כי־
יהיה בעור־בשרו שאת או־ספחת או בהרת והיה
בעור־בשרו לנגע צרעת והובא אל־אהרן הכהן או

אל־

ווערדעט איהר היילגע געשעפפע זיין. דען איך בין דער היילגע. איהר מיסט אייך אלזא יא ניכט דורך קריכענדע טהירע פערונרייניגען: (מה) דען איך בין דער עוויגע, וועלכער אייך אויס מצרים געפיהרט האט, אום פאן אייך אלס אייער גאטט פערעהרט צו זיין. איהר מיסט אלזא היילג זיין, דען איך בין דער היילגע: (מו) דיסעס איסט דאס געזעץ פאן פיער-פיסיגען טהירען, אונד געפליגעל. פאן אללעם לעבענדיגען, דאס זיך אים וואססער רעגט, זא ווי פאן אללעם בעוועגטען, דאס אויף דער ערדע קריכט: (מז) ווארנאך צו אונטערשיידען איסט, צווישען דעם רייגען אונד דעם אונרייגען. אונד צווישען דעם לעבענדיגען וועסען, דאס צו עססען ערלויבט, אונד דעם לעבענדיגען וועסען, דאס צו עססען פערבאטען איסט:

קאפיטעל יב תזריע

(א) דער עוויגע שפראך צו משה, ווי פאלגט: (ב) רעדע מיט דען קינדערן ישראל ווי פאלגט, ווען איינע פרויא זאמען צור וועלט בריגגט, אונד געבאהרט איין מאננליכעס קינד, זא זאלל זיא זיבען טאגע אונריין זיין. זא לאנגע אלס זיא בייא איהרען מאנאטליכען שטערונגען אבגעזאנדערט בלייבען מוס: (ג) אם אכטען טאגע זאלל מאן איהם דיא פאר-הויט אבשניידען: (ד) הערנאך זאלל זיא דרייא אונד דרייסיג טאגע מיט דעם רייגען בלוט-אבגאנגע צובריגגען, ניכטס היילי-געס בעריהרען, אונד ניכט אין דאס היילגטהום קאממען, ביס איהרע רייניגונגס-צייט פאריבער איסט: (ה) געבאהרט זיא אבער איין ווייבליכעס קינד, זא זאלל זיא צווייא וואכען, זא ווי בייא איהרער געוועהנליכען אבזאנדערונג אונריין זיין, אונד זעכס אונד זעכציג טאגע אין רייגעם בלוט-אבגאנג צובריגגען: (ו) ווען איהרע רייניגונגס-טאגע פאריבער זינד, פיר איינען זאהן, אדער פיר איינע טאכטער, זאלל זיא איין יאהריגעס לאם, צום גאנצען אפפער, אונד איינע יונגע טויבע, אדער טורטעל-טויבע, צום זינדען-אפפער, דעם פריסטער פאר דעם איינגאנגע דעס שטיפטס-צעלטס בריגגען: (ז) דיסער זאלל עס פאר דעם עוויגען דארבריגגען, אונד זיא פערזעהנען. אונד אלסדאן זיא פאן איהרעם בלוט-פלוססע ריין זיין. דיסעס איסט דאס געזעץ פיר איינע געבאהרערין, ווען זיא איין מאננליכעס אדער ווייבליכעס קינד צור וועלט בריגגט: (ח) האט זיא זא פיל פערמעגען ניכט, אלס צו איינעם לאממע היגרייכט, זא זאלל זיא צווייא טורטעל-טויבען, אדער צווייא יונגע טויבען, איינע צום גאנצען אפפער, אונד דיא אנדרע צום זינדען-אפפער נעהמען, דער פריסטער זיא פערזעהנען, אונד זיא ריין זיין:

קאפיטעל יג

(א) דער עוויגע שפראך צו משה אונד אהרן, ווי פאלגט: (ב) ווען זיך אן דער הויט איינעס מענשען איינע ערהאבענ-שיינענדע, אדער אבגעלויפענע שטעללע, אדער איין פלעקקען צייגען וויררד, אונד עס קעננטע אן דער הויט נאך שאדען דעס אויסזאצעס ווערדען, זא זאלל מאן איהן נאך פריסטער אהרן,

אדער

אֶל־אַחַד מִבָּנָיו הַכֹּהֲנִים׃ וְרָאָה הַכֹּהֵן ׀ אֶת־הַנֶּגַע 3
בְּעוֹר־הַבָּשָׂר וְשֵׂעָר בַּנֶּגַע הָפַךְ לָבָן וּמַרְאֵה הַנֶּגַע עָמֹק
מֵעוֹר בְּשָׂרוֹ נֶגַע צָרַעַת הִוא וְרָאָהוּ הַכֹּהֵן וְטִמֵּא אֹתוֹ׃
וְאִם־בַּהֶרֶת לְבָנָה הִוא בְּעוֹר בְּשָׂרוֹ וְעָמֹק אֵין־מַרְאֶהָ 4
מִן־הָעוֹר וּשְׂעָרָה לֹא־הָפַךְ לָבָן וְהִסְגִּיר הַכֹּהֵן אֶת־
הַנֶּגַע שִׁבְעַת יָמִים׃ וְרָאָהוּ הַכֹּהֵן בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי ׀ וְהִנֵּה ה
הַנֶּגַע עָמַד בְּעֵינָיו לֹא־פָשָׂה הַנֶּגַע בָּעוֹר וְהִסְגִּירוֹ הַכֹּהֵן
שִׁבְעַת יָמִים שֵׁנִית׃ וְרָאָהוּ הַכֹּהֵן אֹתוֹ בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי 6 שני
שֵׁנִית וְהִנֵּה כֵהָה הַנֶּגַע וְלֹא־פָשָׂה הַנֶּגַע בָּעוֹר וְטִהֲרוֹ
הַכֹּהֵן מִסְפַּחַת הִוא וְכִבֶּס בְּגָדָיו וְטָהֵר׃ וְאִם־פָּשֹׂה 7
תִפְשֶׂה הַמִּסְפַּחַת בָּעוֹר אַחֲרֵי הֵרָאֹתוֹ אֶל־הַכֹּהֵן
לְטָהֳרָתוֹ וְנִרְאָה שֵׁנִית אֶל־הַכֹּהֵן׃ וְרָאָה הַכֹּהֵן וְהִנֵּה 8
פָּשְׂתָה הַמִּסְפַּחַת בָּעוֹר וְטִמְּאוֹ הַכֹּהֵן צָרַעַת הִוא׃ פ
נֶגַע צָרַעַת כִּי תִהְיֶה בְּאָדָם וְהוּבָא אֶל־הַכֹּהֵן׃ וְרָאָה 9 י
הַכֹּהֵן וְהִנֵּה שְׂאֵת־לְבָנָה בָּעוֹר וְהִיא הָפְכָה שֵׂעָר לָבָן
וּמִחְיַת בָּשָׂר חַי בַּשְּׂאֵרֵת׃ צָרַעַת נוֹשֶׁנֶת הִוא בְּעוֹר 11
בְּשָׂרוֹ וְטִמְּאוֹ הַכֹּהֵן לֹא יַסְגִּרֶנּוּ כִּי טָמֵא הוּא׃ וְאִם־ 12
פָּרוֹחַ תִּפְרַח הַצָּרַעַת בָּעוֹר וְכִסְתָה הַצָּרַעַת אֵת כָּל־
עוֹר הַנֶּגַע מֵרֹאשׁוֹ וְעַד־רַגְלָיו לְכָל־מַרְאֵה עֵינֵי הַכֹּהֵן׃
וְרָאָה הַכֹּהֵן וְהִנֵּה כִסְתָה הַצָּרַעַת אֶת־כָּל־בְּשָׂרוֹ 13
וְטִהַר אֶת־הַנֶּגַע כֻּלּוֹ הָפַךְ לָבָן טָהוֹר הוּא׃ וּבְיוֹם 14
הֵרָאוֹת בּוֹ בָּשָׂר חַי יִטְמָא׃ וְרָאָה הַכֹּהֵן אֶת־הַבָּשָׂר טו
הַחַי וְטִמְּאוֹ הַבָּשָׂר הַחַי טָמֵא הוּא צָרַעַת הִוא׃ אוֹ 16
כִּי יָשׁוּב הַבָּשָׂר הַחַי וְנֶהְפַּךְ לְלָבָן וּבָא אֶל־הַכֹּהֵן׃
וְרָאָהוּ הַכֹּהֵן וְהִנֵּה נֶהְפַּךְ הַנֶּגַע לְלָבָן וְטִהַר הַכֹּהֵן 17
אֶת־הַנֶּגַע טָהוֹר הוּא׃ פ
וּבָשָׂר כִּי־יִהְיֶה בּוֹ־בְעֹרוֹ שְׁחִין וְנִרְפָּא׃ וְהָיָה בִּמְקוֹם 18 19 שלישי

ש׳ רפה .v. 10 השחין

אל־אחד מבניו הכהנים׃ וראה הכהן ׀ את־הנגע 3
בעור־הבשר ושער בנגע הפך לבן ומראה הנגע עמק
מעור בשרו נגע צרעת הוא וראהו הכהן וטמא אתו׃
ואם־בהרת לבנה הוא בעור בשרו ועמק אין־מראה 4
מן־העור ושערה לא־הפך לבן והסגיר הכהן את־
הנגע שבעת ימים׃ וראהו הכהן ביום השביעי ׀ והנה ה
הנגע עמד בעיניו לא־פשה הנגע בעור והסגירו הכהן
שבעת ימים שנית׃ וראה הכהן אתו ביום השביעי 6 שני
שנית והנה כהה הנגע ולא־פשה הנגע בעור וטהרו
הכהן מספחת הוא וכבס בגדיו וטהר׃ ואם־פשה 7
תפשה המספחת בעור אחרי הראתו אל־הכהן
לטהרתו ונראה שנית אל־הכהן׃ וראה הכהן והנה 8
פשתה המספחת בעור וטמאו הכהן צרעת הוא׃ פ
נגע צרעת כי תהיה באדם והובא אל־הכהן׃ וראה 9 י
הכהן והנה שאת־לבנה בעור והיא הפכה שער לבן
ומחית בשר חי בשארת׃ צרעת נושנת הוא בעור 11
בשרו וטמאו הכהן לא יסגרנו כי טמא הוא׃ ואם־ 12
פרוח תפרח הצרעת בעור וכסתה הצרעת את כל־
עור הנגע מראשו ועד־רגליו לכל־מראה עיני הכהן׃
וראה הכהן והנה כסתה הצרעת את־כל־בשרו 13
וטהר את־הנגע כלו הפך לבן טהור הוא׃ וביום 14
הראות בו בשר חי יטמא׃ וראה הכהן את־הבשר טו
החי וטמאו הבשר החי טמא הוא צרעת הוא׃ או 16
כי ישוב הבשר החי ונהפך ללבן ובא אל־הכהן׃
וראהו הכהן והנה נהפך הנגע ללבן וטהר הכהן 17
את־הנגע טהור הוא׃ פ
ובשר כי־יהיה בו־בעורו שחין ונרפא׃ והיה במקום 18 19 שלישי

הַשְּׂחִין שְׂאֵת לְבָנָה אוֹ בַהֶרֶת לְבָנָה אֲדַמְדֶּמֶת וְנִרְאָה
כ אֶל־הַכֹּהֵן׃ וְרָאָה הַכֹּהֵן וְהִנֵּה מַרְאֶהָ שָׁפָל מִן־הָעוֹר
וּשְׂעָרָהּ הָפַךְ לָבָן וְטִמְּאוֹ הַכֹּהֵן נֶגַע־צָרַעַת הִוא בַּשְּׂחִין
21 פָּרָחָה׃ וְאִם־יִרְאֶנָּה הַכֹּהֵן וְהִנֵּה אֵין־בָּהּ שֵׂעָר לָבָן
וּשְׁפָלָה אֵינֶנָּה מִן־הָעוֹר וְהִיא כֵּהָה וְהִסְגִּירוֹ הַכֹּהֵן
22 שִׁבְעַת יָמִים׃ וְאִם־פָּשֹׂה תִּפְשֶׂה בָּעוֹר וְטִמֵּא הַכֹּהֵן
23 אֹתוֹ נֶגַע הִוא׃ וְאִם־תַּחְתֶּיהָ תַּעֲמֹד הַבַּהֶרֶת לֹא
פָשְׂתָה צָרֶבֶת הַשְּׂחִין הִוא וְטִהֲרוֹ הַכֹּהֵן׃ ס

רביעי ביתכוכית 24 אוֹ בָשָׂר כִּי־יִהְיֶה בְעֹרוֹ מִכְוַת־אֵשׁ וְהָיְתָה מִחְיַת
סגי כה הַמִּכְוָה בַּהֶרֶת לְבָנָה אֲדַמְדֶּמֶת אוֹ לְבָנָה׃ וְרָאָה
אֹתָהּ הַכֹּהֵן וְהִנֵּה נֶהְפַּךְ שֵׂעָר לָבָן בַּבַּהֶרֶת וּמַרְאֶהָ
עָמֹק מִן־הָעוֹר צָרַעַת הִוא בַּמִּכְוָה פָּרָחָה וְטִמֵּא אֹתוֹ
26 הַכֹּהֵן נֶגַע צָרַעַת הִוא׃ וְאִם־יִרְאֶנָּה הַכֹּהֵן וְהִנֵּה
אֵין־בַּבַּהֶרֶת שֵׂעָר לָבָן וּשְׁפָלָה אֵינֶנָּה מִן־הָעוֹר וְהִיא
27 כֵּהָה וְהִסְגִּירוֹ הַכֹּהֵן שִׁבְעַת יָמִים׃ וְרָאָהוּ הַכֹּהֵן
בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי אִם־פָּשֹׂה תִּפְשֶׂה בָּעוֹר וְטִמֵּא הַכֹּהֵן
28 אֹתוֹ נֶגַע צָרַעַת הִוא׃ וְאִם־תַּחְתֶּיהָ תַּעֲמֹד הַבַּהֶרֶת
לֹא־פָשְׂתָה בָעוֹר וְהִיא כֵּהָה שְׂאֵת הַמִּכְוָה הִוא וְטִהֲרוֹ
הַכֹּהֵן כִּי־צָרֶבֶת הַמִּכְוָה הִוא׃ פ

חמישי 29 וְאִישׁ אוֹ אִשָּׁה כִּי־יִהְיֶה בּוֹ נֶגַע בְּרֹאשׁ אוֹ בְזָקָן׃
ל וְרָאָה הַכֹּהֵן אֶת־הַנָּגַע וְהִנֵּה מַרְאֵהוּ עָמֹק מִן־הָעוֹר
וּבוֹ שֵׂעָר צָהֹב דָּק וְטִמֵּא אֹתוֹ הַכֹּהֵן נֶתֶק הִוא צָרַעַת
31 הָרֹאשׁ אוֹ הַזָּקָן הִוא׃ וְכִי־יִרְאֶה הַכֹּהֵן אֶת־נֶגַע
הַנֶּתֶק וְהִנֵּה אֵין־מַרְאֵהוּ עָמֹק מִן־הָעוֹר וְשֵׂעָר שָׁחֹר
אֵין בּוֹ וְהִסְגִּיר הַכֹּהֵן אֶת־נֶגַע הַנֶּתֶק שִׁבְעַת יָמִים׃
32 וְרָאָה הַכֹּהֵן אֶת־הַנֶּגַע בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי וְהִנֵּה לֹא־פָשָׂה
הַנֶּתֶק וְלֹא־הָיָה בּוֹ שֵׂעָר צָהֹב וּמַרְאֵה הַנֶּתֶק אֵין עָמֹק

מִן־הָעֹור׃ וְהִתְגַּלָּח וְאֶת־הַנָּתָק לֹא יְגַלֶּחַ וְהִסְגִּיר 33
הַכֹּהֵן אֶת־הַנָּתָק שִׁבְעַת יָמִים שֵׁנִית׃ וְרָאָה הַכֹּהֵן 34
אֶת־הַנָּתָק בַּיֹּום הַשְּׁבִיעִי וְהִנֵּה לֹא־פָשָׂה הַנָּתָק בָּעֹור
וּמַרְאֵהוּ אֵינֶנּוּ עָמֹק מִן־הָעֹור וְטִהַר אֹתֹו הַכֹּהֵן וְכִבֶּס
בְּגָדָיו וְטָהֵר׃ וְאִם־פָּשֹׂה יִפְשֶׂה הַנָּתָק בָּעֹור אַחֲרֵי לה
טָהֳרָתֹו׃ וְרָאָהוּ הַכֹּהֵן וְהִנֵּה פָּשָׂה הַנָּתָק בָּעֹור לֹא־ 36
יְבַקֵּר הַכֹּהֵן לַשֵּׂעָר הַצָּהֹב טָמֵא הוּא׃ וְאִם־בְּעֵינָיו 37
עָמַד הַנָּתֶק וְשֵׂעָר שָׁחֹר צָמַח־בֹּו נִרְפָּא הַנָּתֶק טָהֹור
הוּא וְטִהֲרֹו הַכֹּהֵן׃ ס וְאִישׁ אֹו־אִשָּׁה כִּי־יִהְיֶה 38
בְעֹור־בְּשָׂרָם בֶּהָרֹת בֶּהָרֹת לְבָנֹת׃ וְרָאָה הַכֹּהֵן 39
וְהִנֵּה בְעֹור־בְּשָׂרָם בֶּהָרֹת כֵּהֹות לְבָנֹת בֹּהַק הוּא פָּרַח
בָּעֹור טָהֹור הוּא׃ ס וְאִישׁ כִּי יִמָּרֵט רֹאשֹׁו מ שישי
קְרֵחַ הוּא טָהֹור הוּא׃ וְאִם מִפְּאַת פָּנָיו יִמָּרֵט רֹאשֹׁו 41 במקומות סגיעי
גִּבֵּחַ הוּא טָהֹור הוּא׃ וְכִי־יִהְיֶה בַּקָּרַחַת אֹו בַגַּבַּחַת 42
נֶגַע לָבָן אַדַּמְדֶּם צָרַעַת פֹּרַחַת הוּא בְּקָרְחָתֹו אֹו
בְּגַבַּחְתֹּו׃ וְרָאָה אֹתֹו הַכֹּהֵן וְהִנֵּה שְׂאֵת־הַנֶּגַע לְבָנָה 43
אַדַּמְדֶּמֶת בְּקָרַחְתֹּו אֹו בְּגַבַּחְתֹּו כְּמַרְאֵה צָרַעַת עֹור
בָּשָׂר׃ אִישׁ צָרוּעַ הוּא טָמֵא הוּא טַמֵּא יְטַמְּאֶנּוּ הַכֹּהֵן 44
בְּרֹאשֹׁו נִגְעֹו׃ וְהַצָּרוּעַ אֲשֶׁר־בֹּו הַנֶּגַע בְּגָדָיו יִהְיוּ מה
פְרֻמִים וְרֹאשֹׁו יִהְיֶה פָרוּעַ וְעַל־שָׂפָם יַעְטֶה וְטָמֵא
טָמֵא יִקְרָא׃ כָּל־יְמֵי אֲשֶׁר הַנֶּגַע בֹּו יִטְמָא טָמֵא 46
הוּא בָּדָד יֵשֵׁב מִחוּץ לַמַּחֲנֶה מוֹשָׁבֹו׃ ס
וְהַבֶּגֶד כִּי־יִהְיֶה בֹּו נֶגַע צָרַעַת בְּבֶגֶד צֶמֶר אֹו 47
בְּבֶגֶד פִּשְׁתִּים׃ אֹו בִשְׁתִי אֹו בְעֵרֶב לַפִּשְׁתִּים וְלַצָּמֶר
אֹו בְעֹור אֹו בְכָל־מְלֶאכֶת עֹור׃ וְהָיָה הַנֶּגַע יְרַקְרַק 49
אֹו אַדַּמְדָּם בַּבֶּגֶד אֹו בָעֹור אֹו־בַשְׁתִי אֹו־בָעֵרֶב אֹו
בְּכָל־כְּלִי־עֹור נֶגַע צָרַעַת הִיא וְהָרְאָה אֶת־הַכֹּהֵן׃

ג׳ רבתי v. 33. וראה

(לג) זאל דערוועבט זיך שערען אפטען. דיא שטעלט וואס
דער גריבל מיט, וואס ער אבער ניכט בעשערען. אונד
דער פריסטער זאל דען גריבל נאכמאכן זיבען טאגע מיינ=
שיפען אפטען: (לד) אם זיבענטען טאגע זיבעזיהט ער מיהן.
פיבדעט ער, דאס דער גריבל זיך ניכט מין דער הויט מוס=
גיבריטיגט, אונד דער שיין ניכט טיפער מיסט אלס דיא
מיבריגע הויט, זאל מיהן דער פריסטער ריין שפרעכען.
ער וואשט זיבען קויידער, אונד מיסט ריין: (לה) פערבריי=
טעט זיך אבער דער גריבל מין דער הויט, נאכדעם ער ריין
גישפרוכען ווארדען: (לו) דער פריסטער בעזיהט מיהן,
אונד פיבדעט, דאס דער גריבל זיך מוסגעברייטעט. זאל דאס
דער פריסטער ניכט ערסט נאך דעם גלוק=גיעלבען האר גו
זיהען. ער מיסט אונרין: (לז) מיסט דער גריבל זאל גיעלבי=
בען זיין ווי ער וואר, אונד עס מיסט שווארצעס האר דארין
גישפרוכען זאל מיט דער פריסטער זיהט. ער מיסט ריין.
(לח) מיבע מאבס=פערסאן, זיך אן מיהרער הויט, דאס מן דער
ווייסע פלעקען גוא זיבד, זיא קיבען גואבען האבען. זאל
מיסט עס מין פריסע=מוסשוואב, דער מן דער הויט הער=
פאר גיבראכט האט. ער מיסט רין: (מ) ווען מיבעס זיא
האלב מוסגפאלען, זאל מיסט ער מין קאהל=קאפף. ער מיסט
רין: (מא) פלוצען מיהס אוק דער ווייטע זיבעס מבגעסיכטס
זיא האלב מוס, זאל מיסט ער מין פלאדער=קאהל=קאפף.
ער מיסט רין: (מב) נייגט זיך זאל דער קאהלען הינטער=
פלדער פלאדער=ווייטע מין זונקען=רותה אונד ווייסער שאדען.
זאל מיסט עס דער מוסזאץ, דער זאל דער קאהלען הינטער=
פלדער פלאדער=ווייטע אוסגעברוכען: (מג) ווען מיהן דער
פריסטער בעזיהט, אונד פיבדעט, דאס מיבע זונקען=רותה
אונד ווייס שטעלט זיך ערהאבען, דער זאל דער מוסזאץ
מין דער הויט: (מד) זאל מיסט דער מען מוסזאביג. ער מיסט
מוררין, דער פריסטער אוק מיהן מוררין שפרעכען. ער
האט זיבען שאדען אק קאפפט: (מה) מין מוסזאביגער,
דער דען שאדען האט, זאל בערריסט קויידער טראגען, זין
הויפט=האר וויל וואלסען שאדען, בים מיבער דען ליפפען=
בארט מיינגעהילט געהען. אונד מוררין! מוררין! מוס=
רופען: (מו) זאל מיט אוך מוררין זין. ער זאל מיינסאק
בוייבען, זיבע וואהנונג זאל מוסערהאוב דעס לאגערס זין:
(מז) מין גוואנאב מן וועלכעם דער שאדען דעס מוסזאבעס
ענטשטעהט, מן וואלוען אלדער וויבען גוואנאב: (מח) מן
דער קעטטע אלדער אק מיינשוואב, פאן וויבען אלדער וואלוע,
אלדער מן ועדער, אלדער מן מרבייט מוס ועדער: (מט) זיא
שאדהאפטע שטעלוע זיהט זוקען. גרין מוס, אלדער זוקען=
רותה, אק גוואנאב אלדער אק ועדער, מן קעטטע אלדער
מיינשוואב. זאל מוס ועדער=גערהטע. זאל מיסט

עס

הַלָּ֫ךְ ׳רַטהע
עסוכלע רייגע פֿעגען ברינגען, מוּך נעלעגן׳ הַלָּ֫ן, מוכ
(ד) זָא וואָס ער, פֿיר דען ריין זָא שפּרענגען׳ נוּוייא
ער דיר ריין מוּרייז זָא ערקלערן איסט:

קאַפּיטעל יד מצרע

(א) דער עוּיגע שפּראַך זָא משׁה, ווּא פֿאָלגט: (ב) דיסע
עס דער שׁאַלען דעס אוּיסזאַצעס, אוּנד וואָס דעס פּריסטער
בעזייגט ווערדען: (ג) דער פּריסטער בעזיהט דען שׁאַדען,
ווּא מיט זיבען טאָגע טאָדט פֿערשׁיסען שׁאַלען: (נא) פֿאָ
דער שׁאַדען זיך אוּיסגעברייטעט, אוּף נעוואַנדט, אוּן קענטע
מען ווּא זיבען טאָגע בעזיהט ער מיהן ווידער. פֿינדעט ער, פֿאָ
זיבענטען טאָגע בעזיהט ער מיהן ווידער: (נב) ווען זָא
אוּנד וואָס מיהן זיבען טאָגע פֿערשׁיסען שׁאַלען: (נא) פֿאָ
דער שׁאַדען זיך אוּיסגעברייטעט, אוּף נעוואַנדט, אוּן קענטע
מען ווּא זיבען טאָגע אוּף ווידער. אוּן ווּאַרט דער פּריסטער
ווידער, פֿאָרבראַנט אוּיסזאַצעס, אוּן ווּאַרט דער שׁאַדען זיין
ווּא ווּא דאָס ינדערנע נעראַטהע, ווּאַרט דער שׁאַדען זיין
דאָס קליד, קענטע אוּיסזאַצעס מיינשׁאַפֿט, אוּן ווּאַלט אַדער ווייבען,
שׁאַלט אַדער אוּיסזאַצעס, אוּן ווּאַלט דער שׁאַדען זיין
ווידער, פֿאַרבראַנט. עס איסט אוּן אוּנריין: (נב) וואָן
אוּן שׁאַלט אַדער אוּיסזאַצעס, אוּן ווּאַלט דער שׁאַדען זיין
דאָס קליד, קענטע אוּיסזאַצעס מיינשׁאַפֿט, אוּן ווּאַלט אַדער ווייבען,

ה וְצִוָּה הַכֹּהֵן וְשָׁחַט אֶת־הַצִּפּוֹר הָאֶחָת אֶל־כְּלִי־חֶרֶשׂ
עַל־מַיִם חַיִּים׃ 6 אֶת־הַצִּפֹּר הַחַיָּה יִקַּח אֹתָהּ וְאֶת־עֵץ
הָאֶרֶז וְאֶת־שְׁנִי הַתּוֹלַעַת וְאֶת־הָאֵזֹב וְטָבַל אוֹתָם
וְאֶת׀ הַצִּפֹּר הַחַיָּה בְּדַם הַצִּפֹּר הַשְּׁחֻטָה עַל הַמַּיִם
הַחַיִּים׃ 7 וְהִזָּה עַל הַמִּטַהֵר מִן־הַצָּרַעַת שֶׁבַע פְּעָמִים
וְטִהֲרוֹ וְשִׁלַּח אֶת־הַצִּפֹּר הַחַיָּה עַל־פְּנֵי הַשָּׂדֶה׃
ח 8 וְכִבֶּס הַמִּטַהֵר אֶת־בְּגָדָיו וְגִלַּח אֶת־כָּל־שְׂעָרוֹ וְרָחַץ
בַּמַּיִם וְטָהֵר וְאַחַר יָבוֹא אֶל־הַמַּחֲנֶה וְיָשַׁב מִחוּץ
לְאָהֳלוֹ שִׁבְעַת יָמִים׃ 9 וְהָיָה בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי יְגַלַּח אֶת־
כָּל־שְׂעָרוֹ אֶת־רֹאשׁוֹ וְאֶת־זְקָנוֹ וְאֵת גַּבֹּת עֵינָיו וְאֶת־
כָּל־שְׂעָרוֹ יְגַלֵּחַ וְכִבֶּס אֶת־בְּגָדָיו וְרָחַץ אֶת־בְּשָׂרוֹ
י בַּמַּיִם וְטָהֵר׃ 10 וּבַיּוֹם הַשְּׁמִינִי יִקַּח שְׁנֵי־כְבָשִׂים תְּמִימִם
וְכִבְשָׂה אַחַת בַּת־שְׁנָתָהּ תְּמִימָה וּשְׁלֹשָׁה עֶשְׂרֹנִים
סֹלֶת מִנְחָה בְלוּלָה בַּשָּׁמֶן וְלֹג אֶחָד שָׁמֶן׃ 11 וְהֶעֱמִיד
הַכֹּהֵן הַמְטַהֵר אֶת הָאִישׁ הַמִּטַהֵר וְאֹתָם לִפְנֵי יְהוָה
פֶּתַח אֹהֶל מוֹעֵד׃ 12 וְלָקַח הַכֹּהֵן אֶת־הַכֶּבֶשׂ הָאֶחָד
וְהִקְרִיב אֹתוֹ לְאָשָׁם וְאֶת־לֹג הַשָּׁמֶן וְהֵנִיף אֹתָם
שני תְּנוּפָה לִפְנֵי יְהוָה׃ 13 וְשָׁחַט אֶת־הַכֶּבֶשׂ בִּמְקוֹם אֲשֶׁר
יִשְׁחַט אֶת־הַחַטָּאת וְאֶת־הָעֹלָה בִּמְקוֹם הַקֹּדֶשׁ כִּי
כַּחַטָּאת הָאָשָׁם הוּא לַכֹּהֵן קֹדֶשׁ קָדָשִׁים הוּא׃ 14 וְלָקַח
הַכֹּהֵן מִדַּם הָאָשָׁם וְנָתַן הַכֹּהֵן עַל־תְּנוּךְ אֹזֶן הַמִּטַהֵר
הַיְמָנִית וְעַל־בֹּהֶן יָדוֹ הַיְמָנִית וְעַל־בֹּהֶן רַגְלוֹ הַיְמָנִית׃
טו 15 וְלָקַח הַכֹּהֵן מִלֹּג הַשָּׁמֶן וְיָצַק עַל־כַּף הַכֹּהֵן הַשְּׂמָאלִית׃
טז 16 וְטָבַל הַכֹּהֵן אֶת־אֶצְבָּעוֹ הַיְמָנִית מִן־הַשֶּׁמֶן אֲשֶׁר עַל־
כַּפּוֹ הַשְּׂמָאלִית וְהִזָּה מִן־הַשֶּׁמֶן בְּאֶצְבָּעוֹ שֶׁבַע פְּעָמִים
לִפְנֵי יְהוָה׃ 17 וּמִיֶּתֶר הַשֶּׁמֶן אֲשֶׁר עַל־כַּפּוֹ יִתֵּן הַכֹּהֵן
עַל־תְּנוּךְ אֹזֶן הַמִּטַהֵר הַיְמָנִית וְעַל־בֹּהֶן יָדוֹ הַיְמָנִית
וְעַל־בֹּהֶן רַגְלוֹ הַיְמָנִית עַל־דַּם הָאָשָׁם׃ 18 וְהַנּוֹתָר

בשמן

ה) וצוה הכהן ושחט את־הצפור האחת אל־כלי־חרש
על־מים חיים׃ 6) את־הצפר החיה יקח אתה ואת־עץ
הארז ואת־שני התולעת ואת־האזב וטבל אותם
ואת׀ הצפר החיה בדם הצפר השחטה על המים
החיים׃ 7) והזה על המטהר מן־הצרעת שבע פעמים
וטהרו ושלח את־הצפר החיה על־פני השדה׃
ח 8) וכבס המטהר את־בגדיו וגלח את־כל־שערו ורחץ
במים וטהר ואחר יבוא אל־המחנה וישב מחוץ
לאהלו שבעת ימים׃ 9) והיה ביום השביעי יגלח את־
כל־שערו את־ראשו ואת־זקנו ואת גבת עיניו ואת־
כל־שערו יגלח וכבס את־בגדיו ורחץ את־בשרו
י במים וטהר׃ 10) וביום השמיני יקח שני־כבשים תמימם
וכבשה אחת בת־שנתה תמימה ושלשה עשרנים
סלת מנחה בלולה בשמן ולג אחד שמן׃ 11) והעמיד
הכהן המטהר את האיש המטהר ואתם לפני יהוה
פתח אהל מועד׃ 12) ולקח הכהן את־הכבש האחד
והקריב אתו לאשם ואת־לג השמן והניף אתם
שני תנופה לפני יהוה׃ 13) ושחט את־הכבש במקום אשר
ישחט את־החטאת ואת־העלה במקום הקדש כי
כחטאת האשם הוא לכהן קדש קדשים הוא׃ 14) ולקח
הכהן מדם האשם ונתן הכהן על־תנוך אזן המטהר
הימנית ועל־בהן ידו הימנית ועל־בהן רגלו הימנית׃
טו 15) ולקח הכהן מלג השמן ויצק על־כף הכהן השמאלית׃
טז 16) וטבל הכהן את־אצבעו הימנית מן־השמן אשר על־
כפו השמאלית והזה מן־השמן באצבעו שבע פעמים
לפני יהוה׃ 17) ומיתר השמן אשר על־כפו יתן הכהן
על־תנוך אזן המטהר הימנית ועל־בהן ידו הימנית
ועל־בהן רגלו הימנית על־דם האשם׃ 18) והנותר

(ה) אויף רעטהע וואַלט, מוז דאָס קרויט מיסאָפּע׃ (ו) אויף
דעם פריסטערס בעפעהן, שוואַכטעט יעמאַנד דעם מיינעם
פאָגעל, מן מין מירדען גענאָמען, מיבער פֿרישעס וואַסער׃
(ז) הירואָף ניזאָט ער דען יעבענדען פֿאָגעל, זאָמט
דעם נעדערן־האָלץ, דער רעטהע־וואָלט, מוז דעם
מיסאָפּען, טונקט ליסעס וואַסער, נעבסט דעם יעבענדען
פֿאָגעל, מן דאָס בלוט דעם גישוואַכטעטען פֿאָגעלס, וועס־
דעם מוכטער דעם פֿרישען וואַסער מיסט׃ (ח) בעשפרענגט
דען רייניגט שפרעכענדען זאָמט ניבען מאָן, רייניגעט מיהן,
מוז דאָס פֿאָגעל מוף דאָס פֿעלד פֿליהען׃ (ט) דער
רין נעשאַפֿענען וועדעלן וואָלן, וואַשט הירואָף וויבע קיידער,
שערעט זיך גאַנץ ניבע האָרע אָב, באָדעט זיך מן וואַסער,
מוז ווידר רין. ער דאָרף נעמיך הערכאָן מן דאָס פֿאָגעל
קאַמען, יעדאָך מוס ער זיך נאָך ניבען טאָגע וואַרטען
זייער נעלטס מוכאָהאָלטען׃ (י) פֿאָ ניבענטען טאָגע אָבער,
שערעט ער זיך גאַנץ האָרע אָב, וואַשט ניבע קיידער,
פֿוס פֿאָ באָדעט, זיך מוגען־ברונגען, מיבערהויפּט וואָס
האָר שערעט ער אָב, וואַשט ניבע קיידער, באָדעט זיך מיך
וואַסער, מוז ווידר רין׃ (יא) דאָ מיבענטען טאָגע ברינגט ער
גוויא שאָפֿס, אָהנע פֿעהלער, מוז מין יאָהריגעס שאָף,
וויבליכען געשלעכטס, אָהנע פֿעהלער. דריא נעהנטעהיל
פֿייגעס מעהל, גוט שפֿייסע־אָפּפֿער, מיט עהל מֶנגעקנע־
טעט. מוז מין לֹג עהל׃ (יב) דער רייניגענדע פריסטער
שטעלט דען מאָן דער בעריניגט ווירד, מוז זיך אָפּפֿער־
שאָפֿען, פֿאָר דען עוויגען, פֿר מיינגאַבע דעס שטיפֿס־
בענעטס׃ (יג) שוואַכטעט הערכאָן דאָס שאָף, נעבסט דעס פֿוס
ברינגט עס גוט שולד־אָפּפֿער, נעבסט דעס לֹג עהל.
עוויגען׃ (יד) שוואַכטעט הערכאָן מיט בייזען מיינע וועבזוכע פֿאָר דעס
אר מאַכט נעמיך מיט בייזען מיינע וועבזוכע פֿאָר דעס
שאָף, אָן דעס זינבלן פֿוס שולד־אָפּפֿער, נעבסט דעס לֹג עהל.
פֿוס רעכטען אויהר, אויף דען דאָומען, אויף דען דאָומען
פֿוס רעכטען האַנד, אויף דען גראָסען פֿינגער, אויף דען
גראָסען פֿוס רעכטען׃ (טו) הירואָף ניזאָט ער פֿון דעם
פריסטערס לינקען האַנד, מוז גיסט דאָס אין דעס
פריסטערס לינקען האַנד׃ (טז) טונקט ניבען רעכטען פֿינגער
דען רויטען אָהרע, דער גיסט דאָס, מוז אויף דען גראָסען
נעהמען ניבעס רעכטען פֿוסעס׃ (יז) פֿון דעם פֿאָגעל
מוז שפרענגט דאָס פֿון ניבען מאָן פֿאָר דעס עוויגען׃ (יח) פֿון
דעם מיברינגען עהל, מין ניבער האַנד, ברינגט ער מן דען
רעכטען אָהר־קנאָרפּעל דעס ניידינגט דער בעריניגט ווירד.
דען רויטען ניבעס רעכטען האַנד, מוז מן דען גראָסען
נעהמען ניבעס רעכטען פֿוסעס. מיבער דאָס בלוט דעס
שולד־אָפּפֿערס׃ (יט) וואָס מין ניבער האַנד נאָך עהל נוריק
בויבט, ברינגט ער אויף דאָס הויפּט דעסיניגען דער
בעריניגט

מוב
כנען קאָמט, דאָס איך מיך נוס מיבענטהוס מיבגעבט,
מאַק מוב פֿהלן, וויא פֿאָלגט: (לד) ווען איהר אין דאָס לאַנד
מוב אַר ריין ווערדען זאָלן: (לג) דער עזויגע שפראַך נו
מויסזאָן אין דאָס · ווען זיין פֿערשעגען ניכט הינרייכט,
(לב) דיסעס מיסט דיא זעהרע פֿיר דעציענדען, דער דען
מוך נו רייניגעדען, פֿאָר דעס עזויגען פֿערזעהנט:
נעבסט דעס שפייסע־פֿאַסער, וואָלורך דער פֿריסטער
פֿערשעגען מיפֿגעבראַכט · וויירד דאָס מענש נוס גאַנצען פֿאַסער גענאַמען·
פֿאַסער, מוב דאָס מענש נוס גאַנצען פֿאַסער גענאַמען
נעבסט דעס שפייסע־פֿאַסער, מיט דעס עזויגען פֿאָר דעס פֿריסטער
מוך נו רייניגעדען, פֿאָר דעס עזויגען פֿערזעהנט:
(לב) דיסעס מיסט דיא זעהרע פֿיר דעציענדען, דער דען
מוך נו רייניגעדען, פֿאָר דעס עזויגען פֿערזעהנט:
נעבסט דעס שפייסע־פֿאַסער, וואָלורך דער פֿריסטער
פֿערשעגען מיפֿגעבראַכט · וויירד דאָס מענש נוס גאַנצען פֿאַסער גענאַמען·
פֿאַסער, מוב דאָס מענש נוס גאַנצען פֿאַסער גענאַמען
נעמאַלט דאָס פֿייער פֿערשעגען ניכט הינרייכט,
(לא) וואָס זיין
טויבען, פֿאַר עזויגען: (

אֶל־אֶרֶץ כְּנַעַן אֲשֶׁר אֲנִי נֹתֵן לָכֶם לַאֲחֻזָּה וְנָתַתִּי נֶגַע
צָרַעַת בְּבֵית אֶרֶץ אֲחֻזַּתְכֶם׃ לה וּבָא אֲשֶׁר־לוֹ הַבָּיִת
וְהִגִּיד לַכֹּהֵן לֵאמֹר כְּנֶגַע נִרְאָה לִי בַּבָּיִת׃ 36 וְצִוָּה
הַכֹּהֵן וּפִנּוּ אֶת־הַבַּיִת בְּטֶרֶם יָבֹא הַכֹּהֵן לִרְאוֹת אֶת־
הַנֶּגַע וְלֹא יִטְמָא כָּל־אֲשֶׁר בַּבַּיִת וְאַחַר כֵּן יָבֹא הַכֹּהֵן
לִרְאוֹת אֶת־הַבָּיִת׃ 37 וְרָאָה אֶת־הַנֶּגַע וְהִנֵּה הַנֶּגַע
בְּקִירֹת הַבַּיִת שְׂקַעֲרוּרֹת יְרַקְרַקֹּת אוֹ אֲדַמְדַּמֹּת
וּמַרְאֵיהֶן שָׁפֵל מִן־הַקִּיר׃ 38 וְיָצָא הַכֹּהֵן מִן־הַבַּיִת
אֶל־פֶּתַח הַבָּיִת וְהִסְגִּיר אֶת־הַבַּיִת שִׁבְעַת יָמִים׃
וְשָׁב הַכֹּהֵן בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי וְרָאָה וְהִנֵּה פָשָׂה הַנֶּגַע 39
בְּקִירֹת הַבָּיִת׃ מ וְצִוָּה הַכֹּהֵן וְחִלְּצוּ אֶת־הָאֲבָנִים אֲשֶׁר
בָּהֶן הַנֶּגַע וְהִשְׁלִיכוּ אֹתָהֶן אֶל־מִחוּץ לָעִיר אֶל־
מָקוֹם טָמֵא׃ 41 וְאֶת־הַבַּיִת יַקְצִעַ מִבַּיִת סָבִיב וְשָׁפְכוּ
אֶת־הֶעָפָר אֲשֶׁר הִקְצוּ אֶל־מִחוּץ לָעִיר אֶל־מָקוֹם
טָמֵא׃ 42 וְלָקְחוּ אֲבָנִים אֲחֵרוֹת וְהֵבִיאוּ אֶל־תַּחַת
הָאֲבָנִים וְעָפָר אַחֵר יִקַּח וְטָח אֶת־הַבָּיִת׃ 43 וְאִם־יָשׁוּב
הַנֶּגַע וּפָרַח בַּבַּיִת אַחַר חִלַּץ אֶת־הָאֲבָנִים וְאַחֲרֵי
הְקָצוֹת אֶת־הַבַּיִת וְאַחֲרֵי הְטֹחַ׃ 44 וּבָא הַכֹּהֵן וְרָאָה
וְהִנֵּה פָשָׂה הַנֶּגַע בַּבַּיִת צָרַעַת מַמְאֶרֶת הִוא בַּבַּיִת
טָמֵא הִוא׃ מה וְנָתַץ אֶת־הַבַּיִת אֶת־אֲבָנָיו וְאֶת־עֵצָיו
וְאֵת כָּל־עֲפַר הַבָּיִת וְהוֹצִיא אֶל־מִחוּץ לָעִיר אֶל־
מָקוֹם טָמֵא׃ 46 וְהַבָּא אֶל־הַבַּיִת כָּל־יְמֵי הִסְגִּיר אֹתוֹ
יִטְמָא עַד־הָעָרֶב׃ 47 וְהַשֹּׁכֵב בַּבַּיִת יְכַבֵּס אֶת־בְּגָדָיו
וְהָאֹכֵל בַּבַּיִת יְכַבֵּס אֶת־בְּגָדָיו׃ 48 וְאִם־בֹּא יָבֹא הַכֹּהֵן
וְרָאָה וְהִנֵּה לֹא־פָשָׂה הַנֶּגַע בַּבַּיִת אַחֲרֵי הָטְחַ אֶת־
הַבַּיִת וְטִהַר הַכֹּהֵן אֶת־הַבַּיִת כִּי נִרְפָּא הַנָּגַע׃ 49 וְלָקַח
לְחַטֵּא אֶת־הַבַּיִת שְׁתֵּי צִפֳּרִים וְעֵץ אֶרֶז וּשְׁנִי תוֹלַעַת
וְאֵזֹב׃ נ וְשָׁחַט אֶת־הַצִּפֹּר הָאֶחָת אֶל־כְּלִי־חֶרֶשׂ עַל־

מוב

לה) ווען דער כהן קומט אריין זי צו בעזעהן דאס הויז נאכדעם וואס מען האט עס אויסגעראומט פון דעם אונריינעם, זאל ער ניט קומען אריין אין דאס הויז כדי ער זאל ניט ווערן אונריין, נאר ער זאל בעפעלן אז מען זאל אויסראומען דאס הויז פון אלע זאכן כדי אלץ זאל ווערן ריין וואס אין הויז איז, וואס ווען ער וועט אריין קומען וועט ער ניט ווערן אונריין פון אלץ וואס אין הויז איז: (לו) דער כהן זאל בעפעלן אז מען זאל אויסראומען דאס הויז, כדי אלץ וואס אין הויז איז זאל ניט ווערן אונריין, ווען ער וועט אריין קומען זעהן דעם נגע: (לז) ווען ער וועט זעהן דעם נגע אין די ווענט פון הויז מיט ווייטע פארטיפטע פלעקען, אדער גרינע אדער רויטע פלעקען, וואס זעהן אויס ווי טיפער ווי די ווענט פון הויז: (לח) זאל דער כהן ארויס גיין פון הויז צו דער טיר פון הויז, און זאל פארשליסען דאס הויז זיבן טעג: (לט) ווען דער כהן קומט ווידער אום דעם זיבעטן טאג, זאל ער זעהן אויב דער נגע האט זיך אויסגעשפרייט אין די ווענט פון הויז: (מ) זאל ער באפעהלן אז מען זאל ארויסנעמען די שטיינער אין וועלכע דער נגע איז, און זאל זי וואארפן אין א פלאץ אויסער דער שטאט, אונריין: (מא) דאס הויז זאל מען אראפקראצן פון אלע זייטן רונד ארום, און דעם שמאנט וואס מען וועט אראפקראצן פון הויז זאל מען וואארפן אין א פלאץ אויסער דער שטאט, אונריין: (מב) דערנאך זאל מען ווידער ברענגען שטיינער אין דעם פלאץ פון די אנדערע שטיינער, און מען זאל נעמען אנדער שמאנט אין דעם פלאץ פון דעם אנדערן שמאנט: (מג) אבער אויב דער נגע קומט ווידער אום אין הויז נאכדעם וואס מען האט עס אראפגעקראצט, אדער נאכדעם וואס מען האט עס אויסגעשפרייט אין הויז: (מד) דעמאלט זאל דער כהן ארויס גיין, אויב דער נגע האט זיך ניט אויסגעשפרייט אין הויז, זאל ער דערקלערן אז דאס הויז איז ריין, ווייל דער נגע איז ווייג: (מה) דעריבער זאל מען אראפרייסן דאס הויז, זיין שטיינער, זיין האלץ, און אלע שמאנט פון הויז, און ער זאל ארויס פירן פון דער שטאט אין א אונריינעם פלאץ: (מו) ווער עס גייט אריין אין דעם הויז אלע טעג וואס עס איז פארשלאסן, ווערט ער אונריין ביז אין אוונט: (מז) ווער עס שלאפט אין דעם הויז זאל וואשן זיינע קליידער, ווער עס עסט אין הויז זאל וואשן זיינע קליידער: (מח) ווען דער כהן קומט אריין אין הויז, נאכדעם וואס מען האט עס ווידער אויסגעשפרייט נאכדעם וואס מען האט דאס הויז ווידער אויפגעבויט, זאל ער דערקלערן אז דאס הויז איז ריין, ווייל דער נגע איז ווייג: (מט) ער זאל נעמען צוויי פויגעל, האלץ פון צעדערן, שארלאך ווערעם, און יזוב: (נ) שלאכטן דאס איין פויגעל איבער א טעפל מיט ווייסער

ווען
מ"ע העלפערע, מן וואסער מיסגעוואשען ווערדען:
(ו) ווען א בעל־קרי־זיכטיגע בעריהרט, אדער
דאס עלפענבאצוג מוכר ניט בעריהרט, אויך נים
דעם וואסער באדען, זאל ער וואשען זיין קליידער
אוים, אדער בעדען זיך אין פלוס, אדער וואשען
זיך אין וואסער באדען, מוכר ביס אבענד מוכרין זיין:
(ז) ווער דעם בעל־קרי־זיכטיגען בעריהרט,
זאל וואשען זיין קליידער אוים, אדער בעדען זיך
אין וואסער באדען, מוכר ביס אבענד מוכרין זיין:
(ח) ווען א בעל־קרי־זיכטיגער אויף א ריין
מענטש שפייט, זאל ער וואשען זיין קליידער אוים,
אדער בעדען זיך אין וואסער באדען, מוכר ביס אבענד
מוכרין זיין: (ט) וואס
אין וואסער באדען, מוכר ביס אבענד מוכרין זיין: (י) ווער
אין מוכטער זיך נים האבען פעלענט, זאל ביס אבענד מוכרין
זיין. ווער דיסע דינגע טראגט, מוז וויכע קיידער וואשען,
זיך אין וואסער באדען, מוכר ביס אבענד מוכרין זיין:
(יא) ווען דער פלוס־זיכטיגע בעריהרט, בעפאר ער זיך ליז
דעט האבע אבגעוואשען, (בעפאר ער זיך נור רייניגונג געבע־
נוען) זאל וויכע קיידער וואשען, זיך אין וואסער באדען,
מוכר ביס אבענד מוכרין זיין: (יב) אין טיידען בערבאכען, מוז ניכט בעריהרט,
דאס דער פלוס־זיכטיגע בעריהרט, אויך ניכט
אלע העלצערע, מן וואסער מיסגעוואשען ווערדען:

קאפיטעל טו

(א) דער עווינע שפראך גו משה מוכ לאהרן, ווי פאלגט:
(ב) רעדעט מיט דען קינדערן ישראל, מוכ זאגט מיהנען,
ווען יעמאנד אן זיינעם פלוס ליידעט דעם פלוס האט, זו זאל זיין זיין פלוס־
פלוס מוכרין זיין: (ג) מיט זיינער מוכריינקייט, ווערדען דעם
פלוסם, זאל עס פאלגענדע בעשאפענהייט האבען. דאס
ביוד מאג דען פלוס טרייבען אוסען, אדער פערשטאפט
זיין פלוס, זו מיט זיינע מוכריינקייט מן בייזען פלוס־
זיכטיגע: (ד) יעדע לאגער־שטאטע, ווארוף דער פלוס־
ליגען פלעגט, זאל מוכרין זיין. מוכ יעדעס גערעטע,
דארוף דער פלוס ליגען פלעגט, זאל מוכרין זיין: (ה) ווער
יעמאנד זיינע לאגער־שטאטע בעריהרט, זאל ער זיינע
קיידער וואשען, זיך אין וואסער באדען, מוכ ביס אבענד
מוכרין זיין: (ו) ווער אוף דעם גערעטע זיכט־ווארוף דער
פלוס־זיכטיגע זיך ליגען פלעגט, זאל זיינע קיידער וואשען,
זיך אין וואסער באדען, מוכ ביס אבענד מוכרין זיין:
(ז) ווער בוקאנען אויף דעם פלוס־זיכטיגען בעריהרט, זאל
זיינע קיידער וואשען, זיך אין וואסער באדען, מוכ ביס אבענד
מוכרין זיין: (ח) ווען דער פלוס־זיכטיגע אן מיינען
זיינען ריין, דאן זאל ער זיינע קיידער וואשען,
זיך אין וואסער באדען, מוכ ביס אבענד מוכרין זיין:
(ט) וואס
דער פלוס־זיכטיגע ריט אויף, זאל ווערדען פלוס־
פלוגט, זאל זיין מוכרין זיין: (י) ווער עטוואס בעריהרט,
דאס דער פלוס־זיכטיגע אונטער זיך האט, זאל מוכרין
זיין. ווער דאס טראגט, מוז וויכע קיידער וואשען,
זיך אין וואסער באדען, מוכ ביס אבענד מוכרין זיין:
(יא) ווען דער פלוס־זיכטיגע בעריהרט, בעפאר ער זיך ליז
דעט האבע אבגעוואשען, (בעפאר ער זיך נור רייניגונג געבע־
נוען) זאל וויכע קיידער וואשען, זיך אין וואסער באדען,
מוכר ביס אבענד מוכרין זיין: (יב) אין טיידען בערבאכען, מוז ניכט בעריהרט,
דאס דער פלוס־זיכטיגע בעריהרט, אויך ניכט
אלע העלצערע, מן וואסער מיסגעוואשען ווערדען:

51 מַיִם חַיִּים׃ וְלָקַח אֶת־עֵץ הָאֶרֶז וְאֶת־הָאֵזֹב וְאֶת־
שְׁנִי הַתּוֹלַעַת וְאֵת הַצִּפֹּר הַחַיָּה וְטָבַל אֹתָם בְּדַם
הַצִּפֹּר הַשְּׁחוּטָה וּבַמַּיִם הַחַיִּים וְהִזָּה אֶל־הַבַּיִת שֶׁבַע
52 פְּעָמִים׃ וְחִטֵּא אֶת־הַבַּיִת בְּדַם הַצִּפּוֹר וּבַמַּיִם הַחַיִּים
וּבַצִּפֹּר הַחַיָּה וּבְעֵץ הָאֶרֶז וּבָאֵזֹב וּבִשְׁנִי הַתּוֹלָעַת׃
53 וְשִׁלַּח אֶת־הַצִּפֹּר הַחַיָּה אֶל־מִחוּץ לָעִיר אֶל־פְּנֵי
חמישי 54 הַשָּׂדֶה וְכִפֶּר עַל־הַבַּיִת וְטָהֵר׃ זֹאת הַתּוֹרָה לְכָל־
נגע 56 נֶגַע הַצָּרַעַת וְלַנָּתֶק׃ וּלְצָרַעַת הַבֶּגֶד וְלַבָּיִת׃ וְלַשְּׂאֵת
57 וְלַסַּפַּחַת וְלַבֶּהָרֶת׃ לְהוֹרֹת בְּיוֹם הַטָּמֵא וּבְיוֹם הַטָּהֹר
זֹאת תּוֹרַת הַצָּרָעַת׃ פ

טו

Cap. XV. טו

א 2 וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה וְאֶל־אַהֲרֹן לֵאמֹר׃ דַּבְּרוּ אֶל־בְּנֵי
יִשְׂרָאֵל וַאֲמַרְתֶּם אֲלֵהֶם אִישׁ אִישׁ כִּי יִהְיֶה זָב מִבְּשָׂרוֹ
3 זוֹבוֹ טָמֵא הוּא׃ וְזֹאת תִּהְיֶה טֻמְאָתוֹ בְּזוֹבוֹ רָר בְּשָׂרוֹ
4 אֶת־זוֹבוֹ אוֹ־הֶחְתִּים בְּשָׂרוֹ מִזּוֹבוֹ טֻמְאָתוֹ הִוא׃ כָּל־
הַמִּשְׁכָּב אֲשֶׁר יִשְׁכַּב עָלָיו הַזָּב יִטְמָא וְכָל־הַכְּלִי אֲשֶׁר־
ה יֵשֵׁב עָלָיו יִטְמָא׃ וְאִישׁ אֲשֶׁר יִגַּע בְּמִשְׁכָּבוֹ יְכַבֵּס בְּגָדָיו
6 וְרָחַץ בַּמַּיִם וְטָמֵא עַד־הָעָרֶב׃ וְהַיֹּשֵׁב עַל־הַכְּלִי אֲשֶׁר־
יֵשֵׁב עָלָיו הַזָּב יְכַבֵּס בְּגָדָיו וְרָחַץ בַּמַּיִם וְטָמֵא עַד־הָעָרֶב׃
7 וְהַנֹּגֵעַ בִּבְשַׂר הַזָּב יְכַבֵּס בְּגָדָיו וְרָחַץ בַּמַּיִם וְטָמֵא עַד־
8 הָעָרֶב׃ וְכִי־יָרֹק הַזָּב בַּטָּהוֹר וְכִבֶּס בְּגָדָיו וְרָחַץ בַּמַּיִם
9 וְטָמֵא עַד־הָעָרֶב׃ וְכָל־הַמֶּרְכָּב אֲשֶׁר יִרְכַּב עָלָיו הַזָּב
י יִטְמָא׃ וְכָל־הַנֹּגֵעַ בְּכֹל אֲשֶׁר יִהְיֶה תַּחְתָּיו יִטְמָא עַד־
הָעָרֶב וְהַנּוֹשֵׂא אוֹתָם יְכַבֵּס בְּגָדָיו וְרָחַץ בַּמַּיִם וְטָמֵא
11 עַד־הָעָרֶב׃ וְכֹל אֲשֶׁר יִגַּע־בּוֹ הַזָּב וְיָדָיו לֹא־שָׁטַף בַּמַּיִם
12 וְכִבֶּס בְּגָדָיו וְרָחַץ בַּמַּיִם וְטָמֵא עַד־הָעָרֶב׃ וּכְלִי־חֶרֶשׂ
אֲשֶׁר־יִגַּע־בּוֹ הַזָּב יִשָּׁבֵר וְכָל־כְּלִי־עֵץ יִשָּׁטֵף בַּמָּיִם׃

13 וְכִי־יִטְהַר הַזָּב מִזּוֹבוֹ וְסָפַר לוֹ שִׁבְעַת יָמִים לְטָהֳרָתוֹ
14 וְכִבֶּס בְּגָדָיו וְרָחַץ בְּשָׂרוֹ בְּמַיִם חַיִּים וְטָהֵר׃ וּבַיּוֹם
הַשְּׁמִינִי יִקַּח־לוֹ שְׁתֵּי תֹרִים אוֹ שְׁנֵי בְנֵי יוֹנָה וּבָא׃
לִפְנֵי יְהוָה אֶל־פֶּתַח אֹהֶל מוֹעֵד וְנָתַן אֶל־הַכֹּהֵן׃
טו וְעָשָׂה אֹתָם הַכֹּהֵן אֶחָד חַטָּאת וְהָאֶחָד עֹלָה וְכִפֶּר
שישי בעקובות שביעי
16 עָלָיו הַכֹּהֵן לִפְנֵי יְהוָה מִזּוֹבוֹ׃ ס וְאִישׁ כִּי־תֵצֵא
מִמֶּנּוּ שִׁכְבַת־זָרַע וְרָחַץ בַּמַּיִם אֶת־כָּל־בְּשָׂרוֹ וְטָמֵא
17 עַד־הָעָרֶב׃ וְכָל־בֶּגֶד וְכָל־עוֹר אֲשֶׁר־יִהְיֶה עָלָיו שִׁכְבַת־
18 זָרַע וְכֻבַּס בַּמַּיִם וְטָמֵא עַד־הָעָרֶב׃ וְאִשָּׁה אֲשֶׁר יִשְׁכַּב
אִישׁ אֹתָהּ שִׁכְבַת־זָרַע וְרָחֲצוּ בַמַּיִם וְטָמְאוּ עַד־
הָעָרֶב׃ פ
19 וְאִשָּׁה כִּי־תִהְיֶה זָבָה דָּם יִהְיֶה זֹבָהּ בִּבְשָׂרָהּ שִׁבְעַת
יָמִים תִּהְיֶה בְנִדָּתָהּ וְכָל־הַנֹּגֵעַ בָּהּ יִטְמָא עַד־הָעָרֶב׃
כ וְכֹל אֲשֶׁר תִּשְׁכַּב עָלָיו בְּנִדָּתָהּ יִטְמָא וְכֹל אֲשֶׁר־תֵּשֵׁב
21 עָלָיו יִטְמָא׃ וְכָל־הַנֹּגֵעַ בְּמִשְׁכָּבָהּ יְכַבֵּס בְּגָדָיו וְרָחַץ
22 בַּמַּיִם וְטָמֵא עַד־הָעָרֶב׃ וְכָל־הַנֹּגֵעַ בְּכָל־כְּלִי אֲשֶׁר־
תֵּשֵׁב עָלָיו יְכַבֵּס בְּגָדָיו וְרָחַץ בַּמַּיִם וְטָמֵא עַד־הָעָרֶב׃
23 וְאִם עַל־הַמִּשְׁכָּב הוּא אוֹ עַל־הַכְּלִי אֲשֶׁר־הִוא יֹשֶׁבֶת־
24 עָלָיו בְּנָגְעוֹ־בוֹ יִטְמָא עַד־הָעָרֶב׃ וְאִם שָׁכֹב יִשְׁכַּב אִישׁ
אֹתָהּ וּתְהִי נִדָּתָהּ עָלָיו וְטָמֵא שִׁבְעַת יָמִים וְכָל־הַמִּשְׁכָּב
כה אֲשֶׁר־יִשְׁכַּב עָלָיו יִטְמָא׃ ס וְאִשָּׁה כִּי־יָזוּב
זוֹב דָּמָהּ יָמִים רַבִּים בְּלֹא עֶת־נִדָּתָהּ אוֹ כִי־תָזוּב
עַל־נִדָּתָהּ כָּל־יְמֵי זוֹב טֻמְאָתָהּ כִּימֵי נִדָּתָהּ תִּהְיֶה־
26 טְמֵאָה הִוא׃ כָּל־הַמִּשְׁכָּב אֲשֶׁר־תִּשְׁכַּב עָלָיו כָּל־יְמֵי
זוֹבָהּ כְּמִשְׁכַּב נִדָּתָהּ יִהְיֶה־לָּהּ וְכָל־הַכְּלִי אֲשֶׁר תֵּשֵׁב
27 עָלָיו טָמֵא יִהְיֶה כְּטֻמְאַת נִדָּתָהּ׃ וְכָל־הַנּוֹגֵעַ בָּם יִטְמָא
28 וְכִבֶּס בְּגָדָיו וְרָחַץ בַּמַּיִם וְטָמֵא עַד־הָעָרֶב׃ וְאִם־טָהֲרָה
29 שביעי מִזּוֹבָהּ וְסָפְרָה לָּהּ שִׁבְעַת יָמִים וְאַחַר תִּטְהָר׃ וּבַיּוֹם

(יג) וען דער פֿלוס־זיכטיגע פֿאַן זיינעם פֿלוסס בעפֿרייעט
(25)
דעם

זיך

זאל לכהן זייענ שטיהר גוט זיבדען / אפֿפֿער פֿאַרבירגען / פֿיר
הערפֿאַך גוט עזחז"ל מין דיא ווייסט נו שיקען : (יא) הירוף
זיבדען דער קינדער ישראל פֿאַרוף נו בעקענען) מוב מיהן
וועדרען / מוס מיבער דעמזעלבען נו פֿערזיהנען / (בעמיך דיא
בעפֿאַלען מיסט / זאל אבדענדיג פֿאַר דען עוויגען הין געשטעלט
עוויגען גפֿאַלען מיסט / דאר / מוב מאַכט מיהן גוט זיבדען
אפֿפֿער : (יב) דער בעק / מוך וועלכען דאס זאַם פֿיר עזחז"ל
(יג) דאס זאַם פֿיר דען טראַגען / מוך וועלכען דאס זאַם פֿיר
עזחז"ל / מין זאַם פֿיר דען עוויגען / מוב מין זאַם פֿיר עזחז"ל :
(יד) פֿיר בעק / מוך מיין בייבלען בעקע גוויא שטיפֿט = גענעזטט : (טו) דער פֿרישטער
זאל מיינבאַבגע דעס שטיפֿטס = גענעזטס : (ל) דער פֿרישטער

קאַפּיטעל יו אחרי מות

(א) דער עוויגע שפראַך נו משה / נאַכדעם דיא ביידען זעהנע
דעס לעבען זיינער פֿאַרלוירען . אוֹם זיא בעמיך פֿאַר דען
עוויגען הין טראַטען מוב שטאַרבען : (ב) דאַ זאַגטע דער עוויג =
גע נו משה / רעדע מיט דיינעם ברודער לעכען / דאַם ער ניכט
נו יעדער צייט מין דאַם הייליגטהום / מיינעראַרק דעם פֿאַר =
הענגם קאַפּוֹרעת . בעמיך פֿאַר דען דעקעל / וועלכער מוך דער
מיינער וואַלקע מיבער דעם דעקעל ערשיינען) : (ג) מיט פֿאַר =
גענדעם זאל לעכען מין דאַם הייליגטהום קאַמען . מיט מיינעם
יונגען שטיהר / גוט זיבדען = אפֿפֿער / מוב מיט מיינעם וועדדער
גוט באַבנען אפֿפֿער : (ד) מיינען לייב = רעק פֿאַן לייבוועבב דעס
הייליגטהומס זאל ער אַבנייהען / מוב לייענען בין = קלייעד
זיינעם לייב האַבען . מיט מיינעם לייענען גירטען זיך מוס =
ביבדען / מוב מיינען לייענען בוב מוציוענען . עס זיבד היי =
ליגע קלייעד . דאַהער זאַל ער זיך פֿאַרהער באַדען / מוב
זיא הערנאַך אַנטאן : (ה) פֿאַן דער בעמיינדע דער קינדער
ישראל זאַל ער צוויי = בעקע גוט זיבדען = אפֿפֿער / מוב
מיינען וועדדער גוט באַבנען אפֿפֿער / נעהמען : (ו) נו ערסט
זאל לכהן זייענ שטיהר גוט זיבדען = אפֿפֿער / מוב מיט
ביידען בעקע / שטעלט זיא פֿאַר דען עוויגען הין / דאַם מיינבאַבנ דעס
שטיפֿטס = גענעזטס : (ח) ועבט מוך דיא בייבלען בעקע צוויי
לעסע / מין זאַם פֿיר דען עוויגען / מוב מין זאַם פֿיר עזחז"ל :
(ט) לכהן ברינגט דען בעק / מוך וועלכען דאס זאַם פֿיר דען
עוויגען גפֿאַלען מיסט / דאר / מוב מאַכט מיהן גוט זיבדען =

הַשְּׁמִינִי תִּקַּח־לָהּ שְׁתֵּי תֹרִים אוֹ שְׁנֵי בְּנֵי יוֹנָה וְהֵבִיאָה
ל אוֹתָם אֶל־הַכֹּהֵן אֶל־פֶּתַח אֹהֶל מוֹעֵד : וְעָשָׂה הַכֹּהֵן
אֶת־הָאֶחָד חַטָּאת וְאֶת־הָאֶחָד עֹלָה וְכִפֶּר עָלֶיהָ הַכֹּהֵן
מפטיר 31 לִפְנֵי יְהוָה מִזּוֹב טֻמְאָתָהּ : וְהִזַּרְתֶּם אֶת־בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל
מִטֻּמְאָתָם וְלֹא יָמֻתוּ בְטֻמְאָתָם בְּטַמְּאָם אֶת־מִשְׁכָּנִי אֲשֶׁר
32 בְּתוֹכָם : זֹאת תּוֹרַת הַזָּב וַאֲשֶׁר תֵּצֵא מִמֶּנּוּ שִׁכְבַת־זָרַע
33 לְטָמְאָה־בָהּ : וְהַדָּוָה בְנִדָּתָהּ וְהַזָּב אֶת־זוֹבוֹ לַזָּכָר
וְלַנְּקֵבָה וּלְאִישׁ אֲשֶׁר יִשְׁכַּב עִם־טְמֵאָה :

יו Cap. XVI.

פ פ פ כט 29 אחרי מות

א וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה אַחֲרֵי מוֹת שְׁנֵי בְנֵי אַהֲרֹן בְּקָרְבָתָם
2 לִפְנֵי־יְהוָה וַיָּמֻתוּ : וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה דַּבֵּר אֶל־
אַהֲרֹן אָחִיךָ וְאַל־יָבֹא בְכָל־עֵת אֶל־הַקֹּדֶשׁ מִבֵּית
לַפָּרֹכֶת אֶל־פְּנֵי הַכַּפֹּרֶת אֲשֶׁר עַל־הָאָרֹן וְלֹא יָמוּת כִּי
3 בֶּעָנָן אֵרָאֶה עַל־הַכַּפֹּרֶת : בְּזֹאת יָבֹא אַהֲרֹן אֶל־הַקֹּדֶשׁ
4 בְּפַר בֶּן־בָּקָר לְחַטָּאת וְאַיִל לְעֹלָה : כְּתֹנֶת־בַּד קֹדֶשׁ יִלְבָּשׁ
וּמִכְנְסֵי־בַד יִהְיוּ עַל־בְּשָׂרוֹ וּבְאַבְנֵט בַּד יַחְגֹּר וּבְמִצְנֶפֶת
בַּד יִצְנָף בִּגְדֵי־קֹדֶשׁ הֵם וְרָחַץ בַּמַּיִם אֶת־בְּשָׂרוֹ וּלְבֵשָׁם :
ה וּמֵאֵת עֲדַת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל יִקַּח שְׁנֵי־שְׂעִירֵי עִזִּים לְחַטָּאת
6 וְאַיִל אֶחָד לְעֹלָה : וְהִקְרִיב אַהֲרֹן אֶת־פַּר הַחַטָּאת אֲשֶׁר־
7 לוֹ וְכִפֶּר בַּעֲדוֹ וּבְעַד בֵּיתוֹ : וְלָקַח אֶת־שְׁנֵי הַשְּׂעִירִם
8 וְהֶעֱמִיד אֹתָם לִפְנֵי יְהוָה פֶּתַח אֹהֶל מוֹעֵד : וְנָתַן אַהֲרֹן
עַל־שְׁנֵי הַשְּׂעִירִם גֹּרָלוֹת גּוֹרָל אֶחָד לַיהוָה וְגוֹרָל אֶחָד
9 לַעֲזָאזֵל : וְהִקְרִיב אַהֲרֹן אֶת־הַשָּׂעִיר אֲשֶׁר עָלָה עָלָיו
י הַגּוֹרָל לַיהוָה וְעָשָׂהוּ חַטָּאת : וְהַשָּׂעִיר אֲשֶׁר עָלָה עָלָיו
הַגּוֹרָל לַעֲזָאזֵל יָעֳמַד־חַי לִפְנֵי יְהוָה לְכַפֵּר עָלָיו לְשַׁלַּח
11 אֹתוֹ לַעֲזָאזֵל הַמִּדְבָּרָה : וְהִקְרִיב אַהֲרֹן אֶת־פַּר הַחַטָּאת

בראש עמוד v. 8. קמץ ברביע v. 4. מלרע v. 29. אשר

אֲשֶׁר־לוֹ וְכִפֶּר בַּעֲדוֹ וּבְעַד בֵּיתוֹ וְשָׁחַט אֶת־פַּר הַחַטָּאת
12 אֲשֶׁר־לוֹ׃ וְלָקַח מְלֹא־הַמַּחְתָּה גַּחֲלֵי־אֵשׁ מֵעַל הַמִּזְבֵּחַ
מִלִּפְנֵי יְהוָה וּמְלֹא חָפְנָיו קְטֹרֶת סַמִּים דַּקָּה וְהֵבִיא
13 מִבֵּית לַפָּרֹכֶת׃ וְנָתַן אֶת־הַקְּטֹרֶת עַל־הָאֵשׁ לִפְנֵי יְהוָה
וְכִסָּה ׀ עֲנַן הַקְּטֹרֶת אֶת־הַכַּפֹּרֶת אֲשֶׁר עַל־הָעֵדוּת וְלֹא
14 יָמוּת׃ וְלָקַח מִדַּם הַפָּר וְהִזָּה בְאֶצְבָּעוֹ עַל־פְּנֵי הַכַּפֹּרֶת
קֵדְמָה וְלִפְנֵי הַכַּפֹּרֶת יַזֶּה שֶׁבַע־פְּעָמִים מִן־הַדָּם בְּאֶצְבָּעוֹ׃
טו וְשָׁחַט אֶת־שְׂעִיר הַחַטָּאת אֲשֶׁר לָעָם וְהֵבִיא אֶת־דָּמוֹ
אֶל־מִבֵּית לַפָּרֹכֶת וְעָשָׂה אֶת־דָּמוֹ כַּאֲשֶׁר עָשָׂה לְדַם
16 הַפָּר וְהִזָּה אֹתוֹ עַל־הַכַּפֹּרֶת וְלִפְנֵי הַכַּפֹּרֶת׃ וְכִפֶּר עַל־
הַקֹּדֶשׁ מִטֻּמְאֹת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וּמִפִּשְׁעֵיהֶם לְכָל־חַטֹּאתָם
וְכֵן יַעֲשֶׂה לְאֹהֶל מוֹעֵד הַשֹּׁכֵן אִתָּם בְּתוֹךְ טֻמְאֹתָם׃
17 וְכָל־אָדָם לֹא־יִהְיֶה ׀ בְּאָהֳל מוֹעֵד בְּבֹאוֹ לְכַפֵּר בַּקֹּדֶשׁ
עַד־צֵאתוֹ וְכִפֶּר בַּעֲדוֹ וּבְעַד בֵּיתוֹ וּבְעַד כָּל־קְהַל
שני 18 יִשְׂרָאֵל׃ וְיָצָא אֶל־הַמִּזְבֵּחַ אֲשֶׁר לִפְנֵי־יְהוָה וְכִפֶּר
עָלָיו וְלָקַח מִדַּם הַפָּר וּמִדַּם הַשָּׂעִיר וְנָתַן עַל־קַרְנוֹת
19 הַמִּזְבֵּחַ סָבִיב׃ וְהִזָּה עָלָיו מִן־הַדָּם בְּאֶצְבָּעוֹ שֶׁבַע
כ פְּעָמִים וְטִהֲרוֹ וְקִדְּשׁוֹ מִטֻּמְאֹת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל׃ וְכִלָּה
מִכַּפֵּר אֶת־הַקֹּדֶשׁ וְאֶת־אֹהֶל מוֹעֵד וְאֶת־הַמִּזְבֵּחַ
21 וְהִקְרִיב אֶת־הַשָּׂעִיר הֶחָי׃ וְסָמַךְ אַהֲרֹן אֶת־שְׁתֵּי יָדָו
עַל־רֹאשׁ הַשָּׂעִיר הֶחָי וְהִתְוַדָּה עָלָיו אֶת־כָּל־עֲוֹנֹת בְּנֵי
יִשְׂרָאֵל וְאֶת־כָּל־פִּשְׁעֵיהֶם לְכָל־חַטֹּאתָם וְנָתַן אֹתָם
עַל־רֹאשׁ הַשָּׂעִיר וְשִׁלַּח בְּיַד־אִישׁ עִתִּי הַמִּדְבָּרָה׃
22 וְנָשָׂא הַשָּׂעִיר עָלָיו אֶת־כָּל־עֲוֹנֹתָם אֶל־אֶרֶץ גְּזֵרָה
23 וְשִׁלַּח אֶת־הַשָּׂעִיר בַּמִּדְבָּר׃ וּבָא אַהֲרֹן אֶל־אֹהֶל
מוֹעֵד וּפָשַׁט אֶת־בִּגְדֵי הַבָּד אֲשֶׁר לָבַשׁ בְּבֹאוֹ אֶל־
24 הַקֹּדֶשׁ וְהִנִּיחָם שָׁם׃ וְרָחַץ אֶת־בְּשָׂרוֹ בַמַּיִם בְּמָקוֹם

v. 21. ידיו ק׳ קדוש

אֲשֶׁר־לוֹ וְכִפֶּר בַּעֲדוֹ וּבְעַד בֵּיתוֹ וְשָׁחַט אֶת־פַּר הַחַטָּאת
12 אֲשֶׁר־לוֹ׃ וְלָקַח מְלֹא־הַמַּחְתָּה גַּחֲלֵי־אֵשׁ מֵעַל הַמִּזְבֵּחַ
מִלִּפְנֵי יְהוָה וּמְלֹא חָפְנָיו קְטֹרֶת סַמִּים דַּקָּה וְהֵבִיא
13 מִבֵּית לַפָּרֹכֶת׃ וְנָתַן אֶת־הַקְּטֹרֶת עַל־הָאֵשׁ לִפְנֵי יְהוָה
וְכִסָּה ׀ עֲנַן הַקְּטֹרֶת אֶת־הַכַּפֹּרֶת אֲשֶׁר עַל־הָעֵדוּת וְלֹא
14 יָמוּת׃ וְלָקַח מִדַּם הַפָּר וְהִזָּה בְאֶצְבָּעוֹ עַל־פְּנֵי הַכַּפֹּרֶת
קֵדְמָה וְלִפְנֵי הַכַּפֹּרֶת יַזֶּה שֶׁבַע־פְּעָמִים מִן־הַדָּם בְּאֶצְבָּעוֹ׃
טו וְשָׁחַט אֶת־שְׂעִיר הַחַטָּאת אֲשֶׁר לָעָם וְהֵבִיא אֶת־דָּמוֹ
אֶל־מִבֵּית לַפָּרֹכֶת וְעָשָׂה אֶת־דָּמוֹ כַּאֲשֶׁר עָשָׂה לְדַם
16 הַפָּר וְהִזָּה אֹתוֹ עַל־הַכַּפֹּרֶת וְלִפְנֵי הַכַּפֹּרֶת׃ וְכִפֶּר עַל־
הַקֹּדֶשׁ מִטֻּמְאֹת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וּמִפִּשְׁעֵיהֶם לְכָל־חַטֹּאתָם
וְכֵן יַעֲשֶׂה לְאֹהֶל מוֹעֵד הַשֹּׁכֵן אִתָּם בְּתוֹךְ טֻמְאֹתָם׃
17 וְכָל־אָדָם לֹא־יִהְיֶה ׀ בְּאָהֳל מוֹעֵד בְּבֹאוֹ לְכַפֵּר בַּקֹּדֶשׁ
עַד־צֵאתוֹ וְכִפֶּר בַּעֲדוֹ וּבְעַד בֵּיתוֹ וּבְעַד כָּל־קְהַל
שני 18 יִשְׂרָאֵל׃ וְיָצָא אֶל־הַמִּזְבֵּחַ אֲשֶׁר לִפְנֵי־יְהוָה וְכִפֶּר
עָלָיו וְלָקַח מִדַּם הַפָּר וּמִדַּם הַשָּׂעִיר וְנָתַן עַל־קַרְנוֹת
19 הַמִּזְבֵּחַ סָבִיב׃ וְהִזָּה עָלָיו מִן־הַדָּם בְּאֶצְבָּעוֹ שֶׁבַע
כ פְּעָמִים וְטִהֲרוֹ וְקִדְּשׁוֹ מִטֻּמְאֹת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל׃ וְכִלָּה
מִכַּפֵּר אֶת־הַקֹּדֶשׁ וְאֶת־אֹהֶל מוֹעֵד וְאֶת־הַמִּזְבֵּחַ
21 וְהִקְרִיב אֶת־הַשָּׂעִיר הֶחָי׃ וְסָמַךְ אַהֲרֹן אֶת־שְׁתֵּי יָדָו
עַל־רֹאשׁ הַשָּׂעִיר הֶחָי וְהִתְוַדָּה עָלָיו אֶת־כָּל־עֲוֹנֹת בְּנֵי
יִשְׂרָאֵל וְאֶת־כָּל־פִּשְׁעֵיהֶם לְכָל־חַטֹּאתָם וְנָתַן אֹתָם
עַל־רֹאשׁ הַשָּׂעִיר וְשִׁלַּח בְּיַד־אִישׁ עִתִּי הַמִּדְבָּרָה׃
22 וְנָשָׂא הַשָּׂעִיר עָלָיו אֶת־כָּל־עֲוֹנֹתָם אֶל־אֶרֶץ גְּזֵרָה
23 וְשִׁלַּח אֶת־הַשָּׂעִיר בַּמִּדְבָּר׃ וּבָא אַהֲרֹן אֶל־אֹהֶל
מוֹעֵד וּפָשַׁט אֶת־בִּגְדֵי הַבָּד אֲשֶׁר לָבַשׁ בְּבֹאוֹ אֶל־
24 הַקֹּדֶשׁ וְהִנִּיחָם שָׁם׃ וְרָחַץ אֶת־בְּשָׂרוֹ בַמַּיִם בְּמָקוֹם

וערדען:

קאַפּיטעל יז

(א) ער עווּיגע שפּראַך צו משׁה, ווּא סאָלּען: (ב) שפּריך צו אהרן
קינדערן, זייערן קינדערן, אוּנ אַלּען קינדערן ישׂראל. אוּנ
זאָגט צוּ זיי, וואָס פאַר אַ מענטש פון אייערע גאַנצע
זאַמען וואָס ער ווּעט קרבן אַ קרבן צו גאָט, ווּעט ער
עס ברענגען צו דער טיר פון דער שטיפטונג־הוּט, אַז
ער זאָל עס קרבן צו גאָט, פאַר דער וווינונג פון גאָט,
ווּעט מען אים רעכענען פאַר בלוּט־פאַרגאָסן, ער האָט
בלוּט פאַרגאָסן, אוּנ דער מענטש ווּעט אויסגערוט
ווערדען פון צווישן זיין פאָלק: (ד) אַז ער ברענגט
נישט צו דער טיר פון דער שטיפטונג־הוּט, צו קרבן
אַ קרבן צו גאָט פאַר גאָטס וווינונג, אַזוי ווּעט מען
רעכענען בלוּט־פאַרגאָסן אויף דעם מענטש, ער האָט
בלוּט פאַרגאָסן, אוּנ דער מענטש ווּעט אויסגערוט
ווערדען פון צווישן זיין פאָלק: (ה) דעריבער ווּעלּען
די קינדער ישׂראל ברענגען זייערע קרבנות, וואָס זיי
פלעגען קרבן אויפן פעלד, אַז זיי זאָלּען זיי ברענגען
צו גאָט צו דער טיר פון דער שטיפטונג־הוּט, צו דעם
כּהן, אוּנ זיי זאָלּען זיי קרבן פאַר שלמים־קרבנות
צו גאָט: (ו) אוּנ דער כּהן ווּעט שפּרענגען דאָס בלוּט
אויף גאָטס מזבח פאַר דער טיר פון דער שטיפטונג־
הוּט, אוּנ ברענען דאָס פעט פאַר אַ ריח־ניחוח צו גאָט:
(ז) אוּנ זיי זאָלּען מער נישט קרבן זייערע קרבנות
צו די שעירים, וואָס זיי פלעגען הורעוון נאָכצוגיין.
דאָס זאָל זיי זיין אַ חוּקת־עולם פאַר זייערע דורות:
(ח) אוּנ זאָג צו זיי, אַז אַ מענטש פון דעם גאַנצן
פאָלק ישׂראל, אָדער פון די גערים, וואָס וווינען
צווישן זיי, ווּעט קרבן אַ עולה אָדער זבח, (ט) אוּנ
ברענגט נישט צו דער טיר פון דער שטיפטונג־הוּט,
צו קרבן עס פאַר גאָט, אַזוי ווּעט מען אויסרוטן
דעם מענטש פון זיינע פאָלקס: (י) אוּנ אַ מענטש
פון דעם גאַנצן פאָלק ישׂראל, אָדער פון די גערים,
וואָס וווינען צווישן זיי, ווּעלּען קיין בלוּט נישט
עסן, אוּנ איך ווּעל מיין פּנים שטעלּען קעגן דער
נפש, וואָס ווּעט עסן בלוּט, אוּנ ווּעל אים אויסרוטן
פון צווישן זיין פאָלק: (יא) ווייל דאָס לעבן פון
דעם פלייש איז אין בלוּט, אוּנ איך האָב אייך עס
געגעבן אויפן מזבח, צו מכפּר זיין אויף אייערע
נפשות, ווייל דאָס בלוּט איז מכפּר דורך דעם לעבן:
(יב) דעריבער האָב איך גערעדט צו די קינדער
ישׂראל, קיין נפש פון אייך זאָל נישט עסן בלוּט,
אוּנ אַ גער, וואָס וווינט צווישן אייך, זאָל נישט
עסן בלוּט: (יג) אוּנ אַ מענטש פון די קינדער
ישׂראל, אָדער פון די גערים, וואָס וווינען צווישן
זיי, וואָס ווּעט כאַפּן אַ חיה אָדער אַ פויגל, וואָס
מען דאַרף עסן, זאָל ער עס אויסגיסן זייער בלוּט,
אוּנ באַדעקן מיט ערד: (יד) ווייל דאָס לעבן פון
אַלע פלייש איז אין זייער בלוּט, דעריבער האָב
איך געזאָגט צו די קינדער ישׂראל, קיין בלוּט פון
קיין פלייש זאָלּט איר נישט עסן, ווייל דאָס לעבן
פון אַלע פלייש איז אין זייער בלוּט, דעריבער ווּעט
מען זיי אויסרוטן: (טו) אוּנ יעדער מענטש, וואָס
עסט אַ נבלה אָדער אַ טריפה, אָדער פון דעם גער
אָדער פון דעם אויסלענדער, ער זאָל וואַשן זיינע
קליידער, אוּנ זיך וואַשן מיט וואַסער, אוּנ ער ווּעט
זיין אומריין ביז דעם אָוונט, דערנאָך ווּעט ער זיין
ריין: (טז) אוּנ אויב ער ווּעט נישט וואַשן זיינע
קליידער, אוּנ ווּעט נישט וואַשן זיין פלייש, ווּעט ער
טראָגן זיין זינד:

Cap. XVI. ויקרא אחרי מות יו יז 196

(א) אוּנ גאָט האָט גערעדט צו משׁה נאָך דעם ווי
די צוויי זין פון אַהרן זענען געשטאָרבן, ווען זיי
האָבן זיך גענענט פאָר גאָט, אוּנ זענען געשטאָרבן:
(ב) אוּנ גאָט האָט צו משׁה געזאָגט, זאָג צו דיין
ברודער אַהרן, אַז ער זאָל נישט יעדער צייט קומען
אין דעם הייליגסטן אָרט אין אינעווייניקסטן פון
פּרגוד, פאָר דעם כּפּורת־דעקל, וואָס איז אויפן
אַרון, אַז ער זאָל נישט שטאַרבן, ווייל איך ווּעל
זיך באַווייזן אין וואָלקן אויפן כּפּורת־דעקל: (ג)
אַזוי ווּעט אַהרן קומען צו דעם הייליגן אָרט, מיט
אַ יונגן פּאָר פאַר אַ חטאת־קרבן, אוּנ מיט אַ וויידער
פאַר אַ עולה־קרבן: (ד) ער ווּעט אָנטאָן דעם הייליגן
כּתּנת־בד, אוּנ ווּעט האָבן בד־הויזן אויף זיין פלייש,
אוּנ ווּעט זיך אָנגאָרטן מיט אַ בד־גאָרטל, אוּנ ווּעט
אָנטאָן דעם בד־טורבאַן, דאָס זענען די הייליגע
קליידער, אוּנ ווּעט וואַשן זיין פלייש מיט וואַסער,
אוּנ אַזוי ווּעט ער זיי אָנטאָן: (ה) אוּנ פון דער
עדה פון די קינדער ישׂראל ווּעט ער נעמען צוויי
בעקלעך פאַר אַ חטאת־קרבן, אוּנ אַ וויידער פאַר אַ
עולה־קרבן: (ו) אוּנ אַהרן ווּעט ברענגען דעם פּר
פון זיין חטאת־קרבן, אוּנ ווּעט מכפּר זיין פאַר זיך
אוּנ פאַר זיין הויז: (ז) אוּנ ער ווּעט נעמען די צוויי
בעקלעך, אוּנ ווּעט זיי שטעלּען פאַר גאָט פאָר דער
טיר פון דער שטיפטונג־הוּט: (ח) אוּנ אַהרן ווּעט
טון לויז אויף די צוויי בעקלעך, אַ לויז פאַר גאָט,
אוּנ אַ לויז פאַר עזאזל: (ט) אוּנ אַהרן ווּעט ברענגען
דעם בעקל, אויף וועלכן דאָס לויז פאַר גאָט איז
אַרויפגעקומען, אוּנ ווּעט עס מאַכן פאַר אַ חטאת־
קרבן: (י) אָבער דער בעקל, אויף וועלכן דאָס לויז
פאַר עזאזל איז אַרויפגעקומען, ווּעט מען שטעלּען
לעבעדיג פאַר גאָט, צו מכפּר זיין אויף אים, אַז מען
זאָל עס שיקן פאַר עזאזל אין מדבר: (יא) אוּנ אַהרן
ווּעט ברענגען דעם פּר פון זיין חטאת־קרבן, אוּנ
ווּעט מכפּר זיין פאַר זיך אוּנ פאַר זיין הויז, אוּנ
ווּעט שלאַכטן דעם פּר פון זיין חטאת־קרבן: (יב)
אוּנ ער ווּעט נעמען אַ פּאַנע פול מיט גלי פייער פון
אויפן מזבח פאָר גאָט, אוּנ זיין הענט פול מיט
קטורת־סמים, אוּנ ברענגען אין אינעווייניקסטן פון
פּרגוד: (יג) אוּנ ער ווּעט לייגן דאָס קטורת אויפן
פייער פאָר גאָט, אַז דער וואָלקן פון קטורת ווּעט
באַדעקן דעם כּפּורת־דעקל, וואָס איז אויפן עדות,
אַז ער זאָל נישט שטאַרבן: (יד) אוּנ ער ווּעט נעמען
פון דעם בלוּט פון דעם פּר, אוּנ ווּעט שפּרענגען מיט
זיין פינגער אויפן כּפּורת־דעקל אויף דער מזרח־זייט,
אוּנ פאָר דעם כּפּורת־דעקל ווּעט ער שפּרענגען
זיבן מאָל פון דעם בלוּט מיט זיין פינגער: (טו)
דערנאָך ווּעט ער שלאַכטן דעם בעקל פון דעם חטאת־
קרבן פון דעם פאָלק, אוּנ ברענגען זיין בלוּט אין
אינעווייניקסטן פון פּרגוד, אוּנ טון מיט זיין בלוּט
אַזוי ווי ער האָט געטון מיט דעם בלוּט פון פּר,
אוּנ שפּרענגען עס אויפן כּפּורת־דעקל, אוּנ פאָר דעם
כּפּורת־דעקל: (טז) אַזוי ווּעט ער מכפּר זיין פאַר
דעם הייליגן אָרט, וועגן די אומריינקייטן פון די
קינדער ישׂראל, אוּנ וועגן זייערע עבירות, אין
אַלע זייערע חטאתן, אוּנ אַזוי ווּעט ער טון פאַר
דעם אוהל־מועד, וואָס וווינט צווישן זיי אין מיטן
פון זייערע אומריינקייטן: (יז) אוּנ קיין מענטש
ווּעט נישט זיין אין אוהל־מועד, ווען ער גייט אַרין
צו מכפּר זיין אין הייליגן אָרט, ביז ער ווּעט אַרויסגיין,
אוּנ ווּעט מכפּר זיין פאַר זיך אוּנ פאַר זיין הויז,
אוּנ פאַר דער גאַנצער עדה פון ישׂראל: (יח) אוּנ ער
ווּעט אַרויסגיין צו דעם מזבח, וואָס איז פאָר גאָט,
אוּנ ווּעט מכפּר זיין פאַר אים, אוּנ ווּעט נעמען פון
דעם בלוּט פון דעם פּר, אוּנ פון דעם בלוּט פון דעם
בעקל, אוּנ ווּעט שטעלּען אויף די הערנער פון דעם
מזבח רונדום: (יט) אוּנ ער ווּעט שפּרענגען פון דעם
בלוּט מיט זיין פינגער זיבן מאָל, אוּנ ווּעט אים
רייניקן, אוּנ ווּעט אים הייליגן פון די אומריינקייטן
פון די קינדער ישׂראל: (כ) אוּנ ווען ער ווּעט
פאַרענדיגן מכפּר זיין פאַר דעם הייליגן אָרט, אוּנ
פאַר דעם אוהל־מועד, אוּנ פאַר דעם מזבח, ווּעט ער
ברענגען דעם לעבעדיגן בעקל: (כא) אוּנ אַהרן ווּעט
לייגן בייד הענט אויפן קאָפּ פון דעם לעבעדיגן
בעקל, אוּנ ווּעט מודה זיין אויף אים אַלע עוונות
פון די קינדער ישׂראל, אוּנ אַלע זייערע עבירות,
אין אַלע זייערע חטאתן, אוּנ ווּעט זיי לייגן אויפן
קאָפּ פון דעם בעקל, אוּנ ווּעט אים שיקן פאַר עזאזל
דורך דעם האַנט פון אַ מענטש, וואָס איז גרייט:
(כב) אוּנ דער בעקל ווּעט טראָגן אויף אים אַלע
זייערע עוונות אין אַ ארץ גזירה, אוּנ ער ווּעט אים
שיקן אין מדבר: (כג) אוּנ אַהרן ווּעט קומען צו
דעם אוהל־מועד, אוּנ ווּעט אויסטאָן די קליידער
פון בד, וואָס ער האָט אָנגעטאָן ווען ער גייט אַרין
אין הייליגן אָרט, אוּנ ווּעט זיי דאָרט לאָזן: (כד)
אוּנ ער ווּעט וואַשן זיין פלייש מיט וואַסער אין
אַ הייליגן אָרט, אוּנ ווּעט אָנטאָן זיינע קליידער,
אוּנ ווּעט אַרויסגיין, אוּנ ווּעט מאַכן זיין עולה־
קרבן, אוּנ דעם עולה־קרבן פון דעם פאָלק, אוּנ
ווּעט מכפּר זיין פאַר זיך אוּנ פאַר דעם פאָלק:
(כה) אוּנ דאָס פעט פון דעם חטאת־קרבן ווּעט ער
אָנצינדן אויפן מזבח: (כו) דער וואָס פירט דעם
בעקל, וואָס איז געשיקט פאַר עזאזל, ווּעט וואַשן
זיינע קליידער, אוּנ ווּעט זיך וואַשן מיט וואַסער,
דערנאָך ווּעט ער קומען אין דעם לאַגער: (כז)
אוּנ דעם פּר פון דעם חטאת־קרבן, אוּנ דעם בעקל
פון דעם חטאת־קרבן, וועמענס בלוּט איז אַרײַנגעבראַכט
צו מכפּר זיין אין הייליגן אָרט, ווּעלּען מען
אַרויסנעמען אויסערהאַלב דעם לאַגער, אוּנ מען
ווּעט פאַרברענען מיט פייער זייערע הויט, אוּנ
זייער פלייש, אוּנ זייער מיסט: (כח) דער וואָס
פאַרברענט זיי ווּעט וואַשן זיינע קליידער, אוּנ
ווּעט זיך וואַשן מיט וואַסער, דערנאָך ווּעט ער
קומען אין לאַגער: (כט) אוּנ דאָס ווּעט זיין אַ
חוּקת־עולם פאַר אייך, אין זיבעטן חודש, דעם
צענטן טאָג פון חודש, ווּעט איר פּײַניקן אייערע
נפשות, אוּנ קיין מלאכה ווּעט איר נישט טון, ווי
דער אייגענער אויסלענדער, וואָס וווינט צווישן
אייך: (ל) ווייל אין דעם טאָג ווּעט מען מכפּר זיין
פאַר אייך, אַז מען זאָל אייך רייניקן, פון אַלע
אייערע חטאתן ווּעט איר רייניק ווערדען פאָר גאָט:
(לא) עס איז אַ שבת פון גאַנצער רו פאַר אייך,
אוּנ איר ווּעט פּײַניקן אייערע נפשות, אַ חוּקת־
עולם: (לב) אוּנ דער כּהן, וואָס מען ווּעט אים
מקדש זיין אוּנ אָנפּלּען זיין הענט צו כּהנה פאַר
זיין פאָטער, אוּנ ווּעט אָנטאָן די בד־קליידער, די
הייליגע קליידער: (לג) אוּנ ער ווּעט מכפּר זיין
דעם הייליגן אָרט, אוּנ ער ווּעט מכפּר זיין דעם
אוהל־מועד, אוּנ דעם מזבח, אוּנ ווּעט מכפּר זיין
פאַר די כּהנים, אוּנ פאַר דעם גאַנצן פאָלק פון
דער עדה: (לד) דאָס ווּעט זיין אַ חוּקת־עולם
פאַר אייך, אַז מען זאָל מכפּר זיין פאַר די קינדער
ישׂראל, פון אַלע זייערע חטאתן, איין מאָל אין
יאָר. אוּנ ער האָט געטון ווי גאָט האָט משׁה
באַפוילן:

קאַפּיטעל יז

(א) אוּנ גאָט האָט גערעדט צו משׁה, אוּנ צו אַהרן,
אוּנ צו זיינע זין, אוּנ צו אַלע קינדער ישׂראל,
אוּנ זאָג צו זיי, דאָס איז דאָס וואָרט, וואָס גאָט
האָט באַפוילן, אוּנ זאָג: (ב) אַז אַ מענטש פון
דעם הויז ישׂראל שלאַכט אַ אָקס, אָדער אַ שעפּ,
אָדער אַ ציג, אין לאַגער, אָדער שלאַכט עס אויסער
דעם לאַגער: (ג) אוּנ ברענגט נישט צו דער טיר
פון דער שטיפטונג־הוּט, צו קרבן אַ קרבן פאַר גאָט
פאָר גאָטס וווינונג, ווּעט מען רעכענען בלוּט־
פאַרגאָסן אויף דעם מענטש, ער האָט בלוּט פאַרגאָסן,
אוּנ דער מענטש ווּעט אויסגערוט ווערדען פון
צווישן זיין פאָלק: (ד) כּדי אַז די קינדער ישׂראל
ווּעלּען ברענגען זייערע קרבנות, וואָס זיי פלעגען
קרבן אויפן פעלד, אַז זיי זאָלּען זיי ברענגען
פאַר גאָט צו דער טיר פון דער שטיפטונג־הוּט,
צו דעם כּהן, אוּנ זיי זאָלּען זיי קרבן פאַר
שלמים־קרבנות צו גאָט: (ה) אוּנ דער כּהן ווּעט
שפּרענגען דאָס בלוּט אויף גאָטס מזבח פאַר דער
טיר פון דער שטיפטונג־הוּט, אוּנ ברענען דאָס פעט
פאַר אַ ריח־ניחוח צו גאָט: (ו) אוּנ זיי זאָלּען
מער נישט קרבן זייערע קרבנות צו די שעירים,
וואָס זיי פלעגען הורעוון נאָכצוגיין. דאָס זאָל זיי
זיין אַ חוּקת־עולם פאַר זייערע דורות: (ז) אוּנ
זאָג צו זיי, אַז אַ מענטש פון דעם גאַנצן פאָלק
ישׂראל, אָדער פון די גערים, וואָס וווינען
צווישן זיי, ווּעט קרבן אַ קרבן צו גאָט, (ח) אוּנ
ברענגט נישט צו דער טיר פון דער שטיפטונג־הוּט,
צו קרבן עס פאַר גאָט, אַזוי ווּעט מען אויסרוטן
דעם מענטש פון זיינע פאָלקס: (ט) אוּנ אַ מענטש
פון דעם גאַנצן פאָלק ישׂראל, אָדער פון די גערים,
וואָס וווינען צווישן זיי, ווּעלּען קיין בלוּט נישט
עסן, אוּנ איך ווּעל מיין פּנים שטעלּען קעגן דער
נפש, וואָס ווּעט עסן בלוּט, אוּנ ווּעל אים אויסרוטן
פון צווישן זיין פאָלק: (יא) ווייל דאָס לעבן פון
דעם פלייש איז אין בלוּט, אוּנ איך האָב אייך עס
געגעבן אויפן מזבח, צו מכפּר זיין אויף אייערע
נפשות, ווייל דאָס בלוּט איז מכפּר דורך דעם לעבן:
(יב) דעריבער האָב איך גערעדט צו די קינדער
ישׂראל, קיין נפש פון אייך זאָל נישט עסן בלוּט,
אוּנ אַ גער, וואָס וווינט צווישן אייך, זאָל נישט
עסן בלוּט: (יג) אוּנ אַ מענטש פון די קינדער
ישׂראל, אָדער פון די גערים, וואָס וווינען צווישן
זיי, וואָס ווּעט כאַפּן אַ חיה אָדער אַ פויגל, וואָס
מען דאַרף עסן, זאָל ער עס אויסגיסן זייער בלוּט,
אוּנ באַדעקן מיט ערד: (יד) ווייל דאָס לעבן פון
אַלע פלייש איז אין זייער בלוּט, דעריבער האָב
איך געזאָגט צו די קינדער ישׂראל, קיין בלוּט פון
קיין פלייש זאָלּט איר נישט עסן, ווייל דאָס לעבן
פון אַלע פלייש איז אין זייער בלוּט, דעריבער ווּעט
מען זיי אויסרוטן: (טו) אוּנ יעדער מענטש, וואָס
עסט אַ נבלה אָדער אַ טריפה, אָדער פון דעם גער
אָדער פון דעם אויסלענדער, ער זאָל וואַשן זיינע
קליידער, אוּנ זיך וואַשן מיט וואַסער, אוּנ ער ווּעט
זיין אומריין ביז דעם אָוונט, דערנאָך ווּעט ער זיין
ריין: (טז) אוּנ אויב ער ווּעט נישט וואַשן זיינע
קליידער, אוּנ ווּעט נישט וואַשן זיין פלייש, ווּעט ער
טראָגן זיין זינד:

Cap. XVII. יז

(א) אוּנ גאָט האָט גערעדט צו משׁה, אוּנ צו
אַהרן, אוּנ צו זיינע זין, אוּנ צו אַלע קינדער
ישׂראל, אוּנ זאָג צו זיי, דאָס איז דאָס וואָרט, וואָס
גאָט האָט באַפוילן, אוּנ זאָג: (ב) אַז אַ מענטש
פון דעם הויז ישׂראל שלאַכט אַ אָקס, אָדער אַ שעפּ,
אָדער אַ ציג, אין לאַגער, אָדער שלאַכט עס אויסער
דעם לאַגער, (ג) אוּנ ברענגט נישט צו דער טיר
פון דער שטיפטונג־הוּט, צו קרבן אַ קרבן פאַר גאָט
פאָר גאָטס וווינונג, ווּעט מען רעכענען בלוּט־
פאַרגאָסן אויף דעם מענטש, ער האָט בלוּט פאַרגאָסן,
אוּנ דער מענטש ווּעט אויסגערוט ווערדען פון
צווישן זיין פאָלק: (ד) אַז ער ברענגט נישט צו דער
טיר פון דער שטיפטונג־הוּט, צו קרבן אַ קרבן צו גאָט
פאַר גאָטס וווינונג, אַזוי ווּעט מען רעכענען בלוּט־
פאַרגאָסן אויף דעם מענטש, ער האָט בלוּט פאַרגאָסן,
אוּנ דער מענטש ווּעט אויסגערוט ווערדען פון
צווישן זיין פאָלק: (ה) דעריבער ווּעלּען די
קינדער ישׂראל ברענגען זייערע קרבנות, וואָס זיי
פלעגען קרבן אויפן פעלד, אַז זיי זאָלּען זיי ברענגען
צו גאָט צו דער טיר פון דער שטיפטונג־הוּט, צו דעם
כּהן, אוּנ זיי זאָלּען זיי קרבן פאַר שלמים־קרבנות
צו גאָט: (ו) אוּנ דער כּהן ווּעט שפּרענגען דאָס בלוּט
אויף גאָטס מזבח פאַר דער טיר פון דער שטיפטונג־
הוּט, אוּנ ברענען דאָס פעט פאַר אַ ריח־ניחוח צו גאָט:
(ז) אוּנ זיי זאָלּען מער נישט קרבן זייערע קרבנות
צו די שעירים, וואָס זיי פלעגען הורעוון נאָכצוגיין.
דאָס זאָל זיי זיין אַ חוּקת־עולם פאַר זייערע דורות:
(ח) אוּנ זאָג צו זיי, אַז אַ מענטש פון דעם גאַנצן
פאָלק ישׂראל, אָדער פון די גערים, וואָס וווינען
צווישן זיי, ווּעט קרבן אַ עולה אָדער זבח, (ט) אוּנ
ברענגט נישט צו דער טיר פון דער שטיפטונג־הוּט,
צו קרבן עס פאַר גאָט, אַזוי ווּעט מען אויסרוטן
דעם מענטש פון זיינע פאָלקס: (י) אוּנ אַ מענטש
פון דעם גאַנצן פאָלק ישׂראל, אָדער פון די גערים,
וואָס וווינען צווישן זיי, ווּעלּען קיין בלוּט נישט
עסן, אוּנ איך ווּעל מיין פּנים שטעלּען קעגן דער
נפש, וואָס ווּעט עסן בלוּט, אוּנ ווּעל אים אויסרוטן
פון צווישן זיין פאָלק: (יא) ווייל דאָס לעבן פון
דעם פלייש איז אין בלוּט, אוּנ איך האָב אייך עס
געגעבן אויפן מזבח, צו מכפּר זיין אויף אייערע
נפשות, ווייל דאָס בלוּט איז מכפּר דורך דעם לעבן:
(יב) דעריבער האָב איך גערעדט צו די קינדער
ישׂראל, קיין נפש פון אייך זאָל נישט עסן בלוּט,
אוּנ אַ גער, וואָס וווינט צווישן אייך, זאָל נישט
עסן בלוּט: (יג) אוּנ אַ מענטש פון די קינדער
ישׂראל, אָדער פון די גערים, וואָס וווינען צווישן
זיי, וואָס ווּעט כאַפּן אַ חיה אָדער אַ פויגל, וואָס
מען דאַרף עסן, זאָל ער עס אויסגיסן זייער בלוּט,
אוּנ באַדעקן מיט ערד: (יד) ווייל דאָס לעבן פון
אַלע פלייש איז אין זייער בלוּט, דעריבער האָב
איך געזאָגט צו די קינדער ישׂראל, קיין בלוּט פון
קיין פלייש זאָלּט איר נישט עסן, ווייל דאָס לעבן
פון אַלע פלייש איז אין זייער בלוּט, דעריבער ווּעט
מען זיי אויסרוטן: (טו) אוּנ יעדער מענטש, וואָס
עסט אַ נבלה אָדער אַ טריפה, אָדער פון דעם גער
אָדער פון דעם אויסלענדער, ער זאָל וואַשן זיינע
קליידער, אוּנ זיך וואַשן מיט וואַסער, אוּנ ער ווּעט
זיין אומריין ביז דעם אָוונט, דערנאָך ווּעט ער זיין
ריין: (טז) אוּנ אויב ער ווּעט נישט וואַשן זיינע
קליידער, אוּנ ווּעט נישט וואַשן זיין פלייש, ווּעט ער
טראָגן זיין זינד:

שלישי כה
כמוכנית
עני

26 יְקַטֵּיר הַמְזַבֵּחָה׃ וְהַמְשַׁלֵּחַ אֶת־הַשָּׂעִיר לַעֲזָאזֵל
יְכַבֵּס בְּגָדָיו וְרָחַץ אֶת־בְּשָׂרוֹ בַּמַּיִם וְאַחֲרֵי־כֵן יָבוֹא
27 אֶל־הַמַּחֲנֶה׃ וְאֵת פַּר הַחַטָּאת וְאֵת שְׂעִיר הַחַטָּאת
אֲשֶׁר הוּבָא אֶת־דָּמָם לְכַפֵּר בַּקֹּדֶשׁ יוֹצִיא אֶל־מִחוּץ
לַמַּחֲנֶה וְשָׂרְפוּ בָאֵשׁ אֶת־עֹרֹתָם וְאֶת־בְּשָׂרָם וְאֶת־
28 פִּרְשָׁם׃ וְהַשֹּׂרֵף אֹתָם יְכַבֵּס בְּגָדָיו וְרָחַץ אֶת־בְּשָׂרוֹ
29 בַּמַּיִם וְאַחֲרֵי־כֵן יָבוֹא אֶל־הַמַּחֲנֶה׃ וְהָיְתָה לָכֶם
לְחֻקַּת עוֹלָם בַּחֹדֶשׁ הַשְּׁבִיעִי בֶּעָשׂוֹר לַחֹדֶשׁ תְּעַנּוּ אֶת־
נַפְשֹׁתֵיכֶם וְכָל־מְלָאכָה לֹא תַעֲשׂוּ הָאֶזְרָח וְהַגֵּר הַגָּר
ל בְּתוֹכְכֶם׃ כִּי־בַיּוֹם הַזֶּה יְכַפֵּר עֲלֵיכֶם לְטַהֵר אֶתְכֶם
31 מִכֹּל חַטֹּאתֵיכֶם לִפְנֵי יְהוָה תִּטְהָרוּ׃ שַׁבַּת שַׁבָּתוֹן
32 הִיא לָכֶם וְעִנִּיתֶם אֶת־נַפְשֹׁתֵיכֶם חֻקַּת עוֹלָם׃ וְכִפֶּר
הַכֹּהֵן אֲשֶׁר־יִמְשַׁח אֹתוֹ וַאֲשֶׁר יְמַלֵּא אֶת־יָדוֹ לְכַהֵן
33 תַּחַת אָבִיו וְלִבֵּשׁ אֶת־בִּגְדֵי הַבָּד בִּגְדֵי הַקֹּדֶשׁ׃ וְכִפֶּר
אֶת־מִקְדַּשׁ הַקֹּדֶשׁ וְאֶת־אֹהֶל מוֹעֵד וְאֶת־הַמִּזְבֵּחַ
34 יְכַפֵּר וְעַל הַכֹּהֲנִים וְעַל־כָּל־עַם הַקָּהָל יְכַפֵּר׃ וְהָיְתָה־
זֹאת לָכֶם לְחֻקַּת עוֹלָם לְכַפֵּר עַל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל מִכָּל־
חַטֹּאתָם אַחַת בַּשָּׁנָה וַיַּעַשׂ כַּאֲשֶׁר צִוָּה יְהוָה אֶת־
מֹשֶׁה׃ פ

יז Cap. XVII.

רביעי א
2 וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה לֵאמֹר׃ דַּבֵּר אֶל־אַהֲרֹן וְאֶל־
בָּנָיו וְאֶל כָּל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְאָמַרְתָּ אֲלֵיהֶם זֶה הַדָּבָר
3 אֲשֶׁר־צִוָּה יְהוָה לֵאמֹר׃ אִישׁ אִישׁ מִבֵּית יִשְׂרָאֵל
אֲשֶׁר יִשְׁחַט שׁוֹר אוֹ־כֶשֶׂב אוֹ־עֵז בַּמַּחֲנֶה אוֹ אֲשֶׁר
4 יִשְׁחַט מִחוּץ לַמַּחֲנֶה׃ וְאֶל־פֶּתַח אֹהֶל מוֹעֵד לֹא

קמץ בז׳ק v. 3. הביאו

הֵבִיאוֹ לְהַקְרִיב קָרְבָּן לַיהוָה לִפְנֵי מִשְׁכַּן יְהוָה דָּם
יֵחָשֵׁב לָאִישׁ הַהוּא דָּם שָׁפָךְ וְנִכְרַת הָאִישׁ הַהוּא
מִקֶּרֶב עַמּוֹ׃ לְמַעַן אֲשֶׁר יָבִיאוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אֶת־ ה
זִבְחֵיהֶם אֲשֶׁר הֵם זֹבְחִים עַל־פְּנֵי הַשָּׂדֶה וְהֵבִיאָם
לַיהוָה אֶל־פֶּתַח אֹהֶל מוֹעֵד אֶל־הַכֹּהֵן וְזָבְחוּ זִבְחֵי
שְׁלָמִים לַיהוָה אוֹתָם׃ וְזָרַק הַכֹּהֵן אֶת־הַדָּם עַל־ 6
מִזְבַּח יְהוָה פֶּתַח אֹהֶל מוֹעֵד וְהִקְטִיר הַחֵלֶב לְרֵיחַ
נִיחֹחַ לַיהוָה׃ וְלֹא־יִזְבְּחוּ עוֹד אֶת־זִבְחֵיהֶם לַשְּׂעִירִם 7
אֲשֶׁר הֵם זֹנִים אַחֲרֵיהֶם חֻקַּת עוֹלָם תִּהְיֶה־זֹּאת לָהֶם
לְדֹרֹתָם׃ וַאֲלֵהֶם תֹּאמַר אִישׁ אִישׁ מִבֵּית יִשְׂרָאֵל 8 חמישי במחוכרת שליט
וּמִן־הַגֵּר אֲשֶׁר־יָגוּר בְּתוֹכָם אֲשֶׁר־יַעֲלֶה עֹלָה אוֹ־זָבַח׃
וְאֶל־פֶּתַח אֹהֶל מוֹעֵד לֹא יְבִיאֶנּוּ לַעֲשׂוֹת אֹתוֹ לַיהוָה 9
וְנִכְרַת הָאִישׁ הַהוּא מֵעַמָּיו׃ וְאִישׁ אִישׁ מִבֵּית יִשְׂרָאֵל י
וּמִן־הַגֵּר הַגָּר בְּתוֹכָם אֲשֶׁר יֹאכַל כָּל־דָּם וְנָתַתִּי פָנַי
בַּנֶּפֶשׁ הָאֹכֶלֶת אֶת־הַדָּם וְהִכְרַתִּי אֹתָהּ מִקֶּרֶב עַמָּהּ׃
כִּי נֶפֶשׁ הַבָּשָׂר בַּדָּם הִוא וַאֲנִי נְתַתִּיו לָכֶם עַל־ 11
הַמִּזְבֵּחַ לְכַפֵּר עַל־נַפְשֹׁתֵיכֶם כִּי־הַדָּם הוּא בַּנֶּפֶשׁ
יְכַפֵּר׃ עַל־כֵּן אָמַרְתִּי לִבְנֵי יִשְׂרָאֵל כָּל־נֶפֶשׁ מִכֶּם 12
לֹא־תֹאכַל דָּם וְהַגֵּר הַגָּר בְּתוֹכְכֶם לֹא־יֹאכַל דָּם׃
וְאִישׁ אִישׁ מִבְּנֵי יִשְׂרָאֵל וּמִן־הַגֵּר הַגָּר בְּתוֹכָם אֲשֶׁר 13
יָצוּד צֵיד חַיָּה אוֹ־עוֹף אֲשֶׁר יֵאָכֵל וְשָׁפַךְ אֶת־דָּמוֹ
וְכִסָּהוּ בֶּעָפָר׃ כִּי־נֶפֶשׁ כָּל־בָּשָׂר דָּמוֹ בְנַפְשׁוֹ הוּא 14
וָאֹמַר לִבְנֵי יִשְׂרָאֵל דַּם כָּל־בָּשָׂר לֹא תֹאכֵלוּ כִּי נֶפֶשׁ
כָּל־בָּשָׂר דָּמוֹ הוּא כָּל־אֹכְלָיו יִכָּרֵת׃ וְכָל־נֶפֶשׁ אֲשֶׁר טו
תֹּאכַל נְבֵלָה וּטְרֵפָה בָּאֶזְרָח וּבַגֵּר וְכִבֶּס בְּגָדָיו וְרָחַץ
בַּמַּיִם וְטָמֵא עַד־הָעֶרֶב וְטָהֵר׃ וְאִם לֹא יְכַבֵּס וּבְשָׂרוֹ 16
לֹא יִרְחָץ וְנָשָׂא עֲוֹנוֹ׃ פ

קמץ בז׳׳ק v. 4. Cap. XVIII. וידבר

ווערטער׃ (ה) זעמיט דיא קינדער ישׂראל מיהר שׁאכט־פיה/
דאס איז ביסהער אוף דעם פעלד געשׁאכטעט האבען/ דעם
עוּיגען גו עהרען/ פאר דעם שׁטיפּס־נעוטס
דעם פריסטער בריינגען/ אובר אוס פרייליכען־אפפער/ דעם
עוּיגען גו עהרען שׁאכטען׃ (ו) דער פריסטער זאס בוט
אוף דען מזבח יהוה/ דער זיך מיינגבאגע דעם
שׁטיפּס־נעוטס שטעהט/ שפרענגען/ אובר דאס אוטשׁיט/
גוט מנגענעהמען גערוך/ דעם עוּיגען גו עהרען/ מן רוך
מיפשטייגען זאגען׃ (ז) אובר זיא סוסן מיהר שׁאכט־פיה
ניכט מעהר דען וואלד־טייפעלן אפפערן מעגען/ דעמען זיא
פערבוהלטער וויסע בעך האבען· דיסעס זאל מין עוּיגעס
געזעץ פיר אייערע בעקקאמען זין׃ (ח) פערנער זאגט דער
זוס מיהנען/ יעדערמאן מוס דעס הויס ישׂראל/
אדער מין פרעמדער דער בייא מיך זיך מיפהאלט/ דער מין
גאבען אפפערט/ אדער מין מהנה־אפפער דארברינגען׃
(ט) אובר ניכט פאר דען מיינגאבע דעם שׁטיפּס־נעוטס
פיהרען וירד/ אוך עס דעם עוּיגען גו עהרען נוריכטען גו
זאגען· דערוועגע זאל מוס זיינער באנין־אוסגערוטטעט
ווערדען׃ (י) אובר ווען מין מאן מוס דעס הויס ישׂראל/
אדער מין פרעמדער/ דער בייא מיך זיך מיפהאלט/ עטוואס
דער מאבער זיינע קיינדער ניכט/ אדער באדער זיך ניכט/ זא
וירד/ זאל זיינע קינדער אוך בדלען/ אובר בים אוף דען
מאבער זיינע קינדס־קינדער/ מיינהיימישער/ אדער פרעמדער
דער פאן מיינעם געפאלענען אדער נעררישׂענען פיה עסען
ווערדען׃ (יא) דען דער עבענס־גייסט זאל דיא בוט· מיסט אוך בוט·
פערסענוכט דער עבענדיגען געשׁעפפע) מיסט אוך בוט·
אוך האבע מהער פערמערבען/ דאס עס פיר מיך אוף דען
מאטאר קאמען זאל/ אוך מיינרע עבענס־גייסטער (דאס
הייסט אוך מיינרע פערסאן) גו פערזוהנען· דען דאס בוט
מיסט עס/ וואכעס פיר דען עבענס־גייסט (פיר דיא פער־
סאן) פערזוהנט׃ (יב) דארום האבע איך גו דען קינדערן
ישׂראל גערעדעט/ קיינע פערסאן פאן מיך זאל דאס בוט עסען·
נאך דער פרעמדע/ דער זיך בייא מיך מיפהאלט/ דאס בוט
עסען׃ (יג) יעדערמאן פאן דען קינדערן ישׂראל/ אדער
מין פרעמדער/ וואכעס בייא מיהנען זיך מיפהאלט/ דער מיין
ווילדפראט/ עס זיא מין טהיר/ אדער מיינען פאגעל פאגט/
וואכעס גענעסען ווערדען זאל/ דאס דאס בוט דאפאן מוס־
וויגען זאגען׃ (יד) דען דאס מיט דעם עבענס־גייסטע פערבונדען בוט/ מיסט דאס פער־
סענוכט מוסט עבענדיגען עסען· אוך האבע גו דען קינדערן
ישׂראל גערעדעט/ קיינע פערסאן פאן מיך זאל בוט עסען·
נאך דער פרעמדע/ דער זיך בייא מיך מיפהאלט/ דאס בוט
עסען׃ (טו) יעדע פערסאן/ מיינהיימישער/ אדער פרעמדער
דער פאן מיינעם געפאלענען אדער נעררישׂענען פיה עסען
ווערדען׃ (טז) ווען זיינע קליידער ווישען/ זיך באדען/ מוך בים אוף
דען מאבער זיינע קינדס־קינדער ניכט/ אדער באדער זיך ניכט/ זא
דאס אר פיר זיינע מיסעטהאטען גו בים:

ערר

קאַפּיטל יח

(א) רעד ער־ווײַטע שפּראַך נו משה / וויא פֿאָלגט: (ב) רעדט מיט
דען קינדערן ישׂראל / מוזט זאָגן מיהנען / מיך דער עוויקע /
מייער גאָטט / (בעפֿאָרויס מיך דיסעס:) (ג) מיהר זאָלט ניכט
טהון / ווי מיר אין מצרים וואָנט / אין וועלכן איר וואָנט
געוואָהנט
האָבט · מוט ניכט זאָ / ווי מיר אין כנענ גיעהיעט / וואָהין
איך מיך פֿיהרען וועלע · נאָך מיהרען גענעמען זאָלט מיהר
ניכט וואָנען: (ד) מייגע רעכטע זאָלט מיהר מוסט־בען /
מוכ מייגע גענעמע זאָלט מיהר בעאָבאַכטען / האַרנאָך מייערן
עבענס־וואָנען מיינגוריכטען · מיך בין דער עוויקע · (ה) בעאָבאַכטען מיינע רעכטע /
גאָטט! (ה) בעאָבאַכטען מיינע גענעמע מוכ מיינע רעכטע /
דורך וועלכע איך דער מענש / וואָלן דער זיא מוסיבט / עוויקעם עבען
ערהאַלטן · מיך דער עוויקע! (זערזיכערע דיסעס) (ו) נימאַנד
זאָל מיינער בלוט־פֿערוואַנדטען פערסאָנען מיהרע בלוטס־פֿרײַנד
נאָנט / זיך נעהען · מיך דער עוויקע! (פֿערבאָטה דיסעס)
(ז) זול זאָלט איר בלוטס פֿרײַנד דיינעם פֿאָטערס / (דאָס הייסט)
איר בלוטס דיינער מוטטער ניכט מויפֿלעקען / זיא מוסט דיינע
מוטטער · זול זאָלט מיהרע בלוטס ניכט מויפֿלעקען · (ח) זול
זאָלט איר בלוטס דיינער שטיף־מוטטער ניכט מויפֿלעקען ·
עס מוסט נוגליך איר בלוטס דיינעם פֿאָטערס: (ט) איר בלוטס
דיינער שוועסטער / זיא זיי דיינעם פֿאָטערס / אָדער דיינער
מוטטער טאָכטער / מיך הויסט בעאָבאַכטען / אָדער מוסט אָדער דעם
הויסט בעבאָהרען · מיהרע בלוטס זאָלט ניכט מויפֿלעקען:
(י) איר בלוטס דיינער זאָהנס־טאָכטער / אָדער טאָכטער־
טאָכטער / זאָלט זול ניכט מויפֿלעקען · דען זיא זיך דיינט
מייגנע בלוטס: (יא) איר בלוטס דיינער שטיף־מוטטער־
טאָכטער / איר פֿאָן דיינעם פֿאָטער ערצייגט / מוכ מוסט זאָלט דיינע
שוועסטער מוס · מיהרע בלוטס זול ניכט מויפֿלעקען:
(יב) איר בלוטס דיינעם פֿאָטערס שוועסטער זאָלט זול ניכט
מויפֿלעקען · זיא מוסט מיינע בלוטס־פֿערוואַנדטע דיינעם פֿאָ־
טערס: (יג) איר בלוטס דיינער מוטטער שוועסטער זאָלט זול ניכט
זול ניכט מויפֿלעקען · דען זיא מוסט מיינע בלוטס־פֿערוואַנדטע
דיינער מוטטער: (יד) איר בלוטס דיינעם פֿאָטערס ברודערס
זאָלט זול ניכט מויפֿלעקען · זול זאָלט מוסט נעמען־ליך דיינער פֿרוא
ברודערס: (טו) איר בלוטס דיינע טאָכטע: זיא מוסט דיינע בייא־
ניכט מויפֿלעקען · עס מוסט זיא בלוטס דיינעם
זאָלט זול ניכט מויפֿלעקען: (יו) איר בלוטס דיינעם ברודערס פֿרוא
מוסט זיא פֿרוא דיינעם זאָהנס־טאָכטער / זיא
דיינער שוועסטער־טאָכטער / זיא מוסט מויפֿלעקען · זיא
טער זאָלט זול ניכט מויפֿלעקען · זול זאָלט מוסט מיהרע
אָדער מיהרער טאָכטער טאָכטער ניכט נעהמען / מיהרע בלוטס
מויפֿלעקען · זיא זיך בלוטס־פֿערוואַנדטע · דאָס וואָרע מוכ
שוועסטער נעהמען · מייפֿערוכטע נו ערריכטען / נעבען מיהר ·
מוכ בייא מיהרעם זאָבען / מוך מיהרער שוועסטער בלוטס
מויפֿלעקען: (יח) זול זאָלט ניכט מיינע פֿרוא דיינעם נעבענ־
בלוטס מוכ־בערוכטיגט / נעבען מיהר
מענשען /

יח Cap. XVIII.

יח
א 2 וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה לֵאמֹר׃ דַּבֵּר אֶל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל
3 וְאָמַרְתָּ אֲלֵהֶם אֲנִי יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם׃ כְּמַעֲשֵׂה אֶרֶץ־
מִצְרַיִם אֲשֶׁר יְשַׁבְתֶּם־בָּהּ לֹא תַעֲשׂוּ וּכְמַעֲשֵׂה אֶרֶץ־
כְּנַעַן אֲשֶׁר אֲנִי מֵבִיא אֶתְכֶם שָׁמָּה לֹא תַעֲשׂוּ
4 וּבְחֻקֹּתַי לֹא תֵלֵכוּ׃ אֶת־מִשְׁפָּטַי תַּעֲשׂוּ וְאֶת־חֻקֹּתַי
ה תִּשְׁמְרוּ לָלֶכֶת בָּהֶם אֲנִי יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם׃ וּשְׁמַרְתֶּם
אֶת־חֻקֹּתַי וְאֶת־מִשְׁפָּטַי אֲשֶׁר יַעֲשֶׂה אֹתָם הָאָדָם וָחַי
ששי 6 בָּהֶם אֲנִי יְהוָה׃ ס אִישׁ אִישׁ אֶל־כָּל־שְׁאֵר
בְּשָׂרוֹ לֹא תִקְרְבוּ לְגַלּוֹת עֶרְוָה אֲנִי יְהוָה׃ ס
7 עֶרְוַת אָבִיךָ וְעֶרְוַת אִמְּךָ לֹא תְגַלֵּה אִמְּךָ הִוא לֹא
8 תְגַלֶּה עֶרְוָתָהּ׃ ס עֶרְוַת אֵשֶׁת־אָבִיךָ לֹא תְגַלֵּה
9 עֶרְוַת אָבִיךָ הִוא׃ ס עֶרְוַת אֲחוֹתְךָ בַת־אָבִיךָ
אוֹ בַת־אִמֶּךָ מוֹלֶדֶת בַּיִת אוֹ מוֹלֶדֶת חוּץ לֹא תְגַלֶּה
י עֶרְוָתָן׃ ס עֶרְוַת בַּת־בִּנְךָ אוֹ בַת־בִּתְּךָ לֹא
11 תְגַלֶּה עֶרְוָתָן כִּי עֶרְוָתְךָ הֵנָּה׃ ס עֶרְוַת בַּת־
אֵשֶׁת אָבִיךָ מוֹלֶדֶת אָבִיךָ אֲחוֹתְךָ הִוא לֹא תְגַלֶּה
12 עֶרְוָתָהּ׃ ס עֶרְוַת אֲחוֹת־אָבִיךָ לֹא תְגַלֵּה שְׁאֵר
13 אָבִיךָ הִוא׃ ס עֶרְוַת אֲחוֹת־אִמְּךָ לֹא תְגַלֶּה
14 כִּי־שְׁאֵר אִמְּךָ הִוא׃ ס עֶרְוַת אֲחִי־אָבִיךָ לֹא
תְגַלֶּה אֶל־אִשְׁתּוֹ לֹא תִקְרָב דֹּדָתְךָ הִוא׃ ס
טו עֶרְוַת כַּלָּתְךָ לֹא תְגַלֶּה אֵשֶׁת בִּנְךָ הִוא לֹא תְגַלֶּה
16 עֶרְוָתָהּ׃ ס עֶרְוַת אֵשֶׁת־אָחִיךָ לֹא תְגַלֶּה עֶרְוַת
17 אָחִיךָ הִוא׃ ס עֶרְוַת אִשָּׁה וּבִתָּהּ לֹא תְגַלֶּה
אֶת־בַּת־בְּנָהּ וְאֶת־בַּת־בִּתָּהּ לֹא תִקַּח לְגַלּוֹת עֶרְוָתָהּ
18 שְׁאֵרָה הֵנָּה זִמָּה הִוא׃ וְאִשָּׁה אֶל־אֲחֹתָהּ לֹא תִקָּח
19 לִצְרֹר לְגַלּוֹת עֶרְוָתָהּ עָלֶיהָ בְּחַיֶּיהָ׃ וְאֶל־אֵשֶׁת
כ מְמָאָתָהּ לֹא תִקְרַב לְגַלּוֹת עֶרְוָתָהּ׃ וְאֶל־אֵשֶׁת

עֲמִיתֶךָ לֹא־תִתֵּן שְׁכָבְתְּךָ לְזֶרַע לְטָמְאָה־בָהּ׃ 21 וּמִזַּרְעֲךָ
לֹא־תִתֵּן לְהַעֲבִיר לַמֹּלֶךְ וְלֹא תְחַלֵּל אֶת־שֵׁם אֱלֹהֶיךָ
אֲנִי יְהוָה׃ וְאֶת־זָכָר לֹא תִשְׁכַּב מִשְׁכְּבֵי אִשָּׁה תּוֹעֵבָה 22 שביעי
הִוא׃ וּבְכָל־בְּהֵמָה לֹא־תִתֵּן שְׁכָבְתְּךָ לְטָמְאָה־בָהּ 23 במקומרת
וְאִשָּׁה לֹא־תַעֲמֹד לִפְנֵי בְהֵמָה לְרִבְעָהּ תֶּבֶל הִוא׃ רביעי
אַל־תִּטַּמְּאוּ בְּכָל־אֵלֶּה כִּי בְכָל־אֵלֶּה נִטְמְאוּ הַגּוֹיִם 24
אֲשֶׁר־אֲנִי מְשַׁלֵּחַ מִפְּנֵיכֶם׃ וַתִּטְמָא הָאָרֶץ וָאֶפְקֹד כה
עֲוֹנָהּ עָלֶיהָ וַתָּקִא הָאָרֶץ אֶת־יֹשְׁבֶיהָ׃ וּשְׁמַרְתֶּם מפטיר 26
אַתֶּם אֶת־חֻקֹּתַי וְאֶת־מִשְׁפָּטַי וְלֹא תַעֲשׂוּ מִכֹּל הַתּוֹעֵבֹת
הָאֵלֶּה הָאֶזְרָח וְהַגֵּר הַגָּר בְּתוֹכְכֶם׃ כִּי אֶת־כָּל־ 27
הַתּוֹעֵבֹת הָאֵל עָשׂוּ אַנְשֵׁי־הָאָרֶץ אֲשֶׁר לִפְנֵיכֶם וַתִּטְמָא
הָאָרֶץ׃ וְלֹא־תָקִיא הָאָרֶץ אֶתְכֶם בְּטַמַּאֲכֶם אֹתָהּ 28
כַּאֲשֶׁר קָאָה אֶת־הַגּוֹי אֲשֶׁר לִפְנֵיכֶם׃ כִּי כָל־אֲשֶׁר 29
יַעֲשֶׂה מִכֹּל הַתּוֹעֵבֹת הָאֵלֶּה וְנִכְרְתוּ הַנְּפָשׁוֹת הָעֹשֹׂת
מִקֶּרֶב עַמָּם׃ וּשְׁמַרְתֶּם אֶת־מִשְׁמַרְתִּי לְבִלְתִּי עֲשׂוֹת ל
מֵחֻקּוֹת הַתּוֹעֵבֹת אֲשֶׁר נַעֲשׂוּ לִפְנֵיכֶם וְלֹא תִטַּמְּאוּ
בָּהֶם אֲנִי יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם׃

יט Cap. XIX.

פ פ פ ל 30 קדשים

וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה לֵאמֹר׃ דַּבֵּר אֶל־כָּל־עֲדַת א 2
בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל וְאָמַרְתָּ אֲלֵהֶם קְדֹשִׁים תִּהְיוּ כִּי קָדוֹשׁ
אֲנִי יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם׃ אִישׁ אִמּוֹ וְאָבִיו תִּירָאוּ וְאֶת־ 3
שַׁבְּתֹתַי תִּשְׁמֹרוּ אֲנִי יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם׃ אַל־תִּפְנוּ אֶל־ 4
הָאֱלִילִם וֵאלֹהֵי מַסֵּכָה לֹא תַעֲשׂוּ לָכֶם אֲנִי יְהוָה
אֱלֹהֵיכֶם׃ וְכִי תִזְבְּחוּ זֶבַח שַׁלְמִים לַיהוָה לִרְצֹנְכֶם ה
תִּזְבָּחֻהוּ׃ בְּיוֹם זִבְחֲכֶם יֵאָכֵל וּמִמָּחֳרָת וְהַנּוֹתָר עַד־ 6
יוֹם הַשְּׁלִישִׁי בָּאֵשׁ יִשָּׂרֵף׃ וְאִם הֵאָכֹל יֵאָכֵל בַּיּוֹם 7
הַשְּׁלִישִׁי פִּגּוּל הוּא לֹא יֵרָצֶה׃ וְאֹכְלָיו עֲוֹנוֹ יִשָּׂא כִּי 8

את־

מיענשען/ וואָלסט דוא דיך ניכט פֿוישישׂן פֿערמישטען/ דורך זיא
מוברייגן נו וועדעלן׃ (א) פֿאַר־וואָס: וואָלסט דוא ניכט
מיין געבאָט/ דעם דיך דיינעם גאָטט וואָלסט דוא ניכט
פֿיהרען נו פֿיהרען׃ מוזט דען נאָטען דיינעם גאָטט דורך עבט־
מיינער/ מיך דער עוויגע! (פֿערבינטעט דיסעם) (כב) מיינער
מאַכט־ פֿערסאָן: וואָלסט דוא ניכט מוזן וועיבלוכע וויסע בייא־
וואָהנען׃ עס מיסט מיין גרייסער׃ (כג) מיט קיינעם פֿיס וואָלסט
דוא דיך פֿוישישׂן פֿערמישטען׃ דורך דוא וועלסט דאָס ערד־
רייך נו מוברייגן׃ מוזט מיינע פֿרוכט וואָלן ניכט דעם הין האָלטען/ נור
שאָבלונען׃ עס מיסט מיינע פֿערמישונג (דער נאָטער־ מרטען׃)
(כד) פֿערמוברייניגט מיך ניכט מיט דיסען דינגען׃ מיט מיר
דיסען דינגען האָבען דוא דיך פֿעלקער פֿערמוברייניגט/ דיא
מיך פֿאָר מיר מוסטרייבט׃ (כה) דאָס וואָלט מיסט דאָרוך מוב־
ריין געווארדען׃ מיך האָבט דיא מיסטהאָטען/ דיא דאָרוך
געשעהען זינד/ בעגאַנגען׃ מוזט דאָס וואָלט דאָס וויינט בע־
וואָהנער מוסגעשפיין׃ (כו) בעאַכטאָטט מיהר מוסן מיינע
געזעצע/ מוזט מיינע רעכטע/ מוזט בעגעהעט קיינע פֿאָן
דיסען מבשייכקייטען׃ זיא וואָהנט דער מיינהיימישע/ מוסט דער
פֿרעמדע/ דער זיך בייא מיך מוסגוט׃ (כז) דען איך דיא
מבשייכקייטען האָבען דיא מיינוהאָבער דעם וואָלט בעגעט פֿאָר
מייערער נייט בעגאַנגען/ מוזט דאָס וואָלט מיסט דאָרוך מוב־
ריין געווארדען׃ (כח) דאָמיט דאָס וואָלט מיך ניכט מוסשפייע/
וואָן מיהר עס פֿערמוברייניגט/ זיא וויא עס דאָס פֿאָלק מוס־
געשפיין/ דאָס ווער (כט) דען איך דאָרן געוועסען׃ דאָס ווער
פֿאָן דיסען מבשייכקייטען מיינע בעגעהט/ דיא פערסאָנען/
דיא וואָלטעס בעגאַנגען/ וואָלן מוס מיהרער נאָבאָן מוסגע־
טאָטעט וועדעלן׃ (ל) בעאַכטאָטט מוסט/ וואָס מיך מיין
מבשייכקייטען געוועלט מוסגעמיבט וואָרדען׃ פֿערמוברייניגט
בען/ דיא פֿאָר מיין מוסגעמיבט וואָרדען׃ פֿערמוברייניגט
מיין דיינסט דורך דימוענבט׃ מיך וער עוויגע מייער גאָטט!
(בעפֿעהלט מיך דיסעס׃)

קאַפּיטעל יט קדשים

(א) וער עוויגע שפּראַך פֿערנער נו משה/ וויא פֿאָלגט׃
(ב) רעדט מיט וער גאַנצען מענייגדע וער קינדער ישׂראל׃ זאָגט
מיהנען נאַמען/ מיהר מיסט הייליג זיין/ דען איך/ וער עוויגע
מייער גאָטט/ בין הייליג׃ (ג) מיין יעדער מאַן עהרפֿורכט
גיעגען פֿאָטער מוטער׃ מוזט בעאַכטאָטט מיינע רוהע־
טאָגע׃ מיך/ וער עוויגע מייער גאָטט! (ד) האָלטען מיך ניכט
נו דען גיעטצען׃ מוזט מאַכט קיינע מבגעטטער מוס
ערבט׃ מיך וער עוויגע מייער גאָטט! (ה) וען מיהר פֿריידען־
מאָהל פֿאָר עוויגען האָלטען/ זיא האָלטען עס זיא/ דאָס
עס מיך נור גנאָדיג מבגעבאָמען וועדעלן׃ (ו) אָן דעם טאָגע
מיינערעם פֿריידען־מאָהל׃ מוזט טאָגס דאָרוך/ מאָר דאָן
גיעגעסטן וועדעלן׃ וואָס אָבער בים אוף דען דריטטען טאָג
מיבריג בוייבט/ וועדעלט פֿערברענט׃ (ז) דאָ אָבער אָן
דריטטען טאָגע נאָך דאָן גיעגעסטן וועדעלן/ זיא מיסט
עס פֿערוואָרפֿען/ מוזט וויבד ניכט נו גענאָדען מבגעבאָמען׃
(ח) ווער דאָן אָבער בים אוף דען טרעטען/ דען עד
מיינע שוך נו טראָגען׃ דען וויבד ניכט נו גענאָדען מבגעבאָמען׃
עס פֿערוואָרפֿען/ מוזט וועדעלט פֿערברענט׃ (ט) אָן
דעם טאָגע מיין היילגטהום דעס עוויגען עכטוויהט׃ לויזעבע
פֿערסאָן

פֿרוכט
גן עהרן: (כה) אין פֿינפֿטען יאָהר זאָלט איהר קיין
פֿרוכט
פֿרוכט עסן פֿון דען בּוים, וואָס עס טראָגט, זיבען
יאָהר לאַנג זאָל עס אײַך נישט זיין ערלויבט צו עסן
פֿון איהם: (כו) אין קיין זאַך זאָלט איהר נישט עסן
מיט בלוט, איהר זאָלט נישט אָנהויבן צו זאָגן
פֿאָרהער, ווען מען וועט אײַך נישט קומען צו
זאָגן, ווען איהר זאָלט נישט עסן בײַ דען בערגען,
אָדער קוקן אויף דען אָבערגלויבן: (כז) איהר זאָלט
אײַערע קעפּף נישט רונד שערן, אָדער דאָס
עק פֿון אײַער בּאָרד נישט פֿאַרשניידן: (כח)
אויף אײַער לעבּן זאָלט איהר נישט מאַכן קיין
שניטלעך, אָדער שרײַבן קיין בּוכשטאַבּן אויף
אײַך: איך בין גאָט: (כט) שענד נישט דײַן
טאָכטער, אַז זי זאָל נישט ווערן אַ הורע, אַז דאָס
לאַנד זאָל נישט פֿאַלן אין הורעריי, און דאָס לאַנד
זאָל נישט ווערן פֿול מיט שלעכטיגקייט: (ל)
היטט אײַך, אַז איהר זאָלט שבּתים האַלטן, און
פֿאָרכטט אײַך פֿאָר מײַן הייליגטהום, איך בין גאָט:
(לא) קערט אײַך נישט צו צויבּערערס, אָדער
צו וואָרזאָגערס, זוכט זיי נישט אויף, אַז איהר
זאָלט נישט ווערן אומריין דורך זיי, איך בין גאָט
אײַער גאָט: (לב) שטייט אויף פֿאָר גרויע האָר,
אָדער עהרט דאָס פּנים פֿון אַן אַלטן מאַן, אָדער
פֿאָרכטט אײַך פֿאָר אײַער גאָט, איך בין גאָט:
(לג) אַז אַ פֿרעמדלינג וואוינט בּײַ אײַך אין אײַער
לאַנד, זאָלט איהר אים נישט אומרעכט טהון:
(לד) דער פֿרעמדלינג, וואָס וואוינט בּײַ אײַך,
זאָל פֿאָר אײַך זיין ווי אַ אײַנגעבּאָרענער פֿון
אײַך, אָדער זאָלסט אים ליבּען ווי דיך אַליין,
וואָרום איהר זיט אויך פֿרעמדלינגען אין מצרים
גאָט אײַער: (לה) מאַכט נישט קיין אומרעכט
אין מאָס, אין גאַנג, אין מאָס: (לו) גערעכטע
וואָג, גערעכטע אייכלען, גערעכטע עפֿאַ, און
גערעכטער הין זאָלט איהר האָבּן, איך בין גאָט
אײַער גאָט, וואָס האָב אײַך אויסגעפֿירט פֿון
מצרים לאַנד: (לז) אַזוי זאָלט איהר היטן אַלע
מײַנע חקים, און אַלע מײַנע משפּטים, און
טהון זיי, איך בין גאָט:

כ

(א) אויך זאָלסט צו בּני ישׂראל זאָגן: אַז אַ
מענש פֿון בּני ישׂראל, אָדער פֿון דען פֿרעמדלינגען
וואָס וואוינען אין ישׂראל, וועט געבּן פֿון זײַן
זאָמען צו מלך, זאָל מען אים טויטן מיט שטיינען,
דאָס פֿאָלק פֿון לאַנד זאָל אים שטיינען: (ב) איך
וועל מײַן פּנים שטעלן קעגן דעם מענש, און וועל
אים אויסראָטן פֿון מיטן פֿאָלק, ווײַל ער האָט פֿון
זײַן זאָמען צו מלך געגעבּן, מײַן הייליגטהום
צו פֿאַרמאַכן, און מײַן הייליג נאָמען צו
פֿאַרשענדן: (ג) אָדער אַז דאָס פֿאָלק פֿון לאַנד
זאָל אויגן צוהאַלטן צו דעם מענש, ווען ער גיבּט
פֿון זײַן זאָמען צו מלך, אַז מען זאָל אים נישט
טויטן: (ד) אַזוי זאָל איך מײַן פּנים שטעלן קעגן
דעם מענש, און קעגן זײַן משפּחה, און וועל אים
אויסראָטן, און אַלע וואָס הורעריי מיט מלך
טרייבּן, פֿון מיטן פֿאָלק: (ה) אָדער אַז איך וועל
מײַן פּנים שטעלן קעגן דעם מענש, אָדער קעגן
זײַן משפּחה, און וועל אים אויסראָטן, און אַלע
וואָס הורעריי מיט מלך טרייבּן, פֿון מיטן פֿאָלק:
(ו) אַז אַ מענש וועט זיך וועגן צו צויבּערערס,
אָדער צו וואָרזאָגערס, זוכט זיי אויף, אַז איהר
זאָלט נישט ווערן אומריין דורך זיי, איך בין גאָט
אײַער גאָט: (ז) אַזוי זאָלט איהר אײַך הייליגן,
אָדער עהרט דאָס פּנים פֿון אַן אַלטן מאַן, אָדער
פֿאָרכטט אײַך פֿאָר אײַער גאָט, איך בין גאָט:
(ח) אַז אַ מענש וועט נעמען אַ ווײַב, וואָס איהר
פֿאָטער איז נישט, אָדער אַ ווײַב, וואָס איהר
מוטער איז נישט, אָדער אַ ווײַב, וואָס איהר
פֿאָטער ברודער האָט אויך אַ ווײַב, אָדער אַ
ווײַב, וואָס איהר ברודער איז, אָדער אַ ווײַב,
וואָס איהר שוועסטער איז, אָדער אַ ווײַב, וואָס
איהר פֿאָטער שוועסטער איז, אָדער אַ ווײַב, וואָס
איהר מוטער שוועסטער איז, אָדער אַ ווײַב, וואָס
איהר ברודער ווײַב איז, אָדער אַ ווײַב, וואָס
איהר שוועסטער ווײַב איז, אָדער אַ ווײַב, וואָס
איהר זון האָט, אָדער אַ ווײַב, וואָס איהר טאָכטער
זון האָט, אָדער אַ ווײַב, וואָס איהר טאָכטער
טאָכטער האָט, אָדער אַ ווײַב, וואָס איהר זון
טאָכטער האָט, אָדער אַ ווײַב, וואָס איהר
מוטער שוועסטער איז, אָדער אַ ווײַב, וואָס איהר
פֿאָטער ברודער איז, אָדער אַ ווײַב, וואָס איהר
ברודער ווײַב איז, אָדער אַ ווײַב, וואָס איהר
שוועסטער איז, אָדער אַ ווײַב, וואָס איהר זון
האָט, אָדער אַ ווײַב, וואָס איהר טאָכטער זון
האָט, אָדער אַ ווײַב, וואָס איהר טאָכטער
טאָכטער האָט, אָדער אַ ווײַב, וואָס איהר זון
טאָכטער האָט, אָדער אַ ווײַב, וואָס איהר
מוטער שוועסטער איז, אָדער אַ ווײַב, וואָס איהר
פֿאָטער ברודער איז, אָדער אַ ווײַב, וואָס איהר
ברודער ווײַב איז, אָדער אַ ווײַב, וואָס איהר
שוועסטער איז, אָדער אַ ווײַב, וואָס איהר זון
האָט, אָדער אַ ווײַב, וואָס איהר טאָכטער זון
האָט, אָדער אַ ווײַב, וואָס איהר טאָכטער
טאָכטער האָט, אָדער אַ ווײַב, וואָס איהר זון
טאָכטער האָט, אָדער אַ ווײַב, וואָס איהר
מוטער שוועסטער איז, אָדער אַ ווײַב, וואָס איהר
פֿאָטער ברודער איז, אָדער אַ ווײַב, וואָס איהר
ברודער ווײַב איז, אָדער אַ ווײַב, וואָס איהר
שוועסטער איז, אָדער אַ ווײַב, וואָס איהר זון
האָט, אָדער אַ ווײַב, וואָס איהר טאָכטער זון
האָט, אָדער אַ ווײַב, וואָס איהר טאָכטער
טאָכטער האָט, אָדער אַ ווײַב, וואָס איהר זון
טאָכטער האָט, אָדער אַ ווײַב, וואָס איהר

אֶת־קָדֶשׁ יְהוָה חִלֵּל וְנִכְרְתָה הַנֶּפֶשׁ הַהִוא מֵעַמֶּיהָ׃
9 וּבְקֻצְרְכֶם אֶת־קְצִיר אַרְצְכֶם לֹא תְכַלֶּה פְּאַת שָׂדְךָ
י לִקְצֹר וְלֶקֶט קְצִירְךָ לֹא תְלַקֵּט׃ וְכַרְמְךָ לֹא תְעוֹלֵל
וּפֶרֶט כַּרְמְךָ לֹא תְלַקֵּט לֶעָנִי וְלַגֵּר תַּעֲזֹב אֹתָם אֲנִי
11 יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם׃ לֹא תִגְנֹבוּ וְלֹא־תְכַחֲשׁוּ וְלֹא־תְשַׁקְּרוּ
12 אִישׁ בַּעֲמִיתוֹ׃ וְלֹא־תִשָּׁבְעוּ בִשְׁמִי לַשָּׁקֶר וְחִלַּלְתָּ
13 אֶת־שֵׁם אֱלֹהֶיךָ אֲנִי יְהוָה׃ לֹא־תַעֲשֹׁק אֶת־רֵעֲךָ
וְלֹא תִגְזֹל לֹא־תָלִין פְּעֻלַּת שָׂכִיר אִתְּךָ עַד־בֹּקֶר׃
14 לֹא־תְקַלֵּל חֵרֵשׁ וְלִפְנֵי עִוֵּר לֹא תִתֵּן מִכְשֹׁל וְיָרֵאתָ
שני טו מֵאֱלֹהֶיךָ אֲנִי יְהוָה׃ לֹא־תַעֲשׂוּ עָוֶל בַּמִּשְׁפָּט לֹא־
כתיב תִשָּׂא פְנֵי־דָל וְלֹא תֶהְדַּר פְּנֵי גָדוֹל בְּצֶדֶק תִּשְׁפֹּט
16 עֲמִיתֶךָ׃ לֹא־תֵלֵךְ רָכִיל בְּעַמֶּיךָ לֹא תַעֲמֹד עַל־דַּם
17 רֵעֶךָ אֲנִי יְהוָה׃ לֹא־תִשְׂנָא אֶת־אָחִיךָ בִּלְבָבֶךָ הוֹכֵחַ
18 תּוֹכִיחַ אֶת־עֲמִיתֶךָ וְלֹא־תִשָּׂא עָלָיו חֵטְא׃ לֹא־תִקֹּם
וְלֹא־תִטֹּר אֶת־בְּנֵי עַמֶּךָ וְאָהַבְתָּ לְרֵעֲךָ כָּמוֹךָ אֲנִי
19 יְהוָה׃ אֶת־חֻקֹּתַי תִּשְׁמֹרוּ בְּהֶמְתְּךָ לֹא־תַרְבִּיעַ כִּלְאַיִם
שָׂדְךָ לֹא־תִזְרַע כִּלְאָיִם וּבֶגֶד כִּלְאַיִם שַׁעַטְנֵז לֹא יַעֲלֶה
כ עָלֶיךָ׃ וְאִישׁ כִּי־יִשְׁכַּב אֶת־אִשָּׁה שִׁכְבַת־זֶרַע וְהִוא
שִׁפְחָה נֶחֱרֶפֶת לְאִישׁ וְהָפְדֵּה לֹא נִפְדָּתָה אוֹ חׇפְשָׁה
לֹא נִתַּן־לָהּ בִּקֹּרֶת תִּהְיֶה לֹא יוּמְתוּ כִּי־לֹא חׇפְשָׁה׃
21 וְהֵבִיא אֶת־אֲשָׁמוֹ לַיהוָה אֶל־פֶּתַח אֹהֶל מוֹעֵד אַיִל
22 אָשָׁם׃ וְכִפֶּר עָלָיו הַכֹּהֵן בְּאֵיל הָאָשָׁם לִפְנֵי יְהוָה
עַל־חַטָּאתוֹ אֲשֶׁר חָטָא וְנִסְלַח לוֹ מֵחַטָּאתוֹ אֲשֶׁר
חָטָא׃ פ
שלישי 23 וְכִי־תָבֹאוּ אֶל־הָאָרֶץ וּנְטַעְתֶּם כָּל־עֵץ מַאֲכָל וַעֲרַלְתֶּם
עָרְלָתוֹ אֶת־פִּרְיוֹ שָׁלֹשׁ שָׁנִים יִהְיֶה לָכֶם עֲרֵלִים לֹא
24 יֵאָכֵל׃ וּבַשָּׁנָה הָרְבִיעִת יִהְיֶה כָּל־פִּרְיוֹ קֹדֶשׁ הִלּוּלִים
כה לַיהוָה׃ וּבַשָּׁנָה הַחֲמִישִׁת תֹּאכְלוּ אֶת־פִּרְיוֹ לְהוֹסִיף

לכם

לָכֶם תִּבְוֹאָתוֹ אֲנִי יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם׃ לֹא תֹאכְלוּ עַל־ 26
הַדָּם לֹא תְנַחֲשׁוּ וְלֹא תְעוֹנֵנוּ׃ לֹא תַקִּפוּ פְּאַת 27
רֹאשְׁכֶם וְלֹא תַשְׁחִית אֶת פְּאַת זְקָנֶךָ׃ וְשֶׂרֶט לָנֶפֶשׁ 28
לֹא תִתְּנוּ בִּבְשַׂרְכֶם וּכְתֹבֶת קַעֲקַע לֹא תִתְּנוּ בָכֶם
אֲנִי יְהוָה׃ אַל־תְּחַלֵּל אֶת־בִּתְּךָ לְהַזְנוֹתָהּ וְלֹא־תִזְנֶה 29
הָאָרֶץ וּמָלְאָה הָאָרֶץ זִמָּה׃ אֶת־שַׁבְּתֹתַי תִּשְׁמֹרוּ ל
וּמִקְדָּשִׁי תִּירָאוּ אֲנִי יְהוָה׃ אַל־תִּפְנוּ אֶל־הָאֹבֹת 31
וְאֶל־הַיִּדְּעֹנִים אַל־תְּבַקְשׁוּ לְטָמְאָה בָהֶם אֲנִי יְהוָה
אֱלֹהֵיכֶם׃ מִפְּנֵי שֵׂיבָה תָּקוּם וְהָדַרְתָּ פְּנֵי זָקֵן וְיָרֵאתָ 32
מֵאֱלֹהֶיךָ אֲנִי יְהוָה׃ ס וְכִי־יָגוּר אִתְּךָ גֵּר 33 רביעי בעקוכין פ׳ב׳
בְּאַרְצְכֶם לֹא תוֹנוּ אֹתוֹ׃ כְּאֶזְרָח מִכֶּם יִהְיֶה לָכֶם 34
הַגֵּר׀ הַגָּר אִתְּכֶם וְאָהַבְתָּ לוֹ כָּמוֹךָ כִּי־גֵרִים הֱיִיתֶם
בְּאֶרֶץ מִצְרָיִם אֲנִי יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם׃ לֹא־תַעֲשׂוּ עָוֶל לה
בַּמִּשְׁפָּט בַּמִּדָּה בַּמִּשְׁקָל וּבַמְשׂוּרָה׃ מֹאזְנֵי צֶדֶק 36
אַבְנֵי־צֶדֶק אֵיפַת צֶדֶק וְהִין צֶדֶק יִהְיֶה לָכֶם אֲנִי
יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם אֲשֶׁר־הוֹצֵאתִי אֶתְכֶם מֵאֶרֶץ מִצְרָיִם׃
וּשְׁמַרְתֶּם אֶת־כָּל־חֻקֹּתַי וְאֶת־כָּל־מִשְׁפָּטַי וַעֲשִׂיתֶם אֹתָם 37
אֲנִי יְהוָה׃ פ

כ CAP. XX.

כ וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה לֵאמֹר׃ וְאֶל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל א 2 דמישו
תֹּאמַר אִישׁ אִישׁ מִבְּנֵי יִשְׂרָאֵל וּמִן־הַגֵּר׀ הַגָּר בְּיִשְׂרָאֵל
אֲשֶׁר יִתֵּן מִזַּרְעוֹ לַמֹּלֶךְ מוֹת יוּמָת עַם הָאָרֶץ יִרְגְּמֻהוּ
בָאָבֶן׃ וַאֲנִי אֶתֵּן אֶת־פָּנַי בָּאִישׁ הַהוּא וְהִכְרַתִּי אֹתוֹ 3
מִקֶּרֶב עַמּוֹ כִּי מִזַּרְעוֹ נָתַן לַמֹּלֶךְ לְמַעַן טַמֵּא אֶת־
מִקְדָּשִׁי וּלְחַלֵּל אֶת־שֵׁם קָדְשִׁי׃ וְאִם הַעְלֵם יַעְלִימוּ 4
עַם הָאָרֶץ אֶת־עֵינֵיהֶם מִן־הָאִישׁ הַהוּא בְּתִתּוֹ מִזַּרְעוֹ
לַמֹּלֶךְ לְבִלְתִּי הָמִית אֹתוֹ׃ וְשַׂמְתִּי אֲנִי אֶת־פָּנַי ה
בָּאִישׁ הַהוּא וּבְמִשְׁפַּחְתּוֹ וְהִכְרַתִּי אֹתוֹ וְאֶת׀ כָּל־

חזנים

לכם תביאתו אני יהוה אלהיכם׃ לא תאכלו על־ 26
הדם לא תנחשו ולא תעוננו׃ לא תקפו פאת 27
ראשכם ולא תשחית את פאת זקנך׃ ושרט לנפש 28
לא תתנו בבשרכם וכתבת קעקע לא תתנו בכם
אני יהוה׃ אל־תחלל את־בתך להזנותה ולא־תזנה 29
הארץ ומלאה הארץ זמה׃ את־שבתתי תשמרו ל
ומקדשי תיראו אני יהוה׃ אל־תפנו אל־האבת 31
ואל־הידענים אל־תבקשו לטמאה בהם אני יהוה
אלהיכם׃ מפני שיבה תקום והדרת פני זקן ויראת 32
מאלהיך אני יהוה׃ ס וכי־יגור אתך גר 33 רביעי בעקוכין פ׳ב׳
בארצכם לא תונו אתו׃ כאזרח מכם יהיה לכם 34
הגר׀ הגר אתכם ואהבת לו כמוך כי־גרים הייתם
בארץ מצרים אני יהוה אלהיכם׃ לא־תעשו עול לה
במשפט במדה במשקל ובמשורה׃ מאזני צדק 36
אבני־צדק איפת צדק והין צדק יהיה לכם אני
יהוה אלהיכם אשר־הוצאתי אתכם מארץ מצרים׃
ושמרתם את־כל־חקתי ואת־כל־משפטי ועשיתם אתם 37
אני יהוה׃ פ

כ

כ וידבר יהוה אל־משה לאמר׃ ואל־בני ישראל א 2 דמישו
תאמר איש איש מבני ישראל ומן־הגר׀ הגר בישראל
אשר יתן מזרעו למלך מות יומת עם הארץ ירגמהו
באבן׃ ואני אתן את־פני באיש ההוא והכרתי אתו 3
מקרב עמו כי מזרעו נתן למלך למען טמא את־
מקדשי ולחלל את־שם קדשי׃ ואם העלם יעלימו 4
עם הארץ את־עיניהם מן־האיש ההוא בתתו מזרעו
למלך לבלתי המית אתו׃ ושמתי אני את־פני ה
באיש ההוא ובמשפחתו והכרתי אתו ואת׀ כל־

קאפיטעל כ

(א) דער עוויגע שפרעך פערנעם נו משה׳ ווי פאלגט׃ (ב) זאגט אויך דיסעם דעם קינדערן ישראל׳ יעמאנד פון דעם קינדערן ישראל׳ אדער פון די פרעמדע׳ דער זיך אונטער דעם פאלק ישראל אויפהאלט׳ מוז דעמאלט דעם גאנצען שולדיגען מענטשען שטיינען׃ (ג) איך ווערף אויך מיין פנים אין דעם מענטשען׳ דעם דאס קינד פון זיין משפחה אפגעשניטען ווערדען׃ (ד) ווען עמיצער וועלען דאס קינד פון זיין משפחה נישט אומברינגען׳ דאס הייסט׳ ווען זיי וועלען נישט האבען קיין אכטונג אויף דעם׳ ווען עמיצער פון דעם פאלק מיט זיין פערמעגען׳ אדער מיט זיין ווייב׳ אדער מיט זיין קינד׳ אפגעטריבען האט׳ דאס ער זיי נישט אומברינגען׃ (ה) זאל ווערדען איך מיין פנים קעגען דעם מענטשען׳ אדער קעגען זיין משפחה׳ אדער קעגען אלע׳ וואס זיינען מיט אים אין דער הורערי׳ אויסגעגאנגען

גולה

ברודערס ברוי׳ נישט. דו״ה ווי׳ מיינט ברוי׳ מן דער רייני־
יידן. ווען קיינער׳ס שטערבן: (כא) ווען יעמאַנד מיינט
ברודערס ווייב בעשאַפֿן, דאַ האַט ער קיין קינדער
ניט, דו״ה ער האָט נישט אויפֿגעהאַלטן ברודערס
ברוי׳ אין מיצרים: (כב) ווען יעמאַנד מיינט
אלע מיינע חוקים, דו״ה אַלע מיינע מצות, ווי
אויך אלע משפטים, דו״ה דאָס וואָס מען דאַרף
טאָן אדער נישט טאָן, אין אַלע פֿעלער, ווי
אויך אלע מיינע מצות, דו״ה אַלע מיינע
מצות, ווי אויך אלע משפטים, דו״ה דאָס וואָס
מען דאַרף טאָן אדער נישט טאָן, אין אַלע פֿעלער,
ווי אויך אלע מיינע חוקים, דו״ה אַלע מיינע
חוקים

גִּלָּה עֶרְיָתִים יִהְיוּ׃ 22 וּשְׁמַרְתֶּם אֶת־כָּל־חֻקֹּתַי וְאֶת־כָּל־
מִשְׁפָּטַי וַעֲשִׂיתֶם אֹתָם וְלֹא־תָקִיא אֶתְכֶם הָאָרֶץ אֲשֶׁר
שביעי 23 אֲנִי מֵבִיא אֶתְכֶם שָׁמָּה לָשֶׁבֶת בָּהּ׃ וְלֹא תֵלְכוּ
בְּחֻקַּת הַגּוֹי אֲשֶׁר־אֲנִי מְשַׁלֵּחַ מִפְּנֵיכֶם כִּי אֶת־כָּל־
24 אֵלֶּה עָשׂוּ וָאָקֻץ בָּם׃ וָאֹמַר לָכֶם אַתֶּם תִּירְשׁוּ אֶת־
אַדְמָתָם וַאֲנִי אֶתְּנֶנָּה לָכֶם לָרֶשֶׁת אֹתָהּ אֶרֶץ זָבַת
חָלָב וּדְבָשׁ אֲנִי יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם אֲשֶׁר־הִבְדַּלְתִּי אֶתְכֶם
כה מפטיר מִן־הָעַמִּים׃ וְהִבְדַּלְתֶּם בֵּין־הַבְּהֵמָה הַטְּהֹרָה לַטְּמֵאָה
וּבֵין־הָעוֹף הַטָּמֵא לַטָּהֹר וְלֹא־תְשַׁקְּצוּ אֶת־נַפְשֹׁתֵיכֶם
בַּבְּהֵמָה וּבָעוֹף וּבְכֹל אֲשֶׁר תִּרְמֹשׂ הָאֲדָמָה אֲשֶׁר־
26 הִבְדַּלְתִּי לָכֶם לְטַמֵּא׃ וִהְיִיתֶם לִי קְדֹשִׁים כִּי קָדוֹשׁ
27 אֲנִי יְהוָה וָאַבְדִּל אֶתְכֶם מִן־הָעַמִּים לִהְיוֹת לִי׃ וְאִישׁ
אוֹ־אִשָּׁה כִּי־יִהְיֶה בָהֶם אוֹב אוֹ יִדְּעֹנִי מוֹת יוּמָתוּ
בָּאֶבֶן יִרְגְּמוּ אֹתָם דְּמֵיהֶם בָּם׃

כא Cap. XXI.

פ פ פ לא 31 אמר

א וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה אֱמֹר אֶל־הַכ�ֹּהֲנִים בְּנֵי אַהֲרֹן
2 וְאָמַרְתָּ אֲלֵהֶם לְנֶפֶשׁ לֹא־יִטַּמָּא בְּעַמָּיו׃ כִּי אִם־
לִשְׁאֵרוֹ הַקָּרֹב אֵלָיו לְאִמּוֹ וּלְאָבִיו וְלִבְנוֹ וְלִבְתּוֹ וּלְאָחִיו׃
3 וְלַאֲחֹתוֹ הַבְּתוּלָה הַקְּרוֹבָה אֵלָיו אֲשֶׁר לֹא־הָיְתָה
4 לְאִישׁ לָהּ יִטַּמָּא׃ לֹא יִטַּמָּא בַּעַל בְּעַמָּיו לְהֵחַלּוֹ׃
ה לֹא־יְקָרְחָה קָרְחָה בְּרֹאשָׁם וּפְאַת זְקָנָם לֹא יְגַלֵּחוּ
6 וּבִבְשָׂרָם לֹא יִשְׂרְטוּ שָׂרָטֶת׃ קְדֹשִׁים יִהְיוּ לֵאלֹהֵיהֶם
וְלֹא יְחַלְּלוּ שֵׁם אֱלֹהֵיהֶם כִּי אֶת־אִשֵּׁי יְהוָה לֶחֶם
7 אֱלֹהֵיהֶם הֵם מַקְרִיבִם וְהָיוּ קֹדֶשׁ׃ אִשָּׁה זְנָה וַחֲלָלָה
לֹא יִקָּחוּ וְאִשָּׁה גְרוּשָׁה מֵאִישָׁהּ לֹא יִקָּחוּ כִּי־קָדֹשׁ
8 הוּא לֵאלֹהָיו׃ וְקִדַּשְׁתּוֹ כִּי אֶת־לֶחֶם אֱלֹהֶיךָ הוּא

יקרתו ק׳ v. 5. ב׳ טעם v. 4. מקריב

גובג מבזוזהען. דער חאָט דיא בּוֹעסע זיינע ברודערס מוּפּגעבּאקט. זיא זאָלּען קיינדערלאָז בּלייבּען: (כב) בּעאַכּטטט זאָל מיינע בּעזעצע מוכז רעכטט, מוכז חאָלּטט זיא. חאָט דער חאָר מיך פֿיהרע, מוּם ניכט גיט דען וואַהנען: (כג) פֿאָלגעט ניכט דען בּעזעצען דעס פֿאָלקס, וועלכעס מיך חאָר מיך מוּסטרייבּט. דען עבּען וויין זיא דיסעס חאָלּטעס בּעטהאָן, עקעלטט מיך מיהרער: (כד) מוכז דעסוועגען שפּראַך איך נוּ מיך, מיהר זאָלּן יענעס ערדרייך מיינבּעהאַלטען, איך ווּיל עס מיך נוּם בּעזיצּ מיינבּען, דער חאָר מיך פֿיהרט פֿון אַלּען פֿעלקערן. חאָט בּין דער עווּיגע, מייער גאָטט! דער נוּישען מיך מוכז חאָבּיך פֿוּסט. מיך בּין דער חאָר מיינען מוכטערשיד חאָבּען, נוּישען רייגען מוכז מוכטערשיד פֿיה. נוּישען מוכרייגען מוכז רייגען בּעפֿוּגען. מוכז מיך ניכט זוּבּסט נוּם גרייגען חאָבּען. דורך פֿיה, בּעפֿוּגען, חאָבּט מוּם עטוואָס פֿערמוכרייגיגט ערדען קריכּענדעס, חאָס מיך מיך, מוּם עטוואָס פֿערמוכרייגיגט חאָבּען: (כה) מיהר מיסט מיר חאָבּען חאָס ועבּען פֿערוויירקט:

קאַפּיטעל כא אמר

(א) דער עווּיגע שפּראַך נוּ משׁה, רעדע מיט דען פּריסטערן, דען זוהנען דעס לעכּן. מוכז זאָבּע מיהנען, חאָס זאָל זיא דען מיינע מיהנען: (ב) נור זיינע בּלוטס־פֿרייגדע, דער מיהם נאָהע פֿער־וואַנדטע מיסט, מוּם זיינער מוטטער, מוּם זיינעס פֿאָטער, מוּם זיינעס זאָהנס, זיינער טאָכטער, מוכז זיינעס ברודער: (ג) מוכז מוּם זיינער שוועסטער, וועלּן זיא נאָך יונגפֿער, מוכז מיך הויסט מיסט. דאָס זיא בּעאַרף קיינעס מאַנבּעס נוּבּעהערט חאָס. מוּם מיהר זאָל זיא דען פּריסטערן דעס פֿאָלקס בּעפֿלעקען: (ד) וואָבּסט מאַבּער חאָס דער חויפּט דער בּאַנדע זיך בּיאַחאָס פֿערמוכרייגיגט, מוכז זיך מיט בּלוט בּעפֿלעקען: (ה) זיא זאָלּען דען קאָפּף נוּט קאָלּ מאַכּען, מוכז דיא עקען זיינער בּאָרטס נוּט בּעשניידען, מוכז ניכט דיא עקען זיינער קאָרפּער פֿוּטטע שערען, מוכז ניכט דיא קאָרפּער קיינע מאָל עיינריצּען: (ו) זיא זאָלּען זיך חאָלּטען הייליג זיין, מוכז חאָס זיא נאָמען מיהרער גאָטטע ניכט עכטוועיהען. דען זיא פֿערברענען דעס עווּיגעס/ וועלכּע דיא אַפּפֿער־אַפּפֿער דעס חאָבּען, דאָס זיא הייליג זיין: (ז) קיינע הורע, קיינע עכטוועיהטע מיסען זיא הייליג זיין: (ח) דוּ זאָלּסט מיך מיט זיינעס גאָטטע הייליג האַלטען. דען זיא ברענגען דיא אַפּפֿער־אַפּפֿער דעס חאָבּען, זאָלּען זיא הייליג זיין. דוּ זאָלּסט מיך הייליג האַלטען, דען איך, חאָבּ מיך הייליג, בּין הייליגט, בּין זיא חאָבּען דיר הייליג: (ט) וויא טאָכטער מיינעס פריסטערס, דיא זיך הורעריא ערגיבּט,

מן
ערגיבט / האט מיהרען פאטער ענטווייהט · זיא זאל פערבראכט
ווערדען : (י) ער פריסטער פאבער / וועלכער מוטער זיינען
ברידערן ער פארבאהאסטע מיסט / מוך דאפען הויפט זאל־
זעהן בעגאבען / מוכ ער מיט זיין מוט מיינגעזינגט וואלדען /
פאר ער זיא אבער־פריסטער קיידונג טראגען דארף · ער
זאל בייא מיינעם טרויער־פאלל זיין הויפט־האר ניכט וויל־
וואקסען לאסען / זיינע קליידער ניכט צערריסען : (יא) מוכ
נו קיינער לייכ קאמען · זיבעסט מן פאטער מוכ מוטער זיך
ניכט פער־מוראיניגען : (יב) מוך דעוועגען ניכט מוס דעם
היילבטהום געהען / דאס איז ער האס היילבטהום זיינעם גאטטעס
ניכט ענטווייהט · דען איז קראנע / זאל־עהן / (יג) ער זאל
מיינע פרוא מיהרעם יונגפערן־שטאבע / ענטווייהטע / אבער מיינע
הורע · זאל־כע פערסאבען זאל ער ניכט היראטהען · זאבערן
מיינע יובפער מוס זיינער נאבאיען זאל ער היראטהען :
(טו) ער זאל זיינען / זאמען ניכט בייא ער נאבאיען ענטווייהטען ·
דען מיך בין דער ער עוויגע / דער מיהן היילבט : (יו) דער עוויגע
רעדעטע פערנער מיט משה / ווי פאלגט : (יז) זאגע מהען
פאלגענדעם · וואן יעמאבד פאן דיינען נאכקאמען מן קינד־
טיגטן נייטען / מיינען ליבס־פעהלער האבען וויבד · זאל ער
ניכט הערבייא קאמען / פאפער־שפייס זיינעם גאטטעס
נאבריבגען : (יח) דען עס גענוהט זיך ניכט / דאס מן
מען / דער מיינען ליבס־פעהלער האט / דער מיין מיינגעזרוק־
טעס נאסען־ביין / אדער מיין גליד זו זאבע האט : (יט) מיין
מען / דער דען פוס אדער זיא האבד געבראכען : (כ) מיין
בוקליכטער / אדער זוערג · מיינער / דעס דאס וויבס מיט
מוגע מיט דעס שוואבען פערוויסט מיסט · ווער זיא טראקבע
אדער פייכטע קראנע מן זיך האט · אדער דעס זיא האלען נאר־
לריקט זיבד : (כא) ווער פאן דען באקאמען דעס פהלן
מיינען ליבס־פעהלער האט / זאל ניכט הינזו טרעטען / זיא
פייער־אפפער גאטטעס נאבריבגען · ער האט מיינען
ליבס־פעהלער / מוס ניכט הינזו טרעטען / זיא אפפער־
שפייס זיינעם גאטטעס נאבריבגען : (כב) ער פאן זוואר
זיא אפפער־פליישטען / מוס ער האס היילבטהום
נאט קיינען / זאל ער ניכט פאלוטען · ער זאל ניכט
ערגיבט / האט מיהרען פאטער ענטווייהט · זיא זאל פערבראכט
ווערדען : (י) ער פריסטער אבער / וועלכער מוטער זיינען
ברידערן ער פארבאהאסטע מיסט / מוך דאפען הויפט זאל־
זעהן בעגאבען / מוכ ער מיט זיין מוט מיינגעזינגט וואלדען /
האס ער זיא אבער־פריסטער קיידונג טראגען דארף · ער
זאל בייא מיינעם טרויער־פאלל זיין הויפט־האר ניכט וויל־
וואקסען לאסען / זיינע קליידער ניכט צערריסען : (יא) מוכ
נו קיינער לייכ קאמען · זיבעסט מן פאטער מוכ מוטער זיך
ניכט פער־מוראיניגען : (יב) מוך דעוועגען ניכט מוס דעם
היילבטהום געהען / דאס איז ער האס היילבטהום זיינעם גאטטעס
ניכט ענטווייהט · דען איז קראנע / זאל־עהן / (יג) ער זאל
מיינע פרוא מיהרעם יונגפערן־שטאבע / ענטווייהטע / אבער מיינע
הורע · זאל־כע פערסאבען זאל ער ניכט היראטהען · זאבערן
מיינע יובפער מוס זיינער נאבאיען זאל ער היראטהען :
(טו) ער זאל זיינען / זאמען ניכט בייא ער נאבאיען ענטווייהטען ·
דען מיך בין דער ער עוויגע / דער מיהן היילבט : (יו) דער עוויגע
רעדעטע פערנער מיט משה / ווי פאלגט : (יז) זאגע מהען
פאלגענדעם · וואן יעמאבד פאן דיינען נאכקאמען מן קינד־
טיגטן נייטען / מיינען ליבס־פעהלער האבען וויבד · זאל ער
ניכט הערבייא קאמען / פאפער־שפייס זיינעם גאטטעס
נאבריבגען : (יח) דען עס גענוהט זיך ניכט / דאס מן מען /
דער מיינען ליבס־פעהלער האט / דער מיין מיינגעזרוק־
טעס נאסען־ביין / אדער זאבע האט : (יט) מיין מען / דער
דען פוס אדער זיא האבד געבראכען : (כ) מיין בוקליכטער /
אדער זוערג · מיינער / דעס דאס וויבס מיט מוגע מיט דעס
שוואבען פערוויסט מיסט · ווער זיא טראקבע אדער פייכטע
קראנע מן זיך האט · אדער דעס זיא האלען נאר־לריקט
זיבד : (כא) ווער פאן דען באקאמען דעס פהלן מיינען
ליבס־פעהלער האט / זאל ניכט הינזו טרעטען / זיא פייער־
אפפער־פליישטען גאטטעס נאבריבגען · ער האט מיינען
ליבס־פעהלער / מוס ניכט הינזו טרעטען / זיא אפפער־
שפייס זיינעם גאטטעס נאבריבגען : (כב) ער פאן זוואר
זיא אפפער־פליישטען / מוס ער האס היילבטהום
נאט קיינען / זאל ער ניכט פאלוטען · ער זאל ניכט
זיא מיינען היילבטהום ענטווייהען · דען איך דער עוויגע / האבע
זיינען געהייליגט : (כג) ער עוויגע שפראך פערנער נו משה / ווי פאלגט :

קאפיטעל כב

(א) ער עוויגע שפראך פערנער נו משה / ווי פאלגט :
(ב) זאגע מהען מוכ זיינען זיבעהנען / דאס זיא זיך נו ווייהן
דער היילבטהיימער קינדער ישראל פאלטהאלטען · (דאמיט
זיינען היילבטהיימער ניכט ענטווייהען) וואלכע זיא
בעזוכען מיר היילבען · מיך / דער עוויגע ! (ג) זאגע מיהנען /
זיינען / מוכ קינדערן ישראל פאר

מקריב קדש יהיה־לך כי קדוש אני יהוה מקדשכם :
9 ובת איש כהן כי תחל לזנות את־אביה היא מחללת
י באש תשרף : ס והכהן הגדול מאחיו אשר־
יוצק על־ראשו ושמן המשחה ומלא את־ידו ללבש
את־הבגדים את־ראשו לא יפרע ובגדיו לא יפרם :
11 ועל כל־נפשת מת לא יבא לאביו ולאמו לא יטמא :
12 ומן־המקדש לא יצא ולא יחלל את מקדש אלהיו
13 כי נזר שמן משחת אלהיו עליו אני יהוה : והוא
14 אשה בבתוליה יקח : אלמנה וגרושה וחללה זונה
את־אלה לא יקח כי אם־בתולה מעמיו יקח אשה :
טו ולא־יחלל זרעו בעמיו כי אני יהוה מקדשו : ס
שני 16 17 וידבר יהוה אל־משה לאמר : דבר אל־אהרן
לאמר איש מזרעך לדרתם אשר יהיה בו מום לא
18 יקרב להקריב לחם אלהיו : כי כל־איש אשר־בו
מום לא יקרב איש עור או פסח או חרם או שרוע :
19 כ או איש אשר־יהיה בו שבר רגל או שבר יד : או
גבן או־דק או תבלל בעינו או גרב או ילפרת או
21 מרוח אשך : כל־איש אשר־בו מום מזרע אהרן
הכהן לא יגש להקריב את־אשי יהוה מום בו את
22 לחם אלהיו לא יגש להקריב : לחם אלהיו מקדשי
23 הקדשים ומן־הקדשים יאכל : אך אל־הפרכת
לא יבא ואל־המזבח לא יגש כי־מום בו ולא יחלל
24 את־מקדשי כי אני יהוה מקדשם : וידבר משה
אל־אהרן ואל־בניו ואל־כל־בני ישראל : פ

Cap. XXII. כב

א 2 וידבר יהוה אל־משה לאמר : דבר אל־אהרן ואל־
בניו וינזרו מקדשי בני־ישראל ולא יחללו את־שם

קָדְשֵׁי אֲשֶׁר הֵם מַקְדִּשִׁים לִי אֲנִי יְהוָה׃ אֱמֹר אֲלֵהֶם 3
לְדֹרֹתֵיכֶם כָּל־אִישׁ ׀ אֲשֶׁר־יִקְרַב מִכָּל־זַרְעֲכֶם אֶל־
הַקֳּדָשִׁים אֲשֶׁר יַקְדִּישׁוּ בְנֵי־יִשְׂרָאֵל לַיהוָה וְטֻמְאָתוֹ
עָלָיו וְנִכְרְתָה הַנֶּפֶשׁ הַהִוא מִלְּפָנַי אֲנִי יְהוָה׃ אִישׁ 4
אִישׁ מִזֶּרַע אַהֲרֹן וְהוּא צָרוּעַ אוֹ זָב בַּקֳּדָשִׁים לֹא
יֹאכַל עַד אֲשֶׁר יִטְהָר וְהַנֹּגֵעַ בְּכָל־טְמֵא־נֶפֶשׁ אוֹ אִישׁ
אֲשֶׁר־תֵּצֵא מִמֶּנּוּ שִׁכְבַת־זָרַע׃ אוֹ־אִישׁ אֲשֶׁר יִגַּע ה
בְּכָל־שֶׁרֶץ אֲשֶׁר יִטְמָא־לוֹ אוֹ בְאָדָם אֲשֶׁר יִטְמָא־לוֹ
לְכֹל טֻמְאָתוֹ׃ נֶפֶשׁ אֲשֶׁר תִּגַּע־בּוֹ וְטָמְאָה עַד־הָעֶרֶב 6
וְלֹא יֹאכַל מִן־הַקֳּדָשִׁים כִּי אִם־רָחַץ בְּשָׂרוֹ בַּמָּיִם׃
וּבָא הַשֶּׁמֶשׁ וְטָהֵר וְאַחַר יֹאכַל מִן־הַקֳּדָשִׁים כִּי לַחְמוֹ 7
הִיא׃ נְבֵלָה ׀ וּטְרֵפָה לֹא יֹאכַל לְטָמְאָה־בָהּ אֲנִי 8
יְהוָה׃ וְשָׁמְרוּ אֶת־מִשְׁמַרְתִּי וְלֹא־יִשְׂאוּ עָלָיו חֵטְא 9
וּמֵתוּ בּוֹ כִּי יְחַלְּלֵהוּ אֲנִי יְהוָה מְקַדְּשָׁם׃ וְכָל־זָר י
לֹא־יֹאכַל קֹדֶשׁ תּוֹשָׁב כֹּהֵן וְשָׂכִיר לֹא־יֹאכַל קֹדֶשׁ׃
וְכֹהֵן כִּי־יִקְנֶה נֶפֶשׁ קִנְיַן כַּסְפּוֹ הוּא יֹאכַל בּוֹ וְיִלִּיד 11
בֵּיתוֹ הֵם יֹאכְלוּ בְלַחְמוֹ׃ וּבַת־כֹּהֵן כִּי תִהְיֶה לְאִישׁ 12
זָר הִוא בִּתְרוּמַת הַקֳּדָשִׁים לֹא תֹאכֵל׃ וּבַת־כֹּהֵן 13
כִּי תִהְיֶה אַלְמָנָה וּגְרוּשָׁה וְזֶרַע אֵין לָהּ וְשָׁבָה אֶל־
בֵּית אָבִיהָ כִּנְעוּרֶיהָ מִלֶּחֶם אָבִיהָ תֹּאכֵל וְכָל־זָר לֹא־
יֹאכַל בּוֹ׃ וְאִישׁ כִּי־יֹאכַל קֹדֶשׁ בִּשְׁגָגָה וְיָסַף חֲמִשִׁיתוֹ 14
עָלָיו וְנָתַן לַכֹּהֵן אֶת־הַקֹּדֶשׁ׃ וְלֹא יְחַלְּלוּ אֶת־קָדְשֵׁי טו
בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אֵת אֲשֶׁר־יָרִימוּ לַיהוָה׃ וְהִשָּׂיאוּ אוֹתָם 16
עֲוֹן אַשְׁמָה ׀ בְּאָכְלָם אֶת־קָדְשֵׁיהֶם כִּי אֲנִי יְהוָה ׀
מְקַדְּשָׁם׃ פ
וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה לֵאמֹר׃ דַּבֵּר אֶל־אַהֲרֹן וְאֶל־ 17 18 שלישי
בָּנָיו וְאֶל כָּל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְאָמַרְתָּ אֲלֵהֶם אִישׁ אִישׁ
מִבֵּית יִשְׂרָאֵל וּמִן־הַגֵּר בְּיִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר יַקְרִיב קָרְבָּנוֹ
לגבל־

מין נוקינפטיגען נייטען/ וועד פֿון מייערן נאכקומען/ דען
היילינגטהיערן/ וועלכע זיא קינדער ישראל מיר היילינגען/ זיך
נאהען/ (מוב דאפֿון מ"ס) זיך זאגנט מיינע מוברייניקייט
פֿון מיהם מ"ס. דיא"וועלבע פערסאן זיאל פֿאר מיינען מויגען
מוסגערעטטעט וועדרען. מיך/ דער עוויגע! (ד) וועלכער
מען פֿון דען נאכקומען דעם מיקען דען מוס:פֿון/ מדער
זאמען=פֿוס האט/ זיאל פֿון דען היילינגטהיערן ניכט עסען/
בים ער ריין וויד. וועד עטוואס בעריהרט/ דאס פֿון מיינער
מיכט מוברין גע"ווארדען/ מדער וועד דער זאמען מבבעגבגען
מ"ס: (ה) מדער וועד מיין קריכעבדעם טהיר בעריהרט/ דאס
מיהן מוברין מאכען קאן/ מדער מיינען מענשען/ דער מיהן
מוף מירגענד מיינע מרט מוברייניקייט בעריהרט/ זיאל בים
סאן/ וועלכע מיינע זאכע מוברייניקייט בעריהרט/ זיאל בים
מבענד מוברין זיין/ מוכד ניכט עהער פֿאן דען היילינגטהיערן
גענייגען/ בים זיא זיך פֿארהער גענאהעט האט: (ז) וועלן דען
זיא זאגנט מוכטער גענאהעגען מ"ס/ זיאל ער ריין זיין/ מוכד
נאכהער וויעדער פֿאן דען היילינגטהיערן עסען דירפֿען. דען
דיסעם מ"ס זיינע שפייסע: (ח) מוואפֿאלבעם מוכד נאר=
ריסענעם זיאל ער ניכט עסען/ מוכד דאדורך מוברין וועדרען.
מיך/ דער עוויגע! (ט) זיך זיאל דאס וועהן בעהאלטען/
וועס מיך מיהנען מוסגעטאגט. דאס זיך בעשענקט/ זיך קיינע שולד מוס=
פֿאלען/ מוכד דאדורך שטעדבען/ וועל זיך זיאל דאס עכטוויינען.
מיך/ דער עוויגע/ היילינגט זיא! (י) קיין פֿרעמדער זיאל עטוואס
היילינגען עסען. דער הויס=בעזיהנטע מיינעם פריסטערס/
מוכד דער זאהן=דיהנער/ זיאל ניכטס היילינגעם עסען: (יא) וועלן
מבער מיין פריסטער מיינע טאכטער מיינען פֿרעמדען פֿיר פֿרוי האבען/
זיא פֿאן דאפֿון עסען. זיך מיך/ מין זיינעם הויס עסען: (יב) וועלן
שקומפֿען/ קינדען פֿאן זיינער שפייסע מיט עסען: (יג) וועלן
מיינעם פריסטערס טאכטער מיינען פֿרעמדען היילינגען/ וויטוווע/ מדער פֿר=
מבער זיא טאכטער מיינעם פריסטערס/ וויטוווע/ מדער פֿר=
שילדען וויזד/ מוכד האט קיינע קינדער. זיא פֿאן זיא וויעדר
מין מיהרעם פֿאטערס הויס נורוק קעהרען/ וויא מין מיהרער
יוגענד/ מוכד פֿאן מיהרעם פֿאטערס שפייסע עסען. קיין
פֿרעמדער זיא ניכט מעהר דאדורך דאפֿון עסען: (יד) וועלן יעמאנד
מבער דאדורך שפייסע עסען/ זיא זיאל ער ריין זיין/ מוכד
עטוואס היילינגעם מוס מיררהוהן פֿרעסען/ זיא זיאל ער דען
פֿינפֿטען טהייל דאפֿון זוגבן/ מוכד זיא דעם פריסטער דאס היילי=
גע ערשטאטטען: (טו) זיא זועלבסט/ זיאלען זיא היילינגטהיערן
דער קינדער ישראל ניכט עטוואס מיררהוהן/ וועלכע זיא נעמיך/
דעם עוויגען נו עהרען/ מוינפֿעהאלטן: (יו) מוכד ניכט פֿער=
שולדוב מוף זיך זועלבסט זיא מיהרע היילינ=
טהיאער פֿערנעהרען. דען מיך/ דער עוויגע/ זיא: (יז) פֿערנער שפראך דער עוויגע נו מאסה/ זיא פֿאפֿטן:
(יח) רעדע מיט אהרן/ מיט זיינען זוהנען/ מוכד מיט זיאל דען
קינדערן ישראל. מוכד זאגע מיהנען/ וועלכער מאן מוס דעם
הויסע ישראל/ מדער מיין פרעמדער מין ישראל/ דער מיין
פֿאפֿטער בריננט/ זיאל/ עס זיא וועגען זעליבדע/ מדער פֿאר
פֿריוויליגע בעשענקע. דאס זיא נעמיך מיין בזענעם פֿאפֿטער
דעם עוויגען נו עהרען/ ברינגען/ וזאלען: (יט) נור בזאדע
מוסגעטאמען

מבער
מ"ל ערליא קובסט־מרבייט פֿערריכטעט ווערדען. פּת זיבעטנטן
פֿערקיבליגען זאל, זינד פֿאל־גענבט: (ג) זעכס טעג קאן
מען קינדערן ישראל. מוך זאגט מיהר הייליגע פֿערשמועוג
טאג דעס עוויגען, אן וועלכען מיהר הייליגע פֿערשמועוג
מיט דען קינדערן ישראל. מוך זאגט מיהר פֿיל פֿעסט־
טעג אין דער עוויגקייט, וועלכע מיהר ניכט זאלען
ווערדען פֿערגעסען: (ד) דאס זיבעטע יאהר, דאס
זאבבאטיכען גרעשעפֿטס, זאלן ריבד־פֿיה, שבתון, מעער ניבגען
מיהר: (ה) דאס אכטע יאהר, דאס ריבד־פֿיה, שמינית,
מעער קיינעם פֿיה, זאלען זיך ניכט מעהר מיט
ווערדען: (ו) דאס עסן פֿון דען פֿעלדפֿרוכטען
מוסז מען אויפֿהערען, זאבבאטיכע פֿרוכטען
מוסז מען עסן, דאס זיך פֿון זעלבסט
וואקסט, אן דען ווינטערבערג, דאס
מען ניכט אבשניידען, אבער
מוסז מען זיך דאס
אלה

לְכָל־נִדְרֵיהֶם וּלְכָל־נִדְבוֹתָם אֲשֶׁר־יַקְרִיבוּ לַיהוָה
19 לְעֹלָה׃ לִרְצֹנְכֶם תְּמִים זָכָר בַּבָּקָר בַּכְּשָׂבִים וּבָעִזִּים׃
כ כָּל אֲשֶׁר־בּוֹ מוּם לֹא תַקְרִיבוּ כִּי־לֹא לְרָצוֹן יִהְיֶה
21 לָכֶם׃ וְאִישׁ כִּי־יַקְרִיב זֶבַח־שְׁלָמִים לַיהוָה לְפַלֵּא־
נֶדֶר אוֹ לִנְדָבָה בַּבָּקָר אוֹ בַצֹּאן תְּמִים יִהְיֶה לְרָצוֹן
22 כָּל־מוּם לֹא יִהְיֶה־בּוֹ׃ עִוֵּרֶת אוֹ שָׁבוּר אוֹ־חָרוּץ אוֹ־
יַבֶּלֶת אוֹ גָרָב אוֹ יַלֶּפֶת לֹא־תַקְרִיבוּ אֵלֶּה לַיהוָה
23 וְאִשֶּׁה לֹא־תִתְּנוּ מֵהֶם עַל־הַמִּזְבֵּחַ לַיהוָה׃ וְשׁוֹר וָשֶׂה
שָׂרוּעַ וְקָלוֹט נְדָבָה תַּעֲשֶׂה אֹתוֹ וּלְנֶדֶר לֹא יֵרָצֶה׃
24 וּמָעוּךְ וְכָתוּת וְנָתוּק וְכָרוּת לֹא תַקְרִיבוּ לַיהוָה
כה וּבְאַרְצְכֶם לֹא תַעֲשׂוּ׃ וּמִיַּד בֶּן־נֵכָר לֹא תַקְרִיבוּ אֶת־
לֶחֶם אֱלֹהֵיכֶם מִכָּל־אֵלֶּה כִּי מָשְׁחָתָם בָּהֶם מוּם בָּם
26 לֹא יֵרָצוּ לָכֶם׃ ס וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה
27 לֵאמֹר׃ שׁוֹר אוֹ־כֶשֶׂב אוֹ־עֵז כִּי יִוָּלֵד וְהָיָה שִׁבְעַת
יָמִים תַּחַת אִמּוֹ וּמִיּוֹם הַשְּׁמִינִי וָהָלְאָה יֵרָצֶה לְקָרְבַּן
28 אִשֶּׁה לַיהוָה׃ וְשׁוֹר אוֹ־שֶׂה אֹתוֹ וְאֶת־בְּנוֹ לֹא תִשְׁחֲטוּ
29 בְּיוֹם אֶחָד׃ וְכִי־תִזְבְּחוּ זֶבַח־תּוֹדָה לַיהוָה לִרְצֹנְכֶם
ל תִּזְבָּחוּ׃ בַּיּוֹם הַהוּא יֵאָכֵל לֹא־תוֹתִירוּ מִמֶּנּוּ עַד־
31 בֹּקֶר אֲנִי יְהוָה׃ וּשְׁמַרְתֶּם מִצְוֹתַי וַעֲשִׂיתֶם אֹתָם אֲנִי
32 יְהוָה׃ וְלֹא תְחַלְּלוּ אֶת־שֵׁם קָדְשִׁי וְנִקְדַּשְׁתִּי בְּתוֹךְ
33 בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אֲנִי יְהוָה מְקַדִּשְׁכֶם׃ הַמּוֹצִיא אֶתְכֶם
מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם לִהְיוֹת לָכֶם לֵאלֹהִים אֲנִי יְהוָה׃ פ

Cap. XXIII. כג

כג
רביעי א 2 וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה לֵאמֹר׃ דַּבֵּר אֶל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל
וְאָמַרְתָּ אֲלֵהֶם מוֹעֲדֵי יְהוָה אֲשֶׁר־תִּקְרְאוּ אֹתָם מִקְרָאֵי
3 קֹדֶשׁ אֵלֶּה הֵם מוֹעֲדָי׃ שֵׁשֶׁת יָמִים תֵּעָשֶׂה מְלָאכָה
וּבַיּוֹם הַשְּׁבִיעִי שַׁבַּת שַׁבָּתוֹן מִקְרָא־קֹדֶשׁ כָּל־מְלָאכָה
לֹא תַעֲשׂוּ שַׁבָּת הִוא לַיהוָה בְּכֹל מוֹשְׁבֹתֵיכֶם׃ פ

אֵלֶּה מוֹעֲדֵי יְהוָה מִקְרָאֵי קֹדֶשׁ אֲשֶׁר־תִּקְרְאוּ אֹתָם 4
בְּמוֹעֲדָם׃ בַּחֹדֶשׁ הָרִאשׁוֹן בְּאַרְבָּעָה־ עָשָׂר לַחֹדֶשׁ ה
בֵּין הָעַרְבַּיִם פֶּסַח לַיהוָה׃ וּבַחֲמִשָּׁה עָשָׂר יוֹם לַחֹדֶשׁ 6
הַזֶּה חַג הַמַּצּוֹת לַיהוָה שִׁבְעַת יָמִים מַצּוֹת תֹּאכֵלוּ׃
בַּיּוֹם הָרִאשׁוֹן מִקְרָא־קֹדֶשׁ יִהְיֶה לָכֶם כָּל־מְלֶאכֶת 7
עֲבֹדָה לֹא תַעֲשׂוּ׃ וְהִקְרַבְתֶּם אִשֶּׁה לַיהוָה שִׁבְעַת 8
יָמִים בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי מִקְרָא־קֹדֶשׁ כָּל־מְלֶאכֶת עֲבֹדָה
לֹא תַעֲשׂוּ׃ פ
וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה לֵאמֹר׃ דַּבֵּר אֶל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל 9 י
וְאָמַרְתָּ אֲלֵהֶם כִּי־תָבֹאוּ אֶל־הָאָרֶץ אֲשֶׁר אֲנִי נֹתֵן
לָכֶם וּקְצַרְתֶּם אֶת־קְצִירָהּ וַהֲבֵאתֶם אֶת־עֹמֶר רֵאשִׁית
קְצִירְכֶם אֶל־הַכֹּהֵן׃ וְהֵנִיף אֶת־הָעֹמֶר לִפְנֵי יְהוָה 11
לִרְצֹנְכֶם מִמָּחֳרַת הַשַּׁבָּת יְנִיפֶנּוּ הַכֹּהֵן׃ וַעֲשִׂיתֶם בְּיוֹם 12
הֲנִיפְכֶם אֶת־הָעֹמֶר כֶּבֶשׂ תָּמִים בֶּן־שְׁנָתוֹ לְעֹלָה
לַיהוָה׃ וּמִנְחָתוֹ שְׁנֵי עֶשְׂרֹנִים סֹלֶת בְּלוּלָה בַשָּׁמֶן 13
אִשֶּׁה לַיהוָה רֵיחַ נִיחֹחַ וְנִסְכֹּה יַיִן רְבִיעִת הַהִין׃
וְלֶחֶם וְקָלִי וְכַרְמֶל לֹא תֹאכְלוּ עַד־עֶצֶם הַיּוֹם הַזֶּה 14
עַד הֲבִיאֲכֶם אֶת־קָרְבַּן אֱלֹהֵיכֶם חֻקַּת עוֹלָם לְדֹרֹתֵיכֶם
בְּכֹל מוֹשְׁבֹתֵיכֶם׃ ס וּסְפַרְתֶּם לָכֶם מִמָּחֳרַת טו
הַשַּׁבָּת מִיּוֹם הֲבִיאֲכֶם אֶת־עֹמֶר הַתְּנוּפָה שֶׁבַע שַׁבָּתוֹת
תְּמִימֹת תִּהְיֶינָה׃ עַד מִמָּחֳרַת הַשַּׁבָּת הַשְּׁבִיעִת 16
תִּסְפְּרוּ חֲמִשִּׁים יוֹם וְהִקְרַבְתֶּם מִנְחָה חֲדָשָׁה לַיהוָה׃
מִמוֹשְׁבֹתֵיכֶם תָּבִיאוּ לֶחֶם תְּנוּפָה שְׁתַּיִם שְׁנֵי עֶשְׂרֹנִים 17
סֹלֶת תִּהְיֶינָה חָמֵץ תֵּאָפֶינָה בִּכּוּרִים לַיהוָה׃
וְהִקְרַבְתֶּם עַל־הַלֶּחֶם שִׁבְעַת כְּבָשִׂים תְּמִימִם בְּנֵי שָׁנָה 18
וּפַר בֶּן־בָּקָר אֶחָד וְאֵילִם שְׁנָיִם יִהְיוּ עֹלָה לַיהוָה
וּמִנְחָתָם וְנִסְכֵּיהֶם אִשֵּׁה רֵיחַ־נִיחֹחַ לַיהוָה׃ וַעֲשִׂיתֶם 19

א׳ דנושה v. 17. ונסכו ק׳ v. 13. שעור־

שְׁעִיר־עִזִּים אֶחָד לְחַטָּאת וּשְׁנֵי כְבָשִׂים בְּנֵי שָׁנָה לְזֶבַח
כ שְׁלָמִים׃ וְהֵנִיף הַכֹּהֵן ׀ אֹתָם עַל לֶחֶם הַבִּכּוּרִים
תְּנוּפָה לִפְנֵי יְהוָה עַל־שְׁנֵי כְבָשִׂים קֹדֶשׁ יִהְיוּ לַיהוָה
21 לַכֹּהֵן׃ וּקְרָאתֶם בְּעֶצֶם ׀ הַיּוֹם הַזֶּה מִקְרָא־קֹדֶשׁ
יִהְיֶה לָכֶם כָּל־מְלֶאכֶת עֲבֹדָה לֹא תַעֲשׂוּ חֻקַּת עוֹלָם
22 בְּכָל־מוֹשְׁבֹתֵיכֶם לְדֹרֹתֵיכֶם׃ וּבְקֻצְרְכֶם אֶת־קְצִיר
אַרְצְכֶם לֹא־תְכַלֶּה פְּאַת שָׂדְךָ בְּקֻצְרֶךָ וְלֶקֶט קְצִירְךָ
לֹא תְלַקֵּט לֶעָנִי וְלַגֵּר תַּעֲזֹב אֹתָם אֲנִי יְהוָה
אֱלֹהֵיכֶם׃ פ
תמישי 23 24 וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה לֵאמֹר׃ דַּבֵּר אֶל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל
לֵאמֹר בַּחֹדֶשׁ הַשְּׁבִיעִי בְּאֶחָד לַחֹדֶשׁ יִהְיֶה לָכֶם שַׁבָּתוֹן
כה זִכְרוֹן תְּרוּעָה מִקְרָא־קֹדֶשׁ׃ כָּל־מְלֶאכֶת עֲבֹדָה לֹא
26 תַעֲשׂוּ וְהִקְרַבְתֶּם אִשֶּׁה לַיהוָה׃ ס וַיְדַבֵּר יְהוָה
27 אֶל־מֹשֶׁה לֵאמֹר׃ אַךְ בֶּעָשׂוֹר לַחֹדֶשׁ הַשְּׁבִיעִי הַזֶּה
יוֹם הַכִּפֻּרִים הוּא מִקְרָא־קֹדֶשׁ יִהְיֶה לָכֶם וְעִנִּיתֶם אֶת־
28 נַפְשֹׁתֵיכֶם וְהִקְרַבְתֶּם אִשֶּׁה לַיהוָה׃ וְכָל־מְלָאכָה לֹא
תַעֲשׂוּ בְּעֶצֶם הַיּוֹם הַזֶּה כִּי יוֹם כִּפֻּרִים הוּא לְכַפֵּר
29 עֲלֵיכֶם לִפְנֵי יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם׃ כִּי כָל־הַנֶּפֶשׁ אֲשֶׁר לֹא־
ל תְעֻנֶּה בְּעֶצֶם הַיּוֹם הַזֶּה וְנִכְרְתָה מֵעַמֶּיהָ׃ וְכָל־הַנֶּפֶשׁ
אֲשֶׁר תַּעֲשֶׂה כָּל־מְלָאכָה בְּעֶצֶם הַיּוֹם הַזֶּה וְהַאֲבַדְתִּי
31 אֶת־הַנֶּפֶשׁ הַהִוא מִקֶּרֶב עַמָּהּ׃ כָּל־מְלָאכָה לֹא
32 תַעֲשׂוּ חֻקַּת עוֹלָם לְדֹרֹתֵיכֶם בְּכֹל מוֹשְׁבֹתֵיכֶם׃ שַׁבַּת
שַׁבָּתוֹן הִוא לָכֶם וְעִנִּיתֶם אֶת־נַפְשֹׁתֵיכֶם בְּתִשְׁעָה לַחֹדֶשׁ
בָּעֶרֶב מֵעֶרֶב עַד־עֶרֶב תִּשְׁבְּתוּ שַׁבַּתְּכֶם׃ פ
שישי 33 34 וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה לֵאמֹר׃ דַּבֵּר אֶל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל
לֵאמֹר בַּחֲמִשָּׁה עָשָׂר יוֹם לַחֹדֶשׁ הַשְּׁבִיעִי הַזֶּה חַג
לה הַסֻּכּוֹת שִׁבְעַת יָמִים לַיהוָה׃ בַּיּוֹם הָרִאשׁוֹן מִקְרָא־
36 קֹדֶשׁ כָּל־מְלֶאכֶת עֲבֹדָה לֹא תַעֲשׂוּ׃ שִׁבְעַת יָמִים

תַּקְרִיבוּ אִשֶּׁה לַיהוָה בַּיּוֹם הַשְּׁמִינִי מִקְרָא־קֹדֶשׁ יִהְיֶה
לָכֶם וְהִקְרַבְתֶּם אִשֵּׁה לַיהוָה עֲצֶרֶת הִוא כָּל־מְלֶאכֶת
עֲבֹדָה לֹא תַעֲשׂוּ׃ אֵלֶּה מוֹעֲדֵי יְהוָה אֲשֶׁר־תִּקְרְאוּ 37
אֹתָם מִקְרָאֵי קֹדֶשׁ לְהַקְרִיב אִשֶּׁה לַיהוָה עֹלָה וּמִנְחָה
זֶבַח וְנְסָכִים דְּבַר־יוֹם בְּיוֹמוֹ׃ מִלְּבַד שַׁבְּתֹת יְהוָה 38
וּמִלְּבַד מַתְּנוֹתֵיכֶם וּמִלְּבַד כָּל־נִדְרֵיכֶם וּמִלְּבַד כָּל־
נִדְבֹתֵיכֶם אֲשֶׁר תִּתְּנוּ לַיהוָה׃ אַךְ בַּחֲמִשָּׁה עָשָׂר יוֹם 39
לַחֹדֶשׁ הַשְּׁבִיעִי בְּאָסְפְּכֶם אֶת־תְּבוּאַת הָאָרֶץ תָּחֹגּוּ
אֶת־חַג־יְהוָה שִׁבְעַת יָמִים בַּיּוֹם הָרִאשׁוֹן שַׁבָּתוֹן וּבַיּוֹם
הַשְּׁמִינִי שַׁבָּתוֹן׃ וּלְקַחְתֶּם לָכֶם בַּיּוֹם הָרִאשׁוֹן פְּרִי מ
עֵץ הָדָר כַּפֹּת תְּמָרִים וַעֲנַף עֵץ־עָבֹת וְעַרְבֵי־נָחַל
וּשְׂמַחְתֶּם לִפְנֵי יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם שִׁבְעַת יָמִים׃ וְחַגֹּתֶם 41
אֹתוֹ חַג לַיהוָה שִׁבְעַת יָמִים בַּשָּׁנָה חֻקַּת עוֹלָם
לְדֹרֹתֵיכֶם בַּחֹדֶשׁ הַשְּׁבִיעִי תָּחֹגּוּ אֹתוֹ׃ בַּסֻּכֹּת תֵּשְׁבוּ 42
שִׁבְעַת יָמִים כָּל־הָאֶזְרָח בְּיִשְׂרָאֵל יֵשְׁבוּ בַּסֻּכֹּת׃
לְמַעַן יֵדְעוּ דֹרֹתֵיכֶם כִּי בַסֻּכּוֹת הוֹשַׁבְתִּי אֶת־בְּנֵי 43
יִשְׂרָאֵל בְּהוֹצִיאִי אוֹתָם מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם אֲנִי יְהוָה
אֱלֹהֵיכֶם׃ וַיְדַבֵּר מֹשֶׁה אֶת־מֹעֲדֵי יְהוָה אֶל־בְּנֵי 44
יִשְׂרָאֵל׃ פ

כד Cap. XXIV.

כד
א 2 שביעי
וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה לֵאמֹר׃ צַו אֶת־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל
וְיִקְחוּ אֵלֶיךָ שֶׁמֶן זַיִת זָךְ כָּתִית לַמָּאוֹר לְהַעֲלֹת נֵר 3
תָּמִיד׃ מִחוּץ לְפָרֹכֶת הָעֵדֻת בְּאֹהֶל מוֹעֵד יַעֲרֹךְ אֹתוֹ
אַהֲרֹן מֵעֶרֶב עַד־בֹּקֶר לִפְנֵי יְהוָה תָּמִיד חֻקַּת עוֹלָם
לְדֹרֹתֵיכֶם׃ עַל הַמְנֹרָה הַטְּהֹרָה יַעֲרֹךְ אֶת־הַנֵּרוֹת 4
לִפְנֵי יְהוָה תָּמִיד׃ פ
וְלָקַחְתָּ סֹלֶת וְאָפִיתָ אֹתָהּ שְׁתֵּים עֶשְׂרֵה חַלּוֹת שְׁנֵי ח
עֶשְׂרֹנִים יִהְיֶה הַחַלָּה הָאֶחָת׃ וְשַׂמְתָּ אוֹתָם שְׁתַּיִם 6

תקריבו אשה ליהוה ביום השמיני מקרא־קדש יהיה
לכם והקרבתם אשה ליהוה עצרת הוא כל־מלאכת
עבדה לא תעשו׃ אלה מועדי יהוה אשר־תקראו 37
אתם מקראי קדש להקריב אשה ליהוה עלה ומנחה
זבח ונסכים דבר־יום ביומו׃ מלבד שבתת יהוה 38
ומלבד מתנותיכם ומלבד כל־נדריכם ומלבד כל־
נדבתיכם אשר תתנו ליהוה׃ אך בחמשה עשר יום 39
לחדש השביעי באספכם את־תבואת הארץ תחגו
את־חג־יהוה שבעת ימים ביום הראשון שבתון וביום
השמיני שבתון׃ ולקחתם לכם ביום הראשון פרי מ
עץ הדר כפת תמרים וענף עץ־עבת וערבי־נחל
ושמחתם לפני יהוה אלהיכם שבעת ימים׃ וחגתם 41
אתו חג ליהוה שבעת ימים בשנה חקת עולם
לדרתיכם בחדש השביעי תחגו אתו׃ בסכת תשבו 42
שבעת ימים כל־האזרח בישראל ישבו בסכת׃
למען ידעו דרתיכם כי בסכות הושבתי את־בני 43
ישראל בהוציאי אותם מארץ מצרים אני יהוה
אלהיכם׃ וידבר משה את־מועדי יהוה אל־בני 44
ישראל׃ פ

כד קאפימעל כד

כד
א (א) פערנער שפרעך צער עוויגע נו משה, ווא פאגט׃
ב 2 שביעי
(ב) בעפעהל דען קינדערן ישראל, דאס זיא זיר קוקערס,
גענשטענס עהל ברינגען, נור בעוייכטונג. דאמיט שטאטס
ויכט מונטערהאלטען ווערדע׃ (ג) מיסען פאר דאס פאר־
האנגע דעס נייגיגסעס, אין שטיפטס־געצעלטע, וואו עס
תהלה נו רעכטע מאכען. דאס עס פאר דעס עוויגען אלוי
נייט, פאר מבערג בים אן דען מארגען ברענגע. מיין
עוויגעס בעזעלן פיר מייערע נאכקאמען׃ (ד) מוס דעס
וייכטער פאן ריינעס גאלד, וואו ער זיא זאמען פאר דעס
עוויגען יבערנייט נו רעכטע מאכען׃ (ה) מוס נאך
דוס פיינעס מעהל, באקסט צוועלף קוכען. יעדער
קוכען וואו צוויי עהנטהייל המבן׃ (ו) דיסע זעקסט

אן

מַעֲרֶכֹת שֵׁשׁ הַמַּעֲרֶכֶת עַל־הַשֻּׁלְחָן הַטָּהֹר לִפְנֵי יְהוָה׃
7 וְנָתַתָּ עַל־הַמַּעֲרֶכֶת לְבֹנָה זַכָּה וְהָיְתָה לַלֶּחֶם לְאַזְכָּרָה
8 אִשֶּׁה לַיהוָה׃ בְּיוֹם הַשַּׁבָּת בְּיוֹם הַשַּׁבָּת יַעַרְכֶנּוּ לִפְנֵי
9 יְהוָה תָּמִיד מֵאֵת בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל בְּרִית עוֹלָם׃ וְהָיְתָה
לְאַהֲרֹן וְלִבָנָיו וַאֲכָלֻהוּ בְּמָקוֹם קָדֹשׁ כִּי קֹדֶשׁ קָדָשִׁים
י הוּא לוֹ מֵאִשֵּׁי יְהוָה חָק־עוֹלָם׃ ס וַיֵּצֵא בֶּן־
אִשָּׁה יִשְׂרְאֵלִית וְהוּא בֶּן־אִישׁ מִצְרִי בְּתוֹךְ בְּנֵי
יִשְׂרָאֵל וַיִּנָּצוּ בַּמַּחֲנֶה בֶּן הַיִּשְׂרְאֵלִית וְאִישׁ הַיִּשְׂרְאֵלִי׃
11 וַיִּקֹב בֶּן־הָאִשָּׁה הַיִּשְׂרְאֵלִית אֶת־הַשֵּׁם וַיְקַלֵּל וַיָּבִיאוּ
אֹתוֹ אֶל־מֹשֶׁה וְשֵׁם אִמּוֹ שְׁלֹמִית בַּת־דִּבְרִי לְמַטֵּה־דָן׃
12 וַיַּנִּיחֻהוּ בַּמִּשְׁמָר לְפָרֹשׁ לָהֶם עַל־פִּי יְהוָה׃ פ
14 13 וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה לֵאמֹר׃ הוֹצֵא אֶת־הַמְקַלֵּל
אֶל־מִחוּץ לַמַּחֲנֶה וְסָמְכוּ כָל־הַשֹּׁמְעִים אֶת־יְדֵיהֶם
טו עַל־רֹאשׁוֹ וְרָגְמוּ אֹתוֹ כָּל־הָעֵדָה׃ וְאֶל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל
תְּדַבֵּר לֵאמֹר אִישׁ אִישׁ כִּי־יְקַלֵּל אֱלֹהָיו וְנָשָׂא חֶטְאוֹ׃
16 וְנֹקֵב שֵׁם־יְהוָה מוֹת יוּמָת רָגוֹם יִרְגְּמוּ־בוֹ כָּל־הָעֵדָה
17 כַּגֵּר כְּאֶזְרָח בְּנָקְבוֹ שֵׁם יוּמָת׃ וְאִישׁ כִּי יַכֶּה כָּל־
18 נֶפֶשׁ אָדָם מוֹת יוּמָת׃ וּמַכֵּה נֶפֶשׁ־בְּהֵמָה יְשַׁלְּמֶנָּה
19 נֶפֶשׁ תַּחַת נָפֶשׁ׃ וְאִישׁ כִּי־יִתֵּן מוּם בַּעֲמִיתוֹ כַּאֲשֶׁר
כ עָשָׂה כֵּן יֵעָשֶׂה לּוֹ׃ שֶׁבֶר תַּחַת שֶׁבֶר עַיִן תַּחַת עַיִן
שֵׁן תַּחַת שֵׁן כַּאֲשֶׁר יִתֵּן מוּם בָּאָדָם כֵּן יִנָּתֶן בּוֹ׃
מפטיר 22 21 וּמַכֵּה בְהֵמָה יְשַׁלְּמֶנָּה וּמַכֵּה אָדָם יוּמָת׃ מִשְׁפַּט
אֶחָד יִהְיֶה לָכֶם כַּגֵּר כְּאֶזְרָח יִהְיֶה כִּי אֲנִי יְהוָה
23 אֱלֹהֵיכֶם׃ וַיְדַבֵּר מֹשֶׁה אֶל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וַיּוֹצִיאוּ אֶת־
הַמְקַלֵּל אֶל־מִחוּץ לַמַּחֲנֶה וַיִּרְגְּמוּ אֹתוֹ אָבֶן וּבְנֵי־
יִשְׂרָאֵל עָשׂוּ כַּאֲשֶׁר צִוָּה יְהוָה אֶת־מֹשֶׁה׃

מן נוויא שיכטען, ועכס מוך מיינע שיכטע, מוך דען טיש פֿאָן ריינעע גאָלד, פֿאָר דעם עוויגען: (ז) מוך יעדע שיכט זאָלסט דוא וויטערען וויה־רויך. דיסער וויה־רויך דיהנט דעם ברויט פֿערדאָפּטען צום פֿערברענען. מיין פֿייער־אָפּפֿער, דעם עוויגען גו עהרען: (ח) אַלע שבת, יעדעס מאָל פֿאָר דער שבת, זאָל ער עס גו רעכטע זיטען, פֿאָר דעם עוויגען. דיא קינדער ישׂראל מיסען עס הער געבען. דיסעס איסט מיין עוויגער בונד: (ט) עס גהעהערט אַבער אהרן מונד זיינען, יעהנען. דיא פֿערזעהרען עס אין הייליגעם אָרט. דען עס איסט מיין הייליגטהום דער ערסטען קלאָסע, דאָס איהם, אוֹם מיין בעשטאַנדיגעם רעכט, פֿאָן דען אָפּפֿערן דעם עוויגען גוגאַלט: (י) מיינסט גינג דער זאָהן מיינער ישׂראלית, אַבער מיינעס מנרישען מאַנעס, מוטטער דיא קינדער ישׂראל מוס, מונד גערישה מיט אַבער אין שטרייט. דיסער זאָהן מיינער ישׂראלית, מיט מיינעם ישׂראל: (יא) דער זאָהן דער ישׂראלית שפּראַך דען נאָמען מוס, מונד מוטטער היס שלמית, דיא טאָכטער דבֿרית, מוס דעם שטאַמע דן: (יב) מען טהאָ מיהן מיכ געפֿאַנגען, בים מיהנען בעשייד געבראַכט וועהרע, מיך נאָמען דעם עוויגען: (יג) הירוף שפּראַך דער עוויגע גו משׁה, ויא פֿאָגט: (יד) זאָל דען פֿאָסטערר מוס דעם אַבער הינוים פֿיהרען, זאָל דיא עס גענהערט האָבען, זאָלען מיהרע האָנדע מוך זיינען קאָפּף לעגען, מונד דיא גאַנצע גמיינדע מיהן שטייניגען: (טו) דען קינדערן ישׂראל זאָלסט דוא גאַנצע גמיינדע בעקאַננט, ווער זיינע גאָטטהייט פֿאָסטערט, זאָל פֿיר זיין פֿערברעכען ביסען: (יו) ווער אַבער דען נאָמען דעס עוויגען מיט פֿאָסטערנג מוסשפּריכט, דער זאָל גענטעדעס וועהרען. דיא גאַנצע גמיינדע זאָל מיהן שטייניגען. מיין פֿרעמדער זו וואָהן, אוֹם מיין מיינהיימישער. ווער דען נאָמען גוט פֿאָסטערנג מוסשפּריכט, זאָל דעס טאָדעס זיין: (יז) ווער מיכגעבע מיינען מענשען ערשלאָגט, זאָל גע־טעדעט וועהרען: (יח) ווער מין פֿיה ערשלאָגט, זאָל עס בעצאָהלען, מיין פֿיר פֿיר: (יט) ווער זיינע נעבען־מענשען פֿערוֹנגליקט, דעם גהיהט אוך גענהאָן דאָס: (כ) ברוך פֿיר ברוך, מוגע פֿיר מויגע, נאָהן פֿיר נאָהן. ווא ער גהעהאָלפֿען האָט, אוך ער גהעהיהרט, דעם גהעבוהרט מיינען פֿערוֹנגליקטען. (כא) ווער מין פֿיה ערשלאָגט, מוס עס בעצאָהלען. מונד (דאָהער ער נור שאָלאָס־האָלטונג פֿערבונדען מיסט.) ווער מיינען מענשען ערשלאָגט, וועהרד גענטעדעט: (כב) גלייכ כעס רעכט זאָלען מיהר זאָל האָבען, ווי עס פֿרעמדע ווא מיינען פֿערוֹנגליקטען האָט, אוך ער גהעהאָלפֿען. מונד מין גאָטט בין איך: (כג) משׁה מאָכטע דיסעס דען קינדערן ישׂראל בעקאַננט. ווֹהרוף מען דען פֿאָסטערער מוס דעם אַבער הינוים פֿיהרען, דער מיינהיימישע. דען מיך בין דער עוויגע מייער גאָטט! (כד) משׁה מאָכטע דיסעס דען קינדערן ישׂראל בעקאַננט. מונד מיט שטייגען זו טאָדע וועהרף. דיא קינדער ישׂראל טהאָטען פֿוֹסאָ, ווא ער עוויגע דעם משׁה בע־פֿאָהלען האָטטע:

Cap. XXV. כה

כה

פ פ פ לב 32 בהר

א 2 וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה בְּהַר סִינַי לֵאמֹר׃ דַּבֵּר אֶל־
בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְאָמַרְתָּ אֲלֵהֶם כִּי תָבֹאוּ אֶל־הָאָרֶץ אֲשֶׁר
3 אֲנִי נֹתֵן לָכֶם וְשָׁבְתָה הָאָרֶץ שַׁבָּת לַיהוָה׃ שֵׁשׁ
שָׁנִים תִּזְרַע שָׂדֶךָ וְשֵׁשׁ שָׁנִים תִּזְמֹר כַּרְמֶךָ וְאָסַפְתָּ אֶת־
4 תְּבוּאָתָהּ׃ וּבַשָּׁנָה הַשְּׁבִיעִת שַׁבַּת שַׁבָּתוֹן יִהְיֶה לָאָרֶץ
ה שַׁבָּת לַיהוָה שָׂדְךָ לֹא תִזְרָע וְכַרְמְךָ לֹא תִזְמֹר׃ אֶת
סְפִיחַ קְצִירְךָ לֹא תִקְצוֹר וְאֶת־עִנְּבֵי נְזִירֶךָ לֹא תִבְצֹר
6 שְׁנַת שַׁבָּתוֹן יִהְיֶה לָאָרֶץ׃ וְהָיְתָה שַׁבַּת הָאָרֶץ
לָכֶם לְאָכְלָה לְךָ וּלְעַבְדְּךָ וְלַאֲמָתֶךָ וְלִשְׂכִירְךָ וּלְתוֹשָׁבְךָ
7 הַגָּרִים עִמָּךְ׃ וְלִבְהֶמְתְּךָ וְלַחַיָּה אֲשֶׁר בְּאַרְצֶךָ תִּהְיֶה
8 כָּל־תְּבוּאָתָהּ לֶאֱכֹל׃ ס וְסָפַרְתָּ לְךָ שֶׁבַע
שַׁבְּתֹת שָׁנִים שֶׁבַע שָׁנִים שֶׁבַע פְּעָמִים וְהָיוּ לְךָ יְמֵי
שֶׁבַע שַׁבְּתֹת הַשָּׁנִים תֵּשַׁע וְאַרְבָּעִים שָׁנָה׃ וְהַעֲבַרְתָּ
9 שׁוֹפַר תְּרוּעָה בַּחֹדֶשׁ הַשְּׁבִעִי בֶּעָשׂוֹר לַחֹדֶשׁ בְּיוֹם
הַכִּפֻּרִים תַּעֲבִירוּ שׁוֹפָר בְּכָל־אַרְצְכֶם׃ וְקִדַּשְׁתֶּם אֵת
י שְׁנַת הַחֲמִשִּׁים שָׁנָה וְקָרָאתֶם דְּרוֹר בָּאָרֶץ לְכָל־יֹשְׁבֶיהָ
יוֹבֵל הִוא תִּהְיֶה לָכֶם וְשַׁבְתֶּם אִישׁ אֶל־אֲחֻזָּתוֹ וְאִישׁ
11 אֶל־מִשְׁפַּחְתּוֹ תָּשֻׁבוּ׃ יוֹבֵל הִוא שְׁנַת הַחֲמִשִּׁים
שָׁנָה תִּהְיֶה לָכֶם לֹא תִזְרָעוּ וְלֹא תִקְצְרוּ אֶת־סְפִיחֶיהָ
12 וְלֹא תִבְצְרוּ אֶת־נְזִרֶיהָ׃ כִּי יוֹבֵל הִוא קֹדֶשׁ תִּהְיֶה
13 לָכֶם מִן־הַשָּׂדֶה תֹּאכְלוּ אֶת־תְּבוּאָתָהּ׃ בִּשְׁנַת הַיּוֹבֵל
שני 14 הַזֹּאת תָּשֻׁבוּ אִישׁ אֶל־אֲחֻזָּתוֹ׃ וְכִי־תִמְכְּרוּ מִמְכָּר
לַעֲמִיתֶךָ אוֹ קָנֹה מִיַּד עֲמִיתֶךָ אַל־תּוֹנוּ אִישׁ אֶת־אָחִיו׃
טו בְּמִסְפַּר שָׁנִים אַחַר הַיּוֹבֵל תִּקְנֶה מֵאֵת עֲמִיתֶךָ בְּמִסְפַּר
16 שְׁנֵי־תְבוּאֹת יִמְכָּר־לָךְ׃ לְפִי ׀ רַב הַשָּׁנִים תַּרְבֶּה

קמץ בז"ק v. 4. מקנתו

קאפיטעל כה בהר

(א) דער עוויגע האַטטע גיט מסק אויך דעם בערגע סיני
געשפּראַכען, ווי פֿאַלגט: (ב) רעדע מיט דען קינדערן
ישׂראל. מוכז זאַגע מיהנען, וואַן מיהר זיין וואַלט קומען
דאס לאַנד מיך מיינגעבע, זאָל דאס לאַנד עוויגליך
גו עהרען, מיינע פֿייער האַטטען: (ג) זעכס יאָהרע הינדורך
קאַנסט דוּ בעזאַיען דיין פֿעלד בעזאַמען, אין עבען דער גייט
דיינען ווין־בערג בעשניידען, אוכז דיא פֿרוכטע דאַמיט
זאַמלען: (ד) אין יובעלטען יאָהר זאָל דאס לאַנד
גו עהרען. דיין פֿעלד זאָלסט דוּ ניכט בעזאַיען, אין דיין
ווין־בערג בעשניידען: (ה) וואָס פֿאַלט דיינער פֿאַרי־
גען ערנדטע נאַך־וואַכסט, דאַרפֿסט דוּ ניכט מיינערנד־
טען. אוך דיא טרויבען דער אוכבעשניטענען ווין־שטעקע
ניכט מיינופֿסען. עס זאָל אין דעם יאָבר אין פֿייער־
זיין: (ו) וואָס דיסעס פֿייער־יאָהר ברינגט, זאָל מיך אַלען
פֿרייא זיין גו עסען. דיר, דיינעם קנעכטע, דיינער מאַגד,
דיינעם לאָהן־קנעכטע, אוכז דעם מיינוואָהנער, וועלכער
זיך בייא דיר אויפֿהאַלט: (ז) אוך דיינעם פֿיה, אוכז דעם
גרוילדע אין דיינעם לאַנד, וואָס דער ערטראָג דיסעס
יאָהרס גוט עסען מיבערוואַסען וועדען: (ח) זוּ זאָהלסט
זיבען זאַלכער פֿייער־יאָהרע, נעמליך זיבען מאָל זיבען
יאָהרע. זוּ דאַס דיסע זיבען פֿייער־יאָהרע גוסאַמען, מיינע
גייט פֿאַל נין אוכז פֿיערציג יאָהרען אויסמאַכען: (ט)
נעהענטען טאָגע דעס זיבענטען מאָנאַטס דאַרוף, זאָלסט
דוּ אין דיין טרומפּעטע שטאָסען. אין פֿערזעהנטען־טאָגע
בעמאָנד, דורך מיינער גאַנצען לאַנד: (י) דאַס פֿינפֿציגסטע יאָהר זאָלסט
מיהר הייליגען. אוכז אין דאַס לאַנד מיינוואָהנערן
פֿרייהייט אויסרופֿען. דיסעס זאָל מיין יובעל־יאָהר
זיין, אין וועלכעם יעדער מאַן זיין מיין מיינעטוואָהנ־
יעדער וויבער גו זיינעם געשלעכטע גורוק קעהרט: (יא) דאַס
פֿינפֿציגסטע יאָהר זאָל מיין יובעל־יאָהר זיין. אין
מיהר זאָלט ניכט זעען, אוך דען נאַטוראַל־וואַקס ניכט ערנדטען,
אוכז דיא אוכבעשניטענען ווין־שטעקע ניכט אַבעזאַמען:
(יב) דען ווייל עס מיין יובעל־יאָהר מיסט, זאָל עס מיך
הייליג זיין. דען ערטראָג דאַרפֿען קעננט מיהר פֿאַר
פֿעלד־פֿרוכטע: (יג) אין דיסעם יובעל־יאָהר זאָל
יעדער ווידער גו זיינעם מיינעטוחוס: (יד) זוּ אַפֿאַל מיהר
אוסען מיינער דעם אַבדערן עטוואָס פֿערקויפֿען, זוּ מיסט מיהר מיך
פֿאַר אַבדערן עטוואָס קויפֿען, זוּ מיסט מיהר מיך מיינאַ־
דער ניכט פֿערפֿאַרטהיילען: (טו) נאַך אַבנאַהמ דער יאָהרע,
וועלכע נאַך דעם יובעל־יאָהר פֿערשטריכען זיבד, מוסט
דוּ פֿאַן דיינעם נאַכסטען קויפֿען. יענער אַבער דיר, נאַך
דער אַנצאָהל דער ערנדטע־יאָהרע, דיא דוּ גו עראָרטען האַסט,
אוכז יענער דיר פֿאַרקויפֿען: (טז) יא גרעסער דיא אַנצאָהל דער יאָהרע,
דעסטוֹ מעהר קאַנסט דוּ פֿיר דען קויף פֿעדען. אוכז יא
קלענער דיא אַנצאָהל, דעסטוֹ ווענידער מוסט

דאס
יעמאַנד פֿאַן דען לעצטן יובֿלס־יאָר פֿון זײַן פֿאַרקויפֿונג אויפֿעסט, זאָל ווידער
דער לעצטער יובֿלס־יאָר איז גלײַך ווי אַ לוין פֿון אַ טאָגלעכנער זאָל ער
זיך האַלטן בײַ אים: (לג) ווען
אַ לוי וועט פֿון עווינעם אויסלעזונגס־רעכט אַוועקגעקויפֿט ווערן, זאָל ווידער
דער פֿאַרקויפֿונג פֿון אַ שטאָט פֿון זײַן אָנגעשטאַמטער אָרטשאַפֿט אין דעם
יובֿלס־יאָר אויסגעלאָזט ווערן, ווײַל די שטעט פֿון די לוים זענען זײערע
אָרטשאַפֿטן אין מיטן פֿון די בני־ישׂראל: (לד) אָבער
דאָס פֿעלד פֿון זײערע שטעט דאַרף מען נישט פֿאַרקויפֿן, ווײַל דאָס איז זייער
אייביקע אָרטשאַפֿט: (לה) ווען
דײַן ברודער פֿאַלט אַרונטער, אונטערגעקומען, מוז מען אים
אונטערהאַלטן ווי אַ גר אָדער אַ תושב, אַז ער זאָל לעבן בײַ דיר: (לו)
נעם פֿון אים קײן נשך אָדער
אויפֿשלאָג, נאָר פֿאָרכט דײַן גאָט, אַז ער זאָל לעבן בײַ דיר ווי אַ ברודער:
(לז) דײַן געלט זאָלסטו אים
נישט אויסלײַען אויפֿן נשך, אָדער דײַנע שפּײַזן זאָלסטו אים נישט
אויפֿשלאָגן: (לח) איך בין
יהוה דער גאָט, וואָס האָב אײַך אַרויסגעפֿירט פֿון מצרים־לאַנד, כּדי
אײַך צו געבן דאָס לאַנד כנען, כּדי צו זײַן אײַער גאָט: (לט)
ווען דײַן ברודער פֿאַלט אַרונטער
בײַ דיר, אונטערגעקומען, זאָלסטו אים נישט לאָזן אַרבעטן ווי אַ
קנעכט: (מ) ווי אַ טאָגלעכנער
אָדער ווי אַ תושב זאָל ער זײַן בײַ דיר, ביז דעם יובֿלס־יאָר זאָל ער
אַרבעטן בײַ דיר: (מא) דאַן
זאָל ער אַוועקגיין פֿון דיר, ער מיט זײַנע קינדער, און זאָל צוריקקומען
צו זײַן משפּחה, צו דער אָרטשאַפֿט פֿון זײַנע אָבֿות זאָל ער זיך
אומקערן: (מב) ווײַל זיי זענען
מײַנע קנעכט, וואָס איך האָב זיי אַרויסגעפֿירט פֿון מצרים־לאַנד, זאָלן
זיי נישט פֿאַרקויפֿט ווערן ווי קנעכט: (מג) דו
זאָלסט נישט הערשן איבער אים מיט שטרענגקייט, נאָר זאָלסט פֿאָרכטן
דײַן גאָט: (מד) דײַן קנעכט
אָדער דײַן דינסט־מיידל, וואָס זאָל זײַן בײַ דיר, זאָלן זיי זײַן פֿון די
גוים, וואָס אַרום אײַך, פֿון זיי זאָלט איר קויפֿן קנעכט אָדער
דינסט־מיידלעך: (מה) אויך
פֿון די קינדער פֿון די תושבֿים, וואָס וווינען בײַ אײַך, פֿון זיי זאָלט איר
קויפֿן, אויך פֿון זייערע משפּחות, וואָס זענען בײַ אײַך, וואָס זיי האָבן
דערצײַגט אין אײַער לאַנד, זאָלן זיי ווערן אײַער אייגנטום: (מו)
איר זאָלט זיי פֿאַרמאַכן פֿאַר
אײַערע קינדער נאָך אײַך, צו ירשענען אַלס אייגנטום, אויף אײַביק
זאָלט איר זיי מאַכן פֿאַר קנעכט, אָבער אין דעם פֿאַל פֿון אײַערע
ברידער, די בני־ישׂראל, מאַן אין זײַן ברודער, זאָל ער נישט הערשן
איבער אים מיט שטרענגקייט: (מז)
ווען אַ גר אָדער אַ תושב בײַ דיר
וועט ריך ווערן, און דײַן ברודער בײַ אים פֿאַלט אַרונטער, אונטערגעקומען,
צו דעם גר אָדער תושב בײַ דיר, אָדער צו אַ משפּחה פֿון דעם גר,
(מח) נאָכן פֿאַרקויפֿט ווערן
זאָל ער האָבן אַ לייזונג, איינער פֿון זײַנע ברידער זאָל אים לייזן:
(מט) אָדער זײַן פֿעטער אָדער
זײַן פֿעטערס זון זאָל אים לייזן, אָדער איינער פֿון זײַנע נאָענטע
פֿאַרוואַנטע פֿון זײַן משפּחה זאָל אים לייזן, אָדער ווען ער וועט ריך
ווערן, זאָל ער זיך לייזן: (נ)
ער זאָל מיט דעם וואָס האָט אים
פֿאַרקויפֿט אויסרעכענען מיט דעם יאָר, וואָס ער האָט זיך פֿאַרקויפֿט
צו אים, ביז דעם יובֿלס־יאָר, דער פּרײַז פֿון זײַן פֿאַרקויף זאָל זיך
ריכטן נאָך דער צאָל יאָרן, ווי אַ טאָגלעכנער זאָל ער זיך האַלטן בײַ אים:
(נא) אויב נאָך פֿיל יאָרן
זענען נאָך אים איבערגעבליבן, זאָל ער לויט זיי צאָלן פֿון דעם געלט,
פֿאַר וואָס ער איז פֿאַרקויפֿט געוואָרן, פֿון זײַן לייזונג־געלט: (נב)
אויב נאָך וועניק יאָרן ביז
דעם יובֿלס־יאָר זאָל ער אויסרעכענען מיט אים, לויט זײַנע יאָרן זאָל ער
אים צאָלן פֿאַר זײַן לייזונג־געלט: (נג)
ווי אַ יערלעכן טאָגלעכנער זאָל
ער בײַ אים זײַן, זאָל ער נישט הערשן איבער אים מיט שטרענגקייט
פֿאַר אײַנע אויגן: (נד) אויב
מען לייזט אים נישט אויף אויף די אָנגעזאָגטע אופֿנען, זאָל ער אַרויסגיין
אין יובֿלס־יאָר, ער מיט זײַנע קינדער: (נה)
ווײַל די בני־ישׂראל זענען מײַנע
קנעכט, זיי זענען מײַנע קנעכט, וואָס איך האָב זיי אַרויסגעפֿירט פֿון
מצרים־לאַנד, איך בין יהוה אײַער גאָט:

ויקרא בהר כה CAP. XXV. 212

מִקְנָתוֹ וּלְפִי מְעַט הַשָּׁנִים תַּמְעִיט מִקְנָתוֹ כִּי מִסְפַּר
17 תְּבוּאֹת הוּא מֹכֵר לָךְ: וְלֹא תוֹנוּ אִישׁ אֶת־עֲמִיתוֹ
18 וְיָרֵאתָ מֵאֱלֹהֶיךָ כִּי אֲנִי יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם: וַעֲשִׂיתֶם
אֶת־חֻקֹּתַי וְאֶת־מִשְׁפָּטַי תִּשְׁמְרוּ וַעֲשִׂיתֶם אֹתָם וְיִשַׁבְתֶּם
19 עַל־הָאָרֶץ לָבֶטַח: וְנָתְנָה הָאָרֶץ פִּרְיָהּ וַאֲכַלְתֶּם שלישי במקוכה
כ לָשָׂבַע וְיִשַׁבְתֶּם לָבֶטַח עָלֶיהָ: וְכִי תֹאמְרוּ מַה־נֹּאכַל
בַּשָּׁנָה הַשְּׁבִיעִת הֵן לֹא נִזְרָע וְלֹא נֶאֱסֹף אֶת־
21 תְּבוּאָתֵנוּ: וְצִוִּיתִי אֶת־בִּרְכָתִי לָכֶם בַּשָּׁנָה הַשִּׁשִּׁת
22 וְעָשָׂת אֶת־הַתְּבוּאָה לִשְׁלֹשׁ הַשָּׁנִים: וּזְרַעְתֶּם אֶת
הַשָּׁנָה הַשְּׁמִינִת וַאֲכַלְתֶּם מִן־הַתְּבוּאָה יָשָׁן עַד ׀ הַשָּׁנָה
23 הַתְּשִׁיעִת עַד־בּוֹא תְּבוּאָתָהּ תֹּאכְלוּ יָשָׁן: וְהָאָרֶץ
לֹא תִמָּכֵר לִצְמִתֻת כִּי־לִי הָאָרֶץ כִּי־גֵרִים וְתוֹשָׁבִים
24 אַתֶּם עִמָּדִי: וּבְכֹל אֶרֶץ אֲחֻזַּתְכֶם גְּאֻלָּה ׀ תִּתְּנוּ רביעי בה
25 לָאָרֶץ: ס כִּי־יָמוּךְ אָחִיךָ וּמָכַר מֵאֲחֻזָּתוֹ וּבָא
26 גֹּאֲלוֹ הַקָּרֹב אֵלָיו וְגָאַל אֵת מִמְכַּר אָחִיו: וְאִישׁ כִּי
לֹא יִהְיֶה־לּוֹ גֹּאֵל וְהִשִּׂיגָה יָדוֹ וּמָצָא כְּדֵי גְאֻלָּתוֹ:
27 וְחִשַּׁב אֶת־שְׁנֵי מִמְכָּרוֹ וְהֵשִׁיב אֶת־הָעֹדֵף לָאִישׁ אֲשֶׁר
28 מָכַר־לוֹ וְשָׁב לַאֲחֻזָּתוֹ: וְאִם־לֹא מָצְאָה יָדוֹ דֵּי הָשִׁיב
לוֹ וְהָיָה מִמְכָּרוֹ בְּיַד הַקֹּנֶה אֹתוֹ עַד שְׁנַת הַיֹּבֵל וְיָצָא
29 בַּיֹּבֵל וְשָׁב לַאֲחֻזָּתוֹ: ס וְאִישׁ כִּי־יִמְכֹּר בֵּית־ חמישי במקוכה עליו
מוֹשַׁב עִיר חוֹמָה וְהָיְתָה גְאֻלָּתוֹ עַד־תֹּם שְׁנַת מִמְכָּרוֹ
ל יָמִים תִּהְיֶה גְאֻלָּתוֹ: וְאִם לֹא־יִגָּאֵל עַד־מָלְאת לוֹ
שָׁנָה תְּמִימָה וְקָם הַבַּיִת אֲשֶׁר־בָּעִיר אֲשֶׁר־לֹא חֹמָה
31 לַצְּמִתֻת לַקֹּנֶה אֹתוֹ לְדֹרֹתָיו לֹא יֵצֵא בַיֹּבֵל: וּבָתֵּי
הַחֲצֵרִים אֲשֶׁר אֵין לָהֶם חוֹמָה סָבִיב עַל־שְׂדֵה הָאָרֶץ
32 יֵחָשֵׁב גְּאֻלָּה תִּהְיֶה־לּוֹ וּבַיֹּבֵל יֵצֵא: וְעָרֵי הַלְוִיִּם
33 בָּתֵּי עָרֵי אֲחֻזָּתָם גְּאֻלַּת עוֹלָם תִּהְיֶה לַלְוִיִּם: וַאֲשֶׁר

יִגְאַל מִן־הַלְוִיִּם וְיֹצֵא מִמְכַּר־בַּיִת וְעִיר אֲחֻזָּתוֹ בַּיֹּבֵל
כִּי בָתֵּי עָרֵי הַלְוִיִּם הֵוא אֲחֻזָּתָם בְּתוֹךְ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל׃
34 וְשְׂדֵה מִגְרַשׁ עָרֵיהֶם לֹא יִמָּכֵר כִּי־אֲחֻזַּת עוֹלָם הִוא
לָהֶם׃ ס וְכִי־יָמוּךְ אָחִיךָ וּמָטָה יָדוֹ עִמָּךְ לה
וְהֶחֱזַקְתָּ בּוֹ גֵּר וְתוֹשָׁב וְחַי עִמָּךְ׃ אַל־תִּקַּח מֵאִתּוֹ 36
נֶשֶׁךְ וְתַרְבִּית וְיָרֵאתָ מֵאֱלֹהֶיךָ וְחַי אָחִיךָ עִמָּךְ׃ אֶת־ 37
כַּסְפְּךָ לֹא־תִתֵּן לוֹ בְּנֶשֶׁךְ וּבְמַרְבִּית לֹא־תִתֵּן אָכְלֶךָ׃
אֲנִי יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם אֲשֶׁר־הוֹצֵאתִי אֶתְכֶם מֵאֶרֶץ 38
מִצְרַיִם לָתֵת לָכֶם אֶת־אֶרֶץ כְּנַעַן לִהְיוֹת לָכֶם
לֵאלֹהִים׃ ס וְכִי־יָמוּךְ אָחִיךָ עִמָּךְ וְנִמְכַּר־לָךְ 39 שישי
לֹא־תַעֲבֹד בּוֹ עֲבֹדַת עָבֶד׃ כְּשָׂכִיר כְּתוֹשָׁב יִהְיֶה עִמָּךְ מ
עַד־שְׁנַת הַיֹּבֵל יַעֲבֹד עִמָּךְ׃ וְיָצָא מֵעִמָּךְ הוּא וּבָנָיו 41
עִמּוֹ וְשָׁב אֶל־מִשְׁפַּחְתּוֹ וְאֶל־אֲחֻזַּת אֲבֹתָיו יָשׁוּב׃ כִּי־ 42
עֲבָדַי הֵם אֲשֶׁר־הוֹצֵאתִי אֹתָם מֵאֶרֶץ מִצְרָיִם לֹא
יִמָּכְרוּ מִמְכֶּרֶת עָבֶד׃ לֹא־תִרְדֶּה בוֹ בְּפָרֶךְ וְיָרֵאתָ 43
מֵאֱלֹהֶיךָ׃ וְעַבְדְּךָ וַאֲמָתְךָ אֲשֶׁר יִהְיוּ־לָךְ מֵאֵת הַגּוֹיִם 44
אֲשֶׁר סְבִיבֹתֵיכֶם מֵהֶם תִּקְנוּ עֶבֶד וְאָמָה׃ וְגַם מִבְּנֵי מה
הַתּוֹשָׁבִים הַגָּרִים עִמָּכֶם מֵהֶם תִּקְנוּ וּמִמִּשְׁפַּחְתָּם אֲשֶׁר
עִמָּכֶם אֲשֶׁר הוֹלִידוּ בְּאַרְצְכֶם וְהָיוּ לָכֶם לַאֲחֻזָּה׃
וְהִתְנַחַלְתֶּם אֹתָם לִבְנֵיכֶם אַחֲרֵיכֶם לָרֶשֶׁת אֲחֻזָּה לְעֹלָם 46
בָּהֶם תַּעֲבֹדוּ וּבְאַחֵיכֶם בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל אִישׁ בְּאָחִיו לֹא־
תִרְדֶּה בוֹ בְּפָרֶךְ׃ ס וְכִי־תַשִּׂיג יַד גֵּר וְתוֹשָׁב 47 שביעי
עִמָּךְ וּמָךְ אָחִיךָ עִמּוֹ וְנִמְכַּר לְגֵר תּוֹשָׁב עִמָּךְ אוֹ לְעֵקֶר
מִשְׁפַּחַת גֵּר׃ אַחֲרֵי נִמְכַּר גְּאֻלָּה תִּהְיֶה־לּוֹ אֶחָד 48
מֵאֶחָיו יִגְאָלֶנּוּ׃ אוֹ־דֹדוֹ אוֹ בֶן־דֹּדוֹ יִגְאָלֶנּוּ אוֹ־מִשְּׁאָר 49
בְּשָׂרוֹ מִמִּשְׁפַּחְתּוֹ יִגְאָלֶנּוּ אוֹ־הִשִּׂיגָה יָדוֹ וְנִגְאָל׃
וְחִשַּׁב עִם־קֹנֵהוּ מִשְּׁנַת הִמָּכְרוֹ לוֹ עַד שְׁנַת הַיֹּבֵל וְהָיָה נ

כ׳ נעמ׳ v. 46. כסף

יגאל מן־הלוים ויצא ממכר־בית ועיר אחזתו ביובל
כי בתי ערי הלוים הוא אחזתם בתוך בני ישראל׃
34 ושדה מגרש עריהם לא ימכר כי־אחזת עולם הוא
להם׃ ס וכי־ימוך אחיך ומטה ידו עמך לה
והחזקת בו גר ותושב וחי עמך׃ אל־תקח מאתו 36
נשך ותרבית וייראת מאלהיך וחי אחיך עמך׃ את־ 37
כספך לא־תתן לו בנשך ובמרבית לא־תתן אכלך׃
אני יהוה אלהיכם אשר־הוצאתי אתכם מארץ 38
מצרים לתת לכם את־ארץ כנען להיות לכם
לאלהים׃ ס וכי־ימוך אחיך עמך ונמכר־לך 39 שישי
לא־תעבד בו עבדת עבד׃ כשכיר כתושב יהיה עמך מ
עד־שנת היבל יעבד עמך׃ ויצא מעמך הוא ובניו 41
עמו ושב אל־משפחתו ואל־אחזת אבתיו ישוב׃ כי־ 42
עבדי הם אשר־הוצאתי אתם מארץ מצרים לא
ימכרו ממכרת עבד׃ לא־תרדה בו בפרך וייראת 43
מאלהיך׃ ועבדך ואמתך אשר יהיו־לך מאת הגוים 44
אשר סביבתיכם מהם תקנו עבד ואמה׃ וגם מבני מה
התושבים הגרים עמכם מהם תקנו וממשפחתם אשר
עמכם אשר הולידו בארצכם והיו לכם לאחזה׃
והתנחלתם אתם לבניכם אחריכם לרשת אחזה לעלם 46
בהם תעבדו ובאחיכם בני־ישראל איש באחיו לא־
תרדה בו בפרך׃ ס וכי־תשיג יד גר ותושב 47 שביעי
עמך ומך אחיך עמו ונמכר לגר תושב עמך או לעקר
משפחת גר׃ אחרי נמכר גאלה תהיה־לו אחד 48
מאחיו יגאלנו׃ או־דדו או בן־דדו יגאלנו או־משאר 49
בשרו ממשפחתו יגאלנו או־השיגה ידו ונגאל׃
וחשב עם־קונהו משנת המכרו לו עד שנת היבל והיה נ

מיך
מויער גאָטט זיין · מוכ מיהר זאָלט מייגע נאָליגן זיין :
פאָלגען האָבען : (יב) מיך ווערדע מוכטער מיין הערוש וואָהנען · מוכ
ניט רייסען האָבען : (יא) מיך ווילי מייגע וואָהנוכ מוכטער
געבויען · מוכ דאָס מאָנט מאָער פאָר דעם נייען ווע
פאָלגען · מוכ מיין וועסען זאָלי מיך קיין מיס=
מייך מויפּשויבען / מוכ מיין וועסען זאָלי מיך קיין מיס=
שטיין מיט בילדער=שריפּט / נוך פּערהרוכ · דען מיך בין
דער עוויגע / מייער גאָטט : (ב) בעאָבאָכטעט מייגע פּייער=
נייטען / מוכ האָבט עהרפּורכט פאָר מייגעם היילוגטהום ·
מיך / דער עוויגע !

בחקתי

(ג) וועו מיהר נאָך מייגען גיזעצען וואָלדעט / מייגע גע=
באָטהע בעאָבאָכטעט / מוכ זיא האָלטעט : (ד) זאָ ווילי מיך
מיין=ווען=עסע / מוכ דיא מיין=עסע / בים מען זיא מוסזאָט
רייכען · מיהר וועדעט עבעגס=מיטטעל=נוך בעגיגע נו
עסען האָבען · מוכ זיכער מין מייערעם מאָבט פּרידען בעבען /
(ו) מיך וועדעט נעמוליך מייערעם מאָבט פּרידען בעבען /
זאָ / דאָס מיהר ליבעט / מוכ ביאָבאָכט מיך שטעהרע · דאָס
רייסעבדע בעווילד ווילי מיך מוס מייערעם מאָבט מוסרוטטען·
מוכ קיין קריבס=שווערט דורך מייער לאָכד ניהען / דאָס
(ז) מייערען פּיינדען וועדעט מיהר פּליוהען נאָך זעלען /
מוכ זיא : זאָלען דאָס מייערעם שווערטע הין פּאָלען :
(ח) פּינף מאָך מיך / בעהען טוסעבד מין דיא פּוכט טרייבען ·
בערט מאָן מיך / בעהען וואָלדעט / זאָלען מיהרער הובדערט / מוכ הוב=
פּאָלגע / מאָס מייבוסעס=בעוויכט בים נוך יובעל=יאָהר / זאָ ווירד
עס מין רעכטבוכ בעבראָכט / נאָך דען יאָהרען / גיבט עד מיהר
זעלע=בעוויכט : (נג) ווזא מיין דיהבסטאָטטע / דען מאָן מוס
בער עבעגיבע יאָהרע באָך מיבריג בים נוס יובעל=יאָהר / זאָ ווירד
בוך וועגיבע יאָהרע / מאָס מיין טאָג=עהבעד / זאָ מאָבע האָלטע בייא
מיהר זיין זאָלען : (נא) זיבד בון נאָך פּיוע יאָהרע בים נאָהען /
זאָ מוס עד / מין עבעגן דעם פּערהאָלטביסע / פּאָן זייבעם קוף=
מוכ דאָס קוף=בעלד טהייוט עד נאָך מבנאָהו דער יאָהרע מין /

כֶּסֶף מִמְכָּרוֹ בְּמִסְפַּר שָׁנִים כִּימֵי שָׂכִיר יִהְיֶה עִמּוֹ :
51 אִם־עוֹד רַבּוֹת בַּשָּׁנִים לְפִיהֶן יָשִׁיב גְּאֻלָּתוֹ מִכֶּסֶף
52 מִקְנָתוֹ : וְאִם־מְעַט נִשְׁאַר בַּשָּׁנִים עַד־שְׁנַת הַיֹּבֵל
53 וְחִשַּׁב־לוֹ כְּפִי שָׁנָיו יָשִׁיב אֶת־גְּאֻלָּתוֹ : כִּשְׂכִיר שָׁנָה
54 בְּשָׁנָה יִהְיֶה עִמּוֹ לֹא־יִרְדֶּנּוּ בְּפָרֶךְ לְעֵינֶיךָ : וְאִם־לֹא
מפטיר נה יִגָּאֵל בְּאֵלֶּה וְיָצָא בִּשְׁנַת הַיֹּבֵל הוּא וּבָנָיו עִמּוֹ : כִּי־
לִי בְנֵי־יִשְׂרָאֵל עֲבָדִים עֲבָדַי הֵם אֲשֶׁר־הוֹצֵאתִי אוֹתָם
מֵאֶרֶץ מִצְרָיִם אֲנִי יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם :

כו Cap. XXVI.

א לֹא־תַעֲשׂוּ לָכֶם אֱלִילִם וּפֶסֶל וּמַצֵּבָה לֹא־תָקִימוּ לָכֶם
וְאֶבֶן מַשְׂכִּית לֹא תִתְּנוּ בְּאַרְצְכֶם לְהִשְׁתַּחֲוֹת עָלֶיהָ
2 כִּי אֲנִי יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם : אֶת־שַׁבְּתֹתַי תִּשְׁמֹרוּ וּמִקְדָּשִׁי
תִּירָאוּ אֲנִי יְהוָה :

פ פ פ לג 33 בחקתי

3 אִם־בְּחֻקֹּתַי תֵּלֵכוּ וְאֶת־מִצְוֹתַי תִּשְׁמְרוּ וַעֲשִׂיתֶם אֹתָם :
4 וְנָתַתִּי גִּשְׁמֵיכֶם בְּעִתָּם וְנָתְנָה הָאָרֶץ יְבוּלָהּ וְעֵץ
ה הַשָּׂדֶה יִתֵּן פִּרְיוֹ : וְהִשִּׂיג לָכֶם דַּיִשׁ אֶת־בָּצִיר וּבָצִיר
יַשִּׂיג אֶת־זָרַע וַאֲכַלְתֶּם לַחְמְכֶם לָשֹׂבַע וִישַׁבְתֶּם לָבֶטַח
שני 6 בְּאַרְצְכֶם : וְנָתַתִּי שָׁלוֹם בָּאָרֶץ וּשְׁכַבְתֶּם וְאֵין מַחֲרִיד
וְהִשְׁבַּתִּי חַיָּה רָעָה מִן־הָאָרֶץ וְחֶרֶב לֹא־תַעֲבֹר
7 בְּאַרְצְכֶם : וּרְדַפְתֶּם אֶת־אֹיְבֵיכֶם וְנָפְלוּ לִפְנֵיכֶם לָחָרֶב :
8 וְרָדְפוּ מִכֶּם חֲמִשָּׁה מֵאָה וּמֵאָה מִכֶּם רְבָבָה יִרְדֹּפוּ
9 וְנָפְלוּ אֹיְבֵיכֶם לְפְנֵיכֶם לָחָרֶב : וּפָנִיתִי אֲלֵיכֶם
וְהִפְרֵיתִי אֶתְכֶם וְהִרְבֵּיתִי אֶתְכֶם וַהֲקִימֹתִי אֶת־בְּרִיתִי
שלישי י אִתְּכֶם : וַאֲכַלְתֶּם יָשָׁן נוֹשָׁן וְיָשָׁן מִפְּנֵי חָדָשׁ תּוֹצִיאוּ :
כיוכוכת קמיצי 11 וְנָתַתִּי מִשְׁכָּנִי בְּתוֹכְכֶם וְלֹא־תִגְעַל נַפְשִׁי אֶתְכֶם :
12 וְהִתְהַלַּכְתִּי בְתוֹכְכֶם וְהָיִיתִי לָכֶם לֵאלֹהִים וְאַתֶּם
13 תִּהְיוּ־לִי לְעָם : אֲנִי יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם אֲשֶׁר הוֹצֵאתִי

אֶתְכֶם מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם מִהְיֹת לָהֶם עֲבָדִים וָאֶשְׁבֹּר מֹטֹת
עֻלְּכֶם וָאוֹלֵךְ אֶתְכֶם קוֹמְמִיּוּת׃ פ
14 וְאִם־לֹא תִשְׁמְעוּ לִי וְלֹא תַעֲשׂוּ אֶת כָּל־הַמִּצְוֹת הָאֵלֶּה׃
טו וְאִם־בְּחֻקֹּתַי תִּמְאָסוּ וְאִם אֶת־מִשְׁפָּטַי תִּגְעַל נַפְשְׁכֶם
לְבִלְתִּי עֲשׂוֹת אֶת־כָּל־מִצְוֹתָי לְהַפְרְכֶם אֶת־בְּרִיתִי׃
16 אַף־אֲנִי אֶעֱשֶׂה־זֹּאת לָכֶם וְהִפְקַדְתִּי עֲלֵיכֶם בֶּהָלָה׃ אֶת־הַשַּׁחֶפֶת וְאֶת־הַקַּדַּחַת מְכַלּוֹת עֵינַיִם וּמְדִיבַת
נָפֶשׁ וּזְרַעְתֶּם לָרִיק זַרְעֲכֶם וַאֲכָלְהוּ אֹיְבֵיכֶם׃
17 וְנָתַתִּי פָנַי בָּכֶם וְנִגַּפְתֶּם לִפְנֵי אֹיְבֵיכֶם וְרָדוּ בָכֶם שֹׂנְאֵיכֶם
וְנַסְתֶּם וְאֵין־רֹדֵף אֶתְכֶם׃ וְאִם־עַד־אֵלֶּה לֹא תִשְׁמְעוּ
18 לִי וְיִסַּרְתִּי לְיַסְרָה אֶתְכֶם שֶׁבַע עַל־חַטֹּאתֵיכֶם׃
19 וְשָׁבַרְתִּי אֶת־גְּאוֹן עֻזְּכֶם וְנָתַתִּי אֶת־שְׁמֵיכֶם כַּבַּרְזֶל
כ וְאֶת־אַרְצְכֶם כַּנְּחֹשֶׁת׃ וְתָם לָרִיק כֹּחֲכֶם וְלֹא־תִתֵּן
21 אַרְצְכֶם אֶת־יְבוּלָהּ וְעֵץ הָאָרֶץ לֹא יִתֵּן פִּרְיוֹ׃ וְאִם־
תֵּלְכוּ עִמִּי קֶרִי וְלֹא תֹאבוּ לִשְׁמֹעַ לִי וְיָסַפְתִּי עֲלֵיכֶם
22 מַכָּה שֶׁבַע כְּחַטֹּאתֵיכֶם׃ וְהִשְׁלַחְתִּי בָכֶם אֶת־חַיַּת
הַשָּׂדֶה וְשִׁכְּלָה אֶתְכֶם וְהִכְרִיתָה אֶת־בְּהֶמְתְּכֶם
23 וְהִמְעִיטָה אֶתְכֶם וְנִשְּׁמוּ דַּרְכֵיכֶם׃ וְאִם־בְּאֵלֶּה לֹא
24 תִוָּסְרוּ לִי וַהֲלַכְתֶּם עִמִּי קֶרִי׃ וְהָלַכְתִּי אַף־אֲנִי עִמָּכֶם
בְּקֶרִי וְהִכֵּיתִי אֶתְכֶם גַּם־אֲנִי שֶׁבַע עַל־חַטֹּאתֵיכֶם׃
כה וְהֵבֵאתִי עֲלֵיכֶם חֶרֶב נֹקֶמֶת נְקַם־בְּרִית וְנֶאֱסַפְתֶּם אֶל־
עָרֵיכֶם וְשִׁלַּחְתִּי דֶבֶר בְּתוֹכְכֶם וְנִתַּתֶּם בְּיַד־אוֹיֵב׃
26 בְּשִׁבְרִי לָכֶם מַטֵּה־לָחֶם וְאָפוּ עֶשֶׂר נָשִׁים לַחְמְכֶם
בְּתַנּוּר אֶחָד וְהֵשִׁיבוּ לַחְמְכֶם בַּמִּשְׁקָל וַאֲכַלְתֶּם וְלֹא
27 תִשְׂבָּעוּ׃ ס וְאִם־בְּזֹאת לֹא תִשְׁמְעוּ לִי
28 וַהֲלַכְתֶּם עִמִּי בְּקֶרִי׃ וְהָלַכְתִּי עִמָּכֶם בַּחֲמַת־קֶרִי
29 וְיִסַּרְתִּי אֶתְכֶם אַף־אֲנִי שֶׁבַע עַל־חַטֹּאתֵיכֶם׃ וַאֲכַלְתֶּם
ל בְּשַׂר בְּנֵיכֶם וּבְשַׂר בְּנֹתֵיכֶם תֹּאכֵלוּ׃ וְהִשְׁמַדְתִּי אֶת־

במותיכם

(יג) איך בין דער עוזיגע, מייער בּאָטט! דער מויך מוּס דעם
זאָבל מכּריס געפֿיהרט, ניכט זאָגענדיג איהרע קבעכטע נאָ זיין·
דער ליגט שטאָבגען מיערעס יאָכעס נערבראָכען, מוּס בעמאָכט
האָט, זאָל מיהר מוּסקולירט געהען קענען: (יד) וואָן מיהר
מיר זאָבער ניכט געהאָרכט, מוּס האָלטען מוּס דיסע בע־
בּאָטהע ניכט: (טו) וואָן מיהר מייגע בעזונדע קעכטער/ מוּס
דען אַן מייגען רעכטען מיינען זאָכען וויללערוויליג האָבען/
זאָל מיהר מוּס בראָכט הייסט בריכען/ מוּס דאָס בעמיטה
בוּנד מיט מיר ברעכען: (טז) וואָ איך מויך זאָכען בעגען
מייך טהון/ מוּס מיט ענטזעצען מיבער מויך בעשטעלען/
מוּסקעהרעבּעדעס פֿיבער/ מוּס היבּיגע קראַנקהייט/ וועלכע
דיך מויגען נאָך בעזעסונג שמאַכטען זאָלען/ מוּס דאָס בעמיטה
בעטרידבען· מיהר וועלדען פֿערגעבּליך מיינען/ זאָלען
דען מיינע פֿיבער ניכט זאָל מיך ליגט: (יז) איך וויל
מיר דאָס בראָט נאָך דעם בעזוכּ האָבען/ איך וויל מויך
פֿערפֿאָלגט: (יח) וועלדען מיהר מיר זוסאַבען· מיהר וועלדען
פֿערפֿאָלגען/ זיי וועלדען איך פֿאָרטפֿאָהרען/ מויך וועלבען
זיבּענפֿאָך נאָך ניכט בעזאָבען: (יט) בּיס מיך עבּלוך דעס זאָבלס מיינע
הארכען/ זיי וועלדען מיך פֿאָרטפֿאָהרען/ מויך וועלבען
מוּס מיינען/ מוּס דיס ערדע וויא ערבּען זיין זאָלען: (כ) מיינע
קראַפֿט זיי פֿערגעבּליך פֿערשוועבדען וועלדען/ דען בּאָדען·
זיבּענפֿאָך נאָך ניכט בעזאָבען: (כא) וואָבלטאַט מיהר מיר נאָ וויללער/
פֿרוכט ניכט הער בעבּען· וואָבלטאַט מיהר מיר נאָ וויללער/
מוּס וואָלען מיר ניכט בעהאָרכען/ זיי זאָגען מיך מיינער זיבּענ־
פֿאָך מעהר· (כב) דיס וילדען טהיערע זאָבען מיך מיבער מיינע
קינדער אָס מאַכען/ מיינע פֿיה מויפֿערזאָבען/ מוּס מיר
וועלדען מיך פֿאָרטפֿאָהרען/ מיך/ וועגען מיינערער זיבּענ־
פֿאָך שטראָבען עדע ווער־
דען: (כג) וואָן מיהר זאָלוכ נאָך ניכט בעזיכטיגט וועלדען/
מוּס בעמאַכט מיינערס יאָכעס נערבראָכען/ מוּס דער ליגט
זאָבען מיך מיבער קבעכטע נאָ זיין·
(יג) איך בין דער עוזיגע, מייער בּאָטט! דער מויך מוּס דעם

וויט
גאָטט ! (מה) דאָס וועלט אין דעם פרייבשאפטס־בוכ
פֿעלק מיטפֿוהבען · דען אין בייבע דער עוויגע , מיהר
דריפֿיג וועלען , זיא מיטפֿוהבען , מיינען בוכ מיט מיהנען
וועגען דעבבאָך ניכט פֿערוועלפֿען , אוין מיהרער ניכט מיבער־
כעכטע פֿערוועלפֿען האָבען , מוכ מיינבער בעוועגע מיבער־
גיבט דעבבאָך טהון · ווילליוויי מוכ אין פֿערען זיא מיינע
דריפֿיג וועלען , זיא מיטפֿוהבען , מיינען בוכ מיט מיהנען
אוין בעפֿוהבען מיהרער פֿיינדע מיטפֿוהבען , וועלדע אוין זיא דאס־
אוין דאָס וועלדע מיהרער פֿיינדע מיטפֿוהבען , וועלדע אוין זיא דאס
(מה) דאָס וועלדע אוין דעם פֿרייבשאפטס־בוכ

בָּמֹתֵיכֶם וְהִכְרַתִּי אֶת־חַמָּנֵיכֶם וְנָתַתִּי אֶת־פִּגְרֵיכֶם
31 עַל־פִּגְרֵי גִלּוּלֵיכֶם וְגָעֲלָה נַפְשִׁי אֶתְכֶם : וְנָתַתִּי אֶת־
עָרֵיכֶם חָרְבָּה וַהֲשִׁמֹתִי אֶת־מִקְדְּשֵׁיכֶם וְלֹא אָרִיחַ
32 בְּרֵיחַ נִיחֹחֲכֶם : וְהַשַּׁמֹתִי אֲנִי אֶת־הָאָרֶץ וְשָׁמְמוּ
33 עָלֶיהָ אֹיְבֵיכֶם הַיֹּשְׁבִים בָּהּ : וְאֶתְכֶם אָזָרֶה בַגּוֹיִם
וַהֲרִיקֹתִי אַחֲרֵיכֶם חָרֶב וְהָיְתָה אַרְצְכֶם שְׁמָמָה
34 וְעָרֵיכֶם יִהְיוּ חָרְבָה : אָז תִּרְצֶה הָאָרֶץ אֶת־שַׁבְּתֹתֶיהָ
כָּל יְמֵי הַשַּׁמָּה וְאַתֶּם בְּאֶרֶץ אֹיְבֵיכֶם אָז תִּשְׁבַּת הָאָרֶץ
לה וְהִרְצָת אֶת־שַׁבְּתֹתֶיהָ : כָּל־יְמֵי הַשַּׁמָּה תִּשְׁבָּת אֵת
אֲשֶׁר לֹא־שָׁבְתָה בְּשַׁבְּתֹתֵיכֶם בְּשִׁבְתְּכֶם עָלֶיהָ :
36 וְהַנִּשְׁאָרִים בָּכֶם וְהֵבֵאתִי מָרָךְ בִּלְבָבָם בְּאַרְצֹת
אֹיְבֵיהֶם וְרָדַף אֹתָם קוֹל עָלֶה נִדָּף וְנָסוּ מְנֻסַּת־חָרֶב
37 וְנָפְלוּ וְאֵין רֹדֵף : וְכָשְׁלוּ אִישׁ־בְּאָחִיו כְּמִפְנֵי־חָרֶב
וְרֹדֵף אֵין וְלֹא־תִהְיֶה לָכֶם תְּקוּמָה לִפְנֵי אֹיְבֵיכֶם :
38 וַאֲבַדְתֶּם בַּגּוֹיִם וְאָכְלָה אֶתְכֶם אֶרֶץ אֹיְבֵיכֶם :
39 וְהַנִּשְׁאָרִים בָּכֶם יִמַּקּוּ בַּעֲוֹנָם בְּאַרְצֹת אֹיְבֵיכֶם וְאַף
מ בַּעֲוֹנֹת אֲבֹתָם אִתָּם יִמָּקּוּ : וְהִתְוַדּוּ אֶת־עֲוֹנָם וְאֶת־
עֲוֹן אֲבֹתָם בְּמַעְלָם אֲשֶׁר מָעֲלוּ־בִי וְאַף אֲשֶׁר־הָלְכוּ
41 עִמִּי בְּקֶרִי : אַף־אֲנִי אֵלֵךְ עִמָּם בְּקֶרִי וְהֵבֵאתִי אֹתָם
בְּאֶרֶץ אֹיְבֵיהֶם אוֹ־אָז יִכָּנַע לְבָבָם הֶעָרֵל וְאָז יִרְצוּ
42 אֶת־עֲוֹנָם : וְזָכַרְתִּי אֶת־בְּרִיתִי יַעֲקוֹב וְאַף אֶת־בְּרִיתִי
יִצְחָק וְאַף אֶת־בְּרִיתִי אַבְרָהָם אֶזְכֹּר וְהָאָרֶץ אֶזְכֹּר :
43 וְהָאָרֶץ תֵּעָזֵב מֵהֶם וְתֵרֶץ אֶת־שַׁבְּתֹתֶיהָ בְּהִשָּׁמְהּ
מֵהֶם וְהֵם יִרְצוּ אֶת־עֲוֹנָם יַעַן וּבְיַעַן בְּמִשְׁפָּטַי מָאָסוּ
44 וְאֶת־חֻקֹּתַי גָּעָלָה נַפְשָׁם : וְאַף־גַּם־זֹאת בִּהְיוֹתָם
בְּאֶרֶץ אֹיְבֵיהֶם לֹא־מְאַסְתִּים וְלֹא־גְעַלְתִּים לְכַלֹּתָם
מה לְהָפֵר בְּרִיתִי אִתָּם כִּי אֲנִי יְהוָה אֱלֹהֵיהֶם : וְזָכַרְתִּי

לָהֶם בְּרִית רִאשֹׁנִים אֲשֶׁר הוֹצֵאתִי אֹתָם מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם
לְעֵינֵי הַגּוֹיִם לִהְיוֹת לָהֶם לֵאלֹהִים אֲנִי יְהוָה׃ 46 אֵלֶּה
הַחֻקִּים וְהַמִּשְׁפָּטִים וְהַתּוֹרֹת אֲשֶׁר נָתַן יְהוָה בֵּינוֹ
וּבֵין בְּנֵי יִשְׂרָאֵל בְּהַר סִינַי בְּיַד־מֹשֶׁה׃ פ

כז Cap. XXVII.

א 2 רבישי בשמוכות סיגי

וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה לֵאמֹר׃ דַּבֵּר אֶל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל
וְאָמַרְתָּ אֲלֵהֶם אִישׁ כִּי יַפְלִא נֶדֶר בְּעֶרְכְּךָ נְפָשֹׁת
לַיהוָה׃ וְהָיָה עֶרְכְּךָ הַזָּכָר מִבֶּן עֶשְׂרִים שָׁנָה וְעַד 3
בֶּן־שִׁשִּׁים שָׁנָה וְהָיָה עֶרְכְּךָ חֲמִשִּׁים שֶׁקֶל כֶּסֶף בְּשֶׁקֶל
הַקֹּדֶשׁ׃ וְאִם־נְקֵבָה הִוא וְהָיָה עֶרְכְּךָ שְׁלֹשִׁים שָׁקֶל׃ 4
וְאִם מִבֶּן־חָמֵשׁ שָׁנִים וְעַד בֶּן־עֶשְׂרִים שָׁנָה וְהָיָה ה
עֶרְכְּךָ הַזָּכָר עֶשְׂרִים שְׁקָלִים וְלַנְּקֵבָה עֲשֶׂרֶת שְׁקָלִים׃
וְאִם מִבֶּן־חֹדֶשׁ וְעַד בֶּן־חָמֵשׁ שָׁנִים וְהָיָה עֶרְכְּךָ הַזָּכָר 6
חֲמִשָּׁה שְׁקָלִים כָּסֶף וְלַנְּקֵבָה עֶרְכְּךָ שְׁלֹשֶׁת שְׁקָלִים
כָּסֶף׃ וְאִם מִבֶּן־שִׁשִּׁים שָׁנָה וָמַעְלָה אִם־זָכָר וְהָיָה 7
עֶרְכְּךָ חֲמִשָּׁה עָשָׂר שֶׁקֶל וְלַנְּקֵבָה עֲשָׂרֶת שְׁקָלִים׃
וְאִם־מָךְ הוּא מֵעֶרְכֶּךָ וְהֶעֱמִידוּ לִפְנֵי הַכֹּהֵן וְהֶעֱרִיךְ 8
אֹתוֹ הַכֹּהֵן עַל־פִּי אֲשֶׁר תַּשִּׂיג יַד הַנֹּדֵר יַעֲרִיכֶנּוּ
הַכֹּהֵן׃ ס וְאִם־בְּהֵמָה אֲשֶׁר יַקְרִיבוּ מִמֶּנָּה 9
קָרְבָּן לַיהוָה כֹּל אֲשֶׁר יִתֵּן מִמֶּנּוּ לַיהוָה יִהְיֶה־קֹדֶשׁ׃
לֹא יַחֲלִיפֶנּוּ וְלֹא־יָמִיר אֹתוֹ טוֹב בְּרָע אוֹ־רַע בְּטוֹב י
וְאִם־הָמֵר יָמִיר בְּהֵמָה בִּבְהֵמָה וְהָיָה־הוּא וּתְמוּרָתוֹ
יִהְיֶה־קֹדֶשׁ׃ וְאִם כָּל־בְּהֵמָה טְמֵאָה אֲשֶׁר לֹא־יַקְרִיבוּ 11
מִמֶּנָּה קָרְבָּן לַיהוָה וְהֶעֱמִיד אֶת־הַבְּהֵמָה לִפְנֵי
הַכֹּהֵן׃ וְהֶעֱרִיךְ הַכֹּהֵן אֹתָהּ בֵּין טוֹב וּבֵין רָע כְּעֶרְכְּךָ 12
הַכֹּהֵן כֵּן יִהְיֶה׃ וְאִם־גָּאֹל יִגְאָלֶנָּה וְיָסַף חֲמִישִׁתוֹ 13
עַל־עֶרְכֶּךָ׃ וְאִישׁ כִּי־יַקְדִּישׁ אֶת־בֵּיתוֹ קֹדֶשׁ לַיהוָה 14

קמץ בטפחא v. 10. והעריכו

מיט מיהרען פֿאַרפֿאַהרען מוזען בעדינגט בעדינגען · זאָ וויא מיך זיא
בוכד נוישען מיהם מוכד דען קינדערן ישׂראל׃

קאפיטעל כז

(א) ערד עוויגע שפרעך נו משה׳ ווי פֿאָלגט: (ב) רעדע
מיט דען קינדערן ישׂראל · מוכד זאָגע מיהנען׳ ווען יעמאַנד
מיין בעסאַנדערעס גלעלובדע טהוט׳ דיא שאַצונג גיוויסער
פערסאָנען׳ דעד עוויגען נו עהרען׳ פֿאָלגענדער מאַסען־פער־
מויגענען: (ג) בעטרייפֿט דיא שאַצונג מיינע מאַנסע־פער־
סאָנען׳ זאָ ווירד דיא שאַצונג זיבציג סילבערנע שקלים זיין
נאַכד דעם הייליגטהום׳ נאַכד דעם גאַנצען: (ד) מיט דעם
שקל דעם הייליגטהומס: (ד) ווען דיא פערסאָן ווישען
פֿינף יאָהרע׳ זאָ ווירד דיא שאַצונג דעד פֿרויען פערסאָן־
פערסאָנען אויף צוואַנציג שקלים גיוואַנצען: (ו) מיט דעם
שקל דעם הייליגטהומס: (ז) מיט דיא פערסאָן פֿאָן זעכציג
יאָהרען׳ זאָ ווירד דיא שאַצונג דעד פֿרויען פערסאָנען אויף
פֿינפֿצעהן שקלים׳ מיט דעם מאַנסע־פערסאָנען אויף
צעהן שקלים גיוואַנצען: (ח) מיט ער מאַכט זיא נו
פערסאָנען אויף נעהען שקלים גיוואַנצען: (ט) מיט עד מיין פיה׳ וועלכעס מאָן דעם עוויגען נו
עהרען אַפֿפֿערט׳ דאָס זיא הייליג זיין: (י) עד טאַרף עס נימט פֿערוועכסלען׳ נאַד פֿערטוישען·
וועדער דאָס גוטע מיט מיינעם שלעכטען׳ נאַד דאָס שלעכטע
מיט מיינעם גוטען · ווען עד מאַכט מיין שטיק פֿיה מיט דעם
מאַכען פֿערטוישען׳ זאָ ווירד דאָס וועלכעס׳ נאַכד דאָס
גענאַכטען שטיקס׳ הייליג זיין: (יא) מיט עס מאַכט מיין
שטיק מוראַינעם פֿיה׳ דאָס מאָן דעם עוויגען נו עהרען נימט
פֿוך אַפֿפֿער בריגנען טאַרף · זאָ ווירד מאָן דאָס פֿיה דעם
פריסטער בריגנען: (יב) דעד פריסטער ווירד עס שאַצען׳
וויא גוט אַדער שלעכט עס זיין · בייא דער שאַצונג דעס פריס־
טערס זאָל עס בלייבען: (יג) ווילל עד עס אויסלאָסען׳ זאָ
זוא עד נו דעד שאַצונג דען פינפֿטען טהיל היכזו נוגען
זיין יעמאַנד זיין הויס׳ מוס מיין הייליגטהום דעם עוויגען
נו עהרען ווידמעט׳ זאָ ווירד עס דעד פריסטער שאַצען׳ וויא
דיא שאַצונג דעד פינפֿטען טהיל היכזו נוגען׳ זאָ וויא עס
דעד פריסטער בריגט: (יד) ווען יעמאַנד זיין הויס׳ מוס מיין הייליגטהום דעם עוויגען

והעריכו הכהן בין טוב ובין רע כאשר יעריך אתו
טו הכהן כן יקום׃ ואם־המקדיש יגאל את־ביתו ויסף
חמישי 16 חמשית כסף־ערכך עליו והיה לו׃ ואם משדה
כמקובלת אחזתו יקדיש איש ליהוה והיה ערכך לפי זרעו זרע
17 חמר שערים בחמשים שקל כסף׃ אם־משנת היבל
18 יקדיש שדהו כערכך יקום׃ ואם־אחר היבל יקדיש
שדהו וחשב־לו הכהן את־הכסף על־פי השנים
19 הנותרת עד שנת היבל ונגרע מערכך׃ ואם־גאל
יגאל את־השדה המקדיש אתו ויסף חמשית כסף־
ששי כ ערכך עליו וקם לו׃ ואם־לא יגאל את־השדה ואם־
21 מכר את־השדה לאיש אחר לא־יגאל עוד׃ והיה
השדה בצאתו ביבל קדש ליהוה כשדה החרם
22 לכהן תהיה אחזתו׃ ואם את־שדה מקנתו אשר לא
23 משדה אחזתו יקדיש ליהוה׃ וחשב־לו הכהן את
מכסת הערכך עד שנת היבל ונתן את־הערכך ביום
24 ההוא קדש ליהוה׃ בשנת היבל ישוב השדה
כה לאשר קנהו מאתו לאשר־לו אחזת הארץ׃ וכל־
ערכך יהיה בשקל הקדש עשרים גרה יהיה השקל׃
26 אך־בכור אשר יבכר ליהוה בבהמה לא־יקדיש איש
27 אתו אם־שור אם־שה ליהוה הוא׃ ואם בבהמה
הממאה ופדה בערכך ויסף חמשתו עליו ואם־לא
28 יגאל ונמכר בערכך׃ אך כל־חרם אשר יחרם איש
ליהוה מכל־אשר־לו מאדם ובהמה ומשדה אחזתו
לא ימכר ולא יגאל כל־חרם קדש־קדשים הוא
שבעי 29 ליהוה׃ כל־חרם אשר יחרם מן־האדם לא יפדה
ל מות יומת׃ וכל־מעשר הארץ מזרע הארץ מפרי
31 העץ ליהוה הוא קדש ליהוה׃ ואם־גאל יגאל איש
מפטיר 32 ממעשרו חמשיתו יסף עליו׃ וכל־מעשר בקר וצאן

בוים־פריטען/
שטערבען׃ (ל) אלע נעהנטען דעס צעהנטען, דען וואס, מוב
יעדער מענש, דער פון מין פערבאנטער פערשוירטהיילט
וואדען, קען ניכט נעקויפט וועדען׃ וואדערן מוס
טהום דער ערסטען קוואס, מוב מיסט דעס עוויגען׃ (לא)
מיינגעלעסט וועדען׃ (לב) אלע נעהנטע מיסט פון היילי־
גוים־פריטען/ דער פון מין פערבאנטער פערשוירטהיילט
יעדער מענש, קען ניכט נעקויפט וועדען׃ וואדערן מוס
קויפט דער ערסטען קוואס, מוב מיסט דעס עוויגען היילי־
גען׃ (לג) אלע נעהנטען דעס צעהנטען, דען וואס, מוב
דיא וואנט דער שאבוב בים נוס יובעל־יאהר, מוב ער גיבט
דיסע שאבוב פון גלייך, פון מין היילינטהום, דעס עוויגען
נו עהרען׃ (לד) דיס יובעל־יאהר מבער פון דען פערקויפט וואס
וויעדער דעמיינינגען נו, פון וועלכעם ער עס געקויפט האט׃
נעמיך דעפון מיינגענטהומליכעם גרונד־שטיק מיסט׃
(לה) וויל שאבוב־גענוסען געשעהען נאך דעס שקל דעס היילי־
טהומס׃ נוומבניג גרה מוך יעדען שקל גערעכנעט׃ (לו) דאס
ערסט־געבארנע שטיק, וועלכעס דורך דיא ערסט־געבורטה
דעם עוויגען געווידמעט מיסט, קען ניעמאנד היילינגען׃ עס
זיא רינד אדער קיינעס פיה, נו בעהעירט עס אהנעהין דעס
עוויגען׃ (לו) מיסט עס מין מונריינעס פיה, נו ווירד עס
מוס דען שאבוב־פריים פון־געקויפט׃ ווירד עס אבער ניכט מיינגעלעסט,
קען מען עס פיר דען שאבוב־פריים פערקויפען׃ (לח) וועלכעס
פערבאנטע אדער, וועלכעס יעמאנד דעם עוויגען נו עהרען
מען מעגשען, פיה, אדער מיינגענטהומליכעם גרונד־שטיק, פון
פערבאנטע גוט וועלכעס, נאך דעם יובעל־יאהר גיבט, קען
קויפט דער ערסטע קוואס, מוב מיסט דעס עוויגען היילי־
גען׃ (לט) וואס נון דערגעביגע דער אבשאבונג עטוואס אב׃ (מ) וען נון
דער שאבוב־גענוסען אבשאבונג נאך היבנו טהון׃ מוס מען
עס מיהם׃ (מא) וועסט ער עס אבער ניכט מיין׃ אדער מען פער־
קויפט דאס פעלד מן מיינען אבדערן׃ וא קען עס ניכט מעהר
מיינגעלעסט ווערדען׃ (מב) וען מוס דאס פעלד מיט יובעל־
יאהר וידער הערא ווירד, וא מיסט עס דעם עוויגען היילי־
ווא מין פעלד דער פערבאנבנוב׃ (נעמיך ווא מיין פעלד
דאס מען פעלד הין געגעבען האט׃ וואנען ווייטער פארקומ־
מען ווירד׃) דעם פריסטער וא׳ן דיסעס מוס זיין מיינגענטהום
נוסמוון׃ (מג) האט אר אבער דעם עוויגען נו עהרען מיין
פעלד גהיילינגט, דאס אר געקויפט האט, מוב ניכט זיין ערב־
מיינגענטהום מיסט׃ (מד) זא רעכענעט מיה דער פריסטער
דיא זומא דער שאבונג בים נוס יובעל־יאהר, מוב אר גיבט
דיסע שאבונג מוס גלייך, מוס מין היילינטהום, דעם עוויגען
נו עהרען׃ (מה) מיה יובעל־יאהר מבער פון דען פערקויפט דאס פעלד
ווידער דעמיינינגען נו, פון וועלכעם ער עס געקויפט האט׃
נעמיך דעפון מיינגענטהומליכעם גרונד־שטיק מיסט׃
(מו) וויל שאבונגען געשעהען נאך דעם שקל דעם היילי־
טהומס׃ נוומבניג גרה מוך יעדען שקל גערעכנעט׃ (מז) דאס
ערסט־געבארנע שטיק, וועלכעס דורך דיא ערסט־געבורטה
דעם עוויגען געווידמעט מיסט, קען ניעמאנד היילינגען׃ עס
זיא רינד אדער קיינעס פיה, נו בעהעירט עס אהנעהין דעם
עוויגען׃ (מח) מיסט עס מין מונריינעס פיה, נו ווירד עס
מוס דען שאבונג־פריים פון־געקויפט׃ ווירד עס אבער ניכט מיינגעלעסט,
קען מען עס פיר דען שאבונג פערקויפען׃ (מט) וועלכעס
פערבאנטע אדער, וועלכעס יעמאנד דעם עוויגען נו עהרען
מען מעגשען, פיה, אדער מיינגענטהומליכעם גרונד־שטיק, פון
פערבאנטע גוט וועלכעס, נאך דעם יובעל־יאהר גיבט, קען
קויפט דער ערסטע קוואס, מוב מיסט דעס עוויגען היילי־
גען׃ (נ) אלע נעהנטען דעס צעהנטען, דען וואס, מוב

כָּל אֲשֶׁר־יַעֲבֹר תַּחַת הַשָּׁבֶט הָעֲשִׂירִי יִהְיֶה־קֹדֶשׁ
לַיהוָה׃ לֹא יְבַקֵּר בֵּין־טוֹב לָרָע וְלֹא יְמִירֶנּוּ וְאִם־ 33
הָמֵר יְמִירֶנּוּ וְהָיָה־הוּא וּתְמוּרָתוֹ יִהְיֶה־קֹדֶשׁ לֹא
יִגָּאֵל׃ אֵלֶּה הַמִּצְוֹת אֲשֶׁר צִוָּה יְהוָה אֶת־מֹשֶׁה אֶל־ 34
בְּנֵי יִשְׂרָאֵל בְּהַר סִינָי׃

ח ז ק

סכום פסוקי דספר ויקרא שמנה מאות וחמשים ותשעה · נמ״ח סימן׃

וחציו והנגע בבשר הזב׃ ופרשיותיו עשרה׃ בא גד סימן׃

וסדריו כ״ג, ובתורתו יהגה יומם ולילה סימן׃ ופרקיו כ״ז,

ואהיה עמך ואברכך סימן׃ מניין הפתוחות שתים וחמשים,

והסתומות שש וארבעים, הכל שמנה ותשעים פרשיות,

דודי צח ואדום סימן׃

בוים־פֿריכטען, זיבד דעס עוויגען· אוֹס איין הייליגטהוק,
דעס עוויגען גוּ עהרען׃ (לא) ווילֿ יעמאַנד פֿאַן דען נעהמטען
עטוואַס אָם־קויפֿען, זָא מוס ער דען פֿינפֿטען טהיל הינצו זעצען׃ (לב) דיא נעהמטען פֿאַק ריבד־פֿיה,
מובד קוין־פֿיה, זָא ווירד עס מובטער דעק שטאַבע דורך
בעהט, זָאוֹ דאַס נעהמטע שטיק דעק עוויגען בעהיילִיגט זיין׃
(לג) מאַן זָאוֹ קיינען מובטערשיד מאַכען, צוישען גוטעק
מובד שוֹעכטעק, מובד ניכטס אוֹק־טוישען· טוישט מאַן עס
מַבער אוֹק, זָא מוס עס זעלבסט, מובד דאַס דאַפֿיר בעטוישטע שטיק, הייליג בלייבען· מובד קאַן ניכט לאָס־בעקויפֿט
ווערדען׃ (לד) דיסעס זינד דיא בעבאַטהע, וועלכע דער
עוויגע אַם בערגע סיני, דעק משה, פֿיר דיא קינדער
ישראל מויבבעטרַגען׃

ענדע דעס דריטטען בוכס׃

במדבר

דאס פֿיערטע בוך,

קאפּיטעל א

(א) פּונקט ווי עס שטייט אין גוויטען מאַטאַט, אין זעקס מוסטערטע יאָר נאָך דעם מצה בעפֿעלקערונג. זעקס מוסטערטע יאָר זענען אין מוב דאַריבער, הויפּט פֿיר הויפּט. זי וויל יאָר עוובע דעם ווינטער סיני:

(ב) אין מצריים. פֿון דעם מיהרער נאָמען, פֿון גוואַנדיג יאָהרען געשיעכטערן מוב פֿאַמיליען: זי זיבעטע, נאָך מיהרען געשיעכטערן מוב פֿאַמיליען:

(ג) פֿון גוואַנדיג יאָהרען אויבן אין מוב פֿאַמיליען, אין שטיפּטס־געזעלשאַפֿט מוב שפּראַך: (ב) בעהאַלטן דיא וואַפֿן דער גאַנצען גע־מיינדע דער קינדער ישׂראל מוך, נאָך מיהרען געשיעכטערן מוב פֿאַמיליען, אין שטיפּטס־געזעלשאַפֿט מוב שפּראַך: (ב) בעהאַלטן דיא וואַפֿן דער גאַנצען גע־מיינדע דער קינדער ישׂראל מוך, נאָך מיהרען געשיעכטערן מוב פֿאַמיליען, אין שטיפּטס־געזעלשאַפֿט מוב שפּראַך:

(ד) פֿון יעדעם בער. וואָס דיהנסט טהון קען מן ישׂראל, וואָלט מיהר מוסטערן. דוא מוב לעכן, נאָך מיהרען העערען: (ד) פֿון יעדעם שטאַמען זיי מיך מיין מען מען דיסעם געשאַפֿטע בייא־שטעהען. מיין מען, דער דאָם הויפּט זיינער פֿאַמיליע מיסט: (ה) דיסעם זינד דיא נאַמען דער מאַנבער, דיא מיך בייא־שטעהען זיבן דיא קינדער פֿון לוי: פֿאַר שטאַמען יהודה, נחשון זאָהן עמיכד: (ח) פֿאַר שטאַמען ישׂשכר, נתנאל זאָהן צוער: (ט) פֿאַר שטאַמען זבולן, חלון זאָהן עליאב: (י) פֿון דען קינדערן דעם יוסף, פֿון אפֿרים, אלישמע זאָהן עמיהוד. פֿון מנשה, גמליאל זאָהן פּדהצור: (יא) פֿאַר שטאַמען בנימן, אבידן זאָהן גדעוני: (יב) פֿאַר שטאַמען דן, אחיעזר זאָהן עמישדי: (יג) פֿאַר שטאַמען אשר, פּגעיאל זאָהן עכרן: (יד) פֿאַר שטאַמען נפתלי, גד, אליסף זאָהן דעואל: (טו) פֿאַר שטאַמען נפתלי, אחירע זאָהן עינן: (יו) דיסעם זינד דיא פֿערהנדענטען ערוואַכסענע. דיא פֿירסטען מיהרער פֿאַטערליכען שטאַמע־ליסטע מוסט מוב לעכן זי וואָרען דיא הויפּטער דער גאַנצען בעוועלקערונג, אין דער וויסטע סיני, מיט שטיפּטס־געזעלשאַפֿט מוב שפּראַך: (ב) בעהאַלטן דיא וואַפֿן דער גאַנצען גע־מיינדע דער קינדער ישׂראל מוך, נאָך מיהרען געשיעכטערן מוב פֿאַמיליען, אין שטיפּטס־געזעלשאַפֿט מוב שפּראַך:

(ג) פֿון גוואַנדיג יאָהרען אויבן אין מוב פֿאַמיליען, אין שטיפּטס־געזעלשאַפֿט מוב שפּראַך: (ב) בעהאַלטן דיא וואַפֿן דער גאַנצען גע־מיינדע דער קינדער ישׂראל מוך, נאָך מיהרען געשיעכטערן מוב פֿאַמיליען, אין שטיפּטס־געזעלשאַפֿט מוב שפּראַך:

(ד) פֿון יעדעם בער. וואָס דיהנסט טהון קען מן ישׂראל, וואָלט מיהר מוסטערן. דוא מוב לעכן, נאָך מיהרען העערען: (ד) פֿון יעדעם שטאַמען זיי מיך מיין מען מען דיסעם געשאַפֿטע בייא־שטעהען. מיין מען, דער דאָם הויפּט זיינער פֿאַמיליע מיסט: (ה) דיסעם זינד דיא נאַמען דער מאַנבער, דיא מיך בייא־שטעהען זיבן דיא קינדער פֿון לוי: פֿאַר שטאַמען יהודה, נחשון זאָהן עמיכד: (ח) פֿאַר שטאַמען ישׂשכר, נתנאל זאָהן צוער: (ט) פֿאַר שטאַמען זבולן, חלון זאָהן עליאב: (י) פֿון דען קינדערן דעם יוסף, פֿון אפֿרים, אלישמע זאָהן עמיהוד. פֿון מנשה, גמליאל זאָהן פּדהצור: (יא) פֿאַר שטאַמען בנימן, אבידן זאָהן גדעוני: (יב) פֿאַר שטאַמען דן, אחיעזר זאָהן עמישדי: (יג) פֿאַר שטאַמען אשר, פּגעיאל זאָהן עכרן: (יד) פֿאַר שטאַמען נפתלי, גד, אליסף זאָהן דעואל: (טו) פֿאַר שטאַמען נפתלי, אחירע זאָהן עינן: (יו) דיסעם זינד דיא פֿערהנדענטען ערוואַכסענע. דיא פֿירסטען מיהרער פֿאַטערליכען שטאַמע־ליסטע מוסט מוב לעכן זי וואָרען דיא הויפּטער דער גאַנצען בעוועלקערונג, אין דער וויסטע סיני, מיט שטיפּטס־געזעלשאַפֿט מוב שפּראַך: (ב) בעהאַלטן דיא וואַפֿן דער גאַנצען גע־מיינדע דער קינדער ישׂראל מוך, נאָך מיהרען געשיעכטערן מוב פֿאַמיליען, אין שטיפּטס־געזעלשאַפֿט מוב שפּראַך:

(ג) פֿון גוואַנדיג יאָהרען אויבן אין מוב פֿאַמיליען, אין שטיפּטס־געזעלשאַפֿט מוב שפּראַך: (ב) בעהאַלטן דיא וואַפֿן דער גאַנצען גע־מיינדע דער קינדער ישׂראל מוך, נאָך מיהרען געשיעכטערן מוב פֿאַמיליען, אין שטיפּטס־געזעלשאַפֿט מוב שפּראַך:

(ד) פֿון יעדעם בער. וואָס דיהנסט טהון קען מן ישׂראל, וואָלט מיהר מוסטערן. דוא מוב לעכן, נאָך מיהרען העערען: (ד) פֿון יעדעם שטאַמען זיי מיך מיין מען מען דיסעם געשאַפֿטע בייא־שטעהען. מיין מען, דער דאָם הויפּט זיינער פֿאַמיליע מיסט: (ה) דיסעם זינד דיא נאַמען דער מאַנבער, דיא מיך בייא־שטעהען זיבן דיא קינדער פֿון לוי: פֿאַר שטאַמען יהודה, נחשון זאָהן עמיכד: (ח) פֿאַר שטאַמען ישׂשכר, נתנאל זאָהן צוער: (ט) פֿאַר שטאַמען זבולן, חלון זאָהן עליאב: (י) פֿון דען קינדערן דעם יוסף, פֿון אפֿרים, אלישמע זאָהן עמיהוד. פֿון מנשה, גמליאל זאָהן פּדהצור: (יא) פֿאַר שטאַמען בנימן, אבידן זאָהן גדעוני: (יב) פֿאַר שטאַמען דן, אחיעזר זאָהן עמישדי: (יג) פֿאַר שטאַמען אשר, פּגעיאל זאָהן עכרן: (יד) פֿאַר שטאַמען נפתלי, גד, אליסף זאָהן דעואל: (טו) פֿאַר שטאַמען נפתלי, אחירע זאָהן עינן: (יו) דיסעם זינד דיא פֿערהנדענטען ערוואַכסענע. דיא פֿירסטען מיהרער פֿאַטערליכען שטאַמע־ליסטע מוסט מוב לעכן זי וואָרען דיא הויפּטער דער גאַנצען בעוועלקערונג, אין דער וויסטע סיני:

במדבר

LIBER NUMERI

א

Cap. I. א°

פרשה לד 34

א וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה בְּמִדְבַּר סִינַי בְּאֹהֶל מוֹעֵד
בְּאֶחָד לַחֹדֶשׁ הַשֵּׁנִי בַּשָּׁנָה הַשֵּׁנִית לְצֵאתָם מֵאֶרֶץ
2 מִצְרַיִם לֵאמֹר׃ שְׂאוּ אֶת־רֹאשׁ כָּל־עֲדַת בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל
לְמִשְׁפְּחֹתָם לְבֵית אֲבֹתָם בְּמִסְפַּר שֵׁמוֹת כָּל־זָכָר
3 לְגֻלְגְּלֹתָם׃ מִבֶּן עֶשְׂרִים שָׁנָה וָמַעְלָה כָּל־יֹצֵא צָבָא
בְּיִשְׂרָאֵל תִּפְקְדוּ אֹתָם לְצִבְאֹתָם אַתָּה וְאַהֲרֹן׃
4 וְאִתְּכֶם יִהְיוּ אִישׁ אִישׁ לַמַּטֶּה אִישׁ רֹאשׁ לְבֵית־
ה אֲבֹתָיו הוּא׃ וְאֵלֶּה שְׁמוֹת הָאֲנָשִׁים אֲשֶׁר יַעַמְדוּ
6 אִתְּכֶם לִרְאוּבֵן אֱלִיצוּר בֶּן־שְׁדֵיאוּר׃ לְשִׁמְעוֹן שְׁלֻמִיאֵל
7 8 בֶּן־צוּרִישַׁדָּי׃ לִיהוּדָה נַחְשׁוֹן בֶּן־עַמִּינָדָב׃ לְיִשָּׂשכָר
י 9 נְתַנְאֵל בֶּן־צוּעָר׃ לִזְבוּלֻן אֱלִיאָב בֶּן־חֵלֹן׃ לִבְנֵי
יוֹסֵף לְאֶפְרַיִם אֱלִישָׁמָע בֶּן־עַמִּיהוּד לִמְנַשֶּׁה גַּמְלִיאֵל
11 12 בֶּן־פְּדָהצוּר׃ לְבִנְיָמִן אֲבִידָן בֶּן־גִּדְעֹנִי׃ לְדָן אֲחִיעֶזֶר
13 14 בֶּן־עַמִּישַׁדָּי׃ לְאָשֵׁר פַּגְעִיאֵל בֶּן־עָכְרָן׃ לְגָד אֶלְיָסָף
טו 16 בֶּן־דְּעוּאֵל׃ לְנַפְתָּלִי אֲחִירַע בֶּן־עֵינָן׃ אֵלֶּה קְרִיאֵי
הָעֵדָה נְשִׂיאֵי מַטּוֹת אֲבוֹתָם רָאשֵׁי אַלְפֵי יִשְׂרָאֵל הֵם׃
17 וַיִּקַּח מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן אֶת הָאֲנָשִׁים הָאֵלֶּה אֲשֶׁר נִקְבוּ
18 בְּשֵׁמֹות׃ וְאֶת כָּל־הָעֵדָה הִקְהִילוּ בְּאֶחָד לַחֹדֶשׁ
הַשֵּׁנִי וַיִּתְיַלְּדוּ עַל־מִשְׁפְּחֹתָם לְבֵית אֲבֹתָם בְּמִסְפַּר
19 שְׁמוֹת מִבֶּן עֶשְׂרִים שָׁנָה וָמַעְלָה לְגֻלְגְּלֹתָם׃ כַּאֲשֶׁר
צִוָּה יְהוָה אֶת־מֹשֶׁה וַיִּפְקְדֵם בְּמִדְבַּר סִינָי׃ ס
שני כ וַיִּהְיוּ בְּנֵי־רְאוּבֵן בְּכֹר יִשְׂרָאֵל תּוֹלְדֹתָם לְמִשְׁפְּחֹתָם
לְבֵית אֲבֹתָם בְּמִסְפַּר שֵׁמוֹת לְגֻלְגְּלֹתָם כָּל־זָכָר מִבֶּן

° יניח ד' שיטין פנויות ויתחיל מתחלת שיטה ה' קרואי ק' v.16. עשרים

עֶשְׂרִים שָׁנָה וָמַעְלָה כָּל יֹצֵא צָבָא׃ פְּקֻדֵיהֶם לְמַטֵּה 21
רְאוּבֵן שִׁשָּׁה וְאַרְבָּעִים אֶלֶף וַחֲמֵשׁ מֵאוֹת׃ ס
לִבְנֵי שִׁמְעוֹן תּוֹלְדֹתָם לְמִשְׁפְּחֹתָם לְבֵית אֲבֹתָם פְּקֻדָיו 22
בְּמִסְפַּר שֵׁמוֹת לְגֻלְגְּלֹתָם כָּל־זָכָר מִבֶּן עֶשְׂרִים שָׁנָה
וָמַעְלָה כָּל יֹצֵא צָבָא׃ פְּקֻדֵיהֶם לְמַטֵּה שִׁמְעוֹן 23
תִּשְׁעָה וַחֲמִשִּׁים אֶלֶף וּשְׁלֹשׁ מֵאוֹת׃ ס
לִבְנֵי גָד תּוֹלְדֹתָם לְמִשְׁפְּחֹתָם לְבֵית אֲבֹתָם בְּמִסְפַּר 24
שֵׁמוֹת מִבֶּן עֶשְׂרִים שָׁנָה וָמַעְלָה כָּל יֹצֵא צָבָא׃
פְּקֻדֵיהֶם לְמַטֵּה גָד חֲמִשָּׁה וְאַרְבָּעִים אֶלֶף וְשֵׁשׁ מֵאוֹת כה
וַחֲמִשִּׁים׃ ס
לִבְנֵי יְהוּדָה תּוֹלְדֹתָם לְמִשְׁפְּחֹתָם לְבֵית אֲבֹתָם 26
בְּמִסְפַּר שֵׁמוֹת מִבֶּן עֶשְׂרִים שָׁנָה וָמַעְלָה כָּל יֹצֵא
צָבָא׃ פְּקֻדֵיהֶם לְמַטֵּה יְהוּדָה אַרְבָּעָה וְשִׁבְעִים אֶלֶף 27
וְשֵׁשׁ מֵאוֹת׃ ס
לִבְנֵי יִשָּׂשכָר תּוֹלְדֹתָם לְמִשְׁפְּחֹתָם לְבֵית אֲבֹתָם 28
בְּמִסְפַּר שֵׁמוֹת מִבֶּן עֶשְׂרִים שָׁנָה וָמַעְלָה כָּל יֹצֵא
צָבָא׃ פְּקֻדֵיהֶם לְמַטֵּה יִשָּׂשכָר אַרְבָּעָה וַחֲמִשִּׁים 29
אֶלֶף וְאַרְבַּע מֵאוֹת׃ ס
לִבְנֵי זְבוּלֻן תּוֹלְדֹתָם לְמִשְׁפְּחֹתָם לְבֵית אֲבֹתָם בְּמִסְפַּר ל
שְׁמֹת מִבֶּן עֶשְׂרִים שָׁנָה וָמַעְלָה כָּל יֹצֵא צָבָא׃
פְּקֻדֵיהֶם לְמַטֵּה זְבוּלֻן שִׁבְעָה וַחֲמִשִּׁים אֶלֶף וְאַרְבַּע 31
מֵאוֹת׃ ס
לִבְנֵי יוֹסֵף לִבְנֵי אֶפְרַיִם תּוֹלְדֹתָם לְמִשְׁפְּחֹתָם לְבֵית 32
אֲבֹתָם בְּמִסְפַּר שֵׁמוֹת מִבֶּן עֶשְׂרִים שָׁנָה וָמַעְלָה כָּל
יֹצֵא צָבָא׃ פְּקֻדֵיהֶם לְמַטֵּה אֶפְרַיִם אַרְבָּעִים אֶלֶף 33
וַחֲמֵשׁ מֵאוֹת׃ ס
לִבְנֵי מְנַשֶּׁה תּוֹלְדֹתָם לְמִשְׁפְּחֹתָם לְבֵית אֲבֹתָם בְּמִסְפַּר 34
שֵׁמוֹת מִבֶּן עֶשְׂרִים שָׁנָה וָמַעְלָה כָּל יֹצֵא צָבָא׃

(כא) דיא גענאסטערטען פֿאָלק פֿון ראובן זענען
געווען זעקס און פערציג טויזענד פֿינף הונדערט:
(כב) פֿון דען קינדערן שמעון, זייערע תּולדות
נאָך זייערע משפּחות, נאָך זייערע בתּי אבֿות,
זענען זייערע גענאסטערטע, נאָך דער צאָל פֿון
די נעמען, נאָך זייערע קעפּ, יעדער זכר פֿון
צוואַנציג יאָהרען אָן אויפֿוואַרץ, אַלע וואָס
קאָנען אויסציִען אין דער מלחמה:
(כג) דיא גענאסטערטען פֿאָלק פֿון שמעון
זענען געווען נײַן און פֿופֿציג טויזענד
דרייַ הונדערט:
(כד) פֿון דען קינדערן גד, נאָך זייערע
געשלעכטער, נאָך זייערע בתּי אבֿות,
נאָך דער צאָל פֿון די נעמען, פֿון צוואַנציג
יאָהרען אָן אויפֿוואַרץ, אַלע וואָס קאָנען
אויסציִען אין דער מלחמה:
(כה) דיא גענאסטערטען פֿאָלק פֿון גד
זענען געווען פֿופֿציג טויזענד זעקס הונדערט
און פֿופֿציג:
(כו) פֿון דען קינדערן יהודה, נאָך זייערע
געשלעכטער, נאָך זייערע בתּי אבֿות,
נאָך דער צאָל פֿון די נעמען, פֿון צוואַנציג
יאָהרען אָן אויפֿוואַרץ, אַלע וואָס קאָנען
אויסציִען אין דער מלחמה:
(כז) דיא גענאסטערטען פֿאָלק פֿון יהודה
זענען געווען פֿופֿציג טויזענד זעקס הונדערט:
(כח) פֿון דען קינדערן יששכר, נאָך זייערע
געשלעכטער, נאָך זייערע בתּי אבֿות,
נאָך דער צאָל פֿון די נעמען, פֿון צוואַנציג
יאָהרען אָן אויפֿוואַרץ, אַלע וואָס קאָנען
אויסציִען אין דער מלחמה:
(כט) דיא גענאסטערטען פֿאָלק פֿון יששכר
זענען געווען פֿופֿציג טויזענד פֿיר הונדערט:
(ל) פֿון דען קינדערן זבולן, נאָך זייערע
געשלעכטער, נאָך זייערע בתּי אבֿות,
נאָך דער צאָל פֿון די נעמען, פֿון צוואַנציג
יאָהרען אָן אויפֿוואַרץ, אַלע וואָס קאָנען
אויסציִען אין דער מלחמה:
(לא) דיא גענאסטערטען פֿאָלק פֿון זבולן
זענען געווען זיבן און פֿופֿציג טויזענד פֿיר הונדערט:
(לב) פֿון דען קינדערן יוסף, פֿון דען קינדערן
אפֿרים, נאָך זייערע געשלעכטער, נאָך זייערע בתּי אבֿות,
נאָך דער צאָל פֿון די נעמען, פֿון צוואַנציג
יאָהרען אָן אויפֿוואַרץ, אַלע וואָס קאָנען
אויסציִען אין דער מלחמה:
(לג) דיא גענאסטערטען פֿאָלק פֿון אפֿרים
זענען געווען פֿופֿציג טויזענד זעקס הונדערט:
(לד) פֿון דען קינדערן מנשה, נאָך זייערע
געשלעכטער, נאָך זייערע בתּי אבֿות,
נאָך דער צאָל פֿון די נעמען, פֿון צוואַנציג
יאָהרען אָן אויפֿוואַרץ, אַלע וואָס קאָנען
אויסציִען אין דער מלחמה:
(לה) דיא גענאסטערטען פֿאָלק פֿון מנשה
זענען געווען דרייַסיג טויזענד צוויי הונדערט:

לה פְּקֻדֵיהֶם לְמַטֵּה מְנַשֶּׁה שְׁנַיִם וּשְׁלֹשִׁים אֶלֶף
ומָאתָיִם ׃ פ

36 לִבְנֵי בִנְיָמִן תּוֹלְדֹתָם לְמִשְׁפְּחֹתָם לְבֵית אֲבֹתָם בְּמִסְפַּר
שֵׁמוֹת מִבֶּן עֶשְׂרִים שָׁנָה וָמַעְלָה כֹּל יֹצֵא צָבָא ׃

37 פְּקֻדֵיהֶם לְמַטֵּה בִנְיָמִן חֲמִשָּׁה וּשְׁלֹשִׁים אֶלֶף וְאַרְבַּע
מֵאוֹת ׃ פ

38 לִבְנֵי דָן תּוֹלְדֹתָם לְמִשְׁפְּחֹתָם לְבֵית אֲבֹתָם בְּמִסְפַּר
שֵׁמוֹת מִבֶּן עֶשְׂרִים שָׁנָה וָמַעְלָה כֹּל יֹצֵא צָבָא ׃

39 פְּקֻדֵיהֶם לְמַטֵּה דָן שְׁנַיִם וְשִׁשִּׁים אֶלֶף וְשֶׁבַע מֵאוֹת ׃ פ

מ לִבְנֵי אָשֵׁר תּוֹלְדֹתָם לְמִשְׁפְּחֹתָם לְבֵית אֲבֹתָם בְּמִסְפַּר
שֵׁמוֹת מִבֶּן עֶשְׂרִים שָׁנָה וָמַעְלָה כֹּל יֹצֵא צָבָא ׃

41 פְּקֻדֵיהֶם לְמַטֵּה אָשֵׁר אֶחָד וְאַרְבָּעִים אֶלֶף וַחֲמֵשׁ
מֵאוֹת ׃ פ

42 בְּנֵי נַפְתָּלִי תּוֹלְדֹתָם לְמִשְׁפְּחֹתָם לְבֵית אֲבֹתָם בְּמִסְפַּר
שֵׁמוֹת מִבֶּן עֶשְׂרִים שָׁנָה וָמַעְלָה כֹּל יֹצֵא צָבָא ׃

43 פְּקֻדֵיהֶם לְמַטֵּה נַפְתָּלִי שְׁלֹשָׁה וַחֲמִשִּׁים אֶלֶף וְאַרְבַּע
מֵאוֹת ׃ פ

44 אֵלֶּה הַפְּקֻדִים אֲשֶׁר פָּקַד מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן וּנְשִׂיאֵי יִשְׂרָאֵל

מה שְׁנֵים עָשָׂר אִישׁ אִישׁ־אֶחָד לְבֵית־אֲבֹתָיו הָיוּ ׃ וַיִּהְיוּ
כָּל־פְּקוּדֵי בְנֵי־יִשְׂרָאֵל לְבֵית אֲבֹתָם מִבֶּן עֶשְׂרִים שָׁנָה

46 וָמַעְלָה כָּל־יֹצֵא צָבָא בְּיִשְׂרָאֵל ׃ וַיִּהְיוּ כָּל־הַפְּקֻדִים
שֵׁשׁ־מֵאוֹת אֶלֶף וּשְׁלֹשֶׁת אֲלָפִים וַחֲמֵשׁ מֵאוֹת וַחֲמִשִּׁים ׃

47 וְהַלְוִיִּם לְמַטֵּה אֲבֹתָם לֹא הָתְפָּקְדוּ בְּתוֹכָם ׃ פ

48 49 וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה לֵאמֹר ׃ אַךְ אֶת־מַטֵּה לֵוִי לֹא
תִפְקֹד וְאֶת־רֹאשָׁם לֹא תִשָּׂא בְּתוֹךְ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל ׃

נ וְאַתָּה הַפְקֵד אֶת־הַלְוִיִּם עַל־מִשְׁכַּן הָעֵדֻת וְעַל כָּל־
כֵּלָיו וְעַל כָּל־אֲשֶׁר־לוֹ הֵמָּה יִשְׂאוּ אֶת־הַמִּשְׁכָּן וְאֶת־

51 כָּל־כֵּלָיו וְהֵם יְשָׁרְתֻהוּ וְסָבִיב לַמִּשְׁכָּן יַחֲנוּ ׃ וּבִנְסֹעַ

(נא) וען דיא וואהנונג פֿאר בעדאכט
טרעפען, מיהרע דיהנסטע פֿערריכטען, מוב זיך מיט דיא
וואהנונג זעלבען: (נב) דען דיא וואהנונג פֿון אהרן
ווירד, זעלבען דיא לעוים זיא מוסאיבאדער בעהאלטע
זיא: זעלבע דיא וואהנונג מוב מיט פֿאר בעהעריגע בעראטהע
מיט בעראטהע דערזעלבען, מוב מיט אהרן זאהן דעם בעהעריגע
מיט קונדטערען מיבעד, מיבעד דיא לעוים דאס גייגענשטאנד
ישראל: (ג) דוך זעלבע היבגעבען דען לעוים פאר אהן
מיהרע אבגעהאנדען ניכט מיטגעטהיילט דוך ניכט מוסטערן, מוב
דען שטאם לוי זעלבען מוסטערן, מוב דען קינדערן
מיהרע אבגעהאנדען ניכט מיט מוסטערן, מוב
(ד) דען דער עוויגע האטטע זו משה בעזאגט, דוך פֿאלגט:

(לו) דיא בעמוסטערטען פֿאר שטאמע בנימין, פֿינף
מוב דרייסיג טויסענד, פֿיער הונדערט:

(לז) דיא בעמוסטערטען פֿאר שטאמע בנימין, פֿינף
פֿאר: (לח) דיא בעמוסטערטען פֿאר שטאמע דן, צוויא
מוב זעכציג טויסענד, זיבען הונדערט:

(לט) דיא בעמוסטערטען פֿאר שטאמע דן, צוויא
פֿאר: (מ) דיא בעמוסטערטען פֿאר שטאמע אשר,
מוב פֿיערציג טויסענד, פֿינף הונדערט:

(מא) דיא בעמוסטערטען פֿאר שטאמע נפתלי, דרייא
מוב פֿינפֿציג טויסענד, פֿיער הונדערט:

(מב) דיא בעמוסטערטען פֿאר שטאמע נפתלי,
פֿאר: (מג) דיא בעמוסטערטען פֿאר שטאמע נפתלי, דרייא
מוב פֿינפֿציג טויסענד, פֿיער הונדערט:

(מד) דיסעס זינד דיא מוסטערונגען, דיא משה מוב אהרן
נעבסט דען צוועלף פֿירסטען מין ישראל, פֿאר יעדער פֿאמי-
ליע מיינעם, פֿאטהערס האוס: (מה) סוסז וואהren מיט
בעוואפֿנעט פֿאר קינדער ישראל, נאך מיהרען פֿאמיליען,
בעוואוסטערטען דער קינדער ישראל מין זעכציג יאהרען מיט
דרויף מיינעם, פֿאטהערס האוס: (מו) מיט דיסע בעמוסטערטען
זיינ דיא וואהנונג, זעכס הונדערט מוב דרייא טויסענד,
פֿינף הונדערט מיט פֿופציג: (מז) דיא לעוים אבער, נאך
מיהרען פֿאמיליען, זינד מוסטער מיט בעמוס-
טערט וואהרדען:

הַמִּשְׁכָּן יוֹרִידוּ אֹתוֹ הַלְוִיִּם וּבְחֲנֹת הַמִּשְׁכָּן יָקִימוּ אֹתוֹ
הַלְוִיִּם וְהַזָּר הַקָּרֵב יוּמָת׃ 52 וְחָנוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אִישׁ
עַל־מַחֲנֵהוּ וְאִישׁ עַל־דִּגְלוֹ לְצִבְאֹתָם׃ 53 וְהַלְוִיִּם יַחֲנוּ
סָבִיב לְמִשְׁכַּן הָעֵדֻת וְלֹא־יְהְיֶה קֶצֶף עַל־עֲדַת בְּנֵי
יִשְׂרָאֵל וְשָׁמְרוּ הַלְוִיִּם אֶת־מִשְׁמֶרֶת מִשְׁכַּן הָעֵדוּת׃
54 וַיַּעֲשׂוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל כְּכֹל אֲשֶׁר צִוָּה יְהוָה אֶת־מֹשֶׁה
כֵּן עָשׂוּ׃ פ

ב Cap. II.

א 2 שלישי וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה וְאֶל־אַהֲרֹן לֵאמֹר׃ אִישׁ עַל־דִּגְלוֹ
בְּאֹתֹת לְבֵית אֲבֹתָם יַחֲנוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל מִנֶּגֶד סָבִיב לְאֹהֶל־
מוֹעֵד יַחֲנוּ׃ 3 וְהַחֹנִים קֵדְמָה מִזְרָחָה דֶּגֶל מַחֲנֵה יְהוּדָה
לְצִבְאֹתָם וְנָשִׂיא לִבְנֵי יְהוּדָה נַחְשׁוֹן בֶּן־עַמִּינָדָב׃
4 וְצִבְאוֹ וּפְקֻדֵיהֶם אַרְבָּעָה וְשִׁבְעִים אֶלֶף וְשֵׁשׁ מֵאוֹת׃
ה וְהַחֹנִים עָלָיו מַטֵּה יִשָּׂשכָר וְנָשִׂיא לִבְנֵי יִשָּׂשכָר נְתַנְאֵל
6 בֶּן־צוּעָר׃ וְצִבְאוֹ וּפְקֻדָיו אַרְבָּעָה וַחֲמִשִּׁים אֶלֶף וְאַרְבַּע
7 מֵאוֹת׃ מַטֵּה זְבוּלֻן וְנָשִׂיא לִבְנֵי זְבוּלֻן אֱלִיאָב בֶּן־חֵלֹן׃
8 וְצִבְאוֹ וּפְקֻדָיו שִׁבְעָה וַחֲמִשִּׁים אֶלֶף וְאַרְבַּע מֵאוֹת׃
9 כָּל־הַפְּקֻדִים לְמַחֲנֵה יְהוּדָה מְאַת אֶלֶף וּשְׁמֹנִים אֶלֶף
וְשֵׁשֶׁת־אֲלָפִים וְאַרְבַּע־מֵאוֹת לְצִבְאֹתָם רִאשֹׁנָה
י יִסָּעוּ׃ ס דֶּגֶל מַחֲנֵה רְאוּבֵן תֵּימָנָה לְצִבְאֹתָם
11 וְנָשִׂיא לִבְנֵי רְאוּבֵן אֱלִיצוּר בֶּן־שְׁדֵיאוּר׃ וְצִבְאוֹ וּפְקֻדָיו
12 שִׁשָּׁה וְאַרְבָּעִים אֶלֶף וַחֲמֵשׁ מֵאוֹת׃ וְהַחוֹנִם עָלָיו מַטֵּה
שִׁמְעוֹן וְנָשִׂיא לִבְנֵי שִׁמְעוֹן שְׁלֻמִיאֵל בֶּן־צוּרִישַׁדָּי׃
13 וְצִבְאוֹ וּפְקֻדֵיהֶם תִּשְׁעָה וַחֲמִשִּׁים אֶלֶף וּשְׁלֹשׁ מֵאוֹת׃
טו 14 וּמַטֵּה גָּד וְנָשִׂיא לִבְנֵי גָד אֶלְיָסָף בֶּן־רְעוּאֵל׃ וְצִבְאוֹ
וּפְקֻדֵיהֶם חֲמִשָּׁה וְאַרְבָּעִים אֶלֶף וְשֵׁשׁ מֵאוֹת וַחֲמִשִּׁים׃
16 כָּל־הַפְּקֻדִים לְמַחֲנֵה רְאוּבֵן מְאַת אֶלֶף וְאֶחָד וַחֲמִשִּׁים
אֶלֶף וְאַרְבַּע־מֵאוֹת וַחֲמִשִּׁים לְצִבְאֹתָם וּשְׁנִים יִסָּעוּ׃

המשכן יורידו אתו הלוים ובחנת המשכן יקימו אתו
הלוים והזר הקרב יומת׃ 52 וחנו בני ישראל איש
על־מחנהו ואיש על־דגלו לצבאתם׃ 53 והלוים יחנו
סביב למשכן העדת ולא־יהיה קצף על־עדת בני
ישראל ושמרו הלוים את־משמרת משכן העדות׃
54 ויעשו בני ישראל ככל אשר צוה יהוה את־משה
כן עשו׃ פ

ב קאפיטעל ב

א 2 שלישי וידבר יהוה אל־משה ואל־אהרן לאמר׃ איש על־דגלו
באתת לבית אבתם יחנו בני ישראל מנגד סביב לאהל־
מועד יחנו׃ 3 והחנים קדמה מזרחה דגל מחנה יהודה
לצבאתם ונשיא לבני יהודה נחשון בן־עמינדב׃
4 וצבאו ופקדיהם ארבעה ושבעים אלף ושש מאות׃
ה והחנים עליו מטה יששכר ונשיא לבני יששכר נתנאל
6 בן־צוער׃ וצבאו ופקדיו ארבעה וחמשים אלף וארבע
7 מאות׃ מטה זבולן ונשיא לבני זבולן אליאב בן־חלן׃
8 וצבאו ופקדיו שבעה וחמשים אלף וארבע מאות׃
9 כל־הפקדים למחנה יהודה מאת אלף ושמנים אלף
וששת־אלפים וארבע־מאות לצבאתם ראשנה
י יסעו׃ ס דגל מחנה ראובן תימנה לצבאתם
11 ונשיא לבני ראובן אליצור בן־שדיאור׃ וצבאו ופקדיו
12 ששה וארבעים אלף וחמש מאות׃ והחונם עליו מטה
שמעון ונשיא לבני שמעון שלמיאל בן־צורישדי׃
13 וצבאו ופקדיהם תשעה וחמשים אלף ושלש מאות׃
טו 14 ומטה גד ונשיא לבני גד אליסף בן־רעואל׃ וצבאו
ופקדיהם חמשה וארבעים אלף ושש מאות וחמשים׃
16 כל־הפקדים למחנה ראובן מאת אלף ואחד וחמשים
אלף וארבע־מאות וחמשים לצבאתם ושנים יסעו׃

(א) פֿאַלגענדעס זיבן זיי געשׂעכטע־רעגיסטער פֿון
אהרן, דער ערסט־געבוירענע כהן, פֿון
אלעזר,
אלעזר

(ב) דיסע זיבן זיי דער נעמען פֿון זיינע
בכורים, דער ערסטער נעבוירענער נדב, דער
אבֿיהוא, דער עלעזר, דער איתמר: (ג) דיסע
זיבן זיי דער נעמען פֿון אהרנס זין, דער
געזאלבטער כהנים, וועלכע מען האט
אויסגעפֿילט מיט דער כהנה־ווערק: (ד) אבער
נדב און אבֿיהוא זיינען פֿאר יהוה'ן געשטאָרבן,
ווען זיי האָבן אים דערלאַנגט פֿרעמדע
פֿייער פֿאר יהוה'ן אין דער וויסטער סיני,
און זיי האָבן קיין קינדער נישט געהאַט;
דערפֿאַר האָבן נאָר אלעזר און איתמר
געדינט אין דער כהנה פֿאר אהרן זייער
פֿאָטער:

(ה) דערנאָך האָט יהוה צו משה'ן
גערעדט, (ו) זאָג: לאָז צוריקקומען דעם
שבֿט לוי, און לאָז אים שטעלן פֿאר אהרן
דעם כהן, אז זיי זאָלן אים דינען; (ז) זיי
זאָלן היטן זיין אויפֿטרעג, און דעם אויפֿטרעג
פֿון דער גאַנצער עדה פֿאר דעם אוהל־מועד,
צו פֿאַרריכטן דעם דינסט פֿון דער מִשכּן;
(ח) זיי זאָלן היטן אלע כלי־קודש פֿון דעם
אוהל־מועד, און דעם אויפֿטרעג פֿון בני־
ישׂראל, צו פֿאַרריכטן דעם דינסט פֿון דער
מִשכּן; (ט) דו זאָלסט געבן דעם לוי, זיי
זאָלן זיין גענצלעך צוגעהערט צו אהרן
און צו זיינע זין, פֿון בני־ישׂראל זאָלן זיי
זיין צוגעהערט צו אים; (י) אהרן און זיינע
זין זאָלסטו באַשטעלן, אז זיי זאָלן היטן
זייער כהנה־אויפֿטרעג; אבער דער זר, וואָס
וועט נאָענטערן זיך, זאָל מען טייטן.

(יא) דערנאָך האָט יהוה צו משה'ן
גערעדט, (יב) זע, איך האָב גענומען דעם
לוי פֿון צווישן בני־ישׂראל, אנשטאָט יעדן
בכור, וואָס עפֿנט מוטער־מוטערלעך פֿון
בני־ישׂראל; לוי זאָל מיר זיין מײַנע;
(יג) ווייל יעדער בכור איז מײַנער; אין
דעם טאָג, וואָס איך האָב געשלאָגן יעדן
בכור אין מצרים, האָב איך מקדש געווען
פֿאר מיר יעדן בכור אין ישׂראל, פֿון מענטש
ביז בהמה; מײַנע זאָלן זיי זיין; איך בין
יהוה'ן.

(יד) דערנאָך האָט יהוה צו משה'ן
גערעדט אין דער וויסטער סיני, (טו) זאָג:
צייל אויס בני־לוי לויט זייערע בתּי־אבֿות,
לויט זייערע משׁפּחות; יעדן זכר פֿון
חודש אַלט און העכער זאָלסטו אויסצייכענען;
(טז) משה האָט זיי אויסגעצייכנט לויט
יהוה'ס וואָרט, אזוי ווי ער איז באַפֿוילן
געווען; (יז) דאָס זיינען געווען די זין
פֿון לוי לויט זייערע נעמען: גרשון, קהת
און מררי.

(יח) דאָס זיינען די נעמען פֿון גרשון'ס
זין לויט זייערע משׁפּחות: לבני און שמעי;
(יט) די זין פֿון קהת לויט זייערע משׁפּחות:
עמרם, יצהר, חברון און עזיאל; (כ) די זין
פֿון מררי לויט זייערע משׁפּחות: מחלי
און מושי; דאָס זיינען די משׁפּחות פֿון לוי
לויט זייערע בתּי־אבֿות.

(כא) פֿון גרשון איז ארויס די משׁפּחה
פֿון די לבנים, און די משׁפּחה פֿון די
שמעים; דאָס זיינען די משׁפּחות פֿון
גרשון; (כב) זייערע אויסגעצייכנטע לויט
דער צאָל פֿון אלע זכרים, פֿון חודש אַלט
און העכער, זייערע אויסגעצייכנטע זיבן
טויזנט פֿינף הונדערט; (כג) די משׁפּחות
פֿון גרשון זאָלן לאַגערן הינטן, אין מערבֿ;
(כד) דער נשׂיא פֿון בית־אב פֿון די
גרשוניטן איז געווען אליסף בן־לאל;
(כה) דער אויפֿטרעג פֿון בני־גרשון אין
אוהל־מועד איז געווען: דער משׁכּן, דאָס
צעלט, זיין דעקל, דער פֿאָרהאַנג פֿון דער
פֿתח פֿון אוהל־מועד; (כו) דער פֿאָרהאַנג
פֿון דעם חצר, דער פֿאָרהאַנג פֿון דער
פֿתח פֿון חצר, וואָס איז אַרום דעם משׁכּן
און דעם מזבח, זיין שטריק, אלע כלי־שׁרת
פֿון דער דינסט דערפֿון, אלעס וואָס מען
האָט פֿון זיי דינען.

(כז) פֿון קהת איז ארויס די משׁפּחה
פֿון די עמרמים, און די משׁפּחה פֿון די
יצהרים, און די משׁפּחה פֿון די חברונים,
און די משׁפּחה פֿון די עזיאלים; דאָס
זיינען די משׁפּחות פֿון קהת; (כח) לויט
דער צאָל פֿון אלע זכרים, פֿון חודש אַלט
און העכער, אַכט טויזנט זעקס הונדערט,
וואָס האָבן אויסגעפֿירט דעם דינסט פֿון
דעם קודש; (כט) די משׁפּחות פֿון בני־קהת
זאָלן לאַגערן אין דער זייט פֿון משׁכּן,
אין דרום; (ל) דער נשׂיא פֿון בית־אב פֿון
די משׁפּחות פֿון קהתיטן איז געווען
אליצפֿן בן־עזיאל; (לא) זייער אויפֿטרעג
זאָל זיין: דער ארון, דער שולחן, דער
מנורה, די מזבחות, די כלי־שׁרת פֿון דעם
קודש, וואָס מען דינט מיט זיי, דער
פֿאָרהאַנג, אלעס וואָס מען האָט פֿון זיי
דינען; (לב) דער נשׂיא פֿון די לויטן איז
געווען אלעזר בן־אהרן הכּהן, ער האָט
אויפֿגעזען אויף די וואָס טוען דעם דינסט
פֿון דעם קודש.

(לג) פֿון מררי איז ארויס די משׁפּחה
פֿון די מחלים, און די משׁפּחה פֿון די
מושים; דאָס זיינען די משׁפּחות פֿון מררי;
(לד) לויט דער צאָל פֿון אלע זכרים, פֿון
חודש אַלט און העכער, זעקס טויזנט
צוויי הונדערט; (לה) דער נשׂיא פֿון בית־אב
פֿון די משׁפּחות פֿון מררי איז געווען
צוריאל בן־אבֿיחיל; זיי זאָלן לאַגערן אין
דער זייט פֿון משׁכּן, אין צפֿון; (לו) דער
אויפֿטרעג פֿון בני־מררי זאָל זיין: די
בריטער פֿון משׁכּן, זיינע בריחים, זיינע
עמודים, זיינע אדנים, אלע כלי־שׁרת פֿון
דער דינסט דערפֿון, (לז) אויך די עמודים
פֿון חצר אַרום, זייערע אדנים, זייערע
יתדות, זייערע שטריקן; (לח) פֿאָר פֿאָר
פֿון משׁכּן, קעגן מזרח, פֿאָר משׁה און
אהרן און זיינע זין, וואָס האַלטן וואַך
פֿאר דעם מקדש, פֿאר בני־ישׂראל; אבער
דער זר, וואָס וועט נאָענטערן זיך, זאָל מען
טייטן.

(לט) אלע פֿקודים פֿון די לויטן, וואָס
משׁה און אהרן האָבן אויסגעצייכנט לויט
זייערע משׁפּחות, אלע זכרים, פֿון חודש
אַלט און העכער, צוויי און צוואַנציק
טויזנט; (מ) דערנאָך האָט יהוה צו משה'ן
גערעדט, זאָג: צייל אויס אלע בכורים
פֿון די זכרים פֿון בני־ישׂראל, פֿון חודש
אַלט און העכער, און נעם אויף די צאָל
פֿון זייערע נעמען; (מא) נעם מיר די לויטן
(איך בין יהוה'ן) אנשטאָט יעדן בכור פֿון
בני־ישׂראל, און דאָס פֿיך פֿון בהמה פֿון
בני־ישׂראל אנשטאָט יעדן בכור פֿון בהמה
פֿון בני־ישׂראל; (מב) משה האָט אויסגעצייכנט,
אזוי ווי יהוה האָט אים באַפֿוילן, יעדן
בכור פֿון בני־ישׂראל; (מג) אלע בכורים
זכרים, לויט דער צאָל פֿון נעמען, פֿון
חודש אַלט און העכער, זייערע אויסגעצייכנטע
צוויי און צוואַנציק טויזנט צוויי הונדערט
זיבעציק און דרייצן; (מד) דערנאָך האָט
יהוה צו משה'ן גערעדט, (מה) נעם די לויטן
אנשטאָט יעדן בכור פֿון בני־ישׂראל, און
דאָס פֿיך פֿון בהמה פֿון בני־ישׂראל,
לויט דער צאָל פֿון אלע זכרים, פֿון חודש
אַלט און העכער, זאָלן די לויטן זיין מײַנע;
(מו) אבער פֿון די אויסגעצייכנטע פֿון די
צוויי הונדערט זיבעציק און דרייצן, וואָס
זיינען אויסגעלייזט געווארן פֿון די לויטן,
(מז) זאָלסטו נעמען פֿינף שקלים פֿאַר יעדן
קאָפּ, לויט דעם שקל פֿון דעם קודש,
עשׂרים גרה איז דער שקל; (מח) דאָס
געלט זאָלסטו געבן דעם אהרן און זיינע
זין פֿאַר די אויסגעלייזטע פֿון זיי; (מט)
משה האָט גענומען דאָס געלט פֿון די
אויסגעלייזטע פֿון די וואָס זיינען
אויסגעלייזט געווארן פֿון די לויטן; (נ) פֿון
די בכורים פֿון בני־ישׂראל האָט ער
גענומען דאָס געלט, טויזנט דרייהונדערט
פֿופֿציק שקל, לויט דעם שקל פֿון דעם
קודש; (נא) משה האָט דאָס געלט פֿון די
אויסגעלייזטע געגעבן דעם אהרן און זיינע
זין, לויט יהוה'ס וואָרט, אזוי ווי יהוה האָט
משה'ן באַפֿוילן.

קאַפּיטל ג

(א) פֿאַלגענדעס זיבן זיי געשׂעכטע־רעגיסטער פֿון
אהרן, דער ערסט־געבוירענע כהן, פֿון
אלעזר,

(יז) הירוף ניהט דאָס שטיפֿטס־גיעט, נעמיך דאָס וואָגער
דער ליוס, מיטטען מין דען וואָגערן. זו וויא זיא ליבען, זו
זאָלען זיא ניהען. יעדער מן זיינעם אָרטע, מוטטער מיהרען
פֿאַהנען: (יח) דיא פֿאַהנע דעס וואָגערס לפֿריס, נאָך
מיהרען העערען, וואָגערן זיך בעגיבן מבֿענד. דער שטאַם־
פֿירסט דער קינדער לפֿריס, אליסמע זהן עמיקוד:
(יט) זיין העער, נעמיך דיא בעמוסטערטען דעסזעבען,
מן דער נאַהע, פֿיערניג טויסענד, פֿינף הונדערט: (כ) נעבען
מיהם דער שטאַם מכסה. דער שטאַם־פֿירסט דער קינדער
מנשה, גמליאל זהן פדהצור: (כא) זיין העער, נעמיך
דיא בעמוסטערטען דעסזעבען, מן דער נאַהע, זוויא מוהל
דריי־פֿיג טויסענד, זיבען הונדערט: (כב) מוהל דער שטאַם
כניימן. דער שטאַם־פֿירסט דער קינדער כניימן, אבידן זהן
גדעוני: (כג) זיין העער, נעמיך דיא בעמוסטערטען דעס־
זעבען, מן דער נאַהע, פֿינף מוהל דריי־פֿיג טויסענד, פֿיער
הונדערט: (כד) מוֹיט בעמוסטערטען דעס וואָגערס לפֿריס,
הונדערט מוהל מַכט טויסענד, מיין הונדערט, נאָך מיהרען
העערען. דיסע זיבן זיי בייַ נוגע דיא דריטטען: (כה) דיא
פֿאַהנע דעס וואָגערס דן, וואָגערט זיך בעגיבן מיטטערנאַכט,
נאָך מיהרען העערען. דער שטאַם־פֿירסט דער קינדער דן,
לחיעזר זהן עמישדי: (כו) זיין העער, נעמיך דיא גע־
מוסטערטען דעסזעבען, מן דער נאַהע, זוויא מוהל זעכציג
טויסענד זיבען הונדערט: (כז) נעבען מיהם דער קינדער זיך
דער שטאַם אשר. דער שטאַם־פֿירסט דער קינדער אשר,
פגעיאל זהן עכרן: (כח) זיין העער, נעמיך דיא גע־
מוסטערטען דעסזעבען, מן דער נאַהע, מיין מוהל פֿיערניג
טויסענד, פֿינף הונדערט: (כט) מוהל דער שטאַם נפתלי.
דער שטאַם־פֿירסט דער קינדער נפתלי, לחירע זהן עינן:
(ל) זיין העער, נעמיך דיא בעמוסטערטען דעסזעבען, מן
דער נאַהע, דריי־מוהל מוהל פֿינפֿנדיג טויסענד, זעקס הונדערט:
(לא) מוֹיט בעמוסטערטען דעס וואָגערס דן, מיין מוהל,
הונדערט זיבען מוהל פֿינפֿנדיג טויסענד, זיבען הונדערט.
דיסע זיבן זיי בייַ נוגע מוטטער מיהרען פֿאַהנען דיא זעכטען:
(לב) דיסע זיבן דיא מוסטערונגען דער קינדער ישׂראל,
נאָך מיהרען העערען, נוסאַמען, מן דער נאַהע, זעכס הונדערט
מוהל דריי־מוהל טויסענד, פֿינף הונדערט: (לג) דיא
לויס זיבן נאָך מיט בעמוסטערט וואָרדען. זו וויא דער
עוויגע משׁה בעפֿאַהלען האַטטע: (לד) דיא קינדער ישׂראל
טהאַטען מַוֹיט. וויא דער עוויגע משׁה בעפֿאַהלען האַטטע,
אזוי זיבן זיי געזאַגט מיט בעמוסטערט וואָרדען. זו וויא דער
ליוס זיבן נאָך מיט בעמוסטערט וואָרדען. פֿינף הונדערט
מוהל דריי־מוהל טויסענד, זיבען הונדערט: (לה) דיא
פֿאַהנע דעס וואָגערס צוריאל, וואָגערט זיך בעגיבן מבֿענד.
מיהרען העערען, וואָגערן זיך בעגיבן מבֿענד. דער שטאַם־
פֿירסט דער קינדער לפֿריס, אליסמע זהן עמיקוד:
(לו) זיין העער, נעמיך דיא בעמוסטערטען דעסזעבען,
מן דער נאַהע, זוויא מוהל זעכס טויסענד, פֿיער הונדערט:
(לז) נעבען מיהם דער קינדער מררי. דער שטאַם־פֿירסט
דער קינדער מררי, צוריאל זהן אבֿיחיל: זיי זאָלן
לאַגערן מבֿענד דער זייט פֿון משׁכּן, נאָך צפֿון: (לח) דיא
פֿאַהנע דעס וואָגערס משׁה, וואָגערט זיך בעגיבן מבֿענד,
נאָך מיהרען העערען, אהרן, זיין זין, וואָגערן זיך בעגיבן
מבֿענד, נאָך מיהרען העערען, אהרן, זיין זין, וואָגערן זיך
בעגיבן מבֿענד, נאָך מיהרען העערען, אהרן, זיין זין, וואָגערן
זיך בעגיבן מבֿענד, נאָך מיהרען העערען, אהרן, זיין זין,
וואָגערן זיך בעגיבן מבֿענד, נאָך מיהרען העערען, אהרן,
זיין זין, וואָגערן זיך בעגיבן מבֿענד, נאָך מיהרען העערען,
אהרן, זיין זין, וואָגערן זיך בעגיבן מבֿענד, נאָך מיהרען
העערען, אהרן, זיין זין, וואָגערן זיך בעגיבן מבֿענד, נאָך
מיהרען העערען, אהרן, זיין זין, וואָגערן זיך בעגיבן מבֿענד,
נאָך מיהרען העערען, אהרן, זיין זין, וואָגערן זיך בעגיבן
מבֿענד, נאָך מיהרען העערען, אהרן, זיין זין, וואָגערן זיך
בעגיבן מבֿענד, נאָך מיהרען העערען, אהרן, זיין זין,
וואָגערן זיך בעגיבן מבֿענד, נאָך מיהרען העערען, אהרן,
זיין זין, וואָגערן זיך בעגיבן מבֿענד, נאָך מיהרען
העערען, אהרן, זיין זין, וואָגערן זיך בעגיבן מבֿענד,
נאָך מיהרען העערען, אהרן, זיין זין, וואָגערן זיך בעגיבן
מבֿענד, נאָך מיהרען העערען, אהרן, זיין זין, וואָגערן
זיך

אֶלְעָזָר וְאִיתָמָר׃ אֵלֶּה שְׁמוֹת בְּנֵי אַהֲרֹן הַכֹּהֲנִים 3
הַמְּשֻׁחִים אֲשֶׁר־מִלֵּא יָדָם לְכַהֵן׃ וַיָּמָת נָדָב וַאֲבִיהוּא 4
לִפְנֵי יְהוָה בְּהַקְרִבָם אֵשׁ זָרָה לִפְנֵי יְהוָה בְּמִדְבַּר סִינָי
וּבָנִים לֹא־הָיוּ לָהֶם וַיְכַהֵן אֶלְעָזָר וְאִיתָמָר עַל־פְּנֵי
אַהֲרֹן אֲבִיהֶם׃ פ

וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה לֵאמֹר׃ הַקְרֵב אֶת־מַטֵּה לֵוִי ה 6
וְהַעֲמַדְתָּ אֹתוֹ לִפְנֵי אַהֲרֹן הַכֹּהֵן וְשֵׁרְתוּ אֹתוֹ׃ וְשָׁמְרוּ 7
אֶת־מִשְׁמַרְתּוֹ וְאֶת־מִשְׁמֶרֶת כָּל־הָעֵדָה לִפְנֵי אֹהֶל מוֹעֵד
לַעֲבֹד אֶת־עֲבֹדַת הַמִּשְׁכָּן׃ וְשָׁמְרוּ אֶת־כָּל־כְּלֵי אֹהֶל 8
מוֹעֵד וְאֶת־מִשְׁמֶרֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לַעֲבֹד אֶת־עֲבֹדַת
הַמִּשְׁכָּן׃ וְנָתַתָּה אֶת־הַלְוִיִּם לְאַהֲרֹן וּלְבָנָיו נְתוּנִם 9
נְתוּנָם הֵמָּה לוֹ מֵאֵת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל׃ וְאֶת־אַהֲרֹן וְאֶת־ י
בָּנָיו תִּפְקֹד וְשָׁמְרוּ אֶת־כְּהֻנָּתָם וְהַזָּר הַקָּרֵב יוּמָת׃ פ

וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה לֵאמֹר׃ וַאֲנִי הִנֵּה לָקַחְתִּי אֶת־ 12 11
הַלְוִיִּם מִתּוֹךְ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל תַּחַת כָּל־בְּכוֹר פֶּטֶר רֶחֶם
מִבְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְהָיוּ לִי הַלְוִיִּם׃ כִּי לִי כָל־בְּכוֹר בְּיוֹם 13
הַכֹּתִי כָל־בְּכוֹר בְּאֶרֶץ מִצְרַיִם הִקְדַּשְׁתִּי לִי כָל־בְּכוֹר
בְּיִשְׂרָאֵל מֵאָדָם עַד־בְּהֵמָה לִי יִהְיוּ אֲנִי יְהוָה׃ פ

וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה בְּמִדְבַּר סִינַי לֵאמֹר׃ פְּקֹד אֶת־ 14 כו חמישי
בְּנֵי לֵוִי לְבֵית אֲבֹתָם לְמִשְׁפְּחֹתָם כָּל־זָכָר מִבֶּן־חֹדֶשׁ
וָמָעְלָה תִּפְקְדֵם׃ וַיִּפְקֹד אֹתָם מֹשֶׁה עַל־פִּי יְהוָה כַּאֲשֶׁר 16
צֻוָּה׃ וַיִּהְיוּ־אֵלֶּה בְּנֵי־לֵוִי בִּשְׁמֹתָם גֵּרְשׁוֹן וְקְהָת וּמְרָרִי׃ 17
וְאֵלֶּה שְׁמוֹת בְּנֵי־גֵרְשׁוֹן לְמִשְׁפְּחֹתָם לִבְנִי וְשִׁמְעִי׃ וּבְנֵי 19 18
קְהָת לְמִשְׁפְּחֹתָם עַמְרָם וְיִצְהָר חֶבְרוֹן וְעֻזִּיאֵל׃ וּבְנֵי כ
מְרָרִי לְמִשְׁפְּחֹתָם מַחְלִי וּמוּשִׁי אֵלֶּה הֵם מִשְׁפְּחֹת הַלֵּוִי
לְבֵית אֲבֹתָם׃ לְגֵרְשׁוֹן מִשְׁפַּחַת הַלִּבְנִי וּמִשְׁפַּחַת הַשִּׁמְעִי 21
אֵלֶּה הֵם מִשְׁפְּחֹת הַגֵּרְשֻׁנִי׃ פְּקֻדֵיהֶם בְּמִסְפַּר כָּל־זָכָר 22
מִבֶּן־חֹדֶשׁ וָמָעְלָה פְּקֻדֵיהֶם שִׁבְעַת אֲלָפִים וַחֲמֵשׁ מֵאוֹת׃

משפחת

אלעזר, מוכז לייתמר׃ (ג) דיסעס זינט דיא נאמען פער 3
קינדער לכהן, דיא נו פריסטערן געזאלבט וואָרען. דיא ער
נעמען נוס פריסטער־אמט מייגעזעצט׃ (ד) עס שטאַרבען 4
אבער, כלב מוכז לכהונה פאר דעם עוויגען, אוים זיא פאר
מיהן, אין דער וויסט סיני, געמיינעם פייער ברענגען.
מוכז היבטערוויסען קיינע קינדער. אלעזר מוכז לייתמר
פערוואלטעטען אוים פאר פריסטער־אמט, אונטער מיהרעם
פאטער לכהן׃ (ה) גאט רעדעטע ערר עוויגע וויט משה, 6
מוכז שפראך׃ (ו) זאל דען שטאם לוי הערבי טרעטען, מוכז 7
שטעלען מיהן פאר דען פריסטער לכהן, דאס זיא מיהם
דיהנען׃ (ז) זיא זאלען זיין געשאפען, פאר דעם שטיפטס־נעלט
ערר גאבען געמיינדע, פאר דעם שטיפטס־צעלט ערר־
ריכטען. מוכז דען דיהנסט בייא דער וואהנונג פערריכטען׃
(ח) זאלען געראטהע דעס שטיפטס־נעלטס אין אבאכט נעה־ 8
מען, מוכז דען ערר שטעלען דער קינדער ישראל דאס געשאפט
מיבערנעהמען, דען דיהנסט בייא דער וואהנונג נו פאר־
זעהען׃ (ט) דיא לויים זאלען דיא דעם לכהן מוכז זיינען 9
זעהען נו־מרדנען. זיא זאלען מיהם פאר דען קינדערן ישראל,
דאס געשענקט, נו־געמרדנעט זיין׃ (י) לכהן מוכז זיינען 10
זעהען אבער, זאלען דיא דאס טאן דעם מוט מויסטאבען, דאס זיא
הינטן טריט, זאלן דעס טאדעס זיין׃ (יא) פערנער שפראך 11
ערר עוויגע נו משה, ווי פאלגט׃ (יב) מיינער זיינט האבט
אין דיא לויים מוים דען קינדערן ישראל געשאפען אין סטאט
אלעס ערסט־געבאהרענען, ערר ערסטען זייבס־פרוכט מוט־
טער דען קינדערן ישראל. זיא דאס זיא לויים מיר געהערען׃
(יג) דען מיר געהערט אלעס ערסט־געבאהרענע. אלס אין
דעם לאנד מכרים אלעס ערסט־געבאהרענע שוב, האבט אין
מיר אלעס ערסט־געבאהרענע אין ישראל, פאם מענשען
בים נום פיה, געהיילגט. זיא זינד אלס אין. אין, ערר
עוויגע! (יד) וויטער רעדעטע ערר עוויגע וויט משה, אין
ערר וויסט סיני, מוכז שפראך׃ (טו) מוסטערט דיא קינדער
לוי, נאך מיהרען פאמיליען מוכז געשלעכטערן. אלעס מאנ־
ליכע, פאם מיינעם מאנען אן מוכז דאריבער, זאלט דען בעפעהל דעס
מוסטערטען. (יו) משה מוסטערטע זיא, אויף דען בעפעהל דעס
עוויגען, ווי אים בעפאהלען ווארדען׃ (יז) דיסעס וואָרען
דען קינדער לוי, וויט נאמען, גרשון, קהת, מוכז מרלי׃
(יח) דיא נאמען דער קינדער גרשון, נאך מיהרען געשלעכ־
טערן, וואָרען, עמרם, יצהר, חברון, מוכז עזיאל׃ (כ) דיא קינדער מרלי, נאך מיהרען
געשלעכטערן, מחלי, מוכז מושי. דיסעס זינד דיא
געשלעכטער דעס שטאמעס לוי, נאך מיהרען פאמיליען׃
(כא) פאם גרשון קמען דאס געשלעכט לבני, מוכז דאס געשלעכט
שמעי. דיסעס זינד דיא געשלעכטער דעס גרשון׃ (כב) זיא
מוסטערטען וואָרען זיבען טויסענד, מוכז פינף הונדערט׃
דיא

(כג) דיא געשלעכטער פון גרשון זאלען זיך הינטער
דער וואהנונג, געגען אבענד: (כד) דאס פאמיליען-הויפט
פון גרשוניטען וואר, אליסף בן לאל: (כה) מיהרע אב-
דער גרשוניטען וואר דאס שטיפטס-צעלט וואר, דיא טעפפיכער פער
הוטה בייא דעם שטיפטס-צעלט, (כו) דיא פארהענגע דעס
וואהנונג מוזב דעס צעלטס, דיא פארהענג פאר דעם אינגאנג
פון דער וואהנונג, מוזב דער פארהענג פאר דעם אינגאנג
פון דעם פאר-הויף, דער דיא וואהנונג מוזב דעם
אלטאר אומשליסט, נעבסט אלען שטריקען, דיא צו דיעזעם
דיענסטע געהערען: (כז) פון קהת קאם דאס געשלעכט
פון עמרם, פון יצהר, פון חברון, מוזב פון עזיאל.
דיסע זינד דיא געשלעכטער פון קהת: (כח) אלזא מאנ-
כען, פון אלע מענעם מאנסען פון מוזב זאריבער, אלט טויסענד,
מוזב זעכס הונדערט. דיא בייא היליגטהום דען דיענסט
פארזעהען: (כט) דיא געשלעכטער פער קינדער קהת זאל-
גערן זיך אוף דער זייטע דער וואהנונג, געגען מיטטאג:
(ל) דאס פאמיליען-הויפט דער געשלעכטער פון קהת וואר,
אליצפן בן עזיאל: (לא) מיהרער אבהוטה וואריד מבפער-
טרויעט, דיא לאדע, דער טיש, דער לייכטער, דיא אלטארע,
מוזב דיא היליגען געראטהע, דיא נוס דיענסט בעדרויכט
ווערדען. דער מיטפערע פארהאנג, מוזב וואס דאזו גע-
ברויכט וואריד: (לב) דאס אבער-הויפט אלזער פאמיליען-
הייפטער דעס שטאמעס לוי, וואר אלעזר, זוהן דעס
פריסטערס אהרן. מיבער זיינען, וועלכע דען דיענסט בייא היליגטהום זו פערזעהען פערפלעגט ווארען: (לג) פון
מהלי קאמען דאס געשלעכט דעס מחלי, מוזב דעס מושי.
דיסע זינד דיא געשלעכטער דעס מרלי: (לד) מיהרע אנ-
טערגעג, אלזא מאנסען פון מיענעם מאנסען פון מוזב
לאריבער, פון דער נאהע, זעכס טויסענד, מוזב זוויי הונ-
דערט: (לה) דאס פאמיליען-הויפט דער געשלעכטער דעס
מהלי וואר, צוריאל: זיינע לאגער זיך אוף דער
זייטע דער וואהנונג, געגען מיטטערנאכט, (לו) דאס אנ-
מוזב דיא אבהוטה דער קינדער מהלי וואר, דיא ברעטטער
דער וואהנונג, דיא ריגעל, זיינען, פיסע, מוזב מיבריגען
בעהאלטנע, מוזב וואס זו זיינעם דיענסט געהערט: (לז) דיא
זיינען דעס פאר-הויפ אומהער, דיא פיסע, נעגעל, שטריקע:
(לח) פאר דער וואהנונג, נעמליך אוף דער מארגען-זייטע
דעס שטיפטס-צעלטס, זוען מיטע זיינע
זעהנע, וועלכע דאס וואס דעס הייליגטהומס זו פערוואלטען
האבען, אוף נאמען פון דעם קינדער ישראל. איין פרעמדער
דער הינזו טריט, זאל דעס טאדעס זיין: (לט) אלע מוסטע-
רונגען דער לוים, דיא מאן בעפוהלען
אהרן דער לוים, אוף בעפעהל
פון משה, נאכדעם שפראך גו משה,
זעמטליכע מענעם מאנסען פון מוזב
מיענעם מאנסען פון מוזב זאריבער,
בייא דען קינדערן ישראל, אלע מוסטערונג דעס
מוסטערע אלעם ערסט-געבאהרענע, מאנסליכען געשלעכטס,
פון מוזב זעכס טויסענד: (מ) דער עוויגע שפראך זו משה,
זעמטליכע מענעם מאנסען פון מוזב זאריבער, זעכס
הונדערט דרייא מוזב זעכצעהן, (מא) מיהרער אבהוטה ווירד מבפער-
טרויעט, דיא לאדע, דער טיש, דער לייכטער, דיא אלטארע,
מוזב דיא היליגען געראטהע, דיא נוס דיענסט בעדרויכט
ווערדען. דער מיטפערע פארהאנג, מוזב וואס דאזו גע-
ברויכט וואריד: (מב) דאס אבער-הויפט אלזער פאמיליען-
הייפטער דעס שטאמעס לוי, וואר אלעזר, זוהן דעס
פריסטערס אהרן. מיבער זיינען, וועלכע דען דיענסט בייא היליגטהום זו פערזעהען פערפלעגט ווארען: (מג) פון
מהלי קאמען דאס געשלעכט דעס מחלי, מוזב דעס מושי.
דיסע זינד דיא געשלעכטער דעס מרלי: (מד) מיהרע אנ-
טערגעג, אלזא מאנסען פון מיענעם מאנסען פון מוזב
לאריבער, פון דער נאהע, זעכס טויסענד, מוזב זוויי הונ-
דערט: (מה) דאס פאמיליען-הויפט דער געשלעכטער דעס
מהלי וואר, צוריאל: זיינע לאגער זיך אוף דער
זייטע דער וואהנונג, געגען מיטטערנאכט, (מו) דאס אנ-
מוזב דיא אבהוטה דער קינדער מהלי וואר, דיא ברעטטער
דער וואהנונג, דיא ריגעל, זיינען, פיסע, מוזב מיבריגען
בעהאלטנע, מוזב וואס זו זיינעם דיענסט געהערט: (מז) דיא
זיינען דעס פאר-הויפ אומהער, דיא פיסע, נעגעל, שטריקע:
(מח) פאר דער וואהנונג, נעמליך אוף דער מארגען-זייטע
דעס שטיפטס-צעלטס, זוען מיטע זיינע
זעהנע, וועלכע דאס וואס דעס הייליגטהומס זו פערוואלטען
האבען, אוף נאמען פון דעם קינדער ישראל. איין פרעמדער
דער הינזו טריט, זאל דעס טאדעס זיין: (מט) אלע מוסטע-
רונגען דער לוים, דיא מאן בעפוהלען
אהרן דער לוים, אוף בעפעהל
פון משה, נאכדעם שפראך גו משה,

24 28 מִשְׁפַּחַת הַגֵּרְשֻׁנִּי אַחֲרֵי הַמִּשְׁכָּן יַחֲנוּ יָמָּה: וְנָשִׂיא בֵּית־
כה אָב לַגֵּרְשֻׁנִּי אֶלְיָסָף בֶּן־לָאֵל: וּמִשְׁמֶרֶת בְּנֵי־גֵרְשׁוֹן
בְּאֹהֶל מוֹעֵד הַמִּשְׁכָּן וְהָאֹהֶל מִכְסֵּהוּ וּמָסַךְ פֶּתַח אֹהֶל
26 מוֹעֵד: וְקַלְעֵי הֶחָצֵר וְאֶת־מָסַךְ פֶּתַח הֶחָצֵר אֲשֶׁר עַל־
הַמִּשְׁכָּן וְעַל־הַמִּזְבֵּחַ סָבִיב וְאֶת מֵיתָרָיו לְכָל עֲבֹדָתוֹ:
27 ס וְלִקְהָת מִשְׁפַּחַת הָעַמְרָמִי וּמִשְׁפַּחַת הַיִּצְהָרִי
וּמִשְׁפַּחַת הַחֶבְרֹנִי וּמִשְׁפַּחַת הָעuzִּיאֵלִי אֵלֶּה הֵם מִשְׁפְּחֹת
28 הַקְּהָתִי: בְּמִסְפַּר כָּל־זָכָר מִבֶּן־חֹדֶשׁ וָמָעְלָה שְׁמֹנַת
29 אֲלָפִים וְשֵׁשׁ מֵאוֹת שֹׁמְרֵי מִשְׁמֶרֶת הַקֹּדֶשׁ: מִשְׁפְּחֹת
ל בְּנֵי־קְהָת יַחֲנוּ עַל יֶרֶךְ הַמִּשְׁכָּן תֵּימָנָה: וְנָשִׂיא בֵּית־
31 אָב לְמִשְׁפְּחֹת הַקְּהָתִי אֱלִיצָפָן בֶּן־עuzִּיאֵל: וּמִשְׁמַרְתָּם
הָאָרֹן וְהַשֻּׁלְחָן וְהַמְּנֹרָה וְהַמִּזְבְּחֹת וּכְלֵי הַקֹּדֶשׁ אֲשֶׁר
32 יְשָׁרְתוּ בָהֶם וְהַמָּסָךְ וְכָל עֲבֹדָתוֹ: וְנָשִׂיא נְשִׂיאֵי הַלֵּוִי
אֶלְעָזָר בֶּן־אַהֲרֹן הַכֹּהֵן פְּקֻדַּת שֹׁמְרֵי מִשְׁמֶרֶת הַקֹּדֶשׁ:
33 לִמְרָרִי מִשְׁפַּחַת הַמַּחְלִי וּמִשְׁפַּחַת הַמּוּשִׁי אֵלֶּה הֵם
34 מִשְׁפְּחֹת מְרָרִי: וּפְקֻדֵיהֶם בְּמִסְפַּר כָּל־זָכָר מִבֶּן־חֹדֶשׁ
לה וָמָעְלָה שֵׁשֶׁת אֲלָפִים וּמָאתָיִם: וְנָשִׂיא בֵּית־אָב
לְמִשְׁפְּחֹת מְרָרִי צוּרִיאֵל בֶּן־אֲבִיחָיִל עַל יֶרֶךְ הַמִּשְׁכָּן
36 יַחֲנוּ צָפֹנָה: וּפְקֻדַּת מִשְׁמֶרֶת בְּנֵי מְרָרִי קַרְשֵׁי הַמִּשְׁכָּן
37 וּבְרִיחָיו וְעַמֻּדָיו וַאֲדָנָיו וְכָל־כֵּלָיו וְכָל עֲבֹדָתוֹ: וַעֲמֻדֵי
38 הֶחָצֵר סָבִיב וַאֲדָנֵיהֶם וִיתֵדֹתָם וּמֵיתְרֵיהֶם: וְהַחֹנִים
לִפְנֵי הַמִּשְׁכָּן קֵדְמָה לִפְנֵי אֹהֶל־מוֹעֵד מִזְרָחָה מֹשֶׁה
וְאַהֲרֹן וּבָנָיו שֹׁמְרִים מִשְׁמֶרֶת הַמִּקְדָּשׁ לְמִשְׁמֶרֶת בְּנֵי
39 יִשְׂרָאֵל וְהַזָּר הַקָּרֵב יוּמָת: כָּל־פְּקוּדֵי הַלְוִיִּם אֲשֶׁר פָּקַד
מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן עַל־פִּי יְהוָה לְמִשְׁפְּחֹתָם כָּל־זָכָר מִבֶּן־
ששי מ חֹדֶשׁ וָמָעְלָה שְׁנַיִם וְעֶשְׂרִים אָלֶף: ס וַיֹּאמֶר
יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה פְּקֹד כָּל־בְּכֹר זָכָר לִבְנֵי יִשְׂרָאֵל מִבֶּן־

41 חֹדֶשׁ וָמָעְלָה וְשָׂא אֶת מִסְפַּר שְׁמֹתָם׃ וְלָקַחְתָּ אֶת־
הַלְוִיִּם לִי אֲנִי יְהוָה תַּחַת כָּל־בְּכוֹר בִּבְנֵי יִשְׂרָאֵל וְאֶת
בְּהֵמַת הַלְוִיִּם תַּחַת כָּל־בְּכוֹר בִּבְהֵמַת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל׃
42 וַיִּפְקֹד מֹשֶׁה כַּאֲשֶׁר צִוָּה יְהוָה אֹתוֹ אֶת־כָּל־בְּכוֹר בִּבְנֵי
43 יִשְׂרָאֵל׃ וַיִּהְיוּ כָל־בְּכוֹר זָכָר בְּמִסְפַּר שֵׁמֹת מִבֶּן־חֹדֶשׁ
וָמַעְלָה לִפְקֻדֵיהֶם שְׁנַיִם וְעֶשְׂרִים אֶלֶף שְׁלֹשָׁה וְשִׁבְעִים
וּמָאתָיִם׃ פ

44 מה וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה לֵאמֹר׃ קַח אֶת־הַלְוִיִּם תַּחַת
כָּל־בְּכוֹר בִּבְנֵי יִשְׂרָאֵל וְאֶת־בְּהֵמַת הַלְוִיִּם תַּחַת בְּהֶמְתָּם
46 וְהָיוּ־לִי הַלְוִיִּם אֲנִי יְהוָה׃ וְאֶת פְּדוּיֵי הַשְּׁלֹשָׁה וְהַשִּׁבְעִים
וְהַמָּאתָיִם הָעֹדְפִים עַל־הַלְוִיִּם מִבְּכוֹר בְּנֵי יִשְׂרָאֵל׃
47 וְלָקַחְתָּ חֲמֵשֶׁת חֲמֵשֶׁת שְׁקָלִים לַגֻּלְגֹּלֶת בְּשֶׁקֶל הַקֹּדֶשׁ
48 תִּקָּח עֶשְׂרִים גֵּרָה הַשָּׁקֶל׃ וְנָתַתָּה הַכֶּסֶף לְאַהֲרֹן וּלְבָנָיו
49 פִּדְוִיֵּי הָעֹדְפִים בָּהֶם׃ וַיִּקַּח מֹשֶׁה אֶת כֶּסֶף הַפְּדוּיִם
ג מֵאֵת הָעֹדְפִים עַל פְּדוּיֵי הַלְוִיִּם׃ מֵאֵת בְּכוֹר בְּנֵי
יִשְׂרָאֵל לָקַח אֶת־הַכֶּסֶף חֲמֵשָׁה וְשִׁשִּׁים וּשְׁלֹשׁ מֵאוֹת
51 וְאֶלֶף בְּשֶׁקֶל הַקֹּדֶשׁ׃ וַיִּתֵּן מֹשֶׁה אֶת־כֶּסֶף הַפְּדוּיִם
לְאַהֲרֹן וּלְבָנָיו עַל־פִּי יְהוָה כַּאֲשֶׁר צִוָּה יְהוָה אֶת־
מֹשֶׁה׃ פ

Cap. IV. ד

א 2 שביעי וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה וְאֶל־אַהֲרֹן לֵאמֹר׃ נְשֹׂא אֶת־
ראש בְּנֵי קְהָת מִתּוֹךְ בְּנֵי לֵוִי לְמִשְׁפְּחֹתָם לְבֵית אֲבֹתָם׃
3 מִבֶּן שְׁלֹשִׁים שָׁנָה וָמַעְלָה וְעַד בֶּן־חֲמִשִּׁים שָׁנָה כָּל־בָּא
4 לַצָּבָא לַעֲשׂוֹת מְלָאכָה בְּאֹהֶל מוֹעֵד׃ זֹאת עֲבֹדַת בְּנֵי־
ה קְהָת בְּאֹהֶל מוֹעֵד קֹדֶשׁ הַקָּדָשִׁים׃ וּבָא אַהֲרֹן וּבָנָיו בִּנְסֹעַ
הַמַּחֲנֶה וְהוֹרִדוּ אֵת פָּרֹכֶת הַמָּסָךְ וְכִסּוּ־בָהּ אֵת אֲרֹן
6 הָעֵדֻת׃ וְנָתְנוּ עָלָיו כְּסוּי עֹר תַּחַשׁ וּפָרְשׂוּ בֶּגֶד־כְּלִיל

הפדוים ק׳ v. 51. קמץ בז׳ק v. 47. תכלת

(א) מוכז לאריבער, מוכז נים אבנאהו מוכז באמתן מוק: (ב) מוכז
זאבערע מיר, דעם עוויבען, דיא לויים מוים, שטאט מויעם
ערסט־געבאהרענען, בייא דען קינדערן ישראל. מוכז דאס
פיה דער לויים, שטאט מויעם ערסט־געבאהרענען בייא פיה
דער קינדער ישראל: (ג) מאס מוסטערטע, וויא מיהם
דער עוויגע בעפאהוען, מויעם ערסט־געבאהרענע בייא דען
קינדערן ישראל: (ד) דאס וואר מויעם ערסט־געבאהרענע
מאבנוכבען בעשטעכטס, מיט אבנייגובג דער באמתן, פאן
מויענעם מאבאס מן מוכז לאריבער, מן דער נאהו, נוויא מוכז
נוואבניג טויסענד, נוויא הובערט, דריא מוכז זיבענציג:

(ה) לתכן מוכז וייבע זיבא קאמתן, וחן דאס
וואבער מויפבראכען וויל, נעהמען דען מיבנערן פאהרהאבע
אב, בעדעקען דאמיט דיא וואבע דעם נייבניסעס: (ו) שוארצען
זיבא פערבע מיין, מן מויבע דעקע פאן תחש־פעל, בריינען
זיא פערבע נאך מיין טוך פאן לונקען־בוויער מוזיק,
מוכז

(ז) דאס רעדעטע דער עוויגע מיט מסך, מוכז שפראך:
(ח) נים דיא לויים, שטאט מויעם ערסט־געבאהרענען בייא
דען קינדערן ישראל. מוכז דאס פיה דער לויים, שטאט
מיהרעם פיהעם. מוכז וואס דיא לויים מיר מויבען זיין. מיך,
דער עוויגע! (ט) נוך וועסט־געלד. דער נוויא הובערט
דריא מוכז זיבענציג ערסט־געבאהרענען בייא דען קינדערן
ישראל, דיא מיבער זיבן פוס לויים: (י) נים פיר
יעדעם הויפט פינף שקלים, נאך דעם עוויכט דעם היילוג־
טהומס. דען שקל נו נוואבניג גרה: (יא) דיסעם בעלד
גיבסט דוא דעם לתכן מוכז זיבענען, וועבען, מוס מיין וועסט־
בעלד, פיר דיא מיבערנאהוגען מוכטער יעבען: (יב) מסך
נאהם דאס זיבער נוך וועסט־בעלד, פאן דען מיבערנאהוגען
מיבער דיא דורך דיא לויים מוסגעוועסטען: (ג) פאן דען
ערסט־געבאהרענען דער קינדער ישראל נאהם ער דאס
זילבער, בעמוינ טויסענד דריא הובערט פינף מוכז זיבניג
שקלים. נאך דעם בעוויכטע דעם היילוגטהומס: (יא) דיסעם
מוכז זיבען, דאס מיין וועסט־בעלד וואר, גאב מסך דעם לתכן
עוויגע דעם מסך בעפאהוען דעם עוויבען. וויא דער

קאפיטעל ד

(א) דער עוויגע רעדעטע מיט מסך מוכז לתכן, מוכז
שפראך: (ב) נעהמעט דיא מנשאהו דער קינדער קהת,
מוכטער דען קינדערן לוי בעסאבערס מוק, נאך מיהרען
בעשלעכטערן מוכז פאמיליען: (ג) פאן דריייג יאהרען
מן מוכז לאריבער, ביס נוך פינפציגסטען יאהרע, וואר נוך
דיהבסט טיכטיג מיסט, בייא שטיפטס־נעוטע מויבע פערריכ־
טונג נו האבען: (ד) דעם דיהבסט דער קינדער קהת, בייא
שטיפטס־בעוטע, וועל דאס מויעם היילוגסטע מבפערטרויעט
וועדען: (ה) לתכן מוכז וייבע זיבא קאמתן, וחן דאס
וואבער מויפבראכען וויל, נעהמען דען מיבנערן פאהרהאבע
אב, בעדעקען דאמיט דיא וואבע דעם נייבניסעס: (ו) שוארצען
זיבא פערבע מיין, מן מויבע דעקע פאן תחש־פעל, בריינען
זיא פערבע נאך מיין טוך פאן לונקען־בוויער מוזיק,
מוכז

7 תְּכֵלֶת מִלְמַעְלָה וְשָׂמוּ בַּדָּיו׃ וְעַל ׀ שֻׁלְחַן הַפָּנִים יִפְרְשׂוּ
בֶּגֶד תְּכֵלֶת וְנָתְנוּ עָלָיו אֶת־הַקְּעָרֹת וְאֶת־הַכַּפֹּת וְאֶת־
הַמְנַקִּיֹת וְאֵת קְשׂוֹת הַנֶּסֶךְ וְלֶחֶם הַתָּמִיד עָלָיו יִהְיֶה׃
8 וּפָרְשׂוּ עֲלֵיהֶם בֶּגֶד תּוֹלַעַת שָׁנִי וְכִסּוּ אֹתוֹ בְּמִכְסֵה עֹור
9 תְּחָשׁ וְשָׂמוּ אֶת־בַּדָּיו׃ וְלָקְחוּ ׀ בֶּגֶד תְּכֵלֶת וְכִסּוּ אֶת־
מְנֹרַת הַמָּאוֹר וְאֶת־נֵרֹתֶיהָ וְאֶת־מַלְקָחֶיהָ וְאֶת־מַחְתֹּתֶיהָ
י וְאֵת כָּל־כְּלֵי שַׁמְנָהּ אֲשֶׁר יְשָׁרְתוּ־לָהּ בָּהֶם׃ וְנָתְנוּ אֹתָהּ
וְאֶת־כָּל־כֵּלֶיהָ אֶל־מִכְסֵה עֹור תְּחָשׁ וְנָתְנוּ עַל־הַמּוֹט׃
11 וְעַל ׀ מִזְבַּח הַזָּהָב יִפְרְשׂוּ בֶּגֶד תְּכֵלֶת וְכִסּוּ אֹתוֹ בְּמִכְסֵה
12 עֹור תָּחַשׁ וְשָׂמוּ אֶת־בַּדָּיו׃ וְלָקְחוּ אֶת־כָּל־כְּלֵי הַשָּׁרֵת
אֲשֶׁר יְשָׁרְתוּ־בָם בַּקֹּדֶשׁ וְנָתְנוּ אֶל־בֶּגֶד תְּכֵלֶת וְכִסּוּ
13 אֹתָם בְּמִכְסֵה עֹור תָּחַשׁ וְנָתְנוּ עַל־הַמּוט׃ וְדִשְּׁנוּ
14 אֶת־הַמִּזְבֵּחַ וּפָרְשׂוּ עָלָיו בֶּגֶד אַרְגָּמָן׃ וְנָתְנוּ עָלָיו אֶת־
כָּל־כֵּלָיו אֲשֶׁר יְשָׁרְתוּ עָלָיו בָּהֶם אֶת־הַמַּחְתֹּת אֶת־
הַמִּזְלָגֹת וְאֶת־הַיָּעִים וְאֶת־הַמִּזְרָקֹת כֹּל כְּלֵי הַמִּזְבֵּחַ
טו וּפָרְשׂוּ עָלָיו כְּסוּי עֹור תָּחַשׁ וְשָׂמוּ בַדָּיו׃ וְכִלָּה אַהֲרֹן־
וּבָנָיו לְכַסֹּת אֶת־הַקֹּדֶשׁ וְאֶת־כָּל־כְּלֵי הַקֹּדֶשׁ בְּנָסַע
הַמַּחֲנֶה וְאַחֲרֵי־כֵן יָבֹאוּ בְנֵי־קְהָת לָשֵׂאת וְלֹא־יִגְּעוּ
אֶל־הַקֹּדֶשׁ וָמֵתוּ אֵלֶּה מַשָּׂא בְנֵי־קְהָת בְּאֹהֶל מוֹעֵד׃
16 וּפְקֻדַּת אֶלְעָזָר ׀ בֶּן־אַהֲרֹן הַכֹּהֵן שֶׁמֶן הַמָּאוֹר וּקְטֹרֶת
הַסַּמִּים וּמִנְחַת הַתָּמִיד וְשֶׁמֶן הַמִּשְׁחָה פִּקֻּדַת כָּל־
הַמִּשְׁכָּן וְכָל־אֲשֶׁר־בּוֹ בְּקֹדֶשׁ וּבִכֵלָיו׃ פ
18 17 מפטיר וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה וְאֶל־אַהֲרֹן לֵאמֹר׃ אַל־
19 תַּכְרִיתוּ אֶת־שֵׁבֶט מִשְׁפְּחֹת הַקְּהָתִי מִתּוֹךְ הַלְוִיִּם׃
וְזֹאת ׀ עֲשׂוּ לָהֶם וְחָיוּ וְלֹא יָמֻתוּ בְּגָשְׁתָּם אֶת־קֹדֶשׁ
הַקָּדָשִׁים אַהֲרֹן וּבָנָיו יָבֹאוּ וְשָׂמוּ אוֹתָם אִישׁ אִישׁ
כ עַל־עֲבֻדָּתוֹ וְאֶל־מַשָּׂאוֹ׃ וְלֹא־יָבֹאוּ לִרְאוֹת כִּבְלַע
אֶת־הַקֹּדֶשׁ וָמֵתוּ׃

וידבר

פֿערנער

(כ) זיי: אַבער פֿאַרט ניכט היבין געהען, נאָר
שוין, וואַן דאָס הייליגטהום מיטגענומען ווירד. זיי ווירדען
דאָס טאָדאָס זיין:

(ז) מיבער דען טיש נאָך דען שטאַבען אַן: (ח) בריטטען, זיי אין טוך פֿאַר דונקעלפֿאַרבע
שויף־בראָטען, זאָלען זיי שפּאַנען, שטיבּען, מוכ בעדעק־
עבּע האָב־רעהרען לאָרוף. דאָס טאָדיכּע בראָט מיבער
זאָלען, זאָלען זיי שפּאַנען, שטיבּען, מוכ בעדעק־
טחש־פֿעלל אין, מוכ זאָלען זיי שטאַבּען אַן: (ט) בעהאַלטען
דונקעל־רעהרען, שפּאַנען טוך, דאָס טאָדיכּע בראָט מיבער
פֿאַר פֿעלל אין מוכ זאָלען זיי שטאַבּען אַן: (י) טהון דען ייכ־
טער מוכ זאָלען בעדעקונג העסוועדען, אין מיבע דעקע
געפֿאַסט, זיי זאָלען בּאַבּינען, זיי אש־בּאַבּינען, מוכ זאָלע עהי־
אַמען, זיי זאָלען בּאַבּינען, זיי אש־בּאַבּינען, מוכ זאָלע עהי־
טחש־פֿעלל אין דונקעל־בּלויעס טוך, ווילכען דען ייכ־
טער מוכ זאָלען בּאַבּינען העסוועדען, אין מיבע דעקע
פֿאַר טחש־פֿעלל, מוכ זאָלען עס מיט מיבע טראָבּע:
(יא) מיבער דען גאָלדענען אַלטאַר, בריטטען, זיי אין דונקעל־
בלויעס טוך, ווילכען מיהן אין מיבע דעקע פֿאַר טחש־פֿעלל, מוכ
זאָלען זיי שטאַבּען אַן: (יב) נעהמען אַלעס דיהנסט־גע־
רעטה, וואָמיט מען אים הייליגטהום דען דיהנסט פֿערריכּטע,
נעמען עס אין אין דונקעל־בלויעס טוך, ווילכען זאָלכעס אין
אין מיבע דעקע פֿאַר טחש־פֿעלל, מוכ זאָלען עס אוף
אין מיבע דעקע פֿאַר טחש־פֿעלל, מוכ זאָלען עס אוף
מיבע טראָבּע: (יג) אַלסדען זאָלען זיי דיא אַשע פֿאָם אַלטאַר
פֿעגען, מוכ אין פורפור־פֿאַרבּיגעס טוך פֿאַריבער בריי־
טען: (יד) אַלע זיבע געפֿעסע דאַרויף זאָלען, מיט וועלכען
מען אוף דעמזעלבען דען דיהנסט פֿערריכּטע. פֿאַלבּענען,
גאַבּעלן, שויפֿלען, בעקען, אַלעס בראָטהע דעס אַלטאַרס.
מיבע בעדעקונג פֿאַר טחש־פֿעלל דאַריבער בריטטען, מוכ
זיא שטאַבּענען אַבּזעגען: (טו) וואַן דאָס לאַגער אויפֿבראַכען
זאָלען, זו אוס הקרן מוכ זיבע: זעהנע, ערסט דאָס מיבע־
וויקלען דעס הייליגטהומס, מוכ אַלער הייליגען גראָטהע
בעזאַמדיגט האַבען. הערנאַך זאָלען זיא קינדער קהת הער־
בייא קאַמען, אוס נו טראָגען. דאַמיט זיא דאָס הייליגטהום
ניכט אוכזיטטעזאַר אַבריהרען, מוכ שטאַרבען. דיסעס
מיסט דאָס טראָגע־גראָשאָפֿט דער קינדער קהת בייא
שטיפֿטס־נעלטע: (טז) אלעזר וואָהן דעס פריסטערס אהרן,
זאָל בעזאָנדער אויפֿזיכט מיבער דאָס עהו נוס זייכטען, דאָס
רייכער־וועהרק, דאָס טאָגליכע אָפֿפֿער, מוכ דאָס זאַלב־עהו־
וואַקס־נעלטע, שטאַנדיגע מאָנאַטליכע אָפֿפֿער, מוכ בעדעק־
עבּע האָב־רעהרען לאָרוף. דאָס טאָגליכע בראָט מיבער
זאָלען, זאָלען זיי שפּאַנען, שטיבּען, מוכ בעדעק־
טחש־פֿעלל אין, מוכ זאָלען זיי שטאַבּען אַן: (יז) פֿערנער רעדעטע דער עוויגע מיט משה מוכ אהרן,
מוכ זאָלען זיי שטאַבּען אַן:

וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה לֵאמֹר׃ 21 22 נָשֹׂא אֶת־רֹאשׁ בְּנֵי
גֵּרְשׁוֹן גַּם־הֵם לְבֵית אֲבֹתָם לְמִשְׁפְּחֹתָם׃ 23 מִבֶּן שְׁלֹשִׁים
שָׁנָה וָמַעְלָה עַד בֶּן־חֲמִשִּׁים שָׁנָה תִּפְקֹד אוֹתָם כָּל־
הַבָּא לִצְבֹא צָבָא לַעֲבֹד עֲבֹדָה בְּאֹהֶל מוֹעֵד׃ 24 זֹאת
עֲבֹדַת מִשְׁפְּחֹת הַגֵּרְשֻׁנִּי לַעֲבֹד וּלְמַשָּׂא׃ כה וְנָשְׂאוּ אֶת־
יְרִיעֹת הַמִּשְׁכָּן וְאֶת־אֹהֶל מוֹעֵד מִכְסֵהוּ וּמִכְסֵה הַתַּחַשׁ
אֲשֶׁר־עָלָיו מִלְמָעְלָה וְאֶת־מָסַךְ פֶּתַח אֹהֶל מוֹעֵד׃
וְאֶת קַלְעֵי הֶחָצֵר וְאֶת־מָסַךְ ׀ פֶּתַח שַׁעַר הֶחָצֵר אֲשֶׁר 26
עַל־הַמִּשְׁכָּן וְעַל־הַמִּזְבֵּחַ סָבִיב וְאֶת מֵיתְרֵיהֶם וְאֶת־
כָּל־כְּלֵי עֲבֹדָתָם וְאֵת כָּל־אֲשֶׁר יֵעָשֶׂה לָהֶם וְעָבָדוּ׃
עַל־פִּי אַהֲרֹן וּבָנָיו תִּהְיֶה כָּל־עֲבֹדַת בְּנֵי הַגֵּרְשֻׁנִּי 27
לְכָל־מַשָּׂאָם וּלְכָל עֲבֹדָתָם וּפְקַדְתֶּם עֲלֵהֶם בְּמִשְׁמֶרֶת
אֵת כָּל־מַשָּׂאָם׃ 28 זֹאת עֲבֹדַת מִשְׁפְּחֹת בְּנֵי הַגֵּרְשֻׁנִּי
בְּאֹהֶל מוֹעֵד וּמִשְׁמַרְתָּם בְּיַד אִיתָמָר בֶּן־אַהֲרֹן
הַכֹּהֵן׃ ס 29 בְּנֵי מְרָרִי לְמִשְׁפְּחֹתָם לְבֵית־אֲבֹתָם
תִּפְקֹד אֹתָם׃ 30 מִבֶּן שְׁלֹשִׁים שָׁנָה וָמַעְלָה ׀ וְעַד בֶּן־ ל
חֲמִשִּׁים שָׁנָה תִּפְקְדֵם כָּל־הַבָּא לַצָּבָא לַעֲבֹד אֶת־
עֲבֹדַת אֹהֶל מוֹעֵד׃ 31 וְזֹאת מִשְׁמֶרֶת מַשָּׂאָם לְכָל־
עֲבֹדָתָם בְּאֹהֶל מוֹעֵד קַרְשֵׁי הַמִּשְׁכָּן וּבְרִיחָיו וְעַמּוּדָיו
וַאֲדָנָיו׃ 32 וְעַמּוּדֵי הֶחָצֵר סָבִיב וַאֲדָנֵיהֶם וְיִתֵדֹתָם
וּמֵיתְרֵיהֶם לְכָל־כֵּלֵיהֶם וּלְכָל עֲבֹדָתָם וּבְשֵׁמֹת תִּפְקְדוּ
אֶת־כְּלֵי מִשְׁמֶרֶת מַשָּׂאָם׃ 33 זֹאת עֲבֹדַת מִשְׁפְּחֹת בְּנֵי
מְרָרִי לְכָל־עֲבֹדָתָם ׀ בְּאֹהֶל מוֹעֵד בְּיַד אִיתָמָר בֶּן־
אַהֲרֹן הַכֹּהֵן׃ 34 וַיִּפְקֹד מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן וּנְשִׂיאֵי הָעֵדָה אֶת־
בְּנֵי הַקְּהָתִי לְמִשְׁפְּחֹתָם וּלְבֵית אֲבֹתָם׃ לה מִבֶּן שְׁלֹשִׁים
שָׁנָה וָמַעְלָה וְעַד בֶּן־חֲמִשִּׁים שָׁנָה כָּל־הַבָּא לַצָּבָא
לַעֲבֹדָה ׀ בְּאֹהֶל מוֹעֵד׃ 36 וַיִּהְיוּ פְקֻדֵיהֶם לְמִשְׁפְּחֹתָם

נשא

(כא) פֿערנער רעדעטע דער עווינע מיט משׂא׳ מוכז שפּרעכּט:
(כב) נים מוזיק איז מנשׂאהו דער קינדער גרעזון מוזיק׳ נאָך
מיהרען פֿאמיליען מוכז געשׂעכּטערן: (כג) פֿאָן דריייִסיג
יאָהרען אָן מוכז צאָריבער׳ בים נוּם פֿינפֿציגסטען יאָהרע׳
וואָס דוּא איז מוסטערן. וואָס נוּם דיינסטע טיכטיג
מיכז׳ מוכז דער גרעסטער פֿערריכטונג קאָן׳ בייַ שטיפֿטס־נעזעלן:
(כד) דיסעס איסט איז מרביית דער געשׂעכּטער דעם גרעזון.
וואָס איז נעמיק נוּ טהון מוכז נוּ טראָגען האָבען: (כה) איז
טראָגען איז טעפּיכּע דער וואָהנונג מוכז דעם שטיפֿטס־
נעזעלן׳ דען מיבערנוג׳ מוכז איז פֿאַרסטע דעק פֿאָן
תּכשׁ־פֿעלען׳ מוכז דען פֿאַרהאָנג פֿאָר דעם מיינגאָנגע
דעם שטיפֿטס־נעזעלן: (כו) איז מוהאָנגע דעם פֿאָר־הפּס׳
דען פֿאַרהאָנג פֿאָר דעק מיינגאָנגע פֿאָ טהאָרע דעם פֿאָר־
הפּס׳ וועלכער איז וואָהנונג מוכז דען וואָטער מוגיבט.
איז שטריקע׳ מוכז וואָס בערוהע דאָס דאָנז געבריכט
ווירד. וואָס האָבייא נוּ טהון מיסט׳ וואָלען איז פֿערריכטען:
(כז) נאָך דעק בעפֿעהלע דעם פֿלכן מוכז זיינער זעהע׳
וואָהרען׳ וואָס זיא נוּ טראָגען מוכז נוּ טהון האָבען. מוכז
מיהר וואָלט מיהנען וואָס זיא נוּ טראָגען האָבען׳ נור
אָבהוטה מנפֿערטרויען: (כח) דיסעס איסט איז פֿערריכטונג
דער געשׂעכּטער דער קינדער דעם גרעזון׳ בייַ שטיפֿטס־
נעזעלן. איז פֿערוואָלטונג שטעהט מונטער דער מיכזיכט
פֿיתמר׳ וואָהן דעם פריסטערס פֿלכן: (כט) איז קינדער
מרלי׳ וואָלט דוּא מוסטערן׳ נאָך מיהרען געשׂעכּטערן מוכז
פֿאמיליען: (ל) פֿאָן דריייִסיג יאָהרע׳ בים פֿינפֿציגסטען יאָהרע׳
וואָס דוּא איז מוסטערן. וואָס נוּם דיינסטע טוּגט׳ דען
נעמיק טראָגען׳ מוכז דער קינדער גרעזון מוכז
פֿערריכטען: (לא) דיסעס איסט מיהרע פֿערריכטונג. וואָס
נוּם דיינסטע טוּגט׳ דען שטיפֿטס־נעזעלן
טהון וואָלט׳ וואָלט דוּא מוסטערן. וואָס דוּא ריכּטע׳ איז
זיינען מוכז איז פֿיסע: (לב) איז זיינען דעם פֿאָר־הפּס
מוהרע׳ איז פֿיסע׳ נאָגעל מוכז שטריקע׳ נעבסט וואָלט
בערוהען׳ מוכז וואָס האָבען נוּ טהון איסט. מיהר איסט
מיהנען יעדעם נאָמענטליך דאָס בערוהט מנווייסען׳ דאָס
ער נוּ בעפֿאָלטען דער קינדער דעם מרלי׳ בייַ שטיפֿטס־
נעזעלן. מוכז דער קינדער מיכזיכט דעם פֿיתמר׳ וואָהן דעם
פריסטערס פֿלכן: (לד) משׂא׳ פֿלכן׳ מוכז איז פֿינפֿציגסטען
דער גענוייגע׳ מוסטערטען איז קינדער דעם קהת׳ נאָך
מיהרען געשׂעכּטערן מוכז פֿאָמיליען: (לה) פֿאָן דריייִסיג־
סטען יאָהרע׳ בים פֿינפֿציגסטען יאָהרע׳ דען שטיפֿטס־נעזעלן
דעם פֿלכן׳ וואָס איז נוּם דיינסטע טוּגט׳ בייַ שטיפֿטס־נעזעלן
דער קינדער גרעזון׳ נאָך מוסטערטען איז קינדער
פֿערריכטען: (לו) איז מנשׂאהו דער גענוייגע׳ מוסטערטען׳ נאָך
מיהרען געשׂעכּטערן וואָר׳ גוויא טוסענד׳ זיבען הונדערט
מוכז

פֿערנער

פֿאַר. וויא דער עווּיגע דעת משה בעפֿעהלען, מוֹסן טהאַטען
מוזן שפּאַטען דערגייַכען פערסאָנען וויא דעת זאָגער
מיהנען וואָהנט: (ד) דיא קינדער ישׂראל טהאַטען
נאַמיליך וויא דעת זאָגער היבוים שיקען, זאַמיט זיא ניכט
מיהר זאָגער פֿערמאָרייניגען, אין וועלכעת מיך מוֹנטער
פֿרוּיענס־פערסאָנען זיין, זוֹ מיסט מיהר זיא פֿאַרט שפּאַטען.
פֿערמאָרייניגט האַט: (ג) עס האָט משה מאַנכע־פערסאָן פֿעלער
בעסטן פֿוּס בעהאַפֿטעט מיסט, פֿעלער זיך זאָן מייענער וייכע
זאָגער שפּאַטען, יעדען מיסזאַלינגען, יעדען ערר מיט דעת
זאָגען שפּאַטען, דאָס זיא מיט דעת ישׂראל: דאָס זיא
פֿערנער

קאַפּיטעל ה

(א) ערר עווּיגע רעדעטע מיט משה, מוֹנד שפּראַך:
(ב) געבּיטהע דען קינדערן ישׂראל, דאַס זיא מוֹס דעת
מוסטערונגען פֿעררייכטעט, דיא ערר עווּיגע דעת משה
בעפֿאַהלען האַטטע:

37 אַלְפַּיִם שְׁבַע מֵאוֹת וַחֲמִשִּׁים׃ אֵלֶּה פְּקוּדֵי מִשְׁפְּחֹת
הַקְּהָתִי כָּל־הָעֹבֵד בְּאֹהֶל מוֹעֵד אֲשֶׁר פָּקַד מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן
שני 38 עַל־פִּי יְהוָה בְּיַד־מֹשֶׁה׃ ס וּפְקוּדֵי בְנֵי גֵרְשׁוֹן
39 לְמִשְׁפְּחֹתָם וּלְבֵית אֲבֹתָם׃ מִבֶּן שְׁלֹשִׁים שָׁנָה
וָמַעְלָה וְעַד בֶּן־חֲמִשִּׁים שָׁנָה כָּל־הַבָּא לַצָּבָא לַעֲבֹדָה
מ בְּאֹהֶל מוֹעֵד׃ וַיִּהְיוּ פְקֻדֵיהֶם לְמִשְׁפְּחֹתָם לְבֵית
41 אֲבֹתָם אַלְפַּיִם וְשֵׁשׁ מֵאוֹת וּשְׁלֹשִׁים׃ אֵלֶּה פְּקוּדֵי
מִשְׁפְּחֹת בְּנֵי גֵרְשׁוֹן כָּל־הָעֹבֵד בְּאֹהֶל מוֹעֵד אֲשֶׁר פָּקַד
42 מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן עַל־פִּי יְהוָה׃ וּפְקוּדֵי מִשְׁפְּחֹת בְּנֵי מְרָרִי
43 לְמִשְׁפְּחֹתָם לְבֵית אֲבֹתָם׃ מִבֶּן שְׁלֹשִׁים שָׁנָה וָמַעְלָה
וְעַד בֶּן־חֲמִשִּׁים שָׁנָה כָּל־הַבָּא לַצָּבָא לַעֲבֹדָה בְּאֹהֶל
44 מוֹעֵד׃ וַיִּהְיוּ פְקֻדֵיהֶם לְמִשְׁפְּחֹתָם שְׁלֹשֶׁת אֲלָפִים
מה וּמָאתָיִם׃ אֵלֶּה פְּקוּדֵי מִשְׁפְּחֹת בְּנֵי מְרָרִי אֲשֶׁר פָּקַד
46 מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן עַל־פִּי יְהוָה בְּיַד־מֹשֶׁה׃ כָּל־הַפְּקֻדִים
אֲשֶׁר פָּקַד מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן וּנְשִׂיאֵי יִשְׂרָאֵל אֶת־הַלְוִיִּם
47 לְמִשְׁפְּחֹתָם וּלְבֵית אֲבֹתָם׃ מִבֶּן שְׁלֹשִׁים שָׁנָה וָמַעְלָה
וְעַד בֶּן־חֲמִשִּׁים שָׁנָה כָּל־הַבָּא לַעֲבֹד עֲבֹדַת עֲבֹדָה
48 וַעֲבֹדַת מַשָּׂא בְּאֹהֶל מוֹעֵד׃ וַיִּהְיוּ פְקֻדֵיהֶם שְׁמֹנַת
49 אֲלָפִים וַחֲמֵשׁ מֵאוֹת וּשְׁמֹנִים׃ עַל־פִּי יְהוָה פָּקַד
אוֹתָם בְּיַד־מֹשֶׁה אִישׁ אִישׁ עַל־עֲבֹדָתוֹ וְעַל־מַשָּׂאוֹ
וּפְקֻדָיו אֲשֶׁר־צִוָּה יְהוָה אֶת־מֹשֶׁה׃ פ

ה Cap. V.

שלישי א 2 וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה לֵאמֹר׃ צַו אֶת־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל
וְיִשַׁלְּחוּ מִן־הַמַּחֲנֶה כָּל־צָרוּעַ וְכָל־זָב וְכֹל טָמֵא לָנָפֶשׁ׃
3 מִזָּכָר עַד־נְקֵבָה תְּשַׁלֵּחוּ אֶל־מִחוּץ לַמַּחֲנֶה תְּשַׁלְּחוּם
וְלֹא יְטַמְּאוּ אֶת־מַחֲנֵיהֶם אֲשֶׁר אֲנִי שֹׁכֵן בְּתוֹכָם׃
4 וַיַּעֲשׂוּ־כֵן בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וַיְשַׁלְּחוּ אוֹתָם אֶל־מִחוּץ לַמַּחֲנֶה
כַּאֲשֶׁר דִּבֶּר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה כֵּן עָשׂוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל׃ פ

ה 6 וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה לֵאמֹר׃ דַּבֵּר אֶל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל
אִישׁ אוֹ־אִשָּׁה כִּי יַעֲשׂוּ מִכָּל־חַטֹּאת הָאָדָם לִמְעֹל מַעַל
בַּיהוָה וְאָשְׁמָה הַנֶּפֶשׁ הַהִוא׃ וְהִתְוַדּוּ אֶת־חַטָּאתָם 7
אֲשֶׁר עָשׂוּ וְהֵשִׁיב אֶת־אֲשָׁמוֹ בְּרֹאשׁוֹ וַחֲמִשִׁתָיו יֹסֵף
עָלָיו וְנָתַן לַאֲשֶׁר אָשַׁם לוֹ׃ וְאִם־אֵין לָאִישׁ גֹּאֵל 8
לְהָשִׁיב הָאָשָׁם אֵלָיו הָאָשָׁם הַמּוּשָׁב לַיהוָה לַכֹּהֵן
מִלְּבַד אֵיל הַכִּפֻּרִים אֲשֶׁר יְכַפֶּר־בּוֹ עָלָיו׃ וְכָל־תְּרוּמָה 9
לְכָל־קָדְשֵׁי בְנֵי־יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר־יַקְרִיבוּ לַכֹּהֵן לוֹ יִהְיֶה׃
וְאִישׁ אֶת־קָדָשָׁיו לוֹ יִהְיוּ אִישׁ אֲשֶׁר־יִתֵּן לַכֹּהֵן לוֹ י
יִהְיֶה׃ פ

רביעי 11 12 וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה לֵאמֹר׃ דַּבֵּר אֶל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל יא
וְאָמַרְתָּ אֲלֵהֶם אִישׁ אִישׁ כִּי־תִשְׂטֶה אִשְׁתּוֹ וּמָעֲלָה בּוֹ
מָעַל׃ וְשָׁכַב אִישׁ אֹתָהּ שִׁכְבַת־זֶרַע וְנֶעְלַם מֵעֵינֵי 13
אִישָׁהּ וְנִסְתָּרָה וְהִיא נִטְמָאָה וְעֵד אֵין בָּהּ וְהִוא לֹא
נִתְפָּשָׂה׃ וְעָבַר עָלָיו רוּחַ־קִנְאָה וְקִנֵּא אֶת־אִשְׁתּוֹ וְהִוא 14
נִטְמָאָה אוֹ־עָבַר עָלָיו רוּחַ־קִנְאָה וְקִנֵּא אֶת־אִשְׁתּוֹ
וְהִיא לֹא נִטְמָאָה׃ וְהֵבִיא הָאִישׁ אֶת־אִשְׁתּוֹ אֶל־ טו
הַכֹּהֵן וְהֵבִיא אֶת־קָרְבָּנָהּ עָלֶיהָ עֶשִׂרֹנֶת הָאֵיפָה קֶמַח
שְׂעֹרִים לֹא־יִצֹק עָלָיו שֶׁמֶן וְלֹא־יִתֵּן עָלָיו לְבֹנָה כִּי־
מִנְחַת קְנָאֹת הִוא מִנְחַת זִכָּרוֹן מַזְכֶּרֶת עָוֹן׃ וְהִקְרִיב 16
אֹתָהּ הַכֹּהֵן וְהֶעֱמָדָהּ לִפְנֵי יְהוָה׃ וְלָקַח הַכֹּהֵן מַיִם 17
קְדֹשִׁים בִּכְלִי־חָרֶשׂ וּמִן־הֶעָפָר אֲשֶׁר יִהְיֶה בְּקַרְקַע
הַמִּשְׁכָּן יִקַּח הַכֹּהֵן וְנָתַן אֶל־הַמָּיִם׃ וְהֶעֱמִיד הַכֹּהֵן 18
אֶת־הָאִשָּׁה לִפְנֵי יְהוָה וּפָרַע אֶת־רֹאשׁ הָאִשָּׁה וְנָתַן
עַל־כַּפֶּיהָ אֶת מִנְחַת הַזִּכָּרוֹן מִנְחַת קְנָאֹת הִוא וּבְיַד
הַכֹּהֵן יִהְיוּ מֵי הַמָּרִים הַמְאָרְרִים׃ וְהִשְׁבִּיעַ אֹתָהּ 19
הַכֹּהֵן וְאָמַר אֶל־הָאִשָּׁה אִם־לֹא שָׁכַב אִישׁ אֹתָךְ וְאִם־
לֹא שָׂטִית טֻמְאָה תַּחַת אִישֵׁךְ הִנָּקִי מִמֵּי הַמָּרִים

המאררים

(ה) פֿערנער רעדעטע דער עזויגע מיט משׁק׳ מוב שפּרעך׃
(ו) זאָג דען קינדערן ישׂראל׃ ווען מיין מאַן וועט
פֿרויא זיך אויף מירגענד מיינע וויסע מן מיהרעם נעדענ־
מענשען פֿערוינדיגט׃ מוב דאָרוך מיין פֿערברעכען בעגעג־
נען עוויגען בעגעהט׃ דיא פֿערסאָן מאַכט ערקענטעס מיהרע
שולד׃ (ז) זאָ׳ זאָ׳׳ זיא דיא זינדע וועלכע זיא בעגעהאַן׳ עפֿענ־
ליך בעקענען׃ דיא הויפּט־זוממע דער פֿערשולדונג ווידער
ערשטאַטטען׃ נעבסט דעם פֿינפֿטען טהיילע דאַריבער׃ דיסעס
מוס ער דעמיעניגען גענעבן׃ מן דעם ער זיך פֿערשולדעט
האַט׃ (ח) וועז מאַכט ער מאַן קיינען פֿערוואַנדטען האַט׃
דעם פֿאַס פֿערשולדעטע מיינעהאַבעריגע וועלכען קענטע׃
זאָ׳ בעהערט פֿאַס פֿערשולדעטע גוט׃ פֿאַס מוס דעס עזויגע
ווי׳׳ען ערשטאַטטעט ווירד׃ דעם פּריסטער׃ מוב גוואַר מאַ׳׳עס
דיסעס׃ מוסער דעם פֿערזוהנונגס־ווידדער׃ מיט וועלכעם
ער פֿערזוהנט ווירד׃ (ט) מאַ׳׳ע העבע׃ זיא וועט מיבערהויפּט
דעם פּריסטער געבראַכט האַבען׃ זיבד זייבע׃ (י) וואָס יע־
מאַנד היי׳׳יגט׃ מיסט נוואַר נאָך דאַס זייבגע׃ וואָס ער מאַכט
דעם פּריסטער געגעבען׃ מיסט דעס פּריסטערס׃
(יא) פֿערנער רעדעטע דער עזויגע מיט משׁק׳ מוב שפּרעך׃
(יב) רעדע מיט דען קינדערן ישׂראל׃ מוב זאָגע מיהבען׃
וען יעמאַנד מיינע פֿרויא האַט׃ דיא זיך פֿערגעהט׃ מוב
געגען מיהן טרייואָס האַנדעלט׃ (יג) בעמאַ׳׳ך יעמאַנד בע־
שלאָפֿען זיא׃ עס בליבט אַבער דאָך דען מויגען דעס מאַנעס
פֿערבאָרגען׃ זיא האַנד עס פֿערהיימליכט׃ זיא מיבדעסען
ענטעהרט׃ עס וואַרט אַבער קיין נייגע ווידער זיא מויפֿנ־
בריגען׃ זיא זיא מוך ניכט בעוואָסאַמער וויסע דאַנ
געבראַכט וואָרדען׃ (יד) דען ערגרייפֿפֿע מין מייפֿער־
גייסט׃ ענטוועדער דאַס ער מייפֿערזיכטיג מוך זיינע פֿרויא
ווירד׃ מוב זיא מיסט ווירקליך ענטעהרט׃ אַדער עס ערגרייפֿ־
פֿע מיהן מין מייפֿער־גייסט׃ זיא דאַס ער מייפֿערזיכטיג מוך
זיינע פֿרויא ווירד׃ מוב זיא מיסט ווירקליך ניכט ענטעהרט׃
(טו) זאָ׳ זאָ׳׳ דער וואַן זיינע פֿרויא נוך פּריסטער פֿיהרען׃
מוב נעהבטהיי׳׳ מיהרעטוועגען נוך פֿפֿפֿער ברינגען׃ מין
ליפֿע בערסטען־מעהל׃ ער זאָ׳׳ קיין עהל דאַרוך גיסען׃
נאָך וויי׳׳ס־רויך טהון׃ דען עס מיסט מין פֿפֿפֿער דער
מיפֿפֿערזוכט׃ מין ריגע־פֿפֿפֿער׃ דאַס מיפֿפֿערטהאַט מין
מנעזענקען ברינגט׃ (יו) דער פּריסטער זאָ׳׳ היא׳׳ריא
פֿיהרען׃ מוב דאַר פֿאַר דען עוויגען שטע׳׳ען׃ (יז) כּאָהער זאָ׳׳
דער פּריסטער בעהויי׳׳גטעס וואַסער נעהמען׃ מין מיינעס
מירדענען בעפֿאַפֿט׃ מוב דאַן דאַס דעם שטויבע מוך דעם באָדען
דער וואַהנונג נעהמען׃ מוב מן דאַס וואַסער טהון׃
(יח) מאַסאַן שטע׳׳ט ער דיא פֿרויא פֿאַר דען עוויגען׃
בינדעט מיהר דאַס הויפּט־האַר מי׳׳ס׃ יעבט דאַס ריגע־
פֿפֿפֿער׃ דאַס מין פֿפֿפֿער דער מיפֿפֿערזוכט׃ מיסט׃ מיהר
מוך דיא האַנדע׃ מוב מן זייבער האַנד מי׳׳ס דער פּריס־
טער דיא עקעזאַהפֿטען וואַסער דער פֿערפֿלוכונג׃ (יט) מאַס־
דאַן פֿאַר דען קינדערן ישׂראל׃ זיא זיא מיבערהויפּט
דעם פּריסטער געבראַכט האַבען׃ זיבד זייבע׃ (כ) וואַס יע־
מאַנד היי׳׳יגט׃ מיסט נוואַר נאָך דאַס זייבגע׃ וואַס ער מאַכט
דעם פּריסטער געגעבען׃ מיסט דעס פּריסטערס׃

עבטהאָלטן, קיינען עסיג פֿאָן וויין אָדער מבדרער שטאַרקען געטראָנקע

זיא פֿרויא אָבער וויבד מיהרע שולד נו ביסען האָבען:

קאַפּיטעל ו

(א) דער עווינע רעדעטע פֿערבער זיט משק, מוכד שפֿראַך:
(ב) רעדע זיט דען קינדערן ישׂראל, מוכד זאָגע מיהבען,
דען אָדער זיט דען וויבערן פֿרויא זיך דורך מיין געלובדע דער
עבטהאָלטסאַמקייט הערפֿאַר טהוט, דעם עווינגען נו עהרען
נאַמען זיך אַבצוזאָנדערן פֿון אַלע אַנדערע מענשען: (ג) זיך
אָבער זיבגע נו עבטהאָלטען גענאָבען: (ד) מוכד בידט דער
פרויא דער פֿערפֿוכונג אויף מיינען גאַנצען
שייכבען עקען: (ה) דער פריסטער נימאַט פֿאָרהער דער
פֿרויא דאָס מיידפֿערוכטס־אָפּפֿער אוים דער האָנד, מוכד
זאָגט מיינע וועבלוב פֿאָר דעם עווינגען, מוכד בריבגט עס
נוס אַוועק: (ו) נימאַט פֿאָן דעם מעהל־אָפּפֿער מיינע
האָנד פֿאָר נוס פֿערדופֿטען, וואָס עס אויף דעם אָלטאַר
רויך אויפֿגעהבען. מוכד הערנאָך גיבט עס דער פֿרויא דאָס
וואַסער נו טרינקען: (ז) וען עד מיהר דאָס וואַסער נו
טרינקען געגעבען, זא וויבד דער ערפֿאָלג ביסער זיין. האָט
זיא זיך פֿערוואַנדהרט, מוכד מיסט מיהרעם מאַנבע אוכטרייע
געווינסען, זא בעהט דאָס פֿלוך־וואַסער מין זיא נוס אַבשיילכען
עקען היבין. מיהר לייב וויבד דיא פרויא וויבד נור פֿערפֿוכונג־פֿאַרמעז
שווינדען, מוכד זיא וויבד דיא פֿרויא וויבד נור פֿערפֿוכונג־פֿאַרמעז
מוכד מיידע דער פֿערפֿוכונג, מוכד שפריכט נור פרויא,
זא מאַכע זיך דער עווינג נור פֿערפֿוכונג־ מוכד מיידעס־
פֿאַרמעז בייא דיינער בעבֿיין, מיבדעס אר דיינע היפֿטע
שווינדען, מוכד דיינען לייב מויפֿשוועלען זאָלע: (כב) דיסעס
פֿלוך־וואַסער זאָל דיינע לענדער מיינגעוויידע, נוס מויפֿ־
שוועלען דעס לייבעס, מוכד נוס שווינדען דער היפֿטע. זיא
פרויא שפרעכע, עס זיין אָמֵן, דיסעס בעשעהע! (כג) דער
פריסטער שרייבט זאָלען דיסע פֿערפֿוכונג אויף מיינען בוך־
שטע, וואַשט עס אָב, מין דאָס עקעלהאַפֿטע וואַסער היבין:
(כד) מוכד גיבט דער פרויא דאָס עקעלהאַפֿטע פֿערפֿוכונג־
וואַסער נו טרינקען, דאָס עס מין זיא היבין בעהע נוס אָב־
שייכען עקען: (כה) דער פריסטער נימאַט פֿאָרהער דער
פרויא דאָס מיידפֿערוכטס־אָפּפֿער אוים דער האָנד, מאַכט
דאָס מיינע וועבלוב פֿאָר דעם עווינגען, מוכד בריבגט עס
נוס אָלטאַר: (כו) נימאַט פֿאָן דעם מעהל־אָפּפֿער מיינע
האָנד פֿאָר נוס פֿערדופֿטען, וואָס עס אויף דעם אָלטאַר מין
רויך אויפֿגעהבען. מוכד הערנאָך גיבט עס דער פרויא דאָס
וואַסער נו טרינקען: (כז) וען עד מיהר דאָס וואַסער נו
טרינקען געגעבען, זא וויבד דער ערפֿאָלג דיסער זיין. האָט
זיא זיך פֿערוואַנדהרט, מוכד מיסט מיהרעם מאַנבע אוכטרייע
געווינסען, זא בעהט דאָס פֿלוך־וואַסער מין זיא נוס אַבשיילכען
עקען היבין. מיהר לייב וויבד דיא פרויא וויבד נור פֿערפֿוכונג־פֿאַרמעז
שווינדען, מוכד זיא וויבד דיא פ

לַחִים וְיבֵשִׁים לֹא יֹאכֵל׃ 4 כֹּל יְמֵי נִזְרוֹ מִכֹּל אֲשֶׁר
יֵעָשֶׂה מִגֶּפֶן הַיַּיִן מֵחַרְצַנִּים וְעַד־זָג לֹא יֹאכֵל׃ ה כֹּל־
יְמֵי נֶדֶר נִזְרוֹ תַּעַר לֹא־יַעֲבֹר עַל־רֹאשׁוֹ עַד־מְלֹאת
הַיָּמִם אֲשֶׁר־יַזִּיר לַיהוָה קָדֶשׁ יִהְיֶה גַּדֵּל פֶּרַע שְׂעַר
רֹאשׁוֹ׃ 6 כָּל־יְמֵי הַזִּירוֹ לַיהוָה עַל־נֶפֶשׁ מֵת לֹא יָבֹא׃ 7
לְאָבִיו וּלְאִמּוֹ לְאָחִיו וּלְאַחֹתוֹ לֹא־יִטַּמָּא לָהֶם בְּמֹתָם
כִּי נֵזֶר אֱלֹהָיו עַל־רֹאשׁוֹ׃ 8 כֹּל יְמֵי נִזְרוֹ קָדֹשׁ הוּא
לַיהוָה׃ 9 וְכִי־יָמוּת מֵת עָלָיו בְּפֶתַע פִּתְאֹם וְטִמֵּא
רֹאשׁ נִזְרוֹ וְגִלַּח רֹאשׁוֹ בְּיוֹם טָהֳרָתוֹ בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי
יְגַלְּחֶנּוּ׃ י וּבַיּוֹם הַשְּׁמִינִי יָבִא שְׁתֵּי תֹרִים אוֹ שְׁנֵי בְנֵי
יוֹנָה אֶל־הַכֹּהֵן אֶל־פֶּתַח אֹהֶל מוֹעֵד׃ 11 וְעָשָׂה הַכֹּהֵן
אֶחָד לְחַטָּאת וְאֶחָד לְעֹלָה וְכִפֶּר עָלָיו מֵאֲשֶׁר חָטָא
עַל־הַנָּפֶשׁ וְקִדַּשׁ אֶת־רֹאשׁוֹ בַּיּוֹם הַהוּא׃ 12 וְהִזִּיר
לַיהוָה אֶת־יְמֵי נִזְרוֹ וְהֵבִיא כֶּבֶשׂ בֶּן־שְׁנָתוֹ לְאָשָׁם
וְהַיָּמִים הָרִאשֹׁנִים יִפְּלוּ כִּי טָמֵא נִזְרוֹ׃ 13 וְזֹאת תּוֹרַת
הַנָּזִיר בְּיוֹם מְלֹאת יְמֵי נִזְרוֹ יָבִיא אֹתוֹ אֶל־פֶּתַח אֹהֶל
מוֹעֵד׃ 14 וְהִקְרִיב אֶת־קָרְבָּנוֹ לַיהוָה כֶּבֶשׂ בֶּן־שְׁנָתוֹ
תָּמִים אֶחָד לְעֹלָה וְכַבְשָׂה אַחַת בַּת־שְׁנָתָהּ תְּמִימָה
לְחַטָּאת וְאַיִל־אֶחָד תָּמִים לִשְׁלָמִים׃ טו וְסַל מַצּוֹת
סֹלֶת חַלֹּת בְּלוּלֹת בַּשֶּׁמֶן וּרְקִיקֵי מַצּוֹת מְשָׁחִים בַּשָּׁמֶן
וּמִנְחָתָם וְנִסְכֵּיהֶם׃ 16 וְהִקְרִיב הַכֹּהֵן לִפְנֵי יְהוָה וְעָשָׂה
אֶת־חַטָּאתוֹ וְאֶת־עֹלָתוֹ׃ 17 וְאֵת־הָאַיִל יַעֲשֶׂה זֶבַח
שְׁלָמִים לַיהוָה עַל סַל הַמַּצּוֹת וְעָשָׂה הַכֹּהֵן אֶת־
מִנְחָתוֹ וְאֶת־נִסְכּוֹ׃ 18 וְגִלַּח הַנָּזִיר פֶּתַח אֹהֶל מוֹעֵד
אֶת־רֹאשׁ נִזְרוֹ וְלָקַח אֶת־שְׂעַר רֹאשׁ נִזְרוֹ וְנָתַן עַל־
הָאֵשׁ אֲשֶׁר־תַּחַת זֶבַח הַשְּׁלָמִים׃ 19 וְלָקַח הַכֹּהֵן אֶת־
הַזְּרֹעַ בְּשֵׁלָה מִן־הָאַיִל וְחַלַּת מַצָּה אַחַת מִן־הַסַּל
וּרְקִיק מַצָּה אֶחָד וְנָתַן עַל־כַּפֵּי הַנָּזִיר אַחַר הִתְנַלְּחוֹ

את־

געטראָנקע טרינקען׃ מוך קיין מַבערעס נאָס פֿאַר טרויבען
טרינקען׃ מוכ וועלער ווין־בערעך נאָך ראָסינען עסען׃
(ד) ד״ה גאַנצע ניט ווייטער ענטהאַלטענד׃ וואָס ער ביכט גע־
נישען׃ נאָס פֿאַר ווין־שטאָקע׃ פֿאַן קערן ביס הילסען פֿערי־
פֿערטיגט ווירד׃ (ה) וואָס נאַנצע נאָס געלויבט ער ענטהאַלט־
סאַמקייט דוערט׃ וואָל קיין שער־מעסער מיבער זיין הויפט
פֿאַהרען׃ ער וואָל הייליג זיין׃ מוכ נאָס הויפט־האָר פֿרייַ
וואַקסען לאָסען׃ ביס ד״ה גייט מוס מיט׃ ד״ה ער לעק עוויגען
נזיר ער ענטהאַלטענד בעשטימט׃ (ו) ד״ה גאַנצע ניט
היבדורך וואָל ער מוך נו קיינער וייכע געהען׃ (ז) זיך פֿאַן
פֿאַטער׃ מוטטער׃ ברודער׃ שוועסטער׃ ווען ויא טאָט ווירד׃
ביכט פֿערראָבריינגען׃ ווייל ער ד״ה געטטליכע קראָנע ער־
ענטהאַלטאַמקייט מוך זייענד הויפט טראָגט׃ (ח) ד״ה גאַנצע
ניט זייער ענטהאַלטענד׃ מיט ער לעק עוויגען גיהיליגט׃
(ט) וואָן יעמאַנד פֿאַר מיהק מוכפֿערזעהענס פֿעלליק שטירבט׃
נאָס הויפט זייער ענטהאַלטענד פֿערראָבריינגט׃ וואָל ויא
ער פֿאַ טאָגע זייער ריינגוטג הויפט בעשערען׃ פֿאַ זיבע־
טען טאָגע נעמליך וואָל ער עס בעשערען׃ (י) פֿאַ אַכטען טאָגע
מַבער׃ בריבגט ער ווייא טורטעל־טויבען׃ מַער ווייא יובגע
טויבען׃ נוך פריסטער׃ פֿאַר דען מיינגאַנג דעס שטיפֿטס־
נעמט׃ (יא) דער פריסטער מאַכט מיינע נוך זינדען־מַפֿער׃
מוכ מיינע נוך גאַנצען מַפֿער׃ פֿערזעהבט מיהן׃ וואָס ער
זיך פֿאַן מיינער ליכע פֿערזינדיגט׃ מוכ הייליגט מַסקּ זיין הויפט
וועלטער פֿאַן בייַם׃ (יב) בון מוס ער׃ דעס עוויגען נו עהרען׃
זיינע ענטהאַלטענס־טאָגע וועלטער מַבפֿאַבען׃ מוכ נו דעס
ענדע מיין יְהֹוָה׃ נוך שוד־מַפֿער בריבגען׃ ד״ה
פֿאַריגען טאָגע מַבער וואָלען ניכט בערעכבעט ווערדען׃ ווייל
ד״ה ענטהאַלטענד דורך מוכרייניגקייט מונטערבראָבען ווערדען׃
(יג) דיסעס מיסט ד״ה פֿאַרשריפֿט פֿיר דען ענטהאַלטאַמען׃
ווען ד״ה גייט זייער ענטהאַלטענד מוס מיסט׃ בריבגט וואָן
מיהן פֿאַר דען מיינגאַנג דעס שטיפֿטס־נעמט׃ (יד) דאָ וואָל
ער׃ דעס עוויגען נו עהרען׃ מיין יְהֹוָה־
ריגעס שאָף׃ מַהבע פֿעהלער׃ נוך מַפֿער׃ מיין יְהֹוָה־
ריגעס שאָף׃ מַהבע פֿעהלער׃ נוך זינדען־מַפֿער׃ מוכ מיינען
וילדער׃ מַהבע פֿעהלער׃ נוך פֿריידען־מַפֿער׃ (טו) פֿער־
נער מיינען קאָרב מיט מונגעזויערטען קוכען׃ פֿאַ פֿיינסטען
מעהל׃ מיט עהל מיינגעריהרט׃ מוכ מונגעזויערטען׃ מיט
עהל בעשטריכענען פֿלאָדען׃ נעבסט מיהרעס געווהנליכען
מַפֿער־מעהל׃ מוכ מַפֿער׃ ווין׃ (יו) דער פריסטער
בריבגט דיסעס פֿאַר דען עוויגען׃ מוכ פֿערריכטעט וואָס
זינדען־מַפֿער׃ מוכ גאַנצע מַפֿער׃ (יז) דען ווידדער
מַבער מאַכט ער נוך פֿריידען־מַפֿער׃ דעס עוויגען נו עהרען׃
זאָוט דעס קאָרבס מיט מונגעזויערטעס בראָט׃ בריבגט מוך
נאָס מעהל־מוכ ווין־מַפֿער׃ (יח) דער פריסטער׃ מוכ
בריבגט דיסעס פֿאַר דען עוויגען׃ מוכ פֿערריכטעט וואָס
זינדען־מַפֿער׃ מוכ גאַנצע מַפֿער׃ (יז) דען ווידדער
מַבער מאַכט ער נוך פֿריידען־מַפֿער׃ דעס עוויגען נו עהרען׃
זאָוט דעס קאָרבס מיט מונגעזויערטעס בראָט׃ בריבגט מוך
נאָס מעהל־מוכ ווין־מַפֿער׃ (יח) דער פריסטער׃ מוכ
בריבגט דיסעס פֿאַר דען עוויגען׃ מוכ פֿערריכטעט וואָס
זינדען־מַפֿער׃ מוכ גאַנצע מַפֿער׃ (יט) דער פריסטער
נאָס מונטער דעס פֿריידען־מַפֿער׃ דעס עוויגען נו עהרען׃
ניאָוט דען בוג׃ וועלן ער גענאָבט מיסט׃ פֿאַ וויללדער מַ׃

טאָטע־פּרִיסטער בראָטען בייא דער וואָוהנונג דעס שׁוֹטערס טרעגען: (י) זיא זאָל מוסטען אין אלע זאכען מיהרען דיהנסט בייא דעם הייליג־טהום / מוכ נאָר ניכטס · דען וואָס מיהרען דיהנסט בייא דער וואָוהנונג דעס פּריסטערס קאָסטעט אויך דעם פּריסטער אַליין: (יא) דען קינדערן קהת אַבער זאָל מען נישט אויסראָטען דאָס אלטער פּרִיסטערס הקדש / דאָס זיא נישט זאָלען שטאָרבען: (יב) נאָר אזוי זאָלען זיא מיהרען מיט דען הייליגען זאכען / דאָס זיא נישט זאָלען שטאָרבען / וואָס זיא זיך נאָהען צו דען הייליגען זאכען: (יג) דען גערשׁוֹן אַבער זאָל מען אויך זעהען / וואָס זיא זאָלען מיהרען / מוכ זיא זאָלען דאָס אויפּלאָדען פּון דען שוֹטערס טרעגען: (יד) זיא זאָלען אלע זייערע גערעטהען מיטנעהמען / וואָס זיא מיהרען / מוכ זיא זאָלען דאָס אויפּלאָדען פּון דען שוֹטערס טרעגען: (טו) נאָכדעם וואָס אהרן / אוּן זיינע זין / זיא מיט דעם הייליגען / אוּן מיט אלע הייליגע זאכען / פּערטיג זיינ וועדען / וואָס דען אויפּבריכ דער לאָגער אַנהעבען / דאָס זאָלען דען קינדערן קהת קומען / אוּם זיא זאָלען דאָס הייליגע נישט אַנרירען / דאָס זיא נישט זאָלען שטאָרבען · דאָס זינד דיא זאכען / וואָס דען קינדערן קהת אין דער שטיפטונג מועד זאָל טראָגען: (טז) דען אלעזר דען זון אהרן דעס פּריסטערס / זאָל דאָס אויל פּאָר דאָס לייכט / אוּן דאָס זיסע ראָכווערק / אוּן דאָס טעגליכע שפּייס־אָפּפער / אוּן דאָס זאלבען־אויל / אוּן דאָס אויל פּאָר דיא גאַנצע וואָוהנונג / מיט אלעם וואָס דערין איזט / אוּן מיט דעם הייליגטהום / אוּן מיט דען הייליגען זאכען: (יז) אוּן דער הער רעדעטע צו משה אוּן אהרן / מוכ שפּראָך:

קאַפּיטעל ז

(א) אוּם משה איזט מיט דער וואָהנונג פּאָלענדעט / מוכ זיא זאלבען אוּן הייליג־טהומ / מוכ אלע מיטנעמען אויך דען שוֹטערן טראָגען: (ב) דען פּריסטערן בראָטען בייא דער וואָוהנונג דעס שׁוֹטערס הייליג־טהום / מוכ זיא זאלבען אוּן אלע מיטנעמען אויך דען שוֹטערן טראָגען: (ג) דיא בראָטען פּון דען קינדערן ישׂראל / נעמליך דיא פּאָלייען־הייפּטער / דיא זיא אוּן דיא פּאָלייען־טעכטער / דיא זיא אוּן דיא מיטנעבראָטענען בייא־ווייבער / דיא זיא אוּן דיא מיטנעבראָטענען בייא־מעדער / דיא זיא שטאָק־פּרִיסטען / וואָלטע דען

הַנְּשִׂיאִם אֶת־קָרְבָּנָם לִפְנֵי הַמִּזְבֵּחַ׃ 11 וַיֹּאמֶר יְהוָה
אֶל־מֹשֶׁה נָשִׂיא אֶחָד לַיּוֹם נָשִׂיא אֶחָד לַיּוֹם יַקְרִיבוּ
אֶת־קָרְבָּנָם לַחֲנֻכַּת הַמִּזְבֵּחַ׃ ס 12 וַיְהִי הַמַּקְרִיב
בַּיּוֹם הָרִאשׁוֹן אֶת־קָרְבָּנוֹ נַחְשׁוֹן בֶּן־עַמִּינָדָב לְמַטֵּה
יְהוּדָה׃ 13 וְקָרְבָּנוֹ קְעָרַת־כֶּסֶף אַחַת שְׁלֹשִׁים וּמִאָה
מִשְׁקָלָהּ מִזְרָק אֶחָד כֶּסֶף שִׁבְעִים שֶׁקֶל בְּשֶׁקֶל הַקֹּדֶשׁ
שְׁנֵיהֶם ׀ מְלֵאִים סֹלֶת בְּלוּלָה בַּשָּׁמֶן לְמִנְחָה׃ 14 כַּף
אַחַת עֲשָׂרָה זָהָב מְלֵאָה קְטֹרֶת׃ 15 פַּר אֶחָד בֶּן־בָּקָר
אַיִל אֶחָד כֶּבֶשׂ־אֶחָד בֶּן־שְׁנָתוֹ לְעֹלָה׃ 16 שְׂעִיר־עִזִּים
אֶחָד לְחַטָּאת׃ 17 וּלְזֶבַח הַשְּׁלָמִים בָּקָר שְׁנַיִם אֵילִם
חֲמִשָּׁה עַתּוּדִים חֲמִשָּׁה כְּבָשִׂים בְּנֵי־שָׁנָה חֲמִשָּׁה זֶה
קָרְבַּן נַחְשׁוֹן בֶּן־עַמִּינָדָב׃ פ
בַּיּוֹם הַשֵּׁנִי הִקְרִיב נְתַנְאֵל בֶּן־צוּעָר נְשִׂיא יִשָּׂשכָר׃ 18
הִקְרַב אֶת־קָרְבָּנוֹ קְעָרַת־כֶּסֶף אַחַת שְׁלֹשִׁים וּמִאָה 19
מִשְׁקָלָהּ מִזְרָק אֶחָד כֶּסֶף שִׁבְעִים שֶׁקֶל בְּשֶׁקֶל הַקֹּדֶשׁ
שְׁנֵיהֶם ׀ מְלֵאִים סֹלֶת בְּלוּלָה בַּשָּׁמֶן לְמִנְחָה׃ כ כַּף
אַחַת עֲשָׂרָה זָהָב מְלֵאָה קְטֹרֶת׃ 21 פַּר אֶחָד בֶּן־בָּקָר
אַיִל אֶחָד כֶּבֶשׂ־אֶחָד בֶּן־שְׁנָתוֹ לְעֹלָה׃ 22 שְׂעִיר־עִזִּים
אֶחָד לְחַטָּאת׃ 23 וּלְזֶבַח הַשְּׁלָמִים בָּקָר שְׁנַיִם אֵילִם
חֲמִשָּׁה עַתּוּדִים חֲמִשָּׁה כְּבָשִׂים בְּנֵי־שָׁנָה חֲמִשָּׁה זֶה
קָרְבַּן נְתַנְאֵל בֶּן־צוּעָר׃ פ
בַּיּוֹם הַשְּׁלִישִׁי נָשִׂיא לִבְנֵי זְבוּלֻן אֱלִיאָב בֶּן־חֵלֹן׃ 24
קָרְבָּנוֹ קְעָרַת־כֶּסֶף אַחַת שְׁלֹשִׁים וּמֵאָה מִשְׁקָלָהּ מִזְרָק כה
אֶחָד כֶּסֶף שִׁבְעִים שֶׁקֶל בְּשֶׁקֶל הַקֹּדֶשׁ שְׁנֵיהֶם ׀ מְלֵאִים
סֹלֶת בְּלוּלָה בַּשָּׁמֶן לְמִנְחָה׃ כו כַּף אַחַת עֲשָׂרָה זָהָב
מְלֵאָה קְטֹרֶת׃ 27 פַּר אֶחָד בֶּן־בָּקָר אַיִל אֶחָד כֶּבֶשׂ־
אֶחָד בֶּן־שְׁנָתוֹ לְעֹלָה׃ 28 שְׂעִיר־עִזִּים אֶחָד לְחַטָּאת׃
וּלְזֶבַח הַשְּׁלָמִים בָּקָר שְׁנַיִם אֵילִם חֲמִשָּׁה עַתּוּדִים 29

(יא) זאגט
דער עויבּגע נו משׁה, יעדער פֿירסט זעלּן אין מייַנעם טאָגע
ליַ בּאָבע בריבּגען, נור מייַנוויַהונגס־אָפּפֿער. אוֹן זיי, ליַ שטאָפּ־פֿירסטען
(יב) דער אָן ערסטען טאָגע וויַנע בּאָבע לאַבראַדאָר,
וואָר נחשון זאָהן עמיכדֿ, פֿאָן שטאַמאַ יהודה: (יג) מוכ
זיַנע בּאָבע וואָר, מיַנע זילבערנע שיסען, הונדערט מוכ
דרייַסיג שקלים שוועהר. מיַנע זילבערנע שאָל, זיבעניַג
שקלים שוועהר. נאָך דעם שקל דעס הייליגטהומס. בייד
פֿילל דעס פֿיַנסטען מעהלעס, מיט עהל מיַנגעריהרט פֿור
מעהל־אָפּפֿער: (יד) מיַן גאָלדענער לעפֿעל, פֿילל רויך־ווערק:
(טו) מיַן שטיהר, נעמוך מיַן
יונגעם ריַנד, מיַן ווידדער, מוכ מיַן יאָהריגעם זאָק, פֿור
גאַנצען אָפּפֿער: (טז) מיַן ניַגען־בּאָק, פֿור זינדען־אָפּפֿער:
(יז) פֿור פֿרייַדען־אָפּפֿער, פֿוויַר ריַנדער, פֿינף ווידדער,
פֿינף בעקע, מוכ פֿינף יאָהריגע לאַמאַער. דיסעס וואָר דיא
בּאָבע נחשון זאָהן דעס עמיכדֿ:

(יח) אָן פֿוויַרטען טאָגע בראַכט נתנאל זאָהן צוער, פֿירסט
דעס שטאַמאַס ישׂשכר: (יט) דיסער בראַכט פֿור בּאָבע,
מיַנע זילבערנע שיסען, הונדערט מוכ דרייַסיג שקלים
שוועהר. מיַנע זילבערנע שאָל, זיבעניַג שקלים שוועהר.
נאָך דעם שקל דעס הייליגטהומס. בייד פֿילל דעס פֿיַנסטען
מעהלעס, מיט עהל מיַנגעריהרט פֿור מעהל־אָפּפֿער: (כ) מיַן
גאָלדענער לעפֿעל, פֿילל רויך־ווערק: (כא) מיַן שטיהר, נעמוך מיַן יונגעם ריַנד, מיַן ווידדער,
מוכ מיַן יאָהריגעם זאָק, פֿור גאַנצען אָפּפֿער: (כב) מיַן ניַגען־
בּאָק, פֿור זינדען־אָפּפֿער: (כג) פֿור פֿרייַדען־אָפּפֿער, פֿוויַר
ריַנדער, פֿינף ווידדער, פֿינף בעקע, פֿינף יאָהריגע לאַמאַער.
דיסעס וואָר דיא בּאָבע נתנאל זאָהן צוער:

(כד) אָן דריטטען טאָגע, פֿור פֿירסט פֿור קינדער זבולן,
אליאב זאָהן חלן: (כה) זיַנע בּאָבע וואָר, מיַנע זילבערנע
שיסען, הונדערט מוכ דרייַסיג שקלים שוועהר. מיַנע זילבער־
נע שאָל, זיבעניַג שקלים שוועהר. נאָך דעם שקל דעס הייליגטהומס. בייד פֿילל דעס פֿיַנסטען מעהלעס, מיט
עהל מיַנגעריהרט, פֿור מעהל־אָפּפֿער: (כו) מיַן גאָלדענער לעפֿעל, פֿילל רויך־ווערק: (כז) מיַן
שטיהר, נעמוך מיַן יונגעם ריַנד, מיַן ווידדער, מיַן יאָהרי־
געם זאָק, פֿור גאַנצען אָפּפֿער: (כח) מיַן ניַגען־בּאָק, פֿור זינדען־אָפּפֿער: (כט) פֿור פֿרייַדען־אָפּפֿער, פֿוויַר ריַנדער,
ווידדער, פֿינף בעקע, פֿינף יאָהריגע לאַמאַער, דיסעס וואָר דיא
בּאָבע נחשון זאָהן עמיכדֿ:

חֲמִשָּׁה כְּבָשִׂים בְּנֵי־שָׁנָה חֲמִשָּׁה זֶה קָרְבַּן אֱלִיאָב
בֶּן־חֵלֹן ׃ פ

ל בַּיּוֹם הֲרְבִיעִי נָשִׂיא לִבְנֵי רְאוּבֵן אֱלִיצוּר בֶּן־שְׁדֵיאוּר ׃

31 קָרְבָּנוֹ קַעֲרַת־כֶּסֶף אַחַת שְׁלֹשִׁים וּמֵאָה מִשְׁקָלָהּ מִזְרָק
אֶחָד כֶּסֶף שִׁבְעִים שֶׁקֶל בְּשֶׁקֶל הַקֹּדֶשׁ שְׁנֵיהֶם ׀ מְלֵאִים
32 סֹלֶת בְּלוּלָה בַּשָּׁמֶן לְמִנְחָה ׃ כַּף אַחַת עֲשָׂרָה זָהָב
33 מְלֵאָה קְטֹרֶת ׃ פַּר אֶחָד בֶּן־בָּקָר אַיִל אֶחָד כֶּבֶשׂ־
34 אֶחָד בֶּן־שְׁנָתוֹ לְעֹלָה ׃ שְׂעִיר־עִזִּים אֶחָד לְחַטָּאת ׃
לה וּלְזֶבַח הַשְּׁלָמִים בָּקָר שְׁנַיִם אֵילִם חֲמִשָּׁה עַתֻּדִים
חֲמִשָּׁה כְּבָשִׂים בְּנֵי־שָׁנָה חֲמִשָּׁה זֶה קָרְבַּן אֱלִיצוּר
בֶּן־שְׁדֵיאוּר ׃ פ

36 בַּיּוֹם הַחֲמִישִׁי נָשִׂיא לִבְנֵי שִׁמְעוֹן שְׁלֻמִיאֵל בֶּן־
37 צוּרִישַׁדָּי ׃ קָרְבָּנוֹ קַעֲרַת־כֶּסֶף אַחַת שְׁלֹשִׁים וּמֵאָה
מִשְׁקָלָהּ מִזְרָק אֶחָד כֶּסֶף שִׁבְעִים שֶׁקֶל בְּשֶׁקֶל הַקֹּדֶשׁ
38 שְׁנֵיהֶם ׀ מְלֵאִים סֹלֶת בְּלוּלָה בַּשָּׁמֶן לְמִנְחָה ׃ כַּף
39 אַחַת עֲשָׂרָה זָהָב מְלֵאָה קְטֹרֶת ׃ פַּר אֶחָד בֶּן־בָּקָר
מ אַיִל אֶחָד כֶּבֶשׂ־אֶחָד בֶּן־שְׁנָתוֹ לְעֹלָה ׃ שְׂעִיר־עִזִּים
41 אֶחָד לְחַטָּאת ׃ וּלְזֶבַח הַשְּׁלָמִים בָּקָר שְׁנַיִם אֵילִם
חֲמִשָּׁה עַתֻּדִים חֲמִשָּׁה כְּבָשִׂים בְּנֵי־שָׁנָה חֲמִשָּׁה זֶה
קָרְבַּן שְׁלֻמִיאֵל בֶּן־צוּרִישַׁדָּי ׃ פ

שישי 42 43 בַּיּוֹם הַשִּׁשִּׁי נָשִׂיא לִבְנֵי גָד אֶלְיָסָף בֶּן־דְּעוּאֵל ׃ קָרְבָּנוֹ
קַעֲרַת־כֶּסֶף אַחַת שְׁלֹשִׁים וּמֵאָה מִשְׁקָלָהּ מִזְרָק אֶחָד
כֶּסֶף שִׁבְעִים שֶׁקֶל בְּשֶׁקֶל הַקֹּדֶשׁ שְׁנֵיהֶם ׀ מְלֵאִים סֹלֶת
44 בְּלוּלָה בַּשָּׁמֶן לְמִנְחָה ׃ כַּף אַחַת עֲשָׂרָה זָהָב מְלֵאָה
מה קְטֹרֶת ׃ פַּר אֶחָד בֶּן־בָּקָר אַיִל אֶחָד כֶּבֶשׂ־אֶחָד בֶּן־
47 46 שְׁנָתוֹ לְעֹלָה ׃ שְׂעִיר־עִזִּים אֶחָד לְחַטָּאת ׃ וּלְזֶבַח
הַשְּׁלָמִים בָּקָר שְׁנַיִם אֵילִם חֲמִשָּׁה עַתֻּדִים חֲמִשָּׁה כְּבָשִׂים
בְּנֵי־שָׁנָה חֲמִשָּׁה זֶה קָרְבַּן אֶלְיָסָף בֶּן־דְּעוּאֵל ׃ פ

ביום

פּונקט ׃ (מב) אין זעכסטען טאָג, דעם פֿינפֿטן דעם קינדער גד, אליסף זהן דעואל: (מג) זייַנע גאָבע וואָר, מייַנע זילבערנע שיסעלן, הונדערט אונד דרייסיג שקלים שוועהר. מייַנע זילבערנע שאָלן, זיבעניג שקלים שוועהר. נאָך דעם שקל דעם היילִגטהומס. בײדע פֿאָלל דעם פֿיינסטען מעהל, מיט עהל מיינגעריהרט, פֿון מנחה־אָפּפֿער: (מד) אין גאָלד־נער זעכציג שקלים שוועהר, פֿוללֿ רויך־ווערק: (מה) אין שטיהר, נעמליך אין יונגעם ריבד, אין ווידדער, אין יאָהריגעם לאַם, פֿון גאַנצען אָפּפֿער: (מו) אין ציגען־בּאָק פֿון זיבדען־אָפּפֿער: (מז) פֿון פֿרידענס־אָפּפֿער, גוואַיִי ריבדער, פֿינף ווידדער, פֿינף בעקע, פֿינף יאָהריגע לאַמער. דיסעס וואָר איז גאָבע אליסף זהן דעואל:

(מח) אין זעכסטען טאָג, דעם פֿינפֿטן דעם קינדער שמעון, שלמיאל זהן צורישדי: (מט) זייַנע גאָבע וואָר, מייַנע זילבערנע שיסעלן, הונדערט אונד דרייסיג שקלים שוועהר, זיבעניג שקלים שוועהר. נאָך דעם שקל דעם היילִגטהומס. בײדע פֿאָלל דעם פֿיינסטען מעהל, מיט עהל מיינגעריהרט, פֿון מנחה־אָפּפֿער: (נ) אין גאָלד־נער זעכציג שקלים שוועהר, פֿוללֿ רויך־ווערק: (נא) אין שטיהר, נעמליך אין יונגעם ריבד, אין ווידדער, אין יאָהריגעם לאַם, פֿון גאַנצען אָפּפֿער: (נב) אין ציגען־בּאָק פֿון זיבדען־אָפּפֿער: (נג) פֿון פֿרידענס־אָפּפֿער, גוואַיִי ריבדער, פֿינף ווידדער, פֿינף בעקע, פֿינף יאָהריגע לאַמער. דיסעס וואָר איז גאָבע שלמיאל זהן צורישדי:

(נד) אין זיבעניטען טאָג, דעם פֿינפֿטן דעם קינדער שמעון, אלישמע זהן עמיהוד: (נה) זייַנע גאָבע וואָר, מייַנע זילבערנע שיסעלן, הונדערט אונד דרייסיג שקלים שוועהר, זיבעניג שקלים שוועהר. נאָך דעם שקל דעם היילִגטהומס. בײדע פֿאָלל דעם פֿיינסטען מעהל, מיט עהל מיינגעריהרט, פֿון מנחה־אָפּפֿער: (נו) אין גאָלד־נער זעכציג שקלים שוועהר, פֿוללֿ רויך־ווערק: (נז) אין שטיהר, נעמליך אין יונגעם ריבד, אין ווידדער, אין יאָהריגעם לאַם, פֿון גאַנצען אָפּפֿער: (נח) אין ציגען־בּאָק פֿון זיבדען־אָפּפֿער: (נט) פֿון פֿרידענס־אָפּפֿער, גוואַיִי ריבדער, פֿינף ווידדער, פֿינף בעקע, פֿינף יאָהריגע לאַמער. דיסעס וואָר איז גאָבע אלישמע זהן עמיהוד:

(ס) אין אַכטען טאָג, דעם פֿינפֿטן דעם קינדער גמליאל, גמליאל זהן פדהצור: (סא) זייַנע גאָבע וואָר, מייַנע זילבערנע שיסעלן, הונדערט אונד דרייסיג שקלים שוועהר, זיבעניג שקלים שוועהר. נאָך דעם שקל דעם היילִגטהומס. בײדע פֿאָלל דעם פֿיינסטען מעהל, מיט עהל מיינגעריהרט, פֿון מנחה־אָפּפֿער: (סב) אין זעכסטען טאָג, דעם פֿינפֿטן דעם קינדער גד, אליסף זהן דעואל: (סג) זייַנע גאָבע וואָר, מייַנע זילבערנע שיסעלן, הונדערט אונד דרייסיג שקלים שוועהר, זיבעניג שקלים שוועהר. נאָך דעם שקל דעם היילִגטהומס. בײדע פֿאָלל דעם פֿיינסטען מעהל, מיט עהל מיינגעריהרט, פֿון מנחה־אָפּפֿער: (סד) אין גאָלד־נער זעכציג שקלים שוועהר, פֿוללֿ רויך־ווערק: (סה) אין שטיהר, נעמליך אין יונגעם ריבד, אין ווידדער, אין יאָהריגעם לאַם, פֿון גאַנצען אָפּפֿער: (סו) אין ציגען־בּאָק פֿון זיבדען־אָפּפֿער: (סז) פֿון פֿרידענס־אָפּפֿער, גוואַיִי ריבדער, פֿינף ווידדער, פֿינף בעקע, פֿינף יאָהריגע לאַמער. דיסעס וואָר איז גאָבע אליסף זהן דעואל:

48 בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי נָשִׂיא לִבְנֵי אֶפְרָיִם אֱלִישָׁמָע בֶּן־עַמִּיהוּד׃
49 קָרְבָּנוֹ קַעֲרַת־כֶּסֶף אַחַת שְׁלֹשִׁים וּמֵאָה מִשְׁקָלָהּ מִזְרָק
אֶחָד כֶּסֶף שִׁבְעִים שֶׁקֶל בְּשֶׁקֶל הַקֹּדֶשׁ שְׁנֵיהֶם ׀ מְלֵאִים
ג סֹלֶת בְּלוּלָה בַּשָּׁמֶן לְמִנְחָה׃ כַּף אַחַת עֲשָׂרָה זָהָב
51 מְלֵאָה קְטֹרֶת׃ פַּר אֶחָד בֶּן־בָּקָר אַיִל אֶחָד כֶּבֶשׂ־
52 אֶחָד בֶּן־שְׁנָתוֹ לְעֹלָה׃ שְׂעִיר־עִזִּים אֶחָד לְחַטָּאת׃
53 וְלִזֶּבַח הַשְּׁלָמִים בָּקָר שְׁנַיִם אֵילִם חֲמִשָּׁה עַתֻּדִים
חֲמִשָּׁה כְּבָשִׂים בְּנֵי־שָׁנָה חֲמִשָּׁה זֶה קָרְבַּן אֱלִישָׁמָע
בֶּן־עַמִּיהוּד׃ פ
54 בַּיּוֹם הַשְּׁמִינִי נָשִׂיא לִבְנֵי מְנַשֶּׁה גַּמְלִיאֵל בֶּן־פְּדָהְצוּר׃
נה קָרְבָּנוֹ קַעֲרַת־כֶּסֶף אַחַת שְׁלֹשִׁים וּמֵאָה מִשְׁקָלָהּ מִזְרָק
אֶחָד כֶּסֶף שִׁבְעִים שֶׁקֶל בְּשֶׁקֶל הַקֹּדֶשׁ שְׁנֵיהֶם ׀ מְלֵאִים
56 סֹלֶת בְּלוּלָה בַּשָּׁמֶן לְמִנְחָה׃ כַּף אַחַת עֲשָׂרָה זָהָב
57 מְלֵאָה קְטֹרֶת׃ פַּר אֶחָד בֶּן־בָּקָר אַיִל אֶחָד כֶּבֶשׂ־
58 אֶחָד בֶּן־שְׁנָתוֹ לְעֹלָה׃ שְׂעִיר־עִזִּים אֶחָד לְחַטָּאת׃
59 וְלִזֶּבַח הַשְּׁלָמִים בָּקָר שְׁנַיִם אֵילִם חֲמִשָּׁה עַתֻּדִים
חֲמִשָּׁה כְּבָשִׂים בְּנֵי־שָׁנָה חֲמִשָּׁה זֶה קָרְבַּן גַּמְלִיאֵל
בֶּן־פְּדָהְצוּר׃ פ
ס בַּיּוֹם הַתְּשִׁעִי נָשִׂיא לִבְנֵי בִנְיָמִן אֲבִידָן בֶּן־גִּדְעֹנִי׃
61 קָרְבָּנוֹ קַעֲרַת־כֶּסֶף אַחַת שְׁלֹשִׁים וּמֵאָה מִשְׁקָלָהּ מִזְרָק
אֶחָד כֶּסֶף שִׁבְעִים שֶׁקֶל בְּשֶׁקֶל הַקֹּדֶשׁ שְׁנֵיהֶם ׀ מְלֵאִים
62 סֹלֶת בְּלוּלָה בַּשָּׁמֶן לְמִנְחָה׃ כַּף אַחַת עֲשָׂרָה זָהָב
63 מְלֵאָה קְטֹרֶת׃ פַּר אֶחָד בֶּן־בָּקָר אַיִל אֶחָד כֶּבֶשׂ־
64 אֶחָד בֶּן־שְׁנָתוֹ לְעֹלָה׃ שְׂעִיר־עִזִּים אֶחָד לְחַטָּאת׃
סה וְלִזֶּבַח הַשְּׁלָמִים בָּקָר שְׁנַיִם אֵילִם חֲמִשָּׁה עַתֻּדִים
חֲמִשָּׁה כְּבָשִׂים בְּנֵי־שָׁנָה חֲמִשָּׁה זֶה קָרְבַּן אֲבִידָן
בֶּן־גִּדְעֹנִי׃ פ
66 בַּיּוֹם הָעֲשִׂירִי נָשִׂיא לִבְנֵי דָן אֲחִיעֶזֶר בֶּן־עַמִּישַׁדָּי׃

(מח) אַק זיבעטטען טאָגע, דער פֿירסט דער קינדער אפֿרים, אלישמע זאָן עמיהוד: (מט) זיבע גאַנצע וואָך, מיינע זילבערנע שיסעלן, הונדערט מאָל דרייסיג שקלים שוועהר, מיינע זילבערנע שאָלן, זיבעניג שקלים שוועהר, נאָך דעם שקל דעס היילִיגטהומס: ביידע פֿאָלן דעס פֿיינסטען מעהל, מיט עהל מיינגעריהרט, צום מעהל־אָפּפֿער: (נ) מין גאָלד־לעפֿעל, צעהן שקלים שוועהר, פֿאָלל רויך־ווערק: (נא) מין שטיהר, צעמלִיך מין יונגעם רינד, מין ווידדער, מין לעמל, מין יעהריגעם זאָק, צום גאַנצען אָפּפֿער: (נב) מין ניבגען־באָק, צום זינדען־אָפּפֿער: (נג) צום פֿרידדען־אָפּפֿער, צוויי רינדער, פֿינף בעקע, פֿינף וידדער, פֿינף יעהריגע זאָמאר. דיסעס וואָר דאָס גאַבע אלישמע זאָהן דעס עמיהוד:

(נד) אַק זאַכטען טאָגע, דער פֿירסט דער קינדער מנשה, גמליאל זאָהן פדהצור: (נה) זיבע גאַנצע וואָך, מיינע זילבערנע שיסעלן, הונדערט מאָל דרייסיג שקלים שוועהר, מיינע זילבערנע שאָלן, זיבעניג שקלים שוועהר, נאָך דעם שקל דעס היילִיגטהומס: ביידע פֿאָלן דעס פֿיינסטען מעהל, מיט עהל מיינגעריהרט, צום מעהל־אָפּפֿער: (נו) מין גאָלד־לעפֿעל, צעהן שקלים שוועהר, פֿאָלל רויך־ווערק: (נז) מין שטיהר, צעמלִיך מין יונגעם רינד, מין ווידדער, מין לעמל, מין יעהריגעם זאָק, צום גאַנצען אָפּפֿער: (נח) מין ניבגען־באָק, צום זינדען־אָפּפֿער: (נט) צום פֿרידדען־אָפּפֿער, צוויי רינדער, פֿינף בעקע, פֿינף וידדער, פֿינף יעהריגע זאָמאר. דיסעס וואָר דאָס גאַבע גמליאל זאָהן דעס פדהצור:

(ס) אַק נייַנטען טאָגע, דער פֿירסט דער קינדער בנימן, אבידן זאָהן גדעני: (סא) זיבע גאַנצע וואָך, מיינע זילבערנע שיסעלן, הונדערט מאָל דרייסיג שקלים שוועהר, מיינע זילבערנע שאָלן, זיבעניג שקלים שוועהר, נאָך דעם שקל דעס היילִיגטהומס: ביידע פֿאָלן דעס פֿיינסטען מעהל, מיט עהל מיינגעריהרט, צום מעהל־אָפּפֿער: (סב) מין גאָלד־לעפֿעל, צעהן שקלים שוועהר, פֿאָלל רויך־ווערק: (סג) מין שטיהר, צעמלִיך מין יונגעם רינד, מין ווידדער, מין לעמל, מין יעהריגעם זאָק, צום גאַנצען אָפּפֿער: (סד) מין ניבגען־באָק, צום זינדען־אָפּפֿער: (סה) צום פֿרידדען־אָפּפֿער, צוויי רינדער, פֿינף בעקע, פֿינף וידדער, פֿינף יעהריגע זאָמאר. דיסעס וואָר דאָס גאַבע אבידן זאָהן גדעני:

(סו) אַק נעהנטען טאָגע, דער פֿירסט דער קינדער דן, אחיעזר

גווילף
מן ישראל׳ גווילף ווּבערנע שיסלען׳ גווילף ווּבערנע שׂלען׳
נור נייט דאָ ער בעזאָבעט ווערדען׳ פּאָן דען שטאָפּ־פּירסטען
(פּד) אָפּסּ ווער דאָס מיינווייהובגס־בעשענק דעס אָלטערס׳
מער · ליסעס ווער דיא גאָבע לחיצל ווהען דעס עינן :
מיט ישראל׳ הונדערט אונד דרייסיג שקלים שווערה ·
בערנע שיסעל׳ הונדערט אונד דרייסיג שקלים שווערה ·
מיינע ווּבערנע שאָל׳ ווּבענגיג שקלים שווערה · נאָך
דעם שקל דעס היליגטהומס · ביידע פּאָלל דעס פּיינסטען
מעהל־אָפּפער׳ מיט עהל מיינגעריהרט׳ צום מעהל־אָפּפער :
(סה) מין גאָלדנער לעפּעל׳ צעהען שקלים שווערה׳ פּאָלל
רויך־ווערקס : (סו) מין שטיהר׳ נעמליך מין יונגעס רינד׳
מין ווידער׳ מין יאָהריגעס לאָם׳ צום גאַנצען אָפּפער :
(ע) מין ניגען־באָק צום ווּבענען־אָפּפער : (עא) צום פּרי־
דען־אָפּפער׳ צווייא ריבדער׳ פּינף ווידער׳ פּינף בעקע׳
פּינף יאָהריגע לאָמער · ליסעס ווער דיא גאָבע פּגעיחל
ווהען דעס עכרן :

(עב) אָק מיינפּעטען טאָגע׳ דער פּירסט דער קינדער לשכ׳
פּגעיחל ווהען עכרן : (עג) ווייב גאָבע ווער׳ מיינע ווי־
בערנע שיסעל׳ הונדערט אונד דרייסיג שקלים שווערה ·
מיינע ווּבערנע שאָל׳ ווּבענגיג שקלים שווערה · נאָך
דעם שקל דעס היליגטהומס · ביידע פּאָלל דעס פּיינסטען
מעהל־אָפּפער׳ מיט עהל מיינגעריהרט׳ צום מעהל־אָפּפער :
(עד) מין גאָלדנער לעפּעל׳ צעהען שקלים שווערה׳ פּאָלל
רויך־ווערקס : (עה) מין שטיהר׳ נעמליך מין יונגעס ריבד׳
מין ווידער׳ מין יאָהריגעס לאָם׳ צום גאַנצען אָפּפער :
(עז) צום פּרי־
דען־אָפּפער׳ צווייא ריבדער׳ פּינף ווידער׳ פּינף בעקע׳
פּינף יאָהריגע לאָמער · ליסעס ווער דיא גאָבע פּגעיחל
ווהען עכרן :

(עח) אָק צווענפּעטען טאָגע׳ דער פּירסט דער קינדער נפתלי׳
לחיצל ווהען עינן : (עט) ווייב גאָבע ווער׳ מיינע ווּבערנע
שיסעל׳ הונדערט אונד דרייסיג שקלים שווערה ·
מיינע ווּבערנע שאָל׳ ווּבענגיג שקלים שווערה · נאָך
דעם שקל דעס היליגטהומס · ביידע פּאָלל דעס פּיינסטען
מעהל־אָפּפער׳ מיט עהל מיינגעריהרט׳ צום מעהל־אָפּפער :
(פ) מין גאָלד־
נער לעפּעל׳ צעהען שקלים שווערה׳ פּאָלל רויך־ווערקס :
(פא) מין שטיהר׳ נעמליך מין יונגעס ריבד׳ מין ווידער׳
מין יאָהריגעס לאָם׳ צום גאַנצען אָפּפער : (פב) מין ניגען־
באָק צום ווּבענען־אָפּפער : (פג) צום פּרייסדען־אָפּפער׳ צווייא
ריבדער׳ פּינף ווידער׳ פּינף בעקע׳ פּינף יאָהריגע לאָמער׳
אלע בני ישראל

67 קָרְבָּנוֹ קַעֲרַת־כֶּסֶף אַחַת שְׁלֹשִׁים וּמְאָה מִשְׁקָלָהּ מִזְרָק
אֶחָד כֶּסֶף שִׁבְעִים שֶׁקֶל בְּשֶׁקֶל הַקֹּדֶשׁ שְׁנֵיהֶם ׀ מְלֵאִים
68 סֹלֶת בְּלוּלָה בַּשָּׁמֶן לְמִנְחָה ׃ כַּף אַחַת עֲשָׂרָה זָהָב
69 מְלֵאָה קְטֹרֶת ׃ פַּר אֶחָד בֶּן־בָּקָר אַיִל אֶחָד כֶּבֶשׂ־
ע אֶחָד בֶּן־שְׁנָתוֹ לְעֹלָה ׃ שְׂעִיר־עִזִּים אֶחָד לְחַטָּאת ׃
71 וּלְזֶבַח הַשְּׁלָמִים בָּקָר שְׁנַיִם אֵילִם חֲמִשָּׁה עַתֻּדִים
חֲמִשָּׁה כְּבָשִׂים בְּנֵי־שָׁנָה חֲמִשָּׁה זֶה קָרְבַּן אֲחִיעֶזֶר
בֶּן־עַמִּישַׁדָּי ׃ פ
72 בְּיוֹם עַשְׂתֵּי עָשָׂר יוֹם נָשִׂיא לִבְנֵי אָשֵׁר פַּגְעִיאֵל בֶּן־
73 עָכְרָן ׃ קָרְבָּנוֹ קַעֲרַת־כֶּסֶף אַחַת שְׁלֹשִׁים וּמְאָה מִשְׁקָלָהּ
מִזְרָק אֶחָד כֶּסֶף שִׁבְעִים שֶׁקֶל בְּשֶׁקֶל הַקֹּדֶשׁ שְׁנֵיהֶם ׀
74 מְלֵאִים סֹלֶת בְּלוּלָה בַּשָּׁמֶן לְמִנְחָה ׃ כַּף אַחַת עֲשָׂרָה
עה זָהָב מְלֵאָה קְטֹרֶת ׃ פַּר אֶחָד בֶּן־בָּקָר אַיִל אֶחָד כֶּבֶשׂ־
76 אֶחָד בֶּן־שְׁנָתוֹ לְעֹלָה ׃ שְׂעִיר־עִזִּים אֶחָד לְחַטָּאת ׃
77 וּלְזֶבַח הַשְּׁלָמִים בָּקָר שְׁנַיִם אֵילִם חֲמִשָּׁה עַתֻּדִים
חֲמִשָּׁה כְּבָשִׂים בְּנֵי־שָׁנָה חֲמִשָּׁה זֶה קָרְבַּן פַּגְעִיאֵל
בֶּן־עָכְרָן ׃ פ
78 בְּיוֹם שְׁנֵים עָשָׂר יוֹם נָשִׂיא לִבְנֵי נַפְתָּלִי אֲחִירַע בֶּן־
79 עֵינָן ׃ קָרְבָּנוֹ קַעֲרַת־כֶּסֶף אַחַת שְׁלֹשִׁים וּמְאָה מִשְׁקָלָהּ
מִזְרָק אֶחָד כֶּסֶף שִׁבְעִים שֶׁקֶל בְּשֶׁקֶל הַקֹּדֶשׁ שְׁנֵיהֶם ׀
פ מְלֵאִים סֹלֶת בְּלוּלָה בַּשָּׁמֶן לְמִנְחָה ׃ כַּף אַחַת עֲשָׂרָה
81 זָהָב מְלֵאָה קְטֹרֶת ׃ פַּר אֶחָד בֶּן־בָּקָר אַיִל אֶחָד
82 כֶּבֶשׂ־אֶחָד בֶּן־שְׁנָתוֹ לְעֹלָה ׃ שְׂעִיר־עִזִּים אֶחָד לְחַטָּאת ׃
83 וּלְזֶבַח הַשְּׁלָמִים בָּקָר שְׁנַיִם אֵילִם חֲמִשָּׁה עַתֻּדִים
חֲמִשָּׁה כְּבָשִׂים בְּנֵי־שָׁנָה חֲמִשָּׁה זֶה קָרְבַּן אֲחִירַע
בֶּן־עֵינָן ׃ פ
שביעי 84 זֹאת ׀ חֲנֻכַּת הַמִּזְבֵּחַ בְּיוֹם הִמָּשַׁח אֹתוֹ מֵאֵת נְשִׂיאֵי
יִשְׂרָאֵל קַעֲרֹת כֶּסֶף שְׁתֵּים עָשְׂרֵה מִזְרְקֵי־כֶסֶף שְׁנֵים עָשָׂר

כפות

כַּפּוֹת זָהָב שְׁתֵּים עֶשְׂרֵה׃ שְׁלֹשִׁים וּמֵאָה הַקְּעָרָה הָאֶחָת פה
כֶּסֶף שִׁבְעִים הַמִּזְרָק הָאֶחָד כֶּל כֶּסֶף הַכֵּלִים אַלְפַּיִם
וְאַרְבַּע־מֵאוֹת בְּשֶׁקֶל הַקֹּדֶשׁ׃ כַּפּוֹת זָהָב שְׁתֵּים עֶשְׂרֵה 86
מְלֵאֹת קְטֹרֶת עֲשָׂרָה עֲשָׂרָה הַכַּף בְּשֶׁקֶל הַקֹּדֶשׁ כָּל־
זְהַב הַכַּפּוֹת עֶשְׂרִים וּמֵאָה׃ כָּל־הַבָּקָר לָעֹלָה שְׁנֵים עָשָׂר 87 מפטיר
פָּרִים אֵילֵם שִׁשִּׁים־עָשָׂר כְּבָשִׂים בְּנֵי־שָׁנָה שְׁנֵים עָשָׂר
וּמִנְחָתָם וּשְׂעִירֵי עִזִּים שְׁנֵים עָשָׂר לְחַטָּאת׃ וְכֹל בְּקַר 88
זֶבַח הַשְּׁלָמִים עֶשְׂרִים וְאַרְבָּעָה פָּרִים אֵילִם שִׁשִּׁים עַתֻּדִים
שִׁשִּׁים כְּבָשִׂים בְּנֵי־שָׁנָה שִׁשִּׁים זֹאת חֲנֻכַּת הַמִּזְבֵּחַ אַחֲרֵי
הִמָּשַׁח אֹתוֹ׃ וּבְבֹא מֹשֶׁה אֶל־אֹהֶל מוֹעֵד לְדַבֵּר אִתּוֹ 89
וַיִּשְׁמַע אֶת־הַקּוֹל מִדַּבֵּר אֵלָיו מֵעַל הַכַּפֹּרֶת אֲשֶׁר עַל־
אֲרֹן הָעֵדֻת מִבֵּין שְׁנֵי הַכְּרֻבִים וַיְדַבֵּר אֵלָיו׃

Cap. VIII. ח

פ פ פ לו 36 בהעלתך

וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה לֵאמֹר׃ דַּבֵּר אֶל־אַהֲרֹן וְאָמַרְתָּ א 2
אֵלָיו בְּהַעֲלֹתְךָ אֶת־הַנֵּרֹת אֶל־מוּל פְּנֵי הַמְּנוֹרָה יָאִירוּ
שִׁבְעַת הַנֵּרוֹת׃ וַיַּעַשׂ כֵּן אַהֲרֹן אֶל־מוּל פְּנֵי הַמְּנוֹרָה 3
הֶעֱלָה נֵרֹתֶיהָ כַּאֲשֶׁר צִוָּה יְהוָה אֶת־מֹשֶׁה׃ וְזֶה־ 4
מַעֲשֵׂה הַמְּנֹרָה מִקְשָׁה זָהָב עַד־יְרֵכָהּ עַד־פִּרְחָהּ מִקְשָׁה
הִוא כַּמַּרְאֶה אֲשֶׁר הֶרְאָה יְהוָה אֶת־מֹשֶׁה כֵּן עָשָׂה
אֶת־הַמְּנֹרָה׃ פ
וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה לֵאמֹר׃ קַח אֶת־הַלְוִיִּם מִתּוֹךְ ח 6
בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְטִהַרְתָּ אֹתָם׃ וְכֹה־תַּעֲשֶׂה לָהֶם לְטַהֲרָם 7
הַזֵּה עֲלֵיהֶם מֵי חַטָּאת וְהֶעֱבִירוּ תַעַר עַל־כָּל־בְּשָׂרָם
וְכִבְּסוּ בִגְדֵיהֶם וְהִטֶּהָרוּ׃ וְלָקְחוּ פַּר בֶּן־בָּקָר וּמִנְחָתוֹ 8
סֹלֶת בְּלוּלָה בַּשָּׁמֶן וּפַר־שֵׁנִי בֶּן־בָּקָר תִּקַּח לְחַטָּאת׃
וְהִקְרַבְתָּ אֶת־הַלְוִיִּם לִפְנֵי אֹהֶל מוֹעֵד וְהִקְהַלְתָּ אֶת־ 9
כָּל־עֲדַת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל׃ וְהִקְרַבְתָּ אֶת־הַלְוִיִּם לִפְנֵי י
יהוה

(פה) יעדע שיסעל הובערט אויב גוועלב גאָלבנע ועפּעל׃ (פו) גוועלב גאָלבנע ועפּעל׃ פּאָר רויך־ווערק׳ יעדער נעהען שקלים׳ בעז דעם בעפּעל טעג היילבטהומס׃ סוסף דעם זיבעט דער בעפּאָסט נוסאמען׳ גוויא טויסענד׳ אויב דעם הובערט שקלים׳ נעמ יעדע שעסט זיבענציג שקלים שוועהר׳ אויב רייסיג׳ אויב יעדע שעסט זיבענציג שקלים׳ פּאָר גאָלבנע ועפּעל׃ (פז) סוסף ריבד־פּיה גוף גאַנצען אפּפּער נוסאמען׳ גוועלב שטיהרע׳ נעמען אפּפּער־אהרן׳ גוועלב ווידער׳ גוועלב יאָהריגע זאָמער׳ נעמען אירעם אפּפּער־אהרן׳ גוועלב גיבען־בעקע גוף זיבען־ זען־אפּפּער׃ (פח) סוסף ריבד־פּיה גוף פּריידען־אפּפּער נוסאמען׳ פּיער אויב גוועלב ווידער׳ זעכציג בעקע׳ זעכציג יאָהריגע זאָמער׳ הירטיט וואָרד דער סוסאָר מיינגעוויהען׳ נאָכדעם ער גענוּמען וואָרדען׳ (פט) וואן מען אין דעם שטיפּטס־נעוּס קען׳ מיט מיהן נו רעדען׳ זו הערטע ער דיא שטימע פּאָר דעקען דער קינדער׳ דעם נייגיפּטס׳ גוישען דען ביידען כרוכים הערוּמגעטער׳ זיך מיט מיהן מוגטערריידען׳ אויב זו וואָרד מיהן בעפּעהוּ ערטהיילט׃

קאפיטעל ח בהעלתך

(א) דער עוויגע רעדעטע מיט משׁה׳ אויב שפּרעך׃ (ב) רעדע מיט לאהרן׳ וואן זוּ דיא זיבען לאמפּען אָנצינדעסט׳ זו וואָס סוּלן ויבען וואסען פּאָרווערטס׳ דעם לויכטער בעגען מיהר ליכט וועפּען׃ (ג) לאהרן טהאט אויך סוסף׳ בעגען דיא פּאָרדער־זיטע דעס לויכטערס יס אָנצינדעסט׳ זו וואָס סוּלן ויבען וואסען פּאָרווערטס׳ דעם לויכטער בעגען מיהר ליכט וועפּען׃ (ד) דער לויכטער וואָר פּאָלגענדער בעשטאלט בעאָבּטעט׃ עד וואָר פּאָן גאָלד׳ אוי מיינעם שטיקע גענטרבּיגען׳ פּאָן שפּאָן בים בלוּמע וואָר עד אוי מיינעם שטיקע׳ וויא וואָס מאָדעלל׳ וועלכעס דער עוויגע דעם משׁה בעזיגט האָטטע׃ (ה) פּערנער רעדעטע דער עוויגע מיט משׁה׳ אויב שפּרעך׃ (ו) נים דיא לויס אוי דען קינדערן ישׂראל׳ אויב רייניגע זען׳ זו׃ (ז) דיסעס אָבער וואָלסט זוּ מיט מיהנען פּאָרנעהמען׳ אוף זיא נו רייניגען׃ בעשפּרענגע זיא מיט עענזיבּגוכס־ וואסען׳ אוף מיהרן קינדער אָבער (נוסאָר אָבער) זאָס זיא מיט מיינעם שער־מעסער׳ זיך שטיהר־קאָב׃ נעבסט דעם וואָס געהערינען מעהר־פּאָפּער׳ מיט זיבן פּאָרן׳ זו׃ (ח) זיא נעהמען פּערנער מין וואשען׳ זו זיבן זיא ריין׃ (ט) דען כון דיא קינדער ישׂראל׳ אויב רייניגע זען׳ זו׃ (י) דען כון דיא לויס פּאָר אָהרן׳ אויב זיינע זענען׳ פּאָר דען עוויגע׃ (יא) אָהרן זאָל דיא לויס וועפּען׳ פּאָר אַלע קינדער ישׂראל׳ זיא זאָלען דען עוויגע דינען׃

יהוה וסמכו בני־ישראל את־ידיהם על־הלוים׃
11 והניף אהרן את־הלוים תנופה לפני יהוה מאת בני
12 ישראל והיו לעבד את־עבדת יהוה׃ והלוים יסמכו
את־ידיהם על ראש הפרים ועשה את־האחד חטאת
13 ואת־האחד עלה ליהוה לכפר על־הלוים׃ והעמדת
את־הלוים לפני אהרן ולפני בניו והנפת אתם תנופה
14 ליהוה׃ והבדלת את־הלוים מתוך בני ישראל והיו
טו לי הלוים׃ ואחרי־כן יבאו הלוים לעבד את־אהל
16 מועד וטהרתם אתם והנפת אתם תנופה׃ כי נתנים
נתנים המה לי מתוך בני ישראל תחת פטרת כל־
17 רחם בכור כל מבני ישראל לקחתי אתם לי׃ כי
לי כל־בכור בבני ישראל באדם ובבהמה ביום הכתי
18 כל־בכור בארץ מצרים הקדשתי אתם לי׃ ואקח
שני 19 את־הלוים תחת כל־בכור בבני ישראל׃ ואתנה
את־הלוים נתנים ׀ לאהרן ולבניו מתוך בני ישראל
לעבד את־עבדת בני־ישראל באהל מועד ולכפר על־
בני ישראל ולא יהיה בבני ישראל נגף בגשת בני־
כ ישראל אל־הקדש׃ ויעש משה ואהרן וכל־עדת
בני־ישראל ללוים ככל אשר־צוה יהוה את־משה
21 ללוים כן־עשו להם בני ישראל׃ ויתחטאו הלוים
ויכבסו בגדיהם ויניף אהרן אתם תנופה לפני יהוה
22 ויכפר עליהם אהרן לטהרם׃ ואחרי־כן באו הלוים
לעבד את־עבדתם באהל מועד לפני אהרן ולפני
בניו כאשר צוה יהוה את־משה על־הלוים כן עשו
23 להם׃ ס וידבר יהוה אל־משה לאמר׃
24 זאת אשר ללוים מבן חמש ועשרים שנה ומעלה
כה יבוא לצבא צבא בעבדת אהל מועד׃ ומבן חמשים
26 שנה ישוב מצבא העבדה ולא יעבד עוד׃ ושרת

את־

(כו) ער היפֿט זוּמער נעמען מיט
זייבען

(כה) זו באַלד ער פֿינפֿציג יאָהרע זאָל
שטיפֿטס־נעמען: (כו) ער מיט טיכטיג זוך דינסט בייא דער מרביית
מיט, ער מיט זאָל ניכט מעהר: (כז) אזוי זאָלסטו טהון
דען לעוים אין אבגאבע זייערע אמטלעכען דינסטעס
אונטער אהרן אונד זיינע זין, זאָלסטו זיא אבגעבען
פֿאר אן עוויגען, זאָל זיא קינדער ישראל מיהרע
אבגאבע אויף זיא: (א) אונד באַלדעמ לאָרן רעדעט
גוט גייכען דען פֿאָלק ישראל אַבגעזאַנדערט זיין
זאָלען, זאָלען דאַס עוויגען דיא וועבזוכ מאַכען
זיין: (ב) דיא
זיא לאַס דיינסטעט דעס עוויגען בעווידמעט זיין: (ב) דיא
לוים זאָלען נעמען אויך פֿון דען קאַסט דער
שטיהרע. אונד מאַן ברינגט דעס עוויגען נוּ עהרען, מיינען
גוט זיבעלן־אָפּפֿער, אונד מיינען גוט גאַנצען אָפּפֿער, אונד
דיא לוים נוּ פֿערזוהנען: (ג) דאַז שטעלסט דיא לוים פֿאָר
לאָרן אונד זיינע זהנע, אונד זאָלסט אָפּפֿערן אונד מיינע וועבזוכ
מאַכען דען עוויגען: (ד) דאַרוך זאָלסט דען
לוים אין מיינען נוּ וויהמען: (ה) דיא לוים זאָלען הערנאָך אין דאָס
שטיפֿטס־נעלט געהען, מיהרען דינסט מַכטוטרעטען, אַז באַלד
זיבּ מיין מיינען: (ו) דען זיא זיבּ מיר בעשענקט, אוים דען
לאָרן ישראל מיר בעשענקט, אונד מיך האָבע זיא מַנצע־
נאַמען, פֿיר מַלע ערסט־בעבּאָהרנע דען מוטטער־לייבעס, פֿיר
מַלע ערסט־בעבּאָהרנע אונטער דען קינדערן ישראל:
(ז) דען מַלע ערסט־בעבּאָהרנע אונטער דען קינדערן
ישראל, פֿון מענשען אונד פֿיה, בעהערט מיר נוּ. מַס דען
מיך זאָלען מכּרים מַלע ערסט בעבּאָהרנע שטערבען יוֹ,
האָבע מיך זיא מיר בעהיילִגט: (יח) נון נעהמע מיך דיא לוים
פֿיר מַלע ערסט־בעבּאָהרנע אונטער דען קינדערן
ישראל: (יט) אונד גאַבע דיסע לוים וויעדרום דאָס לאָרן
אוים דען קינדערן ישראל, דאַס זיא דען דינסט דער קינדער ישראל
אונד זיינען זהנען נוּם בעשענק, אוים דען קינדערן ישראל,
דאַס זיא נאַן שטאַט דער קינדער ישראל דען דינסט בייא
שטיפֿטס־נעלט ערזוהנען, אונד מיין יוֹסף־בעלט פֿיר
זיא זיין מעבּען, דאַס זיא קינדער ישראל זיך קיינע שטראַפֿע
ניכט זוהלען, וען זיא זיך דאָס הייליגטהוּם נאַהערן: (כ) משה,
אהרן אונד דיא גאַנצע גמיינדע דער קינדער ישראל
מַכטֵן מיט דען לוים אַלעס מיט דען לוים פֿאָר. וויא דער עוויגע דאָס
נאַהמען מיהרע אבגאבע דער לוים בעפֿאָהלען, זָ טהאַטען מיהרען
מאַס מין מַכּוּעהנבּנב דער לוים בעפֿאָהלען, זָ טהאַטען מיהרען
וועבזוכ. אונד מיהרע פֿערזוהנטע זיא לאָרן, נוּ מיהרער פֿעלִיגען
זיינען קוייעלער. לאָרן זיא זיא דאָס דאָס דאָס עוויגען זיך
דיא קינדער ישראל: (כא) דיא לוים עכטוינדיגטען זיך, אונד
וואַשען מיהרע קוייעלער. לאָרן זיא זיא דאָס דאָס עוויגען זיך
וועבזוכ. אונד מיהרע פֿערזוהנטע זיא לאָרן, נוּ מיהרער פֿעלִיגען
רייניגונג: (כב) הערנאָך גינגען דיא לוים הין, מיהר מַס
מין דאָס שטיפֿטס־נעלט אַבגוטרעטען, מין בעגעגנוּנגט לאָרן
מוּנד זייער זהנע. וויא דער עוויגע דאָס משה מין מַכּוּעהנבּנב
נאַמען: (כג) דער עוויגע רעדעטע פֿערנער מיט משה,
זאָגענד: (כד) דיסעס מיט מַן מַכּוּעהנבּנב דער לוים
מוּנד שפֿרַך: (כה) ער מַן פֿינפֿציג יאָהרע זאָל דער מַרבּיית
מיט, דער מיט טיכטיג זוך דינסט בייא דער מַרבּיית דאָס
שטיפֿטס־נעלט: (כה) זָ באַלד ער פֿינפֿציג יאָהרע
מיט, ער מיט זיך ניכט מעהר
זייבען

אֶת־אָחָיו בְּאָהֳל מוֹעֵד לִשְׁמֹר מִשְׁמֶרֶת וַעֲבֹדָה לָא
יַעֲבֹר כָּכָה תַּעֲשֶׂה לַלְוִיִּם בְּמִשְׁמְרֹתָם׃ פ

ט Cap. IX.

א שלישי וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה בְּמִדְבַּר־סִינַי בַּשָּׁנָה הַשֵּׁנִית
2 לְצֵאתָם מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם בַּחֹדֶשׁ הָרִאשׁוֹן לֵאמֹר׃ וְיַעֲשׂוּ
3 בְנֵי־יִשְׂרָאֵל אֶת־הַפָּסַח בְּמוֹעֲדוֹ׃ בְּאַרְבָּעָה עָשָׂר־יוֹם
בַּחֹדֶשׁ הַזֶּה בֵּין הָעַרְבַּיִם תַּעֲשׂוּ אֹתוֹ בְּמוֹעֲדוֹ כְּכָל־
4 חֻקֹּתָיו וּכְכָל־מִשְׁפָּטָיו תַּעֲשׂוּ אֹתוֹ׃ וַיְדַבֵּר מֹשֶׁה אֶל־
ה בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לַעֲשֹׂת הַפָּסַח׃ וַיַּעֲשׂוּ אֶת־הַפֶּסַח בָּרִאשׁוֹן
בְּאַרְבָּעָה עָשָׂר יוֹם לַחֹדֶשׁ בֵּין הָעַרְבַּיִם בְּמִדְבַּר סִינָי
כְּכֹל אֲשֶׁר צִוָּה יְהוָה אֶת־מֹשֶׁה כֵּן עָשׂוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל׃
6 וַיְהִי אֲנָשִׁים אֲשֶׁר הָיוּ טְמֵאִים לְנֶפֶשׁ אָדָם וְלֹא־יָכְלוּ
לַעֲשֹׂת־הַפֶּסַח בַּיּוֹם הַהוּא וַיִּקְרְבוּ לִפְנֵי מֹשֶׁה וְלִפְנֵי
7 אַהֲרֹן בַּיּוֹם הַהוּא׃ וַיֹּאמְרוּ הָאֲנָשִׁים הָהֵמָּה אֵלָיו
אֲנַחְנוּ טְמֵאִים לְנֶפֶשׁ אָדָם לָמָּה נִגָּרַע לְבִלְתִּי הַקְרִיב
8 אֶת־קָרְבַּן יְהוָה בְּמֹעֲדוֹ בְּתוֹךְ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל׃ וַיֹּאמֶר
אֲלֵהֶם מֹשֶׁה עִמְדוּ וְאֶשְׁמְעָה מַה־יְצַוֶּה יְהוָה לָכֶם׃ פ
ט וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה לֵאמֹר׃ דַּבֵּר אֶל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל
לֵאמֹר אִישׁ אִישׁ כִּי־יִהְיֶה טָמֵא ׀ לָנֶפֶשׁ אוֹ בְדֶרֶךְ
11 רְחֹקָה לָכֶם אוֹ לְדֹרֹתֵיכֶם וְעָשָׂה פֶּסַח לַיהוָה׃ בַּחֹדֶשׁ
הַשֵּׁנִי בְּאַרְבָּעָה עָשָׂר יוֹם בֵּין הָעַרְבַּיִם יַעֲשׂוּ אֹתוֹ עַל־
12 מַצּוֹת וּמְרֹרִים יֹאכְלֻהוּ׃ לֹא־יַשְׁאִירוּ מִמֶּנּוּ עַד־בֹּקֶר
וְעֶצֶם לֹא יִשְׁבְּרוּ־בוֹ כְּכָל־חֻקַּת הַפֶּסַח יַעֲשׂוּ אֹתוֹ׃
13 וְהָאִישׁ אֲשֶׁר־הוּא טָהוֹר וּבְדֶרֶךְ לֹא־הָיָה וְחָדַל לַעֲשׂוֹת
הַפֶּסַח וְנִכְרְתָה הַנֶּפֶשׁ הַהִוא מֵעַמֶּיהָ כִּי ׀ קָרְבַּן יְהוָה
14 לֹא הִקְרִיב בְּמֹעֲדוֹ חֶטְאוֹ יִשָּׂא הָאִישׁ הַהוּא׃ וְכִי־
יָגוּר אִתְּכֶם גֵּר וְעָשָׂה פֶּסַח לַיהוָה כְּחֻקַּת הַפֶּסַח

נקוד על ה׳ v. 10. קמץ בפאסא v. 2. וכמשפטו

זיינען בריעדערן, בייא שטיפטס־נעמט דיא מיפּסיכט נו
דעם פּאַבען. מרביית אַבער פּערריכטעט אר ניכט מיהר. זו
זאָלסט דוא עס, מן מַבסעהונג דער לויט, האַלטען בייא
מיהרעם מאָנט:

קאַפּיטעל ט

(א) פּערנער רעדעטע דער עוויגע מיט משה, מן דער
ווילסט מיכי, מיט ערסטען מאָנאַט דעס זוויטען יאָהרעס,
נאַך מיהרעם מוסגאַנגע מוים דעם זאָנדע מכרים. מוד
שפּראַך: (ב) דיא קינדער ישׂראל זאָלען דאָס פּסח פּערריכ־
טען, נור בעזונדטען נייט: (ג) אַק פּיערצעהנטען טאָגע
דיסעס מאָנאַטס, זוישען בייד עבענדען זאָלען מיהר עס
פּערריכטען. נור בעשטימטען נייט, נאַך אַלען בעזונדען
מוד אַרשריפטען דעסזעלבען, מיסט מיהר עס פּערריכטען:
(ד) משה בעפאַהל דען קינדערן ישׂראל, דאָס פּסח נו פּער־
ריכטען: (ה) מוד זיא טהאַטען עס, אַק פּיערצעהנטען טאָגע
דעס ערסטען מאָנאַטס, זוישען בייד עבענדען, מן דער
ווילסט סיני. ווא דער עוויגע דעם משה בעפאַהלען, זו
מאַכטען זיא דיא קינדער ישׂראל: (ו) נון וואָרען מייניגע
לייט מוטער מיהנעם, דיא זיך מן מיינעם לייכנאַם פּער־
מוריניגט האַטטען, מוכד מן דעמזעלבען טאָגע דאָס פּסח
ניכט מיט פּערריכטען קאָנטען. דיסע מאַנער טרעטען מן
דעמזעלבען טאָגע פּאָר משה מוד פּאָר אהרן: (ז) מוד
שפּראַכען נו מיהנעם, ווער ניבד יעצט דורך מיינעם לייכנאַם
פּערמוריניגט, וואָרום זאָלען ווער אַבער דעסוועגען גע־
רינגער זיין, מוד דאָס פּאַפּער דעס עוויגען ניכט נור גע־
זעטצען נייט מיט דען מיבריגען קינדערן ישׂראל בריגנען
קענטען? (ח) משה אַנטוואָרטעטע מיהנען, האַרעט!
וויל פּערנעהמען, וואָס דער עוויגע מייערעטוועגען גע־
בּיטהען ווירד: (ט) דער עוויגע מיט דען קינדערן ישׂראל,
פּאָלגט: (י) רעדע מיט דען קינדערן ישׂראל, מוכד זאָגט
מיהנען, ווען יעמאַנד פּאָן מיין, יעצט אָדער אין קינפּטיגען
גייטען, דורך בעריהרונג מיינער לייכ מוריין געוואָרדען,
אָדער אוף ווינען ריייסע מיסט, מוכד דעס עוויגען
פּאָסאָן נו עהרען דאָס פּסח פּערריכטען מאַכטע: (יא) זו זאָלען
זיא דאָס פּסח פּערריכטען אום צוויי אוהר נאַכמיטאָג,
מיט צוגעזויערטעם
(31) מייבערליא

וכמשפטו כן יעשה חקה אחת יהיה לכם ולגר
רביעי טו ולאזרח הארץ׃ ס וביום הקים את־המשכן
כסה הענן את־המשכן לאהל העדת ובערב יהיה
16 על־המשכן כמראה־אש עד־בקר׃ כן יהיה תמיד
17 הענן יכסנו ומראה־אש לילה׃ ולפי העלות הענן
מעל האהל ואחרי כן יסעו בני ישראל ובמקום אשר
18 ישכן־שם הענן שם יחנו בני ישראל׃ על־פי יהוה
יסעו בני ישראל ועל־פי יהוה יחנו כל־ימי אשר
19 ישכן הענן על־המשכן יחנו׃ ובהאריך הענן על־
המשכן ימים רבים ושמרו בני־ישראל את־משמרת
כ יהוה ולא יסעו׃ ויש אשר יהיה הענן ימים מספר
על־המשכן על־פי יהוה יחנו ועל־פי יהוה יסעו׃
21 ויש אשר יהיה הענן מערב עד־בקר ונעלה הענן
22 בבקר ונסעו או יומם ולילה ונעלה הענן ונסעו׃ או־
ימים או־חדש או־ימים בהאריך הענן על־המשכן
לשכן עליו יחנו בני־ישראל ולא יסעו ובהעלתו
23 יסעו׃ על־פי יהוה יחנו ועל־פי יהוה יסעו את־
משמרת יהוה שמרו על־פי יהוה ביד־משה׃ פ

Cap. X. י

י
א 2 וידבר יהוה אל־משה לאמר׃ עשה לך שתי חצוצרת
כסף מקשה תעשה אתם והיו לך למקרא העדה
3 ולמסע את־המחנות׃ ותקעו בהן ונועדו אליך כל־
4 העדה אל־פתח אהל מועד׃ ואם־באחת יתקעו
ה ונועדו אליך הנשיאים ראשי אלפי ישראל׃ ותקעתם
6 תרועה ונסעו המחנות החנים קדמה׃ ותקעתם
תרועה שנית ונסעו המחנות החנים תימנה תרועה
7 יתקעו למסעיהם׃ ובהקהיל את־הקהל תתקעו ולא
8 תריעו׃ ובני אהרן הכהנים יתקעו בחצצרות והיו
לכם

איינערלייא געזעץ, פיר רעליגיאָנס־פערוואַנדטע אונד איינ־
געבאָהרנע דעס לאַנדעס: (טו) אַם דיא וואָהנונג אויפגע־
ריכטעט וואַרד, בעדעקטע דיא וואָלקע דיא וואָהנונג, איבער
דעם צעלטע דעס צייגניסעס. אונד אַבענדס וואַר עס איבער
דער וואָהנונג וויא פייערס־גלוטה, ביס דעם מאָרגענס:
(טז) זאָ וואַר עס בעשטאַנדיג, דיא וואָלקע בעדעקטע זיא,
אונד דעס נאַכטס וואַר פייערס־גלוטה: (יז) זאָ וויא זיך דיא
וואָלקע פאָן דעם געצעלטע ערהאָב, בראַכען דיא קינדער ישראל
אויף. אונד וואָ זיך דיא וואָלקע נידער ליס, דאַ רוהעטען זיא
אויך: (יח) אויף בעפעהל דעס עוויגען בראַכען דיא קינדער
ישראל אויף, אונד אויף בעפעהל דעס עוויגען רוהעטען זיא.
זאָ לאַנגע נעמליך דיא וואָלקע איבער דער וואָהנונג בליב,
לאַגען זיא שטיללע: (יט) בליב דיא וואָלקע לאַנגע צייט איבער
דער וואָהנונג, זאָ ריכטעטען זיך דיא קינדער ישראל נאַך
דעם אַנדייטען דעס עוויגען, אונד זאָגען ניכט ווייטער: (כ) זאָ
וויאָלען בליב דיא וואָלקע נור וועניגע טאַגע איבער דער וואָה־
נונג. זאָ וויא זיא אויף בעפעהל דעס עוויגען רוהעטען, זאָ
בראַכען זיא אויך אויף דעסען בעפעהל ווידער אויף: (כא) יאַ
זאָ וויאָלען בליב דיא וואָלקע נור פאָן אַבענד ביס צום מאָרגען
אַן איינער שטעללע. זאָ וויא זיא זיך דעס מאָרגענס ערהאָב,
זאָ בראַכען זיא אויף. אָדער זיא בליב טאַג אונד נאַכט, אַלסדאַן
ערהאָב זיא זיך, אונד זיא בראַכען אויף: (כב) אָדער צוויא
טאַגע, אָדער איין מאָנאַט, אָדער אויך איין גאַנצעס יאָהר. זאָ
לאַנגע דיא וואָלקע פאָרט פוהר איבער דער וואָהנונג צו רוהען,
לאַגען דיא קינדער ישראל שטיללע, אונד זאָגען ניכט ווייטער־
אונד זאָ באַלד זיא זיך ערהאָב, בראַכען זיא אויף: (כג) אויף
בעפעהל דעס עוויגען לאַגען זיא שטיללע, אונד אויף בעפעהל
דעסזעלבען זעצטען זיא איהרען צוג פאָרט. זיא ריכטעטען
זיך פאָלגליך נאַך דעם אַנדייטען דעס עוויגען, וויא דערזעלבע
דורך משה פעראָרדנעט האַטטע:

קאַפיטעל י

(א) דער עוויגע רעדעטע פערנער מיט משה, אונד שפראַך:
(ב) לאַס דיר צוויא זילבערנע טראָמפעטען מאַכען, פאָן גע־
טריבנער אַרבייט זאָללסט דוא זיא פערפערטיגען לאַסען. דיסע
זאָללען דיר דיהנען בייק צוזאַממען־בערופען דער געמיינדע,
אונד בייק אויפברוכע דער לאַגער: (ג) ווען אין ביידע גע־
שטאָסען ווירד, זאָ פערזאַממעלט זיך דיא גאַנצע געמיינדע
בייא דיר, פאָר דעם איינגאַנגע דעס שטיפטס־צעלטס:
(ד) ווירד נור אין איינע געשטאָסען, זאָ קאָממען דיא פירס־
טען, דיא אָבערסטען, פעלד־העררן אין ישראל בייא דיר
צוזאַממען: (ה) ווען לערם געבלאָסען ווירד, ברעכען דיא
לאַגער אויף, דיא געגען מאָרגען ליגען: (ו) ווען צום צווייטען
מאַלע לערם געבלאָסען ווירד, זאָ ברעכען דיא לאַגער אויף
דיא געגען מיטטאַג ליגען. בייא דעם אויפברוכע ווירד אַללעצייט
לערם געבלאָסען: (ז) ווען אַבער איינע פערזאַממלונג צו־
זאַממען בערופען ווערדען זאָלל, זאָ ווירד אין איינעם טאָנע
פאָרט, אַבער ניכט לערם געבלאָסען: (ח) דיא פריסטער,
דעס אהרן זעהנע זאָללען דיא טראָמפעטען בלאַסען. אונד
דיסעס

לָכֶם לְחֻקַּת עוֹלָם לְדֹרֹתֵיכֶם׃ וְכִי־תָבֹאוּ מִלְחָמָה 9
בְּאַרְצְכֶם עַל־הַצָּר הַצֹּרֵר אֶתְכֶם וַהֲרֵעֹתֶם בַּחֲצֹצְרֹת
וְנִזְכַּרְתֶּם לִפְנֵי יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם וְנוֹשַׁעְתֶּם מֵאֹיְבֵיכֶם׃
וּבְיוֹם שִׂמְחַתְכֶם וּבְמוֹעֲדֵיכֶם וּבְרָאשֵׁי חָדְשֵׁיכֶם וּתְקַעְתֶּם י
בַּחֲצֹצְרֹת עַל עֹלֹתֵיכֶם וְעַל זִבְחֵי שַׁלְמֵיכֶם וְהָיוּ לָכֶם
לְזִכָּרוֹן לִפְנֵי אֱלֹהֵיכֶם אֲנִי יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם׃ פ
וַיְהִי בַּשָּׁנָה הַשֵּׁנִית בַּחֹדֶשׁ הַשֵּׁנִי בְּעֶשְׂרִים בַּחֹדֶשׁ 11 המישי
נֶעֱלָה הֶעָנָן מֵעַל מִשְׁכַּן הָעֵדֻת׃ וַיִּסְעוּ בְנֵי־יִשְׂרָאֵל 12
לְמַסְעֵיהֶם מִמִּדְבַּר סִינָי וַיִּשְׁכֹּן הֶעָנָן בְּמִדְבַּר פָּארָן׃
וַיִּסְעוּ בָרִאשֹׁנָה עַל־פִּי יְהוָה בְּיַד־מֹשֶׁה׃ וַיִּסַּע דֶּגֶל 14 13
מַחֲנֵה בְנֵי־יְהוּדָה בָּרִאשֹׁנָה לְצִבְאֹתָם וְעַל־צְבָאוֹ
נַחְשׁוֹן בֶּן־עַמִּינָדָב׃ וְעַל־צְבָא מַטֵּה בְנֵי יִשָּׂשכָר טו
נְתַנְאֵל בֶּן־צוּעָר׃ וְעַל־צְבָא מַטֵּה בְנֵי זְבוּלֻן אֱלִיאָב 16
בֶּן־חֵלֹן׃ וְהוּרַד הַמִּשְׁכָּן וְנָסְעוּ בְּנֵי־גֵרְשׁוֹן וּבְנֵי מְרָרִי 17
נֹשְׂאֵי הַמִּשְׁכָּן׃ וְנָסַע דֶּגֶל מַחֲנֵה רְאוּבֵן לְצִבְאֹתָם 18
וְעַל־צְבָאוֹ אֱלִיצוּר בֶּן־שְׁדֵיאוּר׃ וְעַל־צְבָא מַטֵּה בְנֵי 19
שִׁמְעוֹן שְׁלֻמִיאֵל בֶּן־צוּרִישַׁדָּי׃ וְעַל־צְבָא מַטֵּה בְנֵי־ כ
גָד אֶלְיָסָף בֶּן־דְּעוּאֵל׃ וְנָסְעוּ הַקְּהָתִים נֹשְׂאֵי הַמִּקְדָּשׁ 21
וְהֵקִימוּ אֶת־הַמִּשְׁכָּן עַד־בֹּאָם׃ וְנָסַע דֶּגֶל מַחֲנֵה בְנֵי־ 22
אֶפְרַיִם לְצִבְאֹתָם וְעַל־צְבָאוֹ אֱלִישָׁמָע בֶּן־עַמִּיהוּד׃
וְעַל־צְבָא מַטֵּה בְנֵי מְנַשֶּׁה גַּמְלִיאֵל בֶּן־פְּדָהצוּר׃ 23
וְעַל־צְבָא מַטֵּה בְנֵי בִנְיָמִן אֲבִידָן בֶּן־גִּדְעֹנִי׃ וְנָסַע 24 כה
דֶּגֶל מַחֲנֵה בְנֵי־דָן מְאַסֵּף לְכָל־הַמַּחֲנֹת לְצִבְאֹתָם וְעַל־
צְבָאוֹ אֲחִיעֶזֶר בֶּן־עַמִּישַׁדָּי׃ וְעַל־צְבָא מַטֵּה בְנֵי 26
אָשֵׁר פַּגְעִיאֵל בֶּן־עָכְרָן׃ וְעַל־צְבָא מַטֵּה בְנֵי נַפְתָּלִי 27
אֲחִירַע בֶּן־עֵינָן׃ אֵלֶּה מַסְעֵי בְנֵי־יִשְׂרָאֵל לְצִבְאֹתָם 28
וַיִּסָּעוּ׃ ס וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה לְחֹבָב בֶּן־רְעוּאֵל 29

צ׳ פתוחה v. 9. המדיני

דיסעם אוך מיערע באַקאַמען מיך בעשטאַנדיגעם גע־ זעץ בלייבען׃ (ם) וועז מיהר מיך מיערעם זאַגט, ווידער מיינען טירַאַנען, דער מיינ דריטע, נו זעלט ניהיעט, זו זוילט מיהר מיט דען טרומפעטען אויפֿ בוסטען. דאַרוך ווערדען מיהר דאָך דעם עוויגען, מיערעם גאָטטס, מיך באַגלייטען קאָמען מוזט בייַ־ משטאַנד ערהאַלטען ווידער מיערע פֿיינדע׃ (ר) דאַן פֿרייליכען־ טאַגען, אין פֿעסטען, מוזט נייַע־מאָנדען, זוילט מיהר מיט דען טרומפעטען בוסטען. בייַ מיינע־ן בּאַגלייטען אָפּפֿערן־ דאַרן, זו זוילען זיא מיין נוט באַגלייטען דיין דאָך דעם עווינע מיינ גאָטטס! (א) עס ווער מיך גוויטען יתרו, דאַס איך זיא ווילקע פֿאַן דער וואַהנונג דעס בוויטען מאָבאַטס, דאַס זיא דאַס ווילקע פֿאַן דער וואַהנונג דעס נייגיבישעם ערהאַב׃ (ב) זיא קינדער ישראל בראַכען הירמוף, אין פֿערשידענען ניגען, פֿאַן דער וויסטע סיני אוף, מוזט זיא ווילקע זיא זיך אין דער וויסטע פּארָן ווידער ניעדער: (ג) דיסעם ווער דאַס ערסטע מאָל, דאַס זיא, נאַך פֿערַאַר־ נונג דעס עווינען זורך משה, מיטפֿאַבראַכען ווידער: (ד) נו ערסט ברַאַך זיא פֿאַהנע דעס פֿאַלקס דער קינדער יהודה מוף, מיט מיהרען העערען. דער העער־פֿיהרער דיסעס שטאַמעס ווער נחשון זוהן עמינדב׃ (ה) דער העער־ פֿיהרער דעס שטאַמעס דער קינדער ישסכר, ווער נתנאל זוהן צועד׃ (ו) מוזט דער העער־פֿיהרער דעס שטאַמעס דער קינדער זבולן, אליאב זוהן חלון׃ (ז) מינדווישען ווערד דער וואַהנונג מוסאייַנאַנדער גענאַמעט. מוזט זיא קינדער גדעון מוזט מכלי, זיא זיא טרוגען, ברַאַכען מוף דען פֿאַלק מוף: (ח) הערנאַך ברַאַך זיא פֿאַהנע דעס שטאַמעס לעוון, מיט מיהרען העערען. דער העער־פֿיהרער דעס שטאַמעס ווער, שלמיאל זוהן צורישדי: (ט) דער העער־ פֿיהרער דעס שטאַמעס דער קינדער שמעון ווער, שלומיאל זוהן צורישדי: (י) מוזט דער העער־פֿיהרער דעס שטאַמ־ עס דער קינדער גד, אליסף זוהן דעואל׃ (יא) נוכמאהר ברַאַכען זיא קהתים מוף, זיא דאַס היילִיגטהום טרוגען. דאַמיט יעגע זיא וואַהנונג ווידער מוכשאַגען קאָמבאַטען בעפֿאָר דיסע מַבאַמאַן: (יב) זאַגט ברַאַך זיא פֿאַהנע דעס פֿאַהנע דעס גערשוניטען דער קינדער בנימן, אבידן זוהן גדעוני: (יג) נו זענט ברַאַך זיא פֿאַהנע דער קינדער בני־ דן מוף, מוזט מאַכען מיהרען העערען דען נאַך־טרופּ דער פֿעלד־ואַגען מוס. דער העער־פֿיהרער דיסעס שטאַמ־ עס ווער, אחיעזר זוהן עמישדי: (יד) דער העער־פֿיה־ רער דעס קינדער אשר, פגעיאל זוהן עכרן: (טו) מוזט דער העער־פֿיהרער דער קינדער נפתלי, אחירע זוהן עינן: (טז) מין דיסער אַרדנונג ברַאַכען זיא העערע דער קינדער ישראל מוף, מוזט זו זעצטען זיא מיהרען נוג פֿאַרט: (יז) נו זיינען זיא אויפֿגעברַאַכען דאָס הויליגע (מַבדרע זענען, שוואַגער) מבב׃

דעם

מוק
ער בעסטע עהֿ־קוכֿען: (ם) וויא דאס נאָכֿטס דער טהויע
דאָער נעראַטיסען משֿה־כֿוכֿען דאָס אין מערסערן, קאָכֿטען דאס אין טעפּפּען,
הערוק, זאַמעלטען עס, נעראַטהאָלטען עס אין דאָס־מיהלען,
גוֹיך אויטע שוויפּֿטען דאָס ערנטע בלֿק: (ח) דיא לייטע
זי עס אין דאָרבֿע אָדער מיהלען עס, שטעמפּפֿטען עס אין
בונאַהר, אָ עוויגער! מוטער דער מענגע דער טויסענדע
אין ישׂראל: —

קאַפּיטעל יא

(א) דאָס פֿאָלק וואַר אַבער מיספֿערגניגט, מוכֿ בעקאָמטע
עוויגע פֿערברֿאַכֿ עס, זיין נאָמ ערבֿריומטע, דאָס פֿייער
אויפֿגע פֿערברֿאַכֿ עס: (ב) דאָס פֿאָלק שריא
נאָהרטע שׂמ דאָס ענדע דעס נאַבֿערס: (ג) דאָס פֿלאַק
נאָ משֿה· דיסער בעטענטע נוֹך עוויגען, מוכֿ דאָס פֿייער
פֿערשווֿאַכֿ: (ד) דאָס פֿרעמדע נעסינדעל מוֹרט תּבֿערק,
ווי דאָס פֿייער דעס עוויגען זיך מוטער מיהלען ענטזינדעט
האָטטע: (ה) דאָס פֿרעמדע נעסינדעל מוטער מיהלען,
האָטטע מאָכֿערלייא ייסטערנע בעגירדען· דאָרורך פֿינגען
זיך קינדער ישׂראל מוך ווידער אַן נאָ וויינען· מוכֿ שפֿראָכֿען,
ווער מוכֿ דאָס פֿלייש נאָ עסען גאָבֿע! (ו) וויר לענקען נאָך
אָן דיא גוטעס פֿישׂ, דיא ווער מין מכֿרים מוסקאָטען בעגעסען
אַן דיא קיבעס, דיא ווער מיך ווידער אַן נאָ וויינען· מוכֿ שפֿראָכֿען,
דיא קינדער ישׂראל אויך ווידער אַן נאָ וויינען· מוכֿ
מאָנע, ווער ווילל טהון· דאָס דער עוויגע האָט דער נאַנצען פֿיל גוטעס
פֿערהייסען: (ז) ער אַבער מאָטוואָרטעט, אין ווערדע ניכֿט
מיט בעהען, זאָכֿערען מין מיין זאָכֿ, נאָ מיינער פֿערוואָכֿטנ־
שאָפֿט נוֹריק קעהרען: (ח) יענער שפֿראָך, פֿערוואָס מוכֿ
דאָך ניכֿט! דוֹ וויסט דיא בעוועגענהייט מין דער ווילסטע,
וואָ ווער ניגען ווערדען, מוכֿ קאָכֿסט מוכֿ שטאָט דער מוגען
דיהען: (פֿאָלק גוטע בֿאָכֿריכֿט בעבען.) (ט) ווען דוֹ
מיט מוכֿ נידהעסט, זאָ ווילען ווער דיך אַלעס גוטע, דאָס
מוכֿ דער עוויגע ערנייגען ווירד, מיט בענידען זאָסען:
(י) זיא בראָכֿען מוך פֿאָלק דאָס בערגע דעס עוויגען, מוכֿ
רייסען נאָך דיא בובדעס־זאָדע דעס עוויגען פֿאָר מיהלען הער,
מיהלען נו נייגען, וואָ זיא רוהען זאָלטען: (יא) דיא וואָלק
דעס עוויגען וואָר מיממער דעס טאָגעס מיבער מיהלען, ווען
זיא מוס דעס זאָדער נאָגען: — (יב) ווען דיא זאָדע נאָג,
שפֿראָך משֿה, מוך! אַ עוויגער! זאָ דייבע פֿייבע נעד־
שטרייעט, מוכֿ דיא האָסען דיך פֿוֹיכֿטיג ווערדען:
(יג) ווען זיא בידערגעוענט וואָרד, שפֿראָך ער, רוהע
בונאַהר, אָ עוויגער! מוטער דער מענגע דער טויסענדע
אין ישׂראל: —

קאַפּיטעל יא

(א) דאָס פֿאָלק וואַר אַבער מיספֿערגניגט, מוכֿ בעקאָמטע
עוויגע פֿערברֿאַכֿ עס, זיין נאָמ ערבֿריומטע, דאָס פֿייער
אויפֿגע פֿערברֿאַכֿ עס: (ב) דאָס פֿאָלק שריא
נאָהרטע שׂמ דאָס ענדע דעס נאַבֿערס: (ג) דאָס פֿלאַק
נאָ משֿה· דיסער בעטענטע נוֹך עוויגען, מוכֿ דאָס פֿייער
פֿערשווֿאַכֿ: (ד) דאָס פֿרעמדע נעסינדעל מוֹרט תּבֿערק,
ווי דאָס פֿייער דעס עוויגען זיך מוטער מיהלען ענטזינדעט
האָטטע: (ה) דאָס פֿרעמדע נעסינדעל מוטער מיהלען,
האָטטע מאָכֿערלייא ייסטערנע בעגירדען· דאָרורך פֿינגען
זיך קינדער ישׂראל מוך ווידער אַן נאָ וויינען· מוכֿ שפֿראָכֿען,
ווער מוכֿ דאָס פֿלייש נאָ עסען גאָבֿע! (ו) וויר לענקען נאָך
אָן דיא גוטעס פֿישׂ, דיא ווער מין מכֿרים מוסקאָטען בעגעסען
אַן דיא קיבעס, דיא ווער מיך ווידער אַן נאָ וויינען· מוכֿ
מאָנע, ווער ווילל טהון· דאָס דער עוויגע האָט דער נאַנצען
פֿערהייסען: (ז) ער אַבער מאָטוואָרטעט, אין ווערדע ניכֿט
מיט בעהען, זאָכֿערען מין מיין זאָכֿ, נאָ מיינער פֿערוואָכֿטנ־
שאָפֿט נוֹריק קעהרען: (ח) יענער שפֿראָך, פֿערוואָס מוכֿ
דאָך ניכֿט! דוֹ וויסט דיא בעוועגענהייט מין דער ווילסטע,
וואָ ווער ניגען ווערדען, מוכֿ קאָכֿסט מוכֿ שטאָט דער מוגען
דיהען: (פֿאָלק גוטע בֿאָכֿריכֿט בעבען.) (ט) ווען דוֹ
מיט מוכֿ נידהעסט, זאָ ווילען ווער דיך אַלעס גוטע, דאָס
מוכֿ דער עוויגע ערנייגען ווירד, מיט בענידען זאָסען:
(י) זיא בראָכֿען מוך פֿאָלק דאָס בערגע דעס עוויגען, מוכֿ
רייסען נאָך דיא בובדעס־זאָדע דעס עוויגען פֿאָר מיהלען הער,
מיהלען נו נייגען, וואָ זיא רוהען זאָלטען: (יא) דיא וואָלק
דעס עוויגען וואָר מיממער דעס טאָגעס מיבער מיהלען, ווען
זיא מוס דעס זאָדער נאָגען: — (יב) ווען דיא זאָדע נאָג,
שפֿראָך משֿה, מוך! אַ עוויגער! זאָ דייבע פֿייבע נעד־
שטרייעט, מוכֿ דיא האָסען דיך פֿוֹיכֿטיג ווערדען:
(יג) ווען זיא בידערגעוענט וואָרד, שפֿראָך ער, רוהע

הַמִּדְיָנִי חֹתֵן מֹשֶׁה נָסְעִים ׀ אֲנַחְנוּ אֶל־הַמָּקוֹם אֲשֶׁר
אָמַר יְהוָה אֹתוֹ אֶתֵּן לָכֶם לְכָה אִתָּנוּ וְהֵטַבְנוּ לָךְ כִּי־
ל יְהוָה דִּבֶּר־טוֹב עַל־יִשְׂרָאֵל ׃ וַיֹּאמֶר אֵלָיו לֹא אֵלֵךְ
31 כִּי אִם־אֶל־אַרְצִי וְאֶל־מוֹלַדְתִּי אֵלֵךְ ׃ וַיֹּאמֶר אַל־נָא
תַּעֲזָב אֹתָנוּ כִּי ׀ עַל־כֵּן יָדַעְתָּ חֲנֹתֵנוּ בַּמִּדְבָּר וְהָיִיתָ
32 לָנוּ לְעֵינָיִם ׃ וְהָיָה כִּי־תֵלֵךְ עִמָּנוּ וְהָיָה ׀ הַטּוֹב הַהוּא
33 אֲשֶׁר יֵיטִיב יְהוָה עִמָּנוּ וְהֵטַבְנוּ לָךְ ׃ וַיִּסְעוּ מֵהַר
יְהוָה דֶּרֶךְ שְׁלֹשֶׁת יָמִים וַאֲרוֹן בְּרִית־יְהוָה נֹסֵעַ לִפְנֵיהֶם
34 דֶּרֶךְ שְׁלֹשֶׁת יָמִים לָתוּר לָהֶם מְנוּחָה ׃ וַעֲנַן יְהוָה
שישי לה עֲלֵיהֶם יוֹמָם בְּנָסְעָם מִן־הַמַּחֲנֶה ׃ ס וַיְהִי
בִּנְסֹעַ הָאָרֹן וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה קוּמָה ׀ יְהוָה וְיָפֻצוּ אֹיְבֶיךָ
36 וְיָנֻסוּ מְשַׂנְאֶיךָ מִפָּנֶיךָ ׃ וּבְנֻחֹה יֹאמַר שׁוּבָה יְהוָה
רִבְבוֹת אַלְפֵי יִשְׂרָאֵל ׃ ס פ

יא Cap. XI.

א וַיְהִי הָעָם כְּמִתְאֹנְנִים רַע בְּאָזְנֵי יְהוָה וַיִּשְׁמַע יְהוָה
וַיִּחַר אַפּוֹ וַתִּבְעַר־בָּם אֵשׁ יְהוָה וַתֹּאכַל בִּקְצֵה הַמַּחֲנֶה ׃
2 וַיִּצְעַק הָעָם אֶל־מֹשֶׁה וַיִּתְפַּלֵּל מֹשֶׁה אֶל־יְהוָה וַתִּשְׁקַע
3 הָאֵשׁ ׃ וַיִּקְרָא שֵׁם־הַמָּקוֹם הַהוּא תַּבְעֵרָה כִּי־בָעֲרָה
4 בָם אֵשׁ יְהוָה ׃ וְהָאסַפְסֻף אֲשֶׁר בְּקִרְבּוֹ הִתְאַוּוּ תַּאֲוָה
וַיָּשֻׁבוּ וַיִּבְכּוּ גַּם בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וַיֹּאמְרוּ מִי יַאֲכִלֵנוּ בָּשָׂר ׃
ה זָכַרְנוּ אֶת־הַדָּגָה אֲשֶׁר־נֹאכַל בְּמִצְרַיִם חִנָּם אֵת
הַקִּשֻּׁאִים וְאֵת הָאֲבַטִּחִים וְאֶת־הֶחָצִיר וְאֶת־הַבְּצָלִים
6 וְאֶת־הַשּׁוּמִים ׃ וְעַתָּה נַפְשֵׁנוּ יְבֵשָׁה אֵין כֹּל בִּלְתִּי
7 אֶל־הַמָּן עֵינֵינוּ ׃ וְהַמָּן כִּזְרַע־גַּד הוּא וְעֵינוֹ כְּעֵין
8 הַבְדֹלַח ׃ שָׁטוּ הָעָם וְלָקְטוּ וְטָחֲנוּ בָרֵחַיִם אוֹ דָכוּ
בַּמְּדֹכָה וּבִשְּׁלוּ בַּפָּרוּר וְעָשׂוּ אֹתוֹ עֻגוֹת וְהָיָה טַעְמוֹ
9 כְּטַעַם לְשַׁד הַשָּׁמֶן ׃ וּבְרֶדֶת הַטַּל עַל־הַמַּחֲנֶה לָיְלָה

יֵרֵד הַמָּן עֲלֵיהֶם׃ וַיִּשְׁמַע מֹשֶׁה אֶת־הָעָם בֹּכֶה י
לְמִשְׁפְּחֹתָיו אִישׁ לְפֶתַח אָהֳלוֹ וַיִּחַר־אַף יְהוָה מְאֹד
וּבְעֵינֵי מֹשֶׁה רָע׃ וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה אֶל־יְהוָה לָמָּה הֲרֵעֹתָ 11
לְעַבְדֶּךָ וְלָמָּה לֹא־מָצָתִי חֵן בְּעֵינֶיךָ לָשׂוּם אֶת־מַשָּׂא
כָּל־הָעָם הַזֶּה עָלָי׃ הֲאָנֹכִי הָרִיתִי אֶת כָּל־הָעָם הַזֶּה 12
אִם־אָנֹכִי יְלִדְתִּיהוּ כִּי־תֹאמַר אֵלַי שָׂאֵהוּ בְחֵיקֶךָ כַּאֲשֶׁר
יִשָּׂא הָאֹמֵן אֶת־הַיֹּנֵק עַל הָאֲדָמָה אֲשֶׁר נִשְׁבַּעְתָּ
לַאֲבֹתָיו׃ מֵאַיִן לִי בָּשָׂר לָתֵת לְכָל־הָעָם הַזֶּה כִּי־יִבְכּוּ 13
עָלַי לֵאמֹר תְּנָה־לָּנוּ בָשָׂר וְנֹאכֵלָה׃ לֹא־אוּכַל אָנֹכִי 14
לְבַדִּי לָשֵׂאת אֶת־כָּל־הָעָם הַזֶּה כִּי כָבֵד מִמֶּנִּי׃ וְאִם־ טו
כָּכָה | אַתְּ־עֹשֶׂה לִי הָרְגֵנִי נָא הָרֹג אִם־מָצָאתִי חֵן
בְּעֵינֶיךָ וְאַל־אֶרְאֶה בְרָעָתִי׃ פ
וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה אֱסָפָה־לִּי שִׁבְעִים אִישׁ מִזִּקְנֵי 16
יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר יָדַעְתָּ כִּי־הֵם זִקְנֵי הָעָם וְשֹׁטְרָיו וְלָקַחְתָּ
אֹתָם אֶל־אֹהֶל מוֹעֵד וְהִתְיַצְּבוּ שָׁם עִמָּךְ׃ וְיָרַדְתִּי 17
וְדִבַּרְתִּי עִמְּךָ שָׁם וְאָצַלְתִּי מִן־הָרוּחַ אֲשֶׁר עָלֶיךָ וְשַׂמְתִּי
עֲלֵיהֶם וְנָשְׂאוּ אִתְּךָ בְּמַשָּׂא הָעָם וְלֹא־תִשָּׂא אַתָּה
לְבַדֶּךָ׃ וְאֶל־הָעָם תֹּאמַר הִתְקַדְּשׁוּ לְמָחָר וַאֲכַלְתֶּם 18
בָּשָׂר כִּי בְכִיתֶם בְּאָזְנֵי יְהוָה לֵאמֹר מִי יַאֲכִלֵנוּ בָשָׂר
כִּי־טוֹב לָנוּ בְּמִצְרָיִם וְנָתַן יְהוָה לָכֶם בָּשָׂר וַאֲכַלְתֶּם׃
לֹא יוֹם אֶחָד תֹּאכְלוּן וְלֹא יוֹמַיִם וְלֹא | חֲמִשָּׁה יָמִים 19
וְלֹא עֲשָׂרָה יָמִים וְלֹא עֶשְׂרִים יוֹם׃ עַד | חֹדֶשׁ יָמִים כ
עַד אֲשֶׁר־יֵצֵא מֵאַפְּכֶם וְהָיָה לָכֶם לְזָרָא יַעַן כִּי־מְאַסְתֶּם
אֶת־יְהוָה אֲשֶׁר בְּקִרְבְּכֶם וַתִּבְכּוּ לְפָנָיו לֵאמֹר לָמָּה
זֶּה יָצָאנוּ מִמִּצְרָיִם׃ וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה שֵׁשׁ־מֵאוֹת אֶלֶף 21
רַגְלִי הָעָם אֲשֶׁר אָנֹכִי בְקִרְבּוֹ וְאַתָּה אָמַרְתָּ בָּשָׂר אֶתֵּן
לָהֶם וְאָכְלוּ חֹדֶשׁ יָמִים׃ הֲצֹאן וּבָקָר יִשָּׁחֵט לָהֶם 22

חסר א׳ v. 11. ומצא

(י) מסך הערטע דאס פֿאָלק, נאָך זייערן געשלעכטערן/ יעדעס אין אייגענעם זייגעס נעלטעס, זו ווייבען · דער נאָרן דעס עוויגען ענטבראַנטע זאהר, מוכ מסך ווערד בעטריבט: (יא) ער שפראַך גוט עוויגען, ווערט דאָס טאָט זוא דיינעם קנעכטע דיסעס גרויסן מויגען געפֿוהרט מוכ דאָס איר איז זאָס דיסעס באַנצען פֿאָלק אומגעבראַכטען/ דאָס? (יב) האָבע איך דען זאָלעס דיסעס פֿאָלק עמפֿאַנגען/ טראָגע געבאָהרען/ דאָס זוא איר זאָלט דיסעס גרויסן מויגען געפֿוהרט/ מוכ ברינגע עס אין דאָס זאָבל/ דאָס איך זייגען זאָלט/ גוטעראַרען? (יג) וואָהער זאָל איך פֿלייש נעהמען/ עס דיסעס באַנצען פֿאָלק זו נעבען? דאָס אוך איר הער ווייגט/ איך (יד) שפריכסט/ גיב מוכ פֿלייש/ דאָס וויר עסען: (טו) האָסט זוא דיסעס גרויסן מויגען שפריכסט/ טראָגע געבאָהרען/ זו ברינגע איך יבער אוך/ וען איך גנאָדע פֿיינען פֿאָלק זו ערטראָגען/ עס פֿאָלט איר נו שווער: (טז) האָסט זוא דיסעס גרויסן מויגען/ איך דעראָהבען/ זו ברינגע איך יבער אוך/ וען איך גנאָדע פֿיינען פֿאָלק זו ערטראָגען/ מוכ שפריכסט/ דאָס ווער עסען: (יז) איך וועל אוף דען בארג קומען/ אוך דאָרט מיך דעראָהבען/ וועל איך פֿון דעם גייסטע נעהמען/ וואָס אוף דיר רעדעט/ מוכ עטוואָס פֿון דעם גייסטע נעהמען/ אוך מיט דיר טראָגען/ דאָס דאָס פֿאָלק נישט אליין/ מוכ דאָס איר נישט נעבען זו שווער/ דאָס איר אליין/ (יח) דעם פֿאָלק זאָלט איר הייליגען/ מוכ זוא דעם פֿאָלק טראָגען דער העפֿען/ דאָס איר דיר קלאָגען/ מוכ זאָלט איר פֿלייש עסען/ דאָס איר נו וויינען/ דאָס איר דיר מיסט/ מוכ דיר דאָס נישט נוט/ דאָס איר מיסרים/ דאָס איר נו עסען האָבען/ (יט) נישט נור צוויי טעג/ נישט אוך פֿינף/ נישט צען/ נישט צוואַנציג טעג/ (כ) זונדערן אוך גאַנצען מאָנאַט/ בים עס אייך ווידער · דען נאָז דיסע הערזיס געהען/ מוכ דאָס אייך ווערדען ווידער · דען איר האָבט דען עוויגען פֿערשמאָהט/ דער אוכטער אייך מיסט/ מוכ דאָס פֿאָר מיהר ווייגעבן/ זיא וואָלטע מיסגעשטאָפֿט/ וואָרום זיבן מאָנאַט/ (כא) משה זאָגט/ דאָס פֿאָלק מיט מאָכט זיבעצע/ זיא וואָלטע מיסגעשטאָפֿט/ שפראַך/ דאָס איר הובערט טויסענד אוף פֿוס־פֿאָלק/ מוכ דאָ זוא שפריכסט/ אוך זאָלן פֿלייש נו עסען בעגאַנגען/ אוך מיינען באַנצען פֿלייש נו עסען/ מיך זאָלן מיהאָבען/ זו ברינגע איך יבער אוך/ וען איך גנאָדע שוואַכט/ מוכ דאָס איר נישט נוג/ (כב) זאָלן אוף שאָבע מוכ ריבערר שלאַכטען/ אוף דאָס

מרים

חכלות:

(לה) פֿון דען גרעבערן דער יסטערנהייט בעגראבען: (לה) פֿון דען גרעבערן דער יסטערנהייט ביז חצרות. מוכז בלייב מייגיגע נייט נו זאָך דאָ נאָכֿן נאָך חכלות. וויל מען דאָוונדסט דאָס יסטערנע פֿאָלק דער יסטערנהייט. (לד) מען נעמט דאהער דען פֿרט, איז גראבער בעגראבען: (לד) פֿון דען גרעבערן דאָס יסטערנע פֿאָלק מיט מייגיגע נייט נו זאָך חכלות. מוכז בלייב מייגיגע נייט נו דער עוויגע שוב פֿאָלק מיט מייגער עטוועלכען דאָס יסטערנהייט. וויל מען דאָוונדסט דאָס יסטערנע פֿאָלק דער יסטערנהייט. (לה) פֿון דען גרעבערן דער יסטערנהייט בעגראבען.

וּמָצָא לָהֶם אִם אֶת־כָּל־דְּגֵי הַיָּם יֵאָסֵף לָהֶם וּמָצָא לָהֶם׃ פ

23 וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה הֲיַד יְהוָה תִּקְצָר עַתָּה תִּרְאֶה

24 הֲיִקְרְךָ דְבָרִי אִם־לֹא׃ וַיֵּצֵא מֹשֶׁה וַיְדַבֵּר אֶל־הָעָם

אֶת דִּבְרֵי יְהוָה וַיֶּאֱסֹף שִׁבְעִים אִישׁ מִזִּקְנֵי הָעָם וַיַּעֲמֵד

כה אֹתָם סְבִיבֹת הָאֹהֶל׃ וַיֵּרֶד יְהוָה ׀ בֶּעָנָן וַיְדַבֵּר אֵלָיו

וַיָּאצֶל מִן־הָרוּחַ אֲשֶׁר עָלָיו וַיִּתֵּן עַל־שִׁבְעִים אִישׁ

הַזְּקֵנִים וַיְהִי כְּנוֹחַ עֲלֵיהֶם הָרוּחַ וַיִּתְנַבְּאוּ וְלֹא יָסָפוּ׃

26 וַיִּשָּׁאֲרוּ שְׁנֵי־אֲנָשִׁים ׀ בַּמַּחֲנֶה שֵׁם הָאֶחָד ׀ אֶלְדָּד וְשֵׁם

הַשֵּׁנִי מֵידָד וַתָּנַח עֲלֵהֶם הָרוּחַ וְהֵמָּה בַּכְּתֻבִים וְלֹא

27 יָצְאוּ הָאֹהֱלָה וַיִּתְנַבְּאוּ בַּמַּחֲנֶה׃ וַיָּרָץ הַנַּעַר וַיַּגֶּד

28 לְמֹשֶׁה וַיֹּאמַר אֶלְדָּד וּמֵידָד מִתְנַבְּאִים בַּמַּחֲנֶה׃ וַיַּעַן

יְהוֹשֻׁעַ בִּן־נוּן מְשָׁרֵת מֹשֶׁה מִבְּחֻרָיו וַיֹּאמַר אֲדֹנִי מֹשֶׁה

29 כְּלָאֵם׃ וַיֹּאמֶר לוֹ מֹשֶׁה הַמְקַנֵּא אַתָּה לִי וּמִי יִתֵּן

כָּל־עַם יְהוָה נְבִיאִים כִּי־יִתֵּן יְהוָה אֶת־רוּחוֹ עֲלֵיהֶם׃

שביעי ל 31 וַיֶּאֱסֹף מֹשֶׁה אֶל־הַמַּחֲנֶה הוּא וְזִקְנֵי יִשְׂרָאֵל׃ וְרוּחַ

נָסַע ׀ מֵאֵת יְהוָה וַיָּגָז שַׂלְוִים מִן־הַיָּם וַיִּטֹּשׁ עַל־

הַמַּחֲנֶה כְּדֶרֶךְ יוֹם כֹּה וּכְדֶרֶךְ יוֹם כֹּה סְבִיבוֹת הַמַּחֲנֶה

32 וּכְאַמָּתַיִם עַל־פְּנֵי הָאָרֶץ׃ וַיָּקָם הָעָם כָּל־הַיּוֹם הַהוּא

וְכָל־הַלַּיְלָה וְכָל ׀ יוֹם הַמָּחֳרָת וַיַּאַסְפוּ אֶת־הַשְּׂלָו

הַמַּמְעִיט אָסַף עֲשָׂרֶת חֳמָרִים וַיִּשְׁטְחוּ לָהֶם שָׁטוֹחַ

33 סְבִיבוֹת הַמַּחֲנֶה׃ הַבָּשָׂר עוֹדֶנּוּ בֵּין שִׁנֵּיהֶם טֶרֶם

יִכָּרֵת וְאַף יְהוָה חָרָה בָּעָם וַיַּךְ יְהוָה בָּעָם מַכָּה רַבָּה

34 מְאֹד׃ וַיִּקְרָא אֶת־שֵׁם־הַמָּקוֹם הַהוּא קִבְרוֹת הַתַּאֲוָה

לה כִּי־שָׁם קָבְרוּ אֶת־הָעָם הַמִּתְאַוִּים׃ מִקִּבְרוֹת הַתַּאֲוָה

נָסְעוּ הָעָם חֲצֵרוֹת וַיִּהְיוּ בְּחֲצֵרוֹת׃ פ

יב Cap. XII.

א וַתְּדַבֵּר מִרְיָם וְאַהֲרֹן בְּמֹשֶׁה עַל־אֹדוֹת הָאִשָּׁה הַכֻּשִׁית
2 אֲשֶׁר לָקָח כִּי־אִשָּׁה כֻשִׁית לָקָח׃ וַיֹּאמְרוּ הֲרַק אַךְ־
בְּמֹשֶׁה דִּבֶּר יְהוָה הֲלֹא גַם־בָּנוּ דִּבֶּר וַיִּשְׁמַע יְהוָה׃
3 וְהָאִישׁ מֹשֶׁה עָנָו מְאֹד מִכֹּל הָאָדָם אֲשֶׁר עַל־פְּנֵי
4 הָאֲדָמָה׃ ס וַיֹּאמֶר יְהוָה פִּתְאֹם אֶל־מֹשֶׁה
וְאֶל־אַהֲרֹן וְאֶל־מִרְיָם צְאוּ שְׁלָשְׁתְּכֶם אֶל־אֹהֶל מוֹעֵד
ה וַיֵּצְאוּ שְׁלָשְׁתָּם׃ וַיֵּרֶד יְהוָה בְּעַמּוּד עָנָן וַיַּעֲמֹד פֶּתַח
6 הָאֹהֶל וַיִּקְרָא אַהֲרֹן וּמִרְיָם וַיֵּצְאוּ שְׁנֵיהֶם׃ וַיֹּאמֶר
שִׁמְעוּ־נָא דְבָרָי אִם־יִהְיֶה נְבִיאֲכֶם יְהוָה בַּמַּרְאָה
7 אֵלָיו אֶתְוַדָּע בַּחֲלוֹם אֲדַבֶּר־בּוֹ׃ לֹא־כֵן עַבְדִּי מֹשֶׁה
8 בְּכָל־בֵּיתִי נֶאֱמָן הוּא׃ פֶּה אֶל־פֶּה אֲדַבֶּר־בּוֹ וּמַרְאֶה
וְלֹא בְחִידֹת וּתְמֻנַת יְהוָה יַבִּיט וּמַדּוּעַ לֹא יְרֵאתֶם
9 לְדַבֵּר בְּעַבְדִּי בְמֹשֶׁה׃ וַיִּחַר־אַף יְהוָה בָּם וַיֵּלַךְ׃
י וְהֶעָנָן סָר מֵעַל הָאֹהֶל וְהִנֵּה מִרְיָם מְצֹרַעַת כַּשָּׁלֶג וַיִּפֶן
11 אַהֲרֹן אֶל־מִרְיָם וְהִנֵּה מְצֹרָעַת׃ וַיֹּאמֶר אַהֲרֹן אֶל־
מֹשֶׁה בִּי אֲדֹנִי אַל־נָא תָּשֶׁת עָלֵינוּ חַטָּאת אֲשֶׁר נוֹאַלְנוּ
12 וַאֲשֶׁר חָטָאנוּ׃ אַל־נָא תְהִי כַּמֵּת אֲשֶׁר בְּצֵאתוֹ מֵרֶחֶם
13 אִמּוֹ וַיֶּאֱכַל חֲצִי בְשָׂרוֹ׃ וַיִּצְעַק מֹשֶׁה אֶל־יְהוָה
לֵאמֹר אֵל נָא רְפָא נָא לָהּ׃ פ
מפטיר 14 וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה וְאָבִיהָ יָרֹק יָרַק בְּפָנֶיהָ הֲלֹא
תִכָּלֵם שִׁבְעַת יָמִים תִּסָּגֵר שִׁבְעַת יָמִים מִחוּץ לַמַּחֲנֶה
טו וְאַחַר תֵּאָסֵף׃ וַתִּסָּגֵר מִרְיָם מִחוּץ לַמַּחֲנֶה שִׁבְעַת
16 יָמִים וְהָעָם לֹא נָסַע עַד־הֵאָסֵף מִרְיָם׃ וְאַחַר נָסְעוּ
הָעָם מֵחֲצֵרוֹת וַיַּחֲנוּ בְּמִדְבַּר פָּארָן׃

Cap. XIII. וידבר

קאפימעל יב

(א) מרים־אונד אהרן רעדעטען באַטהייליג פּאַן משה / וועגען דער פרוי׳ש וויס כוש / דיא ער גהיירַאטהעט · דען ער האטטע מיינע כושית גור פרוי׳ש גענאַמען: (ב) זיא שפּראַכען וועטער אַנדערש / האַט דער עוויגע עטווּאַ ניט משה נור וויין גערעדעט? האַט ער ניכט פֿיינאהר ויך ניט אונס גערעדעט? דיסעס פערנאַהם דער עוויגע: (ג) דען משה זעלבסט וואר מיין זעהר בעזאַנדיגער מאַן / מעהר ווי אַלע מירגענד מיין מענש אויף דעם ערדבאַדען: (ד) פּלוצלינג שפּראַך דער עוויגע נו משה / אהרן אונד מרים / גיעהט אהר דריי הינוים: (ה) דער עוויגע איז זיך מין מיינער וואָלקען־זייל ערניידערט / שטאַנד אויף מיינגאַנגע דעס צעלטעס / אונד רief אהרן אונד מרים / זיא גינגען בייד הינוים: (ו) ער שפּראַך / הערעט מיינע וואָרטע! מיינעך פראַפֿעטען מייערעס גלייכען / גענד אויך / דער עוויגע / מיך מין מיינעך גענידטע גו ערקענענען / רעדע מיט אויהם אויך טרוימע: (ז) ניכט אַלסאָ מין קנעכט משה · ער איסט מין טרייער פערוואַלטער מין מיינעך גאַנצען הויסע: (ח) מונד גו מונד רעדע מיך מיט מונד / מיט פֿעלליגער דייטליכקייט / ניכט מין רעטזעל · מונד ער שויעט זיא גענטאַלט דעס (ערשיינענדען) עוויגען · וויא האַבט איהר מייך דען ניכט גענירכטעט / וויידער מיינען קנעכט / וויידער משה באַטהייליגע רעדען גו פֿיהרען? (ם) דער נאַרן דעס עוויגען ענטברענטע מידער זיא / מונד ער וועגדעטע זיך וועג: (י) זיא וואָלקע וויך פֿאַן דעם גענטען / מונד מרים וואר פֿאַן מויסזאַצע וויא וויא דער שנעע · הלכען וועגדעטע זיך גו מרים / מונד זאַה / האַט זיא מויסזאַציג וואר: (יא) דא שפּראַך הלכען גו משה / מיך ביטטע / הערר! רעכענע עס מונד ניכט גור זינדע / דאַס וויר זיא טהעריכט גענוענען / מונד מונד זיא פֿערגאַנגען האַבען: (יב) דאַס זיא דאָך ניכט וויא מיינע טאָדטע גענורט זיין / זיא קוים מוים מוטטער־לייבע קאַמען / מונד שאַן האַב פֿערוועסען מיט: (יג) מונד משה שריא גו דעם עוויגען / מאַך מונד שפּראַך / דאָך גאַנט! דאַס זיא וויידער גענעסען! (יד) דער עוויגע שפּראַך גו משה / וואן מיהר פֿאַטער מין דאַס אַנגעספּיכן גענשפּיען האַטטע / זאָלטע זיא זיך ניכט וועניגסטענס זיבען טאָגע שאַמען? זיבען טאָגע זאָל זיא מויסער דעם לאַגער מיינגעשפּעררט בלייבען · הערנאַך זאָל זיא וויידער מיסגאַנגען וועדרען: (טו) מריס וואַרד אַלסאָ זיבען טאָגע מויסער דעם לאַגער מיינגעשפּעררט · מונד דאס פֿאַלק בראַך דאַס פֿאַלק מכלות נאַמען וואַרטען: (יו) הערנאַך בראַך דאַס פֿאַלק מיך / בים מריס וויידער מויפֿגע־ זאַלק מונד רוהעטע מין דער וויסטע פּארן:

דער

קאַפּיטעל יג שלח

(א) דער עוועיג רעדעטע מיט משה, מוזב שפּרעכן:
(ב) זוט קאַנכסט זייטע שיקען, דאַס זאַכ כנענ, וועלכעס
איך דען קינדערן ישׂראל מיינגעבען וויל, מוסנקוקנדשאַפּ-
טען. מוס יעדעס פאַמיליען-שטאַמעס קענבט מיהר מיינען
אַבשיקען, מוזב נוזר מיינ אַבוועהלטע פערסאַן מוזטער
מיהנען: (ג) משה וענדעטע זיא פאַן דער וויסטע פּארן
מוס, מוז ערוויבענ דעס עוויגען. וויטער מאַכענר,
וועלכע הייפּטער דער קינדער ישׂראל וואַרען: (ד) דיסעס
זיבן מיהרע נאַמען, פאַר שטאַמע לוכן, שמוע זאַהן
זכור: (ה) פאַר שטאַמע שמעון, שפט זאַהן חולי:
(ו) פאַר שטאַמע יקולה, כלב זאַהן יפנה: (ז) פאַר
שטאַמע ישׂשכר, יבאל זאַהן יוסף: (ח) פאַר שטאַמע
אפרים, הושע זאַהן נון: (ט) פאַר שטאַמע בנימין,
פלטי זאַהן רפוא: (י) פאַר שטאַמע זבולן, גדיאל זאַהן
סודי: (יא) פאַר שטאַמע יוסף, נעמליך פאַר שטאַמע
מנשה, גדי זאַהן סוסי: (יב) פאַר שטאַמע דן, עמיאל
זאַהן גמלי: (יג) פאַר שטאַמע אשר, סתור זאַהן מיכאל:
(יד) פאַר שטאַמע נפתלי, נחבי זאַהן ופסי: (טו) פאַר
שטאַמע גד, גאואל זאַהן מכי: (יו) דיסעס זיבן זיא
נאַמען דער מאַנערר, וועלכע משה אַבגעשיקט האַט, דאַס
זאַכ מוסנקוקנדשאַפּטען. דעם הושע זאַהן נון, גאַב משה
דען נאַמען יהושע: (יז) מוס זיא משה אַבפערטיגטע, דאַס
בערייסעס היער ליא מיטאַגלייכע זייטע, מוזב געהעט דען
בערג הינוף: (יח) בעזעהעט דאַס זאַכ, וויא עס בעשאַפּ-
פען זייא. דאַס פאַלק, דאַס מיז דעמזעלבען וואַהנט, אַב עס
שטאַרק אַדער שוואַך, בערינגע אַדער נאַהורייך מיסט?
(יט) וואַס עס פיר מיין זאַכ זייא, מיז וועלכעס זיא וואַהנען,
אַב עס גוט אַדער שוועכע מיסט. וויא ליא שטאַלטע בעשאַפּען
מין וועלכען זיא וואַהנען, אַב מיז פאַבעלען אַדער פעסטען
מארטען? (כ) וואַס עס פיר מיין בלאַנען זייא. אַב ער פעטט
אַדער מאַגער מיסט. אַב פרוכט-בייטע דאַרין פאַרט-קאַ-
נען אַדער ניכט? וואַנט עס מוך מיינעג פריכטע דעס
זאַמערס בייטען. עס וואַר עבען מוס ליא ניט דער
ערסטען ווין-טרויבען: (כא) זיא נאַנען הינוף, ערקוב-
דעס מיט נו בריינגען. עס וואַר עבען מוס ליא ניט דער
עלטע, מוך דער וויסטע זיך ביס לחב, מוך
דאַס זאַכ, גאַב עס בעשאַפּען. (כב) זיא בעריייסטען דען מיטאַג-
ליכען טהיל דעס לאַנדעס, קאַמען ביס חברון, וואוך לחיימן,
שסי, מוזב תלמי, ליא וענהע דעס ריסען ענק וואַרען.
חברון מיסט זיבען יאַהרע עהער ערבויעט וואַרדען, דאַס
כנען

Cap. XIII. יג

פ פ פ לז 37 שלח

א 2 וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה לֵאמֹר׃ שְׁלַח־לְךָ אֲנָשִׁים וְיָתֻרוּ
אֶת־אֶרֶץ כְּנַעַן אֲשֶׁר־אֲנִי נֹתֵן לִבְנֵי יִשְׂרָאֵל אִישׁ אֶחָד
אִישׁ אֶחָד לְמַטֵּה אֲבֹתָיו תִּשְׁלָחוּ כֹּל נָשִׂיא בָהֶם׃
3 וַיִּשְׁלַח אֹתָם מֹשֶׁה מִמִּדְבַּר פָּארָן עַל־פִּי יְהוָה כֻּלָּם
4 אֲנָשִׁים רָאשֵׁי בְנֵי־יִשְׂרָאֵל הֵמָּה׃ וְאֵלֶּה שְׁמוֹתָם לְמַטֵּה
ה רְאוּבֵן שַׁמּוּעַ בֶּן־זַכּוּר׃ לְמַטֵּה שִׁמְעוֹן שָׁפָט בֶּן־חוֹרִי׃
7 6 לְמַטֵּה יְהוּדָה כָּלֵב בֶּן־יְפֻנֶּה׃ לְמַטֵּה יִשָּׂשכָר יִגְאָל
9 8 בֶּן־יוֹסֵף׃ לְמַטֵּה אֶפְרַיִם הוֹשֵׁעַ בִּן־נוּן׃ לְמַטֵּה
י בִנְיָמִן פַּלְטִי בֶן־רָפוּא׃ לְמַטֵּה זְבוּלֻן גַּדִּיאֵל בֶּן־סוֹדִי׃
12 11 לְמַטֵּה יוֹסֵף לְמַטֵּה מְנַשֶּׁה גַּדִּי בֶּן־סוּסִי׃ לְמַטֵּה דָן
13 עַמִּיאֵל בֶּן־גְּמַלִּי׃ לְמַטֵּה אָשֵׁר סְתוּר בֶּן־מִיכָאֵל׃
14 טו לְמַטֵּה נַפְתָּלִי נַחְבִּי בֶּן־וָפְסִי׃ לְמַטֵּה גָּד גְּאוּאֵל בֶּן־
16 מָכִי׃ אֵלֶּה שְׁמוֹת הָאֲנָשִׁים אֲשֶׁר־שָׁלַח מֹשֶׁה לָתוּר
אֶת־הָאָרֶץ וַיִּקְרָא מֹשֶׁה לְהוֹשֵׁעַ בִּן־נוּן יְהוֹשֻׁעַ׃
17 וַיִּשְׁלַח אֹתָם מֹשֶׁה לָתוּר אֶת־אֶרֶץ כְּנָעַן וַיֹּאמֶר אֲלֵהֶם
18 עֲלוּ זֶה בַּנֶּגֶב וַעֲלִיתֶם אֶת־הָהָר׃ וּרְאִיתֶם אֶת־הָאָרֶץ
מַה־הִוא וְאֶת־הָעָם הַיֹּשֵׁב עָלֶיהָ הֶחָזָק הוּא הָרָפֶה
19 הַמְעַט הוּא אִם־רָב׃ וּמָה הָאָרֶץ אֲשֶׁר־הוּא יֹשֵׁב
בָּהּ הַטּוֹבָה הִוא אִם־רָעָה וּמָה הֶעָרִים אֲשֶׁר־הוּא יוֹשֵׁב
כ בָּהֵנָּה הַבְּמַחֲנִים אִם־בְּמִבְצָרִים׃ וּמָה הָאָרֶץ הַשְּׁמֵנָה
הִוא אִם־רָזָה הֲיֵשׁ בָּהּ עֵץ אִם־אַיִן וְהִתְחַזַּקְתֶּם
וּלְקַחְתֶּם מִפְּרִי הָאָרֶץ וְהַיָּמִים יְמֵי בִכּוּרֵי עֲנָבִים׃
שני 21 וַיַּעֲלוּ וַיָּתֻרוּ אֶת־הָאָרֶץ מִמִּדְבַּר־צִן עַד־רְחֹב לְבֹא
22 חֲמָת׃ וַיַּעֲלוּ בַנֶּגֶב וַיָּבֹא עַד־חֶבְרוֹן וְשָׁם אֲחִימַן שֵׁשַׁי
וְתַלְמַי יְלִידֵי הָעֲנָק וְחֶבְרוֹן שֶׁבַע שָׁנִים נִבְנְתָה לִפְנֵי

קמץ בטפחא .v 8

צַ֥ן מִצְרַ֖יִם׃ וַיָּבֹ֣אוּ עַד־נַ֔חַל אֶשְׁכֹּ֖ל וַיְכָרְת֣וּ מִשָּׁ֗ם 23
זְמוֹרָה֙ וְאֶשְׁכֹּ֣ול עֲנָבִ֔ים אֶחָ֖ד וַיִּשָּׂאֻ֣הוּ בַמֹּ֑וט בִּשְׁנָ֖יִם
וּמִן־הָרִמֹּנִ֖ים וּמִן־הַתְּאֵנִֽים׃ לַמָּקֹ֥ום הַה֛וּא קָרָ֥א נַ֖חַל 24
אֶשְׁכֹּ֑ול עַ֚ל אֹד֣וֹת הָאֶשְׁכֹּ֔ול אֲשֶׁר־כָּרְת֥וּ מִשָּׁ֖ם בְּנֵ֥י
יִשְׂרָאֵ֑ל׃ וַיָּשֻׁ֙בוּ֙ מִתֻּ֣ור הָאָ֔רֶץ מִקֵּ֖ץ אַרְבָּעִ֥ים יֹֽום׃ כה
וַיֵּלְכ֗וּ֙ וַיָּבֹ֣אוּ אֶל־מֹשֶׁ֣ה וְאֶל־אַהֲרֹ֔ן וְאֶל־כָּל־עֲדַ֖ת בְּנֵי־ 26
יִשְׂרָאֵ֑ל אֶל־מִדְבַּ֣ר פָּארָ֔ן קָדֵ֖שָׁה וַיָּשִׁ֥יבוּ אֹתָ֛ם דָּבָ֖ר
וְאֶת־כָּל־הָעֵדָ֑ה וַיַּרְאֻ֥ום אֶת־פְּרִ֖י הָאָֽרֶץ׃ וַיְסַפְּרוּ־לֹ֣ו 27
וַיֹּאמְר֗וּ בָּ֚אנוּ אֶל־הָאָ֣רֶץ אֲשֶׁ֣ר שְׁלַחְתָּ֔נוּ וְגַם֙ זָבַ֣ת חָלָ֔ב
וּדְבַ֖שׁ הִ֑וא וְזֶ֥ה־פִּרְיָֽהּ׃ אֶ֗פֶס כִּי־עַ֚ז הָעָ֔ם הַיֹּשֵׁ֖ב בָּאָ֑רֶץ 28
וְהֶ֣עָרִ֔ים בְּצֻרֹ֥ות גְּדֹלֹ֖ת מְאֹ֑ד וְגַם־יְלִדֵ֥י הָעֲנָ֖ק רָאִ֥ינוּ שָֽׁם׃
עֲמָלֵ֖ק יוֹשֵׁ֣ב בְּאֶ֣רֶץ הַנֶּ֑גֶב וְהַחִתִּ֤י וְהַיְבוּסִי֙ וְהָאֱמֹרִ֔י 29
יוֹשֵׁ֖ב בָּהָ֣ר וְהַֽכְּנַעֲנִ֗י יוֹשֵׁב֙ עַל־הַ֣יָּם וְעַל־יַ֔ד הַיַּרְדֵּֽן׃
וַיַּהַ֤ס כָּלֵב֙ אֶת־הָעָ֔ם אֶל־מֹשֶׁ֖ה וַיֹּ֣אמֶר עָלֹ֤ה נַעֲלֶה֙ ל
וְיָרַ֣שְׁנוּ אֹתָ֔הּ כִּי־יָכֹ֥ול נוּכַ֖ל לָ֑הּ׃ וְהָאֲנָשִׁ֗ים אֲשֶׁר־ 31 שלישי
עָלוּ־עִמֹּ֛ו אָמְר֥וּ לֹא־נוּכַ֖ל לַעֲלֹ֣ות אֶל־הָעָ֑ם כִּי־חָזָ֥ק הֽוּא
מִמֶּֽנּוּ׃ וַיֹּצִיאוּ֙ דִּבַּ֣ת הָאָ֔רֶץ אֲשֶׁ֥ר תָּרוּ־אֹתָ֖הּ אֶל־בְּנֵ֣י 32
יִשְׂרָאֵ֑ל לֵאמֹ֡ר הָאָ֣רֶץ אֲשֶׁ֣ר עָבַ֣רְנוּ בָ֔הּ לָתֻ֥ור אֹתָ֖הּ
אֶ֣רֶץ אֹכֶ֣לֶת יֹשְׁבֶ֔יהָ הִ֑וא וְכָל־הָעָ֛ם אֲשֶׁר־רָאִ֥ינוּ
בְתוֹכָ֖הּ אַנְשֵׁ֥י מִדֹּֽות׃ וְשָׁ֣ם רָאִ֔ינוּ אֶת־הַנְּפִילִ֖ים בְּנֵ֣י 33
עֲנָ֑ק מִן־הַנְּפִלִ֗ים וַנְּהִ֤י בְעֵינֵ֙ינוּ֙ כַּחֲגָבִ֔ים וְכֵ֥ן הָיִ֖ינוּ
בְּעֵינֵיהֶֽם׃

Cap. XIV. יד

יד

וַתִּשָּׂ֣א כָל־הָעֵדָ֔ה וַיִּתְּנ֥וּ אֶת־קֹולָ֖ם וַיִּבְכּ֣וּ הָעָ֑ם בַּלַּ֖יְלָה א
הַהֽוּא׃ וַיִּלֹּנ֣וּ עַל־מֹשֶׁ֔ה וְעַל־אַהֲרֹ֖ן כָּל־בְּנֵ֣י יִשְׂרָאֵ֑ל 2
וַיֹּאמְר֣וּ אֲלֵהֶ֗ם כָּל־הָעֵדָה֙ לוּ־מַתְנוּ֙ בְּאֶ֣רֶץ מִצְרַ֔יִם אֹ֥ו
בַּמִּדְבָּ֖ר הַזֶּ֥ה לוּ־מָתְנ֑וּ׃ וְלָמָ֨ה יְהוָ֜ה מֵבִ֤יא אֹתָ֙נוּ֙ אֶל־ 3

צען מצרים: (כג) ביז זיא מען דאס טהאל משכול קאמען, 23
שביטען זיא מיינע רעבע אב, נעבסט מיינער ווין־טרויבע,
יסען זיא פאן גווייגן אוף מיינער בשהרע טראגען. באהאלט
אוך עטוואס פאן גראנאט־אפפעלן אדר פייגען מיט:
(כד) דיסען פלאץ איז נעבען מען נחל משכול, (דאס טהאל דער 24
טרויבע) וועגען דער טרויבע, וועלכע זיא קינדער ישראל
דאזועבסט אבגעשניטטען: (כה) נאך פיערציג טעגען קעהר־ כה
טען זיא פאן ערקונדיגונג דעס לאנדעס נוריק: (כו) רייסטען/ 26
אוך דאס וועג צו משה, לעהרן אוך דער גאנצען גענייגדע
דער קינדער ישראל, נו קדש, מין דער ווייטע פלאץ פאן
שטאטטעטען מיהנען אוך דער גאנצען גענייגדע בעריכט
אב, אוך ברינגטען מיהנען זיא פרוכט דעס לאנדעס:
(כז) ערצאהלטען מיהק, אוך שפראכען, וויר זינד מין דאס 27
לאנד געקומען, דאהין זוא אוך זאנדטעסט. עס פליסט
מיין לאנד, דאס פאן מיר אוך האניג פליסט, אוך דיסעס
מיסט זיינע פרוכט: (כח) יעדאך דאס פאלק, וועלכעס דארין 28
וואהנט, מיסט מעכטיג. זיא שטאדטע זינד זעהר פעסט אוך
גראס. אוך וויר האבען אוך פאן דארט קאקודפט דעס ענק
דאזועבסט אבגעטראפפען: (כט) עמלק וואהנעט בעגען 29
מיטטאג, דער חתי, יבוסי אוך אמרי וואהנען אוך דעס
געבירגע, אוך דער כנעני פאר מיטער אוך פאר ירדן:
(ל) כלב שטיללטע נאמאר זיא נאכיהן גענגען, משה, אוך 30
שפראך, וויר קענטען מיטמיר הינוף ניהען אוך דאס לאנד
מיינענהאלבען, ווייל ווירדען אוכ דעסטען שון בעמעכטיגען:
(לא) אבער זיא מאנטער, וואלטע מיט מיהק גערייסטע 31
וואהרען, שפראכען, ווייר קענטען עס נישט וואגען, גענגען
דיסע נאכיהן הינוף נו ניהען, דען זיא מיסט שטארקער אב
ווייר: (לב) מיטערבראכטען דען קינדערן ישראל, פאן 32
דעם לאנד, דאס זיא אויסקונדשאפטעטע, פאלשען אוך
ווידריגען בעריכט. באלד שפראכען זיא, דאס לאנד וועלכעס
ווייר דורכריסטען זינד, עס זיך ערקונדען, פערצעהרט זיינע
מיינוהאנער. באלד זאלע ווייטע, וועלכע ווייר דארין געזוהען,
זינד פאן גראסער (לג) ווייר האבען אוך 33
שרעקען געגעגען זיא פאר, אוך האבען מיהנען אוך זא־
פארקאמאן מיסען:

קאפיטעל יד

(א) זיא גאנצע גענייגדע פוהר אוך אוך שריא, אוך 1
דאס פאלק ווייטע דיאזועבע נאכט: (ב) אלע קינדער 2
ישראל מורריטען מיבער משה אוך אהרן, וואהרען זיא צע־
מייגדע שפראך פון זיהנען, וואהרען ווייר לאך ניבער ין
מצרים גשטאדטען אדר דיסער שטיללע וויסטע!
(ג) וואהרוק פיהרט אוכ דער עוויגע אין יענעס לאנד, אין
וועלכעם ווייר דורך דאס שווערט אומקאמאן וועדדען?
מוסערע ווייבער אוך קינדער וועדדען נור בייטע וועדדען

מיסט

אֶל־הָאָרֶץ הַזֹּאת לִנְפֹּל בַּחֶרֶב נָשֵׁינוּ וְטַפֵּנוּ יִהְיוּ לָבַז
4 הֲלוֹא טוֹב לָנוּ שׁוּב מִצְרָיְמָה׃ וַיֹּאמְרוּ אִישׁ אֶל־אָחִיו
ה נִתְּנָה רֹאשׁ וְנָשׁוּבָה מִצְרָיְמָה׃ וַיִּפֹּל מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן
6 עַל־פְּנֵיהֶם לִפְנֵי כָּל־קְהַל עֲדַת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל׃ וְיְהוֹשֻׁעַ
בִּן־נוּן וְכָלֵב בֶּן־יְפֻנֶּה מִן־הַתָּרִים אֶת־הָאָרֶץ קָרָעוּ
7 בִּגְדֵיהֶם׃ וַיֹּאמְרוּ אֶל־כָּל־עֲדַת בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל לֵאמֹר
הָאָרֶץ אֲשֶׁר עָבַרְנוּ בָהּ לָתוּר אֹתָהּ טוֹבָה הָאָרֶץ מְאֹד׃
8 אִם־חָפֵץ בָּנוּ יְהוָה וְהֵבִיא אֹתָנוּ אֶל־הָאָרֶץ
הַזֹּאת וְנָתְנָה לָנוּ אֶרֶץ אֲשֶׁר־הִוא זָבַת חָלָב וּדְבָשׁ׃
9 אַךְ בַּיהוָה אַל־תִּמְרֹדוּ וְאַתֶּם אַל־תִּירְאוּ אֶת־עַם
הָאָרֶץ כִּי לַחְמֵנוּ הֵם סָר צִלָּם מֵעֲלֵיהֶם וַיהוָה אִתָּנוּ
י אַל־תִּירָאֻם׃ וַיֹּאמְרוּ כָּל־הָעֵדָה לִרְגֹּם אֹתָם בָּאֲבָנִים
וּכְבוֹד יְהוָה נִרְאָה בְאֹהֶל מוֹעֵד אֶל־כָּל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל׃ פ
רביעי 11 וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה עַד־אָנָה יְנַאֲצֵנִי הָעָם הַזֶּה
וְעַד־אָנָה לֹא־יַאֲמִינוּ בִי בְּכֹל הָאֹתוֹת אֲשֶׁר עָשִׂיתִי
12 בְּקִרְבּוֹ׃ אַכֶּנּוּ בַדֶּבֶר וְאוֹרִשֶׁנּוּ וְאֶעֱשֶׂה אֹתְךָ לְגוֹי־גָּדוֹל
13 וְעָצוּם מִמֶּנּוּ׃ וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה אֶל־יְהוָה וְשָׁמְעוּ מִצְרַיִם
14 כִּי־הֶעֱלִיתָ בְכֹחֲךָ אֶת־הָעָם הַזֶּה מִקִּרְבּוֹ׃ וְאָמְרוּ אֶל־
יוֹשֵׁב הָאָרֶץ הַזֹּאת שָׁמְעוּ כִּי־אַתָּה יְהוָה בְּקֶרֶב הָעָם
הַזֶּה אֲשֶׁר־עַיִן בְּעַיִן נִרְאָה ׀ אַתָּה יְהוָה וַעֲנָנְךָ עֹמֵד
עֲלֵהֶם וּבְעַמֻּד עָנָן אַתָּה הֹלֵךְ לִפְנֵיהֶם יוֹמָם וּבְעַמּוּד
טו אֵשׁ לָיְלָה׃ וְהֵמַתָּה אֶת־הָעָם הַזֶּה כְּאִישׁ אֶחָד וְאָמְרוּ
16 הַגּוֹיִם אֲשֶׁר־שָׁמְעוּ אֶת־שִׁמְעֲךָ לֵאמֹר׃ מִבִּלְתִּי יְכֹלֶת
יְהוָה לְהָבִיא אֶת־הָעָם הַזֶּה אֶל־הָאָרֶץ אֲשֶׁר־נִשְׁבַּע
17 לָהֶם וַיִּשְׁחָטֵם בַּמִּדְבָּר׃ וְעַתָּה יִגְדַּל־נָא כֹּחַ אֲדֹנָי
18 כַּאֲשֶׁר דִּבַּרְתָּ לֵאמֹר׃ יְהוָה אֶרֶךְ אַפַּיִם וְרַב־חֶסֶד
נֹשֵׂא עָוֹן וָפָשַׁע וְנַקֵּה לֹא יְנַקֶּה פֹּקֵד עֲוֹן אָבוֹת עַל־בָּנִים

עַל־שִׁלֵּשִׁים וְעַל־רִבֵּעִים׃ סְלַח־נָא לַעֲוֹן הָעָם הַזֶּה 19
כְּגֹדֶל חַסְדֶּךָ וְכַאֲשֶׁר נָשָׂאתָה לָעָם הַזֶּה מִמִּצְרַיִם וְעַד־
הֵנָּה׃ וַיֹּאמֶר יְהוָה סָלַחְתִּי כִדְבָרֶךָ׃ וְאוּלָם חַי־אָנִי כ 21
וְיִמָּלֵא כְבוֹד־יְהוָה אֶת־כָּל־הָאָרֶץ׃ כִּי כָל־הָאֲנָשִׁים 22 המישי
הָרֹאִים אֶת־כְּבֹדִי וְאֶת־אֹתֹתַי אֲשֶׁר־עָשִׂיתִי בְּמִצְרַיִם
וּבַמִּדְבָּר וַיְנַסּוּ אֹתִי זֶה עֶשֶׂר פְּעָמִים וְלֹא שָׁמְעוּ בְּקוֹלִי׃
אִם־יִרְאוּ אֶת־הָאָרֶץ אֲשֶׁר נִשְׁבַּעְתִּי לַאֲבֹתָם וְכָל־ 23
מְנַאֲצַי לֹא יִרְאוּהָ׃ וְעַבְדִּי כָלֵב עֵקֶב הָיְתָה רוּחַ 24
אַחֶרֶת עִמּוֹ וַיְמַלֵּא אַחֲרָי וַהֲבִיאֹתִיו אֶל־הָאָרֶץ אֲשֶׁר־
בָּא שָׁמָּה וְזַרְעוֹ יוֹרִשֶׁנָּה׃ וְהָעֲמָלֵקִי וְהַכְּנַעֲנִי יוֹשֵׁב כה
בָּעֵמֶק מָחָר פְּנוּ וְסָעוּ לָכֶם הַמִּדְבָּרָה דֶּרֶךְ יַם־סוּף׃ ס
וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה וְאֶל־אַהֲרֹן לֵאמֹר׃ עַד־מָתַי 27 26
לָעֵדָה הָרָעָה הַזֹּאת אֲשֶׁר הֵמָּה מַלִּינִים עָלַי אֶת־
תְּלֻנּוֹת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר הֵמָּה מַלִּינִים עָלַי שָׁמָעְתִּי׃
אֱמֹר אֲלֵהֶם חַי־אָנִי נְאֻם־יְהוָה אִם־לֹא כַּאֲשֶׁר דִּבַּרְתֶּם 28
בְּאָזְנָי כֵּן אֶעֱשֶׂה לָכֶם׃ בַּמִּדְבָּר הַזֶּה יִפְּלוּ פִגְרֵיכֶם 29
וְכָל־פְּקֻדֵיכֶם לְכֹל־מִסְפַּרְכֶם מִבֶּן עֶשְׂרִים שָׁנָה וָמָעְלָה
אֲשֶׁר הֲלִינֹתֶם עָלָי׃ אִם־אַתֶּם תָּבֹאוּ אֶל־הָאָרֶץ אֲשֶׁר ל
נָשָׂאתִי אֶת־יָדִי לְשַׁכֵּן אֶתְכֶם בָּהּ כִּי אִם־כָּלֵב בֶּן־
יְפֻנֶּה וִיהוֹשֻׁעַ בִּן־נוּן׃ וְטַפְּכֶם אֲשֶׁר אֲמַרְתֶּם לָבַז יִהְיֶה 31
וְהֵבֵאתִי אֹתָם וְיָדְעוּ אֶת־הָאָרֶץ אֲשֶׁר מְאַסְתֶּם בָּהּ׃
וּפִגְרֵיכֶם אַתֶּם יִפְּלוּ בַּמִּדְבָּר הַזֶּה׃ וּבְנֵיכֶם יִהְיוּ רֹעִים 33 32
בַּמִּדְבָּר אַרְבָּעִים שָׁנָה וְנָשְׂאוּ אֶת־זְנוּתֵיכֶם עַד־תֹּם
פִּגְרֵיכֶם בַּמִּדְבָּר׃ בְּמִסְפַּר הַיָּמִים אֲשֶׁר־תַּרְתֶּם אֶת־ 34
הָאָרֶץ אַרְבָּעִים יוֹם יוֹם לַשָּׁנָה יוֹם לַשָּׁנָה תִּשְׂאוּ אֶת־
עֲוֹנֹתֵיכֶם אַרְבָּעִים שָׁנָה וִידַעְתֶּם אֶת־תְּנוּאָתִי׃ אֲנִי לה
יְהוָה דִּבַּרְתִּי אִם־לֹא זֹאת אֶעֱשֶׂה לְכָל־הָעֵדָה הָרָעָה
הַזֹּאת הַנּוֹעָדִים עָלַי בַּמִּדְבָּר הַזֶּה יִתַּמּוּ וְשָׁם יָמֻתוּ׃

והאנשים

(יט) מיר בעטן דיר מחילה זיין פון דעם פאלק/ אזוי ווי דו האסט זיי פאראיבערגענומען פון מצרים ביז דא׃ (כ) האט גאט געזאגט/ איך האב מחילה געווען לויט דיין וואָרט׃ (כא) אבער אזוי וויא איך לעב/ זאל די גאנצע ערד פאללווערן מיט דער הערלעכקייט פון גאט׃ (כב) ווארום אלע מענשן וועלכע האבן געזען מיין כבוד/ און מיינע וואונדער/ וואס איך האב אויפגעטאן אין מצרים און אין דער וויסטן/ האבן מיך שוין צען מאל פארזוכט/ און האבן נישט געהארכט צו מיין קול׃ (כג) זיי וועלן נישט זען דאס לאנד וואס איך האב געשוואָרן צו זייערע עלטערן/ קיין איינציגער פון אלע וואס האבן מיך נישט אויפגענומען׃ (כד) אבער מיין קנעכט כלב/ ווייל אין אים איז געווען אן אנדער גייסט/ און ער איז מיר טרייליך נאכגעגאנגען/ אין דאס לאנד וואס ער איז אריבערגעגאנגען/ וועט איך אים ברינגען אין דאס לאנד/ און זיין זאמען וועט עס ירשענען׃ (כה) מען דארף אויך ווייטער נישט וואוינען אין דעם טאל פון עמלק׃ מארגן זאלט איר אויפברעכן/ און אוועקנעמען אין דער ווילדער וועג צום ים סוף׃ (כו) גאט האט אויך צו משה און אהרן גערעדט/ (כז) ווי לאנג זאל איך נאך טראגן מיט דער בייזער עדה/ וואס מורמלט קעגן מיר׃ איך האב דאך שוין געהערט דאס מורמלען פון די בני ישראל/ וואס מורמלען קעגן מיר׃ (כח) זאג צו זיי/ אזוי וויא איך לעב/ זאגט גאט/ אזוי וועל איך טון צו אייך/ וואס איר האט גערעדט פאר מיינע אויערן׃ (כט) אין דער ווילדער וועלן אייערע לייכענער ליגן/ אלע אייערע מוסרים פון צוואנציג יאר אויפווערט/ וואס האבן מיך אפגעזאגט׃ (ל) איר וועט נישט קומען אין דאס לאנד/ וואס איך האב מיך אויפגעהויבן אז איך וועל אייך אריינברענגען אין אים/ חוץ כלב בן יפונה/ און יהושע בן נון׃ (לא) אבער אייערע קינדער/ וואס איר האט געזאגט אז זיי וועלן ווערן אן אויפגאב פאר אנדערע/ זיי וועל איך ברענגען אריין/ זיי וועלן קענען קענען דאס לאנד/ וואס איר האט פארוואָרפן׃ (לב) אייערע לייכענער אבער/ זאלן אין דיסער ווילדער פאללען׃ (לג) אלע אייערע קינדער זאלן זיין שעפער פאר פערציג יאר/ און זאלן טראגן אייערע זינד/ ביז אלע אייערע לייכענער זענען פארברענט אין דער ווילדער׃ (לד) כאטש איר האט ארומגעשפיאנירט דאס לאנד פערציג טעג/ יעדן טאג פאר א יאר/ זאלט איר טראגן אייערע זינד פערציג יאר/ און ווערן וויסן וואס עס הייסט מיין שטרעבן׃ (לה) איך גאט האב דאס געזאגט/ איך וועל דאס טאקע טון צו דער גאנצער בייזער עדה/ וואס האט זיך צוזאמענגעטון קעגן מיר׃ אין דער ווילדער זאלן זיי פארגיין/ און דארט זאלן זיי שטארבן׃

לה

(לו) דיא מאַנער, וועלכע משה געזענדעט האטטע, דאַס
זאַנד מוסן זוקונדשאַפֿטען, מוזן דיא בייא מיהרער נוריקקופֿט
ווידרינג נאַכריכטען פֿון דעם זאַנד מוסגעשטריעען, מוזן
דיא בּאַנג געמיינדע ווידער משה מוסגעבראַכט: (לז) וּוּיל
מאַנער, דיא וואַלכע בעסע נאַכריכט פֿוּשוּיך מוסגעבראַכט
האַטטען, שטאַרבען מוך ווירקוך מן מיינער פֿוּנגע, דיא דער
עווינע אידער זיא פֿערהאַנבט: (לח) נור יהושע זהן נון מוזן
כלב זהן יפנה, בליבען פֿון מוֹלן דען לייטען, דיא געבּאַנגען
ווּאַרען דאַס זאַנד נו ערקונדשאַפֿטען, פֿון וועלכן פֿאַרטרוג,
משה מוֹלן דיסע ווּאַרטע דען קינדערן ישראל פֿאַרטרוג,
טרויערטען דיא לייטע זעהר: (מ) וואַכטען זיך דעס מאַרגענס
מוך, דיא העהע דעס בעבירגעס נו ערשטייגען, מוזד
שפּראַכען, ווּיר זינד בעריייט מן דען מאַרט היבוך נו ניהען,
דאַפֿון דער עווינע בעשפּראַכען האַט, דען ווּיר ערקענענען,
דאַס ווּיר בעזינדיגט האַבען: (מא) משה אַבער שפּראַך,
ווּאַרום ווּאַלט איהר שוּן ווידער דען בעפֿעהל דעס עווינען
אידערטרעטען? עס ווירד ניכט בעלינגען! (מב) נידהט ניכט
היגוך, דען דער עווינע איסט ניכט מוטטער מיך, דאַמיט איהר
נידכט פֿון מיינרען פֿיינדען בעשוֹדיגט ווירדעט: (מג) איהר
וועדעט מן דאַס שווערט פֿוּלן. דען ווייל איהר פֿון דעם
עווינען אַבגעוואַנדט זיידּ, זוֹ ווירד עד ניכט מיט מיך זיין:
(מד) אַבער זיא בעשטאַנדען בּוליבלינגס האַרוך, דיא העהע
דעס בעבירגעס נו בעשטייגען. מיכעסען ווילכן דיא בונ־
דעס־לאַדע דעס עווינען, מוזד משה ניכט מוס דעם זאַנד
(מה) דער עמלקי מוזד דער כנעני, דיא מוך דעם בעבירגע
ווּאַהנטען, קאַמען הערַב, שוֹגען ווּיא, מוזד פֿערפֿאַלגטען
זיא בים גען קלמה:

קאַפּיטעל טו

(א) דער עווינע רעדעטע מיט משה, מוזד שפּראַך: (ב) רעדע
מיט דען קינדערן ישראל, מוזד זאַגע מיכהען, וואַן איהר מין
דאַס זאַנד מייערער וואַהרנעמען, דאַס אין דייא מייגבעבען
וויוֹ: (ג) מוזד וואַלט דעם עווינען נו עהרען מיין פֿייער־
אַפּפֿער ברינגען, עס זיין מין גאַנצעס אַפּפֿער, אַדער אַוֹס פֿרייא־
ווילליגע גאַבע, אַדער מוך מין פֿעסט־אַפּפֿער, מוך דעם
עווינען נו עהרען, פֿון רינד־פֿיה, אַדער פֿאַק קלייגען פֿיה,
מיינען אַבגענעהמען גערוך מוסגשטייגען נו אַפּפֿען: (ד) זוֹ
וועלכער מין זיא אַפּפֿער, נעמליך מוך מין מעהל־אַפּפֿער,
נו עהרען אַדרבינגט, מוך מין מעהל־אַפּפֿער, נעמליך מין
נעהנטהיילן פֿיינעס מעהל, מיט מיינעס פֿיערטעל הין עהל
מיינגעריהרט, דאַמיט ברינגען: (ה) מוך ווין נוס טרונק־
אַפּפֿער, מין פֿיערטעל הין, נו יעדעס גאַנצען אַפּפֿער,
אַדער מעהל־אַפּפֿער, נעמליך מוך יעדעס זאַנ: (ו) ווידר
זאַדער אַפּפֿער, נעמליך מוך יעדעס זאַנ, זוֹ ווירד נוס מעהל־אַפּפֿער
נעמאַכט, צוויי דריטטעל הין עהל: (ז) מיט מיינעס דריטטעל
הין ווין, נוס טרונק־אַפּפֿער, זוֹלן דיסעס מין וידלכעס געוונ,
דעס

36 וְהָאֲנָשִׁים אֲשֶׁר־שָׁלַח מֹשֶׁה לָתוּר אֶת־הָאָרֶץ וַיָּשֻׁבוּ
וַיַּלִּינוּ עָלָיו אֶת־כָּל־הָעֵדָה לְהוֹצִיא דִבָּה עַל־הָאָרֶץ׃
37 וַיָּמֻתוּ הָאֲנָשִׁים מוֹצְאֵי דִבַּת־הָאָרֶץ רָעָה בַּמַּגֵּפָה לִפְנֵי
38 יְהוָה׃ וִיהוֹשֻׁעַ בִּן־נוּן וְכָלֵב בֶּן־יְפֻנֶּה חָיוּ מִן־הָאֲנָשִׁים
39 הָהֵם הַהֹלְכִים לָתוּר אֶת־הָאָרֶץ׃ וַיְדַבֵּר מֹשֶׁה אֶת־
הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה אֶל־כָּל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וַיִּתְאַבְּלוּ הָעָם
מ מְאֹד׃ וַיַּשְׁכִּמוּ בַבֹּקֶר וַיַּעֲלוּ אֶל־רֹאשׁ הָהָר לֵאמֹר
הִנֵּנוּ וְעָלִינוּ אֶל־הַמָּקוֹם אֲשֶׁר־אָמַר יְהוָה כִּי חָטָאנוּ׃
41 וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה לָמָּה זֶּה אַתֶּם עֹבְרִים אֶת־פִּי יְהוָה וְהִוא
42 לֹא תִצְלָח׃ אַל־תַּעֲלוּ כִּי אֵין יְהוָה בְּקִרְבְּכֶם וְלֹא
43 תִּנָּגְפוּ לִפְנֵי אֹיְבֵיכֶם׃ כִּי הָעֲמָלֵקִי וְהַכְּנַעֲנִי שָׁם
לִפְנֵיכֶם וּנְפַלְתֶּם בֶּחָרֶב כִּי־עַל־כֵּן שַׁבְתֶּם מֵאַחֲרֵי יְהוָה
44 וְלֹא־יִהְיֶה יְהוָה עִמָּכֶם׃ וַיַּעְפִּלוּ לַעֲלוֹת אֶל־רֹאשׁ
הָהָר וַאֲרוֹן בְּרִית־יְהוָה וּמֹשֶׁה לֹא־מָשׁוּ מִקֶּרֶב הַמַּחֲנֶה׃
מה וַיֵּרֶד הָעֲמָלֵקִי וְהַכְּנַעֲנִי הַיֹּשֵׁב בָּהָר הַהוּא וַיַּכּוּם
וַיַּכָּתוּם עַד־הַחָרְמָה׃ פ

טו

Cap. XV.

א 2 וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה לֵאמֹר׃ דַּבֵּר אֶל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל
וְאָמַרְתָּ אֲלֵהֶם כִּי תָבֹאוּ אֶל־אֶרֶץ מוֹשְׁבֹתֵיכֶם אֲשֶׁר אֲנִי
3 נֹתֵן לָכֶם׃ וַעֲשִׂיתֶם אִשֶּׁה לַיהוָה עֹלָה אוֹ־זֶבַח לְפַלֵּא־
נֶדֶר אוֹ בִנְדָבָה אוֹ בְמֹעֲדֵיכֶם לַעֲשׂוֹת רֵיחַ נִיחֹחַ לַיהוָה
4 מִן־הַבָּקָר אוֹ מִן־הַצֹּאן׃ וְהִקְרִיב הַמַּקְרִיב קָרְבָּנוֹ לַיהוָה
ה מִנְחָה סֹלֶת עִשָּׂרוֹן בָּלוּל בִּרְבִעִית הַהִין שָׁמֶן׃ וְיַיִן לַנֶּסֶךְ
רְבִיעִית הַהִין תַּעֲשֶׂה עַל־הָעֹלָה אוֹ לַזֶּבַח לַכֶּבֶשׂ הָאֶחָד׃
6 אוֹ לָאַיִל תַּעֲשֶׂה מִנְחָה סֹלֶת שְׁנֵי עֶשְׂרֹנִים בְּלוּלָה בַּשֶּׁמֶן
7 שְׁלִשִׁית הַהִין׃ וְיַיִן לַנֶּסֶךְ שְׁלִשִׁית הַהִין תַּקְרִיב רֵיחַ־
פישי 8 נִיחֹחַ לַיהוָה׃ וְכִי־תַעֲשֶׂה בֶן־בָּקָר עֹלָה אוֹ־זֶבַח לְפַלֵּא־

נֶדֶר אוֹ־שְׁלָמִים לַיהוָה׃ וְהִקְרִיב עַל־בֶּן־הַבָּקָר מִנְחָה 9
סֹלֶת שְׁלֹשָׁה עֶשְׂרֹנִים בָּלוּל בַּשֶּׁמֶן חֲצִי הַהִין׃ וְיַיִן י
תַּקְרִיב לַנֶּסֶךְ חֲצִי הַהִין אִשֵּׁה רֵיחַ־נִיחֹחַ לַיהוָה׃ כָּכָה 11
יֵעָשֶׂה לַשּׁוֹר הָאֶחָד אוֹ לָאַיִל הָאֶחָד אוֹ־לַשֶּׂה בַּכְּבָשִׂים
אוֹ בָעִזִּים׃ כַּמִּסְפָּר אֲשֶׁר תַּעֲשׂוּ כָּכָה תַּעֲשׂוּ לָאֶחָד 12
כְּמִסְפָּרָם׃ כָּל־הָאֶזְרָח יַעֲשֶׂה־כָּכָה אֶת־אֵלֶּה לְהַקְרִיב 13
אִשֵּׁה רֵיחַ־נִיחֹחַ לַיהוָה׃ וְכִי־יָגוּר אִתְּכֶם גֵּר אוֹ אֲשֶׁר־ 14
בְּתוֹכְכֶם לְדֹרֹתֵיכֶם וְעָשָׂה אִשֵּׁה רֵיחַ־נִיחֹחַ לַיהוָה
כַּאֲשֶׁר תַּעֲשׂוּ כֵּן יַעֲשֶׂה׃ הַקָּהָל חָקָה אַחַת לָכֶם וְלַגֵּר טו
הַגָּר חֻקַּת עוֹלָם לְדֹרֹתֵיכֶם כָּכֶם כַּגֵּר יִהְיֶה לִפְנֵי יְהוָה׃
תּוֹרָה אַחַת וּמִשְׁפָּט אֶחָד יִהְיֶה לָכֶם וְלַגֵּר הַגָּר 16
אִתָּכֶם׃ פ
וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה לֵאמֹר׃ דַּבֵּר אֶל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל 17 18
וְאָמַרְתָּ אֲלֵהֶם בְּבֹאֲכֶם אֶל־הָאָרֶץ אֲשֶׁר אֲנִי מֵבִיא
אֶתְכֶם שָׁמָּה׃ וְהָיָה בַּאֲכָלְכֶם מִלֶּחֶם הָאָרֶץ תָּרִימוּ 19
תְּרוּמָה לַיהוָה׃ רֵאשִׁית עֲרִסֹתֵיכֶם חַלָּה תָּרִימוּ תְּרוּמָה כ
כִּתְרוּמַת גֹּרֶן כֵּן תָּרִימוּ אֹתָהּ׃ מֵרֵאשִׁית עֲרִסֹתֵיכֶם 21
תִּתְּנוּ לַיהוָה תְּרוּמָה לְדֹרֹתֵיכֶם׃ ס וְכִי תִשְׁגּוּ 22
וְלֹא תַעֲשׂוּ אֵת כָּל־הַמִּצְוֹת הָאֵלֶּה אֲשֶׁר־דִּבֶּר יְהוָה אֶל־
מֹשֶׁה׃ אֵת כָּל־אֲשֶׁר צִוָּה יְהוָה אֲלֵיכֶם בְּיַד־מֹשֶׁה מִן־ 23
הַיּוֹם אֲשֶׁר צִוָּה יְהוָה וָהָלְאָה לְדֹרֹתֵיכֶם׃ וְהָיָה אִם 24
מֵעֵינֵי הָעֵדָה נֶעֶשְׂתָה לִשְׁגָגָה וְעָשׂוּ כָל־הָעֵדָה פַּר בֶּן־
בָּקָר אֶחָד לְעֹלָה לְרֵיחַ נִיחֹחַ לַיהוָה וּמִנְחָתוֹ וְנִסְכּוֹ
כַּמִּשְׁפָּט וּשְׂעִיר־עִזִּים אֶחָד לְחַטָּאת׃ וְכִפֶּר הַכֹּהֵן עַל־ כה
כָּל־עֲדַת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְנִסְלַח לָהֶם כִּי שְׁגָגָה הִוא וְהֵם
הֵבִיאוּ אֶת־קָרְבָּנָם אִשֶּׁה לַיהוָה וְחַטָּאתָם לִפְנֵי יְהוָה
עַל־שִׁגְגָתָם׃ וְנִסְלַח לְכָל־עֲדַת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְלַגֵּר הַגָּר 26

הסר א׳ v. 24. בתוכם

(ח) ברינגסט זוג עהרען / מויפֿשטייגען : (ט) ברינגסט זוג מעהר מיין יונגעס ריבר נוך גמבנען פֿאפֿער / מעהר נוך מאהל־פֿאפֿער / מוֹס מיין בעזונדערעס געלובדע / מעהר פֿריידען־פֿאפֿער / דעס עוויגען נו עהרען : (י) זוֹ ברינגט מען נוך יונגען ריבדע / מיין מעהל־פֿאפֿער פֿון דריי צעהנטהייל־פֿיינעס מעהל / מיינגעריהרט מיט מייגעס האלבען הין עהן :
(יא) נעבסט מיינעס האלבען הין ווין נוך טראנק־פֿאפֿער / זייא עס מיין פֿייער־פֿאפֿער / דעס עוויגען נו עהרען : (יב) נאך מאנגאהל דער שטיק / זיא מיהר דאברינגען / מוֹס מיינעס יעדען דאס פֿערמהלטעס הינצו גפֿוגט ווערדען : (יג) יעדער מיינהיימישע / דער דעס עוויגען נו עהרען / מיין פֿייער־פֿאפֿער ויבלכען גערוכס דאברינגען ווילֿ / האט זיך נאך דיסער פֿורשריפֿט נו ריכטען : (יד) מוכ ווען מיין פרעמדער זיך בייא מיך ניעדערלאסט / אדער בייא מייער נאכקאמען זיך מוכטער מיך מיטהאלט / מוכ דעס עוויגען נו עהרען / מיין פֿייער־פֿאפֿער ויבלכען גערוכס דאברינגען ווילֿ / זוֹ מוֹס ער עס עבען זוֹ מאכען ווי מיהר : (טו) מייך / פֿער־זאמונג דאס פֿאלק ! מיסט מיינערליי בעזען פֿארגעשרי־בען / פֿיר מייך מוכ דער פרעמדע / דער זיך ניעדערלאסט· מיינע עוויגע זאכען ווילֿ / דאס מיהר מוכ דער פרעמדע / דער עוויגען גליך זייך :
(יו) מיינערליי זעהרע מוכ מיינערליי רעכט האבען מיהר מוכ דער פרעמדע / דער בייא מיך ווהנט :

(יז) דער עוויגע רעדעטע מיט משׁה / מוכ שפראך :
(יח) רעדע מיט דען קינדערן ישׂראל / מוכ זוגע מיהנען / ווען מיהר מין דאס פֿאלק קומען / דאהין מיך בריננען
ווילֿ : (יט) מוכ עסטע פֿון דעס ברויט דעס לאנדעס / זוֹ
מיסט מיהר דעס עוויגען מיינע העבע בריננען : (כ) נעמליך
שפייסע־טייג נוך העבע בריננען · ווי א היא העבע פֿון דער
שיינע / זוֹ ווילֿ מוך דיסע געבראכט ווערדען : (כא) פֿון
מייערעס טייגעס ערסטינג מיסט מיהר נו ווילֿען נייטען
דעס עוויגען מיינע העבע בריננען : (כב) ווען מיהר מוס
מיררטהום (מין הויפט־פֿערבריכען בעגעהעט) מוכ ווידער
ווילֿ דיסע געבאטהע האנדעלט / ווען דער עוויגע נו משׁה
בעשעהט האס : (כג) עס בעטריפֿט נעמליך מ׳בערהויפט
ווילֿ עס / ווען דער עוויגע מיך דורך משׁה גבאטהען / פֿון
דעס טאגע אן / זוֹ דער עוויגע זוכט בעבאטהען / מוכ
מין דער פֿוגט בייא מיינען נאכקאמען : (כד) זוֹ ווילֿ עס
דאס פֿוגען בעשטוט געהאלטען זיין · מיסט זוכט דען
עוויגען דער גענייגט מוס מירטהום ווידערפֿאהרען / זוֹ
ברינגט ויא נאבנע גענייגט מין יונגעס ריבר נוך גאבנען
פֿאפֿער / נוך ויבלכען גערוכס / דעס עוויגען נו עהרען /
נעבסט דעס פֿוגט בעהעריגען מעהל־מוכ טראנק־פֿאפֿער /
נאך פֿארשריפֿט · מוכ מיינען ניגען־בוך ויבדען־פֿאפֿער :
(כה) דער פריסטער פֿערזעהנט ויא גאבנע גענייגט דער

קינדער

27 בתוכם כי לכל־העם בשגגה׃ ס ואם־נפש
אחת תחטא בשגגה והקריבה עז בת־שנתה לחטאת׃
28 וכפר הכהן על־הנפש השגגת בחטאה בשגגה לפני
29 יהוה לכפר עליו ונסלח לו׃ האזרח בבני ישראל
ולגר הגר בתוכם תורה אחת יהיה לכם לעשה בשגגת׃
ל והנפש אשר־תעשה ׀ ביד רמה מן־האזרח ומן־הגר
את־יהוה היא מגדף ונכרתה הנפש ההוא מקרב עמה׃
31 כי דבר־יהוה בזה ואת־מצותו הפר הכרת ׀ תכרת
הנפש ההוא עונה בה׃ פ
32 ויהיו בני־ישראל במדבר וימצאו איש מקשש עצים
33 ביום השבת׃ ויקריבו אתו המצאים אתו מקשש
34 עצים אל־משה ואל־אהרן ואל כל־העדה׃ ויניחו
לה אתו במשמר כי לא פרש מה־יעשה לו׃ ס ויאמר
יהוה אל־משה מות יומת האיש רגום אתו באבנים
36 כל־העדה מחוץ למחנה׃ ויצאו אתו כל־העדה אל־
מחוץ למחנה וירגמו אתו באבנים וימת כאשר צוה
יהוה את־משה׃ פ
מפטיר 37 38 ויאמר יהוה אל־משה לאמר׃ דבר אל־בני ישראל
ואמרת אלהם ועשו להם ציצת על־כנפי בגדיהם
39 לדרתם ונתנו על־ציצת הכנף פתיל תכלת׃ והיה
לכם לציצת וראיתם אתו וזכרתם את־כל־מצות
יהוה ועשיתם אתם ולא־תתורו אחרי לבבכם ואחרי
מ עיניכם אשר־אתם זנים אחריהם׃ למען תזכרו
ועשיתם את־כל־מצותי והייתם קדשים לאלהיכם׃
41 אני יהוה אלהיכם אשר הוצאתי אתכם מארץ מצרים
להיות לכם לאלהים אני יהוה אלהיכם׃ פ

שביעי

קינדער ישראל׳, וואָס זיצען אין דער וויסטע וואָרען, זיין זאָל דער עם אין מיררטהום, מוב וז׳ האָבען וועגען דיסעם מיררטהום, דעם עווינען נו עהרען, איהר ייעד־מאָסאָרעס: (כו) דער גאַנצען געמיינדע זאָל וואָהל, אָום דעם פרעמדען דער זיך מוטער איהען מיהאָלט, זאָל דאָרוך פערגעבען זיין: דען דער מיררטהום זורד דער גאַנצען געמיינדע נוגערעכנט: (כז) וענדיגט מיינע מיינעלוע פערסאָן אוים מיררטהום, ז׳ ברינגט וז׳ מיינע יאָהרינג נוק זינדען־אָפּפער: (כח) דער פריסטער פערזעהנט זיא פערסאָן, זיא זיך אוים מיררטהום פערגאַנגען, פאָר דעם עווינען, זיא זי׳ פער־ זעהנט זיין, מוב זיא זי׳ פער־ זיא׳ מיינרייא (כט) מיינע זיא׳, מוב איהר פערגעבען וועדען: (ל) וען אַבער מיינע פערסאָן, עס זיין מיינהיימישער מוטער דען קינדערן ישראל׳, אָדער מען פרעמדער, דער מוטער איהען וואָהנט: (לא) דען זיא האָט אוים מיררטהום פערגאַנגען, זיך אוים פרעפּעהטה, ז׳ האָט זיא דען עווינען גענאָסטערט. מוב דיזעלבע פערסאָן זאָל אוים מיהרער נאָכיאָגט אוים־פּערגאָטטעט וועדען: (לב) אָום זיא קינדער ישראל׳ מין דער וויסטע וואָרען, פּאָסענדע זיא מיינען אָדער אוים פּערגאָטטעט. מיינע זאָכען פערסאָן וועדען אוים־פּערגאָ־ טטעט, זיא שוך ניבט אוים איהר:

(מ) איהר וועדעט דאָרוך מיינער געבאָטהע זיין: (מא) איך בין דער עווינע, מייער גאָטט! דער איך מיך, דער עווינע, מייער גאָטט!

מיינסט

Cap. XVI. יו

פ פ פ לח 38 קרח

א וַיִּקַּח קֹרַח בֶּן־יִצְהָר בֶּן־קְהָת בֶּן־לֵוִי וְדָתָן וַאֲבִירָם
2 בְּנֵי אֱלִיאָב וְאוֹן בֶּן־פֶּלֶת בְּנֵי רְאוּבֵן׃ וַיָּקֻמוּ לִפְנֵי מֹשֶׁה
וַאֲנָשִׁים מִבְּנֵי־יִשְׂרָאֵל חֲמִשִּׁים וּמָאתַיִם נְשִׂיאֵי עֵדָה
3 קְרָאֵי מוֹעֵד אַנְשֵׁי־שֵׁם׃ וַיִּקָּהֲלוּ עַל־מֹשֶׁה וְעַל־אַהֲרֹן
וַיֹּאמְרוּ אֲלֵהֶם רַב־לָכֶם כִּי כָל־הָעֵדָה כֻּלָּם קְדֹשִׁים
4 וּבְתוֹכָם יְהוָה וּמַדּוּעַ תִּתְנַשְּׂאוּ עַל־קְהַל יְהוָה׃ וַיִּשְׁמַע
ה מֹשֶׁה וַיִּפֹּל עַל־פָּנָיו׃ וַיְדַבֵּר אֶל־קֹרַח וְאֶל־כָּל־עֲדָתוֹ
לֵאמֹר בֹּקֶר וְיֹדַע יְהוָה אֶת־אֲשֶׁר־לוֹ וְאֶת־הַקָּדוֹשׁ
6 וְהִקְרִיב אֵלָיו וְאֶת אֲשֶׁר יִבְחַר־בּוֹ יַקְרִיב אֵלָיו׃ זֹאת
7 עֲשׂוּ קְחוּ־לָכֶם מַחְתּוֹת קֹרַח וְכָל־עֲדָתוֹ׃ וּתְנוּ בָהֵן אֵשׁ
וְשִׂימוּ עֲלֵיהֶן קְטֹרֶת לִפְנֵי יְהוָה מָחָר וְהָיָה הָאִישׁ אֲשֶׁר־
8 יִבְחַר יְהוָה הוּא הַקָּדוֹשׁ רַב־לָכֶם בְּנֵי לֵוִי׃ וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה
9 אֶל־קֹרַח שִׁמְעוּ־נָא בְנֵי לֵוִי׃ הַמְעַט מִכֶּם כִּי־הִבְדִּיל
אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל אֶתְכֶם מֵעֲדַת יִשְׂרָאֵל לְהַקְרִיב אֶתְכֶם
אֵלָיו לַעֲבֹד אֶת־עֲבֹדַת מִשְׁכַּן יְהוָה וְלַעֲמֹד לִפְנֵי
י הָעֵדָה לְשָׁרְתָם׃ וַיַּקְרֵב אֹתְךָ וְאֶת־כָּל־אַחֶיךָ בְּנֵי־לֵוִי
11 אִתָּךְ וּבַקַּשְׁתֶּם גַּם־כְּהֻנָּה׃ לָכֵן אַתָּה וְכָל־עֲדָתְךָ הַנֹּעָדִים
12 עַל־יְהוָה וְאַהֲרֹן מַה־הוּא כִּי תלינו עָלָיו׃ וַיִּשְׁלַח מֹשֶׁה
לִקְרֹא לְדָתָן וְלַאֲבִירָם בְּנֵי אֱלִיאָב וַיֹּאמְרוּ לֹא נַעֲלֶה׃
13 הַמְעַט כִּי הַעֲלִיתָנוּ מֵאֶרֶץ זָבַת חָלָב וּדְבַשׁ לְהָמִיתֵנוּ
שני 14 בַּמִּדְבָּר כִּי־תִשְׂתָּרֵר עָלֵינוּ גַּם־הַשְׁתָּרֵר׃ אַף לֹא אֶל־
אֶרֶץ זָבַת חָלָב וּדְבַשׁ הֲבִיאֹתָנוּ וַתִּתֶּן־לָנוּ נַחֲלַת שָׂדֶה
טו וָכָרֶם הֲעֵינֵי הָאֲנָשִׁים הַהֵם תְּנַקָּר לֹא נַעֲלֶה׃ וַיִּחַר לְמֹשֶׁה
מְאֹד וַיֹּאמֶר אֶל־יְהוָה אַל־תֵּפֶן אֶל־מִנְחָתָם לֹא חֲמוֹר
16 אֶחָד מֵהֶם נָשָׂאתִי וְלֹא הֲרֵעֹתִי אֶת־אַחַד מֵהֶם׃ וַיֹּאמֶר

תלינו ק׳ v. 11. משה

קאפיטעל יו קרח

(א) מיינסט עמפערטע זיך קלח וזהן יכהן, וזהן קהת, זהן לוי, זהן יעקב, זהן
לוי, זוהט זיך דתן אבירם זהנע אליאב, זהן ון זהן פלת, זהן טרעטען זיך
פאר משה, נעבסט נויון הונדערט זהנד פיפציג מאנערן
פון דען נאכקאמען לאובן: (ב) זיא טרעטען מיט
גרויסען עמפערנעם! דען וועם מיסט לאכן, דאם מיינט
עזיגען עמפערעט! דען זיא זענען אויך
(ג) פערזאמעלטען זיך ווידער משה מוזט לאכן, מוזט
שפראכען זו מיהנען, מיהר מאכט אייך זו פיל! דען גאנצע
גענייגט בעשטעהט מוס ווייטער הייליגען, דען דער עוויגע
מיסט מוטער מיהנען. וואורוק ערהעבט מיהר אייך מיבער
דיא פערזאמעלונג דעס עוויגען? (ד) וואס משה דיסעס הער-
טע, פיעל ער מוך זיין מנחה נים אנגענומען: (ה) שפראך זו קלח מוזד
זיין זיינעס גלייכען, וואס ער מיהן ווילל, דען ווירד דער
עוויגע בעקאננט מאכען, ווער מיהן זיך קומען לאסען.
ווער דא הייליג זיינ, דען ער מיהן זיך קומען לאסען.
ווען ער ערוואהלט, דען ווירד ער מיהן זיך קומען לאסען:
(ו) טהוט דיסעס! קלח מוזד זיינע לייטע, בעהוטע רויך-
פפאסנען! (ז) טהוט פייער הינין, מוזד זאגען מארגען,
גרויסע משה זהער, מוזד שפראך זו דעם עוויגען, זיה
מיהרע מפפער-גפנען גנאיג מן! ניכט מייענט מן דעם עוויגען,
מיהנען המבע זיך זיינען עטוען גענומען, ניכט מיינע

ייטע
ארץ־בּאָדן אונטער מיהרען פֿאַמיליען. עלע
זיך, מוכז פֿערשׂאַמבּן זיך; זאַמען מיהרען פֿאַמיליען
ליג מן זיך גרופּן זינקען. זי וועלדען מיהר ערקענבען
דאָס ליסע ייטע דען עוויגען ערנירונג האָבען: (לא) ער
האָטטע ליסע וואָרטע קוים אויסגערעדט, זי נעפֿערים דער
ערד־בּאָדן אונטער מיהרען פֿאַמיליען. עלע זיך, מוכז פֿערשׂאַמבּן זיך; זאַמען מיהרען פֿאַמיליען. עלע
זיך מן זיך גרופּן זינקען. זי וועלדען מיהר ערקענבען
דאָס ליסע ייטע דען עוויגען ערנירונג האָבען: (לא) ער
האָטטע ליסע וואָרטע קוים אויסגערעדט, זי נעפֿערים דער
ערד־בּאָדן אונטער מיהרען פֿאַמיליען. עלע זיך, מוכז פֿערשׂאַמבּן זיך; זאַמען מיהרען פֿאַמיליען. עלע
זיך מן זיך גרופּן זינקען. זי וועלדען מיהר ערקענבען
דאָס ליסע ייטע דען עוויגען ערנירונג האָבען: (לא) ער
האָטטע ליסע וואָרטע קוים אויסגערעדט, זי נעפֿערים דער

משׁה אל־קרח אתה וכל־עדתך היו לפני יהוה אתה
17 והם ואהרן מחר: וקחו איש מחתתו ונתתם עליהם
קטרת והקרבתם לפני יהוה איש מחתתו חמשים
18 ומאתים מחתת ואתה ואהרן איש מחתתו: ויקחו איש
מחתתו ויתנו עליהם אש וישימו עליהם קטרת ויעמדו
19 פתח אהל מועד ומשׁה ואהרן: ויקהל עליהם קרח את־
כל־העדה אל־פתח אהל מועד וירא כבוד־יהוה אל־
שלישי כ כל־העדה: ס וידבר יהוה אל־משׁה ואל־
21 אהרן לאמר: הבדלו מתוך העדה הזאת ואכלה אתם
22 כרגע: ויפלו על־פניהם ויאמרו אל אלהי הרוחת
לכל־בשׂר האיש אחד יחטא ועל כל־העדת
24 23 תקצף: ס וידבר יהוה אל־משׁה לאמר: דבר
אל־העדה לאמר העלו מסביב למשׁכן־קרח דתן
כה ואבירם: ויקם משׁה וילך אל־דתן ואבירם וילכו
26 אחריו זקני ישׂראל: וידבר אל־העדה לאמר סורו נא
מעל אהלי האנשׁים הרשׁעים האלה ואל־תגעו בכל־
27 אשׁר להם פן־תספו בכל־חטאתם: ויעלו מעל משׁכן־
קרח דתן ואבירם מסביב ודתן ואבירם יצאו נצבים
28 פתח אהליהם ונשׁיהם ובניהם וטפם: ויאמר משׁה
בזאת תדעון כי־יהוה שלחני לעשׂות את כל־המעשׂים
29 האלה כי־לא מלבי: אם־כמות כל־האדם ימתון
אלה ופקדת כל־האדם יפקד עליהם לא יהוה שלחני:
ל ואם־בריאה יברא יהוה ופצתה האדמה את־פיה
ובלעה אתם ואת־כל־אשׁר להם וירדו חיים שאלה
31 וידעתם כי נאצו האנשׁים האלה את־יהוה: ויהי
ככלתו לדבּר את כל־הדברים האלה ותבקע האדמה
32 אשׁר תחתיהם: ותפתח הארץ את־פיה ותבלע אתם
ואת־בתיהם ואת כל־האדם אשׁר לקרח ואת

כל־

כָּל־הָרְכוּשׁ׃ 33 וַיֵּרְדוּ הֵם וְכָל־אֲשֶׁר לָהֶם חַיִּים שְׁאֹלָה
וַתְּכַס עֲלֵיהֶם הָאָרֶץ וַיֹּאבְדוּ מִתּוֹךְ הַקָּהָל׃ 34 וְכָל־
יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר סְבִיבֹתֵיהֶם נָסוּ לְקֹלָם כִּי אָמְרוּ פֶּן־
תִּבְלָעֵנוּ הָאָרֶץ׃ 35 וְאֵשׁ יָצְאָה מֵאֵת יְהוָה וַתֹּאכַל אֵת
הַחֲמִשִּׁים וּמָאתַיִם אִישׁ מַקְרִיבֵי הַקְּטֹרֶת׃ ס

יז Cap. XVII. יז

1 וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה לֵאמֹר׃ 2 אֱמֹר אֶל־אֶלְעָזָר
בֶּן־אַהֲרֹן הַכֹּהֵן וְיָרֵם אֶת־הַמַּחְתֹּת מִבֵּין הַשְּׂרֵפָה וְאֶת־
הָאֵשׁ זְרֵה־הָלְאָה כִּי קָדֵשׁוּ׃ 3 אֶת מַחְתּוֹת הַחַטָּאִים
הָאֵלֶּה בְּנַפְשֹׁתָם וְעָשׂוּ אֹתָם רִקְעֵי פַחִים צִפּוּי לַמִּזְבֵּחַ
כִּי־הִקְרִיבֻם לִפְנֵי־יְהוָה וַיִּקְדָּשׁוּ וְיִהְיוּ לְאוֹת לִבְנֵי
יִשְׂרָאֵל׃ 4 וַיִּקַּח אֶלְעָזָר הַכֹּהֵן אֵת מַחְתּוֹת הַנְּחֹשֶׁת
אֲשֶׁר הִקְרִיבוּ הַשְּׂרֻפִים וַיִּרְקְעוּם צִפּוּי לַמִּזְבֵּחַ׃ 5 זִכָּרוֹן
לִבְנֵי יִשְׂרָאֵל לְמַעַן אֲשֶׁר לֹא־יִקְרַב אִישׁ זָר אֲשֶׁר לֹא
מִזֶּרַע אַהֲרֹן הוּא לְהַקְטִיר קְטֹרֶת לִפְנֵי יְהוָה וְלֹא־
יִהְיֶה כְּקֹרַח וְכַעֲדָתוֹ כַּאֲשֶׁר דִּבֶּר יְהוָה בְּיַד־מֹשֶׁה לוֹ׃ פ
6 רביעי וַיִּלֹּנוּ כָּל־עֲדַת בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל מִמָּחֳרָת עַל־מֹשֶׁה וְעַל־
אַהֲרֹן לֵאמֹר אַתֶּם הֲמִתֶּם אֶת־עַם יְהוָה׃ 7 וַיְהִי בְּהִקָּהֵל
הָעֵדָה עַל־מֹשֶׁה וְעַל־אַהֲרֹן וַיִּפְנוּ אֶל־אֹהֶל מוֹעֵד וְהִנֵּה
כִסָּהוּ הֶעָנָן וַיֵּרָא כְּבוֹד יְהוָה׃ 8 וַיָּבֹא מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן
אֶל־פְּנֵי אֹהֶל מוֹעֵד׃ ס 9 וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה
לֵאמֹר׃ 10 הֵרֹמּוּ מִתּוֹךְ הָעֵדָה הַזֹּאת וַאֲכַלֶּה אֹתָם
כְּרֶגַע וַיִּפְּלוּ עַל־פְּנֵיהֶם׃ 11 וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה אֶל־אַהֲרֹן קַח
אֶת־הַמַּחְתָּה וְתֵן־עָלֶיהָ אֵשׁ מֵעַל הַמִּזְבֵּחַ וְשִׂים קְטֹרֶת
וְהוֹלֵךְ מְהֵרָה אֶל־הָעֵדָה וְכַפֵּר עֲלֵיהֶם כִּי־יָצָא הַקֶּצֶף
מִלִּפְנֵי יְהוָה הֵחֵל הַנָּגֶף׃ 12 וַיִּקַּח אַהֲרֹן כַּאֲשֶׁר דִּבֶּר
מֹשֶׁה וַיָּרָץ אֶל־תּוֹךְ הַקָּהָל וְהִנֵּה הֵחֵל הַנֶּגֶף בָּעָם
וַיִּתֵּן אֶת־הַקְּטֹרֶת וַיְכַפֵּר עַל־הָעָם׃ 13 וַיַּעֲמֹד בֵּין־הַמֵּתִים

(ג) וועט איר קלאָפּן מגבעהערטען/ מוזט מען וויסן גוט: (לג) וויט
זאָלען נעמען/ זאמט אייערע מיהרינען/ אויבעניג אין
דער קינדער ישראל מיבער משה מוזט פֿאלן/ אוכט שפּרעכט
גאָט צו משה: (לד) בעת ישראל/ מוז מען פֿאר־
שווּאַרצען מוז דער פֿערשוואַרצונג: (לה) וועלכע זיי ברענגען/ זיי ערלעדיגט קענטע מוכט מיט פֿערשוידענען
זאָלען/ וויא מען פֿליעט פֿוהר מוז פֿאָן דעם עויבערן/ מוזט
פֿערבּראָכט זיי נוויא הובלערט מוזט פֿינפֿציג מאָל/ זיי
דאָס רויך־ווערק דאַרגעבראַכט האָטטען:

קאַפּיטעל יז

(א) דער עויבערע רעדטעט מיט משה/ מוזט שפּרעכּן: (ב) זאָגט
דעם עלעזר זאָלען דעם פריסטערס פֿהרן/ דאָס פֿאר זיי
פֿפֿאַנטען מוז פֿערברענטע/ דאָס זיי! מוזט זיי ברעכט
שווּאַרצען: (ג) בעוויך
וועפֿסט שוין זיבּד· מאָן זאָלן זיי בּוי בּוילן זיבּן שוּאַרצען/ מוזט
זיי דיא פֿפֿאַנטען מוז דיא ברעכט האָלץ/ דיא מן מיהרעד מוטערגאַנגע
דעם עלעזר זאָלען דעם פריסטערס פֿהרן/ דאָס פֿאר זיי
וועפֿסט שוין זיבּד· מאָן זאָלן זיי בּוי בּוילן זיבּן שוּאַרצען/ מוזט
זיי דיא פֿפֿאַנטען מוז דיא ברעכט האָלץ/ דיא מן מיהרעד מוטערגאַנגע
דעם עלעזר זאָלען דעם פריסטערס פֿהרן/ דאָס פֿאר זיי
וועפֿסט שוין זיבּד· מאָן זאָלן זיי בּוי בּוילן זיבּן שוּאַרצען/ מוזט
זיי דיא פֿפֿאַנטען מוז דיא ברעכט האָלץ/ דיא מן מיהרעד מוטערגאַנגע
דעם עלעזר זאָלען דעם פריסטערס פֿהרן/ דאָס פֿאר זיי
וועפֿסט שוין זיבּד· מאָן זאָלן זיי בּוי בּוילן זיבּן שוּאַרצען/ מוזט
זיי דיא פֿפֿאַנטען מוז דיא ברעכט האָלץ/ דיא מן מיהרעד מוטערגאַנגע
דעם עלעזר זאָלען דעם פריסטערס פֿהרן/ דאָס פֿאר זיי

טאָבער

פּעלויג פּערגעהען?

(כה) דיא קינדער ישׂראל שפּרעכן צו משׁה, ווי פּאָלגט: (כו) משׁה טהאָט דיסעס. ווי אויך דער עוויגע בעפּאָהלן, אוֹסן טהאָט ער:

וויא מיהר געווארט ווידער מיך מיין ענדע בעהאַוּ, אוּנד איך בין ניכט אומקאָמען: (כז) משׁה טהאָט דיסעס. אוּנד ער קאָם צו דען גאַנצן קאָהל, אוּנד זיא קאָמען צו מיר: (כח) אוּנד זיא רעדעטן צו מיר, זאָגענד: זיהע! וויר פּערדערבען, וויר קאָמען אוּם. וויר אַלע קאָמען אוּם! (כט) וואָר זיך דער וואָהנונג דעס עוויגען אוּם דען אוּם! (ל) אוּנד משׁה רעדעטע צו קאָרח, אוּנד צו זיינען גאַנצען אָנהאַנג: מאַכט אוּם מארגען פּאָר דעם עוויגען, אוּנד ער וועלל דען מאַן ערוועהלען וועלכען ער קיעזעט, דער זאָל זיך נאָהען. דאָס וועלל ער זיך עקעזעט זיא בעשווערדען דער קינדער ישׂראל שוועהר אוּף אוּנד אוּף אהרוֹנען, דאָס זיא זיא מיהרעטוועגען גענאָמען אוּם פּיהרסטען אוּנד זיא זאָלען אוּם אוֹפּפּערן. (א) משׁה רעדעטע אוּם דען קינדערן ישׂראל. אוּנד אוֹסן פּיהרסטען אוּם דער קינדער ישׂראל, דאָס זיא זיא מיהרעטוועגען גענאָמען אוּם אוּנד זיא זאָלען אוּם אוֹפּפּערן. אוּנד דען

Cap. XVIII. יח

א וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־אַהֲרֹן אַתָּה וּבָנֶיךָ וּבֵית־אָבִיךָ
אִתָּךְ תִּשְׂאוּ אֶת־עֲוֹן הַמִּקְדָּשׁ וְאַתָּה וּבָנֶיךָ אִתָּךְ תִּשְׂאוּ
2 אֶת־עֲוֹן כְּהֻנַּתְכֶם׃ וְגַם אֶת־אַחֶיךָ מַטֵּה לֵוִי שֵׁבֶט
אָבִיךָ הַקְרֵב אִתָּךְ וְיִלָּווּ עָלֶיךָ וִישָׁרְתֻךָ וְאַתָּה וּבָנֶיךָ
3 אִתָּךְ לִפְנֵי אֹהֶל הָעֵדֻת׃ וְשָׁמְרוּ מִשְׁמַרְתְּךָ וּמִשְׁמֶרֶת
כָּל־הָאֹהֶל אַךְ אֶל־כְּלֵי הַקֹּדֶשׁ וְאֶל־הַמִּזְבֵּחַ לֹא יִקְרָבוּ
4 וְלֹא־יָמֻתוּ גַּם־הֵם גַּם־אַתֶּם׃ וְנִלְווּ עָלֶיךָ וְשָׁמְרוּ אֶת־
מִשְׁמֶרֶת אֹהֶל מוֹעֵד לְכֹל עֲבֹדַת הָאֹהֶל וְזָר לֹא־יִקָּרֵב
ה אֲלֵיכֶם׃ וּשְׁמַרְתֶּם אֵת מִשְׁמֶרֶת הַקֹּדֶשׁ וְאֵת מִשְׁמֶרֶת
6 הַמִּזְבֵּחַ וְלֹא־יִהְיֶה עוֹד קֶצֶף עַל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל׃ וַאֲנִי
הִנֵּה לָקַחְתִּי אֶת־אֲחֵיכֶם הַלְוִיִּם מִתּוֹךְ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל
לָכֶם מַתָּנָה נְתֻנִים לַיהוָה לַעֲבֹד אֶת־עֲבֹדַת אֹהֶל
7 מוֹעֵד׃ וְאַתָּה וּבָנֶיךָ אִתְּךָ תִּשְׁמְרוּ אֶת־כְּהֻנַּתְכֶם לְכָל־
דְּבַר הַמִּזְבֵּחַ וּלְמִבֵּית לַפָּרֹכֶת וַעֲבַדְתֶּם עֲבֹדַת מַתָּנָה
אֶתֵּן אֶת־כְּהֻנַּתְכֶם וְהַזָּר הַקָּרֵב יוּמָת׃ פ
8 וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל־אַהֲרֹן וַאֲנִי הִנֵּה נְתַתִּי לְךָ אֶת־
מִשְׁמֶרֶת תְּרוּמֹתָי לְכָל־קָדְשֵׁי בְנֵי־יִשְׂרָאֵל לְךָ נְתַתִּים
9 לְמָשְׁחָה וּלְבָנֶיךָ לְחָק־עוֹלָם׃ זֶה יִהְיֶה לְךָ מִקֹּדֶשׁ
הַקֳּדָשִׁים מִן־הָאֵשׁ כָּל־קָרְבָּנָם לְכָל־מִנְחָתָם וּלְכָל־
חַטָּאתָם וּלְכָל־אֲשָׁמָם אֲשֶׁר יָשִׁיבוּ לִי קֹדֶשׁ קָדָשִׁים לְךָ
י הִוא וּלְבָנֶיךָ׃ בְּקֹדֶשׁ הַקָּדָשִׁים תֹּאכְלֶנּוּ כָּל־זָכָר יֹאכַל
11 אֹתוֹ קֹדֶשׁ יִהְיֶה־לָּךְ׃ וְזֶה־לְּךָ תְּרוּמַת מַתָּנָם לְכָל־
תְּנוּפֹת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לְךָ נְתַתִּים וּלְבָנֶיךָ וְלִבְנֹתֶיךָ אִתָּךְ
12 לְחָק־עוֹלָם כָּל־טָהוֹר בְּבֵיתְךָ יֹאכַל אֹתוֹ׃ כֹּל חֵלֶב
יִצְהָר וְכָל־חֵלֶב תִּירוֹשׁ וְדָגָן רֵאשִׁיתָם אֲשֶׁר־יִתְּנוּ
13 לַיהוָה לְךָ נְתַתִּים׃ בִּכּוּרֵי כָּל־אֲשֶׁר בְּאַרְצָם אֲשֶׁר־
יָבִיאוּ לַיהוָה לְךָ יִהְיֶה כָּל־טָהוֹר בְּבֵיתְךָ יֹאכְלֶנּוּ׃

כל־

קאפיטעל יח

(א) אַבער הער עוּיגע שפּרַאך נו לקהן, זוּ, דייטע ועהבע
מוכ דייטע גאַנצע פאַמיליע מיט דיר, מיהר זאָלט ליט שולד
דעס הייליגטהומס מיבער מיך נעהמען. זוּ מוכ דייטע
ועהבע נעמיך, מיהר זאָלט ליט שולד דעס פריסטער־מטה־
מיבערנעהמען: (ב) דייטע ברידער אַבער פּאַר שטאַמ־
מע לוי, ליט מיט דיר פּאַן מייגעס פּאַטער אַבשטאַמען,
זאָלסט זוּ נו דיר נעהמען, דאַס זיא בייא דיר בלייבען,
מוכ דיר דיהנען, מיבדעם זוּ נעבסט דייגען ועהבען פּאַר
דעס בעגלעטע דעס נייבּיסעס ביסט: (ג) זיא זאָלען דייגען
דיהנסט מוּוערטען, מוכ דען דיהנסט דעס גאַנצען נעלטעס·
אַבער דעס הייליגען בעראַטהע מוכ דעס מלטערע זאָלען זיא
זיך ניכט נאַהען, דיסעס ווירדע מיהען זאָלען אוֹס מיך דען
טאָד נוזיהען: (ד) זאָלען זיא בייא דיר זיין, דאַס
שטיפטס־נעלט בעוואַכען, מוכ דען מלע מיבריגע פּערריכ־
טען, דאַרף קיין פרעמדער זיך נאַהערע: (ה) מיהר
אַבער האַבט דאַס הייליגטהום מוכ דען מלטאַר נו בעוואַכען,
דאַמיט פּערנער קיין נאַרן מיסברעכע, מיבער זיא קומען
ישראל: (ו) זיך, דער זיך מיר מיינרע ברידער, זיא לעוים,
מיהר קומען קיין בעמיינער זיך מיך נאַהערע: (ז) זוּ מוכ
דיר בעשענקט זיין: (ח) דיא פרעסטען פריכטע מיהרעס אַב־
געטהאַן, זוּ דעס זיא עוויגען בריגען. זאָלען דיין זיין: וואַס
מן דייגעס הויסע ריין מיסט, קאַן דאַפּאַן עסען:

14 טו כָּל־חֵרֶם בְּיִשְׂרָאֵל לְךָ יִהְיֶה׃ כָּל־פֶּטֶר רֶחֶם לְכָל־
בָּשָׂר אֲשֶׁר־יַקְרִיבוּ לַיהוָה בָּאָדָם וּבַבְּהֵמָה יִהְיֶה־לָּךְ
אַךְ ׀ פָּדֹה תִפְדֶּה אֶת בְּכוֹר הָאָדָם וְאֶת בְּכוֹר הַבְּהֵמָה
16 הַטְּמֵאָה תִּפְדֶּה׃ וּפְדוּיָו מִבֶּן־חֹדֶשׁ תִּפְדֶּה בְּעֶרְכְּךָ
כֶּסֶף חֲמֻשֶּׁת שְׁקָלִים בְּשֶׁקֶל הַקֹּדֶשׁ עֶשְׂרִים גֵּרָה הוּא׃
17 אַךְ בְּכוֹר־שׁוֹר אוֹ־בְכוֹר כֶּשֶׂב אוֹ־בְכוֹר עֵז לֹא תִפְדֶּה
קֹדֶשׁ הֵם אֶת־דָּמָם תִּזְרֹק עַל־הַמִּזְבֵּחַ וְאֶת־חֶלְבָּם
18 תַּקְטִיר אִשֶּׁה לְרֵיחַ נִיחֹחַ לַיהוָה׃ וּבְשָׂרָם יִהְיֶה־לָּךְ
19 כַּחֲזֵה הַתְּנוּפָה וּכְשׁוֹק הַיָּמִין לְךָ יִהְיֶה׃ כָּל ׀ תְּרוּמֹת
הַקֳּדָשִׁים אֲשֶׁר יָרִימוּ בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל לַיהוָה נָתַתִּי לְךָ
וּלְבָנֶיךָ וְלִבְנֹתֶיךָ אִתָּךְ לְחָק־עוֹלָם בְּרִית מֶלַח עוֹלָם
כ הִוא לִפְנֵי יְהוָה לְךָ וּלְזַרְעֲךָ אִתָּךְ׃ וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־
אַהֲרֹן בְּאַרְצָם לֹא תִנְחָל וְחֵלֶק לֹא־יִהְיֶה לָךְ בְּתוֹכָם
אֲנִי חֶלְקְךָ וְנַחֲלָתְךָ בְּתוֹךְ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל׃ ס
שביעי 21 וְלִבְנֵי לֵוִי הִנֵּה נָתַתִּי כָּל־מַעֲשֵׂר בְּיִשְׂרָאֵל לְנַחֲלָה
חֵלֶף עֲבֹדָתָם אֲשֶׁר־הֵם עֹבְדִים אֶת־עֲבֹדַת אֹהֶל מוֹעֵד׃
22 וְלֹא־יִקְרְבוּ עוֹד בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אֶל־אֹהֶל מוֹעֵד לָשֵׂאת
23 חֵטְא לָמוּת׃ וְעָבַד הַלֵּוִי הוּא אֶת־עֲבֹדַת אֹהֶל מוֹעֵד
וְהֵם יִשְׂאוּ עֲוֹנָם חֻקַּת עוֹלָם לְדֹרֹתֵיכֶם וּבְתוֹךְ בְּנֵי
24 יִשְׂרָאֵל לֹא יִנְחָלוּ נַחֲלָה׃ כִּי אֶת־מַעְשַׂר בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל
אֲשֶׁר יָרִימוּ לַיהוָה תְּרוּמָה נָתַתִּי לַלְוִיִּם לְנַחֲלָה עַל־כֵּן
אָמַרְתִּי לָהֶם בְּתוֹךְ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לֹא יִנְחָלוּ נַחֲלָה׃ פ
כה 26 וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה לֵאמֹר׃ וְאֶל־הַלְוִיִּם תְּדַבֵּר
וְאָמַרְתָּ אֲלֵהֶם כִּי־תִקְחוּ מֵאֵת בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל אֶת־הַמַּעֲשֵׂר
אֲשֶׁר נָתַתִּי לָכֶם מֵאִתָּם בְּנַחֲלַתְכֶם וַהֲרֹמֹתֶם מִמֶּנּוּ
27 תְּרוּמַת יְהוָה מַעֲשֵׂר מִן־הַמַּעֲשֵׂר׃ וְנֶחְשַׁב לָכֶם
28 תְּרוּמַתְכֶם כַּדָּגָן מִן־הַגֹּרֶן וְכַמְלֵאָה מִן־הַיְקָב׃ כֵּן

(יד) אלעס פֿערבאַנטע אין ישראל זאָלן דיין זיין: (טו) אלעס
ערסט־געבאָרענע פֿון מענשען אוּנד פֿיה, פֿאַס זיא דעם עווי־
גען בּרינגען, זאָלן דיין זיין: יעדאָך מוּסט דוּ מיינע אוּיס־
עסוּנג געשטאַטטען, דיא ערסט־געבוּרט פֿאַך מענשען
אוּנד פֿאַך אוּנרייניגען דיה, מוּסט דוּ אוּיס־עסען דעם עווי־
גען: (טז) דוּ זאָלסט זיא אוּיס־עסען פֿון מאָנאַט אַלט
זוּיין מיט דען גוּלדען שעקעל דעם הייליגטהוּמס, עלף
גערסטּ־גראַנען גלייך האַלט: (יז) הינגעגען דיא
ערסט־געבוּרט מיינעס פֿאַכסען, מיינעס פֿאַטערס, מאַך
מיט דען קיַנדערן ישראל זיא ניכט אוּיס־עסען, זיא
זאָלען מיר גאַנצליך גהערען: (יח) דאַס פֿלייש
זאָל מיר זיין, אַזוי ווי דיא ווענדע־ברוסט אוּנד
דיא רעכטע שוּלטער דיר גהערען: (יט) אַלע הייליגען גאַבען,
דיא דוּ קינדער ישראל דעם עווּיגען וויסמאַן, גיבּ מיך דיר,
נעבסט דיינען זעהנען אוּנד טעכטערן, גו מיינרעם אַנטהיי־
לוּנג אוּנד עווּיגע גייטע. דיסעס זיא מיין עווּיגער אוּנפֿעראוּוו־
רוּיך פֿאַר דיך אוּנד דיינען זעהנען נאַך דיר אוּנד דיינען זאַמ־
מען מיט דיר, דעם עווּיגען גו עהרען: (כ) דאַס פֿלייש
זאָל דיר גהעהערען, זאַ ווי דיא ווענדע־ברוסט אוּנד
דיא רעכטע שוּלטער דיר גהעהערען: (כא) דען קינדערן
ישראל זיך גיבּ אַלע צעהנטען אין ישראל פֿיר אַנטהיי־
לוּנג פֿיר דעם דיענסט, דען זיא דוּען דען צעלט מוֹעד
שטיפֿטס־נוּצוּנג: (כב) פֿאָרמיט דיא קינדער ישראל זיך פֿער־
נער ניכט מעהר דעם שטיפֿטס־נוּצוּנג צוּהאַלטען, אוּנד זאָלען
זיא קיין זינד אוּף זיך לאַדען, דאַס זיא גוּ טאָדע גוּרייכט: (כג)
דען לעוויטען אוּף דען דיענסט בּיים שטיפֿטס־
נוּצוּנג פֿערריכטען, דיא שוּלד דער קינדער ישראל מיבער־
נעהמען. דיסעס זיא פֿיר מייערע נאַכקאָמען מיין עווּיגעס
בּזוּנדען. אוּנטער דען קינדערן ישראל זאָלען זיא קיין
ערב־גוּט בּזוּנדען: (כד) דען, דען נעהמטען, וואָלכען דיא
קינדער ישראל דעם עווּיגען וויסמאַן מיין עווּיגעס
ערב־גוּט בּזוּנדען, זאָלן דיין זיין: יעדאָך מוּסט דוּ מיינע אוּיס־
גען בּרינגען, זאָלן דיין זיין: (כה) דער עווּיגע רעדעטע מיט משה, אוּנד שפראַך:
(כו) מיט דען לעוויטען זאָלסט דוּ שפרעכען, אוּנד מיהנען זאָלען,
וען מיהר פֿאָן דען קינדערן ישראל דען נעהמטען נעהמען,
דען מיך מיין בּאַזוּנדערן ערב־גוּטס מיינרעם אַנטהיי־
לוּנג פֿאָן דען קינדערן ישראל, זאָ זאָלען זיא דאָן דעם
העבע

תָּרִימוּ גַּם־אַתֶּם תְּרוּמַת יְהוָה מִכֹּל מַעְשְׂרֹתֵיכֶם אֲשֶׁר
תִּקְחוּ מֵאֵת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וּנְתַתֶּם מִמֶּנּוּ אֶת־תְּרוּמַת יְהוָה
לְאַהֲרֹן הַכֹּהֵן׃ מִכֹּל מַתְּנֹתֵיכֶם תָּרִימוּ אֵת כָּל־ 29
תְּרוּמַת יְהוָה מִכָּל־חֶלְבּוֹ אֶת־מִקְדְּשׁוֹ מִמֶּנּוּ׃ וְאָמַרְתָּ ל מפטיר
אֲלֵהֶם בְּהָרִימְכֶם אֶת־חֶלְבּוֹ מִמֶּנּוּ וְנֶחְשַׁב לַלְוִיִּם
כִּתְבוּאַת גֹּרֶן וְכִתְבוּאַת יָקֶב׃ וַאֲכַלְתֶּם אֹתוֹ בְּכָל־ 31
מָקוֹם אַתֶּם וּבֵיתְכֶם כִּי־שָׂכָר הוּא לָכֶם חֵלֶף עֲבֹדַתְכֶם
בְּאֹהֶל מוֹעֵד׃ וְלֹא־תִשְׂאוּ עָלָיו חֵטְא בְּהָרִימְכֶם אֶת־ 32
חֶלְבּוֹ מִמֶּנּוּ וְאֶת־קָדְשֵׁי בְנֵי־יִשְׂרָאֵל לֹא תְחַלֵּלוּ וְלֹא
תָמֻתוּ׃

יט Cap. XIX.

פ פ פ לט 39 חקת

וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה וְאֶל־אַהֲרֹן לֵאמֹר׃ זֹאת חֻקַּת א 2
הַתּוֹרָה אֲשֶׁר־צִוָּה יְהוָה לֵאמֹר דַּבֵּר׀ אֶל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל
וְיִקְחוּ אֵלֶיךָ פָּרָה אֲדֻמָּה תְּמִימָה אֲשֶׁר אֵין־בָּהּ מוּם 3
אֲשֶׁר לֹא־עָלָה עָלֶיהָ עֹל׃ וּנְתַתֶּם אֹתָהּ אֶל־אֶלְעָזָר
הַכֹּהֵן וְהוֹצִיא אֹתָהּ אֶל־מִחוּץ לַמַּחֲנֶה וְשָׁחַט אֹתָהּ
לְפָנָיו׃ וְלָקַח אֶלְעָזָר הַכֹּהֵן מִדָּמָהּ בְּאֶצְבָּעוֹ וְהִזָּה 4
אֶל־נֹכַח פְּנֵי אֹהֶל־מוֹעֵד מִדָּמָהּ שֶׁבַע פְּעָמִים׃ וְשָׂרַף ה
אֶת־הַפָּרָה לְעֵינָיו אֶת־עֹרָהּ וְאֶת־בְּשָׂרָהּ וְאֶת־דָּמָהּ עַל־
פִּרְשָׁהּ יִשְׂרֹף׃ וְלָקַח הַכֹּהֵן עֵץ אֶרֶז וְאֵזוֹב וּשְׁנִי 6
תוֹלָעַת וְהִשְׁלִיךְ אֶל־תּוֹךְ שְׂרֵפַת הַפָּרָה׃ וְכִבֶּס בְּגָדָיו 7
הַכֹּהֵן וְרָחַץ בְּשָׂרוֹ בַּמַּיִם וְאַחַר יָבֹא אֶל־הַמַּחֲנֶה וְטָמֵא
הַכֹּהֵן עַד־הָעָרֶב׃ וְהַשֹּׂרֵף אֹתָהּ יְכַבֵּס בְּגָדָיו בַּמַּיִם 8
וְרָחַץ בְּשָׂרוֹ בַּמַּיִם וְטָמֵא עַד־הָעָרֶב׃ וְאָסַף׀ אִישׁ 9
טָהוֹר אֶת אֵפֶר הַפָּרָה וְהִנִּיחַ מִחוּץ לַמַּחֲנֶה בְּמָקוֹם
טָהוֹר וְהָיְתָה לַעֲדַת בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל לְמִשְׁמֶרֶת לְמֵי נִדָּה
חַטָּאת הִוא׃ וְכִבֶּס הָאֹסֵף אֶת־אֵפֶר הַפָּרָה אֶת־בְּגָדָיו י

העבע דעם עויבען מאן נעהנטען, דיא מיהר פאַן דען קינדערן ישראל, אוס וואַלוק מיהר מיך דען טאַג נויטיגען קענטען:

קאַפּיטעל יט חקת

(א) דער עוויגע רעדעטע מיט משה אוכד אהרן, אוכד שפראַך: (ב) דיסעס איסט מיינע פֿערארדנונג דעס בעזע־
נעס, דיא דער עוויגע בעפֿיהלט. בעמויך, זאַגע דען קינדערן ישראל, דאַס זיא דיר מיינע קוה ברינגען, דיא
קיינע פֿעהלען, אוך קיינען וויבס־פֿעהלער האַבען: (ג) דיסס אוך וועלכע נאַך קיין יאָך גענאַמען איסט: (ד) דער
פריסטער אלעזר נעמט פֿון אירען בלוט מיט זיינעם פֿינגער, אוכד שפרענגט עטוואַס פֿון דעם בלוט
נעגען דעם פֿראָנט־טהיל דעס הויזעס: (ה) מען פֿערברענט דיא קוה, אירע הויט, פֿלייש, בלוט אוכד מיסט,
(ו) דער פריסטער נעמט צעדר־הָלץ, יסאָפּ, אוכד קאַרמעזין־פֿאַרבע, אוכד וואַרפֿט דאָס אין מיטטען
דעס פֿייערס: (ז) היראוף וואַשט דער פריסטער זיינע קלייַדער, באַדעט זיין לייב מיט וואַסער, אוכד
איז דאַנאַך אוננריין בים אוף דען אוונד: (ח) דער דיא קוה פֿערברענט, וואַשט זיינע קלייַדער אוכד בא־
דעט זיין לייב מיט וואַסער, אוכד איז אוננריין בים אוף דען אוונד: (ט) איין רייניגער מאַן זאַמלט
אוכד בים אַבענד אוננריין זיין: (י) מיט רייניגער מאַן זאַמלט דיא קוה פֿערברענט, אוכד וואַשט זיינע
קלייַדער, אוכד איז אוננריין בים אוף דען אוונד: דאָס זאָל זיין אַ בעשטענדיגע אורדנונג פֿאַר דיא קינדער
ישראל אוכד פֿאַר דען פֿרעמדלינג, דער צווישען זיי וואוינט: דען וועלכער אַ טויטען מענשען אָדער
אַ בלוטיגען קערפּער אָדער אַ טויטע בעהרט אוכד זיך נישט רייניגט, דער פֿערונרייניגט דיא וווינונג
יהוה, אוכד דיזער זעל זאָל אויסגעראָטעט ווערדען אוס ישראל: דען דאָס וואַסער דער רייניגונג איסט
נאָך נישט אויף אים גענאַמען, דערהאלבען איסט ער אוננריין, אוכד זיינע אוננריינקייט בלייבט נאָך
אויף אים: (יא) דאָס איסט דאָס געזעץ, וואָס מען האַט בעאַכטען, ווען אַ מענש שטירבט אין אַ צעלט,
אַלע דיא וועלכע קומען אין דאָס צעלט, אוכד אַלעס וואָס דארין איסט, וועט אוננריין זיין זיבען טעג:
(יב) אוכד אַלע אופענע גפֿעסע, וואָס נישט מיט אַ דעקעל פֿעסט פֿערבונדען זיינד, זיינד אוננריין:
(יג) וועלכער אַ מענשען אָדער אַ טויטען קערפּער אוף דען פֿעלד אָדער אַ טויטע בעהרט אָדער אַ
מענשען בעגראָבען אָדער אַ גרעבער אוננריין בים אוף זיבען טעג: (יד) אוכד מען זאָל פֿאַר אים
נעמען פֿון דער אַשע דער פֿאַרברענטער זינד־אופפֿער, אוכד לעגען לעבענדיג וואַסער דארויף אין אַ
גפֿעס: (טו) אוכד אַ מענש וועלכער רייניגט זיך נישט אוף דעם דריטטען טאַג אוכד אוף דעם זיבענטען
טאַג, דער וועט נישט קומען אין דיא קהל, דען ער האַט דאָס הייליגטהום יהוה אוננריין גמאַכט, אוכד
דיזער זעל זאָל אויסגעראָטעט ווערדען אוס ישראל: דען דאָס וואַסער דער רייניגונג איסט נאָך נישט
אויף אים גענאַמען, דערהאלבען איסט ער אוננריין, אוכד זיינע אוננריינקייט בלייבט נאָך אויף אים:
(טז) אוכד אַלע דיא וועלכע רירען אָן אַ טויטען מענשען, אָדער אַ טויטען קערפּער, אָדער אַ בעהרט,
אָדער אַ גרעבער, ווערדען אוננריין זיבען טעג: (יז) אוכד מען זאָל פֿאַר דען אוננריינען נעמען פֿון דער
אַשע דער פֿאַרברענטער זינד־אופפֿער, אוכד לעגען לעבענדיג וואַסער דארויף אין אַ גפֿעס: (יח) אוכד
אַ רייניגער מאַן זאָל נעמען אירען אִיסאָפּ, אוכד אים אין דאָס וואַסער טונקען, אוכד דאָס אויף דאָס
צעלט, אוכד אויף אַלע דיא גפֿעסע, אוכד אויף דיא מענשען, וועלכע דארין זיינד, אוכד אויף דען וועלכער
אַ בעהרט אָדער אַ טויטען אָדער אַ גרעבער אָדער אַ טויטען קערפּער אוף דען פֿעלד אָנגערירט האַט:
(יט) אוכד דער רייניגער מאַן זאָל בעשפרענגען דען אוננריינען דען דריטטען טאַג אוכד דען זיבענטען
טאַג, אוכד אים רייניגען דען זיבענטען טאַג, אוכד ער זאָל זיינע קלייַדער וואַשען אוכד זיך בעדעטען
מיט וואַסער, אוכד וועט אוף דען אוונד רייניג ווערדען: (כ) אוכד דער מענש וועלכער זיך נישט רייניגט,
דער זעל אויסגעראָטעט ווערדען אוס דער קהל, דען ער האַט דאָס הייליגטהום יהוה אוננריין גמאַכט,
דאָס וואַסער דער רייניגונג איסט נאָך נישט אויף אים גענאַמען, ער איסט אוננריין: (כא) אוכד דאָס זאָל
אַ עוויגע אורדנונג זיין פֿאַר זיי, אוכד דער וועלכער דאָס וואַסער דער רייניגונג בעשפרענגט, דער זאָל
זיינע קלייַדער וואַשען, אוכד דער וועלכער דאָס וואַסער דער רייניגונג אָנרירט, דער וועט אוננריין
זיין בים אוף דען אוונד: (כב) אוכד אַלעס וואָס דער אוננריינע אָנרירט, דאָס וועט אוננריין, אוכד
דיא זעל וועלכע אים אָנרירט, וועט אוננריין זיין בים אוף דען אוונד:

קאפיטעל כ

(א) דיא קינדער ישׂראל קומען, דיא גאנצע געמיינדע, אין דעם מדבר צין, מוכ וואנדערט מיר אין עראסטען חודש, אין דיא וויסטע צין, מוכ וואס דאס פאלק בייא קדש. וואזעבסט שטארב מרים, מוכ וואס דאס פאלק בייא קדש. וואזעבסט שטארב מרים, מוכ וואנדערט מיר אין עראסטען חודש, אין דיא וויסטע צין, מוכ וואס דאס פאלק

(ב) דיסער זאל דיך הירמיט אך דרייטען מוכ זיבענטען טאגע עבטזיבידען, זא ווירד ער ניכט רוין: (ג) וואר דען טאלטען זייכאך מיינער מיינשזיכען פערסאן בעריהרט, זיך ניכט עבטזיבידיגט זאבער ניכט אך דרייטען מוכ זיבענטען טאגע עבטזיבידיגט, זא ווירד ער ניכט רוין: (ד) וואר דען טאלטען זייכאך מיינער מענשזיכען פערסאן בעריהרט, זיך ניכט עבטזיבידיגט, זא וויל זיא וואהנונג העס עוויגען פאראמוניביגקייט וועדען. דען זא זאגט ער ניכט מיט שפרענג-וואסער בעשפרענגט וואדען, מוכ זיא וועלבע פערסאן זא מיט מיהרער באנינען מוסגעראטטען וואדען. דען זא זאגט ער ניכט מיט שפרענג-וואסער בעשפרענגט וואדען, מוסט ער מיאטער נאך אוגען פאראמוניביגט, מוכ זיא יעמאנד מוכרייניגקייט האבען מאג: (ה) וואן יעמאנד אין מיינעם צעלטע שטיבט, זא מוסט פאזען אלע מוכען וואס אין צעלטע הינין גיהט, מוכ אלע דיא אין צעלטע זיין: (ו) מיין טאפפענע גיפעסע, האבען אלע דען אפען קרוג מיט צוגעבונדענע דעקעל, אלע גרעב בעריהרט, זיא זיבען טאגע מוכרין: (ז) אין מיינעם זאכען זאל ער זיך וואשען מיט וואסער, מוכ אלע דען טאג זאל ער ניכט רוין זיין. דאנאך זאל ער אין דאס לאגער קומען, מוכ זאל ער אוגען אבענד אונריין זיין: (ח) אוך דער דאס פרייען פעזטע, מוסט מוכרין: (ט) וואר מיין מאן אוך דען אשען דער קיהען, מיינען ערשטגבורען, אלע פערבראננטען קוה, טהוע פאסענג וואסער אין אן גרוב בעריהרט, זיא זיבען טאגע מוכרין: (י) אך מיינען זאלכען מוכרייגען, בעהוע מען בעהרוך, מן מיינעם געפאסע: (יא) מיין רייגער מען בעהאנדעלט, טונקע מיהן מיט וואסער, מוכ בעשפרענגט וואדען, מוכ זיבען טאגע מוכרין: (יב) דיסער זאל דיך הירמיט אך דרייטען מוכ זיבענטען טאגע עבטזיבידיגען, זא וויל ער ניכט רוין: וואן ער זיך ניכט עבטזיבידיגט, זא ווירד ער ניכט רוין: (יג) וואר דען טאלטען זייכאך מיינער מענשזיכען פערסאן בעריהרט, זיך ניכט עבטזיבידיגט, זא ווירד ער ניכט רוין: (יד) וואן יעמאנד שטיבט אין צעלטע, מוסט אלע דיא אין דעם צעלטע אונריין זיין: (טו) מיין אפען קרוג, דאס קיין דעקעל דראבען אין אן גרוב בעריהרט, זיא זיבען טאגע אונריין זיין: (טז) אוך דער פעלד אנרירען מיט אן עראוועד, אדער מיט אן מענשען בעבאקט, אדער אן גרוב, אדער אן גראבשטאט בעריהרט, זיא זיבען טאגע אונריין זיין: (יז) אוך דען אונריין מאן זאל מען פון דער אשע פון דעם פאר פערברענטען אופפער נעמען, אוך לעבענדיג וואסער אין אן גפעס טאן: (יח) דאנאך זאל אן ריין מענש אזאב נעמען, אין דעם צעלטע טונקע, אוך אלע דיא דארין זיין, אוך דען דא גערירט האט מיט אן עראוועד, אדער מיט אן מענשען בעבאקט, אדער מיט אן גראב, אדער מיט אן גראבשטאט: (יט) דער ריין מענש זאל דען אונריינען אוך דען דריטען טאג אוך דען זיבענטען טאג עבטזיבידיגען, אוך דען זיבענטען טאג זאל ער זיך וואשען אוך וואסער, אבענד וועט ער ריין זיין: (כ) וואן אבער אן מאן זיך ניכט עבטזיבידיגט, זא וויל זיא זעעלע פערסאן מוס אוס דער גימיינדע אוסגעראטטעט וועדען. דען זא האט זיא דאס הייליגטהום פון גאטט אונריין גימאכט. אין זא וויט זיא נאך קיין וואסער בעשפרענג-וואסער האט אוך זיך שפרענגען לאזען, מוכ זא זיא קיין עוויגען פעראמוניביגט האט. דאס זיא זאל דען קינדער ישׂראל קומען, מוכ זאל זיא אין דעם צין אנקומען, אין דעם מאנאט, אוך דאס פאלק בלייבט אין קדש. אבער מרים שטארב דאזעלבסט, מוכ וואס מען זי אוך דעם בערג אבראהם בעגראבען האט.

(כב) וואס מיין מוכרייגער זיין: זיא בים מיט אך דען מוכרייגער בעריהרט, מוסט מוכרין. מוכ וואר דאס שפרענג-וואסער אין קיילער וואשען. מוכ וואר דאס שפרענג-וואסער בעריהרט, זא זיינע (א) דיא קינדער ישׂראל קומען, דיא גאנצע געמיינדע, אין דעם מדבר צין, מוכ וואנדערט מיר אין עראסטען חודש, אין דיא וויסטע צין, מוכ וואס דאס פאלק

וְטָמֵא עַד־הָעֶרֶב וְהָיְתָה לִבְנֵי יִשְׂרָאֵל וְלַגֵּר הַגָּר בְּתוֹכָם
11 לְחֻקַּת עוֹלָם׃ הַנֹּגֵעַ בְּמֵת לְכָל־נֶפֶשׁ אָדָם וְטָמֵא
12 שִׁבְעַת יָמִים׃ הוּא יִתְחַטָּא־בּוֹ בַּיּוֹם הַשְּׁלִשִׁי וּבַיּוֹם
הַשְּׁבִיעִי יִטְהָר וְאִם־לֹא יִתְחַטָּא בַּיּוֹם הַשְּׁלִשִׁי וּבַיּוֹם
13 הַשְּׁבִיעִי לֹא יִטְהָר׃ כָּל־הַנֹּגֵעַ בְּמֵת בְּנֶפֶשׁ הָאָדָם
אֲשֶׁר־יָמוּת וְלֹא יִתְחַטָּא אֶת־מִשְׁכַּן יְהוָה טִמֵּא וְנִכְרְתָה
הַנֶּפֶשׁ הַהִוא מִיִּשְׂרָאֵל כִּי מֵי נִדָּה לֹא־זֹרַק עָלָיו טָמֵא
14 יִהְיֶה עוֹד טֻמְאָתוֹ בוֹ׃ זֹאת הַתּוֹרָה אָדָם כִּי־יָמוּת
בְּאֹהֶל כָּל־הַבָּא אֶל־הָאֹהֶל וְכָל־אֲשֶׁר בָּאֹהֶל יִטְמָא
טו שִׁבְעַת יָמִים׃ וְכָל כְּלִי פָּתִיחַ אֲשֶׁר אֵין־צָמִיד פָּתִיל
16 עָלָיו טָמֵא הוּא׃ וְכֹל אֲשֶׁר־יִגַּע עַל־פְּנֵי הַשָּׂדֶה
בַּחֲלַל־חָרֶב אוֹ בְמֵת אוֹ־בְעֶצֶם אָדָם אוֹ בְקֶבֶר יִטְמָא
17 שִׁבְעַת יָמִים׃ וְלָקְחוּ לַטָּמֵא מֵעֲפַר שְׂרֵפַת הַחַטָּאת
שני 18 וְנָתַן עָלָיו מַיִם חַיִּים אֶל־כֶּלִי׃ וְלָקַח אֵזוֹב וְטָבַל
בַּמַּיִם אִישׁ טָהוֹר וְהִזָּה עַל־הָאֹהֶל וְעַל־כָּל־הַכֵּלִים
וְעַל־הַנְּפָשׁוֹת אֲשֶׁר הָיוּ־שָׁם וְעַל־הַנֹּגֵעַ בָּעֶצֶם אוֹ בֶחָלָל
19 אוֹ בַמֵּת אוֹ בַקָּבֶר׃ וְהִזָּה הַטָּהֹר עַל־הַטָּמֵא בַּיּוֹם
הַשְּׁלִשִׁי וּבַיּוֹם הַשְּׁבִיעִי וְחִטְּאוֹ בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי וְכִבֶּס
כ בְּגָדָיו וְרָחַץ בַּמַּיִם וְטָהַר בָּעָרֶב׃ וְאִישׁ אֲשֶׁר־יִטְמָא
וְלֹא יִתְחַטָּא וְנִכְרְתָה הַנֶּפֶשׁ הַהִוא מִתּוֹךְ הַקָּהָל כִּי
אֶת־מִקְדַּשׁ יְהוָה טִמֵּא מֵי נִדָּה לֹא־זֹרַק עָלָיו טָמֵא
21 הוּא׃ וְהָיְתָה לָהֶם לְחֻקַּת עוֹלָם וּמַזֵּה מֵי־הַנִּדָּה יְכַבֵּס
22 בְּגָדָיו וְהַנֹּגֵעַ בְּמֵי הַנִּדָּה יִטְמָא עַד־הָעָרֶב׃ וְכָל
אֲשֶׁר־יִגַּע־בּוֹ הַטָּמֵא יִטְמָא וְהַנֶּפֶשׁ הַנֹּגַעַת תִּטְמָא עַד־
הָעָרֶב׃ פ

כ

Cap. XX.

א וַיָּבֹאוּ בְנֵי־יִשְׂרָאֵל כָּל־הָעֵדָה מִדְבַּר־צִן בַּחֹדֶשׁ הָרִאשׁוֹן
2 וַיֵּשֶׁב הָעָם בְּקָדֵשׁ וַתָּמָת שָׁם מִרְיָם וַתִּקָּבֵר שָׁם׃ וְלֹא־

3 הָיָה מַיִם לָעֵדָה וַיִּקָּהֲלוּ עַל־מֹשֶׁה וְעַל־אַהֲרֹן : וַיָּרֶב
הָעָם עִם־מֹשֶׁה וַיֹּאמְרוּ לֵאמֹר וְלוּ גָוַעְנוּ בְגִוַע אַחֵינוּ
4 לִפְנֵי יְהוָה : וְלָמָּה הֲבֵאתֶם אֶת־קְהַל יְהוָה אֶל־
ה הַמִּדְבָּר הַזֶּה לָמוּת שָׁם אֲנַחְנוּ וּבְעִירֵנוּ : וְלָמָּה
הֶעֱלִיתֻנוּ מִמִּצְרַיִם לְהָבִיא אֹתָנוּ אֶל־הַמָּקוֹם הָרָע הַזֶּה
לֹא ׀ מְקוֹם זֶרַע וּתְאֵנָה וְגֶפֶן וְרִמּוֹן וּמַיִם אֵין לִשְׁתּוֹת :
6 וַיָּבֹא מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן מִפְּנֵי הַקָּהָל אֶל־פֶּתַח אֹהֶל מוֹעֵד
וַיִּפְּלוּ עַל־פְּנֵיהֶם וַיֵּרָא כְּבוֹד־יְהוָה אֲלֵיהֶם : פ
7 שלישי במקומות סכי 8 וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה לֵאמֹר : קַח אֶת־הַמַּטֶּה וְהַקְהֵל
אֶת־הָעֵדָה אַתָּה וְאַהֲרֹן אָחִיךָ וְדִבַּרְתֶּם אֶל־הַסֶּלַע
לְעֵינֵיהֶם וְנָתַן מֵימָיו וְהוֹצֵאתָ לָהֶם מַיִם מִן־הַסֶּלַע
9 וְהִשְׁקִיתָ אֶת־הָעֵדָה וְאֶת־בְּעִירָם : וַיִּקַּח מֹשֶׁה אֶת־
ו הַמַּטֶּה ׀ מִלִּפְנֵי יְהוָה כַּאֲשֶׁר צִוָּהוּ : וַיַּקְהִלוּ מֹשֶׁה
וְאַהֲרֹן אֶת־הַקָּהָל אֶל־פְּנֵי הַסֶּלַע וַיֹּאמֶר לָהֶם שִׁמְעוּ־
11 נָא הַמֹּרִים הֲמִן־הַסֶּלַע הַזֶּה נוֹצִיא לָכֶם מָיִם : וַיָּרֶם
מֹשֶׁה אֶת־יָדוֹ וַיַּךְ אֶת־הַסֶּלַע בְּמַטֵּהוּ פַּעֲמָיִם וַיֵּצְאוּ
12 מַיִם רַבִּים וַתֵּשְׁתְּ הָעֵדָה וּבְעִירָם : ס וַיֹּאמֶר
יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה וְאֶל־אַהֲרֹן יַעַן לֹא־הֶאֱמַנְתֶּם ׀ בִּי
לְהַקְדִּישֵׁנִי לְעֵינֵי בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לָכֵן לֹא תָבִיאוּ אֶת־
13 הַקָּהָל הַזֶּה אֶל־הָאָרֶץ אֲשֶׁר־נָתַתִּי לָהֶם : הֵמָּה מֵי
מְרִיבָה אֲשֶׁר־רָבוּ בְנֵי־יִשְׂרָאֵל אֶת־יְהוָה וַיִּקָּדֵשׁ בָּם :
רביעי 14 ס וַיִּשְׁלַח מֹשֶׁה מַלְאָכִים מִקָּדֵשׁ אֶל־מֶלֶךְ
אֱדוֹם כֹּה אָמַר אָחִיךָ יִשְׂרָאֵל אַתָּה יָדַעְתָּ אֵת כָּל־
טו הַתְּלָאָה ׀ אֲשֶׁר מְצָאָתְנוּ : וַיֵּרְדוּ אֲבֹתֵינוּ מִצְרַיְמָה
וַנֵּשֶׁב בְּמִצְרַיִם יָמִים רַבִּים וַיָּרֵעוּ לָנוּ מִצְרַיִם וְלַאֲבֹתֵינוּ :
16 וַנִּצְעַק אֶל־יְהוָה וַיִּשְׁמַע קֹלֵנוּ וַיִּשְׁלַח מַלְאָךְ וַיֹּצִאֵנוּ
מִמִּצְרַיִם ׀ וְהִנֵּה אֲנַחְנוּ בְקָדֵשׁ עִיר קְצֵה ׀ גְּבוּלֶךָ :
17 נַעְבְּרָה־נָּא בְאַרְצֶךָ לֹא נַעֲבֹר בְּשָׂדֶה וּבְכָרֶם וְלֹא נִשְׁתֶּה

מי

(ב) דער גענייגדע פעהוטע עס זאָל בעגרעבען : (ג) דער וואַסער, זאָל ניט מיבער מסה מוב לאכן נוסאַמען : וואַסער, זאָל ניט מיבער מסה מוב לאכן נוסאַמען : (ג) מוב דאָס פּאָלק האַדערטע מיט מסה, מוב שפּרעכען מיט דיסע וואַרטע, אַנדערש וויר זאָל ניבער בייס מוטערגעבוך מוטערבער ברידער, פּאָס דער עזויגען מיט מוזגעקאַמען! (ד) וואָס פּיהרט מיהר פּאָס דאָס פּאָלק דעס עזויגען אין דיסע וויסטענייא, וואָ וויר זאָמען מוסערס פּיה שטערבען מיטען? (ה) מוב וואָרוק האַבט מיהר מוב מוס מכלים געפּיהרט? מוב מען ניכט אין דיסען עזענדען זאָרט נו ברינגען, וואָ מען ניכט זאָמען. קאַן ווערדען בא גראַפּאַ־פּאַפּעל זיבד. ניכט מיינאַמען וואַסער נו טרינקען! (ו) מסה מוב לאכן ענטפערטען זיך פּאָר דער פּער־זאַמלונג, נוך מיינגאַבע דעס שטיפּס־נעזעטס, פּיעזען מוך מיהר מבגעסיכט, מוב דיא הערדיקייט דעס עזויגען ערשין מיהנען :

(ז) דער עזויג רעדעטע מיט מסה, מוב שפּראַך : (ח) ניט דען שטאַב, פּערזאַמלונג דיא בעמיינדע, זוי מוב דיין ברודער לאכן, מוב רעדעט דען פּעזסען דען פּאָס מיהרען מוזגען פּאָר, דאָס ער וואַסער הערגעבען. מוך דיסע וויסט וואַסער מיהנען מוס דעס ברינגען, דוך מוב דיין פּאַב בעמיינדע, דיא בעמיינדע דעס שטאַדט, דיא מן דיינע גרעניץ וויר וואָלען דורך דין פּאַב ניהען! וויר וואָלען קיין פּעלדער אדער ווינגארדען נוך נים ברונעס טרינקען, נור דען קעניגס־שטיפּס־נעזעטס, בעת וואַנדערען, בים מיר דין גרענץ גענוג! (ט) נים מוב מיהר מבגעסיכט, מוב דיא הערדיקייט דעס עזויגען ערשין מיהנען :

ניכט

מַי בְּאֵר דֶּרֶךְ הַמֶּלֶךְ נֵלֵךְ לֹא נַטֶּה יָמִין וּשְׂמֹאול עַד
18 אֲשֶׁר־נַעֲבֹר גְּבֻלֶךָ׃ וַיֹּאמֶר אֵלָיו אֱדוֹם לֹא תַעֲבָר בִּי
19 פֶּן־בַּחֶרֶב אֵצֵא לִקְרָאתֶךָ׃ וַיֹּאמְרוּ אֵלָיו בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל
בַּמְסִלָּה נַעֲלֶה וְאִם־מֵימֶיךָ נִשְׁתֶּה אֲנִי וּמִקְנַי וְנָתַתִּי
כ מְכָרָם רַק אֵין־דָּבָר בְּרַגְלַי אֶעֱבֹרָה׃ וַיֹּאמֶר לֹא תַעֲבֹר
21 וַיֵּצֵא אֱדוֹם לִקְרָאתוֹ בְּעַם כָּבֵד וּבְיָד חֲזָקָה׃ וַיְמָאֵן
אֱדוֹם נְתֹן אֶת־יִשְׂרָאֵל עָבֹר בִּגְבֻלוֹ וַיֵּט יִשְׂרָאֵל
מֵעָלָיו׃ ס

חמישי במקורות סליק׳

22 וַיִּסְעוּ מִקָּדֵשׁ וַיָּבֹאוּ בְנֵי־יִשְׂרָאֵל כָּל־הָעֵדָה הֹר הָהָר׃
23 וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה וְאֶל־אַהֲרֹן בְּהֹר הָהָר עַל־גְּבוּל
24 אֶרֶץ־אֱדוֹם לֵאמֹר׃ יֵאָסֵף אַהֲרֹן אֶל־עַמָּיו כִּי לֹא
יָבֹא אֶל־הָאָרֶץ אֲשֶׁר נָתַתִּי לִבְנֵי יִשְׂרָאֵל עַל אֲשֶׁר־
כה מְרִיתֶם אֶת־פִּי לְמֵי מְרִיבָה׃ קַח אֶת־אַהֲרֹן וְאֶת־
26 אֶלְעָזָר בְּנוֹ וְהַעַל אֹתָם הֹר הָהָר׃ וְהַפְשֵׁט אֶת־אַהֲרֹן
אֶת־בְּגָדָיו וְהִלְבַּשְׁתָּם אֶת־אֶלְעָזָר בְּנוֹ וְאַהֲרֹן יֵאָסֵף
27 וּמֵת שָׁם׃ וַיַּעַשׂ מֹשֶׁה כַּאֲשֶׁר צִוָּה יְהוָה וַיַּעֲלוּ אֶל־
28 הֹר הָהָר לְעֵינֵי כָּל־הָעֵדָה׃ וַיַּפְשֵׁט מֹשֶׁה אֶת־אַהֲרֹן
אֶת־בְּגָדָיו וַיַּלְבֵּשׁ אֹתָם אֶת־אֶלְעָזָר בְּנוֹ וַיָּמָת אַהֲרֹן
29 שָׁם בְּרֹאשׁ הָהָר וַיֵּרֶד מֹשֶׁה וְאֶלְעָזָר מִן־הָהָר׃ וַיִּרְאוּ
כָּל־הָעֵדָה כִּי גָוַע אַהֲרֹן וַיִּבְכּוּ אֶת־אַהֲרֹן שְׁלֹשִׁים יוֹם
כָּל בֵּית יִשְׂרָאֵל׃ ס

כא Cap. XXI.

א וַיִּשְׁמַע הַכְּנַעֲנִי מֶלֶךְ־עָרָד יֹשֵׁב הַנֶּגֶב כִּי בָא יִשְׂרָאֵל
דֶּרֶךְ הָאֲתָרִים וַיִּלָּחֶם בְּיִשְׂרָאֵל וַיִּשְׁבְּ ׀ מִמֶּנּוּ שֶׁבִי׃
2 וַיִּדַּר יִשְׂרָאֵל נֶדֶר לַיהוָה וַיֹּאמַר אִם־נָתֹן תִּתֵּן אֶת־
3 הָעָם הַזֶּה בְּיָדִי וְהַחֲרַמְתִּי אֶת־עָרֵיהֶם׃ וַיִּשְׁמַע יְהוָה
בְּקוֹל יִשְׂרָאֵל וַיִּתֵּן אֶת־הַכְּנַעֲנִי וַיַּחֲרֵם אֹתָם וְאֶת־
עָרֵיהֶם וַיִּקְרָא שֵׁם־הַמָּקוֹם חָרְמָה׃ ס

ויסעו

קאפיטעל כא

(א) דער כנעני, קעניג ערד, דער געזעסן אין טעג וואהנט, ערפאהר דאס ישׂראל הערען נאך, דורך דעם וועג דער קונדשאפטער. גריף ער ישׂראל אן, מוזט מאכט מייניג געפאנגענע: (ב) דאס טהאט ישׂראל דעם עוויגען אין זעלבען מוזט שפראך, וועלן דוא מיר ליסען פאלק אין מייגע געוואלט גיבסט, זא וויל איך מייג זייגע שטעטע פער־באנכען: (ג) דער עוויגע ערהערטע דיא שטימע ישׂראל, מיבערגאב מיהר אין דעם כנעני, מוזט ער פערדאנכטע זיא חרמה: זעמט מיהרען שטאדטען. אין בעכנטע דעם אלט חרמה

4 וַיִּסְעוּ מֵהָר הָהָר דֶּרֶךְ יַם־סוּף לִסְבֹּב אֶת־אֶרֶץ אֱדוֹם
וַתִּקְצַר נֶפֶשׁ־הָעָם בַּדָּרֶךְ׃ ה וַיְדַבֵּר הָעָם בֵּאלֹהִים
וּבְמֹשֶׁה לָמָּה הֶעֱלִיתָנוּ מִמִּצְרַיִם לָמוּת בַּמִּדְבָּר כִּי אֵין
לֶחֶם וְאֵין מַיִם וְנַפְשֵׁנוּ קָצָה בַּלֶּחֶם הַקְלֹקֵל׃ 6 וַיְשַׁלַּח
יְהוָה בָּעָם אֶת הַנְּחָשִׁים הַשְּׂרָפִים וַיְנַשְּׁכוּ אֶת־הָעָם
וַיָּמָת עַם־רָב מִיִּשְׂרָאֵל׃ 7 וַיָּבֹא הָעָם אֶל־מֹשֶׁה וַיֹּאמְרוּ
חָטָאנוּ כִּי־דִבַּרְנוּ בַיהוָה וָבָךְ הִתְפַּלֵּל אֶל־יְהוָה וְיָסֵר
מֵעָלֵינוּ אֶת־הַנָּחָשׁ וַיִּתְפַּלֵּל מֹשֶׁה בְּעַד הָעָם׃ 8 וַיֹּאמֶר
יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה עֲשֵׂה לְךָ שָׂרָף וְשִׂים אֹתוֹ עַל־נֵס וְהָיָה
כָּל־הַנָּשׁוּךְ וְרָאָה אֹתוֹ וָחָי׃ 9 וַיַּעַשׂ מֹשֶׁה נְחַשׁ נְחֹשֶׁת
וַיְשִׂמֵהוּ עַל־הַנֵּס וְהָיָה אִם־נָשַׁךְ הַנָּחָשׁ אֶת־אִישׁ וְהִבִּיט
אֶל־נְחַשׁ הַנְּחֹשֶׁת וָחָי׃ י וַיִּסְעוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וַיַּחֲנוּ שישי
בְּאֹבֹת׃ 11 וַיִּסְעוּ מֵאֹבֹת וַיַּחֲנוּ בְּעִיֵּי הָעֲבָרִים בַּמִּדְבָּר
אֲשֶׁר עַל־פְּנֵי מוֹאָב מִמִּזְרַח הַשָּׁמֶשׁ׃ 12 מִשָּׁם נָסָעוּ וַיַּחֲנוּ
בְּנַחַל זָרֶד׃ 13 מִשָּׁם נָסָעוּ וַיַּחֲנוּ מֵעֵבֶר אַרְנֹן אֲשֶׁר
בַּמִּדְבָּר הַיֹּצֵא מִגְּבוּל הָאֱמֹרִי כִּי אַרְנֹן גְּבוּל מוֹאָב
בֵּין מוֹאָב וּבֵין הָאֱמֹרִי׃ 14 עַל־כֵּן יֵאָמַר בְּסֵפֶר מִלְחֲמֹת
יְהוָה אֶת־וָהֵב בְּסוּפָה וְאֶת־הַנְּחָלִים אַרְנֹן׃ טו וְאֶשֶׁד
הַנְּחָלִים אֲשֶׁר נָטָה לְשֶׁבֶת עָר וְנִשְׁעַן לִגְבוּל מוֹאָב׃
16 וּמִשָּׁם בְּאֵרָה הִוא הַבְּאֵר אֲשֶׁר אָמַר יְהוָה לְמֹשֶׁה
אֱסֹף אֶת־הָעָם וְאֶתְּנָה לָהֶם מָיִם׃ ס 17 אָז יָשִׁיר
יִשְׂרָאֵל אֶת־הַשִּׁירָה הַזֹּאת עֲלִי בְאֵר עֱנוּ־לָהּ׃ 18 בְּאֵר
חָפָרוּהָ שָׂרִים כָּרוּהָ נְדִיבֵי הָעָם בִּמְחֹקֵק בְּמִשְׁעַנֹתָם
וּמִמִּדְבָּר מַתָּנָה׃ 19 וּמִמַּתָּנָה נַחֲלִיאֵל וּמִנַּחֲלִיאֵל בָּמוֹת׃
כ וּמִבָּמוֹת הַגַּיְא אֲשֶׁר בִּשְׂדֵה מוֹאָב רֹאשׁ הַפִּסְגָּה
וְנִשְׁקְפָה עַל־פְּנֵי הַיְשִׁימֹן׃ פ
21 וַיִּשְׁלַח יִשְׂרָאֵל מַלְאָכִים אֶל־סִיחֹן מֶלֶךְ הָאֱמֹרִי לֵאמֹר׃ שביעי במקומכם רביעי
22 אֶעְבְּרָה בְאַרְצֶךָ לֹא נַטֶּה בְשָׂדֶה וּבְכָרֶם לֹא נִשְׁתֶּה מֵי

באר

(ד) פֿאַר דעם געבירגע קע בראַכען זיא אויף, וועגבעטגען
זיך וויידער אויף דעם וועגע נור בינסען־זיא נו, אויף דאָס
דאַך פֿלוס הערוק נו קאָמען. עיין דאָס פּלוק וועדר דער
בעשרייבונג רייסע מיבערדריפֿיג: (ה) זיא פֿיהרטען
ווידערגע רעדען, ווידער גאָטט אוּנד משה. וואַרוק האָבט
מיהר אוּנס אויס מצרים גענֿיהרט, דאָס וויר מיז דער
ווילדערניס אומקאָמען? דאָ וועדער ברויט נאָך
וואַסער מיסט, אוּנד אוּנס דאָס דער עסען שפייס
עקלט? (ו) דער עוויגע אַבער זענדעטע גיפֿטיגע שלאַנגען
(שרפים גענאַנט) אוּנטער דאָס פֿאָלק, דיא דאָס פֿאָלק
ביסען, זא דאָס פֿיל ייטע פֿאָן ישׂראל שטאַרבען: (ז) דאָ
דאָס פֿאָלק זיך בערעדעט אוּנד שפראַכען, וויר האָבען גע־
זינדיגט, דאָס וויר ווידער דען עוויגען אוּנד דיך בערעדעט
האָבען. ביטטע דען עוויגען, דאָס ער דיא שלאַנגען פֿאָן
אוּנס אַוועגנעמע. משה בעט פֿיר דאָס פֿאָלק: (ח) אוּנד דער
עוויגע שפראַך נו משה, מאַכע מיינען שרף, זעצע מיך
הין אויף מיינע שטאַנגע, נור וער בייסט ווערדען,
זעהע דיסען פֿאָן, זא וועלֿ ער בייַ לעבען בלייבען: (ט) משה
מאַכטע מיינע קופּפֿערנע שלאַנגע, ריכטעטע זיא אויף
מיינע שטאַנגע, נור וען יעמאַנד פֿאָן מיינער
שלאַנגע געביסען וואַרד, שויעטע ער היגויף נור קופּפֿער־
נען שלאַנגע, אוּנד בליב פֿיר לעבען: (י) דיא קינדער ישׂראל
בראַכען אויף, אוּנד שלאַגערטען זיך נו מכת: (יא) פֿאָן מכת
טען גענאַנט נו עכריס, אין דער ווייסטע, דיא אין דער מוסבעוואַנד־
שאַפֿטען־וייטע דעם שטאַם מואב שטאַמט: (יב) דאָ
בראַכען זיא אויף, אוּנד שלאַגערטען זיך אין דער טהאַל זרד:
(יג) פֿאָן דאָ בראַכען זיא אויף, אוּנד שלאַגערטען זיך יענזייטס
דעם פֿלוסעם ארנון, דער אין דער ווייסטע קומט, אוּנד
אוים דען גרענצען דעם אמרי הינוים גענט. דען דער פֿלוס
ארנון מיסט דיא גרענצע פֿאָן מואב, נוישען מואב אוּנד
דען אמרי: (יד) דאָער פֿינדעט מען אין דער בעשרייבונג
קריגע דעם עוויגען, וכ נו סופה, אוּנד אוּנטער דען
באַכען ארנון: (טו) אוּנד דער באַך אויספֿלוס, דער זיך
וענדעטע נור וואַהען־פֿלאַץ דער. אוּנד אין דיא גרענצע מואב
שטיגט: (יו) פֿאָן דא נור ברוננען. יענעם ברוננען, וזא
דער עוויגע נו משה שפראַך, פֿערזאַמעל דאָס פֿאָלק, אין
וועל מיהנען וואַסער געבען: (יז) דא זאַנג ישׂראל דיסעם
ליד, קומט הערוק ברוננען! זינגעט מיהם דען וועכסען־
דעם: (יח) ברוננען, דען פֿירסטען געגראַבען, דיא
עדעלען דעם פֿאָלק, ערע שפּאַבעטע מיט דעם זעפּטער. געבענדען
שטאַבע. פֿאָן מדבר נעמ מתנה: (יט) פֿאָן מתנה נעמ
נחליאל, אוּנד פֿאָן נחליאל נעמ במות: (כ) פֿאָן במות
נאַך גיא, דאָס אין געפֿילדע מואב ליגט, נור מבהעהע
פסגה, וועלכע אויס קיפּפּ ענטבינען: (כא) ישׂראל בעטשאַפֿטער פֿאָן סיחון קעניג פֿאָן
אמרי, אוּנד לויס אין היהם ענטבינען: (כב) דאָס מיך זוכ
ליין

קאַפּיטל כב

(א) דו זעסט ישׂראל בראָבן אויף מואָב אַנגערעטן זיך
מן דעם גענעגנט יריחו, פֿון ירדן, געגען ירמו מיבער:
בויב. מואָב ערשׂטערטען זיין עמֹר: (ב) זי דאָס נישׂטס פֿון מיהם מיבריג
זיינען גאַנצען פֿאָלק, זי דאָס נישׂטס פֿון מיהם מיבריג זיינען: (ג) מואָב
וויין־גאַרטען מויסווייכען, מויך קיין וועסער מויס לער
ניסטערנע טרינקען, זאַנדערן מויך דער העער־שטראָס
בוייבען, ביס וויר מיבער זיינע גרענצען היכוים זינב:
(כג) סיחן אַבער וואָלטע ישׂראל נישׂט דורך זיינע גרענצען
נייהען לאָסען. פֿערזאַמעלטע אַלע זיין פֿאָלק, מואָב גינג
ישׂראל ענטגעגען, בים מין דיר וויסטע. אַוס ער נאָך יהצה
קאַם, גריף ער ישׂראל אָן: (כד) אַבער ישׂראל שוּג מיהן
מיט דער שׂארפֿע דעס שוועדעס, (מוך דאָס הויפּט) מואָב
ערשׂאַבערטע זיין זאַנד, פֿאָם ארנון בים נוּס יבק, בים נו
דען קינדערן עמון. דען דיא גרענצע דער קינדער עמון
וואר פֿעסטע: (כה) ישׂראל נאַהם אַוסס אַלע דיסע שטאָלטע
איין, מואָב אי דיא זי מין אַלע שטאָלטען דעס אמרי נידער.
מין חשבון מואָב מיהרען זאַנד־שטאָלטען: (כו) דען דיא
שטאָלט חשבון געהערטע דעס סיחן קעניג פֿון אמרי.
ער האַטטע נעמיך מיט דעם פֿאָריגען קעניג פֿון מואָב
קריג געפֿיהרט, מואָב מיהם זיין זאַנד אַבגענאַמען, בים
ען דען ארנון: (כז) דאַרום זאַגען דיא דיכטער, קאַמען
הין נאָך חשבון, דיא שטאָלט סיחן וועדע ערבויעט מואָב
ערריכטעט: (כח) דען פֿייער גינג אוים חשבון, פֿלאַמען
אוים דעס סיחן שטאָלט. פֿערנעהרעט אר דער מואָבים,
בעזיצער דער העהען פֿון ארנון: (כט) וועהע דיר, מואָב!
פֿאָלק דעס געטצען כמוש, דוּ ביסט פֿערלאָהרען! זיינע
זעהנע זיי אר פֿלוכטיג וועדען, זיינע טעכטער געפֿאַנגען
דעם קעניג פֿון אמרי, סיחן, גוסיהרען: (ל) הן מיסט
מיהרע הערדיכקייט, פֿון חשבון בים דיבן. ווּיר האַבען
זיי אַרווּיסטעט בים נען נפח, דאָס בים מידבא רייכט:
(לא) ישׂראל זיי זיך אוסס אין דעם לאַנד אמרי נידער:
(לב) משה זענדעטע ייטע, אוס יעזר אויסקונדשאפֿטען.
זיי נאַהמען דיא דאָרפֿער דערטריב
דען אמרי, דער דאָרט וואָנהאפֿטיג זיך
מואָב עזר, דען וועג נאָך כשן נו. מואָב עזר,
קעניג נו כשן, נאָך מיהנען מיט זיינעם גאַנצען פֿאָלק
ענטגעגען, נאָך מדבא, נוס קריגע: (לד) דער עוויגע
אַבער שפראָך נו משה, פֿירכטע מיהן נישׂט, דען
גענע שפראָך נו משה, פֿירכטע מיהן נישׂט, דען
גענע מיהן, זיין גאַנצעס פֿאָלק, מואָב זיין לאַנד, אין זייער
גענע מיהן. דוּ ווירסט מיהם טהון, וואָס דוּ דעם סיחן,
קעניג פֿון אמרי מחשבון, דער אין חשבון וואָהנטע:
(לה) זי שוּגען מיהן מיך, נעבסט זיינען זיהנען, מואָב
זיינעם גאַנצען פֿאָלק, זי דאָס נישׂטס פֿון מיהם מיבריג
בוּיב. מואָב ערשׂאַבערטען זיין עמֹר.

23 בְּאֵר בְּדֶרֶךְ הַמֶּלֶךְ נַלֵּךְ עַד אֲשֶׁר־נַעֲבֹר גְּבֻלֶךָ׃ וְלֹא־
נָתַן סִיחֹן אֶת־יִשְׂרָאֵל עֲבֹר בִּגְבֻלוֹ וַיֶּאֱסֹף סִיחֹן אֶת־
כָּל־עַמּוֹ וַיֵּצֵא לִקְרַאת יִשְׂרָאֵל הַמִּדְבָּרָה וַיָּבֹא יְהָצָה
24 וַיִּלָּחֶם בְּיִשְׂרָאֵל׃ וַיַּכֵּהוּ יִשְׂרָאֵל לְפִי־חָרֶב וַיִּירַשׁ אֶת־
אַרְצוֹ מֵאַרְנֹן עַד־יַבֹּק עַד־בְּנֵי עַמּוֹן כִּי עַז גְּבוּל בְּנֵי
כה עַמּוֹן׃ וַיִּקַּח יִשְׂרָאֵל אֵת כָּל־הֶעָרִים הָאֵלֶּה וַיֵּשֶׁב
26 יִשְׂרָאֵל בְּכָל־עָרֵי הָאֱמֹרִי בְּחֶשְׁבּוֹן וּבְכָל־בְּנֹתֶיהָ׃ כִּי
חֶשְׁבּוֹן עִיר סִיחֹן מֶלֶךְ הָאֱמֹרִי הוּא וְהוּא נִלְחַם בְּמֶלֶךְ
מוֹאָב הָרִאשׁוֹן וַיִּקַּח אֶת־כָּל־אַרְצוֹ מִיָּדוֹ עַד־אַרְנֹן׃
27 עַל־כֵּן יֹאמְרוּ הַמֹּשְׁלִים בָּאוּ חֶשְׁבּוֹן תִּבָּנֶה וְתִכּוֹנֵן עִיר
28 סִיחֹן׃ כִּי־אֵשׁ יָצְאָה מֵחֶשְׁבּוֹן לֶהָבָה מִקִּרְיַת סִיחֹן
29 אָכְלָה עַר מוֹאָב בַּעֲלֵי בָמוֹת אַרְנֹן׃ אוֹי־לְךָ מוֹאָב
אָבַדְתָּ עַם־כְּמוֹשׁ נָתַן בָּנָיו פְּלֵיטִם וּבְנֹתָיו בַּשְּׁבִיר֫וּת
ל לְמֶלֶךְ אֱמֹרִי סִיחֹן׃ וַנִּירֵם אָבַד חֶשְׁבּוֹן עַד־דִּיבֹן
31 וַנַּשִּׁים עַד־נֹפַח אֲשֶׁר עַד־מֵידְבָא׃ וַיֵּשֶׁב יִשְׂרָאֵל בְּאֶרֶץ
32 הָאֱמֹרִי׃ וַיִּשְׁלַח מֹשֶׁה לְרַגֵּל אֶת־יַעְזֵר וַיִּלְכְּדוּ בְנֹתֶיהָ
33 וַיֹּרֶשׁ אֶת־הָאֱמֹרִי אֲשֶׁר־שָׁם׃ וַיִּפְנוּ וַיַּעֲלוּ דֶּרֶךְ הַבָּשָׁן
וַיֵּצֵא עוֹג מֶלֶךְ־הַבָּשָׁן לִקְרָאתָם הוּא וְכָל־עַמּוֹ לַמִּלְחָמָה
מפסיר 34 אֶדְרֶעִי׃ וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה אַל־תִּירָא אֹתוֹ כִּי
בְיָדְךָ נָתַתִּי אֹתוֹ וְאֶת־כָּל־עַמּוֹ וְאֶת־אַרְצוֹ וְעָשִׂיתָ לּוֹ
כַּאֲשֶׁר עָשִׂיתָ לְסִיחֹן מֶלֶךְ הָאֱמֹרִי אֲשֶׁר יוֹשֵׁב בְּחֶשְׁבּוֹן׃
לה וַיַּכּוּ אֹתוֹ וְאֶת־בָּנָיו וְאֶת־כָּל־עַמּוֹ עַד־בִּלְתִּי הִשְׁאִיר־לוֹ
שָׂרִיד וַיִּירְשׁוּ אֶת־אַרְצוֹ׃

כב Cap. XXII.

א וַיִּסְעוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וַיַּחֲנוּ בְּעַרְבוֹת מוֹאָב מֵעֵבֶר לְיַרְדֵּן
יְרֵחוֹ׃

ויורש ק׳ v. 32. נקוד על ר׳ v. 30. ויראַ

ס ס ס מ 40 בלק

2 וַיַּרְא בָּלָק בֶּן־צִפּוֹר אֵת כָּל־אֲשֶׁר־עָשָׂה יִשְׂרָאֵל
3 לָאֱמֹרִי׃ וַיָּגָר מוֹאָב מִפְּנֵי הָעָם מְאֹד כִּי רַב־הוּא
4 וַיָּקָץ מוֹאָב מִפְּנֵי בְּנֵי יִשְׂרָאֵל׃ וַיֹּאמֶר מוֹאָב אֶל־זִקְנֵי
מִדְיָן עַתָּה יְלַחֲכוּ הַקָּהָל אֶת־כָּל־סְבִיבֹתֵינוּ כִּלְחֵךְ
הַשּׁוֹר אֵת יֶרֶק הַשָּׂדֶה וּבָלָק בֶּן־צִפּוֹר מֶלֶךְ לְמוֹאָב
5 בָּעֵת הַהִוא׃ וַיִּשְׁלַח מַלְאָכִים אֶל־בִּלְעָם בֶּן־בְּעוֹר
פְּתוֹרָה אֲשֶׁר עַל־הַנָּהָר אֶרֶץ בְּנֵי־עַמּוֹ לִקְרֹא־לוֹ לֵאמֹר
הִנֵּה עַם יָצָא מִמִּצְרַיִם הִנֵּה כִסָּה אֶת־עֵין הָאָרֶץ
6 וְהוּא יֹשֵׁב מִמֻּלִי׃ וְעַתָּה לְכָה־נָּא אָרָה־לִּי אֶת־הָעָם
הַזֶּה כִּי־עָצוּם הוּא מִמֶּנִּי אוּלַי אוּכַל נַכֶּה־בּוֹ וַאֲגָרְשֶׁנּוּ
מִן־הָאָרֶץ כִּי יָדַעְתִּי אֵת אֲשֶׁר־תְּבָרֵךְ מְבֹרָךְ וַאֲשֶׁר
7 תָּאֹר יוּאָר׃ וַיֵּלְכוּ זִקְנֵי מוֹאָב וְזִקְנֵי מִדְיָן וְקֶסָמִים
בְּיָדָם וַיָּבֹאוּ אֶל־בִּלְעָם וַיְדַבְּרוּ אֵלָיו דִּבְרֵי בָלָק׃
8 וַיֹּאמֶר אֲלֵיהֶם לִינוּ פֹה הַלַּיְלָה וַהֲשִׁבֹתִי אֶתְכֶם דָּבָר
כַּאֲשֶׁר יְדַבֵּר יְהוָה אֵלָי וַיֵּשְׁבוּ שָׂרֵי־מוֹאָב עִם־בִּלְעָם׃
9 וַיָּבֹא אֱלֹהִים אֶל־בִּלְעָם וַיֹּאמֶר מִי הָאֲנָשִׁים הָאֵלֶּה
10 עִמָּךְ׃ וַיֹּאמֶר בִּלְעָם אֶל־הָאֱלֹהִים בָּלָק בֶּן־צִפּוֹר מֶלֶךְ
11 מוֹאָב שָׁלַח אֵלָי׃ הִנֵּה הָעָם הַיֹּצֵא מִמִּצְרַיִם וַיְכַס
אֶת־עֵין הָאָרֶץ עַתָּה לְכָה קָבָה־לִּי אֹתוֹ אוּלַי אוּכַל
12 לְהִלָּחֶם בּוֹ וְגֵרַשְׁתִּיו׃ וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים אֶל־בִּלְעָם לֹא
13 תֵלֵךְ עִמָּהֶם לֹא תָאֹר אֶת־הָעָם כִּי בָרוּךְ הוּא׃ וַיָּקָם
שני במקרא קמוצי בִּלְעָם בַּבֹּקֶר וַיֹּאמֶר אֶל־שָׂרֵי בָלָק לְכוּ אֶל־אַרְצְכֶם
14 כִּי מֵאֵן יְהוָה לְתִתִּי לְהִתְהַלֵּךְ עִמָּכֶם׃ וַיָּקוּמוּ שָׂרֵי מוֹאָב
טו וַיָּבֹאוּ אֶל־בָּלָק וַיֹּאמְרוּ מֵאֵן בִּלְעָם הָלֵךְ עִמָּנוּ׃ וַיֹּסֶף
16 עוֹד בָּלָק שְׁלֹחַ שָׂרִים רַבִּים וְנִכְבָּדִים מֵאֵלֶּה׃ וַיָּבֹאוּ
אֶל־בִּלְעָם וַיֹּאמְרוּ לוֹ כֹּה אָמַר בָּלָק בֶּן־צִפּוֹר אַל־
17 נָא תִמָּנַע מֵהֲלֹךְ אֵלָי׃ כִּי־כַבֵּד אֲכַבֶּדְךָ מְאֹד וְכֹל

אשר־

בלק

(ב) אוס בלק זאהן דעס צפור זיא טהאטען ערפאהר׳ וועלכע ישראל געגען דען אמלי מוסגעמיבט: (ג) בעריטה דער מוחש מן העפטיגע פורכט׳ פאר דער באניאן׳ זיא זא גרויס ווער׳ זא דאס איהר גרויעטע פאר דען קינדערן ישראל׳: (ד) ער שפראך דאהער נו דען אלטסטען דעס פאלקס מדין׳ דיסער הויפט ווירד זיא גאנצע געגענד אומהיצער וועג־ענקט! ווי דער אסט דאס קרויט פאר׳ פעלדט וועג־ענקט· בלק זאהן דעס צפור ווער האמאס קענניג מיבער מואב: (ה) דיסער זענדעטע באטהנען אן בלעם זאהן בעור׳ נאך פתור׳ וועלכעם אך פאוס זיבט׳ אין דאס זאהר זייבער היימאט· אוך איהן מיינונגדאדען· אוך זיא מיהר אויסדרוקס געגאנגען׳ אוך מיט מיינונגדאדען אן מיר קאמען· (ו) זא קאמען דאך בעדעקט זיא גאנצע ערדע׳ זא ווייט אוך זען זעהען קאן· אס ויבט יעצט געגען מיר מיבער: (ז) זא קאמען דאך׳ אוך דאס מיסט מיר נו מיר קאמען׳ דען אס מיסט מיר נו מיר׳ אוך פערפלוכט׳ מיר דיסעס פאלק׳ דען אס מיסט שוואדען׳ אוך מוס אויסטיבען· פיללייכט קאן אך אס זאהדען׳ דען דוא ווייסט׳ אוך דוא זעגענעסט דער דעס זאהדע טרייבען· דען אך ווייס׳ וועלן דוא זיגען׳ אוך שפראכסט דער בלק זאהן צפור אוסט דיר ענטביטהען׳ דאס דיך דאך ניכטס אבהאלטען׳ דאס דוא נו מיר קאמענסט:

דען

אֲשֶׁר־תֹּאמַר אֵלַי אֹתָהּ וְלֹכָה־נָּא קָבָה־לִּי אֵת הָעָם
18 הַזֶּה׃ וַיַּעַן בִּלְעָם וַיֹּאמֶר אֶל־עַבְדֵי בָלָק אִם־יִתֶּן־לִי
בָּלָק מְלֹא בֵיתוֹ כֶּסֶף וְזָהָב לֹא אוּכַל לַעֲבֹר אֶת־פִּי
19 יְהוָה אֱלֹהָי לַעֲשׂוֹת קְטַנָּה אוֹ גְדוֹלָה׃ וְעַתָּה שְׁבוּ
נָא בָזֶה גַּם־אַתֶּם הַלָּיְלָה וְאֵדְעָה מַה־יֹּסֵף יְהוָה דַּבֵּר
כ עִמִּי׃ וַיָּבֹא אֱלֹהִים ׀ אֶל־בִּלְעָם לַיְלָה וַיֹּאמֶר לוֹ אִם־
לִקְרֹא לְךָ בָּאוּ הָאֲנָשִׁים קוּם לֵךְ אִתָּם וְאַךְ אֶת־הַדָּבָר
שלישי 21 אֲשֶׁר־אֲדַבֵּר אֵלֶיךָ אֹתוֹ תַּעֲשֶׂה׃ וַיָּקָם בִּלְעָם בַּבֹּקֶר
22 וַיַּחֲבֹשׁ אֶת־אֲתֹנוֹ וַיֵּלֶךְ עִם־שָׂרֵי מוֹאָב׃ וַיִּחַר־אַף
אֱלֹהִים כִּי־הוֹלֵךְ הוּא וַיִּתְיַצֵּב מַלְאַךְ יְהוָה בַּדֶּרֶךְ לְשָׂטָן
23 לוֹ וְהוּא רֹכֵב עַל־אֲתֹנוֹ וּשְׁנֵי נְעָרָיו עִמּוֹ׃ וַתֵּרֶא
הָאָתוֹן אֶת־מַלְאַךְ יְהוָה נִצָּב בַּדֶּרֶךְ וְחַרְבּוֹ שְׁלוּפָה
בְּיָדוֹ וַתֵּט הָאָתוֹן מִן־הַדֶּרֶךְ וַתֵּלֶךְ בַּשָּׂדֶה וַיַּךְ בִּלְעָם
24 אֶת־הָאָתוֹן לְהַטֹּתָהּ הַדָּרֶךְ׃ וַיַּעֲמֹד מַלְאַךְ יְהוָה
כה בְּמִשְׁעוֹל הַכְּרָמִים גָּדֵר מִזֶּה וְגָדֵר מִזֶּה׃ וַתֵּרֶא הָאָתוֹן
אֶת־מַלְאַךְ יְהוָה וַתִּלָּחֵץ אֶל־הַקִּיר וַתִּלְחַץ אֶת־רֶגֶל
26 בִּלְעָם אֶל־הַקִּיר וַיֹּסֶף לְהַכֹּתָהּ׃ וַיּוֹסֶף מַלְאַךְ יְהוָה
עֲבֹר וַיַּעֲמֹד בְּמָקוֹם צָר אֲשֶׁר אֵין־דֶּרֶךְ לִנְטֹת יָמִין
27 וּשְׂמֹאול׃ וַתֵּרֶא הָאָתוֹן אֶת־מַלְאַךְ יְהוָה וַתִּרְבַּץ
תַּחַת בִּלְעָם וַיִּחַר־אַף בִּלְעָם וַיַּךְ אֶת־הָאָתוֹן בַּמַּקֵּל׃
28 וַיִּפְתַּח יְהוָה אֶת־פִּי הָאָתוֹן וַתֹּאמֶר לְבִלְעָם מֶה־עָשִׂיתִי
29 לְךָ כִּי הִכִּיתָנִי זֶה שָׁלֹשׁ רְגָלִים׃ וַיֹּאמֶר בִּלְעָם לָאָתוֹן
כִּי הִתְעַלַּלְתְּ בִּי לוּ יֶשׁ־חֶרֶב בְּיָדִי כִּי עַתָּה הֲרַגְתִּיךְ׃
ל וַתֹּאמֶר הָאָתוֹן אֶל־בִּלְעָם הֲלוֹא אָנֹכִי אָתְנֵךְ אֲשֶׁר־
רָכַבְתָּ עָלַי מֵעוֹדְךָ עַד־הַיּוֹם הַזֶּה הַהַסְכֵּן הִסְכַּנְתִּי
31 לַעֲשׂוֹת לְךָ כֹּה וַיֹּאמֶר לֹא׃ וַיְגַל יְהוָה אֶת־עֵינֵי
בִלְעָם וַיַּרְא אֶת־מַלְאַךְ יְהוָה נִצָּב בַּדֶּרֶךְ וְחַרְבּוֹ שְׁלֻפָה

קמץ בז"ק v. 18. v. 26. v. 28. בידו

(יז) זען מיך וועלט דיר גאר פיל עהרע ערנייגען, מוכ
וואס זול מיר זאגען וויבלט מיך טהון. נור קומט מוכ
(יח) כלעם מנטוואָרטעט: פֿאַלש איר ווילט מיך
פֿערווינשן מיר ליסעט פֿאַר: (יט) זעלט אויך הייַנט
מוכ שפּרעך נו זען בעדינגטען דעס כלק, וועלכע מיר
קענטט איך נאָך זען בעפֿעהלען מיינעם גאָטטעס
ניכט מיבערטרעטען, עטוואָס גרעסערעס אָדער ווייטערעס
פֿאַרלאַנגען: (כ) מיבדעמזעלבען בייבעט ליסט נאכט בוייכ־
פֿאַלס בייא מיר, זו וועלט איך ערפֿאַהרען, וואָס דער עוויגע
ווייטער מיט מיר רעדען ווירד: (כ) דאָס געטטליכע וועסען
קומט דעס נאכטס נו כלעם, מוכ שפּרעך נו מיהם, זיבד
איר מאכט אויף מאָרגענס גלייך נו רוף, זו קאמט הער זו מיט
מיהען בעהען. יעדאָך, וואָס איך דיר זאגען וועלדע, מוסט
זוא טהון: (כא) כלעם שטאנד דעס מאָרגענס אויף, זאט־
טעלטע זיינע עסעלן, מוכ מאכטע זיך מיט זען פֿאַרבעהאלטען
מוס מוכ זיא הער רייסע: (כב) אַלייו הער נאָרן דעס
בעטטליכען וועסענס ענטברענטע, דאָס ער זו ענטשלאָסען
נור רייסע וואָר, מוכ מיין ענגעל דעס עוויגען שטעלטע
זיך אויף זען וועג, מיהם הינדערליך נו זיין. ער פֿאַנד ריט
אויף זיינער עסעלן, מוכ נוויי קנאַבען וואָרען מיט מיהם:
(כג) זיא עסעלן זאָה זען ענגעל דעס עוויגען אויף דעם
וועגע שטעהען מיט מיינעם בלאָסען שוועדטע מין דער
האַנד, מוכ ויך פֿאַך וועגע פֿאָר, מוכ ניכט אויף דאס
מקער־פֿעלד. כלעם שוג זיא, אוך זיא ווידער מין זען
וועג נו זענקען: (כד) דאָ טראָט דער ענגעל דעס עוויגען
אויף מיינען פֿאַטטען נווישען ווין־בערגען, דאָ אוך בייד־
זיטטען וואָנדע וואָרען: (כה) וואָס זיא עסעלן זען ענגעל דעס
עוויגען זאָה, דרענגטע זיא זיך אן זיא מויער, מוכ קוועטש
דאָס כלעם אן זיא מויער, וואָריבער ער זיא אָבער־
מאָל שוג: (כו) דער ענגעל דעס עוויגען ניכ ווייטער
פֿאָרווויס, שטעלטע זיך אן מיינען נאָ ענגעלן זיא קיין
וועג וואָר, רעכטס אָדער לינקס אוים נו ווייכען: (כז) וואָס
זיא עסעלן זען ענגעל דעס עוויגען זאָה, זאקטע זיא זיך
אונטער כלעם ניעדער. כלעם וואָרד גאָרניך, מוכ שוג
זיא מיט דעס שטאָקע: (כח) דער עוויגע טהאט דער עסעלן
זען מוכ מיט דעס מויל, מוכ שפּרעך נו כלעם, וואָס הָאבע איך
דיר געטהאן, דאָס זול מיר שוֹן דרייא מאָל גענשלאָגען האָבען?
(כט) כלעם שפּרעך נור עסעלן, ווייל זול מיר זיא העהנעסט.
וואָלטע מיר שווערט, זו וואָלטע איך דיך מוכערניגען:
(ל) זיא עסעלן שפּרעך נו כלעם, בין איך ניכט דייגע
עסעלן, מוכ יעהער זול געריטטען האָסט, פֿון אנפֿאנג
בים מוכ זיסען טאָג? בין איך מוכ גענוהנט גענוועסען
דיר זיסעם נו טהון? (לא) מיט ער אָבער ריט
מוכ דעס עפֿענטע דער עוויגע דעס כלעם זיא מויגען, מוכ
זאָה דען ענגעל דעס עוויגען מוכ דעס וועגע שטעהענ,
ער ציגטע זיך מיט זיינעם שוערטע מין דער האַנד. ער בייגטע
מוכ ביקטע זיך מיט זיינעם אָנגעסיכטע:

דער

בְּיָדוֹ וַיִּקֹּד וַיִּשְׁתַּחוּ לְאַפָּיו׃ 32 וַיֹּאמֶר אֵלָיו מַלְאַךְ יְהוָה
עַל־מָה הִכִּיתָ אֶת־אֲתֹנְךָ זֶה שָׁלֹשׁ רְגָלִים הִנֵּה אָנֹכִי
יָצָאתִי לְשָׂטָן כִּי־יָרַט הַדֶּרֶךְ לְנֶגְדִּי׃ 33 וַתִּרְאַנִי הָאָתוֹן
וַתֵּט לְפָנַי זֶה שָׁלֹשׁ רְגָלִים אוּלַי נָטְתָה מִפָּנַי כִּי עַתָּה
גַּם־אֹתְךָ הָרַגְתִּי וְאוֹתָהּ הֶחֱיִיתִי׃ 34 וַיֹּאמֶר בִּלְעָם אֶל־
מַלְאַךְ יְהוָה חָטָאתִי כִּי לֹא יָדַעְתִּי כִּי אַתָּה נִצָּב
לִקְרָאתִי בַּדָּרֶךְ וְעַתָּה אִם־רַע בְּעֵינֶיךָ אָשׁוּבָה לִי׃
35 וַיֹּאמֶר מַלְאַךְ יְהוָה אֶל־בִּלְעָם לֵךְ עִם־הָאֲנָשִׁים וְאֶפֶס
אֶת־הַדָּבָר אֲשֶׁר־אֲדַבֵּר אֵלֶיךָ אֹתוֹ תְדַבֵּר וַיֵּלֶךְ בִּלְעָם
עִם־שָׂרֵי בָלָק׃ 36 וַיִּשְׁמַע בָּלָק כִּי בָא בִלְעָם וַיֵּצֵא
לִקְרָאתוֹ אֶל־עִיר מוֹאָב אֲשֶׁר עַל־גְּבוּל אַרְנֹן אֲשֶׁר
בִּקְצֵה הַגְּבוּל׃ 37 וַיֹּאמֶר בָּלָק אֶל־בִּלְעָם הֲלֹא שָׁלֹחַ
שָׁלַחְתִּי אֵלֶיךָ לִקְרֹא־לָךְ לָמָּה לֹא־הָלַכְתָּ אֵלַי הַאָמְנָם
לֹא אוּכַל כַּבֶּדֶךָּ׃ 38 וַיֹּאמֶר בִּלְעָם אֶל־בָּלָק הִנֵּה־בָאתִי
אֵלֶיךָ עַתָּה הֲיָכֹל אוּכַל דַּבֵּר מְאוּמָה הַדָּבָר אֲשֶׁר
יָשִׂים אֱלֹהִים בְּפִי אֹתוֹ אֲדַבֵּר׃ 39 וַיֵּלֶךְ בִּלְעָם עִם־בָּלָק רביעי במיוחכת פיסא
וַיָּבֹאוּ קִרְיַת חֻצוֹת׃ מ וַיִּזְבַּח בָּלָק בָּקָר וָצֹאן וַיִּשְׁלַח
לְבִלְעָם וְלַשָּׂרִים אֲשֶׁר אִתּוֹ׃ 41 וַיְהִי בַבֹּקֶר וַיִּקַּח בָּלָק
אֶת־בִּלְעָם וַיַּעֲלֵהוּ בָּמוֹת בָּעַל וַיַּרְא מִשָּׁם קְצֵה הָעָם׃

כג Cap. XXIII.

א כג וַיֹּאמֶר בִּלְעָם אֶל־בָּלָק בְּנֵה־לִי בָזֶה שִׁבְעָה מִזְבְּחֹת
ב וְהָכֵן לִי בָּזֶה שִׁבְעָה פָרִים וְשִׁבְעָה אֵילִים׃ וַיַּעַשׂ בָּלָק
כַּאֲשֶׁר דִּבֶּר בִּלְעָם וַיַּעַל בָּלָק וּבִלְעָם פָּר וָאַיִל בַּמִּזְבֵּחַ׃
ג וַיֹּאמֶר בִּלְעָם לְבָלָק הִתְיַצֵּב עַל־עֹלָתֶךָ וְאֵלֵכָה אוּלַי
יִקָּרֶה יְהוָה לִקְרָאתִי וּדְבַר מַה־יַּרְאֵנִי וְהִגַּדְתִּי לָךְ וַיֵּלֶךְ
שָׁפִי׃ ד וַיִּקָּר אֱלֹהִים אֶל־בִּלְעָם וַיֹּאמֶר אֵלָיו אֶת־שִׁבְעַת
ה הַמִּזְבְּחֹת עָרַכְתִּי וָאַעַל פָּר וָאַיִל בַּמִּזְבֵּחַ׃ וַיָּשֶׂם יְהוָה
דָּבָר בְּפִי בִלְעָם וַיֹּאמֶר שׁוּב אֶל־בָּלָק וְכֹה תְדַבֵּר׃

וישב

(לב) ער ענגעל דעם עוועגען שפּרעך נו מיהם, וואָרום האָסט זוא דיינע עסעלן שלאָגען? מיך בין מיינטוועגען אויסגעקומען, נו פּערהינדערן. דען דיא מיר פּערהאָטע רייסט וואָר נו שוינינג בעשׂאָטען: (לג) דיא עסעלן זעה מיך, אונד וויך לרייא מאָל פּאָר מיר אויס. וואָרע זיא ניכט אויסגעוויכען, זו הָאטטע מיך דיך אום לאָס ענדען געבראַכט, אונד זיא פּערשאָנט: (לד) בלעם שפּרעך צו מלאך יהוה חטאתי כי לא ידעתי כי אתה נצב לקראתי בדרך ועתה אם רע בעיניך אשובה לי! דען נו דעם ענגעל דעם עוועגען, מיך האָבע גענוידיגט! מיך וואָלטע ניכט, לאָס זוא מיר ענטגעגען שטאָנדסט, אויך דעם וואָגע. נאָך יענע, וועלן עס דיר מיטגעטוילט, זו וויל מיך מוקטהרן: (לה) ער ענגעל דעם עוועגען שפּרעך נו בלעם, זוא קאָנטסט מיט דען יוינגען גהען, יעדאָך שפּריך נור דאָס זאָגען, וואָס איך דיר זאָגען וועלע. אויסן בלעם מיט דען פּאָרנעהמען דעם בלק: (לו) אויס בלק ערפּוהר, דאָס בלעם קאָם, גינג ער מיהם ענטגעגען, מין מיינע שטאָדט מין מואב, וועלכע אם ארנון ענטשטייט, מין ער מיטערסטען גרענצע: (לז) בלק שפּרעך צו בלעם, האָבע איך ניכט נו דיר געשיקט, דיך מיינעטוועגען צו רופען, וואָרום וואָלטעסט זוא ניכט קאָמען? מיינסט זוא נו ניכט, איך קענטע דיר ניכט עהרע ערנייגען? (לח) בלעם עטווען, איך קאָם נו דיר, אבער מיר מאָג ניכט זו שפּרעכען וועלכע וואָרט וואָלטעסט זוא ניכט קאָמען? מיינסט זוא איך שפּרעכען וויל? וואָס גאָטט מיר מין דען מונד לעגט, דאָס וויל איך שפּרעכען: (לט) בלעם גינג מיט בלק, זיא קאָמען איך קיריַת חצות: (מ) בלק שלאָכטעטע גראָסע מונד קלייניע פּיה, מונד שיקטע דעם בלעם ווי מוך דען פּאַרנעהמען, דיא בייא מיהם וואָרען, דאָמיט: (מא) דעם מארגענס נאָהם בלק דען בלעם, פּיהרטע מיהן אויף דיא העהען בעל, מונד נייגטע מיהם פּאָן זו, מיינען טהיין דעם פּאָלקעס:

קאַפּיטעל כג

(א) בלעם זאָגטע נו בלק, בויע מיר אַוֹהיר ;דבען אויטאָרע, מונד שטעלע מיר היהער ;דבען שטיהרע, מונד ;דבען וועלדער: (ב) בלק טהאָט וויא בלעם בעשפּראָכען. וואָרוים בלק מונד בלעם אויף יעדעם אַלטאָר מיינען שטיהר מונד מיינען וועלדער אפּפּערטען: (ג) בלעם שפּראָך נו בלק, בלייבט דוא היר בייא דיינען אפּפּער! איך וויל וואָג גיהען, פּיילייכט פּערפּיגט זיך דער עוויגע מיר ענטגעגען. וואָס מיר גינג נוין, מעלדע איך דיר בערייטוויליג. ער גינג אויף בערג־שפּיצע: (ד) דאָס גאָטטליכע וואָסען פּער־ מיינע בערג, מונד דיסער בלעם ענטגעגען. מונד פּיגטע זיך אויף דעם בלעם ענטגעגען. מונד אויף יעדעם אַלטאָר מיינען שטיהר מונד מיינען וועדער גענאָגען: (ה) ער עוויגע ענגעל דעם בלעם מיינע אנטוואָרט מין דען מונד, מונד שפּראָך, גהעהע נון נו בלק נוריק, מונד רעדע אַוֹסן:

(ו) ער גינג גו מיהם נורין· מוכ דיסער שטאנד נאך בייא זייענע אפפער· ער׳ נעבסט דען פארעהמען העררען מוס מוזן: (ז) יענער האב זיינע גלייכנים=רעדע אן מוכ שפרעך׳ פאן מלס יום כלק מיך קומען׳ דער קעניג גו מואב׳ פאך געבירגע דעס מיסבאנגעס· קומען! פער= פוכט מיר יעקב· קומען׳ שעלטע מיך ישראל: (ח) ווי מיך שעל= טען׳ דא דער עוויגע נישט שיל? (ט) מיך זעהע עס פאך גיפפעל דער פעלסען׳ בעשוין עס פאן היגעלן הערואב· דאס פאלק ווירד אבגעזאנדערט ווהלבען׳ אוז ווירד עס נישט גו היידען רעכנען: (י) ווער נאהט דיא מענגע דעס יעקב׳ ווי שטויב· בעשטימט דען פיערטען טהיל פאן ישראל? אן! דאס מיך שטירבע דער גערעכטען טאד! דאס מיין ענדע ווי דאס מיהריגע זייא! (יא) דא שפרעך כלק גו בלעם׳ וואס טהוסט דוא מיר דא? מיך האבע דיך קומען זאסען׳ מיינע פיינדע גו פערווינשען׳ מוכ דוא זענגעסט יא! (יב) יענער אנטווארטעט מבער מוכ שפרעך׳ מוס מיך כיכט האסענגיג טרייאליך נאך= רעדען׳ וואס מיר דער עוויגע אין דען מוכ זעגט? (יג) כלק שפרעך גו מיהם׳ דא קומען דען מיט מיר׳ אן מיינען מבדערן ארט׳ דא דוא דאס פאלק זעהסט· יעדאך נור מיינען טהיל דאפאלק׳ מבער כיכט זעהסט קומסט· יעדאך נור מיינען טהיל דאפאלק׳ מבער כיכט דאס גאנצע׳ ווירסט דוא מיבער=זעהען קענען· מוכ פער= וינשע מיר עס פאן דא מוס: (יד) ער נאהם מיהן מיט׳ מוך דען גיפפעל דעס בערגעס פסגה׳ אן דאס געפילד דער הצופים· בויעט זיבען מלטארע׳ מוכ ברבאט מוך יעדען מלטאר מיינען שטיהר׳ מוכ מיינען ווידדער: (טו) יענער שפרעך גו כלק׳ בלייבע היר בייא דיינען מפפערן׳ איך ווילל דארט מיינער ערשיינונג ענטגעגען זעהען: (יו) דער עוויגע פערפיגטע זיך מוך גו כלעם׳ זעגטע מיהם דיא מבט= ווארט אן דען מוכ׳ מוכ שפרעך׳ קענהרע גו מיהם קאס׳ שטאבד ער מוכ שפריך מלסא: (יז) דא ער גו מיהם קאס׳ שטאבד ער נאך בייא זייענע אפפער׳ נעבסט דען פארעהמען מוס מוזן· כלק זאגטע גו מיהם׳ וואס האט דער עוויגע גע= שפראכען? (יח) ער האב זיינע גלייכנים=רעדע אן׳ מוכ מוך שפרעך׳ וואהמען א כלק! מערקע מוך! זאהן צפור׳ הערע מיר גו! (יט) בלטט מיסט קיין מענש׳ דאס ער טריגע׳ קיין זאהן פאן מלס׳ דאס ער זיך בעדענקע· זאלטע ער וואהן

בָּלָק אֶל־בִּלְעָם גַּם־קֹב לֹא תְקָבֶנּוּ גַּם־בָּרֵךְ לֹא
תְבָרְכֶנּוּ׃ וַיַּעַן בִּלְעָם וַיֹּאמֶר אֶל־בָּלָק הֲלֹא דִבַּרְתִּי 26
אֵלֶיךָ לֵאמֹר כֹּל אֲשֶׁר־יְדַבֵּר יְהוָה אֹתוֹ אֶעֱשֶׂה׃ וַיֹּאמֶר 27
בָּלָק אֶל־בִּלְעָם לְכָה־נָּא אֶקָּחֲךָ אֶל־מָקוֹם אַחֵר אוּלַי שישי במקוכף סביר
יִישַׁר בְּעֵינֵי הָאֱלֹהִים וְקַבֹּתוֹ לִי מִשָּׁם׃ וַיִּקַּח בָּלָק 28
אֶת־בִּלְעָם רֹאשׁ הַפְּעוֹר הַנִּשְׁקָף עַל־פְּנֵי הַיְשִׁימֹן׃
וַיֹּאמֶר בִּלְעָם אֶל־בָּלָק בְּנֵה־לִי בָזֶה שִׁבְעָה מִזְבְּחֹת 29
וְהָכֵן לִי בָּזֶה שִׁבְעָה פָרִים וְשִׁבְעָה אֵילִם׃ וַיַּעַשׂ בָּלָק ל
כַּאֲשֶׁר אָמַר בִּלְעָם וַיַּעַל פָּר וָאַיִל בַּמִּזְבֵּחַ׃

כד Cap. XXIV.

וַיַּרְא בִּלְעָם כִּי טוֹב בְּעֵינֵי יְהוָה לְבָרֵךְ אֶת־יִשְׂרָאֵל א
וְלֹא־הָלַךְ כְּפַעַם־בְּפַעַם לִקְרַאת נְחָשִׁים וַיָּשֶׁת אֶל־
הַמִּדְבָּר פָּנָיו׃ וַיִּשָּׂא בִלְעָם אֶת־עֵינָיו וַיַּרְא אֶת־ 2
יִשְׂרָאֵל שֹׁכֵן לִשְׁבָטָיו וַתְּהִי עָלָיו רוּחַ אֱלֹהִים׃ וַיִּשָּׂא 3
מְשָׁלוֹ וַיֹּאמַר נְאֻם בִּלְעָם בְּנוֹ בְעֹר וּנְאֻם הַגֶּבֶר שְׁתֻם
הָעָיִן׃ נְאֻם שֹׁמֵעַ אִמְרֵי־אֵל אֲשֶׁר מַחֲזֵה שַׁדַּי יֶחֱזֶה 4
נֹפֵל וּגְלוּי עֵינָיִם׃ מַה־טְּבוּ אָהָלֶיךָ יַעֲקֹב מִשְׁכְּנֹתֶיךָ ה
יִשְׂרָאֵל׃ כִּנְחָלִים נִטָּיוּ כִּגַּנֹּת עֲלֵי נָהָר כַּאֲהָלִים נָטַע 6
יְהוָה כַּאֲרָזִים עֲלֵי־מָיִם׃ יִזַּל־מַיִם מִדְלָיו וְזַרְעוֹ בְּמַיִם 7
רַבִּים וְיָרֹם מֵאֲגַג מַלְכּוֹ וְתִנָּשֵׂא מַלְכֻתוֹ׃ אֵל מוֹצִיאוֹ 8
מִמִּצְרַיִם כְּתוֹעֲפֹת רְאֵם לוֹ יֹאכַל גּוֹיִם צָרָיו וְעַצְמֹתֵיהֶם
יְגָרֵם וְחִצָּיו יִמְחָץ׃ כָּרַע שָׁכַב כַּאֲרִי וּכְלָבִיא מִי 9
יְקִימֶנּוּ מְבָרֲכֶיךָ בָרוּךְ וְאֹרְרֶיךָ אָרוּר׃ וַיִּחַר־אַף בָּלָק י
אֶל־בִּלְעָם וַיִּסְפֹּק אֶת־כַּפָּיו וַיֹּאמֶר בָּלָק אֶל־בִּלְעָם לָקֹב
אֹיְבַי קְרָאתִיךָ וְהִנֵּה בֵּרַכְתָּ בָרֵךְ זֶה שָׁלֹשׁ פְּעָמִים׃
וְעַתָּה בְּרַח־לְךָ אֶל־מְקוֹמֶךָ אָמַרְתִּי כַּבֵּד אֲכַבֶּדְךָ וְהִנֵּה 11
מְנָעֲךָ יְהוָה מִכָּבוֹד׃ וַיֹּאמֶר בִּלְעָם אֶל־בָּלָק הֲלֹא גַּם 12

בראש עמוד סימן בי״ה שמ״ו v. 5. אל־

(כו) בלק אל־בלעם גם־קב לא תקבנו גם־ברך לא תברכנו׃ ויען בלעם ויאמר אל־בלק הלא דברתי אליך לאמר כל אשר־ידבר יהוה אתו אעשה׃ (כז) ויאמר בלק אל־בלעם לכה־נא אקחך אל־מקום אחר אולי ישר בעיני האלהים וקבתו לי משם׃ (כח) ויקח בלק את־בלעם ראש הפעור הנשקף על־פני הישימן׃ (כט) ויאמר בלעם אל־בלק בנה־לי בזה שבעה מזבחת והכן לי בזה שבעה פרים ושבעה אילם׃ (ל) ויעש בלק כאשר אמר בלעם ויעל פר ואיל במזבח׃

קאפיטעל כד

(א) דא בלעם זעבר געזעגט ערקענטע, דאס דער עוויגע גוט פיבעל, ישראל נו זעגנען, זא ניכט ער ניכט מער וויל יעצען מוטען מיינען שטיהר מוכ זיבען וויללער: (ב) דאד האסט נון שוין דריא מאל גזעזגנט: (א) נון מיינ מוכ קעהרע וויללער כאך הויסע, אין עהרע נו ערניינגען, מיינען פייגד נו בלעם שפרעך נו בלעם, מוכ דוא פאמאן זאגען, אין פיבע דיר עהרע פערוויגערט: בלעם

(יב) בלעם אבער אנטוואָרטעט דעם בלק, האָבע איך
ניכט גוייך נו דייבען באָטהען, איז דאָ אויך מיר געשיקט האָסט,
דיא וואָרטע געשפראָכען: (יג) וועז בלק מיר זיין גאָלדענעס
הויס פֿאָלק מיין זיאָלער מוכ גאָלד גאָבע, זא קענטעט איך נאָך דען
בעפֿעהל דעס עווידען ניכט מידערטרעטען, מוס מיידענעס
זינען גוטעס אָדער בעסעס נו טהון. וואָס דער עווידע
רעדעט, וועלכע איך רעדען: (יד) יעצט רייסע איך וויידער
נו מיינעם פֿאָלק נוריק. איך ווילל דיר אָבער פֿאָרהער רָאטה
ערטהיילען, וועלכעז דעסען, זא דיסעס פֿאָלק דעם דייבידען
מין קינפֿטיגען נייטען טהון וויירד: (טו) ער האָב זיינע גלייכ=
ניס=רעדע מן, מוכ שפראָך, זא שפריכט כלעס זאָהן כעזוי,
זא שפריכט ער מאן שאַרף=זיכטיגען מויגעס: (יו) זא
שפריכט ער הערער גוטטוילכער וואָרטע, ער זען זין
דעס העכסטען וויים, דעס אַוואַכטיגען ערשיינונג שויעט,
הין=פֿאַללענד, איט אָפֿענען אויגען: (יז) איך זעהע איהן,
נאָך איסט ער ניכט. ערבוליקע איהן, אָבער ניכט נאָהע.
מיין שטערן וועס יעקב טריטט הערפֿאָר, מיין נעפּטער
ערהעבט זיך וועס ישׂראל, נערשמעטטערט דיא הייפּטער פֿאָן
מואב, נערטרימערט אַוון פֿעסטען מויערן: (יח) אדום
וויירד ערָאָבערונג, שעיר זיינער פֿייבדע ערָאָבערונג, מוכ
ישׂראל וויבריייך זיין: (יט) וועס יעקב וויירד ער הערשער
קאָמען, מיין רָאָער, ברינגט מוס וועס מיבריג איסט:
(כ) אַוס ער עמלק ערבליקטע, האָב ער זייגע גלייכ=
רעדע אן, מוכ שפראָך, עמלק איסט ער פֿעלקער ערסטעס,
זייגע נוקונפֿט אָבער איסט מונטערגאַנג: (כא) אַוס ער דען
קיני זאָהן האָב ער זייגע גלייכ=רעדע אן, מוכ שפראָך,
פֿעסט איסט דיין זיץ, דיין נעסט אוף פֿעלסען אָנגעלעגט:
(כב) דענאָך וויירד קין אויסגעריימט, וואָהין וויירד אשור
דיך טרייבען? (כג) האָב פֿערנער זייגע גלייכ=רעדע
אן, מוכ שפראָך, אַך! ווער קאָן זיך ערהאַלטען, וועז גאָטט
עס מיהם נו=געלאָכט? (כד) קריגס=שיפֿען פֿאָן ער
קיסטע כתיס, פֿאַללען אשור, פֿאַללען עבר, גלעהען עכלוך
וועלבסט נו גרונדע: (כה) הירוף מאַכטע זיך כלעס אוף,
מוכ קעהרטע אן זיינען אָרט נוריק. מוכ בלק נאָג אוף
וויבען וועג:

קאַפּיטעל כה

(א) אַוס ישׂראל נו שטיס נאָג, פֿינג האָס פֿאָלק אן איט דען
טעכטערן מואב הורעריי נו טרייבען: (ב) דיסע וועלען
האָס פֿאָלק מיין, נו דען אָפֿפֿער=מאָהלען מיהרע גוטטער,
דיא זייטע אָסען, מוכ פֿערעהרטען מיהרע גוטטער:
(ג) ישׂראל הינג אַוס אָפֿער כעל=פעוך נאָך, וואָריבער
דער נאָרן דעס עווידען וויידער ישׂראל עכטבראָכטע:
(ד) דער עווידע שפראָך נו מאָס, בין אַוף הייפּטער דער
נאָטיאָן נוסאַמען, מוכ האָס דיסע אַוף העלפֿען טאָגע, דעס
עווידען נור ערהע, מויפֿהאָבען. זא וויירד זיך זיין נאָרן פֿאָן
ישׂראל אָבוועכדען: (ה) מאָס שפראָך נו דען ריכטערן דער
נאָטיאָן, יעדער ערווירקע זייגע זיטע, דיא זיך אַן כעל=
פעוך גהאָבגט האָבען.

(ו) זיא נאָהען זיך דען צעלטען, וויא טהעלע
ערשטרעקען זיך, וויא גאָרטען אָם פֿלוס, וויא צעלטע,
וועלכע יהוה אויפֿגעשלאָגען האָט, וויא צעדערן אָם
וואַסער. (ז) וואַסער וועלען אויס זיינע עימער
פֿלוסען, זיינע זאָמען וועלען זיך אין פֿיעלע וואַסער
ערשטרעקען, זיין קעניג וועס העכער ווערדען אלס אגג,
זיין קעניגרייך וועס ערהאָבען ווערדען: (ח) גאָט
האָט אים אויס אַגיפּטען גיפֿירט, זיין קראָפֿט וועס
וויא דיא קראָפֿט דעס וויל=אָכסען, ער וועט פֿיינדליכע
פֿעלקער פֿרעסען, זיינע פֿיינדע וועט ער צערבייסען,
אונד מיט זיינע פֿייל וועט ער זיא צערשיסען: (ט)
ער האָט זיך נידער=געלעגט, וויא אַ לייב, וויא אַ
לייבין, וועלכעס נו ערוועקען, וועלכעס נו ערוועקען
וועגט? וועלכע דיך זענגען, זענען געזעגענט, וועלכע
דיך פֿלוכען, זענען פֿאַרפֿלוכט: (י) בלק וועס
אויפֿגעבראַכט גוטען בלעם, אונד האָט זיינע הענדע
צוזאַמען געשלאָגען, בלק האָט בלעם אָנגעריעדט:
(יא) איך האָב דיך גערופֿען, מיין פֿיינד נו פֿאַרפֿלוכען,
זיעה, דו האָסט דיך דריי מאָהל זעהר גוטטיג
ערוויזען. (יב) אונד נו דיר האָב איך גוטטיג
גיכט, איך וועל דיך נו מיינעם פֿאָלק נו דיר
נעהמען

אִישׁ מִבְּנֵי יִשְׂרָאֵל בָּא וַיַּקְרֵב אֶל־אֶחָיו אֶת־הַמִּדְיָנִית
לְעֵינֵי מֹשֶׁה וּלְעֵינֵי כָּל־עֲדַת בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל וְהֵמָּה בֹכִים
פֶּתַח אֹהֶל מוֹעֵד׃ וַיַּרְא פִּינְחָס בֶּן־אֶלְעָזָר בֶּן־אַהֲרֹן 7 מפסיר
הַכֹּהֵן וַיָּקָם מִתּוֹךְ הָעֲדָה וַיִּקַּח רֹמַח בְּיָדוֹ׃ וַיָּבֹא אַחַר 8
אִישׁ־יִשְׂרָאֵל אֶל־הַקֻּבָּה וַיִּדְקֹר אֶת־שְׁנֵיהֶם אֶת אִישׁ
יִשְׂרָאֵל וְאֶת־הָאִשָּׁה אֶל־קֳבָתָהּ וַתֵּעָצַר הַמַּגֵּפָה מֵעַל
בְּנֵי יִשְׂרָאֵל׃ וַיִּהְיוּ הַמֵּתִים בַּמַּגֵּפָה אַרְבָּעָה וְעֶשְׂרִים 9
אָלֶף׃

פ פ פ מא פינחס

וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה לֵאמֹר׃ פִּינְחָס בֶּן־אֶלְעָזָר בֶּן־ י 11
אַהֲרֹן הַכֹּהֵן הֵשִׁיב אֶת־חֲמָתִי מֵעַל בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל בְּקַנְאוֹ
אֶת־קִנְאָתִי בְּתוֹכָם וְלֹא־כִלִּיתִי אֶת־בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל בְּקִנְאָתִי׃
לָכֵן אֱמֹר הִנְנִי נֹתֵן לוֹ אֶת־בְּרִיתִי שָׁלוֹם׃ וְהָיְתָה לוֹ 13 12
וּלְזַרְעוֹ אַחֲרָיו בְּרִית כְּהֻנַּת עוֹלָם תַּחַת אֲשֶׁר קִנֵּא 14
לֵאלֹהָיו וַיְכַפֵּר עַל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל׃ וְשֵׁם אִישׁ יִשְׂרָאֵל
הַמֻּכֶּה אֲשֶׁר הֻכָּה אֶת־הַמִּדְיָנִית זִמְרִי בֶּן־סָלּוּא נְשִׂיא
בֵּית־אָב לַשִּׁמְעֹנִי׃ וְשֵׁם הָאִשָּׁה הַמֻּכָּה הַמִּדְיָנִית טו
כָּזְבִּי בַת־צוּר רֹאשׁ אֻמּוֹת בֵּית־אָב בְּמִדְיָן הִוא׃ פ
וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה לֵאמֹר׃ צָרֹר אֶת־הַמִּדְיָנִים 17 16
וְהִכִּיתֶם אוֹתָם׃ כִּי צֹרְרִים הֵם לָכֶם בְּנָכְלֵיהֶם אֲשֶׁר 18
נָכְלוּ לָכֶם עַל־דְּבַר פְּעוֹר וְעַל־דִּבַּר כָּזְבִּי בַת־נְשִׂיא
מִדְיָן אֲחֹתָם הַמֻּכָּה בְיוֹם־הַמַּגֵּפָה עַל־דְּבַר־פְּעוֹר׃
וַיְהִי אַחֲרֵי הַמַּגֵּפָה ס פ 19

Cap. XXVI. כו

וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה וְאֶל אֶלְעָזָר בֶּן־אַהֲרֹן הַכֹּהֵן א
לֵאמֹר׃ שְׂאוּ אֶת־רֹאשׁ כָּל־עֲדַת בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל מִבֶּן 2
עֶשְׂרִים שָׁנָה וָמַעְלָה לְבֵית אֲבֹתָם כָּל־יֹצֵא צָבָא

פיסקא באמצע פסוק 19. v. ואו קטיעא 12. v. י׳ זעירא 11. v. בישראל

(ו) מינדעסטענס מיין מען מוז דען קינדערן ישׂראל, מוכז פֿיהרטע מייגע מדינית. נו זייגען ברידערן, פֿאר דען מוזען משה, מוכז דער גאנצען בעמייגדע דער קינדער ישׂראל, דיא מן דעם מייגאנגע דעס שטיפֿטס־הויפּטעס וויגטען: (ז) פינחס: זאהן אלעזר, זאהן דעס פריסטערס אהרן, וואס דיסעס, שטאנד מוז מוז דער בעמייגדע, נאכדם מייגען שפּיס: (ח) גינג דעם מאנגע מוז ישׂראל נאך מן דעם שפּיס־ניימער, מוכז דורכשטאך וז׳ בייזע, וואוהין דען מען מוז ישׂראל, מוז דעם וויב, דורך מיהרען בוך · הירזורך ווערד דיא זייכע מבגעוועגדעט פֿון דען קינדערן ישׂראל: (ט) דיא מן דיסער זייכע שטארבען, ווערען מן דער נאה פֿיער מוכז גוואנציג טויסענד:

פינחס

(י) דער עוויגע רעדעטע מיט משה, מוכז שפרעך: (יא) פינחס זאהן אלעזר, זאהן דעס פריסטערס אהרן, דאס דורך זייגען מייפֿער פיר מיך, מיינען נאמען פֿון דען קינדערן ישׂראל מבגעוועגדעט, מוכז מיסט מורסאך, דאס מיך דיא קינדער ישׂראל מן מיינעם מייפֿער ניכט מויפֿערידענען האבע: (יב) האדוך פֿערשעלדע מיהם, מיך בעבע מיהם הירווים מיינען בוכז דער גלויקזעליגקייט: (יג) ער מוכז זייגע נאך־קומען מיינען דען בוכז דעס עוויגען פריסטערטהומס נוך זאהנע האבען, וויל ער פיר זייגען גאנט מייפֿער בעניידט, מוכז דיא קינדער ישׂראל פֿערזעהנט האט: (יד) דער מען פֿון ישׂראל, דער מיט דער מדינית מוזקפֿט, היס זמרי, זאהן סלוא, מין פֿאמיליען־פֿירסט מוס דעם שטאמע שמעון: (טו) מוכז דאס וויב מוס מדין דיא מוזקפֿט, היס כזבי, טאכטער כור, דער מיך מין פֿאמיליען־הויפּט מוגטער דען פֿעלקערשאפֿטען מן מדין וואר: (יז) דער עוויגע רעדעטע הירוף מיט משה, מוכז שפּראך: (יז) מיבעט פֿיינדזעליגקייט בעגגען דיא מדיניס מוס, מוכז שמאגט וז׳: (יח) דען וז׳ מבגאנגען פֿיינדזעליג בעגגען מיך בעהאנדעלט, מינדעסט וז׳ מיך מיט היגטערליסט נאך־בעשטעלט האבען, דורך דען מבגאנגט פעור, מוכז דורך מיהרע שוועסטער כזבי, דיא טאכטער דעס פֿירסטען מוס מדין · דיא מך טאגע דער זייכע וועגגען פעור, מוזגעקומען מיסט: (יט) עס וואר נאך דער זייכע:

קאפיטעל כו

(א) מוס דער עוויגע גו משה, מוכז גו אלעזר, זאהן דעס פריסטערס אהרן, שפראך, וויז פֿאלגט: (ב) נעהמעט דיא מבגאנגעהאן דער גאנצען בעמייגדע דער קינדער ישׂראל מוך, מבגאנגען דעם גאנצען גאמען דער קינדער ישׂראל מן מיינעם מייפֿער, נאך מיהרען פֿון דען קינדערן מילין, וז פֿיוע מיהרער דיהנסט טהון קענגען מן ישׂראל:

יהודה

חמול דאס געשלעכט דער חמולי: (כב) דיסע געשלעכטער
פרץ ווערען. דאָן מכרן דאס געשלעכט דער מכרני. דאָן
זרח דאס געשלעכט דער זרחי: (כא) דיא זהבנא דעס
געשלעכט דער שלני. דאָן פרץ דאס געשלעכט דער פרצי.
דאָן זרח דאס געשלעכט דער זרחי: (כא) דיא זהבנא דעס
יקודק, עד מוכ מוכן. וויין עד מוכ
מוכן שטאַרבען איך וואַבע כנען: (כ) מוכ כן וואַרען נאָך
דיא זהבנא יקודק נאָך מיהרען געשלעכטערן. דאָן שלה דאס
געשלעכט דער שלני. דאָן פרץ דאס געשלעכט דער פרצי.

(ג) משה מוכ דער פריסטער אלעזר רעדעטען מיט מיהנען
דיסערהאַוב מין דען געפֿילדען דאָן מוזה, דאס ירדן גענגען
בעפאַהלען האַטטע, דיא מוס מכלים גענאַגען וואַרען:
(ה) לחוכן, דער ערסט־געבאַהרנע דעס ישראל. דיא
קינדער לחוכן וואַרען, מכוך מוכ דאס בעשלעכט דער
מכוכי. דאָן פלוא דאס געשלעכט דער פלואי: (ו) דאָן
חצרן דאס געשלעכט דער מכרוני. דאָן כרמי דאס געשלעכט
דער כרמי: (ז) דיסעס זינד דיא בעשלעכטער דעס שטאַם־
מעס לחוכן. מוכ דיא גענאַמטערטען דערזעלבען וואַרען
דאָן דער נאַהע, דריא מוכ פֿיערציג טויסענד, זיבען הונ־
דערט מוכ דרייסיג: (ח) דיא זהבנא פלוא וואַרען חליאב:
(ט) דיא זהבנא דעס חליאב, נמואל, דתן מוכ אבירם.
דיסער דתן מוכ אבירם וואַרען דיא פֿערזאַמדנעטען דער
געמיינדע, דיא זיך ווידער משה מוכ קרח מופֿלעהנטען,
דאָן דעס מהנאַגע דעס קרח, דאַ זיא זיך ווידער דען
עוויגען מופֿלעהנטען: (י) דאַ דאָן דיא ערדע זיך מוף טהאַט,
מוכ זיא נעבסט קרח פֿערשלאַנג, דאַ מוף דער מיבריגע
עכסנפעל וואַרדען. מינדעסט דאס פֿייער דיא נוויא הונדערט
מהאַנג מוסקט. דיא זאַמרוך נוס שטראַף־
ביבל ניכט מוסגעקאַמען:
(יא) דיא זהבנא דעס קרח מבער
דאָן בינדינג מען פֿערזהרטע. דיא זאַמרוך נוס שטראַף־
פרעדיגט וואַרדען: (יב) דיא זהבנא דעס קלא מבער
עוויגען מופֿלעהנטען: (יג) דאַ דאָן דיא ערדע זיך מוף טהאַט,
מוכ זיא נעבסט קרח פֿערשלאַנג, דאַ מוף דער מיבריגע
זיבע ניכט מוסגעקאַמען:

(יב) דיא זהבנא שמעון נאָך מיהרען געשלעכטערן. דאָן
נמואל דאס געשלעכט דער נמואלי. דאָן ימין דאס געשלעכט
דער ימיני. דאָן יכין דאס געשלעכט דער יכיני: (יג) דאָן
זרח דאס געשלעכט דער זרחי. דאָן שאול דאס געשלעכט
דער שאולי: (יד) דיסעס זינד דיא בעשלעכטער דעס שטאַם־
מעס שמעון, נוסאַממען נוויא מוכ נוואַנציג טויסענד
מוכ נוויא הונדערט:

(טו) דיא זהבנא גד נאָך מיהרען געשלעכטערן. דאָן צפון
דאס געשלעכט דער צפוני. דאָן חגי דאס געשלעכט דער
חגי. דאָן שוני דאס געשלעכט דער שוני: (יו) דאָן אזני
דאס געשלעכט דער אזני. דאָן ערי דאס געשלעכט דער
ערי: (יז) דאָן ארוד דאס געשלעכט דער ארודי. דאָן
אראלי דאס געשלעכט דער ארואלי: (יח) דיא געשלעכטער
דער קינדער גד עבטהיילטען מן בעמוסטערטען, פֿיערציג
טויסענד מוכ פֿינף הונדערט:

(יט) ענן מוכ אונן. ווייין עד מוכ
יהודה דאס געשלעכט דער ענני: (כ) דיסע געשלעכטער
שלה דאס געשלעכט דער שלני. דאָן פרץ דאס געשלעכט
דער פרצי. דאָן זרח דאס געשלעכט דער זרחי: (כא) דיא
זהבנא דעס חצרן דאס געשלעכט דער חצרוני. דאָן כרמי
דאס געשלעכט דער כרמי: (כב) דיסע געשלעכטער

3 בְּיִשְׂרָאֵל׃ וַיְדַבֵּר מֹשֶׁה וְאֶלְעָזָר הַכֹּהֵן אֹתָם בְּעַרְבֹת
4 מוֹאָב עַל־יַרְדֵּן יְרֵחוֹ לֵאמֹר׃ מִבֶּן עֶשְׂרִים שָׁנָה וָמָעְלָה
כַּאֲשֶׁר צִוָּה יְהוָה אֶת־מֹשֶׁה וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל הַיֹּצְאִים
שני ה מֵאֶרֶץ מִצְרָיִם׃ רְאוּבֵן בְּכוֹר יִשְׂרָאֵל בְּנֵי רְאוּבֵן
חֲנוֹךְ מִשְׁפַּחַת הַחֲנֹכִי לְפַלּוּא מִשְׁפַּחַת הַפַּלֻּאִי׃
6 לְחֶצְרֹן מִשְׁפַּחַת הַחֶצְרוֹנִי לְכַרְמִי מִשְׁפַּחַת הַכַּרְמִי׃
7 אֵלֶּה מִשְׁפְּחֹת הָרְאוּבֵנִי וַיִּהְיוּ פְקֻדֵיהֶם שְׁלֹשָׁה וְאַרְבָּעִים
8 אֶלֶף וּשְׁבַע מֵאוֹת וּשְׁלֹשִׁים׃ וּבְנֵי פַלּוּא אֱלִיאָב׃
9 וּבְנֵי אֱלִיאָב נְמוּאֵל וְדָתָן וַאֲבִירָם הוּא־דָתָן וַאֲבִירָם
קְרוּאֵי הָעֵדָה אֲשֶׁר הִצּוּ עַל־מֹשֶׁה וְעַל־אַהֲרֹן בַּעֲדַת־
י קֹרַח בְּהַצֹּתָם עַל־יְהוָה׃ וַתִּפְתַּח הָאָרֶץ אֶת־פִּיהָ
וַתִּבְלַע אֹתָם וְאֶת־קֹרַח בְּמוֹת הָעֵדָה בַּאֲכֹל הָאֵשׁ אֵת
11 חֲמִשִּׁים וּמָאתַיִם אִישׁ וַיִּהְיוּ לְנֵס׃ וּבְנֵי־קֹרַח לֹא־
12 מֵתוּ׃ ס בְּנֵי שִׁמְעוֹן לְמִשְׁפְּחֹתָם לִנְמוּאֵל
מִשְׁפַּחַת הַנְּמוּאֵלִי לְיָמִין מִשְׁפַּחַת הַיָּמִינִי לְיָכִין
13 מִשְׁפַּחַת הַיָּכִינִי׃ לְזֶרַח מִשְׁפַּחַת הַזַּרְחִי לְשָׁאוּל
14 מִשְׁפַּחַת הַשָּׁאוּלִי׃ אֵלֶּה מִשְׁפְּחֹת הַשִּׁמְעֹנִי שְׁנַיִם
טו וְעֶשְׂרִים אֶלֶף וּמָאתָיִם׃ ס בְּנֵי גָד לְמִשְׁפְּחֹתָם
לְצְפוֹן מִשְׁפַּחַת הַצְּפוֹנִי לְחַגִּי מִשְׁפַּחַת הַחַגִּי לְשׁוּנִי
16 מִשְׁפַּחַת הַשּׁוּנִי׃ לְאָזְנִי מִשְׁפַּחַת הָאֶזְנִי לְעֵרִי מִשְׁפַּחַת
17 הָעֵרִי׃ לַאֲרוֹד מִשְׁפַּחַת הָאֲרוֹדִי לְאַרְאֵלִי מִשְׁפַּחַת
18 הָאַרְאֵלִי׃ אֵלֶּה מִשְׁפְּחֹת בְּנֵי־גָד לִפְקֻדֵיהֶם אַרְבָּעִים
19 אֶלֶף וַחֲמֵשׁ מֵאוֹת׃ ס בְּנֵי יְהוּדָה עֵר וְאוֹנָן
כ וַיָּמָת עֵר וְאוֹנָן בְּאֶרֶץ כְּנָעַן׃ וַיִּהְיוּ בְּנֵי־יְהוּדָה
לְמִשְׁפְּחֹתָם לְשֵׁלָה מִשְׁפַּחַת הַשֵּׁלָנִי לְפֶרֶץ מִשְׁפַּחַת
21 הַפַּרְצִי לְזֶרַח מִשְׁפַּחַת הַזַּרְחִי׃ וַיִּהְיוּ בְנֵי־פֶרֶץ לְחֶצְרֹן
22 מִשְׁפַּחַת הַחֶצְרֹנִי לְחָמוּל מִשְׁפַּחַת הֶחָמוּלִי׃ אֵלֶּה

מִשְׁפַּחַת יְהוּדָה לְפִקְדֵיהֶם שִׁשָּׁה וְשִׁבְעִים אֶלֶף וַחֲמֵשׁ
מֵאוֹת׃ ס בְּנֵי יִשָּׂשכָר לְמִשְׁפְּחֹתָם תּוֹלָע 23
מִשְׁפַּחַת הַתּוֹלָעִי לְפוּיָה מִשְׁפַּחַת הַפּוּנִי׃ לְיָשׁוּב 24
מִשְׁפַּחַת הַיָּשֻׁבִי לְשִׁמְרֹן מִשְׁפַּחַת הַשִּׁמְרֹנִי׃ אֵלֶּה כה
מִשְׁפְּחֹת יִשָּׂשכָר לְפִקְדֵיהֶם אַרְבָּעָה וְשִׁשִּׁים אֶלֶף וּשְׁלֹשׁ
מֵאוֹת׃ ס בְּנֵי זְבוּלֻן לְמִשְׁפְּחֹתָם לְסֶרֶד 26
מִשְׁפַּחַת הַסַּרְדִּי לְאֵלוֹן מִשְׁפַּחַת הָאֵלֹנִי לְיַחְלְאֵל
מִשְׁפַּחַת הַיַּחְלְאֵלִי׃ אֵלֶּה מִשְׁפְּחֹת הַזְּבוּלֹנִי לִפְקֻדֵיהֶם 27
שִׁשִּׁים אֶלֶף וַחֲמֵשׁ מֵאוֹת׃ ס בְּנֵי יוֹסֵף 28
לְמִשְׁפְּחֹתָם מְנַשֶּׁה וְאֶפְרָיִם׃ בְּנֵי מְנַשֶּׁה לְמָכִיר 29
מִשְׁפַּחַת הַמָּכִירִי וּמָכִיר הוֹלִיד אֶת־גִּלְעָד לְגִלְעָד
מִשְׁפַּחַת הַגִּלְעָדִי׃ אֵלֶּה בְּנֵי גִלְעָד אִיעֶזֶר מִשְׁפַּחַת ל
הָאִיעֶזְרִי לְחֶלֶק מִשְׁפַּחַת הַחֶלְקִי׃ וְאַשְׂרִיאֵל מִשְׁפַּחַת 31
הָאַשְׂרִאֵלִי וְשֶׁכֶם מִשְׁפַּחַת הַשִּׁכְמִי׃ וּשְׁמִידָע מִשְׁפַּחַת 32
הַשְּׁמִידָעִי וְחֵפֶר מִשְׁפַּחַת הַחֶפְרִי׃ וְצְלָפְחָד בֶּן־חֵפֶר 33
לֹא־הָיוּ לוֹ בָנִים כִּי אִם־בָּנוֹת וְשֵׁם בְּנוֹת צְלָפְחָד מַחְלָה
וְנֹעָה חָגְלָה מִלְכָּה וְתִרְצָה׃ אֵלֶּה מִשְׁפְּחֹת מְנַשֶּׁה 34
וּפְקֻדֵיהֶם שְׁנַיִם וַחֲמִשִּׁים אֶלֶף וּשְׁבַע מֵאוֹת׃ ס

אֵלֶּה בְּנֵי־אֶפְרַיִם לְמִשְׁפְּחֹתָם לה
הַשֻּׁתַלְחִי לְבֶכֶר מִשְׁפַּחַת הַבַּכְרִי לְתַחַן מִשְׁפַּחַת
הַתַּחֲנִי׃ וְאֵלֶּה בְּנֵי שׁוּתֶלַח לְעֶרָן מִשְׁפַּחַת הָעֶרָנִי׃ 36
אֵלֶּה מִשְׁפְּחֹת בְּנֵי־אֶפְרַיִם לִפְקֻדֵיהֶם שְׁנַיִם וּשְׁלֹשִׁים 37
אֶלֶף וַחֲמֵשׁ מֵאוֹת אֵלֶּה בְּנֵי־יוֹסֵף לְמִשְׁפְּחֹתָם׃

ס בְּנֵי בִנְיָמִן לְמִשְׁפְּחֹתָם לְבֶלַע מִשְׁפַּחַת 38
הַבַּלְעִי לְאַשְׁבֵּל מִשְׁפַּחַת הָאַשְׁבֵּלִי לַאֲחִירָם מִשְׁפַּחַת
הָאֲחִירָמִי׃ לְשֻׁפוּפָם מִשְׁפַּחַת הַשּׁוּפָמִי לְחוּפָם מִשְׁפַּחַת 39
הַחוּפָמִי׃ וַיִּהְיוּ בְנֵי־בֶלַע אַרְדְּ וְנַעֲמָן מִשְׁפַּחַת הָאַרְדִּי
לְנַעֲמָן מִשְׁפַּחַת הַנַּעֲמִי׃ אֵלֶּה בְּנֵי־בִנְיָמִן לְמִשְׁפְּחֹתָם 41

יקודק ענטהיטען מן געמוסטערטען׳ זעכס מוב זיבענציג
טויסענד׳ פינף הונדערט׃

(כג) דיא זוהנע ישכר נאך מיהרען געשלעכטערן׳ תולע
נעבסט דעם בעשלעכט דער תולעי׃ פון פוה נאם בעשלעכט
דער פוני׃ (כד) פון ישוב נאם בעשלעכט דער ישבי׃
פון שמרן נאם בעשלעכט דער שמרני׃ (כה) דיסע גע־
שלעכטער דעס ישכר ענטהיטען מן געמוסטערטען׳
פיער מוב זעכציג טויסענד מוב דרייא הונדערט׃

(כו) דיא זוהנע זבולן נאך מיהרען געשלעכטערן׳ פון
סרד נאם בעשלעכט דער סרדי׃ פון חלון נאם בעשלעכט
דער חלוני׃ פון יחלאל נאם בעשלעכט דער יחלאלי׃
(כז) דיסע בעשלעכטער דעס שטאמעס זבולן ענטהיטען
מן געמוסטערטען׳ זעכציג טויסענד מוב פינף הונדערט׃

(כח) דיא זוהנע דעס יוסף נאך מיהרען געשלעכטערן׳
מנשה מוב זוועי הונדערט׃ (כט) דיא זוהנע מנשה׃ פון מכיר
נאם בעשלעכט דער מכירי׃ מכיר נייגעט גלעד׳ פון
גלעד קומ נאם בעשלעכט דער גלעדי׃ (ל) דיא זוהנע
גלעד׳ איעזר מיט דעם בעשלעכט דער איעזרי׃ פון
חלק נאם בעשלעכט דער חלקי׃ (לא) פון אשריאל נאם
בעשלעכט דער אשרילי׃ פון שכם נאם בעשלעכט דער
שכמי׃ (לב) פון שמידע נאם בעשלעכט דער שמידעי׃
פון חפר נאם בעשלעכט דער חפרי׃ (לג) צלפחד זוהן
דעס חפר נאם בעשלעכט דער צלפחדי׃ דיא
טעכטער דעס צלפחד היסען׳ זוהנע׳ מחלה׳ נעה׳ חגלה׳ מלכה
מוב תרצה׃ (לד) דיסע בעשלעכטער דעס מנשה ענטהיטען
מן געמוסטערטען׳ זוויי מוב פינפציג טויסענד׳ זיבען
הונדערט׃

(לה) פון אפרים נאך דיא זוהנע יוסף׳ נאך מיהרען
בעשלעכטערן׳ פון שותלח נאם בעשלעכט דער שותלחי׃
פון בכר נאם בעשלעכט דער בכרי׃ פון תחן נאם בע־
שלעכט דער תחני׃ (לו) מוב דיסעס זיבן דיא זוהנע דעס
שותלח׃ פון ערן נאם בעשלעכט דער ערני׃ (לז) דיא
זוהנע אפרים נאך מיהרען בעשלעכטערן׳ פון גענע־
לוגט דעם בעשלעכט דער זוהנע יוסף׳ נאך מיהרען
דיסעס זיבן דיא זוהנע יוסף׳ נאך מיהרען בעשלעכטערן׃

(לח) דיא זוהנע בנימין נאך מיהרען בעשלעכטערן׳ פון
בלע נאם בעשלעכט דער בלעי׃ פון אשבל נאם בע־
שלעכט דער אשבלי׃ פון אחירם נאם בעשלעכט דער אחירמי׃
(לט) פון שפופם נאם בעשלעכט דער שופמי׃ פון חופם נאם
בעשלעכט דער חופמי׃ (מ) דיא זוהנע דעס בלע
וואהרען׳ ארד מוב נעמן׃ פון דיסען קומ נאם בעשלעכט
דער ארדי׃ נעמן׃ (מא) דיסעס זיבן דיא קינדער
בנימין נאך מיהרען בעשלעכטערן׳ מיהרע בעמוסטערטען
וואהren מן דער נאהמ׳ פינף מוב פיערציג טויסענד מוב
זעכס הונדערט׃

(מב) פֿאַמיליע נאַהאריי מער שוואַך מיסט:
דיא פֿאַמיליע נאַהאריי מער קליינערע ערב־גוט. יעדעס
וואַלד וואָס דאָס גרעסערע ערב־גוט. (נד) דיא נאַהאריי
מיט גרעסערע ערב־גוט שוואַכערע. נאַכדעם
וועלכע וואָס אין ערב־גוט נוגעטהיילט ווערדען/
שטאַמע/ מיהר ערבע פֿאַרבונדען ווערדען: (נו) זורק דאָס
מוב וואָס מיהרע/ נאַך דען נאַמען
וואָס דער פֿעדערטהיילט ווערדען/
(נז) יעדאָך וואָס דאָס זורק דורך דאָס פֿעדערטהיילט ווערדען/
מבנאַהו מיהרער געמיינשאַפֿטליכען אין ערב־גוט נוגעבונדען:
פֿאַמיליע אין קליינערע ערב־גוט. יעדעס וויבד נאַך דער
מוסבעטהיילט ווערדען: (נח) דיא נאַהאריי מיט שוואַכערע
קאַמאַט אין גרעסערע ערב־גוט. מוב דיא שוואַכערע
זאָלד דאָס וואָס דער ערב־גוט. (נט) דיא נאַהאריי
גרעסערע ערב־גוט. נוט ערב־גוטע
זאָלד דאָס וואָס דער ערב־גוט. (ס) דעס לעכן וואַרב
מוב מיהרע שוועסטער מריס: (סא) עמרם. דיא
בהרען וואַרדען. דיסע בעבאַהר דעס עמרם/ לעכן/ משׁה/
עמרם היס יוכבד טאַכטער לוי/ דיא מיהם אין מצרים גע־
בהרען וואַרדען. דיסע בעבאַהר דעס עמרם/ לעכן/ משׁה/
אהרן/ מלכה/ שׁבֿיהוּ/ מלעזר/ מוב לישמע/
נאַדאַב/ אביהוּא/ אלעזר/ איתמר:

ופקדיהם חמשה וארבעים אלף ושש מאות: ס
42 אלה בני־דן למשפחתם לשוחם משפחת השוחמי
43 אלה משפחת דן למשפחתם: כל־משפחת השוחמי
לפקדיהם ארבעה וששים אלף וארבע מאות:
44 ס בני אשר למשפחתם לימנה משפחת הימנה
לישוי משפחת הישוי לבריעה משפחת הבריעי:
מה לבני בריעה לחבר משפחת החברי למלכיאל משפחת
47 46 המלכיאלי: ושם בת־אשר שרח: אלה משפחת
בני־אשר לפקדיהם שלשה וחמשים אלף וארבע
48 מאות: ס בני נפתלי למשפחתם ליחצאל
49 משפחת היחצאלי לגוני משפחת הגוני: ליצר
ג משפחת היצרי לשלם משפחת השלמי: אלה
משפחת נפתלי למשפחתם ופקדיהם חמשה וארבעים
51 אלף וארבע מאות: אלה פקודי בני ישראל שש־
מאות אלף ואלף שבע מאות ושלשים: פ
שלישי 53 52 וידבר יהוה אל־משה לאמר: לאלה תחלק הארץ
54 בנחלה במספר שמות: לרב תרבה נחלתו ולמעט
נה תמעיט נחלתו איש לפי פקדיו יתן נחלתו: אך־
בגורל יחלק את־הארץ לשמות מטות אבתם ינחלו:
56 על־פי הגורל תחלק נחלתו בין רב למעט: ס
57 ואלה פקודי הלוי למשפחתם לגרשון משפחת
החגרשני לקהת משפחת הקהתי למררי משפחת
58 המררי: אלה ׀ משפחת לוי משפחת הלבני משפחת
החברני משפחת המחלי משפחת המושי משפחת
59 הקרחי וקהת הולד את־עמרם: ושם ׀ אשת עמרם
יוכבד בת־לוי אשר ילדה אתה ללוי במצרים ותלד
לעמרם את־אהרן ואת־משה ואת מרים אחתם:
ס ויולד לאהרן את־נדב ואת־אביהוא את־אלעזר ואת־

61 אִיתָמָר׃ וַיָּמָת נָדָב וַאֲבִיהוּא בְּהַקְרִיבָם אֵשׁ־זָרָה
62 לִפְנֵי יְהוָה׃ וַיִּהְיוּ פְקֻדֵיהֶם שִׁלְשָׁה וְעֶשְׂרִים אֶלֶף כָּל־
זָכָר מִבֶּן־חֹדֶשׁ וָמָעְלָה כִּי׀ לֹא הָתְפָּקְדוּ בְּתוֹךְ בְּנֵי
יִשְׂרָאֵל כִּי לֹא־נִתַּן לָהֶם נַחֲלָה בְּתוֹךְ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל׃
63 אֵלֶּה פְקוּדֵי מֹשֶׁה וְאֶלְעָזָר הַכֹּהֵן אֲשֶׁר פָּקְדוּ אֶת־בְּנֵי
64 יִשְׂרָאֵל בְּעַרְבֹת מוֹאָב עַל יַרְדֵּן יְרֵחוֹ׃ וּבְאֵלֶּה לֹא־
הָיָה אִישׁ מִפְּקוּדֵי מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן הַכֹּהֵן אֲשֶׁר פָּקְדוּ אֶת־
סה בְּנֵי יִשְׂרָאֵל בְּמִדְבַּר סִינָי׃ כִּי־אָמַר יְהוָה לָהֶם מוֹת
יָמֻתוּ בַּמִּדְבָּר וְלֹא־נוֹתַר מֵהֶם אִישׁ כִּי אִם־כָּלֵב בֶּן־
יְפֻנֶּה וִיהוֹשֻׁעַ בִּן־נוּן׃ ס

כז Cap. XXVII.

א וַתִּקְרַבְנָה בְּנוֹת צְלָפְחָד בֶּן־חֵפֶר בֶּן־גִּלְעָד בֶּן־מָכִיר
בֶּן־מְנַשֶּׁה לְמִשְׁפְּחֹת מְנַשֶּׁה בֶן־יוֹסֵף וְאֵלֶּה שְׁמוֹת בְּנֹתָיו
2 מַחְלָה נֹעָה וְחָגְלָה וּמִלְכָּה וְתִרְצָה׃ וַתַּעֲמֹדְנָה לִפְנֵי
מֹשֶׁה וְלִפְנֵי אֶלְעָזָר הַכֹּהֵן וְלִפְנֵי הַנְּשִׂיאִם וְכָל־הָעֵדָה
3 פֶּתַח אֹהֶל־מוֹעֵד לֵאמֹר׃ אָבִינוּ מֵת בַּמִּדְבָּר וְהוּא
לֹא־הָיָה בְתוֹךְ הָעֵדָה הַנּוֹעָדִים עַל־יְהוָה בַּעֲדַת־קֹרַח
כִּי־בְחֶטְאוֹ מֵת וּבָנִים לֹא־הָיוּ לוֹ׃ לָמָּה יִגָּרַע שֵׁם־ 4
אָבִינוּ מִתּוֹךְ מִשְׁפַּחְתּוֹ כִּי אֵין לוֹ בֵּן תְּנָה־לָּנוּ אֲחֻזָּה
ה בְּתוֹךְ אֲחֵי אָבִינוּ׃ וַיַּקְרֵב מֹשֶׁה אֶת־מִשְׁפָּטָן לִפְנֵי
יְהוָה׃ פ

6 7 רביעי וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה לֵאמֹר׃ כֵּן בְּנוֹת צְלָפְחָד
דֹּבְרֹת נָתֹן תִּתֵּן לָהֶם אֲחֻזַּת נַחֲלָה בְּתוֹךְ אֲחֵי אֲבִיהֶם
8 וְהַעֲבַרְתָּ אֶת־נַחֲלַת אֲבִיהֶן לָהֶן׃ וְאֶל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל
תְּדַבֵּר לֵאמֹר אִישׁ כִּי־יָמוּת וּבֵן אֵין לוֹ וְהַעֲבַרְתֶּם אֶת־
9 נַחֲלָתוֹ לִבְתּוֹ׃ וְאִם־אֵין לוֹ בַּת וּנְתַתֶּם אֶת־נַחֲלָתוֹ לְאֶחָיו׃
י וְאִם־אֵין לוֹ אַחִים וּנְתַתֶּם אֶת־נַחֲלָתוֹ לַאֲחֵי

(סא) נדב ואביהוא קאמען אום, שוס זיי פאר דעם
עוויגען געמיינעם פייער ברענטען: (סב) מיהרע געמוס-
טערטען, נעמיך שוין מאנכע-פערסאנען פון מיינעם
מאמען אן אוכ לעריבער, בעיפען זיך אויף דרייא אוכ
זעכצעג טויסענד. דען אוכטער דען קינדערן ישראל זיבן
זיי ניכט מיט געמוסטערט ווערדען. ווייל זיי קיין ערב-
גוט אוכטער דען קינדערן ישראל בעקאמען: (סג) דיסעס
זיבן שוס זיי מוסטערונגען, וועלכע משה אוכ דער פריסטער
אלעזר, פון דען בעפעלען פאן גאט, יללן
בעגעבן יהוה, מיט דען קינדערן ישראל פארגענאמען:
(סד) אוכטער דיסען וואר קיין מאן, פאן דער פארי-
גען מוסטערונג, וועלכע משה אוכ דער פריסטער אלעזר, אין
דער וויסטע סיני, מיט דען קינדערן ישראל פארגענאמען:
(סה) דען דער עוויגע האטטע מיבער זיי דען מויסשפרוך
געטהאן, זיי זוליין מען דער וויסטע שטערבעדן. עס בליב
שוס קיין מען פאן מיהען מיבריג, מויסער כלב זוהן יפנה,
אוכ יקושע זוהן נון:

קאפיטעל כז

(א) זיי טעכטער דעס צלפחד, זוהן דעס חפר, זוהן דעס
גלעד, זוהן דעס מכיר, זוהן דעס מנשה, פון דען פאמי-
מע מנשה, זוהן דעס יוסף. דיסע זיינע טעכטער, וועלכע
מען מנשה, זוהן דעס יוסף. דיסע זיינע טעכטער, וועלכע
מחלה, נעה, חגלה, מלכה, תרצה היסען, קאמען
הערצו: (ב) טראטען אוף פאר משה, פאר דעם פריסטער
אלעזר, פאר אללע פירסטען אוכ דער גאנצען גענייכע,
פאר דעם איינגאנגע דעס שטיפטס-צעלט, אוכ שפראכען:
(ג) אונסער פאטער איסט טוי דער וויסטע געשטאנדען,
ער איסט נייכט אונטער דעם אנהאנגע דעס קלק
גענוסען, זיי זיך וויידער דען עוויגען עמפערעס האבען
ער איסט פאבער נייכט אוכטער דעם אנהאנגע זיינע
ברודער שטאנד טוי זיינער זיידע, אוכ האט קיינע זיהנע
הינטערלאסען: (ד) וואורום זאל דער נאמען אונסערעס
פאטערס, וויל ער קיינען זוהן האט, טוי דעם געשוואכטס-
רעגיסטער טוי-גענהען? גיב אונס פיוואהר טוי מייגע-
פאטערס אונטער דען ברידערן אונסערעס פאטערס: (ה) משה
טהוט אוכטער דען ברידערן אונסערעס פאטערס:
ברואכטע מיהרע רעכטס-זאכע פאר דען עוויגען:

(ו) אוכ דער עוויגע שפראך צו משה, וויא פאלגט: (ז) זיי
טעכטער צלפחד האבען רעכט בערעדט, זוא זאלסט
מיהרע פאטערס ברידערן אונטער דען מיטגענאסען ערב-גוט
מיהרע פאטערס טוי זיי ברינגען: (ח) דען קינדערן ישראל
זאלסט אוכ זאגען: וואס יעמאנד שטירבט,
אוכ קיינען זוהן הינטערלאסט, זאל זאלסט מיהר זיין ערבע
פאן זיינע טעכטער ברינגען: (ט) האט ער קיינע טעכטער,
זאלסט זיי מיבערגעבען זיין ערב-
גוט זיינעם פאטערס ברידערן:

(א) ווען עמער מויך דער פאטער קיינע ברידער האט /
זאלט איר דעם ירושה געבן צו זיינע ברידער :
(ב) פערנער שפרעך דער עוויגע צו משה / שטייגט אויף
דיסען בערג עבריס / מוזט בעזיהע פאן דאס לאנד /
וואס איך האב קינדערן ישראל מיינע רעכטס־פערמעגנס
זיין / וויא דער עוויגע דעם משה בעפאהלן :

קאפימעל כח

(א) דער עוויגע רעדעטע מיט משה / מוזט שפרעך :
(ב) געבימטע דען קינדערן ישראל / מוזט שפרעך צו זיי /
מיין קאפאנען / מיין ברויט צו מיינע פיער פער־
געהרט, מיר צום אנגענעהמען גערוכ / זאלט איהר זארג־
פעלטיג זיין / יעדעס צו זיינער צייט צו מיר קריבריגען : (ג) ווען
מען עוויגע דיר / מיינע מען דער גייסט האט / מוזט
יעגע זיינע האנד מוך פריסטער אלעזר מוזט פאן זאלן
ווערפן דען פריסטער אלעזר מוזט פאן זאלן
ערטהיילט מיהם בעפעהלן פאר מיהרען מוזט :
(כ) יעגע מיינען טהיל פאן דיינער משיעסטאט מוך מיהן /
מיט מיהם דיא גאנצע בעמיינדע דער קינדער ישראל גע־
הארכ : (כא) ער זאל פאר דען פריסטער אלעזר טרעטען /
מוזט מיהן מוך דען מוישפרוך דער חולים בעפראגען /
מוך דעם עוויגען . נאך דעסען בעשיידט / זאל ער מוזט
מיינע קינדער ישראל מיט מיהם / זא וויא דיא גאנצע גע־
מיינדע / מוז משה טהאטן : (כב) משה טהאט / וויא
מיהם דער עוויגע בעפאהלן . נאהם יקוסט / שטעלט
מיהן פאר דען פריסטער אלעזר מוזט פאר דיא גאנצע גע־
מיינדע : (כג) יעגעטט זיינע האנד מוך מיהן / מוזט
ערטהיילט מיהם בעפאהלן . וויא דער עוויגע דורך משה
פערהאנדעט :

קאפימעל כח

(א) דער עוויגע רעדעטע מיט משה / מוזט שפרעך :
(ב) געבימטע דען קינדערן ישראל / מוזט צו זיי שפרעך /
מיין קאפאנען / מיין ברויט צו מיינע פיער פער־
געהרט, מיר צום אנגענעהמען גערוכ / זאלט איהר זארג־
פעלטיג זיין / יעדעס צו זיינער צייט צו מיר קריבריגען : (ג) ווען
מען עוויגע דיר / מיינע מען דער גייסט האט / מוזט
יעגע זיינע האנד מוך פריסטער אלעזר מוזט פאן זאלן
ווערפן דען פריסטער אלעזר מוזט פאן זאלן
ערטהיילט מיהם בעפאהלן . וויא דער עוויגע דורך משה
פערהאנדעט :

11 אָבִיו׃ וְאִם־אֵין אַחִים לְאָבִיו וְנָתַתֶּם אֶת־נַחֲלָתוֹ
לִשְׁאֵרוֹ הַקָּרֹב אֵלָיו מִמִּשְׁפַּחְתּוֹ וְיָרַשׁ אֹתָהּ וְהָיְתָה־
לִבְנֵי יִשְׂרָאֵל לְחֻקַּת מִשְׁפָּט כַּאֲשֶׁר צִוָּה יְהוָה אֶת־
משֶׁה׃ פ

12 וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה עֲלֵה אֶל־הַר הָעֲבָרִים הַזֶּה
13 וּרְאֵה אֶת־הָאָרֶץ אֲשֶׁר נָתַתִּי לִבְנֵי יִשְׂרָאֵל׃ וְרָאִיתָה
אֹתָהּ וְנֶאֱסַפְתָּ אֶל־עַמֶּיךָ גַּם־אָתָּה כַּאֲשֶׁר נֶאֱסַף אַהֲרֹן
14 אָחִיךָ׃ כַּאֲשֶׁר מְרִיתֶם פִּי בְּמִדְבַּר־צִן בִּמְרִיבַת הָעֵדָה
לְהַקְדִּישֵׁנִי בַּמַּיִם לְעֵינֵיהֶם הֵם מֵי־מְרִיבַת קָדֵשׁ מִדְבַּר־
טו 16 צִן׃ ס וַיְדַבֵּר מֹשֶׁה אֶל־יְהוָה לֵאמֹר׃ יִפְקֹד
17 יְהוָה אֱלֹהֵי הָרוּחֹת לְכָל־בָּשָׂר אִישׁ עַל־הָעֵדָה׃ אֲשֶׁר־
יֵצֵא לִפְנֵיהֶם וַאֲשֶׁר יָבֹא לִפְנֵיהֶם וַאֲשֶׁר יוֹצִיאֵם וַאֲשֶׁר
יְבִיאֵם וְלֹא תִהְיֶה עֲדַת יְהוָה כַּצֹּאן אֲשֶׁר אֵין־לָהֶם
18 רֹעֶה׃ וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה קַח־לְךָ אֶת־יְהוֹשֻׁעַ בִּן־
19 נוּן אִישׁ אֲשֶׁר־רוּחַ בּוֹ וְסָמַכְתָּ אֶת־יָדְךָ עָלָיו׃ וְהַעֲמַדְתָּ
אֹתוֹ לִפְנֵי אֶלְעָזָר הַכֹּהֵן וְלִפְנֵי כָּל־הָעֵדָה וְצִוִּיתָה אֹתוֹ
כ לְעֵינֵיהֶם׃ וְנָתַתָּה מֵהוֹדְךָ עָלָיו לְמַעַן יִשְׁמְעוּ כָּל־
21 עֲדַת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל׃ וְלִפְנֵי אֶלְעָזָר הַכֹּהֵן יַעֲמֹד וְשָׁאַל
לוֹ בְּמִשְׁפַּט הָאוּרִים לִפְנֵי יְהוָה עַל־פִּיו יֵצְאוּ וְעַל־פִּיו
22 יָבֹאוּ הוּא וְכָל־בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל אִתּוֹ וְכָל־הָעֵדָה׃ וַיַּעַשׂ
מֹשֶׁה כַּאֲשֶׁר צִוָּה יְהוָה אֹתוֹ וַיִּקַּח אֶת־יְהוֹשֻׁעַ וַיַּעֲמִדֵהוּ
23 לִפְנֵי אֶלְעָזָר הַכֹּהֵן וְלִפְנֵי כָּל־הָעֵדָה׃ וַיִּסְמֹךְ אֶת־יָדָיו
עָלָיו וַיְצַוֵּהוּ כַּאֲשֶׁר דִּבֶּר יְהוָה בְּיַד־משֶׁה׃ פ

כח Cap. XXVIII.

חמישי א 2 וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל־משֶׁה לֵאמֹר׃ צַו אֶת־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל
וְאָמַרְתָּ אֲלֵהֶם אֶת־קָרְבָּנִי לַחְמִי לְאִשַּׁי רֵיחַ נִיחֹחִי
3 תִּשְׁמְרוּ לְהַקְרִיב לִי בְּמוֹעֲדוֹ׃ וְאָמַרְתָּ לָהֶם זֶה הָאִשֶּׁה
אֲשֶׁר תַּקְרִיבוּ לַיהוָה כְּבָשִׂים בְּנֵי־שָׁנָה תְּמִימִם שְׁנַיִם

4 לַיּוֹם עֹלָה תָּמִיד׃ אֶת־הַכֶּבֶשׂ אֶחָד תַּעֲשֶׂה בַבֹּקֶר וְאֶת
הַכֶּבֶשׂ הַשֵּׁנִי תַּעֲשֶׂה בֵּין הָעַרְבָּיִם׃ וַעֲשִׂירִית הָאֵיפָה ח
סֹלֶת לְמִנְחָה בְּלוּלָה בְּשֶׁמֶן כָּתִית רְבִיעִת הַהִין׃
6 עֹלַת תָּמִיד הָעֲשִׂיָה בְּהַר סִינַי לְרֵיחַ נִיחֹחַ אִשֶּׁה
7 לַיהוָה׃ וְנִסְכּוֹ רְבִיעִת הַהִין לַכֶּבֶשׂ הָאֶחָד בַּקֹּדֶשׁ
8 הַסֵּךְ נֶסֶךְ שֵׁכָר לַיהוָה׃ וְאֶת הַכֶּבֶשׂ הַשֵּׁנִי תַּעֲשֶׂה
בֵּין הָעַרְבַּיִם כְּמִנְחַת הַבֹּקֶר וּכְנִסְכּוֹ תַּעֲשֶׂה אִשֵּׁה רֵיחַ
נִיחֹחַ לַיהוָה׃ פ
9 וּבְיוֹם הַשַּׁבָּת שְׁנֵי־כְבָשִׂים בְּנֵי־שָׁנָה תְּמִימִם וּשְׁנֵי
עֶשְׂרֹנִים סֹלֶת מִנְחָה בְּלוּלָה בַּשָּׁמֶן וְנִסְכּוֹ׃ עֹלַת שַׁבָּת י
בְּשַׁבַּתּוֹ עַל־עֹלַת הַתָּמִיד וְנִסְכָּהּ׃ פ
11 וּבְרָאשֵׁי חָדְשֵׁיכֶם תַּקְרִיבוּ עֹלָה לַיהוָה פָּרִים בְּנֵי־בָקָר
שְׁנַיִם וְאַיִל אֶחָד כְּבָשִׂים בְּנֵי־שָׁנָה שִׁבְעָה תְּמִימִם׃
12 וּשְׁלֹשָׁה עֶשְׂרֹנִים סֹלֶת מִנְחָה בְּלוּלָה בַשָּׁמֶן לַפָּר הָאֶחָד
וּשְׁנֵי עֶשְׂרֹנִים סֹלֶת מִנְחָה בְּלוּלָה בַשָּׁמֶן לָאַיִל הָאֶחָד׃
13 וְעִשָּׂרוֹן עִשָּׂרוֹן סֹלֶת מִנְחָה בְּלוּלָה בַשֶּׁמֶן לַכֶּבֶשׂ הָאֶחָד
14 עֹלָה רֵיחַ נִיחֹחַ אִשֶּׁה לַיהוָה׃ וְנִסְכֵּיהֶם חֲצִי הַהִין
יִהְיֶה לַפָּר וּשְׁלִישִׁת הַהִין לָאַיִל וּרְבִיעִת הַהִין לַכֶּבֶשׂ
יַיִן זֹאת עֹלַת חֹדֶשׁ בְּחָדְשׁוֹ לְחָדְשֵׁי הַשָּׁנָה׃ וּשְׂעִיר סו
עִזִּים אֶחָד לְחַטָּאת לַיהוָה עַל־עֹלַת הַתָּמִיד יֵעָשֶׂה
וְנִסְכּוֹ׃ ס
16 ששי וּבַחֹדֶשׁ הָרִאשׁוֹן בְּאַרְבָּעָה עָשָׂר יוֹם
17 לַחֹדֶשׁ פֶּסַח לַיהוָה׃ וּבַחֲמִשָּׁה עָשָׂר יוֹם לַחֹדֶשׁ הַזֶּה
18 חָג שִׁבְעַת יָמִים מַצּוֹת יֵאָכֵל׃ בַּיּוֹם הָרִאשׁוֹן מִקְרָא־
19 קֹדֶשׁ כָּל־מְלֶאכֶת עֲבֹדָה לֹא תַעֲשׂוּ׃ וְהִקְרַבְתֶּם אִשֶּׁה
עֹלָה לַיהוָה פָּרִים בְּנֵי־בָקָר שְׁנַיִם וְאַיִל אֶחָד וְשִׁבְעָה
כְבָשִׂים בְּנֵי שָׁנָה תְּמִימִם יִהְיוּ לָכֶם׃ וּמִנְחָתָם סֹלֶת כ
בְּלוּלָה בַשֶּׁמֶן שְׁלֹשָׁה עֶשְׂרֹנִים לַפָּר וּשְׁנֵי עֶשְׂרֹנִים לָאָיִל

---

v. 10. חב׳ פתוחה תעשו

מוכד דיסעס בעשטאנדיג׃ (ד) דאס איינע פאר בריבגסט
זוא דעס מארגענס, מוכד דאס אבנדס זוישען דען בייזען
אבענדען׃ (ה) דאנו מיין נעהבטהיילי ליפה פיינעס מעהל,
גוט מיטהאפער, מיינגעהרט מיט מיינעס פיערטעל
קין געשטאסענעס בוס־עהל׃ (ו) דאס טאגליכע אפפער,
וויא עס בעריטס פאר בערגע סיני געבאכט, מוכד דעס
עווידגען נו עהרען, נוס אנגענעהמען גערוך פיר פייער
פארגעהרט ווארד׃ (ז) נו יעדעס זאנית געהערט מיין
פיערטעל קין טרינק־אפפער. אויף דאס הייליגע זאלי דער
אונפארמישטע אפפער־ווין, דעס עווידגען נו עהרען, מוס־
גענאפען ווערדען׃ (ח) דאס אבדרע פאר בריבגסט זוא
זוישען בייזען אבענדען, מיט עבען דעס מעהל־אפפער
מוכד טרינק־אפפער, ווא דעס מארגענס, דעס פייער
בעשטיממט, מיין אבענדהאער גערוך דעס עווידגען נו,
עהרען׃ (ט) פאר שבת טאגס זוייא יאהריגע זאנית פלי־
פעהר, מוכד נוס מעהל־אפפער זוייא נעהבטהיילי פיינעס
מעהל מיט עהל מיינגעריהרט, נעבסט דעס טרינק־אפפער
דאנו׃ (י) דיסעס מוס דאס גאנצע אפפער פיר יעדען
שבת, מוסער דעס טאגליכען גאנצען אפפער, נעבסט דעס
ווין־אפפער דאנו׃ (יא) אן דען ערסטען טאגען דער מא־
נאטא בריבגעט מיהר נוס גאנצען אפפער, דעס עווידגען
נו עהרען, זוייא יונגע שטיהרע, מיינען ווידדער, זיבען
יאהריגע זאנית זוישען דען מיספען דעס גאנצען אפפער,
דעס פייער פארגעהרט ווערדען, נוס עהרען, דעס בוס־
אפפער־ווין, דאס אייך זאלץ מיהר קיינע קונסט־
מרביית פערקינדיגונג, מוכד דעס עווידגען נו עהרען,
(יב) מוכד דעס עווידגען נו עהרען, נוס גאנצען אפפער, דעס פייער נו פארגעהרען דאבריב־
גען, זוייא יונגע שטיהרע, מיינען ווידדער, זיבען יאהריגע
זאנית זוישען דען מיספען דעס גאנצען אפפער, דעס עווידגען
נו עהרען, נוס אפפער זוייא נעהבטהיילי פיינעס מעהל
מיט עהל מיינגעריהרט׃ (יג) נו יעדעס זאנית געהערט
מיין נעהבטהיילי פיינעס מעהל־אפפער. דיסעס
מיס דען גאנצען אפפער זיבען גערוכעס, דאס דעס עווידגען
נו עהרען פאר פייער פארגעהרט ווירד׃ (יד) דיא דאבו
בעהערינגען טרינק־אפפער זיבן, נו יעדעס שטיהר מיין
דעס יאהרס׃ (טו) דאבייא נאך מיין ניבגען־באך נוס
יעדעס זאנית מיין פיערטעל קין, מוכד נו יעדעס זוילדער מיין קין. דיסעס מיס דאס
גאנצע אפפער, דען יעדעס נייא־מאנט, פיר זאלץ מאנאטס
דעס יאהרס: (טז) אם פיערצעהנטען טאגע דעס
עווידגען נו עהרען: (יז) אם פינפצעהנטען טאגע דעס
מאנאטס ווירד דאס פסח געבראכט, דעס זיבעט טאגע מוכד
זייערטעס בראט געגעסען: (יח) אם ערסטען טאגע מיס
הייליגע פערקינדיגונג, מוכד דאס זאלט מיהר קיינע קונסט־
מרביית פערריכטען: (יט) מוכד דעס עווידגען נו עהרען,
נוס גאנצען אפפער, דעס פייער נו פארגעהרען דאבריב־
גען, זוייא יונגע שטיהרע, מיינען ווידדער, זיבען יאהריגע
זאנית, נוויי מיין מיספען מעהל־אפפער מיט עהל מיינגעריהרט

דריי

מוב
מיך קיינערלייא קונסט־פֿערריכטונג פֿאַרנעמען:

(ז) פֿאַ נעהנטען טאָגע זיבענטען מאָנאַט זוללט מיהר היילִיגע פֿערקינדיגונג האַלטען, מוכ מיך קאַפּיטעל

(א) דיסעס זוס בריינגט מיהר מוסער דעס טאָגליכען גאַנצען פֿאַפֿער. זוללט דאָס פֿאַפֿער, דעס פֿייער נר פֿערנעהרען געזעצבען: (ב) פֿאַ נעהנטען טאָגע דיסעס זיבענטען מאָנאַט זוללט קיינע קונסט־ווערק געטאָן ווערד, דעס עוויגען נר עהרען, נוס מַכען פֿאַרשריבֿען ווערד דיסעס, דעס פֿייער נר פֿערנעהרען געזעצבען: (ג) דאָס זוללט זיין דאָס בריינגען פֿאַפֿער, מוכ מיהר דעס טאָגליכען גאַנצען פֿאַפֿער, נעבסט זיינען מעהל־פֿאַפֿער. ווי מוך דעס טאָג־פֿאַפֿער, מוכ מיהר דעס נייא־מאָנאַטליכען גאַנצען פֿערזעהנען: (ד) מוסער דעס ניא־מאָנאַטליכען גאַנצען פֿאַפֿער, מיך נר זיבענ־זוללט זיבענ ווידדער: (ה) מיינען ניגען־באָק נוס זיבענ־פֿאַפֿער, מיך נר זוללט זיבענ זוללט נעהנטען־הייל נר מיינעם זוללט, מוכ זוללט זיבענ זוללט נעהנטען־הייל נוס שטיהער, נוויא נעהנטען־הייל נוס מיינגעריהרט, דרייא נעהנטען־הייל מעהל־פֿאַפֿער מעהל מיט עהl מיינגעריהרט, דרייא נעהנטען־הייל מיט עהl מיינגעריהרט, דרייא נעהנטען־הייל מוך יעדען שטיהער, נוויא נעהנטען־הייל מוך יעדען ווידדער: (ו) מיין נעהנטען־הייל נר יעדעם זוללט, מיך נר עהרען, דאָס זוללט זיין: (ז) דאָס נעהנטען טאָגע זיבענטען מאָנאַט זוללט מיהר היילִיגע פֿערקינדיגונג האַלטען, מוכ מיך קאַפּיטעל

(א) דיסעס זוס בריינגט מיהר מוסער דעס טאָגליכען גאַנצען פֿאַפֿער. זוללט דאָס זוס פֿאַפֿער גענאָמען בריינגט טאָג פֿאַר טאָג: (ב) פֿאַ נעהנטען טאָגע דיסעס זיבענטען מאָנאַט זוללט מיהר היילִיגע פֿערקינדיגונג האַלטען, מוכ מיך קאַפּיטעל

קאַפּיטעל כט

(א) פֿאַ ערסטען טאָגע דעס זיבענטען מאָנאַטס זוללט מיהר קיינערלייא קונסט־פֿערריכטונג פֿאַרנעמען:

21 תַּעֲשׂוּ׃ עִשָּׂרוֹן עִשָּׂרוֹן תַּעֲשֶׂה לַכֶּבֶשׂ הָאֶחָד לְשִׁבְעַת
23 22 הַכְּבָשִׂים׃ וּשְׂעִיר חַטָּאת אֶחָד לְכַפֵּר עֲלֵיכֶם׃ מִלְּבַד
עֹלַת הַבֹּקֶר אֲשֶׁר לְעֹלַת הַתָּמִיד תַּעֲשׂוּ אֶת־אֵלֶּה׃
24 כָּאֵלֶּה תַּעֲשׂוּ לַיּוֹם שִׁבְעַת יָמִים לֶחֶם אִשֵּׁה רֵיחַ־נִיחֹחַ
כה לַיהוָה עַל־עוֹלַת הַתָּמִיד יֵעָשֶׂה וְנִסְכּוֹ׃ וּבַיּוֹם הַשְּׁבִיעִי
מִקְרָא־קֹדֶשׁ יִהְיֶה לָכֶם כָּל־מְלֶאכֶת עֲבֹדָה לֹא
26 תַּעֲשׂוּ׃ ס וּבְיוֹם הַבִּכּוּרִים בְּהַקְרִיבְכֶם מִנְחָה
חֲדָשָׁה לַיהוָה בְּשָׁבֻעֹתֵיכֶם מִקְרָא־קֹדֶשׁ יִהְיֶה לָכֶם כָּל־
27 מְלֶאכֶת עֲבֹדָה לֹא תַעֲשׂוּ׃ וְהִקְרַבְתֶּם עוֹלָה לְרֵיחַ
נִיחֹחַ לַיהוָה פָּרִים בְּנֵי־בָקָר שְׁנַיִם אַיִל אֶחָד שִׁבְעָה
28 כְבָשִׂים בְּנֵי שָׁנָה׃ וּמִנְחָתָם סֹלֶת בְּלוּלָה בַשֶּׁמֶן
שְׁלֹשָׁה עֶשְׂרנִים לַפָּר הָאֶחָד שְׁנֵי עֶשְׂרֹנִים לָאַיִל
29 הָאֶחָד׃ עִשָּׂרוֹן עִשָּׂרוֹן לַכֶּבֶשׂ הָאֶחָד לְשִׁבְעַת הַכְּבָשִׂים׃
ל 31 שְׂעִיר עִזִּים אֶחָד לְכַפֵּר עֲלֵיכֶם׃ מִלְּבַד עֹלַת הַתָּמִיד
וּמִנְחָתוֹ תַּעֲשׂוּ תְּמִימִם יִהְיוּ־לָכֶם וְנִסְכֵּיהֶם׃ פ

כט Cap. XXIX.

א וּבַחֹדֶשׁ הַשְּׁבִיעִי בְּאֶחָד לַחֹדֶשׁ מִקְרָא־קֹדֶשׁ יִהְיֶה לָכֶם
כָּל־מְלֶאכֶת עֲבֹדָה לֹא תַעֲשׂוּ יוֹם תְּרוּעָה יִהְיֶה לָכֶם׃
2 וַעֲשִׂיתֶם עֹלָה לְרֵיחַ נִיחֹחַ לַיהוָה פַּר בֶּן־בָּקָר אֶחָד
3 אַיִל אֶחָד כְּבָשִׂים בְּנֵי־שָׁנָה שִׁבְעָה תְּמִימִם׃ וּמִנְחָתָם
סֹלֶת בְּלוּלָה בַשֶּׁמֶן שְׁלֹשָׁה עֶשְׂרנִים לַפָּר שְׁנֵי עֶשְׂרֹנִים
4 לָאָיִל׃ וְעִשָּׂרוֹן אֶחָד לַכֶּבֶשׂ הָאֶחָד לְשִׁבְעַת הַכְּבָשִׂים׃
ה 6 וּשְׂעִיר־עִזִּים אֶחָד חַטָּאת לְכַפֵּר עֲלֵיכֶם׃ מִלְּבַד עֹלַת
הַחֹדֶשׁ וּמִנְחָתָהּ וְעֹלַת הַתָּמִיד וּמִנְחָתָהּ וְנִסְכֵּיהֶם
7 כְּמִשְׁפָּטָם לְרֵיחַ נִיחֹחַ אִשֶּׁה לַיהוָה׃ ס וּבֶעָשׂוֹר
לַחֹדֶשׁ הַשְּׁבִיעִי הַזֶּה מִקְרָא־קֹדֶשׁ יִהְיֶה לָכֶם וְעִנִּיתֶם
8 אֶת־נַפְשֹׁתֵיכֶם כָּל־מְלָאכָה לֹא תַעֲשׂוּ׃ וְהִקְרַבְתֶּם

עֹלָה לַיהוָה רֵיחַ נִיחֹחַ פַּר בֶּן־בָּקָר אֶחָד אַיִל אֶחָד
כְּבָשִׂים בְּנֵי־שָׁנָה שִׁבְעָה תְּמִימִם יִהְיוּ לָכֶם׃ וּמִנְחָתָם 9
סֹלֶת בְּלוּלָה בַּשָּׁמֶן שְׁלֹשָׁה עֶשְׂרֹנִים לַפָּר שְׁנֵי עֶשְׂרֹנִים
לָאַיִל הָאֶחָד׃ עִשָּׂרוֹן עִשָּׂרוֹן לַכֶּבֶשׂ הָאֶחָד לְשִׁבְעַת י
הַכְּבָשִׂים׃ שְׂעִיר־עִזִּים אֶחָד חַטָּאת מִלְּבַד חַטַּאת 11
הַכִּפֻּרִים וְעֹלַת הַתָּמִיד וּמִנְחָתָהּ וְנִסְכֵּיהֶם׃ ס

וּבַחֲמִשָּׁה עָשָׂר יוֹם לַחֹדֶשׁ הַשְּׁבִיעִי מִקְרָא־קֹדֶשׁ 12 שביעי
יִהְיֶה לָכֶם כָּל־מְלֶאכֶת עֲבֹדָה לֹא תַעֲשׂוּ וְחַגֹּתֶם חַג
לַיהוָה שִׁבְעַת יָמִים׃ וְהִקְרַבְתֶּם עֹלָה אִשֵּׁה רֵיחַ נִיחֹחַ 13
לַיהוָה פָּרִים בְּנֵי־בָקָר שְׁלֹשָׁה עָשָׂר אֵילִם שְׁנָיִם כְּבָשִׂים
בְּנֵי־שָׁנָה אַרְבָּעָה עָשָׂר תְּמִימִם יִהְיוּ׃ וּמִנְחָתָם סֹלֶת 14
בְּלוּלָה בַּשֶּׁמֶן שְׁלֹשָׁה עֶשְׂרֹנִים לַפָּר הָאֶחָד לִשְׁלֹשָׁה
עָשָׂר פָּרִים שְׁנֵי עֶשְׂרֹנִים לָאַיִל הָאֶחָד לִשְׁנֵי הָאֵילִם׃
וְעִשָּׂרוֹן עִשָּׂרוֹן לַכֶּבֶשׂ הָאֶחָד לְאַרְבָּעָה עָשָׂר כְּבָשִׂים׃ טו
וּשְׂעִיר־עִזִּים אֶחָד חַטָּאת מִלְּבַד עֹלַת הַתָּמִיד מִנְחָתָהּ 16
וְנִסְכָּהּ׃ ס וּבַיּוֹם הַשֵּׁנִי פָּרִים בְּנֵי־בָקָר שְׁנֵים 17
עָשָׂר אֵילִם שְׁנָיִם כְּבָשִׂים בְּנֵי־שָׁנָה אַרְבָּעָה עָשָׂר
תְּמִימִם׃ וּמִנְחָתָם וְנִסְכֵּיהֶם לַפָּרִים לָאֵילִם וְלַכְּבָשִׂים 18
בְּמִסְפָּרָם כַּמִּשְׁפָּט׃ וּשְׂעִיר־עִזִּים אֶחָד חַטָּאת מִלְּבַד 19
עֹלַת הַתָּמִיד וּמִנְחָתָהּ וְנִסְכֵּיהֶם׃ ס וּבַיּוֹם כ
הַשְּׁלִישִׁי פָּרִים עַשְׁתֵּי־עָשָׂר אֵילִם שְׁנָיִם כְּבָשִׂים בְּנֵי־
שָׁנָה אַרְבָּעָה עָשָׂר תְּמִימִם׃ וּמִנְחָתָם וְנִסְכֵּיהֶם לַפָּרִים 21
לָאֵילִם וְלַכְּבָשִׂים בְּמִסְפָּרָם כַּמִּשְׁפָּט׃ וּשְׂעִיר חַטָּאת 22
אֶחָד מִלְּבַד עֹלַת הַתָּמִיד וּמִנְחָתָהּ וְנִסְכָּהּ׃ ס
וּבַיּוֹם הָרְבִיעִי פָּרִים עֲשָׂרָה אֵילִם שְׁנָיִם כְּבָשִׂים 23
בְּנֵי־שָׁנָה אַרְבָּעָה עָשָׂר תְּמִימִם׃ מִנְחָתָם וְנִסְכֵּיהֶם 24
לַפָּרִים לָאֵילִם וְלַכְּבָשִׂים בְּמִסְפָּרָם כַּמִּשְׁפָּט׃ וּשְׂעִיר־ כה

נקוד על ו׳ v. 15.

עזים

(ח) מוכ דעם עוויגען נו עהרען, איין גאַנצעס פּאַפּער נוס מכּפּר צעהנטעהיילן · נעמיך מיינען יוכצען שטיהרי, מיינען ווידער, זיבען יאָהריגע זאַמאַר · מיט מיסען פּהנס פּעהלער זיין : (ט) נוס שפייסע־פּאַפּער דאַנו, פּאַס פּיינע־סטען וועהלע מיט עהו מיינצעריהרט · נוס שטיהרע דריי צעהנטהיילע, מוכ נוס ווידער נוויי צעהנטהיילע : (י) נו יעדעם זאַמאַר איין צעהנטהיילי, מוכ זו נו מיל־לען זיבען זאַמ־מען : (יא) מיינען ניגען־פּאַס מיט זיכצען־פּאַפּער · מיסער דעם זיכצען־פּאַפּער · פּיעסטעס, מיסער דעם טאַגליכען פּאַפּער, נעבסט זיינע מעהו־פּאַפּער, מוכ דעם עוויגען נו עהרען, מיין גאַנצעס פּאַפּער נוס מכּפּר צעהנטעהיילי, מוכ זו נו מיל־לען זיבען זאַמ־מען : — (יב) פּאַ מוכ דעם טאַגליכען גאַנצעס פּאַפּער, נעבסט דעם מעהו־פּאַפּער, מוכ דעם עוויגען נו עהרען, מיין גאַנצעס פּאַפּער נוס מכּפּר צעהנטעהיילי, מוכ זו נו מיל־לען זיבען זאַמ־מען : (יג) מוכ זאַלט מן דיסעס ערסטען דרייצעהנ־טעל, דעם עוויגען נו עהרען, מיין גאַנצעס פּאַפּער נוס מכּפּר צעהנטעהיילי, מוכ זו נו מיל־לען זיבען זאַמ־מען : (יד) נוס מעהו־פּאַפּער דאַנו, פּייסעס מעהו מיט עהו מיינצעריהרט · נו יעדעם שטיהרע דריי צעהנטעל, מוכ זו נו מיל־לען דריי־אַצעהנ־טעל נו מיינען זיבען זאַמאַר, מוכ זו נו בייזען ווידערן : (טו) מיין צעהנטעל נו מיינעם זאַמאַר, מוכ זו נו מיל־לען פּיערצעהן זאַמאַר : (יו) מיינען ניגען־פּאַס נוס זיכצען־פּאַפּער, מיסער דעם טאַגליכען גאַנצען פּאַפּער, נעבסט זיינע מעהו־טראַנק־פּאַפּער : — (יז) פּאַ נוויינטען טאַגע מיילי יוכצע שטיהרע, נוויי ווידער, פּיערצעהן זאַמאַר, מוכ דיא טראַנק־פּאַפּער, נאַך אַנצאַהל דער שטיהרע, ווידער מוכ זאַמאַר מוכ דיא פּערמאַרנוכ מיט ברינגט : (יח) דאַנו דאַס מעהו־מוכ דיא טראַנק־פּאַפּער, נאַך אַנצאַהל דער שטיהרע, ווידער מוכ זאַמאַר, ווא דיא פּערמאַרנוכ מיט ברינגט : (יט) נוך מיינען ניגען־בּאַ פּאַס זיכצען־פּאַפּער, מיסער דעם טאַגליכען גאַנצען פּאַפּער, נעבסט דעם מעהו־טראַנק־פּאַפּער : — (כ) פּאַ דריטטען טאַגע מיילי יוכצע שטיהרע, נוויי ווידער, פּיערצעהן זאַמאַר, מוכ דיא טראַנק־פּאַפּער, נאַך אַנצאַהל דער שטיהרע, ווידער מוכ זאַמאַר מוכ דיא פּערמאַרנוכ מיט ברינגט : (כא) דאַנו דאַס מעהו־מוכ דיא טראַנק־פּאַפּער, נאַך אַנצאַהל דער שטיהרע, ווידער מוכ זאַמאַר, ווא דיא פּערמאַרנוכ מיט ברינגט : (כב) מוך מיינען ניגען־בּאַ פּאַס זיכצען־פּאַפּער, מיסער דעם טאַגליכען גאַנצען פּאַפּער, נעבסט דעם מעהו־טראַנק־פּאַפּער : — (כג) פּאַ פּיערטען טאַגע מיילי יוכצע שטיהרע, נוויי ווידער, פּיערצעהן זאַמאַר, מוכ דיא טראַנק־פּאַפּער, נאַך אַנצאַהל דער שטיהרע, ווידער מוכ זאַמאַר מוכ דיא פּערמאַרנוכ מיט ברינגט : (כה) מוך מיינען ניגען־בּאַ פּאַס זיכצען־פּאַפּער, מיסער דעם טאַגליכען גאַנצען פּאַפּער, נעבסט דעם מעהו־

מוכ

עִזִּים אֶחָד חַטָּאת מִלְבַד עֹלַת הַתָּמִיד מִנְחָתָהּ
26 וְנִסְכָּהּ׃ ס וּבַיּוֹם הַחֲמִישִׁי פָּרִים תִּשְׁעָה אֵילִם
שְׁנַיִם כְּבָשִׂים בְּנֵי־שָׁנָה אַרְבָּעָה עָשָׂר תְּמִימִם׃
27 וּמִנְחָתָם וְנִסְכֵּיהֶם לַפָּרִים לָאֵילִם וְלַכְּבָשִׂים בְּמִסְפָּרָם
28 כַּמִּשְׁפָּט׃ וּשְׂעִיר חַטָּאת אֶחָד מִלְבַד עֹלַת הַתָּמִיד
29 וּמִנְחָתָהּ וְנִסְכָּהּ׃ ס וּבַיּוֹם הַשִּׁשִּׁי פָּרִים שְׁמֹנָה
אֵילִם שְׁנַיִם כְּבָשִׂים בְּנֵי־שָׁנָה אַרְבָּעָה עָשָׂר תְּמִימִם׃
ל וּמִנְחָתָם וְנִסְכֵּיהֶם לַפָּרִים לָאֵילִם וְלַכְּבָשִׂים בְּמִסְפָּרָם
31 כַּמִּשְׁפָּט׃ וּשְׂעִיר חַטָּאת אֶחָד מִלְבַד עֹלַת הַתָּמִיד
32 מִנְחָתָהּ וְנִסְכָּהּ׃ ס וּבַיּוֹם הַשְּׁבִיעִי פָּרִים
שִׁבְעָה אֵילִם שְׁנַיִם כְּבָשִׂים בְּנֵי־שָׁנָה אַרְבָּעָה עָשָׂר
33 תְּמִימִם׃ וּמִנְחָתָם וְנִסְכֵּיהֶם לַפָּרִים לָאֵילִם וְלַכְּבָשִׂים
34 בְּמִסְפָּרָם כְּמִשְׁפָּטָם׃ וּשְׂעִיר חַטָּאת אֶחָד מִלְבַד עֹלַת
מפטיר לה הַתָּמִיד מִנְחָתָהּ וְנִסְכָּהּ׃ ס בַּיּוֹם הַשְּׁמִינִי
עֲצֶרֶת תִּהְיֶה לָכֶם כָּל־מְלֶאכֶת עֲבֹדָה לֹא תַעֲשׂוּ׃
36 וְהִקְרַבְתֶּם עֹלָה אִשֵּׁה רֵיחַ נִיחֹחַ לַיהוָה פַּר אֶחָד אַיִל
37 אֶחָד כְּבָשִׂים בְּנֵי־שָׁנָה שִׁבְעָה תְּמִימִם׃ מִנְחָתָם
וְנִסְכֵּיהֶם לַפָּר לָאַיִל וְלַכְּבָשִׂים בְּמִסְפָּרָם כַּמִּשְׁפָּט׃
38 וּשְׂעִיר חַטָּאת אֶחָד מִלְבַד עֹלַת הַתָּמִיד וּמִנְחָתָהּ
39 וְנִסְכָּהּ׃ אֵלֶּה תַּעֲשׂוּ לַיהוָה בְּמוֹעֲדֵיכֶם לְבַד
מִנִּדְרֵיכֶם וְנִדְבֹתֵיכֶם לְעֹלֹתֵיכֶם וּלְמִנְחֹתֵיכֶם וּלְנִסְכֵּיכֶם
וּלְשַׁלְמֵיכֶם׃

ל Cap. XXX.

א וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה אֶל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל כְּכָל אֲשֶׁר־צִוָּה יְהוָה
אֶת־מֹשֶׁה׃

פ פ פ מב 42 **מטות**

2 וַיְדַבֵּר מֹשֶׁה אֶל־רָאשֵׁי הַמַּטּוֹת לִבְנֵי יִשְׂרָאֵל לֵאמֹר זֶה
3 הַדָּבָר אֲשֶׁר צִוָּה יְהוָה׃ אִישׁ כִּי־יִדֹּר נֶדֶר לַיהוָה אוֹ־

השבע

טהון׳
זאָגט׳ זײ זאָלן אר זײַן וואָרט ניכט בעריניג מאַכען׳ אפּילו עס זאָל
אָדער שוועהרעט מײַנען מײַל׳ וואָלורק ער זיך עטוואָס פֿאר־
בעפֿאָהלען: (ג) זען מײַן מאָן דעם עוויגען עטוואָס מַגעלעבט׳
דער קינדער ישׂראל. מוזן שפּראָך׳ דיסעס הַאָט דער עוויגע
מוזן טראַנק־אָפּפֿער זאָגן: — (כו) אַם פֿינפֿטען טאָגע נײַן
שטיהרע׳ נוויַיע ווידער׳ פֿיערצעהען יוכגע זאָמער׳ אָהנע
פֿעהלער: (כז) זאָגן דאָס מעהל־מוזן טראַנק־אָפּפֿער׳
נאָך זײַנע מַנהָגות׳ ווי דאָס פֿאָרשריבען איז: (כח) אויך מײַנען ניגען־אָפּפֿער׳
פֿאָרשטאַנדניש מיט בריגען: (כט) זײַן זינדען־אָפּפֿער׳ אויסער דעם טאָגלעכען
בעזאָנדער דעם מעהל־מוזן טראַנק־אָפּפֿער זאָגן: — (ל) אַם זעכסטען טאָגע מַכט שטיהרע׳
יוכגע זאָמער׳ אָהנע פֿעהלער: (לא) אויך דיא פֿאָרשריבענע מוזן טראַנק־אָפּפֿער׳ נאָך מַנהָגות דער שטיהרע׳ ווידער
מוזן זאָמער׳ ווי דיא פֿאָרשרידנוג איז בריגען: (לב) אויך
מײַנען ניגען־באָק זײַנען־אָפּפֿער׳ אויסער דעם טאָגלעכען
זינדען־אָפּפֿער׳ בעזאָנדער דעם מעהל־מוזן טראַנק־אָפּפֿער׳ נאָך
דער שטיהרע׳ נוויַיע ווידער׳ פֿיערצעהען יוכגע זאָמער׳
אָהנע פֿעהלער: (לג) זאָגן דאָס מעהל־מוזן טראַנק־
אָפּפֿער׳ נאָך מַנהָגות דער שטיהרע׳ ווידער מוזן זאָמער׳
ווי דיא פֿאָרשרידנוג איז בריגען: (לד) אויך מײַנען
ניגען־באָק זײַנען־אָפּפֿער׳ אויסער דעם טאָגלעכען
גאַנצען אָפּפֿער׳ בעזאָנדער דעם מעהל־מוזן טראַנק־אָפּפֿער
דער קינדער ישׂראל. מוזן שפּראָך׳ דיסעס הַאָט דער עוויגע
בעפֿאָהלען: (ג) זען מײַן מאָן דעם עוויגען עטוואָס מַגעלעבט׳
זאָגט׳ זאָ זײַן זאָרט ניכט בעריניג מאַכען׳ זאָגערן זאָ
אָדער שוועהרעט מײַנען מײַל׳ וואָלורק ער זיך עטוואָס פֿאר־

קאַפּיטעל ל

(א) משׂה זאָגטע דען קינדערן ישׂראל אַלעס׳ זאָ ווי
מיהם דער עוויגע מויסגעטראָגען:

מטות

(ב) משׂה רעדעטע פערנער מיט דען שטאַם־הייפּטערן

הִשָּׁבַע שְׁבֻעָה לֶאְסֹר אִסָּר עַל־נַפְשׁוֹ לֹא יַחֵל דְּבָרוֹ
כְּכָל־הַיֹּצֵא מִפִּיו יַעֲשֶׂה׃ 3 וְאִשָּׁה כִּי־תִדֹּר נֶדֶר לַיהוָה
וְאָסְרָה אִסָּר בְּבֵית אָבִיהָ בִּנְעֻרֶיהָ׃ 4 וְשָׁמַע אָבִיהָ
אֶת־נִדְרָהּ וֶאֱסָרָהּ אֲשֶׁר אָסְרָה עַל־נַפְשָׁהּ וְהֶחֱרִישׁ לָהּ
אָבִיהָ וְקָמוּ כָּל־נְדָרֶיהָ וְכָל־אִסָּר אֲשֶׁר־אָסְרָה עַל־
נַפְשָׁהּ יָקוּם׃ 5 וְאִם־הֲנִיא אֹתָהּ אָבִיהָ בְּיוֹם שָׁמְעוֹ כָּל־
נְדָרֶיהָ וֶאֱסָרֶיהָ אֲשֶׁר־אָסְרָה עַל־נַפְשָׁהּ לֹא יָקוּם וַיהוָה
יִסְלַח־לָהּ כִּי־הֵנִיא אָבִיהָ אֹתָהּ׃ 6 וְאִם־הָיוֹ תִהְיֶה
לְאִישׁ וּנְדָרֶיהָ עָלֶיהָ אוֹ מִבְטָא שְׂפָתֶיהָ אֲשֶׁר אָסְרָה
עַל־נַפְשָׁהּ׃ 7 וְשָׁמַע אִישָׁהּ בְּיוֹם שָׁמְעוֹ וְהֶחֱרִישׁ לָהּ
וְקָמוּ נְדָרֶיהָ וֶאֱסָרָהּ אֲשֶׁר־אָסְרָה עַל־נַפְשָׁהּ יָקוּמוּ׃
8 וְאִם בְּיוֹם שְׁמֹעַ אִישָׁהּ הֵנִיא אוֹתָהּ וְהֵפֵר אֶת־נִדְרָהּ
אֲשֶׁר עָלֶיהָ וְאֵת מִבְטָא שְׂפָתֶיהָ אֲשֶׁר אָסְרָה עַל־נַפְשָׁהּ
וַיהוָה יִסְלַח־לָהּ׃ 9 וְנֵדֶר אַלְמָנָה וּגְרוּשָׁה כֹּל אֲשֶׁר־
אָסְרָה עַל־נַפְשָׁהּ יָקוּם עָלֶיהָ׃ 10 וְאִם־בֵּית אִישָׁהּ נָדָרָה
אוֹ־אָסְרָה אִסָּר עַל־נַפְשָׁהּ בִּשְׁבֻעָה׃ 11 וְשָׁמַע אִישָׁהּ
וְהֶחֱרִשׁ לָהּ לֹא הֵנִיא אֹתָהּ וְקָמוּ כָּל־נְדָרֶיהָ וְכָל־אִסָּר
אֲשֶׁר־אָסְרָה עַל־נַפְשָׁהּ יָקוּם׃ 12 וְאִם־הָפֵר יָפֵר אֹתָם
אִישָׁהּ בְּיוֹם שָׁמְעוֹ כָּל־מוֹצָא שְׂפָתֶיהָ לִנְדָרֶיהָ וּלְאִסַּר
נַפְשָׁהּ לֹא יָקוּם אִישָׁהּ הֲפֵרָם וַיהוָה יִסְלַח־לָהּ׃ 13 כָּל־
נֶדֶר וְכָל־שְׁבֻעַת אִסָּר לְעַנֹּת נָפֶשׁ אִישָׁהּ יְקִימֶנּוּ וְאִישָׁהּ
יְפֵרֶנּוּ׃ 14 וְאִם־הָחֲרֵשׁ יַחֲרִישׁ לָהּ אִישָׁהּ מִיּוֹם אֶל־יוֹם
וְהֵקִים אֶת־כָּל־נְדָרֶיהָ אוֹ אֶת־כָּל־אֱסָרֶיהָ אֲשֶׁר עָלֶיהָ
הֵקִים אֹתָם כִּי־הֶחֱרִשׁ לָהּ בְּיוֹם שָׁמְעוֹ׃ 15 וְאִם־הָפֵר
יָפֵר אֹתָם אַחֲרֵי שָׁמְעוֹ וְנָשָׂא אֶת־עֲוֹנָהּ׃ 16 אֵלֶּה הַחֻקִּים
אֲשֶׁר צִוָּה יְהוָה אֶת־מֹשֶׁה בֵּין אִישׁ לְאִשְׁתּוֹ בֵּין־אָב
לְבִתּוֹ בִּנְעֻרֶיהָ בֵּית אָבִיהָ׃ פ

17

טהון / וויא מוס וויבעק מוכדע געגאנגען מיסט׃ (ד) וועז
מיינע פרויענס־פערסאנען דעק עוויגען עטוואס מבגע־
וואבט / מדער זיך מיינע ענטוואנג מויפערוועבט / מוכ מיסט
נאך מין מיהרעס פאטערס הויס / (מוכפערהייראטהעט) מין
מיהרען מאדכען־יהרען׃ (ה) דער פאטער הערעט דאס
געלובדע / מדער דיא ענטוואנג / דיא וויא זיך מויפערועבט
האט / מוכ שוויבעט דאנו׃ זא וינד מיהרע געלובדע גילטיג /
מוכ דיא ענטוואנג / דיא וויא זיך מויפערועבט / מוס בלייבען׃
(ו) וועז מבער דער פאטער / דעס טאגס דא ער עס פער־
כאמען / מיהר פערוועהרעט האט׃ זא וינד מיהרע געלובדע
גילטיג / מוכ דיא ענטוואנג / דיא וויא זיך מויפערועבט
האט / ניכט גילטיג׃ דער עוויגע וויבד מיהר פערנייהען /
דען מיהר פאטער האט פערוועהרעט׃ (ז) וועז וויא
מיינען מאן כאמאט / מוכ האט געלובדע מוך זיך / מדער וואס
מיהרען ליפפען ענטפאהרען / מיסט / וואדורך וויא זיך עטוואס
ענטוואנג האט׃ (ח) דער מאן פערניאמט זאכעס מיינעס
טאגס / מוכ שוויבעט מיהר דאנו / זא וינד מיהרע געלובדע
גילטיג / מוכ מיהרע ענטוואנגען וינד גילטיג׃ (ט) האט
מבער דער מאן / דעס טאגס דא ער עס פערנאמען / מיהר
פערוועהרט / זא האט ער דיא געלובדע דיא וויא מוך זיך
מדער וואס מיהרען ליפפען ענטפאהרען / וואדורך וויא זיך
ענטוואס ענטוואנג האט / מוכפאהבען׃ מוכ דער עוויגע
וויבד מיהר פערניייהען׃ (י) וואר אבער דער מאן / דעס
טאגס דא ער עס כאמען / מיהר פערוועהרט / זא וינד
מיינע מיך זיך עטוואס פערוועהרט מיהר ניכט׃ זא וינד
עס / מוכ שוויבעט דאנו / פערוועהרט מיהר ניכט׃ זא וינד
מיהרע געלובדע גילטיג / מוכ וואס וויא זיך ענטוואנג האט /
מיסט גילטיג׃ (יג) האט וויא מבער דער מאן / דעס טאגס /
דא ער עס פערנאמען / מוכפאהבען׃ זא גילט ניכטס
וואס מוס מיהרען ליפפען בעגאנגען / וואדורך וויא עטוואס
מבגעלובט / מדער זיך ענטוואנג האט׃ מיהר עהע־מאן האט
דאנו / מאן מיינעס טאגס נוך מבערען / דיא וויא מוך זיך האט / בע־
קראפטיגען / וויין ער דעס טאגס דא ער וויא ערפאהרען / דאנו
בעשוויגען האט׃ (יא) וויין ער וויא / נאך דער ניייט וויבעס
פערנעהמענס / דעננאך מיפהעבען / זא וואין ער דיא שולד
וויבער דרויא טראגען׃ (יב) דיסעס וינד דיא פערארדנונגען /
דיא דער עוויגע דעק משה בעפאהלען׃ צווישען מאן מוכ
פרויא / וויא מוך צווישען פאטער מוכ טאכטער / זא מבגע
וויא מן מיהרען מאדכען־יהרען / מין מיהרעס פאטערס
הויסס (מוכפערהייראטהעט) מיסט׃

קאפיטעל לא

(א) דער עווינע רעדעטע מיט משה, מוזן שפרעך: (ב) רעכע דיא קינדער ישראל זאן דען מדינים, הערנאך זאלוסט דוא זו דייגעם פאלק מיינגעטהאן ווערדען: (ג) משה שפרעך זאלוסט נוך פאלק, ריסטעט מובטער מיך מאנכער נוך העערע מוס, דיא ווידער דיא מדינים מוסזיהען זאלון, מוך פיר דען עווינען, רעכע זאן מיהנען מוסגומיבען: (ד) מוס יעדעם שטאמע טוסענד, מוזן זא מוס העער זענדען: שטאמען ישראל, מיסט מיהר מין דאס העער זענדען: (ה) דא וואורדען מוס זאלון טרופפען ישראל, מוס יעדעם שטאמע טוסענד מוסגעהאבען. נוסאמען נוועלף טוסענד נוך העערע גערישטעט: (ו) משה זענדעטע דיסע טוסענד מוס יעדעם שטאמע מין דאס פעלד, זיא בעבסט פינחס זאהן דעס פריסטערס אלעזר, דער דאס הייליגע גערעטהע, מוך דיא פאסוינען נוך זיערם־בלאזען, בייא זיך האטטע: (ז) זיא נאגבען וויידער מדין מוס, וויא דער עווינע דעם מאנכוסיכע: משה בעפאהלען האטטע, מוזן ערשלאגבען בראכטען זיא מוך דיא קעניגע (ח) מוזטער דען ערשלאגבען זיא מוך דיא קעניגע פאן מדין מוך. דיא פינף קעניגע פאן מדין, לוי, לקם, קור, חור, מוזן רבע. מוך בלעם זאהן בעור טעדעטען: (ט) דיא קינדער ישראל נאהמען זיא מיט דעם שווערטע: (י) דיא וויבער פאן מדין מוזן מיהרע קינדער געפאבגען. מיהר מיבריגעם פערמעגען, נור בייטע הין: (יא) פער־ברענטען פלוג מיהרע וואהן־שטאטע, מוזן מיהרע פאל־אסטע: (יא) נאהמען פלוג בייטע, מוזן וואס זיא וועג בריבגען קאבבטען, זאן מענשען מוזן דיא: (יב) ברא־כטען עס פאר משה, דען פריסטער אלעזר, מוזן דיא בעמיינדע ערר קינדער ישראל. זא וואהן דיא בעפאבגענען, פאס וואס זיא זאן דיא מיט בענאמען, אלער זאבסט ערבייטע האטטען מין דאס זאבער, מוך דעם בעפילדע פאן מואב. פא ירדן, בעגען יריקו: — (יג) משה, דער פריסטער אלעזר, מוזן פלוג פירסטען דער בעמיינדע, בינגען מיהנען פאר דאס זאבער היבוס ענטגעגען: (יד) משה וואלד נארניג מיבער מיבער טוסענדע מוזן הונדערטע, דיא פאך בעפעהלס־האבער דעס העערעס. דיא אבערסטען בעפעהלס־האבער, דיא פאך פעלד־צוגע קומען: (טו) מוזן שפרעך זו מיהנען, האבט איהר אלע וועבער לעבען בעלאסען? (טז) דיסע זינד עס יא בעוועסען, וועלכע דיא קינדער ישראל, מוך אבראההם דעס בלעם, וועגען דעם פעור, נור טרייא־לאסיגקייט בעגען דען עווינען פערפיהרט האבען. וואורוס דאס שטערבען בייא דער בעמיינדע דעס עווינען עבטשטאב־דען מיסט: (יז) טעדעט אלוך אלע קינדער מאבכוילבען בעשלעכטס, טעדעט יעדע פרוא, דיא מיבנען מאן נוך בייא־שלאף ערקאבבט האט:

קינדער

לא Cap. XXXI.

שני א 2 וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה לֵאמֹר׃ נְקֹם נִקְמַת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל
3 מֵאֵת הַמִּדְיָנִים אַחַר תֵּאָסֵף אֶל־עַמֶּיךָ׃ וַיְדַבֵּר מֹשֶׁה
אֶל־הָעָם לֵאמֹר הֶחָלְצוּ מֵאִתְּכֶם אֲנָשִׁים לַצָּבָא וְיִהְיוּ
4 עַל־מִדְיָן לָתֵת נִקְמַת־יְהוָה בְּמִדְיָן׃ אֶלֶף לַמַּטֶּה אֶלֶף
ה לַמַּטֶּה לְכֹל מַטּוֹת יִשְׂרָאֵל תִּשְׁלְחוּ לַצָּבָא׃ וַיִּמָּסְרוּ
מֵאַלְפֵי יִשְׂרָאֵל אֶלֶף לַמַּטֶּה שְׁנֵים־עָשָׂר אֶלֶף חֲלוּצֵי
6 צָבָא׃ וַיִּשְׁלַח אֹתָם מֹשֶׁה אֶלֶף לַמַּטֶּה לַצָּבָא אֹתָם
וְאֶת־פִּינְחָס בֶּן־אֶלְעָזָר הַכֹּהֵן לַצָּבָא וּכְלֵי הַקֹּדֶשׁ
7 וַחֲצֹצְרוֹת הַתְּרוּעָה בְּיָדוֹ׃ וַיִּצְבְּאוּ עַל־מִדְיָן כַּאֲשֶׁר
8 צִוָּה יְהוָה אֶת־מֹשֶׁה וַיַּהַרְגוּ כָּל־זָכָר׃ וְאֶת־מַלְכֵי
מִדְיָן הָרְגוּ עַל־חַלְלֵיהֶם אֶת־אֱוִי וְאֶת־רֶקֶם וְאֶת־צוּר
וְאֶת־חוּר וְאֶת־רֶבַע חֲמֵשֶׁת מַלְכֵי מִדְיָן וְאֶת בִּלְעָם בֶּן־
9 בְּעוֹר הָרְגוּ בֶּחָרֶב׃ וַיִּשְׁבּוּ בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל אֶת־נְשֵׁי מִדְיָן
וְאֶת־טַפָּם וְאֶת כָּל־בְּהֶמְתָּם וְאֶת־כָּל־מִקְנֵהֶם וְאֶת־כָּל־
י חֵילָם בָּזָזוּ׃ וְאֶת כָּל־עָרֵיהֶם בְּמוֹשְׁבֹתָם וְאֶת כָּל־
11 טִירֹתָם שָׂרְפוּ בָאֵשׁ׃ וַיִּקְחוּ אֶת־כָּל־הַשָּׁלָל וְאֶת כָּל־
12 הַמַּלְקוֹחַ בָּאָדָם וּבַבְּהֵמָה׃ וַיָּבִאוּ אֶל־מֹשֶׁה וְאֶל־
אֶלְעָזָר הַכֹּהֵן וְאֶל־עֲדַת בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל אֶת־הַשִּׁבְיָ וְאֶת־
הַמַּלְקוֹחַ וְאֶת־הַשָּׁלָל אֶל־הַמַּחֲנֶה אֶל־עַרְבֹת מוֹאָב
שלישי במחוכרת סני 13 אֲשֶׁר עַל־יַרְדֵּן יְרֵחוֹ׃ ס וַיֵּצְאוּ מֹשֶׁה וְאֶלְעָזָר
הַכֹּהֵן וְכָל־נְשִׂיאֵי הָעֵדָה לִקְרָאתָם אֶל־מִחוּץ לַמַּחֲנֶה׃
14 וַיִּקְצֹף מֹשֶׁה עַל פְּקוּדֵי הֶחָיִל שָׂרֵי הָאֲלָפִים וְשָׂרֵי
טו הַמֵּאוֹת הַבָּאִים מִצְּבָא הַמִּלְחָמָה׃ וַיֹּאמֶר אֲלֵיהֶם
16 מֹשֶׁה הַחִיִּיתֶם כָּל־נְקֵבָה׃ הֵן הֵנָּה הָיוּ לִבְנֵי יִשְׂרָאֵל
בִּדְבַר בִּלְעָם לִמְסָר־מַעַל בַּיהוָה עַל־דְּבַר־פְּעוֹר וַתְּהִי
17 הַמַּגֵּפָה בַּעֲדַת יְהוָה׃ וְעַתָּה הִרְגוּ כָל־זָכָר בַּטָּף וְכָל־
18 אִשָּׁה יֹדַעַת אִישׁ לְמִשְׁכַּב זָכָר הָרֹגוּ׃ וְכָל הַטַּף

בנשים

19 בַּנָּשִׁים אֲשֶׁר לֹא־יָדְעוּ מִשְׁכַּב זָכָר הַחֲיוּ לָכֶם׃ וְאַתֶּם
חֲנוּ מִחוּץ לַמַּחֲנֶה שִׁבְעַת יָמִים כֹּל הֹרֵג נָפֶשׁ וְכֹל
נֹגֵעַ בֶּחָלָל תִּתְחַטְּאוּ בַּיּוֹם הַשְּׁלִשִׁי וּבַיּוֹם הַשְּׁבִיעִי
כ אַתֶּם וּשְׁבִיכֶם׃ וְכָל־בֶּגֶד וְכָל־כְּלִי־עֹור וְכָל־מַעֲשֵׂה
21 עִזִּים וְכָל־כְּלִי־עֵץ תִּתְחַטָּאוּ׃ ס וַיֹּאמֶר אֶלְעָזָר
הַכֹּהֵן אֶל־אַנְשֵׁי הַצָּבָא הַבָּאִים לַמִּלְחָמָה זֹאת חֻקַּת
22 הַתּוֹרָה אֲשֶׁר־צִוָּה יְהוָה אֶת־מֹשֶׁה׃ אַךְ אֶת־הַזָּהָב
וְאֶת־הַכֶּסֶף אֶת־הַנְּחֹשֶׁת אֶת־הַבַּרְזֶל אֶת־הַבְּדִיל וְאֶת־
23 הָעֹפָרֶת׃ כָּל־דָּבָר אֲשֶׁר־יָבֹא בָּאֵשׁ תַּעֲבִירוּ בָאֵשׁ
וְטָהֵר אַךְ בְּמֵי נִדָּה יִתְחַטָּא וְכֹל אֲשֶׁר לֹא־יָבֹא בָּאֵשׁ
24 תַּעֲבִירוּ בַּמָּיִם׃ וְכִבַּסְתֶּם בִּגְדֵיכֶם בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי
כה רביעי וּמְהַרְתֶּם וְאַחַר תָּבֹאוּ אֶל־הַמַּחֲנֶה׃ ס וַיֹּאמֶר
26 יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה לֵאמֹר׃ שָׂא אֵת רֹאשׁ מַלְקוֹחַ הַשְּׁבִי
בָּאָדָם וּבַבְּהֵמָה אַתָּה וְאֶלְעָזָר הַכֹּהֵן וְרָאשֵׁי אֲבוֹת
27 הָעֵדָה׃ וְחָצִיתָ אֶת־הַמַּלְקוֹחַ בֵּין תֹּפְשֵׂי הַמִּלְחָמָה
הַיֹּצְאִים לַצָּבָא וּבֵין כָּל־הָעֵדָה׃ וְהֵרַמְתָּ מֶכֶס לַיהוָה
מֵאַת אַנְשֵׁי הַמִּלְחָמָה הַיֹּצְאִים לַצָּבָא אֶחָד נֶפֶשׁ
מֵחֲמֵשׁ הַמֵּאוֹת מִן־הָאָדָם וּמִן־הַבָּקָר וּמִן־הַחֲמֹרִים
29 וּמִן־הַצֹּאן׃ מִמַּחֲצִיתָם תִּקָּחוּ וְנָתַתָּה לְאֶלְעָזָר הַכֹּהֵן
ל תְּרוּמַת יְהוָה׃ וּמִמַּחֲצִת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל תִּקַּח ׀ אֶחָד
אָחֻז מִן־חֲמִשִּׁים מִן־הָאָדָם מִן־הַבָּקָר מִן־הַחֲמֹרִים
וּמִן־הַצֹּאן מִכָּל־הַבְּהֵמָה וְנָתַתָּה אֹתָם לַלְוִיִּם שֹׁמְרֵי
31 מִשְׁמֶרֶת מִשְׁכַּן יְהוָה׃ וַיַּעַשׂ מֹשֶׁה וְאֶלְעָזָר הַכֹּהֵן
32 כַּאֲשֶׁר צִוָּה יְהוָה אֶת־מֹשֶׁה׃ וַיְהִי הַמַּלְקוֹחַ יֶתֶר הַבָּז
אֲשֶׁר בָּזְזוּ עַם הַצָּבָא צֹאן שֵׁשׁ־מֵאוֹת אֶלֶף וְשִׁבְעִים
33 אֶלֶף וַחֲמִשָּׁת אֲלָפִים׃ וּבָקָר שְׁנַיִם וְשִׁבְעִים אָלֶף׃
לה 34 וַחֲמֹרִים אֶחָד וְשִׁשִּׁים אָלֶף׃ וְנֶפֶשׁ אָדָם מִן־הַנָּשִׁים
אֲשֶׁר לֹא־יָדְעוּ מִשְׁכַּב זָכָר כָּל־נֶפֶשׁ שְׁנַיִם וּשְׁלֹשִׁים

(יה) קינדער וויבלעכען געשלעכטס זאבער, דיא קיינער
מאנסס־פערסאנען בייאבגעהאנדעלט האבען, קענטס מיהר פיר
מיך ערהאלטען: (יט) בלייבעט מיבריגענס זיבען טאגע
מוסערהאב דעס לאגערס · ווער מיינען מענשען מוואבע־
בראכט, אדער מיינען ערשלאגענען בערירט האט, דאן זאל
מיך זו וואהל אוס דאן מיערען געפאנגענען, ווי אוך דריט־
טען מוכ אך זיבענטען טאגע זיך עבטזינדיגען: (כ) מוך
מיסט מיהר מיין ניעס גענאבט, זעדערלע גערעטה, מוכ העלפענדעס
דאן ניגען־האר פערפערטיגעט ווירד, מוכ העלפענדעס
געשיר ענטזינדיגען: — (כא) דער פריסטער אלעזר
שפראך צו דען קריגס־לייטען, דיא מיט צו פעלד גענומענען
זינד, דיסעס איסט מיינע פערארדנונג דעס גאספעלעס,
וועלכעס דער עוויגע דעם משה בעפאהלען האט: (כב) מוכ
גולד, זילבער, קופפער, מיסען, זינן, מוכ בלייא:
(כג) אלעס וואס אך פייער געבראכט ווירד, ברינגט מיהר
מין דאס פייער, זא מיסט עס רינן · יעדאך מוס עס דורך
שפרענג־וואסער ענטזינדיגט ווערדען · וואס נישט
אך פייער געבראכט ווירד, ברינגט מיהר מין דאס וואסער:
(כד) אך זיבענטען טאגע וואשען מיהר מיינע קליידער,
מוכ זייד רינן · אלסדאן קענטס מיהר מין דאס לאגער קומ־
מען: — (כה) דער עוויגע שפראך צו משה, ווי אך פאלגט:
(כו) דוא מוכ דער פריסטער אלעזר, מוכ דיא פאמיליען־
הייפטער דער בעמיינדע, מיהר זאלט דיא זומע דער
בייטע מוכ דער געפאנגענען מן מענשען מוכ פיה מוס־
נעהמען: (כז) זאדאן טהיילע דיא בייטע צו גלייכען טהיילען,
צוישען דען קריגערן, דיא מין דאס פעלד גענאבען זינד,
מוכ דער מיבריגען בעמיינדע: (כח) נים אבער מוך מיינע
שטייער דאפאן, דעס עוויגען צו עהרען, פאן דען קריגס־
לייטען דיא מן דאס פעלד גענאבען זינד, פאן פינף הונדערט־
טען דיא קליי־
נעס פיה: (כט) דיסעס זאלט איהר פאן מיהרער האלפטע
נעהמען, מוכ דעס פריסטער אלעזר גיבען, אלס מיינע
העבע פיר דען עוויגען: (ל) פאן דער האלפטע דער קינדער
ישראל אבער, נים פאן פינפציגען מיינעס, ווא עס
גענעריגען זינד, פאן מענשען, ריבד, עסלען, מוכ קליינעס
פיה, אלער ארטען, מוכ גיב זאלט דען לויס, דיא דער
וואהנונג דעס עוויגען צו וואהנען האבען: (לא) משה מוכ
דער פריסטער אלעזר טהאטען, ווא דער עוויגע דעס משה
בעפאהלען: (לב) דיא מויסבייטע, וואס נעמיך פאן דער
פיינדערונג דער קריגס־לייטע מיבריג וואר, בעטרוג אן
קוינעס פיה, זעכס מאל הונדערט פינף מוכ זיבענציג טויסענד:
(לג) אן רינדערן, זוויי מוכ זיבענציג טויסענד: (לד)
אן עסלען, מיין מוכ זעכציג טויסענד: (לה) אן
מענשליכען פערסאנען, נעמיך אן וויבס־פערסאנען, דיא
קיינען מאן דורך בייוואהנונג ערקאנט האטטען, זוויי
מוכ דרייסיג טויסענד:

אלף

36 אֶלֶף׃ וַתְּהִי הַמֶּחֱצָה חֵלֶק הַיֹּצְאִים בַּצָּבָא מִסְפַּר
הַצֹּאן שְׁלֹשׁ־מֵאוֹת אֶלֶף וּשְׁלֹשִׁים אֶלֶף וְשִׁבְעַת אֲלָפִים
37 וַחֲמֵשׁ מֵאוֹת׃ וַיְהִי הַמֶּכֶס לַיהוָה מִן־הַצֹּאן שֵׁשׁ
38 מֵאוֹת חָמֵשׁ וְשִׁבְעִים׃ וְהַבָּקָר שִׁשָּׁה וּשְׁלֹשִׁים אָלֶף
39 וּמִכְסָם לַיהוָה שִׁנַּיִם וְשִׁבְעִים׃ וַחֲמֹרִים שְׁלֹשִׁים אָלֶף
מ וַחֲמֵשׁ מֵאוֹת וּמִכְסָם לַיהוָה אֶחָד וְשִׁשִּׁים׃ וְנֶפֶשׁ אָדָם
שִׁשָּׁה עָשָׂר אָלֶף וּמִכְסָם לַיהוָה שְׁנַיִם וּשְׁלֹשִׁים נָפֶשׁ׃
41 וַיִּתֵּן מֹשֶׁה אֶת־מֶכֶס תְּרוּמַת יְהוָה לְאֶלְעָזָר הַכֹּהֵן
חמישי 42 כַּאֲשֶׁר צִוָּה יְהוָה אֶת־מֹשֶׁה׃ וּמִמַּחֲצִית בְּנֵי יִשְׂרָאֵל
43 אֲשֶׁר חָצָה מֹשֶׁה מִן־הָאֲנָשִׁים הַצֹּבְאִים׃ וַתְּהִי מֶחֱצַת
הָעֵדָה מִן־הַצֹּאן שְׁלֹשׁ־מֵאוֹת אֶלֶף וּשְׁלֹשִׁים אָלֶף
44 שִׁבְעַת אֲלָפִים וַחֲמֵשׁ מֵאוֹת׃ וּבָקָר שִׁשָּׁה וּשְׁלֹשִׁים
מה 46 אָלֶף׃ וַחֲמֹרִים שְׁלֹשִׁים אָלֶף וַחֲמֵשׁ מֵאוֹת׃ וְנֶפֶשׁ
47 אָדָם שִׁשָּׁה עָשָׂר אָלֶף׃ וַיִּקַּח מֹשֶׁה מְמַחֲצַת בְּנֵי־
יִשְׂרָאֵל אֶת־הָאָחְז אֶחָד מִן־הַחֲמִשִּׁים מִן־הָאָדָם וּמִן־
הַבְּהֵמָה וַיִּתֵּן אֹתָם לַלְוִיִּם שֹׁמְרֵי מִשְׁמֶרֶת מִשְׁכַּן יְהוָה
48 כַּאֲשֶׁר צִוָּה יְהוָה אֶת־מֹשֶׁה׃ וַיִּקְרְבוּ אֶל־מֹשֶׁה
הַפְּקֻדִים אֲשֶׁר לְאַלְפֵי הַצָּבָא שָׂרֵי הָאֲלָפִים וְשָׂרֵי
49 הַמֵּאוֹת׃ וַיֹּאמְרוּ אֶל־מֹשֶׁה עֲבָדֶיךָ נָשְׂאוּ אֶת־רֹאשׁ
אַנְשֵׁי הַמִּלְחָמָה אֲשֶׁר בְּיָדֵנוּ וְלֹא־נִפְקַד מִמֶּנּוּ אִישׁ׃
נ וַנַּקְרֵב אֶת־קָרְבַּן יְהוָה אִישׁ אֲשֶׁר מָצָא כְלִי־זָהָב
אֶצְעָדָה וְצָמִיד מַבַּעַת עָגִיל וְכוּמָז לְכַפֵּר עַל־נַפְשֹׁתֵינוּ
51 לִפְנֵי יְהוָה׃ וַיִּקַּח מֹשֶׁה וְאֶלְעָזָר הַכֹּהֵן אֶת־הַזָּהָב
52 מֵאִתָּם כָּל כְּלִי מַעֲשֶׂה׃ וַיְהִי כָּל־זְהַב הַתְּרוּמָה אֲשֶׁר
הֵרִימוּ לַיהוָה שִׁשָּׁה עָשָׂר אֶלֶף שְׁבַע־מֵאוֹת וַחֲמִשִּׁים
53 שֶׁקֶל מֵאֵת שָׂרֵי הָאֲלָפִים וּמֵאֵת שָׂרֵי הַמֵּאוֹת׃ אַנְשֵׁי
54 הַצָּבָא בָּזְזוּ אִישׁ לוֹ׃ וַיִּקַּח מֹשֶׁה וְאֶלְעָזָר הַכֹּהֵן אֶת־

פריסטער

(נד) משׂא מוכ דער מיבער הובערטע: (נג) דיא געמיינען קריגער מַבער הַטַּטען יעדער פֿיר זיך בעפֿונדערט: (נב) דיא גאַנצע העבע, דיא מוכ נוּמער פֿון דען הויפּט־לייטען מיבער טויסענדע מוכ זעכּציהען טויסענד ויבען הובערט מוכ פֿינפֿציג שקלים. (נא) דיסע שטייער, מוכ דיא העבע דעס עוּיגען, גאַנז משׂא בעשאַהלען: (מב) פֿון דער הַוּפּטע דער קינדער ישׂראל מַבער, דענען משׂא נעמיך פֿון דען דענייגען דיא פֿעלדע וואַרען, דיא הַוּפּטע מַבּעדען יוֹם: (מג) דיא מוֹסע מיך מיהרער הַוּפּטע בעקַאמען, פֿון קיינעם פֿיה, דריי מוכ הובערט, ויבען מוכ דרייפֿיג טויסענד, פֿינף הובערט: (מד) פֿון ריגדער, ועכס מוכ דרייפֿיג טויסענד: (מה) פֿון עסעלן, דרייפֿיג טויסענד מוכ פֿינף הובערט: (מו) מוכ פֿון מענשיכען פערזאַנען, זעכּצעהן טויסענד: (מז) פֿאַר דיסער הַוּפּטע דער קינדער ישׂראל, יוֹ משׂא יג מיין שטיק פֿאַר פֿינפֿגיגען גרייפֿען, פֿון מענשען מוכ פֿיה, מוכ גאַנג זאַכען זעכּס לוֹט, דיא דער וואַהרנונג דעס משׂא עוּיגען נו וואַרטען הַטַּטען. וויא דער עוּיגע דעס משׂא בעפֿאַהלען: (מח) דיא הויפּט־לייטע דער פֿערשידענען טרופּען פֿון דעס קריגס־פֿאָלק, נעמיך דיא מיבער טויסענדע מוכ דיא מיבער הובערטע גענוֹמען וואַרען, טרַטטען פֿאַר משׂא: (מט) מוכ שפּראַכען נו מיהר, ווּיר, דיינע קנעכטע, האַבען דיא נאַהמ דער מוכ מַנפֿערטרויטען קריגס־מַנען געצאַהלט, קיינער פֿון אוּנס פֿעהלט אוּנס: (נ) לַאַרוּם ברינגען ווּיר דעם עוּיגען מיין געשענק. וואַס יעדער פֿון גאָלדענע געשמייד בעקַאמען האַט. פֿוּס־בַאַ־
(אָדער שׂאַק־שׂעפֿער) מוֹ פֿאַר דעם עוּיגען, מוֹיף מוכ
סערע פערזאַנען נו פֿערזוהנען: (נא) משׂא מוכ דער
פריסטער אֶלעזר, נאַהמען דאַס גאָלד פֿון מיהנען, מַוֹערליא
פֿערפֿערטיגטעס געשמייד: (נב) דיא גאַנצע העבע, דיא
וּ דעם עוּיגען נו עהרען, הערגעגעבען, בעטרוג פֿון גאָלד,
זעכּצעהען טויסענד ויבען הובערט מוכ פֿינפֿציג שקלים.
מוכ נוּמער פֿון דען הויפּט־לייטען מיבער טויסענדע מוכ
מיבער הובערטע: (נג) דיא געמיינען קריגער מַבער
הַטַּטען יעדער פֿיר זיך בעפֿונדערט: (נד) משׂא מוכ דער
פריסטער

הַזָּהָב מֵאֵת שָׂרֵי הָאֲלָפִים וְהַמֵּאוֹת וַיָּבִאוּ אֹתוֹ אֶל־
אֹהֶל מוֹעֵד זִכָּרוֹן לִבְנֵי־יִשְׂרָאֵל לִפְנֵי יְהוָה׃ פ

לב Cap. XXXII.

לב
א שישי במקורות שלישי
וּמִקְנֶה ׀ רַב הָיָה לִבְנֵי רְאוּבֵן וְלִבְנֵי־גָד עָצוּם מְאֹד
וַיִּרְאוּ אֶת־אֶרֶץ יַעְזֵר וְאֶת־אֶרֶץ גִּלְעָד וְהִנֵּה הַמָּקוֹם
2 מָקוֹם מִקְנֶה׃ וַיָּבֹאוּ בְנֵי־גָד וּבְנֵי רְאוּבֵן וַיֹּאמְרוּ אֶל־
מֹשֶׁה וְאֶל־אֶלְעָזָר הַכֹּהֵן וְאֶל־נְשִׂיאֵי הָעֵדָה לֵאמֹר׃
3 עָטָרוֹת וְדִיבֹן וְיַעְזֵר וְנִמְרָה וְחֶשְׁבּוֹן וְאֶלְעָלֵה וּשְׂבָם
4 וּנְבוֹ וּבְעֹן׃ הָאָרֶץ אֲשֶׁר הִכָּה יְהוָה לִפְנֵי עֲדַת יִשְׂרָאֵל
ה אֶרֶץ מִקְנֶה הִיא וְלַעֲבָדֶיךָ מִקְנֶה׃ ס וַיֹּאמְרוּ
אִם־מָצָאנוּ חֵן בְּעֵינֶיךָ יִתֶּן אֶת־הָאָרֶץ הַזֹּאת לַעֲבָדֶיךָ
6 לַאֲחֻזָּה אַל־תַּעֲבִרֵנוּ אֶת־הַיַּרְדֵּן׃ וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה לִבְנֵי־
גָד וְלִבְנֵי רְאוּבֵן הַאֲחֵיכֶם יָבֹאוּ לַמִּלְחָמָה וְאַתֶּם תֵּשְׁבוּ
7 פֹּה׃ וְלָמָּה תְנִיאוּן אֶת־לֵב בְּנֵי יִשְׂרָאֵל מֵעֲבֹר אֶל־
8 הָאָרֶץ אֲשֶׁר־נָתַן לָהֶם יְהוָה׃ כֹּה עָשׂוּ אֲבֹתֵיכֶם
9 בְּשָׁלְחִי אֹתָם מִקָּדֵשׁ בַּרְנֵעַ לִרְאוֹת אֶת־הָאָרֶץ׃ וַיַּעֲלוּ
עַד־נַחַל אֶשְׁכּוֹל וַיִּרְאוּ אֶת־הָאָרֶץ וַיְנִיאוּ אֶת־לֵב בְּנֵי
יִשְׂרָאֵל לְבִלְתִּי־בֹא אֶל־הָאָרֶץ אֲשֶׁר־נָתַן לָהֶם יְהוָה׃
י 11 וַיִּחַר־אַף יְהוָה בַּיּוֹם הַהוּא וַיִּשָּׁבַע לֵאמֹר׃ אִם־יִרְאוּ
הָאֲנָשִׁים הָעֹלִים מִמִּצְרַיִם מִבֶּן עֶשְׂרִים שָׁנָה וָמַעְלָה
אֶת הָאֲדָמָה אֲשֶׁר נִשְׁבַּעְתִּי לְאַבְרָהָם לְיִצְחָק וּלְיַעֲקֹב
12 כִּי לֹא מִלְאוּ אַחֲרָי׃ בִּלְתִּי כָּלֵב בֶּן־יְפֻנֶּה הַקְנִזִּי
13 וִיהוֹשֻׁעַ בִּן־נוּן כִּי מִלְאוּ אַחֲרֵי יְהוָה׃ וַיִּחַר־אַף יְהוָה
בְּיִשְׂרָאֵל וַיְנִעֵם בַּמִּדְבָּר אַרְבָּעִים שָׁנָה עַד־תֹּם כָּל־הַדּוֹר
14 הָעֹשֶׂה הָרָע בְּעֵינֵי יְהוָה׃ וְהִנֵּה קַמְתֶּם תַּחַת אֲבֹתֵיכֶם
תַּרְבּוּת אַנְשִׁים חַטָּאִים לְסֹפֵת עוֹד עַל חֲרוֹן אַף־יְהוָה
טו אֶל־יִשְׂרָאֵל׃ כִּי תְשׁוּבֻן מֵאַחֲרָיו וְיָסַף עוֹד לְהַנִּיחוֹ

פריסטער אלעזר נאהמען פאן דען הויפט־וייטען / מיבער
טויסענדע מוכ מיבער הונדערטע / דאס גאנצע / מוכ
ברענגען עס אין דאס שטיפטס־געצעלט / נוס מבדענקען
דער קינדער ישראל פאר דעם עוויגען׃

קאפיטעל לב

(א) ליט וענהע לחובן מוכ ליט וענהע גד מטטען מיבער־
מוס שטארקע העערדען · דיסע זאהען דאס מוכ יעזר /
מוכ דאס מכד גלעד / מוכ פאנדען ליט פלוגע נור פיה־
נוכט בעקוועהם׃ (ב) דא קאמען זיא / נעמליך ליט וענהע
גד מוכ ליט וענהען לחובן / מוכ טהעטען פאר משה / דעם
פריסטער אלעזר / מוכ דען פירסטען דער גענייגדע /
פאלגענדען מבטראג׃ (ג) עטרות / דיבן / יעזר / נמרה /
חשבון / אלעלה / שבם / נבו / בעון / מוכ כען׃ (ד) דאס לאנד
וועלכעס דער עוויגע פאר גענייגדע ישראל בעשלאגען
האט / מוס נור פיה־נוכט בעקוועהם / מוכ דיינע קנעכטע
האבען העערדען׃ — (ה) וועז ווער אין דיינען מוגען
גבאדע געפונדען / פוהרען זיא פאר / זא מאך דיסעס דאס
דיינען קנעכטען נוס מייגענטהומע מיבערגעבען וועדרען·
פיהרע מוכ שפראך / (ו) משה שפראך
נו דען / והבען גד מוכ דען והבען לחובן / מייערע ברידער
זאלען אין דעם קריג בעהען / מוכ מיהר וואלט היר בלייבען?
(ז) ווארום וואלט מיהר דאס גענטיטה דער קינדער ישראל
אבווענדיג מאכען / דאס זיא ניכט אין דאס לאנד ניהען / זאלען /
דאס דער עוויגע מיהנען מיינגעגעבען׃ (ח) עבען אוסה
האבען עס מייערע עלטערן / אוס איך זיא פאן קדש
ברנע מוסזענדעטע / דאס / נו בעזוהען׃ (ט) זיא נאהען
הינוף בים אין דאס טהאל אשכול / בעזאהען דאס קינדער / מוכ
מאכטען דאס גענטיטה דער קינדער ישראל אבווענדיג / דאס
זיא ניכט אין דאס לאנד קאנאען / דאס מיהנען דער
עוויגע מיינגעגעבען׃ (י) דאמאוס ענטברענטע דער נאהן
דעס עוויגען · עד שוואור / מוכ שפראך׃ (יא) זא זאלען מוך
עלע ליט מאנעבער / ליט פאן מכלים הערוף בעקאמען /
פאן נוואנציג יאהרען אן מוכ דאריבער / דאס ניכט נו
זעהען בעקאמען / יכאק / מוכ יעקב / דאהער דאס ניכט זיא
טרייולך בפלגעפאלגט׃ (יב) מוסגענאמען כלב זוהן
יפנה / דעס קנזי / מוכ יהושע / זוהן נון · דען דיסע ניבד
דעס עוויגען טרייולך בפלגעפאלגט׃ (יג) מוסז ענטברענטע
דער נאהן דעס עוויגען מיבער ישראל / מוכ ער פיהרטע
זיא פיערציג יאהרע אין דער וויסטע הערום / ביס דאס גאנצע
בעשלעכט פערגאנגען וואר / וועלכעס דאס בעסע אין דען
מוגען דעס עוויגען בעטהאן האטטע׃ (יד) נון טרעטען
מיהר / נוכט ויבדיגער מאנעבער! אן מייערער פאטער שטעלל
מוך / מוכ וואלט דען נאהן דעס עוויגען מיבער ישראל
פערמעהרען׃ (טו) וען מיהר מייך פאהן מיהם אבווענדעט /

כנען

(לב) וויר וואָלען בערישטען פֿאָר דעם עוויגען מן דאָס לאַנד זאָל זיין: (לג) וויר וואָלען קיינעם פֿון דעם קינדערן גאַנען פֿון דער ווייטער זייט יַרדן, ווען מיר בריינגען דיסען גאַנצען פֿאָלק פֿערדערבען: — (יו) זיי טרעטען אָהער מוזן שפּרעכען, וויר וואָלען נור פֿיר אונסערע העערדען שאַף־הירדען מַוזיהר בויען, מוזן שטאָדט פֿיר אונסערע קינדער: (יז) וויר מַבער נִיהען מוזען אונז־ערע קינדער יזרעל מיינהער, ביס וויר זיי אין מיהרע שטעלע בעברַכט האָבען. אונטערדעסטן ווָאָהנען מוזערע קינדער מן פֿעסטען שטאָדטען וואָהנען, מוז פֿאָר דען מיינוואָהנערן דעם לַאַנדעס זיכער זיין: (יח) וויר וואָלען ניכט עהער זו אונסערן הייסערן נוריק קעהרען, ביס זיי קינדער יזרעל יעדעס זיין ערב־זוט מן בעזיץ בענאָמען: (יט) דען וויר פֿערלַאַנגען קיינען אַנטהיל מיט זיי־נעם יַרדן, נאָכדעם אונס נור מאָרגען־זייט עב־יַרדן אונסער ערב־זוט ווירד נוגעפֿאַלען זיין:

(כ) משה אַנטוואָרטעט מיהנען הירוק, וואן מיהר דיסעס טהוט. וואן מיהר מיין פֿאָר דעם עוויגען נוט קריגע ריסטעט: (כא) מוזד וואר בעריסטעט אונטער מיין מיסט, מיבער דען יַרדן פֿאָר דעם עוויגען זו פֿעלד נִיהט, ביס דיסער זיינע פֿיינד פֿאָר מיהר פֿאָרהַר מוסבעטריבען האָט: (כב) מוזד דאָס לַאַנד פֿאָר דעם עוויגען גאַנזיק ערַאַבערט זיין ווירד. הערנאָך מַבער ערסט מוסקהערען, מוזד מיין פֿוסס מיינהער שולדיגקייט עכטוועדיגט, גענען דען עוויגען מוזד גענען יזרעל. זו וואָלד מיין דיסעס לַאַנד זוס מייגענטהומ בלייבען, פֿאָר דעם עוויגען: (כג) טהוט מיהר מַבער דיסעס ניכט, זו זיבדיגט מיהר דעם עוויגען, מוזד וועדעט ערפֿאָהרען, וואָס מוך דיסע זיבדע פֿאָלגען ווירד: (כד) בויעט מיך שטאָדטע פֿיר מיינע קינדער, מוזד היטטען פֿיר מיינע קלייניגע פֿיה, מוזד האָלטען מיינער פֿערשפּרעכען: (כה) זיי זוהנע גד מוזד דיא זוהנע ראובן שפּרעכען זו משה, וויא פֿאָלגט. דיינע קנעכטע וועדען זו טהון, וויא דער הערר בעפֿיהלט: (כו) מונסערע קינדער, וויבער, העערדען מַוזיהר בויען מוזד מיי מונסער פֿיה, וואָלען מיר דען שטאָדטען גלעד בלייבען: (כז) דיינע קנעכטע מַבער וואָלען בעריסטען נוט שטרייטע פֿאָר דעם עוויגען מיר דען קריג געהען, וויא דער הערר שפּריכט: (כח) משה גאַב דעם פריסטער אלעזר, דעם יקוסע זאָהן נון, מוזד דען פֿאַמיליען־הייפטערן דער קינדער יזרעל, מיהרער מוהן־העטהַבען פֿערהַאַנדלען בעפֿעהלע: (כט) משה שפּריכט נעמליך זו מיהנען, וואן זיי וועהרען גד מוזד זיי מיט מיר יַרדן, מוזד וועהרען דאָס לַאַנד פֿאָר דען עוויגען בעריסטען מיר דאָס פֿעלד נִיהען, מוזד מיהר וועדעט דאָס מַבען מוסטערטהַן בעמאַכט. זו וואָלד מיהר מיהנען דאָס גלעד נוט מייגענטהומ מיינ־גענומען: (ל) וואן זיי מַבער ניכט בעריסטען מיט מיין נִיהען, זו מוזען זיי מיהר מיינטהום מוסטער מיין מיך יַרדן בענען ערווערבען: (לא) זיי זוהנע גד מוזד זיי זוהנע ראובן: (לב) וויר וואָלען בעריסטען פֿאָר דעם עוויגען מן דאָס לַאַנד כנען

16 בַּמִּדְבָּר וְשִׁחַתֶּם לְכָל־הָעָם הַזֶּה׃ ס וַיִּגְּשׁוּ
אֵלָיו וַיֹּאמְרוּ גְּדֵרֹת צֹאן נִבְנֶה לְמִקְנֵנוּ פֹּה וְעָרִים
17 לְטַפֵּנוּ׃ וַאֲנַחְנוּ נֶחָלֵץ חֻשִׁים לִפְנֵי בְּנֵי יִשְׂרָאֵל עַד
אֲשֶׁר אִם־הֲבִיאֹנֵם אֶל־מְקוֹמָם וְיָשַׁב מַפֵּנוּ בְּעָרֵי הַמִּבְצָר
18 מִפְּנֵי יֹשְׁבֵי הָאָרֶץ׃ לֹא נָשׁוּב אֶל־בָּתֵּינוּ עַד הִתְנַחֵל
19 בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אִישׁ נַחֲלָתוֹ׃ כִּי לֹא נִנְחַל אִתָּם מֵעֵבֶר
לַיַּרְדֵּן וָהָלְאָה כִּי בָאָה נַחֲלָתֵנוּ אֵלֵינוּ מֵעֵבֶר הַיַּרְדֵּן
מִזְרָחָה׃ פ
שביעי כ וַיֹּאמֶר אֲלֵיהֶם מֹשֶׁה אִם־תַּעֲשׂוּן אֶת־הַדָּבָר הַזֶּה אִם־
כמיוכרח לגיעי 21 תֵּחָלְצוּ לִפְנֵי יְהוָה לַמִּלְחָמָה׃ וְעָבַר לָכֶם כָּל־חָלוּץ
אֶת־הַיַּרְדֵּן לִפְנֵי יְהוָה עַד הוֹרִישׁוֹ אֶת־אֹיְבָיו מִפָּנָיו׃
22 וְנִכְבְּשָׁה הָאָרֶץ לִפְנֵי יְהוָה וְאַחַר תָּשֻׁבוּ וְהֱיִיתֶם נְקִיִּם
מֵיְהוָה וּמִיִּשְׂרָאֵל וְהָיְתָה הָאָרֶץ הַזֹּאת לָכֶם לַאֲחֻזָּה
23 לִפְנֵי יְהוָה׃ וְאִם־לֹא תַעֲשׂוּן כֵּן הִנֵּה חֲטָאתֶם לַיהוָה
24 וּדְעוּ חַטַּאתְכֶם אֲשֶׁר תִּמְצָא אֶתְכֶם׃ בְּנוּ־לָכֶם עָרִים
כה לְטַפְּכֶם וּגְדֵרֹת לְצֹנַאכֶם וְהַיֹּצֵא מִפִּיכֶם תַּעֲשׂוּ׃ וַיֹּאמֶר
בְּנֵי־גָד וּבְנֵי רְאוּבֵן אֶל־מֹשֶׁה לֵאמֹר עֲבָדֶיךָ יַעֲשׂוּ
26 כַּאֲשֶׁר אֲדֹנִי מְצַוֶּה׃ טַפֵּנוּ נָשֵׁינוּ מִקְנֵנוּ וְכָל־בְּהֶמְתֵּנוּ
27 יִהְיוּ־שָׁם בְּעָרֵי הַגִּלְעָד׃ וְעֲבָדֶיךָ יַעַבְרוּ כָּל־חָלוּץ
28 צָבָא לִפְנֵי יְהוָה לַמִּלְחָמָה כַּאֲשֶׁר אֲדֹנִי דֹבֵר׃ וַיְצַו
לָהֶם מֹשֶׁה אֶת אֶלְעָזָר הַכֹּהֵן וְאֶת יְהוֹשֻׁעַ בִּן־נוּן וְאֶת־
29 רָאשֵׁי אֲבוֹת הַמַּטּוֹת לִבְנֵי יִשְׂרָאֵל׃ וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה
אֲלֵהֶם אִם־יַעַבְרוּ בְנֵי־גָד וּבְנֵי־רְאוּבֵן ׀ אִתְּכֶם אֶת־
הַיַּרְדֵּן כָּל־חָלוּץ לַמִּלְחָמָה לִפְנֵי יְהוָה וְנִכְבְּשָׁה הָאָרֶץ
ל לִפְנֵיכֶם וּנְתַתֶּם לָהֶם אֶת־אֶרֶץ הַגִּלְעָד לַאֲחֻזָּה׃ וְאִם־
לֹא יַעַבְרוּ חֲלוּצִים אִתְּכֶם וְנֹאחֲזוּ בְתֹכְכֶם בְּאֶרֶץ
31 כְּנָעַן׃ וַיַּעֲנוּ בְנֵי־גָד וּבְנֵי רְאוּבֵן לֵאמֹר אֵת אֲשֶׁר דִּבֶּר
32 יְהוָה אֶל־עֲבָדֶיךָ כֵּן נַעֲשֶׂה׃ נַחְנוּ נַעֲבֹר חֲלוּצִים לִפְנֵי

יהוה

יְהוָה אֶרֶץ כְּנָעַן וְאֻחַּזַּת נַחֲלָתֵנוּ מֵעֵבֶר לַיַּרְדֵּן׃
וַיִּתֵּן לָהֶם ׀ מֹשֶׁה לִבְנֵי־גָד וְלִבְנֵי רְאוּבֵן וְלַחֲצִי 33
שֵׁבֶט ׀ מְנַשֶּׁה בֶּן־יוֹסֵף אֶת־מַמְלְכֻת סִיחֹן מֶלֶךְ הָאֱמֹרִי
וְאֶת־מַמְלְכֻת עוֹג מֶלֶךְ הַבָּשָׁן הָאָרֶץ לְעָרֶיהָ בִּגְבֻלֹת
עָרֵי הָאָרֶץ סָבִיב׃ וַיִּבְנוּ בְנֵי־גָד אֶת־דִּיבֹן וְאֶת־עָטָרֹת 34
וְאֶת עֲרֹעֵר׃ וְאֶת־עַטְרֹת שׁוֹפָן וְאֶת־יַעְזֵר וְיָגְבְּהָה׃ לה
וְאֶת־בֵּית נִמְרָה וְאֶת־בֵּית הָרָן עָרֵי מִבְצָר וְגִדְרֹת צֹאן׃ 36
וּבְנֵי רְאוּבֵן בָּנוּ אֶת־חֶשְׁבּוֹן וְאֶת־אֶלְעָלֵא וְאֶת קִרְיָתָיִם׃ 37
וְאֶת־נְבוֹ וְאֶת־בַּעַל מְעוֹן מוּסַבֹּת שֵׁם וְאֶת־שִׂבְמָה 38
וַיִּקְרְאוּ בְשֵׁמֹת אֶת־שְׁמוֹת הֶעָרִים אֲשֶׁר בָּנוּ׃ וַיֵּלְכוּ 39
בְּנֵי מָכִיר בֶּן־מְנַשֶּׁה גִּלְעָדָה וַיִּלְכְּדָהּ וַיּוֹרֶשׁ אֶת־הָאֱמֹרִי
אֲשֶׁר־בָּהּ׃ וַיִּתֵּן מֹשֶׁה אֶת־הַגִּלְעָד לְמָכִיר בֶּן־מְנַשֶּׁה מ מפטיר
וַיֵּשֶׁב בָּהּ׃ וְיָאִיר בֶּן־מְנַשֶּׁה הָלַךְ וַיִּלְכֹּד אֶת־חַוֹּתֵיהֶם 41
וַיִּקְרָא אֹתָהֶן חַוֹּת יָאִיר׃ וְנֹבַח הָלַךְ וַיִּלְכֹּד אֶת־קְנָת 42
וְאֶת־בְּנֹתֶיהָ וַיִּקְרָא לָהּ נֹבַח בִּשְׁמוֹ׃

לג Cap. XXXIII.

פ פ פ מג 43 מסעי

אֵלֶּה מַסְעֵי בְנֵי־יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר יָצְאוּ מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם א
לְצִבְאֹתָם ׀ בְּיַד־מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן׃ וַיִּכְתֹּב מֹשֶׁה אֶת־ 2
מוֹצָאֵיהֶם לְמַסְעֵיהֶם עַל־פִּי יְהוָה וְאֵלֶּה מַסְעֵיהֶם
לְמוֹצָאֵיהֶם׃ וַיִּסְעוּ מֵרַעְמְסֵס בַּחֹדֶשׁ הָרִאשׁוֹן בַּחֲמִשָּׁה 3
עָשָׂר יוֹם לַחֹדֶשׁ הָרִאשׁוֹן מִמָּחֳרַת הַפֶּסַח יָצְאוּ בְנֵי־
יִשְׂרָאֵל בְּיָד רָמָה לְעֵינֵי כָּל־מִצְרָיִם׃ וּמִצְרַיִם מְקַבְּרִים 4
אֵת אֲשֶׁר הִכָּה יְהוָה בָּהֶם כָּל־בְּכוֹר וּבֵאלֹהֵיהֶם עָשָׂה
יְהוָה שְׁפָטִים׃ וַיִּסְעוּ בְנֵי־יִשְׂרָאֵל מֵרַעְמְסֵס וַיִּחֲנוּ ה
בְסֻכֹּת׃ וַיִּסְעוּ מִסֻּכֹּת וַיַּחֲנוּ בְאֵתָם ׀ אֲשֶׁר בִּקְצֵה 6
הַמִּדְבָּר׃ וַיִּסְעוּ מֵאֵתָם וַיָּשָׁב עַל־פִּי הַחִירֹת אֲשֶׁר 7

כנען היבשה גבולתיכם׃ מובסר מיגענטהיל כם ערב־
גוט מבער בלייבט מוכס דיס־זייטס דעס ירדן׃ (לג) משה
מיבערגאב מוסן דען זוהנען גד׳ דען זוהנען לוכן׳ מוב
דעם האלבען שטאמע מנשה וזהן יוסף׳ דאס רייך סיחן׳
קעניגס נו חמלי׳ דאס רייך עוג׳ קעניגס נו כשן׳ דאס
לאנד בעבסט דען שטעדטען דיא מן מיהרען גרענצען לאגען׳
מיט זאמט־שטעדטע מן דעם בעגירקע מוהרער׃ (לד) דיא
ענטלע־סופן׳ יעזר׳ מוכ יגבהה׃ (לה) בית־
נמרה׳ מוכ בית־הרן׃ ועפטען פעסטע שטעדטע מוכ
שאף־הירדען מן׃ (לו) דיא זוהנע לוכן בויעטען מסכון׳
גלעלי׳ מוכ קליתים׃ (לה) מוך כבוד מוכ בעל־מעון׳
הערען נאמען פערוואנדערט וואורדען׳ מוכ שבמה׳ מוכ
גאבען דען שטעדטען׳ דיא זיא בויעטען׳ דיא מויטען נאמען
ווידער׃ (לט) דיא זוהנע מכיר זהן מנשה׳ גינגען נאך
גלעד׳ נאהמען עס מין׳ מוכ פערטריבען דען חמרי׳
דער דארין וואר׃ (מ) דאס מיבערגאב משה דיא זאמדשאפט
גלעד דעם מכיר זהן מנשה׳ מוכ דיסער זעטע וואוינט וך
דאוועבסט׃ (מא) יאיר זהן מנשה׳ גינג הין׳ נאהם מיהרע
דערפער מין׳ מוכ נאכנטע זיא דיא דערפער דעס יאיר׃
(מב) נבח גינג הין׳ מוכ נאהם קנת מין׳ נעבסט דען
זאמן בעהעריגען פונגען׳ מוכ נעבנטע זיא׳ נאך זיינעם
נאמען׳ נבח׃

קאפימעל לג מסעי

(א) דיסעס זינד דיא רייסען דער קינדער ישראל׳ וועלכע
מוים מכרים געגאנגען זינד׳ דורך משה מוכ אהרן׳ נאך
מיהרען פערשידענען העערס־גינגען׃ (ב) משה פערניי־
נעטע׳ מוך בעפעהל דעס עווינען׳ מיהרען מוסנוג׳ נאך
ארדנונג דער רייסען׃ מוכ דיסע געשאהען וזיא פאגט׃
(ג) פאן רעמסס ברעכען זיא מוך׳ אם פינפצהנטען
טאגע דעס ערסטען מאנאטס׃ דען טאג נאך דעם פסח׳
נאגען דיא קינדער ישראל עפפענטליך׳ פאר דען מוינען
פאן גאנז מכרים׃ (ד) דיא מכרים בעגרובען מיב־
דעסטען דיא ערסט־געבאהרנען מוטער מיהנען׳ דיא דער
עווינע פוך געשלאגען האטטע׃ ועלבסט מן מיהרען בעטטערן
האטטע דער עווינע בעריכטע מוסגעמיבט׃ (ה) זיא ברעכען
פאן רעמסס מוך׳ מוכ לאגערטען זיך בו סכות׃ (ו) פאן
סכות ברעכען זיא מוך׳ מוכ לאגערטען זיך בו אתם׳ מוא
דיא ווישטע זיך מגבאגען׃ (ז) פאן אתם וענדען זיא מוך׳
ווענדעטען זיך בעגען פי־החירת׳ וועלכעס פאר בעל־
צפון׳ מוכ לאגערטען זיך פאר מגדול׃ (ח) פאן פני־החירת
ברעכען זיא מוך׳ גינגען דורך דאס מיטער מן דיא ווישטע׳
מאבטען

ער
געבירגע קל שטאַרב: — (מ) אוך עבען דיסע נייט ערפֿאַהר
מוב דריא מוב נוואַנציג יאָהרע אַלט, אוים ער אוך דעם
טאָגע דעם פּינפֿטען מאָנאַטס: (לט) ווען ווֹאָר הובערט
דעם מוסיקוס דער קינדער ישׂראל אוים מצרים, אַק ערשטען
שטאַרב דאָועלבסט · דיסעס בעשאַפֿענהייט אוים פֿיערציגסטען יאָהרע
אוים בעפֿעהל דעס עוויגען, אוך זען בערג קל, מוב
דעם אַבנעם ידוֹם: (לח) הייער גינג דער פריסטער אהרן,
דעס אַבנעם ידוֹם, אוים בערג קל, מוב דעם אַבנעם
גינג אוים בייאַרע · דאָועלבסט אַבנעם אוך זיך: (י) פֿאַן ציון
בערגען זיך נאָך חילס · נו חילס וואַרען נוועלף קווועלען מוב וויבער·
קאַמען כאַך חילס · בייאַרע · דאָועלבסט אַבנעם אוך זיך: (יא) פֿאַן
ציון אַבנעם זיך נו מרק: (יב) פֿאַן מרק אַבנעם זיא אוך, מוב
בערגען זיך נו מרק: (יג) פֿאַן רפקה אַבנעם זיא אוך, מוב
דעם אַבנעם זיא אוך, מוב אַבנעם זיך נו רפקה: (יד) פֿאַן
חלוש אַבנעם זיא אוך, מוב אַבנעם זיך נו חלוש: (טו) פֿאַן רפידם
קין וואַסער נו טרינקען האַבען, מוב דער וויסטע סיני:
אַבנעם זיא אוך, מוב אַבנעם זיך אין דער וויסטע סיני:
(יו) פֿאַן דער וויסטע סיני אַבנעם זיא אוך, מוב אַבנעם
זיך נו קבֿרות־התאוה: (יז) פֿאַן קבֿרות־התאוה אַבנעם
זיא אוך, מוב אַבנעם זיך נו חצרות: (יח) פֿאַן חצרות
אַבנעם זיא אוך, מוב אַבנעם זיך נו רתמה: (יט) פֿאַן
רתמה אַבנעם זיא אוך, מוב אַבנעם זיך נו רמון־פרץ:
(כ) פֿאַן רמון־פרץ אַבנעם זיא אוך, מוב אַבנעם זיך
נו לבנה: (כא) פֿאַן לבנה אַבנעם זיא אוך, מוב אַבנעם
זיך נו רסה: (כב) פֿאַן רסה אַבנעם זיא אוך, מוב אַבער·
טען זיך נו קהלתה: (כג) פֿאַן קהלתה אַבנעם זיא אוך,
מוב אַבנעם זיך נו הר־שפר: (כד) פֿאַן הר־שפר אַבנעם
זיא אוך, מוב אַבנעם זיך נו חרדה: (כה) פֿאַן חרדה
אַבנעם זיא אוך, מוב אַבנעם זיך נו מקהלת: (כו) פֿאַן
מקהלת אַבנעם זיא אוך, מוב אַבנעם זיך נו תחת:
(כז) פֿאַן תחת אַבנעם זיא אוך, מוב אַבנעם זיך נו
תרח: (כח) פֿאַן תרח אַבנעם זיא אוך, מוב אַבנעם
זיך נו מתקה: (כט) פֿאַן מתקה אַבנעם זיא אוך, מוב
אַבנעם זיך נו חשמנה: (ל) פֿאַן חשמנה אַבנעם זיא אוך,
מוב אַבנעם זיך נו מסרות: (לא) פֿאַן מסרות אַבנעם
זיא אוך, מוב אַבנעם זיך נו בני־יעקן: (לב) פֿאַן בני־
יעקן אַבנעם זיא אוך, מוב אַבנעם זיך נו הר־הגדגד:
(לג) פֿאַן הר־הגדגד אַבנעם זיא אוך, מוב אַבנעם זיך
נו יטבתה: (לד) פֿאַן יטבתה אַבנעם זיא אוך, מוב
אַבנעם זיך נו עברנה: (לה) פֿאַן עברנה אַבנעם זיא
אוך, מוב אַבנעם זיך נו עציון־גבר: (לו) פֿאַן עציון־
גבר אַבנעם זיא אוך, מוב אַבנעם זיך אין דער וויסטע
זין אין דער וויסטע סין: (לז) פֿאַן קדש אַבנעם זיא אוך, מוב
אַבנעם זיך נו קדש: (לח) הייער שטאַרב אהרן דער פריסטער
דעם אַבנעם ידוֹם, אוים בערג קל, מוב דעם
בעפֿעהל דעס עוויגען, אוך זען בערג קל, מוב
שטאַרב דאָועלבסט · דיסעס בעשאַפֿענהייט אוים פֿיערציגסטען יאָהרע
דעס אוים מצרים קינדער ישׂראל אוים מצרים, אַק ערשטען
טאָגע דעס פֿינפֿטען מאָנאַטס: (לט) אהרן ווֹאָר הונדערט
מוב דריא מוב נוואַנציג יאָהרע אַלט, אוים ער אוך דעם
בעבירגע קל שטאַרב: —

8 עַל־פְּנֵי בַּעַל צְפֹן וַיַּחֲנוּ לִפְנֵי מִגְדֹּל׃ וַיִּסְעוּ מִפְּנֵי
הַחִירֹת וַיַּעַבְרוּ בְתוֹךְ־הַיָּם הַמִּדְבָּרָה וַיֵּלְכוּ דֶּרֶךְ שְׁלֹשֶׁת
9 יָמִים בְּמִדְבַּר אֵתָם וַיַּחֲנוּ בְמָרָה׃ וַיִּסְעוּ מִמָּרָה וַיָּבֹאוּ
אֵילִמָה וּבְאֵילִם שְׁתֵּים עֶשְׂרֵה עֵינֹת מַיִם וְשִׁבְעִים
י תְּמָרִים וַיַּחֲנוּ־שָׁם׃ וַיִּסְעוּ מֵאֵילִם וַיַּחֲנוּ עַל־יַם־סוּף׃
שני 11 12 וַיִּסְעוּ מִיַּם־סוּף וַיַּחֲנוּ בְּמִדְבַּר־סִין׃ וַיִּסְעוּ מִמִּדְבַּר־סִין
14 13 וַיַּחֲנוּ בְּדָפְקָה׃ וַיִּסְעוּ מִדָּפְקָה וַיַּחֲנוּ בְּאָלוּשׁ׃ וַיִּסְעוּ
מֵאָלוּשׁ וַיַּחֲנוּ בִּרְפִידִם וְלֹא־הָיָה שָׁם מַיִם לָעָם לִשְׁתּוֹת׃
טו 16 וַיִּסְעוּ מֵרְפִידִם וַיַּחֲנוּ בְּמִדְבַּר סִינָי׃ וַיִּסְעוּ מִמִּדְבַּר
17 סִינָי וַיַּחֲנוּ בְּקִבְרֹת הַתַּאֲוָה׃ וַיִּסְעוּ מִקִּבְרֹת הַתַּאֲוָה
19 18 וַיַּחֲנוּ בַּחֲצֵרֹת׃ וַיִּסְעוּ מֵחֲצֵרֹת וַיַּחֲנוּ בְּרִתְמָה׃ וַיִּסְעוּ
כ מֵרִתְמָה וַיַּחֲנוּ בְּרִמֹּן פָּרֶץ׃ וַיִּסְעוּ מֵרִמֹּן פָּרֶץ וַיַּחֲנוּ
22 21 בְּלִבְנָה׃ וַיִּסְעוּ מִלִּבְנָה וַיַּחֲנוּ בְּרִסָּה׃ וַיִּסְעוּ מֵרִסָּה
23 וַיַּחֲנוּ בְּקָהֵלָתָה׃ וַיִּסְעוּ מִקָּהֵלָתָה וַיַּחֲנוּ בְּהַר־שָׁפֶר׃
כה 24 וַיִּסְעוּ מֵהַר־שָׁפֶר וַיַּחֲנוּ בַּחֲרָדָה׃ וַיִּסְעוּ מֵחֲרָדָה וַיַּחֲנוּ
27 26 בְּמַקְהֵלָת׃ וַיִּסְעוּ מִמַּקְהֵלָת וַיַּחֲנוּ בְּתָחַת׃ וַיִּסְעוּ
28 מִתָּחַת וַיַּחֲנוּ בְּתָרַח׃ וַיִּסְעוּ מִתָּרַח וַיַּחֲנוּ בְּמִתְקָה׃
ל 29 וַיִּסְעוּ מִמִּתְקָה וַיַּחֲנוּ בְּחַשְׁמֹנָה׃ וַיִּסְעוּ מֵחַשְׁמֹנָה
31 וַיַּחֲנוּ בְּמֹסֵרוֹת׃ וַיִּסְעוּ מִמֹּסֵרוֹת וַיַּחֲנוּ בִּבְנֵי יַעֲקָן׃
33 32 וַיִּסְעוּ מִבְּנֵי יַעֲקָן וַיַּחֲנוּ בְּחֹר הַגִּדְגָּד׃ וַיִּסְעוּ מֵחֹר
34 הַגִּדְגָּד וַיַּחֲנוּ בְּיָטְבָתָה׃ וַיִּסְעוּ מִיָּטְבָתָה וַיַּחֲנוּ
לה 36 בְּעַבְרֹנָה׃ וַיִּסְעוּ מֵעַבְרֹנָה וַיַּחֲנוּ בְּעֶצְיֹן גָּבֶר׃ וַיִּסְעוּ
37 מֵעֶצְיֹן גָּבֶר וַיַּחֲנוּ בְּמִדְבַּר־צִן הִוא קָדֵשׁ׃ וַיִּסְעוּ מִקָּדֵשׁ
38 וַיַּחֲנוּ בְּהֹר הָהָר בִּקְצֵה אֶרֶץ אֱדוֹם׃ וַיַּעַל אַהֲרֹן
הַכֹּהֵן אֶל־הֹר הָהָר עַל־פִּי יְהוָה וַיָּמָת שָׁם בִּשְׁנַת
הָאַרְבָּעִים לְצֵאת בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם בַּחֹדֶשׁ
39 הַחֲמִישִׁי בְּאֶחָד לַחֹדֶשׁ׃ וְאַהֲרֹן בֶּן־שָׁלֹשׁ וְעֶשְׂרִים
מ וּמְאַת שָׁנָה בְּמֹתוֹ בְּהֹר הָהָר׃ ס וַיִּשְׁמַע הַכְּנַעֲנִי

מֶלֶךְ עֲרָד וְהוּא־יֹשֵׁב בַּנֶּגֶב בְּאֶרֶץ כְּנַעַן בְּבֹא בְּנֵי
יִשְׂרָאֵל׃ 41 וַיִּסְעוּ מֵהֹר הָהָר וַיִּחֲנוּ בְּצַלְמֹנָה׃ 42 וַיִּסְעוּ
מִצַּלְמֹנָה וַיִּחֲנוּ בְּפוּנֹן׃ 43 וַיִּסְעוּ מִפּוּנֹן וַיַּחֲנוּ בְּאֹבֹת׃ 44
וַיִּסְעוּ מֵאֹבֹת וַיִּחֲנוּ בְּעִיֵּי הָעֲבָרִים בִּגְבוּל מוֹאָב׃ 45
וַיִּסְעוּ מֵעִיִּם וַיַּחֲנוּ בְּדִיבֹן גָּד׃ 46 מה וַיִּסְעוּ מִדִּיבֹן גָּד וַיַּחֲנוּ
בְּעַלְמֹן דִּבְלָתָיְמָה׃ 47 וַיִּסְעוּ מֵעַלְמֹן דִּבְלָתָיְמָה וַיַּחֲנוּ
בָּהָרֵי הָעֲבָרִים לִפְנֵי נְבוֹ׃ 48 וַיִּסְעוּ מֵהָרֵי הָעֲבָרִים וַיַּחֲנוּ
בְּעַרְבֹת מוֹאָב עַל יַרְדֵּן יְרֵחוֹ׃ 49 וַיַּחֲנוּ עַל־הַיַּרְדֵּן מִבֵּית
הַיְשִׁמֹת עַד אָבֵל הַשִּׁטִּים בְּעַרְבֹת מוֹאָב׃ ס

נ שלישי בויקהל חעיני

50 וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה בְּעַרְבֹת מוֹאָב עַל־יַרְדֵּן יְרֵחוֹ
לֵאמֹר׃ 51 דַּבֵּר אֶל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְאָמַרְתָּ אֲלֵהֶם כִּי אַתֶּם
עֹבְרִים אֶת־הַיַּרְדֵּן אֶל־אֶרֶץ כְּנָעַן׃ 52 וְהוֹרַשְׁתֶּם אֶת־כָּל־
יֹשְׁבֵי הָאָרֶץ מִפְּנֵיכֶם וְאִבַּדְתֶּם אֶת כָּל־מַשְׂכִּיֹּתָם וְאֶת
כָּל־צַלְמֵי מַסֵּכֹתָם תְּאַבֵּדוּ וְאֶת־כָּל־בָּמוֹתָם תַּשְׁמִידוּ׃
53 וְהוֹרַשְׁתֶּם אֶת־הָאָרֶץ וְיִשַּׁבְתֶּם־בָּהּ כִּי לָכֶם נָתַתִּי אֶת־
הָאָרֶץ לָרֶשֶׁת אֹתָהּ׃ 54 וְהִתְנַחַלְתֶּם אֶת־הָאָרֶץ בְּגוֹרָל
לְמִשְׁפְּחֹתֵיכֶם לָרַב תַּרְבּוּ אֶת־נַחֲלָתוֹ וְלַמְעַט תַּמְעִיט
אֶת־נַחֲלָתוֹ אֶל אֲשֶׁר־יֵצֵא לוֹ שָׁמָּה הַגּוֹרָל לוֹ יִהְיֶה
נה לְמַטּוֹת אֲבֹתֵיכֶם תִּתְנָחָלוּ׃ 55 וְאִם־לֹא תוֹרִישׁוּ אֶת־יֹשְׁבֵי
הָאָרֶץ מִפְּנֵיכֶם וְהָיָה אֲשֶׁר־תּוֹתִירוּ מֵהֶם לְשִׂכִּים
בְּעֵינֵיכֶם וְלִצְנִנִם בְּצִדֵּיכֶם וְצָרְרוּ אֶתְכֶם עַל־הָאָרֶץ
56 אֲשֶׁר אַתֶּם יֹשְׁבִים בָּהּ׃ וְהָיָה כַּאֲשֶׁר דָּמִיתִי לַעֲשׂוֹת
לָהֶם אֶעֱשֶׂה לָכֶם׃ פ

Cap. XXXIV. לד

1 וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה לֵאמֹר׃ 2 א צַו אֶת־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל
וְאָמַרְתָּ אֲלֵהֶם כִּי־אַתֶּם בָּאִים אֶל־הָאָרֶץ כְּנָעַן זֹאת
הָאָרֶץ אֲשֶׁר תִּפֹּל לָכֶם בְּנַחֲלָה אֶרֶץ כְּנָעַן לִגְבֻלֹתֶיהָ׃
3 וְהָיָה לָכֶם פְּאַת־נֶגֶב מִמִּדְבַּר־צִן עַל־יְדֵי אֱדוֹם וְהָיָה

לכם

דער כנעני, קעניג נו ערלד, דער אן דער מיטטאגס־זייטע
דעס ימבעס כנען וואהנטע, דען אבנוג דער קינדער ישראל:
(מא) פון דעק בעבירגע קר ברמכען זיא אוף, אוכ זמבער־
טען זיך נו צלמנק: (מב) פון צלמנק ברמכען זיא אוף,
אוכ זמבערטען זיך נו פונן: (מג) פון פונן ברמכען זיא
אוף, אוכ זמבערטען זיך נו אבת: (מד) פון אבת ברמכען
זיא אוף, אוכ זמבערטען זיך נו עיי־העברים, אן דער
גרענצע פון מואב: (מה) פון עיים ברמכען זיא אוף,
אוכ זמבערטען זיך נו דיבן גד: (מו) פון דיבן גד ברמכען
זיא אוף, אוכ זמבערטען זיך נו עלמן דבלתימק: (מז) פון
עלמן דבלתימק ברמכען זיא אוף, אוכ זמבערטען זיך פון
בעבירגע עבדים, בעגעז נכו מיבער: (מח) פון דעק
בעבירגע עבדים ברמכען זיא אוף, אוכ זמבערטען זיך
אן דען בעפילדען פון מואב, פון ילדן, בעגעז יליחו מיבער:
(מט) מיהר זמבער ערשטרעקטע זיך אן דען בעפילדען פון
מואב, פון ילדן, פון בית־הישימת ביס נמך אבל השטים
הין: — (נ) אן דיסען בעפילדען פון מואב, פון ילדן,
יליחו בעגעז מיבער, רעדעטע דער עוויגע מיט משה,
אוכ שפרמך: (נא) רעדע מיט דען קינדערן ישראל, אוכ
זמבע מיהבעז, מיהר וואדעט נון מיבער דען יהדן בעהעז,
אוכ אן דמ דמס זמב כנען קומעז: (נב) דמוערטרייבען, דיא
מיהר זוע מיינוואהנער דעס זמבעס מיסטרייבען, דיא
שוא־בילדער מיהרער בעטגען נערשטעהרען, מיהרע גע־
גמסנען בילד־זייען נערשטעהרען, אוכ מיהרע אפפער־
העהנען פערניכטען: (נג) וועז מיהר אוף דיסע וויסע דיא
מיינוואהנער מיסגעטרייבען, זמ זעגעט מיין דמוערטס · דען
אוף מיבערגרענצע מיין דיסעס זמב, אוף עס מיינזעהעז:
(נד) דורך דמס דמס זמב, נמך דען פמי־
זען פערטהיילען · דיא שטמרקערע פמיליע בעקומעז מעהר,
אוכ דיא שוואכערע וועניגער זמב · מן דעריענידגען שטעלע,
וואהין מיהר זמ מיסגעפמלען, דמ וירד מיהר זמלעס מב־
געוויסען · דמך זמ, דמס דיא פמיליען־שטמעז נוסעמעז
בייבעז: (נה) וועז מיהר מבער דיא מיינוואהנער דעס זמב
דעס ניכט מיסטרייבעט, זמ וועדעז דיא־מיענידגען, דיא מיהר
מיבריג זמסעז, מיין דמרנען אן דען אוף מיגעז, אוכ שטמבעז
אן דער זייטע וועדעז · אוכ מיין דמ זמב, אן
וועלכעס מיהר וואהנטע, מיינער פייכזויג בעהמבעז:
(נו) מוסמן וועדעט מיך מיין בעשעהעז זמסעז, וועס מיך
בעשולדען המטטע, מיהנעז נו טהון:

קאפיטעל לד

(א) דער עוויגע רעדעטע מיט משה אוכ שפרמך: (ב) גע־
ביטהע דעז קינדערן ישראל, אוכ זמגע נו מיהנעז, דמ
מיהר יעצט אן דמס זמב כנען קומעט, זיא בעשרייבעט
דמס זמב, דמס מיין ערב־גוט נוסמלעז זיא, דמס
זמב כנען נמך זיינעז גרענצעז: (ג) דיא עקע בעגעז
מיטטאג

מוב

4 לָכֶם גְּבוּל נֶגֶב מִקְצֵה יָם־הַמֶּלַח קֵדְמָה׃ וְנָסַב לָכֶם
הַגְּבוּל מִנֶּגֶב לְמַעֲלֵה עַקְרַבִּים וְעָבַר צִנָה וְהָיוּ
תּוֹצְאֹתָיו מִנֶּגֶב לְקָדֵשׁ בַּרְנֵעַ וְיָצָא חֲצַר־אַדָּר וְעָבַר
5 עַצְמֹנָה׃ וְנָסַב הַגְּבוּל מֵעַצְמוֹן נַחְלָה מִצְרַיִם וְהָיוּ
6 תּוֹצְאֹתָיו הַיָּמָּה׃ וּגְבוּל יָם וְהָיָה לָכֶם הַיָּם הַגָּדוֹל
7 וּגְבוּל זֶה־יִהְיֶה לָכֶם גְּבוּל יָם׃ וְזֶה־יִהְיֶה לָכֶם גְּבוּל
8 צָפוֹן מִן־הַיָּם הַגָּדֹל תְּתָאוּ לָכֶם הֹר הָהָר׃ מֵהֹר הָהָר
9 תְּתָאוּ לְבֹא חֲמָת וְהָיוּ תּוֹצְאֹת הַגְּבֻל צְדָדָה׃ וְיָצָא
הַגְּבֻל זִפְרֹנָה וְהָיוּ תּוֹצְאֹתָיו חֲצַר עֵינָן זֶה־יִהְיֶה לָכֶם
10 גְּבוּל צָפוֹן׃ וְהִתְאִיתֶם לָכֶם לִגְבוּל קֶדְמָה מֵחֲצַר
11 עֵינָן שְׁפָמָה׃ וְיָרַד הַגְּבֻל מִשְּׁפָם הָרִבְלָה מִקֶּדֶם לָעָיִן
12 וְיָרַד הַגְּבֻל וּמָחָה עַל־כֶּתֶף יָם־כִּנֶּרֶת קֵדְמָה׃ וְיָרַד
הַגְּבוּל הַיַּרְדֵּנָה וְהָיוּ תּוֹצְאֹתָיו יָם הַמֶּלַח זֹאת תִּהְיֶה
13 לָכֶם הָאָרֶץ לִגְבֻלֹתֶיהָ סָבִיב׃ וַיְצַו מֹשֶׁה אֶת־בְּנֵי
יִשְׂרָאֵל לֵאמֹר זֹאת הָאָרֶץ אֲשֶׁר תִּתְנַחֲלוּ אֹתָהּ בְּגוֹרָל
אֲשֶׁר צִוָּה יְהוָה לָתֵת לְתִשְׁעַת הַמַּטּוֹת וַחֲצִי הַמַּטֶּה׃
14 כִּי לָקְחוּ מַטֵּה בְנֵי הָרֹאובְנִי לְבֵית אֲבֹתָם וּמַטֵּה בְנֵי־
הַגָּדִי לְבֵית אֲבֹתָם וַחֲצִי מַטֵּה מְנַשֶּׁה לָקְחוּ נַחֲלָתָם׃
15 שְׁנֵי הַמַּטּוֹת וַחֲצִי הַמַּטֶּה לָקְחוּ נַחֲלָתָם מֵעֵבֶר לִירֵדֶן
יְרֵחוֹ קֵדְמָה מִזְרָחָה׃ פ
17 16 רביעי בתחילת סדר 16 וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה לֵאמֹר׃ אֵלֶּה שְׁמוֹת הָאֲנָשִׁים
אֲשֶׁר־יִנְחֲלוּ לָכֶם אֶת־הָאָרֶץ אֶלְעָזָר הַכֹּהֵן וְיהוֹשֻׁעַ בִּן־
18 נוּן׃ וְנָשִׂיא אֶחָד נָשִׂיא אֶחָד מִמַּטֵּה תִּקְחוּ לִנְחֹל אֶת־
19 הָאָרֶץ׃ וְאֵלֶּה שְׁמוֹת הָאֲנָשִׁים לְמַטֵּה יְהוּדָה כָּלֵב
כ בֶּן־יְפֻנֶּה׃ וּלְמַטֵּה בְנֵי שִׁמְעוֹן שְׁמוּאֵל בֶּן־עַמִּיהוּד׃
22 21 לְמַטֵּה בִנְיָמִן אֱלִידָד בֶּן־כִּסְלוֹן׃ וּלְמַטֵּה בְנֵי־דָן נָשִׂיא
23 בֻקִּי בֶן־יָגְלִי׃ לִבְנֵי יוֹסֵף לְמַטֵּה בְנֵי־מְנַשֶּׁה נָשִׂיא

v. 4. והיו ק׳

חניאל

חֲנִיאֵל בֶּן־אֵפֹד׃ 24 וּלְמַטֵּה בְנֵי־אֶפְרַיִם נָשִׂיא קְמוּאֵל
בֶּן־שִׁפְטָן׃ כה וּלְמַטֵּה בְנֵי־זְבוּלֻן נָשִׂיא אֱלִיצָפָן בֶּן־
פַּרְנָךְ׃ 26 וּלְמַטֵּה בְנֵי־יִשָּׂשכָר נָשִׂיא פַּלְטִיאֵל בֶּן־עַזָּן׃
27 28 וּלְמַטֵּה בְנֵי־אָשֵׁר נָשִׂיא אֲחִיהוּד בֶּן־שְׁלֹמִי׃ וּלְמַטֵּה
29 בְנֵי־נַפְתָּלִי נָשִׂיא פְּדַהְאֵל בֶּן־עַמִּיהוּד׃ אֵלֶּה אֲשֶׁר
צִוָּה יְהוָה לְנַחֵל אֶת־בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל בְּאֶרֶץ כְּנָעַן׃ פ

לה Cap. XXXV.

א המישי וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה בְּעַרְבֹת מוֹאָב עַל־יַרְדֵּן יְרֵחוֹ
2 לֵאמֹר׃ צַו אֶת־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְנָתְנוּ לַלְוִיִּם מִנַּחֲלַת
אֲחֻזָּתָם עָרִים לָשָׁבֶת וּמִגְרָשׁ לֶעָרִים סְבִיבֹתֵיהֶם תִּתְּנוּ
3 לַלְוִיִּם׃ וְהָיוּ הֶעָרִים לָהֶם לָשָׁבֶת וּמִגְרְשֵׁיהֶם יִהְיוּ
4 לִבְהֶמְתָּם וְלִרְכֻשָּׁם וּלְכָל חַיָּתָם׃ וּמִגְרְשֵׁי הֶעָרִים
אֲשֶׁר תִּתְּנוּ לַלְוִיִּם מִקִּיר הָעִיר וָחוּצָה אֶלֶף אַמָּה
ה סָבִיב׃ וּמַדְתֶּם מִחוּץ לָעִיר אֶת־פְּאַת־קֵדְמָה אַלְפַּיִם
בָּאַמָּה וְאֶת־פְּאַת־נֶגֶב אַלְפַּיִם בָּאַמָּה וְאֶת־פְּאַת־יָם
אַלְפַּיִם בָּאַמָּה וְאֵת פְּאַת צָפוֹן אַלְפַּיִם בָּאַמָּה וְהָעִיר
6 בַּתָּוֶךְ זֶה יִהְיֶה לָהֶם מִגְרְשֵׁי הֶעָרִים׃ וְאֶת הֶעָרִים
אֲשֶׁר תִּתְּנוּ לַלְוִיִּם אֵת שֵׁשׁ־עָרֵי הַמִּקְלָט אֲשֶׁר תִּתְּנוּ
לָנֻס שָׁמָּה הָרֹצֵחַ וְעֲלֵיהֶם תִּתְּנוּ אַרְבָּעִים וּשְׁתַּיִם עִיר׃
7 כָּל־הֶעָרִים אֲשֶׁר תִּתְּנוּ לַלְוִיִּם אַרְבָּעִים וּשְׁמֹנֶה עִיר
8 אֹתָן וְאֶת־מִגְרְשֵׁיהֶן׃ וְהֶעָרִים אֲשֶׁר תִּתְּנוּ מֵאֲחֻזַּת
בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל מֵאֵת הָרַב תַּרְבּוּ וּמֵאֵת הַמְעַט תַּמְעִיטוּ
אִישׁ כְּפִי נַחֲלָתוֹ אֲשֶׁר יִנְחָלוּ יִתֵּן מֵעָרָיו לַלְוִיִּם׃ פ
ט ישי נעקובוי סכיעי וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה לֵאמֹר׃ 9 דַּבֵּר אֶל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל
וְאָמַרְתָּ אֲלֵהֶם כִּי אַתֶּם עֹבְרִים אֶת־הַיַּרְדֵּן אַרְצָה
11 כְּנָעַן׃ וְהִקְרִיתֶם לָכֶם עָרִים עָרֵי מִקְלָט תִּהְיֶינָה לָכֶם
12 וְנָס שָׁמָּה רֹצֵחַ מַכֵּה־נֶפֶשׁ בִּשְׁגָגָה׃ וְהָיוּ לָכֶם הֶעָרִים
לְמִקְלָט מִגֹּאֵל וְלֹא יָמוּת הָרֹצֵחַ עַד־עָמְדוֹ לִפְנֵי הָעֵדָה
למשפט

(כד) מוכד פֿאַר שטאַמעט דער קינדער יפרים / דער
שטאַם־פֿירסט קמואל / זאָהן שפטן׃ (כה) פֿאַר שטאַמעט דער
קינדער זבולן / דער שטאַם־פֿירסט אליצפן / זאָהן פרנך׃
(כו) פֿאַר שטאַמעט דער קינדער יששכר / דער שטאַם־
פֿירסט פלטיאל / זאָהן עזן׃ (כז) פֿאַר שטאַמעט דער קינדער
אשר / דער שטאַם־פֿירסט אחיהוד / זאָהן שלמי׃ (כח) פֿאַר
שטאַמעט דער קינדער נפתלי / דער שטאַם־פֿירסט פדהאל / זאָהן
עמיהוד׃ (כט) דיסע זינד עס / דענען דער עזיגע
אויפֿגעטראַגען / דען קינדערן ישראל איהר ערבע מיינונ־
גענען אין לאַנד כנען׃

קאַפּיטעל לה

(א) פֿערנער רעדעטע דער עזיגע אין משה / אין דען גע־
פֿילדען פֿעלד מואב / פֿאַר ירדן בענגען ירחו איבער׃ (ב) בעזיהע דען קינדערן ישראל / דאַס זיא שטאַדטע
אויהרעם מיינעטהאלבען ערב־גוטע שטאַדטע מבגעבען
וואַהנונג׃ דאַנן זיינען פֿריינען פֿעלד אום דיא שטאַדטע
אויהרעם: (ג) דיא שטאַדטע זאָלען זיא הענען נור וואַהונג דיהנען.
דיא פֿרייען פֿעלדע מבער נאַ אויהרעם פֿיה / נאַ אויהרעם הוס־
וועסען / מוכד מבדערן זיבענס־נאַטהוועדיקייטען: (ד) דיסע
פֿרייען פֿעלדע פֿאַר דען שטאַדטען / דיא אויהר דען לויס מיין־
רייאַנט / זאָלען אויסערהאַלב דער שטאַדט־מויער אום זאָלען
זייטען טויסענד עלען האַנטען: (ה) פֿערנער מעסטט אויהר
אויסערהאַלב דער שטאַדט / דיא מאַרגען־זייטע טויסענד
עלען / דיא מיטטאַגוידע זייטע טויסענד עלען / דיא
מבענד־זייטע טויסענד עלען / דיא מיטטערנאַכטוידע
זייטע טויסענד עלען / דיא מיטטע זאָלען דיא שטאַדט מין דער מיטטע.
דיסעס זאָלען אויהר פֿרייען פֿעלדע אום דיא שטאַדטע הערום
זיין׃ (ו) דיא שטאַדטע דיא אויהר דען לויס מיינגעבען זאָלע /
זינד דיא זעכס פֿרייע־שטאַדטע / דיא אויהר הערגעבען מיסט־
האַם מיינער / דער מיינען טאַד־שלאַג בעגאַנגען / דאַהין
פֿליהע׃ אוכד מיבער דיסע / נאַך זוויי אוכד פֿיערציג שטאַד־
טע׃ (ז) אַלסאַ זוסאַמען מבער אוכד פֿיערציג שטאַדטע / דיא
אויהר דען לויס מיינזורייאַנט האַבען׃ דיא נעבסט אויהר
דען לויס מיינגורייאַנט האַבען׃ (ח) דאַן דען שטאַדטען דיא פֿאַר דעם
פֿרייען פֿאַר־פֿאַלען: דיא דער קינדער ישראל מבגעבען וועלכע
בעזונג / דער פֿיל זאַכ בעזונט / מעהר / מוכד דערייבגיג /
דער וועניג זאַכ בעזונט / וועניגער הערגעבען׃ נאַך פֿאַר־
האַלטניס דעס ערב־גוטס / דאַס יעדער בעקאַמאַט / מוס ער
פֿאַן זיינען שטאַדטען דען לויס מיינגעבען׃
(ט) פֿערנער רעדעטע דער עזיגע אין משה / מוכד שפראַך:
(י) רעדע אין דען קינדערן ישראל / מוכד זאַגע אויהען /
זאָלען אויהר מיבער דען יארדן אין דאַס כנען קאַמאַט:
(יא) אויסט אויהר בעקוומען שטאַדטע אויסוכען / דיא מיין
זיין פֿרייע־שטאַדטע זיינען זאָלען׃ דאַהין מיינער / דער מוכ־
פֿערזעהען מיינען טאַד־שלאַג בעגאַנגען / פֿליהען קענען׃
(יב) דיסע שטאַדטע זאָלען זיא הענען / פֿאַר דעם בלוט־
רעכער / דאַמיט דער טאַד־שלאַגער ניכט מוקאַמאַט / בעפֿאָר
ער פֿאַר דער גענייכט זיץ בעריכט בעשטאַנדען׃

(ל) וואן יעמאנד מיינען מוארדינגט, זא זאל מען בלוט מוסזאגט
מיינערען בלוטקוממאנדן, מן זאל מיינערען וואהן=זיצען:
בייא (לא) דיסען זאל איהר קיין פערזענזוב מיינערע רעכטעס ניין,
שולדער נורוך קיהרען, מן דאס זאל וויכט זיינער בעזינזוב:
(לב) דיסעס זאל איהר קיין פערזענזוב מיינערע רעכטעס ניין,
נאך דעם טאדע דעס הויהען פריסטערס, ווען דער טאד=
שולדער נורוך קיהרען, מן דאס זאל וויכט זיינער בעזינזוב:

במדבר מסעי לה Cap. XXXV. 294

13 לַמִּשְׁפָּט׃ וְהֶעָרִים אֲשֶׁר תִּתְּנוּ שֵׁשׁ־עָרֵי מִקְלָט תִּהְיֶינָה
14 לָכֶם׃ אֵת ׀ שְׁלֹשׁ הֶעָרִים תִּתְּנוּ מֵעֵבֶר לַיַּרְדֵּן וְאֵת
שְׁלֹשׁ הֶעָרִים תִּתְּנוּ בְּאֶרֶץ כְּנָעַן עָרֵי מִקְלָט תִּהְיֶינָה׃
15 לִבְנֵי יִשְׂרָאֵל וְלַגֵּר וְלַתּוֹשָׁב בְּתוֹכָם תִּהְיֶינָה שֵׁשׁ הֶעָרִים
הָאֵלֶּה לְמִקְלָט לָנוּס שָׁמָּה כָּל־מַכֵּה־נֶפֶשׁ בִּשְׁגָגָה׃
16 וְאִם־בִּכְלִי בַרְזֶל ׀ הִכָּהוּ וַיָּמֹת רֹצֵחַ הוּא מוֹת יוּמַת
17 הָרֹצֵחַ׃ וְאִם־בְּאֶבֶן יָד אֲשֶׁר־יָמוּת בָּהּ הִכָּהוּ וַיָּמֹת
18 רֹצֵחַ הוּא מוֹת יוּמַת הָרֹצֵחַ׃ אוֹ בִכְלִי עֵץ־יָד אֲשֶׁר־
יָמוּת בּוֹ הִכָּהוּ וַיָּמֹת רֹצֵחַ הוּא מוֹת יוּמַת הָרֹצֵחַ׃
19 גֹּאֵל הַדָּם הוּא יָמִית אֶת הָרֹצֵחַ בְּפִגְעוֹ־בוֹ הוּא יְמִתֶנּוּ׃
20 וְאִם־בְּשִׂנְאָה יֶהְדֳּפֶנּוּ אוֹ־הִשְׁלִיךְ עָלָיו בִּצְדִיָּה וַיָּמֹת׃
21 אוֹ בְאֵיבָה הִכָּהוּ בְיָדוֹ וַיָּמֹת מוֹת־יוּמַת הַמַּכֶּה רֹצֵחַ
22 הוּא גֹּאֵל הַדָּם יָמִית אֶת־הָרֹצֵחַ בְּפִגְעוֹ־בוֹ׃ וְאִם־
בְּפֶתַע בְּלֹא־אֵיבָה הֲדָפוֹ אוֹ־הִשְׁלִיךְ עָלָיו כָּל־כְּלִי
23 בְּלֹא צְדִיָּה׃ אוֹ בְכָל־אֶבֶן אֲשֶׁר־יָמוּת בָּהּ בְּלֹא רְאוֹת
וַיִּפֹּל עָלָיו וַיָּמֹת וְהוּא לֹא־אוֹיֵב לוֹ וְלֹא מְבַקֵּשׁ רָעָתוֹ׃
24 וְשָׁפְטוּ הָעֵדָה בֵּין הַמַּכֶּה וּבֵין גֹּאֵל הַדָּם עַל הַמִּשְׁפָּטִים
25 הָאֵלֶּה׃ וְהִצִּילוּ הָעֵדָה אֶת־הָרֹצֵחַ מִיַּד גֹּאֵל הַדָּם
וְהֵשִׁיבוּ אֹתוֹ הָעֵדָה אֶל־עִיר מִקְלָטוֹ אֲשֶׁר־נָס שָׁמָּה
וְיָשַׁב בָּהּ עַד־מוֹת הַכֹּהֵן הַגָּדֹל אֲשֶׁר־מָשַׁח אֹתוֹ בְּשֶׁמֶן
26 הַקֹּדֶשׁ׃ וְאִם־יָצֹא יֵצֵא הָרֹצֵחַ אֶת־גְּבוּל עִיר מִקְלָטוֹ
27 אֲשֶׁר יָנוּס שָׁמָּה׃ וּמָצָא אֹתוֹ גֹּאֵל הַדָּם מִחוּץ לִגְבוּל
עִיר מִקְלָטוֹ וְרָצַח גֹּאֵל הַדָּם אֶת־הָרֹצֵחַ אֵין לוֹ דָּם׃
28 כִּי בְעִיר מִקְלָטוֹ יֵשֵׁב עַד־מוֹת הַכֹּהֵן הַגָּדֹל וְאַחֲרֵי
29 מוֹת הַכֹּהֵן הַגָּדֹל יָשׁוּב הָרֹצֵחַ אֶל־אֶרֶץ אֲחֻזָּתוֹ׃ וְהָיוּ
אֵלֶּה לָכֶם לְחֻקַּת מִשְׁפָּט לְדֹרֹתֵיכֶם בְּכֹל מוֹשְׁבֹתֵיכֶם׃
30 כָּל־מַכֵּה־נֶפֶשׁ לְפִי עֵדִים יִרְצַח אֶת־הָרֹצֵחַ וְעֵד אֶחָד
31 לֹא־יַעֲנֶה בְנֶפֶשׁ לָמוּת׃ וְלֹא־תִקְחוּ כֹפֶר לְנֶפֶשׁ רֹצֵחַ

(ג) דיא שטאדט, דיא מיהר זאלען געשטאלט זו פריא=
שטאדטען בעשטימאנט, זאלען זיכס מן דער נאהו זיין:
(ד) דריא שטאדטע דיסייטס דעס יולדן, מוכ דריא שטאדטע
בעבט מיהר מיך זאבא כנען. דיסע זאלען פריא=שטאדטע
זיין: (ה) דען קינדערן ישראל, זאוואהו מוס דען פרעמדען
מוכ מבגיעבענען מוטער מיך, זאלען דיסע זיכס שטאדטע
נוס שוצ דיהנען. דאס יעדער, דער מיינע פערסון מוכפער=
זעהנס מוגעבראכט, דאהין סוהנה קענבט: (ו) דאס
מיינען מיט מיינעם מיסערנען געשאפען, דאס ער
שולדיג זיינ: (ז) דער קיהרען ישראל, זאוואהו מוס דען פרעמדען
מוכ מבגיעבענען מוטער מיך, זאלען דיסע זיכס שטאדטע
בעבט מיהר מיך זאבא כנען. דיסע זאלען פריא=שטאדטע
זיין: (ח) דען קינדערן ישראל, זאוואהו מוס דען פרעמדען
מוכ מבגיעבענען מוטער מיך, זאלען דיסע זיכס שטאדטע
נוס שוצ דיהנען. דאס יעדער, דער מיינע פערסון מוכפער=
זעהנס מוגעבראכט, דאהין סוהנה קענבט: (ט) דער
מיינען מיט מיינעם מיסערנען געשאפען, דאס ער
שולדיג זיינ: (י) דאס זאל איהר זאגען צו דען קינדערן
ישראל, זאוואהו איהר קומען וועדט אין דאס לאנד
כנען, דאס לאנד דאס איהר בעזיצען זאלט:
(יא) דאן זאלט איהר אייך שטעדטע אויסזוכען, דיא
זאלען אייך שטעדטע דער פליכט זיין, דאהין זאל
דער טאדטשלעגער פליהען, דער אן יעמאנד
אונווילענד שולד איז: (יב) דיא שטעדטע זאלען אייך
זיין פור דער רעכע, דאס דער טאדטשלעגער נישט
שטיריבט, ער זטעהע דען מען מיט דעם היילבען עהוא גינוזובט האט:
(יג) דיא שטעדטע, דיא איהר זאלט גיבען, זאלען זעקס
שטעדטע זיין. זאלען דריא דיסזייטס דעס יולדן, מוכ דריא
אין כנען זיין: (יד) דריא שטעדטע דיסזייטס דעס יולדן, מוכ דריא
בעבט מיהר מיך זאבא כנען. דיסע זאלען פריא=שטאדטע
זיין: (טו) דען קינדערן ישראל, זאוואהו מוס דען פרעמדען
מוכ מבגיעבענען מוטער מיך, זאלען דיסע זיכס שטאדטע
נוס שוצ דיהנען. דאס יעדער, דער מיינע פערסון מוכפער=
זעהנס מוגעבראכט, דאהין סוהנה קענבט: (טז) דער
מיינען מיט מיינעם מיסערנען געשאפען, דאס ער
שולדיג זיינ: (יז) וואר מיינען שטיין, מיט וועלכעם
מען מוגעבראכט וועדט, דאס ער שטיריבט, מן דיא טאד זיהט,
יעמאנד שולדיג. דאס ער שטיריבט, דער מיסט מיין מערדער.
דער מערדער מוס בעטעדיגט וועדען: (יח) אדער ער ניהמט
מיין הויז מין דיא טאד, מיט וועלכעם מען מוגעבראכט
וועדט, מוכ שולדיג יעמאנד דאס ער שטיריבט, דער מיסט מיין מערדער.
דער מערדער מוס בעטעדיגט וועדען: (יט) אדער ער ניהמט
מיין הויז מין דיא טאד, מיט וועלכעם מען מוגעבראכט
וועדט, מוכ שולדיג יעמאנד דאס ער שטיריבט, דער מיסט מיין מערדער.
דער מערדער מוס בעטעדיגט וועדען: (כ) שטאסט
ער מיהן מוטריב, מען ער מיהן מוגעבריגען: (כא) אדער וויבט
ער מיהן מוטריב, מען ער מיהן מוגעבריגען. זאך
יעמאנד דען מבדערן מוס דאס אדער וויבט הויזיגט ער,
וויסס (מיט בוכשטאבלוב) עטוואס מוס מיהן, דאס ער
שטיריבט: (כב) אדער שולדט מיהן, מוס זיינדשאפט, מיט
דער טאד, דאס ער שטיריבט, זו מוס דער שולדער בעטע=
דעט וועדען, ער מיסט מיין מערדער. דער בלוט=רעכער
דען מערדער, וזו ער מיהן מבטריב, וויבער מוגבריגען:
(כב) דאס ער מיהן מבער מען מוגעפאהר, מהנע זיינב=
שולדט בעשטאדען, אדער עטוואס מוס מיהן בעוואהרען וועדען
(כד) דאס ער מיהן מבער מען מוגעפאהר, מהנע זיינב=
שולדט בעשטאדען, אדער עטוואס מוס מיהן בעוואהרען וועדען
(כה) דען טאדע=שולדער מען דער טאד
מוסשרוך טהון: (כה) דען טאדע=שולדער מיבער דיא גרענצע
דעס בלוט=רעכערס ערריטטען, מוכ מיהן וויבער מין דיא
פריא=שטעדט נורוך בריבגען זאלען, וואהין ער בעפוהלען
וואר. זאלבסט זולל ער בלייבען, בים דער הויהע פריסטער
שטיריבט, דען מען מיט דעם היילבען עהוא גינוזובט האט:
(כו) בעהעט מבער דער טאד=שולדער מיבער דיא גרענצע
דער פריא=שטאדט היבוים, דאהין ער בעפוהלען: (כז) דער
בלוט=רעכער פינדעט מיהן, מויסערהאלב דער גרענצע זיינער
פריא=שטאדט, מוכ דריא בריבגט דען טאד=שולדער מוס, זו הויז מין זיינער
קיינע בלוט=שולד מוף זיך: (כח) דען ער זאל מין זיינער
פריא=שטאדט, מוכ דריא בריבגט דען טאד=שולדער מוס, זו הויז מין זיינער
מוסזאגט

אֲשֶׁר־הוּא רָשָׁע לָמוּת כִּי־מוֹת יוּמָת׃ 32 וְלֹא־תִקְחוּ כֹפֶר
לָנוּס אֶל־עִיר מִקְלָטוֹ לָשׁוּב לָשֶׁבֶת בָּאָרֶץ עַד־מוֹת
הַכֹּהֵן׃ 33 וְלֹא־תַחֲנִיפוּ אֶת־הָאָרֶץ אֲשֶׁר אַתֶּם בָּהּ כִּי
הַדָּם הוּא יַחֲנִיף אֶת־הָאָרֶץ וְלָאָרֶץ לֹא־יְכֻפַּר לַדָּם
אֲשֶׁר שֻׁפַךְ־בָּהּ כִּי־אִם בְּדַם שֹׁפְכוֹ׃ 34 וְלֹא תְטַמֵּא אֶת־
הָאָרֶץ אֲשֶׁר אַתֶּם יֹשְׁבִים בָּהּ אֲשֶׁר אֲנִי שֹׁכֵן בְּתוֹכָהּ
כִּי אֲנִי יְהוָה שֹׁכֵן בְּתוֹךְ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל׃ פ

לו Cap. XXXVI.

א שביעי וַיִּקְרְבוּ רָאשֵׁי הָאָבוֹת לְמִשְׁפַּחַת בְּנֵי־גִלְעָד בֶּן־מָכִיר
בֶּן־מְנַשֶּׁה מִמִּשְׁפְּחֹת בְּנֵי יוֹסֵף וַיְדַבְּרוּ לִפְנֵי מֹשֶׁה
וְלִפְנֵי הַנְּשִׂאִים רָאשֵׁי אָבוֹת לִבְנֵי יִשְׂרָאֵל׃ 2 וַיֹּאמְרוּ
אֶת־אֲדֹנִי צִוָּה יְהוָה לָתֵת אֶת־הָאָרֶץ בְּנַחֲלָה בְּגוֹרָל
לִבְנֵי יִשְׂרָאֵל וַאדֹנִי צִוָּה בַיהוָה לָתֵת אֶת־נַחֲלַת
צְלָפְחָד אָחִינוּ לִבְנֹתָיו׃ 3 וְהָיוּ לְאֶחָד מִבְּנֵי שִׁבְטֵי
בְנֵי־יִשְׂרָאֵל לְנָשִׁים וְנִגְרְעָה נַחֲלָתָן מִנַּחֲלַת אֲבֹתֵינוּ
וְנוֹסַף עַל נַחֲלַת הַמַּטֶּה אֲשֶׁר תִּהְיֶינָה לָהֶם וּמִגֹּרַל
נַחֲלָתֵנוּ יִגָּרַע׃ 4 וְאִם־יִהְיֶה הַיֹּבֵל לִבְנֵי יִשְׂרָאֵל
וְנוֹסְפָה נַחֲלָתָן עַל נַחֲלַת הַמַּטֶּה אֲשֶׁר תִּהְיֶינָה לָהֶם
וּמִנַּחֲלַת מַטֵּה אֲבֹתֵינוּ יִגָּרַע נַחֲלָתָן׃ 5 וַיְצַו מֹשֶׁה אֶת־
בְּנֵי יִשְׂרָאֵל עַל־פִּי יְהוָה לֵאמֹר כֵּן מַטֵּה בְנֵי־יוֹסֵף
דֹּבְרִים׃ 6 זֶה הַדָּבָר אֲשֶׁר־צִוָּה יְהוָה לִבְנוֹת צְלָפְחָד
לֵאמֹר לַטּוֹב בְּעֵינֵיהֶם תִּהְיֶינָה לְנָשִׁים אַךְ לְמִשְׁפַּחַת
מַטֵּה אֲבִיהֶם תִּהְיֶינָה לְנָשִׁים׃ 7 וְלֹא־תִסֹּב נַחֲלָה לִבְנֵי
יִשְׂרָאֵל מִמַּטֶּה אֶל־מַטֶּה כִּי אִישׁ בְּנַחֲלַת מַטֵּה אֲבֹתָיו
יִדְבְּקוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל׃ 8 וְכָל־בַּת יֹרֶשֶׁת נַחֲלָה מִמַּטּוֹת
בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לְאֶחָד מִמִּשְׁפַּחַת מַטֵּה אָבִיהָ תִּהְיֶה
לְאִשָּׁה לְמַעַן יִירְשׁוּ בְנֵי יִשְׂרָאֵל אִישׁ נַחֲלַת אֲבֹתָיו׃

ולא

מוס׳מגען דער נייגען׳ דען מערדער ווידער מוזבריבגען׳
מיין נייגע מוין קען ניכט ווידער מייגע פערסון נייגען׳
דאס זיא נוך טאָדע פֿערשורטהיילט ווערדע׃ (א) פֿיר דיא
פערסון מיינעם מערדערס׳ דער נוך טאָדע פֿערשורטהיילט
ווערדען׳ זאָלין מיהר קיין ועסע־גלעזר מבטעהמען׳ זאָבדערן
דאס טאָדעס־מורטהיילן מוס מן מיהם פֿאָלגען ווערדען׃
(לב) מוך זאָלין מיהר קיין ועסע־גלעזר מבטעהמען פֿיר דאס
פֿאָהרן מין דיא פֿרייא־שטאָדט׳ דאס מיהר עטוואָ ערלויבטעט
נאָך הויסע נו קומען׳ בעפֿאָר דער דאָהע פֿריסטער שטירבט׃
(לג) מיהר זאָלין דאס זאָבד ניכט שאָבדען׳ מין וועלכעם מיהר
וואָהנעט׳ דען בלוט שאָבדעט דאס זאָבד׳ מוב דאס זאָבד קאָן
וועדען׳ מוס דורך דאס בלוט ועסען׳ דער עס פֿערגאָסען האָט׃
(לד) פֿערמוברייבגעט מייער זאָבד ניכט׳ מין וועלכעם מיהר
וואָהנעט׳ מין וועלכעם מוך מיך וואָהנע׃ (לה) דען מיך׳
דער עוויגע׳ וואָהנע מוכטער דען קינדערן ישׂראל׃

קאַפּיטעל לו

(א) דיא פֿאַמיליען־הייפטער מוס דער גרעסטע דער
גלעד׳ וואָהנס מכיר׳ וואָהנס מנשה׳ פֿאַן דען גרעסטען
דער קינדער יוסף׳ טרעטען מוך׳ מוב רעדעטען פֿאַר משה׳
דען פֿירסטען מוב פֿאַמיליען־הייפטערן דער קינדער ישׂראל׃
(ב) שפרעכען נעמליך׳ מיינעם העררן האָט דער עוויגע
בעפֿאָהלען׳ דאס זאָבד דורך לאָס ווידער דאס ערב־
גוט מיינעם העררן דער קינדערן ישׂראל׳ דאס זאָבד
מוכטער פֿאַר דער עוויגע׳ וואָהנס מכסה׳ פֿאַן דען
גרעסטען דער צלפחד׳ זיינען טעכטער נו גרעסטען׃
(ג) וואָן דיסע נון מיינען מוס דען מיברידגען שטאַמען דער
קינדער ישׂראל׳ זו גרעהטע מיהר גוט דאס פֿאַן דאס
ערב־גוט מוכטער פֿאַר מוך׳ מוב קאָמען נו דען ערב־
גוט דער מיינעם העררן׳ זו היים־
רַאטהען׳ מוסז וווירד דאס זאָבד מוכטערע ערב־גוט פֿער־
ריינגערט׃ (ד) וואָן מוך דיא קינדער ישׂראל מיין יובעל־
זאָבר׳ זו בוייבט דיסע ערב־גוט מיינער נאָך בייא דען
שטאַמען׳ מין וועלכען זיא היימראַטהען׳ מוב דען ערב־
גוט מוכטערע פֿאַטערליכען שטאַמעס עבטאָבען׃
(ה) משה גרעאַטה דען קינדערן ישׂראל׳ מוך בעפֿעהל דאס
עוויגען׳ מוב שפריכט׳ דער שטאַם דער זהבע יוסף רעדעט
רעכט׃ (ו) דער עוויגע פֿערמאָרדעט מוסז דען טעכטערן
צלפחד׳ מוב שפריכט׳ זיידקינדען פֿרייען וון זיא וואָלין׳
יעדאָך מיסען זיא מוכטער דען גרעסטען מיהרעם פֿאַטער־
ליכען שטאַמעס פֿרייען׃ (ז) דאַמיט קיין ערב־גוט דער
קינדער ישׂראל מוס מיינעם שטאַמע מן דען מאָבדערן מיבער
גרעהט׳ זאָבדערן יעדער פֿאַן דען קינדערן ישׂראל דען ערב־
גוט דער מיינעם פֿאַטער־ליכען שטאַמעס אָנהאַנגט׃ (ח) מיינע
יעדע טאָכטער׳ דיא ערב־פֿאַהיג מיסט׳ מוכטער דען שטאַם־
מען דער קינדער ישׂראל׳ מוס מיינען מוס מיהרעם פֿאַטער־
ליכען שטאַמעס פֿרייען׃ דאַמיט דיא קינדער ישׂראל יעדער
זיין

זיין פֿאטערס גוט ערבע: (ס) מוב קיין ערב־גוט פֿאר מיינע שטאמע נאך מײַנערן איבער געהע. זאלערן דיא שטאמע דער קינדער ישׂראל יעדער זייעס ערב־גוט מהמטנן: (י) וויא דער עוובע בעפֿאהלן/ מֹסֶה טהאטען דיא טעכטער צלפחד: (יא) מחלה/ תרצה/ חגלה/ מלכה מוב נעק/ דיא טעכטער צלפחד/ פֿרייַנטען דיא קינדער מיהרער פֿעטטערן: (יב) פֿרייַנטען מֹסֶה מוים דען בעשׂעכטערן דער זעהנע מנשׂה וֹאהנס יוסף. מוב זאלורך בוים מיהר ערב־גוט בייא דעק שטאמע מיהרער פֿאטערס בעשׂעכטער: (יג) דיסעס זינד דיא בעבאטהע מוב פֿער־ אַרדנונגען/ וועלכע דער עוויגע דען קינדערן ישׂראל דורך משה/ אין דען בעפֿעלדען פֿאן מואב/ אם ירדן/ בעגנען יריחו מיבער/ בעפֿאהלן האט:

ענדע דעס פֿיערטען בוכס:

ח ז ק

סכום פסוקי דספר במדבר אלף ומאתים ושמנים ושמנה: **ארפּח** סימן:

וחציו והיד האיש אשר אבחר בו מטהו יפרח:

ופרשיותיו עשרה: יו' **בדד** ינחנו סימן: וסדריו **לב**,

לב טהור ברא לי אלהים סימן: ופרקיו **לו**,

לו חכמו ישכילו זאת סימן: מניין חפתוחות שתים ושתים,

והסתומות ששים ושש,

הכל מאה וחמשים ושמנה פרשיות,

אני **חלקך** ונחלתך סימן:

9 וְלֹא־תִסַּב נַחֲלָה מִמַּטֶּה לְמַטֶּה אַחֵר כִּי־אִישׁ בְּנַחֲלַת
י מַטֵּות בְּנֵי יִשְׂרָאֵל: כַּאֲשֶׁר צִוָּה יְהוָה אֶת־
מפטיר 11 מֹשֶׁה כֵּן עָשׂוּ בְּנוֹת צְלָפְחָד: וַתְּהִיֶנָה מַחְלָה תִרְצָה
וְחָגְלָה וּמִלְכָּה וְנֹעָה בְּנוֹת צְלָפְחָד לִבְנֵי דֹדֵיהֶן
12 לְנָשִׁים: מִמִּשְׁפְּחֹת בְּנֵי־מְנַשֶּׁה בֶּן־יוֹסֵף הָיוּ לְנָשִׁים
13 וַתְּהִי נַחֲלָתָן עַל־מַטֵּה מִשְׁפַּחַת אֲבִיהֶן: אֵלֶּה הַמִּצְוֹת
וְהַמִּשְׁפָּטִים אֲשֶׁר צִוָּה יְהוָה בְּיַד־מֹשֶׁה אֶל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל
בְּעַרְבֹת מוֹאָב עַל יַרְדֵּן יְרֵחוֹ:

אלה הדברים

LIBER DEUTERONOMIUM

Cap. I. א

פרשה מד 44

א אֵלֶּה הַדְּבָרִים אֲשֶׁר דִּבֶּר מֹשֶׁה אֶל־כָּל־יִשְׂרָאֵל בְּעֵבֶר
הַיַּרְדֵּן בַּמִּדְבָּר בָּעֲרָבָה מ֑וֹל סוּף בֵּין־פָּארָן וּבֵין־תֹּפֶל
וְלָבָן וַחֲצֵרֹת וְדִי זָהָב׃ אַחַד עָשָׂר יוֹם מֵחֹרֵב דֶּרֶךְ 2
הַר־שֵׂעִיר עַד קָדֵשׁ בַּרְנֵעַ׃ וַיְהִי בְּאַרְבָּעִים שָׁנָה 3
בְּעַשְׁתֵּי־עָשָׂר חֹדֶשׁ בְּאֶחָד לַחֹדֶשׁ דִּבֶּר מֹשֶׁה אֶל־בְּנֵי
יִשְׂרָאֵל כְּכֹל אֲשֶׁר צִוָּה יְהוָה אֹתוֹ אֲלֵהֶם׃ אַחֲרֵי 4
הַכֹּתוֹ אֶת סִיחֹן מֶלֶךְ הָאֱמֹרִי אֲשֶׁר יוֹשֵׁב בְּחֶשְׁבּוֹן וְאֶת
עוֹג מֶלֶךְ הַבָּשָׁן אֲשֶׁר־יוֹשֵׁב בְּעַשְׁתָּרֹת בְּאֶדְרֶעִי׃ בְּעֵבֶר ה
הַיַּרְדֵּן בְּאֶרֶץ מוֹאָב הוֹאִיל מֹשֶׁה בֵּאֵר אֶת־הַתּוֹרָה
הַזֹּאת לֵאמֹר׃ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ דִּבֶּר אֵלֵינוּ בְּחֹרֵב 6
לֵאמֹר רַב־לָכֶם שֶׁבֶת בָּהָר הַזֶּה׃ פְּנוּ וּסְעוּ לָכֶם 7
וּבֹאוּ הַר הָאֱמֹרִי וְאֶל־כָּל־שְׁכֵנָיו בָּעֲרָבָה בָהָר וּבַשְּׁפֵלָה
וּבַנֶּגֶב וּבְחוֹף הַיָּם אֶרֶץ הַכְּנַעֲנִי וְהַלְּבָנוֹן עַד־הַנָּהָר
הַגָּדֹל נְהַר פְּרָת׃ רְאֵה נָתַתִּי לִפְנֵיכֶם אֶת־הָאָרֶץ 8
בֹּאוּ וּרְשׁוּ אֶת־הָאָרֶץ אֲשֶׁר נִשְׁבַּע יְהוָה לַאֲבֹתֵיכֶם
לְאַבְרָהָם לְיִצְחָק וְלְיַעֲקֹב לָתֵת לָהֶם וּלְזַרְעָם אַחֲרֵיהֶם׃
וָאֹמַר אֲלֵכֶם בָּעֵת הַהִוא לֵאמֹר לֹא־אוּכַל לְבַדִּי שְׂאֵת 9
אֶתְכֶם׃ יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם הִרְבָּה אֶתְכֶם וְהִנְּכֶם הַיּוֹם י
כְּכוֹכְבֵי הַשָּׁמַיִם לָרֹב׃ יְהוָה אֱלֹהֵי אֲבוֹתֵיכֶם יֹסֵף 11
עֲלֵיכֶם כָּכֶם אֶלֶף פְּעָמִים וִיבָרֵךְ אֶתְכֶם כַּאֲשֶׁר דִּבֶּר
לָכֶם׃ אֵיכָה אֶשָּׂא לְבַדִּי טָרְחֲכֶם וּמַשַּׂאֲכֶם וְרִיבְכֶם׃ 12 שני
הָבוּ לָכֶם אֲנָשִׁים חֲכָמִים וּנְבֹנִים וְיֹדְעִים לְשִׁבְטֵיכֶם 13
וַאֲשִׂמֵם בְּרָאשֵׁיכֶם׃ וַתַּעֲנוּ אֹתִי וַתֹּאמְרוּ טוֹב־הַדָּבָר 14

---

* ניח ד' שיטין פנויות ויתחיל מתחלת שיטה ה' אשר

דברים

דאס פינפטע בוך,

קאפיטעל א

(א) דיסעס זינד דיא רעדען, וועלכע משה צו גאנץ ישראל
געהאלטען, דיסזייטס דעס ירדן. נעמליך אין דער ווּיסטע,
אין דעם געפילדע בעגען דעם שילף־מעערע מיבער, צווישען
פארן, תופל, לבן, חצרות, ומזהב די־זהב: (ב) מיט
טאגע־רייסען פון חרב, מיבער דאס געבירגע שעיר, בז
קדש־ברנע: (ג) עס ווּאר אין פיערציגסטען יאהר, צו
ערסטען טאגע דעס מיאנאטס, זו ווי משה מיט דען
קינדערן ישראל רעדעטע, זו ווי דער עווינע מיהר זיא
מיטגעטאדטען: (ד) נאכדעם ער דען סיחן, קעניג דער
אמרי, דער אין חשבון וואהנטע, ומזה עוג קעניג נו בשן,
דער אין עשתרות וואהנטע, דיסען נעמליך נו אדרעי גע־
שאגטען האטטע: (ה) דיסזייטס דעס ירדן, אין ארבע מיאכ
פינג משה אן, פאנגעדע זיך דערגעשטאלט,
(ו) דער עווינע, מוכסער גאטט, דאס אן
מיר שפראכ: (ז) דער מוכס געשפראכען, מיהר האבט
זיך לאנגע גענוג בייא דיסעם געבירגע מיפאהאלטען:
(ח) מאכט מיך אויף, מוד זעלבט מייערען נוג פארט,
דריבעט אין דאס געבירגע דער אמרי, מוד דיא בעגאג־
נאטען געגענדען איין. אין דאס געפילדע, דאס געבירגע,
מוד אין דיא גרידנד, אין דאס זידליכע לאנד, מוד דיא
זעע־קיסטע, אין דאס לאנד דער כנעני, מוד אין דאס
לאנד לבנון, בים אן דען גראסען שטראהם פרת: (ט) זיה
דאך! איך האבע מיך דיסעס לאנד פריים געגעבען. געהעט
הין, מוכט בעהאלטען דאס לאנד איין, דאס דער עווינע מיינ־
רען פאטערן, יצחק מוכט יעקב, נוגעשווארען,
מיהנען, מוד מיהרעם נאך מיהנען מיינגעבעבען:
(ט) מוך דיסע צייט זאגטע איך נו מיר, איך מוכ אליין
מיך ניכט ערטראגען: (י) דער עווינע, מיינר גאטט,
האט מיך פערמעהרעט, זו דאס מיהר יעצט דען שטערנען
מיך היממעל גלייך זיינ: (יא) איך וינשע דאס דער
עווינע, דער גאטט מייערער פאטער, מייערער נאך טוי־
סעבע מאל זו פיל וועלטען דאס, מוכ מיך זעגנע, וויא ער
מייערטהאלבען פערהייסען האט: (יב) מאער אך! וויא קאן
איך אליין מייערע מיהע, לאסט מוכ האדער ערטראגען?
(יג) שאפפעט מיך מוס אליען שטאמען, וויסע, פער־
שטאנדיגע מוכ בעקאנטע מאכער, זו וויל איך זיא זו
רייטערן מיבער מיך זעצען: (יד) מיהר אנטווארטעטע
מיר, מוכ שפראכען דאס זיא פארגעשלאגען, לאסט
גאר

ער
בעפֿעסטיגט בײַ מיר דעם וואָלק · יא וויר האָבען אויך זעהנע
העהערער שטאָטור פֿון ווייר, דיא שטאָלטע ווי גראָס, מוכ
אָנען, מוכ געוואָקסן, דאָס פֿאָלק מיט נאָסע לײַכטפֿערטיגער מוכ
מוכערע בריידער-האָבען מוכערען הערצען פֿערצאָגט גע-
מוכט פֿערטיגען, וואָלן (כח) וואָהין ווילען ווייר דאָ געהען ? דער
מוכ פֿאָלק מוכ דעם חמלי מן דיא האָבען ווי ליפֿערן, דער
פֿיהרט, פֿון מוכ גרויסע לײַט ווי אויך ענאקים גע-
זעהן, דיא שטעדטע ווי הויך מיט מויערן פֿערשלאָסען, (כט) וויל
מוכ פֿערטיגען ווי ליי, דיא האָבען נישט פֿאָרכט נאָך
ערשרעקען פֿאָר זיא, דער האָט פֿאָר אוגען אונז גע-
טהאָן אין מצרים, (ל) וויא אויך אין דער וויסטען, וואָ
דו געזעהן האָסט, וויא דער האָר דיין גאָט דיך
טראָגען האָט, וויא מען זיין קינד טראָגט, דעם
וועג דורך וועלכען ער אונז גענאָגען האָט, בעת
מען אונז אין דעם אָרט ברוכט, (לא) וואָ דו אויך
געזעהן האָסט, וויא דער האָר דיין גאָט דיך
גענאָגען האָט, וויא מען זיין קינד נאָגט, דעם
וועג דורך וועלכען ער אונז גענאָגען האָט, בעת
מען אונז אין דעם אָרט ברוכט, (לב) נאָך דעם
אָלעם גלויבט איהר נישט אין דעם האָר אוער
גאָט, (לג) וועלכער אוער פֿאָרגאָנגער איז, אוער
לאגער אויסצוקונדשאפֿטען, בײַ נאַכט אין פֿייער,
אוער וועגען דורך וועלכע איהר זאָלט גיהען,
אוער וואָהנונג אויפֿצוריכטען, בײַ טאָג אין
וואָלקען · (לד) דער האָר האָט אוער רעדע
ערהערט, ער האָט זיך דערצאָרנט, ער האָט
אוער אויסגעשוואָרען, (לה) איך וועל קיינעם
פֿון דען מענשען דיזעס בעזען דורות דאָס
גוטע לאַנד נישט לאָזען זעהן, וואָס איך
אוער פֿאָטער צוגעשוואָרען האָבע, (לו) אוסער
כאלבן בן יפֿונה, דער זאָל דאָס לאַנד זעהן,
וואָס ער האָט בעטראָטען, אוהן אים וועל איך
דעם לאַנד אוסטהיילען, וואָס ער האָט דורכ-
גאַנגען, אוהן אים אוסטהיילען, וואָס ער האָט
דעם האָר נאָכגעפֿאָלגט · (לז) אויך אויף מיך
האָט דער האָר אוער וועגען צאָרנ גע-
וועזען, אוהן אוך וועט איהר נישט הינײַן-
קומען · (לח) יהושע בן נון, דער דיענער
פֿון דיר, זאָל הינײַן-קומען, אים שטאָרק
מאַכען, דען ער וועט דען ישׂראל דאָס
לאַנד פֿאָרטהיילען · (לט) אוך אוער קינדער,
פֿון וועלכע איהר האָט גערעדט, דאָס זיא
רויב ווערדען, אוך אוער זין, וועלכע הײַנט
נאָך נישט וויסען פֿון גוט אוך בייז, זאָלען
הינײַן-קומען, אים וועל איך דאָס לאַנד
געבען, אוך זיא זאָלען עס בעזיצען · (מ) אוך
איהר, קעהרט אוך אום, אוך רוקט אין
דיא וויסטע לענגס דעם שילף-מיער · (מא)
דאָ האָט איהר מיר גענאָגט: מיר האָבען
גענדיגט אין האָר, וויר ווילען הינויף
צוהען אוך קעמפֿען, אלץ וויא אונז דער
האָר אונזער גאָט האָט בעפֿאָלען · אוך
איהר האָט אוך אלע אונזערע וואָפֿען אָנ-
געטהאָן, אוך איהר האָט פֿאָר לײַכט
גענאָמען הינויף צוהען אויף דעם בערג ·
(מב) אוך דער האָר האָט צו מיר גע-
זאָגט: זאָג זיא נישט, אוך קעמפֿט נישט,
דען איך בין נישט אונטער אוך, דאָס איהר
נישט פֿאָר אוערע פֿיינדע געשלאָגען ווערדט ·
(מג) אוך איך האָב אוך גערעדט, אוך איהר
האָט נישט צוגעהערט, אוך איהר זיינד
דעם בעפֿעהל פֿון דעם האָר אוסגעוויכען,
אוך איהר זיינד פֿערמעסטען אוך הינויף
צוהען אויף דעם בערג · (מד) אוך דער
אמאָריטער, וועלכער אויף דעם בערג
וואוינט, איז אוך אנטגעגענגעקומען, אוך
זיא האָבען אוך נאָכגעיאָגט, וויא דיא
בינען טהון, אוך האָבען אוך אין שעיר
צערשלאָגען ביז הארמה · (מה) אוך איהר
זיינד צוריקגעקומען, אוך האָט פֿאָר דעם
האָר וויינען, אבער דער האָר האָט אוער
שטימע נישט ערהערט, אוך האָט אוך נישט
צו אים נייגען · (מו) אוך איהר זיינד
לאַנג צו קאָדעש געבליבען, אזוי לאַנג
איהר דאָרט זיינד געבליבען ·

טו אֲשֶׁר־דִּבַּרְתָּ לַעֲשׂוֹת׃ וָאֶקַּח אֶת־רָאשֵׁי שִׁבְטֵיכֶם
אֲנָשִׁים חֲכָמִים וְיֹדְעִים וָאֶתֵּן אוֹתָם רָאשִׁים עֲלֵיכֶם
שָׂרֵי אֲלָפִים וְשָׂרֵי מֵאוֹת וְשָׂרֵי חֲמִשִּׁים וְשָׂרֵי עֲשָׂרֹת
טז וְשֹׁטְרִים לְשִׁבְטֵיכֶם׃ וָאֲצַוֶּה אֶת־שֹׁפְטֵיכֶם בָּעֵת הַהִוא
לֵאמֹר שָׁמֹעַ בֵּין־אֲחֵיכֶם וּשְׁפַטְתֶּם צֶדֶק בֵּין־אִישׁ וּבֵין־
יז אָחִיו וּבֵין גֵּרוֹ׃ לֹא־תַכִּירוּ פָנִים בַּמִּשְׁפָּט כַּקָּטָן כַּגָּדֹל
תִּשְׁמָעוּן לֹא תָגוּרוּ מִפְּנֵי־אִישׁ כִּי הַמִּשְׁפָּט לֵאלֹהִים
הוּא וְהַדָּבָר אֲשֶׁר יִקְשֶׁה מִכֶּם תַּקְרִבוּן אֵלַי וּשְׁמַעְתִּיו׃
יח וָאֲצַוֶּה אֶתְכֶם בָּעֵת הַהִוא אֵת כָּל־הַדְּבָרִים אֲשֶׁר
יט תַּעֲשׂוּן׃ וַנִּסַּע מֵחֹרֵב וַנֵּלֶךְ אֵת כָּל־הַמִּדְבָּר הַגָּדוֹל
וְהַנּוֹרָא הַהוּא אֲשֶׁר רְאִיתֶם דֶּרֶךְ הַר הָאֱמֹרִי כַּאֲשֶׁר
כ צִוָּה יְהוָה אֱלֹהֵינוּ אֹתָנוּ וַנָּבֹא עַד קָדֵשׁ בַּרְנֵעַ׃ וָאֹמַר
אֲלֵכֶם בָּאתֶם עַד־הַר הָאֱמֹרִי אֲשֶׁר־יְהוָה אֱלֹהֵינוּ נֹתֵן
כא לָנוּ׃ רְאֵה נָתַן יְהוָה אֱלֹהֶיךָ לְפָנֶיךָ אֶת־הָאָרֶץ עֲלֵה
רֵשׁ כַּאֲשֶׁר דִּבֶּר יְהוָה אֱלֹהֵי אֲבֹתֶיךָ לְךָ אַל־תִּירָא
שלישי כב וְאַל־תֵּחָת׃ וַתִּקְרְבוּן אֵלַי כֻּלְּכֶם וַתֹּאמְרוּ נִשְׁלְחָה
אֲנָשִׁים לְפָנֵינוּ וְיַחְפְּרוּ־לָנוּ אֶת־הָאָרֶץ וְיָשִׁבוּ אֹתָנוּ
דָּבָר אֶת־הַדֶּרֶךְ אֲשֶׁר נַעֲלֶה־בָּהּ וְאֶת הֶעָרִים אֲשֶׁר נָבֹא
כג אֲלֵיהֶן׃ וַיִּיטַב בְּעֵינַי הַדָּבָר וָאֶקַּח מִכֶּם שְׁנֵים עָשָׂר
כד אֲנָשִׁים אִישׁ אֶחָד לַשָּׁבֶט׃ וַיִּפְנוּ וַיַּעֲלוּ הָהָרָה וַיָּבֹאוּ
כה עַד־נַחַל אֶשְׁכֹּל וַיְרַגְּלוּ אֹתָהּ׃ וַיִּקְחוּ בְיָדָם מִפְּרִי
הָאָרֶץ וַיּוֹרִדוּ אֵלֵינוּ וַיָּשִׁבוּ אֹתָנוּ דָּבָר וַיֹּאמְרוּ טוֹבָה
כו הָאָרֶץ אֲשֶׁר־יְהוָה אֱלֹהֵינוּ נֹתֵן לָנוּ׃ וְלֹא אֲבִיתֶם
כז לַעֲלֹת וַתַּמְרוּ אֶת־פִּי יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם׃ וַתֵּרָגְנוּ
בְּאָהֳלֵיכֶם וַתֹּאמְרוּ בְּשִׂנְאַת יְהוָה אֹתָנוּ הוֹצִיאָנוּ
מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם לָתֵת אֹתָנוּ בְּיַד הָאֱמֹרִי לְהַשְׁמִידֵנוּ׃
כח אָנָה אֲנַחְנוּ עֹלִים אַחֵינוּ הֵמַסּוּ אֶת־לְבָבֵנוּ לֵאמֹר עַם
גָּדוֹל וָרָם מִמֶּנּוּ עָרִים גְּדֹלֹת וּבְצוּרֹת בַּשָּׁמָיִם וְגַם־בְּנֵי

עֲנָקִים רָאִינוּ שָׁם׃ 29 וָאֹמַר אֲלֵכֶם לֹא־תַעַרְצוּן וְלֹא־
תִירְאוּן מֵהֶם׃ 30 יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם הַהֹלֵךְ לִפְנֵיכֶם הוּא ל
יִלָּחֵם לָכֶם כְּכֹל אֲשֶׁר עָשָׂה אִתְּכֶם בְּמִצְרַיִם לְעֵינֵיכֶם׃
31 וּבַמִּדְבָּר אֲשֶׁר רָאִית אֲשֶׁר נְשָׂאֲךָ יְהוָה אֱלֹהֶיךָ כַּאֲשֶׁר
יִשָּׂא־אִישׁ אֶת־בְּנוֹ בְּכָל־הַדֶּרֶךְ אֲשֶׁר הֲלַכְתֶּם עַד־בֹּאֲכֶם
עַד־הַמָּקוֹם הַזֶּה׃ 32 וּבַדָּבָר הַזֶּה אֵינְכֶם מַאֲמִינִם בַּיהוָה
33 אֱלֹהֵיכֶם׃ הַהֹלֵךְ לִפְנֵיכֶם בַּדֶּרֶךְ לָתוּר לָכֶם מָקוֹם
לַחֲנֹתְכֶם בָּאֵשׁ ׀ לַיְלָה לַרְאֹתְכֶם בַּדֶּרֶךְ אֲשֶׁר תֵּלְכוּ־בָהּ
34 וּבֶעָנָן יוֹמָם׃ וַיִּשְׁמַע יְהוָה אֶת־קוֹל דִּבְרֵיכֶם וַיִּקְצֹף לה
וַיִּשָּׁבַע לֵאמֹר׃ 35 אִם־יִרְאֶה אִישׁ בָּאֲנָשִׁים הָאֵלֶּה הַדּוֹר
הָרָע הַזֶּה אֶת הָאָרֶץ הַטּוֹבָה אֲשֶׁר נִשְׁבַּעְתִּי לָתֵת
36 לַאֲבֹתֵיכֶם׃ זוּלָתִי כָּלֵב בֶּן־יְפֻנֶּה הוּא יִרְאֶנָּה וְלוֹ־אֶתֵּן
אֶת־הָאָרֶץ אֲשֶׁר דָּרַךְ־בָּהּ וּלְבָנָיו יַעַן אֲשֶׁר מִלֵּא אַחֲרֵי
37 יְהוָה׃ גַּם־בִּי הִתְאַנַּף יְהוָה בִּגְלַלְכֶם לֵאמֹר גַּם־אַתָּה
38 לֹא־תָבֹא שָׁם׃ יְהוֹשֻׁעַ בִּן־נוּן הָעֹמֵד לְפָנֶיךָ הוּא יָבֹא
שָׁמָּה אֹתוֹ חַזֵּק כִּי־הוּא יַנְחִלֶנָּה אֶת־יִשְׂרָאֵל׃ 39 וְטַפְּכֶם רביעי
אֲשֶׁר אֲמַרְתֶּם לָבַז יִהְיֶה וּבְנֵיכֶם אֲשֶׁר לֹא־יָדְעוּ הַיּוֹם
טוֹב וָרָע הֵמָּה יָבֹאוּ שָׁמָּה וְלָהֶם אֶתְּנֶנָּה וְהֵם יִירָשُוהָ׃
41 מ 40 וְאַתֶּם פְּנוּ לָכֶם וְסָעוּ הַמִּדְבָּרָה דֶּרֶךְ יַם־סוּף׃ וַתַּעֲנוּ
וַתֹּאמְרוּ אֵלַי חָטָאנוּ לַיהוָה אֲנַחְנוּ נַעֲלֶה וְנִלְחַמְנוּ
כְּכֹל אֲשֶׁר־צִוָּנוּ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ וַתַּחְגְּרוּ אִישׁ אֶת־כְּלֵי
מִלְחַמְתּוֹ וַתָּהִינוּ לַעֲלֹת הָהָרָה׃ 42 וַיֹּאמֶר יְהוָה אֵלַי אֱמֹר
לָהֶם לֹא תַעֲלוּ וְלֹא־תִלָּחֲמוּ כִּי אֵינֶנִּי בְּקִרְבְּכֶם וְלֹא
תִנָּגְפוּ לִפְנֵי אֹיְבֵיכֶם׃ 43 וָאֲדַבֵּר אֲלֵיכֶם וְלֹא שְׁמַעְתֶּם
וַתַּמְרוּ אֶת־פִּי יְהוָה וַתָּזִדוּ וַתַּעֲלוּ הָהָרָה׃ 44 וַיֵּצֵא
הָאֱמֹרִי הַיֹּשֵׁב בָּהָר הַהוּא לִקְרַאתְכֶם וַיִּרְדְּפוּ אֶתְכֶם
כַּאֲשֶׁר תַּעֲשֶׂינָה הַדְּבֹרִים וַיַּכְּתוּ אֶתְכֶם בְּשֵׂעִיר עַד־
חָרְמָה׃ 45 וַתָּשֻׁבוּ וַתִּבְכּוּ לִפְנֵי יְהוָה וְלֹא־שָׁמַע יְהוָה מה
בקלכם

ער ענקים האָבן מיר געזען דאָרט: (כח) איך האָב צו אייך
נישט געזאָגט קיין=שום זאַך, זייט ניט קיין=שום פּירכטעט
פאַר זיי: (כט) ער עלטער, אָדער גאָט, ער פֿאָלגט אייך
פֿאַר אייערע אויגן: (ל) ער עוועג, אייער גאָט, ער קעמפֿט פֿאַר
ער געהערט, ווירד פֿיר אייך שטרייטן, ווי ער אייך האָט
מצרים געטהאָן האַט פֿאַר אייערע אויגן: (לא) אין דיסער
ווילסט, ווי דאָס איז געזאָגט, דיין גאָט,
געטרעגן, ווי אַ מאַן זיינע זין: דיסען באַגלייט
ווועג, דען מיר זענען אַהער גיקומען. דיסע טראָגט · דיסען באַגלייט
בעקומען: (לב) אַלײן מיר האָבען בייא אַלעמען קיין
פֿערטרויען נישט: (לג) ער עוועג, אייערעם גאָט: (לד)
הערטע אייערע רעדטן, ווען גאָט שווער: (לה) זאָל דאָך אויך נימאַנד פֿון דיסען לייטן, פֿון
דיסעם בעסטן גשלעכט, דאָס פֿאַרטעפֿלט זאָל נישט
זעהען בעקומען, דאָס איך בעשוואָרען אייערען פֿאָטער
נישט געבען: (לו) מוסגענאָמען כלב יפנה, ער אויך
עס נישט זעהען בעקומען · אוך מיט זיינען באַקומען
מען ווילל איך דאָס זאָל מיינגעבען, דאָס ער בעריים האָט ·
ווייל ער דעם עוועג טרייליך באַגלעגט איסט: (לז) זאָ
בעשאָס עס אויך אייערטוועגען, דאָס דער עוועג אידער
איך נירטע, אוך שפּראָך, אוך דאָ איסט ניכט האָהין
קאָמען: (לח) יהושע זאָהן נון, ער דיך בעדיהנט, זאָל
האָהין קאָמען · שטאַרק זייגען אוטה, דען ער זאָל דאָס זאָל
מן ישראל נוט בעזיץ מיינגעבען: (לט) וואָס מיערע יונגען
לייטע בעטריבט, דאָן דעגען מיהר זאָגטען, זיא וועלען
גוט בייטע וועלען · מיערע זעהען נעמיך, דיא יעצט נאָך
גוטעס אוך בעסעס ניכט גו אונטערשיידען וויסען · דיסע
זאָלען מן דאָס זאָל קאָמען, איהנען איך עס מיינגעבען,
זיא אויך עס בעזיצען: (מ) מיהר אַבער וועגדע אייך
גוריק, אוך דיא ווילסטע מן דער ווילסטע געגען דיא בינסען=
וען גו: (מא) מיהר אונטערטעטיג מיר, אוך שפּראָכסט·
ווייר האָבען גאָט דעם עוועג גענידריגט · ווייר זאָלען היבוך
בעפֿעהלען האָט. מיהר זענטעט יעדער זייגע וואָפֿען אין,
אוך ערע עוועג שפּראָך דעם בערג היבוך גו געהען:
(מב) ערע עוועג אייך בעגריף דען בערג היבוך, זיא זאָגט מיהנען,
בעהעלפֿען אוך דעם עוועג בעזיגען · ווייר וואָלען היבוך
בין ניכט אונטער אייך · דאָס מיהר ניכט געשלאָגען וועלדען
מיהר וואָלטעט ניכט הערען · וואָרען דעם בעפֿעהלע דעס
עוועגען אוכגעהאָרסאָם, אוך פֿערוועסטען גענוג דען בערג
היבוך גו געהען: (מג) אין זאָגטע עס אייך נוואָר, זאָלען
מיהר וואָלטעט ניכט הערען · וואָרען דעם בעפֿעהלע דעס
עוועגען פֿיינדען: (מד) אַבער דער אמרי, דער אוך דעמ=
זעלבען בערגע וואָהנט, גיבּג אייך ענטגעגען, פֿערפֿאָלגטע
אייך, וואָ איז בייהנען=שוואָרעם, שוואָ אייך גו שעיר, ביס
גערע

46 בְּקֹלְכֶם וְלֹא הֶאֱזִין אֲלֵיכֶם׃ וַתֵּשְׁבוּ בְקָדֵשׁ יָמִים רַבִּים
כַּיָּמִים אֲשֶׁר יְשַׁבְתֶּם׃ פ

ב Cap. II.

א וַנֵּפֶן וַנִּסַּע הַמִּדְבָּרָה דֶּרֶךְ יַם־סוּף כַּאֲשֶׁר דִּבֶּר יְהוָה
חמישי 2 אֵלַי וַנָּסָב אֶת־הַר־שֵׂעִיר יָמִים רַבִּים׃ ס וַיֹּאמֶר
3 יְהוָה אֵלַי לֵאמֹר׃ רַב־לָכֶם סֹב אֶת־הָהָר הַזֶּה פְּנוּ
4 לָכֶם צָפֹנָה׃ וְאֶת־הָעָם צַו לֵאמֹר אַתֶּם עֹבְרִים בִּגְבוּל
אֲחֵיכֶם בְּנֵי־עֵשָׂו הַיֹּשְׁבִים בְּשֵׂעִיר וְיִירְאוּ מִכֶּם
ה וְנִשְׁמַרְתֶּם מְאֹד׃ אַל־תִּתְגָּרוּ בָם כִּי לֹא־אֶתֵּן לָכֶם
מֵאַרְצָם עַד מִדְרַךְ כַּף־רָגֶל כִּי־יְרֻשָּׁה לְעֵשָׂו נָתַתִּי אֶת־
6 הַר שֵׂעִיר׃ אֹכֶל תִּשְׁבְּרוּ מֵאִתָּם בַּכֶּסֶף וַאֲכַלְתֶּם וְגַם־
7 מַיִם תִּכְרוּ מֵאִתָּם בַּכֶּסֶף וּשְׁתִיתֶם׃ כִּי יְהוָה אֱלֹהֶיךָ
בֵּרַכְךָ בְּכֹל מַעֲשֵׂה יָדֶךָ יָדַע לֶכְתְּךָ אֶת־הַמִּדְבָּר הַגָּדֹל
הַזֶּה זֶה׃ אַרְבָּעִים שָׁנָה יְהוָה אֱלֹהֶיךָ עִמָּךְ לֹא חָסַרְתָּ
8 דָּבָר׃ וַנַּעֲבֹר מֵאֵת אַחֵינוּ בְּנֵי־עֵשָׂו הַיֹּשְׁבִים בְּשֵׂעִיר
מִדֶּרֶךְ הָעֲרָבָה מֵאֵילַת וּמֵעֶצְיֹן גָּבֶר ס וַנִּפֶן
9 וַנַּעֲבֹר דֶּרֶךְ מִדְבַּר מוֹאָב׃ וַיֹּאמֶר יְהוָה אֵלַי אַל־תָּצַר
אֶת־מוֹאָב וְאַל־תִּתְגָּר בָּם מִלְחָמָה כִּי לֹא־אֶתֵּן לְךָ
מֵאַרְצוֹ יְרֻשָּׁה כִּי לִבְנֵי־לוֹט נָתַתִּי אֶת־עָר יְרֻשָּׁה׃
י הָאֵמִים לְפָנִים יָשְׁבוּ בָהּ עַם גָּדוֹל וְרַב וָרָם כָּעֲנָקִים׃
11 רְפָאִים יֵחָשְׁבוּ אַף־הֵם כָּעֲנָקִים וְהַמֹּאָבִים יִקְרְאוּ לָהֶם
12 אֵמִים׃ וּבְשֵׂעִיר יָשְׁבוּ הַחֹרִים לְפָנִים וּבְנֵי עֵשָׂו יִירָשׁוּם
וַיַּשְׁמִידוּם מִפְּנֵיהֶם וַיֵּשְׁבוּ תַּחְתָּם כַּאֲשֶׁר עָשָׂה יִשְׂרָאֵל
13 לְאֶרֶץ יְרֻשָּׁתוֹ אֲשֶׁר־נָתַן יְהוָה לָהֶם׃ עַתָּה קֻמוּ
14 וְעִבְרוּ לָכֶם אֶת־נַחַל זָרֶד וַנַּעֲבֹר אֶת־נַחַל זָרֶד׃ וְהַיָּמִים
אֲשֶׁר־הָלַכְנוּ ׀ מִקָּדֵשׁ בַּרְנֵעַ עַד אֲשֶׁר־עָבַרְנוּ אֶת־נַחַל
זָרֶד שְׁלֹשִׁים וּשְׁמֹנֶה שָׁנָה עַד־תֹּם כָּל־הַדּוֹר אַנְשֵׁי

פיסקא באמצע פסוק v. 8.

המלחמה

הַמִּלְחָמָה מִקֶּרֶב הַמַּחֲנֶה כַּאֲשֶׁר נִשְׁבַּע יְהוָה לָהֶם׃
וְגַם־יַד־יְהוָה הָיְתָה בָּם לְהֻמָּם מִקֶּרֶב הַמַּחֲנֶה עַד טו
תֻּמָּם׃ וַיְהִי כַּאֲשֶׁר־תַּמּוּ כָּל־אַנְשֵׁי הַמִּלְחָמָה לָמוּת 16
מִקֶּרֶב הָעָם׃ ס וַיְדַבֵּר יְהוָה אֵלַי לֵאמֹר׃ 17
אַתָּה עֹבֵר הַיּוֹם אֶת־גְּבוּל מוֹאָב אֶת־עָר׃ וְקָרַבְתָּ 19 18
מוּל בְּנֵי עַמּוֹן אַל־תְּצֻרֵם וְאַל־תִּתְגַּר בָּם כִּי לֹא־אֶתֵּן
מֵאֶרֶץ בְּנֵי־עַמּוֹן לְךָ יְרֻשָּׁה כִּי לִבְנֵי־לוֹט נְתַתִּיהָ
יְרֻשָּׁה׃ אֶרֶץ־רְפָאִים תֵּחָשֵׁב אַף־הִוא רְפָאִים יָשְׁבוּ־ כ
בָהּ לְפָנִים וְהָעַמֹּנִים יִקְרְאוּ לָהֶם זַמְזֻמִּים׃ עַם גָּדוֹל 21
וְרַב וְרָם כָּעֲנָקִים וַיַּשְׁמִידֵם יְהוָה מִפְּנֵיהֶם וַיִּירָשֵׁם
וַיֵּשְׁבוּ תַּחְתָּם׃ כַּאֲשֶׁר עָשָׂה לִבְנֵי עֵשָׂו הַיֹּשְׁבִים בְּשֵׂעִיר 22
אֲשֶׁר הִשְׁמִיד אֶת־הַחֹרִי מִפְּנֵיהֶם וַיִּירָשֵׁם וַיֵּשְׁבוּ תַּחְתָּם
עַד הַיּוֹם הַזֶּה׃ וְהָעַוִּים הַיֹּשְׁבִים בַּחֲצֵרִים עַד־עַזָּה 23
כַּפְתֹּרִים הַיֹּצְאִים מִכַּפְתֹּר הִשְׁמִידֵם וַיֵּשְׁבוּ תַּחְתָּם׃
קוּמוּ סְּעוּ וְעִבְרוּ אֶת־נַחַל אַרְנֹן רְאֵה נָתַתִּי בְיָדְךָ אֶת־ 24
סִיחֹן מֶלֶךְ־חֶשְׁבּוֹן הָאֱמֹרִי וְאֶת־אַרְצוֹ הָחֵל רָשׁ וְהִתְגָּר
בּוֹ מִלְחָמָה׃ הַיּוֹם הַזֶּה אָחֵל תֵּת פַּחְדְּךָ וְיִרְאָתְךָ עַל־ כה
פְּנֵי הָעַמִּים תַּחַת כָּל־הַשָּׁמַיִם אֲשֶׁר יִשְׁמְעוּן שִׁמְעֲךָ
וְרָגְזוּ וְחָלוּ מִפָּנֶיךָ׃ וָאֶשְׁלַח מַלְאָכִים מִמִּדְבַּר קְדֵמוֹת 26
אֶל־סִיחוֹן מֶלֶךְ חֶשְׁבּוֹן דִּבְרֵי שָׁלוֹם לֵאמֹר׃ אֶעְבְּרָה 27
בְאַרְצְךָ בַּדֶּרֶךְ בַּדֶּרֶךְ אֵלֵךְ לֹא אָסוּר יָמִין וּשְׂמֹאול׃
אָכֶל בַּכֶּסֶף תַּשְׁבִּרֵנִי וְאָכַלְתִּי וּמַיִם בַּכֶּסֶף תִּתֶּן־לִי 28
וְשָׁתִיתִי רַק אֶעְבְּרָה בְרַגְלָי׃ כַּאֲשֶׁר עָשׂוּ־לִי בְּנֵי עֵשָׂו 29
הַיֹּשְׁבִים בְּשֵׂעִיר וְהַמּוֹאָבִים הַיֹּשְׁבִים בְּעָר עַד אֲשֶׁר
אֶעֱבֹר אֶת־הַיַּרְדֵּן אֶל־הָאָרֶץ אֲשֶׁר־יְהוָה אֱלֹהֵינוּ נֹתֵן
לָנוּ׃ וְלֹא אָבָה סִיחֹן מֶלֶךְ חֶשְׁבּוֹן הַעֲבִרֵנוּ בּוֹ כִּי־ ל
הִקְשָׁה יְהוָה אֱלֹהֶיךָ אֶת־רוּחוֹ וְאִמֵּץ אֶת־לְבָבוֹ לְמַעַן

מוכסערעס אַגְּעָר מוּיסגעשטאַרבען ווּאָרען · וויא מיהבען
ער עוויגע גוּבעשוואָרען׃ (טו) אוּן וואָר דיא האַנד דעס עוויגען ווידער זיא / וויא מוּיס דעס אַגְּעָר פֿאַרט גוּ שאַפֿען / בּיס זיא פֿעלוּיג האָבען ווּאָרען׃ (יו) אוּס נוּן אַלע קריגס־ לייטע מוּיס דעס פֿאָלק מוּיסגעשטאַרבען ווּאָרען׃ (יז) רעדע טע ער עוויגע מיט מיר / מוּנד שפּראַך׃ (יח) זוּא בעהעסט בוּנמעהר פֿאָר דעס גרענצע מוֹאַב / פֿאָר עס פֿאַרבייא׃ (יט) מוּנד נאָהעסט דיך דען זוהנען עמּוֹן · בעהאַנדלוֹ זיא ניכט פֿיינדזעליג / מוּנד גרייפֿ זיא ניכט פֿאָר דען זוהנען עמּוֹן · פֿאָר דען אַגְּעָר ער זוהנען עמּוֹן זאָלסט דוּ ניכט נוּם ערב־ טהיילוֹ בעקוֹמען / דען מיר האָבען עס דען זוהנען לוֹט נוּם ערב־ טהיילוֹ בעגעבען׃ (כ) מוּך ווערדען דיא מוֹבטער זיא אַגְּעָר ער ריסען בעריעכנעט · פֿאַרמאָס האָבען מוּך ריסען דאַרין בעוואָהנט · זיא עמוֹנים גענאַנט זיא זמזומים׃ (שׁוואַך לייטע) (כא) מיין פֿאָלק / גרוֹס / גאָהלריייך מוּנד פֿאָר האָהער שטאַטוּר / וויא זיא ענקים · ער עוויגע אַגְּעָר פֿערטיגט זיא פֿאָר מיהבען / זיא פֿערטריבען זיא / מוּנד וואָהנטען אַן עזוּ בעטהאָן / זיא אין שׂעיר וואָהנטען · פֿאָר ער דען מלי פֿאָר עזוּ גוּ מאַכען / וואָרדען פֿאָן כפתוריס / זיא מוּס כפתוֹר קאַמען / פֿערטריבען / מוּנד דיסע וואָהנטען אַן מיהרער שטעלוּע׃ (כב) עבען זוּ וויא ער מיט דען זוהנען עזוּ בעטהאָן / זיא האָבען מוּסגעראָטטעט הוּה / דאָס דיסע זיא מוּסטריבען / אוּן מוּנד וואָהנטען אַן דען הוּטיגען טאָג׃ (כג) עזוּס / זיא מוּך דעס פֿולקעס וואָהנטען / בּיס גען עזה / וואָרדען פֿאָן כפתוריס / זיא מוּס כפתוֹר קאַמען / פֿערטריבען / מוּנד דיסע וואָהנטען אַן מיהרער שטעלוּע׃ (כד) מאַכעט מיך מוּך / מוּנד גיהעט מיבער דען ווּלכן · מיך בעבּע דיר דען סיחן קעניג חשבון / גוּ חשבון / וויינט זייענד אָבער מן זיא האָבע · היער מאַכע דען אַנפֿאַנג מיט עראַבערונג / גרייפֿ אין קריג׃ (כה) נוּך היינט אָבגאַבען מוּנד פֿעלקער מוּנטער דעס הימעל אַלע מיך פֿערכט פֿאָר דיר מיינוֹגעבען · זיא וועהר / פֿיר בעוֹד בעבען · אָבּ מיך גוּר גוּ פּוּסט דורך־גוּג גיהען׃ (כו) זוּ וויא מיר זיא וועהע עזוּ בעטהאָן / זיא אין שׂעיר וואָהנטען / מוּנד זיא מוֹאַבים / זיא אין ער דען ווּלכן אַן מיהרער שטעלוּע׃ (כז) עבען זוּ וויא מיר / מיט דען שווערד / נוּר דוּרך דען לאַנד / מיך ווּלל מוּך דער העער־ שטראַס גיהען / אוּן ניכט רעכטס נאָך לינקס אַבווייכען׃ (כח) שפּייסע / זיא מיך עסען ווּלל / זאָלסט דוּ מיר מוּך געלד פֿערקויפֿען · אוּנד וואַסער / דאָס מיך טרינקען ווּלל / פֿיר בעוֹד בעבען · נאָר מיך נוּר גוּ פּוּסע דורך־גוּג גיהען׃ (כט) זוּ וויא מיר זיא וועהע עזוּ בעטהאָן / זיא אין שׂעיר וואָהנטען / מוּנד זיא מוֹאַבים / זיא אין ער דען ווּלכן · בּיס מיך מיבער דען יוֹרדן אין דאָס לאַנד בעהען ווערדע / דאָס ער עוויגע / מוּנסער גאָטט / ווּלל׃ (ל) אבער סיחן / קעניג חשבון / ווּלל ניכט דוּרך־גוּג דען דורך־ גוּג גיבען / וויל / מוּנד שטאַרקטע זיינען מוטה / מוּס מיהן דיר מן דיא האָבע גוּ ליפֿערן / וויא יעצוּ ווירקוּך בעשעהען מוּסט׃ —

ער

31 תְּתִּו בְיָדֶךָ כַּיּוֹם הַזֶּה׃ ס וַיֹּאמֶר יְהוָה אֵלַי ששי
רְאֵה הַחִלֹּתִי תֵּת לְפָנֶיךָ אֶת־סִיחֹן וְאֶת־אַרְצוֹ הָחֵל
32 רָשׁ לָרֶשֶׁת אֶת־אַרְצוֹ׃ וַיֵּצֵא סִיחֹן לִקְרָאתֵנוּ הוּא
33 וְכָל־עַמּוֹ לַמִּלְחָמָה יָהְצָה׃ וַיִּתְּנֵהוּ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ
34 לְפָנֵינוּ וַנַּךְ אֹתוֹ וְאֶת־בָּנָיו וְאֶת־כָּל־עַמּוֹ׃ וַנִּלְכֹּד אֶת־
כָּל־עָרָיו בָּעֵת הַהִוא וַנַּחֲרֵם אֶת־כָּל־עִיר מְתִם וְהַנָּשִׁים
35 וְהַטָּף לֹא הִשְׁאַרְנוּ שָׂרִיד׃ רַק הַבְּהֵמָה בָּזַזְנוּ לָנוּ
36 וּשְׁלַל הֶעָרִים אֲשֶׁר לָכָדְנוּ׃ מֵעֲרֹעֵר אֲשֶׁר עַל־שְׂפַת־
נַחַל אַרְנֹן וְהָעִיר אֲשֶׁר בַּנַּחַל וְעַד־הַגִּלְעָד לֹא הָיְתָה
קִרְיָה אֲשֶׁר שָׂגְבָה מִמֶּנּוּ אֶת־הַכֹּל נָתַן יְהוָה אֱלֹהֵינוּ
37 לְפָנֵינוּ׃ רַק אֶל־אֶרֶץ בְּנֵי־עַמּוֹן לֹא קָרָבְתָּ כָּל־יַד
נַחַל יַבֹּק וְעָרֵי הָהָר וְכֹל אֲשֶׁר־צִוָּה יְהוָה אֱלֹהֵינוּ׃

Cap. III. ג

ג
א וַנֵּפֶן וַנַּעַל דֶּרֶךְ הַבָּשָׁן וַיֵּצֵא עוֹג מֶלֶךְ־הַבָּשָׁן לִקְרָאתֵנוּ
2 הוּא וְכָל־עַמּוֹ לַמִּלְחָמָה אֶדְרֶעִי׃ וַיֹּאמֶר יְהוָה אֵלַי
אַל־תִּירָא אֹתוֹ כִּי בְיָדְךָ נָתַתִּי אֹתוֹ וְאֶת־כָּל־עַמּוֹ וְאֶת־
אַרְצוֹ וְעָשִׂיתָ לּוֹ כַּאֲשֶׁר עָשִׂיתָ לְסִיחֹן מֶלֶךְ הָאֱמֹרִי
3 אֲשֶׁר יוֹשֵׁב בְּחֶשְׁבּוֹן׃ וַיִּתֵּן יְהוָה אֱלֹהֵינוּ בְּיָדֵנוּ גַּם
אֶת־עוֹג מֶלֶךְ־הַבָּשָׁן וְאֶת־כָּל־עַמּוֹ וַנַּכֵּהוּ עַד־בְּלִתִּי
4 הִשְׁאִיר־לוֹ שָׂרִיד׃ וַנִּלְכֹּד אֶת־כָּל־עָרָיו בָּעֵת הַהִוא
לֹא הָיְתָה קִרְיָה אֲשֶׁר לֹא־לָקַחְנוּ מֵאִתָּם שִׁשִּׁים עִיר
ה כָּל־חֶבֶל אַרְגֹּב מַמְלֶכֶת עוֹג בַּבָּשָׁן׃ כָּל־אֵלֶּה עָרִים
בְּצוּרֹת חוֹמָה גְּבֹהָה דְּלָתַיִם וּבְרִיחַ לְבַד מֵעָרֵי הַפְּרָזִי
6 הַרְבֵּה מְאֹד׃ וַנַּחֲרֵם אוֹתָם כַּאֲשֶׁר עָשִׂינוּ לְסִיחֹן מֶלֶךְ
7 חֶשְׁבּוֹן הַחֲרֵם כָּל־עִיר מְתִם הַנָּשִׁים וְהַטָּף׃ וְכָל־
8 הַבְּהֵמָה וּשְׁלַל הֶעָרִים בַּזּוֹנוּ לָנוּ׃ וַנִּקַּח בָּעֵת הַהִוא
אֶת־הָאָרֶץ מִיַּד שְׁנֵי מַלְכֵי הָאֱמֹרִי אֲשֶׁר בְּעֵבֶר הַיַּרְדֵּן

(לא) דער עוויגע שפראך גו מיר, זיה! איך מאַכ היערוט
דעם מַנַּשֶּׁה נאך, מוכ בעבע דיר פרייס סיחן מוכ זיין ואַבד·
מאַכ דוא דעם מַנַּשֶּׁה, ואַכעס גו ערשׁבערן: (לב) סיחן
ריקט מוכם מוך מיט זיינער גַּמַנְּעם קריגס־מאַכט ענט־
בעגען, נאַך יקך, נור שוואַכט: (לג) מוכ דער עוויגע,
מוכסער גאָט, גַּאָב מיהן אין מוכסערע בעוואַלט· וויר שוּגען
מיהן, זייַנע זהבע, מוכ זיין גַּמַנְּעם פאָלק: (לד) בשׁהאַנען
גו גלייכער צייט שלוּע זייַנע שטעדטען מיין, פערבאַננטען
שלוּעס, ווּאָס אין דיסען שטעדטען וואַר, אַנבערר, ווייבער,
קינדער, ליסען ניכטס מיבריג: (לה) בלוֹס דאָס פיה בַּהאַנען
ווּיר מוכם, מוכ דיא בייטע דער שטאַדט, דיא ווּיר מייבגע־
נאַמען: (לו) פון ערער אַן, דאָס אַק מוסער דעס באַכעס
מלכן ליגט, בים נאַך גלעד, ווּאַר מוכס קיינע שטאַדט גו
וואַכט·ג דען דער עוויגע, מוכסער גאָט באַב מוכס שלוּעס
פריים: (לז) נור דאָס ואַבד דער קינדער עמון בערירטעט
מיהר ניכט, דען גַּמַנְּעם שטריך אַק באַכע יבק, דיא שטאַדטע
מוך דעק געבירגע, מוכ שלוּעס וואַס מוכס דער עוויגע,
מוכסער גאָט, פערבאַטהען:

קאַפּיטעל ג

(א) ווּיר וואַנדטען מוכס, מוכ גַּמַנְּעם הינוף נאַך בשׁן·
וואַס ריקטע מוכס עוג, קעניג גו בשׁן, מיט זיינער גַּמַנְּעם
מאַכט ענטגעגען, נאַך אדרעי, נור שוּאַכט: (ב) דער
עוויגע שפראַך, פירכטע מיהן ניכט! איך בעבע
דיר מיהן, זיין גַּמַנְּעם פאָלק, מוכ זיין ואַבד, מין דייַנע
גענוּאַלט· דוא ואַלסט מיהק טהון, ווּיא דוא דעם סיחן קעניג
דער אמרי בעטהאַן, דער גו חשבון וואַהנטע: (ג) שׁוֹסּ גאַב
דער עוויגע, מוכסער גאָט, מוך דען עוג קעניג גו בשׁן
מוכ זיין גַּמַנְּעם פאָלק מין מוכסערע גענוּאַלט· ווּיר שוּגען
מיהן לדעק הוּיפט, זוּ דאָס מיהק ניכט מיבריג בליב:
(ד) שלוּע זייַנע שטאַדטע בַּהאַנען ווּיר מיין· דאַ בליב קיין
שׂרט נוריק, דען ווּיר מיהנען ניכט אַבבאַהאַנען· ועכציג
שטאַדטע, דען גַּמַנְּעם שטריך לרגב, וועלכעס דאָס ריך
דעס עוג, גו בשׁן, מוכסאַכטע: (ה) שלוֹס ניכט שטאַדטע
ווּאַרען בעפעסטיגט, טהאַטען מויערן, טהאָרע מוכ
ריגעל· מוסער דען אָפּענען פלעקען, דערען ועהר פלוֹ
וואַרען: (ו) ווּיר פערבאַננטען זיא, עבען זוּ, ווּיא ווּיר מיט
דעם סיחן, קעניג גו חשבון, געמאַכט האַטטען· פערבאַנ־
טען נעמליך שלוּעס פאָלק מין דער שטאַדט, וויבער, קינדער:
פריים: (ז) נור דאָס לעבעך מן, דאָס אַק מוסער דעס באַכעס
מלכן ליגט, בים נאַך גלעד, וואַר מוכס קיינע שטאַדט גו
וואַכט·ג דען דער עוויגע, מוכסער גאָט באַב מוכס שלוּעס
בעאַמאַן: (ח) דאָס עראַך מן דער שטאַדט, ווּיא ווּיר מייבגע־
מוכסער גאָט, פערבאַטהען:

מִנַּחַל אַרְנֹן עַד־הַר חֶרְמוֹן׃ צִידֹנִים יִקְרְאוּ לְחֶרְמוֹן 9
שִׂרְיֹן וְהָאֱמֹרִי יִקְרְאוּ־לוֹ שְׂנִיר׃ כֹּל ׀ עָרֵי הַמִּישֹׁר י
וְכָל־הַגִּלְעָד וְכָל־הַבָּשָׁן עַד־סַלְכָה וְאֶדְרֶעִי עָרֵי מַמְלֶכֶת
עוֹג בַּבָּשָׁן׃ כִּי רַק־עוֹג מֶלֶךְ הַבָּשָׁן נִשְׁאַר מִיֶּתֶר 11
הָרְפָאִים הִנֵּה עַרְשׂוֹ עֶרֶשׂ בַּרְזֶל הֲלָהּ הִוא בְּרַבַּת בְּנֵי
עַמּוֹן תֵּשַׁע אַמּוֹת אָרְכָּהּ וְאַרְבַּע אַמּוֹת רָחְבָּהּ בְּאַמַּת־
אִישׁ׃ וְאֶת־הָאָרֶץ הַזֹּאת יָרַשְׁנוּ בָּעֵת הַהִוא מֵעֲרֹעֵר 12
אֲשֶׁר־עַל־נַחַל אַרְנֹן וַחֲצִי הַר־הַגִּלְעָד וְעָרָיו נָתַתִּי
לָרְאוּבֵנִי וְלַגָּדִי׃ וְיֶתֶר הַגִּלְעָד וְכָל־הַבָּשָׁן מַמְלֶכֶת 13
עוֹג נָתַתִּי לַחֲצִי שֵׁבֶט הַמְנַשֶּׁה כֹּל חֶבֶל הָאַרְגֹּב לְכָל־
הַבָּשָׁן הַהוּא יִקָּרֵא אֶרֶץ רְפָאִים׃ יָאִיר בֶּן־מְנַשֶּׁה 14
לָקַח אֶת־כָּל־חֶבֶל אַרְגֹּב עַד־גְּבוּל הַגְּשׁוּרִי וְהַמַּעֲכָתִי
וַיִּקְרָא אֹתָם עַל־שְׁמוֹ אֶת־הַבָּשָׁן חַוֹּת יָאִיר עַד הַיּוֹם
הַזֶּה׃ וּלְמָכִיר נָתַתִּי אֶת־הַגִּלְעָד׃ וְלָרְאוּבֵנִי וְלַגָּדִי 16 סו שביעי
נָתַתִּי מִן־הַגִּלְעָד וְעַד־נַחַל אַרְנֹן תְּוֶךְ הַנַּחַל וּגְבֻל
וְעַד יַבֹּק הַנַּחַל גְּבוּל בְּנֵי עַמּוֹן׃ וְהָעֲרָבָה וְהַיַּרְדֵּן 17
וּגְבֻל מִכִּנֶּרֶת וְעַד יָם הָעֲרָבָה יָם הַמֶּלַח תַּחַת אַשְׁדֹּת
הַפִּסְגָּה מִזְרָחָה׃ וָאֲצַו אֶתְכֶם בָּעֵת הַהִוא לֵאמֹר 18
יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם נָתַן לָכֶם אֶת־הָאָרֶץ הַזֹּאת לְרִשְׁתָּהּ
חֲלוּצִים תַּעַבְרוּ לִפְנֵי אֲחֵיכֶם בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל כָּל־בְּנֵי
חָיִל׃ רַק נְשֵׁיכֶם וְטַפְּכֶם וּמִקְנֵכֶם יָדַעְתִּי כִּי־מִקְנֶה 19
רַב לָכֶם יֵשְׁבוּ בְּעָרֵיכֶם אֲשֶׁר נָתַתִּי לָכֶם׃ עַד אֲשֶׁר־ כ מפטיר
יָנִיחַ יְהוָה ׀ לַאֲחֵיכֶם כָּכֶם וְיָרְשׁוּ גַם־הֵם אֶת־הָאָרֶץ
אֲשֶׁר יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם נֹתֵן לָהֶם בְּעֵבֶר הַיַּרְדֵּן וְשַׁבְתֶּם
אִישׁ לִירֻשָּׁתוֹ אֲשֶׁר נָתַתִּי לָכֶם׃ וְאֶת־יְהוֹשֻׁעַ צִוֵּיתִי 21
בָּעֵת הַהִוא לֵאמֹר עֵינֶיךָ הָרֹאֹת אֵת כָּל־אֲשֶׁר עָשָׂה
יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם לִשְׁנֵי הַמְּלָכִים הָאֵלֶּה כֵּן־יַעֲשֶׂה יְהוָה

כתיב בהא v. 11. לכל

(ט) ליסען בערג חרמן נענענען דיא צידנים שרין / מוכז
דיא חמרי נענענען מיהן שניר: (י) אלע שטאדטע אין דער
עבנע / גאנץ גלעד / גאנץ כשן / ביס סלכה מוכז תלדעי /
ועוכא גוק רייכא דעם ענג גו כשן בעהערען: (יא) ליסער
ענג וואר דער מיינונגע / דער כאך פאן דען ריסען מיבריג
וואר · זיינע בעטט־שטאטט פאן מייסען / מיסט נאך גו לכה
דער זעהנע עמון גו זעהען · דיא אכבע דערזעבען האט
ניין אלען / מוכז דיא ברייטע פיער עלען / יעדע זו אכבע
פוס דער פאדער־מאס מיינעס מאנעס: (יב) ליסעס
אכר נאהמען וויר דאמאלס אין בעזיץ · פאן ערלער / דאס
פאך באכא מלכן וינט / דאס האבע געבירגע גלעד / בעבסט
אלען שטאטען / גאב איך דען שטאמען לוכן מוכז גד:
(יג) דאס מיבריגע גלעד / מוכז גאנץ כשן / וואס עוג רע־
גירטע / גאב איך דעם האלבען שטאמע מנשה / נעמליך דען
גאנצען שטריך לגבב / דער גו כשן בעהערטע · ליסעס וואר
דאס ריסען־לאנד בעגענענט: (יד) אלין / יאיר / האן מנשה
נאהם דען גאנצען שטריך לגבב אין / ביס אן דאס בעביטעס
דער בסולי מוכז מעכת · מוכז בעגענטע דאס גאנצע כשן /
דיא הערפשאפטען דעס יאיר / נאך וינעע כאמען · וועלכען
נאמען עס אוך בעהאלטען האט: (טו) דעם מכיר גאב
איך גלעד: (יו) דען שטאמען לוכן מוכז גד מבער גאב גאב
איך מיינען טהיל פאן גלעד / ביס אן דען באך לכן / זו
דאס ליגט מיטטע דעס לכן גרענצע זיין זאלטע · מוכז
בים אן דען באך יבק / דיא גרענצע דער זעהנע עמון:
(יז) פערנער דיא עבנע / מוכז דען ירדן / דער מיהרע
גרענצע זיין זאל / דאס דעם כנרת / ביס אן דען זעע מין
דער עבנע / אדער דען זאלץ־זעע · מוכז ביס פוסע דעס
בערגעס פסגה / גענען מארגען: (יח) איך גאב אייך דאמאלס
פאלגענדען בעפעהל · דער עווינע / מיינר גאטט / האט אייך
גון ליסעס לאנד גוק בעזיצע געגעבען · מיהר מיסט מבער
אלע שטרייטבארען מאנשער מוטער אייך / בעריסטעטע
פאר מיינרען ברידערן / דען קינדערן ישראל / הערניהמען:
(יט) באס מיינרע וויבער / קינדער / מוכז פיה / דען מיך
וויס דאס מיהר פיה האבט / אלין מין דען שטאטטען
בוידבען / דיא מיך מייך געגעבען: (כ) ביס דער עווינע
מיינרע ברידער / זו וויא מייך / גור רוהע בריבגט · מוכז
דאס פאך מיינענהאמען / דאס דער עווינע / מייער גאטט /
זיא דאס מיהר יגדען זו זיינער בעזיצונג / דיא מיך מיהם
קענטע מיהר יגדער זו זיינער בעזיצונג / דיא מיך מיהם
גענעבען / גוריק קעהרען: (כא) דעם יהושע גאב מיך
באמאלס פאלגענדען בעפעהל · דוא האסט זון מיט דיינען
אוגען אלעס גענוגזאם גענוהמען / וואס דער עווינע / מייער גאטט /
דיזען צוייען קענינען גענוהמען האט · עבען אלזו וועט
דערזעלבע

דערוועבט מיט מיבריגען רייכען טהון, דאהין זוא קומסט:
(כב) פירכטט מיך נישט פאר מיהנען, דען דער עוויגע,
מייער גאטט, מיסט עס, דער פיר מיך שטרייטט:

ואתחנן

(כג) בעפאר דיסעס בעשאה, האטט מיך נו דעס עוויגען
בעפוועהט, מוד בעשפראכען: (כד) הערר! יא עוויגער!
זוא האסט אנגעפאנגען דיינעם קנעכט גרעסע גרעסע מוד
דיינע שטאכ נו נייגען. דען וואס מיסט מין בעטטוישעס
וועסען מיך היממעל אדער מוך דער ערדע, דאס זוכט
טהאטען מוד וואונדער טהון קענטט, שוס זוא? (כה) יא!
פאס מיך מיבער דען ירדן נישען, דאס מיך דאס פאר-
טרעפפליכע לאנד נו זעהען בעקומעט, דאס יענוייטס דעס
ירדן מיסט. זאנדערליך יענען פאר-טרעפפליכען בערג, מוד
דען לבנון: (כו) מיין דער עוויגע וואר מוך מייערטוילען
מיבער מיך ערגירנט, מוד ערהערטט מיך נישט. ער שפראך,
גיוועהר נו מיר, לאס גענוג זיין! רעדע מיר פאן דיסער
זאכע נישט מעהר! (כז) שטייגע מוך זיא שפיצע דעס
פסגה, ערהעבע דיינע מוגען בעגען מבעד, מיטטער-
נאכט, מיטטאג מוד מארגען, מוד זיה דיך הערום, דען
מיבער דען ירדן וועסט זוא נישט גהעהן: (כח) דעס יקושע
ערטהיילע בעפעהוע, דאס ער קיהן מוד טאפפער זיין,
דען ער וועט פאר דיסעס פאלק העד גהעהן, מוד מיהנען
דאס לאנד זוך דיסעס מויסטהיילען, וועלכעס זוא זעהען וירסט:
(כט) וויר לאגען דאמאוס מיך טהאל בעגען בית-פעור
מיבער:

קאפיטעל ד

(א) וועתה ישראל! בעהארכ דען בעזעצען מוד רעכטען,
זיא איך מיך לעהרע. דאמיט מיהר לעבעט מוד מין דאס לאנד,
וועלכעס דער עוויגע, מייער גאטט, מיינבעבען וויל,
הין קומאט מוד עס מיינבעהאבט: (ב) טהוט נו דעס, דאס
איך מיך בעפיההע, נישט היגו, מוד בעהאלט נישט דא-
מיך בעבאטהע דעס עוויגען, מייער
רעס גאטטעס, זוי וויא איך זיא מיך בעפיההע: (ג) מייערע
מויגען האבען בעזעהען, וואס דער עוויגע, בייא בעלפעגער
הייט דעס בעל-פעור, בעטהאן האט. וואן נור מיינער דעס
בעל-פעור נאך בעגאבגען, דען האט דער עוויגע, מייער
גאטט, מוס מיך מויסגעראטטעט: (ד) זיא מיהר אבער
דעס עוויגען, מייערעס גאטט, מהיינבעט, מיהר לעבעט
פוי הייטיגעס טאגעס: (ה) זיה! מיך האבע מיך
בעזונגען מוד רעכטע בעפוהרען, וויא מיר דער עוויגע, מיין
גאטט, בעפאהלען. דאס מיהר זיא מוסמיבעט מין דעס לאנד,
דאהין מיהר קומאט, עס מין בעזיץ נו נעהמען: (ו) בע-
האלטט וויא דעס מיינער
מייערע

22 לְכָל־הַמַּמְלָכוֹת אֲשֶׁר אַתָּה עֹבֵר שָׁמָּה׃ לֹא תִירָאוּם
כִּי יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם הוּא הַנִּלְחָם לָכֶם׃

ס ס ס מה 45 ואתחנן

23 24 וָאֶתְחַנַּן אֶל־יְהוָה בָּעֵת הַהִוא לֵאמֹר׃ אֲדֹנָי יֱהוִה
אַתָּה הַחִלּוֹתָ לְהַרְאוֹת אֶת־עַבְדְּךָ אֶת־גָּדְלְךָ וְאֶת־יָדְךָ
הַחֲזָקָה אֲשֶׁר מִי־אֵל בַּשָּׁמַיִם וּבָאָרֶץ אֲשֶׁר־יַעֲשֶׂה
כה כְמַעֲשֶׂיךָ וְכִגְבוּרֹתֶךָ׃ אֶעְבְּרָה־נָּא וְאֶרְאֶה אֶת־הָאָרֶץ
הַטּוֹבָה אֲשֶׁר בְּעֵבֶר הַיַּרְדֵּן הָהָר הַטּוֹב הַזֶּה וְהַלְּבָנוֹן׃
26 וַיִּתְעַבֵּר יְהוָה בִּי לְמַעַנְכֶם וְלֹא שָׁמַע אֵלָי וַיֹּאמֶר יְהוָה
אֵלַי רַב־לָךְ אַל־תּוֹסֶף דַּבֵּר אֵלַי עוֹד בַּדָּבָר הַזֶּה׃
27 עֲלֵה ׀ רֹאשׁ הַפִּסְגָּה וְשָׂא עֵינֶיךָ יָמָּה וְצָפֹנָה וְתֵימָנָה
וּמִזְרָחָה וּרְאֵה בְעֵינֶיךָ כִּי־לֹא תַעֲבֹר אֶת־הַיַּרְדֵּן הַזֶּה׃
28 וְצַו אֶת־יְהוֹשֻׁעַ וְחַזְּקֵהוּ וְאַמְּצֵהוּ כִּי־הוּא יַעֲבֹר לִפְנֵי
הָעָם הַזֶּה וְהוּא יַנְחִיל אוֹתָם אֶת־הָאָרֶץ אֲשֶׁר תִּרְאֶה׃
29 וַנֵּשֶׁב בַּגַּיְא מוּל בֵּית פְּעוֹר׃ פ

ד Cap. IV.

א וְעַתָּה יִשְׂרָאֵל שְׁמַע אֶל־הַחֻקִּים וְאֶל־הַמִּשְׁפָּטִים אֲשֶׁר
אָנֹכִי מְלַמֵּד אֶתְכֶם לַעֲשׂוֹת לְמַעַן תִּחְיוּ וּבָאתֶם
וִירִשְׁתֶּם אֶת־הָאָרֶץ אֲשֶׁר יְהוָה אֱלֹהֵי אֲבֹתֵיכֶם נֹתֵן
2 לָכֶם׃ לֹא תֹסִפוּ עַל־הַדָּבָר אֲשֶׁר אָנֹכִי מְצַוֶּה אֶתְכֶם
וְלֹא תִגְרְעוּ מִמֶּנּוּ לִשְׁמֹר אֶת־מִצְוֹת יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם
3 אֲשֶׁר אָנֹכִי מְצַוֶּה אֶתְכֶם׃ עֵינֵיכֶם הָרֹאוֹת אֵת אֲשֶׁר־
עָשָׂה יְהוָה בְּבַעַל פְּעוֹר כִּי כָל־הָאִישׁ אֲשֶׁר הָלַךְ אַחֲרֵי
4 בַּעַל־פְּעוֹר הִשְׁמִידוֹ יְהוָה אֱלֹהֶיךָ מִקִּרְבֶּךָ׃ וְאַתֶּם
שני ה הַדְּבֵקִים בַּיהוָה אֱלֹהֵיכֶם חַיִּים כֻּלְּכֶם הַיּוֹם׃ רְאֵה ׀
לִמַּדְתִּי אֶתְכֶם חֻקִּים וּמִשְׁפָּטִים כַּאֲשֶׁר צִוַּנִי יְהוָה
אֱלֹהָי לַעֲשׂוֹת כֵּן בְּקֶרֶב הָאָרֶץ אֲשֶׁר אַתֶּם בָּאִים שָׁמָּה
6 לְרִשְׁתָּהּ׃ וּשְׁמַרְתֶּם וַעֲשִׂיתֶם כִּי הִוא חָכְמַתְכֶם

וּבִינַתְכֶם לְעֵינֵי הָעַמִּים אֲשֶׁר יִשְׁמְעוּן אֶת כָּל־הַחֻקִּים
הָאֵלֶּה וְאָמְרוּ רַק עַם־חָכָם וְנָבוֹן הַגּוֹי הַגָּדוֹל הַזֶּה׃
7 כִּי מִי־גוֹי גָּדוֹל אֲשֶׁר־לוֹ אֱלֹהִים קְרֹבִים אֵלָיו כַּיהוָה
8 אֱלֹהֵינוּ בְּכָל־קָרְאֵנוּ אֵלָיו׃ וּמִי גּוֹי גָּדוֹל אֲשֶׁר־לוֹ
חֻקִּים וּמִשְׁפָּטִים צַדִּיקִם כְּכֹל הַתּוֹרָה הַזֹּאת אֲשֶׁר אָנֹכִי
9 נֹתֵן לִפְנֵיכֶם הַיּוֹם׃ רַק הִשָּׁמֶר לְךָ וּשְׁמֹר נַפְשְׁךָ מְאֹד
פֶּן־תִּשְׁכַּח אֶת־הַדְּבָרִים אֲשֶׁר־רָאוּ עֵינֶיךָ וּפֶן־יָסוּרוּ
מִלְּבָבְךָ כֹּל יְמֵי חַיֶּיךָ וְהוֹדַעְתָּם לְבָנֶיךָ וְלִבְנֵי בָנֶיךָ׃
10 יוֹם אֲשֶׁר עָמַדְתָּ לִפְנֵי יְהוָה אֱלֹהֶיךָ בְּחֹרֵב בֶּאֱמֹר יְהוָה
אֵלַי הַקְהֶל־לִי אֶת־הָעָם וְאַשְׁמִעֵם אֶת־דְּבָרַי אֲשֶׁר
יִלְמְדוּן לְיִרְאָה אֹתִי כָּל־הַיָּמִים אֲשֶׁר הֵם חַיִּים עַל־
11 הָאֲדָמָה וְאֶת־בְּנֵיהֶם יְלַמֵּדוּן׃ וַתִּקְרְבוּן וַתַּעַמְדוּן
תַּחַת הָהָר וְהָהָר בֹּעֵר בָּאֵשׁ עַד־לֵב הַשָּׁמַיִם חֹשֶׁךְ עָנָן
12 וַעֲרָפֶל׃ וַיְדַבֵּר יְהוָה אֲלֵיכֶם מִתּוֹךְ הָאֵשׁ קוֹל דְּבָרִים
13 אַתֶּם שֹׁמְעִים וּתְמוּנָה אֵינְכֶם רֹאִים זוּלָתִי קוֹל׃ וַיַּגֶּד
לָכֶם אֶת־בְּרִיתוֹ אֲשֶׁר צִוָּה אֶתְכֶם לַעֲשׂוֹת עֲשֶׂרֶת
14 הַדְּבָרִים וַיִּכְתְּבֵם עַל־שְׁנֵי לֻחוֹת אֲבָנִים׃ וְאֹתִי צִוָּה
יְהוָה בָּעֵת הַהִוא לְלַמֵּד אֶתְכֶם חֻקִּים וּמִשְׁפָּטִים
לַעֲשֹׂתְכֶם אֹתָם בָּאָרֶץ אֲשֶׁר אַתֶּם עֹבְרִים שָׁמָּה לְרִשְׁתָּהּ׃
15 וְנִשְׁמַרְתֶּם מְאֹד לְנַפְשֹׁתֵיכֶם כִּי לֹא רְאִיתֶם כָּל־תְּמוּנָה
16 בְּיוֹם דִּבֶּר יְהוָה אֲלֵיכֶם בְּחֹרֵב מִתּוֹךְ הָאֵשׁ׃ פֶּן־
תַּשְׁחִתוּן וַעֲשִׂיתֶם לָכֶם פֶּסֶל תְּמוּנַת כָּל־סָמֶל תַּבְנִית
17 זָכָר אוֹ נְקֵבָה׃ תַּבְנִית כָּל־בְּהֵמָה אֲשֶׁר בָּאָרֶץ תַּבְנִית
18 כָּל־צִפּוֹר כָּנָף אֲשֶׁר תָּעוּף בַּשָּׁמָיִם׃ תַּבְנִית כָּל־רֹמֶשׂ
בָּאֲדָמָה תַּבְנִית כָּל־דָּגָה אֲשֶׁר־בַּמַּיִם מִתַּחַת לָאָרֶץ׃
19 וּפֶן־תִּשָּׂא עֵינֶיךָ הַשָּׁמַיְמָה וְרָאִיתָ אֶת־הַשֶּׁמֶשׁ וְאֶת־הַיָּרֵחַ
וְאֶת־הַכּוֹכָבִים כֹּל צְבָא הַשָּׁמַיִם וְנִדַּחְתָּ וְהִשְׁתַּחְוִיתָ
לָהֶם וַעֲבַדְתָּם אֲשֶׁר חָלַק יְהוָה אֱלֹהֶיךָ אֹתָם לְכֹל

העמים

(39)

כ הַעַמִּים תַּחַת כָּל־הַשָּׁמָיִם׃ וְאֶתְכֶם לָקַח יְהוָה וַיּוֹצֵא
אֶתְכֶם מִכּוּר הַבַּרְזֶל מִמִּצְרַיִם לִהְיוֹת לוֹ לְעַם נַחֲלָה
21 כַּיּוֹם הַזֶּה׃ וַיהוָה הִתְאַנַּף־בִּי עַל־דִּבְרֵיכֶם וַיִּשָּׁבַע
לְבִלְתִּי עָבְרִי אֶת־הַיַּרְדֵּן וּלְבִלְתִּי־בֹא אֶל הָאָרֶץ
22 הַטּוֹבָה אֲשֶׁר יְהוָה אֱלֹהֶיךָ נֹתֵן לְךָ נַחֲלָה׃ כִּי
אָנֹכִי מֵת בָּאָרֶץ הַזֹּאת אֵינֶנִּי עֹבֵר אֶת־הַיַּרְדֵּן וְאַתֶּם
23 עֹבְרִים וִירִשְׁתֶּם אֶת־הָאָרֶץ הַטּוֹבָה הַזֹּאת׃ הִשָּׁמְרוּ
לָכֶם פֶּן־תִּשְׁכְּחוּ אֶת־בְּרִית יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם אֲשֶׁר כָּרַת
עִמָּכֶם וַעֲשִׂיתֶם לָכֶם פֶּסֶל תְּמוּנַת כֹּל אֲשֶׁר צִוְּךָ יְהוָה
24 אֱלֹהֶיךָ׃ כִּי יְהוָה אֱלֹהֶיךָ אֵשׁ אֹכְלָה הוּא אֵל
קַנָּא׃ פ
כה כִּי־תוֹלִיד בָּנִים וּבְנֵי בָנִים וְנוֹשַׁנְתֶּם בָּאָרֶץ וְהִשְׁחַתֶּם
וַעֲשִׂיתֶם פֶּסֶל תְּמוּנַת כֹּל וַעֲשִׂיתֶם הָרַע בְּעֵינֵי יְהוָה־
26 אֱלֹהֶיךָ לְהַכְעִיסוֹ׃ הַעִידֹתִי בָכֶם הַיּוֹם אֶת־הַשָּׁמַיִם
וְאֶת־הָאָרֶץ כִּי־אָבֹד תֹּאבֵדוּן מַהֵר מֵעַל הָאָרֶץ אֲשֶׁר
אַתֶּם עֹבְרִים אֶת־הַיַּרְדֵּן שָׁמָּה לְרִשְׁתָּהּ לֹא־תַאֲרִיכֻן
27 יָמִים עָלֶיהָ כִּי הִשָּׁמֵד תִּשָּׁמֵדוּן׃ וְהֵפִיץ יְהוָה אֶתְכֶם
בָּעַמִּים וְנִשְׁאַרְתֶּם מְתֵי מִסְפָּר בַּגּוֹיִם אֲשֶׁר יְנַהֵג יְהוָה
28 אֶתְכֶם שָׁמָּה׃ וַעֲבַדְתֶּם־שָׁם אֱלֹהִים מַעֲשֵׂה יְדֵי אָדָם
עֵץ וָאֶבֶן אֲשֶׁר לֹא־יִרְאוּן וְלֹא יִשְׁמְעוּן וְלֹא יֹאכְלוּן
29 וְלֹא יְרִיחֻן׃ וּבִקַּשְׁתֶּם מִשָּׁם אֶת־יְהוָה אֱלֹהֶיךָ וּמָצָאתָ
ל כִּי תִדְרְשֶׁנּוּ בְּכָל־לְבָבְךָ וּבְכָל־נַפְשֶׁךָ׃ בַּצַּר לְךָ
וּמְצָאוּךָ כֹּל הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה בְּאַחֲרִית הַיָּמִים וְשַׁבְתָּ
31 עַד־יְהוָה אֱלֹהֶיךָ וְשָׁמַעְתָּ בְקֹלוֹ׃ כִּי אֵל רַחוּם יְהוָה
אֱלֹהֶיךָ לֹא יַרְפְּךָ וְלֹא יַשְׁחִיתֶךָ וְלֹא יִשְׁכַּח אֶת־בְּרִית
32 אֲבֹתֶיךָ אֲשֶׁר נִשְׁבַּע לָהֶם׃ כִּי שְׁאַל־נָא לְיָמִים רִאשֹׁנִים
אֲשֶׁר־הָיוּ לְפָנֶיךָ לְמִן־הַיּוֹם אֲשֶׁר בָּרָא אֱלֹהִים ׀ אָדָם
עַל־הָאָרֶץ וּלְמִקְצֵה הַשָּׁמַיִם וְעַד־קְצֵה הַשָּׁמַיִם הֲנִהְיָה

מָעַר

הָאט דער עוויגע בענאָמען, אונד וואס דעם מייסטן האָט בעשאפן, זענען
ערשט־פֿאָלגן האָט, פֿאָן מיינעם עבֿדע דעם היממעל נוף אַ־
ראָם דאָס טהוט, דאָס איז מיינע זאַכען, וואָס איר טהוט, אונד
דיך נור נאָך דען זאָטען נייטען, דיא פֿאָר דיר בעוואָסען זינד,
דען ער לייגען עלטערן נוגעשוואָהרען האָט: (לב) ערקונדיגע
גרונדע בעהאלטען, דאָס· וויבֿ דעם בונדעם ניכט פֿערגעסען,
וויבֿ זייגע האָנד ניכט פֿאָן דיר מבֿגיהען, אונד דיך ניכט נו
עוויגע, דיין גאָטט, מיט מיין פֿערזאָהנען, ער
קהערען, אונד זייגער שטיממ בעהאָרכען: (לא) דען ער
ווירט דיך אויך נו דעם עוויגען, דיין גאָטט, נורוק
ערלאָסען, אונד ווירד בעטראָפֿען האָבען· פֿאָ עבֿדע ער טאָגע,
ווען מיר זוא מין ער עבֿגע זיין ווירסט, אונד דיך וועלט
הערֿנען, אונד פֿאָן גאָנצער זעעלע פֿערלאָבֿגען וועדעט:
(ל) ווען דיך אָנגסט, אונד דיך טרעפֿען אלע דיזע
דינגע, אין דען לעצטען טאָגען, וועסט דו דיך צו
יהוה אלהיך קעהרען, אונד זיינער שטימע בעהאָרכען: (לא) דען ער
עוויגע, דיין גאָטט, מיט מיין בארמהערציגער גאָטט, ער
ווירד זיינע האָנד ניכט פֿאָן דיר מבֿגיהען, אונד דיך ניכט נו
גרונדע בעהען לאָסען· ווירד דעם בונדעם ניכט פֿערגעסען,
דען ער לייגען עלטערן נוגעשוואָהרען האָט: (לב) ערקונדיגע
זיך נור נאָך דען זאָטען נייטען, דיא פֿאָר דיר בעוואָסען זינד,
ערשט־פֿאָלגן האָט, פֿאָן מיינעם עבֿדע דעם היממעל נוף אַ־
ראָם דאָס טהוט, דאָס איז מיינע זאַכען, וואָס איר טהוט,
אונד דיך נור נאָך דען זאָטען נייטען, דיא פֿאָר דיר בעוואָסען זינד,
דען ער לייגען עלטערן נוגעשוואָהרען האָט: (לב) ערקונדיגע
גרונדע בעהאלטען, דאָס· וויבֿ דעם בונדעם ניכט פֿערגעסען,
וויבֿ זייגע האָנד ניכט פֿאָן דיר מבֿגיהען, אונד דיך ניכט נו
עוויגע, דיין גאָטט, מיט מיין בארמהערציגער גאָטט, ער
קהערען, אונד זייגער שטיממ בעהאָרכען: (לא) דען ער
ווירד זוא מין ער עבֿגע זיין ווירסט, אונד דיך וועלט
הערֿנען, אונד פֿאָן גאָנצער זעעלע פֿערלאָבֿגען וועדעט:
(ל) ווען דיך אָנגסט, אונד דיך טרעפֿען אלע דיזע
דינגע, אין דען לעצטען טאָגען, וועסט דו דיך צו
יהוה אלהיך קעהרען, אונד זיינער שטימע בעהאָרכען: (לא) דען ער
עוויגע, דיין גאָטט, מיט מיין בארמהערציגער גאָטט, ער
ווירד זיינע האָנד ניכט פֿאָן דיר מבֿגיהען, אונד דיך ניכט נו
גרונדע בעהען לאָסען· ווירד דעם בונדעם ניכט פֿערגעסען,
דיך נור נאָך דען זאָטען נייטען, דיא פֿאָר דיר בעוואָסען זינד,
ערשט־פֿאָלגן האָט, פֿאָן מיינעם עבֿדע דעם היממעל נוף אַ־
ראָם דאָס טהוט, דאָס איז מיינע זאַכען, וואָס איר טהוט,
מיבער דען ירדן בעהעט· מיהר וועדעט ניכט נאָבֿע מעהר
לאָנגע צייט, זאָבדערן פֿערטיבֿט וועדען: (כז) ועד
עוויגע ווירד מיך מוטער מבֿדע נאָבֿען נעשטרייעט
ווערדען נעשטרייעט ווערדען, ווענכען מיינבוהען מוטער דען פֿעל־
קערן מיבערן בוייבען, זאָבדערן פֿערטיבֿט ווערדען: (כז) ועד
עוויגע ווירד מיך מוטער מבֿדע נאָבֿען נעשטרייעט
ווערדען נעשטרייעט ווערדען, ווענכען מיינבוהען מוטער דען פֿעל־
מיבער דען ירדן בעהעט· מיהר וועדעט ניכט נאָבֿע מעהר
לאָנגע צייט, זאָבדערן פֿערטיבֿט ווערדען: (כז) ועד
עוויגע ווירד מיך מוטער מבֿדע נאָבֿען נעשטרייעט
ווערדען נעשטרייעט ווערדען, ווענכען מיינבוהען מוטער דען פֿעל־
מיבער דען ירדן בעהעט· מיהר וועדעט ניכט נאָבֿע מעהר
לאָנגע צייט, זאָבדערן פֿערטיבֿט ווערדען: (כז) ועד
עוויגע ווירד מיך מוטער מבֿדע נאָבֿען נעשטרייעט
ווערדען נעשטרייעט ווערדען, ווענכען מיינבוהען מוטער דען פֿעל־
מיבער דען ירדן בעהעט· מיהר וועדעט ניכט נאָבֿע מעהר
לאָנגע צייט, זאָבדערן פֿערטיבֿט ווערדען: (כז) ועד

כַּדָּבָר הַגָּדוֹל הַזֶּה אוֹ הֲנִשְׁמַע כָּמֹהוּ׃ 33 הֲשָׁמַע עָם קוֹל
אֱלֹהִים מְדַבֵּר מִתּוֹךְ־הָאֵשׁ כַּאֲשֶׁר־שָׁמַעְתָּ אַתָּה וַיֶּחִי׃
אוֹ ׀ הֲנִסָּה אֱלֹהִים לָבוֹא לָקַחַת לוֹ גוֹי מִקֶּרֶב גּוֹי 34
בְּמַסֹּת בְּאֹתֹת וּבְמוֹפְתִים וּבְמִלְחָמָה וּבְיָד חֲזָקָה
וּבִזְרוֹעַ נְטוּיָה וּבְמוֹרָאִים גְּדֹלִים כְּכֹל אֲשֶׁר־עָשָׂה לָכֶם
יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם בְּמִצְרַיִם לְעֵינֶיךָ׃ אַתָּה הָרְאֵתָ לָדַעַת לה
כִּי יְהוָה הוּא הָאֱלֹהִים אֵין עוֹד מִלְבַדּוֹ׃ מִן־הַשָּׁמַיִם 36
הִשְׁמִיעֲךָ אֶת־קֹלוֹ לְיַסְּרֶךָּ וְעַל־הָאָרֶץ הֶרְאֲךָ אֶת־אִשּׁוֹ
הַגְּדוֹלָה וּדְבָרָיו שָׁמַעְתָּ מִתּוֹךְ הָאֵשׁ׃ וְתַחַת כִּי אָהַב 37
אֶת־אֲבֹתֶיךָ וַיִּבְחַר בְּזַרְעוֹ אַחֲרָיו וַיּוֹצִאֲךָ בְּפָנָיו בְּכֹחוֹ
הַגָּדֹל מִמִּצְרָיִם׃ לְהוֹרִישׁ גּוֹיִם גְּדֹלִים וַעֲצֻמִים מִמְּךָ 38
מִפָּנֶיךָ לַהֲבִיאֲךָ לָתֶת־לְךָ אֶת־אַרְצָם נַחֲלָה כַּיּוֹם הַזֶּה׃
וְיָדַעְתָּ הַיּוֹם וַהֲשֵׁבֹתָ אֶל־לְבָבֶךָ כִּי יְהוָה הוּא הָאֱלֹהִים 39
בַּשָּׁמַיִם מִמַּעַל וְעַל־הָאָרֶץ מִתָּחַת אֵין עוֹד׃ וְשָׁמַרְתָּ מ
אֶת־חֻקָּיו וְאֶת־מִצְוֹתָיו אֲשֶׁר אָנֹכִי מְצַוְּךָ הַיּוֹם אֲשֶׁר
יִיטַב לְךָ וּלְבָנֶיךָ אַחֲרֶיךָ וּלְמַעַן תַּאֲרִיךְ יָמִים עַל־
הָאֲדָמָה אֲשֶׁר יְהוָה אֱלֹהֶיךָ נֹתֵן לְךָ כָּל־הַיָּמִים׃ פ
אָז יַבְדִּיל מֹשֶׁה שָׁלֹשׁ עָרִים בְּעֵבֶר הַיַּרְדֵּן מִזְרְחָה 41 שלישי
שָׁמֶשׁ׃ לָנֻס שָׁמָּה רוֹצֵחַ אֲשֶׁר יִרְצַח אֶת־רֵעֵהוּ בִּבְלִי־ 42
דַעַת וְהוּא לֹא־שֹׂנֵא לוֹ מִתְּמֹל שִׁלְשֹׁם וְנָס אֶל־אַחַת
מִן־הֶעָרִים הָאֵל וָחָי׃ אֶת־בֶּצֶר בַּמִּדְבָּר בְּאֶרֶץ הַמִּישֹׁר 43
לָרֹאוּבֵנִי וְאֶת־רָאמֹת בַּגִּלְעָד לַגָּדִי וְאֶת־גּוֹלָן בַּבָּשָׁן
לַמְנַשִּׁי׃ וְזֹאת הַתּוֹרָה אֲשֶׁר־שָׂם מֹשֶׁה לִפְנֵי בְּנֵי 44
יִשְׂרָאֵל׃ אֵלֶּה הָעֵדֹת וְהַחֻקִּים וְהַמִּשְׁפָּטִים אֲשֶׁר דִּבֶּר מה
מֹשֶׁה אֶל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל בְּצֵאתָם מִמִּצְרָיִם׃ בְּעֵבֶר הַיַּרְדֵּן 46
בַּגַּיְא מוּל בֵּית פְּעוֹר בְּאֶרֶץ סִיחֹן מֶלֶךְ הָאֱמֹרִי אֲשֶׁר
יוֹשֵׁב בְּחֶשְׁבּוֹן אֲשֶׁר הִכָּה מֹשֶׁה וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל בְּצֵאתָם
מִמִּצְרָיִם׃ וַיִּירְשׁוּ אֶת־אַרְצוֹ וְאֶת־אֶרֶץ ׀ עוֹג מֶלֶךְ־ 47

מיטן מויל אים ניט פֿאַרגעסן דאָס וואָס דײַנע אויגן האָבן
געזען אין דעם ענין פּעור, ווײַל יעדער מענטש וואָס האָט
נאָכגעפֿאָלגט דעם בעל־פּעור, דעם האָט גאָט פֿאַרניכטעט
פֿון צווישן אײַך׃ (ד) אָבער איר, וואָס האַלט זיך אָן גאָט
אײַער גאָט, איר זענט אַלע הײַנט לעבעדיק׃ (ה) זע, איך
האָב אײַך געלערנט חוקים און משפּטים, אַזוי ווי גאָט
מײַן גאָט האָט מיר באַפֿוילן, אַז איר זאָלט אַזוי טאָן אין
דער מיטן פֿון דער ערד, וווּהין איר קומט אַהין אים
אײַנצונעמען׃ (ו) היטט אײַך און היט אײַערע נפֿשות
זייער, אַז איר זאָלט נישט פֿאַרגעסן די זאַכן, וואָס אײַערע
אויגן האָבן געזען, און אַז זיי זאָלן נישט ווײַכן פֿון אײַער
האַרץ אַלע טעג פֿון אײַער לעבן; און לערנט זיי אײַערע
קינדער׃ (ז) דעם טאָג ווען איר זענט געשטאַנען פֿאַר גאָט
אײַער גאָט אויפֿן חורב, ווען גאָט האָט צו מיר געזאָגט,
פֿאַרזאַמל מיר דאָס פֿאָלק, כּדי איך זאָל זיי לאָזן הערן
מײַנע ווערטער, כּדי זיי זאָלן לערנען מיך מורא האָבן
אַלע טעג וואָס זיי וועלן לעבן אויף דער ערד, און זיי
זאָלן לערנען אַזוי זייערע קינדער׃ (ח) איר זענט צוגעגאַנגען
און האָט זיך געשטעלט אונטער דעם באַרג, און דער באַרג
האָט געברענט מיט פֿײַער ביז צום הימל אַרויף, מיט
פֿינצטערניש, וואָלקן און דונקלקייט׃ (ט) און גאָט האָט
צו אײַך גערעדט פֿון מיטן פֿײַער; דעם קול פֿון די ווערטער
האָט איר געהערט, אָבער קיין פֿאָרעם האָט איר נישט
דערזען, נאָר אַ קול׃ (י) און ער האָט אײַך פֿאַרקינדיקט
זײַן בּרית, וואָס ער האָט אײַך באַפֿוילן צו טאָן, די צען
ווערטער, און ער האָט זיי אויפֿגעשריבן אויף צוויי שטיינערנע
טאָפֿלען׃ (י) און גאָט האָט מיר באַפֿוילן אין יענער צײַט
אײַך צו לערנען חוקים און משפּטים, כּדי איר זאָלט זיי
טאָן אין דעם לאַנד, וווּהין איר גייט אַהין אים אײַנצונעמען׃
(יא) און איר זענט צוגעגאַנגען און האָט זיך געשטעלט
אונטער דעם באַרג, און דער באַרג האָט געברענט ביז
דעם האַרץ פֿון הימל, מיט פֿינצטערניש, וואָלקן און
דונקלקייט׃ (יב) און גאָט האָט צו אײַך גערעדט פֿון מיטן
פֿײַער; אַ קול פֿון ווערטער האָט איר געהערט, אָבער
קיין פֿאָרעם האָט איר נישט דערזען, נאָר נאָר אַ קול׃
(יג) און ער האָט אײַך פֿאַרקינדיקט זײַן בּרית, וואָס ער
האָט אײַך באַפֿוילן צו טאָן, די צען ווערטער, וואָס ער
האָט אויפֿגעשריבן אויף צוויי שטיינערנע טאָפֿלען׃ (יד)
און גאָט האָט מיר באַפֿוילן אין יענער צײַט אײַך צו
לערנען חוקים און משפּטים, כּדי איר זאָלט זיי טאָן אין
דעם לאַנד, וווּהין איר גייט אַהין אים אײַנצונעמען׃ (טו)
און היטט אײַך זייער אײַערע נפֿשות, ווײַל איר האָט
קיין פֿאָרעם נישט דערזען אין דעם טאָג, וואָס גאָט האָט
צו אײַך גערעדט פֿון מיטן פֿײַער אויפֿן חורב׃ (טז) אַז
איר זאָלט נישט פֿאַרדאָרבן, און מאַכן פֿאַר אײַך אַ פּסל,
אַ בילד פֿון קיין פֿאָרעם, דאָס בילד פֿון מאַנסבילד אָדער
פֿרויבילד׃ (יז) דאָס בילד פֿון קיין בהמה וואָס איז אויף
דער ערד, דאָס בילד פֿון קיין פֿויגל וואָס פֿליט אין דער
לופֿט אונטער דעם הימל׃ (יח) דאָס בילד פֿון קיין זאַך
וואָס קריכט אויף דער ערד, דאָס בילד פֿון קיין פֿיש וואָס
איז אין די וואַסערן אונטער דער ערד׃ (יט) און אַז איר
זאָלט נישט אויפֿהייבן דײַנע אויגן צום הימל, און זען די
זון, דעם לבנה און די שטערן, דאָס גאַנצע הימלישע הער,
זאָלסטו נישט פֿאַרפֿירט ווערן, זיי אָנצובעטן, און זיי
דינען, וואָס גאָט אײַער גאָט האָט צוגעטיילט צו אַלע
פֿעלקער אונטער דעם גאַנצן הימל׃ (כ) אָבער אײַך האָט
גאָט גענומען, און האָט אײַך אַרויסגעפֿירט פֿון דעם
אײַזן־אויוון, פֿון מצרים, כּדי איר זאָלט זײַן פֿאַר אים
פֿאָלק פֿון נחלה, ווי איר זענט הײַנט׃ (כא) אָבער גאָט
האָט אויף מיר אויפֿגעבראַכט זײַן כּעס פֿון אײַערטוויגן,
און האָט געשוואָרן, אַז איך זאָל נישט אַריבערגיין דעם
יַרדן, און אַז איך זאָל נישט אַרײַנגיין אין דאָס גוטע לאַנד,
וואָס גאָט אײַער גאָט גיט אײַך פֿאַר אַ נחלה׃ (כב) ווײַל
איך מוז שטאַרבן אין דעם לאַנד, איך מוז נישט אַריבערגיין
דעם יַרדן, אָבער איר וועט אַריבערגיין, און אײַנגיין אין
דאָס גוטע לאַנד, דאָס לאַנד וואָס איז אַזוי שיין׃ (כג)
היטט אײַך, אַז איר זאָלט נישט פֿאַרגעסן דעם בּרית פֿון
גאָט אײַער גאָט, וואָס ער האָט מיט אײַך אויפֿגעמאַכט,
און מאַכן פֿאַר אײַך אַ פּסל, אַ בילד פֿון קיין זאַך, וואָס
גאָט אײַער גאָט האָט דיר פֿאַרבאָטן׃ (כד) ווײַל גאָט
אײַער גאָט איז אַ פֿאַרצערענדיק פֿײַער, אַ קנאה־גאָט׃
(כה) ווען איר וועט האָבן קינדער, און קינדס־קינדער,
און איר וועט זיך אַלט געוואוינט האָבן אין דעם לאַנד,
און איר וועט פֿאַרדאָרבן, און מאַכן אַ פּסל, אַ בילד פֿון
קיין זאַך, און טאָן בייז אין די אויגן פֿון גאָט אײַער גאָט,
אים אויפֿצורעכן׃ (כו) איך רוף אויף אײַך הײַנט הימל
און ערד צו עדות, אַז איר וועט גיך פֿאַרלירן פֿון דעם
לאַנד, וווּהין איר גייט אַריבער דעם יַרדן צו אים אײַנצונעמען;
איר וועט נישט לאַנג בלײַבן אויף אים, נאָר איר וועט
פֿאַרניכטעט ווערן׃ (כז) און גאָט וועט אײַך צעשפּרייען
צווישן די פֿעלקער, און איר וועט בלײַבן אַ קליינע צאָל
צווישן די פֿעלקער, צו וועלכע גאָט וועט אײַך פֿירן׃
(כח) און דאָרט וועט איר דינען געטער, ווערק פֿון מענטשן
הענט, האָלץ און שטיין, וואָס זען נישט, הערן נישט, עסן
נישט, שמעקן נישט׃ (כט) אָבער פֿון דאָרט וועסטו זוכן
גאָט אײַער גאָט, און וועסט אים טרעפֿן, אַז דו וועסט
אים זוכן מיט דײַן גאַנצן האַרצן, און מיט דײַן גאַנצער
נפֿש׃ (ל) ווען דו וועסט זײַן אין דרויסן, און אַלע דינגען
וועלן דיר אָנקומען, אין די לעצטע טעג, וועסטו זיך
אומקערן צו גאָט אײַן גאָט, און וועסט הערן זײַן קול׃
(לא) ווײַל גאָט אײַער גאָט איז אַ רחמנותדיק גאָט, ער
וועט דיך נישט פֿאַרלאָזן, און דיך נישט פֿאַרניכטן, און
ער וועט נישט פֿאַרגעסן דעם בּרית פֿון דײַנע אָבות, וואָס
ער האָט זיי געשוואָרן׃ (לב) פֿרעג דאָך פֿון די טעג
פֿאַרגאַנגענע, וואָס זענען פֿאַר דיר געווען, זינט דעם טאָג
וואָס גאָט האָט אויפֿגעשאַפֿן דעם מענטש אויף דער ערד,
און פֿון איין עק פֿון הימל ביז דעם אַנדערן עק פֿון הימל,
צי איז אַזאַ גרויסע זאַך געווען, ווי דאָס, צי איז אַזאַ
זאַך געהערט געוואָרן׃ (לג) צי האָט אַ פֿאָלק געהערט
דעם קול פֿון גאָט רעדן פֿון מיטן פֿײַער, ווי דו האָסט
געהערט, און בלײַבן לעבעדיק׃ (לד) צי האָט גאָט פּרוּווט
אַרײַנצוגיין, און זיך אַ פֿאָלק צו נעמען פֿון מיטן אַ פֿאָלק,
מיט נסיונות, מיט צייכנס, מיט וווּנדער, מיט מלחמה,
מיט שטאַרקער האַנט, מיט אויסגעשטרעקטן אָרעם, מיט
גרויסע שרעקן, אַזוי ווי גאָט אײַער גאָט האָט פֿאַר אײַך
אין מצרים, פֿאַר דײַנע אויגן׃ (לה) צו דיר איז עס
אויסגעוויזן געוואָרן, כּדי דו זאָלסט וויסן, אַז גאָט איז
דער גאָט, עס איז קיין אַנדערער נישט אויסער אים׃
(לו) פֿון הימל האָט ער דיר לאָזן הערן זײַן קול, כּדי
ער זאָל דיך יסרן; אויף דער ערד האָט ער דיר לאָזן
זען זײַן גרויסן פֿײַער, און דו האָסט געהערט זײַנע
ווערטער פֿון מיטן פֿײַער׃ (לז) ווײַל ער האָט ליב
געהאַט דײַנע אָבות, דעריבער האָט ער דערוויילט זײַן
זאָמען נאָך זיי, און האָט דיך אַרויסגעפֿירט פֿאַר זײַן
פּנים, מיט זײַן גרויסער כּוח פֿון מצרים׃ (לח) כּדי
צו פֿאַרטרייבן פֿאַר דיר פֿעלקער גרעסער און שטאַרקער
פֿון דיר, דיך צו ברענגען אין זייער לאַנד, דיר עס צו
געבן פֿאַר אַ נחלה, ווי עס איז הײַנט׃ (לט) אַזוי וויסן
הײַנט, און לייגן צו דײַן האַרץ, אַז גאָט איז דער גאָט
אין הימל אויבן, און אויף דער ערד אונטן, עס איז קיין
אַנדערער נישט׃ (מ) היטן זײַנע חוקים און זײַנע מצוות,
וואָס איך גיב דיר הײַנט, כּדי עס זאָל דיר גוט גיין, דיר
און דײַנע קינדער נאָך דיר, און כּדי דו זאָלסט לאַנג
לעבן אויף דער ערד, וואָס גאָט דײַן גאָט גיט דיר אויף
אַלע טעג׃ (מא) דעמאָלט האָט משה אפֿגעטיילט דרײַ
שטעט אויף דער מזרח־זײַט פֿון יַרדן׃ (מב) כּדי אַ מין
טויט־שולדיקער זאָל דאָרטהין אַנטלויפֿן, וואָס וועט
אומברענגען זײַן חבֿר אָן וויסן, און ער האָט נישט
פֿאַרהאַסט אים געווען פֿון נעכטן אָדער פֿון שלשום,
און ער וועט אַנטלויפֿן צו איין פֿון די שטעט, און
וועט בלײַבן לעבעדיק׃ (מג) בצר אין דער וויסטע, אין
דעם לאַנד אויף דער עבנה, פֿאַר די ראובֿנים; און
רמות אין גלעד, פֿאַר די גדים; און גולן אין בשן, פֿאַר
די מנשים׃ (מד) דאָס איז די תּורה, וואָס משה האָט
פֿאָרגעלייגט פֿאַר די קינדער ישׂראל׃ (מה) דאָס זענען
די עדות, די חוקים און די משפּטים, וואָס משה האָט
גערעדט צו די קינדער ישׂראל, ווען זיי זענען אַרויס
פֿון מצרים׃ (מו) דיסווייטס פֿון יַרדן, אין דעם טאָל
אַנטקעגן בית־פּעור, אין דעם לאַנד פֿון סיחון, דעם
מלך פֿון די אמוריטן, וואָס האָט געזעסן אין חשבון,
וואָס משה מיט די קינדער ישׂראל האָבן געשלאָגן, ווען
זיי זענען אַרויס פֿון מצרים׃ (מז) זיי האָבן אַרײַנגענומען
זײַן לאַנד, אויך דאָס לאַנד פֿון עוג, דעם מלך פֿון

שקומען/ זוכסט/ נאך דען האבן/ דייטש טאכטער/ דיין שקומע/ דייטש
מיט מיין רוהע־טאג/ דעם עוויגן/ דייטש גאט זו עהרן. זוא זאלסט קיין האבט־ווערק פערריכטן/ וועדער זוא
געשעפטע פערריכטן: (יד) ער זיבענטע טאג איז אבער
זוא זאלסט דיין האבט־ווערק/ דייטש גאט/ דעם עוויגן/ דייטש
הייליגעסט/ וויא ער עוויג/ דיין גאטט/ דיר בעפאלן האט:
(טו) זעכס טעג קאנסט זוא מרבייטען/ אונד מעלש דייטש
זיינע נאמען בייא מיינער אונווהרהייט מישפריכט: —
(יב) בית דען רוהע־טאג וואהל מן האלט/ וואס זוא מיהן
(יג) ער דיר עוויג/ דיין גאטט/ דיר בעפאלן האט:
(יד) ער זיבענטע טאג אבער
געשעפטע פערריכטן: (טו) זוא זאלסט קיינע
מיין רוהע־טאג/ דעם עוויגן/ דייטש גאטט זו עהרן.
זוא זאלסט קיין האבט־ווערק פערריכטן/ וועדער
זוא זאלסט דיין וואהל/ דייטש שקומע/ דיין
שקומען/

הַבָּשָׁן שְׁנֵי מַלְכֵי הָאֱמֹרִי אֲשֶׁר בְּעֵבֶר הַיַּרְדֵּן מִזְרָחָה
48 שָׁמֶשׁ׃ מֵעֲרֹעֵר אֲשֶׁר עַל־שְׂפַת־נַחַל אַרְנֹן וְעַד־הַר
49 שִׂיאֹן הוּא חֶרְמוֹן׃ וְכָל־הָעֲרָבָה עֵבֶר הַיַּרְדֵּן מִזְרָחָה
וְעַד יָם הָעֲרָבָה תַּחַת אַשְׁדֹּת הַפִּסְגָּה׃ פ

Cap. V. ה

רביעי א וַיִּקְרָא מֹשֶׁה אֶל־כָּל־יִשְׂרָאֵל וַיֹּאמֶר אֲלֵהֶם שְׁמַע
יִשְׂרָאֵל אֶת־הַחֻקִּים וְאֶת־הַמִּשְׁפָּטִים אֲשֶׁר אָנֹכִי דֹּבֵר
בְּאָזְנֵיכֶם הַיּוֹם וּלְמַדְתֶּם אֹתָם וּשְׁמַרְתֶּם לַעֲשֹׂתָם׃
2 3 יְהוָה אֱלֹהֵינוּ כָּרַת עִמָּנוּ בְּרִית בְּחֹרֵב׃ לֹא אֶת־
אֲבֹתֵינוּ כָּרַת יְהוָה אֶת־הַבְּרִית הַזֹּאת כִּי אִתָּנוּ אֲנַחְנוּ
4 אֵלֶּה פֹּה הַיּוֹם כֻּלָּנוּ חַיִּים׃ פָּנִים ׀ בְּפָנִים דִּבֶּר יְהוָה
ה עִמָּכֶם בָּהָר מִתּוֹךְ הָאֵשׁ׃ אָנֹכִי עֹמֵד בֵּין־יְהוָה
וּבֵינֵיכֶם בָּעֵת הַהִוא לְהַגִּיד לָכֶם אֶת־דְּבַר יְהוָה כִּי
יְרֵאתֶם מִפְּנֵי הָאֵשׁ וְלֹא־עֲלִיתֶם בָּהָר לֵאמֹר׃ ס
6 אָנֹכִי יְהוָה אֱלֹהֶיךָ אֲשֶׁר הוֹצֵאתִיךָ מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם
7 מִבֵּית עֲבָדִים׃ לֹא־יִהְיֶה לְךָ אֱלֹהִים אֲחֵרִים עַל־פָּנָי׃
8 לֹא־תַעֲשֶׂה־לְךָ פֶסֶל ׀ כָּל־תְּמוּנָה אֲשֶׁר בַּשָּׁמַיִם ׀ מִמַּעַל
וַאֲשֶׁר בָּאָרֶץ מִתָּחַת וַאֲשֶׁר בַּמַּיִם ׀ מִתַּחַת לָאָרֶץ׃
9 לֹא־תִשְׁתַּחֲוֶה לָהֶם וְלֹא תָעָבְדֵם כִּי אָנֹכִי יְהוָה אֱלֹהֶיךָ
אֵל קַנָּא פֹּקֵד עֲוֹן אָבוֹת עַל־בָּנִים וְעַל־שִׁלֵּשִׁים וְעַל־
י רִבֵּעִים לְשֹׂנְאָי׃ וְעֹשֶׂה חֶסֶד לַאֲלָפִים לְאֹהֲבַי וּלְשֹׁמְרֵי
11 מִצְוֹתָי׃ ס לֹא תִשָּׂא אֶת־שֵׁם־יְהוָה אֱלֹהֶיךָ
לַשָּׁוְא כִּי לֹא יְנַקֶּה יְהוָה אֵת אֲשֶׁר־יִשָּׂא אֶת־שְׁמוֹ
12 לַשָּׁוְא׃ ס שָׁמוֹר אֶת־יוֹם הַשַּׁבָּת לְקַדְּשׁוֹ
13 כַּאֲשֶׁר צִוְּךָ ׀ יְהוָה אֱלֹהֶיךָ׃ שֵׁשֶׁת יָמִים תַּעֲבֹד וְעָשִׂיתָ
14 כָּל־מְלַאכְתֶּךָ׃ וְיוֹם הַשְּׁבִיעִי שַׁבָּת ׀ לַיהוָה אֱלֹהֶיךָ
לֹא־תַעֲשֶׂה כָל־מְלָאכָה אַתָּה וּבִנְךָ וּבִתֶּךָ וְעַבְדְּךָ וַאֲמָתֶךָ

קאפיטעל ה

(א) משה ריף דעם געסאמטען פאלק ישראל זו/ מוזד
שפרעך/ פאר זיא! דיא פערזאנען מוזד רעכטע/
זייטט דעם ירדן/ בעגאנן מארקן: (מ) פאן ערשט אין
זוועלכעם פאל אפער דעם מלכן ליגט/ בים מן דען בערג שיחן/
דער אוך קלמן הייסט: (מא) דאס גאנצע פולאק פעלד
אוף דער מארקן־זייטע דעם ירדן/ בים מן דאס מיער
זוידער ניכט אונגעשטראפט פאלן/ דעריניגען/ וועלכער
זיינען נאמען בייא מיינער אונווהרהייט מישפריכט: —
(יב) ניט דען רוהע־טאג וואהל מן האלט/ וואס זוא מיהן
הייליגעסט/ וויא ער עוויג/ דיין גאטט/ דיר בעפאלן האט:
(יג) זעכס טעג קאנסט זוא מרבייטען/ אונד מעלש דייטש
געשעפטע פערריכטן: (יד) ער זיבענטע טאג אבער
מיסט מיין רוהע־טאג/ דעם עוויגן/ דייטש גאטט זו עהרן.
זוא זאלסט קיין האבט־ווערק פערריכטן/ וועדער
זוא זאלסט דיין וואהל/ דייטש שקומע/ דיין
שקומען/

שפרעך/ פאר זיא! דיא פערזאנען מוזד רעכטע/
זייטט דעם ירדן/ בעגאנן מארקן: (מ) פאן ערשט אין
זוועלכעם פאל אפער דעם מלכן ליגט/ בים מן דען בערג שיחן/
דער אוך קלמן הייסט: (מא) דאס גאנצע פולאק פעלד
אוף דער מארקן־זייטע דעם ירדן/ בים מן דאס מיער
זוידער ניכט אונגעשטראפט פאלן/ דעריניגען/ וועלכער
זיינען נאמען בייא מיינער אונווהרהייט מישפריכט: —
(יב) ניט דען רוהע־טאג וואהל מן האלט/ וואס זוא מיהן
הייליגעסט/ וויא ער עוויג/ דיין גאטט/ דיר בעפאלן האט:
(יג) זעכס טעג קאנסט זוא מרבייטען/ אונד מעלש דייטש
געשעפטע פערריכטן: (יד) ער זיבענטע טאג אבער
מיסט מיין רוהע־טאג/ דעם עוויגן/ דייטש גאטט זו עהרן.
זוא זאלסט קיין האבט־ווערק פערריכטן/ וועדער
זוא זאלסט דיין וואהל/ דייטש שקומע/ דיין
שקומען/

וְשִׁוְרֹךָ וַחֲמֹרֶךָ וְכָל־בְּהֶמְתֶּךָ וְגֵרְךָ אֲשֶׁר בִּשְׁעָרֶיךָ לְמַעַן
יָנוּחַ עַבְדְּךָ וַאֲמָתְךָ כָּמוֹךָ׃ וְזָכַרְתָּ כִּי־עֶבֶד הָיִיתָ ׀ טו
בְּאֶרֶץ מִצְרַיִם וַיֹּצִאֲךָ יְהוָה אֱלֹהֶיךָ מִשָּׁם בְּיָד חֲזָקָה
וּבִזְרֹעַ נְטוּיָה עַל־כֵּן צִוְּךָ יְהוָה אֱלֹהֶיךָ לַעֲשׂוֹת אֶת־
יוֹם הַשַּׁבָּת׃ ס כַּבֵּד אֶת־אָבִיךָ וְאֶת־אִמֶּךָ 16
כַּאֲשֶׁר צִוְּךָ יְהוָה אֱלֹהֶיךָ לְמַעַן ׀ יַאֲרִיכֻן יָמֶיךָ וּלְמַעַן
יִיטַב לָךְ עַל הָאֲדָמָה אֲשֶׁר־יְהוָה אֱלֹהֶיךָ נֹתֵן לָךְ׃
ס לֹא תִרְצָח׃ ס וְלֹא תִנְאָף׃ 17
וְלֹא תִגְנֹב׃ ס וְלֹא־תַעֲנֶה בְרֵעֲךָ עֵד
שָׁוְא׃ ס וְלֹא תַחְמֹד אֵשֶׁת רֵעֶךָ׃ ס 18
וְלֹא תִתְאַוֶּה בֵּית רֵעֶךָ שָׂדֵהוּ וְעַבְדּוֹ וַאֲמָתוֹ שׁוֹרוֹ
וַחֲמֹרוֹ וְכֹל אֲשֶׁר לְרֵעֶךָ׃ ס אֶת־הַדְּבָרִים 19 חמישי
הָאֵלֶּה דִּבֶּר יְהוָה אֶל־כָּל־קְהַלְכֶם בָּהָר מִתּוֹךְ הָאֵשׁ
הֶעָנָן וְהָעֲרָפֶל קוֹל גָּדוֹל וְלֹא יָסָף וַיְכְתְּבֵם עַל־שְׁנֵי
לֻחֹת אֲבָנִים וַיִּתְּנֵם אֵלָי׃ וַיְהִי כְּשָׁמְעֲכֶם אֶת־הַקּוֹל כ
מִתּוֹךְ הַחֹשֶׁךְ וְהָהָר בֹּעֵר בָּאֵשׁ וַתִּקְרְבוּן אֵלַי כָּל־רָאשֵׁי
שִׁבְטֵיכֶם וְזִקְנֵיכֶם׃ וַתֹּאמְרוּ הֵן הֶרְאָנוּ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ 21
אֶת־כְּבֹדוֹ וְאֶת־גָּדְלוֹ וְאֶת־קֹלוֹ שָׁמַעְנוּ מִתּוֹךְ הָאֵשׁ הַיּוֹם
הַזֶּה רָאִינוּ כִּי־יְדַבֵּר אֱלֹהִים אֶת־הָאָדָם וָחָי׃ וְעַתָּה 22
לָמָּה נָמוּת כִּי תֹאכְלֵנוּ הָאֵשׁ הַגְּדֹלָה הַזֹּאת אִם־יֹסְפִים ׀
אֲנַחְנוּ לִשְׁמֹעַ אֶת־קוֹל יְהוָה אֱלֹהֵינוּ עוֹד וָמָתְנוּ׃
כִּי מִי כָל־בָּשָׂר אֲשֶׁר שָׁמַע קוֹל אֱלֹהִים חַיִּים מְדַבֵּר 23
מִתּוֹךְ־הָאֵשׁ כָּמֹנוּ וַיֶּחִי׃ קְרַב אַתָּה וְשְׁמַע אֵת כָּל־ 24
אֲשֶׁר יֹאמַר יְהוָה אֱלֹהֵינוּ וְאַתְּ ׀ תְּדַבֵּר אֵלֵינוּ אֵת כָּל־
אֲשֶׁר יְדַבֵּר יְהוָה אֱלֹהֵינוּ אֵלֶיךָ וְשָׁמַעְנוּ וְעָשִׂינוּ׃
וַיִּשְׁמַע יְהוָה אֶת־קוֹל דִּבְרֵיכֶם בְּדַבֶּרְכֶם אֵלַי וַיֹּאמֶר כה
יְהוָה אֵלַי שָׁמַעְתִּי אֶת־קוֹל דִּבְרֵי הָעָם הַזֶּה אֲשֶׁר
דִּבְּרוּ אֵלֶיךָ הֵיטִיבוּ כָּל־אֲשֶׁר דִּבֵּרוּ׃ מִי־יִתֵּן וְהָיָה 26

לבבם

שקאַפֿן / זיין אַכסע / דיין עסעו / אוב אַז דיין פֿיה / וויא אויך
דער פֿרעמדלינג / דער זיך אין דיינע טהאָרעו אויפֿהאַלט /
זאַמיט דיין שקאַפֿן אוב דיינע שקאַפֿן רוהע / גלייך וויא דוא:
(טו) דען דוא ווסט בעדענקען / דאַס דוא אויך שקאַפֿט
געווען ביסט אין מצרים / אוב דער עוויגע / דיין גאָטט /
האַט דיך פֿון דאַן דער הערוס געפֿיהרט / מיט שטאַרקער האַנד
אוב מוסגעשטרעקטעם אַרעם · דאַרום געבּיטהעט דיר
דער עוויגע / דיין גאָטט / דען רוהע־טאָג זו האַלטען: —
(יו) עהרע דייגען פֿאָטער אוב דיינע מוטטער / וויא דיר
דער עוויגע / דיין גאָטט / בעפֿאַהלען האַט · דאַמיט דוא לאַנגע
יעבעסט / אוב עס דיר וואָהל געהע / אויף דעם עדדרייך /
וואָס דיר זו זאַלסט גיבּען: — (יח) דוא זאַלסט דיך
ניכט שטעהלען · — אוב ניכט עהע־ברעכען · —
אוב ניכט אויסזאָגען · — אויך וויללער דיינעו נעכסטען ניכט
אַס פֿאַלשער צייגע אויפֿטרעטען: — (יט) דוא זאַלסט דיך
ניכט געלוסטען נאָכּ דיינעם נעכסטען הויס / פֿעלד / שקאַפֿע /
בעגירדע האַבען נאָכּ דיינעם נעכסטען הויס / עסעו / מעדער וואָס וואָכּסט
דיינעם נעכסטען געהערט: — (כ) דיסע וואָרטע רעדעטע
דער עוויגע נאָכּ מיינער גענייגדע / אויף דעם בערגע /
מיט פֿייער / וואָלקען אוב דיסטערעם / מיט גראָסער שטימע /
זיך ניכט ווייטער / אוב מעהר ניכט · עד שריב זיא אַבער
אויף צוויי שטיינערנע טאָפֿלען / אוב דיסע גאַב עד מיר:
(כא) אוב שפּראַכען / דער עוויגע / אונסער גאָטט / האַט
אוב נוכמעהר זיינע הערדליכקייט אוב גרעסע זעהען
לאַסען / אוב וויר האַבען זיינע שטימע אויס דעם פֿייער
פֿערנאַמען · וויר זעהען נוכמעהר וואָל מיין / דאַס גאָטט
מיט מיינעם מענשען רעדעט / אוב דיסער יעבעבדיג בלייבט:
(כב) אַבער וואַרום זאָלען וויר עבדליך דעננאָך אומקאַמען /
וען דיסע גראָסע פֿאַמע אוב ערגרייפֿט ? וען וויר פֿאַרשמאַכטען /
פֿאַהרען דיא שטימע דעס עוויגען / אונסערעס גאָטטעס /
זו הערען / זו זיבּד וויר זיכערליך דעס טאָדעס: (כג) דען
וואָס יא מיין פֿלייישליכעס וואָלטע / דיא שטימע דעס
יעבעבדיגען גאָטטעס / אויס דער פֿאַמע רעדעבד / פֿער־
נאַמען / וויא וויר / אוב דאַס יעבען בעהאַלטען ? (כד) טריט
דוא הינבּי / הערע אַלעס / וואָס דער עוויגע / אונסער גאָטט /
זאַגען וירד · בעריכטע אוב אַלסדאַן וויללער אַלעס / וואָס
דער עוויגע / אונסער גאָטט / מיט דיר רעדעו וירד · זו
וואָלטען וויר זאָלעס אַבּנעהמען / אוב דאַרנאַך טהון: (כה) אַס
דער עוויגע דיא וואָרטע פֿערנאַהם / דיא מיהר זו מיר שפּרא־
כעט / זאַגטע ער מיר / איך האַבּע דיא וואָרטע פֿערנאַמען /
דיא דאַס פֿאָלק זו דיר גרעשפּראַכען האַט / זיא האַבּעו וואָהל
גערעדעט! (כו) וואָלט דיסער זיך נור בייא מיהבּעו בעשטאַנדיג
בלייבּעו /

בוייבטע, אין נו פֿירכטען, אונד אַלץ מיינע געבאָטהע
יעדערצייט נו האַלטען. דאַמיט עס מיהרען אונד מיהרען
כאַכאָמען בעשטאַנדיג וואָהל בעהען מאַג: (כז) בעהע
הין, זאַגע מיהנען, קעהרען נון אין מייערע נעזעלטען זורוק:
(כח) דוס מבעד שטעהע היער פאַר מיר, זו וויל איך דיר
אַלץ געבאָטהע, בעזונדער אונד רעכטע בייבריינגען, דיא
דוס זיא עהרען זאָלסט. דאַס זיא זאָלכע אין דעם לאַנד
פֿירכטען מיינעזהאַמען בעבע, מוסאיבען מעגען:
(כט) בעהאַלטעט אַסאָ אונד טהוט, וויא דער עוויגע, מייער
גאָטט, מיר בעפֿאָהלען. וויכטיג דאַמיט זאָלט איהר
בלייבען, אס וירד מיך וואָהל בעהען, אונד מיהר וועדעט
אין דעם לאַנד, דאַס מיהר מיינעזהאַמען זאָלט, לאַנג
מיהר בוייבען:

קאַפּיטעל ו

(א) דיסעס זינד דיא געבאָטהע, בעזונדע אונד רעכטע,
דיא דער עוויגע, מייער גאָטט, בעפֿאָהלען מיך זו עהרען.
דאַמיט מיהר זיא מוסאיבעט אין דעם לאַנד, וועלכעס מיינ-
זונבעהאַמען מיהר מיבער דען ירדן בעהעט: (ב) אויך דאַס
דוס דען עוויגען, דיינען גאָטט, פֿירכטעסט, אונד זאָלאָהו
דוס, אַלס לאַנג אונד דיין ענקעל, זו לאַנג מיהר לעבעט,
אַלע זיינע פֿערארדנונגען אונד געבאָטהע האַלטען, אונד
אונד בעאַבאַכטע זאָלאָהו זאָלכעס זו טהון. זו וירד עס דיר
וואָהל בעהאַלטען, אונד דוס וירסט דיך זעהר פֿערמעהרען. וויא
דער עוויגע, דער גאָטט דייניר עלטערן, דיר פֿערהייסען,
מיך לאַנד, וויא מילך אונד האָניג פֿלייסט: (ד) הערע ישׂראל,
דער עוויגע, אונסער גאָטט, אוסט מין מייניגעס עוויגעס
וועסען: (ה) דוס זאָלסט דען עוויגען, דייגען גאָטט, ליבען,
פֿאַן גאַנצעם הערצען, פֿאַן גאַנצער זעעל, אונד גאַנצעם
פֿערמעגען: (ו) זיא וואָרטע, דיא מיך דיר יעצט בעפֿעהלע,
זאָלען דיר שטעטס אין הערצען בלייבען: (ז) דוס זאָלסט
דיינען קינדערן מיינשאַרפֿען, אונד מיטער אוף רייסען ביסט,
דעלען, וען דוס זו הויסע זיצעסט, אַדער אוף רייסען ביסט,
וען דוס דיך נידער-לעגסט, אונד וען דוס אוף-שטעהסט:
(ח) בינדע זיא נוק נייכען אַן דיינע האַנד. טראַגע זיא אַס
פֿארעער-הויפט-בינדע צווישען דיינען אוגען: (ט) אונד
שרייבע זיא אוף דיא פֿאַסטען דיינעס הויסעס, אונד אַן
דיינע טהאָרע: (י) וען דיך דוס דער עוויגע, דיין גאָטט, אין
דיינע אַרמען, דיין בון דער עוויגע, דיין גאָטט, אין
לאַנד, וועלכעס הויסע-
בויבען: (יא) אונד
אַלע גוטע זאַכען, מיט
וועלכען דוס אַלץ
אָנגעפֿילט זיינט, אונד
אַלע בעהאַוען, דיא
דוס נישט געבאָוט
האַסט, אונד
דוס וירסט עסען אונד
זאַט וועדען: (יב)
אַכט אוף דיך זעלבסט,
דאַס דוס דען
עוויגען, דיינען גאָטט,
נישט פֿערגעסט, אונד
אונד זאָלאָהו
דוס, אַלס לאַנג אונד דיין ענקעל, זו לאַנג מיהר לעבעט,
אַלע זיינע פֿערארדנונגען אונד געבאָטהע האַלטען, אונד
אונד בעאַבאַכטע זאָלאָהו זאָלכעס זו טהון. זו וירד עס דיר
וואָהל בעהאַלטען, אונד דוס וירסט דיך זעהר פֿערמעהרען. וויא
דער עוויגע, דער גאָטט דייניר עלטערן, דיר פֿערהייסען,
מיך לאַנד, וויא מילך אונד האָניג פֿלייסט: (ד) הערע ישׂראל,
דער עוויגע, אונסער גאָטט, אוסט מין מייניגעס עוויגעס
וועסען: (ה) דוס זאָלסט דען עוויגען, דייגען גאָטט, ליבען,
פֿאַן גאַנצעם הערצען, פֿאַן גאַנצער זעעל, אונד גאַנצעם
פֿערמעגען: (ו) זיא וואָרטע, דיא מיך דיר יעצט בעפֿעהלע,
זאָלען דיר שטעטס אין הערצען בלייבען: (ז) דוס זאָלסט
דיינען קינדערן מיינשאַרפֿען, אונד מיטער אוף רייסען ביסט,
דעלען, וען דוס זו הויסע זיצעסט, אַדער אוף רייסען ביסט,
וען דוס דיך נידער-לעגסט, אונד וען דוס אוף-שטעהסט:
(ח) בינדע זיא נוק נייכען אַן דיינע האַנד. טראַגע זיא אַס
פֿארעער-הויפט-בינדע צווישען דיינען אוגען: (ט) אונד
שרייבע זיא אוף דיא פֿאַסטען דיינעס הויסעס, אונד אַן
דיינע טהאָרע: (י) וען דיך דוס דער עוויגע, דיין גאָטט, אין
לאַנד, וועלכעס הויסע-
בויבען: (יא) אונד
אַלע גוטע זאַכען, מיט
וועלכען דוס אַלץ
אָנגעפֿילט זיינט, אונד
אַלע בעהאַוען, דיא
דוס נישט געבאָוט
האַסט, אונד
דוס וירסט עסען אונד
זאַט וועדען: (יב)
אַכט אוף דיך זעלבסט,
דאַס דוס דען
עוויגען, דיינען גאָטט,
נישט פֿערגעסט, אונד

לְבָבָם זֶה לָהֶם לְיִרְאָה אֹתִי וְלִשְׁמֹר אֶת־כָּל־מִצְוֹתַי
27 כָּל־הַיָּמִים לְמַעַן יִיטַב לָהֶם וְלִבְנֵיהֶם לְעֹלָם׃ הֵךְ
28 אֱמֹר לָהֶם שׁוּבוּ לָכֶם לְאָהֳלֵיכֶם׃ וְאַתָּה פֹּה עֲמֹד
עִמָּדִי וַאֲדַבְּרָה אֵלֶיךָ אֶת כָּל־הַמִּצְוָה וְהַחֻקִּים
וְהַמִּשְׁפָּטִים אֲשֶׁר תְּלַמְּדֵם וְעָשׂוּ בָּאָרֶץ אֲשֶׁר אֲנֹכִי
29 נֹתֵן לָהֶם לְרִשְׁתָּהּ׃ וּשְׁמַרְתֶּם לַעֲשׂוֹת כַּאֲשֶׁר צִוָּה
ו יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם אֶתְכֶם לֹא תָסֻרוּ יָמִין וּשְׂמֹאל׃ בְּכָל־
הַדֶּרֶךְ אֲשֶׁר צִוָּה יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם אֶתְכֶם תֵּלֵכוּ לְמַעַן
תִּחְיוּן וְטוֹב לָכֶם וְהַאֲרַכְתֶּם יָמִים בָּאָרֶץ אֲשֶׁר תִּירָשׁוּן׃

CAP. VI. ו

א וְזֹאת הַמִּצְוָה הַחֻקִּים וְהַמִּשְׁפָּטִים אֲשֶׁר צִוָּה יְהוָה
אֱלֹהֵיכֶם לְלַמֵּד אֶתְכֶם לַעֲשׂוֹת בָּאָרֶץ אֲשֶׁר אַתֶּם
2 עֹבְרִים שָׁמָּה לְרִשְׁתָּהּ׃ לְמַעַן תִּירָא אֶת־יְהוָה אֱלֹהֶיךָ
לִשְׁמֹר אֶת־כָּל־חֻקֹּתָיו וּמִצְוֹתָיו אֲשֶׁר אָנֹכִי מְצַוְּךָ אַתָּה
וּבִנְךָ וּבֶן־בִּנְךָ כֹּל יְמֵי חַיֶּיךָ וּלְמַעַן יַאֲרִכֻן יָמֶיךָ׃
3 וְשָׁמַעְתָּ יִשְׂרָאֵל וְשָׁמַרְתָּ לַעֲשׂוֹת אֲשֶׁר יִיטַב לְךָ וַאֲשֶׁר
תִּרְבּוּן מְאֹד כַּאֲשֶׁר דִּבֶּר יְהוָה אֱלֹהֵי אֲבֹתֶיךָ לָךְ אֶרֶץ
זָבַת חָלָב וּדְבָשׁ׃ פ

פ״ש 4 ה שְׁמַע יִשְׂרָאֵל יְהוָה אֱלֹהֵינוּ יְהוָה ׀ אֶחָד׃ וְאָהַבְתָּ
אֵת יְהוָה אֱלֹהֶיךָ בְּכָל־לְבָבְךָ וּבְכָל־נַפְשְׁךָ וּבְכָל־
6 מְאֹדֶךָ׃ וְהָיוּ הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה אֲשֶׁר אָנֹכִי מְצַוְּךָ הַיּוֹם
7 עַל־לְבָבֶךָ׃ וְשִׁנַּנְתָּם לְבָנֶיךָ וְדִבַּרְתָּ בָּם בְּשִׁבְתְּךָ בְּבֵיתֶךָ
8 וּבְלֶכְתְּךָ בַדֶּרֶךְ וּבְשָׁכְבְּךָ וּבְקוּמֶךָ׃ וּקְשַׁרְתָּם לְאוֹת
9 עַל־יָדֶךָ וְהָיוּ לְטֹטָפֹת בֵּין עֵינֶיךָ׃ וּכְתַבְתָּם עַל־מְזוּזוֹת
י בֵּיתֶךָ וּבִשְׁעָרֶיךָ׃ ס וְהָיָה כִּי־יְבִיאֲךָ ׀ יְהוָה
אֱלֹהֶיךָ אֶל־הָאָרֶץ אֲשֶׁר נִשְׁבַּע לַאֲבֹתֶיךָ לְאַבְרָהָם
לְיִצְחָק וּלְיַעֲקֹב לָתֵת לְךָ עָרִים גְּדֹלֹת וְטֹבֹת אֲשֶׁר לֹא־

בָּנִיתָ׃ וּבָתִּים מְלֵאִים כָּל־טוּב אֲשֶׁר לֹא־מִלֵּאתָ וּבֹרֹת 11
חֲצוּבִים אֲשֶׁר לֹא־חָצַבְתָּ כְּרָמִים וְזֵיתִים אֲשֶׁר לֹא־
נָטָעְתָּ וְאָכַלְתָּ וְשָׂבָעְתָּ׃ הִשָּׁמֶר לְךָ פֶּן־תִּשְׁכַּח אֶת־יְהוָה 12
אֲשֶׁר הוֹצִיאֲךָ מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם מִבֵּית עֲבָדִים׃ אֶת־ 13
יְהוָה אֱלֹהֶיךָ תִּירָא וְאֹתוֹ תַעֲבֹד וּבִשְׁמוֹ תִּשָּׁבֵעַ׃ לֹא 14
תֵלְכוּן אַחֲרֵי אֱלֹהִים אֲחֵרִים מֵאֱלֹהֵי הָעַמִּים אֲשֶׁר
סְבִיבוֹתֵיכֶם׃ כִּי אֵל קַנָּא יְהוָה אֱלֹהֶיךָ בְּקִרְבֶּךָ פֶּן־ טו
יֶחֱרֶה אַף־יְהוָה אֱלֹהֶיךָ בָּךְ וְהִשְׁמִידְךָ מֵעַל פְּנֵי
הָאֲדָמָה׃ ס לֹא תְנַסּוּ אֶת־יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם 16
כַּאֲשֶׁר נִסִּיתֶם בַּמַּסָּה׃ שָׁמוֹר תִּשְׁמְרוּן אֶת־מִצְוֹת יְהוָה 17
אֱלֹהֵיכֶם וְעֵדֹתָיו וְחֻקָּיו אֲשֶׁר צִוָּךְ׃ וְעָשִׂיתָ הַיָּשָׁר 18
וְהַטּוֹב בְּעֵינֵי יְהוָה לְמַעַן יִיטַב לָךְ וּבָאתָ וְיָרַשְׁתָּ אֶת־
הָאָרֶץ הַטֹּבָה אֲשֶׁר־נִשְׁבַּע יְהוָה לַאֲבֹתֶיךָ׃ לַהֲדֹף 19
אֶת־כָּל־אֹיְבֶיךָ מִפָּנֶיךָ כַּאֲשֶׁר דִּבֶּר יְהוָה׃ כִּי־יִשְׁאָלְךָ כ
בִנְךָ מָחָר לֵאמֹר מָה הָעֵדֹת וְהַחֻקִּים וְהַמִּשְׁפָּטִים אֲשֶׁר
צִוָּה יְהוָה אֱלֹהֵינוּ אֶתְכֶם׃ וְאָמַרְתָּ לִבְנְךָ עֲבָדִים 21
הָיִינוּ לְפַרְעֹה בְּמִצְרַיִם וַיּוֹצִיאֵנוּ יְהוָה מִמִּצְרַיִם בְּיָד
חֲזָקָה׃ וַיִּתֵּן יְהוָה אוֹתֹת וּמֹפְתִים גְּדֹלִים וְרָעִים ׀ 22
בְּמִצְרַיִם בְּפַרְעֹה וּבְכָל־בֵּיתוֹ לְעֵינֵינוּ׃ וְאוֹתָנוּ הוֹצִיא 23
מִשָּׁם לְמַעַן הָבִיא אֹתָנוּ לָתֵת לָנוּ אֶת־הָאָרֶץ אֲשֶׁר
נִשְׁבַּע לַאֲבֹתֵינוּ׃ וַיְצַוֵּנוּ יְהוָה לַעֲשׂוֹת אֶת־כָּל־הַחֻקִּים 24
הָאֵלֶּה לְיִרְאָה אֶת־יְהוָה אֱלֹהֵינוּ לְטוֹב לָנוּ כָּל־הַיָּמִים
לְחַיֹּתֵנוּ כְּהַיּוֹם הַזֶּה׃ וּצְדָקָה תִּהְיֶה־לָּנוּ כִּי־נִשְׁמֹר כה
לַעֲשׂוֹת אֶת־כָּל־הַמִּצְוָה הַזֹּאת לִפְנֵי יְהוָה אֱלֹהֵינוּ
כַּאֲשֶׁר צִוָּנוּ׃ ס

Cap. VII. ז

כִּי יְבִיאֲךָ יְהוָה אֱלֹהֶיךָ אֶל־הָאָרֶץ אֲשֶׁר־אַתָּה בָא־ א שביעי
שָׁמָּה לְרִשְׁתָּהּ וְנָשַׁל גּוֹיִם־רַבִּים ׀ מִפָּנֶיךָ הַחִתִּי וְהַגִּרְגָּשִׁי

והאמרי

ערבויעט האסט׃ (א) הייסער אלעס גוטען פאלק׳ איז זוא כיכט אבגעפאלט האסט׃ אויסגעהויבענע ניסטערנען׳ איז זוא כיכט אויסגעהויבן׳ ווין׳ אוכ עהל־בערגע׳ איז זוא כיכט אבגעפאלט האסט׃ (ב) זא נים דיך אין אלכ׳ דאס זוא אלעס אין מיבערהויפ׃ (ג) זען עוויגען׳ דייבען גאטט׳ זאלסט זוא פירכטען׳ מיהן גאטטעס־דיהנסטליך פערעהרען׳ אוכ בייא ווייבע נאמען שוועהרען׃ (ד) פאלגעט ניכט פרעמדען בעטערן׳ מכלים׳ אוים דעם שקלאפען־הויסע׳ בעפעהרט האט׃ (ה) זאלט זוא פירכטען׳ זען עוויגען׳ דייבען גאטט׳ דינען׳ אוכ בייא זיינעם נאמען שוועהרען׃ (ו) טהוט וואס אין דען אויגען רעכט אוכ גוט איסט׃ זא ווירד עס דיר וואהל גיהען׳ זוא ווירסט הין קומען אוכ דאס פאטערפאלק זאכ מיינבעהאלטען׳ דאס דער עוויגע דייבען פאטערן צוגעשוואהרען האט׃ (ז) האלטען אלע גבאטהע דער עוויגען מיינרעס גאטטעס׳ זיינע נייגבישע אוכ גיעזעצ׳ דיא ער מיך פאטרגעשריבען האט׃ (ח) זאלט זוא פרעבע׳ זוא איהר נים מסה גיהטהאן האבט׃ (ט) זאלט אלע גבאטהע דער עוויגען מיינרעס גאטטעס׳ זוא ער זיך פאטרגעשריבען האט׃

קאפימעל ז

(א) וען דער עוויגע׳ דיין גאטט׳ זיך אין דאס זאכ ברינגט׳ דאהין זוא יענט בעהעסט׳ אוך אס מיינבזונעהמען׃ אוכ ברענגט פאלק גרויסע מענגע פאר דיר פערטרייבט׃ זען קתי׳ גרגש׳ חמרי׳

ממני׳ כנעני׳ פרזי׳ חוי׳ מוכ יבוסי · ויבען נאָך־
דיא נאָהערייכער מוכ מאַכטיגער ויבר׳ אַס זוי : (ב) ער
עוויבע׳ דיין גאָטט׳ גיבט זיא אין דיינע געוואַלט׳ דאַס
זוי זיא שׂאַגעסט · זאָ זאָלסט זוי זיא פֿערבאַננען · מאַכ
קיינען בונד מיט איהנען׳ מוכ זאָלסט איהנען קיינע גנאַד
ווידערפֿאַהרען : (ג) פֿערשוויגערע דיך ניכט מיט איהנען·
גיב דיינע טאָכטער ניכט ויינעם זאָהנע׳ מוכ נים ויינע
טאָכטער ניכט פֿיר דיינען זאָהן : (ד) ווען ער וועלט דיינען
זאָהן פֿון מיר אָב־פֿיהרען׳ דאַס זיא מיטדינען געטטערען
דיענטען · זאָ וועלט ער ניכט עוויגען וועלט מיין
עטטערבאַננען׳ מוכ זיהרע ווען ער דיך פֿערטילגט :
(ה) נאָר אַזוי זאָלט איהר מיט איהנען טהון׳ זייע אלטארען
אומשטיסט׳ זייע מצבות צובריכט׳ זייע אשרים אומהויען׳
מוכ זייע פֿעסלענדע בילדער פֿיר פֿייער פֿערברענען :
(ו) ווייל איהר היליג פֿאָלק פֿאַר יהוה אייער גאָטט זוי׳
זיין׳ זוי יהוה אייער גאָטט אויסגעקליבען זוי׳ אויס
אַלע פֿעלקער׳ וואָס אויף דער ערדע זיינד :
(ז) ניכט וויל זיא איהר עטוואָ נאָהער־ייכער אַס אַנדערע פֿעלקער
זיין׳ אויס אַלען פֿעלקערן׳ זיא אויך דער ערדע זיינד :
(ח) נאָר וויל זיא איהר ליבען׳ ווייל איהר אייך אַנדערע
וואָהלטע · דען אין וואַהרהייט זייד איהר זיא וועניגסטען
אונטער אַלען פֿעלקערן : (ט) נאָבדערען בוּאָס וויל דער עווינע
אייך ליבען׳ מוכ דען אייד האַלטען וויל׳ דען ער אייערען
אַלטערן גנעדיגוואָרען׳ האָט ער אייך אין שטאַרקער האַנד
אויס מצרים געפֿיהרט׳ מוכ אויס דעם שקאַפֿען־הויסע׳
פֿאָן דער האַנד דעס פֿלעקס קעניגס זון מצרים ערלעטטעט :
(י) ערקעננע אַסאָ׳ דאַס דער עווינע׳ דיין גאָטט׳
וואָהרער גאָטט זיא׳ אין טרויטער גאָטט׳ דער זיינען בונד
האַלט׳ מוכ גנאָדע ערנייבט׳ דענען דיא איהן ליבען מוכ
זיינע בעבאָטהע האַלטען׳ בים אין דאַס טויזענדסטע געשלעכט :
(יא) זיינען האַסערן אַבער פֿערגילט ער פֿאָר איהרען אויגען׳
דאַס ער זיא פֿאַרטילגע׳ דער זיינען דיא איהן האַסען׳ פֿאָר
זייער בעבאָטהע האַלטען׳ בים אין דאַס טויזענדסטע געשלעכט :
(יב) וואָן איהר דיסע רעכטע מאַנעהמען׳ זיא בעאַכטען
מוכ אין אויסאיבונג בריננט׳ זאָ ווירד דער ערפֿאָלג זיין׳
דאַס דער עווינע׳ דיין גאָטט׳ אויך דען בונד מוכ דיא
גנאָדע האַלטען ווירד׳ דיא ער דיינע פֿעטטערן פֿיר
אַלען

וְהָאֱמֹרִי וְהַכְּנַעֲנִי וְהַפְּרִזִּי וְהַחִוִּי וְהַיְבוּסִי שִׁבְעָה גוֹיִם
2 רַבִּים וַעֲצוּמִים מִמֶּךָּ׃ וּנְתָנָם יְהוָה אֱלֹהֶיךָ לְפָנֶיךָ
וְהִכִּיתָם הַחֲרֵם תַּחֲרִים אֹתָם לֹא־תִכְרֹת לָהֶם בְּרִית
3 וְלֹא תְחָנֵּם׃ וְלֹא תִתְחַתֵּן בָּם בִּתְּךָ לֹא־תִתֵּן לִבְנוֹ
4 וּבִתּוֹ לֹא־תִקַּח לִבְנֶךָ׃ כִּי־יָסִיר אֶת־בִּנְךָ מֵאַחֲרַי וְעָבְדוּ
אֱלֹהִים אֲחֵרִים וְחָרָה אַף־יְהוָה בָּכֶם וְהִשְׁמִידְךָ מַהֵר׃
5 כִּי־אִם־כֹּה תַּעֲשׂוּ לָהֶם מִזְבְּחֹתֵיהֶם תִּתֹּצוּ וּמַצֵּבֹתָם
תְּשַׁבֵּרוּ וַאֲשֵׁרֵהֶם תְּגַדָּעוּן וּפְסִילֵיהֶם תִּשְׂרְפוּן בָּאֵשׁ׃
6 כִּי עַם קָדוֹשׁ אַתָּה לַיהוָה אֱלֹהֶיךָ בְּךָ בָּחַר ׀ יְהוָה
אֱלֹהֶיךָ לִהְיוֹת לוֹ לְעַם סְגֻלָּה מִכֹּל הָעַמִּים אֲשֶׁר עַל־
7 פְּנֵי הָאֲדָמָה׃ לֹא מֵרבְּכֶם מִכָּל־הָעַמִּים חָשַׁק יְהוָה
8 בָּכֶם וַיִּבְחַר בָּכֶם כִּי־אַתֶּם הַמְעַט מִכָּל־הָעַמִּים׃ כִּי
מֵאַהֲבַת יְהוָה אֶתְכֶם ומִשָּׁמְרוֹ אֶת־הַשְּׁבֻעָה אֲשֶׁר
נִשְׁבַּע לַאֲבֹתֵיכֶם הוֹצִיא יְהוָה אֶתְכֶם בְּיָד חֲזָקָה וַיִּפְדְּךָ
מפסיר 9 מִבֵּית עֲבָדִים מִיַּד פַּרְעֹה מֶלֶךְ־מִצְרָיִם׃ וְיָדַעְתָּ כִּי־
יְהוָה אֱלֹהֶיךָ הוּא הָאֱלֹהִים הָאֵל הַנֶּאֱמָן שֹׁמֵר הַבְּרִית
י וְהַחֶסֶד לְאֹהֲבָיו וּלְשֹׁמְרֵי מִצְוֹתָו לְאֶלֶף דּוֹר׃ וּמְשַׁלֵּם
לְשֹׂנְאָיו אֶל־פָּנָיו לְהַאֲבִידוֹ לֹא יְאַחֵר לְשֹׂנְאוֹ אֶל־פָּנָיו
11 יְשַׁלֶּם־לוֹ׃ וְשָׁמַרְתָּ אֶת־הַמִּצְוָה וְאֶת־הַחֻקִּים וְאֶת־
הַמִּשְׁפָּטִים אֲשֶׁר אָנֹכִי מְצַוְּךָ הַיּוֹם לַעֲשׂוֹתָם׃

פ פ פ מו 46 עקב

12 וְהָיָה ׀ עֵקֶב תִּשְׁמְעוּן אֶת הַמִּשְׁפָּטִים הָאֵלֶּה וּשְׁמַרְתֶּם
וַעֲשִׂיתֶם אֹתָם וְשָׁמַר יְהוָה אֱלֹהֶיךָ לְךָ אֶת־הַבְּרִית
13 וְאֶת־הַחֶסֶד אֲשֶׁר נִשְׁבַּע לַאֲבֹתֶיךָ׃ וַאֲהֵבְךָ וּבֵרַכְךָ
וְהִרְבֶּךָ וּבֵרַךְ פְּרִי־בִטְנְךָ וּפְרִי־אַדְמָתֶךָ דְּגָנְךָ וְתִירֹשְׁךָ
וְיִצְהָרֶךָ שְׁגַר אֲלָפֶיךָ וְעַשְׁתְּרֹת צֹאנֶךָ עַל הָאֲדָמָה
14 אֲשֶׁר־נִשְׁבַּע לַאֲבֹתֶיךָ לָתֶת לָךְ׃ בָּרוּךְ תִּהְיֶה מִכָּל־

מצותיו ק׳ v. 9. העמים

הָעַמִּים לֹא־יִהְיֶה בְךָ עָקָר וַעֲקָרָה וּבִבְהֶמְתֶּךָ׃ וְהֵסִיר טו
יְהוָה מִמְּךָ כָּל־חֳלִי וְכָל־מַדְוֵי מִצְרַיִם הָרָעִים אֲשֶׁר
יָדַעְתָּ לֹא יְשִׂימָם בָּךְ וּנְתָנָם בְּכָל־שֹׂנְאֶיךָ׃ וְאָכַלְתָּ 16
אֶת־כָּל־הָעַמִּים אֲשֶׁר יְהוָה אֱלֹהֶיךָ נֹתֵן לָךְ לֹא־תָחוֹס
עֵינְךָ עֲלֵיהֶם וְלֹא תַעֲבֹד אֶת־אֱלֹהֵיהֶם כִּי־מוֹקֵשׁ הִוא
לָךְ׃ ס כִּי תֹאמַר בִּלְבָבְךָ רַבִּים הַגּוֹיִם הָאֵלֶּה 17
מִמֶּנִּי אֵיכָה אוּכַל לְהוֹרִישָׁם׃ לֹא תִירָא מֵהֶם זָכֹר 18
תִּזְכֹּר אֵת אֲשֶׁר־עָשָׂה יְהוָה אֱלֹהֶיךָ לְפַרְעֹה וּלְכָל־
מִצְרָיִם׃ הַמַּסֹּת הַגְּדֹלֹת אֲשֶׁר־רָאוּ עֵינֶיךָ וְהָאֹתֹת 19
וְהַמֹּפְתִים וְהַיָּד הַחֲזָקָה וְהַזְּרֹעַ הַנְּטוּיָה אֲשֶׁר הוֹצִאֲךָ
יְהוָה אֱלֹהֶיךָ כֵּן־יַעֲשֶׂה יְהוָה אֱלֹהֶיךָ לְכָל־הָעַמִּים
אֲשֶׁר־אַתָּה יָרֵא מִפְּנֵיהֶם׃ וְגַם אֶת־הַצִּרְעָה יְשַׁלַּח כ
יְהוָה אֱלֹהֶיךָ בָּם עַד־אֹבַד הַנִּשְׁאָרִים וְהַנִּסְתָּרִים
מִפָּנֶיךָ׃ לֹא תַעֲרֹץ מִפְּנֵיהֶם כִּי־יְהוָה אֱלֹהֶיךָ בְּקִרְבֶּךָ 21
אֵל גָּדוֹל וְנוֹרָא׃ וְנָשַׁל יְהוָה אֱלֹהֶיךָ אֶת־הַגּוֹיִם 22
הָאֵל מִפָּנֶיךָ מְעַט מְעָט לֹא תוּכַל כַּלֹּתָם מַהֵר פֶּן־
תִּרְבֶּה עָלֶיךָ חַיַּת הַשָּׂדֶה׃ וּנְתָנָם יְהוָה אֱלֹהֶיךָ לְפָנֶיךָ 23
וְהָמָם מְהוּמָה גְּדֹלָה עַד הִשָּׁמְדָם׃ וְנָתַן מַלְכֵיהֶם 24
בְּיָדֶךָ וְהַאבַדְתָּ אֶת־שְׁמָם מִתַּחַת הַשָּׁמָיִם לֹא־יִתְיַצֵּב
אִישׁ בְּפָנֶיךָ עַד הִשְׁמִדְךָ אֹתָם׃ פְּסִילֵי אֱלֹהֵיהֶם כה
תִּשְׂרְפוּן בָּאֵשׁ לֹא־תַחְמֹד כֶּסֶף וְזָהָב עֲלֵיהֶם וְלָקַחְתָּ
לָּךְ פֶּן תִּוָּקֵשׁ בּוֹ כִּי תוֹעֲבַת יְהוָה אֱלֹהֶיךָ הִוא׃ וְלֹא־ 26
תָבִיא תוֹעֵבָה אֶל־בֵּיתֶךָ וְהָיִיתָ חֵרֶם כָּמֹהוּ שַׁקֵּץ
תְּשַׁקְּצֶנּוּ וְתַעֵב תְּתַעֲבֶנּוּ כִּי־חֵרֶם הִוא׃ פ

Cap. VIII. ח

כָּל־הַמִּצְוָה אֲשֶׁר אָנֹכִי מְצַוְּךָ הַיּוֹם תִּשְׁמְרוּן לַעֲשׂוֹת א
לְמַעַן תִּחְיוּן וּרְבִיתֶם וּבָאתֶם וִירִשְׁתֶּם אֶת־הָאָרֶץ
אֲשֶׁר־נִשְׁבַּע יְהוָה לַאֲבֹתֵיכֶם׃ וְזָכַרְתָּ אֶת־כָּל־הַדֶּרֶךְ 2

אשר

עַוּלָן נאָך־אַיבעָרן זײַן · עס ווירד אוכטער דיר קײן אוכפֿרוכט־
בָּאַרער אָדער אוכפֿרוכטבָּאַרע זײַן · אוך כּיכט אוכטער דייַנעם
פֿיה׃ (טו) עוֹל קראַנקהייטען ווירד דער עריגע פֿאָן דיר
אַב־ווענדען, אוכט דיא בעסטען זייכען פֿאָן מצרים, דיא אויך
בעקאַנט זינד, דיר כּיכט אוך־ניצען, זאָנדערן אוך דייַנע
פֿײַנדע קאָמען לאָסט: (טז) אויגרייבען זאָלסט דוא עוֹל
פֿעוקערן, דיא דער עריגע, דײַן גאָטט ווירד דוא אויסט
אוך ניכּט שאָנען, דאָס דוא ניכּט אירען
געטטערן דיענעסט· דען דיסעס ווירדע אוך פֿאַל־שטריק
פֿיר דיך זײַן: (יז) דוא ווירסט פֿילייכט אין דייַנעם הערצען
שפּרעכען, דיסע פֿעוקער זינד גרעסער אָס איך, ווי קאָן
איך זיא אוס־טרייבען? (יח) פֿירכטע דיך אַבער ניכּט פֿאָר
מיהנען! בעדענקע נור, ווָאס דער עריגע, דײַן גאָטט, אַן
פֿלעה אוכט גאָנץ מצרים אוסגעמיבט האַט: (יט) דיא
גרעסען פֿערזוכונגען, דיא דייַנע אויגען גיעזעהען האַבען,
דיא נייכען אוכט ווונדער, דיא שטאַרקע האַנד אוכט דען
אוסגעשטרעקטען אַרם, אין וועלכעם דער עריגע, דײַן גאָטט,
דיך הערוים גיעפֿיהרט האַט · עבען אַזוי ווירד דער עריגע,
דײַן גאָטט, עַוּלָן פֿעוקערן טהון, פֿאָר דענען דוא דיך פֿירכ־
טעסט: (כ) ער, דער עריגע, דײַן גאָטט, ווירד אוך מיין
פֿערזעהרעדעם מיטען (מיינע אַרט גיפֿטיגעם אוגעזיפֿער)
אוכטער זיא שיקען, דאָס אוך דיא אוסגאָמאַנען, דיא נאָך
מיטבּיס זינד, אוכט זיך פֿאָר דיר פֿערבאָרגען האַבען:
(כא) זאָס דיר פֿאָר מיהנען ניכּט באַנגע ווערדען, דען דער
עריגע, דײַן גאָטט, מיסט אוכטער דיר · מיין גראָסער אוכט
פֿורכטבָּארער גאָטט: (כב) נאָך אוכט נאָך ווירד דער עריגע,
דײַן גאָטט, דיסע פֿעוקער פֿערשייכען · נור שנעל קאָנסט
דוא ניכּט אויפֿרייבען · אוּנסט קענטען דיא ווילדען טהירע
זיך ווידער דיך פֿערמעהרען: (כג) דער עריגע, דײַן גאָטט,
ווירד דיר זיא אַבער פֿרייס גיבען, אוכט מיינע גראָסע בע־
שטירזונג אוכטער זיא שיקען, ביס זיא פֿעליג אוסגערייבען
זינד: (כד) מיהנע קעניגע ווירדער דיר אין דיא האַנדע
גיבען, אוכט דוא ווירסט מיהנע נאָמען אוכטער דעם הימעל
פֿערטילגען · נימאַנד ווירד דיר ווידערשטאַנד טהון קענען,
ביס דוא זיא פֿעליג אוסגערָאטטעט האַסט: (כה) דיא שניץ־
בילדער מיהנער גיטטער מיסט מיהר פֿערברענגען · זאָס
דיך נאָ גאָלד אוכט זילבער האַרען ניכּט גיליסטען, אָס
דען אוך באַנגען, אוכט דוא ווירסט אין דיא פֿאַלע גיראַטען
זאַרוף:

קאַפּיטעל ח

(א) עַוּלָן גיבאָטהע, דיא מיך דיר יעצט פֿאַרשרייבע, מיסט
איהר בעאַכטען, דאַמיט איהר לעבען,
מיין פֿערמעהרען, אוכט הין נײַכען לאַנד מיינע־זוואָרען,
דאָס פֿאַר עריגע מיינרען עוֹלָן גיזוואָרען האַבען: (ב) דענקט
דאָס דער עריגע מיינרען עוֹלָן דיזע פֿערצוויי־פֿעהיג יאָהרע,

אֲשֶׁר הוֹלִיכְךָ יְהוָה אֱלֹהֶיךָ זֶה אַרְבָּעִים שָׁנָה בַּמִּדְבָּר
לְמַעַן עַנֹּתְךָ לְנַסֹּתְךָ לָדַעַת אֶת־אֲשֶׁר בִּלְבָבְךָ הֲתִשְׁמֹר
3 מִצְוֹתָו אִם־לֹא׃ וַיְעַנְּךָ וַיַּרְעִבֶךָ וַיַּאֲכִלְךָ אֶת־הַמָּן אֲשֶׁר
לֹא־יָדַעְתָּ וְלֹא יָדְעוּן אֲבֹתֶיךָ לְמַעַן הוֹדִיעֲךָ כִּי לֹא עַל־
הַלֶּחֶם לְבַדּוֹ יִחְיֶה הָאָדָם כִּי עַל־כָּל־מוֹצָא פִי־יְהוָה
4 יִחְיֶה הָאָדָם׃ שִׂמְלָתְךָ לֹא בָלְתָה מֵעָלֶיךָ וְרַגְלְךָ לֹא
ח בָצְקָה זֶה אַרְבָּעִים שָׁנָה׃ וְיָדַעְתָּ עִם־לְבָבֶךָ כִּי כַּאֲשֶׁר
6 יִיַּסֵּר אִישׁ אֶת־בְּנוֹ יְהוָה אֱלֹהֶיךָ מְיַסְּרֶךָּ׃ וְשָׁמַרְתָּ
אֶת־מִצְוֹת יְהוָה אֱלֹהֶיךָ לָלֶכֶת בִּדְרָכָיו וּלְיִרְאָה אֹתוֹ׃
7 כִּי יְהוָה אֱלֹהֶיךָ מְבִיאֲךָ אֶל־אֶרֶץ טוֹבָה אֶרֶץ נַחֲלֵי
8 מָיִם עֲיָנֹת וּתְהֹמֹת יֹצְאִים בַּבִּקְעָה וּבָהָר׃ אֶרֶץ חִטָּה
וּשְׂעֹרָה וְגֶפֶן וּתְאֵנָה וְרִמּוֹן אֶרֶץ־זֵית שֶׁמֶן וּדְבָשׁ׃
9 אֶרֶץ אֲשֶׁר לֹא בְמִסְכֵּנֻת תֹּאכַל־בָּהּ לֶחֶם לֹא־תֶחְסַר
כֹּל בָּהּ אֶרֶץ אֲשֶׁר אֲבָנֶיהָ בַרְזֶל וּמֵהֲרָרֶיהָ תַּחְצֹב
י נְחֹשֶׁת׃ וְאָכַלְתָּ וְשָׂבָעְתָּ וּבֵרַכְתָּ אֶת־יְהוָה אֱלֹהֶיךָ עַל־
שני 11 הָאָרֶץ הַטֹּבָה אֲשֶׁר נָתַן־לָךְ׃ הִשָּׁמֶר לְךָ פֶּן־תִּשְׁכַּח
אֶת־יְהוָה אֱלֹהֶיךָ לְבִלְתִּי שְׁמֹר מִצְוֹתָיו וּמִשְׁפָּטָיו
12 וְחֻקֹּתָיו אֲשֶׁר אָנֹכִי מְצַוְּךָ הַיּוֹם׃ פֶּן־תֹּאכַל וְשָׂבָעְתָּ
13 וּבָתִּים טֹבִים תִּבְנֶה וְיָשָׁבְתָּ׃ וּבְקָרְךָ וְצֹאנְךָ יִרְבְּיֻן
14 וְכֶסֶף וְזָהָב יִרְבֶּה־לָּךְ וְכֹל אֲשֶׁר־לְךָ יִרְבֶּה׃ וְרָם לְבָבֶךָ
וְשָׁכַחְתָּ אֶת־יְהוָה אֱלֹהֶיךָ הַמּוֹצִיאֲךָ מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם
טו מִבֵּית עֲבָדִים׃ הַמּוֹלִיכְךָ בַּמִּדְבָּר ׀ הַגָּדֹל וְהַנּוֹרָא
נָחָשׁ ׀ שָׂרָף וְעַקְרָב וְצִמָּאוֹן אֲשֶׁר אֵין־מָיִם הַמּוֹצִיא לְךָ
16 מַיִם מִצּוּר הַחַלָּמִישׁ׃ הַמַּאֲכִלְךָ מָן בַּמִּדְבָּר אֲשֶׁר לֹא־
יָדְעוּן אֲבֹתֶיךָ לְמַעַן עַנֹּתְךָ וּלְמַעַן נַסֹּתְךָ לְהֵיטִבְךָ
17 בְּאַחֲרִיתֶךָ׃ וְאָמַרְתָּ בִּלְבָבֶךָ כֹּחִי וְעֹצֶם יָדִי עָשָׂה לִי
18 אֶת־הַחַיִל הַזֶּה׃ וְזָכַרְתָּ אֶת־יְהוָה אֱלֹהֶיךָ כִּי הוּא

קמץ בז"ק v. 7. מצותיו ק' v. 2. הנתן

אַיִן
טאַבּאַרקייט האָט מיר אַלעס דיסעם פֿערמעגען ערווערבען:
פֿערזאָרגט, מוז דיך דורך וויזערוואַרטיקייט נו־
ניכטס געוואונען האָבען. מוז דיך וויזערוואַרטיקייט נו־
שטייגע מייסטע, נירגענדס וואָהער נו פֿינדען מיט. דער מוס
מייטע דיררע, דער וואָסער פֿיסען דיר וואָהער איס: (יז) דער
דאָרטעסטען קיסע! דיר וואָהער פֿיסען, פֿירכטערליכען
וויסטע געוייטע. וואָ גיפֿטיגע שלאַנגען, שקאָרפּיאָנען. וואָ
דער דיך מוס דעם האָבע מכלים, מוס דעם שקאָפֿען־הויסע
געפֿוהרט: (טז) דער דיך מיט דיסער גרויסען, פֿירכטערליכען
וויסטע געוייטע. וואָ גיפֿטיגע שלאַנגען, דיינען פֿוס
קעגנט קאַמען, וועלכע דיך דאָרוך נו פֿערזוכען, האָבוט
האָלטען וועלכע, וואָ דיך הונגער וייטען, מוכ דיר וועסער
מיט מן, מייגע שפייסע דיא דיר מוכ דיינען אָלטערן מוכבע־
קאַנט וואָר, האָבוט דוא ערפֿהרעסט, האָס דער מענש ניכט
אַליין פֿאָד ברויט זוכבע, נאָכדערן פֿאָן אַלעס, וואָס דער
עוויגע פֿערהאַנדעט: (ד) דיינע קלייד! זינד דיר ניכט פֿער־
שוואַלטען פֿון דייב, מוכ דיינע פֿיסע זינד ניכט געשוואָלטען,
מין דיסען פֿיערציג יאָהרען: (ה) דוא וירסט האָהער מין דיינעם
הערצען ערקענעט, האָס דער עוויגע, דיין גאָטט, דיך נ־
טיגט וויא מין פֿאָטער זיין קינד ניכטיגט: (ו) וירסט אַסאָ
דוא בעבאָטהע דעס עוויגען, דיינעס גאָטטעס, האָלטען,
זיינען וועגען וואַנדעלן, מוכ מיהן פֿירכטען: (ז) דען דער
עוויגע, דיין גאָטט, בריינגט דיך מין אַרטערפֿלויכעס מוכ,
מין ווועלכעס פֿלוס מיט קוועלען
גראַבען. מיין מוכ, ווועלכעס וויינען, גערסטע, ווין, פֿייגען,
האָניג הערפֿאָר בריינגט: (ח) מיין מוכ, מין ווועלכעס דוא
ניכט מין מאַנגל ברויט עסען (קיינערליך ערבען) וירסט,
מין ווועלכעס אַן ניכטס מאַנגעל זיין וירד. מיין מוכ, דעסען
שטייגע מייסען זינד, מוכ מוס דעסען בערגען דוא ערן
הויען וירסט: (י) ווען דוא נון גוט געגעסען מוכ דיך בענאַ־
טיגט (מיט מיבערפֿלוס גלויבען) האָבען וירסט, פֿון מוסט
דוא דעם עוויגען, דיינעם גאָטט, פֿיר דאָס גאָר־
טערפֿלויכע מוכ, דאָס ער דיר בעגעבען: (יא) היטהע דיך
אַבער, דאָס דוא דען עוויגען, דיינען גאָטט, ניכט מין זאָ וויט
פֿערגעסעסט, דאָס דוא דיא געבאָטהע, רעכטע מוכ בענענט
קאַמען, ווען דוא נו עסען מיט מיבערפֿלוס האָסט,
שהבנט הייסער בויעסט, מוכ זיא בעוואָהנעסט: (יג) פֿיי
גראָסעס מוכ קיינעס פֿיה, פֿיי זילבער מוכ גאָלד בעזילבערט,
מוכ מיבערהויפֿט פֿערמעגען אַליער מרט נוניאַנסט:
(יד) דאָס דיין הערץ דיך ערהעבע (דאָס דוא מיבערמיטהיג
ווערדעסט) מוכ דוא דען עוויגען, דיינען גאָטט, פֿערגעסעסט,
דער דיך מוס דעם אַבדע מכלים, מוס דעם שקאָפֿען־הויסע
גענגטע קאַמען, ווען דוא נו עסען מיט מיבערפֿלוס האָסט,
שהבנט הייסער בויעסט, מוכ זיא בעוואָהנעסט: (יג) פֿיי
גראָסעס מוכ קיינעס פֿיה, פֿיי זילבער מוכ גאָלד בעזילבערט,
מוכ מיבערהויפֿט פֿערמעגען אַליער מרט נוניאַנסט:
(יד) דאָס דיין הערץ דיך ערהעבע (דאָס דוא מיבערמיטהיג
ווערדעסט) מוכ דוא דען עוויגען, דיינען גאָטט, פֿערגעסעסט,
דער דיך מוס דעם אַבדע מכלים, מוס דעם שקאָפֿען־הויסע
געפֿוהרט: (טו) דער דיך מיט דיסער גראָסען, פֿירכטערליכען
וויסטע געוייטע. וואָ גיפֿטיגע שלאַנגען, שקאָרפּיאָנען. וואָ
דער דיך מוס דעם האָבע מכלים, מוס דעם שקאָפֿען־הויסע
געפֿוהרט: (טז) דער דיך מיט דיסער גראָסען, פֿירכטערליכען
וויסטע געוייטע. וואָ גיפֿטיגע שלאַנגען, שקאָרפּיאָנען. וואָ
מייטע דיררע, נירגענדס וואָסער פֿינדען מיט. דער מוס
דעם האָרטעסטען קיסע! דיר וואָסער פֿיסען איס: (יז) דער
דיך מיט דיסער וויסטע מיט מיט שפייסטע, האָבען וועלכען
ניכטס געוואונען האָבען. מוז דיך דורך וויזערוואַרטיקייט נו־
פֿערזאָרגט, מוז דיך וויזערוואַרטיקייט נו־
שטייגע מייסטע, נירגענדס וואָהער נו פֿינדען מיט. דער מוס
מייטע דיררע, נירגענדס וואָסער פֿינדען מיט. וואָ גיפֿטיגע
וויסטע געוייטע. וואָ גיפֿטיגע שלאַנגען, שקאָרפּיאָנען. וואָ
דער דיך מוס דעם האָבע מכלים, מוס דעם שקאָפֿען־הויסע
געפֿוהרט: (טז) דער דיך מיט דיסער גראָסען, פֿירכטערליכען

הַנֹּתֵן לְךָ כֹּחַ לַעֲשׂוֹת חָיִל לְמַעַן הָקִים אֶת־בְּרִיתוֹ
אֲשֶׁר־נִשְׁבַּע לַאֲבֹתֶיךָ כַּיּוֹם הַזֶּה׃ פ
19 וְהָיָה אִם־שָׁכֹחַ תִּשְׁכַּח אֶת־יְהוָה אֱלֹהֶיךָ וְהָלַכְתָּ אַחֲרֵי
אֱלֹהִים אֲחֵרִים וַעֲבַדְתָּם וְהִשְׁתַּחֲוִיתָ לָהֶם הַעִדֹתִי
כ בָכֶם הַיּוֹם כִּי אָבֹד תֹּאבֵדוּן׃ כַּגּוֹיִם אֲשֶׁר יְהוָה מַאֲבִיד
מִפְּנֵיכֶם כֵּן תֹּאבֵדוּן עֵקֶב לֹא תִשְׁמְעוּן בְּקוֹל יְהוָה
אֱלֹהֵיכֶם׃ פ

ט Cap. IX.

א שְׁמַע יִשְׂרָאֵל אַתָּה עֹבֵר הַיּוֹם אֶת־הַיַּרְדֵּן לָבֹא לָרֶשֶׁת
גּוֹיִם גְּדֹלִים וַעֲצֻמִים מִמֶּךָּ עָרִים גְּדֹלֹת וּבְצֻרֹת בַּשָּׁמָיִם׃
2 עַם־גָּדוֹל וָרָם בְּנֵי עֲנָקִים אֲשֶׁר אַתָּה יָדַעְתָּ וְאַתָּה
3 שָׁמַעְתָּ מִי יִתְיַצֵּב לִפְנֵי בְּנֵי עֲנָק׃ וְיָדַעְתָּ הַיּוֹם כִּי
יְהוָה אֱלֹהֶיךָ הוּא־הָעֹבֵר לְפָנֶיךָ אֵשׁ אֹכְלָה הוּא
יַשְׁמִידֵם וְהוּא יַכְנִיעֵם לְפָנֶיךָ וְהוֹרַשְׁתָּם וְהַאֲבַדְתָּם מַהֵר
4 שלישי כַּאֲשֶׁר דִּבֶּר יְהוָה לָךְ׃ אַל־תֹּאמַר בִּלְבָבְךָ בַּהֲדֹף
יְהוָה אֱלֹהֶיךָ אֹתָם ׀ מִלְּפָנֶיךָ לֵאמֹר בְּצִדְקָתִי הֱבִיאַנִי
יְהוָה לָרֶשֶׁת אֶת־הָאָרֶץ הַזֹּאת וּבְרִשְׁעַת הַגּוֹיִם הָאֵלֶּה
ה יְהוָה מוֹרִישָׁם מִפָּנֶיךָ׃ לֹא בְצִדְקָתְךָ וּבְיֹשֶׁר לְבָבְךָ
אַתָּה בָא לָרֶשֶׁת אֶת־אַרְצָם כִּי בְּרִשְׁעַת ׀ הַגּוֹיִם הָאֵלֶּה
יְהוָה אֱלֹהֶיךָ מוֹרִישָׁם מִפָּנֶיךָ וּלְמַעַן הָקִים אֶת־הַדָּבָר
אֲשֶׁר נִשְׁבַּע יְהוָה לַאֲבֹתֶיךָ לְאַבְרָהָם לְיִצְחָק וּלְיַעֲקֹב׃
6 וְיָדַעְתָּ כִּי לֹא בְצִדְקָתְךָ יְהוָה אֱלֹהֶיךָ נֹתֵן לְךָ אֶת־
הָאָרֶץ הַטֹּבָה הַזֹּאת לְרִשְׁתָּהּ כִּי עַם־קְשֵׁה־עֹרֶף
7 אָתָּה׃ זְכֹר אַל־תִּשְׁכַּח אֵת אֲשֶׁר־הִקְצַפְתָּ אֶת־יְהוָה
אֱלֹהֶיךָ בַּמִּדְבָּר לְמִן־הַיּוֹם אֲשֶׁר יָצָאתָ ׀ מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם
עַד־בֹּאֲכֶם עַד־הַמָּקוֹם הַזֶּה מַמְרִים הֱיִיתֶם עִם־יְהוָה׃
8 וּבְחֹרֵב הִקְצַפְתֶּם אֶת־יְהוָה וַיִּתְאַנַּף יְהוָה בָּכֶם
9 לְהַשְׁמִיד אֶתְכֶם׃ בַּעֲלֹתִי הָהָרָה לָקַחַת לוּחֹת הָאֲבָנִים

לוחת

(יח) עליין דוא מוסט אן דען עוויגען / דייגען גאָטט / גע־
דענקען / דען ער מיסט עס / דער דיר דיא מאַכט גיבט /
דיסעס פערמעגען זו ערווערבען · דאַמיט ער זיינען בונד
האַלטט / דען ער דיינען פֿוֹטערן זוגעשוואָרען / ווי היינטיגעס
טאָגעס געשיהט : — (יט) ווירסט דוא אָבער דען עוויגען /
דייגען גאָטט / פֿערגעסען / אונד אַנדערן נאָכ־
פֿאָלגען / מיהנען / זיהסטו־דיהנסטליכ עהרע ערנייגען /
אונד זיא אַבעטהען / זו בעזייגע איך הייטע מיבער מיין
לעבען מיהר זו גרונדע גיהען וועלכען : (כ) זו ווי דיא
כאַנַיטען / וועלכע דער עוויגע פֿאָר מיין זו גרונדע ריכטעט /
זו וועלען זיין / וון מיהר דער שטיממע דעס עוויגען / מייערעס
גאָטטעס / ניכט געהאָרסאָם זיין וועלען :

קאַפּיטעל ט

(א) הערע ישׂראל ! דוא ביסט מיט בעגריף מיבער דען יארדן

וואלט
נערמאכט עס, בים עס אין פיינער שטוב וואלד, מוכ
טעט, נאהם איך, קאליבירטע עס אין פייער, נערשלוג מוכ
זיבצען־ וועלד אבער, דאס קאב, דאס איהר בעמאכט האט
גארניך, דאס עד איהן פערטיבצען וואלטע · איין איך לעבטע
דיסעס מאל: (כ) מיט איבער פלכן וואר דער עוויגע זאהר
פערטיבצען וואלטע · אבער דער עוויגע עדהערטע מיך מיט
דעמאלט: (כא) מייער
זינדען, דאס עד איהר פלכן דאס קאליב מיינע פיבריבטע מין
טעט, נאהם איך, קאליבירטע עס אין פייער, נערשלוג מוכ
זיבצען־ וועלד אבער, דאס קאב, דאס איהר בעמאכט האט

לוּחֹת הַבְּרִית אֲשֶׁר־כָּרַת יְהוָה עִמָּכֶם וָאֵשֵׁב בָּהָר
אַרְבָּעִים יוֹם וְאַרְבָּעִים לַיְלָה לֶחֶם לֹא אָכַלְתִּי וּמַיִם
י לֹא שָׁתִיתִי׃ וַיִּתֵּן יְהוָה אֵלַי אֶת־שְׁנֵי לוּחֹת הָאֲבָנִים
כְּתֻבִים בְּאֶצְבַּע אֱלֹהִים וַעֲלֵיהֶם כְּכָל־הַדְּבָרִים אֲשֶׁר
11 דִּבֶּר יְהוָה עִמָּכֶם בָּהָר מִתּוֹךְ הָאֵשׁ בְּיוֹם הַקָּהָל׃ וַיְהִי
מִקֵּץ אַרְבָּעִים יוֹם וְאַרְבָּעִים לָיְלָה נָתַן יְהוָה אֵלַי אֶת־
12 שְׁנֵי לֻחֹת הָאֲבָנִים לֻחֹת הַבְּרִית׃ וַיֹּאמֶר יְהוָה אֵלַי
קוּם רֵד מַהֵר מִזֶּה כִּי שִׁחֵת עַמְּךָ אֲשֶׁר הוֹצֵאתָ
מִמִּצְרַיִם סָרוּ מַהֵר מִן־הַדֶּרֶךְ אֲשֶׁר צִוִּיתִם עָשׂוּ לָהֶם
13 מַסֵּכָה׃ וַיֹּאמֶר יְהוָה אֵלַי לֵאמֹר רָאִיתִי אֶת־הָעָם
14 הַזֶּה וְהִנֵּה עַם־קְשֵׁה־עֹרֶף הוּא׃ הֶרֶף מִמֶּנִּי וְאַשְׁמִידֵם
וְאֶמְחֶה אֶת־שְׁמָם מִתַּחַת הַשָּׁמָיִם וְאֶעֱשֶׂה אֹותְךָ לְגוֹי־
טו עָצוּם וְרַב מִמֶּנּוּ׃ וָאֵפֶן וָאֵרֵד מִן־הָהָר וְהָהָר בֹּעֵר
16 בָּאֵשׁ וּשְׁנֵי לוּחֹת הַבְּרִית עַל שְׁתֵּי יָדָי׃ וָאֵרֶא וְהִנֵּה
חֲטָאתֶם לַיהוָה אֱלֹהֵיכֶם עֲשִׂיתֶם לָכֶם עֶגֶל מַסֵּכָה
17 סַרְתֶּם מַהֵר מִן־הַדֶּרֶךְ אֲשֶׁר־צִוָּה יְהוָה אֶתְכֶם׃ וָאֶתְפֹּשׂ
בִּשְׁנֵי הַלֻּחֹת וָאַשְׁלִכֵם מֵעַל שְׁתֵּי יָדָי וָאֲשַׁבְּרֵם לְעֵינֵיכֶם׃
18 וָאֶתְנַפַּל לִפְנֵי יְהוָה כָּרִאשֹׁנָה אַרְבָּעִים יוֹם וְאַרְבָּעִים
לַיְלָה לֶחֶם לֹא אָכַלְתִּי וּמַיִם לֹא שָׁתִיתִי עַל כָּל־
חַטַּאתְכֶם אֲשֶׁר חֲטָאתֶם לַעֲשׂוֹת הָרַע בְּעֵינֵי יְהוָה
19 לְהַכְעִיסוֹ׃ כִּי יָגֹרְתִּי מִפְּנֵי הָאַף וְהַחֵמָה אֲשֶׁר קָצַף
יְהוָה עֲלֵיכֶם לְהַשְׁמִיד אֶתְכֶם וַיִּשְׁמַע יְהוָה אֵלַי גַּם
כ בַּפַּעַם הַהִוא׃ וּבְאַהֲרֹן הִתְאַנַּף יְהוָה מְאֹד לְהַשְׁמִידוֹ
21 וָאֶתְפַּלֵּל גַּם־בְּעַד אַהֲרֹן בָּעֵת הַהִוא׃ וְאֶת־חַטַּאתְכֶם
אֲשֶׁר־עֲשִׂיתֶם אֶת־הָעֵגֶל לָקַחְתִּי וָאִשְׂרֹף אֹתוֹ · בָּאֵשׁ
וָאֶכֹּת אֹתוֹ טָחוֹן הֵימֵב עַד אֲשֶׁר־דַּק לְעָפָר וָאַשְׁלֵךְ
22 אֶת־עֲפָרוֹ אֶל־הַנַּחַל הַיֹּרֵד מִן־הָהָר׃ וּבְתַבְעֵרָה וּבְמַסָּה

קמץ בטפחא .v. 13

ובקברת

וּבְקִבְרֹת הַתַּאֲוָה מַקְצִפִים הֱיִיתֶם אֶת־יְהוָה׃ וּבְשָׁלַח 23
יְהוָה אֶתְכֶם מִקָּדֵשׁ בַּרְנֵעַ לֵאמֹר עֲלוּ וּרְשׁוּ אֶת־הָאָרֶץ
אֲשֶׁר נָתַתִּי לָכֶם וַתַּמְרוּ אֶת־פִּי יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם וְלֹא
הֶאֱמַנְתֶּם לוֹ וְלֹא שְׁמַעְתֶּם בְּקֹלוֹ׃ מַמְרִים הֱיִיתֶם עִם־ 24
יְהוָה מִיּוֹם דַּעְתִּי אֶתְכֶם׃ וָאֶתְנַפַּל לִפְנֵי יְהוָה אֵת כה
אַרְבָּעִים הַיּוֹם וְאֶת־אַרְבָּעִים הַלַּיְלָה אֲשֶׁר הִתְנַפָּלְתִּי
כִּי־אָמַר יְהוָה לְהַשְׁמִיד אֶתְכֶם׃ וָאֶתְפַּלֵּל אֶל־יְהוָה 26
וָאֹמַר אֲדֹנָי יֱהוִה אַל־תַּשְׁחֵת עַמְּךָ וְנַחֲלָתְךָ אֲשֶׁר פָּדִיתָ
בְּגָדְלֶךָ אֲשֶׁר־הוֹצֵאתָ מִמִּצְרַיִם בְּיָד חֲזָקָה׃ זְכֹר 27
לַעֲבָדֶיךָ לְאַבְרָהָם לְיִצְחָק וְלִיעֲקֹב אַל־תֵּפֶן אֶל־קְשִׁי
הָעָם הַזֶּה וְאֶל־רִשְׁעוֹ וְאֶל־חַטָּאתוֹ׃ פֶּן־יֹאמְרוּ הָאָרֶץ 28
אֲשֶׁר הוֹצֵאתָנוּ מִשָּׁם מִבְּלִי יְכֹלֶת יְהוָה לְהָבִיאָם אֶל־
הָאָרֶץ אֲשֶׁר־דִּבֶּר לָהֶם וּמִשִּׂנְאָתוֹ אוֹתָם הוֹצִיאָם
לַהֲמִתָם בַּמִּדְבָּר׃ וְהֵם עַמְּךָ וְנַחֲלָתְךָ אֲשֶׁר הוֹצֵאתָ 29
בְּכֹחֲךָ הַגָּדֹל וּבִזְרֹעֲךָ הַנְּטוּיָה׃ פ

Cap. X. י

בָּעֵת הַהִוא אָמַר יְהוָה אֵלַי פְּסָל־לְךָ שְׁנֵי־לוּחֹת אֲבָנִים א רביעי
כָּרִאשֹׁנִים וַעֲלֵה אֵלַי הָהָרָה וְעָשִׂיתָ לְךָ אֲרוֹן עֵץ׃
וְאֶכְתֹּב עַל־הַלֻּחֹת אֶת־הַדְּבָרִים אֲשֶׁר הָיוּ עַל־הַלֻּחֹת 2
הָרִאשֹׁנִים אֲשֶׁר שִׁבַּרְתָּ וְשַׂמְתָּם בָּאָרוֹן׃ וָאַעַשׂ אֲרוֹן 3
עֲצֵי שִׁטִּים וָאֶפְס�ל שְׁנֵי־לֻחֹת אֲבָנִים כָּרִאשֹׁנִים וָאַעַל
הָהָרָה וּשְׁנֵי הַלֻּחֹת בְּיָדִי׃ וַיִּכְתֹּב עַל־הַלֻּחֹת כַּמִּכְתָּב 4
הָרִאשׁוֹן אֵת עֲשֶׂרֶת הַדְּבָרִים אֲשֶׁר דִּבֶּר יְהוָה אֲלֵיכֶם
בָּהָר מִתּוֹךְ הָאֵשׁ בְּיוֹם הַקָּהָל וַיִּתְּנֵם יְהוָה אֵלָי׃
וָאֵפֶן וָאֵרֵד מִן־הָהָר וָאָשֶׂם אֶת־הַלֻּחֹת בָּאָרוֹן אֲשֶׁר ה
עָשִׂיתִי וַיִּהְיוּ שָׁם כַּאֲשֶׁר צִוַּנִי יְהוָה׃ וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל 6

(ו) איז קינדער ישׂראל ברויכן פֿון דעם
בעפֿעהלן: (ז) איז קיין דיבֿעראָת, וואו דער עוויגע מיר
מוז זיך בעטאָטן. אוּן וואו איז בוייבען אַהרֹן/ וויא איז
מוכז זיך בעטאָטן איז דאָס טאָטעלן/ וויא איך בעטאָכט
דאָס איבערגעבן פֿון אַהרֹן/ אוּן עלעזר זיינע זין איז
כֹּהן אָנגעטאָן געוואָרן אָן זיין פֿאָטער: (ח) אין דער
צייט האָט דער עוויגע אפּגעזונדערט דעם שׁבֿט לוי/
צו טראָגן דעם קאַסטן פֿון בונד פֿון דעם עוויגן/ צו
שטיין פֿאָר דעם עוויגן/ צו דינען אים/ אוּן צו בענטשן
אין זיין נאָמען/ ביז הײַנטיגן טאָג: (ט) דעריבער איז
לוי נישט געווען קיין טהיל אָדער נחלה מיט זיינע
ברידער/ דער עוויגע איז זיין נחלה/ אַזוי ווי דער עוויגע
אײַער גאָט האָט צו אים גערעדט/ (י) אוּן איך בין
געשטאַנען אויפֿן באַרג/ ווי די ערשטע טעג/ פֿערציק
טעג אוּן פֿערציק נעכט/ אוּן דער עוויגע האָט מיך
אויך דאָס מאָל דערהערט/ דער עוויגע וואָלט דיך
נישט פֿאַרטיליקט: (יא) אוּן דער עוויגע האָט צו מיר
געזאָגט/ שטיי אויף/ גיי אויף דעם מאַרש פֿאַר דעם
פֿאָלק/ אַז זיי זאָלן אַרײַן אוּן ירשענען דאָס לאַנד/
וואָס איך האָב געשוואָרן צו זייערע עלטערן/ זיי צו
געבן: (יב) אוּן אַצונד ישׂראל/ וואָס פֿאָדערט דער
עוויגע דײַן גאָט פֿון דיר/ נאָר צו פֿירכטן דעם עוויגן
דײַן גאָט/ צו גיין אין אַלע זײַנע וועגן/ אים ליב צו
האָבן/ צו דינען דעם עוויגן דײַן גאָט/ מיט דײַן גאַנצן
האַרצן אוּן מיט דײַן גאַנצער נפֿש: (יג) צו היטן די
געבאָטן פֿון דעם עוויגן/ אוּן זײַנע חקּים/ וואָס איך
געב דיר הײַנט/ דיר צו גוט: (יד) זע/ דעם הימל אוּן
דעם הימל פֿון הימלען/ דער ערד מיט אַלץ וואָס עס
איז דערפֿון/ האָט דער עוויגע דײַן גאָט ליב: (טו)
נאָר צו דײַנע עלטערן האָט דער עוויגע זיך אָנגעהאַנגען
ליב צו האָבן זיי/ אוּן ער האָט דערוועלט זייער זאָמען
נאָך זיי/ אײַך פֿון אַלע פֿעלקער/ ווי עס איז הײַנט:
(טז) אַזוי בעשניידט דעריבער דעם אָרלה פֿון אײַער
האַרץ/ אוּן אײַער האַלדז זאָלט איר נישט מער הארטן
מאַכן: (יז) ווארום דער עוויגע אײַער גאָט איז דער
גאָט פֿון גאָטער/ אוּן האַר פֿון הערן/ דער גרויסער/
דער גבֿור/ אוּן דער נאָראַינדיגער/ וואָס נעמט נישט
אָן פּנים/ אוּן נעמט נישט קיין שׁוחד: (יח) ער טוט
רעכט דער יתום אוּן דער אלמנה/ אוּן ליבט דעם גר/
אים צו געבן ברויט אוּן קלײַדונג: (יט) אוּן איר זאָלט
ליבן דעם גר/ ווארום גרים זײַט איר געווען אין מצרים
לאַנד: (כ) דעם עוויגן דײַן גאָט זאָלסטו פֿירכטן/ אים
דינען/ אים אָנהאַנגען/ אוּן בײַ זײַן נאָמען שׁבֿועות
טאָן: (כא) ער איז דײַן לויב/ אוּן ער איז דײַן גאָט/
וואָס האָט פֿאַר דיר געטאָן דאָס גרויסע אוּן נאָראַינדיגע/
וואָס דײַנע אויגן האָבן געזען: (כב) מיט זיבעציק
נפֿשות זענען דײַנע עלטערן אַראָפּגעקומען קיין מצרים/
אוּן אַצונד האָט דיך דער עוויגע דײַן גאָט געמאַכט
ווי די שׂרה פֿון הימל פֿאַר פֿיל:

קאַפּיטעל י

(א) אוּן דער עוויגע זאָגט צו מיר/ הויז
אויף דיר צוויי שטיינערנע טאַפֿלען ווי די ערשטע/
אוּן קום צו מיר אויפֿן באַרג/ אוּן מאַך דיר אַן אָרון
פֿון האָלץ: (ב) אוּן איך וועל אויף די טאַפֿלען שרײַבן
דעם אינהאַלט פֿון די ווערטער/ וואָס אין די ערשטע
טאַפֿלען/ וואָס דו האָסט צעבראָכן/ אוּן דו זאָלסט זיי
אַרײַנטאָן אין דעם אָרון: (ג) אוּן איך האָב געמאַכט
אַן אָרון פֿון שׁטים־האָלץ/ אוּן האָב אויסגעהאַקט
צוויי שטיינערנע טאַפֿלען ווי די ערשטע/ אוּן בין
אויפֿגעגאַנגען אויפֿן באַרג/ מיט די צוויי טאַפֿלען
אין מײַן האַנט: (ד) אוּן ער האָט אויף די טאַפֿלען
געשריבן ווי דער ערשטער כּתב/ די צען דבֿרות/
וואָס דער עוויגע האָט צו אײַך גערעדט אויפֿן באַרג
פֿון מיטן פֿײַער/ אין טאָג פֿון דער הקהל/ אוּן דער
עוויגע האָט זיי מיר געגעבן: (ה) אוּן איך בין אומגעקערט/
אוּן בין אַראָפּגעגאַנגען פֿון באַרג/ אוּן האָב געטאָן
אין אָרון/ וואָס איך האָב געמאַכט/ אוּן זיי זענען
דאָרט/ ווי מיך האָט דער עוויגע באַפֿוילן: (ו) אוּן
די קינדער ישׂראל האָבן אויפֿגעכאַפּט פֿון

ברובנען, דיא נאכ־יעקן געהערען, אוף, נאך מוסרה·
מין דערזעבען געבענד שטאמב להרן, מוכד וואר המעבסט
בעגראבען· מוכד זיין זאהן אלעזר טראט דען פריסטערליכען
דינסט אן זייער שטעלע אן: (ז) פאן דא גינג דער נוך
נאך גדגד· פאן גדגד נאך יטבה, מין נאבד, דאס אן
באכן קיינען מאנגעל האט: (ח) אוף דיזעלבע צייט זאנדער־
טא דער עוויגע דען שטאם לוי אוים, דיא בונדעס־לאד
דעס עוויגען נו טראגען· פאר אים נו שטעהען, אים
דינען, מוכד אין זיינעם נאמען דען זעגען נו ערטהיילען,
זא ווי עס יעצו נאך אים: (ט) דארום בעקאמט דער
שטאם קיינען טהייל מוכד קיין ערב־גוט מוכטער זיינען
ברידערן· זיין ערב־גוט אים דער עוויגע· ווי דער
עוויגע, דיין גאט, אים פערהייסען האט: (י) אין שטאנד
סוסא איך בעדעטה פאר דעם עוויגען, זא נאבגע סוס פארהין,
פיערניג טאגע מוכד פיערניג נאכטע· מוכד דער עוויגע
ערהערטע מיך מוך דיסעס מאל, זא דאס ער מיך ניכט
מוסרייבען וואלטע: (יא) ער שפראך צו מיר קום הער· דאס
אוף! בעהע אוף דעם וועג דאס פאלק הער· דאס איך שוער
זיא הין בעהען מוכד דאס זאנד מיינבעהאבען, דאס איך מיהרען
שולטערן נוגעשוואָרען, אינבען נו בעבען:

חמישי (יב) מוכד נון ישראל! וואס פארלערט דער עוויגע פאן דיר?
סוס דאס דוא פאן גאנצעם הערצען מוכד באנצער זעלע,
פאר דעם עוויגען, דייגעם גאטע, עהרפורכט האבען, מין
וואנדעלען וועגען וואבדעלן, מיהן ליבען מוכד מיהם דינבען:
(יג) דאס הייסט, דיא בעבאטהע דעס עוויגען מוכד זייגע
בעזעצע, דיא איך דיר יעצו בעבע, האלטען זאלסט· מוכד
דיסעס נו דייגעם מייבען בעסטען: (יד) זיה! דער הימעל
מוכד פלוער הימעל הימעל, דיא ערדע מוכד פלוס וואס
דארוף אוסר, דאס אוסט דען דינען עוויגען, דייגעם גאטען:
(טו) פלוין אר האט איין וואהלבעפאלען אן דייגען שולטערן
בעהאבט, מוכד זיא ערגעשטאלט בעלידט, דאס אר אוים
פלוין באנייאבען, איך, מיהרע באקאמאנען, ערוואהלט, ווי
זיך יעצו נייגט: (יו) מיהר אוסט לאהער דיא פאר־הוט
מייערע הערנענס בעשניידען, מוכד ניכט מעהר זא הארט
באקיק זיין: (יז) דען דער עוויגע, מייער גאטע, אוסט דער
גאטט פלוער בעטטער, מוכד דער הערר פלוער העררען·
דער גראסע, מאכטיגע מוכד פורכטבארע גאטט· דער
ניכט נאך אנזעהען דער פערסאן ריכטעט, מוכד קיינע
בעשטעכונג אבנימאט: (יח) דער דעם וואיסען מוכד דער
ווישוע רעכט פערשאפט, מוכד דען פרעמדלינג ליבעט,
מיהם שפייסע מוכד קליידער נו בעבען: (יט) מיהר אוסט
גליכפאלס דען פרעמדלינג ליבען· דען אין זאנדע מצרים
זייד מיהר אוך פרעמדלינגע בעווסען: (כ) פאר דעם
עוויגען, דייגעם גאטע, אוסט דוא עהרפורכט האבען,
אים דינען, אים אנהאבען מוכד בייא זיינעם נאמען שוערען: (כא) ער אוסט דיין רוהם, מוכד
ער

קמץ בז׳ק .v 20 את

אֶת־הַגְּדֹלֹת וְאֶת־הַנּוֹרָאֹת הָאֵלֶּה אֲשֶׁר רָאוּ עֵינֶיךָ׃
22 בְּשִׁבְעִים נֶפֶשׁ יָרְדוּ אֲבֹתֶיךָ מִצְרַיְמָה וְעַתָּה שָׂמְךָ יְהוָה
אֱלֹהֶיךָ כְּכוֹכְבֵי הַשָּׁמַיִם לָרֹב׃

יא Cap. XI.

א ששי וְאָהַבְתָּ אֵת יְהוָה אֱלֹהֶיךָ וְשָׁמַרְתָּ מִשְׁמַרְתּוֹ וְחֻקֹּתָיו
2 וּמִשְׁפָּטָיו וּמִצְוֹתָיו כָּל־הַיָּמִים׃ וִידַעְתֶּם הַיּוֹם כִּי ׀ לֹא
אֶת־בְּנֵיכֶם אֲשֶׁר לֹא־יָדְעוּ וַאֲשֶׁר לֹא־רָאוּ אֶת־מוּסַר
יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם אֶת־גָּדְלוֹ אֶת־יָדוֹ הַחֲזָקָה וּזְרֹעוֹ
3 הַנְּטוּיָה׃ וְאֶת־אֹתֹתָיו וְאֶת־מַעֲשָׂיו אֲשֶׁר עָשָׂה בְּתוֹךְ
4 מִצְרַיִם לְפַרְעֹה מֶלֶךְ־מִצְרַיִם וּלְכָל־אַרְצוֹ׃ וַאֲשֶׁר עָשָׂה
לְחֵיל מִצְרַיִם לְסוּסָיו וּלְרִכְבּוֹ אֲשֶׁר הֵצִיף אֶת־מֵי יַם־
סוּף עַל־פְּנֵיהֶם בְּרָדְפָם אַחֲרֵיכֶם וַיְאַבְּדֵם יְהוָה עַד
ה הַיּוֹם הַזֶּה׃ וַאֲשֶׁר עָשָׂה לָכֶם בַּמִּדְבָּר עַד־בֹּאֲכֶם עַד־
6 הַמָּקוֹם הַזֶּה׃ וַאֲשֶׁר עָשָׂה לְדָתָן וְלַאֲבִירָם בְּנֵי אֱלִיאָב
בֶּן־רְאוּבֵן אֲשֶׁר פָּצְתָה הָאָרֶץ אֶת־פִּיהָ וַתִּבְלַע אֹתָם וְאֶת־
בָּתֵּיהֶם וְאֶת־אָהֳלֵיהֶם וְאֵת כָּל־הַיְקוּם אֲשֶׁר בְּרַגְלֵיהֶם
7 בְּקֶרֶב כָּל־יִשְׂרָאֵל׃ כִּי עֵינֵיכֶם הָרֹאוֹת אֵת כָּל־מַעֲשֵׂה
8 יְהוָה הַגָּדֹל אֲשֶׁר עָשָׂה׃ וּשְׁמַרְתֶּם אֶת־כָּל־הַמִּצְוָה
אֲשֶׁר אָנֹכִי מְצַוְּךָ הַיּוֹם לְמַעַן תֶּחֶזְקוּ וּבָאתֶם וִירִשְׁתֶּם
9 אֶת־הָאָרֶץ אֲשֶׁר אַתֶּם עֹבְרִים שָׁמָּה לְרִשְׁתָּהּ׃ וּלְמַעַן
תַּאֲרִיכוּ יָמִים עַל־הָאֲדָמָה אֲשֶׁר נִשְׁבַּע יְהוָה לַאֲבֹתֵיכֶם
לָתֵת לָהֶם וּלְזַרְעָם אֶרֶץ זָבַת חָלָב וּדְבָשׁ׃ ס

י שביעי כִּי הָאָרֶץ אֲשֶׁר אַתָּה בָא־שָׁמָּה לְרִשְׁתָּהּ לֹא כְאֶרֶץ
מִצְרַיִם הִוא אֲשֶׁר יְצָאתֶם מִשָּׁם אֲשֶׁר תִּזְרַע אֶת־זַרְעֲךָ
11 וְהִשְׁקִיתָ בְרַגְלְךָ כְּגַן הַיָּרָק׃ וְהָאָרֶץ אֲשֶׁר אַתֶּם
עֹבְרִים שָׁמָּה לְרִשְׁתָּהּ אֶרֶץ הָרִים וּבְקָעֹת לִמְטַר
12 הַשָּׁמַיִם תִּשְׁתֶּה־מָּיִם׃ אֶרֶץ אֲשֶׁר־יְהוָה אֱלֹהֶיךָ דֹּרֵשׁ

ער מיסט זיין בעטט, דער אוך זיינעטווילען דיסע גרעסען
אובך פֿירכטערליכען זיבעג געטהאן, דיא זוא ניט אויבען
בעזוהלען האסט: (כב) ניט זיבעניג פערסאנען זינד זיינע
פֿאר־אויטערן נאך מצרים געקוממען. אובך יעצט האט דער
עוויגע, דיין בעטט, דיך זא פֿיל זיין זעסען, אוס שטערנע
פֿך היממעל זינד:

קאפימעל יא

(א) זיבע אוסק דען עוויגען, דיינען גאטט, בעאבאכטע
זיינע פֿארשריפטען, זיינע בעזעצע, זיינע רעכטע אובך זיינע
בעבאטהע, פֿיר יעצט פֿאר ניט שטעהען, זיינע גערעכטע
מיהר יעצט פֿאר ניט שטעהען, דאס איך ניכט פֿיר אייערען
בעסקאממען רעדע, וועלכע דיא ניכטיגונג דעס עוויגען,
אייערעס גאטטעס, ניכט ווייסען, נאך בעזעהען האבען,
זיינע גרעסע, זיינע שטארקע האבט, אובך זיינען אויסגע־
שטרעקטען אוֹרם: (ג) דיא נייכען אובך טהאטען, דיא ער
מיטטען אין מצרים, אן פרעה קעניג פֿאן מצרים, אובך
אן זיינעס לאנדע אויסגעאיבעט האט: (ד) וואס ער פֿך
העערע פֿאן מצרים, זיינער רייטערייא אובך זיינען וואסער
בעטהאן, דא ער דאס וואסער דעס שילף־מעערעס איבער
זיא הער־שטרעהמען יוֹם, אוֹס זיא מיינען נאך־זעלטען. אובך
זיא זא גו גרונדע ריכטעטע, דאס ניממאבד מעהר פֿאן
מיהנען גו זעהען מיסט: (ה) וואס ער מיך אן דער וויסטע
בעטהאן האט, ביס מיהר היאהער בעקאממען זיינ: (ו) וואס
ער פֿערנער אן דתן אובך אבירם, דען זוהנען אליאב
דעס ראובענס, זאהן, בעטהאן האט. דא דיא ערדע זיך אויף
טהאט, אובך זיא נעבסט מיהרען הויס־לייטען, נעזעלען,
אובך אללעס וואס מיהנען אנגעהערטע, מיטטען אין ישׂראל,
פֿערשלאנג: (ז) ניט מיין רעדע איך, דיא מיהר ניט אייערען
אויגען גרעסען טהאטען בעזוהען, דיא דער עוויגע,
בעטהאן האט: (ח) בעאבאכטען אוֹם אללע בעזוהען,
דיא איך מיך יעצט בעבע. זא וועראעט מיהר בעשטארקט
וועראען, אובך דאס זאבט וועלכע אייבנזוכעזוהען, וועלכע
אייבנזוכעזוהען, מיהר מיבער דען ירדן בעזוהען וואלט: (ט) אובך
דער עוויגע אייערען פֿעטערן, מיהנען אובך דעם ערד־רייכע,
דאס מילך אובך האניג פֿליסט: (י) דען דאס זאבד, אין וועלכעס
לאנד דיא הין קוממסט, עס אייבנזוכעזוהען, ניכט ביכט גו דאס
זאבד מצרים, דאזאן מיהר אויסגעגאבען זיינ. אללוז דיא
זאבד אובך טהאביא בלייבען אוף דעם ערד־רייכע, דאס
דער עוויגע אייערען פֿעטערן, מיהנען אובך מיהרען נאך־
קוממען גו בעבען, בעשוועהרען האט. אין דעם זאבד זוא
מיל אובך האניג פֿליסט: (יא) דאס זאבד, דאס מיהר אייבנזוכעזוהען, מיסט ניכט גו דאס
זוא הין קוממסט, עס אייבנזוכעזוהען, מיבער דען ירדן
וועלכעס

וועלכעס דער עוויגער, דיין גאָטט, אַלט האָט. דיא פֿאַר־
זהובנ דעס עוויגען, דייגעס גאָטטעס, מיט בעשטאַנדיג
תּמרוּך בעריכטעט, פֿאָלק אַבפֿאַנג דעס יַהרעס בים מן לעס
עבדע: — (יג) וועדעט מיהר מוֹסן מיינען געבאָטהען
בעהאַלטען, דיא מיך מיין יעצט בעבע. דען עוויגען,
מייערען גאָטט, פֿון מייערעס גאַנצען הערצען, מוֹנד פֿון
מייער ער גאַנצען זעעלע זו ליבען, מוֹנד מיהם זו דיענען:
(יד) זוֹ וועלל מיך מייערעס לאַנד רעגען בעבען זור רעכ־
טען צייט. פֿרים־רעגען מוֹנד שפּאַטה־רעגען, לאַמיט זוֹא
לייך געטרייד, מוֹסט מוֹנד עהן מיינזאַמעלסט: (טו) מוֹנד
וועל פֿיר לייך פֿיה גראָס וואַכסען לאַסען מוֹך דייבעס פֿעלד,
לאָם זוֹא זו עסען האַבעסט מן מיבערפֿלוס: (יו) היטהעט
מיך מבער, לאָם מייער הערץ בּיכט פֿערפֿיהרט וועדט
לאָם מיהר עטוואָ מבוויכען, מוֹנד מבדערן בעטטערן דיהבעט,
מוֹנד זיא מבבעטהעט: (יז) דער נאָרן דעס עוויגען וועדט
מיבער מיך ענטברענבען, ער וועדע דען היממעל פֿער־
שׂלאָסען, לאָם קיין רעגען קאָממ, דיא ערדע וועדע מיהר
בעוואַכסען בּיכט הערפֿאַר בריגען, מוֹנד מיהר וועדעט גאַר
באַלד זו גרובע בעהען, פֿערן פֿון דעס פֿאַרטרעפֿלעכען
לאַנד, דאָס מיך דער עוויגע בעבען וועל: (יח) פֿאַסעט
מוֹסן דיסס וואַרט זו הערצען מוֹנד זו בעמיטהע. בינדעט
אַם זוֹך זום צייכען מוֹך דיא האַנד, מוֹנד טראַבעט זיא
זוֹא מוֹך זום נייכען מוֹך דיא שטערן, מוֹנד לעהרעט
אַם פֿאַרער־הוּיפּט־בינדע זוישען מייערען מוֹגען:
(יט) זעהרעט זיא מייערע זעהנ, מוֹך בעשטאַנדיג לאַנד
זו שפּרעכען. וועז זוֹא זו הויסע זיצענסט, אַדער מוֹך דער
רייסע ביסט, וועז זוֹא דיך הין־זעבענסט, מוֹנד וועז זוֹא
מוֹך־שטעהענסט: (כ) שרייבע זיא מוֹך דיא פֿפֿאַסטען
דייגעס הויסעס, מוֹנד אַן דייגע טהאַרע: (כא) לאַמיט
מיהר מוֹנד מייערע קינדער, מוֹך דעס ערד־רייכע, דאָס
דער עוויגע מייערען אַטערן נוגעשוואָרען, עס מיהנען
זו בעבען, אַנגעס יַהרע בּייבען מעבעט. זוֹ אַנגע דער
היממעל מיבער דער ערדע זיין וויירד: — (כב) דען וועז
מיהר אַלע דיא בעבאָטהע האַלטען וועדעט, דיא מיך מייך
זו טהון בעביטהע. נעמיך דען עוויגען, מייערען גאָטט,
זו ליבען, אַן זיינען וועגען זו וואַנדעלן, מוֹנד מיהם אַנזו־
האַנגען: (כג) זוֹ וויירד דער עוויגע אַלע דיסע פֿעלקער
פֿאַר מייך מוֹס־טרייבען. מוֹנד מיהר וועדעט פֿעלקער
ערבען, דיא גאָטער, וואָהין מיהר מייערען פֿוס זעצעט, אַלע
מייער זיין. פֿאַן דער וויסטע בים נוק לבנון, פֿאַן דעס
שטראָמעס פּרת בים נוק מייסערסטען מעערע אַלע מייערע
טהון קעננען. שרעקען מוֹנד פֿורכט פֿאַר מייך, וויירד דער
עוויגע, מייער גאָטט, אוף אַלע מבדער, דיא מיהר בעטרע־
טען, וועלכעס דער עוויגע, דיין גאָטט, אַלט האָט. דיא פֿאַר־

אַתָּה תָּמִיד עֵינֵי יְהוָה אֱלֹהֶיךָ בָּהּ מֵרֵשִׁית הַשָּׁנָה וְעַד
13 אַחֲרִית שָׁנָה׃ ס וְהָיָה אִם־שָׁמֹעַ תִּשְׁמְעוּ
אֶל־מִצְוֹתַי אֲשֶׁר אָנֹכִי מְצַוֶּה אֶתְכֶם הַיּוֹם לְאַהֲבָה אֶת־
יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם וּלְעָבְדוֹ בְּכָל־לְבַבְכֶם וּבְכָל־נַפְשְׁכֶם׃
14 וְנָתַתִּי מְטַר־אַרְצְכֶם בְּעִתּוֹ יוֹרֶה וּמַלְקוֹשׁ וְאָסַפְתָּ דְגָנֶךָ
טו וְתִירֹשְׁךָ וְיִצְהָרֶךָ׃ וְנָתַתִּי עֵשֶׂב בְּשָׂדְךָ לִבְהֶמְתֶּךָ וְאָכַלְתָּ
16 וְשָׂבָעְתָּ׃ הִשָּׁמְרוּ לָכֶם פֶּן־יִפְתֶּה לְבַבְכֶם וְסַרְתֶּם
17 וַעֲבַדְתֶּם אֱלֹהִים אֲחֵרִים וְהִשְׁתַּחֲוִיתֶם לָהֶם׃ וְחָרָה
אַף־יְהוָה בָּכֶם וְעָצַר אֶת־הַשָּׁמַיִם וְלֹא־יִהְיֶה מָטָר
וְהָאֲדָמָה לֹא תִתֵּן אֶת־יְבוּלָהּ וַאֲבַדְתֶּם מְהֵרָה מֵעַל
18 הָאָרֶץ הַטֹּבָה אֲשֶׁר יְהוָה נֹתֵן לָכֶם׃ וְשַׂמְתֶּם אֶת־
דְּבָרַי אֵלֶּה עַל־לְבַבְכֶם וְעַל־נַפְשְׁכֶם וּקְשַׁרְתֶּם אֹתָם
19 לְאוֹת עַל־יֶדְכֶם וְהָיוּ לְטוֹטָפֹת בֵּין עֵינֵיכֶם׃ וְלִמַּדְתֶּם
אֹתָם אֶת־בְּנֵיכֶם לְדַבֵּר בָּם בְּשִׁבְתְּךָ בְּבֵיתֶךָ וּבְלֶכְתְּךָ
כ בַּדֶּרֶךְ וּבְשָׁכְבְּךָ וּבְקוּמֶךָ׃ וּכְתַבְתָּם עַל־מְזוּזוֹת בֵּיתֶךָ
21 וּבִשְׁעָרֶיךָ׃ לְמַעַן יִרְבּוּ יְמֵיכֶם וִימֵי בְנֵיכֶם עַל הָאֲדָמָה
אֲשֶׁר נִשְׁבַּע יְהוָה לַאֲבֹתֵיכֶם לָתֵת לָהֶם כִּימֵי הַשָּׁמַיִם
מפטיר 22 עַל־הָאָרֶץ׃ ס כִּי אִם־שָׁמֹר תִּשְׁמְרוּן אֶת־כָּל־
הַמִּצְוָה הַזֹּאת אֲשֶׁר אָנֹכִי מְצַוֶּה אֶתְכֶם לַעֲשֹׂתָהּ
לְאַהֲבָה אֶת־יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם לָלֶכֶת בְּכָל־דְּרָכָיו וּלְדָבְקָה־
23 בוֹ׃ וְהוֹרִישׁ יְהוָה אֶת־כָּל־הַגּוֹיִם הָאֵלֶּה מִלִּפְנֵיכֶם
24 וִירִשְׁתֶּם גּוֹיִם גְּדֹלִים וַעֲצֻמִים מִכֶּם׃ כָּל־הַמָּקוֹם אֲשֶׁר
תִּדְרֹךְ כַּף־רַגְלְכֶם בּוֹ לָכֶם יִהְיֶה מִן־הַמִּדְבָּר וְהַלְּבָנוֹן
מִן־הַנָּהָר נְהַר־פְּרָת וְעַד הַיָּם הָאַחֲרוֹן יִהְיֶה גְּבֻלְכֶם׃
כה לֹא־יִתְיַצֵּב אִישׁ בְּפָנֶיכֶם פַּחְדְּכֶם וּמוֹרַאֲכֶם יִתֵּן׀ יְהוָה
אֱלֹהֵיכֶם עַל־פְּנֵי כָל־הָאָרֶץ אֲשֶׁר תִּדְרְכוּ־בָהּ כַּאֲשֶׁר
דִּבֶּר לָכֶם׃

ס ס ס מז 47 ראה

26 רְאֵה אָנֹכִי נֹתֵן לִפְנֵיכֶם הַיּוֹם בְּרָכָה וּקְלָלָה׃
27 אֶת־הַבְּרָכָה אֲשֶׁר תִּשְׁמְעוּ אֶל־מִצְוֹת יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם
28 אֲשֶׁר אָנֹכִי מְצַוֶּה אֶתְכֶם הַיּוֹם׃ וְהַקְּלָלָה אִם־לֹא
תִשְׁמְעוּ אֶל־מִצְוֹת יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם וְסַרְתֶּם מִן־הַדֶּרֶךְ
אֲשֶׁר אָנֹכִי מְצַוֶּה אֶתְכֶם הַיּוֹם לָלֶכֶת אַחֲרֵי אֱלֹהִים
אֲחֵרִים אֲשֶׁר לֹא־יְדַעְתֶּם׃ ס
29 וְהָיָה כִּי יְבִיאֲךָ
יְהוָה אֱלֹהֶיךָ אֶל־הָאָרֶץ אֲשֶׁר־אַתָּה בָא־שָׁמָּה לְרִשְׁתָּהּ
וְנָתַתָּה אֶת־הַבְּרָכָה עַל־הַר גְּרִזִים וְאֶת־הַקְּלָלָה עַל־הַר
ל עֵיבָל׃ הֲלֹא־הֵמָּה בְּעֵבֶר הַיַּרְדֵּן אַחֲרֵי דֶּרֶךְ מְבוֹא
הַשֶּׁמֶשׁ בְּאֶרֶץ הַכְּנַעֲנִי הַיֹּשֵׁב בָּעֲרָבָה מוּל הַגִּלְגָּל אֵצֶל
31 אֱלוֹנֵי מֹרֶה׃ כִּי אַתֶּם עֹבְרִים אֶת־הַיַּרְדֵּן לָבֹא לָרֶשֶׁת
אֶת־הָאָרֶץ אֲשֶׁר־יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם נֹתֵן לָכֶם וִירִשְׁתֶּם
אֹתָהּ וִישַׁבְתֶּם־בָּהּ׃ 32 וּשְׁמַרְתֶּם לַעֲשׂוֹת אֵת כָּל־הַחֻקִּים
וְאֶת־הַמִּשְׁפָּטִים אֲשֶׁר אָנֹכִי נֹתֵן לִפְנֵיכֶם הַיּוֹם׃

יב Cap. XII.

א אֵלֶּה הַחֻקִּים וְהַמִּשְׁפָּטִים אֲשֶׁר תִּשְׁמְרוּן לַעֲשׂוֹת בָּאָרֶץ
אֲשֶׁר נָתַן יְהוָה אֱלֹהֵי אֲבֹתֶיךָ לְךָ לְרִשְׁתָּהּ כָּל־הַיָּמִים
2 אֲשֶׁר־אַתֶּם חַיִּים עַל־הָאֲדָמָה׃ אַבֵּד תְּאַבְּדוּן אֶת־כָּל־
הַמְּקֹמוֹת אֲשֶׁר עָבְדוּ־שָׁם הַגּוֹיִם אֲשֶׁר אַתֶּם יְרַשִּׁים אֹתָם
אֶת־אֱלֹהֵיהֶם עַל־הֶהָרִים הָרָמִים וְעַל־הַגְּבָעוֹת וְתַחַת
3 כָּל־עֵץ רַעֲנָן׃ וְנִתַּצְתֶּם אֶת־מִזְבְּחֹתָם וְשִׁבַּרְתֶּם אֶת־
מַצֵּבֹתָם וַאֲשֵׁרֵיהֶם תִּשְׂרְפוּן בָּאֵשׁ וּפְסִילֵי אֱלֹהֵיהֶם
4 תְּגַדְּעוּן וְאִבַּדְתֶּם אֶת־שְׁמָם מִן־הַמָּקוֹם הַהוּא׃ לֹא־
ה תַעֲשׂוּן כֵּן לַיהוָה אֱלֹהֵיכֶם׃ כִּי אִם־אֶל־הַמָּקוֹם אֲשֶׁר־
יִבְחַר יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם מִכָּל־שִׁבְטֵיכֶם לָשׂוּם אֶת־שְׁמוֹ שָׁם
6 לְשִׁכְנוֹ תִדְרְשׁוּ וּבָאתָ שָּׁמָּה׃ וַהֲבֵאתֶם שָׁמָּה עֹלֹתֵיכֶם
וְזִבְחֵיכֶם וְאֵת מַעְשְׂרֹתֵיכֶם וְאֶת תְּרוּמַת יֶדְכֶם וְנִדְרֵיכֶם

ונדבתיכם

ראה

(כו) זיה! איך וועגע מיין הייטע פֿאָר, וועגען מוכ פֿון׃
(כז) דען וועגען, וועז מיהר דען בעבאָטהען דעס עוויגען,
מייערעס גאָטטעס, בעהאָרכעט, דיא מיך מיין ענט בעבי־
טהע׃ (כח) דען פֿון מבער, וועז מיהר דען בעבאָטהען דעס
עוויגען, מייערעס גאָטטעס, נישט בעהאָרכעט, מוכ פֿון
וועגע מבוייכעט, דען מיך מיין ענט פֿאָר־שרייבע. דאָס
מיהר בעמוך מבדערען בעטטערן כאָכפֿאָלגען, פֿון וועלכען
מיהר גאָר נישט וויסען׃ — (כט) וועז דער עוויגע, דיין
גאָטט, דיך מין דאָס לאַנד בריגען, דאַהין דוא בעהעפֿט,
מוק עס מיינזוכעהמען. זו זאָלסט דוא דען וועגען, מוק
דעם בערגע גרזים, מוכ דען פֿון, מוק דעם בערגע
עיבל מוישפערעכען (מסען׃ (ל) דיסע בערגע ליגען יענ־
זייטס דעס יכדן, ווייט הינמיבער, בעגען וואכען־מוכטער־
גאָנג, מין דער מבדשמאָפּט דעס פֿאָלקעס כנען, דאָס מוק
דעם פֿלאַטטען לאַנד וואָהנט, בעגען גלגל מיבער, נעבען
דעם מאָיב מדק׃ (לא) וועז מיהר מיבער דען יכדן גע־
גאַנגען זיין וועלדעט, דאָס לאַנד מיינזוכעהמען, דאָס דער
עוויגע, מייער גאָטט, מיך מיינגיבט. מיהר וועלדעט עס
מיינבעזאָממען, מוכ מיך דאָרין בעוואָנט מאָבען׃ (לב) זו
בעאַכטעט זאָרגפֿאָלטיג זוֹיע דיא בעוואָנט מוכ רעכטע,
דיא מיך מיין הייטע פֿאָרוועגע׃

קאַפּיטעל יב

(א) דיסעס זינד דיא בעוואָנט מוכ דיא רעכטע, דיא מיהר
זאָרגפֿאָלטיג זו בעאַכטעט האָבען, מין דעם לאַנדע, דאָס
דער עוויגע, דער גאָטט מייערער אָלטערן, דיר מיינזוכעה־
מען גיבט. זו זאָלסט זייטען, זו זאָלבע מיהר מוק דיסעם
ערד־רייכ דבען וועלדען׃ (ב) מיהר מיסט זאָלסט דיא
שטעלען בערשטעהרען, וזו דיא פֿעלקער, דיא מיהר מיס־
טרייבעט, מיהרען בעטטערן בעדיהבט האָבען. מוק האָהען
בערגען, מוק היגעלן, מוכ מוכטער יעדעם גרינען בוימ׃
(ג) רייסעט מיהרע מַזטאָרע מין. נעברבעכעט מיהרע
שטאַנד־זייכען. פֿערברענבעט מיהרע האַינע. הויעט דיא
בעשניצטען בילדער מיהרער בעטטער מוק, מוכ פֿערטיגען
מיהרען נאָמען פֿון דעמזעלבען אָרטע׃ (ד) דעם עוויגען,
מייערעם גאָטט, זאָלט מיהר מוק דיסע וויסע נישט דיהבען׃
(ה) נאָבערן זו דעם אָרטע הין, דען פֿר מוס מַזען מייערען
שטאַמען פֿרוואָהלען וויכד, זייבען נאָמען לאָהן זו וועגען.
זו דיסער זייבער וואָהנזוב זאָלט מיהר וואַזען, לאָרט הין
זאָלסט דוא קאָמען׃ (ו) לאָרט הין זאָלט מיהר מייערע גאַב־
גען פֿאָפֿער, מוכ מבדרע שאָפֿט־אָפֿער, מייערע בעהבטען,
מייערע מילד העבע, בעלידבע מוכ פֿרייא־וויליגיב גאָבען,
וויא מוך דיא ערסט־געבורטען מייערעס גראָסען מוכ
קייבען

ערד־רייכע יאבעסט: — (כ) ווען דער עוויגער, דיין גאָטט, וועט
דיין
קיינען פֿיהעס ברינגען: (ז) דאָזעלבסט פֿאָר דעם עוויגען,
ערגעהרען, מוזט מיך נעבסט מיערען
גאָטט, פֿערגעסען, מוזט דיין
דיין עגיפּטען אין פֿערגניגען מאַכען, מיט דעם, וואָס מיר
דורך דען זעגען דעם עוויגען, מיערעם גאָטטעס, ערווע־
בען האַבט: (ח) מיהר מיסט מאַכען ניכט נאָך אונסערע, ווי מיר
יעצט היער טהון · מיין יעדער וואָס מיהר בעזיבט: (ט) דען
נאָך זייט מיהר ניכט צו דער רוהע, מוזט צו דעם בעזיצע
גענאַמעט, דען דער עוויגע, דיין גאָטט, דיר גיעבען וויל:
(י) מיהר וועלדעט פֿאַר מיבער דען ירדן גיעהען, מוזט מיך
דעם זאַגען וואָהנען, דאָס דער עוויגע, מייער גאָטט, מיך
גוט ערבע גיעבען וויל · ער ווירד מיך רוהע פֿערשאַפֿען
פֿאָר אַלע מיערען פֿיינדען אומהער, מוזט מיהר וועלדעט
זיכער מוזט רוהיג וואָהנען: (יא) דאַנאָך וועלט מיהר מיר דען
אָרט, דען דער עוויגע, מייער גאָטט, ערוואַהלען ווירד, זייבען
בראַנט דאָזעלבסט וואָהנען לאָזט · דאָרט הין זאָלט מיהר
אַלעס דאַסיעניגע ברינגען, וואָס מיך מייך גיעביטהע ·
מיערע גאַבען פֿאַר מוזט מיהר פֿאַרערע שאַלט־פֿאַר,
מיערע נעהבטען מוזט מילד העבע, מוזט דיא מויסער־
עסענען גיעליבדע, דיא מיהר דעם עוויגען לאָזט עהרען גע־
בראַנט ווערדעט: (יב) דאָזעלבסט זאָלט מיהר פֿערגניגט זיין
פֿאָר דעם עוויגען, מייערע גאָטט · מיהר, מיערע זהנע
מוזט טעכטער, קנעכטע מוזט מאַגדע, ווייא מוך דער לוי,
דער אין מיערען טהאָרען מיסט · דען דיסער ווירד קיין טהייל
מוזט קיין ערב־גוט מוזטער מיך בעקאָממען: (יג) היטהע
דיך, דאָס זוא דיינע אָפֿפֿער ניכט אַן יעדעם אָרט, דער
דיר מיז זיא מוזגען פֿאַזלט, דאַרבריגעסט: (יד) זאַנדערן
אַן דעם אָרט, דען דער עוויגע מיז מיינעם דיינער שטאַמע
ערוואַהלען ווירד · דאָרט הין זאָלט זוא דיינע גאַבען אָפֿפֿער
ברינגען, מוזט דאָזעלבסט אַלעס פֿערריכטען, וואָס מיך דיר
גיבעיטהע: (טו) יעדאָך קאַנסט זוא מיז אַלען דיינען טהאָרען,
נאָך מייגעם בעזיבען שאַלטען מוזט פֿלייש עסען, נאָך דעם
זעגען דעם עוויגען, דיינעם גאָטטעס, דען ער דיר בע־
שידען האַט · דאָזעלבסט קאָן דער מוראַרינע מיט דעם ריינען
עסען, זוי ווי מיך רעה אָדער מייגען הירש: (טז) נור דאָס
בלוט זאָלט מיהר ניכט עסען, זאַנדערן גיסען אויף דיא ערדע ניסען,
ווי ווסער: (יז) אַלען דען נעהבטען פֿאָן דיינעם גערטריידע,
מאָסט מוזט עהן, דיא ערסט־געבורטען דיינעם גרעסען
זוי ווסער: (יח) אַנדערן אַן דעם אָרט, דען דער עוויגע, דיין גאָטט,
ערוואַהלען ווירד, זאָלט מיהר דיא דאָזעלבסט עסען, דיין גאָטט
זוא דיינען שטאַלטען ניכט פֿערגעהרען:
דאַרפֿסט זוא מיז דיינען שטאַלטען ניכט פֿערגעסען:
וירסט, אַלע פֿרייוויליגען געשענקע מוזט מילד העבען,
מוזט קויפען פֿיהעס · מוזט אַלע בעזיבדע דיא זוא בעאַמבען
אָסט מוזט עהן, דיא ערסט־געבורטען דיינעם גרעסען
זוי ווסער: (יז) אַלען דען נעהבטען פֿאָן דיינעם בעטרייבע,
בזוט זאָלט מיהר ניכט עסען, זאַנדערן אויף דיא ערדע גיסען,
עסען, זוי ווי מיך רעה אָדער מייגען הירש: (יו) נור דאָס
שידען האָט · דאָזעלבסט קאָן דער מוראַרינע מיט דעם ריינען

7 וְנִדְבֹתֵיכֶם וּבְכֹרֹת בְּקַרְכֶם וְצֹאנְכֶם׃ וַאֲכַלְתֶּם שָׁם
לִפְנֵי יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם וּשְׂמַחְתֶּם בְּכֹל מִשְׁלַח יֶדְכֶם אַתֶּם
8 וּבָתֵּיכֶם אֲשֶׁר בֵּרַכְךָ יְהוָה אֱלֹהֶיךָ׃ לֹא תַעֲשׂוּן כְּכֹל
אֲשֶׁר אֲנַחְנוּ עֹשִׂים פֹּה הַיּוֹם אִישׁ כָּל־הַיָּשָׁר בְּעֵינָיו׃
9 כִּי לֹא־בָאתֶם עַד־עָתָּה אֶל־הַמְּנוּחָה וְאֶל־הַנַּחֲלָה
י אֲשֶׁר־יְהוָה אֱלֹהֶיךָ נֹתֵן לָךְ׃ וַעֲבַרְתֶּם אֶת־הַיַּרְדֵּן
וִישַׁבְתֶּם בָּאָרֶץ אֲשֶׁר־יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם מַנְחִיל אֶתְכֶם
וְהֵנִיחַ לָכֶם מִכָּל־אֹיְבֵיכֶם מִסָּבִיב וִישַׁבְתֶּם־בֶּטַח׃
שני 11 וְהָיָה הַמָּקוֹם אֲשֶׁר־יִבְחַר יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם בּוֹ לְשַׁכֵּן שְׁמוֹ
שָׁם שָׁמָּה תָּבִיאוּ אֵת כָּל־אֲשֶׁר אָנֹכִי מְצַוֶּה אֶתְכֶם
עוֹלֹתֵיכֶם וְזִבְחֵיכֶם מַעְשְׂרֹתֵיכֶם וּתְרֻמַת יֶדְכֶם וְכֹל
12 מִבְחַר נִדְרֵיכֶם אֲשֶׁר תִּדְּרוּ לַיהוָה׃ וּשְׂמַחְתֶּם לִפְנֵי
יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם אַתֶּם וּבְנֵיכֶם וּבְנֹתֵיכֶם וַעֲבָדֵיכֶם
וְאַמְהֹתֵיכֶם וְהַלֵּוִי אֲשֶׁר בִּשְׁעָרֵיכֶם כִּי אֵין לוֹ חֵלֶק
13 וְנַחֲלָה אִתָּכֶם׃ הִשָּׁמֶר לְךָ פֶּן־תַּעֲלֶה עֹלֹתֶיךָ בְּכָל־
14 מָקוֹם אֲשֶׁר תִּרְאֶה׃ כִּי אִם־בַּמָּקוֹם אֲשֶׁר־יִבְחַר יְהוָה
בְּאַחַד שִׁבְטֶיךָ שָׁם תַּעֲלֶה עֹלֹתֶיךָ וְשָׁם תַּעֲשֶׂה כָּל אֲשֶׁר
סו אָנֹכִי מְצַוֶּךָּ׃ רַק בְּכָל־אַוַּת נַפְשְׁךָ תִּזְבַּח ׀ וְאָכַלְתָּ
בָּשָׂר כִּבְרַכַת יְהוָה אֱלֹהֶיךָ אֲשֶׁר נָתַן־לְךָ בְּכָל־שְׁעָרֶיךָ
16 הַטָּמֵא וְהַטָּהוֹר יֹאכְלֶנּוּ כַּצְּבִי וְכָאַיָּל׃ רַק הַדָּם לֹא
17 תֹאכֵלוּ עַל־הָאָרֶץ תִּשְׁפְּכֶנּוּ כַּמָּיִם׃ לֹא־תוּכַל לֶאֱכֹל
בִּשְׁעָרֶיךָ מַעְשַׂר דְּגָנְךָ וְתִירֹשְׁךָ וְיִצְהָרֶךָ וּבְכֹרֹת בְּקָרְךָ
וְצֹאנֶךָ וְכָל־נְדָרֶיךָ אֲשֶׁר תִּדֹּר וְנִדְבֹתֶיךָ וּתְרוּמַת יָדֶךָ׃
18 כִּי אִם־לִפְנֵי יְהוָה אֱלֹהֶיךָ תֹּאכְלֶנּוּ בַּמָּקוֹם אֲשֶׁר יִבְחַר
יְהוָה אֱלֹהֶיךָ בּוֹ אַתָּה וּבִנְךָ וּבִתֶּךָ וְעַבְדְּךָ וַאֲמָתֶךָ וְהַלֵּוִי
אֲשֶׁר בִּשְׁעָרֶיךָ וְשָׂמַחְתָּ לִפְנֵי יְהוָה אֱלֹהֶיךָ בְּכֹל מִשְׁלַח
19 יָדֶךָ׃ הִשָּׁמֶר לְךָ פֶּן־תַּעֲזֹב אֶת־הַלֵּוִי כָּל־יָמֶיךָ עַל־
כ אַדְמָתֶךָ׃ ס כִּי־יַרְחִיב יְהוָה אֱלֹהֶיךָ אֶת־גְּבֻלְךָ

כאשר

כַּאֲשֶׁר דִּבֶּר־לָךְ וְאָמַרְתָּ אֹכְלָה בָּשָׂר כִּי־תְאַוָּה נַפְשְׁךָ
לֶאֱכָל בָּשָׂר בְּכָל־אַוַּת נַפְשְׁךָ תֹּאכַל בָּשָׂר׃ 21 כִּי־יִרְחַק
מִמְּךָ הַמָּקוֹם אֲשֶׁר יִבְחַר יְהוָה אֱלֹהֶיךָ לָשׂוּם שְׁמוֹ שָׁם
וְזָבַחְתָּ מִבְּקָרְךָ וּמִצֹּאנְךָ אֲשֶׁר נָתַן יְהוָה לְךָ כַּאֲשֶׁר
צִוִּיתִךָ וְאָכַלְתָּ בִּשְׁעָרֶיךָ בְּכֹל אַוַּת נַפְשֶׁךָ׃ 22 אַךְ כַּאֲשֶׁר
יֵאָכֵל אֶת־הַצְבִי וְאֶת־הָאַיָּל כֵּן תֹּאכְלֶנּוּ הַטָּמֵא
וְהַטָּהוֹר יַחְדָּו יֹאכְלֶנּוּ׃ 23 רַק חֲזַק לְבִלְתִּי אֲכֹל הַדָּם
כִּי הַדָּם הוּא הַנָּפֶשׁ וְלֹא־תֹאכַל הַנֶּפֶשׁ עִם־הַבָּשָׂר׃
לֹא תֹאכְלֶנּוּ עַל־הָאָרֶץ תִּשְׁפְּכֶנּוּ כַּמָּיִם׃ 24 כה לֹא תֹאכְלֶנּוּ
לְמַעַן יִיטַב לְךָ וּלְבָנֶיךָ אַחֲרֶיךָ כִּי־תַעֲשֶׂה הַיָּשָׁר בְּעֵינֵי
יְהוָה׃ 26 רַק קָדָשֶׁיךָ אֲשֶׁר־יִהְיוּ לְךָ וּנְדָרֶיךָ תִּשָּׂא וּבָאתָ
אֶל־הַמָּקוֹם אֲשֶׁר־יִבְחַר יְהוָה׃ 27 וְעָשִׂיתָ עֹלֹתֶיךָ הַבָּשָׂר
וְהַדָּם עַל־מִזְבַּח יְהוָה אֱלֹהֶיךָ וְדַם־זְבָחֶיךָ יִשָּׁפֵךְ עַל־
מִזְבַּח יְהוָה אֱלֹהֶיךָ וְהַבָּשָׂר תֹּאכֵל׃ 28 שְׁמֹר וְשָׁמַעְתָּ
אֵת כָּל־הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה אֲשֶׁר אָנֹכִי מְצַוֶּךָּ לְמַעַן יִיטַב
לְךָ וּלְבָנֶיךָ אַחֲרֶיךָ עַד־עוֹלָם כִּי תַעֲשֶׂה הַטּוֹב וְהַיָּשָׁר
בְּעֵינֵי יְהוָה אֱלֹהֶיךָ׃ ס 29 שלישי כִּי־יַכְרִית יְהוָה
אֱלֹהֶיךָ אֶת־הַגּוֹיִם אֲשֶׁר אַתָּה בָא־שָׁמָּה לָרֶשֶׁת אוֹתָם
מִפָּנֶיךָ וְיָרַשְׁתָּ אֹתָם וְיָשַׁבְתָּ בְּאַרְצָם׃ ל הִשָּׁמֶר לְךָ פֶּן־
תִּנָּקֵשׁ אַחֲרֵיהֶם אַחֲרֵי הִשָּׁמְדָם מִפָּנֶיךָ וּפֶן־תִּדְרֹשׁ
לֵאלֹהֵיהֶם לֵאמֹר אֵיכָה יַעַבְדוּ הַגּוֹיִם הָאֵלֶּה אֶת־
אֱלֹהֵיהֶם וְאֶעֱשֶׂה־כֵּן גַּם־אָנִי׃ 31 לֹא־תַעֲשֶׂה כֵן לַיהוָה
אֱלֹהֶיךָ כִּי כָל־תּוֹעֲבַת יְהוָה אֲשֶׁר שָׂנֵא עָשׂוּ לֵאלֹהֵיהֶם
כִּי גַם אֶת־בְּנֵיהֶם וְאֶת־בְּנֹתֵיהֶם יִשְׂרְפוּ בָאֵשׁ
לֵאלֹהֵיהֶם׃

יג Cap. XIII.

אֵת כָּל־הַדָּבָר אֲשֶׁר אָנֹכִי מְצַוֶּה אֶתְכֶם אֹתוֹ תִשְׁמְרוּ א
לַעֲשׂוֹת לֹא־תֹסֵף עָלָיו וְלֹא תִגְרַע מִמֶּנּוּ׃ פ

דייטע גרענצען ערווייטערן ווירד, ווי אר איר פערהייסען,
אונד זוא שפריכסט, איך מעכטע פלייש עסען, ווייל דיר
עטווען לוסט צו פלייש עסען. זא קאנסט זו עסען: (כא) ווען
זוא דען נאהענגעפעללען פלייש עסען: (כא) ווען ארט, דען
ער עווידע, דיין גאטט, ערוואהלען ווירד, זייבען באומען
דאהין זו זעצען, דירפטע זו ווייט אב פון דיר זיין, זוא
קאנסט דו פון אלליגע פלייש עסען, ווי מען רעה אדער הירש
עסט. (כב) יעדאך ווירד עס געגעסטן, ווי מען שטודטען
פערזעהרן. אונד בלוט דארף ניכט מען דייבען שטודטען
דאס בלוט איז דאס לעבען, זא שולדטען ווי מיך דיר
געבאהטן. אונד בלוט ניכט עסען, דאס דו גוט
זאלסט זו דיר זעלבסט אונד דיינע קינדערן נאך דיר וואהל גיהען,
ווען דו טהוסט וואס רעכט אין דען אוגען גאטטעס דיינעס.
(כה) ווען דו דאס בלוט ניכט עסעסט, זא טהוסט זוא,
עס דיר אונד דיינען קינדערן נאך דיר וואהל גיהען: (כו) דאך
הינגעגעבען וואס זוא דען גאטטע זוא ווילליגטען זאלען
דייבע געלובדע, אונד דאס מיטע דען ארט קומען, דען
ער ווידע, דען ער עווידע ערוואהלען ווירד: (כז) דא-
זועלבסט ווילסט זוא דייבע ברענד-אופפער, זא וואהל פלייש
אונד בלוט, אוף דען אלטאר דעס עווידען, דייבעס גאטטעס,
דאך בלוט דיינער אופפער מוס אוף דען אלטאר דעס עווידען
גאטטעס, אונד דאס פלייש מאגסט דו עסען: (כח) מערקע
אונד בעפאלגע אלע דיסע ווארטע, וי איך דיר גבעביטהע.
מוכט בעפעלגע אלע דיסע ווארטע, וי איך דיר גבעביטהע.
מיט עווידע גליק, ווען דו טהוסט, וואס רעכט אין דען אוגען
גאטטעס דיינעס: (כט) ווען
זוא דען גאטט דיין הערן אוסרוטטען פאר דיר, דאס דו
קומסט זיא בעזיטזען אונד זי פערדרענגסט, אונד וואוינסט
אין זייער לאנד: (ל) זא היטהע דיך, דאס זוא נישט נאך
פערטרייבען הין גיהעסט, אוף דיר נישט פרעגסט נאך
דיסע פעלקער, וי זיא דיענען אירע גאטטער, אוף זוא אוך
טהוסט. (לא) זוא ווילסט דאס עווידע גליק, דייבעס גאטטעס,
דען ער האסט, דען ער האסט אוך זיינע זוהנע אונד
טעכטער פון פייער פערברענט אירע גאטטער. (א) אלליעס,
וואס איך דיך בעפעהוע, זוללסט זו זארגפעלטיג האלטען,
דען
זו דען
דען
דען

זון
מנדערען געטטערען דיהנען, דיא מיהר ניכט קעננעט:
(יד) עס זיינ מיין רוכאָסעס געסינדעל פּאָן דיר זעבסט
מוס · געגאַנגען, מוכ האַבען דיא מיינוּאָהנער זיינען שטאָלט
פּערפֿיהרט, מוכ געשפּראָכען, קומען, וור וואָלען
(טו) וואָל מיין פּראָבּעט פֿאַר טרייאַר מוכטער מיין מוס־
שטעהעט · מוכ גיבט דיר מיין פּאַר־נייכען פֿאַר וואַנדער:
(ג) דאָס פּאַר־נייכען פֿאַר וואַנדער טריפֿט מוך מיין /
פּאַפּאַ אָר דיר בעזאַגט האַט · דאַבייא אר פֿאַר שפּריכט /
זאָסעט מוכ פֿאַרערן בעטטערן פּאָלבען, דיא מיהר ניכט
קעננעט, מוכ מיהנען גאָטטעס־דיהנסט ערווייסען: (ד) זו
וואָלט זוך זע וואַרטען דיסעס פּראָפּעטען פֿאַר טרייאַרס
ניכט בעהאָרכען · זע זער עווינג, מייער גאָטט, וואָל מיך
פּאַפּאַ מיהר דיא פּראָבּע שטעלען, מוס מן זע טאַג נו בריננען,
מוס דיא פּראָבּע מיהר מיהן, זע זער עווינג, מייערען גאָטט, פֿאָן גאַנצעם
הערצען מוכ פֿאָן גאַנצער זעעל ליבען: (ה) דעם עווינג,
מייערעם גאָטט, זאָלט מיהר נאָך־פֿאָלגען, פֿאָר מיהם עהר־
פֿורכט האַבען, זיינע געבאָטטע האַלטען, זיינער שטימע
בעהאָרכען, מיהם דיהנען מוכ מיהם אַנהאַנגען: (ו) יענער
פּראָפּעט פֿאַר טרייאַר מוכטער זאָל וואָל בעטעדעט וואָרדען /
וויל ער אַבפֿאַל געלעהרט האַט / פֿאָן דעם עווינגען / מייערעם
גאָטט, זער מיך מוס דעם לאַנד מיצרים, מוס דעם
שקלאַפען־הויס ערלעדיגט האַט · (מוכ דיא אַב־
סיכט בעהאַבט) דיך מוס דעם וואָגע נו פֿערפֿיהרען, דען דיר
זער עווינג, זיין גאָטט, נו בעהען בעבאָטהעט · מוך זאָלט
מוס דעם שקלאַפען־הויס ערלעדיגט האַט · (מוכ דיא אַב־
(ז) וון
וויסט זאָלט זוך דען בעסטן וואָג־שאַפֿען: — (ז) וון
דיך זיין וייבליכער ברודער, זיין זאָהן, זיינע טאָכטער /
זיין וויב מין זיינען אַרמען, פֿאַר זיין הערצענס־פֿריינד
זיין וויל מין זיינען פֿערפֿיהרען וויל, מוכ שפּריכט, קאָם! וויר וואָלען
הייוט פֿערפֿיהרען זיין / דיא וואָלקער פֿון אַרמען / פֿאַר זיין הערצענס־פֿריינד
אַנהערען בעטטערען דיהנען, דיא וואָלקער זוך נאָך זיינע
אָלטערן בעקאַנט האַבען: (ח) פֿאָן דען בעטטערן דער
פֿעלקער, דיא מוך מיך הער וואָהנען, זיא מעגען מיך נאַהע /
אַדער פֿערנעהערנ פֿאָן מיך זיין · פֿאָן מיינעם עננד דער
ערדע ביס נום אַנדערן: (ט) זו וואָלטיגע מיהם ניכט מיין /
אוכ גיב מיהם קיין בעהער · מוך זאָל זיין מיטליד זיינער
מוכ דיא / דאָס זוך אַנדערן מיט מיהם האַבען /
ניכט שאָנען, זוך זאָלט ניכט בעדעקען: (י) זאָנדערן מוסבּרינגען
מוכ דיא זאָלט זו טעדטען · דיינע האַנד זיין דיא ערסט אן מיהם / מיהן
זאָלט זוך מיהן · דיינע האַנד זיין דיא ערסט אן מיהם / מיהן
נו טעדטען · מוכ זאָל דיא האַנד דעס גאַנצען פֿאָלקעס:
(יא) שטייניגען מוסט זוך מיהן, דאָס ער שטערבע · וואָל
ער דיך פֿאָן דעם עווינגען, דיינעם גאָטט, האַט אַב־פֿיהרען
וואָלען / דער דיך מוס דעם לאַנד מצרים, מוס דעם
שקלאַפען־הויס געפֿיהרעט האַט: (יב) זאָמיט דיא גע־
סאַמטע נאָכקומען עס הערע מוכ זיך פֿירכטע, מוכ ניכט
מוכטער מיך פֿערנער ערגעליכען בעסטס מוכטערנעהמ:
(יג) וון זוך פֿאָן מיינער דער שטאָדטע, דיא דער עווינג /
זיין גאָטט, דיר נור וואָהנ וכנ גיבט, דיא נאָכריכט הערעסט:

2 כִּי־יָקוּם בְּקִרְבְּךָ נָבִיא אוֹ חֹלֵם חֲלוֹם וְנָתַן אֵלֶיךָ אוֹת
3 אוֹ מוֹפֵת׃ וּבָא הָאוֹת וְהַמּוֹפֵת אֲשֶׁר־דִּבֶּר אֵלֶיךָ
לֵאמֹר נֵלְכָה אַחֲרֵי אֱלֹהִים אֲחֵרִים אֲשֶׁר לֹא־יְדַעְתָּם
4 וְנָעָבְדֵם׃ לֹא תִשְׁמַע אֶל־דִּבְרֵי הַנָּבִיא הַהוּא אוֹ אֶל־
חוֹלֵם הַחֲלוֹם הַהוּא כִּי מְנַסֶּה יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם אֶתְכֶם
לָדַעַת הֲיִשְׁכֶם אֹהֲבִים אֶת־יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם בְּכָל־לְבַבְכֶם
5 וּבְכָל־נַפְשְׁכֶם׃ אַחֲרֵי יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם תֵּלֵכוּ וְאֹתוֹ
תִירָאוּ וְאֶת־מִצְוֹתָיו תִּשְׁמֹרוּ וּבְקֹלוֹ תִשְׁמָעוּ וְאֹתוֹ תַעֲבֹדוּ
6 וּבוֹ תִדְבָּקוּן׃ וְהַנָּבִיא הַהוּא אוֹ חוֹלֵם הַחֲלוֹם הַהוּא
יוּמָת כִּי דִבֶּר־סָרָה עַל־יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם הַמּוֹצִיא אֶתְכֶם׃
מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם וְהַפְדֵךָ מִבֵּית עֲבָדִים לְהַדִּיחֲךָ מִן־הַדֶּרֶךְ
אֲשֶׁר צִוְּךָ יְהוָה אֱלֹהֶיךָ לָלֶכֶת בָּהּ וּבִעַרְתָּ הָרָע
7 מִקִּרְבֶּךָ׃ ס כִּי יְסִיתְךָ אָחִיךָ בֶּן־אִמֶּךָ אוֹ־
בִנְךָ אוֹ־בִתְּךָ אוֹ׃ אֵשֶׁת חֵיקֶךָ אוֹ רֵעֲךָ אֲשֶׁר כְּנַפְשְׁךָ
בַּסֵּתֶר לֵאמֹר נֵלְכָה וְנַעָבְדָה אֱלֹהִים אֲחֵרִים אֲשֶׁר לֹא
8 יָדַעְתָּ אַתָּה וַאֲבֹתֶיךָ׃ מֵאֱלֹהֵי הָעַמִּים אֲשֶׁר סְבִיבֹתֵיכֶם
הַקְּרֹבִים אֵלֶיךָ אוֹ הָרְחֹקִים מִמֶּךָּ מִקְצֵה הָאָרֶץ וְעַד־
9 קְצֵה הָאָרֶץ׃ לֹא־תֹאבֶה לוֹ וְלֹא תִשְׁמַע אֵלָיו וְלֹא־
י תָחוֹס עֵינְךָ עָלָיו וְלֹא־תַחְמֹל וְלֹא־תְכַסֶּה עָלָיו׃ כִּי
הָרֹג תַּהַרְגֶנּוּ יָדְךָ תִּהְיֶה־בּוֹ בָרִאשׁוֹנָה לַהֲמִיתוֹ וְיַד
11 כָּל־הָעָם בָּאַחֲרֹנָה׃ וְסָקַלְתּוֹ בָאֲבָנִים וָמֵת כִּי בִקֵּשׁ
לְהַדִּיחֲךָ מֵעַל יְהוָה אֱלֹהֶיךָ הַמּוֹצִיאֲךָ מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם
12 מִבֵּית עֲבָדִים׃ וְכָל־יִשְׂרָאֵל יִשְׁמְעוּ וְיִרָאוּן וְלֹא־יוֹסִפוּ
13 לַעֲשׂוֹת כַּדָּבָר הָרָע הַזֶּה בְּקִרְבֶּךָ׃ ס כִּי
תִשְׁמַע בְּאַחַת עָרֶיךָ אֲשֶׁר יְהוָה אֱלֹהֶיךָ נֹתֵן לְךָ לָשֶׁבֶת
14 שָׁם לֵאמֹר׃ יָצְאוּ אֲנָשִׁים בְּנֵי־בְלִיַּעַל מִקִּרְבֶּךָ וַיַּדִּיחוּ
אֶת־יֹשְׁבֵי עִירָם לֵאמֹר נֵלְכָה וְנַעָבְדָה אֱלֹהִים אֲחֵרִים

קמץ ברביע v. 6. אשר

אֲשֶׁר לֹא־יְדַעְתָּם׃ וְדָרַשְׁתָּ וְחָקַרְתָּ וְשָׁאַלְתָּ הֵיטֵב וְהִנֵּה 14
אֱמֶת נָכוֹן הַדָּבָר נֶעֱשְׂתָה הַתּוֹעֵבָה הַזֹּאת בְּקִרְבֶּךָ׃
הַכֵּה תַכֶּה אֶת־יוֹשְׁבֵי הָעִיר הַהִוא לְפִי־חָרֶב הַחֲרֵם 15
אֹתָהּ וְאֶת־כָּל־אֲשֶׁר־בָּהּ וְאֶת־בְּהֶמְתָּהּ לְפִי־חָרֶב׃
וְאֶת־כָּל־שְׁלָלָהּ תִּקְבֹּץ אֶל־תּוֹךְ רְחֹבָהּ וְשָׂרַפְתָּ בָאֵשׁ 16
אֶת־הָעִיר וְאֶת־כָּל־שְׁלָלָהּ כָּלִיל לַיהוָה אֱלֹהֶיךָ וְהָיְתָה
תֵּל עוֹלָם לֹא תִבָּנֶה עוֹד׃ וְלֹא־יִדְבַּק בְּיָדְךָ מְאוּמָה 17
מִן־הַחֵרֶם לְמַעַן יָשׁוּב יְהוָה מֵחֲרוֹן אַפּוֹ וְנָתַן־לְךָ
רַחֲמִים וְרִחַמְךָ וְהִרְבֶּךָ כַּאֲשֶׁר נִשְׁבַּע לַאֲבֹתֶיךָ׃ כִּי 18
תִשְׁמַע בְּקוֹל יְהוָה אֱלֹהֶיךָ לִשְׁמֹר אֶת־כָּל־מִצְוֹתָיו
אֲשֶׁר אָנֹכִי מְצַוְּךָ הַיּוֹם לַעֲשׂוֹת הַיָּשָׁר בְּעֵינֵי יְהוָה
אֱלֹהֶיךָ׃ ס

יד Cap. XIV.

בָּנִים אַתֶּם לַיהוָה אֱלֹהֵיכֶם לֹא תִתְגֹּדְדוּ וְלֹא־ א רביעי
תָשִׂימוּ קָרְחָה בֵּין עֵינֵיכֶם לָמֵת׃ כִּי עַם קָדוֹשׁ אַתָּה 2
לַיהוָה אֱלֹהֶיךָ וּבְךָ בָּחַר יְהוָה לִהְיוֹת לוֹ לְעַם סְגֻלָּה
מִכֹּל הָעַמִּים אֲשֶׁר עַל־פְּנֵי הָאֲדָמָה׃ ס לֹא 3
תֹאכַל כָּל־תּוֹעֵבָה׃ זֹאת הַבְּהֵמָה אֲשֶׁר תֹּאכֵלוּ שׁוֹר 4
שֵׂה כְשָׂבִים וְשֵׂה עִזִּים׃ אַיָּל וּצְבִי וְיַחְמוּר וְאַקּוֹ וְדִישֹׁן ה
וּתְאוֹ וָזֶמֶר׃ וְכָל־בְּהֵמָה מַפְרֶסֶת פַּרְסָה וְשֹׁסַעַת שֶׁסַע 6
שְׁתֵּי פְרָסוֹת מַעֲלַת גֵּרָה בַּבְּהֵמָה אֹתָהּ תֹּאכֵלוּ׃ אַךְ 7
אֶת־זֶה לֹא תֹאכְלוּ מִמַּעֲלֵי הַגֵּרָה וּמִמַּפְרִיסֵי הַפַּרְסָה
הַשְּׁסוּעָה אֶת־הַגָּמָל וְאֶת־הָאַרְנֶבֶת וְאֶת־הַשָּׁפָן כִּי־
מַעֲלֵה גֵרָה הֵמָּה וּפַרְסָה לֹא הִפְרִיסוּ טְמֵאִים הֵם
לָכֶם׃ וְאֶת־הַחֲזִיר כִּי־מַפְרִיס פַּרְסָה הוּא וְלֹא גֵרָה 8
טָמֵא הוּא לָכֶם מִבְּשָׂרָם לֹא תֹאכֵלוּ וּבְנִבְלָתָם לֹא
תִגָּעוּ׃ ס אֶת־זֶה תֹּאכְלוּ מִכֹּל אֲשֶׁר בַּמָּיִם 9
כֹּל אֲשֶׁר־לוֹ סְנַפִּיר וְקַשְׂקֶשֶׂת תֹּאכֵלוּ׃ וְכֹל אֲשֶׁר

אין

(טו) זוא ווירסט געבוויא מוטערוואטן / בא־כאפארשען / מוב דיך בעפראגען / מוב ניבטן / דאס דער בעריכט וואהר מוב גענוים / מוב דיסע שאך־טהאט מוטער מיך בעשעהען זייא׃
(יו) זא זאלסט זוא ניא מייטוואהנער ערוויבען שטאלט מיט דער שאפע דעם שווערטעס ניבער־הויען · ניא שטאלט / בעבסט אלעס דאס קאביבען מיסט / בים מוף דאס פיה / נור שאפע דעם שווערטעס פערדאמנט׃ (יז) ניא זאמט־ליכע בייטע דער שטאלט אבער זאלסט זוא מיטטען מוף דער שטראפט נוסאמען וועדען / מוב דאך זאלסט ניא מיהרער גאטטן בייטע אבנעבען / מוב דעם עוויגען / דייגעם גאטט / נו עהרען פעלוים פערבערגענען זאסען · זיא (מ) דאס שווין / עס האט נוור אבעד טהייטע קווין / מיסט אבער ניכט ווידערקויענד / מוב אלע אלסא מיך מוברין · דען (ח) דאס קאביבען / (אבער ניא בערג־הוס / אבער קאמעל / דען האבען האבען דאס שטאלעו־שווין) זיא זינד נוור ווידערקויענד / האבען בע קווין האבען דאס קאביבען מיסט / קענט מיהר עסען׃ (ז) פאלגענדע וידערקויענד מוב דאס בוא דורך־בעשפאלטען־אבער / ליא בוא ווידערקויען / אדער בערג־הוס / אדער קאמעל / דען האבען מוב דאס קאביבען / (אדער ליא הייבען / דען שטאלעו־שווין) זיא זינד נוור ווידערקויענד / האבען דאס שטאלעו־שווין) זיא זינד נוור ווידערקויענד / האבען

(ם) פאלגענדעס עסען · אלעס וואס אין וואסער לעבט / קענט מיהר פאלגענדעס עסען · אלעס וואס פלאסע־פלאסע / האט פלאסע / דאס זוא אלסא טהוסט / ווען מין דען מויגען דעס עוויגען / דייגעס גאטטעס / רעכט מיסט׃

קאפיטעל יד

(א) מיהר זייד קינדער דעס עוויגען / מייערעס גאטטעס · מיהר מיסט מיך אלסא אייא מיינער זייכא / קיינע ווואנדען מיינשענייזען / מוך קיינע פלאטטען נוישען דען מויגען שעערען׃ (ב) דען זוא ביסט מיין / דעס עוויגען / דייגעס גאטט / הייליגעס פאלק · מוב דיך האט דער עוויגע מוטער אלען פעלקערן מוף דעס ערד־בעדען ערוואהלעט / וויבע זייב־נאנין זו זיין׃ — (ג) זוא זאלסט ניכטס שייענס־ווירדיגעס עסען׃ (ד) פאלגענדע פיעהר / דען אלעס / רעהע / דאס עסען / אכסען / שאפע / ניגען׃ (ה) הירשע / דאס טהיר ליעבן / דען מויער־טהיר יחמור / דען שטיין־באק / דאס טהיר זמר׃ (ו) מיבערהויפט מיין פיער־פיגיעס טהיר / דאס אבגעטהיילט קווין האט / דאס נעמליך דען פוס מין נוויא קווין גאנץ דורך־בעשפאלטען / מוב

ווי‌טווע׳
דיר בעקאמט׳ דער פֿרעמדע׳ דער וואס׳ מוכז דיא
(כט) דער לוי׳ דער קיינען טהיל מוכז קיין ערבע בייא
יאהרע מבוזאלערן׳ מוכז מן דיינען טהארען זאסען
דוא זען נעהבטען דיינעס מיינקאמענס מן דעמזעלבען
מוכז קיין ערבע בייא מיר׃ — (כח) אלע דריי יאהרע זאלסט
דו אלע צעהנטען דיינעס עבערטראגעס אין דיין
טהאביא ניכט אופֿבעוואהרען׳ מוכז מן דיינען טהארען
זאסען׳ דאס ער בעקאמט קיינען טהיל
אדער נחלה מיט דיר הא֗בען׃ (כט) אונד דער לוי׳
וויל ניכט נעבעזען אונד ווערדען׳ ווי אלע
פֿרעמדלינגע אונד וואיזען׳ אונד דיא
וויטווע׳ אונד דער וואיזלינג׳ דיא אין דיינע
טהארען זינד׳ אונד עסען אונד זיכ זעטטיגען׳
אוף דאס דו געזעגענט זיסט אין אללען
ארבעטען דיינעס הענדעס׳ דיא דו טהוסט׃
(א) אין דעם זיבענטען יאהרע׳ נאכדעם
דו אלע דריי יאהרע דעס צעהנטען
עבערטראגעס הא֗בסט׳ זאלסט דו דאס יאהר
דעס עבערטראגעס אופֿהעבען׃ (ב) אונד
דיזעס איסט דאס וואס דו אופֿהעבען זאלסט׃
יעדער הערר׳ דער זיינעם נעכסטען
אללעס דאס ער זיינעם נעכסטען
שולדיג איסט׳ זאל אופֿהעבען׳ אונד
זאל זיינעם נעכסטען אונד זיינעם
ברודער נישט מהנען׳ וויל מען
דעס הערן אופֿהעבונג׳ אוסגערופֿען
הא֗ט׃ (ג) פֿון דעם פֿרעמדלינגע
מהנסטו פֿאדערן׳ אבער וואס דו
דיין בריודער׳ אונד דין זיינעם נעכסטען
אללעס דאס ער זיינעם נעכסטען
שולדיג איסט׳ זאל אופֿהעבען׃
(ד) אונד עס זאל אונטער דיר
קיין ארמער זיין׳ וויל דיך דער
הערר זעהר זעגענען וועט
אין דאס לאנד׳ דאס דיר דער
הערר דיין גאטט צום
עראבען גיבט׳ אלס
דיין טהיל זיך
צו בעזיצען׃
(ה) נור
מוסטו
דיר
דער
הערר
דיין
גאטט׳
אונד
זיין
וואהרהאפֿטיג
זיין׳ אונד
אללע
זיינע
גאטטעס
וואהרנעהמען׳
דיא
דו
הייטע
מיר
אנבעפֿעהלסט׃
(ו) וויא
דיר
דער
הערר
דיין
גאטט
זעגענען
הא֗ט׳
וויא
ער
דיר
זאגט׳
אונד
דו
וועסט
פֿיעלע
פֿעלקער
מיט
דיינעם
דארלעהן
בעדינגען׳
אבער
זיא
וועלען
דיר
קיינעם
דארלעהן
בעדינגען׳
אונד
וועלען
אוף
דיך
קיינע
הערשאפֿט
הא֗בען׃
(ז) אונד
וועלכעס
דיין
לאנד
דער
הערר
דיין
גאטט
דיר
גיבט׳
אין
דעם
זאלסטו
קיינעם
מענשען
טהוט
אונרעכט
טהוען׳
אונד
זאלסט
אוף
זיא
קיינע
אונגנאדע
לעגען׃
(ח) זאלסטו
דיין
הארטהערציג
נעגען
דיינען
ארמען
ברודער
זיין׳
אונד
דיין
הארטה
צוזאמען
טהוען׳
זאלסטו
דיין
הארטה
אופֿטהוען׳
אונד
זאלסט
דעם
ארמען
אללעס
דאס
ער
נעהבטיג
איסט׳
אונד
דעס
ער
מאנגעל
הא֗ט׳
אוף
בורג

בִּשְׁעָרֶיךָ וְאָכְלוּ וְשָׂבֵעוּ לְמַעַן יְבָרֶכְךָ יְהוָה אֱלֹהֶיךָ
בְּכָל־מַעֲשֵׂה יָדֶךָ אֲשֶׁר תַּעֲשֶׂה׃ ס

Cap. XV. טו

מִקֵּץ שֶׁבַע־שָׁנִים תַּעֲשֶׂה שְׁמִטָּה׃ וְזֶה דְּבַר הַשְּׁמִטָּה 1 א שישי
שָׁמוֹט כָּל־בַּעַל מַשֵּׁה יָדוֹ אֲשֶׁר יַשֶּׁה בְּרֵעֵהוּ לֹא־יִגֹּשׂ
אֶת־רֵעֵהוּ וְאֶת־אָחִיו כִּי־קָרָא שְׁמִטָּה לַיהוָה׃ אֶת־ 3
הַנָּכְרִי תִּגֹּשׂ וַאֲשֶׁר יִהְיֶה לְךָ אֶת־אָחִיךָ תַּשְׁמֵט יָדֶךָ׃
אֶפֶס כִּי לֹא יִהְיֶה־בְּךָ אֶבְיוֹן כִּי־בָרֵךְ יְבָרֶכְךָ יְהוָה 4
בָּאָרֶץ אֲשֶׁר יְהוָה אֱלֹהֶיךָ נֹתֵן־לְךָ נַחֲלָה לְרִשְׁתָּהּ׃
רַק אִם־שָׁמוֹעַ תִּשְׁמַע בְּקוֹל יְהוָה אֱלֹהֶיךָ לִשְׁמֹר לַעֲשׂוֹת ה
אֶת־כָּל־הַמִּצְוָה הַזֹּאת אֲשֶׁר אָנֹכִי מְצַוְּךָ הַיּוֹם׃ כִּי־ 6
יְהוָה אֱלֹהֶיךָ בֵּרַכְךָ כַּאֲשֶׁר דִּבֶּר־לָךְ וְהַעֲבַטְתָּ גּוֹיִם
רַבִּים וְאַתָּה לֹא תַעֲבֹט וּמָשַׁלְתָּ בְּגוֹיִם רַבִּים וּבְךָ לֹא
יִמְשֹׁלוּ׃ ס כִּי־יִהְיֶה בְךָ אֶבְיוֹן מֵאַחַד אַחֶיךָ 7
בְּאַחַד שְׁעָרֶיךָ בְּאַרְצְךָ אֲשֶׁר־יְהוָה אֱלֹהֶיךָ נֹתֵן לָךְ לֹא
תְאַמֵּץ אֶת־לְבָבְךָ וְלֹא תִקְפֹּץ אֶת־יָדְךָ מֵאָחִיךָ הָאֶבְיוֹן׃
כִּי־פָתֹחַ תִּפְתַּח אֶת־יָדְךָ לוֹ וְהַעֲבֵט תַּעֲבִיטֶנּוּ דֵּי 8
מַחְסֹרוֹ אֲשֶׁר יֶחְסַר לוֹ׃ הִשָּׁמֶר לְךָ פֶּן־יִהְיֶה דָבָר עִם־ 9
לְבָבְךָ בְּלִיַּעַל לֵאמֹר קָרְבָה שְׁנַת־הַשֶּׁבַע שְׁנַת הַשְּׁמִטָּה
וְרָעָה עֵינְךָ בְּאָחִיךָ הָאֶבְיוֹן וְלֹא תִתֵּן לוֹ וְקָרָא עָלֶיךָ
אֶל־יְהוָה וְהָיָה בְךָ חֵטְא׃ נָתוֹן תִּתֵּן לוֹ וְלֹא־יֵרַע י
לְבָבְךָ בְּתִתְּךָ לוֹ כִּי בִּגְלַל ׀ הַדָּבָר הַזֶּה יְבָרֶכְךָ יְהוָה
אֱלֹהֶיךָ בְּכָל־מַעֲשֶׂיךָ וּבְכֹל מִשְׁלַח יָדֶךָ׃ כִּי לֹא־יֶחְדַּל 11
אֶבְיוֹן מִקֶּרֶב הָאָרֶץ עַל־כֵּן אָנֹכִי מְצַוְּךָ לֵאמֹר פָּתֹחַ
תִּפְתַּח אֶת־יָדְךָ לְאָחִיךָ לַעֲנִיֶּךָ וּלְאֶבְיֹנְךָ בְּאַרְצֶךָ׃
ס כִּי־יִמָּכֵר לְךָ אָחִיךָ הָעִבְרִי אוֹ הָעִבְרִיָּה 12
וַעֲבָדְךָ שֵׁשׁ שָׁנִים וּבַשָּׁנָה הַשְּׁבִיעִת תְּשַׁלְּחֶנּוּ חָפְשִׁי
מֵעִמָּךְ׃ וְכִי־תְשַׁלְּחֶנּוּ חָפְשִׁי מֵעִמָּךְ לֹא תְשַׁלְּחֶנּוּ 13

ריקם

קאפיטעל טו

(א) מ"ע זיבען יאָהרע זאָלסט דוא מיין ערלאָסע־יאָהר האַלטען:
(ב) מיט דעם ערלאָס־יאָהרע סאָלסטו עס מאַכען בעוואָכע־
נים. ווען מיין שולד־הערר זיינען נאָכסטען בעצאָרגט האַט,
זאָל ער ערלאָסען. מוכז זיינען נאָכסטען ברודער ניכט
נור בעצאָהלונג מהאַלטען, נײַ בשעת דאָס ערלאָס־יאָהר דעם
עוויגען נו עהרען מויסגערופען איסט: (ג) דען מויסלענדער
קאַנסט דוא נור בעצאָהלונג מהאַלטען. ווען דוא מאַכסט
זיך דיינען ברודער נו פרעמדען האַסט, מוסט דוא ערלאָסען:
(ד) עס זאָל טאַטש נוישן קיינען דירפטיגען בייא דיר בעבען.
דען דער עוויגע ווירד דיך מיט דעם זעגען: דאָס ער דיר פֿוס
מיין ערב־גוט נוט בעזיצע מיינגיבט, ועגנען: (ה) זיין
נור מוסלמן, וואן דוא דער שטימע דעס עוויגען, דייגעס
גאָטעס, בעאַכטסט, מוכז זאָל דיך מיט דעם זעגען: (ו) זו
דיר יעצט פֿאַרעגע, זאַרגפֿאַלטיג בעאַכטסט: (ז) זו
זוירד דער עוויגע, דיין גאָטט, דיך ועגנען, וויא ער דיר
פֿערהייסען האַט. דוא וויירסט פֿיל־לען פֿעלקערן לייהען, אָבער
ניכט (פֿאַן מיהנען) בארגען. דוא וויירסט מיבער פֿיל
פֿעלקער הערשען, מוכז מיבער דיך וועלטען זיא ניכט
הערשען: — (ח) וואָ אָבער מין דעם זאָגען, דאָס דער עוויגע,
דיין גאָטט, דיר מיינגיבט, מין מירגענד מייגער שטאָלט,
מיינער פֿאַן דיינען ברידערן דירפֿטיג זיין וויירד, זו פֿער־
האַרטע דיין הערץ ניכט, מוכז פֿערשליסע דיינע האַנד ניכט,
בעגנען דיינען דירפֿטיגען ברודער: (ט) טהוע מיהר דיינע
האַנד אוף, מוכז לייהע מיהר, זו פֿיל ער בעדאַרף, זו וויט
זיין מאַבעגעז רייכט: (י) היטהע דיך, דאָס ניכט דער נידער־
טרעכטיגע בעדאַנקע מין דיינעם הערצען אוף־שטייגע,
דאָס זיבענטע יאָהר, נעמליך דאָס ערלאָס־יאָהר, זיינ נאָהע,
דאָס דוא דיסערהאַלב בעגען דיינען דירפֿטיגען ברודער זו
מיבעז־ בעזינגט וויירדסט, מיהר ניכט נו בעבען. וואן
ער מיבער דיך נוש עוויגען ריפֿע, זו וויירדע עס דיר נור
זיבען בערעכנעט וווערדען: (י) בעבען זאָלסט דוא מיהר,
מוכז דיך עס ניכט פֿערדריסען מאָגען, דאָס דוא מיהר גיבסט.
דען דאַפֿיר וויירד דער עוויגע, דיין גאָטט, דיך מין מאַנער
דיינער מרבייט מוכז דיינעם בעווערבע בעגנען:
(יא) דען עס וויירד מין דעם מאַנגע דאָך ניכט מן דירפֿטיגען
פֿעהלען. דאַרום בעביטהע איך דיר, בעגנען דען מרמען מוכז
דירפֿטיגען ברודער מין דיינעם מאַנגע דיינע האַנד אוף נו
טהון: — (יב) וואן דיין ברודער דער עברי, אָדער מיינע
עבריה דיר פֿערקויפֿט וווירד, זו זאָל ער דיר זעקס יאָהרע
דיענען. אַם זיבענטען יאָהרע זאָלסט דוא מיהן פֿרייע
מיהן ניכט נוערע פֿאַן דיר נוהען:

14 רֵיקָם׃ הַעֲנֵיק תַּעֲנִיק לוֹ מִצֹּאנְךָ וּמִגָּרְנְךָ וּמִיִּקְבֶּךָ
טו אֲשֶׁר בֵּרַכְךָ יְהוָה אֱלֹהֶיךָ תִּתֶּן־לוֹ׃ וְזָכַרְתָּ כִּי עֶבֶד
הָיִיתָ בְּאֶרֶץ מִצְרַיִם וַיִּפְדְּךָ יְהוָה אֱלֹהֶיךָ עַל־כֵּן אָנֹכִי
16 מְצַוְּךָ אֶת־הַדָּבָר הַזֶּה הַיּוֹם׃ וְהָיָה כִּי־יֹאמַר אֵלֶיךָ
לֹא אֵצֵא מֵעִמָּךְ כִּי אֲהֵבְךָ וְאֶת־בֵּיתֶךָ כִּי־טוֹב לוֹ
17 עִמָּךְ׃ וְלָקַחְתָּ אֶת־הַמַּרְצֵעַ וְנָתַתָּה בְאָזְנוֹ וּבַדֶּלֶת
18 וְהָיָה לְךָ עֶבֶד עוֹלָם וְאַף לַאֲמָתְךָ תַּעֲשֶׂה־כֵּן׃ לֹא־
יִקְשֶׁה בְעֵינְךָ בְּשַׁלֵּחֲךָ אֹתוֹ חָפְשִׁי מֵעִמָּךְ כִּי מִשְׁנֶה
שְׂכַר שָׂכִיר עֲבָדְךָ שֵׁשׁ שָׁנִים וּבֵרַכְךָ יְהוָה אֱלֹהֶיךָ בְּכֹל
אֲשֶׁר תַּעֲשֶׂה׃ פ

שביעי 19 כָּל־הַבְּכוֹר אֲשֶׁר יִוָּלֵד בִּבְקָרְךָ וּבְצֹאנְךָ הַזָּכָר תַּקְדִּישׁ
כ לַיהוָה אֱלֹהֶיךָ לֹא תַעֲבֹד בִּבְכֹר שׁוֹרֶךָ וְלֹא תָגֹז בְּכוֹר
צֹאנֶךָ׃ לִפְנֵי יְהוָה אֱלֹהֶיךָ תֹּאכְלֶנּוּ שָׁנָה בְשָׁנָה בַּ
21 בַּמָּקוֹם אֲשֶׁר־יִבְחַר יְהוָה אַתָּה וּבֵיתֶךָ׃ וְכִי־יִהְיֶה בּוֹ
מוּם פִּסֵּחַ אוֹ עִוֵּר כֹּל מוּם רָע לֹא תִזְבָּחֶנּוּ לַיהוָה
22 אֱלֹהֶיךָ׃ בִּשְׁעָרֶיךָ תֹּאכְלֶנּוּ הַטָּמֵא וְהַטָּהוֹר יַחְדָּו
23 כַּצְּבִי וְכָאַיָּל׃ רַק אֶת־דָּמוֹ לֹא תֹאכֵל עַל־הָאָרֶץ
תִּשְׁפְּכֶנּוּ כַּמָּיִם׃ פ

Cap. XVI. יו ין

א שָׁמוֹר אֶת־חֹדֶשׁ הָאָבִיב וְעָשִׂיתָ פֶּסַח לַיהוָה אֱלֹהֶיךָ כִּי
בְּחֹדֶשׁ הָאָבִיב הוֹצִיאֲךָ יְהוָה אֱלֹהֶיךָ מִמִּצְרַיִם לָיְלָה׃
2 וְזָבַחְתָּ פֶּסַח לַיהוָה אֱלֹהֶיךָ צֹאן וּבָקָר בַּמָּקוֹם אֲשֶׁר
3 יִבְחַר יְהוָה לְשַׁכֵּן שְׁמוֹ שָׁם׃ לֹא־תֹאכַל עָלָיו חָמֵץ
שִׁבְעַת יָמִים תֹּאכַל־עָלָיו מַצּוֹת לֶחֶם עֹנִי כִּי בְחִפָּזוֹן
יָצָאתָ מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם לְמַעַן תִּזְכֹּר אֶת־יוֹם צֵאתְךָ
4 מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם כֹּל יְמֵי חַיֶּיךָ׃ וְלֹא־יֵרָאֶה לְךָ שְׂאֹר
בְּכָל־גְּבֻלְךָ שִׁבְעַת יָמִים וְלֹא־יָלִין מִן־הַבָּשָׂר אֲשֶׁר
5 תִּזְבַּח בָּעֶרֶב בַּיּוֹם הָרִאשׁוֹן לַבֹּקֶר׃ לֹא תוּכַל לִזְבֹּחַ

(יד) גיב מיהם מיין געשענק מיט / פֿאַן דיינעם קוייטען פֿיה / פֿאַן דייגער טענענע / מוכ פֿאַן דייגער קעלטער · נאָכדעם דער עוויגע / גאָטט / זיין גאָטט / דיך בעזוגענעם האָט / זאָלסט דוא מיהן בעשענקען: (טו) דוא זאָלסט בעדענקען / פֿאַס דוא אויך מיין קנעכט בעוועזען ביסט אין פֿאַנע מצרים / דער עוויגע / זיין גאָטט / דיך ערלעסט · דאַרום גיבט פֿאַן דיר יענע זאַך / אַבער אין דיר שפּרעכען / (טז) זאָלסט ער אַבער נו דיר שפּרעכען / אין וויל ניכט פֿאַן דיר ניהען / מוים ליבט פֿיר דיך מוכ דיין הויס / וויל עס מיהם בייא דיר וואוהל געפֿאַנגען: (יז) זאָ נים / מייטע פּפֿרימע / מוכ ער זאָל דיין בעשטענדיגער קנעכט בלייבען · (פֿאַס הייסט / בים נוס פֿאַלגענדען פֿרייהייטס־יאָהרע) מיט פֿאַ־ דיינער מאָנד געשענקט: (מיין פֿאַ־ זעבורט) · איך מוכטער דיינעם גראָסען מוכ קויפען פֿיה געבוירט / איך מוכטער דיינעם קליינען פֿאַלק מיינעם מיטה־ קנעכטס זאָלסט דוא נוויא מאַכען / דען דאַס ווירד דער עוויגע דיך זענגען / געדיהענט האָבען · דען דאַס איהר דער עוויגע / דיינעם גאָטט / אין פֿאַלגענדען יאָהרען / דיינעם פֿעסט / זאָלסט דוא מוים מכלים האָבען / פֿאַ דוא מוים מכלים גע־ דיך דעם טאָגעם ערמינערסט / פֿאַ דוא מוים מכלים גע־ געוועזען ביסט: (ד) זיבען טאָגע זאָלסט מיין דיינעם גרענצען גראָבען / דען דאַס פֿיה / קיין וויער־ טייג געזויהרט וואַרדען · מוך זאָל דאַס פֿיייש / מיין דעם פֿאַלק זאָלסט דוא נוויא מאַכען / דאַס דוא מוים מכלים גע־ געוועזען ביסט: (ה) זיבען טאָגע זאָלסט מיין דיינעם גרענצען / דיינעם גאָטט / געבאָהרען וויירד / זאָלסט דוא דעם עוויגען / דיינעם גאָטט / מין מיינעם ערסט־ געבאָהרענען אָכסען זאָלסט דוא הייליגען · מיט מיינעם ערסט־ געבאָהרענען קליינעם אָדער דיינעם גאָטט / שאָף ניכט בעשעהרען: (ב) פֿאַר דעם עוויגען / דיינעם גאָטט / זאָלסט דוא עס יאָהר פֿיר יאָהר פֿערצעהרען / מין דעם פֿאַלק / דען דער עוויגע ערוואָהלען וויירד · דוא מוכ דיינע ערטער / דען דער עוויגע ערוואָהלען וויירד · דוא מוכ דיינע הויס־לייטע: (כא) וואַן עס מיינען לייבס־פֿעהלער האָט / מיט זאָהן / פֿלער בליבד / פֿלער האָט זאָלסט דוא מיינען בעסטען פֿעהלער / זאָלסט דוא עס ניכט דעם עוויגען / דיינעם גאָטט / מין דעם פֿאַלק / פֿלער האָט / זאָלסט דוא עס ניכט עסען / דיינעם גאָטט / פֿערצעהרען: (כב) זאָלסט מין דיינען טהאָרען פֿערצעהרען · דער מוכריינע מיט דעם רייבען נוסאַמען / וויא מין רעה / מוכ יירש: (כג) יעדאָך זיין בלוט זאָלסט דוא ניכט עסען / פֿאַן דיינעם קיהר · (ג) זאָלסט דוא ניכט געזויערטעם עסען · ריבד־פֿיה: (ד) זיבען טאָגע זאָלסט דוא מיין פֿיייערטיגקייט מוים זיבען טאָגע נעבען זאָלסט דוא וויטער מוכבעזויערטעם בראָט דעם עראָבדעם עסען · דען דוא ביסט מיט מיין פֿיייערטיגקייט מוים מכלים געגאַנגען · דאַמיט דוא מוֹסן נייט דיינעם זעבענם דיך דעם טאָגעם ערמינערסט / דאַ דוא מוים מכלים גע־ קיין וויער־ טייג געזויהרט וואַרדען · מוך זאָל דאַס פֿיייש / מיין דעם פֿאַלק זאָלסט דוא נוויא מאַכען / דאַס דוא מוים מכלים גע־ געוועזען ביסט: (ד) זיבען טאָגע זאָלסט מיין דיינעם גרענצען

קאַפּיטעל יו

(א) נים דען פֿאַרען־ מאָנאַט אין אַכט / דאַס דוא מין דעמ־

אֶת־הַפֶּסַח בְּאַחַד שְׁעָרֶיךָ אֲשֶׁר־יְהוָה אֱלֹהֶיךָ נֹתֵן לָךְ׃
כִּי אִם־אֶל־הַמָּקוֹם אֲשֶׁר־יִבְחַר יְהוָה אֱלֹהֶיךָ לְשַׁכֵּן 6
שְׁמוֹ שָׁם תִּזְבַּח אֶת־הַפֶּסַח בָּעֶרֶב כְּבוֹא הַשֶּׁמֶשׁ מוֹעֵד
צֵאתְךָ מִמִּצְרָיִם׃ וּבִשַּׁלְתָּ וַאֲכַלְתָּ בַּמָּקוֹם אֲשֶׁר יִבְחַר 7
יְהוָה אֱלֹהֶיךָ בּוֹ וּפָנִיתָ בַבֹּקֶר וְהָלַכְתָּ לְאָהָלֶיךָ׃ שֵׁשֶׁת 8
יָמִים תֹּאכַל מַצּוֹת וּבַיּוֹם הַשְּׁבִיעִי עֲצֶרֶת לַיהוָה
אֱלֹהֶיךָ לֹא תַעֲשֶׂה מְלָאכָה׃ ס שִׁבְעָה שָׁבֻעֹת 9
תִּסְפָּר־לָךְ מֵהָחֵל חֶרְמֵשׁ בַּקָּמָה תָּחֵל לִסְפֹּר שִׁבְעָה
שָׁבֻעוֹת׃ וְעָשִׂיתָ חַג שָׁבֻעוֹת לַיהוָה אֱלֹהֶיךָ מִסַּת י
נִדְבַת יָדְךָ אֲשֶׁר תִּתֵּן כַּאֲשֶׁר יְבָרֶכְךָ יְהוָה אֱלֹהֶיךָ׃
וְשָׂמַחְתָּ לִפְנֵי יְהוָה אֱלֹהֶיךָ אַתָּה וּבִנְךָ וּבִתֶּךָ וְעַבְדְּךָ 11
וַאֲמָתֶךָ וְהַלֵּוִי אֲשֶׁר בִּשְׁעָרֶיךָ וְהַגֵּר וְהַיָּתוֹם וְהָאַלְמָנָה
אֲשֶׁר בְּקִרְבֶּךָ בַּמָּקוֹם אֲשֶׁר יִבְחַר יְהוָה אֱלֹהֶיךָ לְשַׁכֵּן
שְׁמוֹ שָׁם׃ וְזָכַרְתָּ כִּי־עֶבֶד הָיִיתָ בְּמִצְרָיִם וְשָׁמַרְתָּ 12
וְעָשִׂיתָ אֶת־הַחֻקִּים הָאֵלֶּה׃ פ
חַג הַסֻּכֹּת תַּעֲשֶׂה לְךָ שִׁבְעַת יָמִים בְּאָסְפְּךָ מִגָּרְנְךָ 13 מפטיר
וּמִיִּקְבֶךָ׃ וְשָׂמַחְתָּ בְּחַגֶּךָ אַתָּה וּבִנְךָ וּבִתֶּךָ וְעַבְדְּךָ 14
וַאֲמָתֶךָ וְהַלֵּוִי וְהַגֵּר וְהַיָּתוֹם וְהָאַלְמָנָה אֲשֶׁר בִּשְׁעָרֶיךָ׃
שִׁבְעַת יָמִים תָּחֹג לַיהוָה אֱלֹהֶיךָ בַּמָּקוֹם אֲשֶׁר־יִבְחַר טו
יְהוָה כִּי יְבָרֶכְךָ יְהוָה אֱלֹהֶיךָ בְּכָל תְּבוּאָתְךָ וּבְכֹל
מַעֲשֵׂה יָדֶיךָ וְהָיִיתָ אַךְ שָׂמֵחַ׃ שָׁלוֹשׁ פְּעָמִים ׀ בַּשָּׁנָה 16
יֵרָאֶה כָל־זְכוּרְךָ אֶת־פְּנֵי ׀ יְהוָה אֱלֹהֶיךָ בַּמָּקוֹם אֲשֶׁר
יִבְחָר בְּחַג הַמַּצּוֹת וּבְחַג הַשָּׁבֻעוֹת וּבְחַג הַסֻּכּוֹת וְלֹא
יֵרָאֶה אֶת־פְּנֵי יְהוָה רֵיקָם׃ אִישׁ כְּמַתְּנַת יָדוֹ כְּבִרְכַּת 17
יְהוָה אֱלֹהֶיךָ אֲשֶׁר נָתַן־לָךְ׃

קמץ בז"ק .v 16

שפטים

מיבער נאכט ביס אַ מאָרגען בלייבען׃ (ה) זוי דאַרפסט
אַבער נאָר פסח־אָפּפֿער ניכט אין מירגענד מיינעם ערר
טהאָרע עפֿעריכטען, דיא ערר עוויגע, ליין גאָטט, דיר
מיינגיבט׃ (ו) זאָלסטו אין דעם אָרטע, דען ערר עוויגע,
ליין גאָטט, ערוואָהלען ווירד, זיינען נאָמען וואָהנען זו אַסטן·
דאָרט זאָלסט זוי דאָס פסח־אָפּפֿער האָלטען, ערם אַבענדס,
בייא זאָנענאַנג־מוטערגאַנג, אום דיא ניידט, דא זוי אוים
מיצרים ענטגאַנגען ווארדען׃ (ז) זוי זאָלסט עס בראטען גאַר
נאָכען מוכ פֿערגעהרען, אַן דעם אָרטע, דען ערר עוויגע,
ליין גאָטט, ערוואָהלען ווירד· דעם מאָרגענס דאַרוף קאַנסט
זוי זיך וועגדען, מוכ נאָך נאַכט הויסע רייסען׃ (ח) נאָכדעם
זוי זיכס טאָגע מוכגעווייערטעס בראָט בעגעסטען, פֿייערסט
זוי זוך בעשלוסס דען זיבעבטען טאָג, דעם עוויגען, דייגע
גאָטט, זו עהרען, מוכ דאַרפֿסט קיינע מרבייט פֿעררי־
טען׃ — (ט) זיבען וואָכען זאָלסט זוי זיך צו עראָס היא זאָל גע־
בראָכט ווירד, פֿאַנגסט זוי זיבען וואָכען זו זאָהלען׃
(י) זאָלסטו דעם עוויגען, דען ערר עוויגע, ליין גאָטט, זו
עהרען, דאָס וואָלען־פֿעסט פֿייערן, מוכ נאָך מאָסגאָבע
דיינעם ערר גאָטט, מיט וועלכעם דיך ערר עוויגע, ליין
גאָטט, זיגענען ווירד׃ (יא) מוכ פאָר דעם עוויגען, דייגע גאָטט, פֿרעהליך זיין,
זוי, ליין זאָהן מוכ דייגע טאָכטער, ליין קנעכט מוכ דייגע
מאָגד, ווא מוך ערר לוי, ערר אין דייגען טהאָרען מיסט,
מוכ ערר פֿרעמדע, וואיסע מוכ וויטוו, זיא בייא דיר זיבע·
ען מכלים קנעכט בעווסטען ביסט· מוכ האָלט וואָכענפֿעסט זוי
זאָלסט פֿיסט בעזוצט׃
(יג) האָס פֿעסט ערר וויבער־היטטען זאָלסט זוי זיבען טאָגע
פֿייערן· וואָן זוי אוים דיינער טענטע מוכ דייגער
קעלטער מיינבעזאַמאָלטע האָבען ווירסט׃ (יד) אַן דייגעם
פֿעסטע זאָלסט זוי פֿרעהליך זיין· זוי, ליין זאָהן, דייגע
טאָכטער, ליין קנעכט, דייגע מאָגד, ווא מוך ערר לוי,
וואָסע מוכ וויטוו, זיא אין דיינען טהאָרען זיבע׃ (טו) זיבען
טאָגע זאָלסט זוי ערר אָטהען פֿאָר דיר, ערר ערוואָהלען ווירד, פֿייערן· דען ערר
אין דעם אָרטע, דען ערר ערוואָהלען ווירד, זיינען נאָמען
זוי וואָהנען זו אַסטן· דאָרט זאָלסט זוי דיך בעזוכען
ווירסט׃ (טז) דריא מאָל אין יאָהר זאָלסט אַלע דיינע מאָנסבילדער
פֿאָר דעם אָרטע, דען ערר עוויגע, ליין גאָטט, ערשיינען,
אין דעם פֿעסט דעם אוגגעזויערטעס בראָט בעגעסטען,
אין דעם פֿעסט דעם וואָכענפֿעסט, אין דעם לאָבהיטטע־
פֿעסטע· אוין זאָלסט מיט לעערען הענדען פֿאָר ערר
אָנגעזיכט ערשיינען׃ (יז) יעדער נאָך זיינער גאַבע· נאָך פֿאָר־
מעגען ערשיינען׃ (יח) ריכטער אוין פֿאָלק זאָלסט זוי זעצען
אין אַלע דיינע טהאָרען, דיא ערר עוויגע, ליין גאָטט, דיר
גיבט, נאָך דיינע שטעמען, אוין זיא זאָלען דאָס פֿאָלק
מיט גערעכטיגקיים ריכטען׃ (יט) זאָלסט נישט בייגען דאָס
רעכט, קענסט נישט אָנזעהען דיא פֿערזאָן, אוין זאָלסט
קיין געשענק נעמען׃ דען דאָס געשענק פֿערבלענדעט
דיא אוגען דער ווייזען, אוין פֿערקעהרט דיא ווערטע
דער גערעכטען׃

שפטים

(יח) ריכטער אונד בעאמטעטע נאך דען שטאמען זאלסט
מוכד
טהאלבען פאלשע צייגען פארפאלזן, זו זאלסט דו דיך אוף מאכען,
טריבן, אלער זאכסן מיינעטהוף, אלער וויבליכע בעשלאפונג בע־
אלער דאס מיינעטהוף, עס זיי מיינע זאכע זיא דאס זעבען,
פאר, פאר גערישט, עס זיי מיינע זאכע דאס זעבען,
ריישען: — (ח) וען דיר מיין רעכטס־האנדעל זו שווער־
אוף דאס ערשטע מאל דיר בעסעוויכט אוים דיר וועג־
זאלסט דו דאס האנד דעס פאנדעס פאר דיר גיין,
מוכד זאלסט דו דיר וויסט דאס פאר דיר גיין.
טען: זו וירד עס דיר וואהל גענהן, מוכד דו וירסט דאס
(כ) גערעכטיגקייט, גערעכטיגקייט זאלסט דו נאך־טראכ־
ווייט בלייב, מוכד פאר קעהרט דיא וואהרע דער גערעכטען:
בעשטעכונג מאנהמען. דען דיא בעשטעכונג מאכט וייסע
בייגען, קיין מזוזעהן דער פערסאנען נאכען, מוכד קייניע
גערעכטיגקייט רייכטען: (יט) דו זאלסט דאס רעכט ניכט
זאלסט דו מיר גיבט. דאס זיא דאס פאלק נאך
זיין גאטט דיר גענען וירד. דאס זיא דאס פאלק נאך
מיטען זו ערסט האנד אן דיא זעגען, דיא מוחבוריגען,
אוף זאלסט דו מיר גיבט. דאס זיא דאס פאלק
דיא מוסזאגט מיינעס מיינעגען גייגען: (ז) דיא גייגען
דער שטערבען, דער דען טאג פאר דיר ניכט. ניכט אבער אוף
אוף מוסזאגט גוויינער אלער דרייער זייגען זאלסט דו
מען פרוי, מוכד זיא מיט שטיינען זו טאלע ווערפען:
אלער פרוי דיא מוסזאגט היבוים פיהרען, עס זיא
זאבען, זוי אלס דיסס בעסס טהאט בעגאנגען
דער גרייעל געשעהען זיא: (ח) זו זאלסט דו דען
דיסער, מוכד אין ישראל
געפונדען, דאס דיא זאלס גענוים וואהר, מוכד אין
עס, האטטעסט שאפען מוכטערוכונג אנגעשטעלט, מוכד
זאבס: (ד) עס וירדע דיר אנגעזאגט, דו פערנאהמסט
זאלסט מיר געשטירן אין היימען, וועלכעס אוך פערבאטהעסט
דען גאטט דיר גיבט, דיר אליין אוף מיין
געטערן, מוכד בעטהעטע זיא זו. זאגט, אלער
עס, האבט דו
נעמליך זיין גענעל: (ג) גינגע הין מוכד דיענטע אנבעטערן
אויגען, דייגע בעטטעס, מיסגאזט. עד מיבערטרעטע
עס עוינגען, דייגע בעטטעס זו אן. זאגט, אלער
געטערן, מוכד בעטהעטע זיא אן. זאגט, אלער
אוים פרוי דאבט, דער דאס טהאט, וואס אין דען אויגען
מייגע, דיין גאטט דיר גיבט אוף מיין אלער
עוינג, דיין גאטט, דיר בייגע בעבעגען וירד, זו מיין אלער
דען טהאטען מירגעגע מיינער דייגער שטאטט, דיא דער
אויגען, דיין גאטט, דיר בייגע בעבעגען וירד, זו מיין אלער
עס עוינגען, דייגע בעגאטט, מיין גרייעל: — (ב) וען
אין דעם עוינגען, דייגע בעגאטט, מיין גרייעל: — (ב) וען
יער, מירגעגע עטוואס בעסעס אן זיך האט. דען דיסעס מיס
קייגען אכען אלער זאלס אן שואכען, דאס מיינע זייבס־פעה־
טהאלען פארפאלזט דירפטע, זו זאלסט דו דיך אוף מאכען,
טריבן, אלער זאכסן מיינעטהוף, אלער וויבליכע בעשלאפונג בע־
פיין, פאר גערישט, עס זיי מיינע זאכע זיא דאס זעבען,
ריישען: — (ה) וען דיר מיין רעכטס־האנדעל זו שווער־

ס ס ס מח 48 שפטים

18 שֹׁפְטִים וְשֹׁטְרִים תִּתֶּן־לְךָ בְּכָל־שְׁעָרֶיךָ אֲשֶׁר יְהוָה
אֱלֹהֶיךָ נֹתֵן לְךָ לִשְׁבָטֶיךָ וְשָׁפְטוּ אֶת־הָעָם מִשְׁפַּט־
19 צֶדֶק׃ לֹא־תַטֶּה מִשְׁפָּט לֹא תַכִּיר פָּנִים וְלֹא־תִקַּח
שֹׁחַד כִּי הַשֹּׁחַד יְעַוֵּר עֵינֵי חֲכָמִים וְיסַלֵּף דִּבְרֵי צַדִּיקִם׃
20 צֶדֶק צֶדֶק תִּרְדֹּף לְמַעַן תִּחְיֶה וְיָרַשְׁתָּ אֶת־הָאָרֶץ
21 אֲשֶׁר־יְהוָה אֱלֹהֶיךָ נֹתֵן לָךְ׃ ס לֹא־תִטַּע
לְךָ אֲשֵׁרָה כָּל־עֵץ אֵצֶל מִזְבַּח יְהוָה אֱלֹהֶיךָ אֲשֶׁר
22 תַּעֲשֶׂה־לָּךְ׃ וְלֹא־תָקִים לְךָ מַצֵּבָה אֲשֶׁר שָׂנֵא יְהוָה
אֱלֹהֶיךָ׃ ס

יז Cap. XVII.

א לֹא־תִזְבַּח לַיהוָה אֱלֹהֶיךָ שׁוֹר וָשֶׂה אֲשֶׁר יִהְיֶה בּוֹ
מוּם כָּל דָּבָר רָע כִּי תוֹעֲבַת יְהוָה אֱלֹהֶיךָ הִוא׃
2 ס כִּי־יִמָּצֵא בְקִרְבְּךָ בְּאַחַד שְׁעָרֶיךָ אֲשֶׁר־
יְהוָה אֱלֹהֶיךָ נֹתֵן לָךְ אִישׁ אוֹ־אִשָּׁה אֲשֶׁר יַעֲשֶׂה אֶת־
3 הָרַע בְּעֵינֵי יְהוָה־אֱלֹהֶיךָ לַעֲבֹר בְּרִיתוֹ׃ וַיֵּלֶךְ וַיַּעֲבֹד
אֱלֹהִים אֲחֵרִים וַיִּשְׁתַּחוּ לָהֶם וְלַשֶּׁמֶשׁ ׀ אוֹ לַיָּרֵחַ אוֹ
4 לְכָל־צְבָא הַשָּׁמַיִם אֲשֶׁר לֹא־צִוִּיתִי׃ וְהֻגַּד־לְךָ וְשָׁמָעְתָּ
וְדָרַשְׁתָּ הֵיטֵב וְהִנֵּה אֱמֶת נָכוֹן הַדָּבָר נֶעֱשְׂתָה הַתּוֹעֵבָה
ה הַזֹּאת בְּיִשְׂרָאֵל׃ וְהוֹצֵאתָ אֶת־הָאִישׁ הַהוּא אוֹ אֶת־
הָאִשָּׁה הַהִוא אֲשֶׁר עָשׂוּ אֶת־הַדָּבָר הָרָע הַזֶּה אֶל־
שְׁעָרֶיךָ אֶת־הָאִישׁ אוֹ אֶת־הָאִשָּׁה וּסְקַלְתָּם בָּאֲבָנִים
6 וָמֵתוּ׃ עַל־פִּי ׀ שְׁנַיִם עֵדִים אוֹ שְׁלֹשָׁה עֵדִים יוּמַת
7 הַמֵּת לֹא יוּמַת עַל־פִּי עֵד אֶחָד׃ יַד הָעֵדִים תִּהְיֶה־
בּוֹ בָרִאשֹׁנָה לַהֲמִיתוֹ וְיַד כָּל־הָעָם בָּאַחֲרֹנָה וּבִעַרְתָּ
הָרָע מִקִּרְבֶּךָ׃ פ
8 כִּי יִפָּלֵא מִמְּךָ דָבָר לַמִּשְׁפָּט בֵּין־דָּם ׀ לְדָם בֵּין־דִּין
לְדִין וּבֵין נֶגַע לָנֶגַע דִּבְרֵי רִיבֹת בִּשְׁעָרֶיךָ וְקַמְתָּ וְעָלִיתָ

אֶל־הַמָּקוֹם אֲשֶׁר יִבְחַר יְהוָה אֱלֹהֶיךָ בּוֹ׃ וּבָאתָ אֶל־ 9
הַכֹּהֲנִים הַלְוִיִּם וְאֶל־הַשֹּׁפֵט אֲשֶׁר יִהְיֶה בַּיָּמִים הָהֵם
וְדָרַשְׁתָּ וְהִגִּידוּ לְךָ אֵת דְּבַר הַמִּשְׁפָּט׃ וְעָשִׂיתָ עַל־פִּי י
הַדָּבָר אֲשֶׁר יַגִּידוּ לְךָ מִן־הַמָּקוֹם הַהוּא אֲשֶׁר יִבְחַר
יְהוָה וְשָׁמַרְתָּ לַעֲשׂוֹת כְּכֹל אֲשֶׁר יוֹרוּךָ׃ עַל־פִּי הַתּוֹרָה 11
אֲשֶׁר יוֹרוּךָ וְעַל־הַמִּשְׁפָּט אֲשֶׁר־יֹאמְרוּ לְךָ תַּעֲשֶׂה לֹא
תָסוּר מִן־הַדָּבָר אֲשֶׁר־יַגִּידוּ לְךָ יָמִין וּשְׂמֹאל׃ וְהָאִישׁ 12
אֲשֶׁר־יַעֲשֶׂה בְזָדוֹן לְבִלְתִּי שְׁמֹעַ אֶל־הַכֹּהֵן הָעֹמֵד
לְשָׁרֵת שָׁם אֶת־יְהוָה אֱלֹהֶיךָ אוֹ אֶל־הַשֹּׁפֵט וּמֵת הָאִישׁ
הַהוּא וּבְעַרְתָּ הָרָע מִיִּשְׂרָאֵל׃ וְכָל־הָעָם יִשְׁמְעוּ וְיִרָאוּ 13
וְלֹא יְזִידוּן עוֹד׃ ס שני 14
כִּי־תָבֹא אֶל־הָאָרֶץ
אֲשֶׁר יְהוָה אֱלֹהֶיךָ נֹתֵן לָךְ וִירִשְׁתָּהּ וְיָשַׁבְתָּה בָּהּ
וְאָמַרְתָּ אָשִׂימָה עָלַי מֶלֶךְ כְּכָל־הַגּוֹיִם אֲשֶׁר סְבִיבֹתָי׃
שׂוֹם תָּשִׂים עָלֶיךָ מֶלֶךְ אֲשֶׁר יִבְחַר יְהוָה אֱלֹהֶיךָ בּוֹ טו
מִקֶּרֶב אַחֶיךָ תָּשִׂים עָלֶיךָ מֶלֶךְ לֹא תוּכַל לָתֵת עָלֶיךָ
אִישׁ נָכְרִי אֲשֶׁר לֹא־אָחִיךָ הוּא׃ רַק לֹא־יַרְבֶּה־לּוֹ 16
סוּס וְלֹא־יָשִׁיב אֶת־הָעָם מִצְרַיְמָה לְמַעַן הַרְבּוֹת
סוּס וַיהוָה אָמַר לָכֶם לֹא תֹסִפוּן לָשׁוּב בַּדֶּרֶךְ הַזֶּה
עוֹד׃ וְלֹא יַרְבֶּה־לּוֹ נָשִׁים וְלֹא יָסוּר לְבָבוֹ וְכֶסֶף וְזָהָב 17
לֹא יַרְבֶּה־לּוֹ מְאֹד׃ וְהָיָה כְשִׁבְתּוֹ עַל כִּסֵּא מַמְלַכְתּוֹ 18
וְכָתַב לוֹ אֶת־מִשְׁנֵה הַתּוֹרָה הַזֹּאת עַל־סֵפֶר מִלִּפְנֵי
הַכֹּהֲנִים הַלְוִיִּם׃ וְהָיְתָה עִמּוֹ וְקָרָא בּוֹ כָּל־יְמֵי חַיָּיו 19
לְמַעַן יִלְמַד לְיִרְאָה אֶת־יְהוָה אֱלֹהָיו לִשְׁמֹר אֶת־כָּל־
דִּבְרֵי הַתּוֹרָה הַזֹּאת וְאֶת־הַחֻקִּים הָאֵלֶּה לַעֲשֹׂתָם׃
לְבִלְתִּי רוּם־לְבָבוֹ מֵאֶחָיו וּלְבִלְתִּי סוּר מִן־הַמִּצְוָה יָמִין כ
וּשְׂמֹאול לְמַעַן יַאֲרִיךְ יָמִים עַל־מַמְלַכְתּוֹ הוּא וּבָנָיו
בְּקֶרֶב יִשְׂרָאֵל׃ ס

אל־המקום אשר יבחר יהוה אלהיך בו׃ ובאת אל־ 9
הכהנים הלוים ואל־השפט אשר יהיה בימים ההם
ודרשת והגידו לך את דבר המשפט׃ ועשית על־פי י
הדבר אשר יגידו לך מן־המקום ההוא אשר יבחר
יהוה ושמרת לעשות ככל אשר יורוך׃ על־פי התורה 11
אשר יורוך ועל־המשפט אשר־יאמרו לך תעשה לא
תסור מן־הדבר אשר־יגידו לך ימין ושמאל׃ והאיש 12
אשר־יעשה בזדון לבלתי שמע אל־הכהן העמד
לשרת שם את־יהוה אלהיך או אל־השפט ומת האיש
ההוא ובערת הרע מישראל׃ וכל־העם ישמעו ויראו 13
ולא יזידון עוד׃ ס כי־תבא אל־הארץ 14 שני
אשר יהוה אלהיך נתן לך וירשתה וישבת בה
ואמרת אשימה עלי מלך ככל־הגוים אשר סביבתי׃
שום תשים עליך מלך אשר יבחר יהוה אלהיך בו טו
מקרב אחיך תשים עליך מלך לא תוכל לתת עליך
איש נכרי אשר לא־אחיך הוא׃ רק לא־ירבה־לו 16
סוסים ולא־ישיב את־העם מצרימה למען הרבות
סוס ויהוה אמר לכם לא תספון לשוב בדרך הזה
עוד׃ ולא ירבה־לו נשים ולא יסור לבבו וכסף וזהב 17
לא ירבה־לו מאד׃ והיה כשבתו על כסא ממלכתו 18
וכתב לו את־משנה התורה הזאת על־ספר מלפני
הכהנים הלוים׃ והיתה עמו וקרא בו כל־ימי חייו 19
למען ילמד ליראה את־יהוה אלהיו לשמר את־כל־
דברי התורה הזאת ואת־החקים האלה לעשתם׃
לבלתי רום־לבבו מאחיו ולבלתי סור מן־המצוה ימין כ
ושמאול למען יאריך ימים על־ממלכתו הוא ובניו
בקרב ישראל׃ ס

קאַפּיטעל יח

(א) דיא פריסטער מוּז דעם שטאַמע לֵוי מוּזן דער גאַנצע שטאַם לֵוי זאָל קיין טהיל מוּזן ערבע מוּטער ישׂראל בעקאָמען. סאָן מאַכען דעם עוּיבען מוּזן זייענע ערב־טהיילע זאָלען זיא מוּטערהאַלט האַבען: (ב) מיטבענטהום זאָל מוּטער זייען בריידערן בּיכט בעזיצען, דער עוּיבע מיט זיין מיטבענטהומיכעם ערב־גוט, וויא עד מיט פּערהיים דען האַט: — (ג) דיסעם מיסט דיא בעזיהר דער פריסטער דאָן דעם פאָלק. וואָן יעמאַנד זיך מיינען אַכסען אָדער מיין שאָף שלאַכטען, זאָ גיבט ער דעם פריסטער דאָס שולטער־שטיק, דיא קין־באַקען מוּז דען מאָגען: (ד) פּערנער זאָלסט דוּ מיט ערסטלינגע דאָן דייענע בעטרייד, דייענעם מאָסטע מוּזט דייענעם עהוֹ, וויא מוּיך דיא ערסטלינגע דאָן דער שוּהר דייענעם קליידען פּיהעם בעבען: (ה) דען מיהן האָט דער עוּיבע, דיין גאָטט, מוּז דאָן דייענ שטאַמען ערוואָהלען, מיך דאָס ער, בעדאָס זייענ נאָכקאָמען, נוּ אַלען זייטען, מיך נאָמען קאָמט: — (ו) וואָן מיין לֵוי מוּז מירגענד מייענר שטאָדט מין ישׂראל, וואָ ער זיך אויפהאַלט, נאָך מייגענעם בעליבען, אַן דען מָרט קאָמט, דען דער עוּיבע ערוואָהלען ווירד: (ז) זאָ קאָן ער דען דיהנסט מיט נאָמען דעם עוּיבען, זייענע גאָטטעס, פערוואָלטען, זאָ וויא זייענ בריידער דיא לֵוים, וואָכען דאָ פאָר גאָט שטעהען דאָס דעם עוּיבען: (ח) גלייכען טהייל זאָל ער מיט מיהנען נוּ גענייסען האָבען. מוּסער זייענ מיינקינדער, דאָס ער פערקויפען קאָן: — (ט) וואָן דוּ אין דאָס לאַנד קאָמסט, דאָס דער עוּיבע דיר מיינגיבט, זאָ לערנ ניכט זאָלסט מאַשיליכע דינגע טהון, וויא דיסע דאָ פאָלקען דאָס הוֹיסע, דיא פר פערקויפען קאָן: — (י) וואָן זוּ דיר פּינדען טהון: (יא) נימאַנד זייא מוּטער דיר נוּ פּינדען, דער זייענ זאָהן אָדער זייענ טאָכטער דורך דאָס פייער פיהרט. אָדער מהנזוכגס־קינסטע טרייבט, נייט־וואָהרער, (וואָלקען־בעפּראַכער) פּאָגעל־דייטער, (שׂאַבּגען־בעשוערער, שוואַרץ־קינסטלער, נוּיבערער: (יא) טהיר־בעשוערער, שוואַרץ־קינסטלער, נייכען־דייטער, אָדער טאָדטען־בעפּראַכער זיא: (יב) דען דוּער דיסעם טהוט, מיסט דעם עוּיבען מין גרייעל, מוּזד עבען מוּז דיסער גרייעל וואָלען טרייבט דער עוּיבע, דיין גאָטט, יעבע פאָר דיר מוּז: (יג) דוּ מוּסט דיך גאָנץ אַן דען עוּיבען, דיין גאָטט, האַלטען: (יד) יענע פּאָלקער, דיא דוּ פערטרייבסט, הערען פריהיך וואָהרזייא נייט־וואָהרער מוּז מהנזוכגס־קינסטלער. דוּ אָבער, דיר האָט דער עוּיבע, דיין גאָטט, זאָלסט ניכט בעשיהען: (טו) מיינען פראָפּאָטען מוּז דייענע ויטטען, מוּז דיינען בריידערן, דער עוּיבע, דיין גאָטט, ווירד דיר שטאָלען. דעם מיהר בעהאַלטען אַן מיך בּין, ווירד ער דיר שטאָלען. דעם זאָלסט דוּ בערגע חלב, פּאָ טאָגע דער (טז) זאָלסט דוּ וויא דוּ אין בערגע חלב, פּאָ טאָגע דער פערזאַמלונג, דען עוּיבען, דייגען גאָטט, בעבעטהען מוּז געשפּראַכען האָסט, זאָ מיך דיא שטימע דעם עוּיבען, מיינעם גאָטטעס, ניכט מעהר הערען, מוּז דיסעם עננ־סעלוּיכע פּייער ניכט מעהר זעהען, זאָסט בּין מיך דעם טאָדע:

יח Cap. XVIII.

שלישי א לֹא־יִהְיֶה לַכֹּהֲנִים הַלְוִיִּם כָּל־שֵׁבֶט לֵוִי חֵלֶק וְנַחֲלָה
2 עִם־יִשְׂרָאֵל אִשֵּׁי יְהוָה וְנַחֲלָתוֹ יֹאכֵלוּן׃ וְנַחֲלָה לֹא־
יִהְיֶה־לּוֹ בְּקֶרֶב אֶחָיו יְהוָה הוּא נַחֲלָתוֹ כַּאֲשֶׁר דִּבֶּר־
3 לוֹ׃ ס וְזֶה יִהְיֶה מִשְׁפַּט הַכֹּהֲנִים מֵאֵת הָעָם
מֵאֵת זֹבְחֵי הַזֶּבַח אִם־שׁוֹר אִם־שֶׂה וְנָתַן לַכֹּהֵן הַזְּרֹעַ
4 וְהַלְּחָיַיִם וְהַקֵּבָה׃ רֵאשִׁית דְּגָנְךָ תִּירֹשְׁךָ וְיִצְהָרֶךָ
ה וְרֵאשִׁית גֵּז צֹאנְךָ תִּתֶּן־לוֹ׃ כִּי בוֹ בָּחַר יְהוָה אֱלֹהֶיךָ
מִכָּל־שְׁבָטֶיךָ לַעֲמֹד לְשָׁרֵת בְּשֵׁם־יְהוָה הוּא וּבָנָיו כָּל־
רביעי 6 הַיָּמִים׃ ס וְכִי־יָבֹא הַלֵּוִי מֵאַחַד שְׁעָרֶיךָ
מִכָּל־יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר־הוּא גָּר שָׁם וּבָא בְּכָל־אַוַּת נַפְשׁוֹ
7 אֶל־הַמָּקוֹם אֲשֶׁר־יִבְחַר יְהוָה׃ וְשֵׁרֵת בְּשֵׁם יְהוָה
אֱלֹהָיו כְּכָל־אֲחָיו הַלְוִיִּם הָעֹמְדִים שָׁם לִפְנֵי יְהוָה׃
8 חֵלֶק כְּחֵלֶק יֹאכֵלוּ לְבַד מִמְכָּרָיו עַל־הָאָבוֹת׃
9 ס כִּי אַתָּה בָּא אֶל־הָאָרֶץ אֲשֶׁר־יְהוָה אֱלֹהֶיךָ
נֹתֵן לָךְ לֹא־תִלְמַד לַעֲשׂוֹת כְּתוֹעֲבֹת הַגּוֹיִם הָהֵם׃
י לֹא־יִמָּצֵא בְךָ מַעֲבִיר בְּנוֹ־וּבִתּוֹ בָּאֵשׁ קֹסֵם קְסָמִים
11 מְעוֹנֵן וּמְנַחֵשׁ וּמְכַשֵּׁף׃ וְחֹבֵר חָבֶר וְשֹׁאֵל אוֹב וְיִדְּעֹנִי
12 וְדֹרֵשׁ אֶל־הַמֵּתִים׃ כִּי־תוֹעֲבַת יְהוָה כָּל־עֹשֵׂה אֵלֶּה
וּבִגְלַל הַתּוֹעֵבֹת הָאֵלֶּה יְהוָה אֱלֹהֶיךָ מוֹרִישׁ אוֹתָם
חמישי 13 14 מִפָּנֶיךָ׃ תָּמִים תִּהְיֶה עִם יְהוָה אֱלֹהֶיךָ׃ כִּי ׀ הַגּוֹיִם
הָאֵלֶּה אֲשֶׁר אַתָּה יוֹרֵשׁ אוֹתָם אֶל־מְעֹנְנִים וְאֶל־קֹסְמִים
טו יִשְׁמָעוּ וְאַתָּה לֹא כֵן נָתַן לְךָ יְהוָה אֱלֹהֶיךָ׃ נָבִיא
מִקִּרְבְּךָ מֵאַחֶיךָ כָּמֹנִי יָקִים לְךָ יְהוָה אֱלֹהֶיךָ אֵלָיו
16 תִּשְׁמָעוּן׃ כְּכֹל אֲשֶׁר־שָׁאַלְתָּ מֵעִם יְהוָה אֱלֹהֶיךָ בְּחֹרֵב
בְּיוֹם הַקָּהָל לֵאמֹר לֹא אֹסֵף לִשְׁמֹעַ אֶת־קוֹל יְהוָה
אֱלֹהָי וְאֶת־הָאֵשׁ הַגְּדֹלָה הַזֹּאת לֹא־אֶרְאֶה עוֹד וְלֹא

קמץ בו"ק v. 16. אמות

אָמוּת׃ וַיֹּאמֶר יְהוָה אֵלַי הֵיטִיבוּ אֲשֶׁר דִּבֵּרוּ׃ 17
נָבִיא אָקִים לָהֶם מִקֶּרֶב אֲחֵיהֶם כָּמוֹךָ וְנָתַתִּי דְבָרַי 18
בְּפִיו וְדִבֶּר אֲלֵיהֶם אֵת כָּל־אֲשֶׁר אֲצַוֶּנּוּ׃ וְהָיָה הָאִישׁ 19
אֲשֶׁר לֹא־יִשְׁמַע אֶל־דְּבָרַי אֲשֶׁר יְדַבֵּר בִּשְׁמִי אָנֹכִי
אֶדְרֹשׁ מֵעִמּוֹ׃ אַךְ הַנָּבִיא אֲשֶׁר יָזִיד לְדַבֵּר דָּבָר כ
בִּשְׁמִי אֵת אֲשֶׁר לֹא־צִוִּיתִיו לְדַבֵּר וַאֲשֶׁר יְדַבֵּר בְּשֵׁם
אֱלֹהִים אֲחֵרִים וּמֵת הַנָּבִיא הַהוּא׃ וְכִי תֹאמַר 21
בִּלְבָבֶךָ אֵיכָה נֵדַע אֶת־הַדָּבָר אֲשֶׁר לֹא־דִבְּרוֹ יְהוָה׃
אֲשֶׁר יְדַבֵּר הַנָּבִיא בְּשֵׁם יְהוָה וְלֹא־יִהְיֶה הַדָּבָר וְלֹא 22
יָבֹא הוּא הַדָּבָר אֲשֶׁר לֹא־דִבְּרוֹ יְהוָה בְּזָדוֹן דִּבְּרוֹ
הַנָּבִיא לֹא תָגוּר מִמֶּנּוּ׃ ס

יט Cap. XIX. ים

כִּי־יַכְרִית יְהוָה אֱלֹהֶיךָ אֶת־הַגּוֹיִם אֲשֶׁר יְהוָה א
אֱלֹהֶיךָ נֹתֵן לְךָ אֶת־אַרְצָם וְיָרַשְׁתָּם וְיָשַׁבְתָּ בְּעָרֵיהֶם
וּבְבָתֵּיהֶם׃ שָׁלוֹשׁ עָרִים תַּבְדִּיל לָךְ בְּתוֹךְ אַרְצְךָ אֲשֶׁר 2
יְהוָה אֱלֹהֶיךָ נֹתֵן לְךָ לְרִשְׁתָּהּ׃ תָּכִין לְךָ הַדָּרֶךְ 3
וְשִׁלַּשְׁתָּ אֶת־גְּבוּל אַרְצְךָ אֲשֶׁר יַנְחִילְךָ יְהוָה אֱלֹהֶיךָ
וְהָיָה לָנוּס שָׁמָּה כָּל־רֹצֵחַ׃ וְזֶה דְּבַר הָרֹצֵחַ אֲשֶׁר־ 4
יָנוּס שָׁמָּה וָחָי אֲשֶׁר יַכֶּה אֶת־רֵעֵהוּ בִּבְלִי־דַעַת וְהוּא
לֹא־שֹׂנֵא לוֹ מִתְמֹל שִׁלְשֹׁם׃ וְאֲשֶׁר יָבֹא אֶת־רֵעֵהוּ ה
בַּיַּעַר לַחְטֹב עֵצִים וְנִדְּחָה יָדוֹ בַגַּרְזֶן לִכְרֹת הָעֵץ וְנָשַׁל
הַבַּרְזֶל מִן־הָעֵץ וּמָצָא אֶת־רֵעֵהוּ וָמֵת הוּא יָנוּס אֶל־
אַחַת הֶעָרִים־הָאֵלֶּה וָחָי׃ פֶּן־יִרְדֹּף גֹּאֵל הַדָּם אַחֲרֵי 6
הָרֹצֵחַ כִּי יֵחַם לְבָבוֹ וְהִשִּׂיגוֹ כִּי־יִרְבֶּה הַדָּרֶךְ וְהִכָּהוּ
נֶפֶשׁ וְלוֹ אֵין מִשְׁפַּט־מָוֶת כִּי לֹא שֹׂנֵא הוּא לוֹ מִתְמֹל
שִׁלְשׁוֹם׃ עַל־כֵּן אָנֹכִי מְצַוְּךָ לֵאמֹר שָׁלֹשׁ עָרִים תַּבְדִּיל 7
לָךְ׃ וְאִם־יַרְחִיב יְהוָה אֱלֹהֶיךָ אֶת־גְּבֻלְךָ כַּאֲשֶׁר 8
נִשְׁבַּע לַאֲבֹתֶיךָ וְנָתַן לְךָ אֶת־כָּל־הָאָרֶץ אֲשֶׁר דִּבֶּר

(ז) אמת: (ח) דאס וואס ער רעדט אין זיין נאמען, דאס זאל קומען. (ט) דאס וואס ער רעדט אין זיין נאמען, דאס וואס ער האט נישט באפוילן צו רעדן. (י) דאס וואס ער רעדט אין דעם נאמען פון אנדערע געטער, דאס זאל שטארבן. (יא) ווען דו וועסט אין דיין האַרץ זאגן, ווי קענען מיר וויסן דאס וואס גאָט האט נישט גערעדט? (יב) ווען דער פראָפעט רעדט אין נאמען פון גאָט, און דאס וואס ער זאגט וואָלט נישט פאסירט, דאס איז דאס וואס גאָט האט נישט גערעדט, נאר דער פראָפעט האט עס גערעדט מוטווילן, דו זאלסט אים נישט פאָרכטן.

כאפיטעל יט

(א) ווען דער עוויגער, דיין גאָט, וועט אויסראָטן די פעלקער, וועמענס לאַנד דער עוויגער דיין גאָט גיט דיר, און דו וועסט זיי פאַרטרייבן, און וווינען אין זייערע שטעט, (ב) דאַן זאלסטו אפשיידן דרייַ שטעט אין מיטן פון דיין לאַנד, וואָס דער עוויגער דיין גאָט גיט דיר צו באַזיצן. (ג) דו זאלסט צוגרייטן דעם וועג, און טיילן די גרענעצן פון דיין לאַנד, וואָס דער עוויגער דיין גאָט גיט דיר צו באַזיצן, אַז יעדער מערדער זאל קענען אנטלויפן דאָרטהין. (ד) דאס איז דער פאל פון דעם מערדער, וועלכער וועט אנטלויפן דאָרטהין און לעבן בלייבן: וועלכער שלאָגט זיין חבר אָן וויסן, און האָט אים נישט פריער פיינט געהאט; (ה) אזוי ווי ווען איינער גייט מיט זיין חבר אין וואַלד האָלץ צו האקן, און זיין האַנט שלאָגט אויס מיט דער אקס צו האקן דאָס האָלץ, און דאס אייזן גלייט פון דעם האָלץ, און טרעפט זיין חבר, אַז ער שטאַרבט, ער זאל אנטלויפן צו איינער פון די שטעט, און לעבן בלייבן: (ו) כדי אַז דער גואל פון בלוט זאל נישט נאָכיאָגן דעם מערדער מיט ברענענדיקן צארן, און זאל אים דערגרייכן, ווייל דער וועג איז לאַנג, און שלאָגן אים נפש, אָבער ער איז נישט שולדיק אין טויט, ווייל ער האָט אים נישט פריער פיינט געהאט. (ז) דעריבער באַפעל איך דיר, אַזוי צו טאָן, אַז דו זאלסט אפשיידן דרייַ שטעט. (ח) ווען דער עוויגער, דיין גאָט, וועט ברייטערן דיין גרענעץ, אזוי ווי ער האָט געשוואָרן צו דיינע עלטערן, און וועט דיר געבן דאָס גאַנצע לאַנד וואָס ער האָט צוגעזאָגט צו געבן צו דיינע עלטערן, (ט) ווען דו וועסט היטן אלע דיזע מצוות, זיי צו טאָן, וואָס איך באַפעל דיר הײַנט, דעם עוויגן דיין גאָט צו ליבן, און אין זיינע וועגן צו גיין אַלע טעג, דאַן זאלסטו נאָך צולייגן דרייַ שטעט צו די דרייַ, (י) אַז אין דיין לאַנד, וואָס דער עוויגער דיין גאָט גיט דיר צו באַזיצן, זאל נישט פאסירן פאַרגאָסן אונשולדיק בלוט, און בלוטשולד זאל נישט אויף דיר זיין. (יא) אָבער ווען עמעצער איז א שונא צו זיין חבר, און לויערט אויף אים, און שטייט אויף אים, און שלאָגט אים נפש, אַז ער שטאַרבט, און אנטלויפט אין איינעם פון די שטעט, (יב) דאַן זאלן שיקן די עלטסטע פון זיין שטאָט, און זאלן אים נעמען פון דאָרטן, און געבן אים אין דער האַנט פון גואל הדם, אַז ער זאל שטאַרבן. (יג) דײַן אויג זאל אים נישט פאַרשאָנען, נאָר דו זאלסט אויסראָטן דאָס אומשולדיק בלוט פון ישׂראל, אַז עס זאל דיר וווילגיין.

דאס
ערצען נאָהעט, זו זאָל דער פריסטער הערצאָר טרעטען, דאָס שטעהעט דיר בייא: (ב) וועז מיהר נון נוס שטרייטע זאַך, דער עווינע, זיין גאָטט, דער דיך מוס מכריס געפֿיהרט האָט, צו שטיבן, זיין דיך מוס מכריס געפֿיהרט האָט, צו שטיבן, דער דיך מוס מכריס געפֿיהרט האָט, צו שטיבן, זיין גאָטט

הַכֹּהֵן וְדִבֶּר אֶל־הָעָם׃ וְאָמַר אֲלֵהֶם שְׁמַע יִשְׂרָאֵל 3
אַתֶּם קְרֵבִים הַיּוֹם לַמִּלְחָמָה עַל־אֹיְבֵיכֶם אַל־יֵרַךְ
לְבַבְכֶם אַל־תִּירְאוּ וְאַל־תַּחְפְּזוּ וְאַל־תַּעַרְצוּ מִפְּנֵיהֶם׃
כִּי יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם הַהֹלֵךְ עִמָּכֶם לְהִלָּחֶם לָכֶם עִם־ 4
אֹיְבֵיכֶם לְהוֹשִׁיעַ אֶתְכֶם׃ וְדִבְּרוּ הַשֹּׁטְרִים אֶל־הָעָם ה
לֵאמֹר מִי־הָאִישׁ אֲשֶׁר בָּנָה בַיִת־חָדָשׁ וְלֹא חֲנָכוֹ יֵלֵךְ
וְיָשָׁב לְבֵיתוֹ פֶּן־יָמוּת בַּמִּלְחָמָה וְאִישׁ אַחֵר יַחְנְכֶנּוּ׃
וּמִי־הָאִישׁ אֲשֶׁר נָטַע כֶּרֶם וְלֹא חִלְּלוֹ יֵלֵךְ וְיָשָׁב לְבֵיתוֹ 6
פֶּן־יָמוּת בַּמִּלְחָמָה וְאִישׁ אַחֵר יְחַלְּלֶנּוּ׃ וּמִי־הָאִישׁ 7
אֲשֶׁר אֵרַשׂ אִשָּׁה וְלֹא לְקָחָהּ יֵלֵךְ וְיָשָׁב לְבֵיתוֹ פֶּן־
יָמוּת בַּמִּלְחָמָה וְאִישׁ אַחֵר יִקָּחֶנָּה׃ וְיָסְפוּ הַשֹּׁטְרִים 8
לְדַבֵּר אֶל־הָעָם וְאָמְרוּ מִי־הָאִישׁ הַיָּרֵא וְרַךְ הַלֵּבָב יֵלֵךְ
וְיָשָׁב לְבֵיתוֹ וְלֹא יִמַּס אֶת־לְבַב אֶחָיו כִּלְבָבוֹ׃ וְהָיָה 9
כְּכַלּוֹת הַשֹּׁטְרִים לְדַבֵּר אֶל־הָעָם וּפָקְדוּ שָׂרֵי צְבָאוֹת
בְּרֹאשׁ הָעָם׃ ס כִּי־תִקְרַב אֶל־עִיר לְהִלָּחֶם י שביעי
עָלֶיהָ וְקָרָאתָ אֵלֶיהָ לְשָׁלוֹם׃ וְהָיָה אִם־שָׁלוֹם תַּעֲנְךָ 11
וּפָתְחָה לָךְ וְהָיָה כָּל־הָעָם הַנִּמְצָא־בָּהּ יִהְיוּ לְךָ לָמַס
וַעֲבָדוּךָ׃ וְאִם־לֹא תַשְׁלִים עִמָּךְ וְעָשְׂתָה עִמְּךָ מִלְחָמָה 12
וְצַרְתָּ עָלֶיהָ׃ וּנְתָנָהּ יְהוָה אֱלֹהֶיךָ בְּיָדֶךָ וְהִכִּיתָ אֶת־ 13
כָּל־זְכוּרָהּ לְפִי־חָרֶב׃ רַק הַנָּשִׁים וְהַטַּף וְהַבְּהֵמָה 14
וְכֹל אֲשֶׁר יִהְיֶה בָּעִיר כָּל־שְׁלָלָהּ תָּבֹז לָךְ וְאָכַלְתָּ אֶת־
שְׁלַל אֹיְבֶיךָ אֲשֶׁר נָתַן יְהוָה אֱלֹהֶיךָ לָךְ׃ כֵּן תַּעֲשֶׂה כו
לְכָל־הֶעָרִים הָרְחֹקֹת מִמְּךָ מְאֹד אֲשֶׁר לֹא־מֵעָרֵי
הַגּוֹיִם־הָאֵלֶּה הֵנָּה׃ רַק מֵעָרֵי הָעַמִּים הָאֵלֶּה אֲשֶׁר 16
יְהוָה אֱלֹהֶיךָ נֹתֵן לְךָ נַחֲלָה לֹא תְחַיֶּה כָּל־נְשָׁמָה׃
כִּי־הַחֲרֵם תַּחֲרִימֵם הַחִתִּי וְהָאֱמֹרִי הַכְּנַעֲנִי וְהַפְּרִזִּי 17
הַחִוִּי וְהַיְבוּסִי כַּאֲשֶׁר צִוְּךָ יְהוָה אֱלֹהֶיךָ׃ לְמַעַן אֲשֶׁר 18

לֹא־יְלַמְּדוּ אֶתְכֶם לַעֲשׂוֹת כְּכֹל תּוֹעֲבֹתָם אֲשֶׁר עָשׂוּ
19 לֵאלֹהֵיהֶם וַחֲטָאתֶם לַיהוָה אֱלֹהֵיכֶם׃ ס כִּי־
תָצוּר אֶל־עִיר יָמִים רַבִּים לְהִלָּחֶם עָלֶיהָ לְתָפְשָׂהּ לֹא־
תַשְׁחִית אֶת־עֵצָהּ לִנְדַּח עָלָיו גַּרְזֶן כִּי מִמֶּנּוּ תֹאכֵל
וְאֹתוֹ לֹא תִכְרֹת כִּי הָאָדָם עֵץ הַשָּׂדֶה לָבֹא מִפָּנֶיךָ
כ בַּמָּצוֹר׃ רַק עֵץ אֲשֶׁר־תֵּדַע כִּי לֹא־עֵץ מַאֲכָל הוּא
אֹתוֹ תַשְׁחִית וְכָרַתָּ וּבָנִיתָ מָצוֹר עַל־הָעִיר אֲשֶׁר־הִוא
עֹשָׂה עִמְּךָ מִלְחָמָה עַד רִדְתָּהּ׃ פ

כא Cap. XXI. כא

א כִּי־יִמָּצֵא חָלָל בָּאֲדָמָה אֲשֶׁר יְהוָה אֱלֹהֶיךָ נֹתֵן לְךָ
2 לְרִשְׁתָּהּ נֹפֵל בַּשָּׂדֶה לֹא נוֹדַע מִי הִכָּהוּ׃ וְיָצְאוּ זְקֵנֶיךָ
וְשֹׁפְטֶיךָ וּמָדְדוּ אֶל־הֶעָרִים אֲשֶׁר סְבִיבֹת הֶחָלָל׃
3 וְהָיָה הָעִיר הַקְּרֹבָה אֶל־הֶחָלָל וְלָקְחוּ זִקְנֵי הָעִיר
הַהִוא עֶגְלַת בָּקָר אֲשֶׁר לֹא־עֻבַּד בָּהּ אֲשֶׁר לֹא־מָשְׁכָה
4 בְּעֹל׃ וְהוֹרִדוּ זִקְנֵי הָעִיר הַהִוא אֶת־הָעֶגְלָה אֶל־נַחַל
אֵיתָן אֲשֶׁר לֹא־יֵעָבֵד בּוֹ וְלֹא יִזָּרֵעַ וְעָרְפוּ־שָׁם אֶת־
ה הָעֶגְלָה בַּנָּחַל׃ וְנִגְּשׁוּ הַכֹּהֲנִים בְּנֵי לֵוִי כִּי בָם בָּחַר
יְהוָה אֱלֹהֶיךָ לְשָׁרְתוֹ וּלְבָרֵךְ בְּשֵׁם יְהוָה וְעַל־פִּיהֶם
מפטיר 6 יִהְיֶה כָּל־רִיב וְכָל־נָגַע׃ וְכֹל זִקְנֵי הָעִיר הַהִוא
הַקְּרֹבִים אֶל־הֶחָלָל יִרְחֲצוּ אֶת־יְדֵיהֶם עַל־הָעֶגְלָה
7 הָעֲרוּפָה בַּנָּחַל׃ וְעָנוּ וְאָמְרוּ יָדֵינוּ לֹא שָׁפְכָה אֶת־
8 הַדָּם הַזֶּה וְעֵינֵינוּ לֹא רָאוּ׃ כַּפֶּר לְעַמְּךָ יִשְׂרָאֵל
אֲשֶׁר־פָּדִיתָ יְהוָה וְאַל־תִּתֵּן דָּם נָקִי בְּקֶרֶב עַמְּךָ יִשְׂרָאֵל
9 וְנִכַּפֵּר לָהֶם הַדָּם׃ וְאַתָּה תְּבַעֵר הַדָּם הַנָּקִי מִקִּרְבֶּךָ
כִּי־תַעֲשֶׂה הַיָּשָׁר בְּעֵינֵי יְהוָה׃

שפכו ק׳ v. 4.

לערנען אייך אלע גרויליקייטן, וואס זיי האבן פאר זייערע געטער געטאן, וואס איר זאלט נישט זינדיגן קעגן אייער גאט יהוה.

19 ווען דו וועסט belagern א שטאט אסאך טעג, צו נעמען זי מיט קריג, זאלסטו נישט פארניכטן איר בוים, אז דו זאלסט פון זיי עסן, זאלסטו זיי נישט אפהאקן, ווארום איז דער בוים פון פעלד א מענטש, אז דו זאלסט פון אים אנטלויפן אין belagerung? 20 נאר בוימער, פון וועלכע דו ווייסט, אז זיי זענען נישט קיין עסבארע בוימער, קענסטו זיי פארניכטן און אפהאקן, און בויען א belagerung קעגן דער שטאט, וואס פירט מלחמה מיט דיר, ביז זי וועט זיך אונטערגעבן.

קאפיטעל כא

א ווען מען וועט געפינען אין דעם לאנד, וואס יהוה דיין גאט גיט דיר אין באזיץ, א דערהרגעטן, וואס ליגט אויפן פעלד, און מען ווייסט נישט, ווער האט אים דערהרגעט, 2 זאלן דיינע עלטסטע און דיינע richter אויסגיין, און מעסן ביז די שטעט, וואס זענען אומעטום ארום דעם דערהרגעטן. 3 און עס וועט זיין, אז די שטאט, וואס איז נענטער צום דערהרגעטן, נעמען די עלטסטע פון יענער שטאט א קאלב פון די רינדער, וואס האט נאך נישט געארבעט, וואס האט נאך נישט געצויגן אין יאך. 4 און די עלטסטע פון יענער שטאט זאלן אראפברענגען דאס קאלב צו א טאל, וואס מען ארבעט נישט אין אים, און וואס מען זייעט נישט, און זאלן דאס קאלב דארט צעברעכן אין טאל. 5 דערנאך זאלן צוקומען די כהנים, די זין לוי, ווארום זיי האט יהוה דיין גאט אויסדערוויילט, אז זיי זאלן אים דינען, און זאלן בענטשן אין נאמען יהוה, און אויף זייער מויל זאל ווערן יעדער ריב און יעדער נגע. 6 דערנאך זאלן אלע עלטסטע פון יענער שטאט, וואס איז נענטער צום דערהרגעטן, וואשן זייערע הענט איבער דעם קאלב, וואס איז צעברעכן אין טאל, 7 און זאלן ענטפערן און זאגן: אונזערע הענט האבן נישט פארגאסן דאס בלוט, און אונזערע אויגן האבן נישט געזען. 8 פארגעב, יהוה, דיין פאלק ישראל, וואס דו האסט אויסגעלייזט, און לייג נישט אויף דיין פאלק ישראל דאס בלוט פון א נקי, און עס וועט זיי פארגעבן ווערן דאס בלוט. 9 אזוי זאלסטו אויסראטעווען פון דיר דאס בלוט פון א נקי, ווען דו וועסט טון, וואס איז ישר אין די אויגן פון יהוה.

ס ס ס מט 49 תצא

כִּי־תֵצֵא לַמִּלְחָמָה עַל־אֹיְבֶיךָ וְנָתַנוֹ יְהוָה אֱלֹהֶיךָ 10
בְּיָדֶךָ וְשָׁבִיתָ שִׁבְיוֹ׃ וְרָאִיתָ בַּשִּׁבְיָה אֵשֶׁת יְפַת־תֹּאַר 11
וְחָשַׁקְתָּ בָּהּ וְלָקַחְתָּ לְךָ לְאִשָּׁה׃ וַהֲבֵאתָהּ אֶל־תּוֹךְ 12
בֵּיתֶךָ וְגִלְּחָה אֶת־רֹאשָׁהּ וְעָשְׂתָה אֶת־צִפָּרְנֶיהָ׃
וְהֵסִירָה אֶת־שִׂמְלַת שִׁבְיָהּ מֵעָלֶיהָ וְיָשְׁבָה בְּבֵיתֶךָ 13
וּבָכְתָה אֶת־אָבִיהָ וְאֶת־אִמָּהּ יֶרַח יָמִים וְאַחַר כֵּן תָּבוֹא
אֵלֶיהָ וּבְעַלְתָּהּ וְהָיְתָה לְךָ לְאִשָּׁה׃ וְהָיָה אִם־לֹא 14
חָפַצְתָּ בָּהּ וְשִׁלַּחְתָּהּ לְנַפְשָׁהּ וּמָכֹר לֹא־תִמְכְּרֶנָּה בַּכָּסֶף
לֹא־תִתְעַמֵּר בָּהּ תַּחַת אֲשֶׁר עִנִּיתָהּ׃ ס כִּי טו
תִהְיֶיךָ לְאִישׁ שְׁתֵּי נָשִׁים הָאַחַת אֲהוּבָה וְהָאַחַת
שְׂנוּאָה וְיָלְדוּ־לוֹ בָנִים הָאֲהוּבָה וְהַשְּׂנוּאָה וְהָיָה הַבֵּן
הַבְּכֹר לַשְּׂנוּאָה׃ וְהָיָה בְּיוֹם הַנְחִילוֹ אֶת־בָּנָיו אֵת 16
אֲשֶׁר־יִהְיֶה לוֹ לֹא יוּכַל לְבַכֵּר אֶת־בֶּן־הָאֲהוּבָה עַל־
פְּנֵי בֶן־הַשְּׂנוּאָה הַבְּכֹר׃ כִּי אֶת־הַבְּכֹר בֶּן־הַשְּׂנוּאָה 17
יַכִּיר לָתֵת לוֹ פִּי שְׁנַיִם בְּכֹל אֲשֶׁר־יִמָּצֵא לוֹ כִּי־הוּא
רֵאשִׁית אֹנוֹ לוֹ מִשְׁפַּט הַבְּכֹרָה׃ ס כִּי־יִהְיֶה 18
לְאִישׁ בֵּן סוֹרֵר וּמוֹרֶה אֵינֶנּוּ שֹׁמֵעַ בְּקוֹל אָבִיו וּבְקוֹל
אִמּוֹ וְיִסְּרוּ אֹתוֹ וְלֹא יִשְׁמַע אֲלֵיהֶם׃ וְתָפְשׂוּ בוֹ אָבִיו 19
וְאִמּוֹ וְהוֹצִיאוּ אֹתוֹ אֶל־זִקְנֵי עִירוֹ וְאֶל־שַׁעַר מְקֹמוֹ׃
וְאָמְרוּ אֶל־זִקְנֵי עִירוֹ בְּנֵנוּ זֶה סוֹרֵר וּמֹרֶה אֵינֶנּוּ שֹׁמֵעַ כ
בְּקֹלֵנוּ זוֹלֵל וְסֹבֵא׃ וְרָגְמוּהוּ כָּל־אַנְשֵׁי עִירוֹ בָאֲבָנִים 21
וָמֵת וּבִעַרְתָּ הָרָע מִקִּרְבֶּךָ וְכָל־יִשְׂרָאֵל יִשְׁמְעוּ וְיִרָאוּ׃

ס וְכִי־יִהְיֶה בְאִישׁ חֵטְא מִשְׁפַּט־מָוֶת וְהוּמָת 22 שני
וְתָלִיתָ אֹתוֹ עַל־עֵץ׃ לֹא־תָלִין נִבְלָתוֹ עַל־הָעֵץ 23
כִּי־קָבוֹר תִּקְבְּרֶנּוּ בַּיּוֹם הַהוּא כִּי־קִלְלַת אֱלֹהִים תָּלוּי
וְלֹא תְטַמֵּא אֶת־אַדְמָתְךָ אֲשֶׁר יְהוָה אֱלֹהֶיךָ נֹתֵן לְךָ
נַחֲלָה׃ ס

לא

תצא

(י) וען דוא ווידער פֿייגבע נו פֿעלט ניהעסט / דער עווידע /
דיין גאָטט / גיבט מיהן דיר מין דייגע האָנד / דאָס דוא מיהן
געפֿאַנגענע וועג־פֿיהרעסט : (יא) אונטער דען געפֿאַנגע־
נען ערבליקעסט דוא מייגע פֿרויענס־פֿערסאָן שהבענר
גענאָמען : (יב) זאָלסט דוא זי אין דײַן הויס בריגגען · זאָלסט
זי זיך מיהר הויפֿט־האָר שאַבען / נעגעל אָפּ שניידען /
(יג) דאָס קליידונג מיהרער גע־
פֿאַנגענשאַפֿט אָבלעגען / מין דייגעס הויס בלייבען / אונד
בעווײַנען · זאָלסט קאָנסט דוא נו מיהר קומען / מיהר
בייוואָהנען / אונד זי דען פֿרוי הַבען : (יד) וען
דוא אַבער קיינען געפֿאַלען מעהר אין מיהר פֿאָרגעסט / זי
זאָלסט מיהר פֿרײַ לאָסען / זי מעגסט פֿון מיהר פֿאָרקויפֿען /
נור שקלאַפֿין מאַכען / זי דוא זי נעשוואַכט האָסט : —
(טו) וען מין מאַן צוויי ווייבער האָט / דיא מיינע ווירד גע־
ליבט / דיא אַנדערע גיהאַסט / אונד בייד גיבאָרען האָבען /
זוי דען עלטעסטען זון דער ניכט־
גיליבטער איז / אין דעם טאָג וואָס ער זיינע קינדער פֿערטהיילען וויל /
דאָס ער דען זון דער גע־
ליבטען ניכט פֿיר דען עלטעסטען / דער פֿון דער ניכט־
גיליבטער איז / אנערקענען מוס / דען דער פֿערמאָגענס־
טהיל פֿון אַלעם / וואָס פֿאָר־
האַנדען איז / אַלס דען עלטעסטען זון : (טז) דען
ניכט־גיליבטען זאָל ער פֿיר דען עלטעסטען / דער גע־
ליבטע זון איז / אַנערקענען / אונד דען פֿון אַלעם / וואָס
פֿאָר־
האַנדען איז / אַלס דען עלטעסטען זון : (יז) דען
עלטעסטען זון / דער ניכט־גיליבטער איז / זאָל ער אים
דאָפּעלט פֿיל גיבען / אַלס אַלעם / וואָס זיין פֿאָטער
בעזיצט / וואָרום ער איז דיא ערשטע פֿרוכט זיינער קראַפֿט / אונד
דאָס רעכט דער ערשט־געבורט : — (יח) וען יעמאַנד
זיין זוהן / וועלכער ניכט
גיהאָרכען וויל / דען זיינע עלטערן / אונד זי
ניכט / אַפֿילט זי זיי ווי זי וועלען / אונד
זי אַבער ניכט אויף זי הערען וויל / אַפֿילט זי זי

בעוויסט

(מ) זײַ וואָלען פֿאַטער אוּנד מוטטער זאָל יוּנגען פֿרוי׳ס זיהר טהאַט, פֿאַנד אין קײַן ווײַז נישט אַזוי ווי גענאַמען, אוּנד אַז מען זי דיסט פֿרוי׳ט האָבּ גענאַמען, אוּנד אַז מען זי נישט מעהר לוּסט צו איהר האָבּ, אוּנד זי אויף גאָט רופֿט, אַזוי זאָל זי אַ פֿרוי בלײַבּען, אוּנד מען זאָל זי נישט פֿאַרשטאָסען קײַן מאָל: (נ) זײַ וואָלען פֿאַטער אוּנד מוטטער זאָל יוּנגען פֿרוי׳ס זיהר טהײַער האַלטען, אוּנד זי נישט פֿאַרלאָזען, אוּנד אַלוועג אין גוטען אַנדענקען האַבּען: (ס) אַלס מען אַ נײַע הויז בויט, זאָל מען אַ גאַנג אַרום דאָס דאַך מאַכען, אַז מען נישט אַ בלוט־שולד אויף זיין הויז בריינגען זאָל, ווען אַנדערש זאָל אַ מענש פֿון דאַנען פֿאַלען: (ע) מען זאָל קײַן צוויי פֿאַרשיידענע זאַמען פֿאַרמישטע אין אײַנאַנדער נישט זײען, ווי אויך קײַן צוויי פֿאַרשיידענע זאַכען, ווי פֿלאַקס אוּנד וואָל, אין אײַנאַנדער נישט ווירקען: (פ) מען זאָל קײַן צוויי פֿאַרשיידענע פֿיה אין אײַנאַנדער נישט שפּאַנען, אוּנד אַלס אַ פֿלוג נישט ווירקען: (צ) מען זאָל קײַן פֿרוי׳ס קלײַדונג אָן מאַנס קלײַדונג נישט טראָגען, אוּנד אַלס אַ מאַן זיך נישט אַנטהאָלטען: — (ק) אַלס מען אַ פֿויגעל נעסט אויף אַ בוים אָדער אויף דער ערדע, אוּנד אַז מען אַ מוטטער מיט קינדער אָדער אַייער דאָרין זיצען זעהט, זאָל מען נישט נעהמען די מוטטער מיט די קינדער, אַבּער מען זאָל די קינדער פֿאַרלאָזען, אוּנד די מוטטער זאָל מען פֿאַרלאָזען, אוּנד אַלוועג אין גוטען אַנדענקען האַבּען: (ר) אַז מען אַ נײַע הויז בויט, זאָל מען אַ גאַנג אַרום דאָס דאַך מאַכען, אַז מען נישט אַ בלוט־שולד אויף זיין הויז בריינגען זאָל, ווען אַנדערש זאָל אַ מענש פֿון דאַנען פֿאַלען: (ש) מען זאָל קײַן צוויי פֿאַרשיידענע פֿיה אין אײַנאַנדער נישט שפּאַנען, אוּנד אַלס אַ פֿלוג נישט ווירקען: (ת) מען זאָל קײַן צוויי פֿאַרשיידענע מאַמען אין אײַנאַנדער נישט זײען, ווי אויך קײַן צוויי פֿאַרשיידענע זאַכען, ווי פֿלאַקס אוּנד וואָל, אין אײַנאַנדער נישט ווירקען: — (א) מען זאָל קײַן פֿרוי׳ס קלײַדונג אָן מאַנס קלײַדונג נישט טראָגען, אוּנד אַלס אַ מאַן זיך נישט אַנטהאָלטען: (ב) אַז מען אַ פֿויגעל נעסט אויף אַ בוים אָדער אויף דער ערדע, אוּנד אַז מען אַ מוטטער מיט קינדער אָדער אַייער דאָרין זיצען זעהט, זאָל מען נישט נעהמען די מוטטער מיט די קינדער, אַבּער מען זאָל די קינדער פֿאַרלאָזען, אוּנד אַלוועג אין גוטען אַנדענקען האַבּען: (ג) אַז מען אַ נײַע הויז בויט, זאָל מען אַ גאַנג אַרום דאָס דאַך מאַכען, אַז מען נישט אַ בלוט־שולד אויף זיין הויז בריינגען זאָל, ווען אַנדערש זאָל אַ מענש פֿון דאַנען פֿאַלען: (ד) מען זאָל קײַן צוויי פֿאַרשיידענע מאַמען אין אײַנאַנדער נישט זײען, ווי אויך קײַן צוויי פֿאַרשיידענע זאַכען, ווי פֿלאַקס אוּנד וואָל, אין אײַנאַנדער נישט ווירקען: (ה) קײַנע פֿרוי׳ענס־פֿערזאָן זאָל קײַן מאַנס־קלײַדונג נישט טראָגען: — (ו) אַז מען אַ נײַע הויז בויט, זאָל מען אַ גאַנג אַרום דאָס דאַך מאַכען, אַז מען נישט אַ בלוט־שולד אויף זיין הויז בריינגען זאָל, ווען אַנדערש זאָל אַ מענש פֿון דאַנען פֿאַלען: (ז) אַז מען אַ פֿויגעל נעסט אויף אַ בוים אָדער אויף דער ערדע, אוּנד אַז מען אַ מוטטער מיט קינדער אָדער אַייער דאָרין זיצען זעהט, זאָל מען נישט נעהמען די מוטטער מיט די קינדער, אַבּער מען זאָל די קינדער פֿאַרלאָזען, אוּנד אַלוועג אין גוטען אַנדענקען האַבּען: (ח) אַלס מען אַ נײַע הויז בויט, זאָל מען אַ גאַנג אַרום דאָס דאַך מאַכען, אַז מען נישט אַ בלוט־שולד אויף זיין הויז בריינגען זאָל, ווען אַנדערש זאָל אַ מענש פֿון דאַנען פֿאַלען: (ט) מען זאָל קײַן צוויי פֿאַרשיידענע פֿיה אין אײַנאַנדער נישט שפּאַנען, אוּנד אַלס אַ פֿלוג נישט ווירקען: (י) מען זאָל קײַן צוויי פֿאַרשיידענע מאַמען אין אײַנאַנדער נישט זײען, ווי אויך קײַן צוויי פֿאַרשיידענע זאַכען, ווי פֿלאַקס אוּנד וואָל, אין אײַנאַנדער נישט ווירקען: (יא) זאָל מען אַ מאַן זיך נישט אַנטהאָלטען: — (יב) שבירת כּלים: (יג) מען יעמאַנד זאָל זיך בעדעקען מיט וועלכעם זאָל מען אַ מענש פֿרוי׳ס פֿיגור נאָכּמאַכען: — (יד) אַזעלכע מיהר בייא׳ זאָל מען נישט בעשולדיגען, אַבּער נאָכּהער גראָס: (טו) זײַ וואָלען פֿאַטער אוּנד מוטטער אין גענעראַלידאָט גוט האַלטען, אוּנד זיי אין אַלטער נישט פֿאַרלאָזען: (טז) זײַ וואָלען פֿאַטער אוּנד מוטטער אין גענעראַלידאָט גוט האַלטען, אוּנד זיי אין אַלטער נישט פֿאַרלאָזען: (יז) מען זאָל קײַן מענש נישט טייטען, אוּנד אויך קײַן פֿיה נישט שלאָכטען, אַז מען זיי נישט נייטיג האָבּ צו עסען: (יח) מען זאָל קײַן מענש נישט שטעהלען, אוּנד אויך קײַן פֿיה נישט שטעהלען: (יט) מען זאָל קײַן פֿאַלשע עדות נישט אָפּלעגען: (כ) מען זאָל קײַן מענש נישט בעגעהרען, אוּנד אויך קײַן פֿיה נישט: (כא) מען זאָל קײַן מענש נישט בעטריגען, אוּנד אויך קײַן פֿיה נישט: (כב) מען זאָל קײַן מענש נישט מאָרדען, אוּנד אויך קײַן פֿיה נישט: (כג) מען זאָל קײַן מענש נישט בעשטעהלען, אוּנד אויך קײַן פֿיה נישט: (כד) מען זאָל קײַן פֿאַלשע עדות נישט אָפּלעגען: (כה) מען זאָל קײַן מענש נישט בעגעהרען, אוּנד אויך קײַן פֿיה נישט:

קאַפּיטעל כב

(א) וואָן זאָל זיין בעזונד בראָדערס אָכּס אָדער שאָף וויהעסט, זאָל מען זיי נישט פֿאַרבּאָרגען, נאָר זיי וויידער צו זיין בראָדער בריינגען: (ב) אַז מען אַ בראָדער זיין נישט נאָהע וואָהנהאַפֿטיג איז, אָדער מען אים נישט קענט, זאָל מען אים אין זיין הויז נעהמען, אוּנד אים בי זיך האַלטען, ביז דער בראָדער אים זוכט, אוּנד זאָל אים אים וויידער צוריק גיבּען: (ג) אַלס מען זיין בראָדער זיין עזל, אָדער זיין קליידונג, אָדער אַנדערש וואָס פֿאַרלוירען האָבּ, אוּנד מען אים דאָס וויידער פֿינדט, זאָל מען אים נישט פֿאַרבּאָרגען האַבּען: (ד) אַז מען זיין בראָדער זיין עזל אָדער אָכּס אויף דעם וועגע פֿינדט, זאָל מען אים נישט פֿאַרבּאָרגען האַבּען, נאָר אים מיט אים צוזאַמען אויפֿהעלפֿען: — (ה) קײַן מאַנס־פֿערזאָן זאָל קײַן פֿרוי׳ס קלײַדונג נישט טראָגען, אוּנד אַלס אַ פֿרוי זיך נישט אַנטהאָלטען: (ו) אַז מען אַ נעסט פֿינדט אויף אַ בוים אָדער אויף דער ערדע, אוּנד אַז מען אַ מוטטער מיט קינדער אָדער אַייער דאָרין זיצען זעהט, זאָל מען נישט נעהמען די מוטטער מיט די קינדער, אַבּער מען זאָל די קינדער פֿאַרלאָזען, אוּנד אַלוועג אין גוטען אַנדענקען האַבּען: (ז) אַז מען אַ נײַע הויז בויט, זאָל מען אַ גאַנג אַרום דאָס דאַך מאַכען, אַז מען נישט אַ בלוט־שולד אויף זיין הויז בריינגען זאָל, ווען אַנדערש זאָל אַ מענש פֿון דאַנען פֿאַלען: (ח) מען זאָל קײַן צוויי פֿאַרשיידענע פֿיה אין אײַנאַנדער נישט שפּאַנען, אוּנד אַלס אַ פֿלוג נישט ווירקען: (ט) מען זאָל קײַן צוויי פֿאַרשיידענע מאַמען אין אײַנאַנדער נישט זײען, ווי אויך קײַן צוויי פֿאַרשיידענע זאַכען, ווי פֿלאַקס אוּנד וואָל, אין אײַנאַנדער נישט ווירקען: (י) מען זאָל קײַן צוויי פֿאַרשיידענע פֿיה אין אײַנאַנדער נישט שפּאַנען, אוּנד אַלס אַ פֿלוג נישט ווירקען: (יא) מען זאָל קײַן פֿרוי׳ס קלײַדונג אָן מאַנס קלײַדונג נישט טראָגען, אוּנד אַלס אַ מאַן זיך נישט אַנטהאָלטען: (יב) אַז מען אַ פֿויגעל נעסט אויף אַ בוים אָדער אויף דער ערדע, אוּנד אַז מען אַ מוטטער מיט קינדער אָדער אַייער דאָרין זיצען זעהט, זאָל מען נישט נעהמען די מוטטער מיט די קינדער, אַבּער מען זאָל די קינדער פֿאַרלאָזען, אוּנד אַלוועג אין גוטען אַנדענקען האַבּען: (יג) אַז מען אַ נײַע הויז בויט, זאָל מען אַ גאַנג אַרום דאָס דאַך מאַכען, אַז מען נישט אַ בלוט־שולד אויף זיין הויז בריינגען זאָל, ווען אַנדערש זאָל אַ מענש פֿון דאַנען פֿאַלען: (יד) מען זאָל קײַן צוויי פֿאַרשיידענע מאַמען אין אײַנאַנדער נישט זײען, ווי אויך קײַן צוויי פֿאַרשיידענע זאַכען, ווי פֿלאַקס אוּנד וואָל, אין אײַנאַנדער נישט ווירקען: (טו) זײַ וואָלען פֿאַטער אוּנד מוטטער אין גענעראַלידאָט גוט האַלטען, אוּנד אַלוועג אין גוטען אַנדענקען האַבּען: (טז) זײַ וואָלען פֿאַטער אוּנד מוטטער אין גענעראַלידאָט גוט האַלטען, אוּנד אַלוועג אין גוטען אַנדענקען האַבּען: (יז) מען זאָל קײַן מענש נישט טייטען, אוּנד אויך קײַן פֿיה נישט שלאָכטען, אַז מען זיי נישט נייטיג האָבּ צו עסען: (יח) מען זאָל קײַן מענש נישט שטעהלען, אוּנד אויך קײַן פֿיה נישט שטעהלען: (יט) מען זאָל קײַן פֿאַלשע עדות נישט אָפּלעגען: (כ) מען זאָל קײַן מענש נישט בעגעהרען, אוּנד אויך קײַן פֿיה נישט: (כא) מען זאָל קײַן מענש נישט בעטריגען, אוּנד אויך קײַן פֿיה נישט: (כב) מען זאָל קײַן מענש נישט מאָרדען, אוּנד אויך קײַן פֿיה נישט: (כג) מען זאָל קײַן מענש נישט בעשטעהלען, אוּנד אויך קײַן פֿיה נישט: (כד) מען זאָל קײַן פֿאַלשע עדות נישט אָפּלעגען: (כה) מען זאָל קײַן מענש נישט בעגעהרען, אוּנד אויך קײַן פֿיה נישט:

כב Cap. XXII.

א לֹא־תִרְאֶה אֶת־שׁוֹר אָחִיךָ אוֹ אֶת־שֵׂיוֹ נִדָּחִים וְהִתְעַלַּמְתָּ מֵהֶם הָשֵׁב תְּשִׁיבֵם לְאָחִיךָ׃ ב וְאִם־לֹא קָרוֹב אָחִיךָ אֵלֶיךָ וְלֹא יְדַעְתּוֹ וַאֲסַפְתּוֹ אֶל־תּוֹךְ בֵּיתֶךָ וְהָיָה עִמְּךָ עַד דְּרֹשׁ אָחִיךָ אֹתוֹ וַהֲשֵׁבֹתָ לוֹ׃ ג וְכֵן תַּעֲשֶׂה לַחֲמֹרוֹ וְכֵן תַּעֲשֶׂה לְשִׂמְלָתוֹ וְכֵן תַּעֲשֶׂה לְכָל־אֲבֵדַת אָחִיךָ אֲשֶׁר־תֹּאבַד מִמֶּנּוּ וּמְצָאתָהּ לֹא תוּכַל לְהִתְעַלֵּם׃ ד לֹא־תִרְאֶה אֶת־חֲמוֹר אָחִיךָ אוֹ שׁוֹרוֹ נֹפְלִים בַּדָּרֶךְ וְהִתְעַלַּמְתָּ מֵהֶם הָקֵם תָּקִים עִמּוֹ׃ ס ה לֹא־יִהְיֶה כְלִי־גֶבֶר עַל־אִשָּׁה וְלֹא־יִלְבַּשׁ גֶּבֶר שִׂמְלַת אִשָּׁה כִּי תוֹעֲבַת יְהוָה אֱלֹהֶיךָ כָּל־עֹשֵׂה אֵלֶּה׃ פ ו כִּי יִקָּרֵא קַן־צִפּוֹר ׀ לְפָנֶיךָ בַּדֶּרֶךְ בְּכָל־עֵץ ׀ אוֹ עַל־הָאָרֶץ אֶפְרֹחִים אוֹ בֵיצִים וְהָאֵם רֹבֶצֶת עַל־הָאֶפְרֹחִים אוֹ עַל־הַבֵּיצִים לֹא־תִקַּח הָאֵם עַל־הַבָּנִים׃ ז שַׁלֵּחַ תְּשַׁלַּח אֶת־הָאֵם וְאֶת־הַבָּנִים תִּקַּח־לָךְ לְמַעַן יִיטַב לָךְ וְהַאֲרַכְתָּ יָמִים׃ ס ח שלישי כִּי תִבְנֶה בַּיִת חָדָשׁ וְעָשִׂיתָ מַעֲקֶה לְגַגֶּךָ וְלֹא־תָשִׂים דָּמִים בְּבֵיתֶךָ כִּי־יִפֹּל הַנֹּפֵל מִמֶּנּוּ׃ ט לֹא־תִזְרַע כַּרְמְךָ כִּלְאָיִם פֶּן־תִּקְדַּשׁ הַמְלֵאָה הַזֶּרַע אֲשֶׁר תִּזְרָע וּתְבוּאַת הַכָּרֶם׃ ס י לֹא־תַחֲרֹשׁ בְּשׁוֹר־וּבַחֲמֹר יַחְדָּו׃ יא לֹא תִלְבַּשׁ שַׁעַטְנֵז צֶמֶר וּפִשְׁתִּים יַחְדָּו׃ ס יב גְּדִלִים תַּעֲשֶׂה־לָּךְ עַל־אַרְבַּע כַּנְפוֹת כְּסוּתְךָ אֲשֶׁר תְּכַסֶּה־בָּהּ׃ יג כִּי־יִקַּח אִישׁ אִשָּׁה וּבָא אֵלֶיהָ וּשְׂנֵאָהּ׃ ס יד וְשָׂם לָהּ עֲלִילֹת דְּבָרִים וְהוֹצִא עָלֶיהָ שֵׁם רָע וְאָמַר אֶת־הָאִשָּׁה הַזֹּאת לָקַחְתִּי וָאֶקְרַב אֵלֶיהָ וְלֹא־מָצָאתִי לָהּ בְּתוּלִים׃ טו וְלָקַח אֲבִי הַנַּעֲרָ וְאִמָּהּ וְהוֹצִיאוּ אֶת־

בתולי v. 9. קמץ בז״ק v. 15. רה ק׳

בְּתוּלֵי הַנַּעֲרָ אֶל־זִקְנֵי הָעִיר הַשָּׁעָרָה׃ וְאָמַר אָבִי 16
הַנַּעֲרָ אֶל־הַזְּקֵנִים אֶת־בִּתִּי נָתַתִּי לָאִישׁ הַזֶּה לְאִשָּׁה
וַיִּשְׂנָאֶהָ׃ וְהִנֵּה־הוּא שָׂם עֲלִילֹת דְּבָרִים לֵאמֹר לֹא־ 17
מָצָאתִי לְבִתֵּךְ בְּתוּלִים וְאֵלֶּה בְּתוּלֵי בִתִּי וּפָרְשׂוּ
הַשִּׂמְלָה לִפְנֵי זִקְנֵי הָעִיר׃ וְלָקְחוּ זִקְנֵי הָעִיר־הַהִוא 18
אֶת־הָאִישׁ וְיִסְּרוּ אֹתוֹ׃ וְעָנְשׁוּ אֹתוֹ מֵאָה כֶסֶף וְנָתְנוּ 19
לַאֲבִי הַנַּעֲרָה כִּי הוֹצִיא שֵׁם רָע עַל בְּתוּלַת יִשְׂרָאֵל
וְלוֹ־תִהְיֶה לְאִשָּׁה לֹא־יוּכַל לְשַׁלְּחָהּ כָּל־יָמָיו׃

ס וְאִם־אֱמֶת הָיָה הַדָּבָר הַזֶּה לֹא־נִמְצְאוּ כ
בְתוּלִים לַנַּעֲרָ׃ וְהוֹצִיאוּ אֶת־הַנַּעֲרָ אֶל־פֶּתַח בֵּית־ 21
אָבִיהָ וְסָקְלוּהָ אַנְשֵׁי עִירָהּ בָּאֲבָנִים וָמֵתָה כִּי־עָשְׂתָה
נְבָלָה בְּיִשְׂרָאֵל לִזְנוֹת בֵּית אָבִיהָ וּבָעַרְתָּ הָרָע
מִקִּרְבֶּךָ׃

ס כִּי־יִמָּצֵא אִישׁ שֹׁכֵב ׀ עִם־אִשָּׁה 22
בְּעֻלַת־בַּעַל וָמֵתוּ גַּם־שְׁנֵיהֶם הָאִישׁ הַשֹּׁכֵב עִם־הָאִשָּׁה
וְהָאִשָּׁה וּבָעַרְתָּ הָרָע מִיִּשְׂרָאֵל׃

ס כִּי יִהְיֶה 23
נַעֲרָ בְתוּלָה מְאֹרָשָׂה לְאִישׁ וּמְצָאָהּ אִישׁ בָּעִיר וְשָׁכַב
עִמָּהּ׃ וְהוֹצֵאתֶם אֶת־שְׁנֵיהֶם אֶל־שַׁעַר ׀ הָעִיר הַהִוא 24
וּסְקַלְתֶּם אֹתָם בָּאֲבָנִים וָמֵתוּ אֶת־הַנַּעֲרָ עַל־דְּבַר אֲשֶׁר
לֹא־צָעֲקָה בָעִיר וְאֶת־הָאִישׁ עַל־דְּבַר אֲשֶׁר־עִנָּה אֶת־
אֵשֶׁת רֵעֵהוּ וּבָעַרְתָּ הָרָע מִקִּרְבֶּךָ׃

ס וְאִם־ כה
בַּשָּׂדֶה יִמְצָא הָאִישׁ אֶת־הַנַּעֲרָ הַמְאֹרָשָׂה וְהֶחֱזִיק־בָּהּ
הָאִישׁ וְשָׁכַב עִמָּהּ וּמֵת הָאִישׁ אֲשֶׁר־שָׁכַב עִמָּהּ לְבַדּוֹ׃
וְלַנַּעֲרָ לֹא־תַעֲשֶׂה דָבָר אֵין לַנַּעֲרָ חֵטְא מָוֶת כִּי כַאֲשֶׁר 26
יָקוּם אִישׁ עַל־רֵעֵהוּ וְרָצָחוֹ נֶפֶשׁ כֵּן הַדָּבָר הַזֶּה׃
כִּי בַשָּׂדֶה מְצָאָהּ צָעֲקָה הַנַּעֲרָ הַמְאֹרָשָׂה וְאֵין מוֹשִׁיעַ 27
לָהּ׃

ס כִּי־יִמְצָא אִישׁ נַעֲרָ בְתוּלָה אֲשֶׁר 28

רה ק׳ v. 15. 16. 20. 21. 23. 24. 25. 26. 27. 28.

לא

בעוויסע מיהרער יונגפֿערשאפֿט נעהויען/ מוזט פֿאר זיא 16
פֿוֹלטעסטען דער שטאדט מין דאם טהאר בריינגען: (יו) דער
פֿאטער דער יונגען פֿרוא זאגן זו דען פֿוֹלטעסטען שפּרעכען/
מיינע טאכטער האבע איך דיסען מאנבע זור פֿרוא געגע־
בען/ ער מיסט מיהר מבער גרפֿט געוואלדיגען: (יז) בונמעהר
בירדעט ער מיהר פֿאשוע בעשולדיגונגען אויף/ מוזט שפּריכען/
איך האבע בייא דיינער טאכטער דאם נייכען דער יונגפֿער־
שאפֿט ניכט געפֿונדען. היער מבער זיכט זיא בעוויסע פֿאן
מיינער טאכטער יונגפֿערשאפֿט. היערויט זאלן מען דאם
בעט־טוך פֿאר דען פֿוֹלטעסטען דער שטאדט מוסדריטען:
(יח) זו זאלען זיא דען פֿוֹלטעסטען דער שטאדט דען מען פֿאר־
נעהמען/ מוזט מיכ נידטיגען: (יט) מיבער דעם מוזט דער
הונדערט שקלים בעשטרפֿען/ מוזט דעם פֿאטער דער
יונגען פֿרוא געבען. דארום דאם ער אויך מיינע יונגפֿער
מן ישראל מיינען מיבען רוף מוסבעברכֿן. מוזט מוא זיא
זיינע פֿרוא בלייבען. מוזט ער זאלן זיא נייט יעבענס ניכט
פֿערשטאטטען קענבען: — (כ) וואהר עס מבער וואהר/ דאם
בייא דער יונגען פֿרוא זיא נייכען דער יונגפֿערשאפֿט ניכט
בעפֿונדען וואהרען: (כא) זו זאלן מען זיא יונגע פֿרוא
פֿאר דיא הוים־טהירע מיהרעס פֿאטערס הויז/ מוזט זיא
שטאדט־לייטע זאלען זו טאדט שטייניגען/ דאם זיא זיא
שמבך־טהאט בעגאנגען/ מן מיהרעס פֿאטערס הויסע
נער מיטטע וועג־שאפֿטען: — (כב) וואן יעמאנד מבגע־
טראפֿפֿען וויירד/ דאם ער בייא מיינער פֿרוא שלאפֿט/ זיא
מיינען עהע־מען האט/ זו זאלען זיא בייד שטערבען/ דער
מן/ וואלכער בייא דער פֿרוא בעשלאפֿען האט/ שמוט
דער פֿרוא. זו זאלסט דוא דאם בעסע מוס ישראל וועג־
שאפֿטען: — (כג) וואן מין יונגפֿרייכעס מבגט מיט
יעמאנד פֿערלובט מ׳סט. עס פֿינדעט זיא מבער מין מבגע־
רער מן דער שטאדט/ מוזט שלאפֿט בייא מיהר: (כד) זו
זאלסט מיהר זיא בייד מן דאם טהאר דערוועבען שטאדט
פֿיהרען/ מוזט מיט שטייגען זו טאדט וועלכען/ דאם מאלכען
וויל עס ניכט מוא הילפֿ בערופֿען/ זו עס מן דער שטאדט
בעשטאה. מוזט דען מאן/ וויל ער זיא פֿרוא זייגע שפֿא־
פֿען. — (כה) האט מבער דער מאן דאם פֿערלובט מאלכען
מוא דעם פֿעלדע מבגעטראפֿפֿען/ זיא ערגריפֿען/ מוזט
בייא מיהר בעשלאפֿען/ זו זאלסט דער מאן/ דער בייא מיהר
בעלעגען/ זאלין שטרבען: (כו) דעם מאלכען מבער זאלסט
דוא ניכטס טהון. דאם מאלכען האט דען טאד ניכט פֿער־
שולדעט. דען בעגען זו/ זאס וועג יעמאנד מיבער זיינע
נעבען־מענשען הער־פֿילט/ מוזט ברעכֿט מיהן מוא/ זו
מיסט דיסעס מוא: (כז) פֿר טרעפֿט זיא מוא דעם פֿעלדע מן.
דיא פֿערלובטע יונגפֿער קאן וואהל בעראפֿען האבען/ אבער
דאם מיהר יעמאנד זו הילפֿ קומען קאנטע: — (כח) וואן
יעמאנד מין יונגפֿרייכעס מאלכען/ דאם ניכט פֿערלובט
מ׳סט/ מבגטריפֿט/ ערגרייפֿט/ מוזט בעשלאפֿט. מוזט זיא
וועדרען

29 לֹא־אָרְשָׂה וּתְפָשָׂהּ וְשָׁכַב עִמָּהּ וְנִמְצָאוּ׃ וְנָתַן הָאִישׁ
הַשֹּׁכֵב עִמָּהּ לַאֲבִי הַנַּעֲרָ חֲמִשִּׁים כֶּסֶף וְלוֹ־תִהְיֶה
לְאִשָּׁה תַּחַת אֲשֶׁר עִנָּהּ לֹא־יוּכַל שַׁלְּחָהּ כָּל־יָמָיו׃ ס

כג CAP. XXIII.

א לֹא־יִקַּח אִישׁ אֶת־אֵשֶׁת־אָבִיו וְלֹא יְגַלֶּה כְּנַף
2 אָבִיו׃ ס לֹא־יָבֹא פְצוּעַ־דַּכָּה וּכְרוּת שָׁפְכָה
3 בִּקְהַל יְהוָה׃ ס לֹא־יָבֹא מַמְזֵר בִּקְהַל יְהוָה
גַּם דּוֹר עֲשִׂירִי לֹא־יָבֹא לוֹ בִּקְהַל יְהוָה׃ ס
4 לֹא־יָבֹא עַמּוֹנִי וּמוֹאָבִי בִּקְהַל יְהוָה גַּם דּוֹר עֲשִׂירִי
ה לֹא־יָבֹא לָהֶם בִּקְהַל יְהוָה עַד־עוֹלָם׃ עַל־דְּבַר אֲשֶׁר
לֹא־קִדְּמוּ אֶתְכֶם בַּלֶּחֶם וּבַמַּיִם בַּדֶּרֶךְ בְּצֵאתְכֶם
מִמִּצְרָיִם וַאֲשֶׁר שָׂכַר עָלֶיךָ אֶת־בִּלְעָם בֶּן־בְּעוֹר מִפְּתוֹר
6 אֲרַם נַהֲרַיִם לְקַלְלֶךָּ׃ וְלֹא־אָבָה יְהוָה אֱלֹהֶיךָ לִשְׁמֹעַ
אֶל־בִּלְעָם וַיַּהֲפֹךְ יְהוָה אֱלֹהֶיךָ לְךָ אֶת־הַקְּלָלָה לִבְרָכָה
7 כִּי אֲהֵבְךָ יְהוָה אֱלֹהֶיךָ׃ לֹא־תִדְרֹשׁ שְׁלֹמָם וְטֹבָתָם
רביעי 8 כָּל־יָמֶיךָ לְעוֹלָם׃ ס לֹא־תְתַעֵב אֲדֹמִי כִּי
אָחִיךָ הוּא לֹא־תְתַעֵב מִצְרִי כִּי־גֵר הָיִיתָ בְאַרְצוֹ׃
9 בָּנִים אֲשֶׁר־יִוָּלְדוּ לָהֶם דּוֹר שְׁלִישִׁי יָבֹא לָהֶם בִּקְהַל
י יְהוָה׃ ס כִּי־תֵצֵא מַחֲנֶה עַל־אֹיְבֶיךָ וְנִשְׁמַרְתָּ
11 מִכֹּל דָּבָר רָע׃ כִּי־יִהְיֶה בְךָ אִישׁ אֲשֶׁר לֹא־יִהְיֶה
טָהוֹר מִקְרֵה־לָיְלָה וְיָצָא אֶל־מִחוּץ לַמַּחֲנֶה לֹא יָבֹא
12 אֶל־תּוֹךְ הַמַּחֲנֶה׃ וְהָיָה לִפְנוֹת־עֶרֶב יִרְחַץ בַּמָּיִם
13 וּכְבֹא הַשֶּׁמֶשׁ יָבֹא אֶל־תּוֹךְ הַמַּחֲנֶה׃ וְיָד תִּהְיֶה לְךָ
14 מִחוּץ לַמַּחֲנֶה וְיָצָאתָ שָּׁמָּה חוּץ׃ וְיָתֵד תִּהְיֶה לְךָ
עַל־אֲזֵנֶךָ וְהָיָה בְּשִׁבְתְּךָ חוּץ וְחָפַרְתָּה בָּהּ וְשַׁבְתָּ
טו וְכִסִּיתָ אֶת־צֵאָתֶךָ׃ כִּי יְהוָה אֱלֹהֶיךָ מִתְהַלֵּךְ ׀ בְּקֶרֶב
מַחֲנֶךָ לְהַצִּילְךָ וְלָתֵת אֹיְבֶיךָ לְפָנֶיךָ וְהָיָה מַחֲנֶיךָ קָדוֹשׁ

רה ק׳ v. 29. ולא

קאפיטעל כג

(א) ניימאנד זאל זיינע פאטערס פרויא הייראטהען. מוכ
זיינעם פאטערס דעקע מיידעקען: (דיא שהר־ערביש־
קייט בעגעגן זיינען פאטער פערלענגט) — (ב) ווער נער־
ריבענע אדער מיסגעשעפענטעם האדען האט, זאל ניכט אין
דיא גענייענד עם עוויגען קאהאל: — (ג) אין שלאכ־
פעלד, (דער אין עהא־ברוך אדער בלוט־שלאכ ערלייגט
ווערדען) זאל ניכט אין דיא גענייענד עם עוויגען קאהאל.
זעלבסט נאך דעם נעהענטען גליעד, זאל ער ניכט אין דיא
גענייענד עם עווינען קאהאל קעמען: — (ד) קיין עמוני
מוכ מואבי זאל אין דיא גענייענד עם עווינען קאהאל.
זעלבסט נאך דעם נעהענטען גליעד זאל ניאמאנד יעמאלס
אין מיהנען אין דיא גענייענד עם עווינען קאהאל:
(ה) ווייל זיא מיך ניכט נוסאמען עקקאהאל זינד מיט ברוד
מוכ וואסער, אוך דעם ווענע, אוס מיהר אוים מצרים
גינגען. מוכ ווייל ער דען בלעם זוהן בעאור אוים פתיר אין
מרם כהליים ווידער דיך גערופען האט, דיך זו פערפוכען:
(ו) אבער ער עווינע, דיין גאטט, ווענדעט דעם בלעם קיין
דען דער עווינע, דיין גאטט, ליעבט דיך: (ז) דארוס זאלסט
זוא נימאלס מיהר גוטס מוכ ווהל זו בעפערדערן זוכען,
דיין ועבען אבב: — (ח) דען אלמי זאלסט זוא ניכט שיינן,
דען ער איסט דיין ברודער. דען מצרי זאלסט זוא ניכט
שיינן, דען זוא ביסט מיין פרעמדלינג אין זיינעם אבב
געוועסען: (ט) דיא קינדער, דיא זיא אוס דריטטען גליעד
נייגען, זאלען אין דיא גענייענד עם עווינען קאהאל קעמ־
נען: — (י) וען זוא אין מיינעם אבער ווידער דיא פיינדע
זו פעלד זיעהסט, זו הוט דיך פאר אלעם שלימען
היטהען: (יא) וען יעמאנד דורך נאכטליכען זופאל אוננרין
געווארדען, זו הוס ער הינוים פאר דאס לאגער גיהען,
אוך ניכט ווידער דיא היריין קאמען: (יב) גענגען אבענד
זיינע גענגען זיינען פאטער פערלענגט) — (ב) ווער נער־
ריבענע אדער מיסגעשעפענטעם האדען האט, זאל ניכט אין
דיא גענייענד עם עווינען קאהאל: — (ג) אין שלאכ־
פעלד, (דער אין עהא־ברוך אדער בלוט־שלאכ ערלייגט
ווערדען) זאל ניכט אין דיא גענייענד עם עווינען קאהאל.
זעלבסט נאך דעם נעהענטען גליעד, זאל ער ניכט אין דיא
גענייענד עם עווינען קאהאל קעמען: — (ד) קיין עמוני
מוכ מואבי זאל אין דיא גענייענד עם עווינען קאהאל.
זעלבסט נאך דעם נעהענטען גליעד זאל ניאמאנד יעמאלס
אין מיהנען אין דיא גענייענד עם עווינען קאהאל:
(ה) ווייל זיא מיך ניכט נוסאמען עקקאהאל זינד מיט ברוד
מוכ ווהל זו בעפערדערן זוכען, דיך זו בעפלוכען:
(ו) אבער ער עווינע, דיין גאטט, ווענדעט דעם בלעם קיין
דען דער עווינע, דיין גאטט, ליעבט דיך: (ז) דארוס זאלסט
זוא נימאלס מיהר גוטס מוכ ווהל זו בעפערדערן זוכען,
דיין ועבען אבב: — (ח) דען אלמי זאלסט זוא ניכט שיינן,
דען ער איסט דיין ברודער. דען מצרי זאלסט זוא ניכט
שיינן, דען זוא ביסט מיין פרעמדלינג אין זיינעם אבב
געוועסען: (ט) דיא קינדער, דיא זיא אוס דריטטען גליעד
נייגען, זאלען אין דיא גענייענד עם עווינען קאהאל קעמ־
נען: — (י) וען זוא אין מיינעם אבער ווידער דיא פיינדע
זו פעלד זיעהסט, זו הוט דיך פאר אלעם שלימען
היטהען: (יא) וען יעמאנד דורך נאכטליכען זופאל אוננרין
געווארדען, זו הוס ער הינוים פאר דאס לאגער גיהען,
אוך ניכט ווידער דיא היריין קאמען: (יב) גענגען אבענד

וְלֹא־יִרְאָה בְךָ עֶרְוַת דָּבָר וְשָׁב מֵאַחֲרֶיךָ׃ ס לֹא 16
תַסְגִּיר עֶבֶד אֶל־אֲדֹנָיו אֲשֶׁר־יִנָּצֵל אֵלֶיךָ מֵעִם אֲדֹנָיו׃
עִמְּךָ יֵשֵׁב בְּקִרְבְּךָ בַּמָּקוֹם אֲשֶׁר־יִבְחַר בְּאַחַד שְׁעָרֶיךָ 17
בַּטּוֹב לוֹ לֹא תוֹנֶנּוּ׃ ס לֹא־תִהְיֶה קְדֵשָׁה 18
מִבְּנוֹת יִשְׂרָאֵל וְלֹא־יִהְיֶה קָדֵשׁ מִבְּנֵי יִשְׂרָאֵל׃ לֹא 19
תָּבִיא אֶתְנַן זוֹנָה וּמְחִיר כֶּלֶב בֵּית יְהוָה אֱלֹהֶיךָ לְכָל־
נֶדֶר כִּי תוֹעֲבַת יְהוָה אֱלֹהֶיךָ גַּם־שְׁנֵיהֶם׃ ס
לֹא־תַשִּׁיךְ לְאָחִיךָ נֶשֶׁךְ כֶּסֶף נֶשֶׁךְ אֹכֶל נֶשֶׁךְ כָּל־ כ
דָּבָר אֲשֶׁר יִשָּׁךְ׃ לַנָּכְרִי תַּשִּׁיךְ וּלְאָחִיךָ לֹא תַשִּׁיךְ 21
לְמַעַן יְבָרֶכְךָ יְהוָה אֱלֹהֶיךָ בְּכֹל מִשְׁלַח יָדְךָ עַל־הָאָרֶץ
אֲשֶׁר־אַתָּה בָא־שָׁמָּה לְרִשְׁתָּהּ׃ ס כִּי־תִדֹּר 22
נֶדֶר לַיהוָה אֱלֹהֶיךָ לֹא תְאַחֵר לְשַׁלְּמוֹ כִּי־דָרֹשׁ יִדְרְשֶׁנּוּ
יְהוָה אֱלֹהֶיךָ מֵעִמָּךְ וְהָיָה בְךָ חֵטְא׃ וְכִי תֶחְדַּל לִנְדֹּר 23
לֹא־יִהְיֶה בְךָ חֵטְא׃ מוֹצָא שְׂפָתֶיךָ תִּשְׁמֹר וְעָשִׂיתָ 24
כַּאֲשֶׁר נָדַרְתָּ לַיהוָה אֱלֹהֶיךָ נְדָבָה אֲשֶׁר דִּבַּרְתָּ
בְּפִיךָ׃ ס כִּי תָבֹא בְּכֶרֶם רֵעֶךָ וְאָכַלְתָּ עֲנָבִים כה חמישי
כְּנַפְשְׁךָ שָׂבְעֶךָ וְאֶל־כֵּלְיְךָ לֹא־תִתֵּן׃ ס כִּי 26
תָבֹא בְּקְמַת רֵעֶךָ וְקָטַפְתָּ מְלִילֹת בְּיָדֶךָ וְחֶרְמֵשׁ לֹא
תָנִיף עַל קְמַת רֵעֶךָ׃ ס

כד Cap. XXIV.

כִּי־יִקַּח אִישׁ אִשָּׁה וּבְעָלָהּ וְהָיָה אִם־לֹא תִמְצָא־חֵן א
בְּעֵינָיו כִּי־מָצָא בָהּ עֶרְוַת דָּבָר וְכָתַב לָהּ סֵפֶר כְּרִיתֻת
וְנָתַן בְּיָדָהּ וְשִׁלְּחָהּ מִבֵּיתוֹ׃ וְיָצְאָה מִבֵּיתוֹ וְהָלְכָה וְהָיְתָה 2
לְאִישׁ־אַחֵר׃ וְשָׂנֵאָהּ הָאִישׁ הָאַחֲרוֹן וְכָתַב לָהּ סֵפֶר 3
כְּרִיתֻת וְנָתַן בְּיָדָהּ וְשִׁלְּחָהּ מִבֵּיתוֹ אוֹ כִּי יָמוּת הָאִישׁ
הָאַחֲרוֹן אֲשֶׁר־לְקָחָהּ לוֹ לְאִשָּׁה׃ לֹא־יוּכַל בַּעְלָהּ 4
הָרִאשׁוֹן אֲשֶׁר־שִׁלְּחָהּ לָשׁוּב לְקַחְתָּהּ לִהְיוֹת לוֹ לְאִשָּׁה
אַחֲרֵי אֲשֶׁר הֻטַּמָּאָה כִּי־תוֹעֵבָה הִוא לִפְנֵי יְהוָה וְלֹא

מוכאנשטאנדיגעס בייא דיר געווהר ווערדע / מוכ פאן דיר
אב־גענע: — (יו) וויא וואוסט קיינע קנעכט ווינען העררן
מויסלימערן / דער בייא דיר פאר ווינעם העררן שוץ וכט:
(יז) אין מיהן בייא דיר וואהנען / אן וועלכעם ארטע עס מיהר
בעפאללט / מיר מיינער דיינער שטאדטע / וויא עס מיהן בע־
ליבט. וויא וואוסט מיהן ניכט דריקען: — (יח) מוכטער
דען טעכטערן מין ישראל קיינע עפפענטליכע הורע / מוכ
מוכטער דען זהנען מין ישראל קיין עפפענטליכער הורער
בעזוהלטע ווערדען: (יט) קיינען הורען־לאהן בריננ
פאר הונד / נאך וואוסט מיינען נינס / דער נוך שאדען בעריינ־
פרוכט / נאך וואכט מיינע נינס / דער נוך שאדען בעהאלטען /
(כא) פאן מיינעם מויסאדער קאנבסט וויא נינס נעהאלטען /
אבער ניכט פאן דיינעם ברודער. וואוס דער עוויגע דיך /
אבער דיין נאבע / דאהין וויא קאמסט / מוכ עס נו בעוויגען /
מין דעם נאבע / דאהין וויא קאמסט / מוכ עס נו בעוויגען /
עוויגען / דיינעם גאטט / מין בעליבדע טהוסט / וו פערזיימע
דיא נייט ניכט / וואלכעם נו עכטריכטען. דען דער עוויגע /
דיין גאטט / פאהרט עס פאן דיר / מוכ עס וויכ דיר נור
צו דעם עוויגען מין גרייעל. מוכ וויא וואוסט דאס פאך / דאס
דעם פערזוהנען מין ישראל / אוכ דיא וואוסט דאס פאך /
וו דאס פערזוהנען ווערדע / דאס וו דיינע פרוי וועכדע /
נו זיך בעהאלטען / דאס וו דיינע פרוי ווערדע / נאכדעם
ארסטע וואן / דער וו פאן זיך בעוואסען האט / ניכט וויכ
דער וו דער פרוי בעקאמען: (ד) וו דארף וו דער
דער וו פון נור פרוי בעקאמען: — (ה) וואן יעמאנד מיינע פרוי ניאט
מוכ עהליכט / וו

תַּחְמִיא אֶת־הָאָרֶץ אֲשֶׁר יְהוָה אֱלֹהֶיךָ נֹתֵן לְךָ
ששי ה נַחֲלָה׃ ס כִּי־יִקַּח אִישׁ אִשָּׁה חֲדָשָׁה לֹא יֵצֵא
בַּצָּבָא וְלֹא־יַעֲבֹר עָלָיו לְכָל־דָּבָר נָקִי יִהְיֶה לְבֵיתוֹ שָׁנָה
6 אַחַת וְשִׂמַּח אֶת־אִשְׁתּוֹ אֲשֶׁר־לָקָח׃ לֹא־יַחֲבֹל רֵחַיִם
7 וָרָכֶב כִּי־נֶפֶשׁ הוּא חֹבֵל׃ ס כִּי־יִמָּצֵא אִישׁ
גֹּנֵב נֶפֶשׁ מֵאֶחָיו מִבְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְהִתְעַמֶּר־בּוֹ וּמְכָרוֹ
8 וּמֵת הַגַּנָּב הַהוּא וּבִעַרְתָּ הָרָע מִקִּרְבֶּךָ׃ ס הִשָּׁמֶר
בְּנֶגַע־הַצָּרַעַת לִשְׁמֹר מְאֹד וְלַעֲשׂוֹת כְּכֹל אֲשֶׁר־יוֹרוּ
אֶתְכֶם הַכֹּהֲנִים הַלְוִיִּם כַּאֲשֶׁר צִוִּיתִם תִּשְׁמְרוּ לַעֲשׂוֹת׃
9 זָכוֹר אֵת אֲשֶׁר־עָשָׂה יְהוָה אֱלֹהֶיךָ לְמִרְיָם בַּדָּרֶךְ
י בְּצֵאתְכֶם מִמִּצְרָיִם׃ ס כִּי־תַשֶּׁה בְרֵעֲךָ מַשַּׁאת
11 מְאוּמָה לֹא־תָבֹא אֶל־בֵּיתוֹ לַעֲבֹט עֲבֹטוֹ׃ בַּחוּץ תַּעֲמֹד
וְהָאִישׁ אֲשֶׁר אַתָּה נֹשֶׁה בּוֹ יוֹצִיא אֵלֶיךָ אֶת־הָעֲבוֹט
13 12 הַחוּצָה׃ וְאִם־אִישׁ עָנִי הוּא לֹא תִשְׁכַּב בַּעֲבֹטוֹ׃ הָשֵׁב
תָּשִׁיב לוֹ אֶת־הָעֲבוֹט כְּבוֹא הַשֶּׁמֶשׁ וְשָׁכַב בְּשַׂלְמָתוֹ
וּבֵרַכְךָ וְלְךָ תִּהְיֶה צְדָקָה לִפְנֵי יְהוָה אֱלֹהֶיךָ׃ ס
שביעי 14 לֹא־תַעֲשֹׁק שָׂכִיר עָנִי וְאֶבְיוֹן מֵאַחֶיךָ אוֹ מִגֵּרְךָ אֲשֶׁר
טו בְּאַרְצְךָ בִּשְׁעָרֶיךָ׃ בְּיוֹמוֹ תִתֵּן שְׂכָרוֹ וְלֹא־תָבוֹא עָלָיו
הַשֶּׁמֶשׁ כִּי עָנִי הוּא וְאֵלָיו הוּא נֹשֵׂא אֶת־נַפְשׁוֹ וְלֹא־
16 יִקְרָא עָלֶיךָ אֶל־יְהוָה וְהָיָה בְךָ חֵטְא׃ ס לֹא־
יוּמְתוּ אָבוֹת עַל־בָּנִים וּבָנִים לֹא־יוּמְתוּ עַל־אָבוֹת
17 אִישׁ בְּחֶטְאוֹ יוּמָתוּ׃ ס לֹא תַטֶּה מִשְׁפַּט גֵּר
18 יָתוֹם וְלֹא תַחְבֹּל בֶּגֶד אַלְמָנָה׃ וְזָכַרְתָּ כִּי עֶבֶד הָיִיתָ
בְּמִצְרַיִם וַיִּפְדְּךָ יְהוָה אֱלֹהֶיךָ מִשָּׁם עַל־כֵּן אָנֹכִי מְצַוְּךָ
19 לַעֲשׂוֹת אֶת־הַדָּבָר הַזֶּה׃ ס כִּי תִקְצֹר קְצִירְךָ
בְשָׂדֶךָ וְשָׁכַחְתָּ עֹמֶר בַּשָּׂדֶה לֹא תָשׁוּב לְקַחְתּוֹ לַגֵּר
לַיָּתוֹם וְלָאַלְמָנָה יִהְיֶה לְמַעַן יְבָרֶכְךָ יְהוָה אֱלֹהֶיךָ בְּכֹל
כ מַעֲשֵׂה יָדֶיךָ׃ ס כִּי תַחְבֹּט זֵיתְךָ לֹא תְפָאֵר

אחריך

דיר דער עוויגע, דיין גאָטט, גוט בעוינג ביבט, ניכט מיט
זיבדען בעפֿוילקען: — (ה) וען יעמאַנד נייאוך מייבע פֿרוי
געבאַוואַנען, זאָל ער ניכט מיט דעם העערע נאָ פֿעלדע גי־
הען, נוך נאָ קיינעם אַנדערן אפֿפֿענטליכען דינסטע אַנגע־
שטעלט ווערדען. מען זאָל אים ער פֿרוי זיין הויז
פֿריי זיין, זאָמיט ער זיא פֿרויא, זיא ער געהיירַאטעט,
ערפֿרייע: (ו) מען זאָל דען מוטערשטען אָדער אַבערשטען
מיהל־שטיין ניכט נוך פֿאַנדע נעהמען, דען דאָס הייסט, דאָס
עצבען נוך פֿאַנדע נעהמען: — (ז) ווירד יעמאַנד בעטראַ־
פֿען, דער מיינע פֿערשאָן פֿון זיינען ברידערן, נעמיך פֿון
דען קינדערן ישׂראל, גאַשטאַהלען, נוך שקלאַפֿען גימאַכט,
זאָל ער פֿאַנדע דעם מויזמאַנען, זאָל אים ניכט מעהר
שטאַמען לאָזי, נאָך מיינער פֿערפֿלוכונג, מוטערווייסען
דען אוסרויטען פֿון דער מיטע דוא זאָלסט פֿעגען: (ח) זיא
וועדען, דאָס זיא זיך היטען פֿאָר דען אוסאַצ, זאָ זיא
זאָלען, דאָס דער עוויגע, דיין גאָטט, זיא מיכט לעהרען,
זאָ זיא זיך זאָלען האַלטען צו טהון: (ט) געדענק
דאַראָן, וואָס דער עוויגע, דיין גאָטט, מיט מיריאם גיטהאַן
האַט קאָהרא ניכט אוף, דיאוועגען זו האָלען, זינדעדען זיא
דעם פֿרעמדען, דעם וואַסען אוסדען בוייבען.
מיינערזיטס פֿאַרגיסען אוסדען גאַנדע, אוסדער פֿאַנדע
זיא קאָמען ניכט אוף, דיאוועגען זו האָלען, זינדעדען זיא
דעם פֿרעמדען, דעם וואַסען אוסדען בוייבען.
פֿערריכטונגען

אַחֲרֶיךָ לַגֵּר לַיָּתוֹם וְלָאַלְמָנָה יִהְיֶה׃ כִּי תִבְצֹר כַּרְמְךָ 21
לֹא תְעוֹלֵל אַחֲרֶיךָ לַגֵּר לַיָּתוֹם וְלָאַלְמָנָה יִהְיֶה׃ וְזָכַרְתָּ 22
כִּי־עֶבֶד הָיִיתָ בְּאֶרֶץ מִצְרָיִם עַל־כֵּן אָנֹכִי מְצַוְּךָ
לַעֲשׂוֹת אֶת־הַדָּבָר הַזֶּה׃ ס

כה Cap. XXV.

כִּי־יִהְיֶה רִיב בֵּין אֲנָשִׁים וְנִגְּשׁוּ אֶל־הַמִּשְׁפָּט וּשְׁפָטוּם א
וְהִצְדִּיקוּ אֶת־הַצַּדִּיק וְהִרְשִׁיעוּ אֶת־הָרָשָׁע׃ וְהָיָה אִם־ 2
בֶּן הַכּוֹת הָרָשָׁע וְהִפִּילוֹ הַשֹּׁפֵט וְהִכָּהוּ לְפָנָיו כְּדֵי רִשְׁעָתוֹ
בְּמִסְפָּר׃ אַרְבָּעִים יַכֶּנּוּ לֹא יֹסִיף פֶּן־יֹסִיף לְהַכֹּתוֹ עַל־ 3
אֵלֶּה מַכָּה רַבָּה וְנִקְלָה אָחִיךָ לְעֵינֶיךָ׃ לֹא־תַחְסֹם שׁוֹר 4
בְּדִישׁוֹ׃ ס כִּי־יֵשְׁבוּ אַחִים יַחְדָּו וּמֵת אַחַד ה
מֵהֶם וּבֵן אֵין־לוֹ לֹא־תִהְיֶה אֵשֶׁת־הַמֵּת הַחוּצָה לְאִישׁ
זָר יְבָמָהּ יָבֹא עָלֶיהָ וּלְקָחָהּ לוֹ לְאִשָּׁה וְיִבְּמָהּ׃ וְהָיָה 6
הַבְּכוֹר אֲשֶׁר תֵּלֵד יָקוּם עַל־שֵׁם אָחִיו הַמֵּת וְלֹא־יִמָּחֶה
שְׁמוֹ מִיִּשְׂרָאֵל׃ וְאִם־לֹא יַחְפֹּץ הָאִישׁ לָקַחַת אֶת־ 7
יְבִמְתּוֹ וְעָלְתָה יְבִמְתּוֹ הַשַּׁעְרָה אֶל־הַזְּקֵנִים וְאָמְרָה מֵאֵן
יְבָמִי לְהָקִים לְאָחִיו שֵׁם בְּיִשְׂרָאֵל לֹא אָבָה יַבְּמִי׃
וְקָרְאוּ־לוֹ זִקְנֵי־עִירוֹ וְדִבְּרוּ אֵלָיו וְעָמַד וְאָמַר לֹא חָפַצְתִּי 8
לְקַחְתָּהּ׃ וְנִגְּשָׁה יְבִמְתּוֹ אֵלָיו לְעֵינֵי הַזְּקֵנִים וְחָלְצָה 9
נַעֲלוֹ מֵעַל רַגְלוֹ וְיָרְקָה בְּפָנָיו וְעָנְתָה וְאָמְרָה כָּכָה יֵעָשֶׂה
לָאִישׁ אֲשֶׁר לֹא־יִבְנֶה אֶת־בֵּית אָחִיו׃ וְנִקְרָא שְׁמוֹ י
בְּיִשְׂרָאֵל בֵּית חֲלוּץ הַנָּעַל׃ ס כִּי־יִנָּצוּ אֲנָשִׁים 11
יַחְדָּו אִישׁ וְאָחִיו וְקָרְבָה אֵשֶׁת הָאֶחָד לְהַצִּיל אֶת־
אִישָׁהּ מִיַּד מַכֵּהוּ וְשָׁלְחָה יָדָהּ וְהֶחֱזִיקָה בְּמֹבָשָׁיו׃
וְקָצַתָּה אֶת־כַּפָּהּ לֹא תָחוֹס עֵינֶךָ׃ ס לֹא־יִהְיֶה 13 12
לְךָ בְּכִיסְךָ אֶבֶן וָאָבֶן גְּדוֹלָה וּקְטַנָּה׃ לֹא־יִהְיֶה לְךָ 14
בְּבֵיתְךָ אֵיפָה וְאֵיפָה גְּדוֹלָה וּקְטַנָּה׃ אֶבֶן שְׁלֵמָה וָצֶדֶק טו
יִהְיֶה־לָּךְ אֵיפָה שְׁלֵמָה וָצֶדֶק יִהְיֶה־לָּךְ לְמַעַן יַאֲרִיכוּ

ימיך

עֲרֵרִיכְטוּנגען וּעגנע׃ — (כ) וועלן דוּא דייגען עהׂ־בוּיִם שׁיטטעלסט, זׂא פּפֵלויקע ניכט נאָך · נאָר זׂאָל־כעס דעם פּרעמ־ דען, דעם וואָסיסען מוּבד דער וויטווע שטעהען׃ (כא) וועלן וויין־ען־עסע האָלטעסט, זׂא שטעלוּע קייגע נאָך־עסע מן · זוּא עס דעם פּרעמדען, דעם וואָסיסען מוּבד דער וויטווע שטעהען׃ (כב) בעדענקע נאָם זוּא שקוּאָבּע בעוועסען בּיסט מן מכלים, נאָרוּק בעפּעהוּע מיך דיר וזׂא נו טהון׃

קאפּיטעל כה

(א) וועלן וייטע מיינען שטרייט מיט מיינאָבדער האָבען, מוּבד קאָמּמען פּאָר בעריכט, אוּוווּז זיא בעריכטעט וועדרען · נאָך שפּריכט דען בעריכטען, וואָס מוּבד פּערשוּלדיגט זיין מוּב־ בעריכטען׃ (ב) וועלן נון דער מוּבעריכטע גייסע־ נוכט פּערדיבען · זׂא זוּאָל מיהן דער ריכטער מין זייגער בעפּעוואָרט הין־ען/ מוּבד נאָך זייגעם פּערבּרעכען, מיהן מיינע בע־ שימטע מבנאָהן בייסע־ שוּפּגע בעבּעו נאָם/ (ג) פּייערניג שטרייכע זוּאָל ער מיהן בעבּעו נאָם, אָבער ניכט מעהר · נאָמיט ער ניכט מיבער דיסע נאָהן נו ועהר בייסען נאָם/ מוּבד דין ברודער פּאָר דייגען מוּיבען נאָר נו פּערכּטוג־ בעהאָלטען וועדרע׃ (ד) פּערבּינדע דעם מָכסען דאָס מוּל ניכט/ וועלן ער דרעשט׃ — (ה) וועלן ברידער נוסאַמען וואָה־ נען/ מוּבד מיינער פּאָן מיהנען שטירבט, אָהנע מיינען זאָהן הין־ען/ נו הינטערלאָסען/ זוּא זוּאָל דיא פּרוּיא דעם פּערשטאָרבענען קיינען פּרעמדען/ מוּיסערהאָוּב דער פּאָמיליע/ הייראָטהען · מיהר שוּוּאָגער זוּאָל מיהר בייוואָהנען/ זיא נוּס וועיבּ נעהמען/ מוּבד דיא ברודער־ עהע פּאָלגּיהען׃ (ו) דער ערסטע זאָהן/ דען זיא בעבּאָהרט/ זוּאָל דען נאָמען דעס פּערשטאָרבענען דוּרדערס בייא־ בעהאָלטען · נאָמיט דעסען נאָמען ניכט מין ישׂראל מוּנטער־ נעהע׃ (ז) וועלן מָבער דער מאָן זייגע שוּוּא־ גערען ניכט הייראָטהען · זוּא בעהעט זיא היבוּק מין דאָס טהאָר/ דען מָאָטעסטען, מוּבד שפּריכט/ מיין שוּוּאָגער וועיגערט זיך/ זייגעס ברודערס נאָמען מין ישׂראל נו ערהאָלטען/ ער וועלן מיך ניכט נור ברודער־ עהע׃ (ח) דיא מָאָטעסטען דער שטאָט זוּאָלען מיהן רופען/ מוּבד מיט מיהר רעדען · וועלן ער מַאָן נוּר דוּרוּא בעפּעהוּע מיך דיר וזׂא נו טהון׃ בּאַרפּיסערס׃ — (יא) וועלן נוועיע מאָנבער מיך נאָקע העפּטיג מָאן מיינען מָאָנבער בערמָאָטהען/ מוּבד דיא פּרוּיא דעם שוּאָגער וועלן מיהרען מָאן פּאָן דער מָאָנ דעס שוּאָגער רעטטען/ בעהעט דיין מוּבד דער מָאָנ דעס שוּאָגער דעם פּרוּיא דעם מיינען וועלן (יב) זוּא הוּיא דעם מוּבד ערגרייפּט דיסען בייא דער שׂאָם׃ (יג) הָאָלט מין מָאָנ דיינעם דוּרוּא נוּ דוּרוּא מיהר, אָהנע פּערשׂאָנען, דיא מָאָנ מָב׃ — (יד) הָאָלט מין דיינעם הויסע ניכט נוועיערליי דיינער טשׂשע ניכט נוועיערליי בעוויכט · גרׂאָסע מוּבד קוינעס׃ (טו) פּעוויכט מוּבד קוינען׃ גרׂאָסען מוּבד ריכטיג

געגעבען

קאַפּיטעל כו תבוא

(א) ווען דאָס אַלץ קומט, דאָס דער עוּבֿיג, דיין גאָט דיר צוּ ערד־גוטע מיינבעבן ווירד. דאָס וירסט עס אין מיטן זיך גוּט בעזיצן אין דיין לאַנד, וואָס גאָט דיין פֿאָטער דיר גיבט: (ב) זאָלסט דאָס ערשטע פֿון אַלע פֿרוכט־פֿריכטען פֿון דיין לאַנד, וואָס דו וועסט אַרײַנבּרינגען פֿון דיין מיינבעבן, וואָס גאָט דיר גיבט, אין אַ קאָרב, אַהין גיין אין דעם אָרט, וואָס גאָט וועט אויסקלויבן, אַז זײַן נאָמען זאָל דאָרטן וווינען: (ג) אוּן דו זאָלסט צוּ דעם פּריסטער קומען, אוּן צו אים זאָגן: איך באַקענט הײַנט פֿאָר גאָט דיין גאָט, אַז איך בין גע־קומען אין דאָס לאַנד, וואָס גאָט האָט אוּנדז צוּגעשוואָרן: (ד) אוּן דער פּריסטער זאָל דיין קאָרב פֿון דיין האַנט נעמען, אוּן אים אַוועקשטעלן פֿאָר דעם אַלטאַר פֿון גאָט דיין גאָט: (ה) אוּן דו זאָלסט רעדן אוּן זאָגן פֿאָר גאָט דיין גאָט: אַ סיריער אַראַמיט איז מײַן פֿאָטער געווען, אוּן ער איז אַראָפּ קיין מצרים, אוּן האָט דאָרטן מיט אַ קליין פֿעלקל גע־וווינט, אוּן איז דאָרטן אַ גרויסער, שטאַרקער אוּן פֿיל־מענשלעכער פֿאָלק געוואָרן: (ו) אוּן די מצרים האָבן אוּנדז שלעכט באַהאַנדלט, אוּן אוּנדז אַרבעט אויפֿגעלייגט: (ז) אוּן מיר האָבן צוּ גאָט דיר גאָט אַ געשריי געטאָן, אוּן גאָט האָט אוּנדזער קול דערהערט, אוּן אוּנדזער עלנד, אוּנדזער אַרבעט, אוּנדזער דרוק אָנגעזען: (ח) אוּן גאָט האָט אוּנדז אַרויסגעפֿירט פֿון מצרים מיט אַ שטאַרקער האַנט, מיט אויסגעשטרעקטער אָרעם, מיט גרויסער פֿורכטבאַרער טהאַט, מיט צייכנס אוּן וווּנדער: (ט) אוּן ער האָט אוּנדז צוּ דעם אָרט געבראַכט, אוּן האָט אוּנדז דאָס לאַנד דאָס פֿלעסיקע מילך אוּן האָניק גע־געבן: (י) אוּן אַצונד, זע, איך האָב דאָס ערשטע פֿון דער פֿרוכט פֿון דעם לאַנד, וואָס דו, גאָט, האָסט מיר גע־געבן, צוּגעבראַכט. אוּן דו זאָלסט עס לאָזן פֿאָר גאָט דיין גאָט, אוּן זיך בוקן פֿאָר גאָט דיין גאָט: (יא) אוּן דו זאָלסט זיך פֿרײען אין אַלע גוטס, וואָס גאָט דיין גאָט האָט דיר גע־געבן, אוּן דיין הויז, דו אוּן דער לעוי, אוּן דער פֿרעמדלינג, וואָס איז אין דיין מיט: (יב) ווען דו וועסט פֿאַרענדיקן צוּ צענטן אַלע צענטן פֿון דיין פּראָדוקט אין דעם דריטן יאָר, דאָס איז דאָס יאָר פֿון צענטן, אוּן וועסט עס געבן צוּ דעם לעוי, צוּ דעם פֿרעמדלינג, צוּ דער יתום, אוּן צוּ דער אלמנה, אַז זיי זאָלן עסן אין דיינע שטעט, אוּן זיך זאַט עסן: (יג) אוּן זאָלסט זאָגן פֿאָר גאָט דיין גאָט: איך האָב אַרויסגענומען דאָס הייליקע פֿון מײַן הויז, אוּן אויך האָב איך עס גע־געבן צוּ דעם לעוי, אוּן צוּ דעם פֿרעמדלינג, צוּ דער יתום, אוּן צוּ דער אלמנה, לויט אַלע דײַנע מצוות, וואָס דו האָסט מיר באַפֿוילן; איך האָב נישט איבערגעטראָטן דײַנע מצוות, אוּן האָב זיי נישט פֿאַרגעסן: (יד) איך האָב נישט דערפֿון גע־געסן אין מײַן טרויער, אוּן איך האָב נישט דערפֿון אַוועקגענומען פֿאַר אַ טומאה, אוּן איך האָב נישט דערפֿון גע־געבן פֿאַר אַ טויטן: איך האָב גע־הערט צוּ דער קול פֿון גאָט מײַן גאָט, איך האָב גע־טאָן לויט אַלץ, וואָס דו האָסט מיר באַפֿוילן: (טו) קוק אַראָפּ פֿון דײַן הייליקן וווינאָרט, פֿון דעם הימל, אוּן בענטש דײַן פֿאָלק ישׂראל, אוּן דאָס לאַנד, וואָס דו האָסט אוּנדז גע־געבן, לויט אַלץ, וואָס דו האָסט אוּנדזערע עלטערן באַשוואָרן, אַ לאַנד פֿלעסיק מילך אוּן האָניק: (טז) הײַנט באַפֿוילט דיר גאָט דיין גאָט צוּ טאָן די חוקים אוּן משפּטים האַלטן, אוּן זאָלסט זיי האַלטן אוּן טאָן מיט דײַן גאַנצן האַרץ, אוּן מיט דײַן גאַנצער נשמה: (יז) דו האָסט הײַנט אויסגעקליבן גאָט צוּ זײַן גאָט, אוּן צוּ גיין אין זײַנע וועגן, אוּן צוּ האַלטן זײַנע חוקים, אוּן זײַנע מצוות, אוּן זײַנע משפּטים, אוּן צוּ הערן צוּ זײַן קול: (יח) אוּן גאָט האָט הײַנט אויסגעקליבן דיר צוּ זײַן אַ פֿאָלק פֿון אַ סגולה, אַזוי ווי ער האָט דיר גע־זאָגט, אוּן צוּ האַלטן אַלע זײַנע מצוות: (יט) אוּן צוּ מאַכן דיך הויך איבער אַלע פֿעלקער, וואָס ער האָט גע־מאַכט, צוּ לויב, אוּן צוּ נאָמען, אוּן צוּ כּבוד; אוּן דו זאָלסט זײַן אַ פֿאָלק הייליק פֿאַר גאָט דיין גאָט, אַזוי ווי ער האָט גע־רעדט:

16 יָמֶיךָ עַל הָאֲדָמָה אֲשֶׁר־יְהוָה אֱלֹהֶיךָ נֹתֵן לְךָ׃ כִּי תוֹעֲבַת
יְהוָה אֱלֹהֶיךָ כָּל־עֹשֵׂה אֵלֶּה כֹּל עֹשֵׂה עָוֶל׃ פ

מפסיר 17 זָכוֹר אֵת אֲשֶׁר־עָשָׂה לְךָ עֲמָלֵק בַּדֶּרֶךְ בְּצֵאתְכֶם

18 מִמִּצְרָיִם׃ אֲשֶׁר קָרְךָ בַּדֶּרֶךְ וַיְזַנֵּב בְּךָ כָּל־הַנֶּחֱשָׁלִים

19 אַחֲרֶיךָ וְאַתָּה עָיֵף וְיָגֵעַ וְלֹא יָרֵא אֱלֹהִים׃ וְהָיָה
בְּהָנִיחַ יְהוָה אֱלֹהֶיךָ ׀ לְךָ מִכָּל־אֹיְבֶיךָ מִסָּבִיב בָּאָרֶץ
אֲשֶׁר יְהוָה־אֱלֹהֶיךָ נֹתֵן לְךָ נַחֲלָה לְרִשְׁתָּהּ תִּמְחֶה אֶת־
זֵכֶר עֲמָלֵק מִתַּחַת הַשָּׁמָיִם לֹא תִשְׁכָּח׃

כו Cap. XXVI.

פ פ פ נ 60 תבוא

א וְהָיָה כִּי־תָבוֹא אֶל־הָאָרֶץ אֲשֶׁר יְהוָה אֱלֹהֶיךָ נֹתֵן לְךָ
2 נַחֲלָה וְיָרַשְׁתָּהּ וְיָשַׁבְתָּ בָּהּ׃ וְלָקַחְתָּ מֵרֵאשִׁית ׀ כָּל־פְּרִי
הָאֲדָמָה אֲשֶׁר תָּבִיא מֵאַרְצְךָ אֲשֶׁר יְהוָה אֱלֹהֶיךָ נֹתֵן לָךְ
וְשַׂמְתָּ בַטֶּנֶא וְהָלַכְתָּ אֶל־הַמָּקוֹם אֲשֶׁר יִבְחַר יְהוָה
3 אֱלֹהֶיךָ לְשַׁכֵּן שְׁמוֹ שָׁם׃ וּבָאתָ אֶל־הַכֹּהֵן אֲשֶׁר יִהְיֶה
בַּיָּמִים הָהֵם וְאָמַרְתָּ אֵלָיו הִגַּדְתִּי הַיּוֹם לַיהוָה אֱלֹהֶיךָ
כִּי־בָאתִי אֶל־הָאָרֶץ אֲשֶׁר נִשְׁבַּע יְהוָה לַאֲבֹתֵינוּ לָתֵת
4 לָנוּ׃ וְלָקַח הַכֹּהֵן הַטֶּנֶא מִיָּדֶךָ וְהִנִּיחוֹ לִפְנֵי מִזְבַּח
ה יְהוָה אֱלֹהֶיךָ׃ וְעָנִיתָ וְאָמַרְתָּ לִפְנֵי ׀ יְהוָה אֱלֹהֶיךָ
אֲרַמִּי אֹבֵד אָבִי וַיֵּרֶד מִצְרַיְמָה וַיָּגָר שָׁם בִּמְתֵי מְעָט
6 וַיְהִי־שָׁם לְגוֹי גָּדוֹל עָצוּם וָרָב׃ וַיָּרֵעוּ אֹתָנוּ הַמִּצְרִים
7 וַיְעַנּוּנוּ וַיִּתְּנוּ עָלֵינוּ עֲבֹדָה קָשָׁה׃ וַנִּצְעַק אֶל־יְהוָה
אֱלֹהֵי אֲבֹתֵינוּ וַיִּשְׁמַע יְהוָה אֶת־קֹלֵנוּ וַיַּרְא אֶת־עָנְיֵנוּ
8 וְאֶת־עֲמָלֵנוּ וְאֶת־לַחֲצֵנוּ׃ וַיּוֹצִאֵנוּ יְהוָה מִמִּצְרַיִם
בְּיָד חֲזָקָה וּבִזְרוֹעַ נְטוּיָה וּבְמֹרָא גָּדֹל וּבְאֹתוֹת וּבְמֹפְתִים׃
9 וַיְבִאֵנוּ אֶל־הַמָּקוֹם הַזֶּה וַיִּתֶּן־לָנוּ אֶת־הָאָרֶץ הַזֹּאת
י אֶרֶץ זָבַת חָלָב וּדְבָשׁ׃ וְעַתָּה הִנֵּה הֵבֵאתִי אֶת־
רֵאשִׁית פְּרִי הָאֲדָמָה אֲשֶׁר־נָתַתָּה לִי יְהוָה וְהִנַּחְתּוֹ

לפני

לִפְנֵי יְהוָה אֱלֹהֶיךָ וְהִשְׁתַּחֲוִיתָ לִפְנֵי יְהוָה אֱלֹהֶיךָ׃
11 וְשָׂמַחְתָּ בְכָל־הַטּוֹב אֲשֶׁר נָתַן־לְךָ יְהוָה אֱלֹהֶיךָ וּלְבֵיתֶךָ
12 שני אַתָּה וְהַלֵּוִי וְהַגֵּר אֲשֶׁר בְּקִרְבֶּךָ׃ ס כִּי תְכַלֶּה
לַעְשֵׂר אֶת־כָּל־מַעְשַׂר תְּבוּאָתְךָ בַּשָּׁנָה הַשְּׁלִישִׁת שְׁנַת
הַמַּעֲשֵׂר וְנָתַתָּה לַלֵּוִי לַגֵּר לַיָּתוֹם וְלָאַלְמָנָה וְאָכְלוּ
13 בִשְׁעָרֶיךָ וְשָׂבֵעוּ׃ וְאָמַרְתָּ לִפְנֵי יְהוָה אֱלֹהֶיךָ בִּעַרְתִּי
הַקֹּדֶשׁ מִן־הַבַּיִת וְגַם נְתַתִּיו לַלֵּוִי וְלַגֵּר לַיָּתוֹם וְלָאַלְמָנָה
כְּכָל־מִצְוָתְךָ אֲשֶׁר צִוִּיתָנִי לֹא־עָבַרְתִּי מִמִּצְוֺתֶיךָ
14 וְלֹא שָׁכָחְתִּי לֹא־אָכַלְתִּי בְאֹנִי מִמֶּנּוּ וְלֹא־בִעַרְתִּי
מִמֶּנּוּ בְּטָמֵא וְלֹא־נָתַתִּי מִמֶּנּוּ לְמֵת שָׁמַעְתִּי בְּקוֹל יְהוָה
טו אֱלֹהָי עָשִׂיתִי כְּכֹל אֲשֶׁר צִוִּיתָנִי׃ הַשְׁקִיפָה מִמְּעוֹן
קָדְשְׁךָ מִן־הַשָּׁמַיִם וּבָרֵךְ אֶת־עַמְּךָ אֶת־יִשְׂרָאֵל וְאֵת
הָאֲדָמָה אֲשֶׁר נָתַתָּה לָנוּ כַּאֲשֶׁר נִשְׁבַּעְתָּ לַאֲבֹתֵינוּ אֶרֶץ
16 שלישי זָבַת חָלָב וּדְבָשׁ׃ ס הַיּוֹם הַזֶּה יְהוָה אֱלֹהֶיךָ
מְצַוְּךָ לַעֲשׂוֹת אֶת־הַחֻקִּים הָאֵלֶּה וְאֶת־הַמִּשְׁפָּטִים
17 וְשָׁמַרְתָּ וְעָשִׂיתָ אוֹתָם בְּכָל־לְבָבְךָ וּבְכָל־נַפְשֶׁךָ׃ אֶת־
יְהוָה הֶאֱמַרְתָּ הַיּוֹם לִהְיוֹת לְךָ לֵאלֹהִים וְלָלֶכֶת בִּדְרָכָיו
18 וְלִשְׁמֹר חֻקָּיו וּמִצְוֺתָיו וּמִשְׁפָּטָיו וְלִשְׁמֹעַ בְּקֹלוֹ׃ וַיהוָה
הֶאֱמִירְךָ הַיּוֹם לִהְיוֹת לוֹ לְעַם סְגֻלָּה כַּאֲשֶׁר דִּבֶּר־לָךְ
19 וְלִשְׁמֹר כָּל־מִצְוֺתָיו׃ וּלְתִתְּךָ עֶלְיוֹן עַל כָּל־הַגּוֹיִם
אֲשֶׁר עָשָׂה לִתְהִלָּה וּלְשֵׁם וּלְתִפְאָרֶת וְלִהְיֹתְךָ עַם־קָדֹשׁ
לַיהוָה אֱלֹהֶיךָ כַּאֲשֶׁר דִּבֵּר׃ פ

כז Cap. XXVII. כז

א רביעי וַיְצַו מֹשֶׁה וְזִקְנֵי יִשְׂרָאֵל אֶת־הָעָם לֵאמֹר שָׁמֹר אֶת־
2 כָּל־הַמִּצְוָה אֲשֶׁר אָנֹכִי מְצַוֶּה אֶתְכֶם הַיּוֹם׃ וְהָיָה בַּיּוֹם
אֲשֶׁר תַּעַבְרוּ אֶת־הַיַּרְדֵּן אֶל־הָאָרֶץ אֲשֶׁר־יְהוָה אֱלֹהֶיךָ
נֹתֵן לָךְ וַהֲקֵמֹתָ לְךָ אֲבָנִים גְּדֹלוֹת וְשַׂדְתָּ אֹתָם בַּשִּׂיד׃

v. 14. קמץ בז"ק   וכתבה

געגעבען האָסט · היערױף לעגסט דוא עס פֿאָר דעם עוױגען, דיינעם גאָטט, נידער · בעטהעסט פֿייערליך אַן: (יא) אונד אױסלאַן זאָללסט דוא פֿערגניגט זיין מיט אַללעם גוטען, דאַס דער עוױגע, דיין גאָטט, דיר אונד דענן דיינינגען געגעבען האַט · דוא אונד דער לוי, נעבסט דעם פֿרעמדלינג, דער בייא דיר וואָהנט: — (יב) ווען דוא איך דריטטען יאַהרע, דאַס איסט איך צעהנט־יאַהרע, אַללע צעהנטען דיינעס איינ־קאָממענס פֿעלליג אַבגעטראַגען · אונד דעם לוי, דעם פֿרעמדלינג, דעם וואַיסען אונד דער וויטווע געגעבען האַסט · דיסע האַבען עס אין דיינען טהאָרען פֿערצעהרט, אונד זיך דאַראַן געזעטטיגעט: (יג) זאָ זאָללסט דוא פֿאָר דעם עוױגען, דיינעם גאָטט, שפּרעכען, איך האַבע דאַס הייליגע אויס דעם הויסע וועג־געשאַפֿפֿט, איך האַבע אויך זאָלכעס דעם לוי, דעם פֿרעמדלינג, דעם וואַיסען אונד דער וויטווע גע־געבען, נאַך אַללען דעם געבאָטהע, דאַס דוא מיר געבאָטהען האַסט · איך האַבע פֿאָן דיינען בעפֿעהלען ניכטס איבערטרע־טען, אונד ניכטס פֿערגעססען: (יד) איך האַבע ניכטס דאַפֿאָן אין מיינער טרויער פֿערצעהרט, ניכטס דאַפֿאָן צו אונריינעם געברויך פֿערווענדעט, אויך דעם טאָדטען ניכטס דאַפֿאָן גע־געבען · איך בין דער שטיממע דעס עוױגען, מיינעס גאָט־טעס, געהאָרסאַם געוועסען · איך האַבע אַללעס געטהאַן, וויא דוא מיר געבאָטהען האַסט: (טו) שויע הערַאב פֿאָן דיינער הייליגען וואָהנונג, פֿאָם הימעל, אונד זעגנע דיין פֿאָלק ישראל, אונד דאַס ערד־רייך, דאַס דוא אונס געגעבען האַסט · וויא דוא אונסערען פֿאָטערן צוגעשוואָרען, איין לאַנד, וואָ מילך אונד האָניג פֿליסט: — (טז) אַן דיסעם הייטיגען טאַגע בעפֿיהלט דיר דער עוױגע, דיין גאָטט, אַללע דיסע געזעצע אונד רעכטע צו בעאָבאַכטען · דאַס דוא זיא פֿאָן גאַנצעם הערצען אונד פֿאָן גאַנצער זעעלע אויסצואיבען בעדאַכט זיין זאָללסט: (יז) דוא האַסט פֿעראַנלאַסט, דאַס דער עוױגע דאַס געגען־זייטיגע בינדניס איינגעגאַנגען, וויא ער דיר גאָטט זיין, דוא אַבער אין זיינען וועגען וואַנדעלן, זיינע געזעצע, פֿעראָרדנונגען אונד רעכטע בעאָבאַכטען, אונד זיינער שטיממע געהאָרכען וואָללעסט: (יח) זאָ וויא דער עוױגע פֿאָן זיינער זייטע פֿעראַנלאַסט האַט, דאַס דוא איינגעגאַנגען, זיין אייגענטהימליכעס פֿאָלק צו זיין, וויא ער דיר פֿערהייסען · אונד זיינע געבאָטהע אַללע צו בעאָבאַכ־טען: (יט) דאַס ער דיך אונטער אַללען נאַציאָנען, דיא ער געמאַכט האַט, אַן רוהם, אַנזעהען אונד ווירדע, וואָללע דיא העכסטע, אונד זיינער פֿערהייסונג געמעס, איינע דעם עוױגען, דיינעם גאָטט, הייליגע נאַציאָן זיין לאַססען:

קאַפּיטעל כז

(א) משה אונד דיא עלטעסטען אין ישראל גאַבען דעם פֿאָלקע פֿאָלגענדען בעפֿעהל · בעוואַהרעט אַללע דיא געבאָטהע, דיא איך אייך הייטע געביטהע: (ב) ווען איהר איבער דען ירדן הינאיבער קאָממט, אונד דאַס לאַנד בעטרעטעט, דאַס דער עוױגע, דיין גאָטט, דיר איינגעבען וויל · זאָ ריכטע דיר גראָסע שטיינע אויף, אונד איבערטינשע זיא מיט קאַלק:

זאָ

3 וְכָתַבְתָּ עֲלֵיהֶן אֶת־כָּל־דִּבְרֵי הַתּוֹרָה הַזֹּאת בְּעָבְרֶךָ
לְמַעַן אֲשֶׁר תָּבֹא אֶל־הָאָרֶץ אֲשֶׁר־יְהוָה אֱלֹהֶיךָ נֹתֵן
לְךָ אֶרֶץ זָבַת חָלָב וּדְבַשׁ כַּאֲשֶׁר דִּבֶּר יְהוָה אֱלֹהֵי־
4 אֲבֹתֶיךָ לָךְ׃ וְהָיָה בְּעָבְרְכֶם אֶת־הַיַּרְדֵּן תָּקִימוּ אֶת־
הָאֲבָנִים הָאֵלֶּה אֲשֶׁר אָנֹכִי מְצַוֶּה אֶתְכֶם הַיּוֹם בְּהַר
5 עֵיבָל וְשַׂדְתָּ אוֹתָם בַּשִּׂיד׃ וּבָנִיתָ שָּׁם מִזְבַּח לַיהוָה
6 אֱלֹהֶיךָ מִזְבַּח אֲבָנִים לֹא־תָנִיף עֲלֵיהֶם בַּרְזֶל׃ אַבְנֵי
שְׁלֵמוֹת תִּבְנֶה אֶת־מִזְבַּח יְהוָה אֱלֹהֶיךָ וְהַעֲלִיתָ עָלָיו
7 עֹלֹת לַיהוָה אֱלֹהֶיךָ׃ וְזָבַחְתָּ שְׁלָמִים וְאָכַלְתָּ שָּׁם
8 וְשָׂמַחְתָּ לִפְנֵי יְהוָה אֱלֹהֶיךָ׃ וְכָתַבְתָּ עַל־הָאֲבָנִים
אֵת כָּל־דִּבְרֵי הַתּוֹרָה הַזֹּאת בַּאֵר הֵיטֵב׃ ס

תמישי 9 וַיְדַבֵּר מֹשֶׁה וְהַכֹּהֲנִים הַלְוִיִּם אֶל־כָּל־יִשְׂרָאֵל לֵאמֹר
הַסֵּכֶת ׀ וּשְׁמַע יִשְׂרָאֵל הַיּוֹם הַזֶּה נִהְיֵיתָ לְעָם לַיהוָה
10 אֱלֹהֶיךָ׃ וְשָׁמַעְתָּ בְּקוֹל יְהוָה אֱלֹהֶיךָ וְעָשִׂיתָ אֶת־
מִצְוֹתָו וְאֶת־חֻקָּיו אֲשֶׁר אָנֹכִי מְצַוְּךָ הַיּוֹם ס

12 11 וַיְצַו מֹשֶׁה אֶת־הָעָם בַּיּוֹם הַהוּא לֵאמֹר׃ אֵלֶּה
יַעַמְדוּ לְבָרֵךְ אֶת־הָעָם עַל־הַר גְּרִזִים בְּעָבְרְכֶם אֶת־
13 הַיַּרְדֵּן שִׁמְעוֹן וְלֵוִי וִיהוּדָה וְיִשָּׂשכָר וְיוֹסֵף וּבִנְיָמִן׃ וְאֵלֶּה
יַעַמְדוּ עַל־הַקְּלָלָה בְּהַר עֵיבָל רְאוּבֵן גָּד וְאָשֵׁר וּזְבוּלֻן
14 דָּן וְנַפְתָּלִי׃ וְעָנוּ הַלְוִיִּם וְאָמְרוּ אֶל־כָּל־אִישׁ יִשְׂרָאֵל
טו 15 קוֹל רָם׃ ס אָרוּר הָאִישׁ אֲשֶׁר יַעֲשֶׂה פֶּסֶל וּמַסֵּכָה
תּוֹעֲבַת יְהוָה מַעֲשֵׂה יְדֵי חָרָשׁ וְשָׂם בַּסָּתֶר וְעָנוּ כָל־הָעָם
16 וְאָמְרוּ אָמֵן׃ ס אָרוּר מַקֵּלֶה אָבִיו וְאִמּוֹ וְאָמַר
17 כָּל־הָעָם אָמֵן׃ ס אָרוּר מַסִּיג גְּבוּל רֵעֵהוּ וְאָמַר
18 כָּל־הָעָם אָמֵן׃ ס אָרוּר מַשְׁגֶּה עִוֵּר בַּדָּרֶךְ וְאָמַר
19 כָּל־הָעָם אָמֵן׃ ס אָרוּר מַטֶּה מִשְׁפַּט גֵּר־יָתוֹם
כ וְאַלְמָנָה וְאָמַר כָּל־הָעָם אָמֵן׃ אָרוּר שֹׁכֵב עִם־אֵשֶׁת

(ג) זַי בַּאָז דאָ הינאיבער געגאַנגען ביסט, שרייבע
דאַרויף אויף וואַרטע דיסער ערטער. זַי ווירסט דאָ אין דאָס
לאַנד קאַמאַן, דאָס דער עוויגע, דיין גאָטט, דיר גיבט.
אין לאַנד, וואָס מילך אוכ האָניג פליסט, ווי דער עוויגע,
דער גאָטט דייניר פֿאַרפֿאָטערן, דיר פֿערהייסען האָט:
(ד) ווען איהר איבער דען ירדן געגאַנגען זייט, זַי ריכטע
דיסע שטיינע, דיא אַך מיך יעצט בעפֿעהלע, אויף דעם בער־
גע עיבל אויף, אוכ מיבערגיהע זיא מיט קאַלק: (ה) דאָ־
זעלבסט בויע דעם עוויגען, דייניעם גאָטט, גאַנץ עהרען,
מיינען פֿאָטער אוים שטיינען. ברינגע מבער קיין מייסער־
נעס וועראָנייג דאַרַן: (ו) אוים גאַנצען שטיינען זאָלסט
דוא דען פֿאָטער דעם עוויגען, דייניעם גאָטטע, בויען.
אוכ אויף דעמזעלבען, דעם עוויגען, דייניעם גאָטט, גאַנץ
עהרען, גאַנצע אָפּפֿער דאַר־ברינגען: (ז) אויך פֿרייד־
אָפּפֿער שלאַכטען, אוכ דאָזעלבסט פֿערצעהרען. אוכ פֿאַר
דעם עוויגען, דייניעם גאָטט, פֿערגניגט זיין: (ח) אויף דיא
שטיינע זאָלסט דוא שׂאַף וואַרטע דיסער ערטער, מיט דייט־
ליכער שריפֿט פֿערזיכטען: — (ט) פֿערנער שפראַך משה
אוכ דיא פריסטער אוים דעם שטאַמע לוי, זַו דער גע־
זאַמטען כנַיין. פֿערנים אוכ מערקע עס ישׂראל! דיסעס
טאָגעס ביסט דוא מיינע דעם עוויגען, דייניעם גאָטט, גע־
וידמעטע כנַיין געוואָרדען: (י) דוא מוסט אַלסאָ דער
שטימע דעס עוויגען, דייניעם גאָטטעס, געהאָרכען, אוכ
זיינע געבאָטע אוכ בעזעצע, דיא איך דיר הייטע גיבע,
בעאָבאַכטען: — (יא) משׂה גאַב דעם פֿאָלק דעסזעלבען
טאָגעס, כאָ פֿאָלגענדען בעפֿעהל: (יב) פֿאָלגענדע שטאַמע
זאָלען אויף דעם בערגע גריזים שטעהען, דעם פֿאָלק דען
זענען זי ערטהיילען, ווען איהר מיבער דען ירדן געגאַנגען
זיין וועדעט. שמעון, לוי, יהודה, יששכר, יוסף, אוכ
בנימן: (יג) פֿאָלגענדע מבער זאָלען נור פֿערפֿלוכונג אויף
דעם בערגע עיבל שטעהען. ראובן, גד, אשר, זבולן,
דן, אוכ נפתלי: (יד) דיא לוים זאָלען אויט ווירפֿען שטימע
ווענדע־ווייסע בעגען יעדערמאַן פֿאַן ישׂראל אויסרופֿען: —
(טו) פֿערפֿלוכט זייא, ווער מיין געהיימענעס מבער בעגאַנ־
געס בילד, מיינען גרייזעל דעס עוויגען, מיין ווערק דער
האַנד מיינעס קינסטלערס פֿערפֿערטיגען, אוכ אין מיינען
פֿערבאָרגענען מָרט זעצט. אוכ דאָס גאַנצע פֿאָלק זאָל זאָרוף
מַנטוואָרטען, אוכ שפרעכען, עס ווערדע ווַהר! —
(יו) פֿערפֿלוכט זייא, ווער פֿאָטער אוכ מוטער פֿעראַכט.
זיך האַלט. אוכ דאָס פֿאָלק שפרעכע, עס ווערדע ווַהר! —
(יז) פֿערפֿלוכט, ווער זיינעס נאַכסטען גרענצע פֿערריקט.
אוכ דאָס פֿאָלק שפרעכע עס ווערדע ווַהר! — (יח) פֿער־
וואַלט. ווער מיינען בלינדען מיררט פֿיהרט אויף דעם ווענע.
פֿולכט, ווער דאָס רעכט דעס פֿרעמדלען, דעס וואַיסען אוכ
וויטוות בייגט. אוכ דאָס פֿאָלק שפרעכע, עס ווערדע
ווַהר! (כ) פֿערפֿלוכט ווער זיינעס פֿאָטערס פֿרוי בעשׂלאָפֿט,

דען

מצותיו ק׳ v. 10. קמץ בז״ק v. 9. ב׳ פתוחה v. 8. אביו

אָבִיו כִּי גִלָּה כְּנַף אָבִיו וְאָמַר כָּל־הָעָם אָמֵן׃ ס

21 אָרוּר שֹׁכֵב עִם־כָּל־בְּהֵמָה וְאָמַר כָּל־הָעָם
אָמֵן׃ ס 22 אָרוּר שֹׁכֵב עִם־אֲחֹתוֹ בַּת־אָבִיו אוֹ
בַת־אִמּוֹ וְאָמַר כָּל־הָעָם אָמֵן׃ ס 23 אָרוּר שֹׁכֵב
עִם־חֹתַנְתּוֹ וְאָמַר כָּל־הָעָם אָמֵן׃ ס 24 אָרוּר מַכֵּה
רֵעֵהוּ בַּסָּתֶר וְאָמַר כָּל־הָעָם אָמֵן׃ ס 25 אָרוּר לֹקֵחַ
שֹׁחַד לְהַכּוֹת נֶפֶשׁ דָּם נָקִי וְאָמַר כָּל־הָעָם אָמֵן׃ ס

26 אָרוּר אֲשֶׁר לֹא־יָקִים אֶת־דִּבְרֵי הַתּוֹרָה הַזֹּאת
לַעֲשׂוֹת אוֹתָם וְאָמַר כָּל־הָעָם אָמֵן׃ פ

כח Cap. XXVIII.

א וְהָיָה אִם־שָׁמוֹעַ תִּשְׁמַע בְּקוֹל יְהוָה אֱלֹהֶיךָ לִשְׁמֹר
לַעֲשׂוֹת אֶת־כָּל־מִצְוֹתָיו אֲשֶׁר אָנֹכִי מְצַוְּךָ הַיּוֹם וּנְתָנְךָ
2 יְהוָה אֱלֹהֶיךָ עֶלְיוֹן עַל כָּל־גּוֹיֵי הָאָרֶץ׃ וּבָאוּ עָלֶיךָ
כָּל־הַבְּרָכוֹת הָאֵלֶּה וְהִשִּׂיגֻךָ כִּי תִשְׁמַע בְּקוֹל יְהוָה
3 אֱלֹהֶיךָ׃ בָּרוּךְ אַתָּה בָּעִיר וּבָרוּךְ אַתָּה בַּשָּׂדֶה׃
4 בָּרוּךְ פְּרִי־בִטְנְךָ וּפְרִי אַדְמָתְךָ וּפְרִי בְהֶמְתֶּךָ שְׁגַר
ה אֲלָפֶיךָ וְעַשְׁתְּרוֹת צֹאנֶךָ׃ בָּרוּךְ טַנְאֲךָ וּמִשְׁאַרְתֶּךָ׃
ו ז פישׁ׳ 6 7 בָּרוּךְ אַתָּה בְּבֹאֶךָ וּבָרוּךְ אַתָּה בְּצֵאתֶךָ׃ יִתֵּן יְהוָה
אֶת־אֹיְבֶיךָ הַקָּמִים עָלֶיךָ נִגָּפִים לְפָנֶיךָ בְּדֶרֶךְ אֶחָד
8 יֵצְאוּ אֵלֶיךָ וּבְשִׁבְעָה דְרָכִים יָנוּסוּ לְפָנֶיךָ׃ יְצַו יְהוָה
אִתְּךָ אֶת־הַבְּרָכָה בַּאֲסָמֶיךָ וּבְכֹל מִשְׁלַח יָדֶךָ וּבֵרַכְךָ
9 בָּאָרֶץ אֲשֶׁר־יְהוָה אֱלֹהֶיךָ נֹתֵן לָךְ׃ יְקִימְךָ יְהוָה לוֹ
לְעַם קָדוֹשׁ כַּאֲשֶׁר נִשְׁבַּע־לָךְ כִּי תִשְׁמֹר אֶת־מִצְוֹת יְהוָה
י אֱלֹהֶיךָ וְהָלַכְתָּ בִּדְרָכָיו׃ וְרָאוּ כָּל־עַמֵּי הָאָרֶץ כִּי שֵׁם
11 יְהוָה נִקְרָא עָלֶיךָ וְיָרְאוּ מִמֶּךָּ׃ וְהוֹתִרְךָ יְהוָה לְטוֹבָה
בִּפְרִי בִטְנְךָ וּבִפְרִי בְהֶמְתְּךָ וּבִפְרִי אַדְמָתְךָ עַל הָאֲדָמָה
12 אֲשֶׁר נִשְׁבַּע יְהוָה לַאֲבֹתֶיךָ לָתֵת לָךְ׃ יִפְתַּח יְהוָה
לְךָ אֶת־אוֹצָרוֹ הַטּוֹב אֶת־הַשָּׁמַיִם לָתֵת מְטַר־אַרְצְךָ

בעתו

דען ער דעקט זייגעס פֿאטערס קייד מיך. (האבדעות וועלט
זיא עהרפֿורכט, זיא ער זייגעס פֿאטער שולדיג איסט) מוכד
דאס פֿאלק שפרעכט, עס ווערדע וואהר! — (כא) פֿערפֿלוכט,
ווער בייא מירגענד מיינעס פֿיה ליגט. מוכד דאס פֿאלק שפרעכט
עס ווערדע וואהר! — (כב) פֿערפֿלוכט, ווער זיינע שוועסטער
בעשלאפֿט, זייגעס פֿאטערס פֿאטער אדער זייגער מוטטער טאכטער.
מוכד דאס פֿאלק שפרעכט, עס ווערדע וואהר! — (כג) פֿער-
פֿלוכט, ווער זיינע שוויגער-מוטטער בעשלאפֿט. מוכד דאס
פֿאלק שפרעכט, עס ווערדע וואהר! — (כד) פֿערפֿלוכט, ווער
זיינען נאכסטען היימליך שלאגט. מוכד דאס פֿאלק שפרעכט,
עס ווערדע וואהר! — (כה) פֿערפֿלוכט, ווער בעשטעכונג
מכניימט, מיינט מוכשולדיגע פערסאן גוך טאדט זו פֿער-
מורטהיילען. מוכד דאס פֿאלק שפרעכט, עס ווערדע וואהר! —
(כו) פֿערפֿלוכט, ווער זיך ווארטע דיסער זאהרע ניכט בֿע-
כיימט, זיא זו בעשלאכטען. מוכד דאס פֿאלק שפרעכט, עס
ווערדע וואהר! —

קאפיטעל כח

(א) ווען דוא כון דער שטימע דעס עוויגען, דייגעס גאט-
טעס, גענוי צו בעאכטען, מוכד דו אלע גאבאטהע, זיא מיך דיר יעצט
בעפֿוהלען, וועלכע איך דיר הייטע גיבט, דאס דיך גאט דיין
הויכער מאכען וועגען אלע פֿעלקער דער ערדע. (ב) אלע
דיזע סגנונגען וועלכע דיך טרעפֿען ווען דוא דעס עוויגען
דייגעס גהארכסאמ בישט, (ג) וועלכע דיך אין דער שטאדט
אדער אויף דעם פעלדע בעגלייטען. (ד) גוט וועלכע דיין
קארב אוכד דיין קנעט מיט מעהל. (ה) גוט וועלכע דיין
פֿיהע אוכד דיין שאף. (ו) גוט וועלכע דוא אין דיין אוסגאנג
אוכד אין דיין אינגאנג. (ז) דיך לאסט דיינע פֿיינדע וועלכע
זיך ווידער דיר אופלעהנען, אויף איין וועג פֿאר דיר פליהען
אוכד אויף זיבען וועגען פֿאר דיר פֿלוכטען. (ח) דיר בעפֿעהלט
דער עוויגע דיין גאט אין דיינע שפֿייכער אוכד אין אלע
דיינע אונטערנעהמונגען, אוכד דיך בענעדיציירען אין דעם
לאנד וועלכעס דיר דער עוויגע דיין גאט גיבט. (ט) דער עוויגע
וועט דיך הייליגען אלס זיין פֿאלק, וויא ער דיר גישוואהרט
האט, ווען דוא דיך גאנץ דעס עוויגען דיינעס גאטטעס
בעפֿלייסיגסט, אוכד אין זיינע וועגען וואנדעלסט. (י) אלע
פֿעלקער דער ערדע ווערדען זעהען, דאס דוא בייא דיר דעס
נאמען דעס עוויגען בענאמנט ווירסט. אוכד דיך פֿירכטען
דעס עוויגען דיינעס גאטטעס ווירסט. (יא) דער עוויגע ווירד דיר אין אלעס גוטען אבערפֿלוס
בעלן, אין דעס פֿרוכט דיינעס לייבעס, דייגעס פֿיהעס, אוכד דיינעס
ערדרייכס. אין דעס לאנדע, דאס דער עוויגע דיינעס אוסערען
גוהעשוואהרען האט, דיר מיינגוגעבען: (יב) דער עוויגע ווירד
דיר זיין וואהלטהאטיגעס בעהאלטניס, דען הימעל אוים-טהון,
דייגעס

מיטטאג
מיט וואסער־זון׃ בויבהייט מוכ בעשטירצונג׃ (כה) אַ העלפֿן
ניכט זאָלסט היין ווערצען קענענען׃ (כה) ער ווירד דיך פֿאַלען
עוועג ווירד דיך פֿונאַנען מיט דען בעסטען געשווירען אַן
מצרים · מיט עייכט־ווערצען׃ בעריב מוכ קראַצען · דאַפֿאַר ווירד
מוכ ניטמאַכ ווירד דאַ זיין׃ דער זיא פֿערשייכט׃ (כז) דער
עוועג ווירד דיך פֿונאַנען מיט דען בעסטען געשווירען אַן
היימאָס׳ מוכ דעת פֿיהע דער ערדען נור שפייסע דיהנען ·
ווערדען׃ (כו) דיין ייכנאַס ווירד פֿוועל בעפֿעגעניו דעס
פֿיהע׃ מוכ ווירסט פֿוועל מויך ערדען נוס ענטוועגען
ניכט זיין שרעקען דעס עוועגען׃ דיא מיך דיר יעגט זאַרפֿאַלטיג נו
בעזאַטהע דעס עוועגען׃ דיא מיך דיר יעגט זאַרפֿאַלטיג נו
זוערטען׃ דיא מיך דיר הייטע בעביטהע׃ וועדער רעכטס
נאַך לינקס אַבוויכען׃ עטווען אַנדערען גטטערן נאַך נו
וואַנדלען׃ מוכ מיהנען נו דיהנען׃

(סו) וועו זוא אַבער דער שטימע דעס עוועגען׃ דייגעס גאָט־
טעס׃ ניכט בעהאַרכען׃ מוכ זייגע פֿערזאַמגע׃ ניכט בעגוע בעאַב־
בעזעגע׃ דיא מיך דיר יעגט פֿאַרטראָגע׃ ניכט בעגוע בעאַב־
שטאַטעס · זו וועדער עוועג פֿויכ דיסע פֿויכ מיבער דיך קאַמען׃
מוכ דער טראַפֿען׃ (יו) זוא ווירסט פֿערפֿוכט זיין אין דער
שטאַט · מוכ פֿערפֿוכט מוך דעת פֿעלדע׃ (יז) פֿערפֿוכט
וירד זיין דיין קאָרב מוכ דיין באַק־טראָג׃ (יח) פֿערפֿוכט
זיין דיין קינד מוכ דיין בוכ־פֿרוכט · דיא פֿרוכט דייגעס ייבעס מוכ דייגעס ערד־רייכס · דיא
נוכט דייגער רינדער׃ מוכ דער נו־וואַכס דייגעס קוי־
נען פֿיהעס׃ (יט) פֿערפֿוכט ווירסט זוא זיין בייא דייגעס
מאַקאַמען · מוכ פֿערפֿוכט בייא דייגעס מוס־געהען׃
(כ) נו עוועג בעוועגע׃ דאַס זוא פֿאַר־נימאַס׃ ווירד דער
עוועגע מוכגליק׃ זערריטטוג מוכ פֿערדערבען זוגלען ·
זו דאַס זוא גאַר באַלד ווירסט מוך־בעריבען וועדען׃ מוכ
נו גרונדע בעהען מיסען · מוך דער בעסטן טהאַט וועלען׃
דאַס זוא מיך פֿערלאַסען האַסט׃ (כא) דער עוועג ווירד
דיר זוא פֿעסט אַנהאַנגען׃ דיא דיך פֿעלליג מוסאַטטען ווירד׃
מוס דעת זאָלע׃ דאַס זוא מיינזוכעהאַן ניהעסט׃ (כב) דער
עוועג ווירד דיך מיט בעשוואָלסט׃ ענטצינדונג׃ פֿיבער׃
בראַנד׃ דיררע׃ שווינד־וכט מוכ בעל־וכט פֿאַלען ·
דיא דיך פֿערפֿאַלען וועדען׃ בים זוא נו גרונדע בעהעסט׃
(כג) דער הימאָן מיבער דיינעך הויפֿט ווירד עהרען׃
מוכ דיא ערדע מונטער דיר מייסערן זיין׃ (כד) דיינעך
זאָלע ווירד דער עוועג שטויב מוכ זאַנד שטאַטט רעגען
געבען · פֿאַך היאָן (מוס דער אַבערן וואָס) ווירד ער
מיבער דיך הערַאַב פֿאַלען׃ בים זוא פֿערטילגט ווירסט׃
(כה) פֿאַר דיינעך פֿיינדע הער ווירד דער עוועג דיך גע־
שלאָגען וועדען זאָסען · ווען זוא מוך מיינעך וועגע בעגען
בעגען · פֿאַך היאָן (מוס דער אַבערן וואָס) ווירד ער
מיבער דיך הערַאַב פֿאַלען׃ בים זוא פֿערטילגט ווירסט׃
(כה) פֿאַר דיינעך פֿיינדע הער ווירד דער עוועג דיך גע־
שלאָגען וועדען זאָסען · ווען זוא מוך מיינעך וועגע בעגען
בעגען · פֿאַך היאָן (מוס דער אַבערן וואָס) ווירד ער
מיבער דיך הערַאַב פֿאַלען׃ בים זוא פֿערטילגט ווירסט׃
(כה) פֿאַר דיינעך פֿיינדע הער ווירד דער עוועג דיך גע־
שלאָגען וועדען זאָסען · ווען זוא מוך מיינעך וועגע בעגען
בעגען · פֿאַך היאָן (מוס דער אַבערן וואָס) ווירד ער
מיבער דיך הערַאַב פֿאַלען׃ בים זוא פֿערטילגט ווירסט׃

בְּעִתּוֹ וּלְבָרֵךְ אֶת כָּל־מַעֲשֵׂה יָדֶךָ וְהִלְוִיתָ גּוֹיִם רַבִּים
13 וְאַתָּה לֹא תִלְוֶה׃ וּנְתָנְךָ יְהוָה לְרֹאשׁ וְלֹא לְזָנָב
וְהָיִיתָ רַק לְמַעְלָה וְלֹא תִהְיֶה לְמָטָּה כִּי־תִשְׁמַע אֶל־
מִצְוֹת ׀ יְהוָה אֱלֹהֶיךָ אֲשֶׁר אָנֹכִי מְצַוְּךָ הַיּוֹם לִשְׁמֹר
14 וְלַעֲשׂוֹת׃ וְלֹא תָסוּר מִכָּל־הַדְּבָרִים אֲשֶׁר אָנֹכִי מְצַוֶּה
אֶתְכֶם הַיּוֹם יָמִין וּשְׂמֹאול לָלֶכֶת אַחֲרֵי אֱלֹהִים אֲחֵרִים
לְעָבְדָם׃ פ
טו וְהָיָה אִם־לֹא תִשְׁמַע בְּקוֹל יְהוָה אֱלֹהֶיךָ לִשְׁמֹר לַעֲשׂוֹת
אֶת־כָּל־מִצְוֹתָיו וְחֻקֹּתָיו אֲשֶׁר אָנֹכִי מְצַוְּךָ הַיּוֹם וּבָאוּ
16 עָלֶיךָ כָּל־הַקְּלָלוֹת הָאֵלֶּה וְהִשִּׂיגוּךָ׃ אָרוּר אַתָּה בָּעִיר
18 17 וְאָרוּר אַתָּה בַּשָּׂדֶה׃ אָרוּר טַנְאֲךָ וּמִשְׁאַרְתֶּךָ׃ אָרוּר
פְּרִי־בִטְנְךָ וּפְרִי אַדְמָתֶךָ שְׁגַר אֲלָפֶיךָ וְעַשְׁתְּרֹת צֹאנֶךָ׃
כ 19 אָרוּר אַתָּה בְּבֹאֶךָ וְאָרוּר אַתָּה ׀ בְּצֵאתֶךָ׃ יְשַׁלַּח
יְהוָה ׀ בְּךָ אֶת־הַמְּאֵרָה אֶת־הַמְהוּמָה וְאֶת־הַמִּגְעָרֶת
בְּכָל־מִשְׁלַח יָדְךָ אֲשֶׁר תַּעֲשֶׂה עַד הִשָּׁמְדְךָ וְעַד־אֲבָדְךָ
21 מַהֵר מִפְּנֵי רֹעַ מַעַלְלֶיךָ אֲשֶׁר עֲזַבְתָּנִי׃ יַדְבֵּק יְהוָה
בְּךָ אֶת־הַדֶּבֶר עַד כַּלֹּתוֹ אֹתְךָ מֵעַל הָאֲדָמָה אֲשֶׁר־
22 אַתָּה בָא־שָׁמָּה לְרִשְׁתָּהּ׃ יַכְּכָה יְהוָה בַּשַּׁחֶפֶת
וּבַקַּדַּחַת וּבַדַּלֶּקֶת וּבַחַרְחֻר וּבַחֶרֶב וּבַשִּׁדָּפוֹן וּבִירַקּוֹן
23 וְיִרְדְּפוּךָ עַד אָבְדֶךָ׃ וְהָיוּ שָׁמֶיךָ אֲשֶׁר עַל־רֹאשְׁךָ נְחֹשֶׁת
24 וְהָאָרֶץ אֲשֶׁר־תַּחְתֶּיךָ בַּרְזֶל׃ יִתֵּן יְהוָה אֶת־מְטַר
אַרְצְךָ אָבָק וְעָפָר מִן־הַשָּׁמַיִם יֵרֵד עָלֶיךָ עַד הִשָּׁמְדֶךָ׃
כה יִתֶּנְךָ יְהוָה ׀ נִגָּף לִפְנֵי אֹיְבֶיךָ בְּדֶרֶךְ אֶחָד תֵּצֵא אֵלָיו
וּבְשִׁבְעָה דְרָכִים תָּנוּס לְפָנָיו וְהָיִיתָ לְזַעֲוָה לְכֹל
26 מַמְלְכוֹת הָאָרֶץ׃ וְהָיְתָה נִבְלָתְךָ לְמַאֲכָל לְכָל־עוֹף
27 הַשָּׁמַיִם וּלְבֶהֱמַת הָאָרֶץ וְאֵין מַחֲרִיד׃ יַכְּכָה יְהוָה
בִּשְׁחִין מִצְרַיִם וּבָעְפָלִים וּבַגָּרָב וּבֶחָרֶס אֲשֶׁר לֹא־

תּוּכַל לְהַרְפֵּא׃ יַכְּכָה יְהוָה בְּשִׁגָּעוֹן וּבְעִוָּרוֹן וּבְתִמְהוֹן 28
לֵבָב׃ וְהָיִיתָ מְמַשֵּׁשׁ בַּצָּהֳרַיִם כַּאֲשֶׁר יְמַשֵּׁשׁ הָעִוֵּר 29
בָּאֲפֵלָה וְלֹא תַצְלִיחַ אֶת־דְּרָכֶיךָ וְהָיִיתָ אַךְ עָשׁוּק וְגָזוּל
כָּל־הַיָּמִים וְאֵין מוֹשִׁיעַ׃ אִשָּׁה תְאָרֵשׂ וְאִישׁ אַחֵר ל
יִשְׁגָּלֶנָּה בַּיִת תִּבְנֶה וְלֹא־תֵשֵׁב בּוֹ כֶּרֶם תִּטַּע וְלֹא
תְחַלְּלֶנּוּ׃ שׁוֹרְךָ טָבוּחַ לְעֵינֶיךָ וְלֹא תֹאכַל מִמֶּנּוּ חֲמֹרְךָ 31
גָּזוּל מִלְּפָנֶיךָ וְלֹא יָשׁוּב לָךְ צֹאנֶךָ נְתֻנוֹת לְאֹיְבֶיךָ וְאֵין
לְךָ מוֹשִׁיעַ׃ בָּנֶיךָ וּבְנֹתֶיךָ נְתֻנִים לְעַם אַחֵר וְעֵינֶיךָ 32
רֹאוֹת וְכָלוֹת אֲלֵיהֶם כָּל־הַיּוֹם וְאֵין לְאֵל יָדֶךָ׃ פְּרִי 33
אַדְמָתְךָ וְכָל־יְגִיעֲךָ יֹאכַל עַם אֲשֶׁר לֹא־יָדָעְתָּ וְהָיִיתָ
רַק עָשׁוּק וְרָצוּץ כָּל־הַיָּמִים׃ וְהָיִיתָ מְשֻׁגָּע מִמַּרְאֵה 34
עֵינֶיךָ אֲשֶׁר תִּרְאֶה׃ יַכְּכָה יְהוָה בְּשְׁחִין רָע עַל־ לה
הַבִּרְכַּיִם וְעַל־הַשֹּׁקַיִם אֲשֶׁר לֹא־תוּכַל לְהֵרָפֵא מִכַּף
רַגְלְךָ וְעַד קָדְקֳדֶךָ׃ יוֹלֵךְ יְהוָה אֹתְךָ וְאֶת־מַלְכְּךָ אֲשֶׁר 36
תָּקִים עָלֶיךָ אֶל־גּוֹי אֲשֶׁר לֹא־יָדַעְתָּ אַתָּה וַאֲבֹתֶיךָ
וְעָבַדְתָּ שָׁם אֱלֹהִים אֲחֵרִים עֵץ וָאָבֶן׃ וְהָיִיתָ לְשַׁמָּה 37
לְמָשָׁל וְלִשְׁנִינָה בְּכֹל הָעַמִּים אֲשֶׁר־יְנַהֲגֶךָ יְהוָה שָׁמָּה׃
זֶרַע רַב תּוֹצִיא הַשָּׂדֶה וּמְעַט תֶּאֱסֹף כִּי יַחְסְלֶנּוּ 38
הָאַרְבֶּה׃ כְּרָמִים תִּטַּע וְעָבָדְתָּ וְיַיִן לֹא־תִשְׁתֶּה וְלֹא 39
תֶאֱגֹר כִּי תֹאכְלֶנּוּ הַתֹּלָעַת׃ זֵיתִים יִהְיוּ לְךָ בְּכָל־ מ
גְּבוּלֶךָ וְשֶׁמֶן לֹא תָסוּךְ כִּי יִשַּׁל זֵיתֶךָ׃ בָּנִים וּבָנוֹת 41
תּוֹלִיד וְלֹא־יִהְיוּ לָךְ כִּי יֵלְכוּ בַּשֶּׁבִי׃ כָּל־עֵצְךָ וּפְרִי 42
אַדְמָתְךָ יְיָרֵשׁ הַצְּלָצַל׃ הַגֵּר אֲשֶׁר בְּקִרְבְּךָ יַעֲלֶה 43
עָלֶיךָ מַעְלָה מָעְלָה וְאַתָּה תֵּרֵד מַטָּה מָטָּה׃ הוּא 44
יַלְוְךָ וְאַתָּה לֹא תַלְוֶנּוּ הוּא יִהְיֶה לְרֹאשׁ וְאַתָּה תִּהְיֶה
לְזָנָב׃ וּבָאוּ עָלֶיךָ כָּל־הַקְּלָלוֹת הָאֵלֶּה וּרְדָפוּךָ מה
וְהִשִּׂיגוּךָ עַד הִשָּׁמְדֶךָ כִּי־לֹא שָׁמַעְתָּ בְּקוֹל יְהוָה אֱלֹהֶיךָ

ישכבנה ק׳ v. 30. לשמר

מיטטאג ווירסט דוס הערוס־טאפפען וויא מיין בויבער מיך
פֿיכסטערן הערוס־טאפפעט · מוכד ווירסט מוך מַוליען דייבען
וועגען קיין בוֹיק האבען · מוטערדריקט מוכד בערויבט ווירסט
דוס זיין נו מַוליען נייטען / מוכד ניאמאכד ווירד דיר העפֿען:
(ל) דוס ווירסט דיר מייגע פֿרויא מַטרויען מַאפֿען / מוכד מיין
מַבערער ווירד זיא בעשלאפֿען · דוס ווירסט מיין הויס בויען /
מוכד ניכט דאַרן וואהנען · מייגען ווין־בערג פֿאַמַבנאַן / מוכד
ניכט זיא ערסטע ווין־עסט האַלטען: (לא) זיין שׁוֹכס ווירד
פֿאַר דייגען מויגען בעשלאכטעט ווערדען / מוכד דוס ווירסט
ניכט זיא עסען · זיין עסעל ווירד פֿאַר דייגעק מַבעסיכט
מיט בעווואַלט היכוועג בעפֿיהרט / מוכד דיר ניכט ווידער נוריק
בעבראכט ווערדען · זיין קוייגעס פֿיה ווירד דייגער פֿייגד
בייטע ווין · מוכד דיר ווירד ניאמאכד העפֿען: (לב) דייגע
זעהנע מוכד טעכטער ווערדען מייגעק מַבערען פֿאַלק פרייס
בעגעבען ווין · דייגע מויגען ווערדען נו־זעהען מוכד נאַך
מיהנען טַאבוֹיק שמאכטען · מַבער דוס ווירסט קייגע מאַכט הַא־
בען: (לג) זיא פֿריכטע דייגעס ערד־רייכס / מוכד מַוליער
דייגער מַרבייט ווערדען וויטע בעבויבט / דוס ניכט קענסט·
דוס ווירסט נו מַוליען נייטען מוכד בעווואַלט וויידען מיסען:
(לד) מיבער דיסען מַבבוֹיק / דער דיר פֿאַר מויגען ווין ווירד /
ווירסט דוס פֿאַן ווינבען קאַמאַען: (לה) דער עוויגע ווירד דיך
מיט בעסען בעשווירען פֿוֹאבען מַן דען קניין מוכד היפֿטען /
פֿאַן דער פֿוס־זאַהוֹל בים נור שיטען / מַפֿאַן דוס ניכט ווירסט
בעהייליגט ווערדען קענבען: (לו) דער עוויגע ווירד דיך מוכד
דייגען קענביג / דען דוס מיבער דיך זעבען ווירסט / מוכטער מיין
פֿאַלק טרייבען / דאַס דוס מוכד דייגע פֿאַרפֿאַהרען ניא בע־
קַאבט האַבען · דא ווירסט דוס מַוסלאַן פֿרעמדען בעטטערן
דיהנען / פֿאַן דער פֿעלקערן / מוטער וועלכען דיך זעבען ווירד:
(לז) מַוליען פֿאַלק מוכד שטיין: (לז) דוס ווירסט פֿיל זאַמען מוך דען מאַקר ברינגען / מוכד
וועניג מיין־זאַמאַען · דען דיא הייא־שרעקען ווערדען עס
מַבפֿרעסטען: (לט) דוס ווירסט ווין־בערגע פֿאַמַבנאַן מוכד
בעמַרבייטען / מַבער דען ווין וועדער טרינקען / נאַך מייג־
ענען · דען דער וואורם ווירד מיהן פֿערנעהרען: (מ) עהו־
ביימע ווירסט דוס האַבען / מין מַוליען דייבען גרענצען / מַבער
ווירסט דיך ניכט מיט עהוֹל זאַלבען · דען דיין עהו־פרוכט
ווירד דיא בעערען מַבוועקסטען: (מא) זעהנע מוכד טעכטער
מיבער דיך קאַמאַען מיהר ערהעבען · מוכד דוס ווירסט מיט־
מער מיהר הערונטער קאַמאַען: (מב) מַוליע דייגע בייטע
בעפֿאַנגענשאַפֿטען זעהנען מיפֿען / מוכד דאַס מוגבענפֿיגער פֿערלערבען:
(מג) דער פֿרעמדע / דער זיך בייא דיר מויפֿהאַלט / ווירד זיך
מיבער דיך קאַמאַען מיהר ערהעבען · מוכד דוס ווירסט מיט־
מער מיהר הערונטער קאַמאַען: (מד) ער ווירד דיר לייהען /
דער מַבער ניכט מיהר · ער ווירד דער הערשענדע מוכד דוס
דער מַבהאַנגיגע טהיין זיין: (מה) מַוליע דיסע פֿלוכ ווערדען
מיבער דיך קאַמאַען / דיך פֿערפֿאַלגען / מוכד מייהאַלטען / בים
דוס פֿערטילגט ווערדעסט · ווייל דוס דער שטיממע דעס עווי־
גען / דייגעס גאַטטעס / ניכט האַסט בעהאַרכען מַוליען / דיא
פֿערפֿלוכטען

46 לְשֵׁמֶר מִצְוֹתָיו וְחֻקֹּתָיו אֲשֶׁר צִוָּךְ׃ וְהָיוּ בְךָ לְאוֹת
47 וּלְמוֹפֵת וּבְזַרְעֲךָ עַד־עוֹלָם׃ תַּחַת אֲשֶׁר לֹא־עָבַדְתָּ
אֶת־יְהוָה אֱלֹהֶיךָ בְּשִׂמְחָה וּבְטוּב לֵבָב מֵרֹב כֹּל׃
48 וְעָבַדְתָּ אֶת־אֹיְבֶיךָ אֲשֶׁר יְשַׁלְּחֶנּוּ יְהוָה בָּךְ בְּרָעָב
וּבְצָמָא וּבְעֵירֹם וּבְחֹסֶר כֹּל וְנָתַן עֹל בַּרְזֶל עַל־צַוָּארֶךָ
49 עַד הִשְׁמִידוֹ אֹתָךְ׃ יִשָּׂא יְהוָה עָלֶיךָ גּוֹי מֵרָחֹק מִקְצֵה
הָאָרֶץ כַּאֲשֶׁר יִדְאֶה הַנָּשֶׁר גּוֹי אֲשֶׁר לֹא־תִשְׁמַע לְשֹׁנוֹ׃
5 גּוֹי עַז פָּנִים אֲשֶׁר לֹא־יִשָּׂא פָנִים לְזָקֵן וְנַעַר לֹא יָחֹן׃
51 וְאָכַל פְּרִי בְהֶמְתְּךָ וּפְרִי־אַדְמָתְךָ עַד הִשָּׁמְדֶךָ אֲשֶׁר
לֹא־יַשְׁאִיר לְךָ דָּגָן תִּירוֹשׁ וְיִצְהָר שְׁגַר אֲלָפֶיךָ וְעַשְׁתְּרֹת
52 צֹאנֶךָ עַד הַאֲבִידוֹ אֹתָךְ׃ וְהֵצַר לְךָ בְּכָל־שְׁעָרֶיךָ עַד
רֶדֶת חוֹמֹתֶיךָ הַגְּבֹהֹת וְהַבְּצֻרוֹת אֲשֶׁר אַתָּה בֹטֵחַ בָּהֶן
בְּכָל־אַרְצֶךָ וְהֵצַר לְךָ בְּכָל־שְׁעָרֶיךָ בְּכָל־אַרְצְךָ אֲשֶׁר
53 נָתַן יְהוָה אֱלֹהֶיךָ לָךְ׃ וְאָכַלְתָּ פְרִי־בִטְנְךָ בְּשַׂר בָּנֶיךָ
וּבְנֹתֶיךָ אֲשֶׁר נָתַן־לְךָ יְהוָה אֱלֹהֶיךָ בְּמָצוֹר וּבְמָצוֹק
54 אֲשֶׁר־יָצִיק לְךָ אֹיְבֶךָ׃ הָאִישׁ הָרַךְ בְּךָ וְהֶעָנֹג מְאֹד
תֵּרַע עֵינוֹ בְּאָחִיו וּבְאֵשֶׁת חֵיקוֹ וּבְיֶתֶר בָּנָיו אֲשֶׁר
נה יוֹתִיר׃ מִתֵּת ׀ לְאַחַד מֵהֶם מִבְּשַׂר בָּנָיו אֲשֶׁר יֹאכַל
מִבְּלִי הִשְׁאִיר־לוֹ כֹּל בְּמָצוֹר וּבְמָצוֹק אֲשֶׁר יָצִיק לְךָ
56 אֹיִבְךָ בְּכָל־שְׁעָרֶיךָ׃ הָרַכָּה בְךָ וְהָעֲנֻגָּה אֲשֶׁר לֹא־
נִסְּתָה כַף־רַגְלָהּ הָצֵג עַל־הָאָרֶץ מֵהִתְעַנֵּג וּמֵרֹךְ תֵּרַע
57 עֵינָהּ בְּאִישׁ חֵיקָהּ וּבִבְנָהּ וּבְבִתָּהּ׃ וּבִשְׁלִיָּתָהּ הַיּוֹצֵאת ׀
מִבֵּין רַגְלֶיהָ וּבְבָנֶיהָ אֲשֶׁר תֵּלֵד כִּי־תֹאכְלֵם בְּחֹסֶר־כֹּל
בַּסֵּתֶר בְּמָצוֹר וּבְמָצוֹק אֲשֶׁר יָצִיק לְךָ אֹיִבְךָ בִּשְׁעָרֶיךָ׃
58 אִם־לֹא תִשְׁמֹר לַעֲשׂוֹת אֶת־כָּל־דִּבְרֵי הַתּוֹרָה הַזֹּאת
הַכְּתֻבִים בַּסֵּפֶר הַזֶּה לְיִרְאָה אֶת־הַשֵּׁם הַנִּכְבָּד וְהַנּוֹרָא
59 הַזֶּה אֶת יְהוָה אֱלֹהֶיךָ׃ וְהִפְלָא יְהוָה אֶת־מַכֹּתְךָ וְאֶת

נאכקאמאן

(נח) אז ווירד דער עוויגע דיר מוכ דיינען גו פירכטען: (נט) אז ווירד דער עוויגע, דען עוויגען, דייגען גאטט, דען מוכ פוראכטבארען נאמען, דען עוויגען, דייגען גאטט · דיסען פערהערליכטען וגיבד, אזא פארגאלטיג באלאכטען ווירסט · דיסען פערהערליכטען דיר מוכ דיינען טהארה יפערא, דיא מן דיסעם בוכע פערשריבענעם ווארטע דיסער יפערא, דיא מן דיסעם בוכע פערשריבענעם ווירסט · דיסען פערהערליכטען דיר מוכ דיינען גאטט, דען עוויגען, דייגען גאטט, דען מוכ פוראכטבארען נאמען מוכ גרוסע אונד פערווונדעטע פלאגען, דיא דו נישט קענסט אונד דיא דיין זאמען נישט קענען, דיא ער דיר מוכ דיינען פערדרוסס אונד פערווונדונג אונד פערוויררונג אונד פערוואנדלונג אונד פערשרעקונג אונד פערוואנדלונג אונד פערוואנדלונג אונד פערוואנדל

מַכּוֹת זַרְעֲךָ מַכּוֹת גְּדֹלֹת וְנֶאֱמָנוֹת וְחֳלָיִם רָעִים
וְנֶאֱמָנִים׃ וְהֵשִׁיב בְּךָ אֵת כָּל־מַדְוֵה מִצְרַיִם אֲשֶׁר ס
61 יָגֹרְתָּ מִפָּנֵיהֶם וְדָבְקוּ בָּךְ׃ גַּם כָּל־חֳלִי וְכָל־מַכָּה אֲשֶׁר
לֹא כָתוּב בְּסֵפֶר הַתּוֹרָה הַזֹּאת יַעְלֵם יְהוָה עָלֶיךָ עַד
62 הִשָּׁמְדֶךָ׃ וְנִשְׁאַרְתֶּם בִּמְתֵי מְעָט תַּחַת אֲשֶׁר הֱיִיתֶם
כְּכוֹכְבֵי הַשָּׁמַיִם לָרֹב כִּי־לֹא שָׁמַעְתָּ בְּקוֹל יְהוָה
63 אֱלֹהֶיךָ׃ וְהָיָה כַּאֲשֶׁר־שָׂשׂ יְהוָה עֲלֵיכֶם לְהֵיטִיב
אֶתְכֶם וּלְהַרְבּוֹת אֶתְכֶם כֵּן יָשִׂישׂ יְהוָה עֲלֵיכֶם לְהַאֲבִיד
אֶתְכֶם וּלְהַשְׁמִיד אֶתְכֶם וְנִסַּחְתֶּם מֵעַל הָאֲדָמָה אֲשֶׁר־
64 אַתָּה בָא־שָׁמָּה לְרִשְׁתָּהּ׃ וֶהֱפִיצְךָ יְהוָה בְּכָל־הָעַמִּים
מִקְצֵה הָאָרֶץ וְעַד־קְצֵה הָאָרֶץ וְעָבַדְתָּ שָׁם אֱלֹהִים
אֲחֵרִים אֲשֶׁר לֹא־יָדַעְתָּ אַתָּה וַאֲבֹתֶיךָ עֵץ וָאָבֶן׃
סה וּבַגּוֹיִם הָהֵם לֹא תַרְגִּיעַ וְלֹא־יִהְיֶה מָנוֹחַ לְכַף־רַגְלֶךָ
וְנָתַן יְהוָה לְךָ שָׁם לֵב רַגָּז וְכִלְיוֹן עֵינַיִם וְדַאֲבוֹן נָפֶשׁ׃
66 וְהָיוּ חַיֶּיךָ תְּלָאִים לְךָ מִנֶּגֶד וּפָחַדְתָּ לַיְלָה וְיוֹמָם וְלֹא
67 תַאֲמִין בְּחַיֶּיךָ׃ בַּבֹּקֶר תֹּאמַר מִי־יִתֵּן עֶרֶב וּבָעֶרֶב
תֹּאמַר מִי־יִתֵּן בֹּקֶר מִפַּחַד לְבָבְךָ אֲשֶׁר תִּפְחָד וּמִמַּרְאֵה
68 עֵינֶיךָ אֲשֶׁר תִּרְאֶה׃ וְהֵשִׁיבְךָ יְהוָה ׀ מִצְרַיִם בָּאֳנִיּוֹת
בַּדֶּרֶךְ אֲשֶׁר אָמַרְתִּי לְךָ לֹא־תֹסִיף עוֹד לִרְאֹתָהּ
וְהִתְמַכַּרְתֶּם שָׁם לְאֹיְבֶיךָ לַעֲבָדִים וְלִשְׁפָחוֹת וְאֵין
69 קֹנֶה׃ ס אֵלֶּה דִּבְרֵי הַבְּרִית אֲשֶׁר־צִוָּה יְהוָה
אֶת־מֹשֶׁה לִכְרֹת אֶת־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל בְּאֶרֶץ מוֹאָב מִלְבַד
הַבְּרִית אֲשֶׁר־כָּרַת אִתָּם בְּחֹרֵב׃ פ

כט Cap. XXIX.

א שביעי וַיִּקְרָא מֹשֶׁה אֶל־כָּל־יִשְׂרָאֵל וַיֹּאמֶר אֲלֵהֶם אַתֶּם
רְאִיתֶם אֵת כָּל־אֲשֶׁר עָשָׂה יְהוָה לְעֵינֵיכֶם בְּאֶרֶץ
2 מִצְרַיִם לְפַרְעֹה וּלְכָל־עֲבָדָיו וּלְכָל־אַרְצוֹ׃ הַמַּסֹּת

קמץ בז׳׳ק v. 62. 67. הגדלה

נאַכּקאַמען מויסערארדענטליכע פּאַגען גו׳ שיקען. שוועהרע מוכ מהאַטענדע פּאַגען, בעסע מוכ מהאַטענדע קראַנק־
הייטען: (ס) אַלע ווייכען מוים מכּלים, פּאַר וועלכען זוג דיך
שייעסט, ווירד ער דיר ווידער גו׳ וועבדען, פּאַם זיא דיר
מהבאַבען: (סא) מוך אַלע מרטען פּאַן קראַנקהייט, מוכ
פּאַגע, זיא מן דעם בוכע דיסער תורה ניכט ערוואַהנט
ווערדען. ווירד ער עוועג מיבער דיך קאַמען אַפּען, בים
ניט דיינער פּעלליגען פּערטילגונג: (סב) מיינע גערינגע מה־
נאַהל ווירד פּאַן מיר מיבריג בלייבען, פּאַ מיהר פּאַרהין מן
מענגע דען שטערבען מיט היממעל גלייך ווערע. פּאַרוס
פּאַם זוג דער שטיממע דעס עוויגען, דיינעס גאַטטעס,
ווירסט מובגעהאַרסאַם גע־וועסען זיין: (סג) זא, ווא זיך דער
עוויגע נופּאַר פּרייעטע, מיך גוטעס גו טהון, מוכ מיך גו
פּערמעהרען. עבען זא ווירד ער זיך פּרייען, מיך גו גרונדע
גו ריכטען, מוכ גו פּערטילגען. מיהר וועדעט מוים דעם
ערד־רייכע, פּאַם זוג יענע מייבווהעמען הין ניהעסט, ניט
דער וואורצעל הערוים געריסען: (סד) מוכ פּאַן דעם עוויגען
מוטער אַלע פּעלקער, פּאַן מיינעם עבדע דער ערדע בים
גאַנצע פּבדערן, פּערשטרייעט וועדען. אַלוּז זוג ווירסט
פּרעמדען גטטטערן, פּאַן הא׳ן מוכ שטיין, זיא דיר מוכ
דיינען פּאַרפּאַהרען מובעקאַננט זיבד, דיהבען: (סה) פּאַנו
ווירסט זוג מוטער דען פּעלקערן זעלבסט קיינע בלייבענדע
שטאַטע, מוכ פּיר דיינע פּוס־זוהלען קיינען רוהע־פּלאַ־
פּיבדען. זאַבערן דער עוויגע, דיין גאַטט, ווירד מוך פּאַ־
זעלבסט דיין הערן מוכרוהיג, דיינע מוידגען פּערשמאַטטענד,
מוכ דיינע זעעלע פּאַלאַר קוממער זיין אַפּען: (סו) דיין
עבען ווירד דיר בעגעגענמיבער שוועבען. זוג ווירסט נאַכט
מוכ טאַג מן פּורכט זיין, מוכ דיין לעבען נימאַם פּיר
זיכער האַלטען: (סז) דעס מאַרגענס ווירסט זוג זאַגען, אַך,
וואַרע עס אַך שא׳ן אַבענד! מוכ דעס אַבענדס, אַך, וואַרע
עס אַך שא׳ן מאַרגען! זא פּאַלאַר פּורכט ווירד דיין הערץ,
מוכ זא שרעקליך דער אַנבליק זיין, דען זוג פּאַר מוידגען
האַבען ווירסט: (סח) ניט שיפּפען פּאַן ווירד דער עוויגע
דיך ווידער נאַך מצרים פּיהרען לאַסען, זוג זאַלסט ניהן נימאַם
זעהען. דאַועבסט ווערדעט מיהר מיין מיערען פּיינ־
דער קיין פּערשפרעכען, זוג זאַלסט ניהן נימאַם
דען קינדערן ישראל, מיך זאַבדע מוכח גו שיפּען. מוייפער
דעס בוכדעס, דען דער עוויגע דעם מסך בעפּאַהלען, ניט
מבער קיין קייפער דא זיין: — (סם) דיסעס זינד זיא ווערטע
דען שקאַפּען מוכ שקאַפּינגען פּיין־ביטהען. עס ווירד
ווידער זעהען. דאַועבסט ווערדעט מיהר מיין מיערען פּיינ־
דאַפּאַן מיך דיר פּערשפרעכען, זוג זאַלסט ניהן נימאַם
האַבען ווירסט: (סט) ניט שיפּפען פּאַן ווירד דער עוויגע
דיך ווידער נאַך מצרים פּיהרען לאַסען, מוך דעם וועגע,
דאַס ווידער נאַך מצרים פּיהרען לאַסען, מוך דעם וועגע,
נאַהה ווירד פּאַן מיר מיבריג בלייבען, דא מיהר פּאַרהין מן
מענגע דען שטערבען מיט היממעל גלייך ווערע. דאַרוס
פּאַם זוג דער שטיממע דעס עוויגען, דיינעס גאַטטעס,
ווירסט מובגעהאַרסאַם גע־וועסען זיין: (סג) זא, ווא זיך דער
עוויגע נופּאַר פּרייעטע, מיך גוטעס גו טהון, מוכ מיך גו
פּערמעהרען. עבען זא ווירד ער זיך פּרייען, מיך גו גרונדע
גו ריכטען, מוכ גו פּערטילגען. מיהר וועדעט מוים דעם
ערד־רייכע, פּאַם זוג יענע מייבווהעמען הין ניהעסט, ניט
דער וואורצעל הערוים געריסען: (סד) מוכ פּאַן דעם עוויגען
מוטער אַלע פּעלקער, פּאַן מיינעם עבדע דער ערדע בים
גאַנצע פּבדערן, פּערשטרייעט וועדען. אַלוּז זוג ווירסט
פּרעמדען גטטטערן, פּאַן הא׳ן מוכ שטיין, זיא דיר מוכ
דיינען פּאַרפּאַהרען מובעקאַננט זיבד, דיהבען: (סה) פּאַנו
ווירסט זוג מוטער דען פּעלקערן זעלבסט קיינע בלייבענדע
שטאַטע, מוכ פּיר דיינע פּוס־זוהלען קיינען רוהע־פּלאַ־
פּיבדען. זאַבערן דער עוויגע, דיין גאַטט, ווירד מוך פּאַ־
זעלבסט דיין הערן מוכרוהיג, דיינע מוידגען פּערשמאַטטענד,
מוכ דיינע זעעלע פּאַלאַר קוממער זיין אַפּען: (סו) דיין
עבען ווירד דיר בעגעגענמיבער שוועבען. זוג ווירסט נאַכט
מוכ טאַג מן פּורכט זיין, מוכ דיין לעבען נימאַם פּיר
זיכער האַלטען: (סז) דעס מאַרגענס ווירסט זוג זאַגען, אַך,
וואַרע עס אַך שא׳ן אַבענד! מוכ דעס אַבענדס, אַך, וואַרע
עס אַך שא׳ן מאַרגען! זא פּאַלאַר פּורכט ווירד דיין הערץ,
מוכ זא שרעקליך דער אַנבליק זיין, דען זוג פּאַר מוידגען
האַבען ווירסט: (סח) ניט שיפּפען פּאַן ווירד דער עוויגע
דיך ווידער נאַך מצרים פּיהרען לאַסען, מוך דעם וועגע,

קאַפּימעל כט

(א) מסך הזה מייבע מבערעדע מן גאַנץ ישראל, מוכ שפּראַך
זו מיהבען, מיהר האַבט אַלעס גענוענהען, וואַס דער עוויגע
מן מצרים, מן פּרעס, זיינען בעדיהבטען, מוכ זיינעס
גאַנצען לאַנדעס, פּאַר מיינרען מויגען מויסגעמיבט האט:
זיא

(ב) דיא גראָסען פֿערזאַמלונגען, דאָס איז מויגען־גייגע וואַרעסט, יעבע גראָסע גייכֿען מוכ וואַבלעד־ווערקע: (ג) אָבער ביס מוף דען הייטיגען טאָג, האָבט מיהר, דורך געטטליכֿעס פֿערהאָנבניס, קיין הערץ געגייבט, דאָס פֿער־שטאָנדיג וואָרע, קייבע מויגען, וועלכֿע זעהען, קייבע אָהרען, וועלכֿע העדרען: (ד) מיך האָבע מייך נוואַהר פֿיערציג יאָהרע מין דער וויסטע הערום בעפֿיהרט · דיא קלייד־עד זיבד מייך מיבדעסטען ניכֿט פֿאָך לייבע בעפֿאַלען, אוכ דיא שוהע ניכֿט פֿאָך דען פֿיסען: (ה) ברויט האָבט מיהר ניכֿט בעגעסטען, אוך קיינען ווין אָדער אָבדערע שטאַרקע בעטראַנקע גע־טרונקען · אוים דיסען אוואשטאַבדען זאָלט מיהר ערקענבען, דאָס מיך, דער עוויגע, מייער גאָטט, זייא: (ו) אוים מיהר מין דיסער בעגעבד אַנקאַמעט, נאָך סיחן, קעניג נו חשבון, אוך עוג, קעניג נו בשן, ווידער אוכס נו פֿעלד, אַלייז שוגען זיא: (ז) באַהאלט מיהר זאָבד מיין, אוכ האָבען עס דען שטאַמעז לאָבן אוכ גד, ווא אוך דעם האָבען שטאַמע מכשׂ נוס ערב־בוטע: (ח) בעאָבאַכטעט אַוסאַ דיא וואָרטע דיסעס בונדעס, אוכ טהוט האַרנאַך · זאָ ווער־ דעט מיהר גוך האָבען, מין אַלייע וואָס מיהר פֿאַר־בעהאעט:

נצבים

(ט) מיהר שטעהעט יעבע אַלע פֿאַר דעם עוויגען, מייערע האָבט · שטאַם־הייפֿטער דער בעשלעכטער, אַוטעסטע אוכ אַוטע־ לייטע, אוך יעדער בעמיינער מין ישׂראל: (י) מייערע קינדער, ווייבער, אוכ דער פֿרעמדע, דער אין דאָס וואַסער־ בייא מייך אוסט · פֿאַן האַוץ־הויער ביס וואַסער־שעפֿער: (יא) דאָס זוא דורך דיא שטיקע דעס בינדנישעס בעהעסט, (דען בוכ אַבנעמעסט) אוכ דען פֿערמיידונגס־פֿוך, (אוך מיבערטרעטונגס־פֿאַל) מיבערנעהמעסט · מיט וועל־ כֿעס דער עוויגע דיך הייטע פֿערפֿליכֿטעט: (יב) אוס דיך היערמיט נו זיינעס פֿאַלקס אַבנוהמען, אוכ דיינען פֿאַר־ נו זיין, וויא ער דיר פֿערהייסען · אוכ דיינען פֿאַרפֿאַהרען, אברהם, יצחק אוכ יעקב נוגעשוואָרען האָב: (יג) ניכֿט מיט מייך אַלייז, זונדער מיך דיסען בוכ אוכ דיסען פֿער־ מיידונגס־פֿוך פֿעסט: (יד) זאַבערן מיט דעם, וועלכֿער היער פֿאַר דעם עוויגען, אונסערעם גאָטט, מיט אוכ נוגעגען מיסט, אוכ אוך מיט דעמיענידען דער היער ניכֿט נוגעגען מיסט: (טו) מיהר ערמיבערט מייך באָך, וויא מיהר אוכ מצרים מוסגעהאַלטען האָבען, אוכ הערנאָך נוישען פֿערשידענען פֿעלקערן בעריייסען זיבד, דיא מיהר אונגעטראָפֿפען: (יו) מיהר האָבט מיהרע גרייע, אוכ דיא אָבגעטרפֿלטען בילדער, פֿאַן האַלץ, שטיין, זילבער אוכ גאָלד, דיא זיא האָטטען, בעזיהען: (יז) זאָלט אין מאַן אָדער ווייב, געשלעכט אָדער שטאַק, אונטער אייך זיין, דעסטען הערץ זיך שוֹן יעבט פֿאַן דעם עוויגען, מוסערען אָנטט, קענען נו לערנען, וויא שוֹלדען זיא: (יח) באַהאלט מיהר זאָבד מיין, אוכ האָבען עס דען שטאַמען לאָבן גלד, וויא אוך דעם האָבען שוֹסאַ מכשׂ נוס ערב־בוטע: (יט) בעאָבאַכטעט אַוסאַ דיא וואָרטע דיסעס בונדעס, אוכ טהוט האַרנאַך · זאָ ווער־ דעט מיהר גוך האָבען, מין אַלייע וואָס מיהר פֿאַר־ בעהאעט:

נצבים

(כ) מיהר שטעהעט יעבע אַלע פֿאַר דעם עוויגען, מייערע גאָטט · שטאַם־הייפֿטער דער בעשלעכטער, אַוטעסטע אוכ אַוטע־ לייטע, אוך יעדער בעמיינער מין ישׂראל: (כ) מייערע קינדער, ווייבער, אוכ דער פֿרעמדע, דער אין דאָס וואַסער־ בייא מייך אוסט · פֿאַן האַוץ־הויער ביס וואַסער־שעפֿער: (כא) דאָס זוא דורך דיא שטיקע דעס בינדנישעס בעהעסט, (דען בוכ אַבנעמעסט) אוכ דען פֿערמיידונגס־פֿוך, (אוך מיבערטרעטונגס־פֿאַל) מיבערנעהמעסט · מיט וועל־ כֿעס דער עוויגע דיך הייטע פֿערפֿליכֿטעט: (כב) אוס דיך היערמיט נו זיינעס פֿאַלקס אַבנוהמען, אוכ דיינען פֿאַר־ נו זיין, וויא ער דיר פֿערהייסען · אוכ דיינען פֿאַרפֿאַהרען, אברהם, יצחק אוכ יעקב נוגעשוואָרען האָב: (כג) ניכֿט מיט מייך אַלייז, זונדער מיך דיסען בוכ אוכ דיסען פֿער־ מיידונגס־פֿוך פֿעסט: (כד) זאַבערן מיט דעם, וועלכֿער היער פֿאַר דעם עוויגען, אונסערעם גאָטט, מיט אוכ נוגעגען מיסט, אוכ אוך מיט דעמיענידען דער היער ניכֿט נוגעגען מיסט: (כה) מיהר ערמיבערט מייך באָך, וויא מיהר אוכ מצרים מוסגעהאַלטען האָבען, אוכ הערנאָך נוישען פֿערשידענען פֿעלקערן בעריייסען זיבד, דיא מיהר אונגעטראָפֿפען: (כו) מיהר האָבט מיהרע גרייע, אוכ דיא אָבגעטרפֿלטען בילדער, פֿאַן האַלץ, שטיין, זילבער אוכ גאָלד, דיא זיא האָטטען, בעזיהען: (כז) זאָלט מאַן אָדער ווייב, געשלעכט אָדער שטאַק, אונטער אייך זיין, דעסטען הערץ זיך שוֹן יעבט פֿאַן דעם עוויגען, מוסערען אָנטט, קענען נו לערנען, וויא שוֹלדען זיא: (כח) באַהאלט מיהר זאָבד מיין, אוכ האָבען עס דען שטאַמען לאָבן גלד, וויא אוך דעם האָבען שוֹסאַ מכשׂ נוס ערב־בוטע: (כט) בעאָבאַכטעט אַוסאַ דיא וואָרטע דיסעס בונדעס, אוכ טהוט האַרנאַך · זאָ ווער־ דעט מיהר גוך האָבען, מין אַלייע וואָס מיהר פֿאַר־ בעהאעט:

נצבים

(ל) מיהר שטעהעט יעבע אַלע פֿאַר דעם עוויגען, מייערע גאָטט · שטאַם־הייפֿטער דער בעשלעכטער, אַוטעסטע אוכ אַוטע־ לייטע, אוך יעדער בעמיינער מין ישׂראל: (לא) מייערע קינדער, ווייבער, אוכ דער פֿרעמדע, דער אין דאָס וואַסער־ בייא מייך אוסט · פֿאַן האַוץ־הויער ביס וואַסער־שעפֿער: (לב) דאָס זוא דורך דיא שטיקע דעס בינדנישעס בעהעסט, (דען בוכ אַבנעמעסט) אוכ דען פֿערמיידונגס־פֿוך, (אוך מיבערטרעטונגס־פֿאַל) מיבערנעהמעסט · מיט וועל־ כֿעס דער עוויגע דיך הייטע פֿערפֿליכֿטעט: (לג) אוס דיך היערמיט נו זיינעס פֿאַלקס אַבנוהמען, אוכ דיינען פֿאַר־ נו זיין, וויא ער דיר פֿערהייסען · אוכ דיינען פֿאַרפֿאַהרען, אברהם, יצחק אוכ יעקב נוגעשוואָרען האָב: (לד) ניכֿט מיט מייך אַלייז, זונדער מיך דיסען בוכ אוכ דיסען פֿער־ מיידונגס־פֿוך פֿעסט: (לה) זאַבערן מיט דעם, וועלכֿער היער פֿאַר דעם עוויגען, אונסערעם גאָטט, מיט אוכ נוגעגען מיסט, אוכ אוך מיט דעמיענידען דער היער ניכֿט נוגעגען מיסט: (לו) מיהר ערמיבערט מייך באָך, וויא מיהר אוכ מצרים מוסגעהאַלטען האָבען, אוכ הערנאָך נוישען פֿערשידענען פֿעלקערן בעריייסען זיבד, דיא מיהר אונגעטראָפֿפען: (לז) מיהר האָבט מיהרע גרייע, אוכ דיא אָבגעטרפֿלטען בילדער, פֿאַן האַלץ, שטיין, זילבער אוכ גאָלד, דיא זיא האָטטען, בעזיהען: (לח) זאָלט מאַן אָדער ווייב, געשלעכט אָדער שטאַק, אונטער אייך זיין, דעסטען הערץ זיך שוֹן יעבט פֿאַן דעם עוויגען, מוסערען אָנטט, קענען נו לערנען, וויא שוֹלדען זיא: (לט) באַהאלט מיהר זאָבד מיין, אוכ האָבען עס דען שטאַמען לאָבן גלד, וויא אוך דעם האָבען שוֹסאַ מכשׂ נוס ערב־בוטע: (מ) בעאָבאַכטעט אַוסאַ דיא וואָרטע דיסעס בונדעס, אוכ טהוט האַרנאַך · זאָ ווער־ דעט מיהר גוך האָבען, מין אַלייע וואָס מיהר פֿאַר־ בעהאעט:

הַגְּדֹלֹת אֲשֶׁר רָאוּ עֵינֶיךָ הָאֹתֹת וְהַמֹּפְתִים הַגְּדֹלִים
3 הָהֵם׃ וְלֹא־נָתַן יְהוָה לָכֶם לֵב לָדַעַת וְעֵינַיִם לִרְאוֹת
4 וְאָזְנַיִם לִשְׁמֹעַ עַד הַיּוֹם הַזֶּה׃ וָאוֹלֵךְ אֶתְכֶם אַרְבָּעִים
שָׁנָה בַּמִּדְבָּר לֹא־בָלוּ שַׂלְמֹתֵיכֶם מֵעֲלֵיכֶם וְנַעֲלְךָ לֹא־
ה בָלְתָה מֵעַל רַגְלֶךָ׃ לֶחֶם לֹא אֲכַלְתֶּם וְיַיִן וְשֵׁכָר לֹא
6 שְׁתִיתֶם לְמַעַן תֵּדְעוּ כִּי אֲנִי יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם׃ וַתָּבֹאוּ מפטיר
אֶל־הַמָּקוֹם הַזֶּה וַיֵּצֵא סִיחֹן מֶלֶךְ־חֶשְׁבּוֹן וְעוֹג מֶלֶךְ־
7 הַבָּשָׁן לִקְרָאתֵנוּ לַמִּלְחָמָה וַנַּכֵּם׃ וַנִּקַּח אֶת־אַרְצָם
וַנִּתְּנָהּ לְנַחֲלָה לָרְאוּבֵנִי וְלַגָּדִי וְלַחֲצִי שֵׁבֶט הַמְנַשִּׁי׃
8 וּשְׁמַרְתֶּם אֶת־דִּבְרֵי הַבְּרִית הַזֹּאת וַעֲשִׂיתֶם אֹתָם לְמַעַן
תַּשְׂכִּילוּ אֵת כָּל־אֲשֶׁר תַּעֲשׂוּן׃

פ פ פ נא 51 נצבים

9 אַתֶּם נִצָּבִים הַיּוֹם כֻּלְּכֶם לִפְנֵי יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם רָאשֵׁיכֶם
י שִׁבְטֵיכֶם זִקְנֵיכֶם וְשֹׁטְרֵיכֶם כֹּל אִישׁ יִשְׂרָאֵל׃ טַפְּכֶם
נְשֵׁיכֶם וְגֵרְךָ אֲשֶׁר בְּקֶרֶב מַחֲנֶיךָ מֵחֹטֵב עֵצֶיךָ עַד שֹׁאֵב
11 מֵימֶיךָ׃ לְעָבְרְךָ בִּבְרִית יְהוָה אֱלֹהֶיךָ וּבְאָלָתוֹ אֲשֶׁר
שני 12 יְהוָה אֱלֹהֶיךָ כֹּרֵת עִמְּךָ הַיּוֹם׃ לְמַעַן הָקִים־אֹתְךָ
הַיּוֹם לוֹ לְעָם וְהוּא יִהְיֶה־לְּךָ לֵאלֹהִים כַּאֲשֶׁר דִּבֶּר־לָךְ
וְכַאֲשֶׁר נִשְׁבַּע לַאֲבֹתֶיךָ לְאַבְרָהָם לְיִצְחָק וּלְיַעֲקֹב׃
13 וְלֹא אִתְּכֶם לְבַדְּכֶם אָנֹכִי כֹּרֵת אֶת־הַבְּרִית הַזֹּאת וְאֶת־
14 הָאָלָה הַזֹּאת׃ כִּי אֶת־אֲשֶׁר יֶשְׁנוֹ פֹּה עִמָּנוּ עֹמֵד הַיּוֹם
לִפְנֵי יְהוָה אֱלֹהֵינוּ וְאֵת אֲשֶׁר אֵינֶנּוּ פֹּה עִמָּנוּ הַיּוֹם׃
רביעי טו כִּי־אַתֶּם יְדַעְתֶּם אֵת אֲשֶׁר־יָשַׁבְנוּ בְּאֶרֶץ מִצְרַיִם וְאֵת
16 אֲשֶׁר־עָבַרְנוּ בְּקֶרֶב הַגּוֹיִם אֲשֶׁר עֲבַרְתֶּם׃ וַתִּרְאוּ אֶת־
שִׁקּוּצֵיהֶם וְאֶת גִּלֻּלֵיהֶם עֵץ וָאֶבֶן כֶּסֶף וְזָהָב אֲשֶׁר
17 עִמָּהֶם׃ פֶּן־יֵשׁ בָּכֶם אִישׁ אוֹ־אִשָּׁה אוֹ מִשְׁפָּחָה אוֹ־
שֵׁבֶט אֲשֶׁר לְבָבוֹ פֹנֶה הַיּוֹם מֵעִם יְהוָה אֱלֹהֵינוּ לָלֶכֶת
לַעֲבֹד אֶת־אֱלֹהֵי הַגּוֹיִם הָהֵם פֶּן־יֵשׁ בָּכֶם שֹׁרֶשׁ פֹּרֶה

ראש ולענה׃ 18 והיה בשמעו את־דברי האלה הזאת
והתברך בלבבו לאמר שלום יהיה־לי כי בשררות
לבי אלך למען ספות הרוה את־הצמאה׃ 19 לא־יאבה
יהוה סלח לו כי אז יעשן אף־יהוה וקנאתו באיש
ההוא ורבצה בו כל־האלה הכתובה בספר התורה
הזה ומחה יהוה את־שמו מתחת השמים׃ כ והבדילו יהוה
לרעה מכל שבטי ישראל ככל אלות הברית הכתובה
בספר התורה הזה׃ 21 ואמר הדור האחרון בניכם
אשר יקומו מאחריכם והנכרי אשר יבא מארץ רחוקה
וראו את־מכות הארץ ההוא ואת־תחלואיה אשר־
חלה יהוה בה׃ 22 גפרית ומלח שרפה כל־ארצה לא
תזרע ולא תצמח ולא־יעלה בה כל־עשב כמהפכת
סדם ועמרה אדמה וצביים אשר הפך יהוה באפו
ובחמתו׃ 23 ואמרו כל־הגוים על־מה עשה יהוה ככה
לארץ הזאת מה חרי האף הגדול הזה׃ 24 ואמרו על
אשר עזבו את־ברית יהוה אלהי אבתם אשר כרת
עמם בהוציאו אתם מארץ מצרים׃ כה וילכו ויעבדו
אלהים אחרים וישתחוו להם אלהים אשר לא־ידעום
ולא חלק להם׃ 26 ויחר־אף יהוה בארץ ההוא להביא
עליה את־כל־הקללה הכתובה בספר הזה׃ 27 ויתשם
יהוה מעל אדמתם באף וחמה וקצף גדול וישלכם
אל־ארץ אחרת כיום הזה׃ 28 הנסתרת ליהוה אלהינו
והנגלת לנו ולבנינו עד־עולם לעשות את־כל־דברי
התורה הזאת׃ ס

Cap. XXX.

ל

א רביעי כמקומו סגי

והיה כי־יבאו עליך כל־הדברים האלה הברכה
והקללה אשר נתתי לפניך והשבת אל־לבבך בכל־

ל׳ רבתי v. 27. וצבוים ק׳ v. 22. הגוים
י״א נקודות v. 28.

וואלט מייבע וואורצעל אוטער מייך זיין׳ ליא זאָ גיפּטיגעס׃ (יח) מיין מענש׳ מוכ ביטטערעס קרויט הערפֿאָר ברענגט׳ וויך הערט׳ זיך זעלבסט מיט הערצען זיגבעט׳ מוכ שפריכט׳ מיר ווירד עס וואָהל זיין׳ וועל איך דעם דינקעל מיינעס הערצענס נאָך וואַנדלען׳ מוכ ליא פֿעלערייא מיט דעם דורסט הייפֿען׃ (יט) מיי־ נען בעגירדען מיט מיבערמיטיגען פֿערמעהרען) (ים) נעם זאָלען ווירד דער עוויגע נימיערמעהר פֿערגעבען וואָלען׳ פֿיואהר ווירד דער נאָרן דעם עוויגען מוכ זיין מיפֿער מיבער מיינען זאָלען מען רוכבן׳ אלע פֿערפֿלוכטעג׳ ליא מן דיסעם בוכע שטעהען׳ ווירד זיך מוים מיהן זעגען׳ מוכ דער עוויגע ווירד זיינען נאָמען מוטער דעם היימיל מוסטיגען׃ (כ) מיהן ווירד פר מוס פֿאָלען בעשעפֿטערן מן יסראל נוס מוגלוים מוס־ זאָלערן׳ נאָך מיהנאָט פֿערמיידיגונגס־ פֿוכע׃ (כא) מן דער שפּאָטעסטען נוקונפֿט׳ וועלן ליא קינדער׳ ליא נאָך מייך זעגען וועלען׳ מוכ דער מוס־זאָלערן׳ דער מוס עטפֿערנטעג זאָלען קאָמען׳ ליא פֿוגען דיסעס זאָלערס׳ מוכ ליא זייכן וואָהרנעהמען׳ מיט וועלכן דער עוויגע זאָלעס בעזאָלען הען׃ (כב) דען ערד־בעבֿען׳ דער זורק דען ברענט׳ וויא מן שוועפֿעל מוכ זאָלן פֿערוואָלעט מיסט׳ ניכט בעזעעט וועדרען קען׳ ניכטס הערפֿאָר ברינגט׳ מוך ניכט מיינעל מונקרויט מוישטיגען זאָל׃ מוכ דעם סדום׳ עמרה׳ אדמה מוכ צבוים גלייכען׳ ליא דער עוויגע מיך זאָרן מוכ גרימיג מומגעקעהרט הען׃ (כג) זאָ וועדרען זאָלע פֿעלקער פֿרעגען׳ וואָרום הען דער עוויגע דיסעם זאָנדע זאָלס גענטהן? (כד) מוכ מען ווירד מנטוואָרטען׳ וויל ליא דען בוכ פֿער־ יסען׳ דען דער עוויגע׳ דער גאָטט מיהרער פֿאָרפֿהרען׳ מיט מיהנען געשאָפֿען׳ פֿוס פר ליא מוס דעם זאָנדע מכרים פֿיהרטע׃ (כה) הין גינגען׳ דיהנטען אָנדערען געטטערן׳ מוכ בעטהעטען ווי מן׳ גענטער׳ ליא ניכט קאָנבטען׳ ליא פר מיהנען מוך ניכט בעשיידען הען׃ (כו) דאָרום מיסט דער זאָרן דעס עוויגען מוכ זיין דורסט עענדע׳ זאָ ענטברענט־ דאָס פר זאָלס פֿוכע׃ (כז) דאָרום שטיס ליא דער עוויגע מוס מיהרעם זאָנדע מיט זאָרן׳ גרים׳ מוכ גרואָטער מוסבנאָדע׃ מוכ וואָרף ליא מן מיין אָנדערעס זאָנד׳ וויא יעגט געשעהען מיסט׃ (כח) פֿערבאָרגענע דינגע זיינד דעם עוויגע׳ מוסערעס גאָטט׳ פֿאָרבעהאָלטען׳ וואָס אבער אָפֿענבאָר ווירד׳ געהעט מוכ מוסערע קינדער אָן דאָס וויר נעמיך טהון זאָלען׳ זאָלע וואָרטע דיסער זעהרע׃

קאַפּיטעל ל

(א) וועלן כון קינפֿטיג זאָלע דיסע דינגע מייטערפֿפֿלען׳ זעגען מוכ פֿוך׳ וויא מיך ליא דיר פֿאָרגעזעגט האָבע׃ זוא ניימסט עס מוטער דען פֿעלקערן׳ דאָהין דיך דער עוויגע זיין

2 הַגּוֹיִם אֲשֶׁר הִדִּיחֲךָ יְהוָה אֱלֹהֶיךָ שָׁמָּה׃ וְשַׁבְתָּ עַד־
יְהוָה אֱלֹהֶיךָ וְשָׁמַעְתָּ בְקֹלוֹ כְּכֹל אֲשֶׁר־אָנֹכִי מְצַוְּךָ הַיּוֹם
3 אַתָּה וּבָנֶיךָ בְּכָל־לְבָבְךָ וּבְכָל־נַפְשֶׁךָ׃ וְשָׁב יְהוָה
אֱלֹהֶיךָ אֶת־שְׁבוּתְךָ וְרִחֲמֶךָ וְשָׁב וְקִבֶּצְךָ מִכָּל־הָעַמִּים
4 אֲשֶׁר הֱפִיצְךָ יְהוָה אֱלֹהֶיךָ שָׁמָּה׃ אִם־יִהְיֶה נִדַּחֲךָ
בִּקְצֵה הַשָּׁמָיִם מִשָּׁם יְקַבֶּצְךָ יְהוָה אֱלֹהֶיךָ וּמִשָּׁם
ה יִקָּחֶךָ׃ וְהֵבִיאֲךָ יְהוָה אֱלֹהֶיךָ אֶל־הָאָרֶץ אֲשֶׁר־יָרְשׁוּ
6 אֲבֹתֶיךָ וְיָרַשְׁתָּהּ וְהֵיטִבְךָ וְהִרְבְּךָ מֵאֲבֹתֶיךָ׃ וּמָל יְהוָה
אֱלֹהֶיךָ אֶת־לְבָבְךָ וְאֶת־לְבַב זַרְעֶךָ לְאַהֲבָה אֶת־יְהוָה
חמישי 7 אֱלֹהֶיךָ בְּכָל־לְבָבְךָ וּבְכָל־נַפְשֶׁךָ לְמַעַן חַיֶּיךָ׃ וְנָתַן
במקורות מליט יְהוָה אֱלֹהֶיךָ אֶת כָּל־הָאָלוֹת הָאֵלֶּה עַל־אֹיְבֶיךָ וְעַל־
8 שֹׂנְאֶיךָ אֲשֶׁר רְדָפוּךָ׃ וְאַתָּה תָּשׁוּב וְשָׁמַעְתָּ בְּקוֹל יְהוָה
וְעָשִׂיתָ אֶת־כָּל־מִצְוֹתָיו אֲשֶׁר אָנֹכִי מְצַוְּךָ הַיּוֹם׃
9 וְהוֹתִירְךָ יְהוָה אֱלֹהֶיךָ בְּכֹל ׀ מַעֲשֵׂה יָדֶךָ בְּפְרִי בִטְנְךָ
וּבְפְרִי בְהֶמְתְּךָ וּבְפְרִי אַדְמָתְךָ לְטֹבָה כִּי ׀ יָשׁוּב יְהוָה
י לָשׂוּשׂ עָלֶיךָ לְטוֹב כַּאֲשֶׁר־שָׂשׂ עַל־אֲבֹתֶיךָ׃ כִּי תִשְׁמַע
בְּקוֹל יְהוָה אֱלֹהֶיךָ לִשְׁמֹר מִצְוֹתָיו וְחֻקֹּתָיו הַכְּתוּבָה
בְּסֵפֶר הַתּוֹרָה הַזֹּאת כִּי תָשׁוּב אֶל־יְהוָה אֱלֹהֶיךָ בְּכָל־
שישי 11 לְבָבְךָ וּבְכָל־נַפְשֶׁךָ׃ ס כִּי הַמִּצְוָה הַזֹּאת
אֲשֶׁר אָנֹכִי מְצַוְּךָ הַיּוֹם לֹא־נִפְלֵאת הִוא מִמְּךָ וְלֹא־
12 רְחֹקָה הִוא׃ לֹא בַשָּׁמַיִם הִוא לֵאמֹר מִי יַעֲלֶה־לָּנוּ
13 הַשָּׁמַיְמָה וְיִקָּחֶהָ לָּנוּ וְיַשְׁמִעֵנוּ אֹתָהּ וְנַעֲשֶׂנָּה׃ וְלֹא־
מֵעֵבֶר לַיָּם הִוא לֵאמֹר מִי יַעֲבָר־לָנוּ אֶל־עֵבֶר הַיָּם
14 וְיִקָּחֶהָ לָּנוּ וְיַשְׁמִעֵנוּ אֹתָהּ וְנַעֲשֶׂנָּה׃ כִּי־קָרוֹב אֵלֶיךָ
שביעי 15 הַדָּבָר מְאֹד בְּפִיךָ וּבִלְבָבְךָ לַעֲשֹׂתוֹ׃ ס רְאֵה
במקורות רבינו נָתַתִּי לְפָנֶיךָ הַיּוֹם אֶת־הַחַיִּים וְאֶת־הַטּוֹב וְאֶת־הַמָּוֶת
16 וְאֶת־הָרָע׃ אֲשֶׁר אָנֹכִי מְצַוְּךָ הַיּוֹם לְאַהֲבָה אֶת־יְהוָה
אֱלֹהֶיךָ לָלֶכֶת בִּדְרָכָיו וְלִשְׁמֹר מִצְוֹתָיו וְחֻקֹּתָיו וּמִשְׁפָּטָיו

והייה

2 הגוים אשר הדיחך יהוה אלהיך שמה׃ ושבת עד־
יהוה אלהיך ושמעת בקלו ככל אשר־אנכי מצוך היום
3 אתה ובניך בכל־לבבך ובכל־נפשך׃ ושב יהוה
אלהיך את־שבותך ורחמך ושב וקבצך מכל־העמים
4 אשר הפיצך יהוה אלהיך שמה׃ אם־יהיה נדחך
בקצה השמים משם יקבצך יהוה אלהיך ומשם
ה יקחך׃ והביאך יהוה אלהיך אל־הארץ אשר־ירשו
6 אבתיך וירשתה והיטבך והרבך מאבתיך׃ ומל יהוה
אלהיך את־לבבך ואת־לבב זרעך לאהבה את־יהוה
חמישי 7 אלהיך בכל־לבבך ובכל־נפשך למען חייך׃ ונתן
במקורות מליט יהוה אלהיך את כל־האלות האלה על־אויביך ועל־
8 שנאיך אשר רדפוך׃ ואתה תשוב ושמעת בקול יהוה
ועשית את־כל־מצותיו אשר אנכי מצוך היום׃
9 והותירך יהוה אלהיך בכל ׀ מעשה ידך בפרי בטנך
ובפרי בהמתך ובפרי אדמתך לטבה כי ׀ ישוב יהוה
י לשוש עליך לטוב כאשר־שש על־אבתיך׃ כי תשמע
בקול יהוה אלהיך לשמר מצותיו וחקתיו הכתובה
בספר התורה הזה כי תשוב אל־יהוה אלהיך בכל־
שישי 11 לבבך ובכל־נפשך׃ ס כי המצוה הזאת
אשר אנכי מצוך היום לא־נפלאת הוא ממך ולא־
12 רחקה הוא׃ לא בשמים הוא לאמר מי יעלה־לנו
13 השמימה ויקחה לנו וישמענו אתה ונעשנה׃ ולא־
מעבר לים הוא לאמר מי יעבר־לנו אל־עבר הים
14 ויקחה לנו וישמענו אתה ונעשנה׃ כי־קרוב אליך
שביעי 15 הדבר מאד בפיך ובלבבך לעשתו׃ ס ראה
במקורות רבינו נתתי לפניך היום את־החיים ואת־הטוב ואת־המות
16 ואת־הרע׃ אשר אנכי מצוך היום לאהבה את־יהוה
אלהיך ללכת בדרכיו ולשמר מצותיו וחקתיו ומשפטיו

דיינען

(יא) דען מיך האבע דיר בעבאטהען, דען עוויגען, קיין פאר׃ (יב) דען מיך האבע דיר יעצט זאגען אוכ גלייקויבקייט, טאר אוכ אובגלייקויליג־ היא זאלכעס נו בעאבאכטען זיא׃ — (טו) זיהע! מיך יאבע
עם מיך אונדע, אוכ דען בעגריף האבען מיך הערנען, אוכ עהבע דיר בעבאטהען, דען עוויגען, דיינען

דיין גאטט, פערשטאנען האט, נו הערנען׃ (ב) בעקעהרעסט
דיך נו דעם עוויגען, דיינעם גאטט, אוכ בעהאלטעסט זיינער שטימע, היא מיך דיר הייטע בעביטהע · זוא אוכ
דיינע קינדער, פאן גאנצעם הערצען אוכ גאנצער זעעל׃ (ג) זא וועט דער עוויגע, דיין גאטט, זיך אויך דיינער ער־
בארמען · אוכ זיך אוים דער בעפאנגעשאפט נורין פיהרען, אוים מיטן פאלקערן, אוכטער וועלכען דיך דער עוויגע, דיין גאטט, צערשטרייט האט, וועט ער דיך וועדער פערזאמ־
מלן׃ (ד) וואריסט זוא בים פאס עבלע דעס הימעלס פערשטאנען, זא וועט דער עוויגע, דיין גאטט, דיך פאן
דאהער זאמלען, אוכ מיינהאלטן׃ (ה) אין דאס לאבט נורין ברינגען, דאס דיינע פארפאהרען בעזעסען האבען, דאס זוא וועדער עם דיך גליקליכער אוכ גאהל־ רייכער מאכען, אוים דיינע פארפאהרען בעזעסען האבען׃ (ו) דער עוויגע, דיין גאטט, וועט דיך דען עוויגען, דיינען גאטט, פאן גאנצעם הערצען אוכ גאנצער זעעל לעבעסט, דאס דו לעבעסט) דאס זוא דען עוויגען, דיינען גאטט, אוים דיינע פיינדע אוכ האסער, וועלכע דיך פערפאלגט האבען׃ (ז) אוים דיינע עהראפטטעג וויללן׃ (ח) זוא וועסט דו וידער אוסשווייפען, אוכ טאן אלע זיינע בעפעהלע, דיא דיך פערפאלגט האבען׃ (ט) זוא וועט דער עוויגע, דיין גאטט, דיך פערמעהרען אוכ גאנצער זעעל לעבעסט, פאן גאנצעם הערצען אוכ גאנצער זעעל לעבעסט, דיא פרוכט דיינעס לייבעס, דיינעס פיהעס, אוכ דער ערד־רייכס, אוך גוטען מיינען דיר וואהל נו טהון, זא וויא ער זיך וידער דיינע פרייען דיר וואהל נו טהון, זא וויא ער מיטער דיינע פארפאהרען בעפרייעט האט׃ (י) וען זוא נעהארסאם דיסט, אוכ זיינע בעבאטהע אוכ זיינע בעזעצע, דיא אין דיסעם בוכע אוכ זיינע בעבאטהע אוכ זיינע בעזעצע, דיא אין דיסעם בוכע
דער עהרע פערזייכענט זינד, בעקאטטען, אוכ דיך פאן גאנצעם הערצען אוכ מיט גאנצער זעעל נו דעם עוויגען, דיינעם גאטט, בעקעהרעסט וועסט׃ — (יא) דען דיסעם
געבאטה, דאס איך דיר יעצט בעבע, איסט דיר ניכט פער־ בארגען, אוך ניכט פערנע׃ (יב) עס איסט ניכט אין היממעל, דאס זוא עטוואס זאגען מעכטעסט, וואר שטייגט
פיר אוכ אין דען היממעל הינוף, אוך עס הערונטער נו האלען, אוכ אוכ עס נאכען? זא וועלען וויר עס
האלטען׃ (יג) עס איסט אוך ניכט יענזייטס דעס מעערעס · דאס זוא עטוואס זאגען מעכטעסט, וואר רייסעט פיר אוכ
מיבער דאס מעער, אוך זאלכעס הערמיבער נו האלען, אוכ עס אוכ בעקאנט נו מאכען? זא וועלען וויר עס
גירדען אוכ נייגונגען דעס הערצענס, וויא מיינען וויללען מוס · וואכס, מוסקאטטען) דאס זוא דען עוויגען, דיינען גאטט, פאן גאנצעם הערצען אוכ גאנצער זעעל לעבעסט, דאס דו לעבעסט, אוכ דיינע נאכקאמען, אוכ דיינע פיינדע אוכ האסער, וועלכע דיך פערפאלגט האבען׃ (ז) אוים דיסע פערפלוכ־
טען וועלכע דיך האסען, אוכ פערפאלגט האבען׃ (ח) זוא וועסט דו וידער אוסשווייפען, אוכ טאן אלע זיינע בעפעהלע, דיא דיך פערפלוכטען האבען׃ (ט) זוא וועט דער עוויגע, דיין גאטט, דיך פערמעהרען אוכ גאנצער זעעל לעבעסט, פאן גאנצעם הערצען אוכ גאנצער זעעל לעבעסט, דיא פרוכט דיינעס לייבעס, דיינעס פיהעס, אוכ דער ערד־רייכס, אוך גוטען מיינען דיר וואהל נו טהון, זא וויא ער זיך וידער דיינע פרייען דיר וואהל נו טהון, זא וויא ער מיטער דיינע פארפאהרען בעפרייעט האט׃ (י) וען זוא נעהארסאם דיסט, אוכ זיינע בעבאטהע אוכ זיינע בעזעצע, דיא אין דיסעם בוכע אוכ זיינע בעבאטהע אוכ זיינע בעזעצע, דיא אין דיסעם בוכע
דער עהרע פערזייכענט זינד, בעקאטטען, אוכ דיך פאן גאנצעם הערצען אוכ מיט גאנצער זעעל נו דעם עוויגען, דיינעם גאטט, בעקעהרעסט וועסט׃ — (יא) דען דיסעם
געבאטה, דאס איך דיר יעצט בעבע, איסט דיר ניכט פער־ בארגען, אוך ניכט פערנע׃ (יב) עס איסט ניכט אין היממעל, דאס זוא עטוואס זאגען מעכטעסט, וואר שטייגט
פיר אוכ אין דען היממעל הינוף, אוך עס הערונטער נו האלען, אוכ אוכ עס נאכען? זא וועלען וויר עס
האלטען׃ (יג) עס איסט אוך ניכט יענזייטס דעס מעערעס · דאס זוא עטוואס זאגען מעכטעסט, וואר רייסעט פיר אוכ
מיבער דאס מעער, אוך זאלכעס הערמיבער נו האלען, אוכ עס אוכ בעקאנט נו מאכען? זא וועלען וויר עס
גירדען אוכ נייגונגען דעס הערצענס, וויא מיינען וויללען

וְחָיִיתָ וְרָבִיתָ וּבֵרַכְךָ יְהוָה אֱלֹהֶיךָ בָּאָרֶץ אֲשֶׁר־אַתָּה
בָא־שָׁמָּה לְרִשְׁתָּהּ׃ וְאִם־יִפְנֶה לְבָבְךָ וְלֹא תִשְׁמָע 17
וְנִדַּחְתָּ וְהִשְׁתַּחֲוִיתָ לֵאלֹהִים אֲחֵרִים וַעֲבַדְתָּם׃ הִגַּדְתִּי 18 מפטיר
לָכֶם הַיּוֹם כִּי אָבֹד תֹּאבֵדוּן לֹא־תַאֲרִיכֻן יָמִים עַל־
הָאֲדָמָה אֲשֶׁר אַתָּה־ עֹבֵר אֶת־הַיַּרְדֵּן לָבֹוא שָׁמָּה
לְרִשְׁתָּהּ׃ הַעִדֹתִי בָכֶם הַיּוֹם אֶת־הַשָּׁמַיִם וְאֶת־הָאָרֶץ 19
הַחַיִּים וְהַמָּוֶת נָתַתִּי לְפָנֶיךָ הַבְּרָכָה וְהַקְלָלָה וּבָחַרְתָּ
בַּחַיִּים לְמַעַן תִּחְיֶה אַתָּה וְזַרְעֶךָ׃ לְאַהֲבָה אֶת־יְהוָה כ
אֱלֹהֶיךָ לִשְׁמַע בְּקֹלוֹ וּלְדָבְקָה־בוֹ כִּי הוּא חַיֶּיךָ וְאֹרֶךְ
יָמֶיךָ לָשֶׁבֶת עַל־הָאֲדָמָה אֲשֶׁר נִשְׁבַּע יְהוָה לַאֲבֹתֶיךָ
לְאַבְרָהָם לְיִצְחָק וּלְיַעֲקֹב לָתֵת לָהֶם׃

Cap. XXXI. לא

פ פ פ נב 52 וילך

וַיֵּלֶךְ מֹשֶׁה וַיְדַבֵּר אֶת־הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה אֶל־כָּל־יִשְׂרָאֵל׃ א
וַיֹּאמֶר אֲלֵהֶם בֶּן־מֵאָה וְעֶשְׂרִים שָׁנָה אָנֹכִי הַיּוֹם לֹא־ 2
אוּכַל עוֹד לָצֵאת וְלָבוֹא וַיהוָה אָמַר אֵלַי לֹא תַעֲבֹר
אֶת־הַיַּרְדֵּן הַזֶּה׃ יְהוָה אֱלֹהֶיךָ הוּא ׀ עֹבֵר לְפָנֶיךָ 3
הוּא־יַשְׁמִיד אֶת־הַגּוֹיִם הָאֵלֶּה מִלְּפָנֶיךָ וְיָרַשְׁתָּם יְהוֹשֻׁעַ
הוּא עֹבֵר לְפָנֶיךָ כַּאֲשֶׁר דִּבֶּר יְהוָה׃ וְעָשָׂה יְהוָה לָהֶם 4 שני
כַּאֲשֶׁר עָשָׂה לְסִיחֹן וּלְעוֹג מַלְכֵי הָאֱמֹרִי וּלְאַרְצָם
אֲשֶׁר הִשְׁמִיד אֹתָם׃ וּנְתָנָם יְהוָה לִפְנֵיכֶם וַעֲשִׂיתֶם ה
לָהֶם כְּכָל־הַמִּצְוָה אֲשֶׁר צִוִּיתִי אֶתְכֶם׃ חִזְקוּ וְאִמְצוּ 6
אַל־תִּירְאוּ וְאַל־תַּעַרְצוּ מִפְּנֵיהֶם כִּי ׀ יְהוָה אֱלֹהֶיךָ הוּא
הַהֹלֵךְ עִמָּךְ לֹא יַרְפְּךָ וְלֹא יַעַזְבֶךָּ׃ ס וַיִּקְרָא 7 שלישי במקומות הקוצים
מֹשֶׁה לִיהוֹשֻׁעַ וַיֹּאמֶר אֵלָיו לְעֵינֵי כָל־יִשְׂרָאֵל חֲזַק
וֶאֱמָץ כִּי אַתָּה תָּבוֹא אֶת־הָעָם הַזֶּה אֶל־הָאָרֶץ אֲשֶׁר
נִשְׁבַּע יְהוָה לַאֲבֹתָם לָתֵת לָהֶם וְאַתָּה תַּנְחִילֶנָּה

אותם

דייטען גאָט, נו זיבען, אין זייבען וועגען נו וואָכדעמן, מוכ
זייטע געבאָטהע, בעזונדע מוכ רעכטע נו האָלטען. אין וועל־
כעס פאָלק זוא דיין זעבען ערהאָלטען, מוכ נו־כעהאָנען
וויסט, מוכ דער עוויגע, דיך מיט דעם שׁבֿועה, וועלכע
זאָהין זוא בעהעסט, עס מיינזוכעהאָנען, זעבעטען וויסט:
(יז) וועו זיך מבער דיין הערץ מבוועבען מוכ מוכבעהאָרסאָם
זיין וויסט. וועו זוא מוך מבוועבע בערבאָטהעסט, מבערערע
בעטטער מבבעטהעסט, מוכ מיכבען גאָטעסט־דיכהסטוכיכע
עהרע ערניגבעסט: (יח) זאָ פערקיבדיגע מיך מיין היערוים,
דאָס מיכר מוקאָמאָנען, מוכ ביכט שׁבֿטע מין דעם שׁבֿטע
בוייבען וועדעטע, דאָהין זוא מיבער דען ילדן בעהעסט, מוך
שׁאָכעס מיינזוכעהאָנען: (יט) היאָמעו מוכ ערדע רופּע מיך
היערוים נו נייגען מיבער מיין, דאָס מיך דיר זעבען מוכ
טאָך פאָרבעזוועגט האָבע, זעגען מוכ פאָוק. וואָהוע דאָס זעבען,
דאָמיט זוא מוכ דייטע נאָך־קאָמאָנען ערהאָלטען וועדעטע:
(כ) זיבע דען עוויגען, דייטען גאָטע, בעהאָרכע זייער
שטיאָאָ, האָלטע דיך פון מיכן. דען היערוים בעדוהעט
דייטע ערהאָלטוכג מוכ דיין שׁבֿגעס זעבען, דאָס זוא מוך
דעם ערד־רייכ בוייבעסט, וועלכעס דער עוויגע דייטען
פאָרזאָלטערן, אבֿרהם, יצחק מוכ יעקב, נוגעשוואָרען
מיהגען מייכזוגעבען:

קאַפּיטעל לא וילך

(א) משׁה גינג הין, מוכ היוט נאָך פאָרגער פאָלגענדע
רעדע מן גאַנץ ישׂראל: (ב) ער שפראָך נו מיהגען, מיך בין
כונאָהר הונדערט מוכ זוואַנציג יאָהר מוֹט, מוכ קאָן ניכט
מעהר פאָר מיין מוֹס־ מוכ מיין־ בעהגען, (מייער אַבֿיהרער
זיין) מוך האָט דער עוויגע נו מיר בעזאָגט, זוא זאָלסט ניכט
מיבער דען ילדן בעהגען: (ג) דער עוויגע, דיין גאָטע, זוא
זעלבסט דאָס דיר הער ניהגען, ער וועלך דיסע פאָלקער דאָר
דיר הער פערטרוגבען, דאָס זוא מיהר זאָלט מין בעזיץ נעה־
מעסט. יהושע וועלך מייער אַבֿיהרער זיין, וויא דער עוויגע
גשפראָכען האָט: (ד) דער עוויגע וועלך מיהגען (דיסען
פאָלקערן) טהון, וויא ער סיהן מוכ עוג, דען ביידען קעניג־
גען פון אמרי, מוכ מיהרעם לאַבֿען בעטהאָן, דיא ער פאר־
טילגען האָט: (ה) זאָ וועלך דער עוויגע מוך דיסע נאָך־
קאָמאָנען מיט מיהגען מיין בעבען. מוכ מיהר וועדעטע מיט
פאָרפאָהרען נאָך דעם בעבאָטהע, דאָס מיך מיין בעבעבען:
(ו) זייד בעהערגט מוכ טאָפאָער! פירכטעט מיין ניכט,
מוכ דאָסעט מייערען מוטה ניכט זיבקען פאָר מיהגען! דען
דער עוויגע, דיין גאָטע, ער זעלבסט, ניהעט מיט דיר. ער
וועלך דיא האָלב ניכט פון דיר מבֿגיהגען מוכ דיך ניכט פאָר־
לאָסען: — (ז) דעם יהושע ריף משׁה נו, מוכ זאָגטע מיהם
מין גענבעזוועדט פון גאַנץ ישׂראל, זייא בעהערגט מוכ
טאָפאָער! דען זוא וועלך מיט דיסעם פאָלק מין דאָס לאַנד
קאָמאָנען, דאָס דער עוויגע מיהרען מוֹטערן זוגעשוואָרען האָט,
מיהגען נו גענבען. מוכ זוא וועלך זיא דאָזעלבסט מייזוגען:

(ח) דער עוויגע זעלבסט מיט דיר, ער וועלך דיך ניכט
ער

זייא
מוסוועבדיג ערנען. דאָמיט איר דיסער געזאַנג מיין נייגע
זאַך מוך, זאָלערנט מיהן דיא קינדער ישראל, דאָס איז זאָלען
בעזוועבדעט האָט: (ט) שרייבעט מיין פּסוק פאָלגענדען געדאָס
לאָס עס בעטהאָן. דאָס עס זיך נעמוך נו מבערערן בעטטערן
מיר מיסט? (י) איך מבער וועלדע דעסזעלבען טאָגעס מיין
גוידס־פּאָלק בעטרעפּפען, וויל מיין גאָטט ניכט מיהר בייא
קומען, פּאָר דעס עזויגען בונדעס־לאָדע טרוגען. מוכ זאָלען דיסע־
סטען פּאָלק ישראל: (י) מוכ גאָב מיהנען דאַבייא פּאָלגע־
דען בעפּעהל. פּאָ ענדע פּאָלק זיבען יאָהרען, נאָר נייט דעס
פּריייאָהרעס, פּאָ היטטען־פּעסט: (יא) וען גאַנץ ישראל
קומען, פּאָר דעס עזויגען, זייענע גאָטט, זאָל דעס פּרטע
דען ער ערוואָהלען וועירד, נו ערשיינען. זאָלסט דוא דיסע
עהרע, מין בייא־זיין פּאָלק ישראל, וויט פּאָר־לעסען:
(יב) דאָס גאַנצע פּאָלק מוסט דוא זאַמעלבסט נוסאַמען קומ־
מען לאָסען, מאַנער, וויבער, מוכ קינדער, נעבסט דעס
פּרעמדלינג, דער זיך מין דיינען טהאָרען מוכהאָלט. דאַמיט
זיא הערען מוכ לערנען, פּאָר דעס עזויגען, מייערעס גאָטט,
עהרפּוכט האָבען, מוכ זאָלע דיסער לעהרע מוך
דאָס גענוועסטע בעאַכטען: (יג) מוכ דאַמיט מוך דיא
קינדער, דיא נאָך מוכוויסענד זינד, הערען מוכ לערנען,
פּאָר דעס עזויגען, מייערעס גאָטט, עהרפּוכט האָבען. זיא
לאַנגע מיהר מין דעס לאַנד, דאַהין מיהר יעבט מיבער
דען ירדן בעהען וועדעט, מוך עס מיינזוועהען: —
(יד) דער עזויגע שפּראַך נו משה, נוכמעהר מיסט דיינע
טאָגע מיהר שפּרעכען בעאַכטען, מוך עס מיינזוועהען: —
דען ירדן בעהען וועדעט, מוך עס מיינזוועהען: —

8 אוֹתָם׃ וַיהוָה הוּא ׀ הַהֹלֵךְ לְפָנֶיךָ הוּא יִהְיֶה עִמָּךְ
9 לֹא יַרְפְּךָ וְלֹא יַעַזְבֶךָּ לֹא תִירָא וְלֹא תֵחָת׃ וַיִּכְתֹּב
מֹשֶׁה אֶת־הַתּוֹרָה הַזֹּאת וַיִּתְּנָהּ אֶל־הַכֹּהֲנִים בְּנֵי לֵוִי
הַנֹּשְׂאִים אֶת־אֲרוֹן בְּרִית יְהוָה וְאֶל־כָּל־זִקְנֵי יִשְׂרָאֵל׃
רביעי י וַיְצַו מֹשֶׁה אוֹתָם לֵאמֹר מִקֵּץ ׀ שֶׁבַע שָׁנִים בְּמֹעֵד
11 שְׁנַת הַשְּׁמִטָּה בְּחַג הַסֻּכּוֹת׃ בְּבוֹא כָל־יִשְׂרָאֵל לֵרָאוֹת
אֶת־פְּנֵי יְהוָה אֱלֹהֶיךָ בַּמָּקוֹם אֲשֶׁר יִבְחָר תִּקְרָא אֶת־
12 הַתּוֹרָה הַזֹּאת נֶגֶד כָּל־יִשְׂרָאֵל בְּאָזְנֵיהֶם׃ הַקְהֵל
אֶת־הָעָם הָאֲנָשִׁים וְהַנָּשִׁים וְהַטַּף וְגֵרְךָ אֲשֶׁר בִּשְׁעָרֶיךָ
לְמַעַן יִשְׁמְעוּ וּלְמַעַן יִלְמְדוּ וְיָרְאוּ אֶת־יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם
וְשָׁמְרוּ לַעֲשׂוֹת אֶת־כָּל־דִּבְרֵי הַתּוֹרָה הַזֹּאת׃
13 וּבְנֵיהֶם אֲשֶׁר לֹא־יָדְעוּ יִשְׁמְעוּ וְלָמְדוּ לְיִרְאָה אֶת־יְהוָה
אֱלֹהֵיכֶם כָּל־הַיָּמִים אֲשֶׁר אַתֶּם חַיִּים עַל־הָאֲדָמָה אֲשֶׁר
אַתֶּם עֹבְרִים אֶת־הַיַּרְדֵּן שָׁמָּה לְרִשְׁתָּהּ׃ פ
חמישי 14 וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה הֵן קָרְבוּ יָמֶיךָ לָמוּת קְרָא אֶת־
כאשכנזים יְהוֹשֻׁעַ וְהִתְיַצְּבוּ בְּאֹהֶל מוֹעֵד וַאֲצַוֶּנּוּ וַיֵּלֶךְ מֹשֶׁה
טו וִיהוֹשֻׁעַ וַיִּתְיַצְּבוּ בְּאֹהֶל מוֹעֵד׃ וַיֵּרָא יְהוָה בָּאֹהֶל
בְּעַמּוּד עָנָן וַיַּעֲמֹד עַמּוּד הֶעָנָן עַל־פֶּתַח הָאֹהֶל׃
16 וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה הִנְךָ שֹׁכֵב עִם־אֲבֹתֶיךָ וְקָם הָעָם
הַזֶּה וְזָנָה ׀ אַחֲרֵי ׀ אֱלֹהֵי נֵכַר־הָאָרֶץ אֲשֶׁר הוּא בָא־
שָׁמָּה בְּקִרְבּוֹ וַעֲזָבֵנִי וְהֵפֵר אֶת־בְּרִיתִי אֲשֶׁר כָּרַתִּי
17 אִתּוֹ׃ וְחָרָה אַפִּי בוֹ בַיּוֹם־הַהוּא וַעֲזַבְתִּים וְהִסְתַּרְתִּי
פָנַי מֵהֶם וְהָיָה לֶאֱכֹל וּמְצָאֻהוּ רָעוֹת רַבּוֹת וְצָרוֹת
וְאָמַר בַּיּוֹם הַהוּא הֲלֹא עַל כִּי־אֵין אֱלֹהַי בְּקִרְבִּי
18 מְצָאוּנִי הָרָעוֹת הָאֵלֶּה׃ וְאָנֹכִי הַסְתֵּר אַסְתִּיר פָּנַי
בַּיּוֹם הַהוּא עַל כָּל־הָרָעָה אֲשֶׁר עָשָׂה כִּי פָנָה אֶל־
19 אֱלֹהִים אֲחֵרִים׃ וְעַתָּה כִּתְבוּ לָכֶם אֶת־הַשִּׁירָה הַזֹּאת
וְלַמְּדָה אֶת־בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל שִׂימָה בְּפִיהֶם לְמַעַן תִּהְיֶה־לִּי

השירה

הַשִּׁירָה הַזֹּאת לְעֵד בִּבְנֵי יִשְׂרָאֵל׃ כִּי־אֲבִיאֶנּוּ אֶל־ כ שישי במיזוכת סכיעי
הָאֲדָמָה ׀ אֲשֶׁר־נִשְׁבַּעְתִּי לַאֲבֹתָיו זָבַת חָלָב וּדְבַשׁ
וְאָכַל וְשָׂבַע וְדָשֵׁן וּפָנָה אֶל־אֱלֹהִים אֲחֵרִים וַעֲבָדוּם
וְנִאֲצוּנִי וְהֵפֵר אֶת־בְּרִיתִי׃ וְהָיָה כִּי־תִמְצֶאןָ אֹתוֹ 21
רָעוֹת רַבּוֹת וְצָרוֹת וְעָנְתָה הַשִּׁירָה הַזֹּאת לְפָנָיו לְעֵד
כִּי לֹא תִשָּׁכַח מִפִּי זַרְעוֹ כִּי יָדַעְתִּי אֶת־יִצְרוֹ אֲשֶׁר הוּא
עֹשֶׂה הַיּוֹם בְּטֶרֶם אֲבִיאֶנּוּ אֶל־הָאָרֶץ אֲשֶׁר נִשְׁבָּעְתִּי׃
וַיִּכְתֹּב מֹשֶׁה אֶת־הַשִּׁירָה הַזֹּאת בַּיּוֹם הַהוּא וַיְלַמְּדָהּ 22
אֶת־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל׃ וַיְצַו אֶת־יְהוֹשֻׁעַ בִּן־נוּן וַיֹּאמֶר 23
חֲזַק וֶאֱמָץ כִּי אַתָּה תָּבִיא אֶת־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אֶל־
הָאָרֶץ אֲשֶׁר־נִשְׁבַּעְתִּי לָהֶם וְאָנֹכִי אֶהְיֶה עִמָּךְ׃ וַיְהִי ׀ 24
כְּכַלּוֹת מֹשֶׁה לִכְתֹּב אֶת־דִּבְרֵי הַתּוֹרָה־הַזֹּאת עַל־סֵפֶר
עַד תֻּמָּם׃ וַיְצַו מֹשֶׁה אֶת־הַלְוִיִּם נֹשְׂאֵי אֲרוֹן בְּרִית־ כה שביעי
יְהוָה לֵאמֹר׃ לָקֹחַ אֵת סֵפֶר הַתּוֹרָה הַזֶּה וְשַׂמְתֶּם 26
אֹתוֹ מִצַּד אֲרוֹן בְּרִית־יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם וְהָיָה־שָׁם בְּךָ
לְעֵד׃ כִּי אָנֹכִי יָדַעְתִּי אֶת־מֶרְיְךָ וְאֶת־עָרְפְּךָ הַקָּשֶׁה הֵן 27
בְּעוֹדֶנִּי חַי עִמָּכֶם הַיּוֹם מַמְרִים הֱיִתֶם עִם־יְהוָה וְאַף
כִּי־אַחֲרֵי מוֹתִי׃ הַקְהִילוּ אֵלַי אֶת־כָּל־זִקְנֵי שִׁבְטֵיכֶם 28 מפטיר
וְשֹׁטְרֵיכֶם וַאֲדַבְּרָה בְאָזְנֵיהֶם אֶת הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה
וְאָעִידָה בָּם אֶת־הַשָּׁמַיִם וְאֶת־הָאָרֶץ׃ כִּי יָדַעְתִּי 29
אַחֲרֵי מוֹתִי כִּי־הַשְׁחֵת תַּשְׁחִתוּן וְסַרְתֶּם מִן־הַדֶּרֶךְ
אֲשֶׁר צִוִּיתִי אֶתְכֶם וְקָרְאַת אֶתְכֶם הָרָעָה בְּאַחֲרִית
הַיָּמִים כִּי־תַעֲשׂוּ אֶת־הָרַע בְּעֵינֵי יְהוָה לְהַכְעִיסוֹ
בְּמַעֲשֵׂה יְדֵיכֶם׃ וַיְדַבֵּר מֹשֶׁה בְּאָזְנֵי כָּל־קְהַל יִשְׂרָאֵל ל
אֶת־דִּבְרֵי הַשִּׁירָה הַזֹּאת עַד תֻּמָּם׃

ב בראש עמוד סימן ב"ה שמ"ץ .v. 28

Cap. XXXII. האזינו

(כ) זען מיך ווערדע דאס זיא געגעבן היא קינדער ישראל׃ (כא) ווען עס וועלן גרויסע אונגליק־
פעלן מוכה דרויבנסעלן ווירד הייס־בעזוכט ווערדן / זו וועט דאס ליעד בעזאנג פון נייגע ווערדן
ווערדן. איך קענע גאר ווהו זיינע נייגונג / היא עס שון יעצט בעפאר איך עס נאך אין דאס לאנד
ברינגע / דאס איך נוגעשוואָרן האבע׃ (כב) משה שריב פון פעלגענדן בעזאנג אויף / אין דער שפעטערן צייט / ווען מיהר
זיא קינדער ישראל׃ (כג) יקוטע אבער / דעם זון נון / בעפעהל ער / (דער עוויגע) מוכה שפראך / זייא בעהערצט
מוכה טאפפער! דען דוא זאלסט זיא קינדער ישראל אין דאס לאנד ברינגן / דאס איך מיהנען נוגעשוואָרן. מוכה
איך ווילל מיט דיר זיין׃ (כד) פון משה זיא ווערטע דיסער
יהנהרע פעלליג אויפגעשריבן האטטע / אין איין בוך / ביס
צו מיהרעם ענדע׃ (כה) נאך ער דען לעוים / וועלכע זיא
בונדעם־לאדע טעם עוויגן טרוגן / פעלגענדן בעפעהל׃
(כו) נעהמעט דיסעם בוך דער יהנהרע / אויפזעט עם נור
זייטע דער בונדעם־לאדע טעם עוויגן / מייערעם גאטטעם /
פלוך עם נייגע ווידער דיך זיין זאל׃ (כז) דען איך קענע
דייגע ווידערשפענסטיגקייט מוכה האַרטנעקיגקייט. דא מיהר
מיין יעצט / ווי איך נאך לעבע מוכה מיט מיך בין / גיבט דען
עוויגן ווידערשפאַנסטיג בעזייגט / ווי פיל מעהר נאך
מיינעם טאָדע? (כח) פערזאַמעלט צוֹ מיר אלע עלטעסטן מיין־
ער שטאַמע מוכה מיינע שפּרוך / ווי איך דיזע הימעל מוכה
ערדע ווידער זיא נו נייגן כעהמן׃ (כט) מיר ווייס ווהל
בעקאַנגט / דאס מיהר נאך מיינעם טאָדע אין דאס פער־
דערבן שטירצן / מוכה פון דען וועגע אבגעהן האבע. זו ווירד מיך
דאס מוכה־לוק טרעפן / אין דער שפּאַטערן צייט / ווען מיהר
ווערדע טהון / ווייל מיר דען מיזגן דעם עוויגן בעסע
מיסן / מוכה מיהן בעליידיגן / דורך מייערער האַנד מרבייט׃
(ל) משה דאס דער גאַנצן פערזאַמעלונג פון ישראל
פאַלגענדן גרוואַנג פאַר / ביס גוס ענדע׃

הערצט

קאפיטעל לב

האזינו

(א) הערעט מיהר היימעל, מיך רעדע! ערדע פערנעם מויגעס מונדעס ווארטע! (ב) מיינע זיבהרע טריפע וויא רעגען, מיינע רעדע פוסע וויא טהוי. וויא שטורם־גיסע מוף דאס גרינע, וויא פוף־רעגען מוף דאס גראס: (ג) וואן מיך דעס עוויגען נאמען מברוכע. ערקענעט גרעסע מונסערעס גאטטעס: (ד) דער פעלסען שוף! זיין טהון מיסט אהנע פעהל, דען רעכט מיסט מיין וויא זיין פערדאהרען. מיין גאטט דער טרייע, אהנע קריימע, גערעכט מונד רעדליך מיסט ער: (ה) דער שאנד־פלעק זיינער קינדער, מיסט ער מיהם? ח בין! מיהנען גנוך פערדערבען, פערקעהרטעס טיקקישעס בעשוכט! (ו) דאנקעסט דוא יא דעם עוויגען? ניכטס־וירדיגעס, מון־וויסעס פאלק! מיסט ער ניכט דיין פאטער, דער דיך בעריטעט האט? ערוואהרען, דער דיך געמאכט, דער דיך בעריטעט האט? (ז) געדענקע דער מור־מוטען נייטען. בעטראכטע דיא יאהרע פאהריגער געשוכטער. פראגע דיינען פאטער, ער ווירד דיר פערקינדיגען. דיינע מוטען, זיא ווערדען דיר זאגען: (ח) מאל דער העכסטע נאציאנען מיינזעלטע, מאל ער דיא זעהנע דעס מענשהיימס, זעצטע ער גרענצען דער פעלקער, נאך מנצאהל דער קינדער ישראל: (ט) דען דעס עווigen מאטהיי מיסט זיין פאלק. יעקב דיא שנור זיינער ערב־רייכס: (י) ער שטאנד מיהם בייא אין וויסטעס זאנד, אין דער מיינעדע גרויס־יכעס בעהיילעס. מומרינגט עס, גיבט אכט דארויף, בעהיטעט וואהרעט עס, וויא דאס מויגען־בילד: (יא) וויא דער אדלער זיין נעסט בעוואכט, מיבער זיינען יונגען שוועבט, ברייטעט זיינע פיגעל מוס, ניומט מוכ טראגט עס האך מוף זיינען שווינגען: (יב) זא פיהרט דער עוויגע דאס פאלק. ער אליין, קיין פרעמדער גאטט מיט מיהם: (יג) ער וס מיהן דיא העהען דעס ערד־באדס ערשטיגען, דיא פריכטע דער פעלדער פערנעהרען. האניג מוס דעם פעלסען זוגען, עהל מוס הארטעם קיסעל: (יד) ראהם קיהען, מילך פון שאפען, פייסטע וואמער, ווידער פון כשן, מוכ בעקע. מיט דעם בירגען־פעטט פאט וויינען. (טו) זא ישרון פעטט וואר, שוג עס מוס. (דוא ווארסט פייסט מוכ דיך מוכ וואהל־בעליבט) עס פערוס דען גאטט, ער דיך גענאכט, פערפאהרטעס דען פעלסען וויינס: ערמיינערט

לב Cap. XXXII.

פ פ פ נג 53 האזינו

א הַאֲזִינוּ הַשָּׁמַיִם וַאֲדַבֵּרָה וְתִשְׁמַע הָאָרֶץ אִמְרֵי־פִי׃
ב יַעֲרֹף כַּמָּטָר לִקְחִי תִּזַּל כַּטַּל אִמְרָתִי כִּשְׂעִירִם עֲלֵי־דֶשֶׁא וְכִרְבִיבִים עֲלֵי־עֵשֶׂב׃
ג כִּי שֵׁם יְהוָה אֶקְרָא הָבוּ גֹדֶל לֵאלֹהֵינוּ׃
ד הַצּוּר תָּמִים פָּעֳלוֹ כִּי כָל־דְּרָכָיו מִשְׁפָּט אֵל אֱמוּנָה וְאֵין עָוֶל צַדִּיק וְיָשָׁר הוּא׃
ה שִׁחֵת לוֹ לֹא בָּנָיו מוּמָם דּוֹר עִקֵּשׁ וּפִתַּלְתֹּל׃
ו הֲ לַיהוָה תִּגְמְלוּ־זֹאת עַם נָבָל וְלֹא חָכָם הֲלוֹא־הוּא אָבִיךָ קָנָךְ הוּא עָשְׂךָ וַיְכֹנְנֶךָ׃
שני ז זְכֹר יְמוֹת עוֹלָם בִּינוּ שְׁנוֹת דֹּר־וָדֹר שְׁאַל אָבִיךָ וְיַגֶּדְךָ זְקֵנֶיךָ וְיֹאמְרוּ־לָךְ׃
ח בְּהַנְחֵל עֶלְיוֹן גּוֹיִם בְּהַפְרִידוֹ בְּנֵי אָדָם יַצֵּב גְּבֻלֹת עַמִּים לְמִסְפַּר בְּנֵי יִשְׂרָאֵל׃
ט כִּי חֵלֶק יְהוָה עַמּוֹ יַעֲקֹב חֶבֶל נַחֲלָתוֹ׃
י יִמְצָאֵהוּ בְּאֶרֶץ מִדְבָּר וּבְתֹהוּ יְלֵל יְשִׁמֹן יְסֹבְבֶנְהוּ יְבוֹנְנֵהוּ כְּאִישׁוֹן עֵינוֹ׃
יא כְּנֶשֶׁר יָעִיר קִנּוֹ עַל־גּוֹזָלָיו יְרַחֵף יִפְרֹשׂ כְּנָפָיו יְקָחֵהוּ יִשָּׂאֵהוּ עַל־אֶבְרָתוֹ׃
יב יְהוָה בָּדָד יַנְחֶנּוּ וְאֵין עִמּוֹ אֵל נֵכָר׃
שלישי יג יַרְכִּבֵהוּ עַל־בָּמֳתֵי אָרֶץ וַיֹּאכַל תְּנוּבֹת שָׂדָי וַיֵּנִקֵהוּ דְבַשׁ מִסֶּלַע וְשֶׁמֶן מֵחַלְמִישׁ צוּר׃
יד חֶמְאַת בָּקָר וַחֲלֵב צֹאן עִם־חֵלֶב כָּרִים וְאֵילִים בְּנֵי בָשָׁן וְעַתּוּדִים עִם־חֵלֶב כִּלְיוֹת חִטָּה
טו וְדַם־עֵנָב תִּשְׁתֶּה־חָמֶר׃ וַיִּשְׁמַן יְשֻׁרוּן וַיִּבְעָט שָׁמַנְתָּ עָבִיתָ כָּשִׂיתָ וַיִּטֹּשׁ אֱלוֹהַּ עָשָׂהוּ

ו׳ יתירה v. 13. ה׳ רבתי ונכתבה יחידה v. 6. וינבל
קמץ בז״ק v. 13. 15.

וַיְנַבֵּל צ֖וּר יְשׁוּעָתֽוֹ׃ 16 יַקְנִאֻ֥הוּ בְזָרִ֖ים
בְּתוֹעֵבֹ֥ת יַכְעִיסֻֽהוּ׃ 17 יִזְבְּח֥וּ לַשֵּׁדִ֖ים לֹ֣א אֱלֹ֑הַּ
אֱלֹהִ֥ים לֹֽא־יְדָע֖וּם חֲדָשִׁ֥ים מִקָּרֹ֖ב בָּ֣אוּ
לֹ֥א שְׂעָרוּם֙ אֲבֹתֵיכֶֽם׃ 18 צ֥וּר יְלָדְךָ֖ תֶּשִֽׁי
וַתִּשְׁכַּ֖ח אֵ֣ל מְחֹלְלֶֽךָ׃ 19 וַיַּ֥רְא יְהוָ֖ה וַיִּנְאָ֑ץ רביעי
מִכַּ֥עַס בָּנָ֖יו וּבְנֹתָֽיו׃ כ וַיֹּ֗אמֶר אַסְתִּ֤ירָה פָנַי֙ מֵהֶ֔ם
אֶרְאֶ֥ה מָ֖ה אַחֲרִיתָ֑ם כִּ֥י דֹ֛ור תַּהְפֻּכֹ֥ת הֵ֖מָּה
בָּנִ֕ים לֹא־אֵ֖מֶן בָּֽם׃ 21 הֵ֚ם קִנְאֻ֣נִי בְלֹא־אֵ֔ל
כִּעֲסֻ֖נִי בְּהַבְלֵיהֶ֑ם וַאֲנִ֤י אַקְנִיאֵם֙ בְּלֹא־עָ֔ם
בְּג֥וֹי נָבָ֖ל אַכְעִיסֵֽם׃ 22 כִּי־אֵ֥שׁ קָדְחָ֖ה בְּאַפִּ֑י
וַתִּיקַ֥ד עַד־שְׁא֖וֹל תַּחְתִּ֑ית וַתֹּאכַ֤ל אֶ֙רֶץ֙ וְיבֻלָ֔הּ
וַתְּלַהֵ֖ט מוֹסְדֵ֥י הָרִֽים׃ 23 אַסְפֶּ֥ה עָלֵ֖ימוֹ רָעֹ֑ות
חִצַּ֥י אֲכַלֶּ֖ה בָּֽם׃ 24 מְזֵי־רָעָ֣ב וּלְחֻמֵ֔י רֶ֖שֶׁף
וְקֶ֥טֶב מְרִירִ֑י וְשֶׁן־בְּהֵמ֥וֹת אֲשַׁלַּח־בָּ֖ם
עִם־חֲמַ֥ת זֹחֲלֵ֖י עָפָֽר׃ מחוץ תְּשַׁכֵּ֣ל חֶ֔רֶב כה
וּמֵחֲדָרִ֖ים אֵימָ֑ה גַּם־בָּח֣וּר גַּם־בְּתוּלָ֔ה
יֹונֵ֥ק עִם־אִ֖ישׁ שֵׂיבָֽה׃ 26 אָמַ֖רְתִּי אַפְאֵיהֶ֑ם
אַשְׁבִּיתָ֥ה מֵאֱנ֖וֹשׁ זִכְרָֽם׃ 27 לוּלֵ֥י כַּ֣עַס אוֹיֵ֔ב אָגֹ֖ור
פֶּן־יְנַכְּר֣וּ צָרֵימֹ֔ו פֶּן־יֹאמְר֖וּ יָדֵ֣נוּ רָמָ֑ה
וְלֹ֥א יְהוָ֖ה פָּעַ֥ל כָּל־זֹֽאת׃ 28 כִּי־גֹ֥וי אֹבַ֖ד עֵצֹ֑ות הֵמָּ֖ה
וְאֵ֥ין בָּהֶ֖ם תְּבוּנָֽה׃ חמישי 29 לוּ֙ חָכְמ֣וּ יַשְׂכִּ֔ילוּ זֹ֖את
יָבִ֑ינוּ לְאַחֲרִיתָֽם׃ ל אֵיכָ֤ה יִרְדֹּף֙ אֶחָ֣ד אֶ֔לֶף
וּשְׁנַ֖יִם יָנִ֣יסוּ רְבָבָ֑ה אִם־לֹ֗א כִּֽי־צוּרָ֙ם֙ מְכָרָ֔ם
וַיהוָ֖ה הִסְגִּירָֽם׃ 31 כִּ֣י לֹ֤א כְצוּרֵ֙נוּ֙ צוּרָ֔ם
וְאֹיְבֵ֖ינוּ פְּלִילִֽים׃ 32 כִּי־מִגֶּ֥פֶן סְדֹ֖ם גַּפְנָ֑ם
וּמִשַּׁדְמֹ֣ת עֲמֹרָ֔ה עֲנָבֵ֖מֹו עִנְבֵי־רֹ֥אש
אַשְׁכְּלֹ֥ת מְרֹרֹ֖ת לָֽמֹו׃ 33 חֲמַ֤ת תַּנִּינִם֙ יֵינָ֔ם

קמץ בז״ק ibid. קדש v. 21. ו׳ זעירא v. 18. קדש v. 17. וראפ

(יו) ערמייפערט מיהן דורך פֿרעמדע וועסטן · קרֹאָקט מיהן דורך שייאזאָל : (יז) זיא שׂאָטטן דען טייפֿעל / מובגעטטערן / געטטויבטן דען וועסטן / זיא זיא ניכט קאָבטטן · נייען אָבקאָמלינגען זיין קורצעס / זיא מיערע פֿאָטער ניט געפֿירכטעט : (יה) דאָטעסט מן דען פֿעלסטן ניכט / דער דיך געבאָהר · פֿערגאָפֿעסט גאָטט / דער דיך הערפֿאָר געבראָכט : (יט) דיס זאָה דער עוויגע / ערגריממטע · געקראָקטן פֿאָן זיינען זהנען מובד טעכטערן : (כ) שפראָך / מין אָנטלין וויל איך מיהנען פֿערבערגען / מובד זהנען / וואָס מיהר ענדע זייא ! דען זיא זינד פֿערקעהרטער מרט · קינדער אָהנע רעדלויכקייט : (כא) זיא רייצטן מיך מיט מובגעטטערן / קרֹאָקטן מיך מיט מיהרעם אָבער · גלויבטן · מיך רייצן זיא מיט מיינעם מון · פֿאָלק / (מובדעזייטענדעם פֿאָלק) קרֹאָקט זיא מיט מובפֿערשטאָנדיגעם גיסינדעל : (כב) ענטבראָממען וועסט דאָם פֿייער מיינעם נאָרנעס / ברענגט ביס מן דיא מובטערסטע העלע · פֿערזעהרט ערד־רייך מובד בעוואָקסן / ענטצינדעט דער בערגע גרונד־פֿעסטן : (כג) אָטעם מובגלויבן וויל איך מיבער זיא פֿער־האָבן · מיינע פֿייל בעגען זיא פֿערשיסן / אָלע : (כד) פֿאָן הונגער פֿערשמאָכטעט / פֿאָר פֿיבער פֿערנעהרט / מובד גיפֿטיגען זייכן · נאָהן דעס רויב־טהירס רייצע איך וויידער זיא / וואָהנט דעם גרים דער קריכענדען מיך שטויבט : (כה) דרויסען וואָלט דאָם שווערט מויפֿרייבן / מובד מן דען נישטערן טאָדעס־אָנגסט · דען יינגלינג מובד דיא יובפֿרוי / דען זייגלינג מובד דען גרויען מאָנען : (כו) איך דאָכטע / פֿערכיכטען וויל איך זיא ! מיהר אָבדענקען מובטער מענשען פֿערטילגען ! אָלין איך שייע דיא קרֹאָקונג דעס פֿיינדעס / דיא בעבטער וירדען דיא וואָהרהייט פֿער־קענטן · וירדען שפראָכען / מונסערע מאָכט האָך / דער עוויגע טהאָט דיס אָלעס ניכט : (כח) דען עס איסט מין פֿאָלק בייא מיהנען : (כט) וואָרען זיא וויסן / זיא וירדען בעדענקען / מובד דען מויסאָבק מיבערלעבט : (ל) וויא קעבנטע מיינער טויסענד יאָגען / נוויין / מיריאָדען פֿלוכטיג מאָכען · האָטטע מיהר פֿעלסען־שוץ זיא ניכט פֿערקויפֿט / דער עוויגע זיא ניכט פרייס בעגעבען ? (לא) מיהר פֿעלס איסט זיא ניכט · זעלבסט מונסערע פֿיינדע מעגען ריכטער זיין ! (לב) מיהר ווין־שטאָק איסט דער ווין־שטאָק פֿאָן סדום / מובד פֿאָם פֿערדערבטען גע־פֿילד עמלק · מיהרע בעערען גיפֿטיגער מרט / זיא טרויבען פֿערביטטערט טרויבען :

וואוטה

ען ילדן געהען ווערדען:

(מד) משה קאם מיט טרוג אוּן ווארט רעדט דיסע געסאנגע
פאר באניין פאר. פאר מיט קינד אוּן זיינען געגנערן, מיט דעם ערר-
רייכט מיט דעם פאלק פערזאהנט:

בוך. מיבעט רעכט אוּן זיינען געגנערן, מיט דעם ערר-
פרייסט גוטיק זיין פאלק! דען פאר רעכט זיינען דיהנער
(מג) פאק ענטבלעסטען שולדיג דעם פיינדעם: היילען!
פערנעהרען. פאן ערשרעקען מיט געפאנגענער בוך,
מיין געשאס פאן בלוט טרונקען, מיין שווערט וועל פלייש
געבנערן, מיט פערגעלטע מיינען האסען: (מב) משכ
בויגענדעם שווערט געוועלטן, ווען מיינע האנד נאך
פערעכטיגקייט גריפען. וּן מיבע איך רעכע אן מיינען
שפרעכע, וּן וואהר איך עוויג לעבע! (מא) וואן איך מיין
בלינקענדעם שווערט געוועלט, ווען מיינע האנד נאך
משפט פאסט אויף מיינע פיינדע, אוּן מיך האסען:
(מ) איך העבע מיינע האנד גען הימעל עמפאר, מיט
שפרעכע, וּן וואהר איך עוויג לעבע! (מא) וואן איך מיין
בלינקענדעם שווערט געוועלט, ווען מיינע האנד נאך
געראכטיגקייט גריפען. וּן מיבע איך רעכע אן מיינען
פיינדען, מיט פערגעלטע מיינען האסען: (מב) משכ
געבנערן, מיט פערגעלטע מיינען האסען: (מב) משכ
מיין בעשאס פאן בלוט טרונקען, מיין שווערט וועל פלייש
פערנעהרען. פאן ערשרעקען מיט געפאנגענער בלוט,
פאק ענטבלעסטען שולדיג דעם פיינדעם: (מג) היילען!
פרייסט גוטיק זיין פאלק! דען פאר רעכט זיינער דיהנער
בלוט. מיבעט רעכט אן זיינען געגנערן, מיט דעם ערר-
בעטטערן: (לד) אין מיינעם רעטה-שוס ליגט פערר-
באהרען. אין מיינען שאצען ליגט פערוויגלט: (לה) מיין
מיט רעכען מוך פערגעלטען, וואן מיהר פוס ווירד גלי-
טען וואנקן. דען מיהר מוכן-קס-טאג ווירד קומען, מיהרע
נוקונפט מיט הערבייא: (לו) וואן דער עוויג זיינעם
פאלקעם זיך מכיומען, מוך וועגען זייער דיהנער זיך
בעדענקט. וואן ער זיהט, דאס מאכט נערראבנען,
דאהין מיט בעוואהרטעם מוך בעפעסטיגטעם: (לז) דאן
ווירד ער שפרעכען, וווּ זיבך נון מיהרע גטטער? דער
פעלסען שוץ, מוק דען זיא טרויטען? (לח) זיא מיהרער
אפפער פעטט פערנעהרטען, מוך טראנקען מיהרען
אפפער-ווין. זיא מעגען מוק-שטעהען, מוך מיך העלפען,
מעגען מיך בעדעקוג זיין: (לם) ערקענבעט נון, דאס
מיך, מיך מיין עס בין, מוך נעבען מיר קין גאטט.
מיך קאן טעדטן מוך בעלעבען, קאן פערוואונדען מוך
מיך העילען. פאן מיינער האנד עררעטטעט ניעמאנד:
(מ) איך העבע מיינע האנד גען הימעל עמפאר, מוך
שפרעכע, וּן וואהר איך עוויג לעבע! (מא) וואן איך מיין
בלינקענדעם שווערט געוועלט, ווען מיינע האנד נאך
געראכטיגקייט גריפען. וּן מיבע איך רעכע אן מיינען
פיינדען, מיט פערגעלטע מיינען האסען: (מב) משכ
געבנערן, מוך פערגעלטע מיינען האסען: (מב) משכ
מיין בעשאס פאן בלוט טרונקען, מיין שווערט וועל פלייש
פערנעהרען. פאן ערשרעקען מיט געפאנגענער בלוט,
פאק ענטבלעסטען שולדיג דעם פיינדעם: (מג) היילען!
פרייסט גוטיק זיין פאלק! דען פאר רעכט זיינער דיהנער
בלוט. מיבעט רעכט אן זיינען געגנערן, מיט דעם ערר-
רייכט מוך דעם פאלק פערזאהנט:

34 וְרָאשׁ פְּתָנִים אֲכַזָּר׃ הֲלֹא הוּא כָּמֻס עִמָּדִי
לה חָתוּם בְּאוֹצְרֹתָי׃ לִי נָקָם וְשִׁלֵּם
לְעֵת תָּמוּט רַגְלָם כִּי קָרוֹב יוֹם אֵידָם
ששי 36 וְחָשׁ עֲתִדֹת לָמוֹ׃ כִּי־יָדִין יְהוָה עַמּוֹ
וְעַל־עֲבָדָיו יִתְנֶחָם כִּי יִרְאֶה כִּי־אָזְלַת יָד
37 וְאֶפֶס עָצוּר וְעָזוּב׃ וְאָמַר אֵי אֱלֹהֵימוֹ
38 צוּר חָסָיוּ בּוֹ׃ אֲשֶׁר חֵלֶב זְבָחֵימוֹ יֹאכֵלוּ
יִשְׁתּוּ יֵין נְסִיכָם יָקוּמוּ וְיַעְזְרֻכֶם
39 יִהְיוּ עֲלֵיכֶם סִתְרָה׃ רְאוּ עַתָּה כִּי אֲנִי אֲנִי הוּא
וְאֵין אֱלֹהִים עִמָּדִי אֲנִי אָמִית וַאֲחַיֶּה
מָחַצְתִּי וַאֲנִי אֶרְפָּא וְאֵין מִיָּדִי מַצִּיל׃
מ כִּי־אָשָׂא אֶל־שָׁמַיִם יָדִי וְאָמַרְתִּי חַי אָנֹכִי לְעֹלָם׃
41 אִם־שַׁנּוֹתִי בָּרָק חַרְבִּי וְתֹאחֵז בְּמִשְׁפָּט יָדִי
אָשִׁיב נָקָם לְצָרָי וְלִמְשַׂנְאַי אֲשַׁלֵּם׃
42 אַשְׁכִּיר חִצַּי מִדָּם וְחַרְבִּי תֹּאכַל בָּשָׂר
מִדַּם חָלָל וְשִׁבְיָה מֵרֹאשׁ פַּרְעוֹת אוֹיֵב׃
43 הַרְנִינוּ גוֹיִם עַמּוֹ כִּי דַם־עֲבָדָיו יִקּוֹם
וְנָקָם יָשִׁיב לְצָרָיו וְכִפֶּר אַדְמָתוֹ עַמּוֹ׃

פ

שביעי 44 וַיָּבֹא מֹשֶׁה וַיְדַבֵּר אֶת־כָּל־דִּבְרֵי הַשִּׁירָה־הַזֹּאת בְּאָזְנֵי
מה הָעָם הוּא וְהוֹשֵׁעַ בִּן־נוּן׃ וַיְכַל מֹשֶׁה לְדַבֵּר אֶת־כָּל־
46 הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה אֶל־כָּל־יִשְׂרָאֵל׃ וַיֹּאמֶר אֲלֵהֶם שִׂימוּ
לְבַבְכֶם לְכָל־הַדְּבָרִים אֲשֶׁר אָנֹכִי מֵעִיד בָּכֶם הַיּוֹם
אֲשֶׁר תְּצַוּם אֶת־בְּנֵיכֶם לִשְׁמֹר לַעֲשׂוֹת אֶת־כָּל־דִּבְרֵי
47 הַתּוֹרָה הַזֹּאת׃ כִּי לֹא־דָבָר רֵק הוּא מִכֶּם כִּי־הוּא
חַיֵּיכֶם וּבַדָּבָר הַזֶּה תַּאֲרִיכוּ יָמִים עַל־הָאֲדָמָה אֲשֶׁר
אַתֶּם עֹבְרִים אֶת־הַיַּרְדֵּן שָׁמָּה לְרִשְׁתָּהּ׃

פ

48 49 מפטיר וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה בְּעֶצֶם הַיּוֹם הַזֶּה לֵאמֹר׃ עֲלֵה
אֶל־הַר הָעֲבָרִים הַזֶּה הַר־נְבוֹ אֲשֶׁר בְּאֶרֶץ מוֹאָב אֲשֶׁר
עַל־פְּנֵי יְרֵחוֹ וּרְאֵה אֶת־אֶרֶץ כְּנַעַן אֲשֶׁר אֲנִי נֹתֵן לִבְנֵי
נ יִשְׂרָאֵל לַאֲחֻזָּה׃ וּמֻת בָּהָר אֲשֶׁר אַתָּה עֹלֶה שָׁמָּה
וְהֵאָסֵף אֶל־עַמֶּיךָ כַּאֲשֶׁר־מֵת אַהֲרֹן אָחִיךָ בְּהֹר הָהָר
51 וַיֵּאָסֶף אֶל־עַמָּיו׃ עַל אֲשֶׁר מְעַלְתֶּם בִּי בְּתוֹךְ בְּנֵי
יִשְׂרָאֵל בְּמֵי מְרִיבַת קָדֵשׁ מִדְבַּר־צִן עַל אֲשֶׁר לֹא־
52 קִדַּשְׁתֶּם אוֹתִי בְּתוֹךְ בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל׃ כִּי מִנֶּגֶד תִּרְאֶה
אֶת־הָאָרֶץ וְשָׁמָּה לֹא תָבוֹא אֶל־הָאָרֶץ אֲשֶׁר־אֲנִי נֹתֵן
לִבְנֵי יִשְׂרָאֵל׃

לג Cap. XXXIII.

פ פ פ נד 45 הברכה

א וְזֹאת הַבְּרָכָה אֲשֶׁר בֵּרַךְ מֹשֶׁה אִישׁ הָאֱלֹהִים אֶת־
2 בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לִפְנֵי מוֹתוֹ׃ וַיֹּאמַר יְהוָה מִסִּינַי בָּא
וְזָרַח מִשֵּׂעִיר לָמוֹ הוֹפִיעַ מֵהַר פָּארָן וְאָתָה מֵרִבְבֹת
3 קֹדֶשׁ מִימִינוֹ אֶשְׁדָּת לָמוֹ׃ אַף חֹבֵב עַמִּים כָּל־קְדֹשָׁיו
4 בְּיָדֶךָ וְהֵם תֻּכּוּ לְרַגְלֶךָ יִשָּׂא מִדַּבְּרֹתֶיךָ׃ תּוֹרָה צִוָּה־
ה לָנוּ מֹשֶׁה מוֹרָשָׁה קְהִלַּת יַעֲקֹב׃ וַיְהִי בִישֻׁרוּן מֶלֶךְ
6 בְּהִתְאַסֵּף רָאשֵׁי עָם יַחַד שִׁבְטֵי יִשְׂרָאֵל׃ יְחִי רְאוּבֵן
7 וְאַל־יָמֹת וִיהִי מְתָיו מִסְפָּר׃ ס וְזֹאת לִיהוּדָה
וַיֹּאמַר שְׁמַע יְהוָה קוֹל יְהוּדָה וְאֶל־עַמּוֹ תְּבִיאֶנּוּ יָדָיו
רָב לּוֹ וְעֶזֶר מִצָּרָיו תִּהְיֶה׃ פ
שני 8 וּלְלֵוִי אָמַר תֻּמֶּיךָ וְאוּרֶיךָ לְאִישׁ חֲסִידֶךָ אֲשֶׁר נִסִּיתוֹ
9 בְּמַסָּה תְּרִיבֵהוּ עַל־מֵי מְרִיבָה׃ הָאֹמֵר לְאָבִיו וּלְאִמּוֹ
לֹא רְאִיתִיו וְאֶת־אֶחָיו לֹא הִכִּיר וְאֶת־בָּנָו לֹא יָדָע
י כִּי שָׁמְרוּ אִמְרָתֶךָ וּבְרִיתְךָ יִנְצֹרוּ׃ יוֹרוּ מִשְׁפָּטֶיךָ

ר׳ בקמץ v. 7. קמץ בז׳ק v. 5. מלה אח׳ v. 2. ליעקב
בגיו ק׳ v. 9.

(מח) אן עבען דיסעס טאָגע שפּראָך דער עוויגע גאָט משׂה:
(מט) געהט אויף אַס אַבּאַרגע עבריס, אויף דען בערג
נבו, דער אין מואָב איבער ירי־
כו, געגען ירח אַכט כנען, וועלכעס איך דען קינדערן
ישׂראל גיב מיינגעטהומ געבען ווילל: (נ) אויף דיסעס
בערגע, דען זוא בעשטיגעסט, זאָלסט זוא אַסאַן שטאַר־
בען, אוכ גאָט דיינעס פאָלק מיינגעטהאַן ווערדען. זע
ווא דאָרטן אויף דעס בערגס קל בעשטאַרבען, אוכ גאָט
זייענס פאָלקס מיינגעטהאַן ווערדען: (נא) ווייל איהר מיך
ווידער מיך פערגאַנגען, מיטטען אוכטער דער בנ׳יאַן,
בייא דעם שטרייט־וואַסער קדש, אין דער ווישטע צין.
מינדעסט איהר מיך ניכט פערהערליכט האָבט, פאָר דען
קינדערן ישׂראל: (נב) זע זאָלסט זוא דאָס לאַנד פאָר־
גע זעהען, אַבער ניכט הין קאָממען, אין דאָס לאַנד, דאָס
איך דען קינדערן ישׂראל מיינגעבען ווילל:

קאַפּיטעל לג הברכה

(א) דיסעס איסט דער זענען, וועלכען משׂה, דער
בעטטוליכע מאַן, דען קינדערן ישׂראל פאָר זיינעם טאָדע
ערטהיילטע: (ב) ער שפּראָך, עווידער! פאָן סיני וואָכדען־
טע מיינהער, פאָן שעיר גינג מיהנען אויף, פאָם בערגע
פּארן שטראַהלטע, אוכ קאָם אויס הייליגען מיריאַדען,
אויס זיינער רעכטען פייערס־גלוטה רעליגיאָן: (ג) וועלכע
דיא פאָלקער פערפאָליכטען, אַלע הייליגען אין דיינע
בעוואָלט, הין־געשטרעקט זיא דיינען פיסען, אומפאַנגען
זיא דיין וואָרט: (ד) דיא זעהרע, דיא משׂה אוכס געבאָטה,
נוס ערב־טהיילי דער גאַמיינדע דעס יעקב: (ה) פאַ וואָרד
ער קעניג מיבער ישׂרון. אוי דיא הייפּטער דעס פאָלקס
פערזאַממעלט, מיינמטהיג וואָרען דיא שטאַמע פון ישׂראל:
(ו) ר׳ דאָס לאוכן בוילקיר זאָבע, ניממאָס אוכטער בעהע,
דאָס זיינער מאַנכשאַפּט אַכטאַהלט זיך ערהאַלטע! — (ז) אוכד
דיסעס פיר יהודה. ער שפּראָך, ערהערע עווידער! דעס
יהודה שטיממע, אוכד ברינג מיהן נו זיינער נאַכיאַן. זיינע
מאַכט זיא מיהם בעגוב, אוכד זוא מיהם היולפּ ווידער דען
פייַנד: — (ח) פאָן לוי שפּראָך ער, דייַנע תמים אוכד
אוריס בעגינאַן דעס פראָממען, דען זוא נו מאַן פער־
זוכטעסט, מיט דעם זוא דיא האַדערטעסט אַם האַדער־ וואַסער:
(ט) ווער פאָן פאַטער אוכד מוטטער שפּריכט, איך זאָ
מיהן ניכט. וועד ניכט קעננט זיינע ברידער, ניכט
וויסען פאָן זיינען ואהנען: זיא האַלטען בוּאָס דיין וואָרט,
אוכד היטהען דיינען בונד: (י) זיא נור אוכטערוויסען
יעקב מין דיינען רעכטען, אוכד ישׂראל מין דיינער ואהרע.
זיא נור זענען רויך־ווערק פאָר דייַנע נאָסע, גאַנצעס
אַפּפער

לִיַּעֲקֹב וְתוֹרָתְךָ לְיִשְׂרָאֵל יָשִׂימוּ קְטוֹרָה בְּאַפֶּךָ וְכָלִיל
11 עַל־מִזְבְּחֶךָ׃ בָּרֵךְ יְהוָה חֵילוֹ וּפֹעַל יָדָיו תִּרְצֶה מְחַץ
12 מָתְנַיִם קָמָיו וּמְשַׂנְאָיו מִן־יְקוּמוּן׃ ס לְבִנְיָמִן
אָמַר יְדִיד יְהוָה יִשְׁכֹּן לָבֶטַח עָלָיו חֹפֵף עָלָיו כָּל־
שלישי 13 הַיּוֹם וּבֵין כְּתֵפָיו שָׁכֵן׃ ס וּלְיוֹסֵף אָמַר
מְבֹרֶכֶת יְהוָה אַרְצוֹ מִמֶּגֶד שָׁמַיִם מִטָּל וּמִתְּהוֹם רֹבֶצֶת
14 תָּחַת׃ וּמִמֶּגֶד תְּבוּאֹת שָׁמֶשׁ וּמִמֶּגֶד גֶּרֶשׁ יְרָחִים׃
טו 16 וּמֵרֹאשׁ הָרְרֵי־קֶדֶם וּמִמֶּגֶד גִּבְעוֹת עוֹלָם׃ וּמִמֶּגֶד אֶרֶץ
וּמְלֹאָהּ וּרְצוֹן שֹׁכְנִי סְנֶה תָּבוֹאתָה לְרֹאשׁ יוֹסֵף
17 וּלְקָדְקֹד נְזִיר אֶחָיו׃ בְּכוֹר שׁוֹרוֹ הָדָר לוֹ וְקַרְנֵי רְאֵם
קַרְנָיו בָּהֶם עַמִּים יְנַגַּח יַחְדָּו אַפְסֵי־אָרֶץ וְהֵם רִבְבוֹת
רביעי 18 אֶפְרַיִם וְהֵם אַלְפֵי מְנַשֶּׁה׃ ס וְלִזְבוּלֻן אָמַר
19 שְׂמַח זְבוּלֻן בְּצֵאתֶךָ וְיִשָּׂשכָר בְּאָהָלֶיךָ׃ עַמִּים הַר־
יִקְרָאוּ שָׁם יִזְבְּחוּ זִבְחֵי־צֶדֶק כִּי שֶׁפַע יַמִּים יִינָקוּ
כ וּשְׂפֻנֵי טְמוּנֵי חוֹל׃ ס וּלְגָד אָמַר בָּרוּךְ
21 מַרְחִיב גָּד כְּלָבִיא שָׁכֵן וְטָרַף זְרוֹעַ אַף־קָדְקֹד׃ וַיַּרְא
רֵאשִׁית לוֹ כִּי־שָׁם חֶלְקַת מְחֹקֵק סָפוּן וַיֵּתֵא רָאשֵׁי
עָם צִדְקַת יְהוָה עָשָׂה וּמִשְׁפָּטָיו עִם־יִשְׂרָאֵל׃
חמישי 22 ס וּלְדָן אָמַר דָּן גּוּר אַרְיֵה יְזַנֵּק מִן־הַבָּשָׁן׃
23 וּלְנַפְתָּלִי אָמַר נַפְתָּלִי שְׂבַע רָצוֹן וּמָלֵא בִּרְכַת יְהוָה
24 יָם וְדָרוֹם יְרָשָׁה׃ ס וּלְאָשֵׁר אָמַר בָּרוּךְ
מִבָּנִים אָשֵׁר יְהִי רְצוּי אֶחָיו וְטֹבֵל בַּשֶּׁמֶן רַגְלוֹ׃
כה 26 בַּרְזֶל וּנְחֹשֶׁת מִנְעָלֶךָ וּכְיָמֶיךָ דָּבְאֶךָ׃ אֵין כָּאֵל
שישי 27 יְשֻׁרוּן רֹכֵב שָׁמַיִם בְּעֶזְרֶךָ וּבְגַאֲוָתוֹ שְׁחָקִים׃ מְעֹנָה
אֱלֹהֵי קֶדֶם וּמִתַּחַת זְרֹעֹת עוֹלָם וַיְגָרֶשׁ מִפָּנֶיךָ אוֹיֵב
28 וַיֹּאמֶר הַשְׁמֵד׃ וַיִּשְׁכֹּן יִשְׂרָאֵל בֶּטַח בָּדָד עֵין יַעֲקֹב
29 אֶל־אֶרֶץ דָּגָן וְתִירוֹשׁ אַף־שָׁמָיו יַעֲרְפוּ־טָל׃ אַשְׁרֶיךָ

מיסט

היימען טריפֿען פֿון טהויר׃ (כח) וואהו דיר, ישראל! ווער
קוועלט, אין מיינעם פֿלאַנד פֿון קאַרן אונד מאַסט, דעמען
טרייבעט פֿייַנד פֿאַר דיר אויס, שפּריכט, ראַטעט אויס!
(כט) פֿונד ישראל וואהנט זיכער, אַבגעזאָנדערט דעם יעקב
קוועלל, אין מיינעם פֿלאַנד פֿון קאַרן אונד מאַסט, דעמען
טרויבעט פֿייַנד פֿאַר דיר אויס, שפּריכט, ראַטעט אויס!
(ל) פֿונד ישראל וואהנט זיכער, אַבגעזאָנדערט דעם יעקב
אַליין, אין לאַנד פֿון קאָרן אונד מוסט, אויך זיין הימעל
טריפֿט טהוי׃ (לא) זעגעט עווידגעהר! זיין
פֿערמעגען, אונד דיר זיין טהון געפֿעלליג! נערהויב זייענער
געגנער ענדליך, כיא מעגען זייענ האַסער אויף־קאָמען! —
(יב) פֿון בנימין שפּראַך ער, דעס עווידגען ליבלינג! דורך
מיהן בעזיכערט, ווירד ער רוהיג וואַהנען. ער בעשיצט מיהן
פֿלעק צווישען זיינע שולטערן׃ — (יג) פֿון
יוסף שפּראַך ער, פֿון גאַנט בעזעגנעט מיסט זיין לאַנד·
פֿרוכטבאַר דורך דען טהויא דעס היממעלס, מונד וואַסערוג
מוס דער טיפֿע׃ (יד) מיט פֿריכטען דיא דיא זאַנעג ריפֿע·
מיט פֿריכטען פֿון דעם טריב דער מאַנעט׃ (טו) מיט דען
געווירצען אור־פֿלאַנצען בעררג· מיט דען פֿריכטען עווידגער
היגעל׃ (יו) מיט פֿריכטען מיינעס ועגען־פֿלאַנען לאַנדעס,
פֿון דער גנאַדע דעסען, דער מיר אים דאָרן־בוש ערשיענען·
דיזע קאָממען אויף דאַס הויפּט דעס יוסף, אויף דיא שייטעל
דעס געקרענטען מונטער דען ברידערן׃ (יז) זיין ערסט־
געבאָהרענער שטיהר, פֿון מאַיעסטאָטישעם אַנזעהען, זייענ
הערנער זינד וויא דעס וואַלד־שטיהרס הערנער· מיט מיהנען
שטעסט ער דיא פֿעלקער גו הויפֿען, בים צו דען עגדע
דעס ערדקרייזעס· זיא זינד דיא מיריאַדען דעס לפֿרים, מונד
דיא טויזענדע דעס שטאַמעס מנשה׃ — (יח) גו זבולן
שפּראַך ער, פֿרייע דיך זבולן בייא דייגעם אויסגונג· מונד
דו ישׂשכר אין דיינען היטטען׃ (יט) זיא ווֶלען פֿעלקער
אין גונק בערגע, דאָרט שלאַכטען זיא שולד־אָפֿפֿער·
דען זיא זויגען מיבערפֿלוס דער מעערע, מונד פֿערבאָרגענע
שאַצע דעס ואַנדעס׃ — (כ) גו גד שפּראַך ער, געלאָבט זייא,
דער גד וויטע גרעניצען באַד· ער לעבט זיך הין, וויא מייגע
לעווין, פֿערגיפֿטהרט אַרם מונד שייטעל׃ (כא) שאַ הַאט ער
דען אַבאַנג זיך ערשטען, גונק ערב־טהיילי פֿאַר גענזין־
בעבער, דען ער פֿערשהרט· ניהעט פֿאַר דעס פֿאָלק פֿון ישׂראל
מיבעט גערעכטיגקייט דעס עווידגען, ערפֿילט געגען ישׂראל
זיינע פֿלייכטען׃ — (כב) פֿון דן שפּראַך ער, דן מיסט וויא
יונגער לעווע, דער פֿאַר בשן הערואַב שפּרינגט׃
(כג) פֿון נפתלי שפּראַך ער, נפתלי האַט דעס עווידגען
גנאַדע, מונד זייענס וועגענס מיבערפֿלוס· אַבענד מונד
מיטטאָג מיסט זיין בעזיץ׃ — (כד) פֿון אשר שפּראַך ער,
פֿון אַלען זעהנען ווירד אשר געזעגנעט· בעליבט בייא זיינע
ברידערן· טונקט זיינע פֿוס אין עהל׃ (כה) מייסען מונד ערן
זיא דיין ריגעל! דיין סטעיר זיא וויא דייגע יוגענד׃
(כו) ניכטס גלייכען דייגעם גאָטט, ישׂרון! דיא היממעל
רעגירעט ער, דיר צו העלפֿען· ועגקעט מיט זייגער ער־
האבענ מאַכט דיא וואָלקען׃ (כז) דיא וואהנונג דעס מור־
פֿלטען גאָטטעס· מונד דיא עווידגען אַרמ׳ם דער מונטער· וועלט·
טרייבעט פֿייַנד פֿאַר דיר אויס, שפּריכט, ראַטעט אויס!
(כח) פֿונד ישׂראל וואהנט זיכער, אַבגעזאָנדערט דעס יעקב
קוועלל, אין מיינעם פֿלאַנד פֿון קאָרן אונד מאַסט, דעמען

יִשְׂרָאֵל מִי כָמוֹךָ עַם נוֹשַׁע בַּיהוָה מָגֵן עֶזְרֶךָ וַאֲשֶׁר־
חֶרֶב גַּאוֹתֶךָ וְיִכָּחֲשׁוּ אֹיְבֶיךָ לָךְ וְאַתָּה עַל־בָּמֹתֵימוֹ
תִדְרֹךְ׃ ס

לד Cap. XXXIV.

א שביעי וַיַּעַל מֹשֶׁה מֵעַרְבֹת מוֹאָב אֶל־הַר נְבוֹ רֹאשׁ הַפִּסְגָּה
אֲשֶׁר עַל־פְּנֵי יְרֵחוֹ וַיַּרְאֵהוּ יְהוָה אֶת־כָּל־הָאָרֶץ אֶת־
2 הַגִּלְעָד עַד־דָּן׃ וְאֵת כָּל־נַפְתָּלִי וְאֶת־אֶרֶץ אֶפְרַיִם
3 וּמְנַשֶּׁה וְאֵת כָּל־אֶרֶץ יְהוּדָה עַד הַיָּם הָאַחֲרוֹן׃ וְאֶת־
הַנֶּגֶב וְאֶת־הַכִּכָּר בִּקְעַת יְרֵחוֹ עִיר הַתְּמָרִים עַד־צֹעַר׃
4 וַיֹּאמֶר יְהוָה אֵלָיו זֹאת הָאָרֶץ אֲשֶׁר נִשְׁבַּעְתִּי לְאַבְרָהָם
לְיִצְחָק וּלְיַעֲקֹב לֵאמֹר לְזַרְעֲךָ אֶתְּנֶנָּה הֶרְאִיתִיךָ
ה בְעֵינֶיךָ וְשָׁמָּה לֹא תַעֲבֹר׃ וַיָּמָת שָׁם מֹשֶׁה עֶבֶד־יְהוָה
6 בְּאֶרֶץ מוֹאָב עַל־פִּי יְהוָה׃ וַיִּקְבֹּר אֹתוֹ בַגַּי בְּאֶרֶץ
מוֹאָב מוּל בֵּית פְּעוֹר וְלֹא־יָדַע אִישׁ אֶת־קְבֻרָתוֹ עַד
7 הַיּוֹם הַזֶּה׃ וּמֹשֶׁה בֶּן־מֵאָה וְעֶשְׂרִים שָׁנָה בְּמֹתוֹ לֹא־
8 כָהֲתָה עֵינוֹ וְלֹא־נָס לֵחֹה׃ וַיִּבְכּוּ בְנֵי יִשְׂרָאֵל אֶת־
מֹשֶׁה בְּעַרְבֹת מוֹאָב שְׁלֹשִׁים יוֹם וַיִּתְּמוּ יְמֵי בְכִי אֵבֶל
9 מֹשֶׁה׃ וִיהוֹשֻׁעַ בִּן־נוּן מָלֵא רוּחַ חָכְמָה כִּי־סָמַךְ
מֹשֶׁה אֶת־יָדָיו עָלָיו וַיִּשְׁמְעוּ אֵלָיו בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל וַיַּעֲשׂוּ
י כַּאֲשֶׁר צִוָּה יְהוָה אֶת־מֹשֶׁה׃ וְלֹא־קָם נָבִיא עוֹד
בְּיִשְׂרָאֵל כְּמֹשֶׁה אֲשֶׁר יְדָעוֹ יְהוָה פָּנִים אֶל־פָּנִים׃
11 לְכָל־הָאֹתֹת וְהַמּוֹפְתִים אֲשֶׁר שְׁלָחוֹ יְהוָה לַעֲשׂוֹת
בְּאֶרֶץ מִצְרַיִם לְפַרְעֹה וּלְכָל־עֲבָדָיו וּלְכָל־אַרְצוֹ׃ וּלְכֹל
12 הַיָּד הַחֲזָקָה וּלְכֹל הַמּוֹרָא הַגָּדוֹל אֲשֶׁר עָשָׂה מֹשֶׁה
לְעֵינֵי כָּל־יִשְׂרָאֵל׃ ס

חזק

* יגמור באמצע שיטה שבסוף הדף

מיסט דיר גוייך ? פֿאָק! דעם ערר עוויבע בייאשטאנד
ייסטעט, ער מיסט זייענער היפֿע שילד, מיסט זייענער
ערהאבענען ויבע שווערט. זייענ פֿיינדע שמייכלען דיר,
זוא טריסטסט מיינהער אוף מיהרען העהען:

קאפיטעל לד

(א) משה גיבג היערוף פֿאָן ערר עבענע מוהב אוף דען
בערג נבו, דיא שפיצע דעם פסגה, וועלכעס גענעז ירימו
מיבער ליבט. מוכ ערר עוויבע ליב מיהן דאס גאנצע לאנד
זוהען, פֿאָן גלעד בים דן: (ב) גאנץ נפתלי, דאס לאנד
חפרים מוכ מנשה, מוכ דאס גאנצע לאנד יהודה, בים
פֿאָן דאס מיטערסטע מיער: (ג) דיא מיטטאגליכען לאנדער,
דען קרייס דעס ירדן, דאס טהאל פֿאָן יריחו, דער פאלמען=
שטאדט, בים צוער: (ד) מוכ ערר עוויבע שפרעכ זו מיהר,
דיסעס מיסט דאס לאנד, פֿאָן דעם מיך לאברהם, יצחק
יעקב זוגעשוואָרען, מוכ גענאגט, דיינעם זאמען וויל מיך
מיט דיינען אוגען זעהען, אבער הין קאמסט זו מיר דיינען
אוך נים: (ה) מוסס שטאַרב משה, דיהבער דעם עוויגען, מיך לאבדע
מוהב, נאך דעם בעפֿעהל דעס עוויגען: (ו) ער בעגרוב
מיהן מן דעם טהאל, מיך לאבדע מוהב, בעגען בית=פעור
מיבער. מוכ נימאבד הפֿה בים אוף דיסען טאג זיין
גראב=מאהל וואהר=גענאמאען: (ז) משה וואר הונדערט
מוכ צוואנציג יאהר אלט, אוך ער שטארב. זיין אוגע וואר
ניכט דונקעל, מוכ דיא זעבענס=וואכטע האטטען ניכט אב=
גענאמאען: (ח) דיא קינדער ישראל ווייגטען אוך משה,
מן ערר עבענע פֿאָן מוהב, דרייסיג טאגע. וואהן וואר דיא
טרויער=צייט אוך משה זו עבען: (ט) יהושע זאהן נון
וואר מיט דעם גייסטע ערפֿילעט, דען משה
האטטע זיינע האנדע אוף מיהן געלעגט. דיא קינדער
ישראל גהארכטען מוכ פֿאָלגטען מיהם, ווי ערר עוויגע
דעם משה בעפֿאהלען: (י) עס שטאנד נאבער מין ישראל
קיין פראָפֿעט ווידער, ווי משה וואר, אוך. מיט דעם ערר
עוויגע פֿאָן אנגעזיכט זו אנגעזיכט וואָרע:
(יא) מין אנזעהונג ערר צייכען מוכ וואונדער, דיא מיהן
ערר עוויגע בעזענדעט, אוך פֿאָנדע מכריס מוסנפֿיהרען.
בעגען פרעך, זייענ דיהבער, מוכ זיין גאנצעס פֿאָנד:
(יב) מוכ מין וואָלען אנטיגען מוכ פֿירכטערליכען טהא=
טען, דיא משה בעטהאן פֿאָר דען מוגען דעס גאנצען ישראל:

ענדע דעס פֿינפֿטען אונד לעצטען בוכס:

צאהל דער בוכשטאבען

וויא פיל זיך מען דען פינף ביכער דער תורה בעפינדען,
נעמ מיינער מען פארים געדרוקטען מוסגאבע.

בראשית	עבטהאלטען	78064
שמות	----------	63529
ויקרא	----------	44790
במדבר	----------	63530
דברים	----------	54892
מן אלען פינף ביכערן נוסאמאן		304805

פאן יעדעם בוכשטאבען דורך דיא גאנצע תורה בעצאהלט,

א	27057	ם	10623
ב	16344	נ	9851
ג	2109	ן	4257
ד	7032	ס	1833
ה	28052	ע	11247
ו	30513	פ	3976
ז	2198	ף	834
ח	7186	צ	2925
ט	1802	ץ	1067
י	31530	ק	4694
כ	8610	ר	18125
ך	3350	ש	15596
ל	21570	ת	17949
מ	14472		102980
	201825		201825

גיבט גוייכפאלס 304805

סכום

פסוקי דספר דברים תשע מאות וחמשים וחמשה הנ"ץ סימן:
וחציו ועשית על פי הדבר אשר יגידו לך:
ופרשיותיו יי"א אסרו חג בעבותים סימן:
וסדריו כ"ז יפיח אמונה יגי"ד צדק סימן:
ופרקיו לך אודה יי בכל לבב סימן: מניין הפתוחות שלשים וארבעה,
והסתומות מאה ועשרים וארבעה, הכל מאה וחמשים
ושמנה פרשיות וכפא כבוד ינח"לם סימן:

סכום הפסוקים של כל התורה חמשת אלפים ושמנה מאות וארבעים
וחמשה ואור החמה יהיה שבעתים סימן:
וחציו וישם עליו את החשן ויתן אל החשן את האורים ואת התמים:
מניין פתוחות של כל התורה מאתים ותשעים יבא דודי לגנו
ויאכל פרי מגדיו סימן:
והסתומות שלש מאות ושבעים ותשעה או אסרה אסר על נפשה בשבעה סימן:
נמצאו מניין כל הפרשיות פתוחות וסתומות שש מאות
וששים ותשעה ל"א תחסר כל בה סימן:

נשלמו חמשה חומשי תורה, תהלה לאל גדול ונורא:

לוח ההפטרות מכל השנה כפי מנהגי כל הקהלות

	הפטרת בראשית	ישעיה	מב	כה אמר האל ה׳
	אלה תולדת נח	ישעיה	נד	רני עקרה
	לך לך	ישעיה	מ	למה תאמר
	וירא אליו	מלכים ב	ד	ואשה אדת
	חיי שרה	מלכים א	א	והמלך דוד זקן
	תולדת יצחק	מלאכי	א	משא דבר ה׳
מנהג הספרדים	ויצא יעקב	הושע	יא	ועמי תלואים
מנהג האשכנזים	ויצא יעקב	הושע	יב	ויברח יעקב
	וישלח יעקב	עובדיה	א	חזון עובדיה
	וישב יעקב	עמוס	ב	כה אמר ה׳
	ויהי מקץ	מלכים א	ג	ויקץ שלמה
	ויגש אליו	יחזקאל	לז	ויהי דבר ה׳ אלי
	ויחי יעקב	מלכים א	ב	ויקרבו ימי דוד
מנהג הספרדים	ואלה שמות	ירמיה	א	דברי ירמיהו
מנהג האשכנזים	ואלה שמות	ישעיה	כז	הבאים ישרש
	וארא אל אברהם	יחזקאל	כח	כה אמר ה׳ בקבצי
	בא אל פרעה	ירמיה	מו	הדבר אשר דבר
	ויהי בשלח	שופטים	ד	ודבורה אשה
	וישמע יתרו	ישעיה	ו	בשנת מות
	ואלה המשפטים	ירמיה	לד	הדבר אשר היה
	ויקחו לי תרומה	מלכים א	ה	נתן הכמה
	ואתה תצוה	יחזקאל	מג	אתה בן אדם
מנהג הספרדים	כי תשא	מלכים א	יח	וישלח אחאב
מנהג האשכנזים	כי תשא	מלכים א	יח	ויהי ימים רבים
מנהג הספרדים	ויקהל	מלכים א	ז	וישלח המלך
מנהג האשכנזים	ויקהל	מלכים א	ז	ויעש חירום
מנהג הספרדים	אלה פקודי	מלכים א	ז	ויעש חירום
מנהג האשכנזים	אלה פקודי	מלכים א	ז	ותשלם כל
	ויקרא	ישעיה	מג	עם זו יצרתי לי
	צו את אהרן	ירמיה	ז	כה אמר ה׳
	ביום השמיני	שמואל ב	ו	ויוסף עוד דוד
	כי תזריע	מלכים ב	ד	ואיש בא מבעל
	מצורע	מלכים ב	ז	וארבעה אנשים
	אחרי מות	יחזקאל	כב	ויהי דבר ה׳ התשפוט
מנהג הספרדים	קדושים תהיו	יחזקאל	כ	ויהי דבר ה׳ אלי
מנהג האשכנזים	קדושים תהיו	עמוס	ט	הלא כבני כשים
	אמור אל הכהנים	יחזקאל	מד	והכהנים הלוים
	בהר סיני	ירמיה	לב	ויאמר ירמיהו
	אם בחקותי	ירמיה	טז	ה׳ עזי ומעזי
	במדבר סיני	הושע	ב	והיה מספר
	נשא את ראש	שופטים	יג	ויהי איש אחד
	בהעלותך וחנוכה	זכריה	ב	רני ושמחי
	שלח לך אנשים	יהושע	ב	וישלח יהושע
	ויקח קרח	שמואל א	יא	ויאמר שמואל
	חקת התורה	שופטים	יא	ויפתח הגלעדי
	ויורא בלק	מיכה	ה	והיה שארית
	פנחס	מלכים א	יח	ויד ה׳ היתה
	ראשי המטות	ירמיה	א	דברי ירמיהו
	מסעי	ירמיה	ב	שמעו דבר ה׳
	אלה הדברים	ישעיה	א	חזון ישעיהו
	ואתחנן	ישעיה	מ	נחמו נחמו עמי
	עקב	ישעיה	מט	ותאמר ציון

סימני ההפטרות

ראה ---------- בישעיה נד עניה סוערה

שופטים ---------- בישעיה נא אנכי אנכי הוא

כי תצא ---------- בישעיה נד רני עקרה

כי תבא ---------- בישעיה ס קומי אורי

אתם נצבים ---------- בישעיה סא שוש אשיש

מנהג הספרדים וילך ---------- בהושע יד שובה ישראל

מנהג האשכנזים וילך ---------- בישעיה נה דרשו ה׳ בהמצאו

מנהג הספרדים האזינו ---------- בשמואל ב כב וידבר דוד לה׳

מנהג האשכנזים האזינו ---------- בהושע יד שובה וביואל ב תקעו שופר

לשבת וראש החדש ---- בישעיה סו כה אמר ה׳ השמים

למחר חדש ---------- בשמואל א כ ויאמר לו יהונתן

לחנוכה ---------- בזכריה ב רני ושמחי

לחנוכה בשבת ב ----- במלכים א ז ויעש חירום

לפרשת שקלים ------- במלכים ב יא ויברות יהוידע

מנהג הספרדים לפרשת זכור -------- בשמואל א טו ויאמר שמואל

מנהג האשכנזים לפרשת זכור -------- בשמואל א טו כה אמר ה׳ צבאות

לפרשת פרה -------- ביחזקאל לו ויהי דבר ה׳

מנהג קהלות לפרשת החדש ------- ביחזקאל מה כל העם הארץ

מנהג חסידים לפרשת החדש ------- ביחזקאל מה כה אמר ה׳ בראשון

לשבת הגדול -------- במלאכי ג וערבה לה׳

מנהג הספרדים ליום א׳ של פסח ----- ביהושע ה בעת ההיא אמר

מנהג האשכנזים ליום א׳ של פסח ----- ביהושע ג ויאמר יהושע אל

ליום שני של פסח ----- במלכים ב כג וישלח המלך

מנהג קהלות לשבת וחול המועד ---- ביחזקאל לז כה אמר ה׳

מנהג חסידים לשבת וחול המועד ---- ביחזקאל לז היתה עלי יד ה׳

ליום שביעי של פסח --- בשמואל ב כב וידבר דוד לה׳

ליום ח׳ של פסח ----- בישעיה י עוד היום

ליום א׳ של שבועות --- ביחזקאל א ויהי בשלשים שנה

ליום ב׳ של שבועות --- בחבקוק ב וה׳ בהיכל קדשו

לתשעה באב -------- בירמיה ח אסוף אסיפם

ליום א׳ של ר״ה ----- בשמואל א א ויהי איש אחד

ליום ב׳ של ר״ה ----- בירמיה לא כה אמר ה׳ מצא

לשחרית יום כפור ----- בישעיה נז ואמר סולו סולו

למנחה יום כפור ----- ביונה א ויהי דבר ה׳ אל

ליום א׳ של סכות ---- בזכריה יד הנה יום בא לה׳

ליום שני של סכות ---- במלכים א ז ותשלם כל

לשבת וחול המועד ---- ביחזקאל לח והיה ביום ההוא

ליום שמיני עצרת ---- במלכים א ח ויהי ככלות

לשמחת תורה ------- ביהושע א ויהי אחרי מות

תם ונשלם שבח לאל בורא עולם

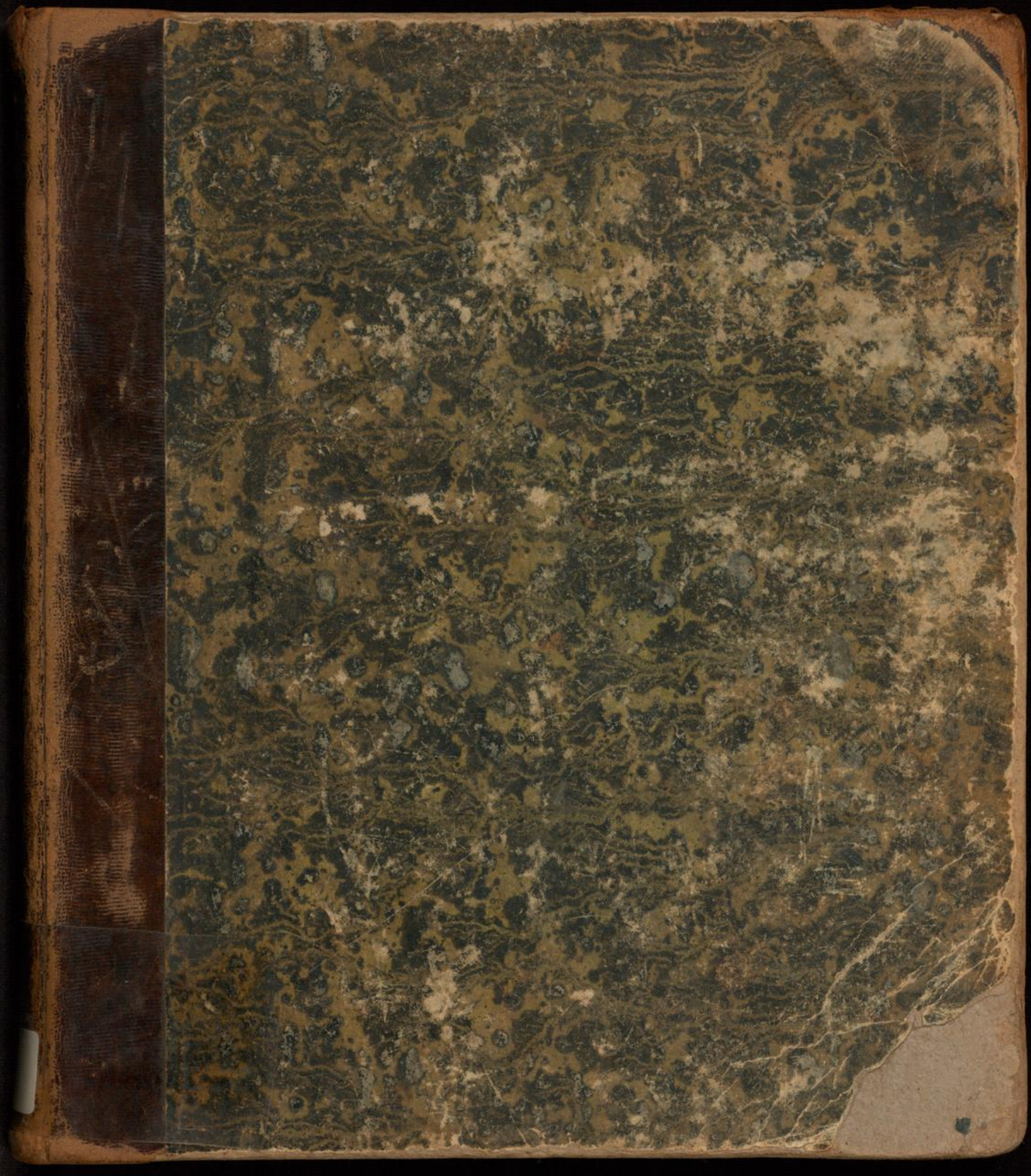

H
5209